DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL.

MIASTA KRAKOWA

LI ROCZNIK — 1930.

NAKŁADEM GMINY MIASTA KRAKOWA.

W KRAKOWIE 1930 ROKU. — CZCIONKAMI DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ W KRAKOWIE.

Dziennik Rozporządzeń stoł. król. miasta Krakowa

redagowany na zasadzie uchwał Rady miejskiej z dnia 4 marca 1880 r. i z dnia 26 czerwca 1888 r., wychodzi raz na miesiąc.

Od 1 stycznia 1880 r. do 31 grudnia 1930 r. wydano roczników 51.

LI Rocznik — 1930 obejmuje Numerów 12 — stronic tekstu 522 — stronic spisu XVI.

Redakcję „Dziennika" prowadzi Biuro Prezydjalne Magistratu.

. Przedtem redagowali „Dziennik": Przez 4 lata (od r. 1880 do r. 18*3) Dr. Michał Szmidt, II-gi wiceprezydent (dyrektor Magistratu). Przez rok (1884 r.) Bolesław Trębolewski, sekretarz Magistratu. Przez 20 lat (od r. 1885 do końca kwietnia 1905 r.) Piotr Banaś, radca Magistratu. Przez $4^{1}/_{2}$ lat (od 1 maja 1905 r. do 30 października 1909 r.) Bolesław Gwidon Baranowski, wicesekretarz Magistratu. Od 30 października 1909 r. do 1 września 1922 r. Dr. Tadeusz Kannenberg, radca Magistratu. Od 1 września 1922 r do 31 października 1924 r. Franciszek Strasik, sekretarz prezydjalny Magistratu. Od 1 listopada 1924 r. do 31 grudnia 1928 r. Edmund Zechenter, referent prasowy Magistratu.

SPIS SPRAW

zamieszczonych w „Dzienniku Rozporządzeń stoł. król. miasta Krakowa“ z roku 1930.

Nr. 1. Kraków, dnia 31 stycznia 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 1 Zł., z opłatą pocztową o 20 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

L. 10060/29 prez.
Dr. W. M.

SPRAWOZDANIE PREZYDENTA MIASTA ZA ROK ADMINISTRACYJNY 1929.

I. ADMINISTRACJA.

1. Wpływ.

A. Rok 1929 wykazał dalszy wzrost czynności. Wpływ w roku 1929 wynosi 313.141 aktów prezentowanych, t. j. o 2.250 więcej niż w roku 1928.

Powyższy wpływ rozpada się na następujące pozycje:

1) Biuro prezydjalne	13.840	aktów
2) Wydział I.	9.092	,,
3) ,, II.	68.797	,,
4) ,, III.	29.446	,,
5) ,, IV.	13.211	,,
6) ,, V.	56.002	,,
7) ,, VI.	30.953	,,
8) ,, VII.	47.032	,,
9) ,, VIII.	12.885	,,
10) Miejski Urząd poboru opłat i podatków pośrednich	9.904	,,
11) Budownictwo m. Oddz. A.	10.000	,,
12) Budownictwo m. Oddz. B.	5.081	,,
13) Miejski Urząd Zdrowia	4.294	,,
14) Miejski Urząd Weterynaryjny	2.604	,,
Razem	313.141	aktów

B. Poza wpływem prezentowanym w Dzienniku podawczym wykazują wpływ prezentowany tylko w ternionach wewnętrznych, względnie nieprezentowany:

1) Biuro prezydjalne	111	aktów
2) Wydział II.	27.152	,,
3) ,, III.	564	,,
4) ,, IV.	107	,,
5) ,, V.	2.402	,,
6) Budownictwo m. Oddz. A.	1.543	,,
7) Miejski Urząd Zdrowia	11.182	,,
8) Miejski Urząd Weterynaryjny	2.219	,,
9) Ekonomat miejski	3.049	,,
10) Miejskie Biuro aprowizacyjne	1.630	,,
11) Miejskie Składy towarowe	47	,,
12) Miejska Izba obrachunkowa	70.458	,,
13) Urząd Rozjemczy dla spraw najmu	1.266	,,
14) Komisarjat targowy	9.122	,,
15) Miejskie Biuro opieki zawodowej	9.593	,,
16) Miejskie Biuro wsparć	658	,,
17) Miejskie Biuro Statystyczne	3.776	,,
Razem	144.879	aktów

Ogółem wpływ urzędowy Magistratu wynosił zatem w roku 1929	458.020	aktów
t. j. miesięcznie przeciętnie	38.168	,,

C. Poza wpływem zewnętrznym ruch aktów obejmuje ponadto t. zw. korespondencję międzywydziałową, korespondencję z Komisarjatami obwodowemi, Zakładami i Instytucjami miejskiemi, w krótkiej drodze b. m. — Korespondencja powyższa wykazuje w roku 1929 wpływu:

1)	w Biurze prezydjalnem	106	aktów
2)	Wydziale I.	319	,,
3)	,, II.	505	,,
4)	,, III.	100	,,
5)	,, IV.	95	,,
6)	,, V.	718	,,
7)	,, VI.	402	,,
8)	,, VII.	398	,,
9)	,, VIII.	292	,,
10)	Miejskim Urzędzie poboru opłat i podatków pośrednich	94	,,
11)	Budownictwie m. Oddz. A.	4.164	,,
12)	,, ,, B.	3.149	,,
13)	Miejskim Urzędzie Zdrowia	4.287	,,
14)	Miej. Urzędzie Weterynaryjnym	621	,,
15)	Miejskiem Biurze Statystycznem	447	,,
16)	Komisarjacie Obwodu I.	11.976	,,
17)	,, ,, II.	10.560	,,
18)	,, ,, III.	10.036	,,
19)	,, ,, IV.	8.906	,,
20)	,, ,, V.	3.110	,,
21)	,, ,, VI.	2.564	,,
22)	,, ,, VII.	2.725	,,
23)	,, ,, VIII.	3.200	,,
24)	,, ,, IX.	2.413	,,
	Razem	71.187	aktów

D. W tymże roku wynosił wpływ:

1)	w Kancelarji	Muzeum Narodowego	2.216	aktów
2)	,,	,, Przemysł.	1.324	,,
3)	,,	Archiwum. Akt Dawn.	334	,,
4)	,,	Szkoły Gosp. domow.	1.400	,,
5)	,,	Elektrowni Miejskiej	9.945	,,
6)	,,	Tramwaju	11.063	,,
7)	,,	Gazowni Miejskiej	6.283	,,
8)	,,	M. Zakł. Ceramiczn.	4.992	,,
9)	,,	Wodociągu miej.	11.365	,,
10)	,,	Zarządu Ogrod. miej.	407	,,
11)	,,	Miejsk. Straży Pożar.	1.884	,,
12)	,,	Zakł. Czyszcz. Miasta	5.158	,,
13)	,,	Zarz. Lasu Wolskiego	985	,,
14)	,,	Zarz. Cmentarza miejskiego rakowickiego	578	,,
14)	,,	Miej. Zakładów Samochodowych	972	,,
15)	,,	M. Zakł. Sanitarnych	2.346	,,
		Razem	62.252	aktów

Ogólny przeto wpływ spraw w Zarządzie gminnym wynosił w roku 1929 520.272 aktów

2. Załatwienia.

Z roku 1928 pozostało w Magistracie 44.380 spraw niezałatwionych. Wpłynęło przez dziennik podawczy 313.141 spraw, do załatwienia było zatem łącznie z zaległościami z roku 1928 w samym Magistracie spraw prezentowanych 357.521.

Z ilości niezałatwionych spraw przypada na:

1)	Biuro prezydjalne	1.510	aktów
2)	Wydział I.	738	,,
3)	,, II.	20.109	,,
4)	,, III.	2.594	,,
5)	,, IV.	830	,,
6)	,, V.	3.110	,,
7)	,, VI.	2.040	,,
8)	,, VII.	5.086	,,
9)	,, VIII.	471	,,
10)	Miejski Urząd poboru opłat i podat. pośrednich	610	,,
11)	Budownictwo m. Oddz. A.	1.417	,,
12)	,, ,, ,, B.	2.384	,,
13)	Miejski Urząd Zdrowia	93	,,
14)	Miejski Urząd Weterynaryjny	222	,,
	Razem	41.214	aktów

Ze spraw nieprezentowanych w Dzienniku Głównym załatwiono:

1)	w Biurze prezydjalnem	111	poz.	zalega	—	aktów
2)	w Wydziale II.	23.217	,,	,,	3.935	,,
3)	,, ,, III.	564	,,	,,	—	,,
4)	,, ,, IV.	107	,,	,,	—	,,
5)	,, ,, V.	2.402	,,	,,	—	,,
6)	,, Bud. m. Oddz. A.	1.543	,,	,,	—	,,
7)	,, M. Urzędzie Zdrowia	11.102	,,	,,	80	,,
8)	,, M. Urzędzie Weter.	2.219	,,	,,	—	,,
9)	,, Ekonomacie miej.	3.039	,,	,,	10	,,
10)	,, M. Biurze Aprowiz.	1.630	,,	,,	—	,,
11)	,, M. Składach towar.	47	,,	,,	—	,,
12)	,, M. Izbie Obrachunk.	70.288	,,	,,	170	,,
13)	,, Urzędzie Rozjemcz. dla spraw najmu	1.160	,,	,,	106	,,
14)	w Komisarjacie targ.	9.098	,,	,,	24	,,
15)	,, Miej. Biurze Opieki zawodowej	9.593	,,	,,	—	,,
16)	w Miej. Biurze wsparć	658	,,	,,	—	,,
17)	w M. Biurze Statystycz.	3.718	,,	,,	58	,,
	Razem	140.496	poz.	zalega	4.383	aktów

W korespondencji b. m. załatwiono ogółem spraw 68.907, pozostaje do załatwienia na 1930 rok 2.280 spraw — w szczególności:

1)	w Biurze prezydj.	załatwiono	106	zalega	—	aktów
2)	,, Wydziale I.	,,	293	,,	26	,,
3)	,, ,, II.	,,	383	,,	122	,,
4)	,, ,, III.	,,	93	,,	7	,,
5)	,, ,, IV.	,,	92	,,	3	,,

6)	w Wydziale V.	załatwiono	693	zalega	25	aktów
7)	,, ,, VI.	,,	399	,,	3	,,
8)	,, ,, VII.	,,	345	,,	53	,,
9)	,, ,, VIII.	,,	273	,,	19	,,
10)	,, M. Urzędzie poboru opłat i podatków pośrednich .	,,	94	,,	—	,,
11)	w B. m. Oddz. A.	,,	3.836	,,	328	,,
12)	,, ,, B.	,,	2.423	,,	726	,,
13)	w M. Urz. Zdrowia	,,	4.257	,,	30	,,
14)	,, M. Urz. Weter.	,,	615	,,	6	,,
15)	,, M. Biurze Stat.	,,	447	,,	—	,,
16)	,, Kom. Obw. I.	,,	11.803	,,	173	,,
17)	,, ,, ,, II.	,,	10.317	,,	243	,,
18)	,, ,, ,, III.	,,	9.923	,,	113	,,
19)	,, ,, ,, IV.	,,	8.743	,,	163	,,
20)	,, ,, ,, V.	,,	2.928	,,	182	,,
21)	,, ,, ,, VI.	,,	2.560	,,	4	,,
22)	,, ,, ,, VII.	,,	2.707	,,	18	,,
23)	,, ,, ,, VIII.	,,	3.200	,,	—	,,
24)	,, ,, ,, IX.	,,	2.377	,,	36	,,
	Razem	załatwiono	68.907	zalega	2.280	aktów

W okresie sprawozdawczym załatwiły:

1)	Muzeum Narodowe	3.216	aktów
2)	,, Przemysłowe	1.300	,,
3)	Archiwum Aktów Dawnych	334	,,
4)	Szkoła Gospodarstwa Domowego . .	1.400	,,
5)	Elektrownia miejska	9.375	,,
6)	Tramwaj	8.504	,,
7)	Gazownia miejska	6.283	,,
8)	Miejskie Zakłady Ceramiczne . . .	4.417	,,
9)	Wodociąg miejski	11.365	,,
10)	Ogrody miejskie	390	,,
11)	Miejska Straż Pożarna	1.884	,,
12)	Zakład Czyszczenia Miasta	5.130	,,
13)	Las Wolski	985	,,
14)	Zarząd Cmentarza m.	578	,,
15)	Miejskie Zakłady Samochodowe . . .	958	,,
16)	Miejskie Zakłady Sanitarne	2.328	,,
	Razem	58.447	aktów

Zalega ogółem 3.805 aktów.

3. Przydział personalu.

I. MAGISTRAT.

A. Urzędnicy.

Przydział personalu w roku 1929 przedstawia się następująco:

1) Biuro prezydjalne:

referentów z akademickiem wykształceniem	7
,, ze średniem ,, ...	3
urzędników kancelaryjnych	8
referent prasowy	1
Razem . .	19

Z powyższej ilości Sekretarjat prezydjalny . 3 urzęd.
referat prasowy . . . . 1 ,,

2) Wydział I:

referentów z akademickiem wykształceniem	5
,, ze średniem ,, ...	1
urzędników Ekonomatu miejskiego	5
,, administratorów realności miejskich . . .	2
,, kancelaryjnych	3
Razem . .	16

3) Wydział II:

referentów z akademickiem wykształceniem	5
,, ze średniem ,, ...	13
urzędników kancelaryjnych	19
Razem . .	37

4) Biuro egzekucyjne:

kontrolorów	2
urzędników egzekucyjnych stałych	13
,, ,, prowizorycznych	21
,, kancelaryjnych	10
Razem . .	46

5) Wydział III:

referentów z akademickiem wykształceniem	9
,, ze średniem ,, ...	3
urzędników kancelaryjnych	9
Razem . .	21

6) Wydział IV:

referentów z akademickiem wykształceniem	3
,, ze średniem ,, ...	3
urzędników kancelaryjnych	3
Razem . .	9

7) Wydział V:

referentów z akademickiem wykształceniem	5
,, ze średniem ,, ...	9
,, z niższem ,, ...	2
Razem . .	16

8) Wydział VI:

referentów z akademickiem wykształceniem	4
,, ze średniem ,, ...	7
,, z niższem ,, ...	2
urzędników kancelaryjnych	11
Razem . .	24

9) Wydział VII:

referentów z akademickiem wykształceniem	7
,, ze średniem ,, ...	7
urzędników kancelaryjnych	6
Razem . .	20

10) Wydział VIII:

referentów z akademickiem wykształceniem	4
,, ze średniem ,,	1
,, z niższem ,,	2
urzędników rachunkowych	6
,, kancelaryjnych	3
Razem	16

Z powyższej ilości Biuro miejskich Zakładów Aprowizacyjnych: 6 urzędników.

11) Miejski Urząd Poboru opłat i podatków pośrednich:

referentów z akademickiem wykształceniem	2
urzędników rachunkowych i kasowych	12
,, poborców	11
,, kancelaryjnych	3
Razem	28

12) Miejska Izba Obrachunkowa:

Ogół personalu	91
w czem:	
Sekretarjat urzędników	8
Kancelarja ,,	6
Likwidatura ,,	38
Kasa ,,	6
Rewizja ,,	30
Oddział kontroli opłat od widowisk urzędników	3
Razem	91

13) Budownictwo miejskie Oddział A.:

referentów politechników	11
,, prawników	1
,, ze średniem wykształceniem	12
,, z niższem ,,	2
urzędników kancelaryjnych	7
pomocników technicznych	4
Razem	37

14) Budownictwo miejskie Oddział B.:

referentów politechników	23
,, ze średniem wykształceniem	7
drogomistrzów	4
urzędników kancelaryjnych	7
pomocników technicznych	3
Razem	44

15) Miejski Urząd Zdrowia:

lekarz naczelny	1
lekarzy okręgowych	11
,, szkolnych	8
,, zakładowych (bez M. Zakł. Sanit.)	1
,, referentów biurowych	2
lekarz specjalista	1
chemików	2
urzędników fachowych	3
referent ze średniem wykształceniem	1
higjenistek (opiekunek szkolnych)	8
urzędników kancelaryjnych	7
Razem	45

16) Miejski Urząd Weterynaryjny:

referentów lekarzy weterynaryjnych okręg.	2
urzędników kancelaryjnych	3
Razem	5

17) Miejskie Biuro Statystyczne:

urzędników	12
pracowników niższych	2
Razem	14

W urzędach pomocniczych pracowało w roku 1929:

1)	w Dzienniku podawczym Magistratu	4	urzędników
2)	Głównym Ekspedycie i Kancelarji Doręczycielskiej Magistratu	9	,,
3)	Głównem Archiwum Magistratu	3	,,
4)	Komisarjacie targowym Magistratu (przy 22 placach targowych)	11	,,
5)	Komisarjacie Obwodu I.	5	,,
6)	,, ,, II.	5	,,
7)	,, ,, III.	5	,,
8)	,, ,, IV.	6	,,
9)	,, ,, V.	2	,,
10)	,, ,, VI.	2	,,
11)	,, ,, VII.	2	,,
12)	,, ,, VIII.	2	,,
13)	,, ,, IX.	2	,,
	Razem	58	urzędników

Ogółem pracowało w Magistracie (z wyłączeniem Rzeźni, Targowicy, Miejskich Zakładów Sanitarnych i Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych) w dniu 31 grudnia 1929 roku 542 urzędników a to:

I. Urzędników:

a) z akademickiem wykształceniem:

1) prawników	53
2) techników	35
3) lekarzy	24
4) chemików	2
5) weterynarzy	2

b) ze średniem wykształceniem:

6) urzędników referendarskich II. grupy	71
7) urzędników technicznych	21
8) ,, rachunkowo-kasowych	70
9) ,, targowych	6

c) z niższem wykształceniem:

10)	urzędników kancelaryjnych	38
11)	kancelistów	77
	Razem	399

II. Pomocników fachowych, technicznych, rachunkowo-kasowych i kancelaryjnych:

12)	pomocników fachowych	5
13)	„ technicznych	21
14)	„ rachunkowo-kasowych	34
15)	„ kancelaryjnych	83
	Razem	143

B. Personal niższy.

Przydział personalu niższego obejmuje:

1)	służbę kancelaryjną	w ilości	76	osób
2)	„ doręczycielską	„	28	„
3)	„ egzekucyjną	„	7	„
4)	„ sanitarną	„	18	„
5)	„ drogowo-kanałową	„	32	„
6)	„ polową	„	9	„
7)	„ budowlaną	„	2	„
8)	„ targową	„	37	„
9)	„ mytniczą	„	165	„
10)	„ domową	„	41	„
11)	„ szkolną	„	98	„
12)	„ weterynaryjną	„	5	„
13)	„ Miejskiej Pracowni Chemicznej		2	„
14)	„ Miejskiego Domu Noclegowego i Oczyszczalni miejskiej		6	„
	Razem		526	osób

Z powyższej ilości 526 osób należy:

do stale mianowanych	311	osób
do prowizorycznie mianowanych	115	„
do robotników dziennie płatnych	100	„
Razem	526	osób

Ilość personalu urzędowego na etacie Magistratu z końcem roku 1929 wynosiła:

urzędników	542	osób
niższych pracowników	526	„
Razem	1.068	osób

II. ZAKŁADY I INSTYTUCJE MIEJSKIE.

1) Rada szkolna miejska:

urzędników	7
służby kancelaryjnej	2
Razem	9

2) Szkoła ekonomiczno-handlowa:

służby	5

3) Miejska Szkoła Gospodarstwa Domowego:

sił nauczycielskich	9
urzędnik kancelaryjny	1
służby	3
Razem	13

4) Muzeum Narodowe:

urzędników muzealnych	7
„ kancelaryjnych	3
służby	26
Razem	36

5) Muzeum Przemysłowe:

urzędników muzealnych	3
„ kancelaryjnych	11
siły fachowe	8
służba	6
Razem	28

6) Archiwum Aktów Dawnych:

urzędników archiwalnych	4
pomocników	2
służby	2
Razem	8

7) Zarząd Ogrodów miejskich:

urzędników	4
służby etatowej i prowizorycznej	38
robotników	70
Razem	112

8) Zarząd Lasu Wolskiego:

urzędników	3
pomocników kancelaryjnych	2
służby etatowej i prowizorycznej	5
robotników	8
Razem	18

9) Miejska Straż Pożarna:

oficerów	9
załogi	129
Razem	138

10) Zakład Czyszczenia miasta i Miejskie Zakłady Samochodowe:

urzędników	24
służby etatowej	143
robotników	253
Razem	420

11) Teatr miejski im. Juljusza Słowackiego:

personal administracyjny	7	osób
„ artystyczny:		
kobiet	22	„

mężczyzn	25 osób
personal techniczny:	
etatowy	17 ,,
prowizoryczny	31 ,,
Razem	102 osób

12) Miejskie Zakłady Sanitarne:

lekarzy	6
kapelan	1
służby etatowej	18
,, prowizorycznej	7
Razem	32

13) Gazownia miejska:

urzędników technicznych	8
,, rachunkowych	26
inkasentów	12
niższych pracowników:	
stabilizowanych	68
prowizorycznych	80
robotników	26
Razem	220

14) Elektrownia miejska:

urzędników technicznych	21
,, rachunkowych	71
niższych pracowników:	
stabilizowanych	134
prowizorycznych	57
robotników	18
Razem	301

15) Wodociąg miejski:

urzędników technicznych	6
,, rachunkowych	18
niższych pracowników:	
stabilizowanych	117
prowizorycznych	82
robotników	36
Razem	259

16) Miejskie Zakłady Ceramiczne:

urzędników technicznych	1
,, rachunkowych	9
niższych pracowników:	
stabilizowanych	12
robotników	221
Razem	243

17) Tramwaj:

urzędników stałych	60
,, prowizorycznych	3
niższych pracowników:	
stałych	419
prowizorycznych	51
Razem	533

18) Miejskie Zakłady Aprowizacyjne:

a) Miejski Skład węgla:

urzędników	3
robotników	15
Razem	18

b) Piekarnia miejska:

urzędników	2
robotników	35
Razem	37

c) Rzeźnia miejska:

urzędników weterynaryjnych	4
,, kancelaryjnych	4
pracowników niższych:	
stabilizowanych	12
prowizorycznych	13
robotników	18
Razem	51

d) Targowica miejska:

urzędników weterynaryjnych	1
,, kancelaryjnych	1
pracowników niższych:	
stabilizowanych	5
Razem	7

e) Fabryka mydła:

urzędników	1
robotników	3
Razem	4

19) Cmentarze miejskie:

urzędników	2
pracowników niższych:	
stabilizowanych	8
prowizorycznych	3
robotników	4
Razem	17

20) Areszta miejskie:

urzędników	1
pracowników niższych:	
stabilizowanych	4
prowizorycznych	1
robotników	3
Razem	9

21) Oprawisko:

pracownicy niżsi:	
stabilizowani	1
robotnicy	2
Razem	3

22) Stacja trychinoskopijna:

trichinoskopistów	11

23) Składy Towarowe Gminy miasta Krakowa:

urzędników administracyjnych	1
,, magazynowych	1
,, manipulacyjnych	1
pracowników niższych:	
robotników	7
Razem	10

24) Urząd Rozjemczy dla spraw najmu:

przewodniczących	2
urzędników administracyjnych	1
,, kancelaryjnych	1
niższych pracowników stabilizowanych	1
Razem	5

25) Urząd ksiąg gruntowych:

urzędnik kancelaryjny	1

26) Biuro nowych pomiarów miasta Krakowa:

urzędników technicznych	3
pomocników technicznych	4
Razem	7

27) Biuro Meldunkowe:

urzędników kancelaryjnych	10

Ogółem Gmina miasta Krakowa z końcem grudnia 1929 r. zatrudniała:

	urzędników	pracown. niższych	robotników	razem:
w Magistracie	542	426	100	1.068
w Zakładach i Instytucjach m.	448	1522	697	2.667
Razem	990	1.948	797	3.735

Z końcem grudnia 1929 r. zatrudniało:

1) Budownictwo miejskie Oddział A.

przy konserwacji budynków miejskich . . 15 robotników

2) Budownictwo miejskie Oddział B.

a) przy pomiarach	14	,,
b) przy robotach drogowych	125	,,
c) ,, ,, kanałowych	135	,,
Razem	289	robotników

4. Uposażenie pracowników miejskich.

(Według stanu z dnia 31 grudnia 1929 r.)

w V. grupie uposażenia	17	osób
,, VI. ,, ,,	44	,,
,, VII. ,, ,,	126	,,
,, VIII. ,, ,,	153	,,
,, IX. ,, ,,	139	,,
,, X. ,, ,,	246	,,
,, XI. ,, ,,	149	,,
,, XII. ,, ,,	267	,,
,, XIII. ,, ,,	199	,,
,, XIV. ,, ,,	272	,,
w XV. grupie uposażenia	223	osób
,, XVI. ,, ,,	188	,,
Razem	2.023	osób
pobierających wynagrodzenie ryczałtowe względnie dzienne	2.002	,,
Razem pracowników miejskich	4.025	osób

5. Ruch służbowy.

Z końcem roku 1929 personal administracyjny Magistratu obejmował 542 urzędników i 526 pracowników niższych. Z powyższej ilości przypada 399 na urzędników stałych, 143 na pomocnicze siły fachowe, techniczne, rachunkowe i kancelaryjne, oraz 311 na niższych pracowników stale mianowanych, 115 na niższych pracowników prowizorycznie mianowanych i 100 na robotników dziennie płatnych. Ogółem zatrudnionych było w Magistracie w dniu 31 grudnia 1929 r. osób 1068 doliczając zaś do tego jeszcze 289 robotników zatrudnionych z końcem grudnia 1929 r. w Budownictwie miejskiem Oddział A. i Oddział B. — razem 1.357 osób.

W liczbie 399 urzędników Magistratu mieści się:

urzędników prawników	53
,, administracyjnych	71
,, kancelaryjnych	38
,, kancelistów	77
,, służby zdrowia	24
,, weterynaryjnych	2
,, chemików	2
,, techników	56
,, rachunkowo-kasowych	70
,, targowych	6
Razem	399
pomocników fachowych, technicznych, rachunkowych i kancelaryjnych	143
Razem	542

Z urzędniczego personalu Magistratu 43 osoby przydzielone są do Zakładów i Instytucyj miejskich w szczególności:

do Elektrowni miejskiej	2
,, Zarządu Lasu Wolskiego	1
,, Muzeum Przemysłowego	1
,, Zakładu Czyszczenia miasta	5
,, Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych	2
,, Biura nowych pomiarów miasta	7
,, Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu	2
,, Zarządu Cmentarza miejskiego	1
,, Kasy targowej	1
,, Biura Meldunkowego	10
,, Urzędu ksiąg gruntowych	1
,, Kierownictwa budowy mostu na Wiśle	1
,, Wodociągu miejskiego	2
,, Rady Szkolnej miejskiej	7
Razem	43

tak, że w Magistracie pracowało faktycznie urzędników 499.

Poza Magistratem do personalu administracyjnego Gminy, w ścisłem tego słowa znaczeniu, zaliczyć należy personal Miejskiego Urzędu poboru opłat i podatków pośrednich w liczbie 28 urzędników i 165 niższych pracowników miejskich. W etacie powyższym, stanowiącym dziś integralną część personalu administracyjnego Magistratu, zmian ważniejszych w roku administracyjnym 1929 nie było.

Personal niższych pracowników Magistratu zwiększył się w okresie sprawozdawczym, w wyniku przyjętej przez Radę miasta zasady stabilizacji po 5 latach służby, o 108 osób i wynosi obecnie 526 osób.

W powyższej liczbie w roku 1929 było:

stale mianowanych pracowników	311
prowizorycznie mianowanych pracowników	115
robotników dziennych	100
Razem	526

Wysłużeni pracownicy przechodzą sukcesywnie w stan spoczynku, w roku 1929 przeszło w stan spoczynku 28 niższych pracowników Magistratu.

Największy odsetek przydziału przypada na służbę mytniczą Magistratu, w służbie tej bowiem pracowało 165 osób, pozatem Magistrat zatrudniał:

tercjanów szkolnych	98	osób
woźnych kancelaryjnych	76	,,
dozorców gmachów urzędowych, wrotnych, stróżów	41	,,
dozorców targowych	37	,,
dozorców drogowo-kanałowych	32	,,
doręczycieli	28	,,
sanitarjuszy	18	,,
polowych	9	,,
woźnych Biura egzekucyjnego	7	,,
personal niższy Domu Noclegowego i Oczyszczalni	6	,,
personal niższy Miejskiego Biura Weterynaryjnego	5	,,
podmajstrzych murarskich	2	,,
personal niższy Miejskiej Pracowni chemicznej .	2	,,
Razem	526	osób

Z wykazanych z końcem grudnia 1929 r. z ogolnej liczby 1.522 niższych pracowników w Zakładach i Instytucjach miejskich, przypada:

na Radę Szkolną miejską . . .	2	pracown.	niższych
,, Szkołę Ekonomiczno-Handlową	5	,,	,,
,, Miejską Szkołę Gospod. dom.	1	,,	,,
,, Muzeum Narodowe	26	,,	,,
,, Muzeum Przemysłowe . . .	6	,,	,,
,, Archiwum Aktów Dawnych .	2	,,	,,
,, Zarząd Ogrodów miejskich .	38	,,	,,
,, Zarząd Lasu Wolskiego . .	5	,,	,,
,, Miejską Straż Pożarną . .	129	,,	,,
,, Zakład Czyszczenia m. i Miejskie Zakłady Samochodowe .	143	,,	,,
,, Teatr m. im. J. Słowackiego	48	,,	,,
,, Miejskie Zakłady Sanitarne .	25	,,	,,
na Gazownię miejską	148	pracown.	niższych
,, Elektrownię miejską . . .	191	,,	,,
,, Wodociąg miejski	199	,,	,,
,, Miejskie Zakłady Ceramiczne .	12	,,	,,
,, Tramwaj	470	,,	,,
,, Miejski Skład Węgla . . .	10	,,	,,
,, Piekarnię miejską	8	,,	,,
,, Rzeźnię miejską	25	,,	,,
,, Targowicę miejską	5	,,	,,
,, Miejską Fabrykę mydła . .	3	,,	,,
,, Cmentarze miejskie	11	,,	,,
,, Areszta miejskie	5	,,	,,
,, Oprawisko miejskie	3	,,	,,
,, Składy Towarowe Gminy miasta Krakowa	1	,,	,,
,, Urząd Rozjem. dla spraw najmu	1	,,	,,
Razem	1.522	pracown.	niższych

W roku 1929 przeprowadzono dalszą stabilizację pracowników miejskich, dłużej służących.

I tak stabilizowano w Magistracie: 3 urzędników i 23 pracowników niższych, w Zakładach miejskich: 9 urzędników i 48 pracowników niższych, razem stabilizowano 12 urzędników i 71 pracowników niższych. Stabilizacja dalszych pracowników miejskich jest w toku.

Stan robotników miejskich wynosił z końcem grudnia 1929 r.:

robotników Ekonomatu miejskiego	100
,, Budownictwa m. Oddział A.	15
,, przy pomiarach	14
,, drogowych	125
,, kanałowych	135
,, Ogrodów miejskich	70
,, Lasu Wolskiego	8
,, Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskich Zakładów Samochodowych	253
,, Gazowni miejskiej	26
,, Elektrowni miejskiej	18
,, Wodociągu miejskiego	36
,, Miejskich Zakładów Ceramicznych . .	221
,, Miejskiego Składu Węgla	5
,, Piekarni miejskiej	27
,, Rzeźni miejskiej	18
,, Cmentarzy miejskich	4
,, Aresztów miejskich	3
,, Oprawiska miejskiego	2
,, Składów towarowych Gminy m. Krakowa	6
Razem	1.086

W roku 1929 ubyło w etacie wskutek przeniesienia w stan spoczynku urzędników: 13, niższych pracowników i robotników miejskich: 34.

Zmarło w roku sprawozdawczym 6 urzędników i 4 niższych pracowników.

6. Rada miasta, Sekcje i Komisje.

W roku 1929 Rada miasta odbyła ogółem 17 posiedzeń, w tem 7 posiedzeń budżetowych. Poza posiedzeniami Rady miejskiej odbywały się posiedzenia Sekcyj, Komisyj, Komitetów, Podkomitetów, wreszcie Magistratu. Magistrat odbył w roku 1929 posiedzeń 95.

Z Sekcyj:

Sekcja I.	odbyła posiedzeń	13
,, II.	,, ,,	18
,, III.	,, ,,	16
,, IV.	,, ,,	4
,, V.	,, ,,	6
,, VI.	,, ,,	9
,, VII.	,, ,,	4
,, VIII.	,, ,,	3
	łącznie Sekcje odbyły posiedzeń	73

Z Komisyj:

Komisja drogowo-kanałowa i gruntowa	7	posiedzeń
,, administracyjna	9	,,
,, dla Zakładów przemysłowych	10	,,
,, statystyczna	1	,,
,, budżetowa	4	,,
,, sanitarna	1	,,
,, przemysłowa	4	,,
,, dla zakładów miejskich	1	,,
,, budowlana dla Elektrowni miejskiej	1	,,
,, dla Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskiej Straży Pożarnej	3	,,
,, dla spraw plantacyj i ogrodów m.	3	,,
,, dla Miej. Muzeum Przemysłowego	1	,,
,, dla uczczenia pamięci bł. p. Wiceprezydenta inż. Józefa Sarego	1	,,
,, aprowizacyjna	6	,,
,, cennikowa	13	,,
łącznie	65	posiedzeń

Z Komitetów i Podkomitetów:

Komitet w sprawie udziału Gminy na P. W. K.	2	posiedzeń
,, rozbudowy	2	,,
,, Muzeum Narodowego	2	,,
Podkomitet Sekcji I. dla spraw ogrodowych i plantacyjnych	1	,,
,, dla spraw cmentarnych	1	,,
,, dla sprawy przebudowy Wikarówki przy kościele N. P. Marji	2	,,
Komitet mieszkaniowy	1	,,
Rada Artystyczna	14	,,
Rada Szkolna miejska	6	,,
łącznie	31	posiedzeń

Ogólna liczba posiedzeń wynosiła w 1929 roku 169. Pozatem odbywały się w Magistracie miasta Krakowa posiedzenia Rady Nadzorczej Krakowskiej Spółki Tramwajowej, Kamieniołomów miast małopolskich, Komunalnych kopalń węgla w Jaworznie, Spółki mieszkaniowej miast Małopolskich, Spółki ,,Caro", Krakowskiej Spółki samochodowej i t. p., w których Gmina posiada udziały.

7. Sprawy ogólne.

Zasadnicze kierunki ogólnej polityki Gminy nie uległy zmianie. Zarząd miasta kontynuował w roku ubiegłym zabiegi o zaspokojenie tych potrzeb, których realizacja leży w sferze możliwości Państwa, względnie jego organów rządowych. W okresie układania budżetu państwowego Zarząd miasta zgłosił w poszczególnych resortach administracji centralnej postulaty miasta Krakowa, zmierzające do należytego udotowania w budżecie państwowym robót na terenie miasta już rozpoczętych, a nie dokończonych, a to kredytów na dokończenie prac około kanalizacji Wisły i zabezpieczenia miasta przed powodzią, na dokończenie budowy gmachu Akademji górniczej i Kliniki ginekologicznej. W dziedzinie nowych budowli Zarząd miasta zabiegał o budowę nowych gmachów gimnazjalnych, budowę pałacu sprawiedliwości i więzień, poruszył erygowanie politechniki w Krakowie, starał się o restaurację Bibljoteki Jagiellońskiej i budowę nowego gmachu dla pomieszczenia jej zbiorów, wreszcie o rozbudowę węzła kolejowego krakowskiego łącznie z budową nowego dworca osobowego, budowę połączenia kolejowego Kraków—Warszawa via Miechów, budowę skrótu linji Kraków—Zakopane z opuszczeniem stacji Kraków—Płaszów, budowę drugiego połączenia Krakowa z Górnym Śląskiem. Zagadnienia powyższe realizują się bardzo powoli. Najlepiej stosunkowo przedstawia się sprawa kanalizacji i regulacji Wisły oraz zabezpieczenia miasta przed powodzią; sprawa ta rokrocznie posuwa się naprzód i o ile kredyty nadal będą przyznawane, ukończoną będzie w najbliższych latach. Pozostanie nierozwiązanym, wymagający dłuższych studjów i znacznych kosztów, problem architektonicznego wykształcenia murów bulwarowych od Skałki do mostu Zwierzynieckiego pod Wawelem. Sprawa dokończenia budowy gmachu Akademji górniczej postąpiła o tyle naprzód, że w bieżącym roku szkolnym część budynku mogła Akademja zająć. Gorzej przedstawia się sprawa Kliniki ginekologicznej, której otwarcia w najbliższej przyszłości nie można się spodziewać. Sprawa budowy nowego gmachu dla Bibljoteki Jagiellońskiej weszła wreszcie przez wstawienie w budżecie państwowym na rok 1930/1 kwoty miljona zł., w stadjum realizacji. Inne, jak budowa pałacu sprawiedliwości, więzień, politechniki, budynków na pomieszczenie szkół średnich ogólnokształcących, czekać muszą pomyślniejszych czasów. W okresie sprawozdawczym najbliższą realizacji wydawała się sprawa rozbudowy krakowskiego węzła kolejowego, a to w związku z projektowaną budową linji Kraków—Miechów—Radom—Warszawa i zamierzoną budową nowej parowozowni na gruntach między ul. Prądnicką a Aleją Królewską (dawnym traktem warszawskim). Z powodu bardzo znacznych kosztów wykupna

gruntów powyższych — projekt ten został zaniechany i obecnie Ministerstwo komunikacji szuka rozwiązania problemu tego w inny sposób. W dziedzinie inwestycyj rządowych Kraków otrzymał nowy Pałac Pracy wybudowany kosztem funduszu bezrobocia, mieszczący w sobie między innemi Państwowy Urząd pośrednictwa pracy i Sąd pracy.

8. Uroczystości.

1) Dnia 18—19/III. Imieniny Marszałka Piłsudskiego.

2) Dnia 25 III. Pogrzeb bł. p. Inż. Józefa Sarego, Wiceprezydenta m.

3) Dnia 26/III. Nabożeństwo żałobne za śp. Marszałka Ferdynanda Focha.

4) Dnia 7—8 IV. Dziesięcioletni jubileusz Orkiestry Symfonicznej Związku Zawodowego Muzyków R. P.

5) Dnia 7—8/V. Pobyt Ministra Poczt i Telegrafów.

6) Dnia 4 VI. Pobyt Ministra Spraw Wewnętrznych.

7) Dnia 16/VI. Poświęcenie sztandaru Związku Sybiraków.

8) Dnia 29—30/VI. Sprowadzenie zwłok Generała Józefa Bema.

9) Dnia 4 VII. Uczczenie rocznicy niepodległości Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

10) Dnia 15—30 VII. Pobyt Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego.

11) Dnia 21—23/VII. Zakończenie I. Zjazdu Polaków z zagranicy.

12) Dnia 6/VIII. „Marsz szlakiem Kadrówki".

13) Dnia 27/VIII. Pobyt Uczestników Zjazdu XVIII. Sesji Międzynarodowego Instytutu Statystycznego.

14) Dnia 9—11/IX. Pobyt Parlamentarzystów francuskich.

15) Dnia 1/X. Pobyt Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

16) Dnia 20/X. Uczczenie 150-ej rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego.

17) Dnia 10—11/XI. Obchód Rocznicy Niepodległości Polski.

18) Dnia 23/XI. Pobyt Wicemarszałka Senatu.

19) Dnia 20/XII. Pobyt Prezesa Głównego Związku Straży Pożarnych i Wojewody Warszawskiego.

9. Reorganizacja administracji.

Reorganizacja administracji miejskiej jest w toku. Idzie ona w dwóch kierunkach — uproszczenia manipulacji i usprawnienia administracji samej. Uproszczenie manipulacji przeprowadza się stopniowo, kasując poszczególne, zbędne stadja postępowania manipulacyjnego i wprowadzając skrócenie czynności kancelaryjnych. W ten sposób zreorganizowano dziennik podawczy, uzyskując przez to znaczną oszczędność i w pomieszczeniu i personalu. Tak iesamo uproszczenie wprowadza się w kancelarjach Wydziałów i Biur. Pozatem wprowadzono na próbę w jednym z Wydziałów Magistratu nową manipulację kancelaryjną, zaprowadzoną przed rokiem w urzędach państwowych administracji ogólnej; skróca ona znacznie czynności manipulacyjne kancelarji, przerzucając część czynności kancelaryjnych na referentów bez uszczerbku dla ich właściwych czynności. Manipulacje te sprawdza się obecnie w innych Wydziałach i biurach Magistratu. W referacie wprowadzono bardzo znaczną ilość druków (formularzy) i stampilji zastępujących prace referentów. W opracowaniu jest wydanie zbiorów formularzy dla załatwiania powtarzających się czynności urzędowych, w przygotowaniu wprowadzenie centralnego rejestru karnego osób administracyjnie karanych, oraz sprawa otwarcia biura meldunkowego z chwilą wydania przez Rząd rozporządzenia wykonawczego do Rozporządzenia Prezydenta R. P. o ewidencji i kontroli ruchu ludności z marca 1928 r. Z dniem 1 października 1929 r. przejął Magistrat od Starostwa Grodzkiego wydawanie dowodów osobistych.

Rozważaną i w znacznej części przygotowaną jest reforma administracji miejskiej w kierunku zdecentralizowania agend administracji w sprawach drobniejszej wagi, oraz reformy administracji skarbowo-finansowej w najszerszem tego słowa pojęciu. W pierwszym kierunku rozpatrywanem jest przekształcenie obecnych Komisarjatów obwodowych na okręgowe urzędy miejskie, jako samoistne, okręgowe oddziały Magistratu dla spraw drobniejszej wagi, zwłaszcza zaś dla spraw policji porządkowej, ogniowej i budowlanej, przy równoczesnem zredukowaniu obecnej ich ilości 9 do 5, względnie 6, oraz przy wprowadzeniu zasady wzajemnego pokrywania się okręgów przyszłych projektowanych Komisarjatów obwodowych z okręgami inspekcji budowlanej, policji sanitarnej, targowej, a nawet i z okręgami Komisarjatów policyjnych. Drugą zamierzoną zmianę stanowi reforma administracji finansowo-skarbowej, rozdzielonej obecnie między Wydział II, Izbę Obrachunkową, M. Urząd poboru opłat i podatków pośrednich a częściowo także między zakłady i przedsiębiorstwa osobno administrowane. Punktem wyjścia ostatniej reformy jest założenie, że musi istnieć organ, któryby opracowywał i przygotowywał zasady ogólnej gospodarki finansowej Gminy jako takiej. Dotyczy to zwłaszcza polityki inwestycyjnej, a obejmowac musi kontrolę gospodarczą w najogólniejszem tego słowa pojęciu, kontrolę celowości zamierzeń gospodarczych i właściwości wykonania ich w czasie i przestrzeni, oraz wzajemnego ustosunkowania zamierzeń gospodarczych miasta w poszczególnych dziedzinach jego życia. Z natury rzeczy dla zadań tego rodzaju predystynowanym jest Wydział II, który prócz obecnego referatu podatkowego i działu egzekucyjnego, prowadzić powinien referat budżetowo-finansowy w pojęciu materjalnego opracowania zamierzeń gospodarczych Gminy i opracowanie kierunków polityki finansowej gminnej, jako całości administracyjno-gospodarczej. Realizacji powyższych projektów, które mogłyby się stać rzeczywiście poważną podstawą do reformy administracji i gospodarki miejskiej, stoi na przeszkodzie brak pomieszczeń. Zarząd miasta stara się dla usprawnienia

administracji podatkowo-skarbowej przenieść Wydział II do Gł. gmachu Magistratu i umieścić go obok Izby Obrachunkowej dla ułatwienia kontaktu i współdziałania tych dwóch organów administracji miejskiej, z których jeden wymierza i ściąga, a drugi likwiduje i pobiera główne dochody Gminy. Translokacja taka wymagałaby przeniesienia Wydziału III i Budownictwa miejskiego Oddział B. do pałacu Larysza, który ze względu na brak światła dla Budownictwa m. jest niemożliwy. Sprawę komplikuje konieczność rozszerzenia Wydziału II, pracującego już obecnie w niesłychanej ciasnocie miejsca, utrudniającej i obniżającej sprawność urzędowania. W razie zwinięcia Miejskiego Urzędu poboru opłat i podatków pośrednich i przekazania spraw podatków pośrednich Wydziałowi II, gdzie one z natury rzeczy należeć powinny, stosunki pomieszczenia się jeszcze pogorszą. Ten sam brak pomieszczeń stoi również na przeszkodzie wspomnianej poprzednio decentralizacji Magistratu, na utworzenie bowiem projektowanych okręgowych urzędów miejskich, które powinny być umieszczone w centrum odnośnych okręgów, potrzebaby 5—6 lokali, złożonych przynajmniej z 5 ubikacyj każdy. Na razie przeto dla spraw budżetowo-finansowych utworzył Zarząd miasta osobny referat przy Biurze prezydjalnem.

Częściowe odprężenie ciasnoty miejsca spowoduje zamierzona likwidacja Miejskiego Urzędu poboru opłat i podatków pośrednich przez wspomniane przydzielenie spraw podatkowych do Wydziału II, a spraw targowych i zarządu Rzeźni i Targowicy oraz zakładów przy nich istniejących do Wydziału VIII targowo-aprowizacyjnego. Jak wspomniałem, Wydział II, a również i Wydział VIII będzie musiał być rozszerzony, w każdym razie po M. U. P. O. i P. P. pozostanie lokal z 13 ubikacyj, gdzie po przeprowadzeniu pewnych adaptacyj, będzie można część biur Magistratu pomieścić i o przeniesieniu Wydziału II pomyśleć.

Ciasnota pomieszczenia, obniżająca sprawność urzędowania nie jest zresztą wyjątkowem zjawiskiem Wydziału II. Istnieje ona w całym szeregu Wydziałów, Biur i Urzędów. To też jest obecnie rozpatrywana kwestja rozbudowy gmachu Magistratu.

Drugą przyczyną utrudniającą naszą administrację jest względnie znaczna ilość urzędników wysłużonych, których funkcjonalność jest zmniejszona, a których Zarząd miasta nie przenosi w stan spoczynku, by wydatków administracyjnych nie powiększać. Mimo tego Zarząd miasta musi starać się o narybek urzędniczy. W okresie sprawozdawczym przyjęto szereg młodych sił technicznych do Budownictwa miejskiego zarówno z wyższem jak i średniem wykształceniem. Szczególniejszą uwagę poświęca się doborowi kandydatów na urzędników ze średniem wykształceniem, którzy w przyszłości stanowić będą trzon miejskiego aparatu administracyjnego. Zarząd miasta zarządził również podniesienie kwalifikacji fachowych urzędników kancelaryjnych z niższem wykształceniem, poddając ich specjalnemu egzaminowi, przepisanemu w służbie państwowej dla III kategorji urzędników. Egzaminowi temu poddało się przeszło 50 kandydatów, a wyniki ułatwiają zorjentowanie się w zdolnościach, wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych kandydatów na przyszłych urzędników.

10. Wydawnictwa urzędowe.

Oprócz opinij projektów ustawodawczych, wydawanych na żądanie władz, prowadzono w dalszym ciągu wydawnictwo zbioru „Ustawy i rozporządzenia Gminy stoł. król. m. Krakowa“. Ze zbioru tego wydano w okresie sprawozdawczym tom VI, obejmujący przepisy określające stosunki służbowe pracowników miejskich, a więc przepisy pragmatykalne, regulaminy i instrukcje służbowe, przepisy uposażeniowe, emerytalne itp. Tom ten obejmuje 800 stron druku. Również wyszedł tom VII, obejmujący przepisy dotyczące administracji wodnej. W druku znajduje się tom VIII obejmujący przepisy sanitarne, opieki społecznej, oświaty, kultury i sztuki; poza tem przygotowuje się materjały do ostatnich 2 tomów.

Podjęty w roku 1927 druk księgi pamiątkowej o Wielkim Krakowie, mimo trudności technicznych strony ilustracyjnej wydawnictwa, postępuje naprzód. Dotychczas wydrukowano 48 arkuszy (384 stron). Całość obejmuje przeszło 500 stron i opuści prasę w pierwszem półroczu 1930 r.

Z innych publikacyj wymienić należy monografję „Kraków współczesny“, opracowaną dla Wystawy poznańskiej przez Naczelnika Biura prezydjalnego, ilustrowaną zdjęciami Krakowa, oraz wydany w roku 1929 nowy szematyzm pracowników Gminy. Pozatem, jak corocznie, wydano drukiem w osobnych broszurach sprawozdania administracyjne Gazowni miejskiej, Elektrowni miejskiej, Muzeum Przemysłowego, Wodociągu miejskiego itd.

11. Dziennik Rozporządzeń miasta Krakowa.

Podobnie jak w latach poprzednich, drukowano w roku ubiegłym w części nieurzędowej Dziennika Rozporządzeń artykuły i sprawozdania z dziedziny administracji miejskiej i ogólnopaństwowej. Za grudzień wydano numer jubileuszowy o zwiększonym znacznie rozmiarze dla uczczenia 50-tej rocznicy istnienia wydawnictwa, najstarszego z wydawnictw urzędowych w Polsce. Z artykułów zamieszczonych w roku 1929 wymienić należy:

Karol Rolle: „Zagadnienia usprawnienia administracji państwowej“, „Sprawozdanie z państwowej Rady rozbudowy miast i z Komisji głównej tejże Rady“, „Sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy m. Krakowa za rok 1928“, „1880—1930“.

Piotr Wielgus: „Exposé budżetowe na okres 1929/30“, „Budżet m. Krakowa 1929/30“.

Tadeusz Przeorski: „Bł. p. wiceprezydent m. inż. Józef Sare“, „Zagadnienia samorządowe w dobie obecnej“, „Samorząd m. Krakowa w 80-tych latach ubiegłego stulecia“, „Miscellanea administracyjne“.

Adam Chmiel: „W sprawie herbu i pieczęci m. Krakowa“, „Historja herbu miasta, tytuły miasta, barwa miasta“,

„Prezydent miasta Dr. Mikołaj Zyblikiewicz", „Dzienniki urzędowe m. Krakowa".

Józef Owsiński: „Stosunki sanitarne we Włoszech".

J. Stopczański: „Cele i zadania poradni przeciwwenerycznej w Krakowie".

Władysław Medyński: „Poradnia zawodowa we Frankfurcie nad Menem".

Zygmunt Dunaj: „M. Ambulatorjum lamp kwarcowych".

Ryszard Reiner: „Międzynarodowy kongres dla spraw rozbudowy miast w Paryżu 1928".

Adolf Gross: „Akcja mieszkaniowa".

Aleksander Adelman: „Rozbudowa miast".

Stanisław Klimecki: „Sfinansowanie rozbudowy miast".

Fryderyk Wessely: „Kraków, a nowoczesne potrzeby wychowania fizycznego i sportu".

Edward Kubalski: „Polskie prawo przemysłowe".

Tadeusz Kannenberg: „Krakowskie szkoły dokształcające", „Oświata, kultura i sztuka w Krakowie przed 50 laty".

Marcin Chmaj: „Rozwój trwałych nawierzchni drogowych w Krakowie w latach powojennych", „Działalność samorządu miejskiego w Krakowie w zakresie porządkowania miasta w latach 1866—1880".

Mieczysław Seifert: „Rozwój krakowskiej Gazowni m. w latach 1918—1928".

Jarosław Doliński i Mieczysław Seifert: „Początki krakowskich przedsiębiorstw miejskich o charakterze użyteczności publicznej".

Jan Krzyżanowski: „Budżet miasta Krakowa z przed pięćdziesięciu lat".

Stanisław Bieliński: „Elektrownia miejska w Krakowie".

Marjan Friedberg: „Uwagi o archiwach francuskich", „Dziennik Rozporządzeń stoł. król. m. Krakowa (1880—1930)".

Jan Fiszer: „Kanalizacja miasta Pragi".

Zofja Żulińska: „Sprawozdanie M. Szkoły Gospodarstwa domowego za rok 1927/28".

Bolesław Pirożyński: „Kronika krakowska z r. 1880".

Ponadto drukowane były ważniejsze przemówienia na posiedzeniach Rady miasta, sprawozdania z posiedzeń Rady, Sekcyj, Komisyj Rady miasta. Dziennik rozporządzeń m. Krakowa za rok 1929 obejmuje 700 stron druku.

12. Sprawy robotnicze.

W dniu 4 marca 1929 r. uchwaliła Rada miasta rozporządzenie wykonawcze do Przepisów służbowych, obejmujące nowy regulamin służbowy dla niższych pracowników M. Zakładów użyteczności publiczności. Regulamin ten zrównał w prawach służbowych stale zatrudniony, a dotychczas dziennie płatny personal, fizycznie pracujący w Budownictwie miejskiem, Ogrodach, Elektrowni, Gazowni, Zakładzie czyszczenia miasta, Wodociągu, Teatrze i t. d., ze stale mianowanym niższym personalem służbowym Gminy. Wynikiem powyższego było znaczne rozszerzenie etatów a to (łącznie z M. Urz. pob. opłat i pod. pośr. oraz z M. Zakł. Sanit.):

w Magistracie	z dotychczasowych	posad	523	na	863
w Gazowni	„	„	50	na	150
w Elektrowni	„	„	67	na	212
w Zakładzie czyszczenia miasta		„	157	na	435
w Wodociągu miejskim		„	58	na	190

Razem przeto ilość posad niższych funkcjonarjuszów Gminy wzrosła z 855 posad na 1850.

13. Zaopatrzenie emerytalne.

Ilość osób pobierających uposażenie emerytalne z końcem roku 1929 wynosiła:

1) w Magistracie (łącznie z M. U. pob. opł.) . . .	720
2) w Gazowni miejskiej	74
3) w Elektrowni miejskiej	13
Razem	807

Uprawnionych do zaopatrzenia emerytalnego jest:

1) w Magistracie	968 osób
2) w Zakładach i Instytucjach miejskich . .	1302 „
Razem (bez Tramwaju)	2270 osób

Wobec uchwalenia przez Radę miasta w dniu 4 marca 1929 r. nowego regulaminu służbowego dla niższych pracowników miejskich, ilość powyższa powiększy się w ciągu najbliższych lat o około 1000 osób, a temsamem wzrośnie obciążenie Gminy świadczeniami analogicznemi. Obciążenie to wynosi dzisiaj w Gminie około 1,600.000 zł. rocznie przy 807 osobach pobierających zaopatrzenie emerytalne i dary z łaski. Poruszona w zeszłorocznem sprawozdaniu sprawa fuzji poszczególnych funduszów emerytalnych została ostatecznie opracowaną; wnioski zostaną w najbliższym czasie Radzie miejskiej przedłożone.

14. Sprawy pożyczkowe.

A. POŻYCZKA ZAGRANICZNA.

Sytuacja finansowa panująca na rynkach zagranicznych, nie pozwoliła Gminie na zaciągnięcie w roku 1929 zagranicznej pożyczki inwestycyjnej. Firma Blair & Co, z którą Gmina prowadziła pertraktacje pożyczkowe w roku 1928 oświadczyła, że z chwilą poprawy stosunków finansowych na rynku nowojorskim powróci do swojej oferty i będzie się starała o uplasowanie papierów pożyczkowych Gminy.

B. WALORYZACJA.

Rozpoczęte w poprzednich latach pertraktacje z Boden-Credit-Anstalt w Wiedniu w sprawie zwaloryzowania wszystkich pożyczek zaciągniętych w tymże Banku przed wojną, były prowadzone w dalszym ciągu, a poszczególne propozycje Banku były przedkładane Sekcji II i III. Rady miejskiej, każdorazowo do decyzji. Ostatnio Bank ten zaproponował zwaloryzowanie wszystkich pożyczek na łączną kwotę 150.000 dolarów, płatna w przeciągu 10 lat w ratach półrocznych za oprocentowaniem 8% w stosunku rocznym. Ponieważ powyższa propozycja znacznie odbiegała od warunków,

Sekcji Rady miejskiej, które upoważniały Magistrat do zwaloryzowania wszystkich pożyczek na 2% przy rozłożeniu spłaty pożyczki na dłuższe raty, przy dotychczasowem oprocentowaniu 4%, przeto Sekcja II. i III. nie zaaprobowały powyższej propozycji Banku. Wobec sfuzjonowania się Banku Boden-Credit-Anstalt z Bankiem Credit-Anstalt pertraktacje te zostały na razie wstrzymane; Gmina miasta Krakowa przekazuje Bankowi należne raty annuitetowe, obliczając je w stosunku dawna korona austr. równa nowej koronie austr. czyli 10.000 koron równe jednemu szylingowi.

Sprawa waloryzacji pożyczki zagranicznej przedwojennej zaciągniętej w Czeskiej Kasie Oszczędności w Pradze w kwocie 3 miljony koron austr., stała się w zeszłym roku znów aktualną wskutek odniesienia się tego Banku przez Poselstwo Republiki Czecho-Słowackiej w Warszawie do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które znów przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odniosło się do Gminy o przyśpieszenie i ostateczne uregulowanie tej pożyczki. Na skutek tego sprawa weszła pod obrady Sekcji II. i III., które zgodziły się na prowadzenie pertraktacyj pod następującymi warunkami: pożyczka może być zwaloryzowaną najwyżej na 27½%, termin spłaty zwaloryzowanej pożyczki rozłożony zostanie przynajmniej na 35 lat, a oprocentowanie nie będzie wynosić więcej jak 5% w stosunku rocznym. Równocześnie uchwalono żądać odpowiedniego częściowego zwolnienia hipotek, obecnie obciążonych koronowemi pożyczkami tego Banku.

Na skutek powyższej uchwały Magistrat rozpoczął pertraktacje z zastępcą Czeskiej Kasy Oszczędności Dr. Bedrichem Bobekem, szefem sekcji Ministerstwa w Pradze, które przypuszczalnie w roku 1930 zostaną ukończone.

Ciągnąca się od kilku lat sprawa waloryzacji i konwersji pożyczki obligacyjnej Gminy miasta Krakowa, wypuszczonej w roku 1909 i 1919, została w roku sprawozdawczym definitywnie załatwioną. Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 18 lutego 1929 Nr. D. II. 310/2 zatwierdziło plan konwersji 4% pożyczki obligacyjnej stoł. król. miasta Krakowa uchwalony przez Radę miejską w dniu 7 października 1926 r. i 5 lipca 1928 r. Przerachowanie nastąpiło zgodnie z rozporządzeniem waloryzacyjnem Prezydenta Rzpltej z roku 1924 w ten sposób, że obligacje pożyczki z roku 1909 zostały przerachowane w stosunku 200 koron na Zł. 42·10, a obligacje z roku 1919 w stosunku 200 koron na Zł. 12·50. Dawne obligacje pożyczki koronowej wymieniane będą na nowe obligacje pożyczki konwersyjnej, która zostaje wydana w odcinkach po Zł. 10, 40, 60, 120, 210, 310, 420, 620, 1050, 2100, a różnica pomiędzy kwotą nowej obligacji a sumą przerachowania, wypłaconą będzie przez Główną Kasę miejską gotówką przy wymianie obligacji. Okres umorzenia pożyczki konwersyjnej ustalono na lat 35, poczynając od 2 listopada 1925 r. w ratach półrocznych przez wylosowanie obligacji, w wysokości ustalonej w planie umorzenia. Inne warunki pożyczki zostały te same.

Dotychczas odbyły się dwa losowania, a to w dniu 2 maja 1929 r. obejmujące 8 pierwszych rat półrocznych i w dniu 2 listopada 1929 obejmujące ratę płatną w tym dniu. W losowaniu obligacji w dniu 2 maja wziął udział Komisarz rządowy dla spraw obligacji p. Józef Gliński, radca Ministerstwa Skarbu.

C. POŻYCZKI.

W związku z przeprowadzanemi nowemi inwestycjami i na dokończenie inwestycyj, rozpoczętych w poprzednich latach, zaciągnęła Gmina w roku 1929 pożyczek na łączną

kwotę	Zł.	1,195.000
oraz dolarów 105.500 czyli	,,	936.800
Razem	Zł.	2,131.800
na poczet tego spłacono w r 1929 . .	,,	200.000
Pozostaje	Zł.	1,931.800

Jedną z większych pożyczek, jaką Gmina miasta Krakowa uzyskała, była pożyczka Towarzystwa Ubezpieczeń na życie „Feniks". Pożyczka ta została zaciągniętą na podstawie uchwały połączonych Sekcyj z dnia 5 września 1929 oraz Rady miejskiej z dnia 14 listopada 1929 r. w kwocie 2,000.000 zł., z tem, że za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu w zeszłym roku została zrealizowana tylko część pożyczki w wysokości 700.000 zł. Pożyczka została zaciągniętą na podkład skryptu dłużnego, oprocentowana jest po 7% w stosunku rocznym, a zwrotną w przeciągu 5 lat. Waluta pożyczki została wypłaconą w dolarach. Reszta pożyczki zostanie wypłaconą w miarę wzrostu rezerw Towarzystwa asekuracyjnego „Fenix".

W roku sprawozdawczym przystąpił Bank Gospodarstwa Krajowego do konwersji krótkoterminowych pożyczek budowlanych na pożyczki długoterminowe w listach zastawnych Banku, spłacalne w przeciągu 25 lat, za oprocentowaniem 7%, z których 4% pokrywa Gmina, a 3% fundusz rozbudowy miast. Dotychczas zostało skonwertowanych 14 pożyczek w łącznej kwocie 685.000 zł., przyczem zaciągnięcie pożyczek konwersyjnych zostało uchwalone przez Radę miejską. Skonwertowanie reszty pożyczek odbędzie się prawdopodobnie w roku 1930.

W dniu 30 czerwca 1929 r. przypadały do zapłaty dwie pożyczki zaciągnięte w Banku Gospodarstwa Krajowego, a to pożyczka w kwocie 5,640.000 zł. oraz 2,000.000 zł. Bank Gospodarstwa Krajowego zgodził się na prolongatę tychże pożyczek do dnia 31 grudnia 1929 r., a ostatnio do dnia 31 marca 1930 r. pod pewnemi zastrzeżeniami, których ostateczne ustalenie i załatwienie jest w toku.

Na prowadzoną akcję budowy domów mieszkalnych uzyskała Gmina w roku 1929 dwie pożyczki, a to w Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie Zł. 300.000 na dokończenie budowy domu mieszkalnego na t. zw. Birnbaumówce, oraz w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Krakowa w kwocie 500.000 zł. względnie 56.000 dolarów na budowę domu mieszkalnego na Grzegórzkach.

15. Rozbudowa miasta.

W okresie sprawozdawczym Magistrat zatwierdził kilka podziałów gruntowych, między innemi parcelację gruntów Spółki „Esge“ w Dz. XIII., XIV. i XVI., gruntów Dr. M. Biesiadeckiego w Dz. XIV. i gruntów inż. Drobniaka w Dz. XIII.

Rada miejska na posiedzeniu w dniu 7 listopada uchwaliła rozsprzedanie parcel budowlanych z gruntów po firmie M. L. Dobrowolski w Dz. XXII. po zniżonych cenach. Uchwałą z dnia 11 lipca upoważniła Rada miejska Sekcję ekonomiczną, do nabywania i pozbywania gruntów dla regulacji i urządzenia ulic, oraz dla wyrównywania granic. Gmina miasta Krakowa ustanowiła prawo zabudowy na gruncie przy ul. Reymonta na rzecz stowarzyszenia Polaków uchodźców z kresów wschodnich, pod Dom Akademicki. Pod budowę kościoła parafjalnego i zabudowań plebańskich w Dz. XXI. Płaszów oddano grunt o obszarze około 1 ha 40 a Zgromadzeniu Ks. N. Serca Jezusowego, który to Zakon podjął się tej budowy. Również zgodziła się Rada miejska zasadniczo na odstąpienie części gruntu gminnego na cele przebudowy t. zw. Wikarówki przy kościele N. P. Marji. Na podstawie uchwały Rady miejskiej zarezerwowano również parcelę o powierzchni około 507 m^2 w Dz. XXII. dla funduszu emerytalnego pracowników Krakowskiej Spółki Tramwajowej.

Sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy miasta zostanie ogłoszone osobno.

16. Budowa domów.

W pierwszych miesiącach 1929 r. przygotował Rząd nowy projekt akcji mieszkaniowo-budowlanej i jej sfinansowania. Projekt ten wywołał ożywioną dyskusję ze względu na wpływ, jaki w razie sankcji ustawowej mógłby wywrzeć na stosunki gospodarcze i społeczne. Na posiedzeniu Rady miejskiej w dniu 1 marca 1929 omówiono powyższy program, uchwalono szereg wniosków, opracowano referaty ogłoszone w Nrze 5 Dziennika Rozporządzeń m. Krakowa. Dla sprecyzowania i przedłożenia ostatecznych wniosków, Komitet Rozbudowy miasta wybrał ściślejszy Komitet mieszkaniowy, który na posiedzeniu w dniu 3 grudnia rozpatrywał wnioski i tezy dotyczące akcji mieszkaniowej przedstawione przez radcę m. Dra A. Grossa.

W roku sprawozdawczym Gmina wybudowała dwa domy mieszkalne, a mianowicie 4-ro piętrowy dom na t. zw. Birnbaumówce o 45 lokalach i 3 piętrowy dom przy ul. Słonecznej L. 4 o 24 lokalach mieszkalnych. Gmina miasta Krakowa jest obecnie właścicielką 236 budynków, które według stanu z dnia 31 grudnia 1929 r., obejmowały 585 mieszkań o 1.269 ubikacjach mieszkalnych. Z ilości powyższej zajmują funkcjonarjusze miejscy (głównie Elektrowni, Gazowni, Tramwaju) 171 mieszkań. Tytułem czynszu pobrała Gmina w ubiegłym roku kwotę 398.121 zł.; przeciętny czynsz z jednej ubikacji wynosi 28 zł. Tu zaliczyć należy również mieszkania służbowe (stróżów, dozorców) w ilości 55 o 84 ubikacjach.

Prócz mieszkań realności miejskie obejmowały:

a) 128 lokali handlowych o 175 ubikacjach wynajmowanych za czynszem 196.323 zł. rocznie,

b) 34 lokali przemysłowych o 108 ubikacjach wynajmowanych za czynszem 39.861 zł. rocznie,

c) 7 lokali o 21 ubikacjach wynajmowanych na cele kooperatywno-handlowe za czynszem 14.985 zł. rocznie,

d) 28 lokali o 173 ubikacjach dla celów naukowych, kulturalnych, artystycznych, wynajmowanych za czynszem 63.300 zł. rocznie,

e) 8 lokali o 108 ubikacjach wynajmowanych na cele urzędowe za czynszem 75.555 zł. rocznie,

f) 17 lokali o 37 ubikacjach wynajmowanych na różne cele za czynszem 4.269 zł. rocznie.

Ogółem Gmina wynajmuje 746 lokali o 1.807 ubikacjach, otrzymując tytułem czynszu kwotę 794.532 zł. rocznie, oddaje zaś bezpłatnie 67 lokali o 117 ubikacjach.

17. Sprawy gruntowe.

Ciągnąca się od kilku lat sprawa oddania gruntów państwowych na cele rozszerzania cmentarza rakowickiego, weszła w ostatnim roku na realne tory wskutek rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 Nr. 19 poz. 170 Dz. U. R. P., którem zatwierdzono bezpłatne oddanie tych gruntów Gminie miasta Krakowa. Magistrat przygotował już projekt kontraktu, po podpisaniu którego przez obie strony, będzie mogła Gmina przystąpić do rozpoczęcia robót i opracowania szczegółowego projektu nowego cmentarza, zwłaszcza, że sąsiednie grunty zostały już przez Gminę miasta na ten cel wywłaszczone i zapłacone.

W ciągu roku 1929 Gmina nabyła: w drodze kupna 17 ar. 35·54 m^2 za cenę 7.292 zł. i 12.538·20 dolarów, w drodze zamiany 6 ha 03 ar. 67·46 m^2 gruntów za dopłatą 2,008.777 Mkp. (w tem mieści się tranzakcja zapoczątkowana w 1921 co do gruntów po b. krajowym Urzędzie odbudowy a ponownie załatwiona uchwałą Rady miejskiej z dnia 1 marca 1929 r.), bezpłatnie pod cmentarz rakowicki 6 ha 49 ar. 72 m^2 gruntu, pod ulice i place bezpłatnie lub ze zastrzeżeniem potrącenia z kosztów urządzenia tych ulic i placów 3 ha 28 ar. 07·84 m^2 gruntów.

Razem nabyła Gmina 15 ha 98 ar. 82·84 m^2 gruntów.

W okresie sprawozdawczym Gmina pozbyła: w drodze sprzedaży 37 ar. 52·46 m^2 gruntów za łączną cenę 305·415·50 zł., w drodze zamiany 18 ar. 74·28 m^2 gruntów za dopłatą łączną 8,339.90 zł., w drodze wywłaszczenia pod rozszerzenie ładowni stacji kolejowej Kraków—Wisła 2 ha 06 ar. 33 m^2 gruntu za odszkodowaniem 206.330 zł., pod budowę portu zimowego na Wiśle 16 ha 57 ar. 79 m^2 za odszkodowaniem 209,877.66 zł.

Razem pozbyła Gmina 19 ha 20 ar. 38·74 m^2 gruntów. Z tego przypada 51 ar. 35·86 m^2 na cele budowlane, 2 ha 06 ar. 33 m^2 na cele kolejowe, 16 ha 57 ar. 79 m^2 pod port, resztę na wyrównanie granic itp.

Gospodarkę miejską gruntami ilustruje poniżej zamieszczone zestawienie dzierżaw gruntów:

Gmina wydzierżawiła na:

1) cele przemysłowe obszary powyż. 10 ar.	razem	29 ha	za czynszem	49.524·16 zł.
2) cele przemysłowe obszary do 10 arów	,,	30 ,,	,,	12.950·20 ,,
3) cele rolne obszary powyżej 1 ha . . .	,,	13 ,,	,,	10.315·45 ,,
4) cele rolne obszary od 10 ar. do 1 ha	,,	272 ,,	,,	15.398·90 ,,
5) parcelki pod uprawę jarzyn obszary od 100 m² do 10 ar.	,,	283 ,,	,,	2.558·50 ,,
6) błonia i pastwiska	,,	6 ,,	,,	1.735·25 ,,
7) boiska sportowe	,,	23 ,,	,,	4.337·80 ,,
8) kioski i kolumny reklamowe . . .	,,	145 ,,	,,	30.680·92 ,,
9) stoliki przed kawiarniami i restauracjami	,,	9 ,,	,,	11.436·40 ,,
10) świetlniki, szachty, ogródki i uznawcze czynsze obszary do 50 m² . . .	,,	198 ,,	,,	4.731·50 ,,
	razem	994 ha	za czynszem	143.669·08 zł.

18. Spółka mieszkaniowa miast małopolskich.

Udział gruntowy i pieniężny Gminy miasta Krakowa w tejże Spółce wynosi łącznie zł. 447.541·51. Szczegółowe sprawozdanie Spółki za rok 1928 zostało wydrukowane w Nrze 6 Dziennika Rozporządzeń miasta Krakowa, sprawozdanie za rok 1929 zostanie wydrukowane w Dzienniku Rozporządzeń po Walnem Zgromadzeniu Spółki.

19. Inwentarz ruchomy.

Wartość inwentarza ruchomego Gminy wynosiła z końcem 1929 r. nie licząc inwentarzy zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw miejskich, kwotę 910.000 zł. w tem wartość urządzeń biur 375.000 zł., a inwentarza ruchomego szkolnego 535.000 zł.

Drobne dostawy i roboty oddawano przedsiębiorcom po doraźnem ściągnięciu ofert na podstawie zatwierdzającej uchwały Podkomitetu sprawunkowego Sekcji I. Rady miejskiej. Na większe dostawy Magistrat rozpisywał i przeprowadzał przetargi ofertowe publiczne na okres 3-letni budżetowy t. j. do dnia 31 marca 1932 r. W ten sposób przeprowadzono przetarg między innemi na roboty introligatorskie, stolarskie, krawieckie i drukarskie, oraz na dostawę obuwia, kożuchów, ścierek, papieru i przyborów kancelaryjnych, środków dezynfekcyjnych, mioteł i styli. Przetarg ograniczony rozpisano i przeprowadzono na roboty tapicerskie, ślusarskie, pokostnicze i malarskie, na dostawę czapek i rękawic wełnianych, na dostawę sprzętów blacharskich, narzędzi, przyborów do czyszczenia pieczęci oraz na naprawę maszyn do pisania. Firmie Zajączek i Lankosz przedłużono na 1 rok dostawę sukna i podszewek. Oleje smary i naftę pobierano w Polminie na podstawie oferty przyjętej przez Magistrat.

20. Ubezpieczenie.

Gmina miasta Krakowa ubezpiecza:

1) od ognia

a) nieruchomości 219 polic,

b) ruchomości, jak samochody, rzeczy osób eksmitowanych, urządzenie sali Starego Teatru i t. d. 31 polic

2) od kradzieży (kasy, wartościowe urządzenia i t. p.) 14 polic,

3) od odpowiedzialności cywilno-prawnej w Krakowskiem Towarzystwie Wzajemnych Ubezpieczeń z tytułu posiadania samochodów, nieruchomości i t. d. 75 polic,

4) od uszkodzenia samochodów 2 police.

21. Podatki.

W dziale dochodów podatkowych Gminy miasta Krakowa zaszły w ciągu roku 1929 następujące zmiany:

Na podstawie uchwały komisji budżetowej Rady miasta z 15 marca 1929 r. zaniechała Gmina poboru podatku od zaprotestowanych weksli od nowego okresu budżetowego t. j. od dnia 1 kwietnia 1929 r. Podatek od szyldów pobiera Gmina od tego czasu, według nowego statutu podatkowego, zreformowanego uchwałą Rady miasta z dnia 13 grudnia 1928 r. zatwierdzonego przez Władze nadzorczą i wprowadzającego rozległe uwolnienia od tego podatku dla wszystkich miejscowych firm handlowych i przemysłowych. Pozatem przy poborze podatku widowiskowego od przedstawień kinomatograficznych stosuje się od 1 września 1929 r. stawki podatkowe, przepisane rozporządzeniem Ministra Skarbu z 25 czerwca 1929 r. Nr. S. F. 4944/3, którem dotychczasowe stawki tego podatku wydatnie obniżono i którego stosowanie obniża, preliminowany w budżecie miejskim dochód z tego źródła podatkowego. Ze względu na wzrost potrzeb budżetowych Gminy podwyższyła Rada miasta podatek gminny od nieruchomości z 75% na 100%, uchwałą z dnia 17 października 1929 r.; w tej wysokości pobiera się ten podatek od początku bieżącego roku budżetowego.

Wysokość stawek podatkowych i wpływy z poszczególnych podatków i opłat gminnych przedstawiają się następująco:

1. Dodatki do podatków państwowych.

Dodatek do podatku gruntowego: 135% wpływ	31.047 zł.
Dodatki do podatku przemysłowego:	
a) do opłat od świadectw przemysłowych 30%	605.406 ,,
b) do podatku obrotowego 25%	2,078.736 ,,
Dodatek do podatku od nieruchomości 75%	1,673.771 ,,
Razem . . .	4,388.960 zł.

2. Udział w podatkach państwowych.

Udział w podatku dochodowym — 15% .	1,566.430 zł.
Udział w podatku od lokali — 50% . .	1,028.187 „
Razem . . .	2,594.617 zł.

3. Podatki samoistne.

Podatek od umów o przeniesienie własności nieruchomości 2% i podatek od spadków i darowizn — 10%	387.135 zł.
Podatek od szyldów, stawka 10 zł. do 60 zł. według powierzchni szyldu	93.527 „
Podatek hotelowy — 20%	322.083 „
Podatek tramwajowy — 10%	456.626 „
Podatek od publ. zabaw i widowisk, stawka od 5% do 60%	853.694 „
Razem . . .	2,113.065 zł.

4. Opłaty administracyjne.

Opłaty od podań i świadectw urzędowych według taryfy	81.791 zł.
Opłaty za czynności urzędowe według taryfy	143.075 „
Opłaty egzekucyjne	168.127 „
Razem . . .	392.993 zł.

5. Zwroty ze Skarbu Państwa.

Odszkodowanie za wymiar i pobór:

a) państwowego podatku od nieruchom.	103.663 zł.
b) państwowego podatku od lokali .	39.534 „
Razem . . .	143.197 zł.

Zestawienie dochodów podatkowych.

1)	4,388.960 zł.
2)	2,594.617 „
3)	2,113.065 „
4)	392.993 „
5)	143.197 „
Razem . . .	9,632.832 zł.

Z porównania powyższych dochodów podatkowych z takiemiż dochodami roku 1928 (9,392.498 zł.) okazuje się, że wpływy w roku sprawozdawczym znajdują się prawie na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym i nieznacznie się tylko podniosły. Doliczając do nich inne wpływy z danin komunalnych o charakterze podatkowym, jak dodatki gminne do podatku od spożycia, od patentów i podatek od towarów dowożonych w łącznej kwocie 2,190.428 zł, otrzymamy sumę dochodów podatkowych 11,287.065 zł., która przedstawia obciążenie ludności miasta w roku 1929 podatkami gminnemi. W stosunku do obecnej cyfry ludności miasta Krakowa 210.632 oznacza to, obciążenie głowy mieszkańca podatkami komunalnemi w kwocie 53 zł. 58 gr. rocznie.

22. Egzekucja podatków.

1) Ilość niezałatwionych spraw z końcem roku 1928	2.984
Wpływ w roku 1929	53.705
Razem . . .	56.689
Z powyższej ilości wpływu załatwiono w r. 1929	49.546
Zaległość z końcem roku 1929	7.143
2) Ilość dokonanych czynności egzekucyjnych	131.801
w tem:	
a) zajęć nieruchomości	28.975
b) rewizji osobistych	415
c) licytacji	18
d) raportów egzekucyjnych	50.725
e) egzekucyjnego poboru gotówki w ilości pozycji	51.668

3) Kwota ściągniętych egzekucyjnie należytości:

Gminy miasta Krakowa	1,000.406 zł.
Rządu	1,258.796 „
Innych instytucji publicznych . . .	206.842 „
Opłat egzekucyjnych	167.367 „
Razem . . .	2,633.411 zł.

Podana wyżej kwota 1,000.406 zł. ściągniętych egzekucyjnie przez Magistrat należytości gminnych przedstawia 11·94% w stosunku do ogólnego wpływu z danin komunalnych i innych należytości gminnych podlegających egzekucji administracyjnej, który to wpływ wynosi 8,374.828 zł.

23. Podatki i opłaty pośrednie.

I. Dodatek komunalny do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji pobierany jest w wysokości 30% od trunków, a 15% od innych artykułów z wyjątkiem węgla, olejów mineralnych, soli i cukru.

Udział Gminy w tym dodatku wyniósł 596.680·10 zł.

II. Dodatek gminny do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków pobierany jest w wysokości 100% przy wyrobie, a 150% przy sprzedaży trunków.

Tytułem tego podatku wpłynęło w roku sprawozdawczym 239,384·63 zł.

III. Podatek towarowy.

Na mocy art. 12 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, pobiera Gmina podatek towarowy od towarów, przywożonych do Krakowa koleją żelazną, albo Wisłą.

Pobór odbywa się na podstawie kolejowej taryfy towarowej, a unormowany jest w ten sposób, że od towarów przychodzących z odległości do 50 km., tudzież od kilkudziesięciu artykułów osobno wymienionych, podatek nie może przenosić połowy opłaty kolejowej za 5 km., względnie 1/3 za 10 km.; od towarów, przywożonych z odległości od 50 do 200 km. nie może przewyższać opłaty przewozowej za 10 km., wreszcie od towarów przychodzących z większej

odległości niż 200 km. podatek nie może przenosić opłaty kolejowej za 15 km. wzgl. za 10 km.

Dochód z podatku towarowego wyniósł 1,136.965'69 zł.

IV. Opłaty mytnicze.

Opłaty mytnicze pobierano w r. 1929 w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

1)	od zwierząt domowych, idących luzem . . .	10 gr.
2)	„ „ „ w zaprzęgu	40 „
3)	od samochodów osobowych i ciężarowych, tudzież od doczepek	2 zł.
4)	od autobusów	3 „

Dochód z opłat mytniczych wyniósł 886.459 zł.

V. Inne opłaty.

a) opłata targowa od wozów z drzewem budowlanem. Wymieniona opłata wynosiła po 1 zł. od wozu.

b) opłata za użycie wagi urzędowej.

Opłata ta wynosi po 10 gr. od każdych 100 kg. względnie ilości mniejszej od 100 kg., za ważenie samochodów dla rejestracji po 20 gr. od każdych 100 kg. i za nadwyżkę mniejszą od 100 kg.

Dochód z powyższych opłat wyniósł:

a) z opłat od wozów z drzewem budowlanem 12.665 zł.

b) za wagę i czynności urzędowe . . . 7.769 „

24. Sprawy przemysłowe.

W roku 1929, tj. w drugim roku po wejściu w życie Rozp. Prezydenta Rzpltej z dnia 7/VI. 1927 Dz. U. R. P. Nr. 53 o prawie przemysłowem, przeprowadzono w Wydziale przemysłowym, poza bieżącemi agendami szereg prac nadzwyczajnych, a przedewszystkiem przekształcenie dawnych przymusowych cechów na korporacje dobrowolne. W okresie sprawozdawczym zorganizowano na podstawie statutów zatwierdzonych przez Województwo 39 cechów rzemieślniczych, 11 Korporacji przemysłowych, tj. razem 50 Stowarzyszeń, oraz erygowano Związek cechów krakowskich.

W roku 1929 przeprowadzono wybory do Izby rzemieślniczej w Krakowie, poprzedzone rejestracją rzemieślników. Dawne karty przemysłowe, wydane rękodzielnikom na podstawie przepisów obowiązującej poprzednio austrjackiej noweli przemysłowej, przerejestrowano i wymieniono na nowe karty rzemieślnicze w myśl przepisów nowej ustawy przemysłowej.

Zgodnie z zapowiedzią w sprawozdaniu administracyjnem za rok ubiegły, poddano rewizji uprawnienia przemysłowe z dawniejszych lat, co do których nasuwała się wątpliwość, czy rzeczone zakłady przemysłowe nadal istnieją, względnie w jakich pracują warunkach.

Poważna konjunktura finansowa oraz ciężary podatkowe spowodowały, że ruch w dziedzinie przemysłowej nie był tak żywym, jakby się należało spodziewać. Mimo to wydano:

potwierdzeń zgłoszenia przemysłu wolnego . .	797
kart rzemieślniczych	222
koncesyj	31
licencyj na przemysł domokrążny	112

Natomiast ruch budowlany w zakresie zakładów przemysłowych wykazuje w roku sprawozdawczym znaczne ożywienie. Na terytorjum miasta Krakowa wybudowano kilka większych objektów fabrycznych, jak zakłady graficzne, wytwórnię opakowań blaszanych firmy „Artigraph" przy ul. Prądnickiej (2.000 m^2 zabud. pow.), zakłady preperatów kosmetycznych Dra Lustra przy ul. Oboźnej, tartak przy ul. Łokietka, odlewnię metali przy ul. Rzemieślniczej itd.

Mniejszych zakładów i wyrobni rzemieślniczych jak pralni, stolarni, ślusarni, składów itp. powstało w tymże roku około 90.

Istniejące już fabryki, mimo trudności finansowych prowadziły rozbudowę swych zakładów lub zmieniały wewnętrzne urządzenie. Przy sposobności zatwierdzania planów na rozbudowy, przeprowadzano rewizję zakładów pod względem bezpieczeństwa ogniowego, sanitarnym, zewnętrznego wyglądu budynków, zadymienia, urządzenia podwórzy itp., wydając jednocześnie odpowiednie zarządzenia.

Planów na nowe objekty przemysłowe zatwierdzono 121.

Na skutek wydania rozporządzenia wykonawczego o sądach pracy przekształconych ze sądów przemysłowych, koszty połączone z dostarczeniem lokalu, urządzeniem tegoż, opału, oświetlenia i wszelkich potrzeb rzeczowych dla tegoż sądu, które dotychczas ponosiła Gmina, przeszły na Rząd, odciążając w ten sposób budżet miasta.

W referacie środków przewozowych przeprowadzono kontrolę uprawnień przemysłowych dorożek samochodowych, uzupełniono kataster samochodów na podstawie ksiąg ewidencyjnych Starostwa Grodzkiego, usprawniono egzekucję opłat od środków przewozowych przez zaniechanie posyłania stronom nakazów płatniczych. W miejsce zniesionych nakazów płatniczych zastosowano afigowanie odnośnego obwieszczenia w dziennikach miejscowych. Wskutek rozwoju ruchu samochodowego wpływy kasowe wzrosły w pierwszem półroczu 1929 roku o 10.000 zł. w porównaniu z wpływami w latach poprzednich. Magistrat przygotowuje dla celów statystycznych spis zarejestrowanych po koniec 1929 roku dorożek samochodowych, dorożek konnych i wozów ciężarowych. W roku ubiegłym założono specjalny kataster dla przekroczeń przepisów z zakresu statystyki przemysłowej. Dla uproszczenia manipulacji bez uszczerbku dla sprawności tejże, zreformowano czynności w dziedzinie orzecznictwa karno-administracyjnego za nieprzestrzeganie przepisów o godzinach handlu.

Magistrat przeprowadził w ubiegłym roku 337 komisyj, poddając rewizji przemysłowo-sanitarnej 36 hoteli, pensjonatów i domów noclegowych, 312 restauracyj, wyszynków, kawiarni, garkuchni, mleczarni, masarni i fryzjerni, 16 fabryk wody sodowej, 22 fabryki wódek, 6 zakładów kąpielowych publicznych. W wyniku tych rewizyj wydano szereg zarządzeń administracyjnych, mających na celu poprawę stanu sanitar-

nego, bezpieczeństwa publicznego i ogniowego wzmiankowanych zakładów. Skalkulowano przytem i zatwierdzono cenniki za pokoje w hotelach i pensjonatach.

Mimo wydanych poleceń niektóre pracownie rękodzielnicze nie posiadają dotychczas jeszcze należytych urządzeń, ze względu jednak na trudności mieszkaniowe, Magistrat zdecydował przez jakiś czas uwzględniać indywidualnie te niedomogi i tolerować je, o ile to możebne, aż do poprawy istniejących stosunków gospodarczych.

25. Miejskie Szkoły Powszechne.

a) FREKWENCJA W SZKOŁACH POWSZECHNYCH W ROKU SZKOLNYM 1929/1930.

Szkoła	Liczba dzieci		Liczba klas	Nauka po połud.
	chłopców	dziewcząt		
1. św. Scholastyki	—	486	12 (11 + VIII)	—
2. I. św. Wojciecha	470	—	11	3 kl.
3. II. św. Barbary	183	—	4	—
4. III. św. Mikołaja	620	—	12	1 kl.
5. IV. św. Jana Kantego	280	—	8 (7 + VIII)	—
6. V. Kazimierza W.	334	—	8	—
7. VI. Czackiego	—	308	7	—
8. VII. św. Florjana	600	—	13 (12 + VIII)	—
9. VIII. św. Szczepana (specjalna)	118	76	12	4 kl.
10. IX. St. Konarskiego	—	332	9 (8 VIII)	—
11. X. św. Jadwigi	—	254	7	3 kl.
12. XI. Dietla	304	—	7	—
13. XII. Piramowicza	—	394	10	2 kl.
14. XIII. Mickiewicza	—	352	9	1 ,,
15. XV. Tańskiej	—	364	8	1 ,,
16. XVI. Śniadeckiego	327	—	8	1 ,,
17. XVII. Konopnickiej	—	412	9	2 ,,
18. XVIII. św. Anny	—	562	13	1 ,,
19. XIX. Szujskiego	—	320	8	4 ,,
20. XX. Oleśnickiego	—	477	12 (11 + VIII)	—
21. XXI. Wł. Jagiełły	336	—	9	5 kl.
22. XXII. Długosza	—	280	7	—
23. XXIII. Kraszewskiego	325	—	7	—
24. XXIV. Kochanowskiego	413	—	10	3 kl.
25. XXV. św. Kingi	—	222	6	2 ,,
26. XXVI. Jachowicza	200	—	5	5 ,,
27. XXVII. Słowackiego	170	—	4	—
28. XXVIII. Krasińskiego	—	285	7	—
29. XXIX. Rydla	85	65	4	—
30. XXX. Pułaskiego	390	—	10	1 kl.
31. XXXI. H. Jordana	365	—	—	—
32. XXXII. Chodkiewicza	136	119	—	—
33. XXXIII. Batorego	265	—	—	—
34. XXXIV. J. z Łobzowa	—	317	—	—
35. XXXV. Sobieskiego	177	—	—	—
36. XXXVI. Skargi	318	—	—	2 kl.
37. XXXVII. św. Józefa	—	270	—	2 ,,
38. XXXVIII. Ujejskiego	240	200	—	3 ,,
39. XXXIX. Głowackiego	263	212	—	5 ,,
40. XL. św. Stanisł. Bisk.	198	179	—	2 ,,
41. XLI. Czarnieckiego	208	208	11	3 ,,
42. XLII. Lenartowicza	—	252	7	2 ,,
43. XLIII. Winc. Pola	—	367	10	1 kl.
44. XLIV. św. Bronisławy	—	311	7	—
45. XLV. Sienkiewicza	—	440	12 (11 + VIII)	—
46. XLVI. Kościuszki	665	—	16 (15 + VIII)	3 kl.
47. XLVII. Jagiellonki	—	430	11	—
48. XLVIII. ks. Poniatowskiego	336	—	8	—
49. XLIX. Dąbrówki	—	315	7	—
50. L. Chrzanowskiej	—	504	11	4 kl.
51. LI. Król. Wandy	—	290	7	3 ,,
52. LII. Kopernika	262	—	6	6 ,,
53. LIII. Matejki	376	—	8	1 ,,
54. LVI. Reja	263	—	7	—
55. LVII. H. Kołłątaja	—	307	7	7 kl.
Razem . .	9227	9910	472	86

Zestawienie:

uczniów	9.227
uczennic	9.910
Razem .	19.137
W roku szkolnym 1928/29 . . .	18.988
Obecnie więcej o	149

b) ADAPTACJE W BUDYNKACH SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

Z wiosną przeprowadził Magistrat komisje dla robót przedzimowych z udziałem inspektora szkolnego. Roboty ograniczały się wszędzie do koniecznej konserwacji budynków. Poza temi robotami przeprowadzono w szeregu miejskich budynków szkół powszechnych kilka większych adaptacyj. W szczególności:

1. Ustępy spłukiwane.

a) Przeprowadzono połączenie ustępów spłukiwanych z kanałem miejskim w szkołach przy Rynku Kleparskim, Placu Matejki, oraz w budynkach szkolnych w dzielnicach Łobzów i Ludwinów,

b) W dzielnicy XXII wybudowano piętrowe ustępy spłukiwane i połączono je z kanałem miejskim w 2 szkołach a to męskiej i żeńskiej mieszczących się w budynku przy ulicy Lwowskiej 60.

W ten sposób z roku na rok zmniejsza się liczba ustępów wolnospadowych w miejskich budynkach szkół powszechnych. Pozostało jeszcze 9 szkół pozbawionych nowocześnie urządzonych ustępów z powodu braku kanalizacji, a to w ulicach: Zamojskiego, Mazowieckiej, Królowej Jadwigi, Jachowicza (Dąbie), Saskiej (Płaszów) i Szwedzkiej (Zakrzówek),

c) Najgorzej pod względem higjenicznym przedstawia się stan obu szkół męskiej i żeńskiej przy ulicy Mazowieckiej, gdzie dotychczas istnieją ustępy drewniane w podworcu i gdzie

niema instalacji wodociągowej. Zarząd Wodociągów miejskich rozpoczął w ostatnich czasach budowę instalacji wodociągowej w budynku, pozatem Magistrat przeprowadzi z wiosną 1930 roku kanalizację tej części ulicy Mazowieckiej tak, że w lecie 1930 roku można będzie przystąpić do budowy ustępów spłukiwanych piętrowych w obu budynkach szkolnych.

2. Budowa mieszkań dla tercjanów.

Poza budową piętrowych ustępów spłukiwanych w obu budynkach szkolnych w Dz. XXII przy ul. Lwowskiej 60 Magistrat wybudował tamże parterowe mieszkanie dla tercjana szkoły męskiej, którą dotychczas obsługiwał tercjan dochodzący.

3. Oświetlenie elektryczne.

Elektrownia miejska prowadziła w dalszym ciągu instalację oświetlenia budynków szkolnych, przeprowadzając również naprawę starych instalacyj i przerobienie sieci już istniejących, jednak wadliwych pod względem bezpieczeństwa publicznego.

W ciągu roku wykonano instalację w 15 budynkach szkolnych. Dotychczas przeprowadzono instalację elektryczną w 33 budynkach szkół powszechnych.

4. Umywalki spłukiwane.

Od kilku lat przeprowadza Gmina instalację umywalek wodociągowych w korytarzach szkolnych corocznie po kilka; w tym roku zaprowadzono podobne umywalki w 7 szkołach.

5. Podworce szkolne.

Pragnąc stopniowo polepszyć stan podworców szkolnych, Magistrat w ubiegłym roku uporządkował podworzec w szkole męskiej przy ul. Mazowieckiej, poparł akcję Komitetu rodzicielskiego co do uporządkowania podworca w szkole na Grzegórzkach. Przygotowano również sprawę przydzielenia pewnych partyj nieużytków na Krzemionkach dla szkół powszechnych w Dz. XXII przy ul. Lwowskiej 60 i Zamojskiego 60 na boiska szkolne.

6. Urządzenie sali na kurs krawieczyzny.

Zarząd żeńskiej szkoły XXVIII im. Z. Krasińskiego przy pl. Matejki otrzymał z Kuratorjum znaczniejszy kredyt na zakupno maszyn do szycia i przyrządów do nauki robót kobiecych, Magistrat zaś przeprowadził instalację gazową oraz udzielił Dyrekcji szkoły subwencji na zakupno potrzebnego inwentarza dla kursu.

7. Warsztaty stolarskie dla szkół.

W ciągu roku ubiegłego ukończono pertraktację z Dyrekcją VIII gimnazjum państwowego w sprawie nabycia 19 warsztatów stolarskich. Warsztaty te po odnowieniu rozdzielono po kilka pomiędzy 7 szkół. W ten sposób na 28 męskich szkół powszechnych posiada już 16 szkół warsztaty, na których odbywa się dla młodzieży nauka slöjdu.

8. Centralne ogrzewanie.

Z powodu wadliwie rozmieszczonych grzejników centralnego ogrzewania w budynku szkolnym przy ulicy Szlak oraz częściowego zniszczenia poszczególnych części starej już instalacji, Magistrat przeprowadził w ubiegłym roku gruntowną naprawę centralnego ogrzewania szkoły kosztem 3.000 zł.

9. Natryski szkolne.

Dotychczas nieliczne budynki szkół powszechnych posiadają natryski szkolne. Urządzenia te ulegają jednak częstemu psuciu się i wymagają stałego fachowego nadzoru. Brak funduszów nie pozwolił na naprawę urządzeń natryskowych w ubiegłym roku. Będą one przeprowadzone z wiosną 1930 r.

10. Zabezpieczenie wodociągów i ustępów przed zimą.

Silne mrozy ubiegłej zimy poczyniły wiele szkód po szkołach. Same uszkodzenia urządzeń wodociągowych były tak znaczne, że Zarząd Wodociągów miejskich przez dłuższy okres czasu przeprowadzać musiał ich naprawę, która w rezultacie kosztowała przeszło 10.000 zł. W obawie przed powtórzeniem się zamarznięcia instalacji w roku bieżącym przeprowadzono po szkołach szereg zabezpieczeń ustępów i instalacyj wodociągowych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono również kosztem przeszło 10.000 zł. naprawę pieców we wszystkich szkołach oraz remont pieców kaloryferowych w ustępach szkół przy ul. Miodowej, Zielonej, św. Sebastjana, Studenckiej i pl. Matejki, nadto naprawę dachów, rynien i rur spustowych przez ubiegłą zimę zniszczonych.

11. Wewnętrzne urządzenia szkół.

Odnowienie wewnętrznego urządzenia szkół postępuje naprzód. W szczególności sprawiono 100 stor do okien, sprawiono 192 krzeseł nowych dla klas niższych z odpowiedniemi pulpitami na 2 względnie 3 uczniów, ze starych nieużywanych pultów rysunkowych.

W ten sposób urządzono wzorowe pierwsze klasy w kilku szkołach powszechnych.

Rozpoczęto również wymianę tablic drewnianych na tablice z linoleum. Tablice linoleowe mają tę wyższość, że odrazu kilku uczniów może przy niej się uczyć. Są one jednak znacznie droższe od drewnianych starego typu.

12. Prowadzenie wyższych klas.

Ponieważ sprawa wyższych (VIII) klas przy szkołach powszechnych nie została definitywnie rozstrzygniętą, Prezydjum miasta zwołało konferencję z Radą szkolną i zaproponowało, aby od września 1929 r. oprzeć istnienie klas VIII na samowystarczalności. Zasadę tę przyjęto i od września 1929 otwarto 7 klas VIII przy kilku szkołach powszechnych, przyczem uczniowie dotychczasowe opłaty składają w kancelarji Dyrekcji szkoły. Opłaty idą na utrzymanie jednej siły nauczycielskiej potrzebnej ponad etat danej szkoły 7-klasowej, w której prowadzi się klasę VIII. Cały zatem ustrój tej klasy po-

zostaje poza sferą działalności Magistratu, a jedynie Gmina subwencjonuje te klasy roczną kwotą 3000 zł.

Ten sposób rozwiązania najlepiej ujmuje sprawę VIII klasy. Ilość ich bowiem zależy wyłącznie od istotnej potrzeby, z drugiej zaś strony Gmina odciążoną jest znacznie w swych wydatkach. Zamiast bowiem wydatku kilkunastotysięcznego udzielać będzie w przyszłości kilkutysięcznej zaledwie subwencji. Obecnie Magistrat przeprowadza z władzami szkolnemi rokowania co do wyrównania znacznych zaległości Gminy z tytułu prowadzenia w latach poprzednich 21 klas wyższych. Na pokrycie tych zaległości przez szereg lat trzeba będzie wstawiać do budżetu kredyt po 10.000 zł. Będzie to jednak w stosunku do dawnych wydatków znaczne odciążenie budżetu Gminy.

13. Szkoła IV. przy ul. Smoleńsk i Szkoła X. przy ul. Loretańskiej.

W ubiegłym roku uzyskała Gmina od Akademji Górniczej zwrot, na razie 2 budynków szkolnych, a to IV. szkoły męskiej przy ul. Smoleńsk i X. szkoły żeńskiej przy ul. Loretańskiej.

Akademja Górnicza otrzymała powyższe budynki szkolne jeszcze w roku 1919 i 1922 na okres kilku miesięcy. Wobec tego, że przez cały czas użytkowania tych budynków Akademja nie czyniła żadnych adaptacyj, owszem przeprowadziła w szkole X. szereg urządzeń dla szkół powszechnych nieodpowiednich, koniecznym był remont obu budynków szkolnych.

Sporządzony kosztorys przez Budownictwo miejskie, obejmujący najkonieczniejsze adaptacje w tych szkołach, przekroczył kwotę 21.000 zł.

Rada miejska na posiedzeniu w dniu 7 listopada 1929 r. uchwaliła kredyt dodatkowy na powyższe roboty do zwrotu od Skarbu Państwa, albowiem Akademja Górnicza przy obejmowaniu budynków tych w użytkowanie przyjęła warunek, że odda budynki w stanie dobrym, zdolnym do użytkowania i że ewentualnie potrzebne roboty przeprowadzi własnym kosztem.

W danym wypadku Akademja pisemnie zgodziła się, by adaptacje przeprowadził Magistrat własnym kosztem, a wydatek z tego tytułu powstały, zwróci Akademja Gminie po uzyskaniu decyzji Rządu.

14. Rozbudowa budynku szkoły św. Scholastyki — pedagogium państwowe.

Jednem z najpilniejszych zadań Gminy jest przebudowa szkoły św. Scholastyki. Budynek jest w stanie niemal zupełnej ruiny i już od szeregu lat wymaga poważnego remontu.

Przytykający doń budynek szkoły św. Kingi, położony od północy, pozbawiony światła i wilgotny, jest również bardzo zniszczony i wymaga gruntownej restauracji.

Szkoła św. Scholastyki cieszy się znaczną frekwencją (około 500), szkoła zaś św. Kingi jest mniejszą (około 300 uczenic).

Oba powyższe budynki należałoby połączyć w jeden wielki gmach szkolny z równoczesnem podwyższeniem go o jedno piętro (III. p.)

Pomieszczone w 7 salach parterowych szkoły św. Scholastyki kursy pedagogiczne uniemożliwiają jednak nietylko rozbudowę gmachu, lecz stoją na przeszkodzie również przerobieniu parteru budynku wraz z wysokiemi suterenami na pomieszczenie miejskiej szkoły gospodarstwa domowego. Szkoła gospodarstwa mieści się dotychczas w zupełnie nieodpowiednim prywatnym lokalu w suterenach, na parterze i I. p. realności św. Rodziny przy ul. Pędzichów L. 13.

Kursy pedagogiczne, jako średnia szkoła państwowa, nie mają nic wspólnego ze szkolnictwem powszechnem, jednak nie można ich usunąć, gdyż Dyrekcja kursów zawarła z Gminą umowę o najem 7-miu sal na parterze w szkole św. Scholastyki jeszcze w roku 1919 i płaci Gminie czynsz. Kuratorjum, uznając potrzebę usunięcia kursów, zgodziło się na ich przeniesienie, o ile jednak Gmina wskaże inny lokal i zaproponowało oddanie na rzecz kursów budynku szkolnego przy ul. Loretańskiej.

Gdy dotychczasowy najem lokalu w szkole św. Scholastyki stoi pod ustawową ochroną lokatorów, przeto usunięcie kursów ze szkoły św. Scholastyki nie da się inaczej przeprowadzić jak tylko drogą wyszukania dla nich innego lokalu. Kuratorjum zaś kursa te uważa za nader ważną placówkę naukową i rozwój ich popiera bezwzględnie.

Odbyta w tej sprawie konferencja reprezentantów Gminy i Kuratorjum szkolnego ustaliła, że budynek szkoły X. przeznacza się z powrotem dla szkoły X. z tem jednak czasowem ograniczeniem, że kursy pedagogiczne używać będą tego budynku w godzinach rannych, szkoła zaś X. odbywać będzie naukę w godzinach popołudniowych. Sprawa oparła się o Sekcję IV. Rady miasta, która ostatecznie zadecydowała, że:

1) budynek szkoły X. przy ul. Loretańskiej 18, po przeprowadzeniu odpowiedniego remontu, oddaje się do dyspozycji Rady szkolnej celem pomieszczenia szkoły X. im. św. Jadwigi;

2) ze względu na znaczenie państw. kursów pedagogicznych, kształcących przyszłych nauczycieli szkół powszechnych, Gmina zgadza się na pomieszczenie wspomnianych wyżej kursów w budynku szkoły X. pod następującemi warunkami:

a) pomieszczenie to uważać będą władze szkolne jako prowizorjum aż do czasu uzyskania przez władze szkolne innego lokalu na pomieszczenie kursów,

b) ze względu na użytkowanie budynku szkolnego kursy pedagagiczne zwracać będą Gminie ryczałt roczny w kwocie 1.500 zł. tytułem zwrotu za coroczny remont szkoły oraz za połowę opału w miesiącach zimowych ryczałtową kwotę 1.000 zł. czyli razem 2.500 zł. rocznie, płatnych kwartalnie z góry w Kasie miejskiej,

c) należy odnieść się do Rady szkolnej miejskiej z prośbą, aby kursa „Pedagogium" były pomieszczone w budynku X.

szkoły w godzinach rannych, zaś szkoła X. całkowicie w godzinach popołudniowych.

15. Rozbudowa szkół powszechnych.

Budowę nowych gmachów szkolnych uznał Zarząd miasta jeszcze w roku 1922 za konieczną, postanawiając przystąpić do niej po zaciągnięciu pożyczki inwestycyjnej. Aktualność tej sprawy wzrasta z każdym rokiem. Budynki szkolne pod względem ich przydatności na cele szkolne podzielić należy na 4 typy:

1) z najnowszemi urządzeniami, jak dwie szkoły przy ul. Loretańskiej, szkoła przy ul. Lubomirskich, Słonecznej, Szlak, Topolowej, trzy szkoły przy ul. Wąskiej, oraz szkoły w Dębnikach, Łobzowie, Dąbiu i Płaszowie,

2) starsze, dobre, ze surowej cegły, jak przy ul. Dietla, Sebastjana, Bernardyńskiej, św. Scholastyki, Studenckiej, Loretańskiej, ul. Miodowej, Rynku Kleparskim, pl. Matejki, ul. Smoleńsk i w Dz. XXII przy ulicy Sokolskiej,

3) 4 szkoły barakowe,

4) kilka budynków nieodpowiednich na cele szkolne, jak np. przy pl. św. Ducha, św. Krzyża, w Dz. XXII itp.

Do zupełnie nieodpowiednich należy lokal prywatny przy ulicy Pędzichów 13 wynajęty przez Gminę na szkołę XLII żeńską.

Według art. 8 ustawy z 17 lutego 1922 o budowie publicznych szkół powszechnych, kolejność budowy szkół oznacza Rada szkolna po wysłuchaniu opinji organów samorządowych. Ostateczna decyzja należy do Kuratorjum.

Rada szkolna miejska kolejność budowy szkół na najbliższe 3 lata oznaczyła jeszcze w roku 1926 w następujący sposób:

1) szkoła męska i żeńska na Warszawskiem,

2) szkoła męska i żeńska w Dz. XXII około III mostu,

3) szkoła męska przy pl. św. Ducha,

4) szkoła męska i żeńska na Blichu.

W kolejności budowy szkół pominęła Rada szkolna budowę szkoły w Dz. VIII dla pomieszczenia dzieci, uczęszczających do szkoły barakowej w ulicy Dietla.

Ponieważ barak ten nie odpowiada swemu przeznaczeniu, przeto potrzebę nowego budynku Magistrat uznał za konieczną jeszcze w roku 1922, włączając budowę szkoły w Dz. VIII do programu budowy szkół.

Magistrat projektował swego czasu rozpoczęcie budowy 2 szkół w okresie najbliższych 3 lat męskiej i żeńskiej na Warszawskiem, potem w Dz. XXII i w Dz. VIII.

W latach 1927 i 1928 miano wybudować równocześnie dwie szkoły podwójne, tj. męską i żeńską w Dz. XVIII Warszawskie i w Dz. XXII w okolicy III mostu.

W roku 1929 szkołę męską i żeńską w Dz. VIII.

Natomiast odroczono do dalszego okresu rozbudowy szkolnictwa powszechnego szkołę męską i żeńską na Blichu, gdzie są już 2 szkoły z najnowszemi urządzeniami, żeńską przy ul. Topolowej i męską przy ul. Lubomirskich, oraz szkołę przy pl. św. Ducha, która jeszcze przez kilka lat może służyć swym celom.

Na połączonych sekcjach w roku 1927 wnioski te zostały uchwalone z tem, że wydatek na ten cel obliczony wówczas na 2,100.000 zł. miał być pokryty z pożyczki inwestycyjnej. W końcu Rada m. wstawiła 200.000 zł. na rozpoczęcie budowy szkoły w Dz. XVIII Warszawskie do wydatków nadzwyczajnych budżetu 1929/1930. Z powodu niemożności uzyskania pożyczki nie można było z kredytu tego skorzystać.

Tymczasem Rada szkolna w listopadzie 1929 zawiadomiła Magistrat, że przyjmując w zasadzie program budowy szkół powszechnych w Krakowie z r. 1926, pragnie wprowadzić w nim tę zmianę zastosowaną do obecnych potrzeb, by zaniechać planu budowy szkół na Warszawskiem, ponieważ Kuratorjum stawia w Czerwonym Prądniku duży 2-piętrowy budynek szkolny. Natomiast podtrzymuje Rada szkolna dawny plan co do budowy szkoły męskiej dla obecnej szkoły przy pl. św. Ducha, oraz szkoły męskiej i żeńskiej na Blichu.

Niezależnie od budowy tych szkół, które wymagają znacznych funduszów, Rada szkolna uważa za konieczne, aby choć w części zapobiec katastrofalnemu wprost brakowi sal, natychmiastowe rozpoczęcie nadbudowy szkół następujących:

a) nadbudowę I piętra szkoły w Dąbiu,

b) nadbudowę piętra szkoły w Łobzowie, dokąd możnaby przenieść szkołę męską z nieodpowiedniego budynku przy ul. Mazowieckiej,

c) nadbudowę piętra w szkole żeńskiej Nr. 37 przy ul. Mazowieckiej, dokąd możnaby skierować część młodzieży ze szkoły przy ul. Pędzichów 13, reszta pomieściłaby się w szkołach Nr. 20 i 28,

d) nadbudowę szkoły św. Scholastyki i św. Kingi.

W dalszym planie:

a) nadbudowę piętra nad szkołami Nr. 50 i 53 przy ul. Lwowskiej w Podgórzu,

b) nadbudowę piętra nad szkołą żeńską w Dębnikach,

c) dobudowę skrzydła w szkole żeńskiej Nr. 13 przy ul. Loretańskiej (róg Studenckiej),

d) dobudowę skrzydła lub nadbudowę piętra w szkole żeńskiej Nr. 34 przy ul. Kazimierza Wielkiego,

e) nadbudowę piętra w szkole męskiej 41 w Płaszowie.

Koniecznem również jest rozszerzenie szkół żeńskich przy ul. Mazowieckiej i Kazimierza Wielkiego, bo wtedy możnaby opróżnić lokal w najwyższym stopniu nieodpowiedni na szkołę przy ul. Pędzichów 13, oraz pokoje donajmowane dla szkoły Nr. 34 przy ul. Nowowiejskiej.

Wobec niemożności przystąpienia, dla braku pożyczki inwestycyjnej, do budowy szkół, liczbę sal szkolnych będzie można łatwiej powiększyć przez nadbudowy w następujących szkołach:

1) I piętra na parterowym budynku szkoły w Łobzowie dla pomieszczenia w niej 7 klas szkoły męskiej z Krowodrzy i Łobzowa. Dziś szkoła ta jest rozdzieloną. Część klas mieści

się w Łobzowie, część w szkole przy ul. Mazowieckiej. Przez nadbudowę szkoły w Łobzowie zwolniłoby się szkołę męską przy ul. Mazowieckiej i przeniosłoby się do niej szkołę żeńską z ul. Pędzichów 13 z prywatnej realności św. Rodziny. W ten sposób przy ul. Mazowieckiej byłyby 2 szkoły żeńskie,

2) nadbudowę III p. szkoły św. Scholastyki. Parter i suterény szkoły św. Scholastyki zajęłaby miejska szkoła gospodarstwa domowego, która mieści się w prywatnym budynku św. Rodziny przy ul. Pędzichów 13.

W ten sposób Gmina oddając św. Rodzinie dwa budynki szkolne, zyskałaby na czynszu najmu lokalu dla szkoły im. Lenartowicza . . . . 4.305 zł.
za lokal szkoły gospodarstwa domowego . . . 6.762 ,,
Razem . . 11.067 zł.

3) nadbudowę I p. na parterowym budynku szkoły powszechnej w Dąbiu, gdzie wskutek budowy baraków miejskich oraz rozwoju tamtej dzielnicy przeszło 140 dzieci nie pobiera żadnej nauki, gdyż szkoła licząca przeszło 400 uczniów więcej pomieścić nie jest w możności.

Według kosztorysów opracowanych przez Budownictwo miejskie, koszt
nadbudowy I p. szkoły w Dąbiu wyniesie około 150.000 zł.
nadbudowy I p. w Łobzowie około . . . 150.000 ,,
nadbudowy III p. i przeróbki suteryn szkoły św. Scholastyki około . . . . 320.000 ,,
Razem około 620.000 zł.

Na częściowe pokrycie tego wydatku służyłaby przyrzeczona pożyczka 200.000 zł. z funduszów Kuratorjum na rozbudowę szkół powszechnych w kraju na lat 15 na 5%.

Sprawozdanie oparte na powyższem przedstawieniu przyjęła Sekcja IV na posiedzeniu w dniu 8 listopada 1929 r.

26. Szkoły zawodowe dokształcające

W roku 1929/1930 istniało tak, jak w roku ubiegłym, 24 szkół dokształcających, mianowicie 19 szkół męskich, w tem 16 szkół zawodowych, a 3 handlowe i 5 żeńskich, w tem 3 zawodowe, 1 zawodowa handlowa, oraz 1 handlowa.

a) MĘSKIE SZKOŁY DOKSZTAŁCAJĄCE PRZEMYSŁOWE.

Frekwencja uczniów.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczn.	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szkoła zawodowa dokszt. im. św Wojciecha ul. Krowoderska 14 (barak)	monterzy, instalatorzy, blacharze, odlewnicy, kowale, kotlarze	363	9	15
2	Szk. zawod. dokszt. im. św. Mikołaja ul. Lubomirskich 19	krawcy	188	6	13
3	Szk. zawod. dokszt. im. Kazimierza Wielkiego ul. Wąska 5	krawcy i pokrewne zawody	212	8	16
4	Szk. zawod. dokszt. im. Śniadeckiego, ul. Zielona 27	szewcy	207	8	13
5	Szkoła zawodowa dokszt. dla uczniów fryzjerskich i kuśnierskich, ul. Miodowa 38 (barak)	fryzjerzy i kuśnierze od 1/I. 1930	269	9	12
6	Szk. zawod. dokszt. Dz. XXII (Podgórze) ul. Sokolska 13	ślusarze maszynowi	252	9	17
7	Szkoła zawodowa dokszt. II. Dz. XXII (Podgórze) ul. Zamojskiego 58	stolarze meblowi	271	8	14
8	Szkoła zawodowa dokszt. dla zawodów spożywczych ul. Loretańska 16	rzeźnicy, masarze, piekarze, cukiernicy, szynkarze i t. p.	262	7	18
9	Szkoła zawodowa dokszt. dla uczniów ślusarskich i budowl. Dz. Czarna Wieś ul. Konarskiego 2	ślusarze budowlani	252	7	12
10	Szk. zawod. dokszt. dla szoferów i mechaników ul. Szlak 5/7	szoferzy i mechanicy	251	5	8
11	Szk. zawod. dokszt. dla elektrotechników Al. Krasińskiego 7/9	elektrotechnicy i elektromonterzy	212	7	13
12	Szk. zawod. dokszt. dla rzemiosł artyst. ul Miodowa 36	rzemiosła artystyczne	278	7	13
13	Szk. zawod. dokszt. dla rzemiosł budowl. ul. Słoneczna 18	murarze, kamieniarze, lakiernicy, szklarze, kaflarze, kotlarze itp.	155	5	8
14	Szk. zawod. dokszt. im. św. Florjana ul. Szlak 5/7	stolarze budowlani	311	8	12
15	Szkoła zawodowa dokszt. dla uczniów drukarskich i litografów ul. Szujskiego 2	drukarze i litografi	131	4	9
16	Szkoła zawodowa dokszt. przy M. Zakładzie dla bezdomnych chłopców ul. Filarecka	—	39	2	5
		Razem	3653	109	198

b) MĘSKIE SZKOŁY DOKSZTAŁCAJĄCE HANDLOWE.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczn	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szkoła im. Kochanowskiego ul. Loretańska 16		174	5	11
2	Szkoła im. J. Słowackiego pl. Wolnica — Ratusz		140	4	10
3	Szkoła handl. dokszt. Dz. XXII ul. Józefińska 10		67	3	6
		Razem	377	12	27

c) ŻEŃSKIE SZKOŁY PRZEMYSŁOWE DOKSZTACAJĄCE.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczenic	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szk. zawod. dokszt. I. żeńska ul. św. Marka L. 34	ogólno-przemysłowa	107	3	10
2	Szk. zawod. dokszt. II. żeńska ul. Dietlowska (barak)	ogólno-przem. z oddziałami handlowemi	178	8	17
3	Szk. zawod. dokszt. III. żeńska Dz. Podgórze ul. Szkolna 6	ogólno-przemysłowa	155	5	11
4	Szk. zawod. dokszt. dla uczenic krawiec. i modniarskich Rynek Kleparski 18.	krawczynie i modniarki	292	10	18
		Razem	732	26	56

d) ŻEŃSKA SZKOŁA DOKSZTAŁCAJĄCA HANDLOWA.

L. p.	Nazwa i adres szkoły	Przemysły dla których szkoła przeznaczona	Ilość uczenic	Ilość klas	Ilość naucz.
1	Szk. handl. dokszt. żeńska ul. Studencka L. 13		101	4	10
		Razem	833	30	66

W roku 1929/930 zapisało się zatem do szkół dokształcających 4030 uczniów, w tem do zawodowych 3653, do handlowych 377 — uczenic 833, w tem do zawodowych 732, handlowych 101.

Nauczycieli w szkołach dokształcających w roku 1929/30 uczyło 291.

W ubiegłym roku zakupiono dla tychże szkół 11 szaf na pomieszczenie katalogów, pomocy naukowej, książek itp.

Rozpatrywaną jest kwestja wprowadzenia do programu nauk w szkołach dokształcających żeńskich nauki gospodarstwa domowego, a to w ten sposób, że dla uczenic szkół tych urządzonoby wieczorny kurs nauki gotowania w miejskiej szkole gospodarstwa domowego, zaś dla uczenic żydowskich ze względu na odmienny sposób gotowania podjętoby urządzenie takiegoż kursu w prywatnej żydowskiej szkole gospodarstwa domowego stow. „Ognisko pracy", przy ul. Mikołajskiej, subwencjonowanej przez Rząd. O ileby kurs taki powstał przy szkole „Ognisko pracy", Gmina byłaby skłonną podwyższyć subwencję dla tejże szkoły z 1000 zł. na 2000 zł. rocznie. Natomiast zwiększony z tego powodu wydatek za godziny nadliczbowe grona nauczycielskiego przy m. szkole gospodarstwa domowego byłby pokryty w 1/3 przez Gminę, w 2/3 przez Rząd.

Magistrat wdrożył również kroki celem uruchomienia warsztatu fryzjerskiego przy szkole dokształcającej dla uczniów fryzjerskich z pomocą cechu fryzjerów. Sprawa jednak napotyka na trudności z powodu braku odpowiedniego lokalu.

W Dz. XI. § 101 h. budżetu na rok 1929/1930 wstawiono kredyt 4.400 zł. na nagrody dla uczniów szkół dokształcających. W poprzednich latach z tego kredytu przyznawano z końcem każdego roku szkolnego po 20 zł. na książeczce Kasy Oszczędności m. Krakowa dla najpilniejszych uczniów. W roku sprawozdawczym odstąpiono od tego zwyczaju, przeznaczając cały kredyt na zorganizowanie wycieczki najpilniejszych uczniów na P. W. K. do Poznania.

W wycieczce wzięło udział 104 uczniów, 6 nauczycieli i 3 nauczycielki.

27. Miejska szkoła gospodarstwa domowego.

Miejska szkoła gospodarstwa domowego obejmuje 8 kursów, a mianowicie:

L. p.	Kurs	Czas trwania kursu	Wpisowe zł.	Czesne zł.	Opłata za obiady mies. zł.	Ilość uczenic w r. 1929/30
1	Szkoła gospodarstwa domowego Oddz. A. i B.	1 rok	20·—	10	24·—	48
2	Bieliźniarstwo, krawieczyzna, gotowanie Oddz. C.	„	25·—	18	10·—	26
3	Roboty ręczne Oddział D.	„	22·50	15	—	25
4	Trykotarstwo ręczne Oddział H.	„	22·50	15	—	13
5	Bieliźniarstwo i krawieczyzna Oddział F.	„	22·50	20	—	25
6	Gotowanie dla pań Oddział I.	„	25·—	15	30·—	21
7	Gotowanie dla pomocnic gospodarczych Oddz. K.	„	20·—	—	16·50	24
8	Szkoła dla pomocnic gospodarczych	2 lata	—	—	20·—	15
					Razem . . .	197

W skład grona nauczycielskiego wchodziła Dyrektorka, 7 nauczycielek stałych, 1 praktykantka, 1 asystentka, 7 docentów, 3 nauczycielki kontraktowe i 1 sekretarka.

Szkołę wizytowała z ramienia Kuratorjum p. Strassburger, dyrektorka państw. seminarjum gospodarstwa domowego, która zwiedziła sale szkolne i wszystkie urządzenia.

28. Świadczenia Gminy na cele innych zakładów szkolnych oraz instytucyj oświatowych.

1. Subwencje.

Poza subwencjami wyszczególnionemi w dz. VI § 34 budżetu 1929/1930, przyznano z kredytu 7000 zł. na różne cele oświatowe szereg zasiłków jak: 1550 zł. na rzecz Towarzystwa Miłośników książki, 1000 zł. Radzie szkolnej dla najbiedniejszych uczniów tut. szkół powszechnych dobrze się uczących na wycieczkę do Poznania na P. W. K., 500 zł. na rzecz Towarzystwa Esperanto, oraz szereg drobniejszych datków na rzecz szkoły pracy społecznej w Krakowie, Związku młodzieży katolickiej, Związku Młodych Polek, Polskiego Białego Krzyża, Towarzystwa opieki nad Polakami zagranicą, Kolegjum wykładów naukowych, Zarządu VI Koła T. S. L., nadto kilku szkołom męskim powszechnym na zakupno materjału do nauki slöjdu.

2. Państwowa szkoła zawodowa żeńska.

Sprawa ostatecznego uregulowania stosunku Gminy do Rządu w przedmiocie świadczeń na rzecz państwowej szkoły zawodowej żeńskiej, dotychczas nie została załatwioną. Rząd bowiem wysunął żądanie, aby poza jednorazowym ryczałtem na remont budynku w kwocie 30.000 zł. oraz poza stałym dodatkiem rocznym 1.600 zł. na utrzymanie porządku, na światło, opał i służbę, pozostawić nadal zobowiązanie Gminy z poprzedniego kontraktu z rządem austrjackim o bezpłatne dostarczanie wody i gazu dla celów szkolnych.

Magistrat z uwagi na rozwijającą się szkołę, coraz większą frekwencję uczenic oraz zaprowadzone w szkole natryski, ustalił ilość pobrać się mającej bezpłatnie wody i gazu do wysokości przecięcia z ostatnich trzech lat. Sprawa znajduje się w Kuratorjum, które dotąd swej zgody na stanowisko Magistratu nie wyraziło.

3. Dom wycieczkowy.

Sprawa budowy domu wycieczkowego w Krakowie sięga roku 1922, w tym bowiem roku Kuratorjum Okręgu szkolnego krakowskiego zażądało od Gminy przydzielenia parceli na budowę takiego domu.

W dalszym ciągu sprawę budowy domu wycieczkowego przyjęło na siebie Towarzystwo Krajoznawcze w Krakowie, żądając od Gminy również odpowiedniego gruntu pod budowę. Sprawa o grunt toczyła się bez przerwy przez następne lata.

Dopiero w roku 1926 Kuratorjum zawiadomiło Magistrat, że budowa domu wycieczkowego będzie podjęta przez specjalną fundację, którą ma zarządzać Kuratorjum.

Magistrat chcąc sprawę ruszyć z martwego punktu, zwrócił się w roku 1928 do Ministerstwa W. R. i O. P. z prośbą o przyznanie Gminie subwencji na budowę domu wycieczkowego, zobowiązując się oddać bezpłatnie grunt pod dom oraz wybudować dom na podstawie planów zatwierdzonych przez władze szkolne, dom ten przeznaczyć na wycieczki młodzieży szkół powszechnych, średnich oraz średnich-zawodowych, tudzież na inne cele wychowania pozaszkolnego krakowskiej młodzieży, pozatem dom ten utrzymywać w stanie zdolnym do użytku, ponosić koszty oświetlenia i opału. Propozycją tą pragnął Magistrat ześrodkować dotychczasową prywatną inicjatywę, podjętą kolejno przez Towarzystwo Szkoły Ludowej, Towarzystwo Krajoznawcze, Związek Turystyczny i Towarzystwo Obrony Kresów Zachodnich.

Odbyta w kwietniu 1928 roku konferencja przy udziale Kuratora Okręgu szkolnego krakowskiego ustaliła typ budynku zdolnego pomieścić wycieczki do 400 osób, z odpowiedniemi urządzeniami wewnętrznemi. Ustalono dalej zasadnicze wnioski na Radę miejską, według których Rząd miałby dać bezzwrotną subwencję na razie 250.000 zł., płatną w 2 ratach, a to z chwilą rozpoczęcia budowy 175.000 zł., resztę w miarę postępu robót.

Gmina wyznaczyła kilka parcel do wyboru dla komisji, która miała na miejscu sprawę rozpatrzeć. Ostatecznie wybrano parcelę przy ul. Słonecznej obszaru 1680 m^2., uzbrojoną w kanały, wodociągi oraz przewody elektryczne i gazowe. Budownictwo miejskie przystąpiło do opracowania planów. Pismem z dnia 22 października 1928 r. zawiadomił Magistrat Kuratorjum, że może przystąpić do budowy domu wycieczkowego na razie na 200 łóżek kosztem 600.000 zł., oraz że Gmina daje grunt pod dom i kwotę 200.000 zł. na budowę. Natomiast Kuratorjum, poza subwencją 300.000 zł., którą miałaby otrzymać Gmina na rozpoczęcie budowy, przyznałoby jeszcze na wykończenie budowy dalszą subwencję 100.000 zł. W piśmie tem zaproponował Magistrat utworzenie Komitetu budowy, w skład którego wszedłby delegat Kuratorjum.

Z początkiem roku 1929 przesłał Magistrat Kuratorjum krakowskiemu plany ze szczegółowemi wyjaśnieniami co do rozkładu sal, ilości łóżek itp. Po konferencji w Warszawie w r. 1929 co do praktycznego zastosowania najnowszych urządzeń domów wycieczkowych zagranicą, ustalono rozpoczęcie budowy na wrzesień 1929 r. z tem, że do zimy budowa w surowej robocie będzie doprowadzona pod dach.

W międzyczasie jednak Województwo krakowskie podniosło myśl wybudowania domu wycieczkowego w sąsiedztwie projektowanego domu im. Marszałka Piłsudskiego w Oleandrach, a nie przy ul. Słonecznej. Mimo, że grunt w „Oleandrach“ stanowił objekt surowy, nieuzbrojony, że uzbrojenie tego gruntu podroży koszty budowy domu wycieczkowego o kwotę około 150.000 zł. a przeprowadzenie planu regulacyjnego wymagać będzie odroczenia sprawy conajmniej o rok, Magistrat niezwłocznie przystąpił do sprawy uregulowania tej partji gruntów w myśl uchwały Rady miasta z dnia 5 grudnia 1929 roku.

Budownictwo miejskie wydzieliło nową odpowiednią parcelę o obszarze około 1700 m^2 i szkic sytuacyjny oddało do dyspozycji architekty, który ukończył już pracę nad nowemi planami. W dniu 6 grudnia 1929 przesłał Magistrat Kuratorjum krakowskiemu gotowe szkice do aprobaty. Po decyzji Kuratorjum względnie Ministerstwa W. R. i O. P. co do tych szkiców wypracuje Budownictwo miejskie szczegółowe plany wraz z kosztorysem, poczem sprawa wejdzie pod obrady Rady miasta.

W tym stanie rzeczy przyjąć można:

1) że w najlepszym razie będzie można przystąpić do budowy domu wycieczkowego z wiosną 1930 r.,

2) że koszty budowy domu wycieczkowego poza wzrostem wydatków na robociznę i materjał wzrosną o wydatek na uzbrojenie parceli,

3) że sprawa budowy domu była przez Magistrat tak przygotowaną, że już w obecnym czasie budynek w surowym stanie byłby na ukończeniu,

4) że zwłoka jednego roku powstała wskutek zmiany decyzji co do parceli, bez wpływu Zarządu Gminy, że jednak zwłoka powyższa niewątpliwie wpłynie dodatnio na przyśpieszenie budowy domu im. Marszałka Piłsudskiego i że wybudowanie domu wycieczkowego w sąsiedztwie projektowanego domu oraz istniejącego tamże domu akademickiego, w niedalekiej odległości od parku Dra Jordana i w kompleksie zamierzonych budowli u wylotu ul. Wolskiej, stanowić będzie w przyszłości jedną z najlepiej zabudowanych partyj w tej dzielnicy miasta.

29. Sprawy wyznaniowe.

1. Zmiany wyznania.

W 1929 roku zgłosiło wystąpienie ze społeczności religijnej 110 osób a mianowicie:

1) z kościoła katolickiego obrządku rzym. kat. 55 osób, w tem:

na bezwyznaniowość wzgl. wyznanie nie uznane prawnie	19	osób
na wyznanie staro-katolickie	18	,,
,, ,, ewangelickie	14	,,
,, ,, prawosławne	2	,,
,, ,, izraelickie	2	,,
2) z kościoła katol. obrz. grecko-katol. . .	11	,,
na obrządek rzymsko-katol.	8	,,
,, wyznanie ewang.	2	,,
,, ,, starokatol.	1	,,
3) ze społeczności religijnej izraelickiej . .	33	,,
na wyzn. rzymsko-katol.	18	,,
,, bezwyznaniowość	14	,,
,, wyzn. ewang.	1	,,

4) z kościoła prawosławnego 7 osób wszystkie na wyznanie rzym. kat.

5) z kościoła ewang. 3 osoby na wyznanie rzym. kat.

6) z kościoła starokatolickiego 1 osoba na wyznanie rzym. kat.

2. Sprawy małżeńskie.

W ciągu ubiegłego roku udzielono 18 ślubów cywilnych i 70 dyspenz od zapowiedzi.

30. Dzień Oszczędności.

W ubiegłym roku podjęto inicjatywę, by z okazji dnia oszczędności wprowadzić po szkołach powszechnych szkolne kasy oszczędnościowe. Mianowicie każda szkoła miałaby książeczkę wkładkową Kasy Oszczędności m. Krakowa, wybrany zaś nauczyciel prowadziłby konta dla wszystkich uczniów danej szkoły, którzyby dobrowolnie składali własne oszczędności. Każdy uczeń miałby odpowiednią książeczkę szkolną, w której byłyby notowane oszczędności oraz pewien od niej procent. Zasadą miałoby być, że uczeń może książeczkę swoją zrealizować dopiero z chwilą opuszczenia szkoły. Każdy uczeń miałby prawo wglądu w swoje konto, a raz na miesiąc odnośny nauczyciel zwoływałby wszystkich uczniów, mających wkładki w danej szkole na pogadankę o znaczeniu oszczędności.

W dniu 14 grudnia 1929 r. odbyła się w tej sprawie konferencja w Kuratorjum Okręgu Szkolnego krakowskiego, na której ustalono, by sposobem próby wprowadzić system skarbonkowy, znaczków markowych i gotówkowy, a który z nich okaże się najpraktyczniejszy, ten zatrzymać. Kuratorjum poleciło zaprowadzić kasy szkolne we wszystkich szkołach krakowskiego Okręgu szkolnego.

31. Sprawy fundacyjne.

Fundacja Chronowskich.

Rozdanie stypendjów z tej fundacji na rok 1929 1930 odbyło się na posiedzeniu Komitetu fundacji w dniu 13 listopada. Podań o stypendja wniesiono 76.

Komitet przyznał:

a) 23 stypendjów po 40 i 30 zł. miesięcznie na czas od 1 X 1929 do 30/VI. 1930 uczniom i uczenicom tut. szkół a mianowicie: 12 uczniom Państw. Szkoły przemysłowej, 5 uczniom Państwowej Szkoły przemysłu artystycznego, 4 uczniom Szkoły Rzemiosł, po jednem stypendjum uczenicom Państwowej szkoły zawodowej żeńskiej i Miejskiej Szkoły gospodarstwa domowego,

b) 2 stypendja na wyjazd zagranicę w kwotach po 100 zł. miesięcznie na przeciąg 1 roku dwom czeladnikom stolarskim i

c) jedno stypendjum studentowi Politechniki we Lwowie.

32. Sprawy kultury i sztuki.

1. Muzeum Narodowe.

Sale muzealne Sukiennic otrzymały nową instalację oświetlenia elektrycznego dla wieczornego oświetlenia obrazów, wskutek czego sale można będzie otwierać dla publiczności w niedziele i święta w godzinach popołudniowych również i w czasie miesięcy zimowych.

W Domu Matejki przeprowadził Magistrat gruntowny remont sieni, rozszerzając ją przez zburzenie sklepu na parterze. Dalsze roboty około upiększenia wejścia do sal projektuje się z przyszłorocznego budżetu.

Muzeum Czapskich otrzymało gruntowne odświeżenie ogrodu i lapidarjum.

W Oddziale im. Barącza osuszono sutereny i naprawiono instalację elektryczną.

We Wieży Ratuszowej w sali na I. p. wmurowano oryginalną rzeźbę Wita Stwosza ,,Jaszczurki" oraz zaprowadzono instalację elektryczną.

W budynku poszpitalnym na Wawelu oddano 3 dalsze sale II. p., zajęte dotychczas na skład odlewow Muzeum Narodowego, Kuratorjum szkolnemu na rozszerzenie kursów nauczycielskich dla Białorusinów.

Zbiory fundacji ś. p. Feliksa Jasieńskiego zostały zinwentaryzowane. Część zbiorów umieszczoną została w 4 salach I. p. budynku fundacji śp. Szołayskich przy ul. Szczepańskiej przeznaczonym na Muzeum Narodowe, Oddział F. Jasieńskiego. Należyte pomieszczenie znajdą zbiory dopiero wówczas, gdy przeprowadzi się nadbudowę III. p. tej realności. Plany są już wykonane przez Budownictwo miejskie w porozumieniu z Muzeum Narodowem.

Dla uczczenia pamięci zmarłego Gmina zamierza własnym kosztem wystawić śp. Jasieńskiemu grobowiec na cmentarzu rakowickim. Potrzebny kredyt wstawiono do projektu budżetu, Budownictwo miejskie zaś otrzymało polecenie opracowania projektu grobowca.

Projekt grobowca śp. Erazma Barącza jest już gotowy i grobowiec będzie wybudowany z wiosną 1930 roku.

W sprawie budowy nowego gmachu Muzeum Narodowego przeprowadziło biuro architektów Budownictwa miejskiego szczegółowe studja zagranicą. Rezultatem studjów przedwstępnych jest opracowany przez architektów inż. Kreislera i inż. Boratyńskiego plan przyszłego gmachu Muzeum Narodowego. Dalszy tok prac zależny jest od wyznaczenia miejsca pod budowę przez Radę miejską i uzyskania potrzebnych na ten cel funduszów.

2. Subwencje na cele kulturalne.

Podobnie jak w latach ubiegłych udzielono szereg subwencyj różnym instytucjom, związkom i Towarzystwom. Przyznawanie nagród z kredytu 15.000 zł. na popieranie nauki, literatury i sztuki odbywa się na podstawie wniesionych podań, bądź wniosków na Komitecie radzieckim złożonym z osób ze świata literackiego i naukowego.

W ubiegłym roku przyznano nagrody:

1) Drowi Stanisławowi Estreicherowi, profesorowi U. J. 5.000 zł. za dzieło ,,Bibljografja Polska",

2) Władysławowi Orkanowi, poecie, 2.500 zł. za dotychczasową działalność literacką i poetycką,

3) Towarzystwu Literackiemu A. Mickiewicza Filja w Krakowie 1.000 zł. na wydawnictwo ,,Pamiętnik literacki".

4) Związkowi zawodowemu literatów w Krakowie 1.000 zł. na poparcie działalności i rozwoju Związku,

5) Adamowi Chmielowi dyr. Archiwum aktów dawnych 1.000 zł. za dotychczasową działalność literacko-naukową,

6) Towarzystwu ,,Nadzieja" 1.000 zł. na wydawnictwo ,,Dzieje żydów w Krakowie i na Kazimierzu",

7) Komitetowi opiekuńczemu wychowania Hanny Rembowskiej sieroty po zmarłym malarzu, który ofiarował za rzecz Muzeum Narodowego kilkadziesiąt portretów legjonistów z czasów ostatniej wojny zasiłek 500 zł.,

8) Komitetowi urządzającemu wystawę ,,Sto lat malarstwa polskiego" 2.000 zł.

Ostatnie 1.000 zł. zużyto na kilka drobniejszych zasiłków.

Z kredytu 14.000 zł. na popieranie muzyki i śpiewu otrzymały subwencje: Towarzystwo ,,Echo" 6.000 zł., Związek zawodowy muzyków 3.000 zł. oraz 1.000 zł. z okazji jubileuszowego poranku symfonicznego, orkiestra robotnicza ,,Hejnał" 500 zł., orkiestra kolejowa 500 zł., orkiestra młodzieży rękodzielniczej 300 zł., orkiestra niższych funkcjonarjuszy miejskich 500 zł., chór akademicki 500 zł., Towarzystwo śpiewackie ,,Hasło" 300 zł., Towarzystwo organistów 300 zł.

33. Sprawy wojskowe.

Główny pobór wojskowy roczników 1908, 1907 i 1906 i starszych, odbył się w dniach od 2 maja do 28 czerwca 1929 r. włącznie.

Z rocznika 1908 z obowiązanej do stawiennictwa liczby 2.717 stawiło się 1.851.

Z rocznika 1907 z obowiązanej do stawiennictwa liczby 1.412 stawiło się 650.

Z rocznika 1906 z obowiązanej do stawiennictwa liczby 648 stawiło się 217.

Z roczników starszych stawiło się 67.

Ochotników z roczników 1909, 1910 i 1911 stawiło się 42, z czego uznano za zdatnych 17.

Razem stanęło do poboru osób 2.827.

W r. 1929 nałożono ogółem za przekroczenia ustawy wojskowej grzywien 2008, z czego zapłacono 777, odpisano 18, pozostało niezapłaconych 1213.

W jesieni przeprowadził Magistrat rejestrację 18 letnich mogących być ewentualnie powołanymi na wypadek wojny do służby wojskowej, do której zgłosiło się 995. Na tej podstawie sporządzony zostanie osobny rejestr 18 letnich, tudzież spis poborowych z ukończonym 20 rokiem życia, którzy w następnym roku mają stawać do przeglądu wojskowego; do spisu zgłosiło się 3.216 osób.

Przeprowadzone w dniu 10 marca 1929 r. próbny alarm 5 dyw. art. konnej, zaś w dniu 21 marca 1929 r. 8 pułku ułanów wypadły bardzo dobrze.

W ciągu roku 1929 wypłacił Wydział wojskowy tytułem zasiłków rodzinom rezerwistów powołanych na ćwiczenia wojskowe kwotę 5.941 zł. 30 gr. Stałych nowych kwater wojskowych dla oficerów dostarczono 21, wypowiedziano w tymże

czasie kwater 8, obecnie zajętych jest łącznie kwater 45. Wydatki z tego tytułu wynoszą miesięcznie 13.582 zł. 09 gr., z czego na Gminę przypada ustawowo kwota 3.124 zł. 03 gr., resztę zaś pokrywa fundusz kwaterunkowy wojskowy i administracja wojskowa.

W okresie sprawozdawczym doręczono 863 kart powołania do służby wojskowej, 798 książeczek wojskowych, 660 kart powołania na ćwiczenia wojskowe, 176 zaświadczeń o zaliczeniu do nadkontyngentu, oprócz tego większą ilość wezwań do Komisji wojskowej inwalidzkiej dla podchorążych itd.

Na żądanie Województwa krakowskiego przystąpiono do uporządkowania ewidencji roczników starszych 1896, 1897, 1898 i 1899.

34. Sprawy obywatelstwa.

W sprawach obywatelstwa państwowego wystawił Magistrat 752 poświadczeń obywatelstwa polskiego, 50 zwolnień z obywatelstwa polskiego, 38 aktów uznania obywatelstwa t. j. razem 840. Tytułem taks za przyjęcie do Gminy na zasadzie § 8 statutu m. powzięto zł. 2443·20. Poświadczeń przynależności gminnej wystawiono 1732. Ponadto przeprowadzano w dalszym ciągu porządkowanie katastru osób do gminy m. Krakowa przynależnych tak pod względem treści jak i formy; porządkowano również księgi spisów ludności.

35. Rzeczy znalezione.

Magistrat prowadził referat rzeczy znalezionych i przeprowadzał licytację rzeczy, których właściciele nie zgłosili się w przepisanym ustawowo terminie, a uzyskaną stąd sumę przelano na fundusz ubogich miejscowych.

36. Opieka społeczna.

Współudział w administracji publicznej.

Na zasadzie obowiązujących ustaw i rozporządzeń Magistrat wykonywał przydzielone mu agendy w zakresie opieki społecznej, z szczególnem uwzględnieniem spraw rejestracji i nadzoru nad zakładami prywatnemi, spraw inwalidów wojennych, pomocy bezrobotnym w zakresie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia na wypadek choroby, bezrobocia, ubezpieczenia na starość, spraw sanitarno-karnych; ponadto na żądanie Państwowych Zakładów leczniczych jako też Miejskiego Urzędu Zdrowia, ściągał przypadające opłaty szpitalne.

W powyższym zakresie działania Magistrat wygotował w okresie sprawozdawczym 3 większe zestawienia dla użytku władz państwowych, nadto dwie szczegółowe opinje dotyczące projektów ustawowych.

a) OPIEKA WOLNA.

1. Miejskie Biuro wsparć.

Wsparcia stałe miesięczne wypłacano 779 osobom w łącznej kwocie 111.229 zł., wsparć doraźnych udzielono 555 osobom w kwocie 7.637 zł.

Nadrożne otrzymało 2.147 osób w łącznej kwocie 13.165 zł.

Lekarstwa i środki lecznicze wydano 40 osobom za kwotę 1.094 zł.

Udzielono zapomóg na pogrzeb 99 osobom w kwocie 1.207 zł.

Miejskie Biuro wsparć przyjęło do Komitetu walki z żebractwem t. zw. akcję bloczkową polegającą na sprzedaży bloczków, któremi zamiast pieniężnej jałmużny kupcy i osoby prywatne, obdzielają ubogich. Ubodzy otrzymują za bony w kuchniach ludowych posiłki i chleb. Akcja ta będzie w najbliższym czasie rozbudowaną przez zwiększenie liczby miejsc sprzedaży bonów, wzmożenie propagandy prasowej i umożliwienie nabywania przez ubogich za bloczki obok żywności także odzieży, opału, a nawet opłaty pomieszczeń.

Celem akcji w tym kierunku jest wykluczenie demoralizacji przez obdzielanie ubogich względnie żebraków gotówką.

2. Miejskie Biuro opieki zawodowej.

Biuru przybyło 313 nowych opiek, które łącznie z poprzedniemi od założenia Biura opieki wykazują na dzień 31 grudnia 1929 r. stan 5828 dzieci, nad któremi Biuro wykonywało ustanowioną przez Sąd opiekę. Biuro wniosło 292 skargi o ojcostwo i alimentacje, 713 skarg o egzekucję, 280 skarg w innych sprawach.

Delegaci Biura wzięli udział w 348 audjencjach sądowych. Ponadto w biurze napisano osobom ubogim 7340 podań do władz i urzędów.

3. Odbieranie nieuleczalnie chorych ze szpitali.

Dyrekcja Państwowego Szpitala św. Łazarza zwróciła się do Magistratu o odebranie 104 osób bądź to wyleczonych, bądź też nie nadających się do dalszego leczenia.

Z pośród nich udzielono nadrożne 4 osobom, odstawiono do gmin stałego pobytu 33 osoby, do domu w Krakowie 60 osób, umieszczono w Miejskim Domu Starców 2 osoby, a 4 osoby zmarło w szpitalu w międzyczasie przed odebraniem.

4. Komisje opieki społecznej i opiekunowie społeczni.

W sprawie powyższej, unormowanej rozporządzeniem Prezydenta Rzpltej z dn. 6/3. 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 29 poz. 267. Magistrat wygotował projekt szczegółowy instrukcji, oraz wnioski co do nominacji 56 opiekunów społecznych dla 56 obwodów, na które miasto zostało podzielone. Odebranie przyrzeczenia od zamianowanych opiekunów społecznych odbyło się dnia 1 grudnia 1929 r.

b) OPIEKA PRZYTUŁKOWA.

1. Opieka nad dziećmi i młodzieżą.

a) Miejski Żłóbek pod wezwaniem św. Józefa.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było w Żłóbku 192 dzie-

ci, w ciągu okresu sprawozdawczego przyjęto 148 dzieci w tem 23 podrzutków. W tymże czasie ubyło 112 dzieci, a to przez odebranie 39, przyjęcie za swoje 3, oddanie do Zakładów wychowawczych 22, odesłanie do szpitala 24, śmierć w Żłóbku 24. Wśród zmarłych w Żłóbku było dziewcząt 17, chłopców 7, w tem na zapalenie płuc itp. 7, na choroby przewodów pokarmowych 12, z innych przyczyn 5.

Z odesłanych do szpitala 24 dzieci nie wróciło żadne. W dniu 31 grudnia 1929 r. znajdowało się w Żłóbku 228 dzieci.

b) Miejski Zakład wychowawczy dla bezdomnych chłopców.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było 67 chłopców, w ciągu okresu sprawozdawczego przyjęto 37, a w tym samym czasie opuściło Zakład 28. Odebrano przez rodziców 20, wyzwolono na czeladników krawieckich 2, introligatorskich 1, szewskich 5.

Do szkół ogólnokształcących uczęszczało 35 chłopców, uczyło się w warsztacie krawieckim 17, w szewskim 15, w introligatorskim 9, w stolarskim 3 — razem 44. W dniu 31 grudnia 1929 r. było 76 chłopców.

c) Miejski Zakład wychowawczy dla bezdomnych dziewcząt.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było dziewcząt 63, w ciągu okresu sprawozdawczego przybyło 26, a ubyło 12. W dniu 31 grudnia 1929 r. było 77 dziewcząt. Z 12 dziewcząt, które z Zakładu wystąpiły 1 odesłano do Sanatorjum w Witkowicach, 1 do Zakładu w Łagiewnikach, 9 odebrali rodzice. Z przebywających w Zakładzie dziewcząt uczęszcza do szkół powszechnych 56, do Szkoły Gospodarstwa Domowego 10, w warsztacie kilimkarskim i pralni pracuje 12 dziewcząt.

d) Sieroty umieszczone przez Gminę na jej koszt w prywatnych zakładach wychowawczych.

W omawianym czasokresie przebywało w prywatnych Zakładach wychowawczych i leczniczych 556 dzieci, umieszczonych tamże przez Gminę na jej koszt. W zakładach poprawczych przebywało na koszt gminy 21 dzieci. W bursach i internatach 33 dzieci. Razem w zakładach prywatnych 610 dzieci. Ponadto 65 sierót umieszczono u osób prywatnych.

Ogółem w okresie sprawozdawczym Gmina miasta Krakowa utrzymywała i wychowywała 1061 sierót.

e) Ochronki.

W r. 1929 było otwartych w Krakowie 20 ochronek (przedszkoli) dla 1551 stale korzystających, niezamożnych dzieci w wieku przedszkolnym.

2. Opieka nad dorosłymi.

a) Miejski Dom Starców.

W dniu 1 stycznia 1929 r. było 316 osób, przybyło w okresie sprawozdawczym 137 osób, ubyło 125 (w tej liczbie zmarło 77, odesłano do szpitala 11, zabrano lub wystąpiło 37). W dniu 31 grudnia 1929 r. pozostawało w obydwu oddziałach M. Domu Starców 328 osób.

b) Starcy i nieuleczalni umieszczeni przez Gminę w zakładach prywatnych.

W powyższym czasokresie Gmina miasta Krakowa utrzymywała w Domu im. Helclów 62 osoby, pokrywając za nie z funduszów gminnych przypadającą należytość. W Towarzystwie Dobroczynności opłacała Gmina koszta wyżywienia za 80 osób, a ryczałt umówiony za 57 osób, w Domu Staruszek na Blichu za 5 osób.

W ten więc sposób Gmina miasta Krakowa utrzymywała w własnym Zakładzie i Zakładach prywatnych razem 532 osoby dorosłe.

Uwzględniając 779 osób, które pobierają stałe wsparcie, 1061 dzieci pozostających w opiece zakładowej i 532 osoby starsze w przytułkach, Gmina miasta Krakowa utrzymywała w okresie sprawozdawczym 2372 osoby.

c) Sprawa powiększenia M. Zakładów opiekuńczych.

Piekąca sprawa przeniesienia i rozbudowy Miejskich Zakładów opiekuńczych z powodów finansowych w roku sprawozdawczym nie posunęła się naprzód.

37. Opieka nad bezdomnymi.

a) Miejskie Schronisko dla bezdomnych.

Z Miejskiego Schroniska dla bezdomnych utrzymywanego przez Braci Albertynów korzystało w okresie sprawozdawczym 785 mężczyzn — przyczem frekwencja dzienna w miesiącach zimowych wynosiła przeciętnie 252 osoby, a w miesiącach letnich 183 osoby. Z mężczyzn tych pracowało w Schronisku w zimie 45 osób, a w lecie 39. Strawy wydano 176.858 porcyj. Umarło w Schronisku 15 osób.

Z oddziału Schroniska dla kobiet utrzymywanego przez SS. Albertynki korzystało w sprawozdawczym okresie 1265 kobiet i 92 dzieci. Frekwencja przeciętna w zimie wynosiła 140 kobiet, 35 dzieci, w lecie 115 kobiet, 25 dzieci. Pracą względnie nauką było zajętych przeciętnie w zimie 52 kobiety, 12 dzieci, w lecie 45 kobiet i 12 dzieci. Zmarło 15 kobiet i 3 dzieci.

b) Miejskie Schronisko dla bezdomnych rodzin.

Baraki mieszkaniowe w liczbie 9 rozmieszczone po peryferjach miasta przemienił Magistrat na tymczasowe Schroniska dla bezdomnych rodzin o charakterze Zakładów opieki społecznej. Zadaniem ich jest dostarczyć rodzinom obarczonym dziećmi tymczasowo, do chwili wyszukania odpowiedniego stałego mieszkania, możliwie zdrowych i spokojnych pomieszczeń. Wprowadzenie ścisłych rygorów przy korzystaniu z tych schronisk okazało się bardzo pożytecznem, ponadto, skłania korzystających do większej zapobiegliwości i starań w kierunku zdobycia stałego mieszkania. W ten sposób Magistrat zdobył możność złagodzenia w Krakowie najdotkliwszych objawów bezdomności rodzin.

W 9 barakach jest 247 izb mieszkalnych z piecem kuchennym, obecnie mieszka tam 292 rodzin w ogólnym

składzie 1456 osób, z tego 225 rodzin mieszka samoistnie, 67 rodzin pomieszczonych jest po 2 w jednej izbie.

W okresie sprawozdawczym 59 rodzin opuściło schroniska, a w ich miejsce przyjęto 74 rodzin, które swoje pomieszczenia prawie bez wyjątku utraciły na skutek eksmisji sądowej.

38. Kolonje i półkolonje dla młodzieży w Krakowie.

W sezonie 1929 roku 47 instytucyj urządziło kolonje i półkolonje dla dzieci i młodzieży. Akcją kolonij objętych było 5.821 dzieci, półkolonij 1987 dzieci — razem 7.818 dzieci.

W ogólnej liczbie było 3.654 dziewcząt i 4.164 chłopców, w tem 5.632 chrześcjan i 2.186 żydów. Kolonij o charakterze leczniczym było 11 dla 1637 dzieci (w tem 1034 żydów), o charakterze wypoczynkowym 28 dla 4184 młodzieży (w tem 551 żydowskiej).

Koszty wyniosły 861.487 zł. 81 gr., na pokrycie których Państwo udzieliło subwencji 64.610 zł. a Gmina miasta Krakowa 31.086 zł. (łącznie z urządzeniem kolonji dla wychowanków Miejskich Zakładów).

Wydatek na dzień i głowę w kolonjach leczniczych wyniósł 3 zł. 80 gr. dziennie, wypoczynkowych 3 zł. 30 gr., w półkolonjach 70 gr.

Nadmienić należy, iż Towarzystwo Przyjaciół dzieci obok kolonij letnich prowadzi w Kobiernicy okresowe kolonje zimowe, uwieńczone jak najlepszym wynikiem.

39. Ogródki działkowe.

W związku z pojawić się mającą ustawą o ogródkach działkowych, nakładającą na gminy obowiązek zorganizowania tej pożytecznej i tak bardzo na zachodzie rozpowszechnionej instytucji — Magistrat przeprowadził szereg konferencyj, mających na celu uruchomienie w najbliższym czasie pierwszej wzorowej kolonji tych ogródków.

40. Sprawy wychowania fizycznego i sportu.

Utworzony przy Magistracie referat dla spraw wychowania fizycznego i sportu, pozostając w ścisłym kontakcie z Miejskim Komitetem W. F. i P. W. opinjuje i załatwia podania stowarzyszeń o pomoc gminną, — ponadto gromadzi i opracowuje materjały mające dać podstawę do szerszej działalności Gminy w kierunku ułatwienia masowego wychowania fizycznego.

W sprawozdawczym okresie, generał Czikel na prośbę Miejskiego Komitetu opracował bardzo obszerny i szczegółowy projekt dla urządzeń wychowania fizycznego i sportu w mieście Krakowie z uwzględnieniem przyszłego rozwoju, tej tak ważnej, dla ludności dziedziny.

W ubiegłym roku Magistrat dokończył urządzenia parku gier i zabaw dla młodzieży szkół średnich na pl. Groble, przy przyczynieniu się pieniężnem Komitetu rodzicielskiego; uzupełniono częściowo inwentarz w parku Dra Jordana; obok subwencji 20,000 zł. dla Miejskiego Komitetu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, wypłacono kilka subwencyj dla instytucyj sportowych w łącznej kwocie 3.000 zł.

Ponadto Magistrat popierał każdą inicjatywę Towarzystw i Klubów sportowych w kierunku rozwoju sportu, a zaznaczył to głównie przez przyznanie na 17 większych zawodów 10 medali I klasy, 10 medali II klasy, 8 medali III klasy, 17 wartościowych nagród w formie srebrnych pucharów i papierośnic, precezyjnych karabinków etc. w końcu 52 pamiątkowych żetonów.

41. Wojewódzki Międzykomunalny Związek Opieki Społecznej.

W ubiegłym roku z inicjatywy Urzędu Wojewódzkiego powstał Międzykomunalny Wojewódzki Związek Opieki społecznej w Krakowie.

Celem jego jest spełnienie zadań opieki społecznej ciążących na niezorganizowanym dotychczas u nas samorządzie Wojewódzkim. Do Związku Gmina miasta Krakowa przystąpiła z wkładką wynoszącą przez lat 10 co roku 1% kwoty ogólnej budżetu wydatków zwyczajnych Gminy. Wpływ Gminy miasta Krakowa w Związku wyraża się piastowaniem 12 mandatów w Radzie Związku.

42. Zwalczanie żebractwa.

Odczuwaną w mieście plagę żebractwa mogłaby złagodzić energiczniejsza działalność represyjna organów Policji Państwowej, a to w wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 14 października Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 823 o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa.

Najnatrętniejsze żebraczki i żebracy, to jak stwierdzono żywioł przeważnie napływowy, czerpiący z swego procederu tak wielkie stosunkowo korzyści, że łagodne kary od drogi obranej nie są w stanie ich zawrócić. Jedynie tylko surowe represje policyjne mogą stan rzeczy w naszem mieście zmienić.

Z tego powodu koniecznem jest wydanie rozporządzenia wykonawczego do powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, jakoteż utworzenie przez Związek Wojewódzki domów pracy przymusowej.

43. Areszty miejskie.

W aresztach miejskich przebywało w okresie sprawozdawczym 1.578 osób — z tego 297 osób odcierpiało karę aresztu nałożoną przez Magistrat za przekroczenia ustaw i przepisów administracyjnych, 27 osób przytrzymano z powodu uchylenia się od poboru wojskowego, 540 osób wyszupasowano. Wykonano 367 kar aresztu nałożonego na kobiety przez Starostwo Grodzkie za przekroczenia regulaminu dla prostytutek. Pozostałe osoby zwolnione zostały na polecenie Starostwa Grodzkiego i Magistratu względnie odstawione rodzinom do zaopiekowania się, bądź też do gmin przynależności, zakładów poprawczych względnie zakładów zaopatrzenia.

44. Ubezpieczenie społeczne.

W granicach ustawami przepisanemi ubezpiecza Gmina swoich pracowników na wypadek choroby, od wypadków, oraz na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Koszty ubezpieczeń społecznych wynosiły w r. 1928:

a) leczenie stałych pracowników. . . .	127.772·—	Zł.
b) Kasa chorych	314.211·—	,,
c) Zakład Pensyjny dla funkcj.	45.691·—	,,
d) Zakład Ubezpieczeń od wypadków . .	144.774·—	,,
e) Fundusz bezrobocia	45.222·—	,,
Razem . . .	677.670·—	Zł.

Kwoty powyższe nie obejmują opłat uiszczonych przez ubezpieczonych oraz kosztów ubezpieczeń robotników sezonowo zatrudnionych.

45. Policja budowlana.

A) NOWE USTAWODAWSTWO BUDOWLANE.

W roku 1928 weszła w życie nowa ustawa budowlana, która czasowo utrzymała w mocy niektóre postanowienia poprzedniej ustawy budowlanej dla miasta Krakowa, przewidując wydanie miejscowych przepisów budowlanych, mających szczegółowo unormować szereg kwestyj w ustawie zasadniczo tylko załatwionych. Wydanie miejscowych przepisów budowlanych jest rzeczą nader pilną, to też po zebraniu potrzebnych materjałów i opinji zainteresowanych Wydziałów i Urzędów miejskich przystąpiono do opracowania projektu. Prace są w pełnym toku — znaczna część projektu jest już gotowa i projekt cały około połowy r. 1930 będzie skończony i przedłożony do uchwalenia Radzie miejskiej.

B) ZARZĄDZENIA ADMINISTRACYJNE.

Stan budynków, istniejących w mieście w roku ubiegłym, tak pod względem budowlanym, jak porządkowym, zwłaszcza pod względem wyglądu zewnętrznego znacznie się poprawił. W ubiegłym roku zdołano przeprowadzić opróżnienie i zburzenie dwóch domów, które od kilku lat stanem swym zagrażały bezpieczeństwu, a mianowicie dom przy ul. Augustjańskiej L. 18 i oficyny domu przy ul. Krakowskiej L. 28 i Bożego Ciała L. 23. Decyzje o obowiązku opróżnienia i zburzenia domów ze względów bezpieczeństwa wydano w 32 przypadkach, opróżniono i zburzono 17 domów. Mieszkańców opróżnionych domów umieszczono przeważnie w domach i barakach miejskich, a częściowo w mieszkaniach, dostarczonych na skutek interwencji Magistratu przez właścicieli domów zburzonych. Zarządzeń, nakazujących przeprowadzenie rozmaitych adaptacyj wydano ogółem 1200, wyegzekwowano ogółem około 400, kar w sprawach budowlanych orzeczono 1332.

Celem przyśpieszenia toku postępowania w dziedzinie spraw budowlanych, wprowadzono w dużym zakresie zasadę ustności przy wydawaniu decyzji, oraz zaprowadzono sposób wydawania decyzji w krótkiej drodze na sporządzonych ad hoc formularzach.

Wszystkie lokale widowiskowe, t. j. teatry, kina, sale koncertowe i zabawowe itp. poddane są pod względem policyjno-budowlano-ogniowym i porządkowym stałemu nadzorowi, sprawowanemu przy pomocy organów technicznych i Miejskiej Straży Pożarnej.

Niezależnie od tego w ubiegłym roku we wszystkich tych lokalach przeprowadzono komisyjną rewizję przy współudziale Starostwa Grodzkiego i Policji Państwowej. Stan lokali widowiskowych nie wykazywał braków pod względem bezpieczeństwa.

W roku 1929 zatwierdzono plany na budowę nowego kinoteatru przy Rynku Głównym, narożnik św. Jana (,,Fenix'') a to w związku z budową w tem miejscu 4-piętrowego domu, budowę ,,Domu Ludowego'' w połączeniu z kinoteatrem na narożniku ul. Zwierzynieckiej, przebudowę realności przy ul. św. Tomasza L. 11 na kinoteatr, rozbudowę kinoteatru ,,Uciecha'' i rozbudowę kinoteatru ,,Wanda'' oraz przystosowanie lokalu kina ,,Uciecha'' i ,,Sztuka'' do filmu dźwiękowego.

C) UPORZĄDKOWANIE PORTALI SKLEPOWYCH, SZYLDÓW, GABLOT I T. P.

W dziedzinie tej akcja Magistratu posunęła się wybitnie naprzód. W Rynku Głównym większość portali sklepowych została przebudowana — pozostało tu jeszcze 12 portali nieprzebudowanych, które jednak w lecie 1930 r. bezwzględnie zostaną przerobione. W innych ulicach Śródmieścia przebudowano już częściowo portale na ul. Szewskiej i Florjańskiej. Akcję, dotyczącą uporządkowania portali sklepowych prowadzi Magistrat systematycznie, wydając dotyczące zarządzenia ulicami. I tak zbadano w całości ul. Grodzką, Sienną, Szewską, Jagiellońską oraz poszczególne zbyt rażące swym wyglądem portale w innych ulicach Śródmieścia. Ogółem wydano w roku 1929 ponad 350 zarządzeń przebudowy. Wielką wagę przykłada się do tego, by powstające portale, szyldy i t. p. odpowiadały charakterowi miasta. Ponieważ istniejące dotychczas rozporządzenie Magistratu wykazało w praktyce potrzebę nowelizacji, przeto zgodnie z uchwałą Rady miasta zostało ono przez Magistrat zmienione w kierunku obostrzenia obecnych przepisów.

46. Policja sanitarno-porządkowa.

W roku sprawozdawczym podobnie jak porzednio prowadził Magistrat w dalszym ciągu energiczną akcję, zmierzającą do podniesienia stanu sanitarno-porządkowego miasta. W tym celu wydano szereg zarządzeń, których przeprowadzenie zlecono organom wykonawczym Magistratu, a specjalnie t. zw. lotnej sanitarno-porządkowej komisji. Ogólnie biorąc stosunki porządkowe w mieście znacznie się poprawiły. Działalność komisji lotnej ilustruje ilość dokonanych w roku 1929 czynności urzędowych. Zbadano ogółem 2400

lokali przemysłowych i realności, w powyższej ilości 1150 lokali przemysłowych, a 1250 realności. W I. kwartale 1929 r. komisja lotna zajmowała się przeważnie sprawą usunięcia uszkodzeń instalacji wodociągowych, zamarzniętych wskutek niezwykle ostrej zimy, oraz usuwania śniegu z dachu. W lokalach przemysłowych spożywczych stan porządkowo-sanitarny, który w r. 1928 był ujemny, częściowo się poprawił. Z lokali przemysłowych spożywczych, najczyściej są utrzymane restauracje i wyszynki oraz sklepy spożywcze w Dz. I. W sklepach masarskich stan sanitarny poprawia się, natomiast w niektórych pracowniach masarskich są jeszcze wielkie niedomagania. Piekarnie mieszczące się w piwnicach, są urządzone wadliwie, wykazując liczne usterki i braki, w kawiarniach natomiast na ogół porządek jest przestrzegany. W pracowniach cukierniczych istnieją tu i ówdzie usterki porządkowe, a to często skutkiem nieodpowiedniego lokalu.

W I. półroczu 1929 komisja przeważnie nakładała kary na opornych, aby ich w ten sposób przymusić do utrzymania czystości i porządku, w drugiej zaś połowie 1929 roku stosowała komisja system upominania, który w wielu wypadkach okazał się bardziej celowy. O ile powyższe środki okazały się niewystarczające, komisja zarządzała wykonanie zastępcze, a to w szczególności w razie zanieczyszczenia domów, w razie konieczności wywozu rumowiska, śmieci, odtajania zamarzniętej instalacji wodociągowej, przetkania rur kanałowych i t. d.

Do ważniejszych zarządzeń ogólnej natury porządkowej, należy rozporządzenie Magistratu z dnia 27 lutego 1927 L. VII. 6727/929 o utrzymywaniu instalacyj wodociągowych w należytym stanie. W związku z tem wydano instrukcję wprowadzającą uproszczenie w sprawach wodociągowo-porządkowych, tej treści, że organa wodociągowe mają na przyszłość zaniechać wysyłania w drobnych sprawach doniesień karnych do Magistratu, natomiast spostrzeżone braki z urzędu usuwać na koszt winnych; doniesienia wysyłane mają być jedynie tylko w przypadkach oporu winnego. Dalej wydano rozporządzenie z dnia 16 listopada 1929 L. VII. 37247/29 zawierające regulamin domowy, którym uregulowano ze stanowiska porządkowego obowiązki mieszkańców domu. Za rozmaite przekroczenia natury porządkowej wydano 3090 orzeczeń i nakazów karnych.

47. Policja drogowa.

W zakresie spraw policyjno-drogowych opracowano i przedłożono Urzędowi Wojewódzkiemu projekt „Przepisów o prowadzeniu w Krakowie przedsiębiorstw dorożkarskich", oraz projekt rozporządzenia o przedsiębiorstwach autobusowych, celem wydania ich jako rozporządzeń porządkowych na zasadzie postanowień art. 108 ustęp 2. rozporz. Prezydenta Rzpltej z dnia 19 stycznia 1928 Dz. U. P. P. Nr. 11. Dotychczas projekty te nie zostały zatwierdzone. Opracowano nadto i ogłoszono z zakresu policji drogowej rozporządzenia w sprawie ustanowienia drugiego dworca dla autobusów w Dz. XXII u wylotu ul. Staromostowej i Sokolskiej, w sprawie wprowadzenia ruchu jednokierunkowego na ul. Pijarskiej i w sprawie znaków drogowych ostrzegawczych; w związku z tem ustawiono 6 tablic czerwonych, 14 tablic z rysunkiem wozu ciężarowego i 2 tablice z literą „P".

Przeprowadzono prolongatę kart rowerowych na rok 1929, przyczem do rejestracji zgłoszono ogółem 2.078 rowerów, z tego poraz pierwszy zarejestrowanych 1.182, reszta, tj. 896 przypada na prolongatę kart rowerowych. Wyznaczono stanowiska dla wozów ciężarowych i wózków ręcznych, a to 11 stanowisk dla 68 wozów i 27 stanowisk dla 129 wózków ręcznych; w końcu zmniejszono częściowo stanowiska dorożek konnych i dorożek samochodowych.

Za rozmaite przekroczenia policyjno-drogowe wydano 7004 orzeczeń i nakazów karnych.

48. Reklama.

Rozpoczęta w zeszłych latach akcja, zdążająca do spowodowania kupców, aby wystawy sklepowe oświetlali również w godzinach wieczornych poza porą otwarcia sklepów, postąpiła w roku 1929 znacznie naprzód. Prawie wszystkie większe sklepy w śródmieściu po przerobieniu portali sklepowych instalują światło w ten sposób, aby mogło ono być użyte poza godzinami otwarcia sklepów. Przyczynia się to w dużym stopniu do dodatniego wyglądu miasta, a równocześnie do reklamy kupiectwa.

Ilość kolumn reklamowych pozostała bez zmiany.

Wydane w 1928 r. rozporządzenie, dotyczące obwożenia reklamy po mieście, przyczyniło się do estetycznego wyglądu miasta; Magistrat wydaje zezwolenie jedynie w tym wypadku, jeżeli reklama odpowiada warunkom rozporządzenia.

49. Aprowizacja i targi.

W dziedzinie aprowizacyjno-targowej działalność Magistratu skierowaną była podobnie jak w latach poprzednich w kierunku ulepszenia stosunków na placach targowych, poprawy stosunków sanitarnych w lokalach spożywczych oraz zapewnienia należytej aprowizacji miasta.

I. PLACE TARGOWE.

W okresie sprawozdawczym wykonano nawierzchnię meksfaltową na placu targowym przy ul. Słowiańskiej, przeznaczonym dla sprzedaży nabiału i jarzyn, na placu Nowym wykonano nawierzchnię bazaltową, wybudowano i oddano do użytku publicznego wychodek podziemny, wreszcie wybetonowano nawierzchnię placu Zgoda w Dz. XXII., przenosząc sprzedaż siana i słomy na plac Serkowskiego.

Ilość ław dla sprzedaży nabiału na placach targowych znacznie powiększono.

Ruch targowy na placach przedstawia się w okresie sprawozdawczym mniejwięcej tak samo, jak w latach ubiegłych.

Celem utrzymania należytego porządku na placach targowych w godzinach pozatargowych, jak również celem tę-

pienia handlu obnośnego po ulicach miasta zaprowadzono służbę dyżurną, którą wykonują funkcjonarjusze Komisarjatu targowego. Tytułem opłat placowych i targowych, obowiązujacych bez zmiany od 1 lipca 1926 r. wpłynęło zł. 252.384·60.

II. POLICJA SANITARNO-APROWIZACYJNA.

Kontrola pracowni piekarskich i masarskich, sklepów spożywczych, masarń i jatek przeprowadzana stale zarówno nad utrzymywaniem czystości i porządku w powyższych lokalach przemysłowych, jak nad zdrowotnością artykułów spożywczych przyczyniła się w znacznej części do poprawy stosunków w każdym kierunku.

III. SPRAWY APROWIZACYJNE.

Dowóz artykułów pierwszej potrzeby był w okresie sprawozdawczym zupełnie wystarczający. Jedynie w miesiącach lutym i pierwszej połowie marca dowóz węgla okazał się niedostateczny i brak tegoż dawał się dotkliwie odczuć mieszkańcom. Brak opału spowodowały z jednej strony większe zapotrzebowanie wobec niebywale ostrej zimy, z drugiej strony przeszkody natury komunikacyjnej. Przez cały krytyczny okres Magistrat oznaczał ceny maksymalne na węgiel, przeprowadzał przez Komisarjat targowy kontrolę nad rozdziałem i sprzedażą węgla oraz rozsprzedał we własnym zarządzie pomiędzy ludność, zakłady i przedsiębiorstwa przeszło 800 wagonów węgla.

Szczegółowy obraz kształtowania się cen podstawowych artykułów pierwszej potrzeby przedstawia zamieszczona poniżej tabela porównawcza cen z poszczególnych miesięcy.

Celem utrzymania cen pieczywa, mięsa, wędlin i tłuszczów na odpowiednim poziomie, ustanawiało Prezydjum miasta taryfy maksymalne na powyższe artykuły, nad przestrzeganiem których wykonywał Magistrat przez organa Komisarjatu targowego ścisłą kontrolę. Z dniem 15 listopada 1929 z powodu stabilizacji cen powyższych artykułów, zawieszono na razie działalność miejskiej Komisji do badania cen i wprowadzono sposobem próbnym wolny handel pieczywem, mięsem, wędlinami i tłuszczami.

Sprawa utworzenia w Krakowie wielkiej rozlewni mleka jest w toku prac przygotowawczych.

Dla zabezpieczenia należytej aprowizacji ludności miasta Krakowa i okolicy prowadzi Gmina od 1 września 1929 r. magazyny składowe pod nazwą: „Składy towarowe Gminy stoł. król. m. Krakowa".

W ciągu roku 1929 prowadziła Gmina w dalszym ciągu akcję państwowej rezerwy zbożowej, tudzież podobnie jak w latach ubiegłych dwa zakłady aprowizacyjne t. j. piekarnię miejską oraz skład środków opałowych.

Z udzielonego przez Państwowy Bank Rolny kredytu miljona złotych zakupiła Gmina na rok gospodarczy 1928/29 1,992.000 kg. żyta netto. Po częściowej likwidacji tego zapasu, już to drogą przemiału żyta i przydziału mąki piekarni miejskiej, już też sprzedaży żyta w ilości 599.962 kg. po cenach targowych, utrzymywała Gmina przez cały rok bieżący rezerwę żyta w ilości 1,206.051 kg., przechowując ją częściowo (18 wagonów) w spichlerzach firmy „Ziarno" w Krakowie, a częściowo (102 i 1/2 wagona) w silosach młynów parowych Neumanna i Ski w Białej. Rezerwy tej Gmina dotychczas nie zlikwidowała z powodu niekorzystnej dla żyta konjunktury targowej.

IV. PIEKARNIA MIEJSKA.

W piekarni miejskiej wypieczono i rozsprzedano:

w styczniu . .	81.553	kg.	chleba	i 528.400	szt.	bułek
w lutym . . .	82.249	,,	,,	i 532.920	,,	,,
w marcu . .	89.763	,,	,,	i 662.750	,,	,,
w kwietniu . .	87.765	,,	,,	i 591.597	,,	,,
w maju. . . .	91.774	,,	,,	i 694.700	,,	,,
w czerwcu . .	78.846	,,	,,	i 624.250	,,	,,
w lipcu . . .	70.946	,,	,,	i 612.400	,,	,,
w sierpniu . .	72.314	,,	,,	i 621.350	,,	,,
we wrześniu .	84.553	,,	,,	i 648.050	,,	,,
w październiku .	103.250	,,	,,	i 723.250	,,	,,
w listopadzie .	102.614	,,	,,	i 675.300	,,	,,
w grudniu . .	89.627	,,	,,	i 633.050	,,	,,
Razem . .	1,035.254	kg.	chleba	i 7,548.017	szt.	bułek

Zapotrzebowanie mąki żytniej dla piekarni miejskiej pokrywano głównie w młynach poznańskich, zakupy mąki pszennej czyniono w młynach miejscowych i okolicznych po cenach zawsze znacznie niższych od cen giełdowych.

V. MIEJSKI SKŁAD ŚRODKÓW OPAŁOWYCH.

Rozsprzedano:

w styczniu	248	wag.	węgla	12	wag.	koksu	20	wag.	drzew	opał.
w lutym	384	,,	,,	2 1/2	,,	,,	31	,,	,,	,,
w marcu	415	,,	,,	31	,,	,,	57	,,	,,	,,
w kwietniu	198	,,	,,	—	,,	,,	46	,,	,,	,,
w maju	157	,,	,,	—	,,	,,	24	,,	,,	,,
w czerwcu	134	,,	,,	—	,,	,,	45	,,	,,	,,
w lipcu	282	,,	,,	—	,,	,,	71	,,	,,	,,
w sierpniu	266	,,	,,	—	,,	,,	38	,,	,,	,,
we wrześn.	335	,,	,,	—	,,	,,	38	,,	,,	,,
w paźdź.	418	,,	,,	—	,,	,,	58	,,	,,	,,
w listop.	287	,,	,,	—	,,	,,	76	,,	,,	,,
w grudniu	233	,,	,,	—	,,	,,	37	,,	,,	,,
Razem	3.357	wag.	węgla	45 1/2	w.	koksu	541	wag.	drzewa	op.

W stosunku do ubiegłego roku ruch towarowy w składzie środków opałowych wzmógł się o około 100%.

Węgiel sprzedawano o 10—15%, drzewo opałowe o 15—20% taniej od składów prywatnych, chleb zaś z Piekarni miejskiej od 2—4 gr. niżej od cen maksymalnych i w ten sposób regulowano drogą silnej konkurencji ceny pieczywa i środków opałowych w mieście.

Ze składu węgla około 40% środków opałowych dostarczono na potrzeby Gminy; bardzo wielkie ilości opału sprzedano funkcjonarjuszom miejskim i państwowym na spłaty ratalne. Pozatem rozdzielono w składzie dla ubogich i instytucji dobroczyn-

50. Wykaz cen targowych w roku 1929.

ARTYKUŁ	Waga	do 5/I 1929	4/II	1/III	2/IV	7/V	4/VI	2/VII	6/VIII	3/IX	1/X	5/XI	3/XII
		zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.
Chleb żytni 70%	1 kg.	0·52	0·52	0·52	0·52	0·52	0·45	0·47	0·45	0·46	0·45	0·45	0·47
Mąka pszenna 45% grysikowa	„	0·95	0·95	0·95	—	—	—	—	—	—	0·92	0·84	0·85
Mąka pszenna 65% grysikowa	„	—	—	0·86	0·90	0·90	0·88	0·88	0·88	0·86	—	—	—
Mąka pszenna 45% gładka	„	0·92	0·92	0·92	—	—	—	—	—	—	0·90	0·82	0·84
Mąka pszenna 65% gładka	„	0·84	0·84	0·84	0·88	0·88	0·86	0·86	0·86	0·84	0·82	0·76	0·80
Mąka żytnia 70% krakowska	„	0·60	0·60	0·60	0·62	0·62	0·56	0·58	0·56	0·54	0·54	0·54	0·56
Mąka żytnia 70% poznańska	„	0·62	0·62	0·62	0·66	0·66	0·58	0·62	0·58	0·56	0·56	0·56	0·58
Kasza jęczmienna (siekanka)	„	0·62	0·65	0·65	0·68	0·68	0·64	0·60	0·56	0·56	0·56	0·56	0·52
Pęcak	„	0·60	0·60	0·60	0·65	0·65	0·58	0·56	0·50	0·50	0·48	0·48	0·48
Groch zwyczajny	„	0·90	0·90	0·90	0·90	0·90	0·85	0·85	0·85	0·70	0·80	0·80	0·80
Groch „Victoria"	„	1·40	1·40	1·40	1·30	1·30	1·20	1·10	1·10	1·10	1·10	1·15	1·15
Fasola biała	„	1·30	1·40	1·80	2·—	1·80	1·80	1·70	1·50	1·50	1·30	1·40	1·20
Kasza jaglana	„	1·—	1·—	1·—	1·05	1·15	1·10	1·10	1·10	1·10	1·10	1·10	1·10
Ryż	„	1·—	1·—	1·—	1·—	1·—	0·96	0·96	0·96	0·96	0·96	1·10	1·10
Kasza gryczana	„	1·10	1·10	1·10	1·15	1·20	1·20	1·10	1·05	0·95	0·95	0·95	0·85
Cukier kryształ (grysikowy)	„	1·60	1·60	1·60	1·60	1·60	1·60	1·60	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70
Cukier kostkowy	„	1·90	1·82	1·82	1·82	1·82	1·82	1·82	1·96	1·96	1·94	1·94	1·94
Mleko niezbierane	1 litr	0·55	0·55	0·55	0·55	0·55	0·45	0·40	0·40	0·40	0·40	0·45	0·45
Jaja świeże	1 szt.	0·32	0·30	0·32	0·18	0·15	0·15	0·18	0·18	0·18	0·21	0·24	0·26
Ser krowi	1 kg.	1·60	1·40	1·60	2·20	1·50	1·60	1·40	1·20	1·20	1·20	1·20	1·30
Kiełbasa czysto wieprzowa	„	5·—	5·—	5·—	5·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—
Kiełbasa wieprz. niższy gat.	„	4·—	4·—	4·—	4·—	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40
Mięso wołowe	„	2·60	2·60	2·60	2·60	3.—	3·20	3·20	3·20	3·20	3·20	3·20	3·20
Smalec wieprzowy	„	4·40	4·40	4·40	4·20	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40
Słonina krajowa	„	3·60	3·60	3·60	3·60	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—	4·—
Masło deserowe	„	8·80	8·20	8·60	7·40	7·20	6·80	6·40	6·—	6·20	7·—	7·—	7·40
Masło kuchenne	„	7·80	6·50	7·—	6·80	6·—	5·60	5·40	5·—	5·20	5·30	5·60	6·40
Kartofle stare	„	0·13	0·15	0·18	0·16	0·18	0·15	0·13	0·15	0·15	0·12	0·10	0·10
Kartofle nowe	„	—	—	—	—	—	—	0·60	—	—	—	—	—
Sól biała	„	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38
Kawa palona „Santos"	„	10·80	10·80	10·80	10·80	9·60	9·60	9·60	9·60	9·60	9·—	9·—	9·—
Kawa zbożowa	„	1·90	1·90	1·90	1·90	1·90	1·90	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80
Herbata „Or. Cejlon"	„	24·—	24·—	24·—	24·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—
Węgiel kamienny	100 kg.	5·50	6·—	6·—	5·70	5·80	5·80	5·60	5·60	5·60	5·80	5·80	5·80
Drzewo rąbane	1 kg.	0·10	0·12	0·12	0·12	0·12	0·10	0·10	0·10	0·10	0·10	0·10	0·12
Nafta	„	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·64	0·70	0·70	0·72	0·72
Mydło do prania	„	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20
Kapusta kiszona	„	0·58	0·55	0·55	0·58	0·75	1·20	1·20	—	—	—	0·60	0·60
Buciki męskie	para	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	45·—	50·—	50·—
Podzelowanie	para	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—
Opłata za strzyżenie		1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80
Gazeta		0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25
Zeszyt szkolny 16 stron		0·15	0·15	0·15	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20
Gaz	1 m^3	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0.39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39
Przejazd tramwajem		0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25

nych bezpłatnie według dyspozycji Magistratu 50 wagonów węgla z daru Jaworznickich komunalnych kopalni.

Skład środków opałowych uporządkowano, częściowo skanalizowano i wybrukowano. Na obecną zimę przygotowano w Składzie stałą rezerwę opałową w ilości 120 wagonów drzewa, 60 wagonów węgla i 30 wagonów koksu.

51. Sprawy sanitarne.

A. ADMINISTRACJA OGÓLNA.

M. Urząd Zdrowia oprócz zwalczania chorób zakaźnych przeprowadzał kontrolę czystości i porządku na mieście, wykonywał nadzór nad żywnością oraz nad jakością wody. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 608 urządzeń wodociągowych, przyczem pracownia chemiczna przeprowadziła 316 badań wody wodociągowej, a pracownia bakterjologiczna takich badań 447.

W tymże czasie lekarze miejscy przeprowadzili 4.326 rewizyj sanitarnych domów, ustępów, piwnic, podwórzy, ścieków ulicznych, placów targowych i ustępów publicznych, oraz 3.279 rewizyj sanitarnych, sklepów spożywczych, wytwórni środków spożywczych, restauracyj, kawiarń, szynków i piwiarń.

W okresie sprawozdawczym zrewidowano pod względem sanitarnym 1.465 zakładów przemysłowych, warsztatów rzemieślniczych, fabryk, hoteli i domów noclegowych; przeprowadzono pozatem kontrolę cmentarzy, zakładów dentystycznych, aptek i składów środków leczniczych, zakładów kąpielowych i t. p. Wynikiem powyższych rewizyj i kontroli było 1.167 doniesień do Magistratu.

Wśród wielu innych czynności wydano: 1) pozwoleń na ekshumację 138; 2) pozwoleń na wywóz zwłok 134; 3) odebrano zwłok przywiezionych do Krakowa 84.

B. OPIEKA SZKOLNA.

Podobnie jak w latach poprzednich wszystkie szkoły powszechne miejskie pozostawały pod stałą opieką 8 lekarzy szkolnych miejskich i 8 higjenistek.

Opieka szkolna skierowała i odstawiła do:

1)	Ambulatorjum dentystycznego szkolnego .	1.387 dzieci
2)	,, okulistycznego	427 ,,
3)	,, chirurgicznego	89 ,,
4)	na oddział chorób gardła, nosa i uszu .	89 ,,
5)	,, ,, ,, skórnych	77 ,,
6)	,, ,, ,, nerwowych	118 ,,
7)	,, ,, ,, wewnętrznych . . .	116 ,,
8)	do zakładów kąpielowych	8.203 ,,
9)	do Poradni przeciwgruźliczej	72 ,,

Pozatem dokonano 1.390 wywiadów domowych, 1.619 wizyt szkolnych, przeprowadzono 10.628 badań dzieci, 40.742 inspekcyj czystości u dzieci, zaszczepiono 5.480 dzieci i przeprowadzono rewizję u 53 wychowawczyń obcych dzieci.

C. ZAKŁADY SANITARNE MIEJSKIE.

W Zakładach Sanitarnych miejskich na Prądniku Białym leczono na szkarlatynę 251 osób, z czego wyszło wyleczonych 211, a zmarło 5; pozostawało z końcem grudnia 1929 roku w leczeniu 35 osób. Na dyfterję leczono 40, z czego wyszło wyleczonych 37, a zmarła 1 osoba; pozostało w leczeniu 2 osoby.

Przychód z kosztów leczenia na oddziale zakaźnym wynosił 65.590 zł.

Odkażono 1.001 mieszkań, wykąpano 1.683 osób.

Koszty dezynfekcji wynosiły 19.473 zł. 20 gr.

W Sanatorjum gruźliczem leczono 550 osób, z czego wyszło 366 osób, zmarło 79 osób, a pozostało w leczeniu 105 osób.

Przyczyną znacznej stosunkowo śmiertelności jest konieczność przyjmowania chorych w ostatnim okresie choroby.

Przychód z Sanatorjum wynosił 308.616 zł. Dni leczenia było 51.730.

Taksa na I. klasie wynosiła 15 zł., na II. — 10·50 zł., a na III. — 5 zł. dziennie.

Ogólne dochody zakładowe wynosiły około 450.000 zł.

W zakładach zajętych jest 6 lekarzy stałych, 1 dojeżdżający laryngolog, 1 chirurg, służby pielęgniarskiej 38, innej służby 36 osób.

W czerwcu 1929 r. uruchomiono piąty pawilon gruźliczy na 14 łóżek, oraz urządzono centralne ogrzewanie.

D. PRACOWNIA CHEMICZNA MIEJSKA.

Szczególniejszą uwagę poświęciła Pracownia chemiczna miejska kontroli studzien wodociągu krakowskiego w związku z następstwami silnych mrozów, panujących podczas zimy 1928/29. Po przeprowadzeniu szeregu analiz wody ze studzien, polecono niektóre z nich wyłączyć i oczyścić, co wpłynęło bardzo korzystnie na jakość wody wodociągowej, znajdującej się w sieci. Nadto wykonano całkowitą analizę wody wiślanej, celem stwierdzenia, czy i w jakich ilościach woda ta zanieczyszczona jest solami metali ciężkich trujących.

Kontynuowane są nadal prace z zakresu użycia lampy kwarcowej do kontroli rozmaitych środków żywności i przedmiotów użytku.

W opracowaniu jest podręcznik z zakresu nauki o środkach spożywczych z uwzględnieniem najważniejszych wiadomości z chemji ogólnej nieorganicznej i organicznej, który będzie przeznaczony do użytku w Miejskiej Szkole Gospodarstwa Domowego w Krakowie.

Ilość analiz prywatnych w porównaniu z rokiem przeszłym wzrosła wydatnie, szczególnie ilość analiz moczu doszła w tym roku do 172.

WYKAZ

wykonanych analiz w Miejskiej Pracowni Chemicznej.

Lp.	Przedmiot badania	Ilość próbek	Uznano za nieodpowiednie
1.	Mleko	2.779	120
2.	Śmietanka i śmietana	194	117

L. p.	Przedmiot badania	Ilość	Uznano za nieodpowiednie
3.	Jaja	11.076	4.050
4.	Masło i tłuszcze	422	150
5.	Ser	75	35
6.	Mąka	810	41
7.	Pieczywo zwyczajne	127	63
8.	Pieczywo zbytkowne	154	55
9.	Wyroby cukiernicze	38	11
10.	Wyroby masarskie	—	—
11.	Konserwy rybne	18	9
12.	,, mięsne	1	—
13.	,, jarzynowe	25	13
14.	Ocet	21	17
15.	Wódki i likiery	61	28
16.	Wino, miód do picia, piwo	53	27
17.	Miód pszczelny	42	7
18.	Soki i marmolady	39	18
19.	Korzenie i przyprawy	18	1
20.	Sól	1	1
21.	Cukier	3	—
22.	Kawa	3	—
23.	Herbata	24	—
24.	Kakao	17	3
25.	Woda studzienna	55	11
26.	Woda sodowa	316	—
27.	Woda płynąca i odpływowa	65	—
28.	Środki kosmetyczne	31	10
29.	Preparaty farmaceutyczne	24	2
30.	Rudy i metale	15	—
31.	Przetwory ropy i nafty	10	4
32.	Grzyby	2	1
33.	Inne przedmioty badania	195	5
	Razem . .	16.714	4.799

Komisyj i rewizyj odbyto 109
Opinij fachowych wydano 221

E. MIEJSKIE AMBULATORJUM DENTYSTYCZNE SZKOLNE.

1. Ogólna liczba nowych pacjentów 1.970
2. Chłopców 655
3. Dziewcząt 1.315
4. Zębów wyjęto 3.017
5. Plomb założono 2.349
6. Zaopatrzeń korzeni 689
7. Wyleczono zgorzeli zębowych 76
8. Zdjęto kamień zębowy i oczyszczono zęby . . 33
9. Inne zabiegi dentystyczne 2.394
10. Ogólna liczba ordynacyj 7.762

Badania uzębienia dzieci szkół powszechnych.

a) Zbadano dzieci szkolnych 9.793
b) Zdrowe uzębienie 2.266
c) Wysłano odezw 3.570

F. MIEJSKI DOM NOCLEGOWY.

Miejski dom noclegowy przy ul. Nadwiślańskiej połączony z zakładem kąpielowym i dezynfekcyjnym urządzono w 1928 r. po przerobieniu na ten cel dawnej Elektrowni miejskiej w Podgórzu.

Działalność tego Zakładu za rok 1929 przedstawia się następująco:

1.	Nocowało mężczyzn	38.393	
2.	,, kobiet	15.058	
3.	,, dzieci	4.885	58.336
4.	Wykąpano osób nocujących . .	14.652	
5.	,, dzieci szkolnych . .	1.667	
6.	Użyto aparatu gorącem powietrzem	2.338 razy	
7.	,, ,, parowego . . .	334 razy	

8. Herbaciarnia czynna od 1/XI. wydała:
   a) porcyj płatnych 9.604
   b) ,, bezpłatnych 708

G. ŁAŹNIE LUDOWE MIEJSKIE.

Frekwencja w łaźniach miejskich w roku sprawozdawczym znacznie się zwiększyła tak, iż urządzenia trzeba było znacznie rozszerzyć i przerobić.

I tak w łaźni przy ul. Karmelickiej zbudowano nowy zbiornik na wodę, w łaźni zaś przy ul. Rejtana w Podgórzu rozszerzono rury wodociągowe dla zwiększenia dopływu i odpływu wody.

Mimo zamknięcia obydwóch łaźni na przeciąg jednego miesiąca letniego z powodu adaptacyj, w roku sprawozdawczym wydano:

a) w łaźni miejskiej przy ul. Karmelickiej:

1)	kąpieli wannowych	10.141	
2)	,, natryskowych	29.660	39.801

b) w łaźni miejskiej przy ul. Rejtana w Podgórzu:

1)	kąpieli wannowych	7.836	
2)	,, natryskowych i parówek . .	21.954	29.790

W obydwóch łaźniach korzystają pracownicy miejscy, urzędnicy, akademicy i dzieci szkolne ze zniżek do 50%.

H. MIEJSKIE AMBULATORJUM LAMP KWARCOWYCH.

Ambulatorjum uruchomione w październiku 1927 r. dla pracowników miejskich i dla dzieci szkolnych, których rodzice nie mają ustawowej opieki lekarskiej, a nie są w możności leczyć się prywatnie, cieszy się coraz większą frekwencją.

W ambulatorjum tem naświetlano w okresie sprawozdawczym 484 osoby, udzielając ogółem 9.117 naświetlań, przyczem ambulatorjum było zamknięte od 1 lipca do 23 września 1929 r. z powodu wakacyj szkolnych.

J. PRACOWNIA BAKTERJOLOGICZNA MIEJSKA.

Pracownia bakterjologiczna miejska wykonała następującą ilość badań bakterjologiczno-serologicznych:

1) wody 447
2) kału 31
3) plwocin 195
4) krwi 36
5) nalotów gardła 28

K. MIEJSKA STACJA OPIEKI NAD MATKĄ I NIEMOWLĘTAMI.

Stację tę uruchomiono w dniu 1 lipca 1929 r. Do 31 grudnia 1929 r. działalność stacji przedstawia się następująco:

1)	ilość dni poradnianych	83
2)	ilość udzielonych porad	1.179
3)	ilość przyjętych dzieci nowych (ogółem)	412
4)	w tem chłopców	209
5)	,, dziewcząt	203
6)	,, wyznania rzym. kat.	154
7)	,, ,, mojżeszowego	257
8)	,, ,, ewangielickiego	1
9)	dzieci zdrowych	636
10)	,, z krzywicą	112
11)	,, z gruźlicą	18
12)	,, z kiłą	1
13)	,, ze schorzeniem przewodu pokarmowego	138
14)	,, ,, ,, ,, oddechowego	93
15)	,, z innemi schorzeniami	241
16)	ilość dzieci wypisanych	13
17)	,, wywiadów domowych	1.070
18)	,, pokazów praktycznych na Stacji	7

52. Policja weterynaryjna.

a) OGÓLNA ADMINISTRACJA.

Oprócz nadzoru nad rzeźniami, targami zwierzęcemi, rakarnią, zakładem przeróbki padlin, poza kontrolą zakładów przerabiania surowców zwierzęcych i produktów pochodzenia zwierzęcego, lokali handlowych, środków żywności pochodzenia zwierzęcego M. Urząd Weterynaryjny przeprowadzał badanie mięsa, wyrobów masarskich i słoniny, przywożonych do Krakowa. Wykonywał ponadto stale kontrolę masarń, sklepów z wyrobami masarskiemi, jatek i sklepów ze sprzedażą mięsa, drobiu, ryb, dziczyzny, jak również kontrolę restauracyj, sklepów korzennych itp., podających, względnie sprzedających mięso, wyroby masarskie, marynaty, konserwy mięsne, rybne i t. p.

Baczną uwagę zwracano przy zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych; przeprowadzono ogólną rewizję zwierząt domowych w mieście, dwukrotnie przegląd zwierząt jednokopytowych i dwukrotne zbadanie koni dorożkarskich.

O stwierdzonych brakach, względnie przekroczeniach wydanych zarządzeń donoszono do Magistratu.

b) NADZÓR WETERYNARYJNY NAD UBOJEM ZWIERZĄT.

Wyznaczeni lekarze weterynaryjni przeprowadzali w dwóch rzeźniach miejskich, tj. w rzeźni przy ul. Rzeźniczej dla bydła rogatego, świń, owiec i kóz i w rzeźni przy ul. Zabłocie dla koni, badanie zwierząt przeznaczonych na konsumcję, a to tak przed ubojem, jak i po uboju.

Z zabitych na konsumcję miejscową w tutejszych rzeźniach miejskich przypada 2.584 sztuk koni, 27.389 sztuk bydła rogatego, 34.415 sztuk cieląt, 129 sztuk owiec i kóz i 51.684 sztuk świń, razem 116.201 sztuk zwierząt. Zniszczono mięso niezdatne do spożycia z 35-ciu całych sztuk, nadto 3 ćwierci mięsa i 3.489 sztuk innych narządów. Pozatem sprzedano w taniej jatce przy Rzeźni miejskiej po przeprowadzeniu sterylizacji jako mięso mniej wartościowe 322 całych sztuk mięsa, 45 sztuk ćwierci i 3 sztuki innych narządów.

c) NADZÓR WETERYNARYJNY NAD TARGAMI ZWIERZĘCEMI.

Miejscy lekarze weterynaryjni przeprowadzali badania zwierząt na trzech targowicach zwierzęcych, a mianowicie na targowicy centralnej dla zwierząt rzeźnych, na targowicy dla koni, na targowicy dla zwierząt hodowlanych. Przed wpuszczeniem na targ każde zwierzę zostało zbadane tak pod względem stanu jego zdrowia, jak również zgodności z opisem podanym w świadectwie pochodzenia, względnie dowodzie tożsamości. Przeprowadzono również kontrolę osób handlujących zwierzętami, co do posiadania uprawnień przemysłowych, przyczem zwracano uwagę, by handlem zajmowały się osoby uprawnione.

1. Targowica centralna na zwierzęta rzeźne w Dz. XIX.

Przed dopuszczeniem na targ zbadano bydła rogatego 31.906 sztuk, cieląt 34.563 sztuk, owiec i kóz 153 sztuk, świń 51.610 sztuk, razem 118.232 sztuki zwierząt. Z ilości tej sprzedano na konsumcję miejscową 114.037 sztuk, na konsumcję innych gmin sąsiednich 3.844 sztuk, do innych województw wywieziono 192 sztuk, a za granicę 154 sztuk zwierząt.

2. Targowica na konie w Dz. XXII. (ul. Zabłocie).

Ogółem targów koni odbyło się 53, na które doprowadzono 9.198 sztuk koni; z ilości tej zakupiono 792 sztuk na miejscowy ubój w celach aprowizycyjnych miasta, a około 1.200 sztuk koni rzeźnych dla wywozu do Wiednia.

3. Targowica na zwierzęta hodowlane.

Targów hodowlanych odbyło się 48, na które spędzono 6.482 sztuki świń i 21 sztuk kóz.

d) KONTROLA SANITARNA PRZYWOŻONEGO MIĘSA I WĘDLIN.

W roku sprawozdawczym miejscy lekarze weterynaryjni przeprowadzali stałą kontrolę sanitarną mięsa, wyrobów masarskich i słoniny, wprowadzanych do Krakowa, codziennie na trzech stacjach kontroli mięsa równocześnie, a mianowicie: 1) na rogatce XIV. przy ul. Wielickiej, 2) w Rzeźni miejskiej przy ul. Rzeźniczej oraz 3) na dworcu pośpieszno-towarowym przy ul. Pawiej.

e) STACJA TRYCHINOSKOPIJNA.

W stacji trychinoskopijnej przy Rzeźni miejskiej przeprowadzano badania mięsa wszystkich sztuk świń bitych

w tutejszej Rzeźni na obecność włośni (trychin). Ogółem poddano badaniu 51.684 sztuk świń. Nadto poddano badaniu na obecność włośni mięso wieprzowe, wyroby masarskie i słoninę przywożone do Krakowa z prowincji, gdzie badanie na obecność włośni nie jest przeprowadzane.

Ogółem zbadano próbek mięsa wieprzowego z całych sztuk 58.083, z połówek 879, z polędwic 564, z szynek 125, z wędlin 2.876 (łącznej wagi 97.061 kg.), z słoniny 1.150 (łącznej wagi 23.480 kg.). Razem zbadano 63.674 próbek mięsa wieprzowego, wyrobów masarskich i słoniny, z których stwierdzono włośnię w 14-tu wypadkach, cewy Mieschera w 450 wypadkach.

f) PRACOWNIE ROZPOZNAWCZO-WETERYNARYJNE.

Badania próbek wyrobów masarskich, oraz zakwestjonowanych sztuk drobiu bitego, ryb, względnie mięsa lub słoniny przez organa Urzędu Weterynaryjnego, Komisarjatu targowego, Policji Państwowej przeprowadzano w 2-ch miejskich pracowniach rozpoznawczo-weterynaryjnych, a mianowicie: 1) przy Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym i 2) przy Rzeźni miejskiej.

g) POLICJA WETERYNARYJNA PRZY ZWALCZANIU ZARAŹLIWYCH CHORÓB ZWIERZĘCYCH.

Oprócz badania wszystkich zwierząt przyprowadzonych na targi zwierzęce, izolacji zwierząt chorych lub podejrzanych o choroby zaraźliwe, przeprowadzano stałą kontrolę stajen, obór i chlewów, oględziny zwierząt przed wydaniem świadectwa pochodzenia oraz perjodyczne rewizje zwierząt domowych.

We wszystkich wypadkach chorób zaraźliwych, a nawet w wypadkach podejrzanych o te choroby przeprowadzono badania rozpoznawcze, jak np. badanie krwi itp. i stosowano szczepienie lecznicze, ochronne lub zapobiegawcze. Wszystkie sztuki padłe poddawano sekcji w tutejszej rakarni, a wycinki organów wewnętrznych były badane bakterjologicznie w Państwowym Zakładzie Weterynaryjnym Badań Rozpoznawczych przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Winnych niedoniesienia o wybuchu zarazy, jak również wszelkie przekroczenia zarządzeń policyjno-weterynaryjnych donoszono do Magistratu w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

h) RAKARNIA.

Oprawca miejski przeprowadzając codziennie objazd w mieście, jak również w gminach sąsiednich powiatu krakowskiego zebrał do rakarni miejskiej 522 psów, które nie były zaopatrzone w kaganiec lub nie miały marki ewidencyjnej, względnie wałęsały się jako bezdomne. Z liczby tej wydano właścicielom na podstawie zezwoleń Województwa lub Magistratu 170 psów, a zgładzono 325. Oprawcy miejskiemu oddano do zgładzenia 44 psy z powodu niemożliwości uiszczenia opłat gminnych i 36 psów z powodu nieuleczalnych chorób.

W rakarni miejskiej pozostawało czasowo w obserwacji lekarsko-weterynaryjnej 2 konie i 1 kot podejrzane o świerzb, 23 psy i 6 kotów podejrzanych o wściekliznę a 129 psów z powodu pokąsania osób.

W okresie sprawozdawczym wykonano w sali sekcyjnej Rakarni miejskiej ogółem 446 sekcyj, a mianowicie:

1) na 60 koniach (w tem 9 zabitych na skórę)
2) na 11 sztukach bydła rogatego,
3) na 75 świniach,
4) na 233 psach,
5) na 6 kotach,
6) na 2 sarnach (1 rogacz),
7) na 62 kurach,
8) na 6 gęsiach i 1 kaczce.

Do Zakładu przeróbki padlin oddano z rakarni miejskiej, celem zniszczenia nieszkodliwego i przeróbki na mączkę mięsną i tłuszcz techniczny 21.661 kg. mięsa i 1.240 kg. tłuszczu zwierzęcego.

WYKAZ

mięsa przywożonego do miasta Krakowa w roku 1927, 1928 i 1929 w kilogramach.

	1927	1928	1929
Mięso wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie . . .	3,069.783	3,400.515	3,930.336
Wędliny	108.832	130.557	97.061
Słonina	75.206	75.652	23.480
Razem	3,253.821	3,606.724	4,050.877

WYKAZ

mięsa przywożonego w sztukach za rok 1928 i 1929 w stosunku do uboju zwierząt w tutejszej rzeźni.

	1928		1929	
	Ubój w rzeźni	Przywóz z prowincji	Ubój w rzeźni	Przywóz z prowincji
Bydła	25.896	9.430	27.389	8.719
Cieląt	33.748	31.646	34.415	31.743
Owiec i kóz . .	144	1.538	129	w tem owce i kozy
Trzody chlewnej .	50.286	17.252	51.684	11.407
Razem	110.074	59.866	113.617	51.869

Przywóz mięsa z prowincji wynosi 54·38% uboju miejscowego 1928 r.
Przywóz mięsa z prowincji wynosi 56·80% uboju miejscowego 1929 r.

WYKAZ

o dozorze weterynaryjnym nad rzeźniami za rok 1929.

Powiat miejscowość	Rodzaj zwierząt zabitych w rzeźniach	Ilość ogólna zwierząt zabitych w rzeźniach	Wyszczególnienie stwierdzonych chorób	W ilu wypadkach stwierdzono chorobę	Zniszczono: całych sztuk	Zniszczono: ćwierci	Zniszczono: innych części	Zniszczono: narządów wewnętrznych	Zniszczono: innych narządów	Zniszczono: skór	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: całych sztuk	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: ćwierci	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: innych części	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: narządów wewnętrznych	Poddano ograniczeniu przy sprzedaży: innych narządów
Miasto Kraków	zwierzęta jednokopytowe	2584	Nosacizna	4	4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
			Posocznica	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Ropnica	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Wychudzenie	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie płuc	84	—	—	—	84	—	—	—	—	—	—	—
			Pasożyty płuc	23	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—
			Przekrwienie płuc	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
			Pasożyty wątroby	7	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie wątroby	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie serca	8	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—
			Zakażenie ropne	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Nacieki krwawe	4	—	3	—	—	25 kg	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie kiszek	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Złamanie kończyn	67	—	—	—	—	160 kg	—	—	—	—	—	—
			Złamanie kości	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Dobicie w agonji	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	bydło rogate	27389	Gruźlica	469	—	—	—	469	—	—	70	39	—	—	—
			Bąblowce	111	—	—	—	111	—	—	—	—	—	—	—
			Motylica	1590	—	—	—	1590	—	—	—	—	—	—	—
			Pasożyty płuc	135	—	—	—	135	—	—	—	—	—	—	—
			Chroniczny katar kiszek	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie kiszek	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Niedowład przedporodowy	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Wychudzenie	8	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—
			Zapalenie płuc	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie osierdzia	3	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—
			Zapalenie ropne nerek	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie pęcherza i zatrucie moczem	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Ciężki poród	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie otrzewnej	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Zakażenie ropne	33	—	—	—	26	5	—	31	—	—	—	—
			Zapalenie wymion	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—

Powiat miejscowość	Rodzaj zwierząt zabitych w rzeźniach	Ilość ogólna	Wyszczególnienie stwierdzonych chorób	W ilu wypadkach stwierdzono chorobę	Zniszczono						Poddano ograniczeniu przy sprzedaży				
					całych sztuk	ćwierci	innych części	narządów wewnętrznych	innych narządów	skór	całych sztuk	ćwierci	innych części	narządów wewnętrznych	innych narządów
Miasto Kraków	bydło rogate		Żółtaczka	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
			Złamanie kości	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
			Promienica głowy	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	cielęta	34415	Gruźlica	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
			Posocznica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Ropnica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie otrzewnej	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Wychudzenie	6	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
			Grożące uduszenie	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
			Żółtaczka	15	1	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—
	owce i kozy	129													
	świnie	51684	Włośnica	13	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Cewy Mischera	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
			Złogi wapniowe	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
			Wągrzyca	167	—	—	—	—	—	—	167	—	—	—	—
			Gruźlica	88	1	—	—	85	—	—	2	—	—	—	—
			Różyca	6	—	—	—	5	—	—	6	—	—	—	—
			Pomór świń	18	—	—	—	12	—	—	—	4	—	—	1
			Zaraza świń	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
			Zapalenie płuc	5	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	2
			Pasożyty płuc	86	—	—	—	86	—	—	—	—	—	—	—
			Zanieczyszczenie płuc	16	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie opłucnej	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie osierdzia	14	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—
			Zapalenie kiszek	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
			Bąblowce wątroby i płuc	601	—	—	—	601	—	—	—	—	—	—	—
			Razem zwierząt: 116.201 sztuk	3630	35	3	—	3298	191	4	322	46	—	—	3

WYKAZ

mięsa przywożonego, a skonfiskowanego na podstawie wyniku badań jako niezdatne, warunkowo zdatne, lub mniej wartościowe.

L. p.	POWÓD UZNANIA	całych sztuk				inne narządy i części w kg.				UWAGA
		bydło	cielęta	świnie	owce i kozy	bydło	cielęta	świnie	owce i kozy	
1.	Gruźlica	21[1]	—	18[2]	—	—	—	—	—	[1] warunkowo zdatne
2.	Różyca	—	—	1[1]	—	—	—	—	—	[2] mniej wartościowe
3.	Włośnie	—	—	2[3]	—	—	—	—	—	[3] zniszczone
4.	Wągry	—	—	7[1]	—	—	—	—	—	[4] niezdatne
5.	Posocznica	2[3]	1[3]	—	—	—	—	—	—	
6.	Wodnica	2[3]	1[3]	—	—	—	—	—	—	
7.	Rozkład gnilny	22[3]	47[3]	—	41[3]	—	64[3]	—	—	
8.	Zanieczyszczenie	18[2]	10[2]	—	—	60[2]	—	86[2]	—	
9.	Żółtaczka	2[3]	4[3]	—	—	—	—	—	—	
10.	Ogniska ropne	1[3]	—	—	—	—	—	—	—	
11.	Motylica	—	—	—	—	48[3]	—	—	36[3]	
12.	Przekrwienie	3[3]	2[3]	—	—	—	—	—	—	
13.	Wychudzenie z powodu choroby	2[3]	15[3]	—	—	—	—	—	—	
14.	Niezupełne wykrwawienia	24[2]	—	—	—	—	—	—	—	
15.	Niedojrzałość	—	90[2]	—	—	—	—	—	—	
16.	Zapalenie otrzewnej	2[2]	—	1[2]	—	—	—	—	—	
17.	Dobicie w agonji	5[4]	—	1[4]	—	—	—	—	—	
18.	Inne zmiany i choroby	1[1]	6[1]	4[1]	—	28[1]	—	42[1]	36[1]	

WYKAZ

sekcyj i badań bakterjologicznych, przeprowadzonych w Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym.

Ogółem przeprowadzono 485 badań wędlin, mięsa, drobiu, ryb itp., z czego 438 badań dało wynik ujemny.

Z chorób stwierdzono:

Cholera drobiu: 3 gęsi, 4 kury, 3 kurczęta.
Gruźlica ptasia: 1 kura,
Wągry: mięso wieprzowe, kiełbasy,
Uduszenie: 1 gęś, 1 kura,
Stan gnilny: wędzonka 6 kawałków, 1 szynka,
Udławienie: 1 kura,
Zapalenie osierdzia: 1 gęś, 1 kura,
Zarżnięcie po śmierci: 3 gęsi, 4 kury, 3 koguty,
Obce ciała: w żołądku (szpilki),
Obce ciała: w kiełbasach (papier, kawałki żelaza)
Tajny ubój bez oględzin: mięso wołowe, cielęce, wieprzowe.

STATYSTYKA EPIZOOCJI ZWIERZĘCYCH ZA ROK 1929.

L. p.	NAZWA CHOROBY	Ilość dzielnic		Ilość zagród		Ogólna liczba zwierząt		Ilość zachorowań		Padło sztuk		Zabito sztuk		Ilość podejrzanych zwierząt		Ilość szczepień		Ilość pokąsań	
		1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929
1.	Księgosusz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Zaraza płucna bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	Pryszczyca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	Wąglik	1	—	1	—	3	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
5.	Szelestnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	Zaraza dziczyzny i bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

L. p.	NAZWA CHOROBY	Ilość dzielnic		Ilość zagród		Ogólna liczba zwierząt		Ilość zachorowań		Padło sztuk		Zabito sztuk		Ilość podejrzanych zwierząt		Ilość szczepień		Ilość pokąsań	
		1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929
7.	Gruźlica bydła	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	Nosacizna zwierząt jednokopytowych	1	1	2	1	6	2	1	1	—	—	2	1	4	1	4	—	—	—
9.	Ospa owcza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10.	Zaraza stadnicza koni . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	Otręt koni i bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	Świerzb zwierząt jednokopytowych i owiec . . .	2	—	2	—	15	—	2	—	—	—	1	—	13	—	—	—	—	—
13.	Wścieklizna	14	6	20	5	84 psów 7 kotów	31 psów 8 kotów	15 p.	6 p.	15 p.	5 p.	6 psów 7 kotów	3 psy 2 koty	23 psów 6 kotów	13 ludzi	7 ludzi	13 ludzi	7 lud.	—
14.	Pomór i zaraza świń . .	7	4	7	4	59	42	19	10	14	4	3	20	42	18	—	—	—	—
15.	Różyca świń	4	5	4	5	30	38	7	7	4	5	—	2	26	31	26	31	—	—
16.	Cholera drobiu i pomór kur	3	3	3	3	64	73	35	40	25	40	—	—	39	33	—	—	—	—

WYKAZ
Sekcji zwierząt w rakarni miejskiej w roku 1929.

Ogółem sekcjonowano 446 zwierząt.

Przy sekcji stwierdzono następujące choroby:

Nosacizna	4
Świerzb	2
Zaraza i pomór świń	18
Różyca . . . . . . , ...	27
Wścieklizna	5
Paraliż zadu	1
Zapalenie płuc	15
Wycieńczenie	6
Pęknięcie żołądka, kiszek	3
Zakażenie	2
Zapalenie żołądka (otrzewnej) . . .	4
Kolka	15
Krwotok wewnętrzny	1
Skręt jelit	1
Zapalenie osierdzia	6
Pasożyty organów wewnętrznych . .	1
Złamanie nóg	4
Uduszenie	27
Zapalenie mięśni serca	3
Zapalenie kiszek	14
Ogólny rozkład	5
Otrucie	3
Tyfus psi	4
Paraliż serca	8
Zapalenie nerek	2
Nowotwory	1
Porażenie prądem	2
Wodna puchlina	1
Cholera drobiu	2
Ciężki poród	1
Zołzy	1

53. Regulacja miasta.

a) PLANY REGULACYJNE.

W roku 1929 opracowano następujące plany zabudowania:

Gruntów Biesiadeckiego w Łobzowie nad Młynówką obok Szkoły podchorążych, 3 alternatywy rozbicia bloku między ul. Urzędniczą, J. Lea, Konarskiego i Szopena na Nowej Wsi, obszaru Krowodrzy między ulicami: Świętokrzyską, Wrocławską, Mazowiecką i koszarami Czarneckiego, przedłużenia ulicy J. Lea wzdłuż granicy Bronowic Małych, obszaru Krowodrzy między ulicami: Łokietka, Składową i Szpitalem wojskowym, placu u wylotu Kalwaryjskiej do ul. Wadowickiej w Podgórzu, obszaru Płaszowa między ul. Wielicką, Gipsową i granicą Woli Duchackiej, obszaru Płaszowa między ul. Wielicką, Dworcową, stacją Płaszów i ul. Wodną, gruntu Popielów między ul. J. Lea i ul. Kazimierza W. w Nowej Wsi, rozbicia bloku między ul. Wyspiańskiego, ul. Grottgera, Kujawską i Kazimierza Wielkiego, otwarcia ulicy na gruntach Rippera w bloku między ulicami Szlak, Krowoderską, Al. Słowackiego i ul. Długą, obszaru Czarnej Wsi między przedłużeniem ul. Kawiory, Piastowską, przedłużeniem ulicy Reymonta i ulicą Miechowską, gruntów Karwata między ul. Mogilską, Rymarską i przedłużeniem ul. Zalewskiego na Grzegórzkach, ul. Kasztelańskiej i jej przedłużenia do błoń miejskich w Półwsiu Zwierzynieckiem, przedłużenia ul. Smoleńsk do ul. Łowieckiej, obszaru grun-

tów w Dąbiu między gruntem szkolnym i gruntami Gazowni miejskiej, gruntów J. Feltschera przy ul. Krzywda w Płaszowie, gruntów Al. Skrzyńskiego przy ul. Krzywda wraz z ogólnym planem zabudowania obszaru Płaszowa między ul. Krzywda, Gromadzką, stacją kolej. Kraków-Płaszów i osadą mieszkaniową na gruntach Skrzyńskiego przy ul. Przewóz, gruntu Zakładu Matecznego między ul. Konopnickiej, Piotra Skargi i przedłużeniem ul. Krasickiego w Podgórzu, gruntów inż. Drobniaka, oraz części gruntu miejskiego przy ul. Słonecznej w Półwsiu Zwierzynieckiem, nowego ukształtowania bloków pod dom im. Piłsudskiego i dom Bratniej Pomocy Stud. U. J. przy Al. 3-go Maja, węzła ulic przy pl. Zgoda w Podgórzu, gruntów Peipera i Ski między ul. Skawińską i Piekarską na Kazimierzu, oraz kilka alternatyw planu zabudowania części Płaszowa w otoczeniu przyszłego kościoła parafjalnego.

Wydanie planu miasta w podziałce 1 : 5.000 znajduje się w tem stadjum, że z 4-ch środkowych arkuszy, obejmujących prawie cały obecny obszar miasta, sporządzono kilkadziesiąt próbnych odbitek, któremi obdzielono wydziały i biura Magistratu dla urzędowego użytku. Sporządzenie większej ilości egzemplarzy kompletnego planu nastąpi po ukończeniu przez biuro pomiarów M. R. P. zdjęć dzielnic IX, X i XI i po odpowiedniem uzupełnieniu matryc.

b) POMIARY.

Zakres czynności Biura pomiarowego powiększa się z roku na rok. Poza czynnościami czysto mierniczemi, Biuro załatwia sprawy oszacowania, wysokości czynszów i ustalenia klasy gruntów wydzierżawianych, sprawdza uchwały sądowe co do przeprowadzonych spraw podziałowych w hipotece, przeprowadza badania hipoteczne i katastralne dla celów ściągnięcia zaległych podatków gruntowych od podatników, zestawia statystykę ogólnego obszaru miasta, jakoteż obszarów, stanowiących majątek i dobro Gminy itd.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono w szczególności:

1) wytyczenie 118 linij regulacyjnych dług. 4.500 mb.,

2) wytyczenie osi ulic między linjami regulac. zatwierdzonemi, a nieistniejącemi na gruncie dla celów kanalizacji, lub linij regulacyjnych ulic dla budowy dróg,

3) w związku z nowemi pomiarami miasta ustalenie granic na dług. 8.000 mb. i ograniczenie kamieniami granicznemi,

4) zbadanie hipoteczne i zmierzenie 189 frontów realności o sumarycznej dług. 12.000 m. dla obliczenia należytości za urządzenie dróg lub połączeń kanałowych,

5) pomiary dla kontraktów kupna i sprzedaży, w sprawach wywłaszczeń, plany dla hipoteki,

6) pomiary dla ustalenia przekroczeń gruntowych,

7) definitywne ustalenie granic Lasu Wolskiego,

8) pomiary jezdni i chodników w ulicach o trwałych nawierzchniach.

c) BIURO NOWYCH POMIARÓW MIASTA.

W dziale pomiarów poligonalnych wykończono Dz. XII. i XIII. Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec; obecnie ustala się reambulację Dz. XVII. Krowodrza. Zdjęte i skartowane są: Dz. IX., X. i XI. Dębniki, Zakrzówek i Ludwinów.

Przeprowadzono uzupełniające pomiary w Dz. XX. Dąbie, XIX. Grzegórzki i Piaski, w Dz. XXI. Płaszów założono i pomierzono triangulację, założono poligonizację z pomiarem dług. boków i opisem topograficznym punktów.

W dziale prac kancelaryjnych skartowano Dz. XVII. Krowodrza, obecnie wykończa się matrycę i sporządza protokoły zmian dla komisarza gruntowego. W pracy są obliczenia poligonizacji Dz. XX. i XIX. Dąbia i Grzegórzek.

54. Budowa kanałów.

W roku sprawozdawczym wykonano kanałów ulicznych ogółem 8.218 mb., z czego na kolektor wschodni przypada 1.450 bm., na kolektor zachodni 880 mb. Z ważniejszych kanałów wymienić należy kanał w ul. Cystersów długości 225 mb., w ulicy Zielnej, Mieszczańskiej i Dębowej długości 485 mb., w ulicy Kasztelańskiej 326 mb., w ulicy Kawiory 335 mb., w ul. Grzegórzeckiej od fabryki „Ada" do ul. Okopy długości 300 mb., w ul. Śląskiej długości 160 mb., na gruntach Dobrowolskiego w Dz. XXII. długości 160 mb., w ul. Parkowej długości 130 mb., w ul. Flisackiej i w ul. Widok po 100 mb. Ponadto mniejsze kanały wykonano w ul. św. Krzyża, Kujawskiej i Łącznej.

Z innych robót wykonano odwodnienie kościoła św. Anny, osuszenie kościoła NP. Marji oraz kanalizację M. Składu węgla o łącznej długości 569 mb. Prowizoryczny kanał o długości 570 mb. wykonano w ulicy Ks. Józefa Poniatowskiego i długości 330 mb. na gruntach Firmy „Esge" w ul. Bartosza Głowackiego.

Koszty powyższych robót wynoszą 734.700 zł.

We własnym zarządzie Gminy wykonano 86 nowych wodościeków, oczyszczono perjodycznie 2.300 wodościeków ulicznych, oraz przeczyszczono 26.360 mb. rowów ulicznych. Koszty tych robót wyniosły 89.000 zł.

55. Drogi.

a) BUDOWA NOWYCH ULIC I NAWIERZCHNI.

W roku 1929 wydano na inwestycje drogowe kwotę 812.000 zł. W kwocie tej mieszczą się koszty budowy:

1) nowych jezdni i chodników,

a) jezdni z betonu asfaltowego w ul. Batorego, Reymonta, św. Krzyża, Wielopole, Długiej, na Placu Zgody, na Placu Nowym,

b) nawierzchni z betonu cementowego na placach targowych, Placu Zgody i Placu Nowym,

c) jezdni z bruku kamiennego w ul. św. Krzyża, u wylotu ulicy Wielopole i Starowiślnej, w ul. Salinarnej i Miejskich Zakładach Aprowizacyjnych na Warszawskiem,

d) jezdni szosowych w ul. Chocimskiej, Juljusza Lea, Słonecznej, bocznej Skawińskiej, na tzw. Birnbaumówce, na Woli Justowskiej (udział Gminy w Spółce drogowej);

2) trzech wysp dla publiczności na przystankach tramwajowych, tj. jednej u wylotu ul. Starowiślnej i dwóch na Rynku Głównym;

3) nawierzchni szosowej na gruntach prywatnych, tj. w ul. Halickiej, na gruncie kolejowym, w jednej ul. na gruntach Dr. Zakrzewskiego, w jednej ulicy na gruntach Sierakowskiej, oraz jezdni z betonu asfaltowego przed Kliniką Urologiczną na gruntach szpitala św. Łazarza;

4) nowych chodników w ul. Ks. Józefa, Bonarka, Smoleńsk, Felicjanek, Retoryka, Al. Krasińskiego, Al. Mickiewicza, Al. Słowackiego, Syrokomli, Sienkiewicza, Pomorskiej, Wybickiego, Kościelnej, Ludwinowskiej, Grzegórzeckiej, Lubelskiej, Siemiradzkiego, Prądnickiej, Warszawskiej, Czarnowiejskiej, Kraszewskiego, Słonecznej, Lwowskiej, Rzeszowskiej, Miodowej, Szerokiej, Szpitalnej, św. Tomasza i na Wawelu.

b) ROBOTY KONSERWACYJNE.

Na roboty konserwacyjne wydano w r. 1929 kwotę 821.000 zł.

Roboty te objęły:

1) całkowitą odnowę jezdni szosowych tłuczniem bazaltowym w 10 ulicach, porfirowym w 26 ulicach, diabazowym w 9 ulicach, wapiennym w 10 ulicach, oraz naprawę jezdni szosowych w 85 ulicach kosztem . . . . 539.500 zł.

2) powierzchowne smołowanie jezdni szosowych w 3 ulicach, oraz pow. impregnowanie jezdni szosowych w 2 ulicach kosztem . . . . . . 13.500 „

3) naprawę jezdni asfaltowych w 10 ulicach, betonowych w 8 ulicach, oraz brukowych w 36 ulicach kosztem . . . . 84.500 „

4) naprawę chodników asfaltowych w 5 ulicach, betonowych i brukowych w 138 ulicach kosztem . . . . 33.000 „

5) wykonanie chodników prowizorycznych z kawałków płyt betonowych w 9 ulicach i żużlowych w 35 ulicach kosztem . . . . . . 11.500 „

6) gruntową naprawę 3 mostów, oraz poręczy w 9 ulicach kosztem . . . . 19.000 „

7) naprawę nawierzchni jezdni i chodników po robotach instalacyjnych Elektrowni, Gazowni, Wodociągu, Poczty i kanalizacji, kosztem . . 120.000 „

W szczególności wykonano odnowę jezdni szosowych:

a) tłuczniem bazaltowym w ulicach: Karmelickiej, na pl. Matejki, Warszawskiej, Al. Królewskiej, Wielopole, Grzegórzeckiej, Salinarnej, Wielickiej, Kalwaryjskiej, Wadowickiej,

b) tłuczniem porfirowym w ulicach: Łobzowskiej, Garbarskiej, Asnyka, Krowoderskiej, Mogilskiej, Rakowickiej, św. Gertrudy, Miodowej, Estery, św. Idziego, drodze na Wawel, Czystej, Al. Słowackiego, Juljusza Lea, Urzędniczej, Lelewela, Senatorskiej, św. Bronisławy, Piastowskiej, Rynku Dębnickim, Tynieckiej, Płaszowskiej, Gromadzkiej, Legjonów, Rejtana, Serkowskiego,

c) tłuczniem diabazowym w ulicach: Zyblikiewicza, Librowszczyzny, Rzeźniczej, Dietlowskiej, Al. Mickiewicza, Al. Krasinskiego, Al. 3-go Maja, Madalińskiego, Barskiej,

d) tłuczniem wapiennym w ulicach: Piastowskiej, Racławickiej, Fabrycznej, Barakowej, Krasickiego, Dąbrowskiego, Wita Stwosza, Rękawce, Wodnej, Mieszczańskiej.

Powierzchowne smołowanie wykonano w ulicach: Wielopole, Grzegórzeckiej, Rakowickiej, powierzchowne impregnowanie w ul. Karmelickiej i Łobzowskiej.

Naprawę jezdni asfaltowych wykonano w ulicach: Basztowej, Dunajewskiego, Sławkowskiej, Kopernika, św. Tomasza, Jabłonowskich, Studenckiej, Strzeleckiej, św. Filipa, Rynku Kleparskim, Grodzkiej, Franciszkańskiej, Wiślnej, Florjańskiej, pl. WW. Świętych, Pijarskiej, Szpitalnej, Szczepańskiej, nadto wykonano większe naprawy bruków w ulicach: Dominikańskiej, Poselskiej Kanoniczej, Gołębiej, Stradom, Krakowskiej, Stolarskiej, Starowiślnej, Lubicz, Długiej, Rakowickiej, Pawiej, Szewskiej, Straszewskiego, Zwierzynieckiej, Kościuszki, Salinarnej, Kalwaryjskiej, Lwowskiej.

Większe naprawy chodników wykonano w ulicach i placach: Rynku Głównym, Placu Marjackim, Jagiellońskiej, Szczepańskiej, Gołębiej, Grodzkiej, Kanoniczej, Pl. WW. Świętych, Siennej, Stolarskiej, Wiślnej, Dominikańskiej, Basztowej, Karmelickiej, Długiej, Smoleńsk, Zwierzynieckiej, Starowiślnej, Bożego Ciała, Al. Mickiewicza, Al. Krasińskiego, Czarnowiejskiej, św. Bronisławy.

Chodniki prowizoryczne z kawałków płyt wykonano w ulicach: Mogilskiej, Twardowskiego, Długosza, Rydlówka, Bonarka, Al. Krasińskiego, Al. Słowackiego, Smoleńsk, Syrokomli.

W konserwacji mostów wykonano: 1) gruntowną rewizję mostu żelaznego na Rudawie w ul. Tad. Kościuszki, przyczem wymieniono zużyte nity, przerdzewiałe części składowe, odczyszczono i pominiowano cały most, 2) przebudowę mostu drewnianego na Młynówce w Aleji Słowackiego, i 3) przebudowę mostu w ul. Łobzowskiej koło Hotelu Krakowskiego.

Ponadto wykonywała Gmina przez organa Budownictwa m. Oddział B. nadzór techniczny nad budową ulic na gruntach parcelowanych A. Skrzyńskiego w Dz. XXI, oraz Zamojskiego i Raczyńskiej w Dz. XIX i na Olszy.

56. Budowle gminne.

W ciągu roku 1929 wykończono i oddano do użytku cztero-piętrowy budynek mieszkalny na t. zw. Birnbaumówce, obejmujący 35 mieszkań (pokój, kuchnia z przynależnościami) oraz 10 izb z piecem kuchennym; ogólny koszt budowy tego domu wynosi 350.000 zł.

Przy nowootworzyć się mającej ulicy na błoniach grzegórzeckich w Dz. XIX. przeprowadza się obecnie budowę

4-piętrowego domu gminnego, obejmującego 47 mieszkań, składających się z pokoju i kuchni z przynależnościami, 2 sklepy, oraz lokal dla pomieszczenia biur miejskiego Komisarjatu obwodowego; ogólny koszt tej budowy wyniesie około 600.000 zł.

W domu administracyjnym na Cmentarzu rakowickim przeprowadzono rekonstrukcję klozetów i łazienek kosztem około 12.000 zł.

W gminnych składach aprowizacyjnych przy ul. Warszawskiej przeprowadzono remont ważniejszych budynków kosztem około 11.000 zł.

W Muzeum im. J. Matejki przy ul. Florjańskiej przeprowadzono częściową rekonstrukcję westibulu kosztem 5.000 zł.

Na skwerach i ulicach miasta wykonano żelazne ogrodzenia kosztem ogólnym około 27.000 zł.

Na Placu Nowym wykończa się budowę publicznego wychodka podziemnego z nadziemnym kioskiem, przeznaczonym na skład ławek targowych — kosztem 28.000 zł.

W miejskim domu noclegowym przy ul. Nadwiślańskiej przeprowadza się dobudowę nowej kotłowni, oraz pomieszczenie na aparat dezynfekcyjny — ogólnym kosztem (łącznie z kotłem i aparatem) około 36.000 zł.

W Rzeźni miejskiej rozpoczęto budowę hal mięsnych kosztem 180.000 zł.

Oprócz tego wykonało Budownictwo miejskie projekt domu wycieczkowego w Oleandrach (400 łóżek), którego cała budowa według przybliżonego kosztorysu wyniesie 1,200.000 zł. Narazie ma być wybudowane jedno skrzydło kosztem 600.000 zł.

W opracowaniu znajdują się plany i kosztorysy na nadbudowę, oraz przebudowę szkoły im. św. Scholastyki i św. Kingi — nadbudowę szkół powszechnych w Dąbiu i Łobzowie. Również w opracowaniu są plany na przebudowę i nadbudowę domu Szołayskich przy placu Szczepańskim na pomieszczenie zbiorów muzealnych F. Jasieńskiego.

57. Konserwacja budynków miejskich.

Biuro konserwacji budynków miejskich, sprawując nadzór techniczny nad utrzymaniem w należytym stanie 220 budynków gminnych (szkoły, ochronki, domy czynszowe, schroniska, łaźnie publiczne itp.) przeprowadziło w roku 1929, oprócz normalnych napraw, wynikłych z naturalnego zużycia, cały szereg robót adaptacyjnych kosztem około 233.000 zł.

Z ważniejszych robót wymienić należy:

Odnowienie dolnej części pokrycia głównego hełmu Wieży Marjackiej wokół wieżyczek kosztem około 12.000 zł.; rekonstrukcję północno-wschodniej ściany wieży ratuszowej przez wymianę zniszczonych części kamiennych, oraz ceglanych — ogólnym kosztem około 28.000 zł., remont biur w głównym gmachu ratusza i w budynku Larischa, kosztem 62.000 zł. W budynku głównej Strażnicy pożarnej wykonano nowe pokrycie dachu kosztem 14.000 zł.; gruntowny remont wychodków, oraz naprawę pokrycia dachu w Sukiennicach kosztem 7.300 zł.; w realności miejskiej przy ul. Lwowskiej 2 w Dz. XXII. przeprowadzono gruntowny remont ubikacyj w parterze na pomieszczenie ,,Stacji opieki nad dzieckiem" — kosztem 14.000 zł. Na 2 placach publicznych postawiono nowe tymczasowe wychodki drewniane, a to na ,,Kolonji bezdomnych" w Podgórzu i na Placu Targowym w Grzegórzkach kosztem 3.000 zł. — W realności miejskiej przy ul. Lubicz 2 i Pawia 1 odnowiono fasady frontową i podwórzową kosztem 3.500 zł.; w radjostacji w Dębnikach wykonano gruntowny remont wewnętrzny kosztem 6.000 zł.; we filji Zakładu czyszczenia miasta w Dz. XXII. gruntowny remont dachów kosztem 2.500 zł. — W Żłóbku miejskim przy ul. Polnej w Dębnikach wykonano nowe pokrycie dachów kosztem 3.500 zł., a w M. Zakładach Sanitarnych gruntowny remont VII. baraku gruźliczego kosztem 19.000 zł. W kilku budynkach miejskich wykonano kanalizację podwórzową kosztem 5.000 zł., a w miejskiej łaźni przy ulicy Karmelickiej remont wewnętrzny hali maszyn kosztem 1.500 zł.

Koszty wszystkich robót w dziale Konserwacji budynków miejskich wynosiły w roku 1929 około 390.000 zł.

58. Ruch budowlany prywatny.

W roku 1929 wydał Magistrat 546 konsensów na budowy nowe, dobudowy, przebudowy i nadbudowy, w czem na przebudowę portali sklepowych 55.

Wydano 281 konsensów na użytkowanie wykończonych budowli nowych, przebudów, dobudów i nadbudów, w czem dla nowych budynków parterowych 58, jednopiętrowych 33, dwupiętrowych 14, trzypiętrowych 3, dla nadbudów 61, dobudów 54, przebudów 25; ogółem przybyło w okresie sprawozdawczym w Krakowie 1276 mieszkań o łącznej ilości 3782 ubikacyj, 96 sklepów i 26 pracowni przemysłowych.

Dla przeprowadzanych budów wyznaczano na ulicach miasta przeszło 200 miejsc dla składania materjałów budowlanych, za co pobrano należytość taryfową około 18.000 zł.

Biuro inżyniersko-maszynowe przy Budownictwie miejskiem wydało w ciągu 1929 roku 19 konsensów na uruchomienie nowych dźwigów osobowych i 9 ciężarowych, oraz przeprowadziło rewizję 201 dźwigów dawniej już zainstalowanych. Biuro to wydało 332 opinje w zakresie swego uprawnienia, przy komisyjnem badaniu lokalów fabrycznych lub rękodzielniczych, oraz przeprowadziło przeszło 1300 napraw urządzeń ogrzewczych, wodociągowych i instalacyj elektrycznych w budynkach gminnych.

59. Archiwum planów i Biuro policzbowania domów.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono w dalszym ciągu rewizję policzbowania realności; w toku powyższej czynności, sprawiono i umieszczono 130 tablic z nazwami ulic, względnie placów, 279 tabliczek z liczbami porządkowemi domów, oraz 1441 tabliczek z liczbami spisowemi. Rozpoczęto pracę około sporządzenia szczegółowego katastru domów w formie kartoteki. Dotychczas przygotowano materjał dla ośmiu dzielnic

starego Krakowa — praca w całości wykończona zostanie w połowie roku 1930. Pozatem podobnie, jak w latach ubiegłych, załatwiono cały szereg czynności urzędowych, związanych z legalizacją kopij planów, wydawaniem planów, względnie aktów do wglądu urzędów, instytucyj i osób interesowanych; sporządzono wykazy statystyczne o ruchu budowlanym, dla użytku władz skarbowych uzupełniono wykazy zmian w posiadaniu nieruchomości i ewidencję uprawnionych techników.

60. Statystyka.

Normalne prace Biura Statystycznego we własnym zakresie działania obejmowały zestawienie tygodniowych sprawozdań o naturalnym ruchu ludności, przygotowanie i opracowanie materjałów do własnych perjodycznych publikacyj miesięcznych i rocznych z zakresu stosunków meteorologicznych i hydrografji, naturalnego ruchu ludności, prywatnego ruchu budowlanego, ruchu hipotecznego, ruchu całego szeregu zakładów miejskich, przestępczości, pożarów, zachorowań zakaźnych, stosunków aprowizacyjnych i cen, przemysłu, pracy, opieki socjalnej, komunikacji i t. p., wreszcie perjodyczne wydawanie imiennych wykazów zmian w stanie posiadania realności.

W wykonaniu uchwały III Zjazdu Statystyków Miejskich opracowano dla redagowanego przez Związek Miast Polskich wydawnictwa pt.: „Rocznik Statystyki Miast Polskich" dane za lata 1926—1928.

Dane te ujęto w 83 tablice, w obrębie 10 działów, dotyczących obszaru miasta, demografji, dróg, budownictwa, zdrowia publicznego, opieki społecznej, oświaty i kultury, cen i aprowizacji, komunikacji, przedsiębiorstw użyteczności publicznej, instytucyj finansowych, przestępczości, pożarów i akcji straży ogniowej. Pozatem dokonano dla Związku Miast Polskich 12 miesięcznych zestawień o stosunkach ludnościowych, zdrowotnych, budowlanych i aprowizacyjnych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, udzielało Biuro wyjaśnień licznym placówkom krajowym i obcym, zwłaszcza z zakresu demografji.

Z zakresu poruczonego na pierwszem miejscu wymienić należy prace wykonane dla Głównego Urzędu Statystycznego, w szczególności:

a) miesięczne zestawienia prywatnego ruchu budowlanego,

b) miesięczne i kwartalne zestawienia naturalnego ruchu ludności,

c) zestawienia zarobków, względnie uposażeń pracowników miejskich, a mianowicie wykazy roczne co do pracowników stałych i prowizorycznych, a zestawienia miesięczne co do robotników miejskich,

d) tygodniowe wykazy cen detailicznych i hurtownych,

e) miesięczne wykazy uboju zwierząt,

f) dane z zakresu demografji dla „Rocznika Statystyki Rzeczypospolitej Polskiej".

g) operat, obejmujący wyniki spisu zapasów płodów rolnych według stanu z dnia 31 grudnia 1928 i 31 marca 1929 oraz operat, zawierający wyniki przeprowadzonej w r. 1929 rejestracji powierzchni, zasiewów, zbiorów i zwierząt gospodarskich,

h) materjały, obejmujące dane o przedsiębiorstwach miejskich,

i) miesięczne dane co do spożycia mięsa,

j) roczne zestawienia finansów miejskich.

Dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sporządzono przy współudziale Wydziału VII i Budownictwa m. Oddz. A. miesięczne zestawienia w przedmiocie czystości w domach.

Dla Państwowej Szkoły Higjeny w Warszawie opracowano zachorowania zakaźne i zgony na te choroby za lata 1910—1928.

Dla Zakładu Medycyny Sądowej przy Uniwersytecie Warszawskim opracowano statystykę dokonanych samobójstw za okres ubiegłych 25 lat i przygotowano materjał indywidualny do statystyki zamachów samobójczych za rok 1929. Wreszcie dla Międzynarodowego Instytutu Statystycznego zestawiano miesięczne dane o naturalnym ruchu ludności.

Z prac nadzwyczajnych wymienić należy opracowanie wyników ankiety przeprowadzonej w r. 1928 w sprawie czytelnictwa i księgozbiorów, ujęte w kilka tabel statystycznych dla „Rocznika Statystyki Miast Polskich", opracowanie wyników wyborów do Sejmu i Senatu R. P. z 4 i 11 marca 1928 pod względem statystycznym, współdziałanie w organizacji nowych placówek statystycznych, jak np. przy organizacji statystyki miejskiej w Świętochłowicach i Gdyni, dostarczenie materjałów naukowo-statystycznych do użytku wydawnictw obcych, zwłaszcza amerykańskich. Ilość zestawień statystycznych materjałów i wykazów dochodzi rocznie do liczby kilkuset. Wydawnictwo rocznika „Statystyka miasta Krakowa" doprowadzono do zeszytu XII, obejmującego dane za rok 1908 i 1909. W ciągu roku sprawozdawczego gromadzono w dalszym ciągu materjały i w miarę możności opracowano tablice do następnego zeszytu rocznika.

Ostatniemi czasy, w myśl opinji Komisji Statystycznej Rady Miasta, dla zabezpieczenia rozporządzalnego materjału na lata następne, oraz utrzymania ciągłości, Biuro Statystyczne przystąpiło do opracowania materjału za lata 1910—1928 w jednym zeszycie, którego druk rozpocznie się w I. kwartale 1930 r. Brak rocznika zastępują w pewnej mierze statystyczne sprawozdania miesięczne.

W związku z Powszechną Wystawą Krajową w Poznaniu opracowało Biuro Statystyczne album pt. „Kraków w cyfrach", w którem pomieszczono 137 tablic statystycznych. W albumie oświetlono możliwie dokładnie wszystkie dziedziny stosunków miejskich i zjawisk dotyczących miasta, a zatem położenie geograficzne, stosunki meteorologiczne, obszar miasta, domy, budynki, mieszkania, ludność, rolnictwo i hodowlę, przemysł, komunikację, spożycie, miejskie zakłady użyteczności publicznej, ceny, sprawy społeczne, pożary, szkolnictwo i wychowanie, życie umysłowe i kulturalne, zdrowot-

ność publiczną, sądownictwo i przestępczość, państwowe podatki bezpośrednie, oraz finanse miejskie.

Poza tem Biuro współdziałało przy sporządzeniu kilkudziesięciu wykresów, które wypracowano w Miejskiem Muzeum Przemysłowem na podstawie dostarczonych dat i rozwieszono w stoisku krakowskiem pawilonu samorządowego na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu.

61. Miejski Urząd Rozjemczy dla spraw najmu.

W roku 1929 wpłynęło ogółem do Miejskiego Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu 721 spraw, z czego załatwiono wydaniem orzeczenia przy rozprawach 479, ugodą przy rozprawie 42, cofnięciem wniosku przy rozprawie lub ugodą pozasądową, wzgl. spoczywaniem sprawy itp. 94, w toku załatwienia znajduje się 106 spraw.

Pozatem załatwiono 100 odwołań od orzeczeń Urzędu Rozjemczego i 445 pism sądów cywilnych, oraz różnych urzędów.

Tytułem taks i opłat wpłynęła do Kasy Urzędu łącznie kwota 4.098 zł. 82 gr.

62. Bibljoteki urzędowe.

Oprócz bibljotek Muzeum Narodowego, Muzeum techniczno-przemysłowego i Archiwum akt dawnych miasta Krakowa, których działalność w r. 1929 została wyżej omówiona, posiada Magistrat dwie bibljoteki dla celów urzędowych, a to centralną Bibljotekę Prawniczą przy Biurze Prezydjalnem Magistratu, oraz Bibljotekę przy Biurze Statystycznem. Prócz tego przy wydziałach i biurach Magistratu istnieją podręczne fachowe bibljoteki, uzupełniane co roku nowemi wydawnictwami.

a) BIBLJOTEKA PRAWNICZA.

Bibljoteka Prawnicza Magistratu obejmuje zbiory i wydawnictwa ustaw i rozporządzeń, wydawnictwa naukowe z dziedziny prawa, administracji, skarbowości i nauk politycznych.

Prócz czynności z zakresu kompletowania zbiorów i ich wypożyczania, prowadzi Bibjoteka abonament czasopism urzędowych i fachowych dla wszystkich wydziałów, biur i urzędów miejskich. Czasopism tych abonowano 64, w tej liczbie: a) technicznych 27, b) lekarskich 7, c) weterynaryjnych 3, d) chemicznych 2, e) innych 25. Bibljoteka obejmuje 4.379 tomów, w czem 118 nabytych w okresie sprawozdawczym.

b) BIBLJOTEKA BIURA STATYSTYCZNEGO.

Bibljoteka Biura Statystycznego z 11.967 jednostek inwentarzowych wzrosła w ciągu 1929 roku do 12.516, wykazując przyrost jednostek 549 w przeciwstawieniu do 202 w r. 1928.

Na wspomniany co dopiero przybytek składają się przeważnie dzieła otrzymane drogą wymiany; na zakupione bowiem przypada jedynie 131 dzieł w 169 tomach, 3 mapy ścienne i 2 atlasy. Łączny koszt zakupu wynosił 3.592·41 zł.

Bardzo silną tendencję rozwoju wykazuje istniejąca przy bibljotece czytelnia, z której w r. 1929 poza personalem Magistratu, korzystało 349 osób, w przeciwstawieniu do 106 czytelników z 1928 r.

Pragnąc Bibljotece, przedstawiającej pierwszorzędną wartość i jedynej w swoim rodzaju w Krakowie, zapewnić należyte warunki dalszego rozwoju, wprowadzono w niej szereg ulepszeń, w szczególności opracowano nowy regulamin porządku bibljotecznego i cały szereg podręcznych ewidencyj, jak wskaźnik miejsc zaszeregowania książki, katalog rzeczowy według systemu dziesiętnego, kataster otrzymywanych publikacyj perjodycznych, kataster odbiorców wydawnictw Biura, kataster czytelników i wypożyczonych książek itd.

Urządzenia te są nietylko środkami, ułatwiającemi korzystanie z bibljoteki, lecz pozwalają również na opracowanie dokładnej statystyki czytelnictwa, żądanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

63. Komisje urzędowe.

W roku sprawozdawczym Magistrat odbył 3.713 komisyj, w tem: przemysłowych 387, poborowych 62, budowlanych 2.463, porządkowych 64, drogowych 95, gruntowych 100, bezpieczeństwa publicznego 47, ogniowych 12, portalowych i szyldowych 477, dla spraw walki z nierządem 1, dla spraw kapitalizacji rent inwalidzkich 5. Komisje lotne odbywały się zasadniczo codziennie z małemi przerwami z wyjątkiem niedzieli i świąt.

II. DZIAŁALNOŚC INSTYTUCYJ I PRZEDSIĘBIORSTW.

64. Miejska Straż Pożarna.

Organizacja Straży pożarnej pozostała niezmienioną.

Stan liczebny korpusu wynosił 138 ludzi.

Park Straży Pożarnej obejmuje 15 samochodów pożarnych a to: 4 pompy samochodowe o wydajności od 1.200 do 1.500 litrów wody na minutę, 4 samochody osobowo-rekwizytowe, wyposażone w różnego rodzaju przybory pożarnicze, 3 beczkowozy z pompami odśrodkowemi o wydajności do 1.500 litrów, 2 drabiny mechaniczne samochodowe 30 m. długie, 1 samochód półciężarowy, 1 samochód osobowy służbowy. Park ten posiada nadto jedną drabinę mechaniczną konną 25 m. długą, oraz 6 sikawek 4-kołowych konnych, umieszczonych w objektach wojskowych.

Do filji Miejskiej Straży Pożarnej w Dz. XXII. przydzielono 2 pompy samochodowe o wydajności od 800 do 1.200 litrów wody na minutę, 2 samochody osobowo-rekwizytowe, wyposażone w różnego rodzaju przybory pożarnicze i 1 samochodowy beczkowóz o pojemności 4.000 litrów wody.

Sieć telegrafu pożarnego obejmowała 105 automatów pożarnych, w Dz. XXII. zaś 10 automatów, rozmieszczonych po ulicach i placach miasta na zewnątrz budynków do sygnalizowania pożarów, 3 telefony państwowe i 1 telefon wojskowy, łączący wszystkie objekty wojskowe z Centralą Miejskiej Straży pożarnej.

Wyjazdów do pożarów w roku 1929 było ogółem 150, a to:

do pożarów dachowych . . 18
piwnicznych . . 8
wewnętrznych . 29
zewnętrznych . 8
pokojowych . . 54
sklepowych . . 15
kominowych . . 8
zamiejscowych . 10 w tem groźnych:

1. dnia 12 lutego Bronowice Wielkie, pożar baraku wojskowego,

2. dnia 21 lipca Pleszów, pożar wieży dzwonnicy kościelnej,

3. dnia 2 sierpnia Bonarka, pożar dachu budynku na fabryce Libana,

4. dnia 22 września Zielonki, pożar domu i stodoły napełnionej zbożem,

5. dnia 27 września Kostrze, pożar domu mieszkalnego i 2 stodół,

6. dnia 6 października Borek Fałęcki, pożar domu mieszkalnego, 4 stodół napełnionych zbożem, 2 stajni i 2 szop,

7. dnia 7 października Jadowniki pow. Brzesko, pożar 8 domów mieszkalnych, 5 stodół ze zbożem,

8. dnia 20 października Kobierzyn, pożar domu mieszkalnego, stodoły ze zbożem i stajni.

Nadto interwenjowała Straż pożarna w 173 wypadkach niepożarowych i tak przy podnoszeniu wozów tramwajowych, przy usuwaniu zapór ulicznych, ratowaniu ludzi i zwierząt, w tem 2 razy poza granicami miasta, a mianowicie dnia 1 maja w Rakowicach przy wypadku z samolotem i dnia 16 czerwca w Woli Justowskiej, przy wydobyciu żołnierza ze studni.

Przez sezon letni Straż wykonywała nadzór bezpieczeństwa na Wiśle; na 5 stanowiskach, wyratowano w zeszłym roku z topieli ogółem 96 osób.

Straż pożarna, w której od długich lat nie przeprowadzano żadnych większych inwestycyj, otrzymała w ubiegłym roku nowe urządzenie rekwizytów pożarnych. Mianowicie zakupiono kosztem około pół miljona złotych 4 wozy osobowo-rekwizytowe, 2 autopompy, 3 beczkowozy z pompami, drabinę mechaniczną 30 metrową, aparat pianowy do gaszenia płynów łatwopalnych, drabinki strażackie i inne drobniejsze urządzenia. Ponadto przeprowadzono rewizję urządzeń sygnalizacji pożarnej, zarządzono zmianę rozmieszczenia aparatów sygnalizacyjnych na mieście, oraz sposobu oznaczenia zewnętrznego tych aparatów.

65. Miejski Tabor Samochodowy.

W dniu 31 grudnia 1929 r. tabor samochodowy miejski liczył 156 wozów, w czem 23 osobowych, 133 ciężarowych, pożarnych i t. p.

Z podanej ilości 23 wozów osobowych przypada na:

1) Centralny Zarząd (wozy reprezentacyjne, służbowe, komisyjne) 9
2) Straż Pożarna 1
3) Zakład czyszczenia miasta, wóz służbowy 1
4) Budownictwo m. Oddział drogowy, wóz służbowy . 1
5) Zakłady sanitarne, omnibus 1
6) Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków pośrednich (pobór myta) 2
7) Wodociąg, wozy służbowe 3
8) Elektrownia, wozy służbowe 3
9) Gazownia, wozy służbowe 2

Ilość 133 wozów rekwizytowych i ciężarowych rozdziela się na:

1) Straż pożarną 19
2) Zakład czyszczenia miasta 53
3) Piekarnia miejska 3
4) Budownictwo miejskie 2
5) Miejskie Zakłady Sanitarne 5
6) Tramwaj, autobusy i samochody ciężarowe . . . 36
7) Elektrownia miejska 9
8) Gazownia miejska 5
9) Rzeźnia, targowica, fabryka mydła i t. d. 1

66. Zakład Czyszczenia Miasta i Miejskie Zakłady Samochodowe.

Zakład Czyszczenia miasta i Zakłady Samochodowe zostały w roku sprawozdawczym przekształcone na instytucję o charakterze przedsiębiorstwa, administrowanego przez Magistrat. W związku z tą zmianą przeprowadzono reorganizację biura i kasy Zakładu, opierając administrację na systemie handlowym i wprowadzono nowy system inwentaryzacji, gospodarki materjałowej, pozatem rozpoczęto pracę nad zreorganizowaniem gospodarki warsztatowej. Wprowadzone zmiany w administracji Zakładu odciążyły administrację Magistratu, usprawniły i uprościły tok czynności w samym Zakładzie. Działalność Zakładu obejmuje: a) czyszczenie miasta, b) prowadzenie zakładów samochodowych i c) warstatów.

a) CZYSZCZENIE MIASTA.

W roku 1929 zatrudnionych było przy czyszczeniu miasta kontrolorów 6, dozorców 15, robotników 260.

Prace czyszczenia miasta obejmowały: czyszczenie ulic i placów, wywóz popiołu i zmiotków domowych, wywóz nieczystości kloacznych, oraz czyszczenie kanałów.

Czyszczenie ulic i placów przeprowadzano mechanicznie przy pomocy automatów samochodowych (mycie, skrapianie, zamiatanie ulic i placów) oraz wozów ciężarowych, służących do wywozu błota, śmieci ulicznych i śniegu. Czyszczenie ręczne przeprowadzano przy pomocy osobnych partyj robotników, wyposażonych w odpowiednie narzędzia pracy, oraz t. zw. doczyszczaczy. Personal robotniczy, zajęty przy czyszczeniu ulic i placów składał się z 7 dozorców i 180 robotników.

Wywóz popiołu i zmiotków domowych przeprowadzano w całem mieście systemem skrzynkowym. Zakład wywozi codziennie 450 do 500 skrzynek popiołu. Ogółem wywieziono

250.946 m^3. Przy wywozie popiołu pracowało 8 dozorców i 71 robotników.

Wywozu nieczystości kloacznych dokonywano przy pomocy parku Talarda, składającego się z 2 maszyn Talarda, 2 wozów rekwizytowych, oraz 12 beczek. Do uruchomienia parku Talarda służyło 12 par koni. Wywóz odbywał się z realności, położonych w ulicach ruchliwych porą nocną, w innych ulicach w porze dziennej.

Personal parku Talarda składał się z 2-ch maszynistów, 2 palaczy, oraz 12 fornali.

Zorganizowany przy parku Talarda warsztat podręczny do drobnych naprawek zatrudniał 2 rękodzielników, a kuźnia jednego kowala.

Wywieziono ogółem nieczystości kloacznych 10.194 m^3, wypompowano wody 82 m^3.

Zakład Czyszczenia miasta przeprowadzał perjodyczne czyszczenie kanałów i wywóz gąszczu z dołów kloacznych. Czyszczenie kanałów polegało na usuwaniu osadu z kanałów miejskich, oraz przetykaniu połączeń kanałowych w realnościach prywatnych. W okresie sprawozdawczym wywieziono z dołów kloacznych gąszczu 323 m^3, z kanałów osadu 1.320 m^3, wykonano przetkań połączeń kanałowych 447.

Prace te wykonano przy pomocy parku kanalarskiego, składającego się z 3 pak kanalarskich, żelaznych, krytych, 2 pak kanalarskich otwartych, drewnianych i jednej pary koni. Park kanalarski zatrudniał jednego majstra kanalarskiego oraz 16 kanalarzy.

Oprócz prac wykonawczych przy czyszczeniu miasta w normalnym toku czynności, Zakład przeprowadzał z urzędu roboty około uporządkowania realności prywatnych na koszt ich właścicieli, jak czyszczenie podwórzy, strychów i piwnic, mycie klatek schodowych, ganków i sieni, oraz czyszczenie zlewów i krat ściekowych. Roboty takie wykonano w 250 realnościach prywatnych. Pozatem przeprowadził Zakład w roku ubiegłym usunięcie skutków uszkodzeń rur wodociągowych i kanałowych w realnościach prywatnych, powstałych wskutek silnych mrozów, panujących w okresie zimowym. Roboty zostały przeprowadzone przy pomocy prywatnych firm instalatorskich w 73 realnościach prywatnych na koszt ich właścicieli.

b) ZAKŁADY SAMOCHODOWE.

W roku sprawozdawczym obsługiwały Miejskie Zakłady Samochodowe nadal instytucje miejskie, które posiadają trakcję samochodową, a w szczególności Miejską Straż Pożarną, Miejską Piekarnię mechaniczną, Miejskie Zakłady Sanitarne i Miejski Urząd Poboru.

Świadczenia dla tych instytucyj polegały na współpracy przy wymianie taboru Miejskiej Straży Pożarnej na nowy, na oszacowaniu i przydziale starego taboru samochodowego, na konserwacji taboru strażackiego, jak i na konserwacji garażujących w Straży pożarnej samochodów prezydjalnych. Miejskie Zakłady Samochodowe dostarczały dla Piekarni miejskiej codziennie dwa samochody do rozwozu pieczywa, przeprowadzały konserwację taboru Miejskich Zakładów Sanitarnych, wreszcie utrzymywały i dostarczały pojazdów samochodowych dla celów urzędowych (komisyjnych) Magistratu. Zakłady przeprowadziły na polecenie Magistratu akcję ustawiania piecyków na mieście dla biednej ludności w czasie ostrej zimy ubiegłego roku, nadto dostarczały środków przewozowych dla instytucyj społecznych, humanitarnych, kulturalnych i oświatowych.

Zakłady Samochodowe posiadały 52 jednostki samochodowe, a mianowicie:

1	samochód osobowy służbowy Zakładu czyszczenia miasta,
4	samochody osobowe do obsługi wszystkich komisyj miejskich,
1	samochód furgon gospodarczy,
4	samochody ciężarowe drewniane otwarte do wywozu błota,
4	samochody ciężarowe żelazne otwarte do przewozu materjałów,
8	samochodów ciężarowych krytych do wywozu zmiotków ulicznych,
15	samochodów ciężarowych krytych do wywozu popiołu,
2	samochody automaty do kropienia,
10	samochodów automatów do kropienia i zamiatania
Razem 49	jednostek.

Pozatem znajdują się w generalnym remoncie i przeróbce 2 samochody ciężarowe i 1 samochód ,,Austro-Daimler" razem 52 jednostki. Przy obsłudze tych samochodów zatrudnionych było 35 kierowców samochodowych i 3 pomocników garażowych.

Samochody osobowe kursowały przeciętnie w 80% stanu posiadanego, zaś samochody ciężarowe kursowały przeciętnie w 70% (zimą 90%).

Samochody osobowe czynne były w sumie około 8000 godzin i przebyły w tym czasie około 162.000 km.

Samochody ciężarowe przepracowały w sumie około 48.000 godzin i wykonały w tym czasie pracę około 600.000 ton km. netto, przewożąc w sumie około 160.000 m^3 błota, śmieci ulicznych i popiołu około 200.000 m^3 wody.

Samochody zamiatacze w przeciętnej ilości 6 sztuk, pracując 150 dni w roku oczyściły w sumie 43 miljony m^2 powierzchni ulic.

c) WARSZTATY.

Warsztaty obsługiwały przedewszystkiem tabor samochodowy własny, zatrudniając 42 rzemieślników i pomocników. Poza konserwacją własnego taboru w ilości 1.480 napraw drobnych, wykonały warsztaty 12 generalnych remontów samochodów, 34 remontów średnich i 45 remontów drobnych, tak własnych samochodów, jak i pojazdów innych instytucyj miejskich. Z innych robót wymienić należy konserwację zaprzęgów konnych przy Talardzie, konserwację i wykonanie nowych skrzyń dla gromadzenia zmiotków ulicznych na mieście.

Warsztaty współpracowały nadto przy budowie piętra

nad starą halą montażową, gdzie wykończono świetlicę robotniczą i mieszkanie dla zawiadowcy warsztatów, przeprowadzając w nadbudowanem skrzydle kanalizację, urządzenia wodociągowe i świetlne. Uruchomieniu świetlicy robotniczej w tym roku stanęła na przeszkodzie konieczność odstąpienia lokalu na biura rachunkowe.

d) WYSYPISKO.

Na wysypisko w Dębnikach przerzucono około 160 tysięcy m^3 materjału, zatrudniając przy tem 16 robotników i 2 dozorców. Dla usprawnienia pracy zakupiono dwie lokomotywki o sile 6/8 HP. i zainstalowano je, usuwając z wysypiska niewydatne zaprzęgi konne.

Nieużytki w Dz. Dębniki zasypane już blisko w połowie przestrzeni przeznaczonej do zasypania, zamieniono w urodzajne, wysoko położone tereny, stwarzając kompleks wartościowych gruntów.

Utrzymywanie kolejki, konserwację taboru kolejkowego i rampy wysypiskowej prowadzono we własnym zarządzie.

Dotychczas używane światło naftowo-gazowe, służące do oświetlenia rampy wysypiskowej, zastąpiono światłem elektrycznem, zainstalowanem przez Elektrownię miejską.

67. Rzeźnia miejska.

W roku 1929 zabito:

a) wołów i buhai	sztuk	14.090
b) krów	,,	5.790
c) jałownika	,,	7.509
d) cieląt	,,	34.415
e) baranów	,,	129
f) świń	,,	49.754
	Razem sztuk	111.687

Z Rzeźni m. wysłano do innych miejscowości w kraju i zagranicę mięsa:

1) wołowego	20.338	kg.
2) cielęcego	5.545	,,
3) wieprzowego	49.484	,,
4) baraniego	70	,,
5) wędlin	398	,,
Razem	75.835	kg.

Z ilości tej wysłano poza granicę kraju:

1) do Czechosłowacji	7.500 kg.	miesa wieprzowego
2) do Austrji	7.800 ,,	mięsa wieprzowego
3) do Francji	23.800 ,,	mięsa wieprzowego i wędlin
Razem	39.100 kg.	

Opłaty pobierane w Rzeźni miejskiej.

A) OPŁATY ZA UŻYCIE RZEŹNI MIEJSKIEJ.

a) od bydła rogatego nad	400 kg. . .	9·— zł.	od sztuki
b) ,, ,, ,, ,,	250 ,, . .	8·50 ,,	,,
c) ,, ,, ,, ,,	60 ,, . .	7·— ,,	,,
d) ,, ,, ,, do	60 ,, . .	3·— ,,	,,
e) od owiec, kóz, baranów	. .	3·— ,,	,,
f) od nierogacizny do	60 ,, . .	5·— ,,	,,
g) ,, ,, ,,	150 ,, . .	6·50 ,,	,,
h) ,, ,, nad	150 ,, . .	8·— ,,	,,
i) od prosiąt do 10 kg. łącznie z opłatą oględzinową		1·— ,,	,,
k) od jagniąt i koźląt		0·50 ,,	,,

Równocześnie pobierano w r. 1929 opłaty na amortyzację i budowę rzeźni w następującej wysokości:

a) od bydła rogatego nad 400 kg.	2·—	zł.
b) ,, ,, ,, ,, 200 ,, ...	1·50	,,
c) ,, ,, ,, ,, 60 ,, ...	1·—	,,
d) ,, świń od 60—150 kg.	0·50	,,
e) ,, ,, nad 150 ,, ...	1·—	,,

Cielęta, owce, kozy oraz nierogacizna poniżej 60 kg. nie są tą opłatą obciążone.

B) OPŁATY ZA UŻYCIE CHŁODNI:

I. Za użycie haka

a) 0·50 zł. na dobę,

b) od rzeźników i masarzy opłaty za haki pobierano przy poborze opłaty rzezalnianej w następującej wysokości:

1) od bydła rogatego rosłego ponad 60 kg. po 60 gr. od sztuki
2) od nierogacizny . . . . ,, 40 ,, ,, ,,
3) od cieląt, owiec, kóz i prosiąt . . ,, 30 ,, ,, ,,

II. za użycie wózka na dobę . . . . 1 zł.
III. ,, ,, 1 m^2 komory rocznie . . . . . 150 ,,
IV. za 1 m^2 solarni na mięso rocznie . . . . 70 ,,
V. za klatki na podrób po zł. 15, 24, 30 kwartalnie.

C) OPŁATY ZA OGLĘDZINY WETERYNARSKIE:

Wymienione opłaty wynosiły w roku 1929 po 1 zł. od wszystkich zwierząt bez względu na wagę.

D) OPŁATY ZA UŻYCIE WAGI:

a) za ważenie zwierząt żywych bez względu na wagę 30 gr. od sztuki,

b) za ważenie mięsa i innych produktów od każdych 50 kg. lub mniejszej ilości 15 gr.

E) OPŁATY ZA UŻYCIE STAJNI:

Od każdego zwierzęcia bez względu na wagę 50 gr. za dobę.

Od cieląt, owiec, kóz i świń po 20 gr. za dobę.

F) OPŁATY ZA STERYLIZACJĘ MIĘSA:

a) od świń dotkniętych węgrzycą po 5 zł. od sztuki,

b) od bydła dotkniętego gruźlicą po 8 zł. od sztuki,

c) za użycie wolnej jatki na sprzedaż mięsa sterylizowanego po 2 zł. od sztuki.

G) OPŁATA ZA UŻYCIE JEDNEGO PRZEDZIAŁU NA SOLENIE SKÓR:

800·— zł. rocznie.

H) NALEŻYTOŚĆ ZA UŻYCIE RZEŹNI M. POZA GODZINAMI:

a) przy biciu do 50 sztuk . . . . 16 zł.
b) przy biciu nad 50 sztuk . . . po 30 gr. od sztuki.

DOCHODY Z RZEŹNI WYNOSIŁY BRUTTO:

za użycie Rzeźni	745.967'80 zł.
„ „ Chłodni	162.407'18 „
za oględziny weterynaryjne	290.394'99 „
za użycie wagi	24.712'65 „
„ „ stajni	4.368'70 „
„ „ składów na skóry	2.600'— „
za sterylizację	2.075'35 „
z toru przemysłowego	108'60 „
inne dochody	4.048'— „
Ogólne dochody w Rzeźni	1,236.583'27 zł.
Wydatki	889.043'48 „
Nadwyżka	347.539'79 zł.

W Rzeźni miejskiej wykończono w roku 1929 roboty, połączone z rozbudową chłodni; w listopadzie 1929 rozpoczęto roboty około urządzenia hali dla hurtownej sprzedaży mięsa, sprowadzanego do Krakowa oraz budowę garaży dla samochodów do rozwozu lodu i 2 mieszkań.

Personal Rzeźni składa się z jednego lekarza weterynaryjnego, jako dyrektora i 3 miejskich lekarzy weteryn., 1 kancelistki, 1 kontrolora administr., 1 werkmistrza, 2 maszynistów, 4 palaczy, 4 ślusarzy, 5 pomocników, 2 halmistrzów, 22 stróżów, 1 cieśli, 1 szofera i 11 trychinoskopistek.

68. Fabryka lodu.

Przy Rzeźni miejskiej istnieje fabryka lodu, która wyrobiła 95.271 słupów lodu po 25 kg.

Cena lodu wynosiła:

	do 7 maja 1929		od 7 maja 1929
loco fabryka . . .	1'— zł. za słup	—	1'20 zł.
z dowozem	1'20 „ „ „	—	1'50 „

Dochód brutto z fabryki lodu wynosił 131.179'75 zł.

69. Miejska Wyrobnia mydła.

Na terytorjum Rzeźni miejskiej znajduje się Miejska Wyrobnia mydła prowadzona w małym rozmiarze, zatrudniająca jednego kierownika i 5 robotników.

W wyrobni tej przerobiono następujące ilości surowców:

łoju topionego	20.615 kg.
oleju kokosowego	25.561 „
„ gorczycowego	710 „
„ kostnego	7.200 „
„ Soya	13.974 „
sody żrącej	11.001 „
potażu żrącego	2.910 „
sody krystalicznej	17.300 „
kalafonji	7.327 „

Wyrobiono mydła (w czasie od I. IV. do 31. XII. 1929):

twardego	73.920 kg.
mazistego	33.308 „
Dochody	164.223'53 zł.
Wydatki	150.606'30 „
Zysk . . .	13.617'23 zł.

70. Kafilerja.

(Zakład dla przerabiania padliny).

Przerobiono 50 sztuk koni, 36 sztuk bydła rogatego, 12 cieląt, 74 sztuk nierogacizny, 215 psów, 6 kotów, 15 sztuk drobiu, 1 sarnę, 40 kg. wędlin, narządów wewnętrznych 5.200 sztuk, razem wagi około 37.328 kg.

Z przeróbki padłych, wzgl. zabitych zwierząt wyprodukowano 3.804 kg. tłuszczu i 6.319 kg. mączki.

Dochód ze sprzedaży tłuszczu i mączki wyniósł 2.497'10 zł. brutto.

71. Topiarnia łoju.

Budynek na topiarnię łoju wystawiony został w 1925 kosztem 4 przedsiębiorców, zajmujących się topieniem łoju, którym wynajęto ten budynek w 1925 na lat 10 za czynszem 300 zł. rocznie.

72. Rzeźnia końska.

Oprócz rzeźni w dzielnicy Grzegórzki istnieje druga rzeźnia w dzielnicy Podgórze, w której bije się tylko konie.

W roku 1929 zabito 2.584 koni. Zniszczono całych sztuk 2, narządów wewnętrznych 52.

Opłata za użycie Rzeźni wynosiła po 7 zł. od sztuki, dochód brutto wynosi 17.994'50 Zł.

Personal składa się z zarządcy i stróża.

73. Centralna Targowica na bydło.

Spędzono na Targowicę miejską:

bydła grubego . .	31.906 sztuk
cieląt	34.563 „
owiec i kóz . . .	153 „
nierogacizny . . .	51.610 „
razem zwierząt . .	118.232 sztuk

Z tego poszło:

na konsumcję miejscową	114.131 sztuk
„ „ gmin okolicznych	3.956 „
„ eksport	145 „

Opłaty:

a) opłaty targowe wynosiły w r. 1929:
   1) od cieląt, owiec i kóz . . . —'75 gr. od sztuki
   2) od bydła rog. rosłego i nierogacizny . . . . 3'— zł. „ „

b) opłata stajenna:

Opłata ta wynosiła w roku 1929 po 50 gr. od sztuki na dobę, od bydła rogatego rosłego, zaś od cieląt, owiec, kóz i świń po 20 gr. na dobę;

c) opłata wagowa po 30 gr. od każdego zwierzęcia;
d) opłata za oględziny weterynarskie:
1) od cieląt, owiec, kóz po . . 50 gr. od sztuki
2) „ bydła rogatego rosłego po . 1 zł. „ „
3) „ nierogacizny . . . . . 1 „ „ „
e) opłata od wozów wjeżdżających na Targowicę wynosi po 50 gr. od wozu.

Dochody z opłat wynosiły:

z opłat targowych i wagowych . .	289.731·05 zł.
z opłat stajennych	26.551·— „
za oględziny weteryn.	112.707·80 „
od wozów	7.460·— „
Ogólny dochód z Targowicy na bydło . .	436.449·85 zł.

Centralna Targowica na bydło zostaje pod bezpośrednim zarządem dyrektora Rzeźni m. a nadto jednego lekarza weterynaryjnego, jednego manipulanta i 4 stróżów.

Na Targowicy m. czynną jest Kasa Targowa, którą na mocy kontraktu prowadzi Spółka „Caro". Zadaniem Kasy Targowej jest udzielanie rzeźnikom i masarzom krótkoterminowego kredytu w formie wypłacania za nich ceny kupna sprzedawcom.

Dochód z Kasy Targowej za udzielenie lokalu i za prawo prowadzenia wyniósł za rok budżetowy 1928/29 — 76.418·82 zł., za rok 1929 wpłynie po zamknięciu rachunków.

74. Targowica na konie i drzewo na Zabłociu.

Magistrat pobiera na Targowicy na konie i drzewo na Zabłociu następujące opłaty:
a) od koni po 1·50 zł. od sztuki,
b) od świń hodowlanych po 50 gr..
c) od drzewa 1 zł. od fury,
d) postojowe 50 gr. od wozu.

Dochód brutto z Targowicy na konie i drzewo wyniósł 20.151·50 zł.

75. Ogrody miejskie.

a) PLANTACJE W ŚRÓDMIEŚCIU.

Gospodarka Zarządu Ogrodów miejskich w roku sprawozdawczym miała szersze zadania, niż w latach ubiegłych, a to wskutek bardzo ciężkiej i długo trwającej zimy, która w stanie zadrzewienia plantacyj poczyniła znaczne szkody. Skutkiem niezwykłego opóźnienia się wiosny, dopiero z początkiem kwietnia rozpoczęto roboty wiosenne bardziej intenzywnie, gdyż okres wiosenny był krótszy, niż w normalnych latach. Przystąpiono przedewszystkiem do wygrabienia i oczyszczenia trawników z liści, śmieci, przekopano dużą część gazonów, zniszczonych wskutek długotrwałych śniegów i obsiano je na nowo trawą. Jeszcze w jesieni 1928 roku zaprojektowano zmianę otoczenia pomnika Straszewskiego, a na wiosnę po przekopaniu całej tej części plant i nawiezieniu gliną, zasadzono róże pienne i krzaczaste własnej hodowli, tworząc tam piękny zakątek róż kwitnących przez całe lato aż do póżnej jesieni. W innych częściach plantacyj dosadzono i uzupełniono grupy róż tak, że w roku sprawozdawczym wysadzono ogółem przeszło 4.000 róż. Jak corocznie tak i w tym roku obsadzono kwietniki plant, zmieniono niektóre w rysunku, ozdobiono kwiatami dywanowemi i rabatowemi, utrzymując je w kwitnącym stanie przez cały okres wegetacji. Nadprogramową pracę stanowiło usuwanie drzew i krzewów zmarzniętych. Wycięto i wykopano około 160 drzew starych. Roboty te wykonano częściowo we własnym zarządzie, częściowo oddano do wycięcia przedsiębiorcom. Drzewa wycięte użyto na materjał stolarski, mniej zdatny na opał. Doły pozostałe po wykopanych drzewach zasypano ziemią i zasiano trawą. Na miejsce usuniętych zasadzono 150 młodych drzew i 200 krzewów. We własnym zarządzie naprawiono około 200 ławek. W okresie letnim podczas silnych upałów, panujących w roku bieżącym, skupiano siły robocze głównie koło należytego podlewania i kropienia kwietników, gazonów a także i krzewów delikatniejszych, ażeby je uchronić przed wyschnięciem i wypaleniem przez słońce.

b) PLANTACJE IM. PREZ. J. DIETLA.

Plantacje te doprowadzone już do normalnego stanu, wymagały przez cały rok stałej opieki ze względu na bardzo ożywiony ruch publiczności i prace połączone z utrzymaniem w porządku trawników, ścieżek i ogrodzeń. Oczyszczono i usunięto zmarznięte drzewa i krzewy, dosadzając nowych krzewów około 80 sztuk i drzew 25 sztuk.

c) PARKI MIEJSKIE.

W parkach miejskich przeprowadzono w roku sprawozdawczym gruntowne odmładzanie trawników zachwaszczonych i wyjałowionych. I tak w Parku Krakowskim przekopano $^3/_4$ powierzchni trawników, a w Parku Dra Jordana $^1/_2$, zasiewając je świeżą trawą. Jak wszędzie tak i tutaj ucierpiały drzewa i krzewy; zmarznięte drzewa usunięto, oczyszczono pozostałe, dosadzając braki. Szpalery grabowe i tuje w Parku Dra Jordana oczyszczono, przycięto i uformowano na nowo. Naprawiono ścieżki zniszczone przez zimę, ogrodzenia i ławki.

d) SKWERY I ULICE.

Skwery w mieście, w szczególności na ul. Retoryka, na pl. Kazimierza Wielkiego, w Alei 3-ch wieszczów, w ul. Brzozowej, na pl. Groble utrzymywane były przez cały rok w należytym stanie, koszono trawniki, czyszczono ścieżki, naprawiano ogrodzenia; na skwerach już zakrzewionych oczyszczono przymarznięte krzewy, przycinano je, podlewano w czasie upałów, dosadzano brakujące; na pl. Groble wysadzono około 200 sztuk krzewów w grupach i 920 sztuk na żywopłoty.

W roku sprawozdawczym powstał nowy skwer w mieście na ul. Krótkiej o pow. 513 m^2, gdzie po zregulowaniu terenu i ogrodzeniu prowizorycznem zasiano trawę i wysadzono

drzewa oraz żywopłot. Również nowy skwer powstał na pl. Bawół o pow. 741 m^2.

Największe spustoszenie poczyniła zima w drzewach na ulicach miasta, gdzie wymarzło około 3.000 drzew. Drzewa te trzeba było usunąć oraz oczyścić drzewa nadmarznięte. Z wczesną wiosną przystąpiono częściowo do wysadzania nowych drzew, ale wskutek spóźnionej pory, okres sadzenia był bardzo krótki tak, że zdołano tylko zasadzić 250 drzew, resztę zasadzono w jesieni. Ogółem zasadzono około 3.000 drzew. W okresie letnim przeprowadzono okopywanie drzew, ażeby spulchnić ziemię, a przez to dopuścić powietrze do korzeni. Zasadzone młode drzewka zaopatrzono w kosze ochronne.

e) SZKÓŁKA DRZEW I KRZEWÓW OZDOBNYCH W DĘBNIKACH.

Szkółka drzew i krzewów w Dębnikach prowadziła w roku sprawozdawczym intenzywną pracę około hodowli drzew, krzewów i róż krzaczastych. W zimie przygotowano sadzonki krzewów ozdobnych w różnych gatunkach i odmianach w ilości około 15.000 sztuk, które z wiosną wysadzone zostały na grunt. W okresie zimowym przeprowadzono naprawy narzędzi, okien inspektowych, skrzyń, przygotowano maty ze słomy na nakrywanie inspektów, przerabiano komposty i nawozy, z nastaniem wiosny rozpoczęto wysiewy nasion w inspektach. Półroczne sadzonki wysadzono na grunt do dalszej hodowli, zyskując w ten sposób około 10 tysięcy drzew i krzewów. W okresie letnim przeprowadzono przycinanie i oczkowanie drzew i krzewów. W jesieni dokonano wysadzenia drzew i krzewów na plantach, ulicach i parkach. W okresie sprawozdawczym ogród hodowlany wyprodukował około 214.000 sztuk roślin kwiatowych dywanowych i rabatowych, wysadzonych następnie na kwietniki i rabaty oraz około 6.900 sztuk roślin szklarniowych kwitnących i zielonych, zużytych dla dekoracji plantacyj, gmachów urzędowych itp.

f) MIEJSKI ZAKŁAD OGRODNICZY PRZY CMENTARZU RAKOWICKIM.

Praca Zakładu na Cmentarzu zdążała do uzyskania efektów estetycznych, a w ogrodzie do wyprodukowania odpowiedniej ilości sadzonek kwiatów wiosennych, letnich i jesiennych dla pokrycia zapotrzebowania prywatnego. Inwentarz Zakładu powiększono przez zakupno roślin twardolistnych, używanych na dekorację w kaplicy i przy grobach.

Zakład opiekuje się grobami osób zasłużonych dla miasta i kraju (17 grobów) oraz grobami oddanemi Zakładowi w opiekę.

Gospodarka Zakładu w roku sprawozdawczym przedstawia się cyfrowo następująco:

1) w obsłudze było grobów	939
2) jednorazowo oczyszczono grobów	253
3) ożużlowano mogił	761
4) usypano mogił ziemnych	450
5) ubrano kwiatami wiosennemi grobów . . .	231
6) „ „ letniemi „ . . .	836
7) „ „ jesiennemi „ . . .	176
8) sprzedano kwiatów w kiosku za 15.360 zł.	
Dochód ogólny za czas od 1/IV—9/XII 1929 r.	83.371·42 zł.
Dochód przypuszczalny od 9/XII—1/IV 1930 r.	10.000·— „
Razem	93.371·42 zł.
Wydatki przewidziane w r. 1929/30 . . .	64.742·— „
Przypuszczalny czysty dochód	28.629·42 „

76. Park miejski „Las Wolski".

I. Rozbudowa Parku.

a) BUDOWLE.

Poza coroczną konserwacją istniejących altan, budek i wychodków, odnowiono gajówki i barak robotniczy; gajówkę Jacka Malczewskiego pokryto nową białą papą, a w domku myśliwskim wykonano naprawę sufitów i pomalowano ściany.

Istniejącą studnię powojskową przy Zwierzyńcu zremontowano, a nadto założono nową studnię przy gajówce Skowronkowy Dół, na 7 m. głębokości, dla użycia wody zaskórnej do potrzeb gospodarczych.

b) DROGI I CHODNIKI.

Wybudowano chodnik dla pieszych po prawej stronie Aleji Kasy Oszczędności na długości 540 mb. z wyszutrowaniem żwirem porfirowym, zadarnieniem szkarp i postawiono sześć ławek. Przy chodniku Prezydenta Lea wydarniowano bankiety. Mostek murowany przy Panieńskich Skałach zaopatrzono w poręcze brzozowe. Wreszcie wykonano nowy chodnik im. Kościuszki od drogi Przegorzalskiej nieopodal Sikornika, aż do drogi okrężnej długości 730 mb o szerokości 3 m.

c) POLANY I ZIELEŃCE.

Polanę Lea jak niemniej polanę Jasną częściowo przekopano i obsiano trawami i łubinem trwałym.

d) KONSERWACJA DRÓG I CHODNIKÓW.

W dziale tym wykonano:

a) gruntowną naprawę nawierzchni chodnika od Panieńskich Skał aż do Wilczego Dołu na długości 2.500 mb.; dokonano konserwacji wszystkich istniejących chodników, deptaków i ścieżek na łącznej długości 14.755 mb. z umieszczeniem nowych ławek i pomalowaniem starych w ilości 80 sztuk;

b) rozszerzono drogę leśną od zamknięcia na Ostrej Górze do bażantarni z nasypaniem haszu dla jazdy automobilowej na długości 500 mb.; odnowiono wszystkie zapory, tablice ochronne i ostrzegawcze tak przy wjazdach do Parku, jak i przy chodnikach w całym Parku;

c) naprawiono drogę główną (Aleja Kasy Oszczędności) od centrali telefonicznej, aż do granicy lasu OO. Kamedułów w Bielanach, a bankiety i rowy dwukrotnie oczyszczono na długości 7.200 mb.;

d) u wjazdu do Parku od strony Woli Justowskiej zasadzono pod przyszłą aleję dęby czerwone na długości ponad 100 m.

II. Regeneracja Parku.

a) ODNOWIENIE.

Jak rokrocznie tak i w bieżącym roku słabo zadrzewione przestrzenie odnowiono sztucznie stosownie do potrzeb gospodarczych i wymagań kultury leśnej. Wysadzono w ten sposób na kilku oddziałach jako przyszłe gospodarstwo choinkowe szkółkowane cztero- i pięcioletnie jodły w miejscach cienistych, w słonecznych zaś świerka; nad Skowronkowym Dołem obsadzono starszemi siewkami pięcioletniej buczyny 1.750 sztuk, nadto wysadzono 1.500 sztuk takich samych siewek bukowych przy chodniku Zdzisława Tarnowskiego. Na spalenisku nad Wolskim Dołem, dalej przy polanie Lea oraz jako poprawka na Zaskalu wysadzono sadzonki trzyletnie czeremchy amerykańskiej — oryginalnego pochodzenia. Tak samo grupami wysadzono czeremchę amerykańską w lukach w Skowronkowym Dole i w zagajniku przy bażantarni. Wykonano poprawkę kultury trójiglicznej na Zaskalu, sadzonkami surmji wspaniałej, klęka kanadyjskiego, orzecha czarnego, sosny czerwonej i modrzewia. Na stoku północnym Skałek i Zielonego Dołu, na gruncie kamienistym, w trudnych warunkach zasadzono świerka sitkajskiego, zaś nad Wolskim Dołem na stoku północnym rozrzucono pojedynczo 300 sztuk starszych 5-cio letnich sadzonek sosny amerykańskiej weymutki. Na dawnej linji świerkowej do Mokrego Dołu zasadzono 1.500 sztuk sosny pochodzenia z trzystoletniego drzewostanu z Białowieży, a również sosny japońskiej żółtej i sosny japońskiej czerwonej. Nad Wolskim Dołem zasadzono w łubinie modrzewia europejskiego starszego, wreszcie jako przyszłe solitery rozsadzono w szkółce na Pustelniku sadzonki sosny amerykańskiej i jodły pospolitej, oraz wykonano poprawkę na Sowińcu świerkiem, jaworem, lipą, jak niemniej przy bażantarni jodłą, świerkiem, czeremchą i łubinem. Jako pojedyncze drzewa ozdobne, wysadzono na Celinach jodłę kalifornijską rozrzuconą po całym obszarze.

Łącznie wysadzono z iglastych:

jodły pospolitej 11.400 sztuk, świerka pospol. 7.440 sztuk, sosny amerykańskiej 600 sztuk, modrzewia europejskiego z Sudetów 3.250 sztuk, świerka sitkajskiego 2.800 sztuk i sosny pospolitej 1.500 sztuk.

Z liściastych:

buka 3.250 sztuk, czeremchy amerykańskiej 3.115 sztuk, surmji wspaniałej 180 sztuk, klęka kanadyjskiego 40 sztuk, orzecha czarnego 20 sztuk, jawora 200 sztuk, lipy 210 sztuk.

Razem na ogólnej przestrzeni 4 ha wysadzono 34.000 szt.

Wszystkie wymienione sadzonki dla ochrony przed szkodami, a głównie dla pielęgnacji, wypalikowano.

b) ROZSADNIKI.

Dla odnowienia Parku Zarząd Parku Wolskiego utrzymuje stale 9 szkółek siewnych i drzewnych na przestrzeni 161 arów, a roczny zapas sadzonek wynosi przeciętnie 500.000 sztuk. W tej liczbie mieszczą się gatunki drzew tak krajowych, jak i zagranicznych w wieku od 1 do 5 lat i wyżej.

Z wiosną 1929 roku po wydobyciu potrzebnych sadzonek do odnowienia Parku, dla zalesień ochronnych itp. na wolnych grzędach przeszkółkowano 5.000 sztuk jodły 2 letniej, 5.000 sztuk sosny czarnej 1 letniej i 300 sztuk daglezji zielonej 2 letniej, oraz zasiano odpowiednią ilość nasienia drzew potrzebnych do odnowienia lasu.

Łącznie zakupiono i wysiano 19 kg. nasion.

W związku z zapoczątkowaniem akcji hodowli jedwabnictwa przez Ligę Pracy Kobiet Polskich w Krakowie, Zarząd Parku przystąpił również do tej akcji, produkując sadzonki morwy białej na razie w trzech rozsadnikach.

c) UŻYTKOWANIE.

Użytkowanie Parku aż do uregulowania gospodarki przyszłym planem gospodarczym — niema miejsca, a Zarząd ogranicza się jedynie do koniecznych czynności pielęgnacyjnych.

III. Ochrona ptactwa i założenie zwierzyńca.

1. Dla ochrony ptactwa pożytecznego i śpiewającego zakłada się konieczne i potrzebne urządzenia jak poidła, baseny, sztuczne gniazda po drzewach i krzewach. W bieżącym roku sprowadzono ze Szwajcarji z Zurychu dalsze wzory tanich i praktycznych karmników w różnych typach i odmianach.

2. Istniejącą bażantarnię z roku na rok się rozszerza przez własną hodowlę sztuczną i w sposób dziki, sprowadzając dla odświeżenia krwi nowe sztuki; w roku bieżącym zakupiono 8 sztuk bażantów.

3. Dla szerszej publiczności, a głównie dla młodzieży szkolnej i dziatwy, utrzymuje się w Parku Wolskim zwierzyniec fauny krajowej, który z dniem 6 lipca b. r. otworzony dla publiczności, posiada dotąd 108 okazów zwierząt i ptaków jakoto: wilki, dziki, jelenie, sarny, borsuki, lisy. świstaki, świnki morskie, chomiki, króliki, żółwie, wiewiórki, kuny leśne itp. — z ptakow zaś drapieżnych. orły, puhacze, myszołowy, jastrzębie, błotniaki, sowy płomykówki, wreszcie z innych ptaków: bociany czarne, synogarlice, gołębie, sroki, wrony, kawki itp. Zwierzyniec zwiedziło w czasie od 6 lipca do końca października 1929 roku 7.852 osób.

W roku bieżącym przybyły między innemi dary: dwa jelenie z tych 1 ze Spały, dar Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, dwa czarne bociany, odyniec i trzy wilki poleskie, jeleń, borsuk, orzeł krzykliwy, sarna, 2 lisy karpackie i trzy wiewiórki, błotniak, dwa orły, pięć chomików, dwa dzikie króliki, jastrząb gołębiarz, dwa susły, trzy świnki morskie, jedna wiewiórka, jeden rogacz, trzy krzywonosy.

4. Łowiectwo. Dla podniesienia stanu zwierzyny i chowu tejże utrzymuje się własny obwód łowiecki, dzierżawi się na razie dwa okręgi sąsiednie gminnej spółki łowieckiej na Bielanach i w Chełmie; w toku pertraktacji, dla arondacji

i ochrony zwierzostanu, jest dzierżawa trzeciego okręgu gminnego w Przegorzałach.

Wydatki złączone z powyższemi działami w roku bieżącym wynosiły łączną kwotę 15.600 zł., zaś przychód ze wstępów opłacanych przez publiczność za 4 miesiące letnie dał kwotę 3.353 zł. 70 gr.

IV. Plan gospodarczy.

Z okazji wystawy poznańskiej w roku bieżącym sporządzono na podstawie szczegółowych dat pomiarowych trzy mapy, a to: mapę drzewostanów wedle stanu z roku 1918, przedstawiającą gospodarstwo po przyjęciu przez Gminę miasta Krakowa; mapę obrazową Parku Las Wolski w klasach wieku drzewostanów według stanu z grudnia 1928 roku, oraz mapę pomiarowo-gospodarczą Parku miejskiego Las Wolski według stanu z roku 1928, z podziałem przestrzennym i graficznem oznaczeniem wszelkich dat i szczegołów od czasu objęcia daru Kasy Oszczędności miasta Krakowa przez Gminę miasta Krakowa.

Sporządzono także relief przedstawiający dokładny obraz całości Lasu Wolskiego.

Przeprowadzono również sprawdzenie i ustalenie granic całej obwodnicy Parku miejskiego Las Wolski na długości 10.000 mb. tj. 10 kilometrów i ustawiono 300 graniczników kamiennych.

W ten sposób załatwiono zaległą i konieczną potrzebę ubezpieczenia całej własności Parku.

V. Zalesienia ochronne — Parki dzielnicowe.

Niezależnie od rozbudowy Parku miejskiego Las Wolski prowadził Zarząd miasta także prace około zalesień ochronnych, pod przyszłe parki dzielnicowe na Skałach Twardowskiego, Krzemionkach i Bonarce.

W roku bieżącym z powodu opóźnionej wiosny wykonano tylko część tego, co zamierzano wykonać i tak: na Skałach Twardowskiego przeprowadzono poprawki na przestrzeni 6 ha i dokonano nowego zalesienia na 1 ha, na Krzemionkach poprawiono powstałe braki na zalesieniach w latach poprzednich na przestrzeni 2.50 ha, na Bonarce zapoczątkowano i wykonano nowe zalesienie na przestrzeni 4 ha głównie sadzeniem sosny czarnej.

Poprawki wykonano starszemi sadzonkami szkółkowanemi drzew liściastych, a głównie szpilkowemi, do których użyto przedewszystkiem sosny czarnej, a częścią siewem z ręki również nasieniem sosny czarnej.

Na wszystkich tych trzech objektach istnieją rozsadniki na obszarze 37 arów według potrzeb corocznych odpowiedniem nasieniem uprawiane.

Wszystkie tak prowadzone zalesienia ze względu na istniejące stosunki miejscowe dla ochrony przed szkodami, muszą być ubezpieczone; zalesienia te są ogrodzone drutem kolczastym na słupach w kombinacji ze sztangami żelaznemi. Ogrodzenie to w tym roku wykonano na długości 480 mb.

Mimo tej ochrony, szkody tak w ogrodzeniach, jak w plantacjach i inwentarzu są bardzo znaczne i wymagają stałej opieki, oraz wybudowania budynków strażniczych.

77. Cmentarze miejskie.

a) CMENTARZ RAKOWICKI.

Na cmentarzu rakowickim pochowano w okresie sprawozdawczym 2.842 zmarłych, w tem 263 w grobach murowanych, a 2.579 w grobach ziemnych czasowych i stałych.

Ekshumacyj dokonano 160.

Wyznaczono miejsc pod groby stałe ziemne o wymiarze 1·60 m^2 215

Wyznaczono miejsc pod groby murowane 60

W okresie sprawozdawczym:

a) wyszutrowano 864 mb. nowych ścieżek, nałożono nawierzchnie na starych ścieżkach na długości 1.241 mb. oraz wybrukowano podworzec w budynku admin. 25×9 mb.

b) wyrównano i skopano kwatery: XIVa, XIVb, Ca, Cb, Cc, Cd, Ba, Bb, Ra, Rb, IX, XIIIa, XIIIb, Ł, oraz plac za pomnikiem Rokitniańczyków. Naprawiono i wyrównano 4.459 mb. rabatek, wykonano 8.295 mb. nowych rabatek i wykopano 45 pniaków po ściętych drzewach.

c) rozebrano 7 pomników, 281 krzyży i 8 attyk ze względu na bezpieczeństwo publiczne. Naprawiono 18 pomników i 6 grobowców wymarłych rodzin. Podwyższono 2 pomniki zasypane ziemią przy regulacji ścieżek. Naprawiono, pogłębiono i wyczyszczono 23 studzienki (wsiąkacze). Naprawiono gruntownie klozety wewnątrz cmentarza.

d) pomalowano 30 ławek gminnych, 19 katafalków i 28 lichtarzy. Ponadto postawiono 167 mb. parkanu od strony Al. Królewskiej, wybudowano nową drewnianą portjerówkę od strony Al. Królewskiej, na podwórzu budynku administracyjnego postawiono szopę drewnianą na narzędzia robocze.

Na wiosnę i w jesieni wyczyszczono gruntownie kwatery i pasy.

Roboty drogowe, ziemne i t. p. rozpoczęto z dniem 2 kwietnia 1929 r.; zatrudniano 14 robotników do dnia 24 sierpnia br., a 28 do dnia 16 listopada 1929 r., z którym to dniem roboty zastanowiono.

b) CMENTARZ PODGÓRSKI.

Na cmentarzu podgórskim poza stałem sprzątaniem wyczyszczono kwatery i pasy na wiosnę i w jesieni. Pozatem cmentarz został już w poprzednich latach doprowadzony do należytego stanu.

Na cmentarzu podgórskim pochowano 402 zmarłych, w tem 12 w grobach murowanych.

Wyznaczono miejsc pod groby stałe ziemne 20, a miejsc pod groby murowane 8.

78. Oświetlenie elektryczne.

W roku ubiegłym rozszerzono znacznie elektryczne oświetlenie publiczne według programu uchwalonego przez Magistrat.

Zrekonstruowano w szeregu ulic stare przedwojenne oświetlenie elektryczne, które nie odpowiadało już dzisiejszym wymaganiom i zamieniono w dzielnicach podmiejskich oświetlenie naftowe na elektryczne, przy znacznem powiększeniu ilości lamp. Ogółem zawieszono 656 lamp, przez co oświetlono 29·5 km. ulic. Oświetlono:

w Dzielnicy I. Śródmieście:

plac Bernardyński	2	lampami

w Dzielnicy VI. Wesoła:

ul. Lubicz	14	lampami
ul. Topolową	10	,,
ul. Rakowicką	23	,,
ul. Mogilską	9	,,

w Dzielnicy VIII. Kazimierz:

ul. Bożego Ciała	9	lampami
ul. Miodową	1	,,
ul. Józefa	1	,,
ul. Rabina Meiselsa	1	,,

w Dzielnicy XI. Lndwinów:

ul. Turecką	5	lampami
ul. Spiską	7	,,
ul. Czackiego	1	,,
ul. Zatorską	5	,,
bez nazwy	12	,,
ul. Swobody	3	,,
ul. Ludwinowską	5	,,

w Dzielnicy XVII. Krowodrza:

Al. Królewską	11	lampami
ul. Mazowiecką	23	,,
ul. Lubelską	8	,,
ul. Sienkiewicza	3	,,
ul. bez nazwy	3	,,
ul. Cieszyńską	6	,,
ul. Świętokrzyską	3	,,
ul. Wójtowską	3	,,
ul. Warzywną	3	,,
ul. Rzeczną	3	,,
ul. Kujawską	7	,,
ul. Świstackiego	3	,,
ul. Wrocławską	36	,,
ul. Litewską	16	,,
ul. Poznańską	12	,,
ul. Oboźną	7	,,
ul. Łokietka	18	,,
ul. Friedleina	10	,,
ul. Śląską	6	,,

w Dzielnicy XVIII. Warszawskie:

ul. Żmujdzką	7	lampami
ul. Żytnią	4	,,
ul. Sadową	4	,,
ul. Wiśniową	2	,,
ul. Duchacką	5	,,
ul. Wileńską	5	,,
ul. Celerowską	13	,,
ul. Czerwoną	2	,,

w Dzielnicy XIX. Grzegórzki:

ul. Piaski	10	lampami
ul. Gliniana	17	,,
ul. Pasterską	5	,,

w Dzielnicy XXII. Podgórze:

ul. Józefińską	8	lampami
ul. Krakusa	1	,,
ul. Wita Stwosza	4	,,
ul. Nadwiślańską	7	,,
ul. Nad Bulwarami	7	,,
ul. Kącik	2	,,
ul. Janowa Wola	1	,,
ul. Dąbrówki	1	,,
ul. Traugutta	4	,,
ul. Dąbrowskiego	9	,,
ul. Rydlówkę	24	,,
ul. Wadowicką	21	,,
ul. Bonarka	7	,,
ul. Łagiewnicką	10	,,
ul. Czarną	4	,,
ul. Zakopiańską	7	,,
ul. Cmentarną	1	,,
ul. Płaszowską	34	,,
ul. Sarmacką	7	,,
ul. Boczną Sarmackiej	2	,,
ul. Gromadzką	28	,,
ul. Krzywdy	7	,,
ul. Wodną	5	,,
ul. Przewóz	10	,,
ul. Saską	7	,,
ul. Wiejską	2	,,
ul. Rybitwy	2	,,
ul. Koszykarską	10	,,
ul. Myśliwską	12	,,
ul. Gumniska	6	,,
ul Zadwórze	3	,,
ul. Lipową	6	,,
ul. Dekerta	12	,,
ul. Wałową	3	,,
ul. Na Dołach	1	,,
ul. Krzywdy	1	,,

79. Oświetlenie gazowe.

W okresie sprawozdawczym wykonała Gazownia szereg robót, związanych ze wzmocnieniem oświetlenia publicznego ga-

zowego, w szczególności wymieniono istniejące palniki niskoświecowe na wysokoświecowe w ulicach: Jabłonowskich, Czapskich, stok Wawelu od strony ul. Bernardyńskiej, Studenckiej, Loretańskiej, Kapucyńskiej, Garncarskiej, Bocheńskiej, Sobieskiego, Batorego, Retoryka, Wygoda, Syrokomli, Morawskiego, Kazimierza Wielkiego i Reymonta (16 ulic).

Zwiększono ilość latarń z równoczesną wymianą istniejących niskoświecowych palników na wysokoświecowe w ulicach: Nowej, pl. Nowym, Estery, Izaaka, Kupa, Warszauera, Wąskiej, Mostowej, Skawińskiej, Pl. Wolnica, św. Józefa, Plac Bawół, Jakóba, Bonifraterskiej, Augustjańskiej, Węgłowej, Skałecznej, Miodowej, Bartosza, Rynek Kleparski, Paderewskiego, Krzywej, Krótkiej, św. Filipa, Kurniki, Zacisze, Krupniczej i Aleji Krasińskiego na przestrzeni od Zwierzynieckiej do Smoleńskiej (28 ulic).

Zwiększono ilość latarń istniejących w ul. Słonecznej w przedłużeniu ul. Smoleńsk oraz w ul. Sobieskiego.

Zaprowadzono oświetlenie latarniami wysokoświecowemi w ul. Morsztyna.

Stan latarń oświetlenia publicznego w dniu 31 grudnia 1929 r. w stosuku do stanu w dniu 1 kwietnia 1929 r.:

	Auera	grupowe	intens.	razem
Stan 1 kwietnia 1929	972	443	227	1642
„ 31 grudnia „	717	798	236	1751
Wynik	− 255	+ 355	+ 9	+ 109
Wynik % w stosunku do ogólnej ilości latarń	− 15·5	+ 21·6	+ 0·05	+ 6·65

Natężenie światła 1/IV. 1929 wynosiło 412.240 świec norm.
„ „ 31/XII. „ „ 612.760 „ „
Przyrost natężenia światła wynosi 200.520 „ „
czyli 48·7%.

Koszt inwestycyj oświetlenia wyniósł około zł. 75.000.

W ciągu roku 1929 zniesiono oświetlenie gazowe skutkiem zaprowadzenia oświetlenia elektrycznego w ulicach: Cieszyńskiej, Śląskiej, Lubelskiej, Łokietka, Wrocławskiej, Obożnej, Jagiellońskiej, Gołębiej, Lubicz, Topolowej, Rakowickiej, Kujawskiej, oraz części Mogilskiej, Bożego Ciała, św. Józefa i Rabina Meiselsa (16 ulic).

Rewizja szczelności rurociągów wykazała 48 nieszczelności na rurociągach o średnicy od 35 mm. do 200 mm.

W ciągu okresu sprawozdawczego zbadano 39 km. rurociągu głównego wraz z połączeniami.

79. Gazownia miejska.

Rozpoczęte w poprzednich latach inwestycje zostały w roku 1929 w całości ukończone. W szczególności zmontowano własną centralę elektryczną i puszczono ją w ruch, oraz wykończono budynek kompresorni i opracowano szczegółowy plan budowy fundamentów pod dalekotłocznię i stację pomp amonjakalnych. Z nowych robót rozpoczęto w dniu 2 kwietnia 1929 r. kopanie fundamentów pod budynek żelazno-betonowy dla pieca Nr. IV. dwukomorowego, systemu Koppersa oraz generatora centralnego do opalania tego pieca. Budynek żelazo-betonowy został wykończony z końcem sierpnia 1929 r., przyczem przystąpiono do murowania komór. Budowę tę ukończono z końcem września, poczem przeprowadzono montaż generatora centralnego, a z początkiem listopada przystąpiono do montażu armatury żelaznej pieca, dostarczonej przez firmę Zieleniewski w Krakowie.

Piec zapalono z początkiem grudnia br., uruchomienie zaś pieca i pierwsza produkcja gazu nastąpi w pierwszym kwartale 1930 r.

W nowej kotłowni rozpoczęto i ukończono budowę kanałów dymowych, łączących oba stare kotły z nową kotłownią, dalej zmontowano parociąg dla nowego kotła parowego o powierzchni 100 m², wykonano całą instalację zasilającą nowy kocioł wodą, ustawiono injektor, pompę i wentylator powietrzny. Dla piecowni Koppersa zamówiono 2 chłodniki amonjakalne, których montaż rozpocznie się z wiosną 1930 r.; uruchomiono instalację gazolową, mającą na celu karburyzację gazu do normalnej wartości kalorycznej, przy dużej konsumcji w okresie zimy; w końcu poczyniono przygotowania do zmontowania sztucznego ciągu, jako rezerwy dla istniejącego komina piecowni Koppersa.

SIEĆ RUR W MIEŚCIE.

W okresie sprawozdawczym wykonano szereg inwestycyj w sieci rur, w szczególności przedłużono istniejące rurociągi gazowe w ulicach: Juljusza Lea, pl. Nowy, pl. Zgody, Słonecznej, Chocimskiej, Czarnowiejskiej, Mogilskiej, Parkowej, Kupa, Kasprowicza, Moniuszki, Tatarskiej, Smoleńsk, Długiej, św. Łazarza, Świętokrzyskiej, Ks. J. Poniatowskiego, Warneńczyka, Rękawka, al. A. Grottgera i Kujawskiej, tj. w 21 ulicach. Wykonano nowe rurociągi w ulicach: Reymonta, Morsztyna, Misjonarskiej, Janowa Wola, Piaski, Szkolnej, Gnieźnieńskiej, Gramatyka, Bocznej, ul. Skawińskiej na t. zw. Birnbaumówce, Cystersów i Fabrycznej, tj. w 11 ulicach. Wymieniono rurociągi o małym przekroju na większy w ulicach: Batorego, Sobieskiego, Siemiradzkiego, św. Krzyża, Tarłowskiej, Słonecznej, Pl. Nowym, Długiej i Wielopole, tj. w 9 ulicach.

Ogółem ułożono 5.380·50 mb. rurociągu głównego.

W tym czasie wykonano 124 połączeń domowych, do czego zużyto około 800 mb. rur tak, że całkowita ilość ułożonego rurociągu gazowego w r. 1929 wynosi:

głównego . . . 5.380·50 mb.
na połączenia . 800·— „
ogółem 6.180·50 mb. kosztem około 185.000 zł.

OBSŁUGA KONSUMENTÓW.

Wykonano instalacyj:

1) przez własne organa Gazowni 84
2) przez instalatorów prywatnych z polecenia i na rachunek Gazowni 77
3) na rachunek własny instalatorów 347

Razem 508

Kosztorysów wykonano 321; przeróbek już istniejących instalacyj wykonano 236; połączeń domowych z rurociągiem głównym wykonano 124; gazomierzy ustawiono 681.

Na roboty wykonane przez Dział instalacyjny Gazowni oraz instalatorów prywatnych z polecenia i na rachunek Gazowni spotrzebowano rur kutych 4.884·23 mb.

Pogotowie monterskie wzywano 8.375 razy, tj. przeciętnie 37 razy dziennie.

W celu kontroli, propagandy i udzielenia instrukcyj dotyczących kuchen gazowych w domach prywatnych, popularyzatorki obeszły 1.077 mieszkań.

Z nowych instalacyj większych założono urządzenie kuchni na zamku królewskim na Wawelu, zainstalowano 3 kotły samoczynne, 3 sterylizatory i pralnię w szpitalu Bonifratrów, oraz różne aparaty gazowe w szeregu krakowskich fabryk i przedsiębiorstw.

80. Wodociąg miejski.

W ubiegłym roku administracyjnym prowadził Zarząd Wodociągu dalsze inwestycje, w szczególności wyprowadzono przy budowie nowej kotłowni na Bielanach mury pod dach i zmontowano konstrukcję dachową; w budynku warsztatowym na Bielanach przeprowadzono szereg adaptacyj; wymieniono rurociąg żelazny 40 mm doprowadzający wodę do klasztoru OO. Kamedułów na lano-żelazny; rozpoczęto budowę kolejki dojazdowej z Krakowa do Bielan, oraz rampy zjazdowej do filtrów; zasypano i wyrównano w dalszym ciągu teren wodociągowy; dla robót ziemnych zakupiono łopatę mechaniczną.

Rozbudowując urządzenia maszynowe na Bielanach, rozpoczęto, a częściowo również i ukończono montaż żelaznej konstrukcji dachowej w nowej kotłowni, zbiornika żelaznego na węgiel i żórawia o dźwigu 8 ton. W kotłowni przystąpiono do montowania aparatów dla analizy gazów kominowych. W roku 1929 uruchomiono 2 pompy odśrodkowe, pędzone motorami elektrycznemi, o wydajności po 500 m³ wody na godzinę, które uzupełniają istniejące, a niewystarczające już pompy parowe. W związku z ich instalacją przerobiono częściowo istniejący rurociąg tłoczny w hali pomp parowych i wykonano połączenie i początek 2-go rurociągu tłocznego. Obecnie jest w montażu ostatni jego odcinek w hali pomp odśrodkowych z banią powietrzną.

Dla zapewnienia należytego odpompowania wód ściekowych z kanałów hali maszyn, zmotowano nową pompę odwadniającą o średnicy 125 mm.

Równocześnie wykonano dla nowych pomp elektrycznych instalację elektryczną łącznie z konieczną przeróbką i uzupełnieniem głównej tablicy rozdzielczej.

Z drobniejszych robót wykonano instalację ekskawatora w kotłowni, usuwającego gazy z kanałów popiołowych.

W związku z wykonanym nowym rurociągiem do klasztoru OO. Kamedułów, przerobiono rurociągi przy pompie i przy zbiorniku.

Zainstalowano telefon między głównym Zakładem pomp, a halą pomp nad Wisłą.

Dla wodociągu na lotnisko w Rakowicach zmontowano i uruchomiono stację przepompowania przy Al. Królewskiej, obejmującą 3 agregaty pomp odśrodkowych, pędzonych motorami elektrycznemi, wraz z potrzebną instalacją elektryczną. W warsztatach w dworcu wodociągowym przeniesiono stolarnię do nowo dobudowanej części, przeznaczając ubikację po dawnem jej pomieszczeniu na warsztat naprawy wodomierzy i stację prób tychże.

W warsztatach wykonano poza drobniejszemi naprawami gruntowną naprawę 2-ch lokomobili parowych, okna żelazne do nowych warsztatów w Bielanach i Krakowie, oraz do nowej kotłowni, montaż przęseł szynowych dla kolejki do Bielan, rozjazdy i kociołki do tychże, żóraw drewniany dla obsługi pieca wapiennego, łódź, łóżka żelazne dla poczekalni robotniczych, przygotowano materjał drzewny na konstrukcje dachowe nowych budowli, sprzęty biurowe, wykończono 200 sztuk wodomierzy o średnicy 20 mm, 25 sztuk o średnicy 30 mm. i 50 sztuk o średnicy 25 mm, oraz części rezerwowe do wodomierzy.

W robocie znajdują się wozy rekwizytowe dla konserwacji sieci, obrotnice kolejowe, wozy 4-osiowe dla kolejki do Bielan, 15 szt. wodomierzy o średnicy 80 mm, 40 sztuk o średnicy 40 mm i 40 szt. o średnicy 50 mm.

Aparaty dla stacji cechowania wodomierzy są już wysłane; do budowy stacji cechowania przystąpi Zarząd w najbliższym czasie, przeznaczając na to ubikację po hali odżeleziacza w wodociągu rezerwowym.

Zamówiony kompresor przewoźny dla robót przy konserwacji sieci został już dostarczony; dla robót montażowych zakupiono 2 ręczne wiertarki elektryczne.

W sieci rur wodociągowych wykonano:

530·64 mb. rurociągów zamiejscowych

a na terenie miasta

w dzielnicy	III.	4·70	„	(do hydrantu)
„	VIII.	118·92	„	100 mm i 80 mm
„	IX.	562·20	„	100 „ i 80 „
„	XIII.	280·50	„	100 „ i 80 „
„	XVI.	24·00	„	100 „
„	XVII.	42·84	„	100 „
„	XVIII.	685·67	„	100 „
„	XIX.	862·42	„	100 „ i 80 mm
„	XXII.	267·62	„	100 „ i 80 „

Ogółem wykonano 3.379·51 mb. rurociągów wodociągowych, umieszczono 11 zasuw i ustawiono 26 sztuk hydrantów. Napraw uszkodzonych rurociągów uskuteczniono razem 105.

Przeróbek rurociągów wodociągowych z powodu rekonstrukcji ulic, budowy kanałów, zakładania kabli i t. p. wykonano 16; napraw hydrantów na ulicach miasta uskuteczniono 147; zamrożonych hydrantów odzięblono 320; studzien publicznych naprawiono 91; zamrożonych studzien odzię-

biono 45; szybów studziennych przebudowano 6; połączeń wodociągowych wykonano 149 o długości ogólnej 835·37 mb.

W roku sprawozdawczym ustawiono 206 nowych wodomierzy, a naprawiono 2.579 wodomierzy.

Zarząd wodociągu miejskiego wykonał 565 napraw instalacyj wodociągowych w realnościach miejskich oraz zrewidował przez lotną kontrolę 19.962 prywatnych urządzeń wodociągowych, uszczelniając w tym czasie 2.938 wypływów.

82. Elektrownia miejska.

Przyrost ilości konsumentów prądu elektrycznego w roku 1929 wynosił 3.273 tak, że z końcem grudnia 1929 ilość konsumentów wynosiła 33.925. Moc przyłączona wzrosła o 2.667 kW. do ogólnej mocy przyłączonej 37.792 kW. z końcem roku 1929. Zużycie prądu u 29.547 konsumentów mierzone było 30.340 licznikami, a konsumcję 4.378 latarń orjentacyjnych obliczano według stawek ryczałtowych. Z powyższej ilości konsumentów przyłączonych jest na prąd zmienny 23.998, podczas gdy z prądu stałego korzysta jeszcze 5.137 instalacyj, które najdalej do 5-ciu lat mają być na prąd zmienny przełączone.

W roku 1929 prowadzono w dalszym ciągu rekonstrukcję sieci prądu stałego na prąd zmienny w miarę środków finansowych i z uwzględnieniem życzeń konsumentów. Przełączono 158 złączy domowych i 925 konsumentów na prąd zmienny. Nowych złączy domowych wykonano 235.

W związku z rekonstrukcją sieci rozszerzono znacznie sieć prądu zmiennego. Ułożono kabli zasilających na 5.000 wolt 9.034 mb., a kabli rozdzielczych na 220 wolt 10.290 mb.

W myśl nowego uprawnienia, które ma być w najbliższym czasie przez Ministerstwo Robót Publicznych gminie miasta Krakowa udzielone, rozpoczęto elektryfikację gmin przyległych do Krakowa. Sprawa ta uległa pewnej zwłoce wskutek projektu Harrimana. Gmina doszła jednak do porozumienia z firmą W. A. Harriman & Co, która zrezygnowała z elektryfikacji 23 gmin okolicznych na korzyść Elektrowni miejskiej tak, że udzieleniu odnośnego uprawnienia w myśl uchwały Rady miejskiej z dnia 28 grudnia 1928 nic nie stoi na przeszkodzie. Uwzględniając powyższe porozumienie, udzieliło Starostwo Krakowskie zezwolenia na przeprowadzenie przewodów w gminach okolicznych, chcąc przyśpieszyć elektryfikację tych gmin, które wniosły podania o przyłączenie do sieci elektrycznej Elektrowni miejskiej. W roku 1929 przyłączono gminę Prądnik Czerwony, ustawiając stację transformatorową Nr. 111 o mocy 100 KVA i rozprowadzając sieć napowietrzną dla konsumentów prywatnych i dla oświetlenia publicznego. Wkrótce po uruchomieniu sieci było już przyłączonych do powyższej stacji transformatorowej 91 instalacyj świetlnych o łącznej mocy 47 kW i 5 motorów o mocy 13 kW. Dla oświetlenia publicznego zawieszono 55 lamp. Pozatem ustawiono stacje transformatorowe w Przegorzałach (1 stacja), w Woli Justowskiej (2 stacje), w Bronowicach Wielkich (1 stacja), w Białym Prądniku (1 stacja), w Olszy (1 stacja). Z powyższych stacyj jest już czynną stacja Nr. 115 w Przegorzałach, roboty nad rozprowadzeniem sieci dla konsumentów i dla oświetlenia publicznego oraz montaż dalszych stacyj są w toku.

Oprócz stacji transformatorowej dla Prądnika Czerwonego, która stoi na terytorjum Krakowa, wykonano i uruchomiono w obrębie Krakowa następujące stacje transformatorowe:

Nr. 112 przy ul. Słonecznej . . o mocy 100 KVA.
,, 113 ,, ,, Kapucyńskiej . ,, ,, 400 ,,
,, 114 ,, ,, Fabrycznej w Monopolu Spirytusowym o mocy 100 KVA.
Nr. 116 przy ul. Łokietka (Tartak) o mocy 100 KVA.
,, 117 ,, ,, Wolnica . . . ,, ,, 300 ,,

Ogółem powiększono moc stacyj transformatorowych o 1.160 KVA tak, że obecnie zainstalowana jest w stacjach transformatorowych moc 15.602 KVA.

Zrekonstruowano, względnie powiększono następujące stacje transformatorowe: Nr. 7 przy ul. Zwierzynieckiej, Nr. 61 w Miejskich Zakładach Sanitarnych, Nr. 36 na Dworcu Towarowym i Nr. 30 w Żeńskiej Szkole Przemysłowej.

W Laboratorjum liczników sprawdzono w roku 1929 ogółem 12.042 liczników, z których zalegalizowano 10.817 w tem własnych 5.777, a obcych 5.040. Z Laboratorjum korzystało 29 elektrowni z całej Polski.

Na pokrycie zapotrzebowania energji elektrycznej wyprodukowała:

Elektrownia	35,250.902 kWh
a sprzedała	25,912.165 ,,
zużyto na własną potrzebę i straty w sieci	9,338.737 kWh

co odpowiada 26.5% produkcji.

Dochód z prądu wynosił	Zł. 9,192.318·03
co w porównaniu z dochodem za r. 1928	,, 8,313.901·49
daje zwyżkę dochodów	Zł. 978.416·54

czyli powiększenie dochodów o 11.8%.

Z robót inwestycyjnych w dziale ruchu wykonano rekonstrukcję kotła Nr. VII. syst. „Garbe" o pow. ogrzew. 505 m^2. Rekonstrukcja ta polegała na wymianie rusztów na nowe syst. Babcock Wilcox, nowem obmurowaniu i zmianach konstrukcyjnych samych kotłów. Przez tę rekonstrukcję uzyskano znacznie lepszą wydajność kotłów. Oszczędność na węglu wynosiła w r. 1929 okrągło 2.785 ton, co odpowiada przy cenie węgla Zł. 25 za tonę — kwocie zł. 69.625.

Przeprowadzono dalej coroczny remont palenisk w 4-ch kotłach oraz remont 3 turbin. Przystąpiono do zmodernizowania 2 turbin o mocy 750 kW, które po rekonstrukcji będą miały moc 800 kW. Wykonano fundamenty i rozpoczęto montowanie 2 kotłów syst. Babcock Wilcox o pow. ogrzew. 625 m^2. Ustawienie tych kotłów było konieczne celem uzyskania niezbędnej rezerwy kotłowej wymaganej przez Inspektorat Dozoru Kotłów.

Rozpoczęto wykonanie fundamentów pod nową turbinę

przeciwprężną o mocy 1.400 kW. Turbina przeciwprężna o mocy 1.400 kW umożliwi lepsze wyzyskanie nowych kotłów o ciśnieniu 28 atm. w ten sposób, że para z tych kotłów przechodzić będzie po wykonaniu pracy w tejże turbinie do innych turbin o ciśnieniu 12 atmosfer, przez co wyzyska się różnicę ciśnienia między 28 atm. a 12 atm., przy znacznej oszczędności na węglu. Oszczędność ta wyniesie przy 4.500 godzin rocznej pracy turbiny przeciwprężnej według przeprowadzonych obliczeń Zł. 221.630 tak, że koszt turbiny przeciwprężnej będzie w ciągu $1^1/_2$ roku zapłacony oszczędnością na węglu.

Rozpoczęto budowę nowej stacji transformatorowej dla prądu jaworznickiego na 60.000/5.000 wolt, oraz budowę żurawia na 35.000 kg. i torów dojazdowych do powyższej stacji. Budynek jaworznickiej stacji transformatorowej I-piętrowy o zabudowanej powierzchni 320 m^2 pomieści w sobie: 2 transformatory o mocy 6.000 kW, 2 transformatory do regulowania napięcia, 1 transformator do gaszenia ładowań atmosferycznych wraz z urządzeniem rozdzielczem i wyłącznikami oraz stację telefoniczną o wysokiej frekwencji syst. Telefunken dla bezpośredniego porozumienia się z elektrownią w Jaworznie. Dwa transformatory o mocy 6.000 kW nadeszły z końcem roku sprawozdawczego, a dalsze materjały nadchodzą tak, że w miesiącu lutym rozpocznie się montaż całego urządzenia.

Roboty nad budową elektrowni w Jaworznie są również w pełnym toku i ustawione już są wszystkie słupy żelazne dla linji przesyłowej Jaworzno-Kraków. Roboty prowadzone są w takiem tempie, że termin kontraktowy rozpoczęcia dostawy prądu do Krakowa wyznaczony na 1 października 1930 r. będzie dotrzymany.

Z dalszych robót budowlanych wykończono II budynek mieszkalny 3-piętrowy przy ul. Słonecznej L.: 4 na 24 mieszkań. Na ukończeniu jest budynek o zabudow. pow. 488 m^2 dla oddziału sieci elektrycznej, który pomieści biura, warsztaty i magazyny tego działu. Przez nadbudowę II piętra domu administracyjnego uzyskano 11 biur dla pomieszczenia działu sprzedaży prądu, przyczem zrekonstruowano klatkę schodową.

Na potrzeby Elektrowni zakupiono parcelę przy ul. św. Wawrzyńca i Dajwór.

Roboty przy oświetleniu publicznem wykonane zostały przez personal biura instalacyjnego. Poza tem biuro to wykonało szereg instalacji w szkołach miejskich, Muzeum Narodowem, Gazowni miejskiej, Teatrze im. Słowackiego i innych domach miejskich; również prowadzono nadal instalację oświetlenia elektrycznego na Wawelu.

Wykonano 3.516 doprowadzeń prądu do instalacyj zgłoszonych przez instalatorów i przeszło 5.000 drobnych napraw i rekonstrukcji.

83. Miejskie Zakłady Ceramiczne.

Stagnacja, jaka w roku 1929 dotknęła budowlany przemysł polski, nie oszczędziła też Miejskich Zakładów Ceramicznych zwłaszcza, że przemysł budowlany, będący podstawą Zakładów najbardziej odczuwa wszelkie wahania ogólnej konjunktury. Dzięki celowej polityce obroty Miejskich Zakładów Ceramicznych cyfrowo w roku 1929 się nie umniejszyły i wynosiły zł. 1,404.112'52.

Likwidacja działu handlowego postąpiła w okresie sprawozdawczym naprzód, powodując zmniejszenie utargów w tychże artykułach z kwoty zł. 418.123 w roku 1927 i zł. 159.769 w roku 1928, do kwoty zł. 65.301'51 w roku 1929, w czem się mieści już sprzedaż piasku.

Analiza cyfr obrotowych poszczególnych działów produkcji wykazuje znaczne zwiększenie zbytu wapna, a to z kwoty zł. 563.786' – w roku 1928 do kwoty zł. 783.188'26 w roku 1929. Powodów należy szukać w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych o bieleniu zagród i chałup, oraz w dostawach wapna dla Zakładów w Chorzowie i Mościcach. Natomiast inne działy wykazują zmniejszenie obrotów, a to: Cegielnia z kwoty zł. 200.982 w r. 1928 do kwoty zł. 167.970 w r. 1929, kamieniołomy z kwoty zł. 207.080 w r. 1928 do kwoty zł. 186.398 w roku 1929 i betoniarnia z cyfry zł. 258.341 w roku 1928 do kwoty zł. 201.253'— w roku 1929. Przyczyn należy szukać w zmniejszeniu się ruchu budowlanego w mieście, oraz w mniejszych inwestycjach Gminy.

Dostawy Miejskich Zakładów Ceramicznych dla Gminy i jej Zakładów wynosiły w roku 1929 zł. 252.282'82 wobec zł. 352.802'— w roku 1928 i zł. 520.211'72 w roku 1927 i stanowiły 18'8% całkowitego utargu wobec 25'4% w roku 1928 i 33'7% w r. 1927.

84. Muzeum Narodowe.

Sprawa budowy nowego gmachu dla Muzeum Narodowego nie posunęła się w r. 1929 naprzód. Na odbytem w czerwcu posiedzeniu Komitetu Muzeum Narodowego omówiono wszechstronnie tę kwestję. Ponieważ co do miejsca pod przyszły budynek niema dotąd ustalonego poglądu, Komitet na tem zebraniu przekazał wybór miejsca specjalnej komisji, która ma zbadać 3 proponowane przez Magistrat miejsca i po dokonaniu wyboru najodpowiedniejszego przedłożyć je Komitetowi do zatwierdzenia. Po ustaleniu placu pod budowę architekci miejscy w porozumieniu z Dyrekcją Muzeum opracują ogólny plan szkicowy rozmieszczenia zbiorów. Szkic ten będzie służył jako informator przy późniejszem szczegółowem opracowywaniu planów.

Sprawa budowy nowego gmachu nie ograniczała się tylko do samych narad, ale przyniosła także kilka modeli plastycznych i planów rysunkowych budowli muzealnych, zaprojektowanych dla trzech różnych miejsc, a to u wylotu ulicy Wolskiej, na Wawelu na przebudowę budynku poszpitalnego i przy ul. Andrzeja Potockiego między wylotem ulicy Zyblikiewicza i Kopernika.

Modele te i plany oraz wykresy objaśniające wzrost w ostatniem 10-cio leciu zbiorów muzealnych, frekwencję,

dane budżetowe itp. były wystawione w pawilonie miasta Krakowa na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. Pomieszczenie na perjodyczne wystawy zyskał Oddział im. Feliksa Jasieńskiego. Z chwilą bowiem śmierci śp. Włodzimiery Szołayskiej zmarłej w roku 1928, a w roku 1929 po śmierci jednej z lokatorek, mieszkania ich przeszły na użytek Oddziału im. Feliksa Jasieńskiego. W mieszkaniu na I. piętrze po gruntownem odrestaurowaniu, ukończonem dopiero z wiosną 1929 r. urządzono zmienną wystawę części zbiorów Jasieńskiego, na II. p. zaś pomieszczono część zbiorów muzealnych przeniesionych z magazynów w budynku poszpitalnym na Wawelu, gdzie Muzeum zmuszone było znowu oddać dalsze ubikacje. Z końcem kwietnia 1929 r. wyłoniła się sprawa dalszego zmniejszenia magazynów z powodu domagania się oddania trzech sal II. piętra na rzecz Kuratorjum Szkolnego dla kursów nauczycielskich dokształcających. Sale te mieściły bibljotekę, zbiory etnograficzne i gipsowe odlewy, które to działy zostały tu zaledwo przed kilku miesiącami przeniesione po odpowiedniej adaptacji sal. W rezultacie bibljotekę zmagazynowano w kamienicy Szołayskich, zbiory etnograficzne rozdzielono po innych salach I. p., gipsy zaś zgrupowano w jednej sali, która straciła odtąd bezpośrednie połączenie z resztą magazynów.

W dniu 6 kwietnia zmarł założyciel i ofiarodawca Oddziału Muzeum Narodowego swego imienia śp. Feliks Jasieński. Oddział ten dożywotnio przez niego zarządzany przeszedł wskutek tego pod wyłączną opiekę i administrację dyrektora Muzeum.

Dom Szołayskich, przeznaczony wyłącznie na pomieszczenie Oddziału im. F. Jasieńskiego, po śmierci właścicielki oddany został na własność i pod wyłączny zarząd Muzeum, co umożliwiło opracowanie planów nadbudowy III. piętra, wykonanych przez Budownictwo miejskie. Nadbudowa ta z salami o górnem oświetleniu pomieści część zbiorów Oddziału Jasieńskiego, mianowicie galerję obrazów, w skład której wchodzą dzieła artystów z okresu pomatejkowskiego. Dalsze zaś zbiory muszą czekać na swe wystawienie na I. i II. piętrze do czasu, gdy kwestja mieszkających tam obecnie lokatorów zostanie rozwiązaną.

W zakresie adaptacji przeprowadzono gruntowny remont instalacji elektrycznej w Domu Jana Matejki, oraz przywrócono dawny wygląd sieni zniekształconej niegdyś wzniesieniem ścian dla uzyskania sklepu. Ściany te usunięto.

Muzeum Narodowe jako warsztat naukowy z zakresu historji sztuki i kultury polskiej utrzymywało ożywiony kontakt z pokrewnemi instytucjami w kraju i zagranicą, służyło stale fachowemi objaśnieniami, poradami i orzeczeniami, wydawanemi ustnie lub drogą korespondencji. Na interesantów tych składały się osoby prywatne w wielkiej liczbie, instytucje naukowe krajowe i obce, nasze władze państwowe i autonomiczne. Muzeum Narodowe opracowywało nieraz całe referaty, szczególnie dla zagranicy, o sztuce i artystach polskich.

Muzeum Narodowe wydało we własnym nakładzie przy pomocy zasiłku Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego źródłową pracę pt. „Obrazy polskiego pochodzenia w Muzeum Narodowem w Krakowie, wiek XIV—XV" z tablicami ilustracyjnemi i. naukowym tekstem, opracowanym przez Feliksa Koperę i Józefa Kwiatkowskiego.

Zarząd Muzeum urządził w ciągu roku 1929 szereg specjalnych wystaw, a to w Sukiennicach: wystawę Sztuki średniowiecznej, dzieł Juljana Fałata, dzieł Jacka Malczewskiego (ostatnie dwie z powodu śmierci tych artystów); na wystawy te złożyły się obrazy ze zbiorów Muzeum i prywatnych właścicieli; Stanisława Szukalskiego, dalej wystawę dzieł w Wieży Ratuszowej, wystawę rzeźby średniowiecznej, w domu Szołayskich wystawę kilimów polskich, dywanów perskich, oraz pasów polskich i perskich ze zbiorów Jasieńskiego. Wystawy te, szczególnie dzieł Szukalskiego i Malczewskiego cieszyły się znaczną frekwencją szerokich kół kulturalnej publiczności.

Zbiory, prócz zakupów z kwot preliminowanych budżetem, powiększyły się także drogą darów. Drogą tą przybyło: 18 obrazów olejnych i akwarel, 1 rysunek, 2 szkicowniki, 1 miniatura, 3 litografje, 7 miedziorytów, 4 sztuki monet, medali i plakiet, 1 rzeźba, 1 odlew gipsowy, boazerja z XVIII wieku z jednego pokoju, 1 kamea, 20 okazów ceramiki i szkła, 1 tkanina, 1 pieczęć, 26 książek i publikacyj, 7 czasopism, 3 dokumenty, 223 fotografje.

Wśród tych darów zwracają uwagę dwa wazony japońskie (cloisonné), darowane do oddziału F. Jasieńskiego przez Dra Adolfa Schwarza, pierścionek z kameą wykonaną przez Marcelego Guyskiego, miniatura i kolekcja 28 medali i monet w srebrze i złocie, dar Franciszka Biesiadeckiego, boazerja z XVIII. wieku, dar Aleksandra hr. Skrzyńskiego i Zygmunta hr. Zamoyskiego, obraz z XVIII. wieku, darowany przez Adama Wolańskiego, dwa obrazy olejne Rembowskiego, przedstawiające górali naturalnej wielkości, uzupełniające serję tych obrazów, dar Antoniego Lindego, obraz olejny Jacka Malczewskiego przedstawiający portret artysty malarza St. Tondosa, oraz akwarela tegoż — dar Schwanitz-Szwantowskiej, dalej kolekcja 11 obrazów olejnych i akwarelowych z zapisu ś. p. Jana Kantego Steczkowskiego, wśród nich prace: Wyczółkowskiego, Stanisławskiego, Tetmajera, Kozakiewicza, Ziomka i innych, kollekcja rysunków architektonicznych, planów ogólnych, rzutów poziomych, przekrojów pionowych, odnoszących się do architektury tak zabytkowej jak i nowoczesnej w 50 ciu miejscowościach Polski. Na zbiór ten składa się przeszło 1.000 kartonów i kalkowanych odbitek, dar Zygmuntowej Hendlowej, która dołączyła jeszcze dwa szkicowniki swego ś. p. męża i 200 fotografij z zabytkowej architektury. Zakupiono 15 obrazów olejnych i akwarel, wśród nich obraz Kotsisa „Sierotka" oraz 3 pejzaże St. Żukowskiego, 6 rycin, tekę z drzeworytami Pronaszki, tekę litograficzną z widokami z Wilna, 14 rysunków, 3 rzeźby, z których dwie w drzewie Dunikowskiego, 150 sztuk monet srebrnych piastowskkich, 1 plakietę, 5 oka-

zów artystycznego przemysłu metalowego, 10 okazów polskiej ceramiki i szkła, 5 tkanin, 5 haftów, 3 odznaki wojskowe i masońskie, 7 fotografij i 37 dzieł do bibljoteki z zakresu historji sztuki.

Przy pracach konserwacyjnych zabytków z minionych epok, najwięcej pracy i kosztów poświęcono w tym roku konserwacji obrazów cechowych, restaurowanych przez wybitnego znawcę i specjalistę prof. Wiesława Zarzyckiego. Zabezpieczono w własnych pracowniach przed niszczeniem dalsze tkaniny, stare druki i oprawy.

W roku 1929 przyznało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego subwencje: a) 3.000 zł. na wydawnictwo naukowego katalogu ilustrowanego zabytków rzeźby średniowiecznej w Muzeum Narodowem w Krakowie, jako uzupełnienie kwoty na ten cel przez Gminę wyznaczyć się mającej, b) 2.000 zł. na restaurację średniowiecznych obrazów i rzeźb.

W roku 1929 zwiedziło Muzeum Narodowe i wszystkie jego oddziały 61.545 osób; w tem wycieczek zbiorowych 932. Dochody ze wstępów wynosiły 45.053 zł. 70 gr.

87. Muzeum Przemysłowe.

Z pośród różnych dziedzin działalności Muzeum Przemysłowego na pierwsze miejsce wysuwa się intensywny rozwój pracowni psychotechnicznej wraz z poradnią zawodową i biurem organizacji pracy.

Rozwój ten obejmuje rozszerzenie zakresu badań psychotechnicznych, oraz pogłębienie i ustalenie metod tych badań.

Rozszerzenie działalności ujawniło się utworzeniem nowego działu badań motorowych tramwajowych; w osobnej sali urządzono dział zawodów komunikacyjnych po przeprowadzeniu studjów w najlepszych tego rodzaju instytucjach zagranicznych.

Różnorodna działalność instytutu, badanie pracowników miejskich, jak straży pożarnej, służby tramwajowej, uczniów szkoły rzemiosł, badania w szkołach zawodowych i powszechnych, prowadzenie poradnictwa zawodowego sprawiły, że życie samo przynosi potrzeby coraz to nowych testów i prób; toteż w obecnym roku instytut po raz pierwszy wkroczył na drogę tworzenia własnych testów i aparatów, dostosowanych do potrzeb naszego społeczeństwa.

Sfera działalności pracowni psychotechnicznej sięga poza Kraków. I tak Instytut Porady Zawodowej w Katowicach został zorganizowany przez tutejszą pracownię, użyczono również fachowej pomocy przy organizowaniu pracowni psychotechnicznej w Sosnowcu. Szereg wielkich firm przemysłowych zamiejscowych zwróciło się do Krakowa w sprawie badań psychotechnicznych personalu.

W zakresie innych dziedzin działalności Muzeum zaznacza się w tym okresie przedewszystkiem dalszy rozwój warsztatów, które wzbogaciły się nowemi urządzeniami i rozwinąć musiały bardzo intenzywną pracę, aby pogodzić zajęcia normalne z zadaniami, nałożonemi przez wystawę poznańską.

a) ZBIORY.

Działalność Muzeum ograniczała się w roku sprawozdawczym do normalnych czynności muzealnych. Zbiory były dostępne dla publiczności w niedziele i święta, dla wycieczek zaś, dla osób przyjezdnych, oraz dla osób przeprowadzających fachowe studja w każdym czasie. W tym okresie zwiedziło zbiory 262 osoby, ponadto oprowadzono pod fachowem kierownictwem 47 wycieczek (1.337 osób).

Z ważniejszych darów otrzymanych w tym czasie wymienić należy dary p. A. Kriegerowej, a to 1 stół rzeźbiony, 1 krzesło rzeźbione, szafkę oszkloną, 5 okazów koronek, 2 wazoniki steingutowe, 1 kubek porcelanowy, 9 naczyń szklanych, 1 fajeczkę glinianą, Ks. J. Makłowicza obrazek Chrystusa w huculskiej ramie, śp. Gen. Zdzisława Hordyńskiego 1 matę japońską, Z. Uderskiej 3 sztuki biżuterji, A. Pragera 1 wazon, 1 plakietę glinianą, 1 samowar, 1 okucie od zamku, 2 etui, 11 druków, 1 oryginał okładki. Gen. Truszkowski ofiarował Muzeum 1 ręcznik lniany z orłami, B. Pranza 1 medal bronzowy, W. Chomiacz 7 zabawek ludowych glinianych. Razem sztuk 81.

Do zbiorów zakupiono między innemi 3 chustki białe haftowane (wyrób ludowy z okolic Żywca); 195 próbek galonów; 30 próbek frendzli; 21 próbek lam; 35 fragmentów pasów polskich; 99 próbek koronek złotych; 35 próbek dawnych tkanin; 1 krzyż unicki drewniany; klamrę ozdobną, naszyjnik, 1 guz metalowy; 2 pary kolczyków; 1 czapeczkę, 1 plastron; 58 próbek starych tkanin, haftów i koronek, 16 wazonów i kompozycyj figuralnych steingutowych, projektowanych i wykonanych w Państw. Szkole Przemysłu Art. w Krakowie.

b) BIBLJOTEKA.

W okresie sprawozdawczym prowadzono dalsze prace około skatalogowania księgozbioru i rycin. Ponadto porządkowano materjał fotograficzny z fundacji Kriegerów, sporządzono odpowiedni inwentarz i katalog. Przy bibljotece zorganizowano w tym czasie biuro centralnego katalogu bibljotek miejskich.

Do księgozbioru zakupiono 217 książek, otrzymano zaś w darze 160 dzieł i 30 exlibrisów.

Czytelnie dostępne były dla publiczności codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 5 do 8 wieczorem.

Z bibljoteki korzystało 2.925 osób.

c) PRACOWNIE.

DRUKARNIA. W okresie sprawozdawczym została zmontowana i puszczona w ruch nowa maszyna do druków ilustracyjnych; ponadto sprowadzony został nowy krój czcionek i uzupełniono materjał istniejący.

Obok druków przeznaczonych dla Magistratu, akcydensów dla Towarzystwa Miłośników Książki, oraz licznych druków przeznaczonych na wystawę poznańską, wydano między innemi następujące publikacje „Wzory mebli zabytkowych i nowoczesnych“, „Rzeczy Piękne“, Karola Homolacsa: Stu-

djum formy barwy i Światła, Bronisława Biegeleisena: Uświadomienie zawodowe młodzieży krakowskiej, Padechowicza Marjana: Drewno w przemyśle, rękodziele i gospodarstwie domowem, część I., ,,Gmina miasta Krakowa na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu“ (przewodnik).

Pozatem opracowano na Wystawę w Poznaniu tekę, obejmującą wszystkie ważniejsze układy typograficzne wykonane w drukarni Muzeum w latach od 1923—29.

INTROLIGATORNIA. W okresie sprawozdawczym zakupiono pośpieszną maszynę do krajania papieru najnowszego typu; obok prac związanych z broszurowaniem druków własnych, wykonano liczne prace introligatorskie na Wystawę w Poznaniu. W szczególności wykonano 34 oprawy artystyczne na wystawę poznańską, częścią według wzorów własnych, częścią zaś podług projektów uczniów Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Krakowie. Do opraw tych użyto kompletu stempli, opracowanych przez kustosza Muzeum Karola Homolacsa, a wykonanych w warsztacie metalowym Muzeum.

W dziale tym urządzono 2 kursy galanterji skórniczej, oraz kurs złocenia ręcznego.

CYNKOGRAFJA. W okresie sprawozdawczym kliszarnia była nieczynna, natomiast dział fotograficzny zajęty był wykonywaniem licznych zdjęć dla ilustrowanych wydawnictw muzealnych oraz, na P. W. K.

W pracowni wykonano znaczną ilość odbitek z klisz, pochodzących z fundacji Kriegerów, częścią dla bibljoteki (dział fotografij), częścią dla osób prywatnych, częścią zaś dla 2 tek architektonicznych Krakowa, przeznaczonych na wystawę poznańską.

HAFCIARNIA. W okresie tym zajęta była pracownia naprawą gobelinów, brokatów, kilimów i haftów przeważnie dla katedry na Wawelu. Ponadto wykonano 2 sztandary, przeprowadzono szereg napraw konserwatorskich i wykonano szereg robót dla Muzeum Przemysłowego.

Jako eksponaty na P. W. K. wykonano nowy komplet kostjumów dla lalek ,,Szopki Krakowskiej“.

W pracowni przeprowadzony został kurs haftu kolorowego i trykotarstwa ręcznego.

METALOWNIA. W okresie sprawozdawczym sprowadzono elektryczne urządzenie do galwanotechniki, oraz piłkę mechaniczną.

W związku z wystawą poznańską wykonano szereg prac technicznych, jak okucia do modeli, instalacje do wodotrysku, aparatu kinematograficznego, oświetlenia makiet teatralnych itp.

Jako eksponaty o charakterze przemysłowo-artystycznym wykonano świecznik, naczynia i biust Dra A. Baranieckiego.

W warsztacie metalowym przeprowadzony został kurs spawania elektrycznego, kurs spawania gazowego, dokształcające kursy dla uczniów cyzelerskich, bronzowniczych, rytowniczych i tłokarskich.

STOLARNIA. W okresie sprawozdawczym, poza sprzętami oraz innemi drobnemi robotami dla potrzeb Muzeum, wykonano na wystawę poznańską kilka modeli gmachów zabytkowych i mostów, oraz stoiska pod eksponaty, prócz tego garnitur przeznaczony do wnętrza, reprezentującego wytwórczość warsztatów muzealnych. Z dniem 1 października 1929 r. rozpoczął się całoroczny kurs mistrzów stolarskich, zorganizowany po raz pierwszy w Krakowie.

d) KURSY.

W okresie sprawozdawczym zorganizowano całoroczny kurs rysunków geometrycznych, o frekwencji uczniów 24; 2 kursy rysunków stolarskich, uczniów 38; kurs rysunków zawodowych dla przemysłu budowlanego, uczniów 15; 2 kursy rachunkowości ogólnej, uczniów 45; półroczny kurs rysunków zawodowych dla metalowców, uczniów 10; kurs fryzjerski (dla pomocników), uczniów 31; 2 kursy trykotarstwa ręcznego, uczniów 102; kurs galanterji skórniczej (niższy), uczniów 12; kurs galanterji skórniczej (wyższy), uczniów 10; kurs obsługi kotłów parowych, uczniów 23; kurs spawania metali gazowo-elektr., uczniów 44; kurs obsługi silników spalinowych, ucz. 24; dokształcający kurs dla uczniów cyzelerskich, bronzowniczych, rytowniczych i tłokarskich, uczniów 34; kurs obsługi maszyn parowych, uczniów 32; kurs robót ozdobnych dla kobiet, uczn. 52; kurs imitacji drzewa i marmuru (dla lakierników i pokostników), uczniów 38; kurs dekoracji świetlnej wystaw sklepowych i reklamy świetlnej, uczniów 27; wykłady elektrotechniki ogólnej, uczniów 27; kurs typograficzny uczniów 8; kurs krawiecki, uczniów 40; kurs mistrzów stolarskich, uczn. 11.

e) WYSTAWY.

W roku 1929 zorganizowano wystawę kilimów wykonanych w wytwórni ,,Kilim Polski“ podług projektów Prof. B. Tretera, oraz wystawy robót wykonanych na kursach, a mianowicie wystawę robót trykotarskich i haftów; wystawę galanterji skórniczej; wystawę druków i książek wykonanych na zjazd Bibljofilów w Poznaniu, a nadto urządzono wystawę exlibrisów słowiańskich, zorganizowaną przez Towarzystwo Miłośników Książki.

f) WYCIECZKI.

Muzeum organizowało wycieczki dla absolwentów kursów do Wieliczki, Borku Fałęckiego, (do fabryki sody, walcowni żelaza), na Bielany do Wodociągu, do Elektrowni miejskiej, Fabryki Zieleniewskiego, Gazowni i na Śląsk do Królewskiej Huty.

g) KINO.

W czasie od października do grudnia 1928 r. i od lutego do kwietnia 1929 roku wyświetlono ogółem 97 filmów z dziedziny przemysłu, krajoznawstwa, sportu i t. p. przy frekwencji 19.836 osób. Od dnia 1 lipca do 31 grudnia 1929 roku odbyło się 37 przedstawień kinomatograficznych przy frekwencji 7.500 osób.

h) SZOPKA KRAKOWSKA.

Podobnie jak w latach ubiegłych przystąpiono również w okresie Świąt Bożego Narodzenia do wznowienia przedstawień „Szopki Krakowskiej". Odbyło się 12 przedstawień, przy frekwencji 2.440 osób.

i) WYDAWNICTWA.

W roku sprawozdawczym wydano własnym nakładem następujące publikacje:

„Rzeczy Piękne", Rocznik VII. Nr. 10, 11, 12 i Rocznik VIII Nr. 1, 2, 3, 4—6. „Wzory mebli zabytkowych i nowoczesnych" zeszyt 6, 7, 8, 9 i 10. Karola Homolacsa: Studjum Formy Barwy i Światła (dydaktyka obrazowania natury), Marjana Padechowicza: Drewno w przemyśle, rękodziele i gospodarstwie domowem, część I. (opis), Dra Bronisława Biegieleisena: Uświadomienie zawodowe młodzieży rękodzielniczej i sprawozdanie z działalności Pracowni Psychotechnicznej, Dra Medyńskiego: Zdrowie, a wybór zawodu. Katalog Wydawnictw Muzeum Przemysłowego.

W druku:

Leonarda Lepszego: Przemysł Złotniczy w Polsce, Karola Homolacsa: Budowa Ornamentu i Harmonja Barw (dydaktyka zdobnicza), Karola Homolacsa: Podręcznik dla ćwiczeń zdobniczych (wydanie drugie), K. Witkiewicza: Bibljografja Muzeum Przemysłowego 1868—1928.

j) PORADNIA ARTYSTYCZNA.

W okresie sprawozdawczym czynna była stale „Poradnia Artystyczna". Na posiedzeniach rozpatrzono i zaopinjowano projekty przeróbek fasad, projekty szyldów, wywieszek i innych urządzeń reklamowych, oraz projekty nagrobków cmentarnych.

Razem załatwiono do końca 1929 r. 331 spraw.

k) INSTYTUT PSYCHOTECHNICZNY — BIURO PORADY ZAWODOWEJ.

W okresie sprawozdawczym wygłoszono 15 odczytów i referatów na temat zastosowania psychotechniki w szkolnictwie, w wojsku, w rzemiośle, w życiu gospodarczem itd. nietylko w Krakowie, lecz również w Sosnowcu. Prelegentami byli: Dr. Biegeleisen, Dr. Medyński i Dr. Blasberg.

W Pracowni psychotechnicznej zbadano ogółem 4.284 osoby, w tem badań zbiorowych było 3.729, indywidualnych 555. Największą ilość osób zbadano w szkołach powszechnych, następnie w seminarjach oraz w szkole podchorążych.

Zawodowa poradnia przy Pracowni psychotechnicznej udzieliła 118 porad osobom o wykształceniu szkoły powszechnej, średniej i wyższej. Najwięcej życzeń zgłaszających się o poradę było inżynierów i techników, następnie drukarzy, lekarzy, mechaników itd.

l) KOMISJA EGZAMINÓW CZELADNICZYCH I DLA EKSTERNISTÓW.

Egzamina czeladnicze objął w roku sprawozdawczym Urząd wojewódzki. Z ramienia tego Urzędu odbywają się Komisje egzaminacyjne częściowo w Muzeum pod przewodnictwem Dyrektora.

Komisyj tych odbyło się 12: egzaminowano 324 kandydatów dla 28 zawodów.

Komisyj egzaminów szkolnych kandydatów na czeladników odbyło się 10. Egzaminowano 54 kandydatów (16 zawodów).

m) WYSTAWA POZNAŃSKA.

Eksponaty Krakowa obejmowały trzy działy:

I. Administrację miasta: dwa wykresy obejmujące organizację Rady miasta i organizację Magistratu oraz wykazy statystyki ludnościowej i wyznaniowej miasta.

II. Dział kulturalno-artystyczny (Archiwum aktów dawnych, Budownictwo A. i B., Muzea, Teatry, Zarząd Ogrodów miejskich, Zarząd Lasu Wolskiego itd.), obejmujący wykresy, plany, reliefy, fotografje, filmy osobliwości Krakowa, makiety i wydawnictwa.

III. Urządzenia i zakłady dobra publicznego (Elektrownia, Gazownia, Wodociąg, Tramwaj, Zakłady Ceramiczne, Urząd Zdrowia, Zakład Czyszczenia miasta itd.): wykresy, fotografje, reliefy, modele, wydawnictwa.

Ogólna powierzchnia zabudowania obejmowała około 400 m^2.

Muzeum Przemysłowe opracowało projekt i wykonało dekorację pawilonu miasta Krakowa oraz sali kinowej, wykonało większość modeli, mebli, fotografij, druków, opraw, ram, wyrobów metalowych, okuć, lalki do „Szopki", wszelkie opakowania itp.

Udział Gminy miasta Krakowa uwidoczniony został w Katalogu głównym Wystawy w grupie I. B. „Samorządy", w katalogu zaś Związku Samorządów podane jest zestawienie eksponatów. Pozatem Muzeum Przemysłowe wydrukowało szczegółowy katalog rozdawany wycieczkom, oraz osobom interesującym się Pawilonem Krakowskim. Pawilon ten mieścił fontannę wraz z urządzeniem wodnem, 146 tablic statystycznych, planów, map i rysunków; 14 modeli i makiet drewnianych, 6 modeli papierowych; 15 modeli urządzeń technicznych; „Szopkę" z lalkami; 26 sprzętów i gablot, w tem 20 siedzeń w sali kinowej, szereg wyrobów kursów, oraz warsztatów Muzeum; 3 żetony; 100 djapozytów; 80 fotografij urządzeń miejskich; 21 wydawnictw; (w tem monografja miasta Krakowa pt. „Kraków współczesny" z ilustracjami w opracowaniu Tadeusza Przeorskiego), „Przewodnik po Wystawie", katalog wydawnictw Muzeum przemysłowego, 5 albumów, itd. Materjał ten będzie cennym dorobkiem dla celów gminy m. Krakowa, w szczególności daty dotyczące ruchu budowlanego.

Szczegółowe sprawozdanie z ruchu Wystawy, oraz zamknięcie rachunkowe zostanie podane w sprawozdaniu za rok admin. 1930.

Muzeum Przemysłowe zorganizowało propagandę P. W. K. przy pomocy różnych dostępnych mu środków, miedzy innemi

umieszczono 2 afisze dużych rozmiarów w obrębie miasta (na rynku i przed dworcem), a w wydawnictwie „Rzeczy Piękne" opublikowano szereg artykułów propagandowych; począwszy od r. 1927 umieszczono tam 16 artykułów, 70 ilustracyj, dotyczących postępu prac na terenach P. W. K., jak również funkcjonowania samej Wystawy.

Celem umożliwienia zwiedzenia Wystawy urzędnikom i pracownikom miejskim, Magistrat przyznał urzędnikom biorącym udział w wycieczce urządzanej przez Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Urzędników miejskich po 3 dni urlopu, oraz zaliczkę w kwocie 120 zł. strącalną w 6 ratach miesięcznych. Wycieczek takich odbyło się dwie przy udziale przeszło 200 osób. Pracownicy miejscy biorący udział w wycieczce urządzonej przez Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Niższych Funkcjonarjuszy miejskich otrzymali po 3 dni urlopu oraz zaliczkę 80 zł. strącalną w 10 ratach miesięcznych. W wycieczce tej wzięło udział około 60 osób. Ponadto odbyły się dwie wycieczki funkcjonarjuszy tramwajowych, zorganizowane przez Dyrekcję Spółki Tramwajowej.

Na Zjazd Związku miast, który odbył się we wrześniu 1929 r. zorganizowano wycieczkę członków Rady miejskiej, w której wzięło udział około 20 osób.

Wystawa miasta Krakowa cieszyła się ogromnem powodzeniem; wyświetlano cały szereg filmów na życzenie zwiedzających, w szczególności żądane były filmy „Wesele Krakowskie", „Lajkonik", „Szopka Krakowska", „Zabytki m. Krakowa", „Planty" i „Straż Pożarna".

Wystawa została zamknięta w dniu ogólnego zamknięcia Wystawy. Wszelkie materjały zwiezione zostały do Muzeum Przemysłowego, przyczem materjały statystyczne oddano do Biura Statystycznego, modele budowli miejskich Budownictwu miejskiemu, zaś reszta materjału oraz modele pozostały w Muzeum Przemysłowem.

Za udział w Wystawie otrzymała gmina miasta Krakowa dyplom zasługi.

88. Teatr miejski im. J. Słowackiego.

Teatr miejski rozpoczął sezon 1928/1929 w dniu 8 września 1928 r. Spóźnienie otwarcia sezonu nastąpiło wskutek rozpoczęcia z końcem czerwca remontu instalacji światła elektrycznego i przeróbki urządzeń elektrycznych z prądu stałego na zmienny, które to prace nie mogły być wcześniej ukończone. W związku z tem zmontowano horyzont panoramiczny na scenie, który musiano przed otwarciem sezonu należycie wypróbować.

Remont powyższy przeprowadzono na podstawie uchwały Rady miejskiej z 24 maja 1928 r.

Sezon zakończył się 15 sierpnia 1929 r. W ciągu tego czasu dano 351 przedstawień, w tem popołudniowych 51, szkolnych 8, popularnych 53. Polskie sztuki zajęły 165 wieczorów. Sztuk autorów polskich wystawiono 11, obcych 19.

Z pośród polskich sztuk wyróżniły się: „Róża" Żeromskiego, „Achilleis" Wyspiańskiego, „Niespodzianka" Rostworowskiego, oraz „Krakowiacy i Górale" w inscenizacji Dyr. Nowakowskiego, które osiągnęły niebywałą liczbę 62 przedstawień.

Personal artystyczny składał się z 51 osób, a to 20 artystek i 5 kandydatek, oraz 21 artystów i 5 kandydatów.

Gościnnie występował Aleksander Węgierko w Pigmalionie Shawa, która to sztuka osiągnęła 30 przedstawień.

Rozchód wykazał kwotę 1,135.276 zł. 89 gr.

W tym okresie czasu Gmina dopłaciła do teatru kwotę 346.123 zł. 46 gr., to jest kwotę przewidzianą w Dz. III. budżetu miejskiego.

W szczególności dopłata ta wynosiła przez 7 miesięcy roku budżetowego 1928/1929 z budżetowego kredytu 330 tysięcy po 27.500 zł. miesięcznie i przez 5 miesięcy roku budżetowego 1929/1930 z budżetowego kredytu 315.000 zł. po 26.250 zł. miesięcznie. W ten sposób wypłaciła Gmina Teatrowi kwotę 323.750 zł., resztę wypłaciła Gmina na 41% dodatek świąteczny dla całego personalu Teatru miejskiego analogicznie do podobnego dodatku wypłaconego funkcjonarjuszom miejskim.

Okres prowadzenia Teatru we własnym zarządzie Gminy rozpoczął się w dniu 1/X. 1915, tj. z dniem śmierci śp. Pawlikowskiego ostatniego dzierżawcy Gminy i trwał do 31 lipca 1929 r. czyli lat 14.

Stwierdzić należy, że okres własnego zarządu Gminy przypadł na najtrudniejsze dla Teatru czasy wojny światowej i na okres stagnacji gospodarczej powojennej.

Mimo to dzięki wybitnym fachowym zdolnościom dyrektorów, którzy prowadzili z ramienia Gminy scenę krakowską, w szczególności dyrektorom śp. Rydlowi, następnie Adamowi Grzymale-Siedleckiemu, Teofilowi Trzcińskiemu i Dr. Zygmuntowi Nowakowskiemu, Teatr nie tylko przetrwał najcięższe chwile, ale sumienną i celową pracą artystyczną zdołał wybić się ponad przeciętność, przez co spełnił należycie trudne zadanie utrzymania sceny na poziomie prawdziwej sztuki.

Każdy z dyrektorów Teatru kładł główny nacisk na uzupełnienie inwentarza teatralnego, który po fachowem oszacowaniu okazał znaczną wartość.

Majątek teatralny podzielono na: a) nieruchomy, b) ruchomy, c) inwentarz teatralny.

a) MAJĄTEK NIERUCHOMY STANOWIĄ:

I. Gmach Teatru miejskiego;

1) wewnętrzne jego urządzenie jak instalacja elektryczna, gazowa, wodociągowa, kanalizacja, centralne ogrzewanie, sieć telefonów wewn. lokalnych,

2) wyposażenie widowni meblami stale przytwierdzonemi.

II. Budynek pomagazynowy z kotłownią oraz instalacjami.

III. Budynek po dioramie w podworcu szkoły Wład. Jagiełły.

IV. Budynek poszkolny przy pl. św. Ducha z instalacjami.

V. Budynek magazynowy przy ul. Radziwiłłowskiej.

b) MAJĄTEK RUCHOMY STANOWIĄ:

W gmachu Teatru miejskiego uposażenie wewnętrzne widowni, sceny i zascenia, oraz urządzenia wewnętrzne w budynku pomagazynowym, w budynku poszkolnym i w magazynie teatralnym przy ul. Radziwiłłowskiej.

c) INWENTARZ TEATRALNY:

Inwentarz ten składa się z następujących działów: bibljoteka, dekoracje, meble, rekwizyty, kostjumy męskie i damskie, obuwie, bielizna, peruki, firanki, dywany, nakrycia, zbrojownia, przyrządy i materjały elektryczne i obrazy.

Przeprowadzony szacunek inwentarza teatralnego, a więc jednego tylko działu majątku Teatru miejskiego wykazał wartość 920.000 zł.

Komisja budżetowa na posiedzeniu w dniu 20 lutego 1929 r. uchwaliła przejść do systemu dzierżawy Teatru m. Rezolucję powyższą przyjęła Rada miejska na posiedzeniu w dniu 11 marca 1929 r., a na posiedzeniu w dniu 23 maja 1929 uchwaliła Rada oddać Teatr w dzierżawę pp. Teofilowi Trzcińskiemu i Eugenjuszowi Bujańskiemu, którzy złożyli deklarację, że zatrzymają na stanowisku dyrektora administracyjnego dotychczasowego długoletniego dyrektora Jana Mikuckiego.

Kontrakt dzierżawy opiera się na uchwalonych przez Radę miejską głównych postanowieniach, że:

1) dzierżawa ma trwać trzy lata z prawem wypowiedzenia po pierwszym roku,

2) inwentarz zakupiony przez dzierżawców staje się własnością Gminy do wysokości 30.000 zł. rocznie,

3) w repertuarze zastrzega się przedstawienia popularne i szkolne,

4) subwencja Gminy wynosi 250.000 zł. rocznie,

5) dzierżawcy zwracają Gminie gaże personalu robotniczego przejętego na etat Gminy,

6) podatek biletowy oznacza się na 3% w pierwszym roku dzierżawy,

7) kaucja dzierżawców wynosi 70.000 zł.

Pierwszy sezon dzierżawy Teatru miejskiego rozpoczął się 31 sierpnia 1929 r.

87. Archiwum Aktów Dawnych.

Ze zbiorów Archiwum i Bibjoteki korzystało w roku sprawozdawczym 106 osób w ciągu 252 dni (776 dni pracy), w tem 7 osób z poza Krakowa.

Czynności Archiwum.

W roku bieżącym Archiwum przeprowadziło szereg poszukiwań archiwalnych i udzieliło informacyj historycznych władzom, instytucjom i osobom prywatnym.

W związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i pieczęciach dyrektor Archiwum opracował referat uzasadniający w historycznem oświetleniu konieczność nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, celem zachowania dawnych herbów i pieczęci miast, w szczególności herbu m. Krakowa, używanego przez miasto od r. 1281.

Dyrekcja Archiwum przesłała do Budownictwa miejskiego sprawozdanie, dotyczące zawartości puszek z gałki wieży ratuszowej, wraz z odpisem dokumentu, włożonego do gałki w dniu 5 września 1928 r., po odnowieniu hełmu wieży Ratusza. Tekst tego dokumentu zaprojektował Dyr. Archiwum.

Na skutek kwerendy Magistratu m. Gorlic przeprowadzono szczegółowe poszukiwania archiwalne w sprawie pobytu w Krakowie Ignacego Łukasiewicza, twórcy przemysłu naftowego. W wyniku poszukiwań w materjałach z lat 1850 do 1865 sporządzono kilkadziesiąt odpisów z aktów w sprawie założenia w Krakowie składu nafty przez Ignacego Łukasiewicza. Materjały te mają być zużytkowane do pracy historycznej o działalności Ignacego Łukasiewicza na polu przemysłu naftowego.

Stanisławowi Wysockiemu prof. politechniki w Warszawie udzielono w osobnym referacie szczegółowych informacyj biograficznych co do osoby Tomasza Wysockiego, profesora i prorektora Liceum św. Anny w latach 1812—1832.

Zarządowi m. Żarnowca przesłano wyjaśnienia historyczne o mieście Żarnowcu.

Na skutek kwerend osób prywatnych udzielono między innemi informacyj w referatach: J. Chilkiewiczowej z Dziatkiewicz (wojew. wołyńskie), W. Radyszkiewiczowi z Warszawy, L. Wernerowej z Warszawy, J. Krassowskiemu z Sumina (Pomorze), St. Oczkowskiemu z Lublina, Zdz. Galińskiemu z Warszawy.

Po dłuższych poszukiwaniach w Archiwum miasta Krakowa i innych Archiwach przesłano prof. Uniw. w Montpellier E. Grynfelttowi informacje historyczne i odpisy wierzytelne, dotyczące rodziny Grynfelttów.

Dla Dyrekcji Centralnej Bibljoteki Wojskowej w Warszawie sporządzono spis bibljograficzny prasy okopowej i wydawnictw ulotnych z czasów wojny światowej, znajdujących się w Archiwum Naczelnego Komitetu Narodowego i Legjonów Polskich. Archiwum miejskiemu w Toruniu przesłano odpisy budżetów miasta Krakowa za lata 1927, 1928 i 1929. Stronom prywatnym wydano 7 odpisów wierzytelnych.

Z większych prac archiwalnych przeprowadzono kontrolę wszystkich rękopisów i aktów objętych spisem, a nieskatalogowanych. Po uporządkowaniu i przegrupowaniu zostanie opracowany katalog tych rękopisów.

Dotychczas uporządkowano działy: Wielkorządy krakowskie (54 fasc.), Acta publica (9 fasc.), Variae civitates (79 fasc.), Variae familiae pozakrakowskie (38 fasc.), Variae familiae et personae Cracovienses (131 fasc.), dział: Kraków 1795—1809 (37 fasc.), Kraków 1809—1815 (33 fasc.). Uzupełniono kartkowy indeks do aktów radzieckich Kazimierskich, porządkowano akta i księgi jurydyk.

Ułożono zbiór planów arch. Z. Hendla, obejmujący plany odnawiania kościołów i budynków zabytkowych. Uporządko-

wano akta wojenne z lat 1914—1919 (15 fasc.). Uzupełniono zbiór fotografij i rysunków. Nadto oprawiono rękopisów 25 (tomów 26) i książek 97 (tomów 132).

Nabytki.

Zbiory archiwalne powiększyły się kilku darami. Zygmunt Wdowiszewski z Warszawy ofiarował akta majątkowe i procesowe, dotyczące krakowskich rodzin: Westenholzów i Gebhardtów (z lat 1830—1879). Ppłk. Jan Kostrzewski z Krakowa złożył księgę raportów warty głównej na Ratuszu, obejmującą także raporty z czasów przełomu w r. 1918. Mec. Dr. Klemens Bąkowski ofiarował: 1) Rękopis ,,Registrum perceptorum ex expositorum testamenti doctoris Bernardi de Cracovia a. d. 1531—1533, 1538", 2) Pisma (wiersze) satyryczne krakowskie (1836—1847), 3) Bilety wstępu i przypomnienia na zabawy towarzyskie w sali Knotza (Hotel Saski) w Krakowie z roku 1836, 4) Autografy Jacka Malczewskiego, Wojciecha Kossaka i Stanisława Tondosa, 5) Księgę pamiątkową zwiedzających Mogiłę Kościuszki (z lat 1914—1929).

Dr. Józef Muczkowski złożył w darze akta Komitetu dla dostarczania książek jeńcom wojennym, znajdującym się w obozach internowanych, w czasie wojny światowej.

Z Archiwum Magistratu otrzymano akta wojenne z lat 1914—1919.

Radca Leonard Lepszy ofiarował puncynę z XVII w. (narzędzie do cieniowania tła i ozdób ornamentalnych na obrazach i przedmiotach srebrnych).

Biuro konserwacji kościoła N. P. Marji złożyło 4 fragmenty kafli wydobytych przy robieniu wykopów dla osuszenia murów kościoła.

Prezydent miasta przesłał krzyż wojskowy mosiężny z r. 1929 stanowiący odznakę jubileuszową 2 p. szwoleżerów w Starogardzie, ofiarowaną Gminie miasta Krakowa.

Zakupiono portret Pfeifra, dyrektora teatru w Krakowie (1830—1840). Ze zbiorów Muzeum historycznego wypożyczono kilku cechom krakowskim tłoki pieczęci cechowych do adresu hołdowniczego rzemieślników dla Prezydenta Rzeczypospolitej w dniu 28 lipca 1929 r. na Wawelu.

Do zbioru fotografij ofiarowali: Stefanja z Szytylińskich 1° v. Kolkiewiczowa 2° v. Barańska 155 fotografij legjonowych, Dr Hładij 3 fotografje dawnych murów miejskich na Kazimierzu, M. Muzeum Przemysłowe 42 fotografje zakładów miejskich, Tow. Miłośników Krakowa 32 zdjęć fotograficznych Krakowa i okolic, wykonanych przez pluton fotogr. 2 pułku lotniczego, Brachowski 7 fotografij z czasów wojny (1915—1916).

Bibljoteka Archiwum powiększyła się w r. 1929 o 321 książek, z czego: darów 189, zakupionych 82, nadesłanych 33, z dawnych druków Archiwum 16, z wymiany 1.

W r. 1929 ukazały się następujące prace naukowe oparte na materjale źródłowym Archiwum:

Bogusławska B., Kongregacja towarzyszy kunsztu drukarskiego w XVII. i XVIII. w. w Krakowie, Warszawa 1929.

Buczkowski K., Dom Hipolitów w Krakowie (Rocznik krakowski XXII.) 1929.

Budka Wł., Bibljoteka Decjuszów (odb. z Silva Rerum IV.) 1929.

Chmiel A., W sprawie herbu i pieczęci m. Krakowa (Dziennik rozporządzeń stoł. król. m. Krakowa Nr. 1 z r. 1929).

Chmiel A., Historja herbu m. Krakowa, tytuły miasta, barwa miasta (odb. z Dziennika rozp. stoł. król. m. Krakowa, Nr. 7 z r. 1929).

Kętrzyński St., Uwagi o pieczęciach Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego (Przegląd histor. VIII.), Warszawa 1929.

Krasicka J., Kraków i ziemia krakowska wobec konfederacji barskiej (Bibljoteka krakowska Nr. 68), Kraków 1929.

Lachs J., Kronika lekarzy krakowskich, Poznań 1929.

Lepszy K., Oblężenie Krakowa przez arcyks. Maksymiljana, (Bibljoteka krakowska Nr. 66), Kraków 1929.

Mapa województwa krakowskiego z doby Sejmu Czteroletniego pod kierunkiem Wł. Semkowicza opracował K. Buczek. Wydawnictwo Komisji Atlasu hist. Pol. Ak. Um. Plan m. Krakowa (dołączony do tej mapy) opracował T. Czort.

Ptaśnik J., Walka o demokratyzację Krakowa (Kwart. hist. 1929).

Siemieński J., Dział staropolski Ministerstwa Skarbu na Powsz. Wystawie Kraj. w Poznaniu 1929.

Szablowski J., Kościół św. Marka w Krakowie (Rocz. krak. XXII.) 1929.

Szumowski Wł., Krakowska szkoła lekarska po reformach Kołłątaja (Bibljoteka krakowska Nr. 67) 1929.

Tomkowicz St., Klasztor szpitalny św. Jadwigi (Rocz. krak. XXII.) 1929.

88. Miejska Kolej Elektryczna.

I. ODDZIAŁ RUCHU.

a) Linje tramwajowe:

Długość torów	eksploatacyjnych	32·644 km.
,, ,,	zapasowych	0·820 ,,
,, ,,	dojazdowych	1·089 ,,
,, ,,	na dworcach	1·618 ,,
	Ogółem . . .	36·171 km.

b) Linje autobusowe:

Linja	OZNACZENIE LINJI	Długość w km.	Data otwarcia
1.	Barbakan—Prądnik Czerwony	3.00	17/I. 1927
2.	Podgórze—Borek Fałęcki	3.85	1/X. ,,
3.	Podgórze—Prokocim	3.50	1/XII. ,,
4.	Podgórze—Piaski Wielkie	4.00	8/I. 1928
5.	Poczta główna—Grzegórzki	2.90	1/III. ,,

Linja	OZNACZENIE LINJI	Długość w km.	Data otwarcia
6.	Salwator—Las Wolski	4.50	26/V. ,,
7.	ul. Straszewskiego—Zakrzówek	2.80	1/X. ,,
8.	Al. Słowackiego—Prądnik Biały	2.60	1/X. ,,
9.	Rynek Podgórski—Kobierzyn	6.55	1/X. ,,
10.	Mały Rynek—Dąbie	3.20	5/IV. 1929
11.	Mały Rynek—Cmentarz	2.25	2/V. ,,
12.	ul. Podchorążych—Bronowice	4.20	1/VI. ,,
14.	Mały Rynek—Rakowice—Lotnisko	4.20	5/XI. ,,

II. WYNIKI EKSPLOATACYJNE.

a) Linje tramwajowe:

Przewieziono osób:

za biletami jazdy	17,092.234
,, abonamentami	1,934.410
,, biletami szkolnemi miesięcznemi	282.922
,, biletami szkolnemi tygodniowemi . . .	353.398
,, biletami szkolnemi tygod. porannemi . .	870.162
,, bloczkami abonamentowemi	653.750
Razem . . .	21,186.876
Przebieżono wozokm. obliczeniowych . . .	2,939.148
,, ,, rzeczywistych	3,230.599

Na 1 wozokm. rzecz. przypada osób 6·55.

Na 1 mieszkańca przypada jazd 101.

Dochód na 1 wozokm. zł. 1·28.

Zużyto prądu: 2,694.375 Kwg.

,, ,, na 1 wozokm. 0·916 Kwg.

b) Linje autobusowe:

Przewieziono osób: 1,686.472.

Przebieżono wozokm. 652.875.

Na 1 wozokm. przypada osób: 2·583.

Zużyto benzyny: 142.057 kg.

Zużyto smarów: 4.255 kg.

III. ODDZIAŁ BUDOWY I KONSERWACJI SIECI.

Wymieniono poczwórne skrzyżowanie torów w Rynku Głównym u wylotu ul. Florjańskiej, około 530 m. b. szyn, 2.460 m. b. drutu miedzianego, 143 m. b. kabla ziemnego.

Zabrukowano 4.110 m^2 bruku między torami, podbito szutrem 1.785 m. b. toru i betonem 400 m. b. toru.

Prócz tego przeprowadzono gruntowne prace około konserwacji całej sieci tramwajowej, wraz ze zwrotnicami i skrzyżowaniami.

IV. ODDZIAŁ WARSZTATOWY.

Tabor wozowy składa się: z 65 wozów motorowych
i z 17 ,, doczepnych.

Oprócz normalnych prac około naprawy i konserwacji taboru, przeprowadzono przeróbkę 2-ch wozów doczepnych normalnotorowych na wozy motorowe, jakoteż przeróbkę 3-ch wozów wąskotorowych wysokiego typu na typ niższy.

Dział samochodowy obejmował: 1 samochód osobowy, 5 samochodów ciężarowych, 2 samochody kontrolne, 1 montażowy i 30 autobusów (w tem w ciągu roku 1929 zakupiono 18 nowych autobusów).

V. KOLONJE DLA MŁODZIEŻY.

Podobnie jak w poprzednim roku i w roku 1929 Krakowska Spółka Tramwajowa utrzymywała kolonje lecznicze dla dzieci swych pracowników w Rabce. Z kolonij tych korzystało: 251 dzieci, w tem 137 dziewcząt i 114 chłopców.

Z kolonji letniej w Kobiernicach korzystało: 40 dzieci, w tem 23 dziewcząt i 17 chłopców, na sezon zaś zimowy do Kobiernic wysłano 20 dzieci, w tem 10 dziewcząt i 10 chłopców.

Koszty utrzymania kolonij pokrywała Krakowska Spółka Tramwajowa. Koszt na dzień i głowę wraz z kąpielami i zabiegami lekarskiemi wynosił około 6 zł.

Ponadto w Zakładzie leczniczym Uniwersytetu Jagiell. dla dzieci gruźliczych w Zakopanem, utrzymuje Krakowska Spółka Tramwajowa dwoje gruźliczych dzieci swych pracowników.

Razem z kolonij i półkolonij leczniczych urządzonych na koszt Miejskiej Kolei Elektrycznej korzystało 463 dzieci.

89. Sądy przysięgłych.

W ciągu roku 1929 ułożył Magistrat listę pierwotną sędziów przysięgłych, obejmującą 6.222 nazwisk obywateli uprawnionych do pełnienia obowiązków sędziów przysięgłych i przesłał ją Prezydjum Sądu Okręgowego w przepisanym terminie.

90. Finanse miasta.

Majątek Gminy oraz zakładów i przedsiębiorstw m. w okresie sprawozdawczym nie uległ zasadniczej zmianie. Długi miasta Krakowa wynoszą obecnie około 22,000.000 zł., a zakładów i przedsiębiorstw miejskich około 7,000.000 zł.

91. Budżet Gminy.

Gospodarka miejska prowadzona jest w granicach rokrocznie uchwalanego przez Radę miejską budżetu, zatwierdzanego przez Urząd wojewódzki. Na okres 1929/30 budżet Gminy zamyka się w ogólnej kwocie wydatków zł. 56,881.292, tj. prawie o 10,000.000 zł. więcej od budżetu na rok 1928/29.

W kwocie tej mieszczą się wydatki zwyczajne złotych 42,044.596 i nadzwyczajne w kwocie zł. 14,836.696.

Budżet administracyjny miejski wynosi:

w wydatkach zwyczajnych	22,909.342 zł.
w wydatkach nadzwyczajnych	9,729.968 ,,
Razem . . .	32,639.310 zł.

Dochody zwyczajne i nadzwyczajne preliminowane były na kwotę zł. 32.640.615.

Budżet przedsiębiorstw miejskich wynosił:

w wydatkach zwyczajnych	19,135.254 zł.
w wydatkach nadzwyczajnych	5,106.728 „
Razem . . .	24,241.982 zł.

Czysty zysk z przedsiębiorstw miejskich preliminowany był na zł. 4.028.338.

92. Ludność miasta.

Z końcem roku 1929 Kraków liczył bez załogi wojskowej 210.632 ludności cywilnej, w tem 93.885 mężczyzn, 116.747 kobiet, 157.378 chrześcijan, 53.254 żydów.

Kraków, dnia 31 stycznia 1929 r.

Inż. Karol Rolle
Prezydent miasta.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.
OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. VII. 40661/1929.

ROZPORZĄDZENIE

Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 9 stycznia 1930 r. o zmianie § 87 regulaminu porządkowego.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 5 grudnia 1929 Magistrat zarządza co następuje:

§ 1.

§ 87 Regulaminu porządkowego dla miasta Krakowa z dnia 24 sierpnia 1884 w dotychczasowem brzmieniu znosi się, a nadaje mu się brzmienie następujące:

Magistrat może zwolnić właściciela realności od obowiązku utrzymywania stałego stróża domu i zezwolić na pełnienie czynności stróża innej osobie lub na spełnianie czynności tych przez jednego stróża w kilku sąsiednich domach.

§ 2.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. II. 60375/29.

OGŁOSZENIE

w sprawie poboru podatku gminnego do państwowego podatku gruntowego w r. 1930.

Magistrat podaje do wiadomości, że Urząd Wojewódzki w Krakowie reskryptem z dnia 8 listopada 1929 L. Sm. 316/Fin. zatwierdził zgodnie z uchwałą Wydziału Wojewódzkiego uchwałę Rady miasta z dnia 17 października 1929 r., powziętą na zasadzie art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. Dz. u. Nr. 65 poz. 505 i art. 4 ustawy z 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94 poz. 747 w przedmiocie poboru w r. 1930 — na rzecz Gminy miasta Krakowa — dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego w wysokości 135%, obniżonej według zasad wymienionych w ustępie drugim art. 14 ustawy z 15 czerwca 1923 wyżej przytoczonej.

Dnia 29 stycznia 1930 r.
Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. II. 1575/30.

OGŁOSZENIE

w sprawie poboru dodatku gminnego do państwowego podatku od nieruchomości w r. 1930.

Magistrat podaje do wiadomości, że na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 17 października 1929, powziętej w myśl art. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923. Dz. U. Nr. 94 poz. 747. Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w r. 1930 dodatek komunalny do państwowego podatku od nieruchomości w wysokości 100% tego podatku.

Dnia 29 stycznia 1930 r.
Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. M. U. P. 888/30. Kraków, dnia 29 stycznia 1930.

Zmiana statutu podatku od towarów, przywożonych do Krakowa.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zasadzie postanowień art. 12, 36 i 37 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11-go sierpnia 1923 Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 w związku z § 2 rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 Dz. U. R. P. Nr. 40 poz. 356. Krakowski Urząd Wojewódzki rozporządzeniem z dnia 22 stycznia 1930 l. Sam. 949 zatwierdził Statut uchwalony przez komisję administracyjną Rady m. imieniem tejże Rady na posiedzeniu dnia 18 grudnia 1929 w przedmiocie poboru podatku komunalnego od towarów, przewożonych kolejami żelaznemi i drogą wodną.

Na mocy powyższego rozporządzenia gmina m. Krakowa pobierać będzie podatek towarowy według nowego statutu od dnia 1-go lutego 1930.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Załącznik do L. M. U. P. 8084/29.

STATUT

podatku od towarów, przywożonych do Krakowa drogami żelaznemi lub drogą wodną.

Przedmiot podatku.

§ 1. Na mocy art. 12 ustawy z 11 sierpnia 1923 Nr. 94 Dz. U. Rz. P. poz. 747 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych gmina miasta Krakowa pobiera podatek od towarów, przywożonych do miasta kolejami i drogą wodną.

§ 2. Od podatku towarowego wolne są:

a) towary, podlegające państwowym podatkom od spożycia, zużycia, względnie produkcji, oraz stanowiące monopol państwowy;

b) ładunki, stanowiące własność Państwa lub samorządu terytorjalnego;

c) artykuły, przeznaczone do odbudowy zabudowań mieszkalnych i gospodarczych, zniszczonych wojną;

d) ładunki, przewożone przez stację kolejową „transito";

e) przesyłki ekspresowe, bagażowe i pocztowe.

Nadto w myśl art. 34 Rozp. Prezydenta Rzeczy-

pospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 Nr. 42 Dz. U. Rz. P. poz. 372 o rozbudowie miast wolne są od podatku materjały budowlane, o ile są przeznaczone na cele mieszkaniowo-budowlane.

Normy podatku.

§ 3. Podatek od towarów, przywożonych z odległości do 50 km., dalej od towarów, przywożonych w przesyłkach drobnych do 20 kg., wreszcie od towarów poniżej wymienionych wynosi połowę należytości kolejowej za 5 km., a gdy taryfy nie przewidują stawki za taką odległość, trzecią część opłaty przewowowej za 10 km.

Towarami, o których wyżej mowa, są:

1) budulec drzewny nieobrobiony, drzewo celulozowe i osikowe,
2) cegły i dachówki,
3) cement,
4) drzewo opałowe,
5) jaja,
6) kamienie, minerały surowe i zgrubsza obrobione,
7) karpina,
8) ryż surowy, kasza krajowa, groch i otręby,
9) kości surowe,
10) kwas siarkowy i solny i sól glauberska,
11) masa drzewna i celuloza, budulec obrobiony,
12) masa kamienna,
13) melasa,
14) mleko i jego przetwory (nabiał),
15) nawozy sztuczne i naturalne, oraz fosforyty,
16) odpadki skór i obrzynki do 4 cm. szerokości,
17) papa dachowa,
18) pasza, trawa, siano, słoma, plewy,
19) piasek, żwir i glina,
20) rudy, żużle, szlaka, wypałki pirytowe,
21) smoła węglowa surowa i preparowana oraz gudron,
22) szkło tłuczone,
23) szmelc,
24) szmaty,
25) wapień, dolomit, oraz wapno palone,
26) zboże w ziarnie, mąka zbożowa, chleb i suchary z chleba,
27) ziemniaki świeże, jarzyny, warzywa, buraki cukrowe oraz wytłoki buraczane,
28) zwierzęta i ptactwo domowe żywe,
29) żelazo surowe (surówka), żelazo walcowane i odlewy z żelaza, stal w blokach i walcowana,
30) kaolina, siarka i soda, sprowadzane dla wyrobu ultramaryny.

§ 4. Podatek od towarów, przywożonych z odległości od 50 do 200 km., a nie wymienionych w § 3 równa się opłacie przewozowej za odległość 10 km.

§ 5. Podatek od towarów, pochodzących z większej odległości niż 200 km., a nie wymienionych w § 3 równa się kolejowej opłacie przewozowej za 15 km., a gdy taryfy nie przewidują stawki za tą odległość — opłacie przewozowej za 10 km.

§ 6. Podatek towarowy od koni i bydła rogatego rosłego, przysyłanych na sztuki, od których opłatę kolejową oblicza się według sztuk, a nie według wagi, wynosi po 2 zł. od sztuki, od innych zwierząt po 50 gr. od sztuki.

Taryfa podatkowa.

A) Przedmioty, mające ulgę z ustawy (§ 3)

(Przesyłki zwyczajne).

Przedmiot	Drobne	Wagonowo 5.000 kg.	Wagonowo 10.000 kg.	Wagonowo 15.000 kg.
	za 100 kg. — groszy			
Budulec drzewny nieobrobiony, obrobiony, drzewo celulozowe i osikowe, cegła, ziemniaki	20	8	8	8
Drzewo opałowe, karpina	20	11	11	11
Dachówka	20	10	10	10
Cement do budowy dróg, kamienie budowlane	21	8	8	8
Cement do budowy domów, smoła węglowa	21	12	12	12
Jaja	21	20	20	20
Ryż surowy i kasza krajowa	21	18	16	13
Groch	21	13	13	12
Otręby	21	11	11	10
Kości surowe	49	18	17	16
Kwas siarkowy	30	10	10	10
Kwas solny, żelazo i stal walcowane	30	11	11	11
Sól glauberska	51	19	18	18
Masa drzewna i celuloza	49	15	14	14
Masa kamienna	49	13	12	11
Melasa, papa dachowa, szkło tłuczone	21	12	12	11
Mleko, nabiał	20	19	16	13
Nawozy sztuczne	30	12	12	12
Fosforyty, glina surowa, ruda żelazna, żużle i szlaka	30	9	9	9
Odpadki i obrzynki skór	49	27	25	25
Pasza bydlęca	20	12	11	10
Piasek i żwir	30	7	7	7
Szmelc	20	12	12	12
Szmaty	49	19	18	18
Wapno	21	10	10	10
Zboże w ziarnie, jarzyny i warzywa świeże	20	13	12	12
Mąka, chleb	20	18	16	13
Zwierzęta i ptactwo domowe żywe	21	20	20	15
Surówka żelazna	30	13	13	13
Kaolina, siarka, soda do wyrobu ultramaryny	30	22	21	21

B). Przedmioty, którym przyznano ulgę uchwałą Komisji administracyjnej z dnia 18 XII. 1929 imieniem Rady m.

(Przesyłki zwyczajne).

Przedmiot	drobne	wagonowe 5.000 kg.	wagonowe 10.000 kg.	wagonowe 15.000 kg.
	za 100 kg. — groszy			
	do 50 km.			
Ryż	30	20	20	19
	do 200 km.			
	1.00	72	70	70
	nad 200 km.			
	1.30	93	90	84
	do 50 km.			
Krochmal pszenny i ryżowy	30	20	20	20
	do 200 km.			
	80	70	65	60
	nad 200 km.			
	1.10	85	80	80
	do 50 km.			
Owoce krajowe	20	22	21	21
	do 200 km.			
	80	66	63	60
	nad 200 km.			
	1.10	68	65	63
	do 50 km.			
Herbata	35	35	30	30
	do 200 km.			
	1.20	80	1.00	1.00
	nad 200 km.			
	1.00	1.00	90	90
	do 50 km.			
Kawa	35	35	30	30
	do 200 km.			
	1.20	90	90	90
	nad 200 km.			
	1.00	90	90	90
	do 50 km.			
Mięso	25	20	20	20
	do 200 km.			
	80	80	60	50
	nad 200 km.			
	1.10	75	70	60
	do 50 km.			
Makaron	25	20	20	20
	do 200 km.			
	80	70	70	70
	nad 200 km.			
	1.10	85	80	75

Przedmiot	drobne	wagonowe 5.000 kg.	wagonowe 10.000 kg.	wagonowe 15.000 kg.
	za 100 kg. — groszy			
	do 50 km.			
Śledzie	20	12	12	11
	do 200 km.			
	80	40	40	40
	nad 200 km.			
	1.00	50	50	40
	do 50 km.			
Świece	30	30	25	20
	do 200 km.			
	1.10	80	70	70
	nad 200 km.			
	1.40	93	90	85
	do 50 km.			
Mydło zw.	25	20	20	20
	do 200 km.			
	80	70	70	65
	nad 200 km.			
	1.10	85	80	75
	do 50 km.			
Słonina i smalec	21	20	20	20
	do 200 km.			
	80	70	65	60
	nad 200 km.			
	1.02	84	80	75
	do 50 km.			
Papier	21	13	12	12
	do 200 km.			
	80	42	40	40
	nad 200 km.			
	1.02	53	50	50

C) Wszystkie przedmioty z wyłączeniem ulgowych pod A i B na podstawie normalnych klas taryfowych.

Przesyłki pośpieszne.

a) normalne (P 1)

drobne (niżej 5.000 kg.) 1/3 za 10 km. 60 gr. za 100 kg.
za 10 km. 180 „ „ „
półwag. (5.000 kg. i więcej) 1/3 za 10 km. 40 „ „ „
za 10 km. 122 „ „ „
całowag. (10.000 kg. i więcej) 1/3 za 10 km. 39 „ „ „
za 10 km. 117 „ „ „
całowag. (15.000 kg. i więcej) 1/3 za 10 km. 37 „ „ „
za 10 km. 113 „ „ „

b) ulgowe (P 2)

drobne . . . . . 1/3 za 10 km. 53 gr. za 100 kg.
za 10 „ 160 „ „ „
półwag. . . . . . 1/3 za 10 „ 35 „ „ „
za 10 „ 107 „ „ „

całowag. (10.000 kg.)	1/3 za 10 km.	34 gr. za 100 kg.
	za 10 „	103 „ „ „
całowag. (15.000 kg.)	1/3 za 10 „	33 „ „ „
	za 10 „	100 „ „ „

Przesyłki zwyczajne.

a) drobne

I klasa	1/3 za 10 km.	53 gr. za 100 kg.
	za 10 „	160 „ „ „
II „	1/3 za 10 „	51 „ „ „
	za 10 „	154 „ „ „
III „	1/3 za 10 „	49 „ „ „
	za 10 „	148 „ „ „
IV „	1/3 za 10 „	47 „ „ „
	za 10 „	142 „ „ „
V „	1/3 za 10 „	45 „ „ „
	za 10 „	137 „ „ „

b) wagonowe

Klasa		półwag.	(całowag. 10.000 kg.)	(całowag. 15.000 kg.)
1.	1/3 za 10 km.	35 gr.	34 gr.	33 gr.
	za 10 „	107 „	103 „	100 „
2.	1/3 za 10 „	33 „	32 „	31 „
	za 10 „	100 „	97 „	94 „
3.	1/3 za 10 „	31 „	30 „	29 „
	za 10 „	94 „	91 „	89 „
4.	1/3 za 10 „	29 „	28 „	28 „
	za 10 „	89 „	86 „	84 „
5.	1/3 za 10 „	28 „	27 „	26 „
	za 10 „	85 „	82 „	80 „
6.	1/3 za 10 „	27 „	25 „	25 „
	za 10 „	81 „	77 „	76 „
7.	1/3 za 10 „	25 „	24 „	23 „
	za 10 „	76 „	73 „	71 „
8.	1/3 za 10 „	24 „	22 „	22 „
	za 10 „	72 „	68 „	67 „
9.	1/3 za 10 „	18 „	17 „	17 „
	za 10 „	55 „	52 „	51 „
10.	1/3 za 10 „	22 „	21 „	21 „
	za 10 „	68 „	65 „	63 „
11.	1/3 za 10 „	21 „	20 „	19 „
	za 10 „	64 „	60 „	59 „
12.	1/3 za 10 „	19 „	18 „	18 „
	za 10 „	59 „	56 „	54 „
13.	1/3 za 10 „	17 „	15 „	15 „
	za 10 „	51 „	47 „	46 „
14.	1/3 za 10 „	18 „	17 „	16 „
	za 10 „	56 „	52 „	50 „
15.	1/3 za 10 „	17 „	16 „	15 „
	za 10 „	52 „	48 „	46 „
16.	1/3 za 10 „	15 „	14 „	14 „
	za 10 „	47 „	44 „	42 „
17.	1/3 za 10 „	17 „	15 „	15 „
	za 10 „	52 „	47 „	46 „
18.	1/3 za 10 „	14 „	13 „	13 „
	za 10 „	44 „	40 „	39 „
19.	1/3 za 10 „	13 „	12 „	11 „
	za 10 „	40 „	36 „	35 „
20.	1/3 za 10 „	13 „	12 „	10 „
	za 10 „	40 „	36 „	31 „

za 100 kilogramów

21.	1/3 za 10 km.	68 gr.	66 gr.	71 gr.
	za 10 „	205 „	200 „	215 „

za 1 m² powierzchni wagonu.

D) Wszystkie przedmioty z wyłączeniem ulgowych pod A i B na podstawie taryf wyjątkowych.

A 1.

obejmuje wszystkie towary, wyszczególnione w klasyfikacji towarów na odległość do 100 km.

Przesyłki pośpieszne.

a) normalne (P 1)

drobne	1/2 za 5 km.	60 gr. za 100 kg.
	za 10 „	151 „ „ „
półwagonowe . .	1/2 za 5 „	35 „ „ „
	za 10 „	93 „ „ „
całow. (10.000 kg.)	1/2 za 5 „	33 „ „ „
	za 10 „	88 „ „ „
całow. (15.000 kg.)	1/2 za 5 „	32 „ „ „
	„ 10 „	84 „ „ „

b) ulgowe (P 2)

drobne	1/2 za 5 km.	55 gr. za 100 kg.
	„ 10 „	131 „ „ „
półwagonowe . .	1/2 „ 5 „	31 „ „ „
	„ 10 „	78 „ „ „
całow. (10.000 kg.)	1/2 „ 5 „	30 „ „ „
	„ 10 „	74 „ „ „
całow. (15.000 kg.)	1/2 „ 5 „	29 „ „ „
	„ 10 „	71 „ „ „

Przesyłki zwyczajne.

a) drobne

I klasa	1/2 za 5 km.	55 gr. za 100 kg.
	„ 10 „	131 „ „ „
II „	1/2 za 5 „	54 „ „ „
	„ 10 „	125 „ „ „
III „	1/2 za 5 „	52 „ „ „
	„ 10 „	119 „ „ „
IV „	1/2 za 5 „	51 „ „ „
	„ 10 „	113 „ „ „
V „	1/2 za 5 „	50 „ „ „
	„ 10 „	108 „ „ „

b) wagonowe

Klasa		półwag.	(całowag. 10.000 kg.)	(całowag. 15.000 kg.)
1.	1/2 za 5 km.	31 gr.	30 gr.	29 gr.
	„ 10 „	78 „	74 „	71 „
2.	1/2 „ 5 „	29 „	28 „	28 „
	„ 10 „	73 „	70 „	67 „
3.	1/2 „ 5 „	28 „	27 „	26 „
	„ 10 „	68 „	65 „	63 „
4.	1/2 „ 5 „	26 „	26 „	25 „
	„ 10 „	65 „	62 „	60 „
5.	1/2 „ 5 „	26 „	25 „	24 „
	„ 10 „	63 „	60 „	58 „
6.	1/2 „ 5 „	25 „	24 „	24 „
	„ 10 „	61 „	57 „	56 „

Klasa		półwag.	(całowag. 10.000 kg.)	(całowag. 15.000 kg.)
7.	1/2 za 5 km.	24 gr.	23 gr.	23 gr.
	„ 10 „	58 „	55 „	53 „
8.	1/2 „ 5 „	22 „	21 „	21 „
	„ 10 „	54 „	50 „	49 „
9.	1/2 „ 5 „	18 „	17 „	17 „
	„ 10 „	42 „	39 „	38 „
10.	1/2 „ 5 „	21 „	20 „	20 „
	„ 10 „	51 „	48 „	46 „
11.	1/2 „ 5 „	20 „	19 „	18 „
	„ 10 „	48 „	44 „	43 „
12.	1/2 „ 5 „	18 „	17 „	17 „
	„ 10 „	44 „	41 „	39 „
13.	1/2 „ 5 „	18 „	17 „	16 „
	„ 10 „	41 „	37 „	36 „
14.	1/2 „ 5 „	17 „	16 „	16 „
	„ 10 „	42 „	38 „	36 „
15.	1/2 „ 5 „	16 „	15 „	15 „
	„ 10 „	39 „	35 „	33 „
16.	1/2 „ 5 „	15 „	14 „	13 „
	„ 10 „	35 „	32 „	30 „
17.	1/2 „ 5 „	18 „	17 „	17 „
	„ 10 „	43 „	38 „	37 „
18.	1/2 „ 5 „	14 „	13 „	12 „
	„ 10 „	33 „	29 „	28 „
19.	1/2 „ 5 „	12 „	11 „	11 „
	„ 10 „	30 „	26 „	25 „
20.	1/2 „ 5 „	12 „	11 „	10 „
	„ 10 „	30 „	26 „	22 „
	za 100 kilogramów			
21.	1/2 „ 5 „	64 „	62 „	66 „
	„ 10 „	155 „	150 „	165 „

za 1 m^2 powierzchni podłogi wagonu.

A 2.

Materjały do budowy i utrzymania publicznych dróg, ulic, regulacji rzek etc.

A. 1/2 za 5 km. 7 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 17 „ „ „
„ 15 „ 18 „ „ „
B. 1/2 „ 5 „ 8 „ „ „
„ 10 „ 19 „ „ „
„ 15 „ 20 „ „ „

C D). Opłaty normalnych klas, zniżone o 50%.

A 3.

Rury żelazne i stalowe.

A. 1/2 za 10 km. 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 71 „ „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 21 „ „ „ „
„ 10 „ 63 „ „ „ „

B 1.

Ziemniaki świeże.

1/3 za 10 km. 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 35 „ „ „

B 2.

Nasiona buraków cukrowych.

1/3 za 10 km. 21 20 19 gr. (pół-całow.) za 100 kg.
„ 10 „ 64 60 59 „ „ „

B 8.

Owoce i jagody świeże.

1/3 za 10 km. 19 18 18 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 59 56 54 „ „ „

B 10.

Pasza zielona świeża lub kiszona.

1/2 za 5 km. 12 11 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 30 26 24 „ „ „
„ 15 „ 36 30 27 „ „ „

C 3.

Ryby.

A. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 29 28 28 „ „ „
„ 10 „ 89 86 84 „ „ „
C. 1/3 „ 10 „ 22 21 21 „ „ „
„ 10 „ 68 65 63 „ „ „
D. 1/3 „ 10 „ 18 17 16 „ „ „
„ 10 „ 56 52 50 „ „ „

D 1.

Drzewo użytkowe.

1/2 za 5 km. 17 16 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 39 36 35 „ „ „
„ 15 „ 46 40 37 „ „ „

D 2.

Drzewo (karpina, chróst etc.)

1/2 za 5 km. 11 gr. 11 gr. (całow. za 100 kg.)
„ 10 „ 24 „ 23 „ „ „
„ 15 „ 26 „ 25 „ „ „

D 3 i D 4.

Drzewo użytkowe strugane, ciosane, żerdzie etc.

1/2 za 5 km. 17 16 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 37 35 34 „ „ „
„ 15 „ 42 38 36 „ „ „

D 5.

Deszczułki, fryzy etc.

1/3 za 10 km. 17 15 15 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 51 47 46 „ „ „

D 6.

Deski rezonansowe.

1/3 za 10 km. 18 17 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 56 52 50 „ „ „

E 3.

Koks węglowy.

1/2 za 5 km. 15 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 34 „ „ „
„ 15 „ 40 „ „ „

E 3 a.

Koks węglowy.

1/2 za 5 km. 14 gr. za 100 gr.
„ 10 „ 32 „ „ „
„ 15 „ 36 „ „ „

E 5.

Miał koksowy.

A. 1/2 za 5 km. 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 27 „ „ „
„ 15 „ 31 „ „ „
B. 1/2 za 5 „ 11 „ „ „
„ 10 „ 25 „ „ „
„ 15 „ 29 „ „ „

E 10.

Torf.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „

G 2.

Wysłodki buraczane.

1/2 za 5 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „
„ 15 „ 20 „ „ „

G 5.

Wyroby młynarskie.

A. 1/3 za 10 km. 18 17 17 gr. za 100 kg.
B. „ 10 „ 55 52 51 „ „ „

G 6.

Otręby zbożowe.

1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ „

G 9.

Oleje roślinne.

A. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 77 71 „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 35 „ „ „

G 12.

Drożdże.

drobno 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ „
wagon. 1/3 „ 10 „ 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „

H 1.

Ruda żelazna.

A. C. 1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 „ „ „
„ 15 „ 22 „ „ „
B. 1/2 za 5 „ 8 „ „ „
„ 10 „ 18 „ „ „
„ 15 „ 19 „ „ „

H 2.

Ruda żelazna.

1/3 za 10 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 26 „ „ „

H 5.

Złom żelaza.

1/2 za 5 km. 12 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 28 „ „ „
„ 15 „ 31 „ „ „

H 6.

Surówka żelazna.

A. 1/3 za 10 km. 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 29 „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 11 „ „ „
„ 10 „ 35 „ „ „

H 9.

Surówka żelazna.

A. 1/3 za 10 km. 13 13 gr. (całowag.) za 100 kg
„ 10 „ 40 39 „ „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 20 19 „ „ „ „
„ 10 „ 60 59 „ „ „ „

J 6.

Ługi mydlarskie.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „

K 1.

Cement.

1/2 za 5 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „
„ 15 „ 35 „ „ „

K 3.

Kamienie, cegły.

A. 1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 „ „ „
„ 15 „ 23 „ „ „
B. 1/2 „ 5 „ 10 „ „ „
„ 10 „ 22 „ „ „
„ 15 „ 25 „ „ „

K 4.

Płyty i tafle z gliny.

1/2 za 5 km. 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 30 „ „ „
„ 15 „ 33 „ „ „

K 5.

Kafle gliniane.

A. drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 14 13 13 „ „ „
„ 10 „ 44 40 39 „ „ „
B. drobne jak pod A.
wagon. 1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ „
C. drobne 1/3 za 10 km. 49 „ „ „
„ „ 148 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 19 18 18 „ „ „
„ 10 „ 59 56 54 „ „ „

K 6.

Rury kamionkowe.

A. 1/3 za 10 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 42 „ „ „
B. C. drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 19 18 18 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 59 56 54 „ „

K 7.

Porcelanowe naczynia.

A. drobne 1/3 za 10 km. 51 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 154 „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 33 32 31 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 100 97 94 „ „ „
B. drobne 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ „
wagon 1/3 za 10 km. 28 27 26 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 85 82 80 „ „ „

K 8.

Wyroby z porcelany.

A. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „
B. 1/3 za 10 km. 21 20 19 „ „ „
„ 10 „ 64 60 59 „ „ „

K 9.

Inwentarz przemysłu budowlanego.
Normalny podatek zniżyć o 25%.

L 1.

Tektura surowa.

1/3 za 10 km. 18 gr. za 100 gr.
„ 10 „ 54 „ „ „

L 2.

Papier w rolach.

A. B. C drobne 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ „
A. wagon. 1/3 za 10 km. 21 20 19 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 64 60 59 „ „ „
B. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ „
C. 1/3 za 10 km. 29 28 28 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 89 86 84 „ „ „

M 1 Ruda siarkowa co do opłaty = H 1.

M 2.

Fosforyty.

1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „
„ 15 „ 21 „ „ „

M 3.

Kwas siarkowy.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ „

M 5. Nawozy co do opłaty = M 3.

M 6.

Superfosfaty.

A. B. 1/2 za 5 km. 12 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 27 „ „ „ „
„ 15 „ 30 „ „ „ „

M 7.

Azotan amon.

1/2 za 5 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 22 „ „ „ „
„ 15 „ 25 „ „ „ „

M 8.

Śrut kostny odklejony.

1/2 za 5 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 30 „ „ „ „
„ 15 „ 33 „ „ „ „

M 9.

Sole potasowe naturalne.

A. 1/2 za 5 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „ „
„ 15 „ 21 „ „ „ „
B. 1/2 „ 5 „ 11 „ „ „ „
„ 10 „ 24 „ „ „ „
„ 15 „ 26 „ „ „ „

M 10.

Nawozy.

1/2 za 5 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 19 „ „ „ „
„ 15 „ 21 „ „ „ „

M 11.

Nawozy.

drobne 1/3 za 10 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 44 „ „ „ „
półwag. 1/3 „ 10 „ 13 „ „ „ „
„ 10 „ 39 „ „ „ „
całowag. według opłaty dotyczącej taryfy wyjątkowej (M 5-M 10) za 15.000 kg., podwyższonej o 10%.

O 1.

Konopie i len.

A. 1/3 za 10 km. 13 12 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 40 36 35 „ „ „ „
B. 1/3 „ 10 „ 21 20 19 „ „ „ „
„ 10 „ 64 60 59 „ „ „ „
C. 1/3 „ 10 „ 29 28 28 „ „ „ „
„ 10 „ 89 86 84 „ „ „ „
D. 1/3 „ 10 „ 14 13 13 „ „ „ „
„ 10 „ 44 40 39 „ „ „ „

R 2.

Wody mineralne.

drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ „ „
wagon. 1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ „ „

Organa poborowe.

§ 8. Poborem podatku od towarów z ramienia Gminy m. Krakowa zajmuje się Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja akcyzy), jako odrębny organ dla poboru podatku od towarów i innych opłat ustanowiony.

Osoby obowiązane do płacenia podatku.

§ 9. Każdy, kto wprowadza do Krakowa towary, dowiezione koleją żelazną, winien przed wyprowadzeniem ich z dworca do miasta podać pisemnie lub ustnie dotyczącemu Urzędowi poborowemu jakość i wagę towaru, dołączyć list przewozowy, oraz uiścić przepisany podatek, ewent. wykazać, że są od podatku wolne.

Właściciele zakładów przemysłowych, połączonych torem przemysłowym winni otrzymane towary zgłosić do opodatkowania w podobny sposób jak wyżej i uiścić podatek przed wprowadzeniem przedmiotów na tor przemysłowy.

Towary, dowożone do Krakowa Wisłą, należy zgłosić ustnie lub pisemnie przy podaniu jakości i wagi, oraz opłacić w odnośnym Urzędzie poborowym przed wyładowaniem na brzeg.

Podstawą do wymiaru podatku jest w zasadzie waga, podana w liście kolejowym lub liście ładunkowym.

W razie wątpliwości, czy waga podana w liście zgadza się z rzeczywistą wagą towaru, lub w razie braku listu, organa poborowe zarządzą przeważenie.

Przy towarach, przychodzących w opakowaniu, podstawą wymiaru opłaty jest waga brutto, t. j. z opakowaniem łącznie.

Niezapłacenie w terminie podatku pociąga za sobą doliczenie odsetek i kar za zwłokę oraz kosztów egzekucyjnych według postanowień Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 Nr. 46 Dz. U. Rz. P. poz. 401.

Przekroczenia i ich karanie.

§ 10. a) Kto w zamiarze uchylenia się od obowiązku płacenia podatku od towarów składa wobec miejskiego organu Miejskiego Urzędu Poboru (Administracji akcyzy) nieprawdziwe lub niezupełne zeznania, albo w tymsamym zamiarze odmawia odpowiedzi na określone pytania, albo usuwa lub ukrywa towary, podlegające podatkowi od towarów, albo towarów takich nie zgłasza do opodatkowania, podlega karze pieniężnej do wysokości 20-krotnej sumy podatku od towarów utraconej lub na utratę narażonej;

b) kara nie uwalnia podatnika od obowiązku zapłacenia podatku od towarów;

c) współwinny podlega karze na równi ze sprawcą;

d) kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku płacenia podatku towarowego wobec miejskiego organu Urzędu Poborowego (Administracji akcyzy) odmawia złożenia zeznania lub składa fałszywe zeznania, podlega karze pieniężnej do wysokości 1037·70 zł.

§ 11. Kary pieniężne za czyny wymienione w § 10 wymierza Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja akcyzy).

Jeżeli strona w ciągu 14 dni po doręczeniu zawiadomienia o karze nie zgłosi ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej, kara ulega wykonaniu. W razie przeciwnym Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja akcyzy) winien sprawę skierować do Sądu powiatowego w Krakowie, który wdroży postępowanie karne w myśl ogólnych przepisów.

Kary pieniężne wpływają do Kasy Miejskiego Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracji akcyzy).

§ 12. Kary pieniężne, wymierzone przez Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administrację akcyzy) zamienia Sąd powiatowy w razie niemożności ściągnięcia na karę pozbawienia wolności na czas do 3 miesięcy.

§ 13. Odwołania w sprawach, niniejszym statutem objętych wnosić należy w czasie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Nr. 94 Dz. U. Rz. P. poz. 747.

§ 14. Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja Akcyzy).

§ 15. Niniejszy statut wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez Wojewodę Krakowskiego z dniem ogłoszenia go w mieście w Krakowie w sposób tu przyjęty.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Zmiana
policzbowania domów po prawej stronie ulicy Salinarnej w Dz. XXII. Podgórze w Krakowie, od l. porz. domu 23 do 29.

Wskutek wybudowania nowego domu pod L. sp. 795 Dz. XXII., Magistrat zmienia z dniem dzisiejszym policzbowanie następujących domów w ulicy Salinarnej:

Liczba domu			Właściciel domu	Liczba			Uwaga
spisowa	porząd. dotychczasowa	porząd. nowo nadana		kat. parc.	wykazu hipot. starego	wykazu hipot. nowego	
			Zbieg z ulicą Józefińską				
343	23	23	patrz ulica Lwowska L. p. 27	242	—	376	
795	—	25	Feuereisen Józef i Stefanja (dom nowo wybudowany)	241/2	313	928	II. front od ul. Lwowskiej Lp. 27 a.
520	25	27	patrz ulica Lwowska L. p. 29	241/1	—	313	
608	27	29	patrz ulica Lwowska L. p. 31	240	1115	391	
		Narożnik ulicy Lwowskiej					

Kraków, dnia 16 stycznia 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Do L. B. S. 131/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w październiku 1929 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Część (2/12) domu dwupiętrowego przy ul. św. Józefa L. or. 19 L. sp. 275/VIII nabyli po połowie Abraham i Józef Markowiczowie od Samuela Wienera za cenę 300 dolarów.

2. Część (1/8) domu dwupiętrowego przy ul. Zielonej L. or. 12 L. sp. 143/VII nabyła Sara Grossowa od od Leopolda Grünwalda za cenę 4000 dolarów.

3. Grunt lwh. 611/XVI przy ul. Bronowickiej, nabyli po połowie Józef i Zofja Zmazowie od Zofji z Kowalskich Polewkowej za cenę 2.925 złotych.

4. Grunt lwh. 1028/XIII przy ul. Ks. Józefa, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 669/XIII, nabyli po połowie Władysława z Bojanowskich Oporska i Jan Bojanowski od Konwentu P. P. Norbertanek za cenę 24.290 złotych.

5. Grunt lwh. 614/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 444/XVI i lwh. 445/XVI, nabyli po połowie Antoni i Katarzyna Brablecowie od Marjanny z Mysiaków Konikowej za cenę 5.325 złotych.

6. Części (1/12) gruntu lwh. 281/XIX i (1/24) lwh. 282/XIX przy ul. Gęsiej, nabyli po połowie z tych części Grzegorz i Antonina Nowakowie od Anieli i Wiktorji Laryszównych za cenę 1.860 złotych.

7. Dom jednopiętrowy przy ul. Krakowskiej l. or. 11 l. sp. 74/VIII, nabyła Feiga Salz od Chana i Perli Fischerów za cenę 3.750 dolarów.

8. Grunt lwh. 1037/XVII przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 74/XVII, nabył Stanisław Dobrzański od Marji z Chwastków Cujanowej za cenę 5.138 złotych.

9. Część (3/32) domu przy ul. Miedzianej L. or. 24 L. sp. 87/XX oraz 3/32 gruntów lwh. 235/XX i lwh. 441/XX przy tejże ulicy, nabyła Agnieszka Matogowa od Tomasza Matogi za cenę 650 złotych.

10. Grunt lwh. 78/XIII przy ul. Ks. Józefa, nabył Andrzej Marchewka od Stanisława Głupczyka za cenę 2.700 złotych.

11. Część (16/28) domu jednopiętrowego przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 89, L. sp. 27/XIX, nabył Salomon Wohlfeiler od Józefy z Berskich Tarczałowiczowej, Adama i Wojciecha Berskiego za cenę 34.285 złotych.

12. Grunt lwh. 557/XIX obok ul. Mogilskiej, nabyła Marja z Janków Giedgowdowa od Henryka Guzikowskiego za cenę 2.478 dolarów.

13. Dom parterowy przy ul. Racławickiej L. or. 24, L. spis, 96/XV oraz grunt lwh. 239/XV przy tymże domu, nabył Stanisław Gerlach od Jadwigi z Bielińskich Hirschbergowej za cenę 8.500 dolarów.

14. Dom trzechpiętrowy przy ul. Długiej L. or. 27, L. spis. 44/V, nabyli po połowie Tomasz i Józefa ze Sochów Knoblowie od Marji z Karasiów Rożnowskiej za cenę 40.000 dolarów.

15. Dom dwupiętrowy przy ul. Sobieskiego L. or. 19, L. spis. 271/IV, nabyli Ludwik i Wiktorja z Senderowskich Bartosiewiczowie od Tomasza i Józefy ze Sochów Knoblów za cenę 16.000 dolarów.

16. Dom jednopiętrowy przy ul. św. Teresy L. or. 8, L. spis. 430/V, nabył Dr. Karol Krzetuski od Maksa Markfelda za cenę 40.000 złotych.

17. Część (1/2) domu jednopiętrowego przy ul. Król. Jadwigi L. or. 22, L. spis. 161/XIII, nabyła Antonina z Klimczykiewiczów Pacińska od Anny Hojkowskiej za cenę 12.000 złotych.

18. Grunt lwh. 889/XIII przy ul. Król. Jadwigi, nabył Alojzy Żurak od Franciszka i Zofji Sojów za cenę 1.400 dolarów.

19. Grunt lwh. 533/XX przy ul. Grzegórzeckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 234/XX, nabyli po połowie Stanisław i Wanda Mindlerowie od Marjanny z Kofinów Wiśniewskiej za cenę 5.000 zł.

20. Grunt lwh. 945/XIII przy ul. Król. Jadwigi, nabyli po połowie Marcin i Zofja z Jeziorskich Heretykowie od Leona i Zofji z Wójcików Studnickich za cenę 25.000 zł.

21. Dom jednopiętrowy przy ul. Piekarskiej L. or. 11, L. spis. 51/VIII, nabyła Małka Weindlingowa od Hermana i Amalji Wasserbergów za cenę 6.750 dolarów.

22. Grunt lwh. 760/XIII przy ul. Król. Jadwigi, nabyły po połowie Stefanja Hałuniewiczowa i Marja Soukup od Dr. Józefa Gleitzmana i Anny Sydy za cenę 5.500 dol.

23. Dom parterowy przy ul. Podskale L. or. 5, na realności lwh. 509/XXII, nabyli po 1/3 części Norbert Margulies, Herman Hirsch i Mojżesz Lapides od Adama Lenerta za cenę 2.100 dolarów.

24. Grunt lwh. 1023/XXII przy ul. Łagiewnickiej, nabył Stanisław Kochan od Marji Kochan za cenę 1000 zł.

25. Grunt lwh. 1093/XXI przy ul. Płaszowskiej, nabył Jan Prochowski od Józefa Manieckiego za cenę 1.500 zł.

26. Dom trzechpiętrowy przy ul. Traugutta L. or. 12, L. spis. 754/XXII, nabyli po połowie Henryk i Franciszka Braumanowie od Anieli Zawistowskiej za cenę 28.500 dolarów.

27. Grunt lwh. 1335/XXI przy ul. Płaszowskiej, nabyła Regina Traubman od Leopolda Traubmana za cenę 200 dolarów.

28. Dom jednopiętrowy przy ul. Czarnieckiego L. or. 16, L. spis. 564/XXII, nabyli po połowie Marja i Adam Brzuchowie od Michała Ścigalskiego za cenę 4.500 dol.

29. Dom parterowy przy ul. Wielickiej L. or. 79, L. spis. 195/XXII, nabył Berisch Weinberg od Dr. Zygmunta Lisockiego, Franciszka Mączyńskiego, Józefa Sperlinga, Tadeusza Stryjeńskiego i Dr. Józefa Tauba za cenę 28.755 złotych.

30. Dom jednopiętrowy przy ul. Obopólnej L. or. 14, L. spis. 156/XVI, nabyli po połowie Stanisław i Antonina Julja 2 im. Dudziakowie od Jana Jelonka i Ludwika Klimczyka za cenę 46.500 złotych.

31. Grunt lwh. 761/XVII przy ul. Wojskowej, nabyła Marja z Trzasków Kawalcowa od Jana Zięcika za cenę 1.200 dolarów.

32. Dom parterowy przy ul. Sadowej L. or. 12, L. spis. 23/XVIII, nabyli po 1/3 części Mikołaj i Apolonja Jędrusiakowie i Karol Cichowicz od Kaspra i Anny Habzdów za ceną 22.250 złotych.

33. Część (1/3) domu parterowego przy ul. Podbrzezie L. or. 3, L. spis. 314/VIII, nabyli Löbel Wolwski i Szymon Alster od Fajwla Skóreckiego za cenę 2.000 dol.

34. Dom jednopiętrowy przy ul. Starowiślnej L. or. 28, L. spis. 381/VIII, nabyli Hirsch i Ryfka Sybirscy od Michała Kocha i Szymona Briefla za cenę 21.000 dol.

35. Dom jednopiętrowy przy ul. Duchackiej L. or. 22, L. spis. 136/XVIII, nabyła Stefanja Adamska od Józefy Rutkowskiej za cenę 40.000.

II. Przez inne kontrakty.

1. Grunt lwh. 1019/XVII przy ul. Mazowieckiej oraz części ($^1/_2$) domów parterowych przy ul. Mazowieckiej L. or. 137, L. spis. 217/XVII, przy ul. Wrocławskiej L. or. 74, L. spis. 296/XVII i przy ul. Mazowieckiej L. or. 122, L. spis. 154/XVII, łącznej wartości 9.875 zł., nabyła tytułem darowizny Anna Kulkowa od Stanisława Kulki.

2. Dom trzechpiętrowy przy ul. Tarłowskiej L. or. 6, L. spis. 149/III wartości 37.250 dol. nabył Maksymiljan Willer od Ozjasza Grossbarda, Izaka Majera 2 im. Zuckera, wzamian za dom trzechpiętrowy w budowie przy ul. Syrokomli położony na realn. lwh. 2956/XII, wartości 10.000 dolarów.

3. Część ($^1/_4$) domu parterowego przy ul. Barskiej L. or. 2, L. spis. 107/XI, wartości 5.158 zł., nabyła tytułem darowizny Julja z Łazarskich Garzyńska od Tadeusza Łazarskiego.

4. Grunt lwh. 366/XIX przy ul. Hetmana Żółkiewskiego, wartości 5.000 zł, nabyła tytułem darowizny Józefa Talaga od Marji 1° Talagowej, 2° Chrząszczowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom dwupiętrowy przy ul. Krowoderskiej L. or. 42, L. spis. 186/IV, wartości 88.500 zł., nabył w spadku Bronisław Stasicki po śp. Tadeuszu Stasickim.

2. Część ($^2/_4$) domu parterowego przy ul. Bonarka L. or. 19, L. spis 644/XXII, wartości 8.267 zł., nabyli w spadku po $^1/_4$ części Kazimierz Paleczek i Emilja z Paleczków Tolpowa po śp. Engelbercie Paleczku.

3. Części ($^1/_2$) domu parterowego przy ul. Koszykarskiej L. or. 12, L. spis. 162/XXI oraz gruntów lwh. 1020/XXI, 1028/XXI i lwh. 1251/XXI, łącznej wartości 4.360 zł., nabyli w spadku Florjan i Genowefa Wróblowie, Róża z Wróblów Grzankowa i Marjanna z Wróblów Surówkowa po śp. Katarzynie Wróblowej.

4. Część ($^3/_6$) domu parterowego przy ul. Rybitwy L. or. 8, L. spis. 110/XXI, wartości 1.600 zł., nabyli w spadku Kazimiera z Filipków Tyralska $^2/_3$ i Henryk Łodyga $^1/_3$ po śp. Annie z Filipków Łodygowej.

5. Część ($^2/_8$) realności położonej przy ul. Gromadzkiej lwh. 970/XXI, wartości 1.000 złotych, nabyli w spadku po $^1/_8$ Jan i Władysław Kuzakowie po śp. Józefie Kuzakowej.

Do L. B. S. 451/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu listopadzie 1929 r.

Przez kontrakt kupna.

1. Dom jednopiętrowy przy ul. Królowej Jadwigi L. or. 192 L. or. 192, L. spis. 286/XIII, nabyli po połowie Franciszek i Władysława z Sułkowskich Trzaskowie od Józefa i Bronisławy Mączyńskich za cenę 13.000 dolarów.

2. Grunt lwh. 555/IV przy pl. Jabłonowskich — nabyło Towarzystwo Katolickiego Domu Akademickiego w Krakowie od Gminy stoł. król. miasta Krakowa za cenę 72.000 złotych.

3. Część ($^{12}/_{60}$) domu trzechpiętrowego przy ul. Grodzkiej L. or. 7, L. sp. 85/I, nabyli po $^6/_{60}$ Jan i Andrzej Kurkiewiczowie od Anny z Kurkiewiczów Węgrzynowej za cenę 5.000 dolarów.

4. Dom parterowy przy ul. Tadeusza Kościuszki L. or. 70, L. sp. 109/XIII, nabyła Olga Franciszka 2 im. z Kozubów Zaborowska od Matyldy Marji 2 im. Mełeszkowej za cenę 5.250 dolarów.

5. Część ($^1/_{24}$) domu dwupiętrowego przy ul. Topolowej L. or. 23, L. spis. 115/VI, nabyła Julja z Piątkowskich Sadowska od Józefa Ostromęckiego za cenę 4.000 złotych.

6. Dom parterowy przy ul. Feliksa Szlachtowskiego L. or. 20, L. spis. 174/XVI, nabyli po połowie Bolesław i Franciszka Rulikowscy od Kazimierza i Wiktorji Ozimków za cenę 1797 dolarów.

7. Dom czteropiętrowy przy ul. Starowiślnej L. or. 68, L. spis. 588/VIII, nabyli po $^1/_4$ części Chaim i Chaja Ehrlichowie, Dawid i Rozalja Mondererowie od Ryfki i Hirscha Sybirskich za cenę 32.500 dolarów.

8. Grunt lwh. 220/XVIII przy Aleji Królewskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 159/XVIII — nabyli po połowie Józef i Antonina Bronisława 2 im. Gebauerowie od Piotra Józefa 2 im. Brzezińskiego za cenę 13.000 złotych.

9. Grunt lwh. 221/XVIII przy Al. Królewskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 159/XVIII — nabyli po połowie Ignacy i Julja z Podrazów Rybkowie od Piotra Józefa 2 im. Brzezińskiego za cenę 21.300 zł.

10. Grunt lwh. 400/XX przy ul. Miedzianej nabyli po połowie Tadeusz i Katarzyna z Gnojków Lenczowscy od Jakóba Eberstarka za cenę 552 dolarów.

11. Dom dwupiętrowy przy ul. Moniuszki L. or. 26, L. spis. 132/XIX — nabyła Helena z Zgaździńskich Obgarowiczowa od Franciszka i Ewy Soczyńskich za cenę 14.500 dolarów.

12. Dom dwupiętrowy przy ul. Skawińskiej L. or. 11, L. spis. 41/VIII, nabyli po połowie Maurycy i Balbina Diamantowie od Rubina i Marji z Gärtnerów Drillerów za cenę 8.000 dolarów.

13. Grunt lwh. 417/XV przy ul. Józefitów — nabyli po połowie Aleksander i Stefanja Markiewiczowie od Henryka Kornbluma i Józefa Penzera za cenę 3.828 dolarów.

14. Dom parterowy — przy ul. Juljusza Lea L. or. 56, L. spis. 114/XV — nabyło Zgromadzenie XX. Misjonarzy w Krakowie na Nowej Wsi od Stanisława i Wiktorji Rompałów za cenę 24.000 zł.

15. Grunt lwh 944/XVII przy ul. Prądnickiej — nabył Bolesław Rychlewski od Edwarda i Estery z Reichów Neumannów za cenę 1.740 dolarów.

16. Grunt parterowy przy ul. Emaus L. or. 12, L. spis. 141/XIII — nabyła Marja z Pająków Jopowa od Jana i Józefy Kmiecików za cenę 16.000 złotych.

17. Część ($^{12}/_{96}$) domu dwupiętrowego przy ul. Estery L. or. 3, L. spis. 515/VIII, nabyli Salomea Schlaglied, Emil Lerner i Benjamin Spira po $^4/_{96}$ od Fischla i Majera Schwarzmerów za cenę 1.100 dolarów.

18. Część ($^{12}/_{28}$) domu jednopiętrowego przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 89, L. spis 27/XIX, nabył Salomon Wohlfeiler od Jadwigi Uzarowej, Marji Strugałowej, Dra Pawła i Alfreda Berskich za cenę 25.676 złotych.

19. Grunt lwh. 239/VIII przy ul. Starowiślnej, nabyła Gmina stoł. król. miasta Krakowa od Róży i Ireny Wachtel za cenę 3.313 dolarów.

20. Grunt lwh 221/XVIII przy ul. Rakowickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 19/XVIII, nabył Tadeusz Jan 2 im. Podgórski od Gminy stoł. król. m. Krakowa za cenę 46.930 zł.

21. Część ($^{1}/_{2}$) domu trzechpiętrowego przy ul. Karmelickiej L. or. 46., L. sp. 52/IV, nabyła Marja z Cywińskich Trzetrzewińska od Bronisława Trzetrzewińskiego za cenę 20.000 dolarów.

22. Grunt lwh 565/XV przy ul. Nowowiejskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 33/XV, lwh 455/XV i lwh. 458/XV, nabył Aleksander Klein od Władysława Kowalczyka, Kazimierza i Stanisławy Mieszkowskich i Szymona Olasa za cenę 3.618 dol.

23. Część ($^{2}/_{4}$) gruntów lwh. 452/XVII, lwh. 509/XVII, lwh. 510/XVII, lwh. 515/XVII, lwh. 660/XVII i lwh. 769/XVII obok ul. Towarowej, nabyli po $^{1}/_{4}$ Jakób Stieglitz i Dr. Joachim Krieger od Stanisława Słoneckiego za cenę 8415 dolarów.

24. Część ($^{1}/_{2}$) domu jednopiętrowego przy ul. Różanej L. or. 6, L. spis. 110/XI, nabyli Helena i Bogusław Karasiowie od Władysławy Szaperowej za cenę 1.000 dolarów.

25. Grunt lwh. 235/XXII przy ul. Nadwiślańskiej, nabyli po połowie Hersch i Hudesa Hochmanowie od Majera Jakóba 2 im. i Reginy Pomeranzów za cenę 3150 dolarów.

26. Grunt lwh. 235/XXI przy ul. Płaszowskiej, nabyli po połowie Stanisław i Weronika Gimrowie od Jakóba i Wiktorji Mazurów za cenę 356 dolarów.

27. Grunt lwh. 816/XXII przy Aleji pod Kopcem, nabył Juljan Popławski od Władysława Miksteina za cenę 10.235 złotych.

28. Część ($^{1}/_{4}$) domu parterowego przy ul. Wielickiej L. or. 23, L. spis. 36/XXII nabył Eljasz Kops od Tauby Liebeskind za cenę 5.000 zł.

29. Grunt lwh. 1624/XXI przy ul. Przewóz — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1604/XXI, nabył Wincenty Janik od Antoniego Łanoszki za cenę 2.000 złotych.

30. Grunt lwh. 572/IV przy ul. Krupniczej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 397/IV i lwh 521/IV, nabył Skarb Państwa od Gminy stoł. król. miasta Krakowa za cenę 7.624 złotych.

31. Grunt lwh. 496/XVI przy ul. Kazimierza Wielkiego, nabyli po połowie Stefan i Józefa Frasikowie od Genowefy z Terpów Rudzikowej za cenę 7.700 zł.

32. Grunt lwh. 1623/XXI przy ul. Gromadzkiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 58/XXI, nabyli po połowie Józef i Marja Gimrowie od Marji z Prociaków Kozłowej, Władysława, Józefa, Stanisława, Eugenji i Adama Prociaków za cenę 712 dolarów.

33. Część ($^{1}/_{2}$) gruntu lwh 1054/XXII przy ul. Zabłocie, nabył Markus Hirsch Weindling od Heleny Kempler za cenę 450 dolarów.

34. Dom parterowy przy ul. Krzemionki L. or. 16, L. spis. 436/XXII, nabyli Józef i Anna Satorowie od Marji Dziekanowskiej za cenę 14.000 złotych.

35. Część ($^{1}/_{7}$) domu parterowego przy ul. Gromadzkiej L. or. 51, L. sp. 14/XXI, nabył Stanisław Chudyba od Henryka Boniora za cenę 1.000 zł.

36. Część ($^{1}/_{7}$) domu parterowego przy ul. Gromadzkiej L. or. 51, L. sp. 14/XXI nabył Antoni Bonior od Kazimierza Boniora za cenę 1000 złotych.

37. Grunt lwh. 1625/XXI — wydzielony jako nowe hipoteczne ciało z realności lwh. 1335/XXI, nabyła Józefa z Zimnych Głowa od Reginy Taubman za cenę 372 dol.

38. Grunt lwh. 1064/XXII przy ul. Dekerta, nabyli po połowie Stanisław i Józefa Łaptasiowie od Ignacego i Julji Radoniów za cenę 800 dolarów.

II. Przez inne kontrakty.

1. Dom dwupiętrowy przy ul. Arjańskiej L. or 5, L. spis. 389/VI — wartości 80.000 zł. nabyła tytułem darowizny Zofja Świeykowska od Zofji z hr. Potockich hr. Zamoyskiej.

2. Część ($^{4}/_{40}$) domu dwupiętrowego przy ul. Kochanowskiego L. or. 30, L. spis. 449/IV, wartości 8.000 zł., nabyły tytułem darowizny po ($^{2}/_{40}$) Stefanja z Molków Iłłakiewiczowa i Leokadja z Molków Chmielnikowska od Marji z Baczyńskich Molkowej.

3. Część ($^{1}/_{2}$) domu jednopiętrowego przy ul. Kalwaryjskiej L. or. 60, L. spis. 421/XXII wartości 2.000 zł., nabyła tytułem darowizny Estera z Liebeskindów Landwirthowa od Hendli Liebeskind.

4. Część ($^{1}/_{5}$) domu parterowego przy ul. Rozdroże L. or. 20, L. spis. 15/X, wartości 1.500 złotych, nabyła tytułem darowizny Genowefa Piwowarczyk od Bolesława Piwowarczyka.

5. Część ($^{3}/_{32}$) domu parterowego przy ul. Spiskiej L. or. 13, L. spis. 83/IX wartości 1.500 złotych, nabyła tytułem darowizny Zofja z Janików Walczyk od Józefa Walczyka.

6. Dom parterowy przy ul. Myśliwskiej L. or. 23, L. spis. 282/XXI — wartości 800 zł., nabyła tytułem darowizny Julja Heretykówna od Stanisława i Franciszki Heretyków.

7. Grunt lwh. 1034/XXI przy ul. Myśliwskiej — wartości 1.000 zł., nabyła tytułem darowizny Marja Sochówna od Ignacego Sochy.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Część ($^{4}/_{8}$) domu parterowego przy ul. Pędzichów L. or. 10, L. spis. 212/V, wartości 56.500 złotych nabyły w spadku Józefa Marja 2 im. Wanda i Irena Grabowskie po śp. Józefie Gabrjelu Grabowskim.

2. Dom dwupiętrowy przy ul. Zygmunta Augusta L. or. 5., L. spis. 375/VI — wartości 120.000 złotych, nabyli w spadku po ($^{1}/_{5}$) części Wiktorja Rakiszowa, Eugenja z Rakiszów Strasikowa, Mieczysław i Zofja Rakisz i Helena z Rakiszów Gwizdowa po śp. Szczepanie Rakiszu.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w styczniu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. I.		
Syndykat rolniczy	wzmocnienie muru frontowego	Reformacka 1	arch. J. Merenda	7661/29
Marceli Dutkiewicz i Józef Sowiński	przebud. front. lokalu sklepowego	św. Tomasza 20	arch. Z. Grünberg	9885/29
Hirsch Mandelberg	budow. balkonów na I. p.	Dietlowska 1	arch. Feniger L.	9441/29
		Dz. IV.		
Tow. Wzaj. Ubezp.	budowa prow. sufitu	Basztowa 8	arch. Skawiński K.	7771/29
Leopold Mussil	budowa kiosku	Karmelicka 13	arch. Mączyński J.	9508/29
Komitet budowy Laboratorjum Akad. Górniczej	budowa komina	Al. Mickiewicza	inż. Taub. J.	4645/29
Wincenty Żywiecki	przebud. okna part. na portal sklepowy	Krowoderska 66	Kolesiński J.	8079/29
Klasztor OO. Karmelitów	rozbudowa chóru w nawie głównej	Karmelicka 19	arch. F. Mączyński	9660/29
Pow. Zakład Ubezp. Wzajemnych	budowa 5-ciop. domu	Dunajewskiego 3	inż. Nowakowski	89/30
		Dz. V.		
Marjan i Michalina Dąbrowscy	budowa schodów żelaznych	Basztowa 18	inż. Wierzchowski	8866/29
Wacław Bezucha	przebud. portalu sklepowego	Długa 66	arch. Stupnicki W.	8134/29
		Dz. VII.		
Ludwik Krzymiński	nadbudowa 3-go piętra	Starowiślna 1	arch. Kryłowski J.	7795/29
		Dz. VIII.		
Inż. Hoffman Ryszard	budowa 3-chp. domu narożnego	Miodowa 39	arch. Kryłowski J.	9568/29
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro p. domu naroż.	Paulińska 2	inż. Prokesch Z.	9536/29
Konwent OO. Bonifratrów	nadbud. poddasza	Trynitarska 11	arch. Burzyński J.	8477/29
Konwent OO. Bonifratrów	prow. kaplica przedpogrzebowa	Trynitarska 9	arch. Burzyński J.	9761/29
Heukorn Jakób i Ska	przebud. ustępów na klozety spłukiwane	Ciemna 1	Prokesch Z.	7242/29

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. VIII.		
Regina Laska	przebud. ustępów na klozety spłukiwane	Dietłowska 59	Szufa Z.	7449/29
Dawid Langer	przebud. ustępów na klozety spłukiwane	Starowiślna 47	Skawiński E.	7821/29
Hirsch Sybirski	nadbud. 3-go p. budynku frontowego	Bocheńska 5	inż. Prokesch Z.	6819/29
Maurycy i Olga Günzowie	budowa 3-chpiętr. domu z poddaszem	św. Wawrzyńca 33	arch. Goldberger Iz.	9665/29
		Dz. XI.		
Wanda Dąbrowska	budowa ustępów	Różana 3	arch. Wł. Stupnicki	9145/29
		Dz. XII.		
Inż. Józef Lilienthal	budowa 4-rop. domu	Syrokomli 12	inż. Manber S.	9803/29
O. Grossbard i M. Zucker	budowa 4-rop. domu	Al. Krasińskiego 12	arch. Grünberg Z.	7819/29
		Dz. XIII.		
Jadwiga i Marja Pierożyńskie	budowa ogrodzenia	Kr. Jadwigi 152 a	inż. Struszkiewicz	7916/29
Leon Kalb recte Nord	budowa szopy	Kr. Jadwigi 52	arch. Grünberg Z.	7761/29
Włodarska Anna	budowa prow. szopy	Ks. Józefa 6	inż. Wilczyński J.	6403/29
		Dz. XIV.		
Bratnia Pomoc Studentów U. Jagiell.	dobudowa południowego traktu	Al. 3-go Maja 5	inż. Wł. Krzyżanowski	9027/29
		Dz. XV.		
Stanisław Paszkot	budow. mieszkania stróża i podziału piwnic	Kujawska 20	arch. Szufa Z.	9526/29
Markiewicz Aleksander	budowa 3-chp. domu	Józefitów 6	arch. Goldberger Iz.	8511/29
Adolf i Janina Ohly	budowa 3-chp. domu	Józefitów lwh. 416	arch. Kaczmarczyk J.	9235/29
		Dz. XVI.		
Teofil i Helena Siatkowie	budowa parter. domu	Lucjana Rydla 18	arch. W. Warczewski	6085/29
		Dz. XVIII.		
Leonja Sojowa	budowa jednopiętrowego domu z poddaszem	Obozna L. 12	inż. Włodzimierz Rychlewski	9597/29

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. XVIII.				
Zbigniew Odrzywolski i Maurycy Rappaport	budowa 5. piętra	Mazowiecka 8	arch. Odrzywolski Zbigniew	9211/29
Helena Abgarowiczowa	budowa 3-ch mieszkań na poddaszu	Moniuszki 26	arch. Skawiński E.	8744/29
Karwat Józef	plany na budowę 3-chpiętr. domu	Mogilska 78	arch. Karwat J.	9918/29
Karol Podkopał	plany dodatkowe na 3 ubikacje podstrychowe	Bohdana Zalewskiego 34	arch. Skawiński E.	9464/29
Dz. XX.				
Józef Łacheta	nadbudowa I p. i poddasza	Grzegórzecka 149	arch. Paciorkowski L.	9625/29
Tomasz Łacheta	dodatkowe plany wykonania ściany frontowej szczytowej	Miedziana 36	Inż. Stobiecki J.	8935/29
Wincenty Krzyżanowski	budowa domu part.	Miedziana 22	arch. Paciorkowski L.	9040/29
Dz. XXI.				
Barbara Bykowa	budowa przyziemn. domu	Płaszowska l. kat. 585	arch. Dostal Ant.	137/30
Dz. XXII.				
Salomon Teitelbaum	budowa murów nowych prawej oficyny	Kalwaryjska 26	arch. Paciorkowski L.	82/30
Rozalja Zimmerspitz	budowa murowanych komórek	Podskale 4	arch. Dostal Ant.	8591/29
Inż. Jerzy Kukucz	budowa pokoju z kuchnią, stajni i wozowni	Zabłocie 6	inż. Kukucz Jerzy	8502/29
Marja Lachowska	nadbud. 3-go p. i budowa klozetów	Rejtana 8	inż. S. Mehl	130/30
M. Bannet	budowa żelaznych schodów w podwórzu	Węgierska 16	inż. S. Feldmann	36/30
Salomea Dattner	budowa 3-go p. od tyłu	Kalwaryjska 75	inż. Prokesch Z.	9841/29
Franciszek i Józefa Lasoniowie	budowa suteren	Czyżówka 9	arch. Paciorkowski Ludwik	9287/29
Kaila Wolfowa	nadbud. 3-go p.	Hetmańska 5	arch. Grünberg Z.	9986/29

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

Kania Jan, z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany prowizorycznym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV. gr. uposaż. L. Pr. 10633/29.

Kopeć Karol Inż., z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany prowizorycznym st. referentem Budownictwa m. Oddz. A. w VII. gr. uposaż. L. Pr. 13368/29.

Majchrówna Józefa, z dniem 1 stycznia 1927 r. mianowana stałym kancelistą Mgtu w X. gr. uposaż. L. Pr. 12649/29.

Róg Jan, strażak M. Straży Pożarnej z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany prowizorycznym szoferem M. Straży Pożarnej w XII. gr. uposaż. L. Pr. 12977/29.

Szabelski Józef, z dniem 1 października 1929 r. mianowany stałym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV. gr. uposaż. L. Pr. 11374/29.

Śmietana Adolf, z dniem 1 października 1929 r. mianowany stałym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV. gr. uposaż. L. Pr. 11175/29.

EMERYTURY.

Dalewska Adela, wdowa po woźnym m. z dniem 1 listopada 1929 r. otrzymała pensię wdowią. L. Pr. 10953/29.

Gąsiorowska Franciszka, wdowa po cieśli m. z dniem 1 stycznia 1930 r. otrzymała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 13788/29.

Tullius Jan, adjunkt kanc. Mgtu z dniem 30 września 1928 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 7158/28.

Wdówka Jan, robotnik Zakł. Czyszczenia m. z dniem 1 września 1929 r. otrzymał zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 7356/29.

REZYGNACJE.

Szołayska Zofja, higjenistka szkolna z dniem 21 grudnia 1929 r. zrezygnowała z zajmowanej posady. L. Pr. 13347/29.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 228 w kadencji XVII. dnia **9 stycznia 1930 r.**

Obecni: *Przewodn. Prezydent m.* Inż. Karol Rolle,
Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Witołd Ostrowski,
„ „ Dr. Ludwik Schneider,
„ „ Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców miejskich obecnych **63.**
Początek posiedzenia o godz. **18·15.**

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie pośmiertne.

Prezydent Rolle poświęcił gorące wspomnienie pamięci długoletniego radcy m. ś. p. Władysława Zawojskiego.

Przemówienia wysłuchała Rada miejska stojąc.

Rezygnacja Zygmunta Klemensiewicza z godności radcy m.

Sekretarz odczytał pismo rm. Klemensiewicza, skierowane do p. Prezydenta m., o rezygnacji z godności członka Rady m.

Pismo to skierowano do S. III.

Wniosek nagły Klubu Radców m. P. P. S. w sprawie budowy Bibljoteki Jagiellońskiej.

Sekretarz odczytał następujący wniosek:

„Rada miejska wzywa Pana Prezydenta m., aby w porozumieniu z władzami Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademji Górniczej, Sądu Apelacyjnego oraz Izby Adwokackiej spowodował wysłanie do Warszawy delegacji, prowadzonej przez Prezydenta miasta, która Marszałkowi Sejmu, będącemu radcą miejskim, premjerowi p. Bartlowi, odnośnym pp. Ministrom, Klubom poselskim i referentom budżetowym przedstawi konieczność budowy Bibljoteki Jagiellońskiej, wykończenia Akademji Górniczej i Kliniki Położniczej, dalej budowy Sądu, oraz ustanowienia w Krakowie Politechniki i uwzględnienia potrzebnych kwot w obecnym budżecie państwowym".

Rm. Dr. Rosenzweig uzasadnia nagłość wniosku.

Prezydent Rolle zaznacza, że delegacja, w której wezmą udział posłowie i senatorowie krakowscy, przedstawiciele Tow. Miłośników Bibljoteki Jagiellońskiej, oraz reprezentanci Rady miejskiej, wyjedzie w przyszłym tygodniu do Warszawy, gdzie przyjętą będzie przez Premjera Dra Bartla, oraz ministrów oświaty Dra Czerwińskiego i robót publ. prof. Matakiewicza.

Wniosek jednomyślnie uchwalono.

Wniosek nagły w sprawie ciężarów podatkowych.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. inż. Kleinbergera i tow. w sprawie ciężarów podatkowych:

„Pogarszające się z dnia na dzień stosunki gospodarcze ludności miejskiej powodują, że ludność ta, a przedewszystkiem handel, przemysł i rękodzieło nie mogą podołać ciężarom podatkowym i społecznym. Rada Miasta, jako przedstawicielka tej ludności, powodowana troską o byt swych obywateli, o możność ich zarobkowania, mając równocześnie na względzie, że z obniżeniem dobrobytu maleje zdolność podatkowa tejże ludności, co w rezultacie musi się ujemnie odbić na budżetach tak Państwa, jak i Gminy, zwraca się do Prezydjum Miasta,

aby przedstawiło grozę położenia miarodajnym czynnikom i uzyskało odroczenie płatności przez rozłożenie zaległych podatków na co najmniej 10 rat miesięcznych oraz odroczenie przeprowadzonych egzekucyj podatkowych i obniżenie odsetek zwłoki.

Rada Miasta zwraca również uwagę na konieczność jak najśpieszniejszej reformy podatku obrotowego, wydatnego tegoż obniżenia, względnie opodatkowania u źródeł produkcji i odciążenia w ten sposób wielkiej masy podatników, stanowiących rdzeń lojalnej ludności Państwa“.

W dyskusji, jaka wywiązała się, zabierali głos rm. inż. Kleinberger, Kluczka, Schechter, inż. Adelman, Kosobudzki, Marski, ks. Kasprzyk — wszyscy solidaryzując się z treścią przedłożonego wniosku.

Po wyjaśnieniu, udzielonem przez Prez. Rollego, wniosek rm. inż. Kleinbergera uchwalono.

Wnioski.

Sekretarz odczytał następujący wniosek:

1) Rm. inż. Adelmana w sprawie bezpieczeństwa w kinoteatrach krakowskich:

„W dniach ostatnich pojawiła się w dziennikach wiadomośc o pożarze kinoteatru w Paeskay w Szkocji, w którym poniosła śmierć około setka dzieci. Ponieważ Kraków ma 9 kinoteatrów bardzo uczęszczanych, należy zatem zbadać, czy są dostatecznie zabezpieczone przeciw tego rodzaju wypadkom.

W tym celu wnoszę:

Rada miasta uchwali:

Wybiera się Komisję 4 członków Rady Miejskiej, aby wraz z władzą miejską zbadała wszystkie tutejsze kinoteatry, czy odpowiadają wymogom bezpieczeństwa i aby zdała w ciągu 4 tygodni z tego sprawę Radzie Miejskiej“.

Wniosek niniejszy przekazano Sekcji VII. do regul. traktowania.

2) Rm. Adelmana i tow. w sprawie połączeń lotniczych w Krakowie.

W XVI. wieku Kraków był nietylko stolicą Państwa Polskiego, lecz również centralą dla handlu między wschodem a zachodem. Po przeniesieniu stolicy do Warszawy zmieniła się i droga handlowa; nie lądem, ale morzem połączono wschód z zachodem Europy i odtąd Hamburg, Brema, Lubeka stały się ośrodkiem handlu środkowo-europejskiego.

Przed samą wojną światową otworzyły się nowe horyzonty dla Krakowa, gdy Rada Państwa austrjackiego uchwaliła budowę kanału z Zagłębia węglowego do Wisły, a stąd do Dniestru, co stanowić miało połączenie środkowej Europy z Morzem Czarnem. Wojna przekreśliła te zamierzenia, a Państwo Polskie nietylko myśli tej nie wskrzesiło, lecz pragnie ruch cały handlowy zcentralizować we Warszawie, z pominięciem południowej Polski wraz z Krakowem.

Na zjeździe Izb i stowarzyszeń handlowych polskich i niemieckich w Poznaniu wygłosił Dr. Willy Kriegenburg, syndyk Izby handlowej we Wrocławiu referat w sprawie linji lotniczej, którąby łączyła Londyn, Brukselę, Kolonię, Halle, Wrocław, Kraków, Lwów, Kijów, Charków, Tyflis, Teheran, a stamtąd do Indyj angielskich. Omówił również i drugą linję lotniczą, którąby łączyła Hamburg przez Wrocław, Kraków, Lwów, Czerniowce z Odessą. Ponieważ układ niemiecko-polski co do lotnictwa ma być w czyn wprowadzony i wedle doniesienia „Verkehr und Bäder-Zeitschrift“ z 25/12 1929 ma być otwartą linja lotnicza, łącząca Wrocław z Warszawą, a wedle układu polsko-rumuńskiego, ma się otworzyć linja lotnicza Lwów—Bukareszt, zatem leży w interesie miasta Krakowa, aby linja lotnicza, łącząca morze Północne z Czarnem, obejmowała Kraków, bo zachodzi obawa, że jak linja kolejowa z Warszawy do Wiednia ominęła Kraków, tak też i linja lotnicza może wyeliminować nasze miasto.

Sfery handlowe interesują się tą sprawą i wskazują na korzyści i możliwości handlowe z tego kierunku linji lotniczej dla Krakowa wynikające. Zwracając na to usilną uwagę, pozwalam sobie postawić wniosek następującej treści:

Rada miasta uchwali:

Uprasza się prezydjum miasta, aby u miarodajnych czynników uzyskało zapewnienie, że linja lotnicza mająca łączyć morze Północne z morzem Czarnem, będzie w swej drodze przechodzić przez Kraków, co wpłynie na rozwój handlu polskiego jako międzynarodowego“.

Wniosek ten przekazano Komisji dla rozwoju Krakowa.

Interpelacje.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:

1) Rm. Pachońskiego i tow. w sprawie odnowienia kaplicy cmentarnej:

„Dom przedpogrzebowy jest nieproporcjonalnie mały w stosunku do zaludnienia miasta Krakowa a wnętrze kaplicy cmentarnej z powodu nieodnawiania przedstawia przykry widok.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy weźmie pod uwagę w budżecie na rok najbliższy budowę odpowiedniego domu przedpogrzebowego z kaplicą — a w najbliższym okresie odnowienie dzisiejszej kaplicy cmentarnej“.

Sprawę tę przekazano Komisji budżetowej.

2) Rm. Stączka i tow. w sprawie komunikacji autobusowej z Prądnikiem Białym:

„Komunikacja autobusowa z Prądnikiem Białym wiele pozostawia do życzenia, a mianowicie:

1) używa się do niej wozów już zużytych i naraża się podróżnych na liczne złączone z tem niewygody;

2) obejście obsługi z podróżnymi naraża tych ostatnich na częste niemiłe przygody,

3) postój autobusu zamiast u wylotu ul. Długiej obok placu targowego znajdować się powinien obok Barbakanu, skąd przez ul. Warszawską, Montelupich i Kamienną — z pominięciem tramwaju — za obecną stosunkowo wysoką cenę dojeżdżać się winno wprost do celu podróży.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy skłonny jest spowodować poprawę powyższych usterek“.

Interpelację tę skierowano do Rady nadz. krak. Spki tramwajowej.

3) Rm. Stączka i tow. w sprawie Zjazdu miast polsk. w Poznaniu.

„Upłynął kwartał od Zjazdu delegatów Związku Miast Polskich w Poznaniu, na który Rada miasta licznych wyznaczyła przedstawicieli.

Ponieważ tak poważne ciało, złożone z wybrańców miast całej Rzeczypospolitej obradowało niewątpliwie nad problemami również dla Krakowa pożytecznemi, zapytujemy Pana Prezydenta, czy jest skłonny upoważnić któregokolwiek z delegatów do wygłoszenia wyczerpującego sprawozdania ze Zjazdu wobec pełnej Rady miasta".

W odpowiedzi na powyższą interpelację Prezydent Rolle zawiadamia, że Zjazd miast, który odbył się w Poznaniu, był zjazdem o charakterze międzynarodowym z racji Pow. Wyst. Kraj., że na Zjeździe tym nie zapadły żadne uchwały.

4) Rm. Holeksy i tow. w sprawie uprzątnięcia opiwniczenia zburzonego kiosku przy ulicy Zwierzynieckiej:

„U wylotu Aleji Krasińskiego i ul. Zwierzynieckiej po zburzeniu kiosku nie usunięto dotąd obetonowania piwnicznego. Niedawno zaś rozpoczęto prywatnie sadzenie drzewek.

Ponieważ Aleja Krasińskiego, jak Mickiewicza i Słowackiego będą ozdobą Krakowa

zapytujemy Pana Prezydenta kiedy poleci:

a) usunąć pozostałości po zburzonym kiosku,

b) czy pozwolił na sporadyczne sadzenie drzewek,

c) czy też poleci celowe urządzanie Aleji".

Prez. Rolle oznajmia, że na powyższą interpelację udzieli odpowiedzi na następnem posiedzeniu Rady m.

Porządek dzienny.

I. Przydzielenie radców m. do Sekcyj i Komisyj.

Imieniem Prezydenta miasta i Komisji matki, wiceprezydent m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Klub Ch. D. liczy obecnie 10 członków — ma więc prawo po myśli § 4. Regulaminu Komisji Matki do 3-ch miejsc w Sekcjach i Komisjach, co do których obowiązuje klucz stronnictw.

Wobec tego powołuje się:

1) Do Sekcji I. rm. Henryka Pachońskiego
2) „ „ II. „ Inż. Aleksandra Adelmana
3) „ „ III. „ Karola Holeksę
4) „ „ IV. „ Henryka Pachońskiego
5) „ „ V. i VI. rm. Juljana Kwiecińskiego
6) „ „ VII. rm. Juljana Kwiecińskiego
7) „ „ VIII. „ Juljana Kwiecińskiego
8) „ Komisji dla Zakładów przemysł. rm. Karola Holeksę
9) Do Komisji drogowo-kanałowej rm. Juljana Kwiecińskiego
10) Do Komisji administracyjnej rm. Juljana Kwiecińskiego.

II. Na miejsce opróżnione po ś. p. rm. Władysławie Zawojskim powołuje się do Sekcji IV. rm. Lauera Daniela.

III. Po myśli Regulaminu Komisji Matki, Klub PPS. ma obecnie prawo do 4-ch miejsc w Sekcjach i Komisjach, co do których obowiązuje klucz stronnictw.

Wobec tego kasuje się:

1) w Sekcji II. mandat rm. ....
2) „ „ VII. „ „ ....
3) „ „ VIII. „ „ ....
4) w Komisji drogowo-kanałowej mandat rm. ....
5) w Komisji administracyjnej mandat rm. ....

(L. prez. 13704/29).

Rm. Dr. Rosenzweig występuje przeciwko wnioskowi, twierdząc, że stan liczebny P. P. S. w Radzie miejskiej nie zmniejszył się, gdyż w miejsce zmarłego rm. ś. p. Englischa oraz pp. Klemensiewicza i Bobrowskiego, którzy złożyli mandaty, wejdą następcy z łona P. P. S., której stan liczebny pozostanie taki sam, jaki był poprzednio.

Głos zabierał jeszcze rm. Rymar, poczem po wyjaśnieniu Prezyd. Rollego i wicepr. Dra Wielgusa — wnioski pod I. i II. uchwalono, a wniosek pod III. odesłano do Komisji Matki.

II. Powołanie Komisji budżetowej.

Imieniem Prezydenta m. i Komisji matki — wiceprezydent m. Dr. Wielgus wnosi:

Mada miejska uchwali:

Powołuje się na członków Komisji budżetowej następujących pp. radców m:

Zj. M.	1) Inż. Drobniak Franciszek
	2) Epstein Tadeusz
	3) Dr. Gross Adolf
	4) Inż. Kleinberger Władysław
	5) Dr. Klimecki Stanisław
	6) Kosobudzki Piotr
	7) Dr. Krzetuski Karol
	8) Dr. Landau Rafał
	9) Dr. Lauer Ignacy
	10) Dr. Merz Ludwik
	11) Inż. Nitsch Leonard
	12) Dr. Oberlender Salomon
	13) Inż. Peroś Jan
	14) Potuczek Wacław
	15) Dr. Tilles Samuel
P. P. S.	1) Haecker Emil
	2) Kluczka Teodor
	3) Dr. Müller Adam
	4) Dr. Rosenzweig Józef
Ch. D.	1) Inż. Adelman Aleksander
	2) Holeksa Karol
	3) Pachoński Henryk
K. P. G.	1) Stączek Stanisław
Dz.	1) Rymar Stanisław
	2) Dr. Szołayski Alfred.

Rm. Dr. Rosenzweig wnosi o uzupełnienie Komisji budżetowej Rm. Przybysiem i Dr. Schreiberem.

Prezydent Rolle wskutek wniosku zgłoszonego przez Rm. Dr. Rosenzweiga zarządza głosowanie kartkami, prosząc na skrutatorów rm. Dr. Merza i Pachońskiego.

Sekretarz odczytywał nazwiska radców m. w porządku alfabetycznym, a ci głosy swe na kartkach składali do urny.

Na 57 głosujących rm. Przybyś otrzymał 15 głosów, rm. Dr. Schreiber 10 głosów, białych kartek oddano 40.

Wynik głosowania podał rm. Dr. Merz.

Rm. Dr. Rosenzweig wnosi, aby kartki z głosowania dołączono do protokołu.

Wobec powyższego Przewodn. Prez. Rolle poddał pod głosowanie wniosek zgłoszony przez referenta, który Rada m. uchwaliła.

III. Powołanie Komisji dyscyplinarnej dla niższych funkcjonarjuszy miejskich.

Imieniem Prezydenta m. i Komisji Matki, wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Powołuje się na członków Komisji dyscyplinarnej dla niższych pracowników miejskich Zakładów i Instytucyj Użyteczności publicznej pp. radców m.:

1) Inż. Franciszka Drobniaka
2) Dr. Ignacego Lauera
3) Kustowskiego Ludwika
4) Puchałkę Jana

Na zastępców:

1) Inż. Leonarda Nitscha
2) Zygm. Siemka
3) Marskiego Józefa
4) Dr. Szołayskiego Alfreda.

(Lprez.: 6210/29)

Uchwalono.

IV. Pożyczka 20.000 zł. na dokończenie budowy domu mieszk. na tzw. Birnbaumówce.

Wniosek Sekcji II. i III.

Rada miasta uchwali:

I. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia dodatkowej pożyczki z funduszu rozbudowy miast w kwocie 20.000 zł. na dokończenie budowy 4-piętrowego domu mieszkalnego na tzw. Birnbaumówce.

II. Pożyczka zostanie zaciągniętą na warunkach podanych w promesie Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddział w Krakowie z dnia 6 grudnia 1929 Kb. 972/d.

III. Do podpisania skryptów dłużnych upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców m. pp. Dra Karola Krzetuskiego i Zygmunta Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, radców m. PP. Dr. Adama Müllera i Inż. Aleksandra Adelmana. (Lprez. 12.930/29)

Sprawozdawca: rm. Dr. Oberlender.

Uchwalono.

V. Poręka Gminy miasta Krakowa dla Spółki mieszkan. dla miast.

Wniosek Sekcji II. i III.

Rada miasta uchwali:

I. Gmina miasta Krakowa obejmuje porękę do dalszej wysokości 150.000 zł., czyli do łącznej kwoty 300.000 zł. za pożyczki, których Bank Gospodarstwa Krajowego albo Kasa Oszczędności miasta Krakowa udzieli Spółce mieszkaniowej dla miast, Spółce z ogr. odp. w Krakowie na dokończenie budowy domów mieszkalnych.

II. Objęcie poręki nastąpi na analogicznych warunkach na jakich została udzielona poręka do wysokości 150.000 zł. stosownie do uchwały Rady miejskiej z dnia 27 stycznia 1928, uzupełnionej uchwałą z dnia 6 grudnia 1928, zatwierdzonej przez Krakowski Urząd Wojewódzki decyzją z dnia 16 kwietnia 1929, L. Sam. 1848/29.

III. Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców m. pp. Inż. Aleksandra Adelmana i Zygmunta Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, radców m. pp. Dra Adama Müllera i Dra Karola Krzetuskiego. (Lprez. 12.485/29)

Sprawozdawca rm. Dr. Lauer.

Uchwalono.

VI. Odkupienie dla Gminy miasta Krakowa od Cechu Rzeźników i Masarzy w Krakowie 2 udziałów w Spółce „Caro".

Wniosek na Sekcję II i III.

Rada miasta uchwali:

1) Upoważnia się Pana Prezydenta do odkupienia dla Gminy miasta Krakowa z dniem 31 marca 1929 r. od Cechu Rzeźników i Masarzy w Krakowie 2 udziałów w Spółce „Caro" z ogr. odp. w Krakowie à 50.000 zł. czyli razem 100.000 zł., za cenę 100.000 zł. z doliczeniem kwoty przypadającej na te udziały z tytułu rezerwy bilansowej, oraz z tytułu zysków za czas od 1 kwietnia 1929 r. do chwili wygaśnięcia umowy spółkowej.

2) Cena kupna tych dwóch udziałów pokryta będzie w ten sposób, że Gmina miasta Krakowa przejmie pożyczkę Cechu maksymalnie zł. 76.000 w walucie dolarowej zaciągniętą swojego czasu przez tenże Cech w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Krakowa na wpłatę tych dwóch udziałów do Spółki „Caro", reszta zaś ceny kupna-sprzedaży tych dwóch udziałów jak pod 1) podano wypłacona będzie Cechowi Rzeźników i Masarzy w gotówce.

3) Sumę przypadającą do wypłaty tytułem ceny kupna-sprzedaży za te 2 udziały w gotówce wypłaci Cechowi Spółka „Caro" na rachunek Gminy miasta Krakowa. Również Spółka „Caro" spłacać będzie przejętą przez Gminę miasta Krakowa w cenie kupna pożyczkę M. K. O. maksymalnie zł. 76.000 w walucie dolarowej, natomiast Gmina miasta Krakowa oraz Spółka „Caro" podpiszą weksel potrzebny do przejęcia tej pożyczki.

Wypłacona w ten sposób należytość przez Spółkę „Caro" na rachunek Gminy miasta Krakowa tytułem ceny kupna tych 2 udziałów od Cechu umarzana będzie przez Spółkę „Caro" ze zysków, które przypadać będą Gminie miasta Krakowa od Spółki z tytułu udziału w tejże Spółce aż do zupełnego umorzenia tej należytości.

4) Co do odkupionych w ten sposób przez Gminę miasta Krakowa od Cechu Rzeźników i Masarzy w Krakowie dwóch udziałów, udziela Gmina miasta Krakowa Bankowi Małopolskiemu S. A. w Krakowie opcji na jeden rok od dnia zawarcia przez Gminę kontraktu z Cechem Rzeźników i Masarzy, mocą której przysługiwać będzie Bankowi prawo odkupu od Gminy połowy udziałów nabytych od Cechu Rzeźników i Masarzy, t. j. w tym wypadku jeden udział, po faktycznej cenie kupna-sprzedaży, t. j. po cenie, jaką Gmina miasta Krakowa efektywnie za te udziały zapłaci wraz z procentami, jakie płaci Gmina instytucjom bankowym za kredyt krótkoterminowy. Lpr. 12603/29.

Sprawozdawca: rm. Dr. Krzetuski.

W dyskusji zabierali głos rm: Ziffer, Holeksa, Stączek. Po wyjaśnieniu pp. wicepr. Dr. Wielgusa i Prezyd. Rollego — wnioski Sekcji II i III uchwalono z tem, że ostateczną cenę i warunki ustali Sekcja skarbowa, bez odnoszenia się do Rady m.

VII. Opłaty od badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

Wniosek Sekcji VIII.

Rada m. uchwali:

Na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa pobierać od posiadaczy zwierząt następujące opłaty:

1) od koni, bydła, owiec i kóz . . . . . 1·— zł.
2) od świń łącznie z badaniem na włośnie . 1·20 zł.

Sprawozdawca: st. radca Mgtu Dr. Racławicki.

Uchwalono.

VIII. Nabycie drogą wywłaszczenia od Jana, Antoniego i Józefa Koników i Jadwigi Zarubowej parceli w Dz. XVII na cele regulacyjne.

Wniosek Sekcji I.

Rada miasta uchwali:

1) Na cele regulacji ulicy bocznej od ulicy Prądnickiej w Dz. XVII nabyć drogą wywłaszczenia od Jana, Antoniego i Józefa Koników oraz Jadwigi z Koników Zarubowej parcelę lkat. 1409, lwh. 581 Dz. XVII o powierzchni 1417 m².

2) Upoważnia się P. Prezydenta m. do poczynienia wszelkich kroków potrzebnych do uzyskania wywłaszczenia.

3) Wydatek połączony z nabyciem powyższego gruntu drogą wywłaszczenia pokryć z funduszu miejsk. Dział II § 137 budżetu 1929/30 „Zakupno nowych gruntów". (L. I 4700/29).

Sprawozdawca: rm. Drozdowski.

Uchwalono.

IX. Zamiana skrawków gruntu między Gminą m. Krakowa a Ską „Krajewskie".

Celem przeprowadzenia należytego wykształcenia parcel budowlanych Gminy miasta Krakowa oraz Ski „Krajewskie" w Dz. VIII, według zatwierdzonego uchwałą Rady m. z dnia 24 maja 1928 planu regulacyjnego, oraz orzeczenia parcelacyjnego Magistratu z dnia 27 września 1928 L. I. 6784/28, należy przeprowadzić zamianę skrawków gruntu między Gminą m. Krakowa a Ską „Krajewskie" w następujący sposób:

Gmina m. Krakowa nabywa na własność od Ski „Krajewskie" z gruntów objętych lwh. 36 Dz. VIII parcele lk. 37/14 i 37/25 oznaczone na planie sytuacyjnym Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 12 lipca 1929 kolorem czerwonym, o powierzchni łącznie 118·80 m², w zamian za odstąpienie Spółce „Krajewskie" realności lwh. 4 części parcel lk. 18/1, lwh. 14 części parceli lk. 53, lwh. 17 części parceli lk. 782 i 780, oznaczone na powyższym planie kolorem zielonym, o powierzchni łącznie około 295·60 m² pod następującemi warunkami:

1) Za nadwyżkę gruntu gminnego o powierzchni około 176·80 m² zapłaci Ska „Krajewskie" po 62 zł. za 1 m².

2) Cenę kupna zapłaci Ska „Krajewskie" w 4 ratach miesięcznych za uiszczeniem 1% w stosunku miesięcznym od każdorazowo dłużnej kwoty, przyczem pierwsza rata płatną będzie do dni 8 licząc od zawiadomienia o uchwale zezwalającej na sprzedaż.

2) Cena kupna będzie zabezpieczona hipotecznie na gruntach Ski „Krajewskie".

4) Skrawki gruntów odstępują strony kontraktujące w stanie wolnym od długów i ciężarów.

5) Koszty kontraktu, stempli, mapek i pomiarów oraz koszty intabulacji poniosą obie strony po połowie, koszty zaś ekstabulacji i ewentualne należytości od przeniesienia własności poniesie Ska „Krajewskie". (L. I. 8218/1929).

Sprawozdawca: rm. inż. Kleinberger.

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 8·20 wieczorem.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 2 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady m.,** na którem przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie Budownictwa m. Oddział B. z wykonanych w sezonie budowlanym 1929 r. robót kanałowych i drogowych. Wybudowano w tym okresie 3.959 mb. kanałów przełazowych o rozmaitych profilach i 4.259 mb. kanałów rurowych o średnicy 30—50 cm., razem 8.218 mb. kosztem 735.000 zł.; prócz tego wykonano 86 nowych wodościeków ulicznych. W dziale drogowym wykonano w ciągu tego czasu nowych jezdni i chodników z płyt betonowych za łączną kwotę 812.000 zł. a to jezdnie z betonu asfaltowego w ulicach: Batorego, Reymonta, Św. Krzyża, Wielopole, Długiej, na placach Zgody i Nowym. Nawierzchnie z Betonu cementowego na placach targowych Zgody i pl. Nowym, jezdnie z bruku kamiennego w części ulicy św. Krzyża, u wylotu ulicy Wielopole, Starowiślnej, Salinarnej i w Zakładach Aprowizacyjnych. Jezdnie szosowe w ulicach: Chocimskiej, Juljusza Lea, Słonecznej, Skawińskiej bocznej, na Woli Justowskiej, oraz wybudowano 3 wysepki dla publiczności na przystankach tramwajowych u wylotu ul. Starowiślnej i w Rynku Głównym. Poza torami jezdnemi wykonano szereg chodników z płyt betonowych w ulicach: Ks. Józefa, Bonarka, Smoleńskiej, Felicjanek, Retoryka, w Alejach Krasińskiego, Mickiewicza i Słowackiego. Po przyjęciu sprawozdania Komisja przyznała kredyty dodatkowe dla obu wymienionych działów, t. j. kanalizacji w kwocie 190.000 zł. i drogowego w kwocie 270.000 zł. W dalszym ciągu Komisja przyjęła wnioski, odnoszące się do budowy kanału ulicznego na drodze równoległej do wału ochronnego Rudawy, na gruntach klasztoru PP. Norbertanek i Spółki „Esge", oraz części ulicy Królowej Jadwigi w Dz. XIII., a równocześnie rozstrzygnęła

złożone oferty na wykonanie tego kanału. Wkońcu Komisja uchwaliła szereg należytości, przypadających od właścicieli realności z tytułu połączenia ich realności z kanałem m., zatwierdziła koszty wykonania budowy chodników w ulicach: Czarnowiejskiej, Warszawskiej, Smoleńskiej, Siemiradzkiego, Krasińskiego, w Alej: Mickiewicza i Słowackiego i przyjęła wnioski, odnoszące się do odwodnienia ul. Zamkowej w Dz XI.

Dnia 10 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prez. Rollego **posiedzenie Sekcji I. Rady m.,** na którem uchwalono linje regulacyjne ul. Kasztelańskiej w Dz. XII., plany zabudowania w związku z parcelacją gruntów p. Potockiego na Piaskach w Dz. XIX., p. Skrzyńskiego przy ul. Krzywda w Dz. XXI i p. Rippera przy ul. Szlak i Krowoderskiej, oraz otwarcie nowej ulicy w Zakrzówku. Następnie zatwierdzono ofertę na dostawę materjału drzewnego dla celów miejskich na rok 1930 i uchwalono sprzedaż, względnie kupno gruntów w Dz. IV., XI. i XVIII. dla celów regulacyjnych i lepszego ukształtowania parcel.

Dnia 20 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcyj II. i III. Rady m.,** na którem załatwiono sprawę etatu administracyjnego urzędników miejskich oraz etatu kancelistów, sprawę zaopatrzenia emerytalnego syndyków miejskich, przyznano veniam aetatis dla Dra Inż. Bronisława Biegeleisena; powiększono etat szoferów Miejskiej Straży Pożarnej, rozszerzono etat służbowy niższych pracowników miejskich, przyznano dodatkowe uposażenie niższym funkcjonarjuszom Gazowni, Elektrowni i Miejskich Zakładów ceramicznych i uchwalono etat dla Miejskiego Muzeum Przemysłowego.

Dnia 22 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra P. Wielgusa **posiedzenie Rady Artystycznej m. Krakowa,** na którem załatwiono szereg projektów przebudowy portali sklepowych, budowy i nadbudowy domów, przyjęto projekt urządzenia ruchomej kolorowej reklamy świetlnej na dachu realności pod L. 26 w Rynku Głównym, oraz ustalono sposób i miejsce budowy kościoła i zabudowań przykościelnych w Płaszowie.

Dnia 24 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ignacego Landaua **posiedzenie Komisji Rady m. dla Zakładów przemysłowych** w sprawie budżetu Miejskich Zakładów Ceramicznych. Komisja na podstawie wniosków Dyrektora Zakładów Ceramicznych uchwaliła preliminarz budżetu na r. 1930/31 i udzieliła w budżecie nadzwyczajnym kredytów na maszynowe urządzenie fabryki betonów i na rozbudowę cegielni.

Dnia 24 stycznia b. r. pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ludwika Schneidra odbyło się **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla Zakładów Przemysłowych Gminy m. Krakowa,** na którem Dyrektor Wodociągu przedłożył sprawozdanie z postępu robót przy wymianie pękniętej rury wodociągowej w ulicy Ks. Józefa, sprawozdanie z ruchu wodociągowego i przeprowadzonych robót. Komisja uchwaliła wnioski Zarządu wodociągu w sprawie zakupna parcel gruntowych w gminie Przegorzały i Kostrze, zatwierdziła oferty na kupno maszyny parowej, generatora i pomp centryfugalnych, zatwierdziła wnioski w sprawie dostawy wody konsumentom w Prądniku Czerwonym i Borku Fałęckim, oraz uchwaliła budżet Zakładu wodociągowego na r. 1930/31.

Dnia 29 stycznia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ludwika Schneidra **posiedzenie Miejskiego Komitetu W. F. i P. W.,** na którem przeprowadzono reorganizację istniejącego Komitetu w myśl rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a więc uzupełniono listę członków Komitetu, oraz przeprowadzono podział członków Komitetu na poszczególne Sekcje: 1) administracyjno-gospodarczą; 2) wychowania społecznego i 3) propagandy W. F. i P. W.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w drukarni Miejskiego Muzeum Przem. pod kier. Stefana Baranowskiego w Krakowie, Smoleńska 9.

Nr. 2. Kraków, dnia 28 lutego 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“.

K. BUCZKOWSKI.

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE W OKRESIE DZIESIĘCIOLECIA 1918—1928.

Ubiegłe dziesięciolecie mało dla którego z Muzeów polskich dawało tak niewiele warunków rozwoju, jak dla Muzeum Narodowego w Krakowie. Już na kilka lat przed wojną znakomity zbieracz Feliks Jasieński pisał, że z powodu ciasnoty miejsca stosunki stają się takie, że każdy inny zarząd opuściłby bezradnie ręce. A od tego czasu jak wielka ilość nowych objektów przybyła. W dodatku niewielkie dochody Muzeum ograniczały jego cel i działalność. Przed wojną subsydja rządu i kraju przekraczały jedną trzecią część budżetu Muzeum, a w razie potrzeby, n. p. w wypadku zakupna drogich dzieł sztuki, rząd i kraj dawały nadzwyczajne dotacje. W ubiegłem dziesięcioleciu rząd polski całą troskę utrzymania instytucji, spełniającej tak ważną misję, pozostawił miastu, co było zadaniem przekraczającem jego siły. Mimo tych wszystkich trudności Muzeum Narodowe, nękane ciężkiemi warunkami, nie przestało się rozwijać, czego dowodem choćby tylko powierzchowny rzut oka na powiększenie się jego zbiorów w ubiegłem dziesięcioleciu.

Na nabytki Muzeum Narodowego składają się dary i zakupy. Ilość tych pierwszych jest zawsze o wiele większa, niż drugich. Tak n. p. w latach 1918—1928 Muzeum pozyskało przedmiotów z zakupu 1647 sztuk, z darów 6105, nie wliczając w tę ostatnią pozycję kolekcji im. Jasieńskiego i im. Barącza. Zbiór Feliksa Jasieńskiego, ofiarowany Muzeum Narodowemu aktem z r. 1920, liczący około 15.000 przedmiotów, jest obok zbioru E. hr. Czapskiego największym darem od czasu powstania Muzeum. Zbiór ten składa się a) z działu japońskiego, w skład którego wchodzą: malarstwo, przemysł artystyczny, oraz wielka kolekcja drzeworytów japońskich, b) z dzieł malarstwa polskiego z epoki pomatejkowskiej, oraz ze zbioru grafiki współczesnej, c) z działu tkanin artystycznych, obejmującego zabytki polskie, włoskie, japońskie, perskie i chińskie. Zbiory Jasieńskiego mieszczą w sobie również jedną z największych kolekcyj pasów kontuszowych polskich, oraz bogatą bibljotekę dzieł z zakresu sztuki.

Drugi, wspomniany wyżej, zbiór Erazma Barącza składa się z kilkuset okazów z zakresu malarstwa, meblarstwa, sztuki kobierniczej, oraz broni.

Poza wielkiemi zbiorami z darów F. Jasieńskiego i E. Barącza, wpłynął w dziesięcioleciu cały szereg kolekcyj, z których zacytujemy: cykl obrazów Ambrożego Sabatowskiego i 30 dzieł J. Rembowskiego z daru rodzin artystów, zapis Franciszka Paszkowskiego, złożony głównie z pamiątek po Kościuszce, piękną kolekcję 60 minjatur z daru prof. J. hr. Mycielskiego, zbiór złożony z 47 wzorów tkanin koptyjskich darowanych przez H. bar. Loewenfelda, zbiory numizmatów z kolekcji Wittyga i Biesiadeckiego, kolekcję dra Adama Bogusza (broń, ryciny i meble), oraz szereg mniejszych zbiorów (złożonych głównie z przedmiotów z zakresu przemysłu artystycznego) z darów Władysława Fedorowicza, Marji Niwickiej, Suszyckiej i Skarbek Ważeńskiej.

Kwota, jaką Muzeum na zakupy (dla wszystkich oddziałów) rozporządzało, doszła dopiero w r. 1928 do 30.000 zł. rocznie. Jak jednak ta suma w porównaniu do cen na rynku handlowym jest niewielką, dowodzi choćby fakt, że musiałaby być dwa razy większą, aby Muzeum mogło za nią nabyć obraz dla siebie tak bardzo pożądany jak „Trąbki“ Gierymskiego, z którego to zakupu musiano zrezygnować. Z tego też powodu Dyrekcja Muzeum ograniczała się w zakupach do dzieł sztuki polskiej, albo do takich, które z kulturą polską były silnie związane, a ram budżetu nie przekraczały. Szczególnie silny nacisk kładziono na zabytki sztuki średniowiecznej nietylko dlatego, że dział ten jest najbogaciej w Muzeum Narodowem reprezentowany, lecz również dlatego, że zabytki te, stanowiące łakomy przedmiot do wywozu, coraz trudniej można nabywać. Dru-

gim działem, specjalnie leżącym na sercu Zarządowi Muzeum, jest dział malarstwa współczesnego. Z zakresu przemysłu artystycznego uzupełniano ze szczególnem staraniem zbiory ceramiki polskiej oraz tkanin.

Przez lata 1918—1924 zakupy były stosunkowo niewielkie głównie z przyczyny inflacji. Od 1924 r. znacznie natomiast wzrosły. Nie mogąc wymienić szczegółowo wszystkich zabytków, ograniczymy się do najważniejszych.

Z zakresu malarstwa cechowego i rzeźby średniowiecznej Muzeum pozyskało: dwie rzeźby drewniane z w. XV., przedstawiające jedna św. Małgorzatę, druga torso Chrystusa, figury N. P. Marji, św. Jana i św. Katarzyny z początku wieku XVI., posążek N. P. Marji z epoki Stwosza, oraz trzynaście rzeźb z wieku XV/XVI.

Pozyskano dalej obraz, przedstawiający Ukrzyżowanie, a stanowiący jeden z najstarszych naszych zabytków, dwa obrazy cechowe z XV. w., przedstawiające Chrzest Chrystusa i Matkę Boską ze św. Janem Chrzcicielem, dalej tryptyk z początku XVI. w. z patronami Polski i dwa skrzydła tryptyku z Trzebuni z przełomu XIV/XV. w.

Malarstwo i rzeźba wieku XIX. i okresu nam współczesnego są reprezentowane w zakupach przez dzieła Boznańskiej, Chełmońskiego, Dunikowskiego, Hofmanna, Filipkiewicza, Juljusza Kossaka, Weissa i szeregu innych.

Do działu rysunków przybył zakupiony zbiór prac Brodowskiego, teka z rycinami N. Stachowicza, rysunki Wyspiańskiego, dwie teki z rysunkami i planami po architekcie Księżarskim, z grafiki szereg tek z pracami Gumowskiego, Skoczylasa, Pieniążka, Bieleckiego i innych.

Z bogatych nabytków z działu przemysłu artystycznego wymienić należy kolekcję złożoną z 31 srebrnych pasów, noszonych przez szlachtę i mieszczaństwo polskie w w. XVII., jedyny tego rodzaju zbiór w Polsce, oraz kolekcję złożoną z kilkudziesięciu przedmiotów sztuki chińskiej, głównie haftów i przedmiotów ozdobionych emalją cloisonné. Zaznaczyć należy, że zarząd Muzeum kupował wszystkie przedmioty po gruntownych i wyczerpujących badaniach z pomocą członków Komisji muzealnej i specjalistów.

Obecnie inwentarz posiada około 120.000 pozycyj.

Wielka ta ilość zabytków mieściła się do r. 1918 w trzech budynkach, t. j. Sukiennicach, Muzeum Czapskich i Domu Matejki, zajmujących razem 3.235 m^2 powierzchni w rzucie poziomym. W okresie 10-lecia Zarząd Muzeum, widząc bezpłodność wysiłków, zdążających do zdobycia odpowiedniego budynku, chwycił się jedynego środka, mogącego odwlec zatamowanie rozrostu Muzeum t. j. zaczął tworzyć nowe oddziały. W latach 1918—1928 powstały nowe trzy oddziały, co świadczy o żywotności instytucji. Są to: oddział im. Jasieńskiego, założony w r. 1920, dla którego znaleziono przynajmniej częściowe pomieszczenie dopiero w roku ubiegłym w kamienicy z fundacji Szołayskich, dalej oddział im. E. Barącza, który powstał w r. 1923, umieszczony w budynku, odstąpionym przez Gminę m. Krakowa przy ul. Karmelickiej, wreszcie trzeci oddział mieszczący się w Wieży Ratuszowej. Dwa pierwsze oddziały obejmują, jak wiadomo, zbiory ich założycieli, w trzecim w Wieży Ratuszowej mieszczą się zabytki z epoki średniowiecza. Założenie tego ostatniego oddziału poprzedziła odpowiednia adaptacja Wieży Ratuszowej, przeprowadzona staraniem Muzeum, ograniczająca się obecnie do dwóch izb, a w najbliższym czasie mająca objąć resztę ubikacyj Wieży.

Przez przyłączenie tych trzech oddziałów powierzchnia, zajmowana przez zbiory Muzeum Narodowego, wzrosła o 521 m^2 w rzucie poziomym.

Najlepszym przykładem żywotności każdego Muzeum jest jego frekwencja. Zarząd Muzeum Narodowego dokładał wszelkich starań, aby stała ona zawsze na wysokim poziomie, rezygnując w miarę możności z dochodów przez udzielanie jaknajdalej idących zniżek, przez wydawnictwa katalogów, a nawet odpowiednią reklamę poszczególnych oddziałów. Podkreślić należy, że Galerja w Sukiennicach jest może jedyną instytucją dobra publicznego, zamkniętą jedynie przez dwa dni w roku.

W latach 1918—1928 zwiedziło Muzeum 845.565 osób (wliczone są tu wszystkie oddziały). Jeżeli dodamy do tego wycieczki oficjalne i wstępy bezpłatne, których szczególnie w okresie plebiscytu nie szczędzono ze względów propagandowych, to osiągniemy imponującą liczbę miljona zwiedzających, którą to cyfrą nie może się przypuszczalnie pochlubić żadne inne polskie muzeum.

Największą była frekwencja w latach 1918—1923, gdy Polacy ze wszystkich stron śpieszyli do Krakowa. Rok 1921 osiągnął rekordową cyfrę zwiedzających 140.000 osób. W roku 1924 nastąpiło nagłe załamanie się frekwencji, która w r. 1925 spadła do 46.000, czego przyczyną była także ogólna ekonomiczna sytuacja kraju. Od r. 1926 zaznacza się znowu wzrost frekwencji. W r. 1928 zwiedziło oddziały Muzeum 72.003 osoby.

Charakterystycznym jest rozdział frekwencji pomiędzy poszczególne oddziały. Najwięcej zwiedzających bo 60—80% przypada na Galerję w Sukiennicach. Drugie miejsce zajmuje Muzeum im. Jana Matejki, które zwiedza prawie dwa razy większa ilość osób, niż Muzeum im. Czapskich, zawierające przecież bogate działy przemysłu artystycznego, malarstwa obcego, grafiki i numizmatyki, zdające się wzbudzać wielkie zainteresowanie. Przyczyna tego leży nietyle w kulcie mistrza, (zwiedzający bowiem oddział widzą zazwyczaj już poprzednio dzieła Matejki w Galerji). ani w dogodniejszem położeniu, ile w różnicy układu zabytków, na które w Muzeum Czapskich z powodu braku miejsca nie można kłaść odpowiedniego nacisku.

Długiem byłoby przedstawienie liczbowe, dotyczące zawodu zwiedzających i okolic skąd pochodzą. Ograniczymy się do nadmienienia, że główną masę stanowią wycieczki szkolne, poza któremi reprezentowane są silnie wycieczki różnych związków zarówno ideowych, jak i ekonomicznych. Muzeum Narodowe w Krakowie posiada to uprzywilejowane stanowisko pośród Muzeów polskich, że wchodzący do Muzeum są już zahypnotyzowani potężną pieśnią, płynącą z murów Krakowa i spoglądają na zabytki z tem większem odczuciem i zrozumieniem nie na jako wyrwane z całości, ale z tą całością silnie związane. Dotyczy to zarówno cudzoziemców, jak i Polaków. Wpływ Muzeum na cudzoziemców zmniejsza się niezmiernie wskutek rozbicia na poszczególne oddziały, gdyż z braku czasu ograniczają się zazwyczaj cudzoziemcy do zwiedzenia Galerji w Sukiennicach i Barbakanu, które to dwa oddziały zostały jedynie uwzględnione w kartach biletowych Towarzystwa Turystycznego.

Jednem z ważnych zadań Muzeum Narodowego jest urządzanie wystaw. Działalność ta nie mogła być

w dziesięcioleciu tak silną jak przed wojną. Główną przyczyną było zapełnienie sal Muzeum zabytkami tak wielkie, że przy braku składów każdorazowe urządzenie wystawy zmuszało do umieszczania usuniętych dzieł sztuki po pokojach kancelaryjnych i pracowniach. Mimo tych trudności, urządziło Muzeum w dziesięcioleciu około 20 wystaw, z których wymienimy: wystawę dzieł Gottlieba, Michałowskiego, portretów sławnych ludzi, pamiątek z epoki Słowackiego, gen. Bema, wystawę portretów Legjonistów, minjatur, starych druków i opraw, grafiki (w trzech serjach), tkanin ze zbiorów Dąbczańskiej, sztuki średniowiecznej, kilimów itd.

Innem zadaniem Muzeum Narodowego jest przyjście z pomocą uczonym i instytucjom naukowym zagranicznym, przez odpowiednie udzielanie wyjaśnień z zakresu zabytków polskich i obcych, znajdujących się w Polsce. Lata wojny przerwały tę działalność do tego stopnia, że w r. 1918 zarząd Muzeum porozumiewał się z uczonymi i instytucjami zagranicznemi tylko w 9 wypadkach. W r. 1928 przeprowadzono korespondencję z instytucjami i uczonymi w 78 wypadkach. Wogóle agendy Muzeum Narodowego i zakres jego czynności z każdym dniem wzrastają zwłaszcza, że Muzeum administruje sześcioma oddziałami, do których dochodzą jeszcze zabytkowe budynki. Nic więc dziwnego, że dziennik czynności notuje n. p. w roku 1928 2.600 pozycyj spraw załatwionych.

Zarząd Muzeum Narodowego prowadził bez przerwy prace konserwacyjne albo przy pomocy własnych warsztatów, albo przy pomocy specjalistów, (n. p. w zakresie odnawiania obrazów przy pomocy prof. Wiesława Zarzyckiego). Samych obrazów cechowych odrestaurowano około 30.

Przy Muzeum Narodowem, podobnie jak i przy innych Muzeach zagranicznych, istniało już przed wojną Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Narodowego, mające na celu zbieranie funduszów na zakupno dzieł sztuki dla Muzeum i poparcia jego zadań. Działalność Towarzystwa, która uległa przerwie w czasie wojny, została wskrzeszona znowu w r. 1927 i przybiera z każdym rokiem na sile.

Bardzo żywotną i posiadającą zasadnicze znaczenie dla rozwoju Muzeum jest sprawa budowy nowego gmachu. Wyłoniła się ona już w r. 1900 (jubileuszowem Muzeum), a więc przed 30 laty, wywołując odtąd żywe polemiki, nie wolne od momentów osobistych i wysuwające coraz to nowe projekty, ustępujące z błyskawiczną szybkością miejsca innym.

Przewlekłość tej sprawy byłaby niezrozumiałą, gdyby z drugiej strony nie fakt, że przypadała ona na ciężki okres wojny i krystalizowania się państwa i gdyby w rezultacie nie przekreśliła wiele planów ujemnych, jakie dorywczo przyjęte mogłyby zaszkodzić przyszłości Muzeum.

Jak wiadomo, Gmina m. Krakowa w poszukiwaniu odpowiedniego budynku uzyskała przed wojną gmach poszpitalny na Wawelu, którego część zaadaptowano znacznym kosztem. Po uzyskaniu niepodległości gmach poszpitalny przeszedł na własność Rządu, w następstwie czego Gmina, nie otrzymawszy żadnej rekompensaty ze strony rządu, musiała szukać nowego rozwiązania.

W r. 1919 wysunęła Komisja rządowa projekt umieszczenia Muzeum w dawnych kuchniach królewskich na Wawelu, wysoce niefortunny ze względu na szczupłość miejsca i nieodpowiednią strukturę budynku.

W r. 1920 ustala się negatywne stanowisko rządu wobec projektu umieszczenia Muzeum na Wawelu. Stanowisko to, na które nie bez wpływu była opinja zarządu odnowienia Zamku na Wawelu i projekt urządzenia panteonu na miejscu gmachu poszpitalnego, było tak zdecydowanem, niedającem się niczem zachwiać, że w r. 1921 powstaje myśl budowy nowego gmachu dla Muzeum u wylotu ul. Wolskiej, jako pomnika wolności, według projektu prof. Szyszki-Bohusza. Budynek ten miał składać się z pięciu jednopiętrowych pawilonów, połączonych łukiem triumfalnym, z zastosowaniem światła górnego w salach piętrowych, a bocznego w parterowych. Rozwiązanie pawilonowe dawało możność rozbudowy budynku w miarę funduszów, samo zaś miejsce możliwość dalszego rozwoju. Miasto oddało na cel „pomnika wolności“ bezpłatnie grunt przy ul. Wolskiej, a komitet budowy z prezydentem Federowiczem, Janem Götzem Okocimskim, prof. dr. Kazimierzem Morawskim i Edwardem hr. Raczyńskim na czele, rozpoczął ożywioną działalność. Niedługo jednak, wobec ciągłej dewaluacji i skreślenia przez Ministerstwo Skarbu odpowiedniej subwencji na budowę w budżecie r. 1923, zapał zwolna ostygł. Podniecił go znowu zapis Karola Corrazy w r. 1924, wynoszący po zrealizowaniu 180.000 zł.

Wydawało się, że teraz dojdzie wreszcie do budowy. Zaczem jednak zdołano zrealizować zapis i budowę rozpocząć, wysunięto ze strony Komitetu restauracji zamku na Wawelu myśl, że wnętrze zamku królewskiego na Wawelu może być użyte na pomieszczenie części Muzeum Narodowego. Chociaż pomysł ten nie miał żadnych szans wprowadzenia w czyn, wobec szczupłości miejsca i wobec obawy rozdrobnienia całego zbioru i zniszczenia jego celu przez wybranie nadających się objektów, był przez to zgubny, że odwiódł umysły od pomnika wolności i w następstwie sprowadził znowu powrót koncepcji budynku poszpitalnego, choć ta ostatnia była zgóry przeznaczona na zły wynik wobec stanowiska rządu.

Po przedstawieniu przez architekta Stryjeńskiego nowego projektu adaptacji budynku poszpitalnego, zarząd miasta porzucił w r. 1926 myśl budowy Muzeum na Błoniach. Wkrótce jednak przeprowadzenie tego planu okazało się podobnie jak poprzednio niemożliwem wobec braku zezwolenia rządu. Wówczas wrócono jeszcze raz do planu budowy nowego gmachu, tylko już nie na Błoniach ze względu na wilgotność terenu, lecz przy zbiegu ul. Zyblikiewicza, Andrzeja Potockiego i Kopernika.

Po rozpatrzeniu planów pp. Inż. Kreislera i Boratyńskiego, Komitet muzealny doszedł do przekonania, że z powodu złej konstrukcji terenu budowa gmachu muzealnego na tem miejscu byłaby bardzo uciążliwą. Z drugiej strony, gdy doświadczenia związane z budową seminarjum duchowego śląskiego wykazały, że teren przy ulicy Wolskiej nie jest zalewowy, wybrano komisję mającą za zadanie wybrać najlepszy teren na pasie miejskich gruntów pomiędzy ulicą Wolską a Parkiem Krakowskim, poczem miasto ma przystąpić do budowy nowego gmachu.

DR. LUDWIK GRABCZAK.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI M. AMBULATORJUM DENTYSTYCZNEGO SZKOLNEGO ZA R. SZKOLNY 1927/28.

Szesnasty z rzędu rok działalności M. Ambulatorjum Dentystycznego szkolnego zaznacza się znacznem rozszerzeniem agend tej instytucji. Kraków stoi w dziedzinie szkolnej opieki dentystycznej na równi, a nawet pod wieloma względami przewyższa podobne instytucje wielu miastach zagranicznych.

Wychodząc z założenia, że opieka nad jamą ustną i uzębieniem dzieci szkolnych stanowi jeden z wielkich filarów opieki nad dzieckiem, starało się miasto o to, by ta pierwsza humanitarna placówka w Polsce promieniowała organizacją i rezultatami swej działalności na inne miasta Rzeczypospolitej. Jeśli się jeszcze uda rozszerzyć opiekę nad uzębieniem na wiek przedszkolny i pozaszkolny, wreszcie zdecentralizować ambulatorjum przez stworzenie filij na peryferjach miasta, opanuje się w zupełności ten tak ważny dział higjeny szkolnej.

Obok normalnej pracy w ambulatorjum, przeprowadzano w godzinach rannych inspekcje po szkołach, badając uzębienie dzieci szkół powszechnych. Specjalną uwagę zwrócono w tym roku szkolnym na szkoły mieszane, rozmieszczone po najdalszych peryferjach miasta. Przy rewizjach uzębienia, przeprowadzanych na miejscu po szkołach, można było stwierdzić, że także i inne poradnie dentystyczne (Kasa chorych, kolej), do których skierowywano dzieci szkolne, pracowały owocnie i intenzywnie. Pouczające wykłady o higjenie jamy ustnej i zębów przed badaniami i nacisk wywierany w tym kierunku przez szkoły i Radę szkolną na dzieci szkół powszechnych odniosły pożądany skutek, o czem przekonują wyniki badań uzębienia. Jak z jednej strony stale wzrasta procent zupełnie zdrowego i uporządkowanego uzębienia u dzieci szkolnych, tak w temże tempie opada procent daleko posuniętej próchnicy zębowej, tej plagi dzieci w wieku szkolnym.

W zestawionem poniżej sprawozdaniu z działalności M. Ambulatorjum Dentystycznego szkolnego należałoby pewne pozycje podkreślić. A mianowicie:

a) zauważa się przewagę dziewcząt korzystających z ambulatorjum (stosunek 3:1) nad chłopcami,

b) specjalnie wielki nacisk kładziono na roboty zachowawcze (leczenie i plombowanie zębów), na co wskazuje stosunek wyleczonych i zaplombowanych zębów i wyleczonych zgorzeli zębowych do wyjętych zębów stałych. Na 1.871 wyleczonych i wypełnionych zębów wyjęto tylko 595 zębów stałych,

c) wreszcie przeprowadzono kompletną sanację jamy ustnej i uporządkowano w zupełności uzębienie w 1.372 wypadkach, a więc u około 80% zgłaszających się dzieci szkolnych.

Pozostaje jeszcze otwartą sprawa nieprawidłowego zgryzu i ustawienia zębów, spotykana u dzieci przy badaniach w ilości około 5%. Może w niedalekiej przyszłości będzie można działalność Ambulatorjum rozciągnąć także i na ten ważny dział dentystyki, jaką stanowi regulacja zębów.

Liczbowe sprawozdanie z działalności Miejskiego Ambulatorjum Dentystycznego szkolnego za rok szkolny 1927/28 przedstawia się w następujący sposób:

A. Badania rewizyjne po szkołach:

1) Zbadano dzieci szkolnych . . . 8.230
2) Zdrowe uzębienie posiada . . . 1.514 (ok. 19%)
3) Daleko posunięta próchnica zębowa 359 (ok. 4%)
4) Nieprawidłowy zgryz posiada . . 407
5) Wysłano odezw do rodziców . . 4.858
6) Przeznaczono do M. Ambulatorjum Dentystycznego szkolnego . . . 2.732
7) Przeznaczono do ambul. dent. Kasy chorych 2.023
8) Przeznaczono do ambul. dent. Szpitala Izraelitów 173
9) Przeznaczono do prywatnej pomocy lekarskiej, względnie do państwowych poradni dentystycznych 1.788

B. Działalność M. Ambulatorjum Dentystycznego:

1) Ogólna liczba pacjentów 1.743
2) Chłopców 580
3) Dziewcząt 1.163
4) Plomb założono (w tem w zębach mlecznych) 1.871
5) Zaopatrzono zębów (leczenie korzeni) . . 543
6) Wyleczono zgorzeli miazgi zębowej . . . 49
7) Wyleczono przetok zębowych 32
8) Stałych zębów wyjęto (w tem 81 zapaleń okostnej) 595
9) Usunięto pni po zębach mlecznych . . . 2.422
10) Zdjęto kamień (osad) zębowy i oczyszczono zęby 245
11) Inne ważniejsze zabiegi dentystyczne . . 3.218
12) Uporządkowano w zupełności uzębienie i jamę ustną u pacjentów 1.372
13) Ogólna liczba ordynacyj 8.666

Zwolniono od wpisowego i od wszelkich opłat za zabiegi dentystyczne 845 najuboższych dzieci szkolnych, a więc prawie 50% ogólnej liczby pacjentów. Z pomocy M. Ambulatorjum Dentystycznego szkolnego korzystało w ubiegłym roku szkolnym 198 dzieci pracowników Gminy m. Krakowa.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. VII. 40663/1929.

ROZPORZĄDZENIE

Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 15 stycznia 1930 r. o portalach sklepowych, gablotkach, szyldach i t. p.

Na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 5 grudnia 1929 roku, oraz na zasadzie § 60 ustęp 30 Statutu gminnego dla m. Krakowa, Magistrat zarządza co następuje:

§ 1.

Umieszczanie tablic firmowych, szyldów, godeł i innych oznak kupieckich i przemysłowych, tablic reklamowych, reklam świetlnych, lamp, latarń, szyldów transparentowych, szyldów kolistych i poprzecznych, reflektorów i t. p. przedmiotów, dalej urządzanie gablotek, portali sklepowych, daszków ochronnych nad wejściami do hoteli i kinoteatrów i t. p., balkonów, ganków, wykuszów i innych części domu na chodnik wysuniętych lub wkraczających w słup powietrza nad chodnikiem, oraz pokrywanie fasad domów napisami lub malowidłami wymaga zezwolenia Magistratu.

Magistrat obowiązany jest zgłoszenie prośby o zezwolenie załatwić do 3 miesięcy. Wrazie, jeżeli w tym czasie strona nie otrzyma załatwienia, służy jej prawo umieszczenia zgłoszonego urządzenia w tym paragrafie wymienionego.

§ 2.

Interesowani winni do podania o zezwolenie dołączyć dokładny rysunek szyldu, tablicy reklamowej i t. p., z podaniem materjału, napisów, barw, rozmiarów, sposobu utwierdzenia i rozłożenia na fasadzie. O ile z umieszczeniem tych przedmiotów i urządzeń łączą się roboty wymienione w art. 333 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Prawie budowlanem (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202), prośba o zezwolenie ma być poparta planami, wykonanemi zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Robót Publicznych o sporządzaniu i zatwierdzaniu projektów budowlanych z dnia 2 lipca 1929 r. (Dz. R. P. Nr. 58 poz. 456). Jeżeli zaś łączą się z tem roboty wymienione w art. 334 Prawa budowlanego, należy postarać się o uprzednie zezwolenie Magistratu, o ile zaś łączą się z tem roboty, o których mowa w art. 335 Prawa budowlanego, ma uprawniony przedsiębiorca przed rozpoczęciem robót zawiadomić o nich Magistrat i podpisać wymaganą deklarację.

Zezwolenia należy odmówić, jeżeli urządzenia, o których mowa w niniejszem rozporządzeniu nie będą odpowiednie ze względu na swój kształt, rysunek, barwę i t. p., albo niezgodne z otoczeniem, a szyldy (tablice reklamowe) i t. p. nieczytelne, błędne lub w języku dla ogółu ludności niezrozumiałe.

§ 3.

Tablice firmowe poziome, o ile nie przekraczają rozmiarów 40×30 cm nie podlegają zgłoszeniu do Magistratu. Nie wolno ich jednak umieszczać na częściach architektonicznych portali. Wrazie nieodpowiedniego ich umieszczenia lub gdyby nie odpowiadały postanowieniom § 2, może Magistrat nakazać przeniesienie ich na inne odpowiedniejsze miejsce lub też ich usunięcie.

§ 4.

Jeżeli przedmioty, o których mowa w § 1 są wysunięte na chodnik lub wchodzą w słup powietrza ponad ulicą publiczną, należy za umieszczenie ich uiścić na rzecz funduszu miejskiego następujące jednorazowe opłaty, a mianowicie:

Za umieszczenie:

1. poprzecznych tablic firmowych, szyldów, szyldów transparentowych lub świetlnych, godeł i innych oznak kupieckich i t. p., występujących w ulicę co najwyżej 80 cm.:

a) w Dzieln. I. do VIII. i XXII. . . . 50 zł.
b) w Dzieln. IX. do XXI. . . . . . 30 „
c) poprzecznych godeł rękodzielniczych, których właściciele nie posiadają wystawy ani gablotki w całem mieście 20 „

2. gablotek o wymiarze normalnym, przewidzianym w § 117 Regulaminu z roku 1884 (15 cm głęb.) a urządzanych na podstawie § 8 niniejszego rozporządzenia . . . . 30 „

3. markiz sklepowych płóciennych:

a) w Dzieln. I. za każdy 1 m^2 powierzchni 20 „
b) w Dzieln. II. do VIII. i XXII. za każdy 1 m^2 powierzchni . . . . 10 „
c) w Dzieln. IX. do XXI. za każdy 1 m^2 powierzchni . . . . 5 „

4. balkonów o wymiarze normalnym, oznaczonym w obowiązujących przepisach:

a) w Dzieln. I. do VIII. i XXII. . . . 300 „
b) w Dzieln. IX. do XXI. . . . . . 120 „

Wymienione pod 1), 2) i 3) opłaty obowiązani są uiścić właściciele szyldów, godeł, gablotek, reklam, tablic firmowych, markiz i t. p., opłaty zaś wymienione pod 4) uiścić mają właściciele odnośnych realności.

§ 5.

Zezwolenie na umieszczenie przedmiotów, o których mowa w § 4 poz. 1), 2) i 3) przywiązane jest do osoby posiadacza handlu, przemysłu, biura, któremu zezwolenia udzielono i gaśnie ze zmianą osoby.

Zezwolenie może być każdego czasu cofnięte za poprzedniem 3-miesięcznem wezwaniem przez Magistrat do usunięcia, a właściciel obowiązany jest usunąć szyld, godło, gablotkę i t. p. bez żadnych roszczeń natychmiast po upływie terminu.

Zezwolenie na umieszczenie urządzeń, o których mowa w § 4 ustęp 4) gaśnie z chwilą zburzenia domu, względnie wcześniejszego usunięcia tych urządzeń.

§ 6.

Za umieszczenie innych przedmiotów, wkraczających w słup powietrza ponad ulicę, jak np. daszki ochronne (markizy) nad wjazdami lub wejściami do hoteli, teatrów i t. p., dalej stopni, poręczy, daszków okapowych, wreszcie przedmiotów wymienionych w § 4, a wykraczających poza zwyczajną miarę, wymierzy Magistrat w każdym poszczególnym przypadku opłatę przy udzieleniu zezwolenia.

Co do terminu usunięcia powyższych przedmiotów i urządzeń mają zastosowanie przepisy § 5, a co do opłat przepisy ostatniego ustępu § 4.

§ 7.

Za lampy bez napisów nie pobiera się opłat.

§ 8.

Od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wzbronione jest urządzanie portali i gablotek, występujących w całości lub częściowo przed lico fasady.

Istniejące dotychczas portale sklepowe i gabloty,

które występują przed lico fasady mają być usunięte w terminie przez Magistrat oznaczonym.

Magistrat może wyjątkowo zezwalać na urządzenie gablot, występujących przed lico fasady w bocznych ulicach miasta.

§ 9.

Przedmioty i urządzenia wymienione w niniejszem rozporządzeniu mają być zawsze czysto i należycie utrzymane.

§ 10.

Za wszelkie następstwa wynikłe z powodu nienależytego utrzymania, względnie złego przytwierdzenia urządzeń, wymienionych w niniejszem rozporządzeniu ponoszą odpowiedzialność ich właściciele.

Jeżeli zaś, pomimo zaprzestania handlu, przemysłu i t. p., szyld, gablota i t. p. przedmioty nie będą usunięte, odpowiedzialność, o której mowa w poprzednim ustępie, ponosi właściciel realności.

§ 11.

Wszelkie istniejące dotychczas poprzeczne szyldy, oznaki i t. p. oraz inne urządzenia, wchodzące w słup powietrza nad ulicą, na które dotychczas nie uzyskano zezwolenia, należy usunąć w terminie oznaczonym przez Magistrat albo postarać się dodatkowo w tymże terminie o zezwolenie na ich pozostawienie i uiścić przypadające należytości.

Gablotki, daszki nad wejściami do teatrów i t. p., które urządzono za zezwoleniem Magistratu, mogą pozostać pod warunkiem uiszczenia należytości, przypadającej w myśl § 4 i 6 niniejszego rozporządzenia.

§ 12.

Poziome szyldy, tablice reklamowe i t. p., nie odpowiadające przepisom § 2 muszą być na żądanie Magistratu usunięte w terminie oznaczonym przez Magistrat.

§ 13.

Rozporządzenie niniejsze nie odnosi się do balkonów, wykuszów i okapów, wybudowanych na podstawie planów, zatwierdzonych przez Magistrat przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 14.

Niestosujący się do postanowień niniejszego rozporządzenia karani będą w myśl przepisów § 60 ust. 30 Statutu gminnego dla m. Krakowa przy zastosowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89, o ile przekroczenia nie podpadają ukaraniu w myśl przepisów art. 399 do 404 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanem, względnie w myśl przepisów powszechnej ustawy karnej.

Przekraczający przepisy niniejszego rozporządzenia odpowiadają nadto za wyrządzoną szkodę.

§ 15.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie tego rozporządzenia tracą moc obowiązującą rozporządzenia Magistratu z dnia 30 września 1918 L. I. b. 72708/918, z dnia 16 czerwca 1925 L. VII. 8556/925 i z dnia 24 marca 1926 L. VII. 6634/926.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle.*

L. VII. 38191/1929.

ROZPORZĄDZENIE

Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 30 stycznia 1930 r. o wywozie popiołu i śmieci domowych.

Na podstawie art. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 311) oraz na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 2 stycznia 1920 L. I. b. 193/920 Magistrat zarządza co następuje:

§ 1.

Popiół i śmieci domowe należy składać do osobnych na ten cel przeznaczonych skrzynek, urządzonych według typu zatwierdzonego przez Magistrat, a przystosowanego do sposobu i do urządzeń, służących do wywozu popiołu i śmieci.

W tym celu w każdej realności, położonej na obszarze miasta Krakowa należy utrzymywać przepisane skrzynki, w ilości oznaczonej przez Magistrat.

Składanie popiołu i śmieci domowych w innych zbiornikach jest zakazane.

§ 2.

Do skrzynek wolno wrzucać tylko popiół oraz zmiotki domowe, nie dające się spalić. Śmieci i odpadki, które można spalić, należy spalać w piecach domowych.

Przedmioty stałe, ziemię, gruz, szkło i t. p. należy składać osobno i bezzwłocznie z realności usuwać na miejsca na ten cel przez Magistrat przeznaczone.

§ 3.

Skrzynki na popiół i śmieci powinny być ustawiane z reguły w podwórzu w miejscu łatwo dostępnem. Skrzynki te mają być utrzymywane w należytym stanie; w tym celu należy skrzynki ustawiać na podłożach i pod zadaszeniem, co pewien czas czyścić i w miarę potrzeby odświeżać je farbą pokostową tak, aby zewnętrzna strona skrzynek zawsze przedstawiała się czysto.

Wrzucanie do skrzynek przedmiotów, które z uwagi na swoje właściwości fizyczne lub chemiczne mogłyby wpłynąć ujemnie na całość skrzynek jest zakazane.

Skrzynki, które skutkiem zużycia lub zepsucia stały się niezdatne do użytku należy usunąć, a w ich miejsce wstawić nowe.

§ 4.

Wywóz popiołu i śmieci należy do Gminy miasta Krakowa, która uskutecznia go przez Zakład czyszczenia miasta. Innym osobom nie wolno dokonywać wywozu we własnym zakresie.

Wywozu dokonywa Zakład czyszczenia miasta wozami specjalnie na ten cel urządzonemi w czasokresach oznaczonych przez Magistrat.

Należytości za wywóz wymierzane są według każdocześnie obowiązującej taryfy i obciążają właścicieli realności.

§ 5.

Gmina miasta Krakowa dokonywa systematycznego wywozu popiołu i śmieci ze wszystkich realności w Dzieln. I. do VIII. i XXII., natomiast w Dzieln. IX. do XXI. z tych części dzielnic, względnie z tych realności, które są urządzone po miejsku i które Magistrat obejmie ze względów porządkowych i sanitarnych programem systematycznego wywozu.

Program ten obecnie obejmuje:

Dzieln. IX.: ul. Barska, Ludwinowska i część ul. Tureckiej l. or. 1—9 i 2—16 włącznie.

Dzieln. X.: ul. Barska.

Dzieln. XI.: wszystkie ulice z wyjątkiem ul. Tynieckiej, Zagrody, Ks. Marka, Rybackiej, Czarodziejskiej i Szwedzkiej.

Dzieln. XII.: wszystkie ulice z wyjątkiem ul. Kasztelańskiej i Flisackiej.

Dzieln. XIII.: ul. Gontyna, Anczyca i św. Bronisławy.

Dzieln. XIV.: wszystkie ulice z wyjątkiem ul. Piastowskiej.

Dzieln. XV.: wszystkie ulice z wyjątkiem ul. Racławickiej, a w ul. Kazimierza Wielkiego tylko realności l. or. 1—65 i 2—74, oraz w ulicy Juljusza Lea tylko realności l. or. 1—63 i 2—42 włącznie.

Dzieln. XVII.: ul. Mazowiecka l. or. 1—45 i 2—30, ul. Wrocławska l. or. 1—9 i 2—24, ul. Cieszyńska, Lubelska, Śląska, Kamienna, Murowana, Będzińska i Towarowa.

Dzieln. XVIII.: Aleja Królewska od początku do ul. Żelaznej, ul. Żelazna, Kątowa, Wjazd, Grunwaldzka, Moniuszki, Kielecka i Kasprowicza.

Dzieln. XIX.: ul. Grzegórzecka l. or. 1—43 i 2—44, ul. Wiślisko, Chodkiewicza, Prochowa, Wincentego Pola, Żółkiewskiego, Rzeźnicza, Masarska i Gęsia (dawna ul. Pod Rzeźnią).

Dzieln. XVI., XX. i XXI. na razie są wyłączone w całości z akcji systematycznego wywozu popiołu i śmieci przez Zakład czyszczenia miasta.

Magistrat będzie w przyszłości obejmował akcją systematycznego wywozu także i te dzielnice, względnie części dzielnic, które powyższym programem na razie nie zostały objęte, a to w miarę zachodzących okoliczności, umożliwiających wywóz.

§ 6.

Z budynków wojskowych, przeznaczonych na cele wojskowe, z zakładów przemysłowych oraz z budynków prywatnych, położonych w Dzieln. IX. do XXI., które nie zostały objęte programem systematycznego wywozu (§ 5), mają wywóz popiołu i śmieci przeprowadzać we własnym zakresie zarządy, względnie właściciele dotyczących budynków z tem, że należy uzyskać poprzednio ze strony Magistratu jako władzy administracji ogólnej ze względów sanitarno-porządkowych zatwierdzenie sposobu wywozu popiołu i śmieci, oraz miejsca projektowanego na wywóz.

Przepis ten nie dotyczy tych budynków wojskowych i przemysłowych, w których znajdują się mieszkania czynszowe.

Do budynków wojskowych i zakładów przemysłowych wymienionych w ustępie pierwszym tego paragrafu niema zastosowania § 1, a składanie popiołu i śmieci może się odbywać w innych zbiornikach.

Gmina miasta Krakowa może podjąć się wywozu popiołu i śmieci z budynków wymienionych w ustępie pierwszym przez Zakład czyszczenia miasta na podstawie osobnej umowy.

§ 7.

Magistrat może stosować pewne ulgi odnośnie do obowiązków, nałożonych powyższemi przepisami w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, zwłaszcza w odniesieniu do budynków o specjalnym charakterze (np. budynki klasztorne, państwowe i t. p.).

§ 8.

Niestosujący się do powyższych przepisów karani będą na podstawie postanowień Art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z dnia 16 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 311) oraz § 60 ustęp 30 Statutu gminnego miasta Krakowa przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89, o ile dane przekroczenie nie podpada pod przepisy powszechnej ustawy karnej.

§ 9.

W szczególnych przypadkach, jeśli zajdzie tego potrzeba, Magistrat zastosuje środki przymusowe, przewidziane w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu przymusowem (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342), a w szczególności karę pieniężną w celu przymuszenia, wykonanie zastępcze lub przymus bezpośredni.

Przepis ten ma również zastosowanie w tych przypadkach, gdy odnośne instytucje, względnie właściciele domów, wymienieni w § 6 nie będą przeprowadzali systematycznego wywozu popiołu i śmieci i doprowadzą do nadmiernego nagromadzenia materjału wywozowego.

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą następujące przepisy: rozp. Mgtu z dnia 25 maja 1926 L. VII. 9067/926; z rozporządzenia Mgtu z dnia 10 lutego 1927 L. VII. 122/927 pierwszy ustęp § 3, cały § 5, 6 i 8; rozp. Mgtu z dnia 15 lutego 1929 L. VII. 2624/929.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle.*

L. I. 8483/1929.

Cmentarz miejski podgórski.
Przekopanie kwatery.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat zawiadamia interesowanych, że w najbliższym czasie będą przekopane na miejskim cmentarzu

podgórskim groby ziemne czasowe, znajdujące się na kwaterze IV. z lat 1915—1918, a nagrobki usunięte.

Zamieszczając poniżej wykaz pomników i krzyżów, znajdujących się na powyższych kwaterach, wzywa Magistrat strony interesowane, aby do dni 14-tu zgłosiły ustnie (z wydaną wpierw przez Zarząd cmentarza kartą, zawierającą bliższe oznaczenie grobu) w Magistracie (Wydział I. gospodarczy, II. piętro, oficyny, drzwi Nr. 37) w godzinach od 11—12·15 prośbę o pozostawienie w nienaruszonym stanie odnośnego grobu na dalszy czasokres i uiściły przepisaną opłatę. O ileby interesowana strona zamierzała wydobyć szczątki zmarłych i przenieść je na miejsce stałe, należy wnieść do Magistratu prośbę o wyznaczenie miejsca za złożeniem opłaty, a do Miejskiego Urzędu Zdrowia osobną prośbę o zezwolenie na ekshumację zwłok.

Po upływie zakreślonego 14-dniowego terminu nagrobki i krzyże będą bezwarunkowo usunięte, a groby czasowe na tej kwaterze przekopane.

Usunięte nagrobki i krzyże z przekopanych grobów mogą interesowane strony za udowodnieniem własności odebrać w Zarządzie cmentarza w terminie do dni 30-tu po ukończeniu przekopania powyższej kwatery. Po upływie tego terminu zostaną powyższe nagrobki i krzyże sprzedane, a uzyskana ze sprzedaży kwota przeznaczona będzie na fundusz upiększenia cmentarza.

WYKAZ

nagrobków i krzyżów na grobach kwatery IV. dla dorosłych z lat 1915—1918, przeznaczonej do przekopania:

L. p.	Imię i nazwisko pochowanego	Rok śmierci	Bliższe oznaczenie grobu
1	Wiktorja Szymańska	1915	obramowanie murowane
2	Józef Walczak	1915	krzyż żelazny
3	Mateusz Rodzik	1915	napis
4	Stefan Ryszka	1916	krzyż drewniany
5	Katarzyna Sacharko	1916	krzyż żelazny
6	Marcin Włoch	1916	,, ,,
7	Jan Fijałek	1916	obramowanie betonowe
8	Adam Baranowski	1916	krzyż drewniany
9	Marja Jakubiak	1916	napis
10	Zuzanna Schadi	1915	obramowanie murowane
11	Franciszek Sasorski	1916	,, ,,
12	Teresa Pisarowa	1916	krzyż drewniany
13	Marja Szafrańska	1916	,, ,,
14	Katarzyna Czarnecka	1916	,, ,,
15	Apolonja Goebel	1916	,, ,,
16	Marcela Kondziołka	1916	,, ,,
17	Karol Michniewski	1916	napis
18	Julja Nagelholz	1916	krzyż drewniany
19	Apolonja Szczygielska	1916	obramowanie betonowe
20	Katarzyna Stondowa	1917	,, ,,
21	Katarzyna Nowak	1917	,, ,,
22	Katarzyna Walczak	1917	krzyż drewniany
23	Stefan Bobel	1917	obramowanie betonowe
24	Władysław Czajkowski	1917	krzyż żelazny
25	Ignacy Jelonek	1916	krzyż drewniany
26	Elżbieta Galat	1916	krzyż żelazny
27	Władysława Michniak	1917	obramowanie betonowe
28	Ludwik Rajewski	1917	krzyż drewniany
29	Stefanja Tumidajewicz	1917	,, ,,
30	Katarzyna Ślizowska	1917	,, ,,
31	Franciszka Wilczyńska	1917	,, ,,
32	Józefa Wolna	1917	obramowanie betonowe
33	Anna Jędrzejowska	1917	krzyż drewniany
34	Anna Babraj	1917	,, ,,
35	Wojciech Ogrodnik	1917	krzyż drewniany
36	Andrzej Kowal	1917	,, ,,
37	Janina Sumara	1917	obramowanie betonowe
38	Stanisław Kret	1917	krzyż drewniany
39	Leokadja Wiśniowska	1917	,, ,,
40	Feliks Tippe	1917	krzyż żelazny
41	Wanda Jodłowska	1917	obramowanie betonowe
42	Katarzyna Rogowska	1917	napis
43	Stanisław Rusek	1917	krzyż drewniany
44	Jadwiga Kamińska	1918	,, ,,
45	Roman Gaweł	1918	,, ,,
46	Jan Pająk	1918	,, ,,
47	Katarzyna Pytel	1918	obramowanie betonowe
48	Stefanja Gałuszka	1918	obramowanie kamienne
49	Balbina Łętocha	1918	obramowanie betonowe
50	Adam Przewoźniak	1918	krzyż drewniany
51	Marjan Drożdż	1918	,, ,,
52	Juljan Steckow	1918	obramowanie betonowe
53	Piotr Chodzisz	1918	,, ,,
54	Karolina Wojgel	1918	,, ,,
55	Józef Kowalski	1918	krzyż drewniany
56	Marja Sikora	1918	,, ,,
57	Helena Wiecheć	1918	obramowanie betonowe
58	Piotr Sadowski	1918	krzyż żelazny
59	Wiktorja Bugajska	1918	krzyż drewniany
60	Józef Gajec	1918	,, ,,
61	Jan Mytnik	1918	napis
62	Franciszek Szymaczek	1918	krzyż drewniany
63	Marja Szkaradek	1917	obramowanie murowane
64	Katarzyna Stachura	1918	krzyż żelazny
65	Jan Bargiel	1918	,, ,,
66	Aniela Ostrasz	1918	krzyż drewniany
67	Franciszek Kaczmarczyk	1918	,, ,,

Magistrat stoł. król. m. Krakowa
dnia 1 lutego 1930 r.

L. VIII—444/30. Kraków, dnia 5 lutego 1930 r.

Stałe stanowiska targowe.

Z powodu przepełnienia placów targowych Magistrat postanowił ze względów porządkowych wstrzymać wydawanie przekupniom zezwoleń na zajmowanie nowych stałych stanowisk targowych na wszystkich placach targowych na dalszy jeden rok, t. j. do dnia 31 marca 1931 r.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 177/30.
Wet.

Kraków, dnia 24 lutego 1930 r.

Zwalczanie wścieklizny u zwierząt.

OGŁOSZENIE.

Ze względu na niebezpieczeństwo wybuchu wścieklizny, panującej w sąsiednich powiatach, Magistrat przypomina obowiązujące rozporządzenie Pana Wojewody

krakowskiego z dnia 25 czerwca 1928 roku L. Wet. 122/31 ex 1928 r., tyczące się zwalczania wścieklizny u zwierząt:

ROZPORZĄDZENIE

Wojewody krakowskiego z 25 czerwca 1928 roku L. wet. 122/31 tyczące się zwalczania wścieklizny u zwierząt.

Ze względu na obecny stan wścieklizny na obszarze Województwa krakowskiego zarządzam na podstawie artykułu 60 i 70 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych z 22. VIII. 1927 (Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 673) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa z 9. I. 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 19 poz. 167) co następuje:

A. Celem powstrzymania dalszego szerzenia się zarazy i rychłego jej stłumienia uznaję cały obszar Województwa krakowskiego jako zagrożony wścieklizną.

W obszarze tym wszystkie psy także czasowo wprowadzone, przenoszone, lub przewożone — o ile nie są tak pomieszczone w lokalu, w obejściu itd., iż nie mogą wydostać się i wejść w styczność z obcymi ludźmi lub zwierzętami — mają być trzymane dniem i nocą na zupełnie pewnej uwięzi, albo zaopatrzone w trwałe i gęste kagańce, wykluczające możność ukąszenia.

Wyjątek stanowią psy myśliwskie, policyjne i owczarskie o tyle, że pierwsze od chwili rozpoczęcia łowów aż do ich ukończenia, drugie w czasie tresury względnie tropienia przestępców, trzecie zaś w czasie strzeżenia trzody chodzić mogą bez kagańca.

Psy co do których ominięto powyższe przepisy w szczególności psy biegające bez kagańca — o ile ich nie zabito zaraz przy przydybaniu mają być zgładzone pod dozorem miejscowej władzy do 48 godzin — o ile właściciel w międzyczasie nie udowodni tej władzy, że wszczął kroki w celu uzyskania uwolnienia psa od zgładzenia.

Zwolnienia takie udzielać będzie władza administracyjna I. instancji za zgodą Urzędu Wojewódzkiego tylko wyjątkowo i pod warunkiem, że psy takie poddane będą obserwacji lekarsko-weterynaryjnej na koszt właściciela.

B. We wszystkich gminach muszą być wszystkie psy, które liczą więcej niż 3 miesiące wieku — z wyjątkiem psów policyjnych t. j. będących własnością Policji dla celów służbowych — znakowane t. j. zaopatrzone stale znaczkiem rozpoznawczym (blaszką metalową na obrożach lub na szorkach z nazwą powiatu, miejsca pochodzenia i numerem domu lub rejestracji psów) umożliwiającym wykrycie ich posiadacza.

Znaczków rozpoznawczych winna dostarczać właścicielom psów miejscowa zwierzchność gminna za opłatą należytości zatwierdzonej przez Wydział powiatowy.

Wszystkie zwierzchności gminne mają obowiązek prowadzić rejestr wszystkich psów, które liczą ponad 3 miesiące wieku znajdujących się w gminie i utrzymywać je w dokładnej ewidencji.

Właściciele psów obowiązani są zgłaszać w ciągu dni 8 w dotyczącym Urzędzie gminnym o każdym przybytku i ubytku tudzież o każdej zmianie zaszłej w stanie psów ponad 3 miesiące wieku, znajdujących się w ich posiadaniu podając wiek, maść, rasę i rodzaj psów.

W razie zgubienia znaczka winien posiadacz psa postarać się o nowy znaczek u miejscowej władzy gminnej, która każde wydanie znaczka i zmianę numeru uwidoczni w rejestrze psów.

Zarządzenia tyczące się znakowania i rejestracji psów należy stosować również względem psów wprowadzonych do gminy czasowo, jeżeli liczą więcej niż 3 miesiące wieku i przebywają w gminie dłużej niż 8 dni.

Zarządy gmin obowiązane są przeprowadzać co miesiąca rewizję dla stwierdzenia, czy wszystkie psy w gminie są zarejestrowane i znakowane a Policja państw. przy każdej sposobności kontrolować czy rewizje te są wykonywane

Przekroczenia powyższych zarządzeń, które nie wykluczają wcale zastosowania innych, nie stojących z niemi w sprzeczności środków ochronnych i tępiących zarazę, przewidzianych w rozporządzeniach powołanych na wstępie karane będą według rozdziału VII. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22. VIII. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 673).

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1928 roku i uchyla wszystkie dotychczasowe zarządzenia w sprawie zwalczania wścieklizny u psów na obszarze Województwa krakowskiego.

To podaje się do powszechnej wiadomości.

Wojewoda:
L. Darowski włr.

Do L. B. S. 688/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu grudniu 1929 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Część (2/3) gruntu lwh. 499/XI. przy ul. Pułaskiego, nabył Tomasz Czajkowski od Karoliny Czajkowskiej za cenę 11.000 zł.

2. Grunt lwh. 535/XX. przy ul. Miedzianej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 260/XX., nabyli po połowie Abraham i Regina Fremdowie od Marceliny i Władysława Domagalskich oraz Janiny Kolaczek za cenę 2138 dolarów.

3. Część (1/2 domu w budowie trzechpiętrowego na realności lwh. 416/XV. przy ul. Józefitów, nabyła Janina Ohly od Adolfa Ohly za cenę 3500 dolarów.

4. Dom dwupiętrowy przy ul. Chodkiewicza L. or. 10 L. sp. 16/XIX oraz grunt lwh. przy tejże ulicy, nabyli po połowie Stanisław i Józefa z Michalskich Orzechowscy od Wolfa i Balbiny Spirowej za cenę 79.820 zł.

5. Grunt. lwh. 615/XIX. przy ul. Mogilskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 433/XXI., nabył Leopold Stuhr od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 10.390 złotych.

6. Grunt lwh. 1038/XVII. przy ul. Łokietka, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 228/XVII., nabył Mieczysław Franciszek 2 im. Kwiatkowski od Jana, Józefa, Michała i Feliksa Sporków, Franciszki ze Sporków Konikowej, Wiktorji Stachowicz, Marji Korytkiewicz i Heleny Dorynkowej za cenę 20.500 złotych.

7. Dom dwupiętrowy przy ul. Pędzichów, L. or. 18 L. sp. 209/V., nabyła Elżbieta Jakubowska od Piotra i Marji Guzikowskich za cenę 30.000 złotych.

8. Grunt lwh. 535/XIX. przy ul. Grzegórzeckiej, nabyła Elżbieta z Kotschów Bogatyńska od Marji z Wolańskich Grabkowskiej za cenę 1.690 dolarów.

9. Część (1/3) domu trzechpiętrowego przy ulicy Grodzkiej L. or. 15 L. sp. 89/I., nabył Adam Zbigniew 2 im. Oświęcimski od Tadeusza Oświęcimskiego i Marji Czesławy 2 im. z Oświęcimskich Dziurzyńskiej za cenę 60.000 złotych.

10. Część (2/8) domu dwupiętrowego przy ul. Felicjanek L. or. 15 L. sp. 49/III., nabył Mojżesz vel Maurycy Wander od Racheli 1° Salomonowej 2° Hochwaldowej i Izaaka Hochwalda za cenę 3.150 dolarów.

11. Dom dwupiętrowy przy ul. Różanej L. or. 14 L. sp. 99/XI., nabyli po połowie Michał i Aniela Szaramowie od Banku Spółdzielczego dla rzemiosła, przemysłu, handlu i rolnictwa Stow. z ogr. por. w Krakowie za cenę 43.000 złotych.

12. Grunta lwh. 1031/XII. i lwh. 1032 XII. przy ul. Włóczków wydzielono jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 178/XII., nabył Tadeusz Schantroch od Felicji z Grochowskich Pinkalskiej za cenę 2.600 dol.

13. Grunt lwh. 1033/XIII. przy ul. Królowej Jadwigi, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 131/XIII., nabyła Katarzyna Biedowa od Wojciecha Biedy za cenę 4.000 złotych.

14. Grunta lwh. 1034/XII. i lwh. 1035/XII. przy ul. Tad. Kościuszki, wdzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 718/XII., nabył Zakład Pensyjny dla funkcjonarjuszy we Lwowie od Franciszka Drobniaka za cenę 112.563 złotych.

15. Grunt lwh. 1040/XVII. przy ul. Wrocławskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 47/XVII., nabył Jakób Włodek od Stanisława Szostka za cenę 6.000 złotych.

16. Grunt lwh. 1041/XVII. przy ul. Wrocławskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 963/XVII., nabył Jakób Włodek od Józefa Szostka za cenę 5.000 złotych.

17. Grunt lwh. 892/XIII. przy ul. Ks. Józefa, nabył Stefan Sikorski od Stanisława Russka za cenę 10.000 złotych.

18. Grunt lwh. 616/XIX. przy ul. Mogilskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 433/XIX., nabyła Franciszka Leśniakowa od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 2.170 dolarów.

19. Grunt lwh. 1036/XIII. przy ul. Kr. Jadwigi, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 37/XIII., nabyli po połowie Tomasz i Wiktorja Krzysztofowie od Józefa Kozyry za cenę 1.493 dolarów.

20. Część (2/3) domu parterowego przy ul. Podbrzezie L. or. 3 L. sp. 314/VIII., nabyli Szymon Alster i Ischel Woloski po 1/6 od Hermana Hirscha za cenę 2.000 dolarów.

21. Cześć (1/6) domu parterowego przy ul. Podbrzezie L. or. 3 L. sp. 314/VIII. nabył Izak Alster od Szyji Brenner za cenę 2.000 dolarów.

22. Grunt lwh. 1037/XIII. przy ul. Królowej Jadwigi, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 131/XII., nabyła Franciszka z Dembowskich Włodarska od Wojciecha Biedy za cenę 5.000 złotych.

23. Grunt lwh. 615/XVI. przy ul. Bartosza Głowackiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 131/XVI., nabyła Marja Wronarowicz od Wacława Buczaka za cenę 8.850 złotych.

24. Grunt lwh. 297/XVII., oraz grunt lwh. 1042 XVII., wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realnosci lwh. 963/XVII., nabyli Dawid Moth, Henryk Szlang, Sabina Kühnreich i Anna Bachner po 1/4 części od Józefa Szostka za cenę 5.250 dolarów.

25. Grunt lwh. 382/VI. przy ul. Kopernika, nabyło Towarzystwo „Bratnia“ Pomoc Medyków Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie od Skarbu Państwa za cenę 16.804 złotych.

26. Grunt lwh. 405/XX., przy ul. Miedzianej. nabyła Urszula Komorowska od Jakóba Eberstarka za cenę 10.000 złotych.

27. Grunt lwh. 617 XIX., wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 433/XIX., nabyła po połowie Julja Stuskowa i Walerja Michnowska od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 1.840 dol.

28. Części (9/48) gruntów lwh. 21/XVII. i lwh. 109 XVII. przy ul. Mazowieckiej, nabyły Katarzyna ze Stypułów Zbrojowa od Marji z Chwastków Zbrojowej za cenę 4.500 złotych.

29. Część (90/96) gruntu lwh. 109/XVII. obok ul. Mazowieckiej, nabyli po 45/96 Józef i Karolina Buczakowie od Franciszka i Katarzyny ze Stypułów Zbrojów za cenę 22.400 złotych.

30. Dom dwupiętrowy przy ul. Długiej L. or. 51 L. sp. 198/V., nabyli po połowie Karol Goldberger i Schulem Scharf od Wilhelma i Rozalji Weissmanów za cenę 9.125 dolarów.

31. Grunt lwh. 406/X. przy ul. Barskiej, nabyła Rozalja z Mazurów Popkowa od Stefana Bieleckiego za cenę 3.664 dolarów.

32. Część (2/4) domu dwupiętrowego przy ul. Kącik L. or. 5 L. sp. 302/XXII., nabyli Salomon i Debora Frichowie po 1/4 od Estery Abrachamowicz za cenę 3.000 dolarów.

33. Dom jednopiętrowy przy ulicy Kalwaryjskiej L. or. 26. L. sp. 234/XXII., nabyli po połowie Chaim Nussbaum i Salomon Teitelbaum od Jakóba i Sary Zollmanów za cenę 10.250 dolarów.

34. Grunt lwh. 1624/XXI. przy ul. Gromadzkiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 986/XXI., nabyli Roman Brenner 5/10 i Ignacy Riegler 3/10 części od Marjanny z Bysieków Kołodziejowej za cenę 1623 dolarów.

35. Dom jednopiętrowy fabryczny przy ul. Bonarka L. or. 8 L. sp. 424/XXII., nabyli po połowie Sara Reisla 2 im. Wortsman i Saul Pinkus 2 im. Eisenberg od Adama Lenerta za cenę 8.000 dolarów.

36. Grunt lwh. 1628/XXI. przy ul. Płaszowskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1021/XXI., nabył Jędrzej Kret od Wojciecha, Anny, Walentego, Marji, Kazimierza i Jana Rozumków za cenę 800 złotych.

37. Grunta lwh. 290/XIII.. lwh. 111/XIII., oraz grunt lwh. 1038/XIII. przy ul. Królowej Jadwigi, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 97/XIII, nabyli po połowie Józef i Albina Schöpplowie od Stanisława i Apolonji Panków za cenę 1.662 dolarów.

38. Grunt lwh. 476/XV. przy ul. Urzędniczej, nabył Józef Kron od Heleny Pańkowskiej za cenę 2.230 dolarów.

39. Grunt lwh. 1043 XVII. przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realn. lwh. 678 XVII, nabyła Leokadja z Pietryków Jędrszczykowa od Marji Rajtar za cenę 5.000 zł.

40. Dom trzechpiętrowy przy ulicy Karmelickiej L. or. 40 L. sp. 50/IV, nabył Karol Fieber od Antoniego Mikulskiego za cenę 16.500 dolarów.

41. Grunt lwh. 1039/XII. przy ul. Słonecznej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 139 XII. i lwh. 166/XII., nabył Zakład pensyjny dla funkcjonarjuszy we Lwowie od Gminy stoł. król. miasta Krakowa za cenę 52.248 złotych.

42. Grunt lwh. 270/XIX. przy ul. Grzegórzeckiej, nabyli po połowie Józef i Marja Paluchowie od Salomona Wohlfeilera za cenę 1.425 dolarów.

43. Dom parterowy przy ulicy Towarowej, oraz grunta lwh. 232/XVII. i lwh. 641/XVII. przy tejże ulicy, nabyli po połowie Mojżesz i Marja Kalmanowie od Bolesława Buszczyńskiego za cenę 5.900 dolarów.

44. Grunt lwh. 383/VI. przy ul. Wielopole, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 220/VI, nabyli po połowie Tadeusz Bukowiecki i Janina Hermanowa od Gminy stoł. król. m. Krakowa za cenę 137.500 złotych.

45. Grunt lwh. 1044/XVII. przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 74/XVII., nabył Łukasz Łysiak od Marji z Chwastków Cujanowej za cenę 4.500 zł.

46. Części (1/2) domu dwupiętrowego przy ulicy Wielopole L. or. 11 L. sp. 252/VI. oraz (1/2) gruntu lwh. 806/XIII. przy ul. Syrokomli, nabyła Krakowska Kongregacja Kupiecka od Polskiego Związku Zawodowego pracowników handlowych i biurowych w Krakowie za cenę 104.75 złotych.

47. Dom czteropiętrowy przy ul. Basztowej L. or. 10 L. sp. 1/V., nabył Stanisław Kremer od Anieli z Żółtowskich Ponińskiej za cenę za cenę 66.000 dolarów.

48. Część (1/2) gruntu lwh. 585/XIX. przy ulicy Grzegórzeckiej, nabył Walerjan Butryna od Władysława Hollingera za cenę 11.500 zł.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część (1/2) domu jednopiętrowego przy ul. Kątowej L. or. 10 L. sp. 186/XVIII. wartości 5.000 zł, nabył tytułem darowizny Józef Foremy od Aleksandry z Pogorzelskich Foremnowej.

2. Część (1/2) domu dwupiętrowego przy ulicy św. Jana L. or. 16 L. sp. 296/1 wartości 90.000 zł., nabył tytułem darowizny Jan Machowski od Leopoldyny Machowskiej.

3. Dom parterowy przy Placu Błonie Beszcz L. or. 12 L. sp. 165/XX., wartości 4.000 zł., nabyła tytułem darowizny Honorata Szabelska od Józefa Szabelskiego.

4. Grunt lwh. 428 XX. przy Placu Błonie, Beszcz wartości 7.000 złotych, nabyli tytułem darowizny po 1/3 części Honorata, Józef i Stanisław Szabelscy od Józefa i Józefy Szabelskiej.

5. Grunt lwh. 2039/XVII. przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 74/XVII., wartości 3.000 zł., nabył tytułem darowizny Jan Chwastek od Marji z Chwastków Cujanowej.

6. Grunt lwh. 72/XVII. przy ul. Mazowieckiej, wartości 3.000 zł., nabył tytułem darowizny Władysław Chwastek od Marji z Chwastków Cujanowej.

7. Grunt lwh. 1114 XXI. przy ul. Myśliwskiej, wartości 1.350 zł., nabył tytułem darowizny Władysław Siwek od Karola i Juljanny Siwków.

8. Część (1/2) gruntu lwh. 1377 XXI. przy ulicy Myśliwskiej, wartości 400 zł., nabyła tytułem darowizny Franciszka z Mazurów Jamka od Adama Jamki.

9. Dom parterowy przy ul. Zabłocie L. or. 27 L. sp. 352/XXII., wartości 9.000 zł., nabyła tytułem darowizny Wiktorja Brylska od Karola Brylskiego.

10. Część (1/4) domu parterowego przy ul. Myśliwskiej L. or. 6 L. sp. 62/XXI., wartości 600 złotych, nabyła Helena z Siwków Ładzińska od Józefa Siwka.

11. Dom parterowy przy ul. Bonarka L. or. L. sp. 649/XXII., wartości 22.000 zł., nabyła tytułem darowizny Marja z Dunajów Billowa od Wojciecha Dunaja.

12. Część (1/2) domu parterowego przy ul. Racławickiej L. or. 8 L. sp. 2/XV., wartości 4.500 zł., nabyła tytułem darowizny Salomea Komitau od Dawida Komitaua.

13. Dom parterowy przy ul. Kazim. Wielkiego L. or. 42 L. sp. 38/XV., wartości 10.000 zł., nabyła tytułem darowizny Stefanja z Rosołów Widerska od Piotra i Anny Rosołów.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Grunt. lwh. 934/XXI. przy ulicy Płaszowskiej, wartości 1.600 zł., nabyli w spadku po połowie Henryk i Kazimiera z Ładygów Tyralscy po śp. Annie z Filipków Łodygowej.

2. Dom jednopiętrowy przy ulicy Wita Stwosza L. or. 27 L. sp. 639/XXII., wartości 68.000 zł., nabyły w spadku Amalja Glückowa, Anna Feld i Irena Glück po 1/3 części po błp. Sarze Feldowej.

3. Część (2/4) domu dwupiętrowego przy ul. Pędzichów L. or. 3 L. sp. 62/V, wartości 49.000 zł., nabyli w spadku po 1/4 Henryk Kritzler i Zofja z Kritzlerów Trzcińska po śp. Józefie z Wolańskich Kritzlerowej.

4. Dom dwupiętrowy przy ul. Karmelickiej L. or. 30 L. sp. 198 IV, wartości 135.000 zł., nabyli w spadku Marja Dyakowska, 4/16 zaś Jadwiga, Jan, Helena i Stanisław Dyakowscy po 3/16 części po śp. Przemysławie Dyakowskim.

5. Dom dwupiętrowy przy ul. Krupniczej L. or. 18 L. sp. 10/IV., wartości 120.000 zł., nabyły w spadku po połowie Izabella z hr. Wodzickich Augustowa Krasicka i Marja z Wodzickich Zygmuntowa Michałowska po ś. p. Marji z Czarnomskich hr. Stanisławowej Wodzickiej.

6. Dom parterowy przy ul. Zaścianek L. or. 12 L. sp. 64/XIII. oraz grunt lwh. 432/XIII. przy tejże ulicy, łącznej wartości 28.500 zł., nabyli w spadku Katarzyna z Dudków Pasternakowa 168/1152, zaś Jan, Franciszek Józef i Zofja Pasternakowie, Marjanna z Pasternaków Mrozicka, masa spadkowa śp. Antoniny z Pasternaków Bilowej, Bronisława z Pasternaków Siostrzonek i Anna z Pasternaków Kołtuniowa po 51/1152 części po śp. Janie Pasternaku.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w lutym 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. I.		
Komunalna Kasa Oszczędności	budowa 4-op. domu front.	św. Tomasza 24.	Inż. Wacław Krzyżanowski	8324/29
Dr. Juljan Pagaczewski	nadbud. III. p. i dobud. part. oficyny	Florjańska 40	Arch. Marcin Bukowski	9371/29
Wilhelm Mikuszewski	przebud. portalu sklep.	Grodzka 43	Inż. E. Wexner i H. Jakubowicz	9428/29
Natalja Doboszyńska	wyburzenie ściany kontr. na parterze	św. Anny 3	Arch. Stryjeński i Mączyński	8755/29
Alfred Machnicki	budowa wewn. klozetów	Mikołajska 12	Inż. Z. Prokesch	8195/29
Dyrekcja Banku Spółdzielczego dla Rzemiosła	budowa 4-opiętr. domu z poddaszem	św. Marka 8	Inż. Filipkiewicz i J. Kolarzowski	8178/29
Helena Smolarska	przebud. 2 portali sklep.	Sławkowska 4	Arch. B. Treter	9729/29
		Dz. III.		
Jetti Pelcowa	budowa podziału ubikacyj	Zwierzyniecka 21	Arch. Z. Kurzer	9741/29
Juda Hudes	budowa 3-yp. domu	Felicjanek 21	Inż. Z. Prokesch	8175/29
Eleonora Weindlingowa	budowa klozetów	Podzamcze 20	Inż. Roman Weindling	60/30
Elza Łomińska	instalacja łazienki na II p. i zmiany wewn. w rozkładzie ubikacyj	Zwierzyniecka 25	Inż. Z. Prokesch	9917/29
		Dz. IV.		
Szymon Silbiger	nadbud. I. i II. piętra w oficynie	Kochanowskiego 22	Inż. Z. Prokesch	8135/29
		Dz. V.		
Zjednoczenie Kolejowców Polskich	budowa V. p. i poddasza	św. Filipa 6	Arch. St. Juszczyk	71/30
Leon i Laura Schleichkornowie	przebud. wychodków na spłukiwane	Długa 15	Arch. Jul. Eintracht	9961/29
		Dz. VI.		
Chune Keller	przebud. wychodków na spłukiwane	Bonerowska 4	Inż. Z. Prokesch	101/30

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgłu
		Dz. VII.		
Jakób Schmidt	przebud. wychodków na spłukiwane	Dietlowska 68	Inż. Z. Prokesch	8897 29
		Dz. VIII.		
Pinkus Landau	nadbud. III. p. front.	Bożego Ciała 31	Inż. Z. Prokesch	483/30
Leser Biron i Paulina Finkelstein	budowa 4-op. domu front.	Starowiślna 75	Inż. Z. Prokesch	9166/29
Regina Laska Esterowicz	nadbud. III. p. i poddasza	Podbrzezie 4	Arch. Z. Szufa	134 30
Beno Blitz	nadbud. III. p. w budynku front.	Plac Wolnica 9	Arch. Z. Szufa	7853/29
Alter Rappaport	budowa V. piętra	Starowiślna i św. Wawrzyńca lwh. 640	Arch. S. Jonkler	771/30
Józef Siebner	nadbud. III. p. w tylnej oficynie	Starowiślna lwh. 633	Arch. S. Jonkler	618/30
		DZ. IX.		
Jan Liszka i Ska	budowa part. oficyny	Turecka 8	Inż. Jan Stobiecki	583/30
		Dz. X.		
Joanna Wilk	dobud. przyziemnej ofic.	Zielna 14.	Sylwester Zabłocki	9420/29
		Dz. XII.		
Jan Kuśnierz	budowa prow. oficyny	Słoneczna 9	Inż. Józef Wilczyński	5591 29
Dr. Kazimierz Majewski	budowa 4-op. domu	Syrokomli 17	Bud. J. Kaczmarczyk	963/30
Maks Tenzer	budowa piwnic i magazyny	Smoleńsk 34	Inż. S. Feldmann	609/30
Marcelina Gądkowa	nadbud. II. piętra	Kościuszki 17	Inż. Warczewski	331/30
Dr. Abraham Wanderer	budowa 3-yp. domu	Syrokomli 26	Arch. B. Zimmerman	9114/29
Zygmunt Kopczyński	nadbud. I. p.	Senatorska 5	Arch. Z. Szufa	9260/29
		Dz. XIII.		
Antonina Polakowa	nadbud. I. p.	Kr. Jadwigi 16	Arch. Z. Szufa	434/30
Franciszek Woltyński	budowa part. willi z poddaszem	Spadzista 15	Bud. A. Dostal	541/30
		Dz. XV.		
Honorata, Stefanja i Janina Lipskie	budowa suteren	Grottgera 32	Arch. Zbigniew Odrzywolski	587/30

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. XV.		
Róża Pacanower	plany suteren i poddasza	Al. Grottgera 30	Inż. S. Mehl	673/30
		Dz. XVIII.		
Bartłomiej Bobrzecki	budowa domu 2-upiętr.	Bohdana Zaleskiego 44	Edward Skawiński	9634/29
		Dz. XIX.		
Karol Skorupa	budowa szopy	Grzegórzecka 74	Feliks Zwoźniak	9642/29
Barbara Białkowa	dobud. 1 izby w domu part.	Pasterska 28	Arch. Ludwik Paciorkowski	9621/29
Józef Karwat	budowa prow. stajni	Mogilska 78	Józef Karwat	9462/29
		Dz. XX.		
Tadeusz Lenczowski	budowa domu part. i ofic. parterowej	Grzegórzecka 153	Arch. Ludwik Paciorkowski	9942/29
		Dz. XXI.		
Jan Bielec	nadbud. 4 izb I. piętra	Golikówka 78	A. Dostal	9639/29
Józef Hajdasz	budowa parter. domu	grunta Skrzyńskiego l. kat. 1603/25	Arch. Jan Burzyński	482/30
Wiktorja Wałach	budowa ubikacyj	Rybitwy 3		9520/29
		Dz. XXII.		
Franciszek Wenzel	nadbud. I. p.	Wałowa 10	Bud. A. Dostal	403/30
Eugenjusz Bilski	budowa klozetów w part.	Robotnicza 7	Arch. Ludwik Paciorkowski	170/30
Ks. Jan Widerski	budowa klozetów	Salinarna 1	Inż. Miecz. Fedorski	425/30
Paweł Łabucki	nadbud. II. p.	Dąbrówki 8	Bud. A. Dostal	481/30
Salomon i Salomea Himmelblau	prow. zadaszenie otwarte	Kalwaryjska 25	Arch. Izydor Kurzer	539/30
Jakób Wetstein	budowa klozetów spłukiw.	Salinarna 8	Inż. Z. Prokesch	574/30
Inż. Henryk Taubman	przebud. magazynu na mieszkania	Wielicka 50	Inż. Z. Prokesch	648/30
Feiwel Feiwisch	budowa klozetów	Kalwaryjska 82	Arch. L. Paciorkowski	833/30
Salomon Mandelbaum	budowa otwartej szopy na skład terrazza	Józefińska 6	Bud. A. Dostal	334/30

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

Bukowski Marcin, z dniem 1 grudnia 1929 r. mianowany prowiz. referentem Budownictwa m. Oddział B. w VIII gr. uposaż. (L. Pr. 12110/29).

Czepiec Jakób, z dniem 1 lipca 1929 r. mianowany prowiz. woźnym m. w XVI gr. uposaż. (L. Pr. 9061/29).

Helbin Aleksander, z dniem 1 października 1929 r. mianowany stałym kierowcą samoch. M. Zakładów Sanitarnych w XII gr. uposaż. (L. Pr. 12851/29).

Izdebski Jan, z dniem 1 października 1929 r. mianowany stałym kierowcą samoch. M. Zakładów Sanitarnych w XII gr. uposaż. (L. Pr. 12850/29).

Kapusta Wojciech, z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV gr. uposaż. (L. Pr. 244/30).

Kośmider Adolf, z dniem 1 sierpnia 1929 r. mianowany prowiz. woźnym m. w XVI gr. uposaż. (L. Pr. 9078/29).

Krajewski Władysław, z dniem 1 lutego 1930 r. mianowany prowiz. strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV gr. uposaż. (L. Pr. 12594/29).

Krupiński Andrzej, z dniem 1 grudnia 1929 r. mianowany stałym drożnikiem Budownictwa m. Oddział B. w XIII gr. uposaż. (L. Pr. 10806/29).

Moroz Aleksander Dr., z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym kierownikiem M. Pracowni Chemicznej w VII gr. uposaż. (L. Pr. 11188/29).

Radwan Stanisław, z dniem 1 listopada 1929 r. mianowany prowiz. szoferem M. Straży Pażarnej w XII gr. uposaż. (L. Pr. 9981/29).

Sadzik Jakób, z dniem 1 lipca 1929 r. mianowany prowiz. woźnym m. w XVI gr. uposaż. (L. Pr. 10205/29).

Sękara Józef, z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany prowiz. murarzem Wodociągu m. w XII gr. uposaż. (L. Pr. 9846/29).

Walczak Jakób, z dniem 1 lipca 1929 r. mianowany prowiz. woźnym m. w XVI gr. uposaż. (L. Pr. 10203/29).

Wierzba Józef, z dniem 1 grudnia 1929 r. mianowany stałym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV gr. uposaż. (L. Pr. 9539/29).

Zarzycki Józef, z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany nadetat. dozorcą wodomierzy Wodociągu m. w XIV gr. uposaż. (L. Pr. 10466/29).

EMERYTURY.

Aronsohnowa Róża, wdowa po syndyku miejskim z dniem 1 lutego 1930 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 746/30).

Bigaj Wojciech, woźny m. z dniem 1 lipca 1927 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 1602/27).

Bugierowa Marja, wdowa po emer. woźnym m. z dniem 1 stycznia 1930 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 124/30).

Grossowa Lubina, wdowa po wicesekretarzu Mgtu z dniem 1 stycznia 1930 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 10/30).

Illasiewiczowa Julja, wdowa po inspektorze Budownictwa m. z dniem 1 listopada 1929 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 11785/29).

Janas Michał, pomocnik Zakładu Czyszczenia M. z dniem 28 lutego 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 1024/30).

Klich Zenon, maszynista Teatru m. im. Juljusza Słowackiego z dniem 30 września 1929 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 8521/29).

Korzeń Józef, woźny m. z dniem 28 lutego 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 893/30).

Kuc Andrzej, strażnik M. Urzędu Poboru Opłat i Pod. Pośr. z dniem 31 stycznia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 12749/29).

Kwaśniewski Stanisław, sierżant-szofer M. Straży Pożarnej z dniem 30 listopada 1929 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 10890/29).

Łozińska Józefa, wdowa po grabarzu m. z dniem 1 stycznia 1930 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 79/30).

Maronki Jana, stróża Rzeźni m. dzieci z dniem 1 czerwca 1928 r. otrzymały pensję sierocą. (L. Pr. 11124/28).

Mikosz Franciszek, woźny m. z dniem 30 listopada 1929 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 12125/29).

Mühln Władysława, nauczycielka M. Szkoły Gospodarstwa Domowego z dniem 31 stycznia 1930 r. przeniesiona w stały stan spoczynku. (L. Pr. 316/30).

Najdrowa Marja, kancelista Mgtu z dniem 31 grudnia 1929 r. przeniesiona w stały stan spoczynku. (L. Pr. 12207/29).

Piwowarczyk Jan, stały robotnik Elektrowni m. z dniem 30 września 1929 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 9088/29).

Prząda Jadwiga, wdowa po tercjanie m. z dniem 1 sierpnia 1929 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 8242/29).

Wach Maciej, kanalarz Zakładu Czyszczenia M. z dniem 28 lutego 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 315/30).

Wielgusowa Marja, wdowa po lekarzu M. Zakładów Sanitarnych z dniem 1 października 1929 r. otrzymała zaopatrzenie wdowie w drodze łaski. (L. Pr. 10261/29).

ZMARLI.

Aronsohn Jakób Dr., syndyk miasta zmarł dnia 16 stycznia 1930 r. (L. Pr. 727/30).

Bugiera Mikołaj, emer. woźny zmarł dnia 30 grudnia 1929 r. (L. Pr. 13801/29).

Gross Kazimierz Józef, wicesekretarz Mgtu zmarł dnia 23 grudnia 1929 r. (L. Pr. 13623/29.

Illasiewicz Marjan Inż., emer. inspektor Budownictwa m. zmarł dnia 20 października 1929 r. (L. Pr. 11046/29).

Łoziński Maciej, grabarz m. zmarł dnia 31 grudnia 1929 r. (L. Pr. 13733/29).

Maronka Jan, stróż Rzeźni m. zmarł dnia 20 maja 1928 r. (L. Pr. 6600/28).

Martiszkowa Katarzyna, wdowa po nadstrażniku M. U. P. O. i P. P. zmarła dnia 10 listopada 1929 r. (L. Pr. 12208/29).

Prząda Wojciech, tercjan szkolny miejski zmarł dnia 30 lipca 1929 r. (L. Pr. 8149 29).

Schuhowa Anna, emer. kancelista Mgtu zmarła dnia 14 lutego, 1930 r. (L. Pr. 1710/30).

Wielgus Aleksander Dr., kontr. lekarz M. Zakładów Sanitarnych zmarł dnia 7 września 1929 r. (L. Pr. 9506/29).

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie tajne z dnia 9 stycznia 1930 r.

Obecni: *Przewodniczący Prezydent m.* Senator Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
,, Witołd Ostrowski,
,, Dr. Ludwik Schneider,
,, Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych **63.**

Początek posiedzenia o godz. **20·30.**

I. Rezygnacja Rm. Dr. Emila Bobrowskiego.

Imieniem Prezydenta m. oraz S. III. rm. Dr. Klimecki wnosi:

Rada m. uchwali:

Nie przyjmuje się rezygnacji z mandatu radzieckiego Dra Emila Bobrowskiego i prosi się go o wykonywanie nadal mandatu radnego m. (L. prez. 13012/29).

W ożywionej dyskusji nad powyższą sprawą zabierali kolejno głos:

Rm. Dr. Rosenzweig zauważa, że wnioski te mają podkład polityczny a nie rzeczowy i są demonstracją przeciw P. P. S. Do Dra Bobrowskiego ma pełny szacunek jako do człowieka, który od dziecinnych lat należał do partji, w imię jego zasług należałoby nadać Dr. Bobrowskiemu obywatelstwo honorowe Gminy miasta Krakowa jako wybitnie zasłużonemu socjaliście dla m. Krakowa. Rezygnację należy przyjąć.

W odpowiedzi rm. Rosenzweigowi udzielił wyjaśnień Prez. m. Inż. Rolle.

W dalszym ciągu zabierali głos:

Rm. Dr. Ferber wnosi, aby Rada miejska uprosiła Dr. Bobrowskiego o pozostanie w Radzie m.

Rm. Dr. Rosenzweig zgłasza wniosek o odroczenie sprawy.

Rm. ks. Kasprzyk im. klubu Ch. D. oświadcza, że wstrzymuje się od głosowania.

Po wyjaśnieniu referenta rm. Dr. Klimeckiego wniosek rm. Dr. Rosenzweiga nie uzyskał większości.

Prezyd. m. inż. Rolle zarządza głosowanie kartkami nad wnioskiem referenta; na skrutatorów powołuje rm.: Dr. Merza, Dr. Oberlendera i Pachońskiego.

Sekretarz odczytuje nazwiska obecnych radców m., którzy głosy swe na kartkach składają do urny.

Wynik głosowania:

Za wnioskiem referenta oświadczyło się 31 radców m., przeciw wnioskowi 12 głosów, pustych kartek oddano 12.

Wobec powyższego wniosek Prezydenta m. oraz S. III. uchwalono.

II. Przyznanie poborów i praw emerytalnych kierownikowi Parku Wolskiego p. inż. Wincentemu Wobrowi.

Imieniem Prezydenta m. wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Upoważnia się Prezydenta miasta do przyznania Kierownikowi Zarządu Parku Wolskiego inż. Wincentemu Wobrowi wynagrodzenia, odpowiadającego uposażeniu VI grupy szczebel a urzędników Gminy m. Krakowa z dodatkiem technicznym do tej grupy przywiązanym.

II. Kierownikowi Zarządu Parku Wolskiego inż. Wincentemu Wobrowi i jego rodzinie przyznaje się prawo do nadzwyczajnego zaopatrzenia emerytalnego według VI grupy uposażenia pracowników gminnych stoł. król. miasta Krakowa. (L. prez. 1365/30).

Rm. Stączek wnosi o odesłanie sprawy do S.II i III.

Wniosek rm. Stączka w głosowaniu upadł.

Wnioski Prezydenta m. uchwalono.

III. Urlop radcy Mgtu Dra Kolkiewicza.

Imieniem Prezydenta m. Wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Drowi Zdzisławowi Kolkiewiczowi, radcy Magistratu udziela się na jego prośbę dalszego bezpłatnego urlopu na czas zajmowania stanowiska komisarza rządowego Kasy Chorych w Krakowie, począwszy od dnia 1 grudnia 1929 r. z tem, że czas spędzony na tym urlopie od dnia 1 września 1929 r. nie ma mu być wliczony do czasu służby czynnej i nie może przenosić lat 2.

Rm. Haecker występuje w dłuższym wywodzie przeciw wnioskowi; zdaniem mówcy Dr. Kolkiewicz jako Komisarz rządowy Kasy Chorych jest dręczycielem personalu a specjalnie gnębi ludzi należących do partji P. P. S. Uważa, że Rada m. powinna skorzystać z przysługującego jej prawa i rozwiązać stosunek służbowy z Dr. Kolkiewiczem.

Rm. Ks. Kasprzyk jest zdania, że urzędnicy miejscy nie powinni przyjmować podobnych stanowisk i oświadcza się przeciw wnioskowi referenta.

W odpowiedzi rm. Haeckerowi i ks. Kasprzykowi rm. Dr. Klimecki wyjaśnia, że przeciwko Dr. Kolkiewiczowi jako człowiekowi o nieposzlakowanej przeszłości i wzorowemu urzędnikowi Gminy występują ludzie, których celom partyjnym system rządzenia Dra Kolkiewicza w Kasie Chorych nie odpowiada, a przedstawienie w ten sposób sprawy tej na forum Rady m. uważa

mowca za demonstrację polityczną. Z Rady miejskiej pragnie się uczynić instrument przeciw Rządowi, który powołał p. Dra Kolkiewicza na wysoki urząd. Mowca stawia wniosek o skreślenie drugiej części wniosku.

W dyskusji zabierali jeszcze głos rm. Haecker, Wiceprez. m. Dr. Wielgus, poczem Prezydent Rolle udzielił wyczerpujących wyjaśnień. Po wyczerpaniu dyskusji Prezydent Rolle zarządza głosowanie kartkami, powołując na skrutatorów rm. Dr. Merza, Dr. Oberlendera i Pachońskiego.

Sekretarz odczytuje według alfabetu nazwiska obecnych radców, którzy głosy swe składają do urny.

Na 55 głosujących radców m. za wnioskiem referenta z poprawką Dra Klimeckiego oświadczyło się 39 radców m., przeciw 11, białych kartek oddano 5.

W wyniku powyższego głosowania wniosek referenta uchwalono ze skreśleniem ustępu „z tem, że czas spędzony na tym urlopie od dnia 1 września 1929 r. nie ma mu być wliczony do czasu służby czynnej i nie może przenosić lat 2".

Wobec wyczerpania porządku dziennego, przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 22·30.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 3-go b. r. odbyło się pod przewodnictwem radcy m. Wincentego Wajdy **posiedzenie Sekcji III. Rady m.,** na którem wybrano komisję, złożoną z 5 radców, mającą opracować wnioski w sprawie likwidacji M. Wyrobni Mydła, oraz przyjęto do wiadomości sprawozdanie P. Wiceprezydenta m. Dra Piotra Wielgusa o stanie zapasów zbożowych.

Dnia 5-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem P. Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Sekcji I. Rady m.,** na którem uchwalono wnioski na Radę miejską w sprawie ustalenia granic niektórych dzielnic miasta, ustanowienia linji regulacyjnej ulicy bocznej od ul. Grzegórzeckiej, dalej uchwalono sprzedaż parceli w Dz. X. na cele regulacji narożnika ul. Szerokiej i Miodowej, rozpatrzono oferty na dostawę sukna na mundury dla niższych funkcjonarjuszy gminnych, oraz przyjęto oferty na szycie mundurów dla funkcjonarjuszy M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich.

Dnia 12 lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem radcy m. Inż. Aleksandra Adelmana **posiedzenie Komisji Nadzorczej Rady m. dla Zakładu Czyszczenia Miasta i Miejskiej Straży Pożarnej,** na którem przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdania z działalności za r. 1929 Zakładu Czyszczenia Miasta, Miejskich Zakładów Samochodowych i Miejskiej Straży Pożarnej.

Dnia 18-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem P. Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Rady Artystycznej Rady m.,** na którem rozpatrywano sprawę przebudowy „wikarówki" przy kościele N. P. Marji, sprawę parcelacji gruntów przy ulicy Krowoderskiej, linji regulacyjnej ul. Król. Jadwigi, linji regulacyjnej ul. Zielonej, oraz projekt pasażu łączącego ul. Dunajewskiego, Plac Biskupi i ul. Krowoderską.

Dnia 19-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem P. Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie połączonych Sekcyj II., III. i IV. Rady miasta,** na którem uchwalono wnioski na Radę m.: w sprawie zawarcia umowy z Rządem odnośnie Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej, utworzenia oddzielnego miejskiego ambulatorjum dentystycznego dla dzielnicy XXII. Podgórze, oraz rozszerzenia etatu Miejskiego Ambulatorjum Dentystycznego dla dzielnicy XXII. Podgórze, oraz rozszerzenia etatu Miejskiego Urzędu Zdrowia, w sprawie uzyskania kredytów na różne inwestycje miejskie, m. in. na budowę hali targowej w Rzeźni miejskiej, oraz na cele kanalizacji miasta i konserwacji dróg. Pozatem Sekcja II. Rady miasta, mając na uwadze ciężkie położenie gospodarcze ludności, przyznała wydatne ulgi przy zapłacie zaległych podatków i opłat miejskich, w szczególności co do opustu narosłych procentów zwłoki.

Dnia 20-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem radcy m. p. Wincentego Wajdy **posiedzenie Sekcji VIII. Rady miasta,** na którem uchwalono budżet Rzeźni miejskiej na rok 1930/31 oraz wnioski na Radę miejską w sprawie opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa łącznie z badaniem na włośnie, w sprawie taryfy za urządzenia do kontroli sanitarnej wprowadzonego do Krakowa mięsa i za ponowne badanie tego mięsa, wreszcie wnioski w sprawie urządzenia miejsca do sprzedaży mięsa mniej wartościowego. W końcu uchwalono wnioski na Radę miejską w sprawie likwidacji M. Wyrobni Mydła.

Dnia 21-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem P. Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla Zakładów przemysłowych,** na którem rozpatrzono i uchwalono budżet Elektrowni miejskiej na rok 1930/31, wykazujący w wydatkach zwyczajnych kwotę zł. 11,416.372 a w wydatkach nadzwyczajnych kwotę zł. 2,475.216. W budżecie przyjęto naturalny roczny przyrost konsumcji, a w wydatkach nadzwyczajnych uwzględniono oprócz koniecznego rozszerzenia sieci kablowej i rekonstrukcji sieci prądu stałego na prąd zmienny w obrębie miasta Krakowa, elektryfikację gmin przyległych, a mianowicie: Olszy, Prokocima, Woli Justowskiej i Bronowic. Na budowę nowego domu mieszkalnego dla pracowników Elektrowni wstawiono do budżetu kwotę zł. 450.000.

Dnia 22-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem radcy m. p. Inż. Aleksandra Adelmana **posiedzenie Komisji Rady m. dla Zakładu Czyszczenia miasta i M. Straży Pożarnej,** na którem rozpatrywano sprawę przebudowy strażnicy w Dzielnicy XXII. Podgórze, przyczem uznano konieczność budowy nowej strażnicy w tej dzielnicy. Pozatem rozpatrywano i zatwierdzono projekt budżetu na rok 1930/31 Zakładu Czyszczenia miasta, Miejskich Zakładów Samochodowych i m. Straży Pożarnej.

Dnia 25-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Piotra Wielgusa **posiedzenie połączonych Sekcyj III. i VII. Rady m.**, na którem rozpatrywano i przekazano specjalnie wybranemu subkomitetowi prawniczemu projekt rozporządzenia o prowadzeniu przedsiębiorstw czyszczenia dołów kloacznych.

—

Dnia 25-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Piotra Wielgusa **posiedzenie Sekcji VII. Rady miejskiej**, na którem przyjęto do wiadomości sprawozdanie o warunkach bezpieczeństwa lokali widowiskowych oraz sprawozdanie z działalności Wydziału VII. Magistratu, Straży Pożarnej, Zakładu Czyszczenia Miasta i M. Zakładów Samochodowych za rok 1929, przyjęto wnioski Magistratu w sprawie opłat za tablice ponumerowania domów, oraz w sprawie udzielenia zezwolenia firmie „Standard Nobel" na urządzenie stacji dla obsługi samochodów na pl. Zgody w dzielnicy XXII. Podgórze.

—

Dnia 26-go lutego b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miasta**, na którem zatwierdzono rzeczywiste koszta wykonanych w sezonie budowlanym 1929 r. robót drogowych i kanałowych, a mianowicie: uporządkowanie ul. Wielopole, Batorego, św. Krzyża, placu Nowego i t. d., oraz koszta budowy kanału w ul. Juljusza Lea i koszta odwodnienia fundamentów kościoła N. P. Marji. Następnie przyjęto wnioski, odnoszące się do sposobu urządzenia ulicy bocznej od ulicy Głowackiego w Łobzowie na gruntach Ski „Esge" i wnioski, uzupełniające uchwałę Rady miasta z dnia 5 grudnia 1929 r. w sprawie zniesienia kanałów podwórzowych, zatwierdzono projekt budowy chodnika w ul. Sołtyka i projekt skanalizowania ulicy Zamojskiego w Dz. XXII., rozstrzygnięto oferty złożone na podstawie rozpisanej licytacji na dostawę uzbrojeń kanałowych, przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z kontroli Budownictwa m. Oddział B. przy robotach ziemnych, wykonywanych dla założenia pod chodnikami przewodów gazowych, wodociągowych, elektrycznych, telefonicznych i t. d.

—

SPRAWOZDANIE

z działalności Teatru miejskiego im. Juljusza Słowackiego w Krakowie za sezon 1928/29 i pierwszą połowę sezonu 1929/30.

Teatr miejski rozpoczął sezon 1928/29 dnia 8 września 1928 r. Spóźnienie o tydzień nastąpiło wskutek tego, że rozpoczęty z końcem czerwca remont instalacji światła elektrycznego i przeróbka urządzeń elektrycznych z dawnego prądu stałego na zmienny nie mogły być wcześniej ukończone tem bardziej, że w związku z tem zmontowany horyzont panoramiczny na scenie należało przed otwarciem sezonu należycie wypróbować.

Remont ten przeprowadzono na podstawie uchwały Rady miejskiej z 24 maja 1928 r.

Sezon zakończył się 15 sierpnia 1929 r. W ciągu tego czasu dano 351 przedstawień, w tem popołudniowych 51, szkolnych 8, popularnych 53. Polskie sztuki zajęły 165 wieczorów, sztuk autorów polskich 11, sztuk obcych 19.

Z pośród polskich sztuk wyróżniły się: »Róża« Żeromskiego, »Achilleis« Wyspiańskiego, »Niespodzianka« Rostworowskiego, oraz »Krakowiacy i Górale« w inscenizacji Dyr. Nowakowskiego, które osiągnęły niebywałą jak na krakowskie stosunki liczbę 62 przedstawień.

Personal artystyczny składał się z 51 osób, a to 20 artystek i 5 kandydatek, oraz 21 artystów i 5 kandydatów.

Gościnnie występował Aleksander Węgierko w »Pigmaljonie« Shawa, który osiągnął 30 przedstawień.

Rozchód wykazał kwotę 1,135.276 zł. 89 gr. Sezon zamknięto z dniem 31 listopada 1929 r. gotówką w kasie w kwocie 27 zł. 99 gr.

W tym okresie dopłaciła Gmina do teatru kwotę zł. 346.123.46, tj. kwotę przewidzianą w Dz. III. budżetu miejskiego.

W szczególności dopłata ta wynosiła przez 7 miesięcy roku budżetowego 1928/29 z budżetowego kredytu 330.000 zł. po 27.500 zł. miesięcznie czyli 192.500 zł. i przez 5 miesięcy roku budżetowego 1929/30 z budżetowego kredytu 315.000 zł. po 26.250 zł. miesięcznie, czyli 131.250 zł. W ten sposób wypłaciła Gmina teatrowi kwotę 323.750 zł., reszta przypada na 41% dodatek świąteczny dla całego personalu Teatru miejskiego, analogicznie do podobnego dodatku, wypłaconego funkcjonarjuszom miejskim.

Okres prowadzenia teatru we własnym zarządzie Gminy rozpoczął się w dniu 1 października 1915 r., tj. z dniem śmierci ś. p. Pawlikowskiego, ostatniego dzierżawcy teatru i trwał do 31 lipca 1929 r., czyli lat 14.

Stwierdzić należy, że okres własnego zarządu Gminy przypadł na najtrudniejsze dla teatru czasy wojny światowej i na okres stagnacji gospodarczej powojennej.

Mimoto dzięki wybitnym fachowym zdolnościom dyrektorów, którzy prowadzili z ramienia Gminy scenę krakowską, w szczególności dyrektora ś. p. Lucjana Rydla, następnie Adama Grzymały-Siedleckiego, Teofila Trzcińskiego i Dr. Zygmunta Nowakowskiego, teatr nietylko przetrwał najcięższe chwile, ale sumienną i celową pracą artystyczną zdołał wybić się ponad przeciętność, przez co spełnił należycie trudne zadanie utrzymania sceny na poziomie prawdziwej sztuki.

Długi, jakie teatr miejski za cały okres zarządu Gminy pozostawił, znajdują wyraz w Dziale VII. budżetu 1930/31, gdzie pod osobną pozycją wstawiono kwotę 72.153 zł., płatną w 6 ratach rocznych po 12.025.50 zł.

Na dług ten składają się rachunki:

1) Elektrowni miejskiej za prąd . . .	67.628.39 zł.
2) Wodociągu miejskiego za instalację .	930.50 „
3) Za idealny podatek przemysłowy na rzecz b. Wydziału Krajowego . . .	3.594.11 „
Razem . .	72.153·— zł.

Każdy z dyrektorów umiastowionego teatru kładł główny nacisk na uzupełnienie inwentarza teatralnego, który po dzierżawcach został bardzo uszczuplony.

To też, gdy zgodnie z uchwałą Sekcji II Rady miejskiej przystąpiono do fachowego oszacowania, okazało się, że wartość inwentarza jest bardzo znaczna.

Majątek teatralny podzielono na: a) nieruchomy, b) ruchomy i c) inwentarz teatralny.

A. Majątek nieruchomy stanowią:

I. Gmach teatru miejskiego:

1) wewnętrzne jego urządzenie, jak instalacja elektryczna, gazowa, wodociągowa, kanalizacja, centralne ogrzewanie, sieć telefonów wewnętrznych lokalnych,

2) wyposażenie widowni meblami stale przytwierdzonemi.

II. Budynek pomagazynowy z kotłownią i instalacjami.

III. Budynek po dioramie w podworcu szkoły im. Władysława Jagiełły.

IV. Budynek poszkolny przy placu św. Ducha z instalacjami.

V. Budynek magazynowy przy ul. Radziwiłłowskiej.

B. Majątek ruchomy stanowią:

I. W gmachu teatru miejskiego:

1) wyposażenie wewnętrzne widowni,

2) wyposażenie wewnętrzne sceny,

3) wyposażenie wewnętrzne zascenia.

II. Urządzenia wewnętrzne w budynku pomagazynowym, w budynku poszkolnym i w magazynie teatralnym przy ul. Radziwiłłowskiej.

C. Inwentarz teatralny:

Inwentarz ten składa się z następujących działów:

I. bibljoteka,
II. dekoracje,
III. meble,
IV. rekwizyty,
V. kostjumy męskie,
VI. kostjumy damskie,
VII. obuwie,
VIII. bielizna,
IX. peruki,
X. firanki, dywany, nakrycia,
XI. zbrojownia,
XII. przyrządy i materjały elektryczne,
XIII. obrazy.

Za podstawę oszacowania brano wartość rzeczywistą przy przedmiotach zupełnie dobrych, przy zniszczonych wartość użytkową odpowiednio obniżoną. Przyjęto zasadę, że w razie ubytku przedmiotu lub jego zniszczenia winni dzierżawcy uzupełnić inwentarz nowym przedmiotem, a gdyby to okazało się trudnem do przeprowadzenia winni zwrócić kwotę szacunkową.

Na tych zasadach przeprowadzony szacunek inwentarza teatralnego, a więc jednego tylko działu majątku teatru, wykazał wartość 980.000 zł. Komisja budżetowa Rady miejskiej postanowiła przejść do systemu dzierżawy uchwałą z dnia 20 lutego 1929 r. Rezolucję tę przyjęła Rada miejska na posiedzeniu w dniu 11 marca 1929 r., przekazując ją Prezydentowi miasta, Komisji budżetowej, teatralnej i Sekcji II i III Rady miasta, z tem że wnioski w tej sprawie zostaną Radzie m. przedłożone na jednem z najbliższych posiedzeń.

Działalność teatru miejskiego była wszechstronnie omówiona na budżetowych posiedzeniach Rady miejskiej. Podnoszono przedewszystkiem wysokość kredytów teatralnych w budżecie miejskim, które należałoby zmniejszyć.

Z chwilą ogłoszenia uchwały Rady miejskiej zaczęły napływać oferty na dzierżawę teatru.

Oferty złożyli: Jerzy Leszczyński, Aleksander Węgierko, Związek artystów Scen Polskich w Warszawie, Ludwik Czarnowski, Kazimierz Biernacki, Mieczysław Szpakiewicz, Emil Zegadłowicz, Tadeusz Biernat, Józef Wiśniowski oraz Teofil Trzciński wspólnie z Eugenjuszem Bujańskim.

Ofertę cofnęli Leszczyński i Węgierko.

Następnie weszła sprawa pod obrady Komisji Teatralnej Rady miejskiej, która do pertraktacyj z oferentami upoważniła swych członków rm. Emila Haeckera i rm. Dra Stanisława Rowińskiego.

Po przeprowadzonych pertraktacjach sprawa w formie wniosków Prezydenta miasta, Komisji teatralnej i Sekcji II. weszła pod obrady Rady miejskiej, która na posiedzeniu w dniu 23 maja 1929 r. po wyczerpującej dyskusji uchwaliła oddać teatr w dzierżawę pp. Teofilowi Trzcińskiemu i Eugenjuszowi Bujańskiemu, którzy złożyli deklarację, że zatrzymają na stanowisku dyrektora administracyjnego dotychczasowego długoletniego dyrektora Jana Mikuckiego.

Kontrakt dzierżawy opracowany przez rm. Dra Stanisława Rowińskiego opiera się na uchwalonych przez Radę miejską głównych warunkach:

1) dzierżawa ma trwać 3 lata z prawem wypowiedzenia po pierwszym roku,

2) dzierżawcy mają obowiązek corocznego powiększania inwentarza teatralnego za kwotę 30.000 zł. na rzecz Gminy,

3) w repertuarze zastrzega się przedstawienia popularne i szkolne,

4) subwencja Gminy wynosi 250.000 zł. rocznie.

5) dzierżawcy zwracają Gminie gaże personalu robotniczego przyjętego na etat Gminy,

6) podatek biletowy oznacza się na 3% w pierwszym roku dzierżawy;

7) dzierżawcy składają kaucję w kwocie 70.000 zł.

Pierwszy sezon dzierżawy teatru miejskiego rozpoczął się 31 sierpnia 1929 r. „Samuelem Zborowskim“ Goetla z Junoszą-Stępowskim w roli króla.

Ten pierwszy krok nowej dyrekcji uważać należy za bardzo dodatni, a to nietylko ze względu na wysoki poziom artystyczny przedstawienia i otwarcie sezonu polską sztuką, ale również i dlatego, że zagrano sztukę, która została nagrodzona w poprzednim sezonie na konkursie dramatycznym teatru krakowskiego, przez co nowa dyrekcja niejako w zastępstwie miasta wywiązała się z zobowiązania Gminy wobec autora.

Również wyjątkowo dobrem pociągnięciem nowej dyrekcji było zaangażowanie na szereg tygodni Kazimierza Junoszy-Stępowskiego i Stefana Jaracza, przezco uzyskał teatr atrakcję pierwszorzędnego znaczenia artystycznego. Obaj artyści nietylko pierwszorzędnie wykonywali swe role, ale przykładem wzorowego ich opanowania podnosili współgrający zespół. W rezultacie dyrekcja osiągnęła dawno niewidziany rekord przedstawień każdej niemal sztuki, które przeważnie dopiero po trzech tygodniach schodziły z afisza. Znaczy to, że liczba widzów teatralnych wzrosła niepomiernie. Zaczęły się na widowni pojawiać osoby, które dotąd teatru unikały, zaczęli uczęszczać do teatru mieszkańcy okolic Krakowa. Z zestawienia rachunkowego dyrekcji za ubiegłe 4 miesiące wynika, że frekwencja dzienna osiągnęła 76% wypełnionej widowni.

Przy takim pędzie do teatru miesięczny dochód z biletów wyniósł przeciętnie 69.000 zł. Wydatki obliczyła dyrekcja przeciętnie na 92.000 zł. miesięcznie, czyli nawet przy niezwykle wielkiej frekwencji teatr jest deficytowy.

Z subwencji miesięcznej 19.000 zł. należy zatem odtrącić 3.000 zł., czyli na rezerwę roczną pozostałaby kwota 160.000 zł., gdyby frekwencja przez 10 miesięcy utrzymywała się na poziomie 76%, co jednakowoż na stałe jest nie do osiągnięcia.

Natomiast przyjąć należy, że przy energicznem i fachowem prowadzeniu teatru frekwencja ustabilizuje się na 60%, wówczas roczna rezerwa wyniesie około 120.000 zł. Jeśli się zważy, że gaże wynoszą miesięcznie przeszło 40.000 zł., to okaże się, że wydatki na deficytowy miesiąc lipiec i na urlopowy miesiąc sierpień, oraz wydatki na rozpoczęcie każdego następnego sezonu pochłoną wprawdzie całą rezerwę roczną, ale nie spowodują żadnego przekroczenia uchwalonej przez Radę miejską subwencji 250.000 zł. rocznie.

Świetnie zorganizowany, energicznie administrowany i umiejętnie prowadzony przez obecną dyrekcję teatr daje gwarancję, że utrzymywać się będzie nadal w pewnej i stałej równowadze.

Początek obecnego sezonu należy uważać za wyjątkowo korzystny, co może więcej się nie powtórzyć ze względu na niewielką ilość sztuk takich, jak »Artyści«, »Wielki Kram« i »Szwejk«, które stanowiły atrakcję dla wszystkich scen Europy zachodniej.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w drukarni Miejskiego Muzeum Przem. pod kier. Stefana Baranowskiego w Krakowie, Smoleńska 9.

Nr. 3. Kraków, dnia 31 marca 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

DR. SZCZĘSNY WACHHOLZ
DOCENT UNIWERSYTETU JAGIELL.

ZASADY REORGANIZACJI USTROJU ADMINISTRACJI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ*).

Orjentację w zagadnieniu tytułowem ułatwi w dużym stopniu rozbicie problemu, który ma być omówionym, na zasadnicze tezy. Warunkiem bowiem należytego objęcia całości jest zawsze dokładne ustalenie poglądu na części składające odnośną całośc. Kierując się powyższą zasadą można problem ustrojowo-organizacyjny współczesnej administracji państwowej, w szczególności Rzplitej P., rozłożyć na następujące elementy:

1) ukształtowanie terytorjalne jednostek administracyjnych (geometrja gminy, powiatu etc.) łączące się ściśle z kwestją

2) pionowej (tok instancyj) i poziomej (decentralizacja przez samorząd) rozbudowy władz administracyjnych,

3) istota samorządu i t. zw. czynnika obywatelskiego, stosunek samorządu terytorjalnego (powszechnego) do zawodowego, oraz stosunek władz samorządowych do rządowych władz administracyjnych w państwie.

I.

Podstawową jednostkę w administracyjnym podziale państwa tworzy gmina, która jako jedna z najstarszych form organizacyjnych społeczeństwa stanowi typową ekspresję ludzkiej potrzeby łączenia się dla wspólnych celów. Stąd jej właściwe ujęcie ustrojowe posiada znaczenie pierwszorzędne dla całokształtu ustroju państwa. Stąd też również błędy popełnione w ustroju tej jednostki, z uwagi na jej fundamentalny charakter w stosunku do całości państwowej, mogą z łatwością przesądzić byt całej odnośnej organizacji administracyjnej. Oparcie bowiem aparatu administracyjnego na wypaczonej w zarysie, a więc czyto niezdolnej do życia z powodu zbyt szczupłych środków materjalnych, czyto ciężkiej i mało obrotnej w swych zarządzeniach jednostce gminnej, stwarza dla władzy wyższej niepokonalne trudności, które prędzej, czy później doprowadzić muszą do załamania się całego systemu.

Przy teoretycznem rozpatrywaniu kwestji organizacji ustrojowej gminy (wiejskiej) nasuwają się dwie możliwości rozwiązania tego zagadnienia. Jedną z nich stanowi przyjęcie zasady, że gmina jest jednostką dzielącą się na dalsze podgrupy, n. p. gromady (gmina zbiorowa), zaś drugą możliwość tworzy przyjęcie przeciwieństwa zasady pierwszej, t. j. uznanie gminy za jednostkę zwartą i niepodzielną (gmina jednostkowa). Doświadczenia praktyczne wskazują, że typ gminy jednostkowej o takiem zasięgu terytorjalnym, jaki posiadają gminy na terenie n. p. Małopolski jest stanowczo za mały. Wskazują na to samorzutnie powstające związki gmin, których celem jest utrzymanie wspólnej siły kancelaryjnej. Z tego wynika dowodnie, że obszar tej gminy nie odpowiada nawet najprymitywniejszym jej zadaniom, a stąd środki materjalne, któremi ona rozporządza, są bezwzględnie niewystarczające. Z drugiej jednak strony to samo doświadczenie udowadnia, że obszar porosyjskiej gminy zbiorowej wobec potrzeby rozbudowy aparatu administracyjno-kancelaryjnego (wójt, sołtys), oraz czynnika reprezentacyjnego (zebrania gminne i gromadzkie), jest bezwarunkowo za wielki, względnie, że jej organizacja skutkiem rozbicia na pełnowartościowe podgrupy gromadzkie, stanowi niepotrzebne i szkodliwe zahamowanie obrotności i sprawności administracji.

Idea gminy zbiorowej posiada w zasadzie zdrową tendencję tworzenia silnych finansowo i gospodarczo jednostek, lecz myśl ta w wykonaniu uległa wypaczeniu. Nie wolno bowiem przeprowadzać gospodarczego wzmacniania gminy kosztem obniżania jej sprawności administracyjnej. Z tych przyczyn oświadczając się za bezwzględną potrzebą terytorjalnego powiększania gmin typu małopolskiego, należy się sprzeciwić organizowaniu ustroju ich w postaci nadmiernie znów wielkich, w praktyce życia bankrutujących, gmin zbiorowych. Jak z tego wynika, szukać należy właściwego rozwiązania organizacji gminy w pośrodku, między typem gminy zbiorowej, a typem

*) Praca drukowana w t. IV materjałów Komisji dla usprawnienia administracji publicznej przy Prezydjum Rady Ministrów.

obecnej gminy jednostkowej. Należy zatem przeprowadzić geometrję terytorjalną gmin w ten sposób, aby w obrębie każdej z nich istniało obok jednego większego skupienia ludnościowego, kilka mniejszych, połączonych razem w jedną całość gospodarczą, t. j. pozostających w stosunku pewnej zgodności interesów, umożliwiającej, przynajmniej odnośnie zasadniczych spraw, ich harmonijne współżycie. W ten sposób uzyska się typ gminy gospodarczo zdolnej do życia, nienaruszając jednak przytem jej charakteru jednostkowego, gdyż skupienia mniejsze, jako gospodarczo ciążące do skupienia większego i z nim ekonomicznie sharmonizowane, a nadto pod względem zaludnienia stanowiące osady drobne, mogą być bez uszczerbku administrowane przez organ domicylowany w osadzie większej. Od powyższej zasady należałoby jednak odstąpić tam, gdzie obszar gminy, skutkiem słabego zaludnienia, musiałby być większym, w następstwie czego administrowanie z ośrodka większego natrafićby mogło na trudności, powodujące obniżenie sprawności administracyjnej. W tych wypadkach należałoby ewentualnie przeprowadzić podział gminy na okręgi, pamiętając jednak o tem, że podział taki, co z naciskiem podkreślam, ma charakter jedynie i wyłącznie czysto administracyjny i, że okręg taki jest tylko administracyjną jednostką i z pojęciem gromady, czyli podgrupy ustroju gminnego, tworzącej gminę w gminie, niema absolutnie nic wspólnego.

Praktyczną realizację projektowanej geometrji gminy wiejskiej winno poprzedzić dokładne studjum warunków lokalnych, które poruczyćby należało powiatowym organom starościńskim, ewentualnie także i samorządowym. Ich sprawozdania i wnioski stanowiłyby podstawę wykonawczą projektowanej reorganizacji terytorjalnej gminy wiejskiej.

Sprawa racjonalnej organizacji gminy miejskiej przedstawia się z punktu widzenia zbiorowości i całokształtu jej gospodarstwa, jako zagadnienie może jeszcze większej wagi, aniżeli kwestja ustroju gminy wiejskiej. Wprawdzie w Rzeczypospolitej Polskiej, jako kraju rolniczym, organizacja ludności wiejskiej posiada znaczenie niewątpliwie pierwszorzędne, tem niemniej uznać wypada, że skupienia miejskie, zajmujące stanowisko pod każdym względem przodujące w stosunku do otaczającego je terytorjum wiejskiego, tworzą niejako zakończenie szczytowe ustroju tego terytorjalnego zasięgu ich wpływów, a zatem jako ośrodki, posiadające normalnie wpływ decydujący na okoliczną społeczność wiejską, muszą być otaczane szczególnie troskliwą opieką. Nie bez znaczenia w tym kierunku jest dość wyraźny fakt, że skupienia miejskie Rzplitej po dziś dzień jeszcze stanowią z małemi wyjątkami (miasta większe) twory mało zżyte z podłożem, na którym wyrosły, skutkiem czego niepodobna się oprzeć wrażeniu, że osady miejskie niejednokrotnie przekraczają jeszcze zdolności organizacyjne odnośnych społeczności.

Powyższe okoliczności wraz z niewątpliwie konieczną już dzisiaj potrzebą specjalizacji działalności ośrodków miejskich uzasadniają dalszą potrzebę w zakresie prawnym możliwie ścisłego in concreto stanu faktycznego. Z tej przyczyny nie mogę się zgodzić z poglądami, wypowiadającemi się za jednolitem ustawodawczem uregulowaniem ustroju gminy wiejskiej i miejskiej, gdyż skutkiem antytetycznej różnicy interesów miasta i wsi, a nadto skutkiem zaznaczonej już potrzeby uwzględnienia w generalnej normie prawnej szczególnego charakteru poszczególnego ośrodka miejskiego, ustawa, regulująca wspólnie organizację gminy wiejskiej i miejskiej, byłaby stanowczo zbyt ogólnikowa, co ze względów zasadniczych jest niedopuszczalne. Postępująca dziś jeszcze może stosunkowo mało widoczna specjalizacja skupień miejskich wymaga nawet dalszej jeszcze selekcji na gruncie czystego już ustawodawstwa miejskiego. Wymaga tego bowiem znaczna rozpiętość miejskiego życia społecznego, która nie pozwala na sprowadzanie do wspólnego mianownika potrzeb ośrodków handlowych, przemysłowych, letnisk, miejscowości kąpielowych i klimatycznych, środowisk sztuki i nauki i t. d. Kwestja powyższa, może za mało jeszcze uwypuklona, zarysuje się wówczas z dostateczną wyrazistością, gdy uzmysłowimy sobie ustrojową konieczność łączenia organizacyj samorządu powszechnego (terytorjalnego) i zawodowego w odpowiednie całości. Zaznaczam jeszcze tylko, że w tych warunkach, jak je powyżej przedstawiłem, silny wzgląd przemawia za korzystaniem w szerokich rozmiarach z systemu opierania gospodarki miast większych o wybitnie zaznaczonej indywidualności na własnych statutach, które z uwagi na swój charakter normy prawnej par exellence indywidualnej, w stopniu o wiele wyższym zaspokoić mogą potrzeby odnośnych zbiorowości, dostosowując się z możliwą dokładnością do warunków lokalnych.

Z podobnego założenia, jak to, które przedstawiłem przy przestrzennej reorganizacji gminy wiejskiej, należy wyjść przy rozpatrywaniu ustroju terytorjalnego powiatu. Również i organizacja tej wyższej jednostki administracyjnej winna się opierać na szerokim i gospodarczo silnym fundamencie terytorjalnym. Powiatowe bowiem organizacje samorządowe w obecnym stanie rzeczy wykonują swe zadania albo z trudnością, albo wogóle podołać im nie mogą, a w takim razie ich istnienie obok rządowego aparatu administracyjnego (starosty) jest zbędnem i należałoby, logicznie rzecz biorąc, samorząd ten usunąć na rzecz t. zw. czynnika obywatelskiego, działającego u boku starosty. Tworzenie bowiem i utrzymywanie organizacyj bez dania im możności wykonywania nałożonych na nie funkcyj jest irracjonalnem rozwiązaniem problemu. Jeśli jednak wychodzi się z w pełni zresztą słusznego założenia, że powiatowe organizacje samorządowe utrzymać należy, wówczas z logiczną koniecznością narzuca się potrzeba podobnej ich reorganizacji przestrzennej, jak gminy wiejskiej. Zaznaczam już tutaj, że reorganizacja terytorjalna jednostki powiatowej powinna iść w kierunku przeobrażenia dzisiejszego „anemicznego“ powiatu w jednostkę administracyjną pełnowartościową. Należałoby zatem, kierując się w pierwszym rzędzie względami ekonomicznego ciążenia, podobnie jak to przy gminie wiejskiej przedstawiłem, dążyć do tworzenia obszarów gospodarczo sharmonizowanych, dostatecznie wielkich i silnych, przyczem dla uproszczenia administracji należałoby raczej zaniechać koncepcji tworzenia t. zw. „hinterlandów“ rolniczych przy okręgach przemysłowych. Zasadą powinno być — o ile możności oczywiście — jednolite ukształtowanie pod względem zawodowym odnośnego terytorjum, gdyż łączenie zbyt wielkiej ilości różnych zawodów w ciele reprezentacyjnym samorządu danej jednostki (uwzględniając poniżej przedstawioną potrzebę łączenia samorządu terytorjalnego i zawodowego) kom-

plikuje znacznie organizację ustrojową i działalność takiego ciała. Należałoby tedy dążyć do tworzenia obszarów albo czysto, albo przeważnie rolniczych lub przemysłowych, unikając zatem celowego mieszania tych elementów ogólnej produkcji społecznej w ramach jednej organizacji terytorjalnej.

Powołanie do życia jednostek powiatowych o odpowiednim zasięgu terytorjalnym, a stąd gospodarczo zdolnych do podjęcia trudniejszych i kosztowniejszych zadań administracyjnych, czyni zbędnem tworzenie dalszych, wyższych jednostek administracyjnych o stałych granicach. Uważam zatem dzisiejszą organizację wojewódzką za zbędną w takim ustroju, jaki powyżej przedstawiłem. Uważam ją za zbędną z powodów, które obecnie kolejno przedstawię.

Przez odpowiednią terytorjalną rozbudowę powiatów uzyska się jednostki, które gospodarczo objąć będą mogły większość dzisiejszych zadań organizacyj wojewódzkich, tam zaś, gdzie jakieś zadania przekroczą ich siły, mogą te jednostki na zasadzie dekretu o związkach międzykomunalnych z 22 III. 1928 łączyć się w związki wyższe na podstawie faktycznej potrzeby, urzeczywistniając w ten sposób niesłychanie dziś ważną i żywotną ideę regjonalizacji. Wszelka idea organizacyjna powinna w pierwszym rzędzie starać się w możliwie najszerszych rozmiarach uwzględniać postulaty życia. Jednym z takich postulatów i to czołowym jest kształtowanie, a raczej „samokształtowanie się" jednostek administracyjnych w państwie, zgodnie z istniejącemi potrzebami faktycznemi, z tendencjami dośrodkowemi i odśrodkowemi, które poszczególne obszary i skupienia wykazują w stosunku do siebie, w związki międzykomunalne, czyli regjonalne. Związki te, jako wyłonione przez istniejące in concreto ugrupowania sił, posiadają w odróżnieniu od organizacyj o sztywnym i niezmiennym wymiarze terytorjalnym, narzuconym podziałem szematycznym, wielką elastyczność. Ta elastyczność właśnie, dzięki której z łatwością przystosowują się do istniejących warunków, odpowiadając każdoczesnemu układowi sił w pierwszym rzędzie gospodarczych, czyni je tworami o niezwykłem wprost znaczeniu dla administracji. O ile zatem celowem i koniecznem jest tworzenie zasadniczych jednostek administracyjnych państwa, a więc gminy i powiatu w drodze szematycznego podziału, uwzględniającego pewne stałe układy, o tyle niecelowem jest powoływanie do życia jeszcze dalszych, wyższych jednostek tego rodzaju. Gmina i powiat są jednostkami koniecznemi dla zapewnienia stałej formy i trybu administracji i w razie odpowiedniego rozwiązania ich terytorjalnego problemu czynią wymienionym wymaganiom zadosyć. Tem samem powodują zbędność dalszych — stałych — tworów terytorjalno-administracyjnych, których miejsce w nowoczesnym ustroju winne zająć wspomniane poprzednio związki regjonalne. Okazuje się zatem, że organizacja wojewódzka, jako dająca się zastąpić związkami od siebie żywotniejszemi, niema z gospodarczego i administracyjno-ustrojowego punktu widzenia racji bytu. Nie posiada jej także i z innego punktu widzenia. Zarzut bowiem, jaki ponieść można pod względem techniki administracyjnej, a mianowicie zarzut znacznego utrudnienia zadania władzy centralnej, t. j. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez podporządkowanie tej instytucji bezpośrednio zbyt wielkiej ilości jednostek terytorjalnych, odpieram tem, że odpowiednie powiększenie terytorjalne powiatów zmniejszy znacznie dzisiejszą ich liczbę. Według projektowanego n. p. przez Włodzimierza Wakara wykresu (Zagadnienie Samorządu w Rzeczypospolitej Odzyskanej) zmiejszy się ilość powiatów do 61, a administracji takiej ilości jednostek Ministerstwo niewątpliwie podoła. Zwracam zresztą dla ilustracji uwagę, że we Francji isnieje 86 bezpośrednio Ministerstwu podległych departamentów, a pomimo tego tamtejsza administracja rządowa uchodzi i to nie bez słuszności za jedną z najlepszych w Europie. W ostatecznym jednak razie kwestją otwartą, na którą ściśle tylko życie praktyczne odpowiedźby dać mogło, byłby podział Rzeczypospolitej na prowincje.

Jak z powyższego wynika, uważam organizację wojewódzką za zbyteczną, jednakże z drugiej strony uznaję jej obecną, chwilową wartość w okresie przejściowym. Jest bowiem niewątpliwem, że takiej reorganizacji administracji, jak ją dotychczas przedstawiłem, nie można wprowadzać bez odpowiedniego przygotowania. Przedmiotem takich i tak pomyślanych instytucyj gminy i powiatu, jak je powyżej skreśliłem, może być tylko należycie wyszkolone społeczeństwo, uświadomione w pełni co do zakresu i wagi swych obowiązków. Tymczasem w chwili obecnej stan tego uświadomienia jest bardzo różnorodny na obszarze Rzplitej. Słaby rozwój organizacyj samorządowych w podstawowej jednostce, tj. gminie na wschodzie, zwłaszcza w częściach b. zaboru rosyjskiego, uniemożliwia dziś jeszcze oddanie im takich spraw, jakie gminy b. zaboru pruskiego, a także i w przeważnej części gminy Małopolski zachodniej i środkowej, załatwiaćby mogły. Program opierający się na postulatach powiększenia obszaru gminy i na zasadniczej rozbudowie powiatów, a skasowaniu województw, wychodzi oczywiście z apriorycznego założenia, że społeczeństwo w swej podstawowej jednostce, t. j. gminie, dorosło do pełnienia ważniejszych zadań administracji ogólnej. Tam, gdzie kultury takiej brak, gdzie społeczeństwo do spraw państwowych odnosi się nie tak, jak powinno, o reformie takiej, przeprowadzonej w całości, mowy być nie może. Stąd uważam, że kwestja odpowiedniej geometrji gminy, a zwłaszcza powiatu, w sensie powyżej podanym, może być na obszarze Rzplitej jedynie stopniowo przeprowadzoną. Za taką bowiem realizacją programu zmieniającego dotychczasowy ustrój terytorjalny Rzplitej przemawiają wymownie ogromne wprost różnice kulturalne i cywilizacyjne, zachodzące między poszczególnemi częściami państwa, n. p. kresami wschodniemi i zachodniemi. Stan taki reformę wszelką niewątpliwie utrudnia, ale niemniej jest faktem z którym liczyć się trzeba.

II.

Dalszym podstawowym warunkiem taniej i sprawnej administracji jest ograniczenie ilości instancyj do niezbędnego minimum. Nadmierna bowiem rozbudowa władz w kierunku pionowym (tok instancyj) powoduje obok znacznego podrożenia administracji jeszcze dalszą, może nawet donioślejszą wadę, a mianowicie znaczne obniżenie jej sprawności. Szkoda zatem stąd wynikająca dla społeczeństwa jest podwójną: administracja staje się droższą i gorszą. Jak z tego wynika, obowiązkiem reformującego ustawodawcy jest dokładne zbadanie wszystkich możliwości, wszystkich okoliczności, dozwalających i przemawiających za ograniczeniem toku instancyj.

Omawiając poprzednio reorganizację geometryczną gminy i powiatu, miałem częściowo także i tę tezę, co powyżej, na oku, jedynie ujęcie jej było odmienne niż tutaj. Tam wskazywałem na istniejące in concreto postulaty, domagające się traktowania gminy, jako jednostki będącej nie podrzędnem, posługowem narzędziem właściwej administracji, jakimś niemal, że nieistotnym „przyczepkiem“ do właściwego aparatu administracyjnego, ale pełnowartościową organizacją i instancją, spełniającą ważne i odpowiedzialne zadania. Wskazywałem na konieczność odpowiedniej organizacji powiatu i wprowadzenia w czyn zasady regjonalizacji. Pełna możliwość realizacji wszystkich powyższych postulatów stanęła, ośmielam się twierdzić, jasno i dowodnie przed nami. Stwierdzonem bowiem zostało, że niema istotnych przeszkód, przemawiających za odrzuceniem całej koncepcji proponowanej reformy, że jedynie względy na stan kultury duchowej społeczeństwa uzasadniają stopniowe, powolne wprowadzenie w życie projektowanych zmian.

Problem reformy ustroju administracyjnego państwa jest zagadnieniem aktualnem nie tylko u nas. Roformę administracji przeprowadziła Italja faszystowska, wprowadziła w roku 1926 Rzeczpospolita Francuska w sensie bardzo zbliżonym do powyżej proponowanego projektu reorganizacji administracji, nad reformą zastanawiają się również teoretycy Rzeszy Niemieckiej i t. d. Wszędzie, jako czołowy postulat, wysuwa się wspomnianą na wstępie tego rozdziału zasadę podnoszenia sprawności administracji przy równoczesnem obniżaniu jej kosztów. Że warunkiem realizacji tej zasady jest w pierwszym rzędzie odrzucenie zbędnych instancyj administracyjnych, umożliwione racjonalnem wykorzystaniem innych istniejących władz, czy instytucyj, nie może i nie powinno być ani na chwilę wątpliwem. Wspomniana reforma francuska, która dla mojego punktu widzenia jest szczególnie ważną, wprowadziła znaczne wzmocnienie atrybucyj władz gminnych, rozszerzyła atrybucje prefekta i podprefekta przy równoczesnej bardzo silnie zaznaczonej tendencji kasowania podprefektur (okręgów), które z 274 ograniczono do 168. Występuje tu więc wyraźnie idea znoszenia zbędnych instancyj administracyjnych przy równoczesnem lepszem i wydatniejszem wykorzystaniu istniejącej innej instytucji, mianowicie gminy. Równocześnie przez wydanie odpowiednich postanowień prawnych (dekrety z 5 XI. 1926, 6 i 26 IX. 1926) umożliwiono realizację idei regjonalizacji. Jeśli chodzi więc o zasady, to linja wytyczna francuskiego ustawodawcy wykazuje silne pokrewieństwo z projektowaną przezemnie reformą. Fakt zaś, że reformę francuską zachwiano nieco w ostatnich czasach decyzjami, mającemi charakter nawrotu w tył, dla teoretycznego rozważania większego znaczenia mieć nie może wobec tego, że decyzje zmieniające podyktowane zostały względami natury głównie politycznej, a nie doświadczeniem administracyjnem, któreby wskazywało na potrzebę takich zmian. Z podobnemi zaś względami teoretykowi administracyjnemu liczyć się nie wolno, gdyż zadaniem jego i obowiązkiem jest wskazywanie drogi najlepszej bez względu na fluktuacje i partyjno-polityczne układy sił. Przed polskim zatem ustawodawcą staje obecnie problem w swym ogólnym zarysie podobny do tego, jaki francuski ustawodawca rozwiązał przed niespełna 3 laty. Uznając w pełni słuszność i teoretyczne uzasadnienie reformy ustroju administracji francuskiej, należałoby życzyć, aby w realizacji pokrewnych zamierzeń polski ustawodawca był szczęśliwszym od swego francuskiego poprzednika.

Ograniczenie toku instancyj administracyjnych pociąga za sobą w logicznej konsekwencji konieczność odpowiedniej dla takiego ustroju rozbudowy instytucji kontroli sądowo-administracyjnej. Kontrola administracyjna bowiem, jak wiadomo, wykonywaną być może, albo za pomocą rekursu hierarchicznego, załatwianego przez instancję administracyjną przełożoną nad instancją, która wydała zaczepioną decyzję, albo też drogą skargi wniesionej do odrębnej od właściwych władz administracyjnych instytucji, t. j. do sądu administracyjnego. Proponowany przezemnie ustrój redukuje, skutkiem ograniczenia toku instancyj, instancję rekursu do minimum, równocześnie jednak, wobec ograniczenia tego sposobu kontroli, wymaga bezwzględnej rozbudowy aparatu sądowo-administracyjnego. I to również stanowi zdaniem mojem stronę dodatnią tego ustroju.

Rekurs, jakkolwiek jest środkiem prawnym nieskomplikowanym i tanim, posiada jednak tę ujemną stronę, że nader często nie doprowadza do właściwego rezultatu, t. j. zmiany zaczepionej decyzji. Pamiętać bowiem należy, o czem nas doświadczenie codziennie uczy, że w organizacji administracyjnej wyrabia się między poszczególnemi instancjami poczucie pewnej solidarności i koleżeństwa, które stanowią niewątpliwą i to znaczną przeszkodę dla strony w uzyskaniu zmiany zaczepionej w drodze rekursu decyzji. Tych braków, czy wad drugi system kontroli, t. j. sądownictwo administracyjne nie wykazuje. Góruje ponadto wszechstronnem opanowaniem materjału prawnego, znajomością orzecznictwa etc. Jest dalej z psychologicznego punktu widzenia oczywistą rzeczą, iż trudno być równocześnie człowiekiem czynu, od którego wymaga się szybkiej i energicznej decyzji, a równocześnie i człowiekiem mającym kontrolować taką działalność. Wynika stąd, że dobry urzędnik administracyjny nie zdobędzie się na prawdziwie bezstronną ocenę wydanej decyzji, gdyż będzie ją zawsze ujmował z punktu widzenia władzy. Przeciwnie sędzia administracyjny, jako człowiek postawiony na straży legalności etc. administracji, niezawisły i niezależny w swem orzekaniu, potrafi zdobyć się na taką bezstronność, będącą konieczną przesłanką sprawiedliwości.

Przekładanie sądowego wymiaru sprawiedliwości nad administracyjny jest zresztą polskiemu ustawodawstwu w zakresie karno-administracyjnym właściwe dzięki przepisowi art. 72 K. Rz. P. Praktyczne jedynie wykonanie tej zasady, poruczające wydanie decyzyj odwoławczych sądowi powszechnemu, jest nieodpowiednie, a nawet szkodliwe, gdyż sądy te przeciążone normalnym wymiarem karnym, a ponadto obsadzone przez sędziów siłą faktu z prawem administracyjnem i całym duchem administracji nieobznajomionych, nie mogą w żadnym razie instytucji specjalnych sądów administracyjnych zastąpić. Także więc i z tego punktu widzenia staje przed nami dowodnie konieczność zorganizowania i powołania do życia pełnego aparatu sądownictwa administracyjnego z Najw. Trybunałem Administracyjnym na czele. Będzie to zresztą tylko wykonaniem przepisu art. 73 K. Rz. P.

Obok powyżej przedstawionej pionowej rozbudowy władz administracyjnych można również mówić o poziomem ich rozczłonkowaniu. Wychodząc mianowicie z zało-

żenia, że całość administracyjnych władz państwowych dzieli się w dobie współczesnej na aparat hierarchicznie podległy władzom centralnym, czyli aparat administracyjny rządowy, oraz na aparat pozostający w ręku obywateli, hierarchicznie żadnej władzy niepodlegający, czyli samorządowy, można stosunek obu tych elementów administracji państwowej określić, jako stosunek poziomej rozbudowy władzy administracyjnej. Dzisiejszem założeniem wyjściowem racjonalnej polityki administracyjnej, liczącej się z obecnym stanem faktycznym i wybiegającej swemi rozważaniami w przyszłość winno być przyjęcie za pewnik faktu postępującej socjalizacji życia. Uświadomienie sobie tego faktu i jego niezwykle doniosłych konsekwencyj (ogromny rozrost życia związkowego) nakazuje bezwzględnie przyjęcie takich form ustrojowych administracji, aby społeczeństwo z „poddanych administrowanych" stało się społeczeństwem „obywateli współrządzących". Tylko taki bowiem ustrój, w którym obywatel czuje się istotnym i odpowiedzialnym członem całości państwowej, może mieć zapewnioną trwałość swego bytu i w dalszej konsekwencji tylko taki ustrój, który jest odpowiednią szkołą obywatelskiego myślenia, dostarczyć może społeczeństwu i państwu odpowiedniego materjału ludzi fachowych, do załatwiania spraw publicznych należycie przygotowanych. Urzeczywistnienie powyższego socjalnego założenia w zakresie prawnym odbyć się może w dwojaki sposób. Jeden z nich dopuszcza obywateli do istniejących instytucyj rządowych w charakterze doradców, lub współrządców obok urzędników zawodowych i wówczas mówimy o t. zw. czynniku obywatelskim, drugi wyodrębnia wogóle pewne kompleksy zadań i oddaje je w całości w zarząd obywateli, a wówczas mówimy o samorządzie. Samorząd zależnie od tego, czy dotyczy tylko fragmentarycznie ujętego i zazwyczaj dokładnie określonego zadania, czy też odnosi się do całego kompleksu zadań, zwyczajnie bliżej nieokreślonych, formułujących pewne całości działalności ludzkiej, nosi nazwę zawodowego lub terytorjalnego (powszechnego). Teoretyczno-prawne określenie instytucji samorządu, wyszczególnienie różnych form prawnych jego realizacji pomijam, gdyż brak miejsca na to nie pozwala, a nadto nie chcę powtarzać rzeczy, które w literaturze naukowej są nader obficie i wyczerpująco omawiane. Tutaj chodzi mi raczej o faktyczne uzasadnienie instytucji samorządu, o wskazanie na, zdaniem mojem, najodpowiedniejsze ujęcie tego problemu z punktu widzenia celowości i doświadczenia administracyjnego, przy uwzględnieniu nowoczesnych postulatów organizacyjno-ustrojowych.

Powyżej przedstawione wybitnie dodatnie cechy samorządu przeważają w sposób decydujący jego ujemne strony, zwłaszcza, że te ostatnie są zazwyczaj wynikiem albo nieodpowiedniego sposobu urzeczywistnienia koncepcji samorządu, albo też następstwem niedostatecznego jeszcze kulturalnego przygotowania społeczeństwa. Dlatego jestem zdania, że koncepcja t. zw. czynnika obywatelskiego nie może i nie powinna nigdy instytucji samorządu usuwać na plan drugi. Podobnie jednak, jak przy omawianiu terytorjalnej reorganizacji jednostek administracyjnych byłem za systematycznem, a więc powolnem i stopniowem wprowadzaniem reformy w życie, tak samo i tutaj jestem zdania, że instytucja t. zw. czynnika obywatelskiego, jako twór przejściowy w przeważnej części administracji, może i powinna być tylko szkołą przygotowującą i poprzedzającą wprowadzenie pełnego samorządu. Wprowadzenie tej instytucji w miejsce samorządu nie powinno nigdy zacierać jej peremptorycznego charakteru, a wprowadzać ją należy jedynie tam, gdzie warunki lokalne nie odpowiadają temu poziomowi kultury i cywilizacji, jakiego wymaga idea samorządu. Okazuje się zatem, że także i w tym punkcie reforma samorządu winna być powolną, stopniową.

III.

Z prawnego punktu widzenia przedstawia się samorząd, jako zdecentralizowana administracja państwowa, wykonywana przez organy lokalne, hierarchicznie innym organom niepodległe i samodzielne w granicach ustawy. W razie uznania osobowości prawnej (związkowej) związków samorządowych za ich istotną cechę, jak to czynią niektórzy teoretycy prawa administracyjnego, można zdefinjować pojęcie samorządu, jako rodzaj administracji publicznej, której podmiotami są korporacje (zakłady) do tejże administracji przez ustawę powołane. Z punktu widzenia życia faktycznego, a więc tego życia, które stanowi podłoże powyżej przedstawionej konstrukcji samorządu, jest samorząd terytorjalny (powszechny) związkiem powołanym w pierwszym rzędzie do załatwiania lokalnych i ogólnych spraw gospodarczych, zadaniem zaś samorządu zawodowego jest administrowanie temi sprawami, które wynikają ze szczególnych stosunków obywateli z racji wykonywanego przez nich zawodu. Z tego wynika, że naczelnym postulatem idei samorządowo-organizacyjnej jest takie rozwiązanie zagadnienia jego organizacji, aby umożliwionem zostało osiągnięcie maximum dobrobytu członków związku samorządowego, przy równoczesnem zapewnieniu podstaw dla pomyślnego rozwoju tego związku na przyszłość.

Niedoceniając powyższych momentów określających naturę samorządu, wprowadza się często do projektów praktycznych tyczących zwłaszcza samorządu terytorjalnego (powszechnego) elementy, które tylko wówczas byłyby na miejscu, gdyby samorząd był instytucją wyłącznie, lub prawie wyłącznie polityczną. Na dnie takich koncepcyj doszukać się można zawsze niegasnącego, przynajmniej jak dotychczas, poglądu dopatrującego się w gminie surogatu, czy prototypu państwa, z czego w logicznej konsekwencji dochodzi się do w pełni błędnego wniosku, że gmina i państwo są tworami, co do istoty swej jednorodzajowemi, zmierzającemi do jednakowych celów, jednakowemi drogami, przy użyciu jednakowych instytucyj organizacyjnych i ustrojowych. Tego rodzaju poglądy powodują nieobliczalne wprost szkody dla samorządu terytorjalnego. W rezultacie ich bowiem podnoszą się głosy uznające, że wobec odzyskania samodzielnego bytu państwowego, samorząd terytorjalny stał się dla nas instytucją zgoła zbyteczną. Stał się instytucją zbyteczną dlatego, że wobec posiadania własnego państwa niepotrzebną jest nam już organizacja, która co do celów swych współzawodniczy z tem państwem i wobec ich zbieżności często staje doń w stosunku ostrej opozycji, rozluźniając, względnie niszcząc w ten sposób więź państwową. Uważam, że takie opinje, jakkolwiek trafnie ujmujące niewłaściwości i błędy popełniane przez związki samorządu terytorjalnego, idą w swych postulatach bezwzględnie za daleko. Nie potrzeba i nie wolno dla względów poprzednio przytoczonych samorządu terytorjal-

nego znosić; wystarczy przez odpowiednie tylko ujęcie wskazać mu właściwe drogi. Wszak w innych państwach, pomimo posiadania własnego ustroju i własnej organizacji państwowej, obywatele samorządu do walki z państwem nie używają, samorząd jest tam tem, czem być powinien. Jest instytucją z jednej strony dbającą o lokalny dobrobyt gospodarczy, kulturę etc. swych obywateli, zaś z drugiej strony stwarzającą warunki odpowiednie dla szkolenia właśnie tych obywateli w kategorjach państwowego myślenia. W tym stanie rzeczy z bezwzględną wprost koniecznością narzuca się wniosek, by samorząd ochraniać przed nalotem elementów, względnie instytucyj politycznych, prowadzących go na bezdroża, a skierować go w odpowiednie dlań łożysko gospodarczych problemów.

Żądanie utrzymywania wpływów politycznych zdala od organizacji samorządu wyraża się w pierwszym rzędzie sprzeciwem przeciw wprowadzeniu do samorządu ordynacji wyborczej wzorowanej na państwowej. Wobec powyżej określonej istoty zadań samorządu, ordynacja wyborcza oparta w całości na przesłankach politycznych, ordynacja, której obcą jest idea fachowości, musi w stosunku do związków, zmierzających do celów wymagających niejednokrotnie dużej i dokładnej wiedzy fachowej zawieść na całej linji. Z drugiej jednak strony podkreślić należy, że „przymiotnikowość" państwowej ordynacji jest zbyt ważnym i doniosłym nabytkiem demokracji, aby ją można bez złych następstw z lekkiem sercem kasować. Jak widzimy sprawa wyborów reprezentacyjnego czynnika w samorządzie nie jest rzeczą łatwą, ani prostą, to też nie wolno lekkomyślnie o niej stanowić. W tej trudnej sytuacji przychodzi nam z pomocą młodsza gałąź samorządu, a mianowicie samorząd zawodowy, który wedle poglądów teoretycznych (prof. Wł. L. Jaworski, prof. Kaz. Wład. Kumaniecki, Włodz. Wakar, Dr. Tad. Dzieduszycki i t. d.), oraz w zakresie praktycznym w nowych formach państwowo- i produkcyjno-ustrojowych dochodzi do stanowiska dominującego we współczesnem życiu społecznem.

Ogromna doniosłość znaczenia i roli samorządu zawodowego stanie nam wówczas jasno przed oczyma, gdy uzmysłowimy sobie kierunki rozwojowe współczesnego życia, a mianowicie coraz to silniej zaznaczającą się specjalizację fachową, spowodowaną ogromnym postępem wiedzy technicznej, oraz objaw wtórny zjawiska pierwszego, wyrażony grupowem łączeniem się ludzi tego samego, czy pokrewnych zawodów. Konieczność ustosunkowania istniejących prywatnych związków zawodowych do organizacji państwowej jest niewątpliwą. Z jednej bowiem strony chodzi o wciągnięcie tych związków w orbitę państwowych dążności i zadań, z uwagi na ich aktualną wartość (problem umowy zbiorowej, który z każdym dniem staje się w coraz wyższym stopniu zagadnieniem „osiowem" współczesnej organizacji produkcji), jaką związki te przedstawiają, z drugiej zaś strony niebezpieczeństwo, jakie przedstawiają silne ugrupowania, pozostające poza wszelką organizacją państwową, uzasadniają może jeszcze w wyższym stopniu potrzebę tworzenia samorządu zawodowego. Powyższe momenty, posiadające niewątpliwie niezwykle dla państwa doniosłe znaczenie, winne co rychlej stać się także dla ustawodawcy decydujące, a równocześnie ostrzegawcze. Pomijanie bowiem i nieliczenie się z zawodowem obliczem współczesnego życia może w przyszłości wywołać wprost nieobliczalne skutki.

Konieczność organizacji samorządu zawodowego wynika również z okoliczności, że samorząd ten, jak to już poprzednio ogólnie zaznaczyłem, przychodzi nam z pomocą przy rozważaniach na temat reorganizacji samorządu terytorjalnego. Dzięki bowiem fachowemu swemu nastawieniu jest w wysokim stopniu właściwy i odpowiedni do spełnienia roli czynnika odradzającego przestarzałe, względnie niezgodne z dzisiejszem obliczem życia formy samorządu terytorjalnego. Oznacza to, w zakresie zasad ogólnych, że właściwe, nowoczesne ujęcie samorządu wogóle winno się posuwać po linji współrzędnego i łącznego traktowania samorządu terytorjalnego i zawodowego. Tylko bowiem wówczas samorząd terytorjalny uzyska odpowiednie dla siebie siły, realizując postulat „naukowego kierownictwa pracy" i tylko wówczas samorząd zawodowy straci swe zawodowo-egoistyczne piętno.

Przechodząc do wskazania praktycznych odnośnie samorządów ordynacji wyborczych, należałoby:

1) utrzymać powszechność, równość, tajność i bezpośredniość wyborów,

2) odrzucić proporcjonalność,

3) wprowadzić do czynnika reprezentacyjnego samorządu terytorjalnego przedstawicieli samorządu zawodowego,

4) rozszerzyć kompetencje samorządu terytorjalnego na stanowienie norm prawnych dla samorządu zawodowego.

Utrzymanie 4-przymiotnikowego prawa wyborczego, jako zasady, uważam za conditio sine qua non wszelkiej ordynacji wyborczej, natomiast uznaję proporcjonalność za zasadniczą i bezwzględną przeszkodę do tworzenia silnych i zdrowych większości ciał uchwalających. Atomizacja bowiem na stronnictwa, grupy, frakcje i t. d., umożliwiona przez proporjonalność, stoi w jaskrawej sprzeczności z organicznym poglądem na życie społeczne, który jako słuszny i zdrowy winien zapanować nad atomistycznym indywidualizmem, jeśli życie społeczne niema być zahamowane u podstaw. Wprowadzenie przedstawicieli samorządu zawodowego przez ten samorząd wybranych wyciśnie piętno fachowości na obradach i aktach reprezentacji samorządu terytorjalnego, usuwając w ten sposób szkodliwy dyletantyzm, rozwielmożniony w tych ciałach. Tutaj oczywiście zaistnieć może pewne ograniczenie zasady 4-przym. prawa wyborczego, gdyż w praktyce okazać się może lepszem rozwiązanie oddające sprawę wyboru delegatów do reprezentacji samorządu terytorjalnego członkom organizacji samorządowo-zawodowej, a nie ich wyborcom, a więc wprowadzenie w drodze wyjątku zasady pośredniości, ale to bynajmniej nie umniejszy zalet całej tej reformy.

W ten sposób w łonie ciała reprezentacyjnego samorządu terytorjalnego istniałyby dwa czynniki, a to radni zawodowi, wybrani przez samorząd zawodowy, i radni, pochodzący z wyborów powszechnych, odgrywający rolę czynnika bezstronnego, ważnego znów dla spraw samorządu zawodowego. Jest oczywistą rzeczą, że obywatele zorganizowani w samorząd zawodowy nie mogliby posiadać biernego prawa wyborczego (prawa wybieralności) w grupie powszechnej, gdyż inaczej element bezstronny mógłby ulec zanikowi, czynne natomiast prawo wyborcze mogłoby być przez nich w tej grupie wykonywane bez żadnych ograniczeń. Wybory do samorządu

zawodowego w zakresie czynnym i biernym są udziałem wszystkich zawodowo zrzeszonych.

Udzielenie wreszcie pewnych atrybucyj normatywnych w zakresie samorządowo-zawodowym samorządowi terytorjalnemu, uniemożliwi przynajmniej częściowo, a to przez wprowadzenie czynnika zawodowo bezstronnego i stąd rozumującego nadrzędnie ogólnemi kategorjami dobra publicznego, jednostronne rozstrzyganie spraw, co powodując supremację jednego zawodu, czy jednego współczynnika produkcji nad drugi, godzi w ogólny interes społeczeństwa i państwa.

Tak w przybliżeniu przedstawia się próba współrzędnego rozwiązania wzajemnego stosunku instytucyj samorządu terytorjalnego i zawodowego. Nie twierdzę, że jest jedyną, czy najlepszą. Rozwiązanie, co do zasad ogólnych, zbliżone do mojego, natomast w szczegółach się różniące podaje Włodzimierz Wakar. Temu rozwiązaniu zarzucam, że nie zapewnia w sposób dostateczny dopływu ludzi fachowych do ciał samorządu, gdyż według niego samorząd zawodowy wyłania się dopiero z ciała reprezentacyjnego samorządu terytorjalnego. Niema zatem gwarancji, czy, w jakiej ilości i z jakich zawodów wyjdą ludzie fachowi, co jest istotnym brakiem, mogącym załamać całą reformę.

Do kompetencji związków samorządowych należy obok dotychczas omawianych stosunków lokalno-gospodarczych również i wykonywanie funkcyj administracji ogólnej (politycznej). Funkcje te spełniają w obecnej chwili organy związków samorządowych, zwłaszcza samorządu terytorjalnego, przeważnie w charakterze podrzędnego organu wykonawczego państwowej władzy administracji ogólnej. Taki stan rzeczy nie jest korzystny i w razie przyjęcia za punkt wyjściowy reformy administracyjnej reorganizacji geometrycznej gminy i powiatu, musi się w logicznej konsekwencji uznać potrzebę traktowania gminy odnośnie wszelkiej administracji, a więc i spraw ogólnych, jako jednostki w pełni uzdolnionej do spełniania takich zadań. Oczywiście w tem miejscu nasuwają się szczególnie wyraźnie te zastrzeżenia, które poprzednio podnosiłem odnośnie duchowego przygotowania społeczeństwa do przyjęcia podobnej reformy. Powtarzam raz jeszcze, że wszelka reforma administracyjna, o ile niema mieć charakteru reformy dorywczej, przemijającej, musi być stopniową i powolną. Nigdzie i w żadnem społeczeństwie, jak nas historja uczy, nie udało się przejście na całkowicie nowy system jednym zamachem, jednem pociągnięciem pióra. Każda zmiana wymaga czasu i przygotowania. Konieczność zatem powolnego i niejednoczesnego na terenie Rzplitej wprowadzania reorganizacji administracyjnej nie powinna bezwarunkowo ustawodawcy zrażać. Taki bowiem system wprowadzania reformy jest, powiedzmy otwarcie, równie konieczny, jak sama reforma.

Poruszając kwestję sprawowania administracji ogólnej przez związki samorządowe, dotykamy równocześnie arcyważnego problemu, a mianowicie stosunku organów i władz samorządowych do rządowych. Nie wdając się już w rozważania teoretyczne tej kwestji, gdyż wynika ona jasno z całego dotychczasowego przedstawienia sprawy, stwierdzam odrazu, że rozwiązanie tego problemu odbyć się może — jedynie i wyłącznie — po linji całkowitego zespolenia, czy złączenia obu władz w państwie, więc rządowej i samorządowej. Wszelką dwoistość, względnie dwutorowość, istniejącą n. p. w Małopolsce, musi się z praktycznego punktu widzenia bezwzględnie odrzucić, jako czynnik wybitnie rozkładowy dla administracji państwa. Jestto znów conditio sine qua non wszelkiej reformy i zdaje się zbyt oczywisty, aby nad nim się wogóle zastanawiać. Poruszę zatem tylko jeden moment z kwestją tą związany. Instytucja nadzoru państwowego nad samorządem w dzisiejszym stanie rzeczy konieczna, przez swój charakter mniej lub więcej „kuratelarny“ podnieca, a raczej wznieca w samorządzie niezdrową ambicję, zmierzającą do wyzwolenia się per fas aut nefas z tej niewygodnej, a często jako poniżającej pojmowanej opieki. Powstaje tedy błędne koło: nadzór konieczny, ale zradza niezdrowe skutki, samorząd z uwagi na swe obecne założenia organizacyjne (element polityczny) hamującego nadzoru w imię ogólno-społecznych interesów potrzebuje, a nadzór ten podnieca go do współzawodnictwa z państwem, do przemożnej chęci okazania władzom nadzorczym, że dokładniej i lepiej pojmuje swe obowiązki, niż one. Doprowadza jednem słowem do podkreślonej poprzednio, jako zła pierwszorzędnego, ostrej opozycji samorządu wobec państwa. W tym stanie rzeczy pierwszą pomoc dać może tylko jedno lekarstwo — jedność władz rządowych i samorządowych, która łącząc oba organy państwowe w jedną władzę, ostrość ewentualnego konfliktu bezwarunkowo złagodzi. Właściwą jednak naprawę sprowadzić dopiero może odpowiednie wyszkolenie obywatelskie społeczeństwa, a wyszkolenie to właśnie wymaga odpowiednich warunków, wymaga ustroju, umożliwiającego wszelkiemi środkami zgodną współpracę obu czynników władczych w państwie. Obowiązkiem zatem ustawodawcy w obecnym okresie jest stworzenie przedewszystkiem takich warunków, a jeden z nich właśnie stanowi wspomniana powyżej jedność władzy administracyjnej.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. Prez. 1876/30. Kraków, dnia 8 marca 1930.

Na zasadzie art. X. uchwały Rady m. z dnia 4 kwietnia 1924 L. Prez. 2394/23 postanawiam:

Rozporządzenie z dnia 12 marca 1929 L. Prez. 1785/29 o należnościach za podróże służbowe pracowników m. zmienione w § 10 rozporządzeniem z dnia 6 maja 1929 L. Prez. 4139/29 uzupełniam przez wstawienie do § 7 ustępu VII następującej treści:

„Prezydent m. może przyznać urzędnikom, pobierającym uposażenie według VI grupy i wyżej, zwrot faktycznie poniesionych i udowodnionych kosztów użycia jednego miejsca w wozie sypialnym klasy przysługującej danej osobie, jeżeli podróż trwa dłużej niż sześć godzin w nocy między 21 a 6 godziną, a zarazem podróż służbowa ma charakter nagły i zachodzi konieczność pełnienia następnego dnia czynności urzędowych. Nie dotyczy to członków Prezydjum m., którym w każdym wypadku podróży służbowej przysługuje prawo użycia jednego miejsca w wozie sypialnym. Zwrot kosztów przejazdu wozem sypialnym winien się odbywać na podsta-

wie dołączenia do rachunku kosztów podróży oryginalnego kuponu, uprawniającego do zajęcia miejsca w wozie sypialnym".

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. VII. 33188/1929.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa
z dnia 15 marca 1930

o opłatach za tabliczki numeracyjne domów.

Na podstawie ustawy z dnia 29 marca 1869 (Dz. u. p. Nr. 67) oraz zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z dnia 3 lutego 1881 w sprawie zasad ponumerowania domów (Dz. rozp. Nr. 1) i uchwałą Sekcji VII. Rady miejskiej z dnia 25 lutego 1930 zarządzam co następuje:

§ 1.

Ustala się następujące opłaty jako zwrot kosztów za sprawienie, przybicie, względnie odnowienie tabliczek dla numeracji domów:

a) za tabliczkę z liczbą porządkową domu (orjentacyjną) z blachy żelaznej emaljowanej z napisem (format 36×24 cm.) 20 zł.

b) za tabliczkę z liczbą spisową domu z blachy żelaznej emaljowanej i z napisem (format 17×10 cm.) 10 zł.

c) za tabliczkę blaszaną malowaną farbą pokostową dla budynków prowizorycznych 6 zł.

d) za odnowienie tabliczki starej cynkowej 3 zł. 50 gr.

§ 2.

Opłaty te obciążają właścicieli realności, którzy mają obowiązek uiszczenia ich w zakreślonym przez Magistrat terminie, pod rygorem egzekucji na majątku, a w szczególności pod rygorem zastosowania środków przewidziadych w art. 26 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu przymusowem (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342).

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy rozporządzenia Magistratu z dnia 21 lipca 1892 L. 13360 i z dnia 4 grudnia 1907 L. 97887/07 odnośnie do postanowień, określających wysokość opłat.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. M. U. P. 2306/30. Kraków, dnia 18 marca 1930.

Zatwierdzenie opłat mytniczych na 1930/31.

OBWIESZCZENIE.

Uchwałą z dnia 14 lutego 1930 postanowiła Rada m. pobierać w roku budżetowym 1930/31 opłaty mytnicze w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

1) od zwierząt domowych, idących luzem po 10 gr.
2) od zwierząt domowych w zaprzęgu po 40 gr.
3) od automobilów osobowych i ciężarowych oraz od doczepek po 2 zł.
4) od autobusów po 3 zł.

Powyższe opłaty pobiera się tylko przy przekroczeniu stacji mytniczej (rogatki) w kierunku do miasta.

Reskryptem z dnia 12 marca 1930 L. Sam. 1771 Pan Wojewoda Krakowski na zasadzie postanowień art. 42 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11 sierpnia 1923 Nr. 94 Dz. U. Rz. P. poz. 747 w związku z § 2 rozp. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 II. 1927 Nr. 40 Dz. U. Rz. P. poz. 356 i art. 24 ustawy drogowej z dnia 10 XII. 1920 Nr. 6 Dz. U. Rz. P. ex 1921 poz. 32 zgodnie z uchwałą Wydziału Wojewódzkiego zatwierdził powyższą uchwałę Rady m.

O tem zawiadamia się strony interesowane.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 590/30. Kraków, dnia 25 marca 1930 r.
Wet.

Wścieklizna w Dz. X. (Zakrzówek) zarządzenia.

ZARZĄDZENIE.

Z powodu stwierdzenia częstych wypadków wścieklizny u psów w Dzielnicy X (Zakrzówek) Magistrat na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 sierpnia 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 673 art. 70) i rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 19 poz. 167 § 327), zarządza co następuje:

1) w całej Dzielnicy X (Zakrzówek) oraz dzielnicach przylegających t. j. Dz. IX (Ludwinów) i Dz. XI (Dębniki) t. j. w obszarze zagrożonym zarazą wścieklizny, należy wszystkie psy trzymać stale na uwięzi, lub prowadzić na smyczy zaopatrzone w bezpieczne kagańce. Swobodne puszczanie psów i kotów jest zakazane. Wyjątek stanowią psy myśliwskie i policyjne, tylko w czasie używania ich do pracy.

2) obowiązek trzymania psów na uwięzi lub zaopatrzenia w bezpieczne kagańce i prowadzenie na smyczy, dotyczy także psów, wprowadzonych do obszaru zagrożonego.

3) wyprowadzanie (wywożenie) psów z obszaru zagrożonego dopuszczalne jest tylko za zezwoleniem Magistratu (Miejski Urząd Weterynaryjny ul. Poselska l. 10), po uprzedniem uznaniu psa przez lekarza weterynaryjnego za niepodejrzanego o wściekliznę.

4) psy i koty, co do których nie przestrzegano zarządzeń wyżej podanych dla obszaru zagrożonego, jakoteż schwytane przy obławach będą w terminie 24 godzin zgładzane.

Powyższe zarządzenie obowiązuje na przeciąg 3 miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości.

L. VII. 50/1930.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa
z dnia 31 marca 1930 r.

w sprawie oznaczania samochodów, prowadzonych przez uczących się.

Na podstawie § 102 lit. a) Statutu gminnego dla m. Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Dz. ust. i rozp. krajowych Nr. 108 ogłaszam rozporządzenie Wojewody Krakowskiego z dnia 29 stycznia 1930 r. Dziennik Wojewódzki Nr. 4 poz. 42 w sprawie oznaczania samochodów, prowadzonych przez uczących się.

Przepisy tego rozporządzenia brzmią:

Na podstawie art. 3 i 5 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 656) i w związku z § 54 Rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z d. 27 stycznia 1928 o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 396) zarządzam co następuje:

Pojazdy mechaniczne, prowadzone przez uczących się niezależnie od tego, czy nauka odbywa się na pojeździe dorywczo, czy też pojazd jest specjalnie do tego celu przeznaczony, — winny być specjalnie oznaczone.

Jako oznakę należy przyjąć okrągłą tarczę o średnicy 30 cm, z wypisanemi na ciemno-błękitnem tle, białemi literami, słowami „Nauka jazdy“ w dwa rzędy w prostych linjach.

Litery winny być drukowane nie fantazyjnie, o szerokości 35 mm, wysokości 50 mm, grubości kreski $8^1/_2$ mm, odległość między rzędami 40 mm.

Takie tablice mają być umieszczone z przodu i z tyłu pojazdu w ten sposób, aby nie zasłaniały znaków rejestracyjnych.

Z tyłu samochodów stale używanych do nauki, umieszczanie tablicy z napisem „Nauka jazdy“ może być zastąpione przez odpowiednie namalowanie.

Zaznacza się, że tylnego znaku należy używać nawet na tych pojazdach, należących do kursów kierowniczych, gdzie znajdują się reklamowe napisy tych kursów.

Zarządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 15 lutego 1930 roku.

Wojewoda:
Dr. *Kwaśniewski* m. p.

Podając powyższe przepisy do powszechnej wiadomości, wzywam do ścisłego ich przestrzegania przez zainteresowanych.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. VII. 101/1930.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa
z dnia 31 marca 1930.

o przedłużeniu ważności kart rowerowych na rok 1930.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministrów Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 maja 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55 poz. 397) podaję do powszechnej wiadomości, że z dniem 1 kwietnia 1930 r. Magistrat przystępuje do przedłużania ważności kart rowerowych na rok 1930.

Przedłużanie ważności tych kart trwać będzie 60 dni i odbywać się w Magistracie w biurze Dziennika podawczego na parterze w godzinach od 5-tej popołudniu do 8-mej wieczór, t. j. od 17-tej do 20-tej codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt na ustną prośbę po uiszczeniu w gotówce przypadających opłat (3 zł. 30 gr.). Od powyższych opłat zwolnione są wyłącznie karty rowerowe dla rowerów, stanowiących własność Skarbu Państwa.

Wzywam przeto wszystkich właścicieli rowerów, aby w zakreślonym powyżej terminie postarali się o przedłużenie ważności posiadanych przez siebie kart rowerowych. Pozatem pozostają w mocy postanowienia rozporządzenia Magistratu z dnia 27 marca 1928 L. VII. 6220/28 o kartach i tabliczkach rowerowych.

Równocześnie zwracam uwagę na następujące postanowienia § 86 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w stoł. król. mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 L. B. P. 7069/927, które brzmią:

„Każda osoba, jeżdżąca na rowerze na ulicach miasta, powinna zaopatrzyć się w imienną kartę rowerową oraz w tabliczkę z numerem.

Używający rowerów powinni kartę rowerową mieć przy sobie i okazywać ją na każde żądanie organów Policji Państwowej i służby drogowej.

Tabliczkę z numerem, który odpowiadać ma numerowi karty rowerowej należy umocować trwale na rowerze z tyłu pod siodełkiem równolegle do kierownicy i stale utrzymywać na rowerze w stanie czytelnym.

Tabliczki tej nie wolno niczem zakrywać.

O każdej zmianie w posiadaniu rowerów obowiązany jest nowonabywca donieść Magistratowi do dni 3-ch.

Winni naruszenia postanowień niniejszego obwieszczenia ulegną, o ile dany czyn nie jest zagrożony karą surowszą — po myśli art. 21 ustawy z dnia 7 października 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 656) w brzmieniu nadanem mu art. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 151) karze grzywny lub aresztu, albo obu tym karom łącznie.

Niezależnie od tego właściciele rowerów, którzy nie postarają się o przedłużenie ważności swoich kart rowerowych na rok 1930 r. nie będą dopuszczeni do jeżdżenia rowerami po ulicach miastach.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w marcu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Magtu
Dz. I.				
Dr. Tadeusz Redyk	przebud. portalu sklepow.	Sienna 7	Adam Czunko	715/30
Krakowska Kasa Oszczędności miasta Krakowa	plany na 2 p. dobudowę	Szpitalna 15	Inż. Stan. Filipkiewicz i Kolarzowski	9328/29
Honorata Jachimska	przebud. portalu sklepow.	Florjańska 57	Arch. Izydor Kurzer	9983/29
Brachel Walerjan	nadbud. 2 i 3-go piętra	Florjańska 51	Arch. Stefan Piwowarczyk	1506/30
Dz. III.				
Firma Suchard i Ska	budowa 4-ro p. domu	narożnik Pl. Kossaka i K. Morawskiego l. kat. 213/1 i 214/1	Bernard Birkenfeld	691/30
Ignacy Pawik	budowa ustępów	Zwierzyniecka 16	Franc. Stankiewicz	8595/29
Perlberger i Schenker	nadbud. III-go p. i dobud. part. stajenki	Retoryka 17	Eug. Grodziński	9291/29
Wincenty Moszkowski	budowa 4-rop. domu	Smolki 25	Inż. H. Lamensdorf	1182/30
Dz. IV.				
Sz. Silbiger	nadbud. I. i II. p. w ofic.	Kochanowskiego 22	Inż. Zyg. Prokesch	8135/29
Tow. Katol. Domu Akad.	budowa tarasu nad dachem	Pl. Jabłonowskich 1	Arch. Stryjeński i Mączyński	9750/29
Dz. VI.				
Zarząd Teatru Świetlnego „Uciecha“	budowa prowiz. drewnianego ogrodzenia	Dietlowska 78	Inż. Rychlewski Włodzimierz	405/30
Dz. VII.				
Kuratorja fundacji błp. Salomona Lieblinga	przebud. tylnej klatki schodowej	Jasna 3	Inż. Wł. Kleinberger	7760/29
Hirsch Grossbard	przebud. portalu sklepow.	Starowiślna 27	Inż. Z. Prokesch	297/30
Izaak Horowitz	dobudowa 2-up. oficyny	Dietlowska 36	Inż. Z. Prokesch	177/30
Dz. VIII.				
Pinkus Landau	nadb. III. p. domu front.	Bożego Ciała 31	Inż. Z. Prokesch	483/30
Ascher Kerner	przebud. okna parterowego na lokal sklepowy	Wolnica 14	Arch. Z. Szufa	301/30
Zarząd Synagogi „Kupa“	dobud. 1-op. oficyny	Warszauera 8	Inż. Z. Prokesch	9427/29
Rachela Salomon	przebud. ustępów	Starowiślna 35	Inż. Z. Prokesch	9901/29

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. X.		
Antoni Lis	budowa ogrodzenia	Wygrana 7	Jan Kolesiński	378/30
		Dz. XI.		
Leopold i Róża Fiedlerowie	budowa 1-op. domu	Zagrody narożnik l. kat. 164/26, 168/29, 168/25, 168/26	Arch. Z. Grünberg	194/30
Marja Siwek	bud. przyziemnej oficyny	Puławskiego 3	Arch. J. Kryłowski	9661/29
		Dz. XIII.		
Józef Wilczyński	budowa 1-op. willi z poddaszem	Kr. Jadwigi l. kat. 1517/1	Inż. J. Wilczyński	1046/30
Józef Wyroba	przebudowa part. stajni na mieszkanie	Kr. Jadwigi 48	Inż. Z. Prokesch	606/30
Karol Wiktor	dobud. parteru i nadbud. I. i II. piętra	Kr. Jadwigi 94	Inż. Z. Prokesch	9889/29
		Dz. XV.		
Józef i Marta Fiegnowie	budowa 1-op. domu	Al. Grottgera 12	Bud. Z. Szufa	304/30
Zofja Drabikowska	budowa stróżówki ze stajnią i wozownią	Chocimska 4	Arch. Z. Paciorkowski	780/30
		Dz. XVI.		
Stanisław Szczurek	budowa 1-op. domu	Jul. Lea l. kat. 654	Inż. Z. Prokesch	34/30
		Dz. XVII.		
Józef Apro	budowa 1-op. domu, komórki i dołu kloaczn.	Mazowiecka 130 a	Inż. Z. Prokesch	9498/29
		Dz. XVIII.		
Dr. Fryderyk Ormicki	budowa willi 1-op. z poddaszem	ul. równoległa do ul. Moniuszki	Inż. Stan. Filipkiewicz i Kolarzowski	70/30
		Dz. XX.		
Marja Koprowska	budowa prow. kiosku	Miedziana 58	Inż. Z. Prokesch	768/30
		Dz. XXII.		
Józefa Gołdowa	przebud. portalu sklep.	Kalwaryjska 39	Bud. Antoni Dostal	9822/29
Dr. Salo i Regina Tepperowie	budowa 1-op. domu	Na Zbóju róg Placu Lassoty l. kat. 962/16 962/18	Bud. Antoni Dostal	778/30

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

Dura Franciszek, z dniem 1 października 1929 r. mianowany stałym nadetatowym szoferem miejskim w XII gr. uposaż. (L. Pr. 10516/29).

Mazur Józef, z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany szoferem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich w XII gr. uposaż. (L. Pr. 12267/29).

Puter Józef, z dniem 15 października 1929 r. mianowany prowiz. pomocnikiem wodomierzomistrza Wodociągu m. w XIV gr. uposaż. (L. Pr. 10373/29).

EMERYTURY.

Frąckowska Wiktorja, wdowa po robotniku Zakładu Czyszczenia m., z dniem 1 września 1929 r. otrzymała pensję wdowią w drodze łaski. (L. Pr. 9278/29).

Gajewska Marja, wdowa po emer. werkmistrzu Elektrowni m., z dniem 1 grudnia 1929 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 1984/30).

Karniowski Piotr, robotnik etat. Gazowni m., z dniem 28 lutego 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 2582/30).

Ledźwoniowa Franciszka, wdowa po robotniku m., otrzymała z dniem 1 marca 1930 r. pensję wdowią w drodze łaski. (L. Pr. 1507/30)

Ochocki Cyryl, robotnik etat. Gazowni miejskiej, z dniem 28 lutego 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. (L. Pr. 2582/30).

Solak Józef, prowiz. woźny m. z dniem 1 marca 1930 r. otrzymał zaopatrzenie miesięczne w drodze łaski. (L. Pr. 13754/29).

Zbosiowa Katarzyna, wdowa po emer. drożniku m., z dniem 1 marca 1930 r. otrzymała pensję wdowią. (L. Pr. 1768/30).

ZMARLI.

Gajewski Stanisław, emer. werkmistrz Elektrowni m., zmarł dnia 29 listopada 1929 r. (L. Pr. 1984/30).

Ledźwoń Jan, emer. robotnik m., zmarł dnia 8 lutego 1930 r. (L. Pr. 1475/30).

Wyrwa Piotr, emer. robotnik Gazowni m. zmarł dnia 26 lutego lutego 1930 r. (L. Pr. 2582/30).

Zboś Karol, emer. drożnik miejski, zmarł dnia 10 lutego 1930 r. (L. Pr. 1476/30).

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 229 w kadencji XVII. **z dnia 14 lutego 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Prezydent m.* Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ Witołd Ostrowski,
„ Dr. Ludwik Schneider,
„ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **56.**
Początek posiedzenia o godz. **18·15.**

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie żałobne.

Posiedzenie Rady m. otworzył Prezydent Rolle przemówieniem żałobnem ku uczczeniu pamięci zmarłego w dniu 16 stycznia 1930 błp. Dra Jakóba Aronsohna, długoletniego radcy m. i Syndyka miejskiego.

Przemówienia prez. Rollego wysłuchała Rada miejska stojąc.

Urlopy.

Rada miejska udzieliła urlopów celem poratowania zdrowia:

Prezyd. Rollemu 4 tyg., rm. ks. Masnemu 4 tyg., Danielowi Lauerowi 6 tyg.

Sprawa budowy nowego gmachu Bibljoteki Jagiellońskiej, Kliniki ginekologicznej i Pałacu Sprawiedliwości.

Prez. Rolle zdał sprawozdanie ze swych zabiegów u Rządu w sprawach dla miasta palących, a to w sprawie budowy gmachu Bibljoteki Jagiell., kliniki ginekologicznej i Pałacu Sprawiedliwości. Niestety tylko w dwóch sprawach interwencje odniosły pożądany skutek. Sejm przyznał na budowę Bibljoteki Jagiell. sumę 1 miljona zł., z której już stokilkadziesiąt tysięcy zł. wpłynęło do Dyrekcji robót publ. i na ukończenie budowy kliniki ginekolog., na co potrzeba jeszcze kwoty 1,300.000 zł.. preliminowano 500.000 zł. i to w wydatkach nadzwyczajnych.

Gdyby suma ta została wypłaconą, w takim razie możliwe byłoby częściowe wykończenie gmachu i przeniesienie tam części kliniki.

Gorzej przedstawia się sprawa budowy gmachu sądowego. Minister Sprawiedliwości pismem z dnia 29/I. 1930 r. zawiadomił, że nie dysponuje na ten cel odpowiednim kredytem i zaproponował Gminie poniesienie kosztów budowy.

Wniosek nagły.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. inż. Adelmana i tow. w sprawie przeniesienia do Lwowa Wyższego Urzędu Górniczego.

Rada miasta wzywa Prezydjum, aby w porozumieniu z Prezydjum Izby Przemysłowo-Handlowej wszczęło odpowiednie kroki, mające na celu sparaliżowanie akcji lwowskiej Izby Przemysłowo-Handlowej w przedmiocie przeniesienia Wyższego Urzędu Górniczego z Krakowa do Lwowa.

Uzasadnienie.

Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie uchwaliła na ostatniem posiedzeniu poczynić starania o przenie-

sienie Wyższego urzędu Górniczego z Krakowa do Lwowa.

Otóż przeciw ewentualnym zabiegom sfer gospodarczych Wschodniej Małopolski, zmierzającym do ustanowienia we Lwowie Wyższego Urzędu Górniczego nie mielibyśmy ani legitymacji a może racji wystąpić z protestem, jeżeli jednak Lwowska Izba Przemysłowo-Handlowa stawia kwestję w ten sposób, aby krakowski Urząd przenieść do Lwowa, to przeciw takiemu zamierzeniu Rada miasta Krakowa i krakowska Izba Przemysłowo-Handlowa winne się zastrzec z całą stanowczością, ile że ewentualne ustanowienie tego Urzędu we Lwowie żadną miarą nastąpić nie może kosztem zwinięcia równocześnie tego Urzędu w Krakowie.

Kraków jest nieprzerwanie od lat 60-ciu siedzibą Wyższego Urzędu Górniczego, a to ze względu na wybitne gospodarcze znaczenie Zagłębia krakowskiego węglowego oraz ze względu na największe polskie kopalnie soli w Bochni i Wieliczce i wobec tego, że na zachodnią Małopolskę przypada 11% ogólnej produkcji ropy w Małopolsce (zagłębie jasielskie).

Jeżeli w okresie zaborczym, bo w roku 1871 przy roztrząsaniu gospodarczo-górniczego znaczenia Zachodniej Galicji w odniesieniu do Wschodniej, konkurencja wypadła na korzyść zachodniej części kraju i Kraków wybrano na siedzibę Wyższego Urzędu Górniczego, to obecnie za czasów Polski preponderancja nie przesunęła się bynajmniej ku Wschodowi, a natomiast w silniejszym jeszcze stopniu jak naonczas występuje ona na korzyść Małopolski Zachodniej.

Dość wspomnieć, że wszystkie kopalnie węgla znajdują się wyłącznie w zagłębiu t. zw. krakowskiem, że wschodnio-małopolskie saliny nie mogą w żadnym stopniu pod względem produkcji porównywać się z kopalniami w Wieliczce i Bochni oraz, że 11% ogólnej produkcji ropy przypada na Małopolskę Zachodnią. Jeżeli się ponadto zważy, że produkcja ropy jest począwszy od roku 1908 w stałym upadku, bo gdy w roku 1908 wynosiła 220.000 wagonów, to w r. 1929 produkcja ropy w całej Małopolsce spadła do 67.000 a produkcja Wschodniej Małopolski do 60.000 wagonów, to objaw ten jest jednym argumentem więcej dla wykazania, że stosunki nie zmieniły się bynajmniej na niekorzyść Zachodniej Małopolski, i że nie zaistniał bynajmniej żaden nowy lub ważki motyw rzeczowy, któryby przemawiał za koniecznością czy potrzebą zwinięcia Wyższego Urzędu Górniczego w Krakowie.

Zwinięcie Wyższego Urzędu Górniczego w Krakowie byłoby ostatecznem pognębieniem krakowskiego zagłębia węglowego i godziłoby temsamem w najżywotniejsze interesy państwa.

Dla powyższych powodów uważają podpisani interwencję Prezydjum miasta i Prezydjum Przemysło-Handlowej, objętą wnioskiem nagłym, za konieczną.

Po uzasadnienia nagłości powyższego wniosku przez rm. Inż. Adelmana wniosek ten jednomyślnie uchwalono.

Wnioski i interpelacje.

Sekretarz odczytał wniosek Klubu P. P. S. w sprawie zaległości podatku lokatorskiego.

„Sprawa zaległości podatku lokatorskiego, wysokich odsetek za zwłokę i sposobu ściągania wywołuje zażalenia wśród niezamożnych sfer ludności miasta.

Z tem łączy się uregulowanie sposobu inkasowania podatku lokatorskiego na przyszłość dla uniknięcia wzrastających zaległości — co leży także w interesie finansów gminy.

Dlatego wnosimy: Rada m. poleca Sekcjom skarbowej i prawniczej:

1) ustanowienie sposobu inkasowania bieżącego podatku lokatorskiego przez ustanowienie odpowiednich organów,

2) upoważnienie Prezydjum i odnośnych organów

a) do rozłożenia zaległości tego podatku na czas do jednego roku,

b) do obniżenia, a w zasługujących na uwzględnienie wypadkach w okresie przejściowym do czasu uregulowania zaległości, do darowania odsetek i kosztów egzekucyjnych,

3) Prezydjum miasta poleca się uzyskanie zgody Władz Skarbowych do stosowania tych samych zasad do państwowego podatku lokatorskiego.

W związku z tą sprawą przypominamy również rychłe załatwienie wniosków w przedmiocie obniżeń odsetek za zwłokę odnośnie do innych podatków i opłat miejskich".

Wniosek niniejszy przekazano do regulaminowego traktowania.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:

1. Rm. Stączka i tow. w sprawie zniżki cen zboża:

„Katastrofalna obecnie zniżka cen zboża dla jego producentów prawie nie daje się dotąd odczuwać na korzyść szerokich mas konsumentów, tedy i obywatelom miasta Krakowa.

Zysk stąd płynie do kieszeni pośredników, zwłaszcza młynarzy i piekarzy, na co nikt dotąd nie zwrócił uwagi.

Zapytujemy więc Pana Prezydenta, czy byłby skłonny zainteresować tym stanem rzeczy powołane do tego czynniki, szczególniej zaś Komisję aprowizacyjną Rady Miasta i tą drogą spowodować wydatniejsze, cenom zboża odpowiadające obniżenie cen mąki i pieczywa w Krakowie".

W odpowiedzi wicepr. m. Dr. Wielgus wyjaśnił, że nad sprawą powyższą Prezydjum m. zastanawia się, a w najbliższym czasie Komisja cennikowa będzie rozpatrywała ceny pieczywa.

2. Rm. Stączka i tow.

„Przy instalacji oświetlenia elektrycznego na ulicy Prądnickiej Dz. XVII pominięto najważniejszą część od nowego Placu Targowego aż poza długi Podjazd Kolejowy.

Z uwagi, że ruch kołowy i pieszy właśnie na tej przestrzeni jest najsilniejszy, a oślepiające światło lamp elektr. z sąsiedniego dworca towarowego utrudnia orjentację wśród zalegających ulicę obok szpitala okręgowego i w podkopie ciemności, przeto zapytujemy, czy Pan Prezydent skłonny jest zbadać ten stan sprawy i zarządzić rychłe uzupełnienie oświetlenia tej ulicy".

Interpelację powyższą skierowano do Dyrekcji Elektrowni m.

3. Rm. Marskiego i tow.

„Lokale kasowe Magistratu nie odpowiadają obecnym zwiększonym agendom tak pod względem szczupłości obsady personalu jak i lokalu, co za sobą pociąga

przeciążenie zajętych tamże urzędników oraz zdenerwowanie, scysje i słuszne utyskiwania stron z powodu natłoku w szczupłych lokalach.

Podpisani zapytują przeto Prezydjum, czy skłonne jest sprawę tę jak najrychlej zbadać i zło usunąć. Równocześnie należałoby kasę z pałacu Larischa z II p. przenieść do odpowiedniego lokalu na parterze.

Prez. Rolle oznajmił, że sprawa powyższa nie jest mu obcą.

4. Klubu P. P. S.

„Zapytujemy Pana Prezydenta, kiedy zamknięcie rachunkowe za rok 1928/29 zostanie przedłożone Radzie miejskiej — gdyż termin statutowy już dawno upłynął".

Prez. Rolle wyjaśnił, że prace około zamknięcia są już na ukończeniu.

5. Klubu P. P. S.:

„Wobec zbliżającego się sezonu budowlanego zapytujemy Pana Prezydenta czy zgłoszono wykonanie większych budowli w mieście i czy Gmina zamierza przystąpić do budowy domów mieszkalnych i jaki ma w tej sprawie konkretny i wykonalny plan finansowy, oraz budowlany".

Prez. Rolle zapowiedział, że sprawę akcji budowlanej w Krakowie przedstawi na jednem z najbliższych posiedzeń Rady m.

6. Klubu P. P. S.:

„Urzędowanie w Magistracie przedłużono o 1 godzinę bez uchwały Rady miejskiej.

Odnośny wniosek Klubu P. P. S., wyrażający zapatrywanie prawne — że zarządzenie to bez uchwały Rady miejskiej jest niezgodne ze statutem — został przed 18 miesiącami odesłany do Sekcji prawniczej — ale sprawy tej dotychczas Sekcji prawniczej nie przedłożono.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy sprawa jest już dojrzała do załatwienia przez Sekcję prawniczą i kiedy Sekcji prawniczej zostanie przedłożoną".

Prezydent Rolle oznajmia, że sprawę tą przedłoży Sekcji prawniczej do rozpatrzenia.

7. Rm. Stączka i tow.:

„Po zgonie błp. rm. Aronsohna objąć miał czynności syndyka miejskiego powołany niedawno do Rady miasta członek Dr. Oberlender, jakkolwiek stosunek ten jako sprzeczny ze statutem Gminy m. Krakowa zaczepiony został przezemnie w r. 1929.

Dla uspokojenia zapewniono mnie, że wówczas chodziło o prawo nabyte na podstawie umowy o przyłączeniu Podgórza do Krakowa. Ponieważ prawo takie samo przysługuje drugiemu syndykowi b. Gminy Podgórza rm. Drowi Emilewiczowi, którego z dniem 1 czerwca 1926, bez powodu i bez zawiadomienia zawieszono w czynnościach syndyka, przeto zapytuję:

1) czy rm. Dr. Emilewicz istotnie i na jakiej podstawie utracił urząd syndyka miasta, oraz

2) czy powierzenie tego urzędu rm. Oberlenderowi, jako nowego już typu członka Rady miasta da się pogodzić z dotyczącem postanowieniem statutu miasta Krakowa.

Wniosek powyższy przekazano Sekcji III. Rady miejskiej.

Porządek dzienny.

1. Rozszerzenie etatu niższych pracowników miejskich.

Przemówienie Prezydenta m. inż. Rollego. Prezydent miasta na wstępie zwrócił uwagę na to, że wnioski jego i Sekcji II i III, dotyczące rozszerzenia etatu niższych pracowników m. są wykonaniem uchwały Rady miasta z 4 marca 1929 r. Przygotowanie wniosków z mocy tej uchwały wymagało 11 miesięcy intenzywnej pracy, co samo wskazuje na wielkość tego zagadnienia. Jest to więc dokończenie kodyfikacji praw i obowiązków tych pracowników Gminy, których obejmuje się nazwą „niższych pracowników".

Już dziś można powiedzieć, że należy poddać również rewizji nasze ustawy, dotyczące urzędników Magistratu i zakładów odrębnie administrowanych.

Jest rzeczą słuszną, aby pracownik, który przez kilkadziesiąt lat bez przerwy pracował dla Gminy, otrzymał od niej z chwilą, kiedy stanie się niezdolny do dalszej pracy, odpowiednie zaopatrzenie. Na tem założeniu oparta jest uchwała Rady m. z dnia 4 marca 1929 r.

Przechodzę do określenia pojęcia „etatu" i „pracownika etatowego". Etat obejmuje liczbę i kategorje stanowisk służbowych, niezbędnie potrzebnych dla wykonania zadań Gminy w odnośnych urzędach czy zakładach. Zatem jest to pojęcie raczej budżetowe, a nie decydujące o stosunku danego pracownika do Gminy. Bo etat może obejmować pracowników czasowych, prowizorycznych i stałych w rozumieniu uchwały Rady z 4-go marca 1929. Poza możnością wejścia w stały stosunek służbowy z Gminą znajdą się ci pracownicy, którzy pracują na stanowiskach nie objętych etatem, a więc doraźnie, sezonowo i t. p. Będzie to jednak zbiornik, z którego czerpać będziemy materjał w razie wakansu w etacie.

Wnioski, będące na porządku dziennym w ujęciu cyfrowem przedstawiają się w sposób następujący:

Obecny etat obejmuje 873 stanowiska, nadto jest nadetatowych 128 razem 1.001.

Wnioski obejmują 1.847 posad, więc zwyżka faktyczna etatów wynosi 846. Nie jest to bynajmniej równoznaczne z powiększeniem liczby robotników, oni są zajęci już obecnie, wnioski regulują tylko ich stosunek służbowy. Z tych 846 robotników 533 odrazu zostaje ustalonych, a 313 czekać musi upływu biegu terminów.

Jakiż będzie koszt tej uchwały?

Pracownicy przez regulację ich stosunków i zaliczenie do odpowiednich grup uposażenia otrzymują pewną zwyżkę płacy.

Ta poprawa uposażenia, która obejmuje w pewnej mierze i dotychczasowych stałych pracowników wyniesie około 800.000 Zł., co przedstawia średnio około 15% podwyżkę poborów.

Poważniejszy wydatek czeka nas w przyszłości, gdy pracownicy w miarę wysłużenia będą przechodzić na emeryturę.

Jest to obciążenie bardzo poważne i sprawiło znaczne trudności przy zestawianiu budżetu na rok 1930/31, pomimo tego z całem poczuciem odpowiedzialności wnioski te przedstawiam w tem przekonaniu, że sfery opłacające podatki zrozumieją, iż spełniają obowiązek swój wobec pracowników Gminy, a pracownicy temi wnioskami objęci pracą i zapobiegliwością o dobro Gminy to wielkie obciążenie z nawiązką odpłacą.

Proszę o przyjęcie wniosków w całości".

Imieniem Sekcji II i III Prezydent m. Inż. Rolle wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Etat niższych pracowników miejskich.

I. 1) Znosi się etat niższych pracowników Magistratu, uchwalony przez Tymczasowy Zarząd miasta 17 września 1924.

2) Znosi się etat niższych pracowników Miejskiego Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich, uchwalony przez Tymczasowy Zarząd m. 7 grudnia 1925.

3) Znosi się etat Rzeźni i Targowicy miejskiej, uchwalony przez Komisję admin. Rady m. w dniu 11/II. 1879, 21/II. 1903, 15/I. 1906, 28/I. 1910, i 20/II. 1910.

4) Znosi się etat Miejskich Zakładów Sanitarnych, dotyczący niższych funkcjonarjuszy, uchwalony przez Radę miasta w dniu 6/XII. 1928.

5) Ustanawia się wspólny etat dla niższych pracowników miejskich z wyjątkiem Zakładu czyszczenia miasta wraz z Parkiem Samochodowym i Straży Pożarnej w następującem brzmieniu:

klasa I. kierownicy pełnokwalifikowani i woźni prezydjalni posad 30 w grupie uposaż. XII—XI—X (mechanicy, halmistrze, majstrowie i podmajstrzy, woźni prezydjalni),

klasa II. pracownicy kwalifikowani posad 125 w grupie uposaż. XIII—XII—XI (maszyniści, murarze, cieśle, ogrodnicy, stolarze, ślusarze, respicjenci, przewodnicy, monterzy, krawcy i tapicerzy (teatr), elektromonterzy, kowale, blacharze, szoferzy, st. dezynfekcjonarjusze, st. sanitarjusze),

klasa III. pracownicy fachowi posad 220 w grupie upos. XIV—XIII—XII (laboranci, dezynfekcjonarjusze, palacze egzam., oprawcy, dróżnicy, dozorcy wodościekowi, magazynierzy, sanitarjusze, dozorcy, nadstrażnicy, zast. nadstrażników, pomocnicy ogrodniczy, st. woźni kancelaryjni, st. woźni muzealni, st. woźni targowi),

klasa IV. pracownicy niekwalifikowani posad 625 w grupie upos. XV—XIV—XIII (służba robotn., kancelaryjna, muzealna, targowa, aresztów m., leśna, szkolna, polowa, ogrodowa, cmentarna, dozorcy budowlani, dozorcy cmentarni, dozorcy budynków urzędowych, robotnicy, strażnicy, pom. rzemieślników, pom. magazyniera).

II. Za pełnienie szczególnych czynności przyznaje się niższym pracownikom miejskim zajętym w służbie administracyjnej Magistratu następujące dodatki funkcyjne na czas pełnienia służby:

1) maszynistom walców parowych 720 p. rocznie,
2) mechanikowi i maszyniście Zakładów Sanitarnych po 720 punktów rocznie oraz za służby nocne 720 punktów rocznie,
3) cieślom i murarzom 720 punktów rocznie,
4) palaczom walców parowych 360 punktów rocznie,
5) st. dezynfekcjonarjuszom 720 punktów rocznie oraz za służby nocne 540 punktów rocznie,
6) dezynfekcjonarjuszom 360 punktów oraz za służby nocne 480 punktów rocznie,
7) st. sanitarjuszom i sanitarjuszom 360 p. rocznie,
8) ogrodnikom 360 punktów rocznie,
9) magazynierowi Ekonomatu 360 punktów rocznie,
10) woźnym prezydjalnym, przydzielonym do służby w Prezydjum 900 punktów rocznie,
11) woźnym kancelaryjnym pełniącym służbę zewnętrzną a w szczególności doręczycielom Ekspedytu, woźnym egzekucyjnym Wydziału II, woźnym Miejskiego Urzędu Zdrowia, woźnym Komisarjatów obwodowych 360 punktów rocznie,
12) wrotnym Magistratu 480 punktów rocznie,
13) dozorcom targowym 360 punktów rocznie,
14) polowym 360 punktów rocznie,
15) grabarzom na narzędzia i przybory 360 punktów rocznie,
16) dróżnikom 360 punktów rocznie,
17) laborantom pracowni chemicznej i bakterjologicznej 360 punktów rocznie.

III. Niższy personal, który ma przydzielone mieszkanie w naturze nie otrzymuje przez czas używania tegoż mieszkania dodatku kwaterowego.

Wyjątek stanowią tercjani, którzy za pełnienie obowiązków dozorców domów otrzymują ten dodatek. Postanowienie niniejsze nie dotyczy tych pracowników obecnie w czynnej służbie będących, którzy obok mieszkania w naturze przyznane mają pełne, wzgl. połowę kwaterowego.

IV. Mechanicy, maszyniści, oprawcy, palacze, wrotni, stróże, tercjani, dozorcy Teatrów miejskich, otrzymują deputat opałowy w ilości 25 m. węgla i $4^1/_2$ m. drzewa rocznie bez dowozu.

V. Dotychczasowe postanowienia o umundurowaniu niższych pracowników miejskich pozostają niezmienione z tem, że umundurowanie w naturze otrzymuje personal przydzielony do służby czysto administracyjnej Magistratu.

VI. Na pokrycie wydatków z niniejszem powiększeniem etatu połączonych, wstawia się do budżetu miejskiego na rok 1929/30 dodatkowy kredyt w kwocie 58.958 zł.

VII. Na pokrycie wydatków z uchwaleniem nowego etatu powstałych należy wstawić do budżetu na rok 1930/31 odpowiednie kwoty.

II. Etat Zakładu Czyszczenia miasta.

1) Znosi się etat posad i płac niższych pracowników Zakładu Czyszczenia miasta wraz z Miejskim Parkiem Samochodowym, uchwalony przez Radę miasta w dniu 1 lipca 1927 r.

2) Zatwierdza się następujący etat posad i płac Zakładu Czyszczenia miasta z Miejskim Parkiem Samochodowym, obejmujący 295 posad, a mianowicie:

w klasie I. posad 24 w grupie upos. XII, XI i X (kontrolorzy kanałowi, mechanicy, tokarze, modelowi, monterzy-mechanicy samochodowi, rękodzielnicy-specjaliści),

w klasie II. posad 51 w grupie upos. XIII, XII i XI (maszyniści, kierowcy samochodowi, rzemieślnicy),

w klasie III. posad 39 w grupie upos. XIV i XIII (palacze, kanalarze, dozorcy),

w klasie IV. posad 181 w grupie upos. XV i XVI (pomocnicy Zakładu Czyszczenia miasta, woźni biurowi),

3) W związku z ustanowieniem nowego etatu należy w funduszu Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskiego Parku Samochodowego wstawiać w poszczególnych okresach budżetowych w miarę obsady stanowisk w myśl regulaminu służbowego dla niższych pracowników miejskich potrzebne na ten cel kredyty.

III. Etat Wodociągu miejskiego.

1) Znosi się dotychczasowy etat posad i płac niższych pracowników Wodociągu miejskiego uchwalony przez Radę miasta w dniu 14 czerwca 1929 r.

2) Zatwierdza się etat posad i płac niższych pracowników Wodociągu miasta Krakowa, obejmujący 190 posad, a mianowicie:

w klasie I. posad 6 w grupie upos. XI—IX (kierownicy zakładu, zast. kierownika, werkmistrze warsztatowi, werkmistrze instalacyj, zegarmistrze, magazynierzy),

w klasie II. posad 7 w grupie upos. XII—X (maszyniści, rurmistrze, elektromonterzy, kierownicy kolejki),

w klasie III. posad 52 w grupie upos. XIII—XI (maszyniści, rurnicy, st. woźni, ślusarze, dozorcy zbiorników, cieśle, kowale, dozorcy sieci, woźni, inkasenci, blacharze, szoferzy, stelmachy, monterzy instalacyjni, tokarze, odlewacze, stolarze, murarze, elektromonterzy, monterzy uszczelnień),

w klasie IV. posad 31 w grupie upos. XIV—XII (woźni, dozorcy sieci, dozorcy wodomierzy, palacze, dozorcy zbiorników, pracownicy pogotowia),

w klasie V. posad 94 w grupie upos. XV—XIII (murarze, studniarze, stróże, woźnice, pracownicy placowi, pomocnicy warsztatowi, pomocnicy ziemni, pomocnicy magazyniera, węglarze, robotnicy przy sieci, dozorcy robotników, pomocnicy przy konserwacji kolejki, pomocnicy przy wstawianiu wodomierzy, pomocnicy przy woźnicach).

3) Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do przyznania dodatków wyrównawczych tym niższym pracownikom Wodociągu miejskiego, których obecne wynagrodzenia dzienne są wyższe od przewidzianych dla danej klasy. Dodatki te w miarę osiągnięcia wyższych grup lub szczebli uposażenia, ulegają odpowiedniej redukcji. Redukcja ta nie ma zastosowania przy osiągnięciu wyższych szczebli uposażenia drogą wysługi lat służby.

4) Na pokrycie wydatków z utworzeniem nowego etatu posad i płac niższych pracowników Wodociągu miejskiego powstałych, należy wstawić we wydatkach personalnych budżetu Wodociągu miejskiego na rok 1930/31 stosowne kwoty.

IV. Etat Elektrowni miejskiej.

1) Znosi się etat posad i płac niższych pracowników Elektrowni miejskiej, uchwalony przez Radę miasta w dniu 15 lutego 1906 r.

2) Zatwierdza się etat posad i płac dla niższych pracowników Elektrowni miejskiej, obejmujący 212 posad a mianowicie:

w klasie I. posad 9 w grupie upos. XI—IX (inspektorzy, werkmistrze),

w klasie II. posad 14 w grupie upos. XII—X (magazynierzy, st. rozdzielnicowi, st. maszyniści, st. monterzy, st. palacze, monterzy),

w klasie III. posad 68 w grupie upos. XIII—XI (maszyniści, rozdzielnicowi, ekspedjenci, odczytywacze liczników, rzemieślnicy, st. szoferzy),

w klasie IV. posad 65 w grupie upos. XIV—XII (palacze, szoferzy, woźni),

w klasie V. posad 56 w grupie upos. XV—XIII (smararze, stróże, dozorcy, niekwalifikowani pomocnicy).

3) Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do przyznawania dodatków wyrównawczych tym niższym pracownikom Elektrowni miejskiej, których obecne uposażenia są wyższe od przewidzianych dla danej klasy.

Dodatki te w miarę osiągnięcia wyższych grup lub szczebli uposażenia ulegną odpowiedniej redukcji. Redukcja ta nie ma zastosowania przy osiągnięciu wyższych szczebli uposażenia drogą wysługi lat służby.

4) Na pokrycie wydatków, z utworzeniem nowego etatu niższych pracowników Elektrowni miejskiej powstałych, należy wstawić w wydatkach personalnych budżetu Elektrowni miejskiej na rok 1930/31 stosowne kwoty.

V. Etat Gazowni miejskiej.

1) Znosi się etat posad i płac niższych pracowników Gazowni miejskiej, uchwalony przez Komisję gazowo-elektryczną (działającą imieniem Rady miasta) w dniu 21 grudnia 1921 r.

2) Zatwierdza się etat posad i płac dla niższych pracowników Gazowni miejskiej, obejmujący 150 posad, a mianowicie:

w klasie I. posad 5 w grupie upos. XI—IX (werkmistrze),

w klasie II. posad 5 w grupie upos. XII—X (zast. werkmistrzów),

w klasie III. posad 70 w grupie upos. XIII—XI (kwalifikowani ślusarze, monterzy etc),

w klasie IV. posad 35 w grupie upos. XIV—XII (półkwalifikowani palacze kotłów, dozorcy maszyn, kierownicy partyj roboczych bez ślusarzy),

w klasie V. posad 35 w grupie upos. XV—XIII (pracownicy placowi, ziemni, latarnicy).

3) Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do przyznawania dodatków wyrównawczych tym niższym pracownikom Gazowni miejskiej, których obecne uposażenia są wyższe od przewidzianych dla danej klasy. Dodatki w miarę osiągnięcia wyższych grup lub szczebli uposażenia ulegają odpowiedniej redukcji. Redukaja ta nie ma zastosowania przy osiągnięciu wyższych szczebli uposażenia drogą wysługi lat służby.

4) Na pokrycie wydatków, z utworzeniem nowego etatu niższych pracowników Gazowni miejskiej powstałych, należy wstawić w wydatkach personalnych Gazowni miejskiej na rok 1930/31 stosowne kwoty.

VI. Postanowienia wspólne.

1) Postanowienia niniejsze nie naruszają praw korzystniejszych, nabytych już przez poszczególne osoby niższych pracowników miejskich na podstawie dawniejszych uchwał Rady miejskiej.

2) Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do przyznawania stabilizowanym niższym pracownikom Magistratu w wypadkach szczególniejszych kwalifikacyj i dłuższego czasu służby poborów służbowych o jedną grupę wyższych od poborów jakie pracownikom tym według norm niniejszego statutu przypadają.

3) Uchwała ta wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1930 r. z tem, że policzenie służby stałej do wysługi lat i biegu szczebli liczy się od 1 maja 1928 r.

4) Upoważnia się Pana Prezydenta miasta by poza etatem, przez Radę miejską uchwalić się mającym, stabilizował tych pracowników, którzy na mocy uchwały Rady miejskiej z 4 marca 1929 prawa do stabilizacji w czasie określonym uchwałą Rady miejskiej z dnia 4 marca 1928 nabyli i zajęci są pracą konieczną do niezbędnego utrzymania normalnego ruchu przedsiębiorstwa i zakładów miejskich (nie chwilową lub okresową lub na

określony czas § 1 reg.), a w etacie dla braku wolnych posad pomieszczenia nie znajdą.

5) Poleca się Panu Prezydentowi miasta, by do Zakładów i instytucyj miejskich nie przyjmował nowych pracowników jako kandydatów na prowizorycznych i stałych (§ 2 reg.) tak długo, dopokąd nie zostanie osiągnięta cyfra uchwalić się mającego etatu, a w razie, jeśli się okaże, że do normalnego funkcjonowania przedsiębiorstwa czy zakładu wystarczy mniejsza liczba pracowników, niż ją etat określa, przedstawił odpowiednie wnioski na zmniejszenie etatu.

6) Poleca się Panu Prezydentowi, by przy robotach okresowych (drogowych, kanałowych itp.) stworzył uproszczone sposoby pracy, któreby nie pociągały za sobą z czasem nadmiernego zwiększania etatów.

W dyskusji zabierali głos rm. Dr. Rosenzweig, który zgłasza następujące oświadczenie Klubu radców miejskich P. P. S.:

„Klub radców miejskich P. P. S. uznaje, że regulamin służbowy dla pracowników miejskich jest widocznym postępem w dziedzinie ochrony pracy robotników miejskich.

Regulamin ten i jego wykonanie uważa Klub P. P. S. tylko za częściowe spełnienie żądań pracowników miejskich.

Dalsze uregulowanie uposażeń pracowników miejskich w formie wydatnego polepszenia ich płac z możliwością automatycznego przesunięcia do wyższych grup uposażenia, stabilizację wszystkich pracowników miejskich po roku pracy, uzyskanie zaopatrzenia dla wszystkich pracowników po 30 latach pracy, a dla zajętych przy pracy dla zdrowia wysoce szkodliwej po 25 latach pracy, ścisłe wykonanie ustaw ochronnych robotniczych, w szczególności ustawy o 8 godzinnem dniu pracy, higjeniczne warunki pracy robotniczej, a wreszcie budowę mieszkań dla pracowników miejskich, uważamy za dalsze minimalne żądania pracowników miejskich.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że żądania te mogą być spełnione w granicach możliwości finansowej gminy i w miarę pomyślnego rozwoju przedsiębiorstw miejskich i dlatego tymczasowy program naszych żądań ograniczyliśmy do spraw, które są przedmiotem obecnych uchwał, jako wynik umowy zawartej między gminą jako pracodawcą a klasową organizacją Pracowników Zakładów Użyteczności Publicznej jako przedstawicielką pracowników miejskich.

Stabilizacja i zaopatrzenie na starość wiążą pracowników miejskich z gminą silnemi węzłami, a następstwem tego faktu powinna być wzajemna i wydajna współpraca pracowników miejskich w interesie gminy i dla dobra jej mieszkańców, co stwierdzamy jako obowiązek wzajemności w imieniu szerokich mas pracowników miejskich, stojących pod sztandarem Polskiej Partji Socjalistycznej".

Rm. Dr. Rosenzweig wyraził podziękowanie za niestrudzoną pracę Prez. Rollemu i rm. Dr. Szołayskiemu.

W dalszym ciągu zabierali głos: rm. Dr. Krzetuski, Stączek, Dr. Schreiber, Marski, Puchałka, Dr. Rafał Landau, poczem Prezyd. Rolle stwierdził z radością, że wnioski te nie spotkały się z opozycją.

W głosowaniu wnioski Prezydenta m., oraz Sekcji II i III jednomyślnie wśród oklasków uchwalono.

2. Etat urzędników administr. miejskich.

Imieniem Prezydenta m. oraz Sekcji II i III wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Znosi się uchwałę Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 8 czerwca 1925 r. L. prez. 1753/25, dotyczącą etatu administracyjnego urzędników miejskich oraz etatu kancelistów.

2) W etacie administr. ustanawia się 100 posad, a mianowicie:

2	posady w	VI.	grupie uposaż.	radców administr.
16	posad „	VII.	„ „	sekretarzy
20	„ „	VIII.	„ „	wicesekretarzy
28	„ „	IX.	„ „	adjunktów
34	„ „	X.	„ „	asystentów

3) W etacie kancelistów ustanawia się posad 200 w XI. grupie uposażenia z tem, że kanceliści po 5 latach służby otrzymują pobory X. grupy, po dalszych 10 pobory IX., a po następnych 10 latach pobory VIII. grupy uposażenia.

Uchwalono. (L. prez. 8220/29).

3. Etat Miejskiego Muzeum przemysłowego im. A. Baranieckiego.

Imieniem Prezydenta oraz Sekcji II i III wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Ustanawia się następujący etat dla Miejskiego Muzeum Przemysłowego im. Adrjana Baranieckiego:

a) Zarząd ogólny:
1 posada dyrektora w V. grupie uposażenia,
1 posada inżyniera referenta w VII. grupie upos.,
1 posada urzędnika administracyjnego sekretarza w VIII. grupie uposażenia,
6 posad kancelistów.

b) Zbiory:
1 posada kustosza w VII. grupie uposażenia,
1 posada pom. kustosza w X. grupie uposażenia.

c) Bibljoteka:
1 posada bibljotekarza w VII. grupie uposażenia,
2 posady pom. bibljotek. 1 w IX., 1 w X. grupie uposażenia.

d) Biuro organizacji pracy wraz z Instytutem psychotechnicznym i Biurem poradnictwa zawodowego:
1 posada kierownika w VII. grupie uposażenia,
1 posada urzędnika fachowego w VIII. gr. upos.,
1 posada asystenta pomocniczego w X. gr. upos.

e) Warsztaty:
5 posad kierowników pracowni Muzeum Przemysłowego, a to: (drukarskiej, introligatorskiej, stolarskiej, metalowej, foto- i cynkograficznej w IX. gr. uposażenia,
1 posada instruktorki) w IX. grupie uposażenia,
1 posada maszynisty w X. grupie uposażenia.

II. Dyplomowani inżynierowie i technicy pracujący w Muzeum Przemysłowem otrzymają dodatki techniczne, analogiczne jak personal techniczny Budownictwa miejskiego.

III. Ustala się dla Muzeum Przemysłowego 12 posad niższych funkcjonarjuszy, przydzielonych tamże z ogólnego etatu niższych funkcjonarjuszy Magistratu.
Uchwalono.

4. Powiększenie etatu szoferów Miejskiej Straży Pożarnej.

Imieniem Prezydenta m. oraz Sekcji II i III, wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:
Rada m. uchwali:
Powiększa się etat szoferów Miejskiej Straży Pożarnej o 4 posady w XII. grupie uposażenia.
Uchwalono. (L. prez. 10767/29).

5. Pensja wdowia dla wdowej po zmarłym syndyku miejsk. bł. p. Dr. J. Aronsohnie.

Wniosek Sekcji II. i III. oraz Prezydenta m.:
Pozostałej po błp. Drze Jakóbie Aronsohnie syndyku miejskim wdowie Róży Aronsohnowej przyznaje się, uwzględniając 27 lat pracy, lata wojenne i studja wyższe zmarłego, nadzwyczajne zaopatrzenie wdowie w wysokości 50% pobieranego ostatnio pełnego wynagrodzenia męża t. j. w kwocie 346 zł. 50 gr. miesięcznie od dnia śmierci męża. L. prez. 1361/30
Na wniosek rm. Stączka uchwalono podwyższyć zaopatrzenie do kwoty 350 zł.

6. Przedłużenie oferty firmy Zajączek i Lankosz na dostawę sukna na mundury dla niższ. pracown. miejsk.

Wniosek Sekcji I.
Sprawozdawca: Rm. Inż. Adelman.
Rada m. uchwali:
Przedłuża się ofertę Firmy Zajączek i Lankosz na dostawę sukna na mundury dla niższych funkcjonarjuszy miejskich na 1 rok budżetowy, t. j. od dnia 1 kwietnia 1930 r. do 31 marca 1931 r. pod warunkiem i po cenach dotychczas obowiązujących.
Uchwalono. (L. I. 243/1930).

7. Mundury dla niższych funkc. miejsk. Urzędu Poboru opłat.

Wnioski Sekcji VIII.
Sprawozdawca: Rm. Siemek.
Rada m. uchwali:
Szycie mundurów dla niższych funkcjonarjuszy Miejskiego Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich w ilości około 200 kompletów (płaszcz, bluza i spodnie) oddać po 1/4 Piwowarczykowi i Szlachcie a 2/4 Sechtlingowej.
Uchwalono.

8. Sprzedaż części parceli gm. w Dz. X.

Wniosek Sekcji I.
Sprawozdawca: Rm. Breuer:
Rada m. uchwali:
Na cele budowy domu sprzedać p. Henrykowi Hohenauerowi część parceli gm. lkt. 566/2 lwh. 84 Dz. X. Zakrzówek oznaczoną na planie sytuacyjnym Bud. m. B. z dnia 24 września 1929 r. kolorem czerwonym o powierzchni około 280 m. kw. za cenę po 2·50 (dwa 50/100) złotych za jeden m. kw. pod następującymi warunkami:
1) Grunt powyższy sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.
2) Cena kupna zostanie zapłacona do 8 dni licząc od zawiadomienia o uchwale zezwalającej na sprzedaż.
3) Kupujący zobowiąże się rozpocząć budowę domu na nabytym gruncie do 3 lat od daty kontraktu.
Przez rozpoczęcie budowy należy rozumieć wybudowanie fundamentów i piwnic. W razie nierozpoczęcia budowy w powyższym terminie względnie w razie sprzedaży przed uzyskaniem konsensu na zamieszkanie, Gminie przysługiwać będzie prawo odkupu tej parceli za zwrotem ceny kupna bez procentów a w ostatniem przypadku nadto za zwrotem wartości wystawionego a nieukończonego budynku, przyczem wartość ta będzie oszacowana przez Magistrat i podana do wiadomości nabywającego, który w ciągu dni 14 może domagać się oszacowania budynku przez 2 znawców, powołanych po jednym przez Gminę i nabywającego.
Znawcom tym wolno będzie w razie różnicy zdań powołać superarbitra. Koszta powołania znawców poniosą obie strony kontraktujące po połowie.
Prawo odkupu w obu wypadkach zostanie zahipotekowane.
4) Oddanie w fizyczne posiadanie sprzedanej parceli nastąpi po 1 kwietnia 1930.
5) Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta mapek i pomiarów oraz należytości od przeniesienia własności poniesie nabywca.
II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. rm. Inż. Franciszka Drobniaka i Józefa Marskiego a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. rm. Dra Millera Adama i Zygmunta Siemka, względnie innych upoważnionych wogóle do dodpisywania kontraktów.
Uchwalono. (L. I. 9031/1929).

9. Zezwolenie na sprzedaż przez p. Helenę Peterseimową parceli pofort. p. Ascherowi Spirze.

Wnioski Sekcji I.
Sprawozdawca: Rm. Marski.
Rada m. uchwali:
Zgodzić się imieniem Gminy m. Krakowa na sprzedaż przez p. Helenę Peterseimową i masę spadkową (spadkobierców) p. śp. Rudolfie Peterseimie p. Ascherowi Spirze parceli pofortecznej Nr. 47, t. j. parcel grunt lkat. 1991/33 i 1816/16 objętych lwh. 835 gm. kat. Zwierzyniec i lwh. 2953 gm. kat. Kraków czyli obecnie lwh. 244 gm. kat. Kraków Dz. XII. Półwsie Zwierzynieckie pod następującemi warunkami:
1) Niniejsze zezwolenie dotyczy tylko nabycia powyższego gruntu przez p. Aschera Spirę.
2) P. Ascher Spira ma rozpocząć budowę domu na tym gruncie według planów, zatwierdzonych przez Magistrat do 31 grudnia 1930 (tysiąc dziewięćset trzydziestego) roku.
Przez rozpoczęcie budowy rozumieć należy rzeczywiste wykonanie piwnic i fundamentów a przez ukończenie uzyskanie konsensu na zamieszkanie (użytkowanie).

3) Wszystkie inne warunki i zastrzeżenia odnośnego kontraktu kupna sprzedaży z dnia 21 marca 1919 r. pozostają nadal w mocy.

4) W razie nieukończenia budowy domu w terminie, zapłaci p. A. Spira względnie jego prawni następcy Gminie m. Krakowa kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych, co ma być hipotecznie zabezpieczone.

5. Pozbywająca p. Helena Peterseimowa i tow. zapłacą gminie kwotę 4.000 (cztery tysiące) złotych tytułem jednorazowego datku na M. Schronisko Brata Alberta.

6) koszta połączone z niniejszą transakcją poniosą p. Helena Peterseimowa i tow. względnie p. A. Spira.

II. Do podpisania dokumentów, związanych z niniejszą transakcją upoważnia się obok p. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Dra A. Müllera i Z. Siemka, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

Uchwalono. (L. I. 8058/1919).

10. Stała opłata wodociągowa w roku adm. 1. IV. 1930 do 31. III. 1931.

Imieniem Komisji dla Zakł. przemysł. Dyr. Wod. m. Inż. Jaszczurowski wnosi:

Rada m. uchwali:

Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w okresie roku administracyjnego od 1 kwietnia 1930 do 31 marca 1931 stałą opłatę wodociągową na podstawie § 6 ustawy wodociągowej i § 15 przepisów wykonawczych do ustawy wodociągowej z dnia 12 sierpnia 1899 Nr. 94 Dz. ust. i rozp. kraj. w wysokości 5% czyszu podstawowego, ustalonego dla wymiaru podatku od nieruchomości.

Wniosek powyższy uchwalony został na posiedzeniu Komisji dla Zakładów Przemysłowych Gminy miasta Krakowa dnia 24 stycznia 1930.

Uchwalono.

11. Dostawa materjałów drzewnych dla Budownictwa m. w ciągu roku 1930.

Wniosek Sekcji I.

Sprawozdawca: rm. Liebling.

Zatwierdza się ofertę firmy A. Żuławski z dnia 9 grudnia 1919 r. na dostawę materjałów drzewnych dla Budownictwa miejskiego Oddz. A. i B., oraz dla Ekonomatu miejskiego według cen jednostkowych w ofercie tej zawartych na przeciąg roku kalendarzowego 1930. (L. 9298/29 Bud.).

Przyjęto z poprawką rm. Lieblinga, aby oferta firmy Żuławski obowiązywała przy dostawach zamawianych przez wszystkie urzędy i wydziały Magistratu.

12. Opłaty mytnicze w roku 1930/31.

Wniosek komisji administracyjnej.

Sprawozdawca: st. r. Mgtu Dr. Racławicki.

Rada m. uchwali:

W roku budżetowym 1930/31 pobierać opłaty mytnicze w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

1) od zwierząt domowych, idących luzem po 10 gr.

2) od zwierząt domowych w zaprzęgu po 40 gr.

3) od automobilów osobowych, ciężarowych i od doczepek po 2 zł.

4) od autobusów po 3 zł.

Powyższe opłaty pobiera się tylko przy przekroczeniu stacji mytniczej (rogatki) w kierunku do miasta.

Uchwalono.

13. Ustąpienie pierwszeństwa hipotecznego na miesz. Tow. Kat. Domu Akademickiego na rzecz Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Wniosek Sekcji I.

Sprawozdawca: rm. Dr. Szołayski.

Rada m. uchwali:

1) Dla pożyczki w kwocie 100.000 złotych, którą zamierza zaciągnąć Towarzystwo katolickiego Domu Akademickiego w Krakowie ustąpić pierwszeństwa hipotecznego na rzecz Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa na karcie C realności lwh. 555 Dz. IV. powyższego Towarzystwa własnej.

2) Wszelkie koszty połączone z wystawieniem odnośnego dokumentu poniesie Towarzystwo.

3) Do podpisania potrzebnego dokumentu upoważnia się obok P. Prezydenta m. względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Dra Józefa Muczkowskiego, a wrazie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. radców m. Dra Ludwika Merza i Inż. Jana Peltza, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

Uchwalono. (L. I. 8804/929).

14. Sprzedaż części parceli gminnej w Dz. XI.

Wnioski Sekcji I.

Sprawozdawca: rm. Marski.

Rada m. uchwali:

I. Dla wyrównania granic realności lwh. 447 ks. gr. gm. kat. Kraków-Dębniki, sprzedać p. Eugenji 1-voto Okuljarowej 2-voto Aschenbrennerowej części parceli gminnej l. kat. 64/2 objętej lwh. 291 ks. gr. gm. kat. Kraków-Dębniki, oznaczoną kolorem zielonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 31 października 1929 r. o powierzchni około 325 metrów kwadratowych za cenę licząc po 35 (trzydzieści pięć) złotych za jeden metr kwadratowy pod następującymi warunkami:

1) W ośm dni po zawiadomieniu o niniejszej uchwale zapłaci kupująca 1.500 (tysiąc pięćset) złotych, w następnych miesiącach każdego dziesiątego dnia po 1.000 (jeden tysiąc) złotych miesięcznie względnie końcową resztę.

2) Od dłużnej reszty opłacać będzie kupująca odsetki po 1% (jeden od sta) w stosunku miesięcznym równocześnie z ratami kapitałowemi z góry.

3) W razie uchybienia raty cała reszta ceny kupna staje się odrazu płatna, a ponadto kupująca zapłaci ustawowe odsetki zwłoki od zaległej raty kapitałowej lub procentowej.

4) Na zabezpieczenie kapitału i odsetek złoży kupująca weksel podpisany przez nią oraz przez jej męża Dra Tomasza Aschenbrennera jako indosanta (żyranta).

5) Powyższy grunt wydzielony będzie do wykazu hipotecznego L. 447 ks. gr. gm. kat. Kraków-Dębniki i będzie stanowić z tem ciałem hipotecznem jedną całość.

6) Realność wymieniona wyżej w punkcie piątym ma być zabudowana w sposób zwarty budynkiem, zastosowanym do linji regulacyjnej ulicy Konopnickiej i wysokim maksymalnie na 20 (dwadzieścia) metrów zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z dnia 4 sierpnia 1926 r. L. M. 2001/25/Bb.

Budynek ten, jako frontowy, powinien mieć mur ogniowy w bocznej, północnej granicy realności lwh. 447 gm. kat. Dębniki. Część bocznej ściany tego budynku przy narożniku, na długości, którą ustali Magistrat ma być traktowana jak fasada (fasadowo), pozostała zaś część owej ściany ma tworzyć mur ogniowy.

7) Obowiązki powyższe wymienione w punkcie piątym i szóstym mają być przeniesione również na prawnych następców.

8) Kupująca, względnie jej prawni następcy, poniosą koszta urządzenia ulicy Konopnickiej wzdłuż nabytego gruntu w myśl obowiązującego prawa budowlanego.

9) Koszta kontraktu, intabulacji, pomiarów i planów, stemple i należytość przenośną oraz inne koszty związane z niniejszą transakcją poniesie w całości kupująca.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m. względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Dra Ludwika Merza, a w razie przeszkody Dr. A. Müllera i Z. Siemka, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

Uchwalono. (L.: I. 8175(939).

15. Plan zabudowania ulicy Kasztelańskiej w Dz. XII.

Wnioski Sekcji I.
Sprawozdawca: rm. Marski.
Rada m. uchwali:

Po myśli art. 29. prawa budowlanego oraz na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 22 maja 1929 r. L. 1529/Bb. ex 1929 (X) uchwala się plan zabudowania ulicy Kasztelańskiej w Dz. XII. Półwsie Zwierzynieckie na długości od ulicy T. Kościuszki a projektowanem przedłużeniem ulicy Wolskiej, według planu Budownictwa m. Odd. B. z dnia 25 września 1929 r.

W szczególności reasumując uchwałę połączonych Sekcyj I. i II. Rady miasta z dnia 14 września 1910 L. 28956/911 Bb. uchwala się:

1) linję regulacyjną wchodniej strony ulicy Kasztelańskiej oznaczoną na powyższym planie kolorem czerwonym i głoskami: a-b-c-d-e-g-h-i, oraz kolorem niebieskim i głoskami: e-f, i-A-B-C-D.

2) linję regulacyjną zachodniej strony powyższej ulicy oznaczoną kolorem czerwonym i głoskami: p-o, oraz kolorem niebieskim i głoskami: o-n-m-l, przy normalnej szerokości ulicy 15 metrów.

3) Sposób zabudowania bloków położonych przy ulicy Kasztelańskiej zwarty bez oficyn i bez suteren mieszkalnych, z wyjątkiem 2 bloków projektowanych przy przedłużeniu ulicy Wolskiej, dla których uchwala się luźny sposób zabudowania, również bez oficyn i suteren mieszkalnych. Niweletę ulicy Kasztelańskiej na przestrzeni wzdłuż wału ochronnego Rudawy należy przyjąć w wysokości 80 cm. poniżej korony wału i zejść spadkiem 2·5% na płaszczyznę 204·00 p. p. m.

Uchwalono. (L. Magtu 1304/1929 Bb.

16. Plan zabudowania obszaru gruntów na północ od gruntów Tow. Osiedli Urzędn. na Piaskach w Dz. XIX.

Wnioski Sekcji I.
Sprawozdawca rm. Inż. Kleinberger.
Rada m. uchwali:

Uchwala się plan zabudowania obszaru gruntów na północ od gruntów Tow. Osiedli Urzędniczych na Piaskach Dz. XIX. ograniczonego gościńcem do Rakowic a granicą gminy Rakowice stanowiących parc. lk. 39/4 według planu Budownictwa z dnia 10 kwietnia 1929 r. a w szczególności:

1) Uchwala się linję regulacyjną dla północnej strony ulicy już otwartej na granicy gruntów T. O. U. według linji czerwonej na powyższym planie oznaczonej literami: a-b.

2) Uchwala się linję regulacyjną gościńca rakowickiego od strony południowo-wschodniej według linji czerwonej na tym planie oznaczonej literami: a-c.

3) Uchwala się otwarcie ulicy wzdłuż granicy gminy Rakowice o szerokości 9 względnie 13 metrów z linją regulacyjną od strony miasta według linji czerwonej, oznaczonej na powyższym planie literami: c-d-e-f.

4) Uchwala się dalsze przedłużenie ulicy już otwartej środkiem gruntów T. O. U. do ul. ad 3) z linjami regulacyjnemi według linij czerwonych na powyższym planie oznaczonych literami: g-h od strony północno-zachodniej, zaś i-j od strony południowo-wschodniej.

5) Uchwala się dalsze przedłużenie ulicy otwartej wzdłuż południowo-wschodniej granicy gruntów T. O. U. do ul. ad 2) z linją regulacyjną od strony północnej — według linji czerwonej na powyższym planie, oznaczonej literami: b-k-f.

6) Uchwala się dla wydzielić się mających parcel z powyższych gruntów sposób zabudowania wolno-stojący, względnie grupowy we wysokości najwyżej I. piętra i 10 m. za wyjątkiem grupy projektowanej domów przy gościńcu, dla której ustala się wysokość II pięter i 12 m. — nie licząc mieszkalnych poddaszy ale bez suteren mieszkalnych.

7) Domy mające stanąć na poszczególnych parcelach będą ściśle usytuowane według pow. planu z tem, że odstępy od linji regulacyjnej mają wynosić najmniej 5 m. względnie 7 m. (ul. graniczna T. O. U.), zaś przy gościńcu Rakowickim domy mają stanąć ściśle w linji regulacyjnej.

8) Powyższe parcele mają być użyte wyłącznie na cele mieszkaniowe z wykluczeniem zakładów przemysłowych.

9) Oświadcza się, że gmina m. Krakowa do urządzenia powyższych ulic nie zamierza przystąpić, a inicjatywę w tym względzie pozostawia się odnośnie do brzmienia artykułu 64 właścicielowi terenu objętego planem parcelacji, względnie właścicielom działek utworzonych przy parcelacji. (L. Magtu 547/1928 B. b.).

Uchwalono.

17. Plan zabudowania gruntu przy ulicy Krzywda w Dz. XXI.

Wnioski Sekcji I.
Sprawozdawca: rm. Breuer.
Rada m. uchwali:

Po myśli art. 29 prawa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 D. U. R. P. Nr. 23 poz. 102 uchwala się plan zabudowania gruntu obejmującego parcele lk. 1392, 1388, 1393/1 i 1387 wchodzące w skład ciała hipotecznego lwh. 1204 Dz. XXI. Płaszów, przy ul. Krzywda — według planu Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 7 października 1929 r.

W szczególności uchwala się:

1) Linje regulacyjne południowej strony ul. Krzywda w obrębie gruntu lwh. 1204 oznaczone na powyższym planie kolorem czerwonym i głoskami: a-b-c-d.

2) Otwarcie ulicy oznaczonej na planie liczbą rzymską „I“ mającej powstać wzdłuż zachodniej granicy powyższego gruntu z linją regulacyjną od wschodniej strony oznaczoną głoskami: a-e-f-g-h-i-j-k oraz linją budowlaną a'-e'-f'-g'-h'-i'-j'-k' w odstępie 5 m od linji regulacyjnej.

3) Otwarcie ulicy oznaczonej na powyższym planie liczbą „II“ z linjami regulacyjnemi oznaczonemi głoskami: b-l-m-n-o-i od strony zachodniej, zaś głoskami c-p-s-j od strony wschodniej, oraz linją budowlaną l'-m'-n'-o' po zachodniej stronie, zaś linją budowlaną c'-p'-r'-j' po wschodniej stronie ulicy.

4) Otwarcie ulicy oznaczonej liczbą „III“ z linjami regulacyjnemi g-m-p-S-t-u po stronie północnej, zaś h-v-w-n-r-x-y-z po stronie południowej, oraz linjami budowlanemi g'-m'-p'-t' po stronie północnej, zaś h'-v'-w'-n'-r'-y' po stronie południowej.

5) Otwarcie ulicy oznaczonej liczbą „IV“ z linją regulacyjną po stronie zachodniej oznaczoną głoskami: d-A-u-z-B-k zaś linja regulacyjna po stronie wschodniej oznaczoną głoskami: C-D-E-F oraz linją budowlaną A'-t'-y'-B'-k' po stronie zachodniej, w odstępie 5 metrów zaś linją budowlaną C'-E' po stronie wschodniej w odstępie 6 metrów od linji regulacyjnej.

6) Otwarcie ulicy „V“ wzdłuż południowej granicy gruntu wojskowego (parceli lk. 1394) z linją regulacyjną C-G-H-J oraz linją budowlaną C'-S'-H'-J' po południowej stronie ulicy.

7) Otwarcie ulicy „VI“ z linjami regulacyjnemi G-K-L-R-S-M-N po stronie zachodniej, zaś H-O-P po stronie wschodniej, oraz linjami budowlanemi S'-L'-M'-N' po stronie zachodniej, zaś H'-O_1-O_3-p' po stronie wschodniej, w odstępach 7 metrów od linij regulacyjnych.

8) Otwarcie ulicy oznaczonej liczbą „VII“ z linją regulacyjną F-R po stronie północnej, zaś S-T po stronie południowej, oraz linją budowlaną E'-L' po stronie północnej, zaś F'-S'-M' po stronie południowej. Dla przyszłego przedłużenia powyższej ulicy w stronę wschodnią uchwala się linje budowlane O^1 - O^2 oraz O^3 - O^4 w odstępie wzajemnym 18 metrów.

9) Uchwala się dla 2 bloków położonych przy ulicy Krzywda sposób zabudowania zwarty bez oficyn i suteren mieszkaniowych o wysokości domów 17 metrów, dla pozostałych bloków sposób zabudowania luźny względnie grupowy domami 1 piętrowemi z jednem mieszkaniem na poddaszu, usytuowanemi w sposób w powyższym planie Budownictwa wkreślony.

Rada miasta przyjmuje do wiadomości oświadczenie złożone do protokołu z dnia 7 sierpnia 1929 przez Dra Hermana Rittigsteina jako pełnomocnika właściciela gruntu lwh. 1204 dz. XXI Aleksandra Skrzyńskiego, że pokryje koszta pierwszego urządzenia ulic na jego gruncie uchwalonych oraz przypadającą na niego część kosztów urządzenia ulicy Krzywda, zastrzegając:

a) sposób urządzenia ulic po myśli art. 172, 173 i 174 prawa bud. oznaczy komisja drogowo-kanałowa i gruntowa działająca imieniem Rady m. z mocy upoważnienia z dnia 5/7 1928 do L. 4660/28 I.

b) Gmina m. Krakowa po myśli art. 66 prawa bud. obejmie powyższe ulice, skoro przynajmniej $1/3$ część długości frontów będzie zabudowana, do tego czasu, zaś utrzymanie tych ulic obciążać będzie właściciela gruntu względnie prawonabywców,

c) ulice będą przekazane bezpłatnie i w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych.

Orzeczenie zatwierdzające parcelację budowlaną powyższego gruntu wyda Magistrat po uprawomocnieniu się planu zabudowania, po ogłoszeniu tegoż po myśli art. 35 prawa bud. oraz po zabezpieczeniu kosztów pierwszego urządzenia ulic w niniejszej uchwale wymienionych.

Uchwalono. (L. Mgtu 3535/1929 B. b.)

18. Otwarcie ulicy w Dz. Zakrzówek.

Wnioski Sekcji I.

Sprawozdawca: rm. Rock.

Rada m. uchwali:

Na podstawie ogłoszenia z dnia 14/XI L. 4238/29 B. b./XIII uchwala się:

1) W myśl art. 29 prawa budowlanego otwarcie ulicy wzdłuż istniejącej drogi prywatnej parceli lk. 855/2 Zakrzówek jako przecznicy ul. Dworskiej, z linjami regulacyjnemi oznaczonemi na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 17 grudnia 1929 kolorem czerwonym i głoskami: a-b-c od strony zachodniej, zaś głoskami: d-e-f od strony wschodniej, oraz linją budowlaną a_1-b_1-c_1 po stronie zachodniej w odstępie 5 m od linji regulacyjnej.

2) Uchwala się dla parcel budowlanych wydzielić się mających przy powyższej ulicy sposób zabudowania grupowy nie głębszy jak, 14 m. licząc od linji budowlanej frontowej bez mieszkań suterenowych i oficyn mieszkalnych.

3) Wyjątkowo dla ewentualnie powstać mogących przy tej ulicy gospodarstw rolnych upoważnia się Magistrat do zmiany postanowienia ad 2) i to w kierunku umożliwienia stawiania na tyłach parcel objektów potrzebnych dla prowadzenia gospodarstwa rolnego.

4) Dla ulicy Dworskiej uchwala się na podstawie ogłoszenia L. 2807/29 Bb. (XII) z dnia 16 sierpnia 1929 r. linję regulacyjną z południowej strony tej ulicy na długości między jej wylotem do ul. Twardowskiego, a gruntem państwowym przy ul. Szwedzkiej oznaczoną na powyższym planie czerwono głoskami: g-h-i-j-k, oraz linję budowlaną: g_1-h_1-a_1-d_1-k_1 w odstępie 5 m. od linji regulacyjnej.

5) Zastrzega się przed zabudowaniem przyległych do tej ulicy gruntów, właściciele ich przedłożą Magistratowi plany parcelacyjne i uzyskają ich zatwierdzenie stosownie do brzmienia art. 54 i 57 prawa budowlanego.

Uchwalono. (L. Mgtu 3980/1929 B. b.)

19. Sprzedaż części parceli Gm. w Dz. VIII.

Wnioski Sekcji I.

Sprawozdawca: rm. Potuczek.

Rada m. uchwali:

I. Celem wyrównania granic i uregulowania narożnika ulic Miodowej i Szerokiej odstąpić pp. inż. Ryszardowi i Marji Hoffmannom część parceli gm. lkat. 799 lwh. 1 Dz. VIII o powierzchni około 2·5 m. kw. oznaczoną na planie sytuacyjnym Bud. m. z dnia 7 maja 1929 kolorem czerwonym w zamian za część parceli lkat. 442 lwh. 289 Dz. VIII o powierzchni około 37 m. kw. oznaczoną na powyższym planie kolorem zielonym pod następującemi warunkami:

1) Za nadwyżkę gruntu zapłaci Gmina po 100 (sto) złotych za jeden m. kw. i to przy podpisaniu kontraktu.

2) Strony kontraktujące odstępują sobie wzajemnie powyższe skrawki gruntów w stanie wolnym od długów i ciężarów.

II. Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta planów i pomiarów poniesie Gmina m. Krakowa, zaś ewent. należytość od przeniesienia własności każda ze stron kontraktujących od nabytego przez siebie gruntu. (L. I. 8764/29).

Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, pp. radców m.: Inż. Franciszka Drobniaka i Dra Adama Müllera, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, pp. radców m. Dra Ludwika Merza i Zygmunta Siemka, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne i otwiera tajne o godzinie 20·30.

I. Venia aetatis i nominacja Dr. Inż. Bronisława Biegeleisena.

Imieniem Prezydenta m., Sekcji II. i III. wiceprez. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Udziela się veniam aetatis Dr. Inż. Bronisławowi Biegeleisenowi, kierownikowi M. Instytutu Psychotechnicznego, Biura poradnictwa i organizacji pracy przy M. Muzeum Przemysłowem, urodz. 3 maja 1881 r. a zatrudnionemu w Gminie m. Krakowa od 1 września 1925.

Rada miasta uchwali:

I. Upoważnia się P. Prezydenta m. do zamianowania extra statum Dr. Inż. Bronisława Biegeleisena z dniem 1 kwietnia 1930 r. kierownikiem Instytutu psychotechnicznego oraz Biura organizacji pracy i poradnictwa zawodowego przy M. Muzeum Przemysłowem z poborami VI. grupy szczebel a, oraz przysługującemi tej grupie dodatkami, z policzeniem do wymiaru emerytury czasu służby od 1 września 1925 r. (L. prez. 12186/29).

Uchwalono.

II. Emerytura p. Władysławy Mühln, nauczycielki Miejsk. Szkoły gosp. domow.

Imieniem Prezydenta m. oraz Sekcji II. i III. wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Na zasadzie art. 28 statutu emeryt. dla pracowników m. przenosi się Władysławę Mühln, nauczycielkę M. Szkoły gospodarstwa domowego na jej prośbę z dniem 31 stycznia 1930 r. w stały stan spoczynku.

Zarazem w uznaniu długoletniej i owocnej pracy w służbie Gminy m. Krakowa przyznaje się jej pobory gr. VI. szczebel c. od dnia 1 lutego 1930 r. z uwolnieniem od opłat emerytalnych. (L. prez. 316/30).

Uchwalono.

III. Nominacja p. Ludwika Bialikiewicza.

Imieniem Prezydenta m. wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Upoważnia się P. Prezydenta m. do zamianowania poza etatem referenta Ludwika Bialikiewicza starszym referentem Magistratu, z poborami uposażenia VII grupy szczebel b, a to z dniem 1 lipca 1929 r.

Uchwalono.

IV. Venia aetatis dla pp. Ludwika Angelusa i Dra Wiktora Michalskiego.

Imieniem Prezydenta m. oraz Sekcji II. i III. wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Udziela się veniam aetatis:

1) Ludwikowi Angelusowi, asyst. kontrakt. M. Ambulatorjum dentyst., urodz. 5 lipca 1884 a zatrudnionemu w Gminie od 1 kwietnia 1928 r.

2) kontrakt. dentyście m. Drowi Wiktorowi Michalskiemu, urodz. 8 lipca 1886 r., a zatrudnionemu w Gminie od 1 października 1919 r. (L. prez. 13742/29).

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie **21.**

Posiedzenie jawne 230 w kadencji XVII. z dnia 4 marca 1930 r.

Obecni: *Przewod. Prezyd.* Inż. Karol Rolle.
Wiceprez. m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Witołd Ostrowski,
„ „ Dr. Ludwik Schneider,
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców miejskich obecnych **70.**
Początek posiedzenia o godz. **18·15.**

Przed porządkiem dziennym.

Pisma.

Sekretarz odczytał pismo Dyrekcji Robót Publicznych, skierowane do Ministerstwa Robót Publicznych, w sprawie budowy gmachu sądowego w Krakowie.

„Przesyłając w załączeniu odpis pisma P. Prezydenta m. Krakowa w przedmiocie w nagłówku wymienionym tut. Dyrekcja Robót Publicznych wyjaśnia, że wobec decyzji Ministerstwa Sprawiedliwości z r. 1928 odłożenia sprawy budowy „Pałacu Sprawiedliwości" w Krakowie na lat pięć nie wstawiła do preliminarza budżetowego na rok 1930/31 na ten cel odpowiedniej kwoty.

Niemniej jednak tut. Dyrekcja uważa nawet sprawę niniejszą za aktualną i wyraża zapatrywanie, że już w chwili obecnej wskazanemby było wydanie potrzebnych

zarządzeń co do uzyskania od miasta względnie zakupna parceli pod budowę i opracowanie szkiców przyszłej budowy.

Wobec powyższego Dyrekcja Robót Publicznych w Krakowie uprasza Ministerstwo o zwrócenie się do Ministerstwa Sprawiedliwości celem zabezpieczenia potrzebnych na ten cel sum w budżecie tegoż Ministerstwa".

Sekretarz odczytał pismo Krakowskiej Dyrekcji Kolei Państwowych w sprawie włączenia sieci Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji Kolejowej w Katowicach:

„W sprawie artykułu „Gwiazdki Cieszyńskiej" o przyłączeniu kolei na terenie Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji Katowickiej komunikuję, iż w rzeczy samej tut. Dyrekcja nie posiada żadnych wiadomości i treść powyższego pisma Pana Prezydenta przedłożyła Ministerstwu Komunikacji do dalszego zarządzenia, względnie udzielenia informacji".

Wnioski nagłe.

Sekretarz odczytał nast. wniosek nagły rm. Inż. Drobniaka i tow. w sprawie budowy rurociągu wodociągowego.

„Ze względu na niebezpieczeństwo braku wody dla miasta Krakowa w razie uszkodzenia głównego rurociągu, wzywa się Prezydjum miasta, by w porozumieniu z Zarządem Wodociągów miejskich przystąpiono bezwłocznie do założenia drugiego, zapasowego rurociągu ze stacji pomp na Bielanach do Krakowa.

Na koszta tych robót należy zaciągnąć krótkoterminową pożyczkę w wysokości 2 miljonów złp., spłacaną w rocznych ratach, uzyskiwanych z 1% podwyżki podatku wodociągowego, zabezpieczonej na zasadzie uchwały Rady miasta z dnia 28 grudnia 1928 r.".

Rm. Inż. Drobniak stwierdza, że podczas tej zimy dwukrotnie już Kraków był widownią katastrofy wodociągowej. Miasto przez kilkadziesiąt godzin pozbawione było wody. Wodociąg krakowski, założony jeszcze przed 30-tu laty, nieodpowiada już potrzebom miasta, a rury wskutek naturalnego zużycia przy lada okazji pękają. Dlatego też miasto powinno jaknajszybciej zaradzić złu. Gdyby katastrofa braku wody w mieście wydarzyła się w czasie upałów, a co gorsze w czasie pożaru, w takim razie Kraków byłby narażony na poważne niebezpieczeństwo. Już w roku 1928 Rada m. uchwaliła podwyżkę podatku wodociągowego. Podwyżka ta miała być obrócona na rozbudowę rezerwowego wodociągu.

Niestety, inne pilne wydatki pochłonęły tę nadwyżkę z opłat wodociągowych. Wnioskodawca proponuje, aby Prezydjum miasta w porozumieniu z Zarządem Wodociągu, zaciągnęło pożyczkę w wysokości 2,000.000 zł. i pożyczkę tę obróciło na budowę drugiego rurociągu. Pożyczka ta byłaby spłaconą z nadwyżek opłat za wodę.

W sprawie powyższej Prezydent Rolle oświadczył, że wszczął już pertraktacje o pożyczkę dla rozbudowy wodociągu. Kwota jednak 2 miljonów zł. nie wystarcza dla przeprowadzenia tych prac, tembardziej, że budowa zapasowego rurociągu nie doprowadziłaby do celu, natomiast konieczna jest celowa przebudowa całej sieci wodociągowej od stacji pomp na Bielanach.

Rm. ks. Masny przypomniał, że przed kilku laty ze względów sanitarnych Magistrat kazał pozamykać dużą ilość studni w Krakowie, a to ze względu na zawartość wody szkodliwej dla zdrowia. Obecnie jednak, gdy katastrofy wodociągowe są na porządku dziennym, należałoby sporządzić wykaz studni w mieście, które mają wodę dobrą do picia, a studnie posiadające t. zw. „złą wodę" odkazić.

Rm. inż. Adelman zwrócił uwagę na to, że obecnie do rurociągów dopływa woda wiślana o t. zw. niskiej twardości i woda ta nie jest czysta, zakażają ją odpływy fabryk, położonych nad górnym biegiem Wisły. Urządzenia filtrów, znajdujące się w Zakładzie pomp na Bielanach, nie odkażają wody i miasto pije wodę niehigjeniczną, a czasem szkodliwą dla zdrowia.

Wniosek nagły rm. Inż. Drobniaka uchwalono jednomyślnie z tem, że wysość pożyczki będzie później ustaloną.

II. Zmiana granic dzielnic m.

Imieniem Sekcji I i II st. radca Mgtu Inż. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

„1) Przesuwa się granicę Dzielnic XIV i XV od starej granicy w środku ulicy Juljusza Lea — środkiem tej ulicy, do połączenia ze starą granicą w przedłużeniu ulicy Karmelickiej — wedle planu Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 13 stycznia 1930 r. litery A. B. (plan Nr. 1).

2) Przesuwa się granicę Dzielnic XVIII i XIX w przedłużeniu linji granicznej Dz. XVIII i gminy Olsza, aż do starej granicy, biegnącej środkiem ulicy Mogilskiej wedle planu Bud. m. Oddz. B. z dnia 13 stycznia 1928 litery a. b. (plan Nr. 2).

3) Prostuje się bieg granic Dzielnic XVIII i XVII, XVII, V i IV, IV i III i XII, XIV i XV wedle wniosku biura nowych pomiarów miasta, a mianowicie:

a) Bieg granic między Dz. XVIII a Dz. XVII ustala się środkiem Aleji Królewskiej od starej rogatki po środek ul. Kamiennej, dalej środkiem ul. Kamiennej aż do granicy gruntów kolejowych i wojskowych, a następnie granicą gruntów kolejowych aż do wschodniego zetknięcia się z p. gr. 870 i 876 gm. Krowodrzy, a do tego punktu dawną granicą katastralną (na planie Nr. 5 litery A-B-C-D).

b) Bieg granic między Dz. XVII a Dz. V i IV środkiem ul. Kamiennej do ul. Montelupich aż do zachodniej strony ulic Długiej i Prądnickiej, następnie wzdłuż zachodniego brzegu ul. Prądnickiej, aż do środka Aleji Słowackiego i dalej środkiem Aleji Słowackiego aż do rzeki Młynówki Królewskiej (na planie Nr. 5 litery E-F-G).

c) Granicę między Dz. IV i III a Dz. XII, XIV i XV ustala się środkiem Aleji 3-ch Wieszczów aż do mostu Dębnickiego. (Plan Nr. 5 litery G-H-I-K ściśle komisyjnie określone — protokoły dołączone i plan 1:10.000).

4) Granicą Dzielnic VIII i XIV będzie zachodni brzeg plantu kolejowego kolei Kraków—Lwów tak, jak obecnie w nowych zdjęciach 1:1000 Dzielnica jest zdjęta.

5) Przesuwa się granicę Dzielnic XX i XXI, która dotychczas biegła środkiem starego Wiśliska, do linji A. B., biegnącej środkiem obecnego koryta Wisły wedle planu Bud. m. Oddz. B. z dnia 13 stycznia 1930 r. (Plan Nr. 3).

6) Włącza się grunta położone po lewej stronie Rudawy (i należące hipotecznie do Dz. XIII) do Dzielnicy XIV tak, jak to uwidocznione jest w nowych zdję-

ciach Dz. XIV. (Plan Bud. m. Oddz. B. z dnia 14 stycznia 1930, plan Nr. 4).

Uchwalono.

III. Plan zabudowania gruntów Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń.

Imieniem Sekcji I. rm. Inż. Kleinberger wnosi: Rada m. uchwali:

Wskutek podania Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń z dnia 12 grudnia 1929 r., Rada miasta na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 20 grudnia 1929 r. L. 4965/29 Bb (XIV) reasumuje częściowo swą uchwałę z dnia 11 kwietnia 1929 (L. Mgtu 4965/29 Bb), odnoszącą się do planu zabudowania gruntów Krak. Tow. Wzaj. Ubezpieczeń przy ul. Basztowej Dz. IV, uprawomocnionego w myśl ogłoszenia Magistratu z dnia 17 czerwca 1929 L. 1957/29 Bb i uchwala zmianę powyższego planu zabudowania, przedstawioną na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 31 stycznia 1930 r.

W szczególności uchwala się zmianę linji regulacyjnej ulicy, oznaczonej na powyższym planie liczbą „I" według linij wkreślonych tamże kolorem czerwonym i niebieskim i oznaczonych głoskami: n-m-l-k od strony zachodniej, zaś głoskami: o-p-r-s od strony wschodniej, oraz linją budowlaną, oznaczoną głoskami: t-u-w z tem, że część gruntu między linją regulacyjną o-t-w a powyższą linją budowlaną ma być urządzona jako ogród, z następującemi zastrzeżeniami:

1) na przestrzeni zawartej między linjami regulacyjnemi l-k, oraz „r-s" ma być urządzony pasaż (przejście) w istniejącym budynku, stojącym na parceli lk. 6, wchodzącej w skład ciała hipot. l. 4 gm. kat. Kraków Dz. IV, o szerokości 6·30 m (sześć $^{30}/_{100}$ metra) a wysokości minimalnej 2·85 m,

2) Krakowskie Towarzystwo Wzaj. Ubezpieczeń ustanowi i zaintabuluje na rzecz Gminy m. Krakowa prawo służebności publicznego przechodu i przejazdu na parceli lk. 6 objętej wyk. hip. l. 4 gm. kat. Kraków Dz. IV przez powyższy pasaż (przejście) o szerokości 6·30 metrów,

3) warunki wykonania tego pasażu (przejścia) oznaczy Magistrat przy zatwierdzeniu planów przebudowy budynku, stojącego na parceli lk. 6 w realności lwh 4 gm. kat. Kraków Dz. IV.

Pozostałe punkty uchwały Rady m. z dnia 11 kwietnia 1929, a mianowicie punkty 1 b), 2), 3) i 4) pozostają bez zmiany.

4) Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu w terminie od pierwszego dnia najbliższego, względnie następnego miesiąca po zapadnięciu niniejszej uchwały na przeciąg 4 tygodni.

Uchwalono. (L. 4886/29 Bb).

IV. Parcelacja realności lwh. 17 Dz. V.

Imieniem Sekcji I. rm. Inż. Drobniak wnosi: Rada m. uchwali:

Na skutek podań p. Hugona Rippera z dnia 9 stycznia 1929 do L. 109/1929 Bb, z dnia 28 września 1929 do L. 3403/29 Bb i z dnia 12 grudnia 1929 r. do L. 4842/29 Bb o zatwierdzenie parcelacji realności lwh. 17 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. V. Kleparz po ogłoszeniu Magistratu z dnia 23 lutego 1929 do L. 531/ 29 Bb (VII) uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego:

I. Plan zabudowania obszaru realności, ograniczonego ulicami Długą, Szlak, Krowoderską i Aleją Słowackiego. przez przeprowadzenie uchwalonego przez Radę m. w dniu 22 lipca 1913 do L. 131873/12 Bb przedłużenia ulic, t. j. otwarcie ulicy łączącej Al. Słowackiego i ul. Długą z ul. Krowoderską, z linjami regulacyjnemi oznaczonemi w planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 20 grudnia 1929, wykonanego w myśl pisma właściciela realności z dnia 28 września 1929 do L. 3403/29 Bb i dołączonego planu parcelacji inż. Fingerhuta z dnia 8 maja 1929 L. 28/29 — a oznaczonego jak alternatywa II-ga — kolorem czerwonym i głoskami: a-b-c-d-e od strony zachodniej, zaś głoskami: l-f-g-h-i-j-k od strony wschodniej, oraz linją budowlaną w środkowej części ulicy oznaczoną głoskami: h1-i1-j z tem, że pas gruntu między linją regulacyjną a budowlaną przeznacza się na ogródki.

II. Sposób zabudowania dla powstałych przez otwarcie powyższej ulicy bloków, według oznaczenia wkreślonego w powyższym planie przy wysokości budynków zależnej od szerokości projektowanej ulicy.

III. Wkreślony w powyższym planie układ parcel w realności lwh. 17 Dz. V Kraków, własność p. Hugona Rippera w granicach linij regulacyjnych.

W odniesieniu do postanowienia art. 64 prawa budowlanego Rada miejska zaznacza, że Gmina m. Krakowa na terenach, należących do lwh. 17 Dz. V Kraków własność p. Hugona Rippera, objętych uprawomocnić się mającym planem zabudowania i zatwierdzić się mającym planem parcelacji, inicjatywę urządzenia i samo urządzenie otworzyć się mającej ulicy pozostawia właścicielowi powyższej realności, względnie właścicielom działek powstać mających z parcelacji, na ich własny koszt w sposób ustanowiony przez Gminę dla powyższej dzielnicy i pod kontrolą organów Gminy.

IV. Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu w terminie od pierwszego dnia najbliższego, względnie następnego miesiąca po zapadnięciu niniejszej uchwały na przeciąg 4 tygodni.

(L. Mgtu 552/30 Bb).

Rm. Dr. Rosenzweig zgłosił wniosek o odroczenie sprawy i wyznaczenie Komisji całej Rady miejskiej dla zbadania sprawy na miejscu.

Referent rm. Inż. Drobniak wyjaśnił, że Komisja radców m. była na miejscu, wobec czego zbytecznem jest ponowne badanie sprawy.

Wniosek rm. Rosenzweiga odrzucono.

Wniosek Sekcji I uchwalono.

Rm. Dr. Rosenzweig zakłada protest przeciw tej uchwale.

Wnioski.

Sekretarz odczytał następujące wnioski:

1. Klubu Pracy Gospodarczej:

„Wedle warunków połączenia król. wol. m. Podgórza ze stoł. król. m. Krakowem (art. 71) miały się odbyć wybory do Rady miejskiej z terytorjum Podgórza w ciągu 4 tygodni, licząc od chwili rozwiązania Rady m. Podgórza.

Od tego czasu upłynęło już lat 14.

Gdy wybory te do tej chwili nie zostały przeprowadzone, Klub Pracy Gospodarczej wnosi:

1) Wzywa się Prezydjum, aby poczyniło jaknajenergiczniejsze starania u Władz rządowych celem rozpisania wyborów do Rady miejskiej,

2) Wzywa się Prezydjum, aby w miejsce błp. Dra Jakóba Aronsohna powołać z II-go koła na radcę miejskiego p. Leona Miszczyńskiego, który przy ostatnich wyborach otrzymał wszystkie głosy wyborców II-go koła jako zastępca".

Wniosek przekazała Rada m. do regulaminowego traktowania.

2. Klubu Pracy Gospodarczej:

„Wedle warunków połączenia król. wol. miasta Podgórza z stoł. król. miastem Krakowem art. 31 Gmina m. Krakowa zobowiązała się wybrukować ul. Salinarną.

Wskutek wzmożonego ruchu samochodowego realności przy ul. Salinarnej z powodu jej niewybrukowania po stronie nieuczęszczanej przez wozy tramwajowe obryzgane są błotem aż po dachy, zachodzi przeto konieczna potrzeba wybrukowania także drugiej połowy ulicy Salinarnej, tj. części nieużywanej przez tramwaj.

Rada miasta uchwali:

Wzywa się Magistrat, aby jaknajrychlej z nastaniem pory wiosennej przystąpił do wybrukowania drugiej połowy ulicy Salinarnej".

Wniosek powyższy przekazała Rada m. Komisji drogowo-kanałowej do regulaminowego traktowania.

3. Klubu Pracy Gospodarczej:

„Dnia 20 lutego 1930 r. autobus Krakowskiej Spółki Tramwajowej wpadł do rowu przy ul. Wielickiej, kalecząc w okrutny sposób jadących w nim pasażerów.

Stało się to wskutek tego, że rów ten nie jest dostatecznie zabezpieczony, względnie zasypany.

Z tych powodów podpisany Klub Pracy Gospodarczej uprasza:

Rada miasta uchwali: wzywa się Magistrat, ażeby jaknajrychlej przystąpił do zasypania rowu, znajdującego się przy ul. Wielickiej począwszy od realności p. Hildebranda aż do wału kolejowego, względnie jego zabezpieczenia".

Wniosek powyższy przekazała Rada m. Komisji drog.-kanał. do regul. traktowania.

Porządek dzienny.

I. Wybór uzupełniający 2 członków Rady nadzorczej Krakowskiej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Imieniem Prezydenta m. wicepr. m. Dr. Wielgus proponuje na członków Rady Nadz. Kom. Kasy Oszcz. m. Krakowa powołać pp. Prof. Dr. Adama Krzyżanowskiego i rm. Wincentego Wajdę.

Uchwalono.

II. Wybór uzupełniający 1 członka Rady nadzorczej Podgórskiej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Imieniem Prezydenta m. wicepr. m. Dr. Wielgus proponuje na członka Rady Nadzorczej Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności m. Krakowa p. Inż. Franciszka Drobniaka.

Rm. Marski proponuje, aby zamiast p. Drobniaka powołano p. Dr. Emilewicza.

Rm. Dr. Rosenzweig uważa, że skoro przeciw osobie Dr. Emilewicza są zastrzeżenia, przeto należałoby osobę jego wyeliminować do czasu załatwienia jego sprawy.

Prezyd. Rolle oświadcza, że nad sprawą, wobec przedstawienia rm. Dr. Rosenzweiga będzie Rada m. dyskutować na tajnem posiedzeniu.

III. Zwrot kosztów podróży w sprawach urzędowych członków Rady miejskiej.

Imieniem Prezydenta m., Sekcji II i III wicepr. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Przyjmując do wiadomości, że tytułem djet i zwrotu kosztów podróży w sprawach urzędowych Gminy otrzymują członkowie Zarządu miasta po myśli postanowienia art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o dostosowaniu uposażeń członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażeń funkcjonarjuszów państwowych § 14 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z 8 marca 1925 oraz na zasadzie postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 listopada 1927 r. o djetach i kosztach podróży funkcjonarjuszów państwowych

1) djety w kwocie 45 zł. dziennie, a w razie podróży do Województwa Śląskiego i Warszawy w kwocie 54 zł. dziennie, przyczem

2) część doby mniejsza niż godzin 12 liczy się za pół dnia, więcej niż godzin 12 za cały dzień,

3) zwrot kosztów koleją I. klasy pociągu pospiesznego, a poza powyższymi normami:

4) w razie podróży nocą zwrot kosztów łóżka w wagonie sypialnym,

5) ryczałt na dorożki, bagaż, napiwki i t. p. drobne wydatki w kwocie 20 zł.,

6) zwrot wydatków reprezentacyjnych, poczynionych rzeczywiście w interesie Gminy,

Rada miasta postanawia, że członkowie Rady miejskiej mają w razie podróży urzędowych w interesie Gminy prawo do djet i zwrotu kosztów podróży według norm, przepisanych dla członków Zarządu miasta.

(L. prez. 1307/30).

Rm. Stączek zgłosił wniosek:

Ponieważ wedle rozp. Rady Ministrów z dnia 17/IX. 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826, djety podróży dla III. i IV. grupy płacy wynoszą 35 zł., zaś dla V. grupy zaledwie 25 zł., a wiceprezydenci m. Krakowa pozostają na stanowiskach, normowanych ustawą z dnia 30/XII. 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073 w V. grupie płacy urzędników państwowych, przeto djety i koszta podróży członków Rady m. Krakowa liczyć należy wedle V. grupy płacy, czyli:

1) djety w kwocie 25 zł. dziennie, zaś w podróży do Warszawy i Województwa Śląskiego o 20% wyżej czyli 30 zł.,

2) 6 godzin nocnych od godz. 21 do 6-tej oraz najmniej 12 godzin reszty doby liczy się za całą dobę, mniej zaś za pół doby,

3) zwrot kosztów jazdy koleją I. kl. pociągu osobowego, zaś w nagłych wypadkach pośpiesznego,

4) niezmienione,

5) ryczałt na dorożki 10 zł.
6) niezmienione.

Rada miasta przyznaje radcom m. prawo do djet i zwrotu kosztów podróży według norm, przepisanych dla członków Prezydjum (wiceprezydentów) bez wyjątkowych przywilejów ustawy, gdyż, ze względu na ciężkie położenie gospodarcze miasta, wydatki w tej wysokości, tj. ustawowej, przedstawiają się jako dostateczne.

Wniosek rm. Stączka odrzucono. Wniosek Prez. m. oraz Sekcji II. i III. uchwalono.

IV. Upoważnienie Sekcji II. Rady m. do umarzania należytości gminnych.

Imieniem Prezydenta m. oraz Sekcji II. i III. wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Rada miasta, działając na zasadzie postanowienia § 82 ust. 1 statutu m., upoważnia Sekcję II. do umarzania należytości gminnych do kwoty 5.000 zł., a Komisję dla Zakładów miejskich do umarzania należytości Zakładów zarządowi jej podlegających do tej samej wysokości, Prezydenta zaś miasta do umarzania wszelkich należytości do kwoty 100 zł. (L. prez. 12332/29).

Uchwalono.

V. Rozszerzenie etatu M. Urzędu Zdrowia.

Imieniem Prezydenta m., oraz Sekcji II. i III. wiceprez. m. Dr. Schneider wnosi:

Rada m. uchwali:

Rozszerza się etat Miejskiego Urzędu Zdrowia o:
1 posadę lekarza dentysty w VII. kateg. służby,
2 posady techników dentystycznych w VIII. kateg. służby. (L. prez. 1405/30).

Uchwalono.

VI. Zaciągnięcie pożyczki 100.000 zł. w Polskim Banku Komunalnym S. A. w Warszawie.

Imieniem Prezydenta miasta, oraz Sekcji II. i III. Wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia krótkoterminowej pożyczki w Polskim Banku Komunalnym S. A. w Warszawie z komunalnego funduszu pożyczkowego w kwocie 100.000 zł. na zapłacenie części raty, przypadającej na Gminę miasta Krakowa, na budowę IV mostu na Wiśle.

II. Pożyczka zostanie zaciągnięta na warunkach podanych przez Bank w promesie z dnia 29 stycznia 1930 r. Nr. 1239/P. K. z tem, że oprocentowanie jej wynosić będzie 6% rocznie i że na pożyczkę tę zostanie skrypt dłużny przez Gminę miasta Krakowa zeznany.

Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców m. pp. Dra Karola Krzetuskiego i Zygmunta Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, Dra Adama Müllera i Dra Alfreda Szołayskiego.

Uchwalono. (L. prez. 1163/30).

VII. Umowa Gminy m. Krakowa ze Skarbem Państwa w przedmiocie świadczeń rzeczowych na rzecz Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Krakowie.

Imieniem Sekcji II, III i IV rm. Woyczyński wnosi:

Rada m. uchwali:

1. Przyjmuje się przyległy projekt umowy Gminy m. Krakowa ze Skarbem Państwa w przedmiocie świadczeń rzeczowych na rzecz I. Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Krakowie.

2. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok Prezydenta m., względnie jego zastępcy, radców m. Henryka Pachońskiego i Romana Woyczyńskiego, względnie na wypadek przeszkody którego z nich, rm. Jana Bielesia i Dr. Adama Müllera. (L. Mgtu 1209/30/IV).

(Umowę dołącza się do protokołu).

Uchwalono.

VIII. Likwidacja miejskiej wytwórni mydła.

Imieniem Sekcji VIII rm. Wajda wnosi:

Rada m. uchwali:

Likwiduje się Miejską Wyrobnię Mydła z dniem 1 lipca 1930. Lokal użyty zostanie na cele Rzeźni.

Uchwalono.

IX. Pożyczka 180.000 zł. na koszta urządzenia hali targowej.

Imieniem Sekcji II rm. Dr. Krzetuski wnosi:

Rada m. uchwali:

Na koszta urządzenia hali targowej dla hurtownej sprzedaży wprowadzanego mięsa w Rzeźni m. i na połączone z tem roboty budowlane zaciągnąć w Kasie Oszczędności m. Krakowa lub w innej instytucji finansowej pożyczkę wekslową w kwocie 180.000 zł.

Uchwalono.

X. Dodatki funkcyjne dla lekarzy miejskich.

Imieniem Prezydenta m., oraz Sekcji II. wiceprez. m. Dr. Schneider wnosi:

Rada m. uchwali:

1. Przyznaje się Naczelnemu Lekarzowi miejskiemu Dr. Józefowi Owsińskiemu dodatek funkcyjny w kwocie 500 zł. z tytułu zrzeczenia się wykonywania praktyki lekarskiej ze względów służbowych.

2. Przyznaje się pp. lekarzom miejskim:

a) dodatek funkcyjny w kwocie 50 zł. miesięcznie z tytułu używania mieszkania prywatnego dla celów ordynacji urzędowej,

b) ryczałt na podwody w kwocie 100 zł. miesięcznie,

c) wynagrodzenie za czynności nocne w kwocie 50 zł. miesięcznie.

Uchwalono. (L. prez. 146/30).

XI. Kredyt dodatkowy w Dz. V.

Imieniem Komisji drogowo-kanałowej i Sekcji Skarbowej rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Przyznaje się dla działu drogowego Budownictwa m. Oddz. B. budżetu 1929/30 kredyt dodatkowy w kwocie 330.000 zł. a mianowicie:

dla Dz. V § 20 poz.	a.	Utrzymanie gościńców rządowych	25.000 zł.
„ „ „ „ „ „	b/1.	Utrzymanie szos gmin.	20.000 „
„ „ „ „ „ „	b/3.	Ruch walców i samochodów	5.500 „
„ „ „ „ „ „	c.	Utrzymanie i budowa bruków i chodników .	276.500 „
„ „ „ „ „ „	e/1.	Utrzymanie garażu i magazynów . . .	3.000 „
		Razem . .	330.000 zł.

2) Rada miasta uchwali zaciągnąć na pokrycie tego wydatku pożyczkę w wysokości 270.000 złotych, przyczem reszta kredytu w kwocie 60.000 zł. pokrywa się zwrotami od Miejskich Zakładów przemysłowych.

3) Rada miasta upoważnia Prezydjum miasta do zrealizowania tej pożyczki. (L. Mgtu 4287/29/B. b.).

Uchwalono.

XII. Kredyt dodatkowy w Dz. VIII.

Imieniem Komisji drogowo-kanałowej i Sekcji Skarbowej rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Przyznaje się dla działu kanałowego Bud. m. B. budżetu 1929/30 kredyt dodatkowy w łącznej wysokości 223.000 zł. a mianowicie:

dla Dz. VIII § 65 poz.	e.	Bud. nowych kanałów	64.000 zł.
„ „ „ „ „ „	f.	Utrzymanie starych kanałów	8.400 „
„ „ „ „ „ „	h.	Utrzymanie wodościeków	17.300 „
„ „ „ „ „ „	i.	Połączenia uliczne .	33.000 „
„ „ „ „ 164 „	a.	Bud. kolekt. wschod.	100.300 „
		Razem . .	223.000 zł.

2) Rada miasta uchwali zaciągnąć na pokrycie tego wydatku pożyczkę w wysokości 190.000 zł., przyczem resztę kredytu w kwocie 33.000 zł. pokrywa się zwrotami uiszczonemi przez właścicieli realności za połączenia kanałowe uliczne.

3) Rada miasta upoważnia Prezydjum miasta do zrealizowania tej pożyczki. (L. Magtu 4471/1929/B. b.).

Uchwalono.

Prezydent Inż. Rolle opuszcza salę obrad, przewodnictwo obejmuje wiceprezydent Ostrowski.

XIII. Zaopatrzenie emerytalne dla Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego.

Imieniem Sekcji II. i III. rm. Prof. Dr. Juljan Nowak wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. W uznaniu blisko 40-letniej służby Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego w samorządzie Rada miasta na podstawie §§ 60 ust. 4 i 49 statutu miejskiego przyznaje Prezydentowi miasta P. Inż. Karolowi Rollemu i jego rodzinie prawo do pełnej emerytury w wysokości ostatniego jego uposażenia według podstaw obowiązujących w samorządzie Gminy m. Krakowa.

2. Rada miasta zwalnia Pana Prezydenta od dopłaty wkładek emerytalnych za czas ubiegły do 1-go lipca 1923 r. (L. Prez. 2406/30).

Rm. Dr. Rosenzweig oświadcza imieniem klubu P. P. S., że będzie głosował za wnioskiem.

Rm. Stączek składa imieniem klubu pracy gosp. następujące oświadczenie:

„Klub Pracy Gospodarczej w sprawie emerytury dla Prezydenta miasta pozwala sobie zwrócić uwagę Świetnej Rady na statut emerytalny dla pracowników Gminy stoł. król. m. Krakowa, wydany przez Komisarza Dra Wawrauscha z daty Kraków 7 października 1924 z mocą obowiązującą od 1 października 1923.

Wedle § 57 rzeczonego statutu przepisy jego mają zastosowanie i do członków Prezydjum miasta z odnośnemi modyfikacjami.

Szerokie sfery naszego miasta są w wysokim stopniu zaniepokojone tym stanem rzeczy i dlatego dając wyraz temu, podpisany Klub Pracy Gospodarczej wnosi:

1) Wybrać Komisję złożoną z 10-ciu członków dla zbadania spraw emerytur dla członków Prezydjum miasta,

2) Wstrzymać się z powzięciem uchwały jako zbędnej w sprawie emerytury dla Prezydenta miasta aż do chwili sprawozdania tej Komisji,

3) Zwrócić całą sprawę do Sekcji II. i III. z tem, że w razie nieuwzględnienia wniosków, Klub Pracy Gospodarczej zastrzega sobie wniesienie rekursu".

Rm. Holeksa imieniem klubu Ch. D., rm. Rymar imieniem klubu N. D. i rm. Dr. Gross imieniem klubu Zjednoczenia Mieszczańskiego oświadczyli się za wnioskiem referenta.

W głosowaniu wniosek rm. Stączka odrzucono.

Wniosek Sekcji II. i III. uchwalono.

XIV. Rezygnacja p. Zygm. Klemensiewicza z godności radcy miejsk.

Imieniem Sekcji III. wiceprezydent m. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Przyjmuje się do zatwierdzającej wiadomości rezygnację radcy miejskiego Zygmunta Klemensiewicza z godności radcy miejskiego. (L. pr. 295/30).

Uchwalono.

Odpowiedź na interpelację.

Sekretarz odczytał odpowiedź Prezydenta m. na interpelację rm. Stączka z posiedzenia Rady miejskiej w dniu 9 stycznia 1930:

„Na linji do Prądnika Białego nie używa się stale jednych i tych samych wozów, lecz wozy bywają zmieniane i przeznaczane na inne linje. Jeżeli zatem na linję do Białego Prądnika używany był jaki wóz nieco zniszczony, to tenże wóz był używany również i na innych linjach. Wspomniane wozy mogą być wprawdzie nieco zniszczone, lecz są jeszcze zawsze w stanie używalnym.

Na częstą zmianę wozów przyniszczonych na nowe brak jest odpowiedniej ilości nowych wozów.

W razie doniesienia o niewłaściwem zachowaniu się kierowcy lub konduktora wobec pasażerów, winni są pociągani do odpowiedzialności i ewentualnie karani.

Przesunięcie postoju autobusów zdążających do Białego Prądnika na plac obok Barbakanu nie dałoby

się uskutecznić bez równoczesnego podniesienia ceny biletów jazdy, co obecnie nie byłoby pożądanem.

Nadmienić przytem musimy, że linja wspomniana jest bardzo słabo frekwentowana i stale przynosi deficyt".

Odpowiedź powyższą przyjęła Rada m. do wiadomości.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godz. 21.

I. Posiedzenie budżetowe w kad. XVII. z dnia 26 marca 1930 r.

Obecni: *Przewodniczący Prezydent m.* Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ Witołd Ostrowski,
„ Dr. Ludwik Schneider,
„ Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.

Radców miejskich obecnych **72.**

Początek posiedzenia o godz. **18·15.**

I. Budowa domu wycieczkowego.

Wnioski Prezydenta m., oraz Sekcji I, II, III i IV-ej.

Sprawozdawca: wicepr. Dr. Schneider.

Rada m. uchwali:

I. Gmina miasta Krakowa przystępuje własnym kosztem do budowy I. części „Miejskiego Domu Wycieczkowego" i przeznacza na ten cel parcelę gminną, wydzieloną z gruntów pofortecznych przed parkiem Jordana t. zw. „Oleandrów" (lk. 74/I. dz. XIV.) w narożniku między ulicą, uchwaloną na tyłach projektowanego domu im. J. Piłsudskiego przy Al. 3-go Maja a ulicą, uchwaloną obok gruntu Bibljoteki Jagiellońskiej o pow. ok. 1695 m^2 pod warunkiem, że Skarb Państwa (Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego) przyczyni się do kosztów budowy i wewnętrznego urządzenia domu subwencją w kwocie 250.000 zł., płatną w 2-ch ratach, a to: w chwili rozpoczęcia budowy 175.000 zł., reszta w miarę postępu robót.

II. Koszty budowy I. części Miejskiego Domu Wycieczkowego z wewnętrznem urządzeniem oblicza się na podstawie przybliżonego kosztorysu Budownictwa miejsk. z dnia 17/III. 1930 r. okrągło na kwotę 520.000 zł., z czego po potrąceniu wspomnianej subwencji rządowej pozostała reszta przypadnie na Gminę m. Krakowa.

Wydatek pokryty będzie z budżetu 1930/31 r. w wysokości 200.000 zł., reszta zaś z budżetu 1931/32 r.

III. Na czas budowy Miejskiego Domu Wycieczkowego powołuje się Komitet Budowlany, w skład którego wchodzą pod przewodnictwem P. Prezydenta miasta, wzgl. jego zastępcy, dwaj delegaci Rady miejskiej, jeden delegat Kuratorjum, oraz jeden delegat Okręgowej Dyrekcji Robót Publ. w Krakowie.

Do zakresu działania Komitetu należy:

1) zatwierdzanie ofert,

2) kontrola nad budową z tem wszakże zastrzeżeniem, że wszelkie spostrzeżenia, oraz uwagi czynić mogą członkowie tylko na posiedzeniu Komitetu,

3) kolaudacja robót.

Posiedzenie zwołuje przewodniczący, wzgl. jego zastępca w miarę potrzeby, względnie na pisemnie umotywowane żądanie jednego z członków Komitetu.

IV. Statut Miejskiego Domu Wycieczkowego już opracowany przez Magistrat i uzgodniony z Kuratorjum Okr. Szk. Krak. po uchwale odnośnych Sekcyj przedstawiony będzie osobno Radzie miejskiej do zatwierdzenia.

Uchwalono. (L. M. 919/30/IV.).

II. Wybór 2-ch delegatów do Komitetu Budowlanego Miejskiego Domu Wycieczkowego w Krakowie.

Prezydent m. Inż. Rolle zaproponował na delegatów Rady m. do Komitetu budowlanego miejskiego domu wycieczkowego rm. Inż. Kleinbergera i rm. Inż. Romanowskiego.

Rm. Dr. Zygm. Ehrenpreis proponuje, aby do Komitetu powołać rm. Inż. Drobniaka.

Rm. Dr. Rosenzweig proponuje rm. Oplustila.

Rm. ks. Kasprzyk proponuje rm. Pachońskiego.

Rm. Pachoński zrzeka się kandydatury, natomiast oświadcza gotowość przyjęcia godności członka Kuratorjum.

Prez. Rolle proponuje aby obok proponowanych na członków Komitetu rm. Kleinbergera i Romanowskiego wybrać rm. Drobniaka i Oplustila, jako zastępców z głosem doradczym.

Wniosek ten uchwalono.

III. Obrady nad budżetem roku 1930/31.

Dyskusja ogólna.

Prezyd. Rolle otwierając obrady zaznaczył, że czas do uchwalenia budżetu jest ograniczony. Budżet musi byś uchwalony do 31 marca b. r. To też posiedzenia Rady odbywać się będą codziennie od godz. 6—12 w nocy. Podkreślając, że ciężar obrad został przerzucony właściwie na Komisję budżetową, co usprawniło obrady, Prez. Rolle apeluje o skracanie dyskusji.

Rm. Dr. Krzetuski zabierając jako generalny referent budżetowy głos wspomina, że niedawno ukazał się numer jublileuszowy „Dziennika rozporządzeń stoł. król. m. Krakowa". Dyrektor Izby Obrachunkowej p. Jan Krzyżanowski, od szeregu lat współczynny przy układaniu budżetów miejskich, dobry znawca materji, opublikował w tym numerze małą reminiscencję dawnych, dobrych czasów i dał nam treściwe zestawienie dat budżetowych z przed 50 lat. Suma cyfr budżetowych, wydatków i dochodów starego, małego Krakowa mieści się w sumie jednego miljona florenów czyli guldenów austrjackich, równych 400.000 dolarów. W roku 1913 ówczesny docent Uniwersytetu Jagiellońskiego śp. Edward Strasburger ogłosił pierwszą monografję o gospodarce 5 wielkich miast Polski. Uwzględniony jest budżet r. 1911, a więc Wielkiego Krakowa, jednak jeszcze bez Podgórza, i to administracji miejskiej włącznie z przedsiębiorstwami. Suma budżetowa wynosi okrągło 18 miljonów K. czyli 3,600.000 dolarów. Budżet na okres najbliższy, uwzględniając tak administrację, jakoteż przedsiębiorstwa, dosięga sumy 97 miljonów złotych, czyli około 11 miljonów dolarów, a z uwzględnieniem poziomu cen około 7 miljonów dolarów, czyli mniej więcej dwa razy tyle, co w roku 1911. Ludność wzrosła w tym samym czasie o blisko 50%. Cyfrowo mógłbym stąd wywnioskować,

że Kraków w dobie naszej o mniej więcej 25% lepiej zaspokaja potrzeby swoich mieszkańców, niż przed laty dwudziestu. Wolę jednak z tym wnioskiem poczekać aż do przeprowadzenia analizy naszego wydatkowania. Wydatki możemy ująć w trzy grupy, pierwszej kultury duchowej, drugiej kultury materjalnej, trzeciej, tu użyję terminu komercjalnego, kosztów ruchu. Pierwsza obejmuje działy oświaty, kultury i sztuki, jej udział w wydatkach wynosi procentowo 10 i pół od sta, podczas gdy ta suma grupa w roku 1911 zajmuje 19 i pół procent. Grupa druga obejmuje działy drogi i place publiczne, pomiary i plany rozbudowy, zdrowie publiczne, opiekę społeczną, popieranie rolnictwa i przemysłu (z ostatniego działu należy wyłączyć szkolnictwo zawodowe i wcielić do grupy kultury duchowej), wreszcie bezpieczeństwa publicznego. Jej udział procentowy wynosi około 46%; w roku 1911 ta grupa konsumuje 29%. Trzecia grupa obejmuje administrację ogólną, zarząd majątku, wreszcie spłatę długów, z kwotą procentową niezmienioną od lat dwudziestu około 40%. Wewnątrz tej grupy nastąpiło niekorzystne przesunięcie przez umniejszenie kwoty na spłatę długów przeznaczonej i zwiększenie kwoty administracji ogólnej, której wzrost już w roku 1911 ojców miasta niepokoi. Objaw ten jest dzisiaj jeszcze bardziej niepokojący, gdyż w miarę rozrostu miasta według wszelkich reguł, obowiązujących każde przedsiębiorstwo, a więc także gminę, koszta centralnego zarządu w miarę wzrostu obrotów, powinny procentowo maleć. Co do obniżenia się kwoty kultury duchowej (ściśle mówiąc oświatowej), to należy wziąć pod uwagę, że budżet roku 1911 nie zna działu opieki społecznej. Dopiero po wojnie i jej głębokiem przeoraniu struktury i mentalności społeczeństwa, opieka społeczna rozszerzona w płaszczyźnie działania, nową i silniejszą treścią napełniona, musiała przejść na organizację gminną, skoro prywatna charytatywność ciężaru tego na siebie brać nie mogła.

Wniosek nasz będzie tedy mógł opiewać, że nasze miasto w porównaniu z r. 1911 obecnie czyni więcej na polu kultury materjalnej, z uszczerbkiem dla oświaty. Dzierżyliśmy dawniej pod tym względem prymat. Wypadnie nam, albo raczej naszym następcom, pozycję utraconą odzyskać.

Świadomość braków w tej dziedzinie, wyrażających się przedewszystkiem w rosnącej szczupłości izb szkolnych, jest wśród członków Rady miasta powszechna. Dowodem liczne wnioski o budowę nowych szkół podczas dyskusji w komisji budżetowej i te żale, które niewątpliwie w przemówieniach na pełnej Radzie zajmą uwagę naszą, niestety bez wyniku praktycznego, wobec nakazów, które wynikają z niedostateczności środków, będących do naszego rozporządzenia.

Po stronie dochodów ostatnie dwudziestolecie sprowadziło, mówiąc bez przesady, przewrót. Ciężar budżetu roku 1911 spoczywa głównie na podatkach i opłatach. Majątek gminny, po odliczeniu t. zw. wartości czynszowych licznych budynków szkolnych, pozycji książkowej, a nie rzeczywistej, daje dochód około 600.000 kor. W tem mieści się już dochód z przedsiębiorstw miejskich w wysokości 349.000 kor., czyli nie wiele więcej ponad jedną dziesiątą część dochodu z źródła publiczno-gospodarczego. W budżecie na rok przyszły suma dochodów z źródła prywatno-gospodarczego ma się do sumy dochodów z źródła publiczno-gospodarczego, jak 3 do 5, a same przedsiębiorstwa gminne dają 18% wszystkich dochodów. Co więcej, o ile dochody fiskalne, zdaje się, na pewien okres należy uważać za stabilizowane, to dochody dominialne rokują widoki zwiększenia wydajności.

Nie ulega kwestji, że budżet, nad którym radzimy, jest, jak zresztą każdy budżet, czy państwowy, czy gminny, nieodrodnym potomkiem swoich poprzedników. W perspektywie dziesiątków lat cechy dodatnie i ujemne prądu, cechującego rozwój, występują wyraźniej. Krótkie zestawienie budżetów, zamykających okres ostatnich lat dwudziestu rzuciło bezstronne światło na pewne tendencje, wobec których zająć musimy stanowisko krytyczne. Mamy przed sobą dążność do postępującej rozbudowy aparatu wykonawczego, którą przejęliśmy już z czasów przed powstaniem państwa niezależnego. Zagadnienie, które się na czoło wszystkich innych wysuwa, dotyczy wstrzymania dalszego wzrostu wydatków osobowych przez reorganizację i racjonalizację administracji miejskiej. Należy dążyć, aby przy nieuniknionym wzroście sumy wydatków, kwota wydatków administracyjnych albo wcale nie wzrastała, albo też w stopniu znacznie mniejszym, niż suma budżetowa. W miarę procentowego obniżenia kwoty na wydatki administracyjne, budżet odzyska swoją przedwojenną elastyczność. Znajdą się też miejsca na wydatki oświatowe i kulturalne w tych rozmiarach, jakich po latach względnego zastoju Kraków potrzebuje. Obok tego, niejako czołowego problemu, jeszcze drugi powinno zająć uwagę Panów. Stan zadłużenia miasta, który w roku 1910 wynosi 30 miljonów koron, dosięga dziś tej samej wysokości w złotych. W budżecie na rok 1911 na umożenie i oprocentowanie mamy wstawioną kwotę około 1 miljona koron, dziś potrzebujemy w 75% na oprocentowanie kwoty 3,800.000 zł. czyli z uwzględnieniem równi i siły kupnej, dwa razy tyle co przed dwudziestu laty, za kapitał wynoszący połowę tamtego. Zniżkowa tendencja na rynkach pieniężnych nie objęła dotychczas kredytu długoterminowego.

Pod względem inwestycyj stwierdzam zasadniczą różnicę w tem, że wnosimy na większy wydatek dla koniecznej budowy drugiego rurociągu, zamiast rozpraszania naszych wysiłków w licznych kierunkach. Jest ekonomiczniej corocznie jedną tylko przeprowadzić inwestycję, w miarę środków rozporządzalnych (a raczej, takich, których uzyskanie jest prawdopodobne), jak rozpoczynać cały szereg w zamiarze powolnego ich wykończenia w ciągu szeregu lat.

Oparty na wynikach roku bieżącego, nie liczący się z horoskopami przyszłości lepszej, budżet panom przedłożony jest w dochodach przezornie obliczony. Wydatki uwzględniają konieczności życia miejskiego. W tych realnych przesłankach uzasadniają się wnioski przedstawione panom w drukowanym projekcie budżetu. Proszę o ich przyjęcie.

Przemówienie przyjęła Rada m. żywemi oklaskami.

Rm. Dr. Rosenzweig, poruszając różne niedomagania budżetu, jak np. pominięcie w budżecie budowy Muzeum Narodowego, omawia szczegółowo kwestję mieszkaniową, i wskazuje, że budżet jest nierealny — głosować będzie jednakże za budżetem z wyłączeniem działu „Administracja ogólna".

Rm. Inż. Adelman omówił potrzeby komuni-

kacyjne i budowlane miasta i poruszył kwestję ożywienia turystyki. W dłuższych wywodach przedstawił pauperyzację handlu i przeciążenie podatkowe ludności.

Rm. Dr. Gross omawia sprawę akcji budowlanej w mieście, oraz sprawę wyszukania kredytów na cele budowlane i inwestycyjne.

Rm. Dr. Emilewicz porusza sprawę przyłączenia Podgórza do Krakowa.

Rm. Rymar zapowiada imieniem Nar. Demokr. opozycję przeciwko budżetowi — doradzając zlikwidowanie niektórych przedsiębiorstw miejskich.

Rm. Dr. Schreiber krytykuje budżet, że jest „klasowym" i doradza wyszukanie nowych źródeł podatkowych w podatkach luksusowych.

Rm. Dr. Rafał Landau stwierdza, że gmina na polu społecznem wiele dla żydów robi, atakuje jednak Prezydjum miasta, że robi utrudnienia przy nadawaniu posad żydom.

Porusza sprawę nowego cmentarza żydowskiego, sprawę domu dla starców żydowskich, wreszcie sprawę powiększenia i rozbudowy szpitala żydowskiego.

Rm. Kluczka wyraża żal, że budżet pod względem gospodarczym nie może zadowolić ludności miasta, gdyż poza budową drugiego rurociągu wodociągowego niema przewidzianych większych inwestycyj. Mowca porusza sprawę pomieszczenia dzieci szkolnych, budowy hali targowej, oraz założenia centrali mlecznej.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 23·30.

II. posiedzenie budżetowe z dnia 27 marca 1930 r. w kad. XVII.

Obecni: *Przewodniczący Prezydent m.* Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ Witołd Ostrowski,
„ Dr. Ludwik Schneider,
„ Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych **68.**

Początek posiedzenia o godz. **18.**

Dalszy ciąg obrad nad budżetem roku 1930/31.

Dyskusja ogólna.

W dalszej dyskusji ogólnej:

Rm. Holeksa porównuje budżety Krakowa i Lwowa i stwierdzając korzystniejszy układ budżetu lwowskiego, zarzuca zarządowi miasta, że prowadzi gospodarkę bez dokładnie opracowanego planu i nie dość troszczy się o zdobycie funduszów.

Należałoby oczekiwać ze strony Prezydjum miasta wyjątkowej inicjatywy w kierunku urządzenia imprez, któreby ożywiły miasto.

Rm. Stączek porusza bolączki przyłączonych dzielnic, rozbudowę miasta, sprawy aprowizacyjne.

Rm. Kosobudzki stwierdza, że żale na niewielki rozwój budowlany miasta są mocno przesadzone. Przed 60 laty Kraków zajmował obszar 16 $km.^2$, dziś leży na obszarze 40 km^2. Kraków wreszcie był jedynem miastem, które budowało w czasie wojny. Mówca wypowiada się przeciw kartelom, które podrażają koszta rozbudowy. Stwierdza, że budować powinno się z wielkiej pożyczki inwestycyjnej. Domaga się, aby miasto nabyło od wojskowości budynki koszarowe przy ul. Rajskiej i w ten sposób zyskało place pod budowę.

Po przemówieniu rm. Kosobudzkiego, Prezydent Rolle stwierdza, że dyskusja ogólna nad budżetem została zakończoną i otwiera dyskusję szczegółową.

Wydatki.

Dział I. Administracja ogólna.

Uchwalono bez dyskusji.

Dział II. Majątek komunalny.

Uchwalono bez dyskusji.

Dział III. Przedsiębiorstwa komunalne.

Uchwalono bez dyskusji.

Dział IV. Spłata długów.

Uchwalono bez dyskusji.

Dział V. Drogi i place publiczne.

Rm. Inż. Kleinberger domaga się większej opieki nad drogami w mieście; porusza sprawę drożyzny materjałów i stwierdza, że o ile zagranicą robotnik budowlany pracuje 58 godzin tygodniowo, o tyle u nas tylko 46 godzin, co musi wpływać hamująco na rozwój budownictwa.

Rm. Chwastek prosi o większą opiekę nad drogami w dzielnicach przyłączonych.

Rm. Karton porusza zły stan dróg ulic Rydlówki, Kobierzyńskiej, Twardowskiego, Mogilskiej, Kasztelańskiej, Flisackiej, Grzegórzeckiej poza fabryką Zieleniewskiego. Domaga się, aby w porze letniej więcej skrapiano ulice.

Rm. ks. Masny stwierdza, że nawierzchnia ulicy św. Anny jest w opłakanym stanie i prosi o wstawienie w plan tegoroczny przebudowy tej ulicy.

Po wyczerpaniu dyskusji, dział V. uchwalono bez zmiany.

Dział V a. Pomiary i plany rozbudowy miasta.

Uchwalono bez dyskusji.

Dział VI. Oświata.

Rm. Pachoński zwraca uwagę na fatalne stosunki w szkołach.

Rm. ks. Masny prosi o pozostawienie dawnej pozycji w budżecie na subwencje dla ochronek.

Rm. Dr. Schreiber stawia wniosek o przyznanie subwencji dla żydowskiego instytutu naukowego, którego centrala znajduje się w Wilnie w wysokości 1.000 zł., oraz interpeluje o budowę szkoły w Dz. VIII.

Rm. Wójcik przemawia za powiększeniem funduszu na walkę z analfabetyzmem i dopomina się o budowę szkoły w Dz. XVIII.

Rm. Stan. Nowak stwierdza przepełnienie szkół, co jest objawem groźnym.

Rm. ks. Kasprzyk proponuje, ażeby Miejska Kasa Oszczędności wybudowała co roku jedną szkołę.

Rm. Dr. Rafał Landau wypowiada się za przyznaniem subwencji dla Żydowskiego Instytutu Naukowego, a to z uwagi na 400-lecie Kochanowskiego, istnieje bowiem zamiar urządzenia w tym czasie w Krakowie wystawy starożytności polskich, będących w posiadaniu żydów. W końcu prosi o wydatną subwencję dla ochronki przy ulicy Mostowej.

W dalszej dyskusji zabierali głos: rm. Rymar, Oplustil i Chwastek.

W głosowanio Dz. VI z poprawką w § 29c podniesienia do zł. 2.000 i w § 29d do zł. 10.000 uchwalono.

Dz. VII. Kultura i sztuka.

Rm. Inż. Drobniak charakteryzuje przebieg sprawy budowy Muzeum Narodowego i jest zdania, że zbiory muzealne należy pomieścić na pewien czas na Wawelu.

Rm. Dr. Ehrenpreis wyraża zdanie, że próbny rok dzierżawy teatru miejskiego wypadł nieszczególnie, poczem dziękuje Prezydentowi m. za opiekę, którą roztacza nad Tow. Sztuk Pięknych.

Rm. Inż. Adelman przestrzega przed budową partjami Muzeum Narodowego, jak to proponowali jego przedmówcy i wskazuje na przykład Warszawy, gdzie budowa się nie powiodła.

Rm. Oplustil wyraża się ujemnie o wynikach artystycznych, osiągniętych w bieżącym sezonie przez teatr miejski.

Rm. ks. Kasprzyk wyraża żal, że w budżecie znalazła się tylko niewielka kwota na cele odnowienia kościoła Marjackiego i prosi o rychłe uporządkowanie placu Marjackiego.

Po przemówieniu rm. Marskiego, Haeckera, Potuczka i ks. Masnego Prez. Rolle stwierdza, że sprawa Muzeum Narodowego umyślnie nie jest umieszczona w budżecie. Jest to bowiem sprawa bardzo ważna i powinna się nią Rada miejska zająć osobno, co niebawem nastąpi. Oświadczenie Prezyd. Rollego przyjęła Rada m. oklaskami poczem Dz. VII uchwalono.

Dz. VIII. Zdrowie publiczne.

Rm. Marski zwraca uwagę na zaniedbanie cmentarza na Zwierzyńcu i domaga się jego uporządkowania.

Rm. Dr. Rafał Landau porusza sprawę cmentarza żydowskiego, co wywołuje ostrą dyskusję między nim a rm. Dr. Schreiberem i rm. Holeksą.

W dalszej dyskusji zabierali głos rm. Dr. Emilewicz, Inż. Adelman, Rymar, poczem Dz. VIII. uchwalono.

Przewodniczący wobec spóźnionej pory zamyka posiedzenie o godzinie 23·50.

III. posiedzenie budżetowe z dnia 28 marca 1930 r. w kad. XVII.

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ Witołd Ostrowski,
„ Dr. Ludwik Schneider,
„ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **63**.
Początek posiedzenia o godz. **18**.

Dalszy ciąg obrad nad budżetem r. 1930/31.

Dz. IX. Opieka społeczna.

Rm. Przybyś podnosi, że szerokie rzesze robotnicze znajdują się w ciężkich warunkach gospodarczych.

Rm. Pachoński występuje przeciwko pladze włóczęgostwa i żebractwa.

Rm. Oplustil zwraca uwagę na psychozę sportu wśród młodzieży i na wałęsanie się młodzieży szkolnej po mieście.

Rm. Puchałka stwierdza, że opieka społeczna jest w budżecie miasta Krakowa uwzględniona w jak najszerszej mierze. Kwota przeznaczona na ten cel sięga wysokości jednej ósmej budżetu.

Jest to jeden z najsprawniejszych działów. Zauważa, że schroniska dla bezdomnych powinny być rozszerzone, a niedomagania usunięte. Porusza wreszcie sprawę dożywiania dzieci ubogich.

Rm. Dr. Schreiber zgłasza wniosek o przeznaczenie 300.000 zł. na budowę domu dla bezdomnych.

Refer. Dr. Krzetuski sprzeciwia się wnioskowi, ponieważ wnioskodawca nie podaje źródła pokrycia tego wydatku.

W głosowaniu Dz. IX uchwalono.

Dz. X. Popieranie rolnictwa.

Rm. Kęsek prosi o większą opiekę nad rolnictwem.

W głosowaniu Dz. X uchwalono.

Dz. XI. Popieranie przemysłu i handlu.

Rm. Kluczka zgłasza rezolucję o przeznaczenie kwoty 500.000 zł. na urządzenie hali targowej.

W odpowiedzi Prez. Rolle zaznacza, że wniosek ten wzięty będzie pod uwagę przy obradach nad pożyczką inwestycyjną.

W dalszej dyskusji przemawiali rm. Pachoński, rm. Breuer i Inż. Adelman, który porusza sprawę ochrony miasta przed powodzią.

Po wyjaśnieniu Prez. Rollego i refer. Dr. Krzetuskiego Dz. XI uchwalono.

Dz. XII. Bezpieczeństwo publiczne.

Dz. XII uchwalono bez dyskusji

Dz. XIII. Różne.

Dz. XIII uchwalono bez dyskusji.

Wydatki nadzwyczajne.

Dz. I. Administracja ogólna.

Dz. I uchwalono bez dyskusji.

Dz. II. Majątek komunalny.

Rm. Rosenzweig wnosi o podwyższenie pozycji 142 do kwoty 1,500.000 zł.

W głosowaniu wniosek rm. Dr. Rosenzweiga odrzucono.

Dz. II uchwalono bez zmian.

Dz. III. Przedsiębiorstwa komunalne.

Dz. III. uchwalono bez zmian.

Dz. V. Drogi i place publiczne.

Rm. ks. Masny wnosi o wstawienie kwoty 120.000 złotych na cele urządzenia ulicy św. Anny.

W głosowaniu Dz. V z poprawką rm. ks. Masnego uchwalono.

Dz. V a. Pomiary i plany rozbudowy miasta.

Dz. V a uchwalono bez zmiany.

Dz. VI. Oświata.

Uchwalono bez zmiany.

Dz. VII. Kultura i sztuka.

Rm. Marski prosi o subwencję dla szkoły muzycznej im. Żeleńskiego.

Dz. VII uchwalono bez zmiany.

Dz. VIII. Zdrowie publiczne.

Rm. Dr. Rosenzweig porusza sprawę przyjmowania robotników przez przedsiębiorcę w Zarządzie ogrodów miejskich i zakłada protest z uwagi na naruszenie statutu m.

Wyjaśnień w tej sprawie udziela gener. refer. Dr. Krzetuski.

Dz. VIII uchwalono bez zmiany.

Dz. IX. Opieka społeczna.

Rm. Dr. Juljan Nowak wnosi o przyznanie na budowę domu im. ks. Piotra Skargi kwoty 5.000 zł.

Dz. IX. z poprawką rm. Dr. Juljana Nowaka uchwalono.

Dz. X. Popieranie rolnictwa.

Dz. XI. Popieranie przemysłu i handlu.

Dz. XII. Bezpieczeństwo publiczne.

Dz. XIII. Różne.

Dz. X—XIII uchwalono bez zmian.

Dochody zwyczajne.

Dz. I. Majątek komunalny.

Rm. Holeksa porusza sprawę sprawozdania Jaworznickich komunalnych kopalń węgla i Krakowskiej Spółki tramwajowej.

W odpowiedzi Prez. Rolle wyjaśnia, że na najbliższem posiedzeniu Rady m. złoży w tych sprawach szczegółowe sprawozdania.

W głosowaniu Dz. I. uchwalono.

Dz. II. Przedsiębiorstwa komunalne.

W głosowaniu Dz. II. uchwalono.

Dz. III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X. i XI.

Na wniosek rm. Dr. Rosenzweiga Dz. III. do XI. uchwalono traktować łącznie.

W dyskusji zabierali głos: rm. Kluczka, Siemek i Puchałka.

W głosowaniu Dz. III—XI uchwalono.

Dochody nadzwyczajne.

Dz. I, II, IV i VII. Ze sprzedaży i likwidacji majątku, subwencje i dotacje, pożyczki, różne.

Dz. I, II, IV i VII uchwalono bez zmian.

Przedsiębiorstwa komunalne.

Na wniosek rm. Dr. Ehrenpreisa uchwalono budżety przedsiębiorstw komunalnych traktować łącznie.

Rm. Holeksa zapytuje o sprawę budowy drugiego rurociągu wodociągowego.

W odpowiedzi Prez. Rolle wyjaśnia, że kwestja budowy rurociągu wodociągowego jest niezmiernie pilną, pertraktacje o pożyczkę na ten cel dobiegają końca, spodziewa się, że sprawa będzie pomyślnie załatwioną tak, że z początkiem maja br. przystąpi się do budowy drugiego rurociągu wodociągowego.

W głosowaniu budżety: Wodociągu m., Elektrowni m., Gazowni m., Rzeźni m. wraz z Chłodnią, Fabryką lodu i Kafilerją, Miejskiej Wytwórni mydła, Miejskich Zakładów Ceramicznych, Miejskiego Składu węgla i drzewa, Miejskiej Piekarni mechanicznej, Miejskich Składów towarowych, Zakładu czyszczenia miasta, Miejskich Zakładów samochodowych uchwalono bez zmian.

Ustawa skarbowa.

Generalny sprawozdawca budżetowy rm. Dr. Krzetuski zgłasza następujące wnioski:

Rada m. uchwali:

1) zatwierdza się przedłożone budżety, administracyjny, oraz przedsiębiorstw gminnych;

2) opodatkowani w mieście Krakowie uiszczać będą podatki i opłaty wyszczególnione w dochodach zwyczajnych w dziale VIII, IX i X;

3) Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w roku 1930/31 stałą opłatę wodociągową, jak w roku bieżącym, w wysokości 5% czynszu podstawowego, ustalonego dla wymiaru podatku od nieruchomości;

4) upoważnia się Prezydenta Miasta do przenoszenia kredytów, zamieszczonych w budżecie (virement)

w granicach jednego i tego samego paragrafu (z pozycji na pozycję) wyłącznie w wydatkach rzeczowych. Uchwalono.

Budżet dołącza się do protokołu. Przewodniczący Prezydent inż. Rolle odczytuje zgłoszone w czasie obrad Komisji budżetowych i Rady m. wnioski i rezolucje, które Rada m. skierowała do odnośnych Sekcyj i Komisyj, względnie uchwaliła.

W końcu stwierdza, że cały budżet na rok 1930/31 został przez Radę m. uchwalony poczem dziękuje członkom Rady m. za ofiarną i wytrwałą pracę w czasie obrad Komisji budżetowej i Rady m., oraz za ofiarną pracę generalnemu sprawozdawcy rm. Dr. Karolowi Krzetuskiemu, Wiceprezydentom m., Naczelnikom Wydziałów, Dyrektorowi Miejskiej Izby Obrachunkowej, oraz Dyrektorom Zakładów miejskich.

Prezydent inż. Karol Rolle podaje do wiadomości Rady m., że obrady nad budżetem toczyły się przy bardzo licznym komplecie członków Rady m. a to:

I.	posiedzenie budżetowe przy komplecie	76 rm.
II.	„ „ „ „	68 „
III.	„ „ „ „	63 „

Obrady obejmowały 14 godzin.

Ustalenie kontyngentu mowców i czasu dało bardzo dobre wyniki. Poruszono wszystkie ważne sprawy oszczędzając czas obrad. Statystyka zużytego czasu przedstawia się następująco:

Zjednoczenie mieszczańskie zabierało głos 21 razy przy 209 minutach.

Klub P. P. S.	15 razy przy	154 minutach.	
„ Ch. D.	23 „ „	146 „	
„ N. D.	4 „ „	38 „	
„ Pracy Gosp.	7 „ „	37 „	
„ tzw. „Dzikich“	10 „ „	84 „	

poczem przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 21·30.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 1 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Sekcji I. Rady miasta,** na którem uchwalono wybrać subkomitet do zbadania na miejscu sprawy zabudowania i parcelacji gruntu przy ul. Szlak i Krowoderskiej celem przedstawienia wniosków Radzie miejskiej, oraz zatwierdzono plan zabudowania gruntów Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń przy ul. Basztowej.

Dnia 2 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Sekcji I. Rady miasta,** na którem rozpatrywano plan zabudowania gruntów przy ul. Szlak i Krowoderskiej. Po wysłuchaniu sprawozdania subkomitetu, który sprawę zbadał na miejscu, zatwierdzono przedłożone wnioski i uchwalono je przedłożyć Radzie m.

Dnia 3 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem po wygłoszeniu exposé przez Wiceprezydenta m. Dra Ignacego Landaua wybrano jeneralnym referentem na Radę miasta radcę m. Dra Karola Krzetuskiego i przeprowadzono ogólną dyskusję nad przedłożonym preliminarzem.

Dnia 6 marca r. b. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Piotra Wielgusa, a później Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem uchwalono Dział I. i II. przedłożenia budżetowego.

Dnia 7 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem uchwalono Dział III, IV, V, Va i VI przedłożenia budżetowego.

Dnia 7 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ludwika Schneidera, **posiedzenie subkomisji wodociągowej Rady miasta,** na którem uchwalono budowę II-go rurociągu tłocznego z Bielan do zbiornika zwierzynieckiego i rurociągu grawitacyjnego od zbiornika zwierzynieckiego do ul. Wolskiej, na co wstawioną zostanie do budżetu na r. 1930/31 kwota zł. 2.500.000.

Dnia 10 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem uchwalono Dział VII i VIII przedłożenia budżetowego.

Dnia 11 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem uchwalono Dział IX, X, XI, XII, XIII i wydatków nadzwyczajnych przedłożenia budżetowego.

Dnia 12 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem uchwalono wszystkie działy dochodów zwyczajnych i nadzwyczajnych przedłożenia budżetowego.

Dnia 13 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem uchwalono budżety wszystkich przedsiębiorstw komunalnych.

Dnia 17 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji budżetowej Rady miasta,** na którem przegłosowano wnioski i rezolucje zgłoszone w czasie obrad Komisji nad preliminarzem budżetowym.

Dnia 20 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miasta,** na którem zatwierdzono program robót kanałowych i drogowych na sezon budowlany 1930/31, przyjęto wnioski Magistratu w sprawie dostawy materjałów budowlanych, roz-

strzygnięto oferty na budowę kanalizacji koło przyszłej Bibljoteki Jagiellońskiej, oraz zatwierdzono rzeczywiste koszta wykonanych w r. 1929/30 robót nawierzchniowych.

Odznaczenie P. Prezydenta Inż. Karola Rollego, P. Wiceprezydenta Dra Piotra Wielgusa i P. Kazimierza Witkiewicza, kustosza bibljoteki Miejskiego Muzeum Przemysłowego.

Dnia 3 marca b. r. odbyła się uroczystość dekoracji Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego gwiazdą komandorską orderu Białego Lwa, nadaną przez Pana Prezydenta Republiki Czechosłowackiej T. G. Masaryka. Dokoracji dokonał konsul czechosłowacki w Krakowie p. Dr. Maixner.

Dnia 19 marca b. r. Pan Wojewoda Krakowski Dr. Mikołaj Kwaśniewski udekorował krzyżem oficerskim orderu „Odrodzenia Polski" P. Wiceprezydenta miasta Dra Piotra Wielgusa.

Dnia 2 marca b. r. odbyła się uroczystość dekoracji P. Kazimierza Witkiewicza, kustosza bibljoteki M. Muzeum Przemysł. rycerskim orderem Białego Lwa, nadanym przez Pana Prezydenta Republiki Czechosłowackiej T. G. Masaryka. Dekoracji dokonał konsul czechosłowacki w Krakowie p. Dr. Maixner.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w drukarni Miejskiego Muzeum Przem. pod kier. Stefana Baranowskiego w Krakowie, Smoleńska 9.

Nr. 4. Kraków, dnia 30 kwietnia 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

INŻ. STANISŁAW BIELIŃSKI.

PROJEKT HYDRAULICZNEGO ZBIORNIKA ENERGJI NA BIELANACH POD KRAKOWEM.

W nowem uprawnieniu na wytwarzanie i rozdział energji elektrycznej uznana została Elektrownia miejska w Krakowie za zakład użyteczności publicznej. Określenie to jest znamienne, bo stwierdza, jak głęboko w życie społeczne wniknęła potrzeba prądu elektrycznego. Zastosowanie energji elektrycznej do oświetlenia, przemysłu, handlu, celów lekarskich, gospodarstwa domowego i t. p. jest już tak powszechne, że przerwa w dostawie prądu choćby tylko krótkotrwała, wywołuje gwałtowne zaburzenia w normalnem życiu społecznem. Rzecz charakterystyczna, że przerwa w dostawie wody, trwająca nawet kilka dni, odczuwana jest jako wypadek przykry, ale jakoś ludność daje sobie radę i milcząco znosi tę przykrość jako dopust Boży, akt siły wyższej, natomiast niech tylko na kilka minut zabraknie prądu w mieście, natychmiast pojawią się sążniste artykuły w gazetach o nieporządkach w Elektrowni, o niedołężnej gospodarce miejskiej, telefon dzwoni nieustannie i wszyscy dopytują się natarczywie, kiedy nareszcie błąd będzie naprawiony i kiedy będzie prąd.

Niestety technika nie stoi jeszcze na tej wysokości, żeby można bez zastrzeżeń zapewnić stałą dostawę prądu. Przerwy w dostawie prądu są dzisiaj zjawiskiem dość częstem we wszystkich elektrowniach. Dzielą się na przerwy lokalne u konsumentów, zewnętrzne w sieci i w stacjach transformatorowych i przerwy w urządzeniach prądotwórczych, lub linjach przesyłowych, dostarczających hurtownie energję elektryczną elektrowniom do dalszego rozdziału.

Przerwy pierwszych dwóch kategoryj, wywołane błędami w instalacjach, przeciążeniem chwilowem, lub zwarciem przewodów, alboteż innemi wypadkami, nie są przedmiotem niniejszych rozważań.

Natomiast przerwy w urządzeniach prądotwórczych, lub w linjach przesyłowych, należą do kategorji tych, którym zaradzić można zapomocą zbiornika energji. Zbiornik energji ma jednak jeszcze jedno ważne zadanie do spełnienia. Wzmagające się z roku na rok zapotrzebowanie energji elektrycznej do oświetlenia wymaga — zwłaszcza w większych miastach — kosztownych inwestycyj maszynowych i kotłowych, które pracując tylko przez kilka godzin wieczornych, nie mogą być należycie wyzyskane. Jest to tak zwane szczytowe obciążenie, którego pokrycie w sposób rentowny stanowi dzisiaj problem głęboko rozważany we wszystkich elektrowniach. Zbiornik energji jest jednym ze sposobów rozwiązania tego problemu.

Zbiorniki energji elektrycznej.

Zbiorniki energji elektrycznej nie są rzeczą nową w przemyśle elektrownianym. W pierwszych elektrowniach ustawiano baterje akumulatorów, w których gromadzono na pewien okres czasu zapas energji elektrycznej. Zadanie takiego zbiornika było dwojakie. Przedewszystkiem służył do pokrycia szczytowego obciążenia w porach wieczornych, a następnie oddawał bardzo ważne usługi, obejmując dostawę prądu w razie nagłego zepsucia się maszyny prądotwórczej. Powszechne zastosowanie znalazł taki zbiornik energji, jako baterja akumulatorów, jedynie w elektrowniach prądu stałego.

Z chwilą powiększania się obszaru zasilania elektrowni i konieczności przejścia z prądu stałego na prąd zmienny, akumulatory elektryczne nie mogą mieć zastosowania. Wprawdzie w nowszych czasach lansują fabryki akumulatorów dla pokrycia szczytowego obciążenia i momentalnej rezerwy wielkie baterje akumulatorów nawet dla sieci prądu zmiennego, wielkie jednakże koszta inwestycyjne takiego urządzenia i znaczne koszta roczne, wywołane wskutek drogiej konserwacji i podwójnej transformacji prądu zmiennego na stały i naodwrót, stoją na przeszkodzie rozpowszechnianiu takich zbiorników. Koszt otrzymanej kilowatogodziny jest tak nieproporcjonalnie wysoki, że tylko bardzo bogate elektrownie, mające do dyspozycji tani kapitał,

mogą sobie na ten luksus pozwolić. Dążeniem nowoczesnych elektrowni jest rozwiązanie w sposób tańszy obu wyżej wspomnianych problemów pokrycia szczytowego obciążenia i momentalnej rezerwy.

Rezerwy maszynowe.

Jeżeli ma się przeprowadzić porównanie między różnemi sposobami pokrycia szczytowego obciążenia, to należy sobie przedewszystkiem zdać sprawę z potrzeby posiadania dostatecznych rezerw maszynowych i kotłowych. W czasach powojennych, gdy we wszystkich elektrowniach poczęła wzrastać bardzo gwałtownie konsumcja prądu, powstały trudności w uzyskaniu taniego kredytu długoterminowego, które uniemożliwiały elektrowniom dostosowanie inwestycyj do konsumcji. Radzono sobie w ten sposób, że w czasie najwyższego zapotrzebowania prądu uruchomiano wszystkie rezerwy maszynowe i kotłowe. Ten sposób pokrycia szczytowego obciążenia jest oczywiście najtańszy, kryje w sobie jednak to wielkie niebezpieczeństwo, że właśnie, kiedy rezerwy są najpotrzebniejsze, to ich może nie być, a w razie wypadku trzeba redukować produkcję prądu. Elektrownia krakowska pracuje w ten sposób od szeregu lat, bo przy silnym rozwoju konsumcji rezerwy albo są za małe, albo ich zupełnie niema. Stan ten jest anormalny i żaden sumienny właściciel elektrowni nie powinien do tego dopuszczać. Jakie powinny być rezerwy, to jest zależnem od wymagań, jakie się stawia bezpieczeństwu ruchu. W każdym razie należy przyjąć, że rezerwa powinna odpowiadać conajmniej największej jednostce maszynowej i kotłowej.

Jak przedstawiała się praca urządzeń prądotwórczych w roku 1929 w Elektrowni krakowskiej, podają poniżej podane wykresy. Produkcja wynosiła 35,250.902 kWh przy szczytowem obciążeniu dnia 10 grudnia 1929, wynoszącem 10.572 kW. Szczytowe obciążenie pokonano pracą następujących maszyn:

1 turbogenerator	o mocy 6.000 kW	=	6.000 kW
2 turbogeneratory	„ „ 3.000 „	=	6.000 „
2 parowe maszyny	„ „ 400 „	=	800 „
nieczynne były znajdujące się w remoncie			
2 turbiny	o mocy 750 kW . .	=	1.500 „
mimo więc zainstalowanej mocy			14.300 kW

praktycznie przy szczytowem obciążeniu 10.572 kW nie było żadnej rezerwy w turbinach. W razie jakiegokolwiek wypadku, wymagającego wstrzymania ruchu turbogeneratora o mocy 6.000 kW, powstałby niedobór prądu, którego Elektrownia nie byłaby w stanie pokryć. Szczęśliwie obyło się bez wypadku w sezonie zimowym. Licząc jednak w myśl powyższych wywodów największą jednostkę 6.000 kW jako rezerwę, dysponowała Elektrownia w roku 1929 mocą maszynową 8.300 kW, niewystarczającą dla szczytowego obciążenia.

Podział obciążeń.

Całoroczną produkcję w roku 1929 pokonano przy rozmaitych obciążeniach. Zasadniczo należy odróżnić 3 rodzaje obciążenia.

1) P o d s t a w o w e o b c i ą ż e n i e, trwające bez przerwy dzień i noc przez cały rok, którem wytworzono około 25% produkcji.

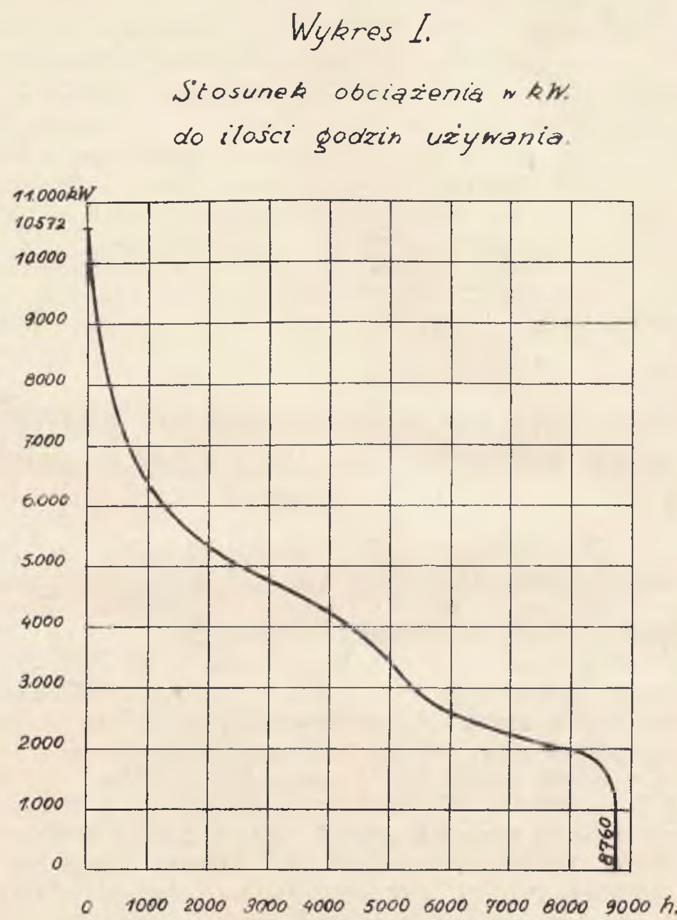
2) Ś r e d n i e o b c i ą ż e n i e, którem wytworzono około 58% całej produkcji.

3) S z c z y t o w e o b c i ą ż e n i e, występujące sporadycznie, którem wytworzono około 17% całej produkcji.

Z wykresów poniżej podanych można zdać sobie sprawę, jaki udział w całorocznej produkcji brały powyższe obciążenia.

Wykres I. przedstawia stosunek rocznego obciążenia w kW do ilości godzin użytkowania.

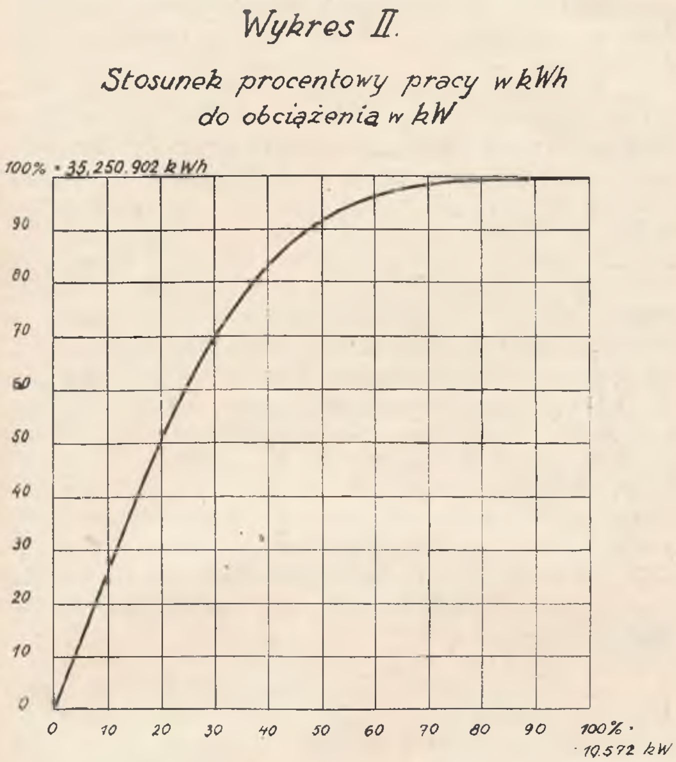
Wykres II. otrzymano przez integrację wykresu I.; przedstawia on stosunek procentowy w kW do produkcji w kWh.

Z wykresów tych można otrzymać następujący podział produkcji przy obciążeniach: 1) zasadniczem, 2) średniem i 3) szczytowem.

Produkcja kWh	%	godziny używania	Moc kW	%	Obciążenie
8,760.000	24,8	8.760	1.000	9,46	podstawowe
20,490.902	58,2	5.736	3.572	33,8	średnie
6,000.000	17,	1.000	6.000	54,74	szczytowe
35,250.902	100		10.572	100	

Z podziału powyższego wynika, że urządzenia prądotwórcze, potrzebne dla produkcji, przy podstawowem i średniem obciążeniu pracują ekonomicznie, są przez dużą ilość godzin w ciągu roku racjonalnie wyzyskane i koszta wyprodukowanej kWh są niskie. Natomiast dla pokonania szczytowego obciążenia pracować musi zespół maszynowy i kotłowy o dużej mocy, w przykładzie powyższym 6.000 kW, który zaledwie przez 1000 godzin rocznie może być wyzyskany tak, że koszt wyprodukowanej kWh jest bardzo wysoki.

Celem zorjentowania się jak wielka jest różnica kosztów produkcji jednej kWh przy podstawowem i średniem obciążeniu w stosunku do produkcji jednej kWh szczytowego obciążenia, wystarczy przeprowadzić kalkulację kosztów oprocentowania i amortyzacji inwestycyj i kosztów samego opału bez uwzględnienia rezerw, kosztów obsługi, napraw, smarów i t. p.

Przyjmujemy, że dla obciążenia podstawowego i średniego ustawiony będzie jeden zespół maszynowo-kotłowy o mocy 6.000 kW i taksamo dla szczytowego obciążenia jeden zespół maszynowo-kotłowy o mocy 6.000 kW.

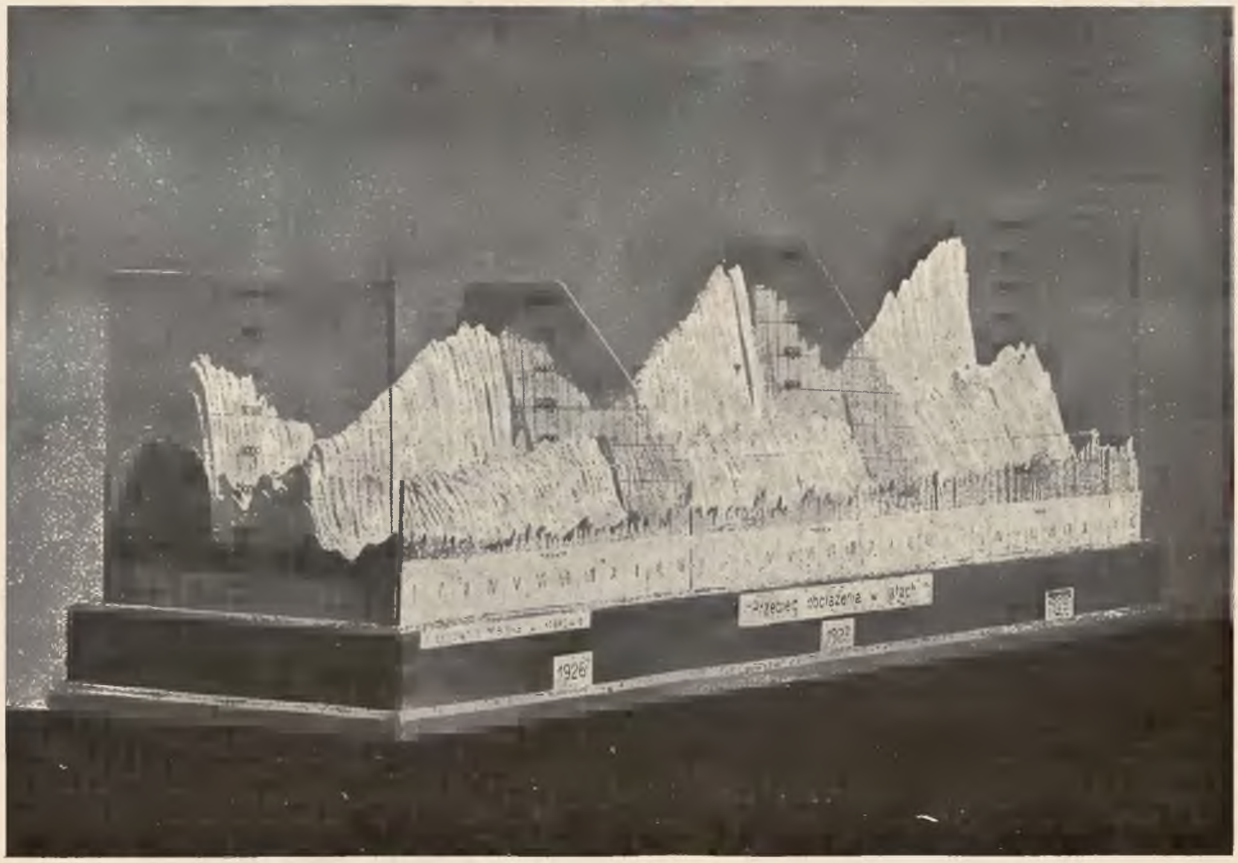
Koszt inwestycyjny 1 kW zainstalowanego należy przyjąć według cen dzisiejszych na Zł. 600·—, a roczne koszta stałe (oprocentowanie i amortyzacja) przy dzisiejszych warunkach kredytowych na 17% od kapitału.

W obu wypadkach wyniesie kapitał inwestycyjny Zł. 3,600.000.

W wypadku pierwszym wyniosą roczne koszta produkcji:

a) koszta stałe 17% od Zł. 3,600.000 = Zł. 612.000
b) koszta opału — 4 gr/kWh
29,250.902 kWh × 0.04 Zł. . . = „ 1,170.000
Zł. 1,782.000

czyli koszt jednej kWh $\frac{1,782.000}{29,250.902}$ = 6.09 gr/kWh.

Wzgórza obciążeń Elektrowni krakowskie w latach 1926, 1927 i 1928.

W wypadku drugim wyniosą roczne koszta produkcji:

a) koszta stałe 17% od Zł. 3,600.000 = Zł. 612.000
b) koszta opału 6,000.000 kWh × 4 gr. = „ 240.000
Zł. 852.000

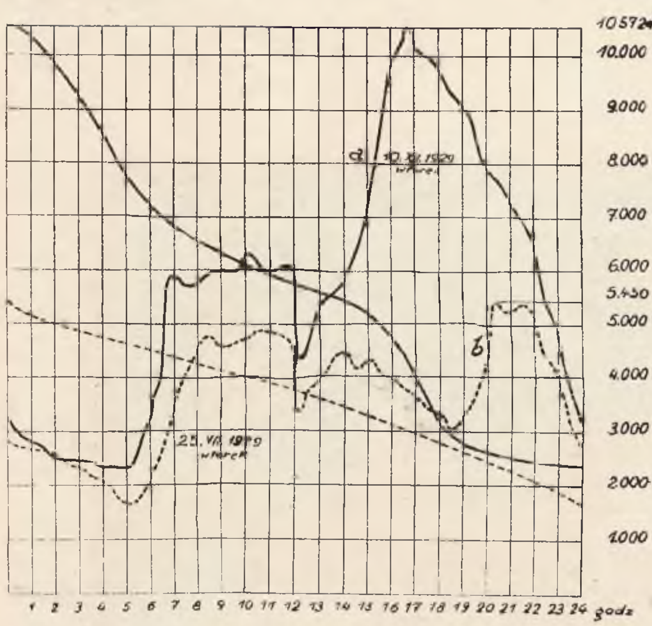
czyli koszt jednej kWh $\frac{852.000}{6,000.000}$ = 14.2 gr/kWh

Już z tego pobieżnego obliczenia widać, że kWh szczytowego obciążenia jest przeszło 2 razy droższa od kWh podstawowego i średniego obciążenia. Szczytowe obciążenie występuje w elektrowniach miejskich tylko wieczorem i osiąga swoje maximum tylko w porze zimowej.

Z podanego powyżej wzgórza obciążeń za lata 1926, 1927 i 1928 widać dokładnie, w jakim czasie te

Wykres III.

a - dzienne obciążenie w kW w zimie
b - " " " w lecie

szczyty się pojawiają. I tak w sezonie zimowym występuje bardzo wybitnie szczytowe obciążenie, które trwa jednak przez kilka zaledwie godzin (najwyższe szczytowe obciążenie 10.572 kW trwało w roku 1929 w dniu 10 grudnia o godz. 17·30 zaledwie 30 minut), natomiast w sezonie letnim szczytowe obciążenie jest znacznie niższe i przesuwa się na godz. 20-tą.

Wzgórza obciążeń są zestawieniem dziennych wykresów obciążeń, z których najniższy w lecie 1929 r. i najwyższy w zimie 1929 r. podane są na wykresie III. W wykresie zimowym wynosi szczytowe obciążenie 10.570 kW, a w wykresie letnim 5.430 kW.

Obniżenie podanych powyżej wysokich kosztów produkcji szczytowej możliwe jest przez rozłożenie pracy równomiernie na całą dobę, co można osięgnąć tylko przez akumulowanie energji w porach małego zapotrzebowania prądu, celem oddania jej w porze szczytowego obciążenia.

Sposobów do osiągnięcia tego celu jest kilka. Szwedzki inżynier Ruths zaprojektował gromadzenie pary w odpowiednich zbiornikach, przez co otrzymuje się równomierniejszą pracę kotłów przez całą dobę i zapas pary na wieczorne szczyty, zużywanej w specjalnie do tego celu skonstruowanych turbinach. Okazało się jednak, że tego rodzaju zbiorniki mogą mieć rentowne zastosowanie tylko w zakładach przemysłowych o dużem i zmiennem zapotrzebowaniu pary, natomiast w elektrowniach można osiągnąć zaledwie 3—5% obciążenia szczytowego przy znośnej rentowności. Jest to za mało stanowczo dla elektrowni, której szczytowe obciążenie w stosunku do najniższego jest znacznie większe. Jeżeli tylko przyjąć 30% pokrycia szczytowego obciążenia przez zbiorniki Ruthsa, to już koszta inwestycyjne zbiorników i specjalnej turbiny są za wysokie i otrzymana kilowatgodzina za droga. Jeżeli jeszcze zbiornik taki ma służyć jako momentalna rezerwa, co wymaga utrzymania w jałowym ruchu maszyny pod parą, to zużycie pary wzrasta niepomiernie i pogarsza jeszcze więcej rachunek rentowności.

Drugim sposobem jest ustawienie motoru Diesla. Ale i ten sposób okazuje się dla większych mocy, potrzebnych dla pokrycia szczytów, za drogi, a już w każdym razie nie można uważać motoru Diesla jako momentalnej rezerwy, bo chociaż czas uruchomienia motoru Diesla jest znacznie krótszy, niż uruchomienie parowej maszyny i kotłów, to jednak musi być zawsze dłuższa lub krótsza przerwa w dostawie prądu, czego należy unikać.

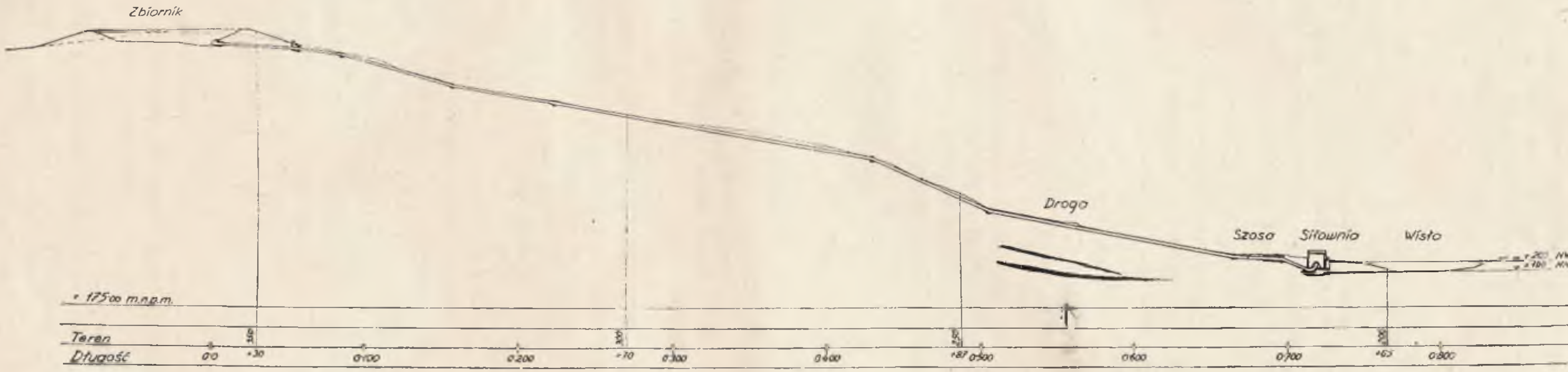
Hydrauliczne zbiorniki energji.

Zbiornikiem energji dla większych mocy jest zbiornik kinetycznej energji wodnej, którą w chwili zapotrzebowania zamienia się na energję elektryczną. Zbiornik rozwiązuje jednocześnie obydwa omawiane problemy, bo daje możność pokrycia szczytowego obciążenia i jest momentalną rezerwą w razie przerw. Zbiorniki hydrauliczne są już dawno stosowane przy elektrowniach wodnych, gdzie przez pompowanie wody w czasach małego obciążenia lub przez zapory wodne można gromadzić energję wodną, zależnie od miejscowych warunków, na dnie, tygodnie, a nawet miesiące.

Nowszem jest zastosowanie zbiorników hydraulicznych w elektrowniach kalorycznych. Myślą zasadniczą takiego urządzenia jest pompowanie wody nocą w godzinach małego zapotrzebowania prądu, zapomocą pomp elektrycznych do zbiornika wysoko położonego i opróżnianie tego zbiornika w wieczornych godzinach szczytowego obciążenia przez spuszczanie wody do turbin wodnych, sprzężonych z generatorami elektrycznemi, celem zamiany energji wodnej na elektryczną. W ten sposób wykonuje woda ruch wahadłowy między dolnym a górnym poziomem. Ponadto nagromadzona woda może służyć jako natychmiastowa rezerwa w razie przerw w dostawie prądu na czas potrzebny do uruchomienia dalszych rezerw parowych.

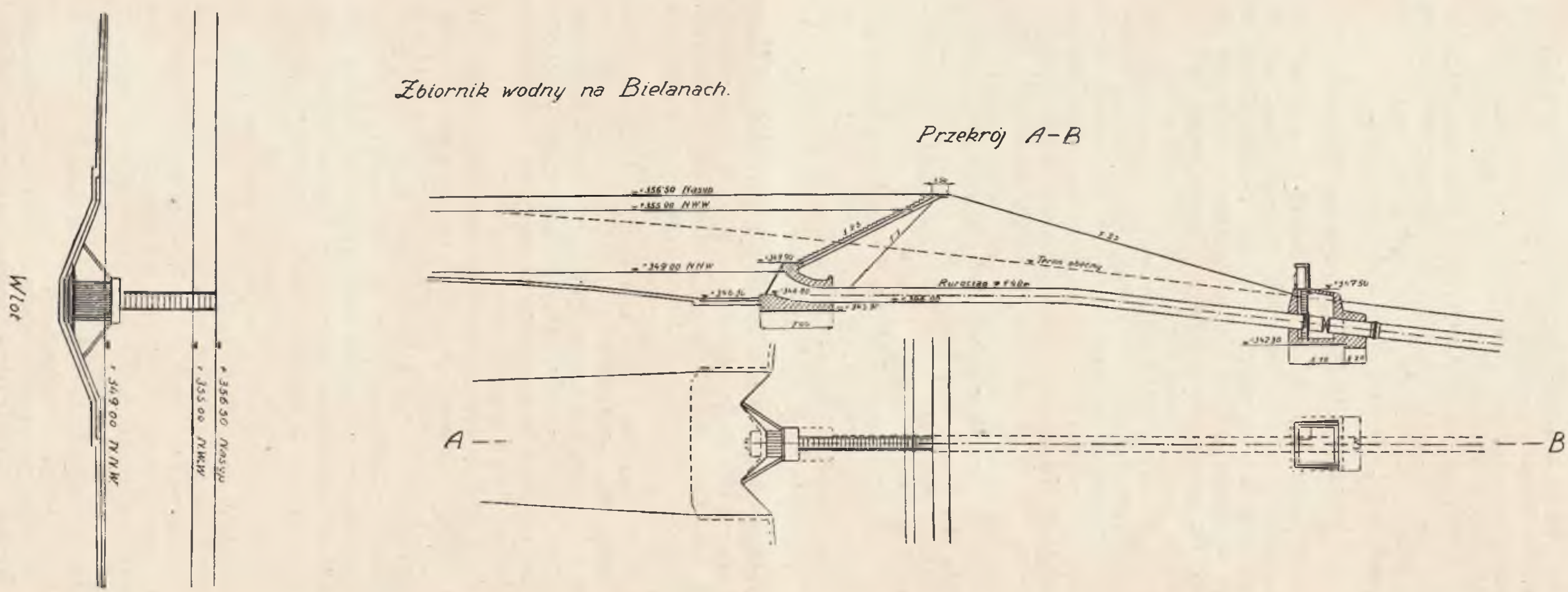
Warunkiem takiego urządzenia jest posiadanie takiej różnicy poziomów, jaka jest konieczna dla uzyskania potrzebnej mocy. Niewiele miast ma takie warunki.

Profil podłużny rurociągu siłowni zbiornikowej na Bielanach.

Zbiornik wodny na Bielanach.

Przekrój A–B

Może w najidealniejszych warunkach znajduje się miasto Kraków, posiadające na Bielanach górę, której szczyt położony jest około 150 m. nad poziomem Wisły, płynącej u stóp tej góry.

Warunki te musiały nasunąć myśl stworzenia na tej górze basenu wodnego, do którego pompowana z Wisły woda stanowiłaby zbiornik energji wodnej, mogącej być zamienioną w energję elektryczną.

Projekt zbiornika wodnego na Bielanach.

W pierwszej linji należało ustalić rozmiary takiego urządzenia. Polana Jacka Malczewskiego, znajdująca się na kocie 350, a więc w stosunku do koty Wisły 204 na wysokości 146 m ponad poziomem Wisły jest tak wielka, że rozmiary zbiornika wodnego mogą być dowolnie przyjęte stosownie do potrzeb elektrowni.

W kalorycznych elektrowniach miarodajną dla określenia wielkości jest różnica szczytowego obciążenia w stosunku do najmniejszego i czas trwania szczytowego obciążenia. Jeżeli gromadzenie energji ma się odbywać jedynie przez pracę własnych urządzeń prądotwórczych, to do określenia wielkości urządzenia stacji pomp i zbiornika miarodajną jest moc urządzeń elektrowni i warunek możliwie równomiernej pracy maszyn i kotłów przez całą dobę, przez co uzyskuje się najlepsze wyzyskanie maszyn i kotłów i znaczną oszczędność w zużyciu węgla.

W Krakowskiej Elektrowni wchodzi ponadto w grę bardzo ważny czynnik. W kontrakcie, zawartym z Jaworznickiemi Komunalnemi Kopalniami Węgla o dostawę prądu dla Krakowa, ustalone są dwie ceny prądu, jedna dla mocy 6.000 kW przy 3.500 godz. używania, a druga znacznie niższa na energję 6.000 kW, pobraną ponad 3.500 godz. używania. Pierwsza cena, podana w kontrakcie na 5.9 gr. za 1 kWh do 3.500 godz. używania, warunkuje użycie prądu bezpośrednio do dostawy prądu dla konsumentów. Natomiast niższa cena 2.1 gr. za 1 kWh ponad 3.500 godz. używania zachęca do największego poboru tego prądu, bo cena ta jest niższa, niż koszty opału przy własnej produkcji. Konsumentów jednak, posiadających przeszło 3.500 godz. używania swej mocy zainstalowanej, jest bardzo mało. W Krakowie mamy ich zaledwie kilku.

Pobór prądu po cenie tak wyjątkowo niskiej pozostałby przeważnie na papierze, o ileby się nie udało stworzyć konsumenta, posiadającego większą ilość godzin używania. Takim konsumentem będzie sama Elektrownia, jeżeli wybuduje zbiornik wodny, z którego pokrywać będzie szczytowe obciążenie. Zbiornik ten będzie jednocześnie momentalną rezerwą w razie nagłych przerw w dostawie prądu z Jaworzna, wywołanych zaburzeniami atmosferycznemi, lub wypadkami w samej elektrowni jaworznickiej. Ponieważ moc zakontraktowana wynosi 6.00(kW, więc nasuwa się myśl określenia mocy pompy, turbiny i generatora w siłowni zbiornikowej na tę właśnie moc. Czas, podczas którego w ciągu roku moc 6.000 kW dla pokrycia szczytowego obciążenia będzie potrzebna, można określić na 1.000 godzin. Ilość energji elektrycznej, którą należy otrzymać ze zbiornika, oblicza się w ten sposób na $6.000 \times \times 1.000 = 6$ miljonów kWh.

Przy pompowaniu wody do zbiornika i pracy turbiny przy zamianie energji wodnej na elektryczną i przeniesieniu energji powstają straty tak, że wydajność takiego urządzenia można określić na 0.513, czyli że dla osiągnięcia 6 miljonów kWh musiałyby pompy wykonać pracę, zużywającą $\frac{6,000.000}{0.513} = 11,700.000$ kWh rocznie.

Ponieważ generator o mocy 6.000 kW daje jako motor moc 6.300 kW, co odpowiada 8.600 Km, przeto można przy wysokości manometrycznej 153 m. ustawić pompę na 3.15 m^3/sek., podczas gdy turbina przy 9.500 Km zużywałaby przy wysokości manometrycznej 140 m. 6 m^3/sek. wody. Z tego wynika, że dla otrzymania przez 1.000 godzin rocznie 6.000 kW praca pomp trwałaby 1.940 godzin. Jeżeli szczytowe obciążenie 6.000 kW trwać będzie 3 godziny dziennie, to do napełnienia zbiornika w porze nocnej najniższego obciążenia wymagać będzie 5.8 godz. pracy pomp o wydajności 3.15 m^3/sek., czyli przez 6 godz. nagromadzonoby wody 65.772 m^3, podczas gdy turbina zużywałaby podczas 3 godz. 64.800 m^3 wody. Wobec tego projektuje się zbiornik na użyteczną pojemność 66.000 m^3, który zajmie tylko część polany Malczewskiego od strony południowej o powierzchni 30.000 m^2 przy głębokości 7.5 m. i wahaniu poziomu wody około 6 metr. Celem opracowania szczegółowego projektu należy jeszcze przeprowadzić studja nad przepuszczalnością gruntu; według informacyj, otrzymanych od znawców terenu, grunt prawdopodobnie jest nieprzepuszczalny, tak, że zbędnem wydaje się budowanie zbiornika betonowego. Do projektu jeneralnego przyjęto zbiornik naturalny o kształcie owalnym, podanym na załączonym planie, otoczony wałem z nieprzepuszczalnego iłu. Szkarpa wału od strony wody w stosunku 1 : 2.5 umocniona będzie płytami betonowemi, ułożonemi na podłożu żwiru i piasku, celem ochrony przed działaniem wody. Szkarpy zewnętrzne w stosunku 1 : 3.5 pokryte będą darniną. Wierzch wału znajdować się będzie 1.5 m. ponad najwyższem poziomem wody, a rura dopływowa, zaopatrzona w sito, ułożona będzie w ten sposób, żeby jej górna krawędź znajdowała się 1.6 m. poniżej obniżonego poziomu wody.

Rurociąg, prowadzący od zbiornika do stacji pomp, posiadać będzie długość okrągło 730 m. przy średnicy w świetle 1.400 mm. Przy zbiorniku rura zaopatrzona będzie w 2 zawory, z których jeden posiadać będzie automatyczne urządzenie, zamykające dopływ wody wrazie pęknięcia rury. Rura zaopatrzona będzie w miejscach, w których zmienia kierunek, w odpowiednie umocowania, a poniżej każdego punktu umocowania znajdować się będą na rurze mufy dyletacyjne. Rurociąg wprowadzony zostanie do maszynowni, znajdującej się nad Wisłą, i przyłączony do agregatu pompy i turbiny. Turbina spiralna syst. Francisa będzie bezpośrednio osią poziomą połączona z generatorem o mocy 6.000 kW. Zapomocą sprzęgła połączony będzie generator z pompą na wysokie ciśnienie i pracować może jako motor synchroniczny, przyczem oddawać będzie moc 6.000 kW pompie, celem pompowania 3.15 m^3/sek. do zbiornika.

Dla pierwszego uruchomienia ustawiona będzie dodatkowa pompa z motorem asynchronicznym o wydajności 30 litr./sek., której zadaniem będzie wpompować do zbiornika tę ilość wody, jaka jest potrzebna

do uruchomienia za pośrednictwem turbiny generatora synchronicznego.

Ujęcie wody dopływowej na Wiśle będzie tak wykonane, żeby umożliwić swobodny dopływ 3.15 m^3/sek. wody do pompy.

Wyprodukowana energja transformowana będzie w transformatorze o mocy 8.000 KVA i kablem o napięciu 30.000 volt i długości 7 km. doprowadzona do Elektrowni, gdzie zapomocą drugiego transformatora zredukowane będzie napięcie na napięcie szyn zbiorczych 5.000 volt.

Koszta urządzenia.

Przybliżone koszta szacuje się, jak następuje:

1) Ujęcie wody na Wiśle, zbiornik wodny	Zł.	800.000·—
2) Maszynownia	„	200.000·—
3) Część maszynowa i rurociąg . .	„	1,100.000·—
4) Część elektryczna	„	800.000·—
5) Różne i nieprzewidziane	„	100.000·—
Razem . . .	Zł.	3,000.000·—

Obliczenie rentowności.

Oprocentowanie kapitału przyjmuje się na 9%. Natomiast amortyzację urządzeń można przyjąć znacznie mniejszą, jak przy urządzeniach kalorycznych, a mianowicie na 3·87% od kapitału zakładowego. Koszta konserwacji oblicza się średnio na 0·6% kapitału zakładowego.

Koszta roczne wyniosą więc:

A) Oprocentowanie kapitału złotych 3,000.000·— 9%	Zł.	270.000·—
B) Fundusz odnowienia średnio 3·87%	„	116.100·—
C) Konserwacja 0·6%	„	18.000·—
D) Obsługa	„	20.000·—
	Zł.	424.100·—
E) Koszta prądu 11,170.000 kWh × × 2·1 gr.	„	245.700·—
Razem koszta . . .	Zł.	669.800·—

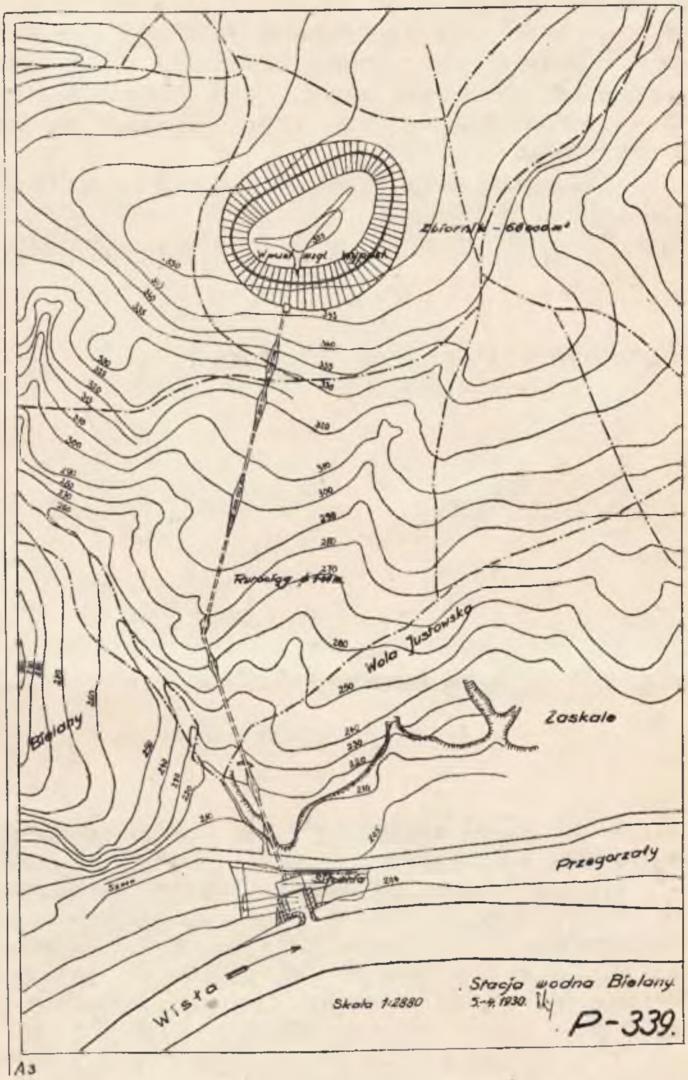
Otrzymana użyteczna ilość kWh = 6,000.000.

Koszt jednej kWh szczytowej wyniesie więc 11.17 grosza czyli, że koszt ten jest przy zbiorniku wodnym tańszy, niż koszt szczytowej kWh wytworzonej kalorycznemi urządzeniami, obliczony powyżej na 14·2 grosze, co daje roczną oszczędność Zł. 181·800·— przy otrzymanej ilości 6,000.000 kWh i 1000 godzin użytkowania.

Samo pokrywanie jednak szczytowego obciążenia nie uzasadniałoby dostatecznie potrzeby natychmiastowej budowy zbiornika wodnego, bo na razie moc zainstalowana jest wystarczająca. W roku obecnym ustawia się w Elektrowni turbinę przeciwprężną o mocy 1.400 kW tak, że ogólna moc wynosić będzie 15.000 kW i nie potrzeba nowych inwestycyj na pokrycie szczytowego obciążenia.

Daleko ważniejsze znaczenie posiada jednak zbiornik energji wodnej jako natychmiastowa rezerwa w razie przerwy w dostawie prądu z Jaworzna. Przerwa taka może nastąpić każdej chwili i dlatego należy — dopóki nie będzie zbiornika — mieć stale w pogotowiu 1 zespół maszynowo-kotłowy, któryby mógł natychmiast objąć produkcję brakującej mocy 6000 kW. Pogotowie to należy w ten sposób rozumieć, że dwa kotły będą się znajdować stale pod parą, a turbina o mocy 6000 kW w jałowym ruchu.

Zużycie węgla turbiny przy ruchu jałowym jest dosyć znaczne i wyniesie rocznie 13.140 ton węgla, co odpowiada rocznemu wydatkowi Zł. 311.418·—. Ponieważ kotły i turbina przy takim ruchu ulegają zu-

życiu, więc należy doliczyć do tych kosztów conajmniej 6% od wartości tego zespołu na fundusz odnowienia, czyli Zł. 180.000·— tak, że pogotowie kosztować będzie łącznie około Zł. 491.418·—, czyli więcej, niż roczne koszta zbiornika, gdyby tylko służył jako momentalna rezerwa. Kwota ta podraża przy produkcji 35,000.000 kWh koszt 1 kWh o 1.4 gr. — Zbiornik taki może być jednak celowo użyty do współpracy z innemi źródłami energji.

Współpraca różnych źródeł energji.

Problem współpracy różnych źródeł energji stał się aktualnym w ostatnich latach, skoro elektrownie nie chcąc, lub nie mogąc powiększać własnych urządzeń, zaczęły kupować energję elektryczną z zewnątrz. Najwcześniej rozwinęła się taka współpraca w Ameryce,

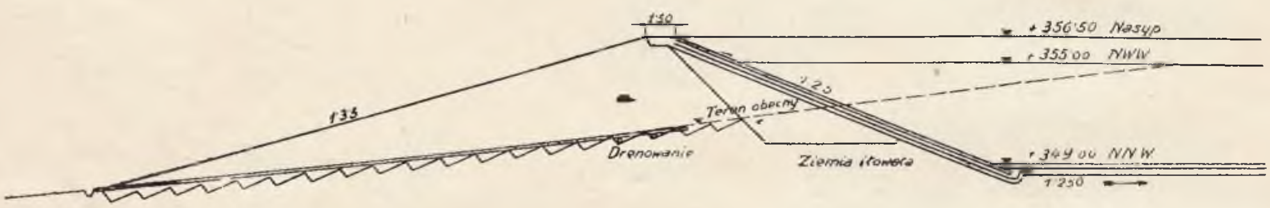
gdzie w większych miastach kilka elektrowni dostarcza prądu do wspólnej sieci. Zasilanie większych miast z kilku, od siebie niezależnych źródeł, zwiększa ponadto bezpieczeństwo dostawy prądu, bo koncentracja zbyt wielkich mocy w jednem miejscu miała w konsekwencji w razie wypadku poważniejsze przerwy w dostawie prądu. W Europie rozwinęła się współpraca elektrowni w większych centrach przemysłowych i w większych miastach przemysłowych na bardzo szeroką skalę. W miarę coraz większego rozwoju elektrowni okręgowych i zbliżenia się poszczególnych sieci do siebie, zagadnienie równoległej pracy, celem wzajemnej pomocy i wyzyskania wspólnych rezerw, wysunęło się na pierwszy plan.

Współpraca taka wymaga specjalnej organizacji ruchu. Rozdział pracy na poszczególne źródła energji musi być przeprowadzony celowo, ażeby urządzenia urządzenia prądotwórcze. Komplikuje tę współpracę konieczność utrzymania w ruchu jałowym rezerwy na wypadek przerwy w dostawie prądu z Jaworzna, bo wydatek na tę rezerwę jest nieprodukcyjny. Rozwiązanie korzystne i ostateczne problemu współpracy osiągnie się dopiero wtedy, gdy wybudowany będzie zbiornik wodny.

Współpraca zbiornika energji.

Idealnem będzie takie rozwiązanie zagadnienia współpracy, że urządzenia prądotwórcze w Elekrowni krakowskiej będą nieczynne, a służyć będą wyłącznie na wypadek przerw w dostawie prądu z Jaworzna. Pokrycie szczytowego obciążenia objąłby w całości zbiornik wodny, jak również dostawę prądu w razie przerwy w linji przesyłowej z Jaworzna na czas uruchomienia rezerw w Elektrowni.

Zbiornik wodny na Bielanach.

wszystkich źródeł energji były jak najekonomiczniej wyzyskane. Kierownictwo rozdziału współpracy musi być w jednem ręku, a poszczególne elektrownie muszą się dla wspólnego dobra podporządkować zarządzeniom kierownictwa. Program współpracy musi być perjodycznie ustalany z uwzględnieniem każdoczesnego zapotrzebowania prądu. Kierownictwo musi być stale informowane o stanie urządzeń prądotwórczych. Że taka współpraca wydała już rezultaty bardzo korzystne, o tem świadczą rozliczne sprawozdania. W Polsce na Górnym Śląsku i na Pomorzu mamy już cały szereg przykładów współpracy elektrowni, a założony świeżo Związek Kopalń Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego „Zelkop“ ze współudziałem Jaworzna ma także na celu taką współpracę i pomoc wzajemną.

Elektrownia krakowska przez zawarcie kontraktu z Jaworznickiemi Komunalnemi Kopalniami Węgla wchodzi również w okres współpracy dwóch oddzielnych źródeł energji, a nawet pośrednio współpracy całego „Zelkopu“.

Dopóki Kraków nie będzie posiadał zbiornika wodnego, współpraca kształtuje się dosyć łatwo. Kraków pobierać będzie kontraktowo 21,000.000 kWh rocznie z Jaworzna i pokrywać niemi będzie średnie obciążenie, a produkcję podstawowego i szczytowego obciążenia obejmą istniejące w Elektrowni krakowskiej

Biorąc dla ilustracji tego skrajnego wypadku jako przykład produkcję z roku 1929, współpraca Elektrowni krakowskiej i jaworznickiej ze zbiornikiem wodnym przedstawiałaby się następująco:

Produkcja na szynach zbiorczych wynosiła 35,000.000 kWh. Z tej ilości 21,000.000 kWh dostarczyłaby Elekrownia w Jaworznie, a 14,000.000 kWh zbiornik wodny. Ponieważ zbiornik ma być napełniany prądem z Jaworzna, więc dla otrzymania powyższych 14,000.000 kWh należałoby przy wydajności urządzenia zbiornika 0.513 pobrać z Jaworzna dodatkowo

$$\frac{14{,}000.000}{0.513} = 27{,}290.000 \text{ kWh}$$

tak, że ogólna dostawa prądu z Jaworzna wynosiłaby 21,000.000 kWh + 27,290.000 kWh = 48,290.000 kWh, co przy mocy 6.000 kW daje rocznie 8048 godzin użytkowania. Elektrownia Jaworznicka pracowałaby w ten sposób, przy tak wielkiej ilości godzin użytkowania, nadzwyczaj ekonomicznie. Należytość Jaworzna za powyższą ilość energji elektrycznej wynosiłaby przy uwzględnieniu dwóch stawek taryfowych 5.9 groszy za 3500 godzin używania i 2.1 gr. za moc 6.000 kW pobraną ponad 3500 godzin używania jak następuje:

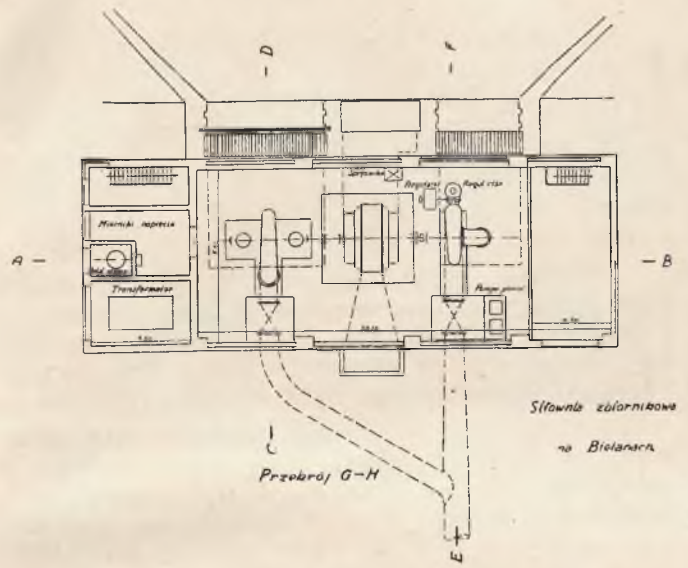
21,000.000 kWh	× 5.9 gr.	=	1,239.000·—	Zł.
27,290.000 „	× 2.1 „	=	573.000·—	„
Razem . . .			1,812.090·—	Zł.

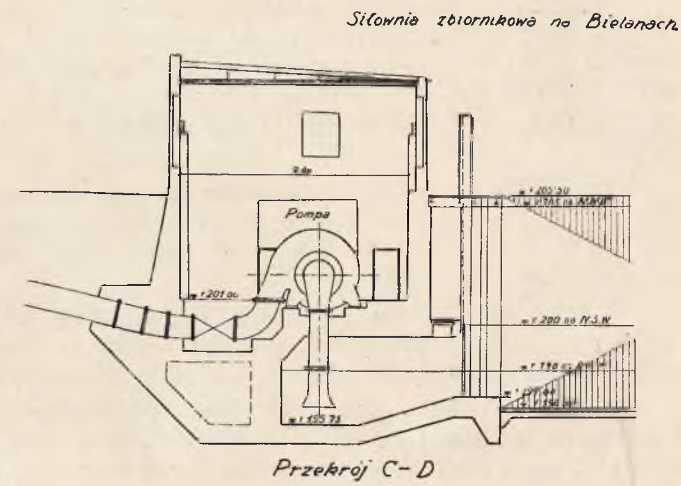
Ponieważ ilość efektywnie na szyny zbiorcze oddanych kWh wynosi 35,000.000 kWh, przeto koszt jednej kWh na szynach zbiorczych, odpowiadający dzisiejszym kosztom produkcji, wynosiłby

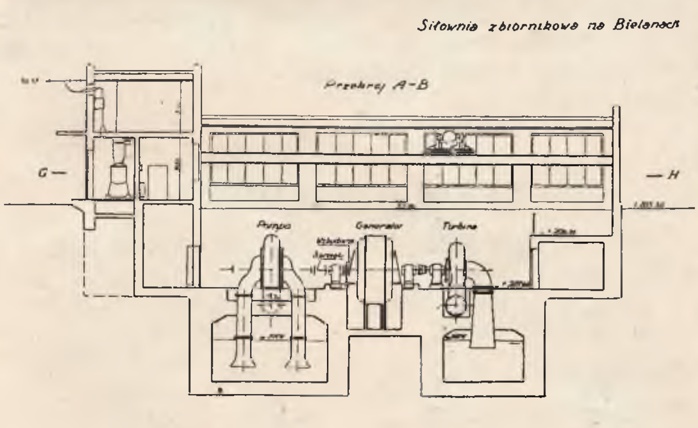
$$\frac{1,812.090}{35,000.000} = 5.2 \text{ gr.}$$

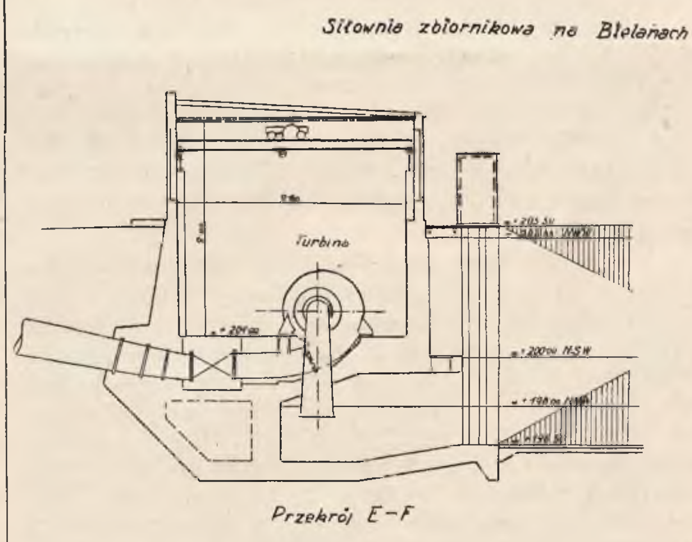
Przy takim rozdziale współpracy, urządzenia prądotwórcze byłyby nieczynne i służyłyby wyłącznie jako rezerwa, uruchomiana tylko w razie przerw w dostawie prądu z Jaworzna. Z takiej współpracy wynika cały szereg korzyści:

1) Oszczędności na kosztach produkcji, albowiem ruch jałowy zespołu maszynowo-kotłowego dla zabezpieczenia ciągłości dostawy prądu będzie zbyteczny. Oszczędność ta wynosi 1.4 gr. za kWh, czyli przy 35,000.000 kWh produkcji okrągło Zł. 490.000·—, tj. kwotę aż nadto wystarczającą na pokrycie rocznych kosztów oprocentowania i amortyzacji zbiornika.

2) Zaoszczędzenie dalszego powiększenia mocy urządzeń prądotwórczych na szereg lat. Obliczenie powyższe oparte jest na wynikach roku 1929, w którym szczytowe obciążenie wynosiło 10.570 kW. Najwyższa ilość kWh, jaką Jaworzno przy mocy 6000 kW może oddać, wynosi: $6000 \times 8760 = 52,560.000$ kWh, czyli o 4,270.000 kWh więcej, niż w powyższem obliczeniu przyjęto. Ilość ta odpowiada otrzymanej ilości 2,190.000 kWh ze zbiornika. Dopóki więc roczne zapotrzebowanie prądu nie przekroczy 37,190.000 kWh, a szczytowe obciążenie nie wyniesie więcej jak 12.000 kW, niepotrzeba będzie uruchomiać elektrowni krakowskiej. Przy dalszym wzroście zapotrzebowania trzeba będzie częściowo w okresie zimowym uruchomiać zespoły prądotwórcze w elektrowni aż do mocy szczytowej około 20.000 kW. Dopiero gdy moc szczytowa przekroczy 20.000 kW, a produkcja osiągnie około 60,000.000 kWh, trzeba będzie pomyśleć o dalszych inwestycjach,

albo o zwiększeniu poboru prądu z zewnątrz. Ponieważ roczny przyrost produkcji wynosi około 10% w stosunku algebraicznym, tj. około 3 — 4.000.000 kWh rocznie, sprawa powiększenia urządzeń prądotwórczych w Elektrowni, lub zwiększenia poboru z zewnątrz, stanie się aktualną dopiero za jakie 6—7 lat. Do tego czasu niewątpliwie dojdzie do skutku jeden z wielkich projektów elektryfikacyjnych tak, że zwiększenie produkcji polegać będzie na poborze prądu z innych źródeł energji i dalszej z niemi współpracy.

Posiadanie zbiornika wodnego, umożliwiającego pokrywanie szczytowego obciążenia, będzie dla Gminy ważnym atutem przy pertraktacjach o cenę prądu, gdyż zapewnić będzie można dostawcom energji elektrycznej dużą ilość godzin użytkowania średniego obciążenia.

3) Obniżenie kwot przeznaczonych na fundusz odnowienia, albowiem zespoły prądotwórcze nieczynne, nie ulegają w tym stopniu zużyciu, jak gdy biorą udział w produkcji.

4) Niepowiększanie personalu, potrzebnego do ruchu, a nawet możność częściowego wykorzystania personalu do innych robót.

5) Ekonomiczny ruch elektrowni jaworznickiej i obniżenie kosztów produkcji, co także może w myśl kontraktu doprowadzić do obniżenia stawki taryfowej.

Uwagi końcowe.

Koszta urządzenia zbiornika oparte są na orjentacyjnych projektach i obliczeniach firm zagranicznych jak Siemens-Schuckert, Escher-Wyss, Ganz i innych i nie mogą być ścisłe, albowiem tylko w przybliżeniu uwzględniają warunki miejscowe. Należałoby teraz przeprowadzić wyczerpujące studja, opracować szczegółowe kosztorysy i znaleźć odpowiednie fundusze na pokrycie inwestycyj.

Zbiorniki takie są już w całym szeregu miast wykonane. Do najwięcej znanych należy zbiornik wodny w Niederwartha, wybudowany dla elektrowni w Dreźnie. Różnica poziomów między dolnym a górnym zbiornikiem wynosi 140 m., a więc jest niższa, jak w Krakowie. Natomiast pojemność każdego zbiornika jest znacznie większa, bo wynosi 1,900.000 m^3. Woda wykonuje ruch wahadłowy między górnym a dolnym zbiornikiem zapomocą rurociągu o długości 1025 metrów i średnicy 3200 mm do wież wodnych, a od wież wodnych o długości 800 m i średnicy 3500 mm do siłowni zbiornikowej. Urządzenie w siłowni posiada 4 zespoły maszynowe, każdy o mocy 30.000 KM. Pełna rozbudowa przewidziana jest na produkcję szczytowej mocy 180.000 kW.

Największą instalację zbiornikową w związku z grupą elektrowni kalorycznych, jest urządzenie w Herdecke w Zagłębiu Ruhry w Niemczech. Pojemność urządzenia w Herdecke obliczona jest na 150 miljonów kWh rocznie, przy różnicy poziomów 160 m i pojemności zbiornika 1,500.000 m^3. Ustawione będą trzy grupy turbin z pompami i jedna grupa turbin bez pomp. Turbiny posiadają moc 48.500 KM.

Pozatem istnieje lub jest w budowie cały szereg zbiorników wodnych w łączności z elektrowniami wodnemi, których moc normalnie niewystarczająca na pokrycie obciążenia szczytowego, może być przez akumulowanie kinetycznej energji wodnej w czasie małego obciążenia bardzo znacznie powiększana na okresy szczytowego zapotrzebowania energji elektrycznej.

Miasto Monachium połączyło elektrownię kaloryczną i elektrownię wodną z urządzeniem zbiornika wodnego tak, że wszystkie trzy źródła energji pracują wspólnie na sieć miejską.

Z powyższego widać, że wszędzie istnieje dążność do jak najekonomiczniejszego zorganizowania współpracy różnych źródeł energji celem uniknięcia nierentownych inwestycyj maszynowych i racjonalnego pokrycia coraz więcej wzrastającego zapotrzebowania energji elektrycznej. Do tego celu ma służyć także zbiornik wodny na Bielanach i należy życzyć, żeby projekt ten mógł być jak najprędzej zrealizowany.

Wkońcu podaję ustęp artykułu p. t. „Elektryfikacja Polski" pomieszczonego w „Czasie" krakowskim z dnia 25 maja 1930, w którym profesor Politechniki Dr. Pomianowski w zupełności potwierdza celowość i korzyści hydraulicznego zbiornika energji:

„Nadmieniam, że stosunek wartości energji szczytowej do energji pozostałej części doby jest taki, iż opłaca się budować zbiorniki, do których jest woda pompowana energją nawet zakładów wyłącznie cieplnych i tak nagromadzoną wodę zużyć do popędu turbin w porach wieczornych szczytów. W procesie tym odzyskuje się tylko 50% energji włożonej w pompowanie, lecz nawet ta strata, wraz z kosztami budowy i utrzymania zakładu turbopompowego oraz kosztami instalacji zbiornika jest z dużym zyskiem pokryta przez korzyść jaką się osiąga ze sprzedaży szczytowej energji, wyprodukowanej nocnemi niezużytemi nadwyżkami energji cieplikowej".

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

L. I. 1234/930.

Cmentarz m. rakowicki.
Przekopanie kwater.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat zawiadamia interesowanych, że w najbliższym czasie będą przekopane na m. cmentarzu rakowickim groby ziemne czasowe, znajdujące się na kwaterze VI i XII (dla dorosłych), a nagrobki usunięte.

Zamieszczając poniżej wykaz pomników i krzyżów, znajdujących się na powyższych kwaterach, wzywa Magistrat strony interesowane, aby do dni 14-tu zgłosiły ustnie (z wydaną wpierw przez Zarząd cmentarza kartą zawierającą bliższe oznaczenie grobu) w Magistracie (Wydział I. gospodarczy, II. p., ofic., drzwi Nr. 37) w godzinach od 11 do 12·15 prośbę o pozostawienie

w nienaruszonym stanie odnośnego grobu na dalszy czasokres i uiściły przepisaną opłatę. O ileby interesowana strona zamierzała wydobyć szczątki zmarłych i przenieść je na miejsce stałe, należy wnieść do Magistratu prośbę o wyznaczenie miejsca za złożeniem opłaty, a do Miejskiego Urzędu Zdrowia osobną prośbę o zezwolenie na ekshumację zwłok.

Po upływie zakreślonego 14-dniowego terminu nagrobki i krzyże będą usunięte, a groby czasowe na tych kwaterach przekopane.

Usunięte nagrobki i krzyże z przekopanych grobów mogą interesowane strrony za udowodnieniem własności odebrać w Zarządzie cmentarza w terminie do dni 30-tu po ukończeniu przekopania powyższych kwater. Po upływie tego terminu zostaną powyższe nagrobki i krzyże sprzedane, a uzyskana ze sprzedaży kwota przeznaczona będzie na fundusz upiększenia cmentarza.

Kwatera VI. (dorośli)

L. p.	Imię i nazwisko pochowanego	Rok śmierci	Bliższe oznaczenie grobu
1	Głowacz Michał	1918	krzyż drewniany
2	Doskocil Edwin	1902	pomnik kamienny
3	Dyrek Wiktorja	„	„ „
4	Nieckowska Bronisława	1918	krzyż drewniany
5	Szymański Ferdynand	1902	pulpit kamienny
6	Rutkowska Emilja	„	krzyż. drewniany
7	Zaruba Jan	„	„ „
8	Piątek Antonina	1918	„ „
9	Bartoniczek Jan	1902	obramowanie beton.
10	Świderski Paweł	„	krzyż drewniany
11	Fijołek Jakób	„	pomnik kamienny
12	Oświęcimska Wiktorja	1919	krzyż drewniany
13	Schwabenthan Emilja	1880	pomnik kamienny
14	Sbytek Rozalja	1919	krzyż żelazny
15	Weigel Karol	„	pomnik kamienny
16	Jahn Karol	1902	obramowanie kamien.
17	Obrzydowska Franciszka	1916	krzyż drewniany
18	Jasiński Kazimierz	1902	„ „
19	Przeworski Józef	„	pomnik kamienny
20	Bąk Marja	1919	krzyż drewniany
21	Sokołowska Wiktorja	1920	„ „
22	Juszkiewicz Henryka	1919	obramowanie kamien.
23	Lachmayer Ignacy	1902	pomnik kamienny
24	Żądlik Marja	1919	krzyż drewniany
25	Jastrzębska Stanisława	„	obramowanie beton.
26	Niemiec Franciszka	„	pomnik kamienny
27	Florkiewicz Antonina	„	krzyż drewniany
28	Boczyńska Czesława	„	pomnik kamienny
29	Biernat Władysław	„	obramowanie beton.
30	Chrząszcz Wiktorja	„	krzyż drewniany
31	Nawarkiewicz Barbara	„	obramowanie beton.
32	Skrzywanek Julja	„	krzyż drewniany
33	Gawenda Marcin	„	„ „
34	Koprynia Franciszka	1918	„ „
35	Mróz Marja	1902	„ „
36	Majeran Leon	1919	„ „
37	Wójcicka Antonina	1906	pomnik kamienny
38	Stroński Kazimierz	1919	„ „
39	Kulma Magdalena	„	krzyż drewniany
40	Cieślak Marja	„	„ „
41	Gruszczyński Józef	„	obramowanie beton.
42	Chmura Jan	1902	pomnik kamienny
43	Walawenter Regina	„	obramowanie kamien.
44	Szwedo Jan	„	krzyż drewniany
45	Herbel Franciszka	1918	„ „
46	Kubik Julja	1902	„ „
47	Koprynia Jan	1918	„ „
48	Miętka Wawrzyniec	1919	obramowanie kamien.
49	Klimka Stanisław	„	krzyż drewniany
50	Łysiak Miron	1902	pomnik kamienny
51	Klein Ignacy	„	krzyż drewniany
52	Pydynkowska Paulina	1919	„ „
53	Witoszyńska Rozalja	„	krzyż żelazny
54	Białkiewicz Józeta	„	krzyż drewniany
55	Makotyn Andrzej	„	„ „
56	Garncarz Andrzej	„	pomnik kamienny
57	Wąsikiewicz Amalja	1880	„ „
58	Szynalik Józefa	1913	„ „
59	Szapiński Jan	1919	krzyż drewniany
60	Pamuła Jan	1902	pomnik kamienny
61	Sulikowski Jan	„	„ „
62	Porc Julja	1919	krzyż żelazny
63	Tarkowski Jan	„	„ „
64	Nencka Piotr	„	krzyż drewniany
65	Henzel Franciszek	„	pomnik kamienny
66	Kubiński Ludwik	„	krzyż drewniany
67	Piętak Marja	1918	krzyż blaszany
68	Dudkiewicz Cecylja	1902	pomnik kamienny
69	Trombars Wiktor	„	krzyż drewniany
70	Krasucki Józef	1919	„ „
71	Starnowski Adolf	1914	„ „
72	Stark Karol	1902	pomnik kamienny
73	Woźniak Helena	1919	obramowanie beton.
74	Czepiec Marja	„	krzyż drewniany
75	Stefańska Konstancja	1902	„ „
76	Calikowska Zofja	„	pomnik kamienny
77	Latuszke Marja	„	„ „
78	Wyligała Marja	1919	krzyż drewniany
79	Janas Marja	„	„ „
80	Tlappa Marja	1918	„ „
81	Korzeniowska Julja	1919	„ „
82	Gardecki Stanisław	1902	obramowanie kamien.
83	Łasiński Jan	„	krzyż drewniany
84	Jamróz Zofja	1919	pomnik kamienny
85	Strzeszyńska Barbara	1902	krzyż drewniany
86	Bezdek Marja	„	pomnik kamienny
87	Rybicka Marja	1919	„ „
88	Piwosz Franciszek	„	„ „
89	Ksienicka Augusta	„	krzyż żelazny
90	Masen Celina	„	krzyż drewniany
91	Sztorc Helena	1920	obramowanie beton.
92	Wilk Aleksandra	1919	krzyż drewniany
93	Piotrowska Bronisława	„	„ „
94	Domagalska Marja	1902	„ „
95	Holoubek Justyna	„	pomnik kamienny
96	Kozłowski Józef	„	obramowanie beton.
97	Pawlikowska Marja	1918	krzyż drewniany
98	Złomkiewicz Marja	„	krzyż żelazny
99	Niziński Jan	„	„ „
100	Czaputa Wojciech	„	obramowanie beton.
101	Jodłowska Bogumiła	1919	„ „
102	Seidel Jan	„	„ „

L. p.	Imię i nazwisko pochowanego	Rok śmierci	Bliższe oznaczenie grobu
103	Baczkowski Karol	1919	krzyż drewniany
104	Szynalik Marcelina	„	„ „
105	Kadulska Aniela	„	obramowanie beton.
106	Brzuszkiewicz Józefa	„	krzyż drewniany
107	Lewicki Dyonizy	1902	„ „
108	Kopta Rozalja	1919	„ „
109	Wojnarowski Wincenty	„	„ „
110	Giba Zofja	„	„ „
111	Bobrownicka Natalja	„	„ „
112	Witkowska Franciszka	„	„ „
113	Bińczycki Piotr	„	„ „
114	Wójcicka Róża	1902	pomnik kamienny
115	Chruścińska Julja	1919	krzyż drewniany
116	Gucwa Jadwiga	„	obramowanie beton.
117	Bator Salomea	„	krzyż drewniany
118	Urbańska Marja	„	„ „
119	Czuryło Zofja	1910	pomnik kamienny
120	Znaleźniak Jan	1919	krzyż drewniany
121	Żak Józef	„	„ „
122	Kulkiewicz Piotr	„	„ „
123	Nidec Józefa	„	„ „
124	Matej Rozalja	„	krzyż żelazny
125	Burek Paulina	„	krzyż blaszany
126	Mrożek Jan	1902	krzyż kamienny
127	Kądziela Katarzyna	1919	krzyż drewniany
128	Merz Roman	1902	pomnik kamienny
129	Figiel Wojciech	1919	obramowanie beton.
130	Dymek Feliks	1902	krzyż drewniany
131	Witwicka Aniela	„	obramowanie beton
132	Bąkowski Michał	„	krzyż drewniany
133	Freundlich Koloman	„	„ „
134	Tomaszyński Aleks.	1919	krzyż żelazny
135	Spytkowska Eufemja	„	krzyż drewniany
136	Diak Władysława	„	obramowanie beton.
137	Bielecki Tomasz	„	krzyż drewniany
138	Czopek Stanisław	„	„ „
139	Krzyżak Paulina	„	obramowanie beton.
140	Wierzbicki Paweł	„	krzyż żelazny
141	Ożarko Michał	„	krzyż drewniany
142	Sobierajski Franciszek	„	obramowanie beton.

Kwatera XII. (dorośli)

L. p.	Imię i nazwisko pochowanego	Rok śmierci	Bliższe oznaczenie grobu
1	Dębicka Emanuela	1902	krzyż drewniany
2	Konicki Dyonizy	1919	obramowanie kamien.
3	Mazanek Agnieszka	„	krzyż żelazny
4	Seligman Klara	„	krzyż drewniany
5	Koenig Karol	„	„ „
6	Prentki Franciszek	„	„ „
7	Kowalska Wiktorja	„	„ „
8	Kuźmiński Jan	„	„ „
9	Daniel Michał	1900	„ „
10	Sejma Władysław	1902	„ „
11	Bernal Marja	„	„ „
12	Pietrzyk Helena	1919	„ „
13	Stefańska Rozalja	1902	„ „
14	Panejko Józefa	1919	„ „
15	Flasza Ewa	„	„ „
16	Goryczko Stanisław	1902	„ „
17	Rogowski Jan	1908	krzyż drewniany
18	Mizińska Teofila	1912	„ „
19	Galas Paweł	1919	„ „
20	Lewicki Józef	„	„ „
21	Malawski Franciszek	1903	krzyż żelazny
22	Pec Anna	1919	„ „
23	Daczyńska Anastazja	„	krzyż drewniany
24	Krajewska Barbara	„	„ „
25	Huczek Tadeusz	„	krzyż żelazny
26	Kowalówka Piotr	„	krzyż drewniany
27	Ostrowska Marja	1903	pomnik kamienny
28	Grabarz Bronisław	„	krzyż żelazny
29	Stasiński Ludwik	„	pomnik kamienny
30	Pilarczyk Marja	1919	krzyż żelazny
31	Piątkowski Tomasz	„	pomnik kamienny
32	Kuźmo Wojciech	1903	obramowanie kamien.
33	Bojko Józefa	„	„ „
34	Kłosowski Franciszek	„	krzyż drewniany
35	Kubica Józefa	„	„ „
36	Krzywda Walenty	1919	„ „
37	Gawronek Szymon	„	„ „
38	Węgrzyn Konstancja	1903	„ „
39	Nowiński Herman	„	obramowanie kamien.
40	Schoenowitz Gustaw	„	pomnik kamienny
41	Kotecki Józef	„	krzyż drewniany
42	Piątek Stefanja	„	pomnik kamienny
43	Kaleta Tekla	1907	obramowanie kamien.
44	Adamska Agata	1903	krzyż drewniany
45	Mikulska Katarzyna	1919	„ „
46	Morgenstern Mieczysł.	1903	pomnik kamienny
47	Kramarska Mieczysł.	1919	krzyż drewniany
48	Błachowski Stanisław	1910	„ „
49	Gławisz Kamila	1919	„ „
50	Opolska Antonina	1903	„ „
51	Schuh Rudolf	1919	obramowanie beton.
52	Wójcikiewicz Karolina	„	krzyż drewniany
53	Leszczyński Konstanty	„	krzyż żelazny
54	Żelazna Marja	„	krzyż drewniany
55	Odrzywołek Antonina	1918	„ „
56	Wendy Jan	1903	pomnik kamienny
57	Burza Jan	1906	krzyż drewniany
58	Kulewicz Helena	1919	„ „
59	Wasilewska Halina	„	„ „
60	Tobińska Joanna	„	obramowanie kamien.
61	Nierek Piotr	„	krzyż żelazny
62	Witoszyńska Albertyna	1920	krzyż drewniany
63	Kawa Stefan	„	„ „
64	Bąkowska Małgorzata	1919	krzyż blaszany
65	Jasiński Franciszek	1903	krzyż drewniany
66	Kopińska Antonina	„	„ „
67	Samulski Kazimierz	„	„ „
68	Kamińska Zofja	1919	obramowanie beton.
69	Blak Antoni	„	krzyż drewniany
70	Gaczek Marja	1903	„ „
71	Nalepa Franciszek	„	„ „
72	Tarkowska Julja	1919	„ „
73	Kosiarski Ludwik	1903	pomnik kamienny
74	Gacek Karol	1919	obramowanie beton.
75	Bularz Aniela	1903	krzyż drewniany
76	Siemieńska Julja	1919	„ „
77	Pruga Marja	1903	„ „

L. p.	Imię i nazwisko pochowanego	Rok śmierci	Bliższe oznaczenie grobu
78	Rzechak Emilja	1919	pomnik kamienny
79	Kahl Bronisława	„	krzyż blaszany
80	Czarnik Anna	„	krzyż drewniany
81	Augustyn Józef	„	krzyż żelazny
82	Lenartowicz Stanisława	„	krzyż drewniany
83	Nowińska Bronisława	1918	obramowanie beton.
84	Gąsiecki Karol	1919	krzyż drewniany
85	Weiss Witold	1903	pomnik kamienny
86	Gawlik Franciszka	1912	„ „
87	Mroczek Marcelina	1903	krzyż drewniany
88	Schultz Edward	„	„ „
89	Korbutowicz Wacława	„	„ „
90	Ślebodzińska Wanda	„	pomnik kamienny
91	Chudzik Jadwiga	1919	krzyż drewniany
92	Banaś Salomea	„	„ „
93	Bartnicki Władysław	„	„ „
94	Siatka Jan	„	„ „
95	Machula Jan	„	„ „
96	Zamarska Marja	„	„ „
97	Sośnierz Helena	„	„ „
98	Michalski Antoni	1903	„ „
99	Sopiński Józef	„	„ „
100	Zdechlikiewicz Michał	1919	„ „
101	Musiał Konstancja	„	„ „
102	Ortyńska Stefanja	1903	pomnik kamienny
103	Hnatkiewicz Marja	„	„ „
104	Mroziński Hipolit	„	krzyż drewniany
105	Ćwiżewicz Katarzyna	„	„ „
106	Rudzińska Anna	1919	krzyż żelazny
107	Miceusz Franciszek	„	obramowanie beton.
108	Nosal Ferdynand	1903	krzyż drewniany
109	Kłos Tekla	1919	krzyż żelazny
110	Jastrzębska Marja	„	krzyż drewniany
111	Nossek Wiktor	1903	obramowanie beton.
112	Kawa Franciszek	1919	pomnik betonowy
113	Wos Mikołaj	„	pulpit kamienny
114	Szum Kornel	„	obramowanie beton.
115	Romańska Aniela	1903	pomnik kamienny
116	Gredel Stanisław	1919	krzyż drewniany
117	Stróż Andrzej	„	obramowanie beton.
118	Trzepaczka Regina	1920	krzyż drewniany
119	Klisiewicz Klara	1903	„ „
120	Zawada Jan	1919	obramowanie beton.
121	Juszczyk Walenty	„	pulpit kamienny
122	Proksz Karolina	„	pomnik kamienny
123	Kopytko Magdalena	„	krzyż drewniany
124	Wójcik Marja	„	krzyż żelazny
125	Wilkoszewska Janina	„	obramowanie beton.
126	Bieda Szczepan	„	krzyż drewniany
127	Setkowicz Jacenty	„	krzyż żelazny
128	Makowski Antoni	„	krzyż drewniany
129	Gałasińska Marja	„	„ „
130	Jakobi Wiktorja	„	„ „
131	Wodziński Władysław	„	krzyż żelazny
132	Adamek Józefata	1918	krzyż drewniany
133	Schwalb Emilja	1903	pomnik kamienny
134	Kuczmierczyk Jakób	„	krzyż drewniany
135	Pawłowski Aleksander	„	pomnik kamienny
136	Michał Andrzej	1919	krzyż drewniany
137	Oremus Agnieszka	1913	pomnik kamienny
138	Hrczan Józefa	1919	krzyż drewniany
139	Jurkowski Mieczysław	1903	pulpit kamienny
140	Adamski Maciej	1919	krzyż żelazny
141	Obtułowicz Anna	1904	„ „
142	Cebula Franciszek	1919	krzyż drewniany
143	Tyberska Marja	1904	pomnik kamienny
144	Twardowska Stefanja	1920	obramowanie kamien.
145	Kociołek Marja	1904	krzyż drewniany
146	Noworytko Tomasz	„	pomnik kamienny
147	Kumański Jan	„	obramowanie beton.
148	Jarża Wincenty	1919	krzyż drewniany
149	Jaskulski Jan	1904	obramowanie kamien.
150	Wiktor Józefa	1919	krzyż drewniany
151	Lis Józefa	1904	„ „
152	Klinowski Franciszek	„	obramowanie kamien.
153	Mierzyńska Helena	„	pomnik kamienny
154	Maksyś Aleksander	1919	krzyż drewniany
155	Bogusz Janina	„	obramowanie kamien.
156	Hyrchel Michał	„	krzyż drewniany
157	Strycharczyk Błażej	1903	obramowanie beton.
158	Wojas Marja	1904	pomnik kamienny
159	Hofmann Teofila	„	obramowanie kamien.
160	Kozłowski Mieczysław	„	pomnik kamienny
161	Pesula Edward	1919	obramowanie kamien.
162	Halawa Józef	„	obramowanie beton.
163	Szczurek Ludwika	„	„ „
164	Kapecki Józef	„	krzyż drewniany
165	Strycharczyk Jan	1902	obramowanie beton.
166	Stryczniewicz Stanisław	„	krzyż żelazny
167	Madejska Janina	„	obramowanie beton.
168	Wojtasiewicz Józef	„	krzyż drewniany
169	Wołek Jan	1919	„ „
170	Karasiewicz Marja	„	„ „
171	Godlewski Romuald	1903	pomnik kamienny
172	Chrinig Szymon	„	krzyż drewniany
173	Piszczek Zofja	1919	„ „
174	Łukiewicz Józef	„	obramowanie beton.
175	Michalczyk Michał	„	krzyż drewniany
176	Gawlik Jan	„	„ „
177	Sala Anna	1903	„ „
178	Zawada Franciszka	1919	„ „
179	Krzysztofiński Władysł.	1903	„ „
180	Kaganek Józef	1919	„ „
181	Krzemińska Anna	„	„ „
182	Galon Magdalena	„	„ „
183	Kaczorowska Józefa	„	„ „
184	Tyrkowski Adam	1903	„ „
185	Babraj Tomasz	1919	„ „
186	Szczurkowska Rozalja	„	„ „
187	Biernat Walerja	1903	„ „
188	Tokarz Jan	1919	„ „
189	Świątek Anna	1903	krzyż żelazny
190	Trybuś Anna	1919	„ „
191	Brekowska Ludwika	1903	„ „
192	Plutecka Marja	„	pomnik kamienny
193	Plutecki Maksymiljan	„	„ „
194	Reksa Maksymiljan	1919	krzyż drewniany
195	Szwarge Salomea	1903	pomnik kamienny
196	Marcinek Józef	„	krzyż drewniany
197	Malinowska Antonina	„	pomnik kamienny
198	Pałasińska Kunegunda	1919	krzyż drewniany
199	Kamińska Marja	„	„ „

L. p.	Imię i nazwisko pochowanego	Rok śmierci	Bliższe oznaczenie grobu
200	Handzel Marja	1919	krzyż drewniany
201	Kruczkowski Józef	1903	" "
202	Urlat Marja	"	" "
203	Machała Józef	1919	obramowanie beton.
204	Michalski Andrzej	"	krzyż betonowy
205	Bębenek Karolina	1903	" "
206	Cyganik Jan	1919	" "
207	Rogowski Jan	1903	" "
208	Kurek Adam	1919	obramowanie beton.
209	Porębski Wawrzyniec	1903	krzyż żelazny
210	Tuleja Katarzyna	1919	obramowanie beton.
211	Chulewicz Aniela	"	krzyż drewniany
212	Baczek Szczepan	"	" "
213	Masłoń Anna	"	krzyż żelazny
214	Noworyta Anna	1903	krzyż drewniany
215	Walas Marja	"	" "
216	Dyjak Walerja	1919	" "
217	Halaster Anna	1903	krzyż żelazny
218	Odrzywołek Marja	1919	krzyż drewniany
219	Armatowicz Karol	1903	" "
220	Sokołowski Stanisław	"	" "
221	Kowalski Rajmund	"	" "
222	Cesak Piotr	"	" "
223	Kuśnierz Marja	1919	" "
224	Chodyniak Józef	"	" "
225	Ferek Marja	"	krzyż żelazny
226	Leśniak Franciszek	"	obramowanie beton.
227	Smalcer Józef	"	krzyż drewniany
228	Wojtanik Franciszek	"	krzyż żelazny
229	Pierończyk Józef	"	" "
230	Albińska Tekla	"	" "
231	Skwary Paweł	"	krzyż drewniany
232	Łuka Zofja	"	" "
233	Witowska Teresa	"	" "
234	Kukla Wiktorja	"	" "
235	Szywała Juljan	"	" "
236	Tomczyk Julja	"	" "
237	Leśniak Jadwiga	"	obramowanie beton.
238	Wiśniewska Florentyna	"	krzyż drewniany
239	Bernadzik Józef	"	" "
240	Parzyński Jan	1903	" "
241	Ficoń Jan	"	" "
242	Richter Rozalja	"	" "
243	Dąbrowski Szymon	1919	" "
244	Kobielski Michał	"	" "
245	Gołąb Agnieszka	"	obramowanie beton.
246	Lepucka Irena	"	" "
247	Chmielewska Łucja	1903	krzyż drewniany
248	Janiszewska Ludwika	"	pomnik kamienny
249	Pytko Jan	1919	krzyż drewniany
250	Gajecka Stanisława	"	obramowanie beton.
251	Cieszyński Marcin	"	krzyż drewniany
252	Piątek Józef	"	" "
253	Natkaniec Jan	"	" "
254	Pietruszka Katarzyna	"	obramowanie beton.
255	Moskalewicz Jan	1917	krzyż drewniany
256	Zawiejska Ada	1919	" "
257	Fitzke Karolina	1903	" "

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 2 kwietnia 1930 r.

L. VIII. 11.953/29. Kraków, dnia 8 kwietnia 1930.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat na podstawie § 6 Regulaminu dla miasta Krakowa z dnia 28/I. 1909 r. L. 44.155/09 III. b. przenosi z dniem 22 kwietnia b. r., ze względów porządkowych i sanitarnych, sprzedaż starzyzny, odbywającą się dotychczas na tandecie przy ulicy Szerokiej, na Plac Bawół.

Sprzedaż ubiorów, płótna, wyrobów galanteryjnych, bielizny, obuwia i t. p. odbywać się będzie nadal na tandecie Niestosujący się do niniejszego zarządzenia ulegną karze stosownie do brzmienia § 28 regulaminu targowego.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. VII. Wid. 18/1929/III.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa z dnia 10-go kwietnia 1930 r. o opłatach za pogotowie bezpieczeństwa ogniowego w lokalach widowiskowych.

Na podstawie przepisu § 102 lit. d. Statutu dla miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108, oraz zgodnie z postanowieniami przepisu § 64 Regulaminu ogniowego dla miasta Krakowa z dnia 11 lipca 1918 r. L. I. b. 72.653/918 normuję w następujący sposób wysokość należytości, opłacanych przez przedsiębiorców, za służbę bezpieczeństwa ogniowego, spełnianą przez organa Miejskiej Straży Pożarnej w lokalach widowiskowych, zabawowych, salach koncertowych i t. p.

Mianowicie właściciele, względnie przedsiębiorcy tych lokali opłacać mają aż do dalszego zarządzenia:

A. W dni powszednie:

1) za sierżanta (komendanta) za każdą godzinę po . . . . 1 zł. 50 gr.
2) za strażaka za każdą godzinę po . . 1 „ — „
3) za urzędnika za każde przedstawienie, koncert, zabawę i t. p. . . . . 3 „ — „

B. W niedziele i święta:

1) za sierżanta (komendanta) za każdą godzinę po . . . . 3 zł. — gr
2) za strażaka za każdą godzinę po . . 2 „ — „
3) za urzędnika za każde przedstawienie, koncert, zabawę i t. p. . . . . 6 „ — „

Jeżeli przedstawienie koncert i t. p. trwa poza godzinę 12-tą w nocy, należytości powyższe liczy się podwójnie.

Należytości powyższe opłacać należy w Komendzie Miejskiej Straży Pożarnej codziennie przed przedstawieniem, koncertem i t. p.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1930, a równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 30 maja 1924 L. I. b. 8.933/924.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. wet. 853/30.

Kontrola sanitarna wprowadzanego mięsa.

ZARZĄDZENIE.

Na zasadzie art. 10, 15, 17 i 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. III. 1928 r o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 343) art. 27 ust. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94/23 poz. 747), art. 1 ust. 2, art. 15 i 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 361) §§ 38, 39, 40 i 41 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 I. 1929 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o urzędowem badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 305), oraz § 102 lit. h. Statutu dla stoł. król. miasta Krakowa, — zarządza Magistrat co następuje:

I. Mięso, tj. wszystkie części zwierząt ciepłokrwistych, wprowadzone (wwożone) do miasta w każdej ilości do dalszego obrotu, musi być urzędowo zbadane i oznakowane, — nadto zaopatrzone w świadectwo, wystawione przez organ urzędowego badania według przepisanego wzoru a stwierdzające, że uznane zostało za zdatne do spożycia — o ile zaś chodzi o mięso świń, że jest wolne od włośni (trychin).

II. a) Mięso to, świeże lub przyrządzone, z bydła rogatego, świń, cieląt, owiec, kóz, zwierząt jednokopytowych, oraz części mięsa wymienionych zwierząt — podlega urzędowej kontroli sanitarnej;

b) wprowadzone zaś z miejscowości, gdzie było urzędowo zbadane i oznakowane tylko przez oglądacza, poddane będzie ponadto ponownemu urzędowemu badaniu przez miejskiego lekarza weterynaryjnego w tutejszych Stacjach badań mięsa przywożonego:

1) W rzeźni miejskiej przy ul. Rzeźniczej L. 28 (Dz. XIX).

2) Na rogatce XIV-tej przy ul. Wielickiej L. 83 (Dz. XXI).

3) Na dworcu pospieszno-towarowym przy ulicy Pawiej (Dz. VI).

III. a) Na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowej kontroli sanitarnej wprowadzanych artykułów żywności, tj. mięsa, wymienionego w punkcie II a) — będą pobierane od posiadaczy mięsa opłaty administracyjne według osobno ustanowionej przez Radę miejską taryfy Nr. I. (Załącznik 1);

b) za ponowne urzędowe badanie wprowadzanego mięsa wymienionego w punkcie II b) — będą pobierane opłaty od posiadaczy mięsa według osobno ustanowionej przez Radę miejską taryfy Nr. II. (Załącznik 2).

IV. Wymienione artykuły żywności wprowadzone (wwożone) do miasta dla własnego użytku, w ilości nieprzekraczającej 10 kg nie podlegają kontroli, ponownemu badaniu, względnie opłacie.

V. Obrót handlowy i przemysłowy w mieście wprowadzonem prowincjonalnem mięsem, niezaopatrzonem znakami (pieczęciami, plombami) tutejszej kontroli sanitarnej, jak również mięsem podanem w punkcie II a), urzędowo niezbadanem i nieoznakowanem pieczęciami, plombami, a pochodzącem z uboju w tutejszej rzeźni, jest zakazany.

VI. Winni niestosowania się do powyższych zarządzeń ulegną karze sądowej, względnie administracyjnej łącznie z orzeczeniem konfiskaty mięsa po myśli postanowień karnych rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 III 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 343 Rozdział III), lub rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 III 1928 r. (Dz. U. P. Nr. 38 poz. 361 Rozdział IV).

VII. Zarządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

VIII. Z chwilą wejścia w życie postanowień niniejszego zarządzenia tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w przedmiocie, objętym zarządzeniem niniejszem, a w szczególności następujące zarządzenia Magistratu:

1) z dnia 20 lutego 1925 r. L. 413/Wet./25 w sprawie oględzin mięsa przywożonego do Krakowa,

2) z dnia 19 marca 1927 r. L. 601/Wet./27 w sprawie badania mięsa wieprzowego, słoniny i wyrobów masarskich na obecność włośni,

3) z dnia 2 maja 1928 r. L. 680/Wet./28 w sprawie oględzin mięsa przywożonego koleją,

4) z dnia 23 listopada 1929 r. L. 2354/Wet./29 w sprawie kontroli sanitarnej wprowadzanego mięsa do Krakowa.

Kraków, dnia 12 kwietnia 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

Załącznik 1.

TARYFA Nr. I.

opłat administracyjnych za czynności związane z przeprowadzeniem kontroli sanitarnej wprowadzanych artykułów żywności, a w szczególności mięsa świeżego i przyrządzonego do miasta Krakowa.

Na zasadzie art. 10, 15, 17 i 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 343) i art. 27 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. P. Nr. 94/23 poz. 747), ustanawia się na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem urzędowej kontroli sanitarnej wprowadzanego mięsa świeżego i przyrządzonego w tutejszych miejskich stacjach kontroli sanitarnej przez lekarza weterynaryjnego następujące opłaty administracyjne od posiadacza wymienionych artykułów żywności:

1) od mięsa z bydła rogatego i zwierząt jednokopytowych rosłych:

a) od 1 sztuki (4 ćwierci, części mięsa i podrób) z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. 2·50
b) od pół sztuki . . . . „ 1·25
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ —·75

2) od mięsa z cieląt, owiec, kóz, źrebiąt i t. p.:

a) od 1 sztuki (4 ćwierci, części mięsa i podrób) z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. —·70
b) od pół sztuki . . . . „ —·35
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ —·15

3) od mięsa ze świń:
a) od 1 sztuki z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia powyżej 60 kg. Zł. 2·50
b) od 1 sztuki z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia poniżej 60 kg. „ 2·—
c) od pół sztuki powyżej 30 kg. . . . . . „ 1·25
d) od pół sztuki poniżej 30 kg. . . . . . „ 1·—
e) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci (szynki, polędwicy, karczku, boczku itp.) „ —·70

4) od części mięsa ze zwierząt wyżej podanych:
a) tj. głowa, język, mózg, nogi, kości, wycinki mięsne, mięso rozdrobnione lub siekane od 1 kg. . . . . Zł. —·05
b) tj. łój, sadło, od 1 kg. . . . . „ —·02
c) tj. podrób np. płuca, serce, wątroba, śledziona, nerki, żołądek, krużka, jelita, krew od 1 kg. . . . . „ —·05

5) od mięsa przyrządzonego (wyroby mięsne):
a) tj. kiełbasy, szynki, karczki, wędzonki, polędwice itp. od 1 kg. . . . . . . Zł. —·10
b) słonina (bil), smalec, konserwy mięsne od 1 kg. . . . . „ —·02
c) salcesony, galarety, kiszki itp. od 1 kg. „ —·10

Opłaty powyższe wpływają w całości do Kasy miejskiej na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem urzędowej kontroli sanitarnej wyżej podanych artykułów żywności.

Opłaty te ustanawia się niezależnie od opłat za ponowne urzędowe badanie mięsa.

Taryfa niniejsza obowiązuje po należytem jej ogłoszeniu przez Zarząd Miasta.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r

Załącznik 2

TARYFA Nr. II.

opłat od urzędowego ponownego badania mięsa wprowadzanego do miasta Krakowa.

Na zasadzie art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 351) i § 39 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o urzędowem badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 305), ustanawia się na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem ponownego urzędowego badania wprowadzanego mięsa świeżego i przyrządzonego do miasta Krakowa w tutejszych miejskich Stacjach badań mięsa przez lekarza weterynaryjnego, następujące opłaty od posiadacza mięsa poddanego ponownemu badaniu:

1) od mięsa z bydła rogatego i zwierząt jednokopytowych rosłych:
a) od 1 sztuki (4 ćwierci, części mięsa i podrób) z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. 4·—
b) od pół sztuki . . . . Zł. 2·—
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ 1·—

2) od mięsa z cieląt, owiec, kóz itp.:
a) od 1 sztuki (4 ćwierci, części mięsa i podrób z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. 2·—
b) od pół sztuki . . . . „ 1·—
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ —·50

3) od mięsa ze źrebiąt:
a) od 1 sztuki (4 ćwierci, części mięsa i podrób) z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. 3·—
b) od pół sztuki . . . . „ 1·50
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ —·75

4) od mięsa ze świń (wraz z zbadaniem na włośnie):
a) od 1 sztuki, z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia, wagi powyżej 60 kg. . . . . Zł. 3·—
b) od 1 sztuki, z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia, wagi poniżej 60 kg. . . . . „ 2·—
c) od pół sztuki, wagi powyżej 30 kg. . . „ 1·50
d) od pół sztuki, wagi poniżej 30 kg. . . „ 1·—
e) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci (szynki, polędwicy, karczku, boczku itp.) „ 0·75

5) od części mięsa zwierząt powyżej podanych:
a) tj. głowa, język, mózg, nogi, kości, wycinki mięsne, mięso rozdrobnione lub siekane, od 1 kg. . . . . Zł. —·07
b) tj. łój, sadło, od 1 kg. . . . . „ —·02
c) tj. podrób, np. płuca, serce, wątroba, śledziona, nerki, żołądek, krużka, jelita, krew, od 1 kg. . . . . „ —·05

6) od mięsa przyrządzonego (wyroby mięsne):
a) tj. kiełbasy, szynki, karczki, wędzonki, polędwice itp. (łącznie ze zbadaniem na włośnie) od 1 kg. . . . . Zł. —·35
b) słonina (bil), konserwy mięsne (łącznie ze zbadaniem na włośnie) od 1 kg. . . „ —·04
c) salcesony, galarety, kiszki, smalec itp. od 1 kg. . . . . „ —·02

Opłaty powyższe wpływają w całości do Kasy miejskiej na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania mięsa.

Opłaty te ustanawia się niezależnie od opłat za czynności administracyjne.

Taryfa niniejsza obowiązuje po zatwierdzeniu jej przez władzę nadzorczą i należytem jej ogłoszeniu przez Zarząd Miasta.

Kraków, dnia 3 kwietnia 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. II. 23.481/29.

OGŁOSZENIE

w sprawie poboru stałej opłaty wodociągowej w r. 1930.

Magistrat podaje do wiadomości, iż Rada miasta uchwałą z dnia 14 lutego 1930 r. ustanowiła, na zasadzie § 6 ustawy wodociągowej dla miasta Krakowa, stawkę stałej opłaty wodociągowej (t. zw. podatku wodociągowego) na rok 1930 w wysokości 5% podstawowego czynszu, ustalonego przy wymiarze państwowego podatku od nieruchomości.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 22 kwietnia 1930 r.

L. V. 9855/30. Kraków, dnia 29 kwietnia 1930 r.

OBWIESZCZENIE.

Wykaz rzeczy znalezionych za miesiąc styczeń, luty i marzec 1930 r.

Art. dep.	L. czynności Mgtu	Przedmiot
1	1390/30	portmonetka
2	1396/30	torebka
3	55886/29	klucz wertheimowski
•	1395/30	kołnierz
4	1387/30	śniegowiec
6	1392/30	trzy klucze
7	1388/30	parasolka
8	1389/30	pugilares
9	1391/30	laska
10	1553/30	para trzewików
11	1552/30	koszula i kalesony
12	1550/30	pierścionek
13	55886/29	klucz wertheimowski
14	1551/30	torebka
15	1549/30	14 kluczy
16	1548/30	kożuch
17	2774/20	torebka
18	2775/30	zegarek
20	2776/30	2 klucze
24	5451/30	opona samochodowa
25	5452/30	2 klucze
28	5454/30	1 bicz
29	5455/30	obrączka złota
31	5450/30	dywanik
32	5453/30	torebka
33	5459/30	portfel
34	5461/30	okulary
37	5458/30	obrączka
38	5468/30	piłka nożna
39	5460	okulary
41	6924	2 klucze
42	6134	kamizelka
43	6938	kawałek płótna
44	6928	parasolka damska
46	6930	klucz wertheimowski
47	6931	portmonetka
50	6927	sanki
56	6926	koc
58	7612	8 kluczy
63	8502	puderniczka srebrna
64	8480	4 kluczyki
65	8481	14 kluczy
66	8500	3 klucze
67	8501	pugilares
70	8475	torebka damska z drobiazgami
71	6199	klucz wertheimowski
72	10064	5 kluczy
78	10168	klucz
80	10190	walizka
81	10189	trzewik
83	10186	klucz
84	10188	torebka
91	11963	3 kluczyki
92	11976	7 kluczy
93	11977	1 obrączka
94	11980	drzwi od samochodu
95	11975	branzoleta srebrna
96	11979	6 kluczy
98	11978	torebka damska
99	12302	torebka damska z drobiazgami
102	12305	parasol męski
103	12284	teczka skórzana
105	14721	6 kluczyków
107	14720	kapelusz męski
111	14716	piłka gumowa
112	14715	2 klucze wertheimowskie
118	14725	papierośnica
120	14724	2 klucze wertheimowskie
121	14723	4 klucze
122	14728	parasol damski
124	14964	zegarek srebrny
125	14722	portfel z dokumentami
127	17103	213 widokówek
128	17098	22 książeczki
131	10629	17 arkuszy pieśni
133	17106	1 chustka do okrycia, 1 para skarpetek, 1 kołnierzyk, 1 krawatka
132	17101	1 klucz
141	17112	branzoletka
142	17091	1 klucz
143	17093	branzoletka

Art. dep.	L. czynności Mgtu	Przedmiot
144	17113	5 kluczy
14190	2352	5 złotych
14938	5976	10 złotych
12523	5781	1 zł. 50 gr.
776	17102	1 zł. 50 gr.
Kom. targ.	10458	2 dyle korkowe

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby o ile mogą dowieść swego prawa własności, zechcieli zgłosić się po odbiór tychże do Wydziału V Magistratu oficyny I piętro, Nr. drzwi 16 w godzinach urzędowych między 10 — 12 w południe, codziennie z wyjątkiem świąt i niedziel.

W przeciwnym razie przedmioty te wydane zostaną znalazcom i po upływie trzech lat przejdą na ich wyłączną własność, lub też po upływie tego czasokresu sprzedane będą w drodze licytacji, przedmioty zaś ulegające łatwo zepsuciu, zostaną sprzedane w trzy miesiące po niniejszem ogłoszeniu.

Prezydent stoł. król. m. Krakowa.

Inż. Karol Rolle

Wykaz
konsensów budowlanych wydanych w miesiącu kwietniu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Perlberger i Schenker	wewn. przeróbka adapt.	Grodzka 46 i 48 lsp. 74 i 75	bud. Grodziński	9292/29 24/3
Jan Bandet	przebudow. tylnej klatki schod. i mieszkania stróża	Grodzka 5 lsp. 84	inż. Feldmann	138/30 28/3
Zofja Wysocka	rozszerzenie sklepu	Florjańska 29 lsp. 357	arch. L. Paciorkowski	1030/30 12/4
Felicja Wysocka	przebud. parteru, I. i II. piętra	Wiślna 10 lsp. 175	arch. Hoffman	1162/30 12/3
Dr. Józefa Fussmann	przebud. portalu sklepowego	Rynek Główny 14 lsp. 8	inż. S. Wexner	713/30 3/4
Anastazy Froncz	przebud. portali sklepowych	Florjańska 17 lsp. 351	arch. Strojek	993/30 18/4
Dr. J. Gleizman	przebud. portalu sklepowego na bramę	Grodzka 41 lsp. 100	Warczewski Wład.	972/30 18/3
Komunalna Krak. Kasa Oszcz. m. Krakowa	budowa 4-ro piętr. domu frontowego.	św. Tomasza 26 lsp. 411	inż. Krzyżanowski Wł.	486/30 28/2
		Dz. IV.		
Krak. Tow. Wzaj. Ubezp.	budowa ogrodzenia murowanego	Basztowa 7 lsp. 124	Galiszkiewicz Józef	1614/30 1/4
Wawrzyniec Kowalski	nadbud. III. piętra	Studencka 6 lsp. 259	arch. Ślęzak Adam	55/30 18/3

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Projektant	Miejsce budowy	Liczba i data
Dz. IV.				
Piotr i Józefa Jurkiewiczowie	budowa 4-ro piętr. domu frontowego	Szlak 6 lsp. 520	arch. Jurkiewicz Piotr	9988/30 5/4
Leon Sykutowski	przebud. wychodków	Pędzichów 20 lsp. 162	inż. Gliński inż. Kramarski	1305/30 27/3
Firma „Barbakan“	budowa 7-mio piętr. domu	Basztowa 13, 14 i 15	inż. Struszkiewicz i Górski	1052/30 15/4
Dz. VI.				
Antoni Paczka	budowa 1-o piętr. oficyny	św. Łazarza 19 lwh. 258	arch. Tad. Litawski	994/30 31/3
Dz. VIII.				
Zarząd Synagogi „Kupa“	budowa frontowego ogrodzenia	Miodowa 27 lsp. 130	inż. Prokesch Zygm.	1160/30 12/4
Toma i Józef Siebnerowie	budowa 4-ro piętr. domu front. z suterenami	Starowiślna lwh. 633	arch. Jonkler	838/30 28/3
Estera Ginger	przebud. ustępów na klozety spłukiwane	Nowa 3 lsp. 256	arch. Izydor Goldberger	1119/30 12/4
Wanda Jawornicka	budowa mieszk. na poddaszu	Starowiślna 33 lsp. 369	inż. Adolf Siódmak	1053/30 12/3
Majer Silber	budowa balkonu frontow.	Dietlowska 109 lsp. 386	inż. Prokesch Zygm.	1047/30 12/4
Ascher Wechsler f. Kerner	nadbud. 3-go piętra	Wolnica 14 lsp. 16	arch. Szufa Zygm.	8345/29 25/3
Cecylja Grünberg	budowa 4-ro piętr. domu	Plac Wolnica l. kat. 664/2	bud. Dostal	1255/30 12/4
Salomea Scheuerowa i Sp.	budowa 4-ro piętr. domu narożnego	Starowiślna 78 lsp. 593	arch. J. Oberleder	8900/29 31/3
Berisch Weinberg	oparkanienie parceli front.	Trynitarska lwh. 449	inż. Guttmann Ludw.	240/30 28/3
Frymeta Przeworska	nadbud. 3-go piętra	Brzozowa 14 lsp. 493	inż. S. Weksler arch. Jakubowicz	9775/29 31/3
Marja Dutkówna	budowa 1-piętr. domu	Spadzista l. kat. 311/I.	arch. Szufa Z.	621/30 27/3
Dz. XI.				
Jan Wagan	budowa klozetów i ganków	Barska 31 lsp. 151	arch. Bereta Józef	1450/30 26/3

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XII.		
Marja Korzeniakowa	budowa poddasza i piwnic	Kraszewskiego 23 lsp. 212	arch. Szufa	9259/29 17/3
		Dz. XIII.		
Augusta i Wojciech Wajdowie	budowa 4-ro piętr. domu	Emaus 7 l. kat. 34/5	arch. Ślęzak	7765/29 10/4
Jan Owca	budowa prow. sklepu	Król. Jadwigi 54 l. kat. 515/7	inż. Gliński	784/30 23/3
Jan Legutko	budowa parter. domu z poddaszem	Król. Jadwigi 141 lsp. 26	inż. Wilczyński Józef	8053/30 9/4
Ludwika Siemieńska i Andrzej Spisak	budowa parter. domu z komórkami	Ks. Józefa 103 lsp. 307	inż. Prokesch	8618/29 10/3
Marja Wieczorkowa	przebud. stajni na mieszkanie	Ks. Józefa 101 lsp. 164	inż. Gliński i Kramarski	1308/30 7/4
Stanisława Czakowa	budowa parter. oficyny	Emaus 9 lsp. 199	arch. Grünberg Z.	1553/30 1/4
Marja Dudkówna	budowa 1-piętr. domu	Spadzista l. kat. 311/1	arch. Prokesch Zygm.	621/31 27/3
		Dz. XV.		
Anna Bałazy	dobud. wychodków	Racławicka 10 i 12 lsp. 107	inż. Manber S.	8547/29 25/3
Edyta Blaschczakowitz	budowa parter. oficyny i suteren	Juljusza Lea 23 lsp. 303	inż. Stobiecki Jan	9252/29 3/4
Antoni Rogowski	budowa parter. domu drewnianego	Kazimierza Wielk. 40 lsp. 85	bud. Grünberg Zygm.	1503/30 3/4
Michał Ruciński	budowa 3-piętr. domu	Konarskiego 21 a lsp. 310	arch. Ślęzak Adam	1536/30 1/4
		Dz. XVII.		
Piotr Pasieka	budowa prow. domu murowanego i drewn.	droga polna prostopadła do Sudołu	arch. Oraczewski Kryłoszański	506/30 15/3
Grzegorz i Franc. Hrydowyjowie	budowa 2-piętr. domu	Mazowiecka 49 lsp. 97	inż. Weksner	1430/30 9/4
		Dz. XVIII.		
Stefanja Adamska	budowa muru ogniochronnego od strychu	Duchacka 22 lsp. 136	Goldberger	1230/30 12/3

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XIX.		
Zygmunt Cywa	przebud. okna parter. na portal sklepowy	Mogilska 59 lsp. 189	arch. Karwat	195/30 26/3
Miej. Urząd Pob. Opł. i Pod. Pośr.	dobud. parter. ubikacji	Gęsia	arch. Stadnicki Roman	1722/30 5/4
Franciszek Bronikowski	budowa prowiz. domu ze stajnią	Grzegórzecka 76 lwh. 166	arch. Ślęzak Adam	9801/29 24/3
Franciszek Bębenek	przebud. domu 1-o piętr.	Grzegórzecka 32 lsp. 21	arch. Stupnicki	8310/29 31/3
		Dz. XX.		
Franciszek i Anna Szelągowie	budowa domu parter.	Grzegórzecka 126 lsp. 123	arch. Paciorkowski	1189/30 29/3
Stanisław Mindler	budowa domu parter.	Grzegórzecka 114 l. kat. 201/I.	arch. Kryłoszański	1466/30 22/3
		Dz. XXI.		
Józef Światak	nadbud. I. p. i przebud.	Wiejska 3	arch. Szufa	1822/30 17/4
Jan Kołodziej	nadbud. I. p. i dobud. stodoły	Gromadzka 23 l. kat. 113	arch. Warczewski	238/30 23/3
Zgromadzenie XX. Najśw. Serca Jezusowego	budowa prow. stodoły	Gromadzka 30	bud. Dostal Ant.	1649/30 28/3
Franciszek Paluch	budowa 1-o piętr. domu	grunta Skrzyńskiego l. kat. 1659/23	arch. Kryłoszański	267/30 23/3
Michał Pietras	budowa parter. domu	grunta Skrzyńskiego l. kat. 1545/58	Birkenfeld i Silberstein	562/30 31/3
Katarzyna Nawalana	budowa przyziemn. domu	Przewóz 43 lsp. 279	Piotr Królikowski	9618/29 14/3
		Dz. XXII.		
Szymon Feltscher	budowa magazynu, kancelarji i izby dozorcy	Zabłocie 59 lsp. 299	bud. Dostal	9505/29 31/3
Stanisław Liszka	budowa klozetów	Lwowska 43 lsp. 43	arch. Paciorkowski	1354/30 26/3
Dr. Babiński Bronisław	nadbud. I. p. i poddasza	Lanckorońska 4 lsp. 761	arch. Merenda	1942/30 27/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XXII.		
Andrzej Chodur	nadbud. poddasznej izby	Rydlówka 24 lsp. 179	inż. Polański Stefan	9985/29 31/3
Tow. Domu robotn.	budowa 2-u piętr. domu	Smolki 9 lsp. 717	inż. Ronka	432/30 2/4

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

Dylski Witold, emer. werkmistrz Rzeźni miejskiej, z dniem 1 kwietnia 1929 r. powołany do czynnej służby. L. Pr. 3982/29.

REZYGNACJE.

Hermann-Rychlewski Włodzimierz, st. referent Budownictwa m., z dniem 1 września 1929 roku zrezygnował z zajmowanej posady. L. Pr. 10046/29.

Niedbała Stefan, prow. drogomistrz Budownictwa m., z dniem 31 lipca 1929 roku zrezygnował z zajmowanej posady. L. Pr. 7379/29.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne z dnia **3-go kwietnia 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle,

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Witołd Ostrowski,
„ „ Dr. Piotr Wielgus,
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **56.**
Początek posiedzenia o godz. **18.**

Przed porządkiem dziennym.

Przyjęcie zbioru odznak legjonowych od p. Jadwigi z Estreicherów Kulczyńskiej.

Prezydent Inż. Rolle przedstawia następujący wniosek:

Rada miasta uchwali:

„Rada miejska przyjmuje z wdzięcznością zbiór odznak legjonowych ofiarowany na rzecz Muzeum Narodowego w Krakowie oraz zbiór druków wojennych na rzecz Archiwum Aktów Dawnych i wyraża ofiarodawczyni p. Jadwidze z Estreicherów Kulczyńskiej serdeczne podziękowanie z tem, że zbiór powyższy otrzyma nazwę zbioru im. śp. Leona Kulczyńskiego podchorążego 2 p. p. Legjonów“.

Wniosek jednomyślnie uchwalono.

1) Wniosek nagły w sprawie prześladowań religijnych w Rosji sowieckiej.

Sekretarz odczytał następujący wniosek nagły rm. ks. Masnego i połączonych klubów radzieckich:

„Wobec nieznanych dotąd w historji okrucieństw i barbarzyństwa, z jakiem rząd sowieckiej Rosji prześladuje swoich obywateli za ich przekonania religijne, Rada stoł. król. miasta Krakowa solidaryzując się z całym cywilizowanym światem, protestuje w imię ludzkości i praw człowieka przeciw barbarzyńskiemu pogwałceniu sumienia i okrutnym prześladowaniom wyznań religijnych, a zwłaszcza katolików przez rząd sowieckiej Rosji.

Wyrażamy najgłębsze współczucie wszystkim bez różnicy wyznań bohaterskim męczennikom za wiarę. Dla wszystkich, a szczególnie dla naszych braci katolików i Polaków, będących przedmiotem najbardziej srogich prześladowań ze strony bolszewickich katów“.

Wniosek ten uchwaliła Rada m. jednogłośnie.

2) Wniosek nagły Klubu P. P. S. w sprawie ożywienia ruchu budowlanego.

Sekretarz odczytał następujący wniosek nagły: „Dzięki ciężkiemu kryzysowi, panującemu w przemyśle i handlu, tysiące robotników w Krakowie i okolicy, liczne warsztaty rzemieślnicze, oraz drobne kupiectwo znalazło się w katastrofalnem położeniu. Wobec nadejścia sezonu budowlanego wszyscy dotknięci kryzysem spodziewają się słusznie polepszenia swego fatalnego położenia, gdyż dalsze trwanie obecnego kryzysu musi doprowadzić do zupełnej ruiny wielu egzystencyj robotniczych, rzemieślniczych i drobnego kupiectwa.

Obowiązkiem Rady miejskiej jest zwrócić uwagę rządu na ten stan rzeczy. Dlatego Rada miejska wzywa p. Prezydenta do energicznej interwencji u rządu o bezzwłoczne:

1) wyasygnowanie kredytów budowlanych z budżetu 1930/31,

2) wypłatę zaległych należytości za dostarczane Państwu materjały (vide kamieniołomy miejskie),

3) zapewnienie dostaw państwowych fabrykom krakowskim (np. dostawy kolejowe dla fabryki Zieleniewskiego),

4) rozpoczęcie budowy domów mieszkalnych przez zakłady ubezpieczeń,

5) uruchomienie kredytów budowlanych z funduszu rozbudowy miast,

6) rozpoczęcie robót publicznych przez Gminę m. Krakowa z budżetu 1930/31.

Ze względu na pilność sprawy wnosimy o postawienie tego wniosku jako nagłego przed porządkiem dziennym.

Prezydent miasta złoży sprawozdanie z tej interwencji na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej".

Nad powyższym wnioskiem wywiązała się ożywiona dyskusja w której zabierali głos:

Rm. Oplustil, Rymar, inż. Adelman, Przybyś, Dr. Krzetuski, ks. Kasprzyk, poczem Prezydent Rolle wyjaśnia, że w sprawie ożywienia ruchu budowlanego w Krakowie zwoła w miesiącu maju specjalne posiedzenie Rady m.

W głosowaniu wniosek klubu P. P. S. jednomyślnie uchwalono.

Interpelacje.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:

1) Klubu P. P. S.

„Ludność miasta dławi się w kurzu, gdyż nie kropi się wogóle ulic nawet w środku miasta, a tem mniej w dzielnicach przyłączonych.

Także Błonia, miejsce spacerowe i uczęszczane licznie, jest przepełnione kurzem pędzących automobili.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy wynika to z akcji oszczędnościowej gminy, — kosztem zdrowia mieszkańców, — czy też z nieudolności Zakładu czyszczenia miasta?

Dalej, czy Pan Prezydent gotów jest przedłożyć Sekcjom I i III wniosek o wybór Komisji z 3 członków Rady m., którаby zbadała, skąd te braki i wadliwości w czyszczeniu miasta pochodzą i co należy uczynić, aby nastąpiła poprawa w codziennem kropieniu wszystkich ulic miasta".

Prezydent Rolle zapowiedział złożenie odpowiedzi na tę interpelację na najbliższem posiedzeniu Rady m.

2) Klubu P. P. S.

„Emeryci miejscy wnoszą od kilku lat pod adresem Rady miejskiej zażalenia, względnie odwołania od orzeczeń emerytalnych Prezydenta miasta, do czego mają prawo na podstawie statutu miejskiego.

Zażalenia te nie doszły mimo upływu kilku lat adresata, tj. Rady miejskiej i nie doczekały się załatwienia przez Radę miejską.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy skłonny jest zgodnie ze statutem na najbliższem posiedzeniu przedłożyć Radzie miejskiej do właściwego załatwienia".

Prezydent Rolle zapowiedział, że na powyższą interpelację przedłoży odpowiedź na najbliższem posiedzeniu Rady m.

3) Klubu P. P. S.

„We wrześniu 1929 r. uchwaliła Rada m. budowę baraków dla eksmitowanych dozorców domowych kosztem 100.000— Zł. z pożyczki „Feniksa".

Obecnie grożą dozorcom domowym masowe eksmisje.

Zapytujemy, kiedy rozpocznie się budowa tego baraku i jakie poczyniono kroki dla zabezpieczenia eksmitowanym dachu nad głową".

Prezydent Rolle zapowiedział, że na powyższą interpelację udzieli odpowiedzi na najbliższem posiedzeniu Rady m.

Ustępstwo pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczki 10.000 dolarów Stan. Zjedn. Am. Półn. na rzecz Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa na realności p. Aleksandra hr. Skrzyńskiego przy ulicy Sławkowskiej 5 i 7, ul. św. Tomasza 14 i ul. św. Jana 8 i 10.

Imieniem Sekcji IV i III Wiceprezydent miasta Dr. Piotr Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Na prośbę p. Aleksandra Skrzyńskiego, współwłaściciela realności Grand Hotelu w Krakowie Gmina m. Krakowa, jako zarządca fundacji im. Eustachego i Kazimiery Chronowskich, zaintabulowana na hipotece Grand Hotelu z wierzytelnością fundacyjną w kwocie 31.250 dolarów ustępuje pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczki 10.000 dolarów zaciągnąć się mającej przez p. Aleksandra Skrzyńskiego w Kasie Oszczędności m. Krakowa.

2) Do podpisania odnośnych deklaracyj upoważnia się obok Pana Prezydenta miasta PP. radców m.: Dra Szołayskiego Alfreda i Dra Ehrenpreisa Zygmunta, a w razie przeszkody jednego z nich, PP. radców m. Dra Klimeckiegó Stanisława i Dra Grossa Adolfa.

(L. IV 2704/30).

Przeciw wnioskowi oświadczyli się rm. Rymar, Marski, Inż. Adelman, Dr. Rosenzweig. — Za wnioskiem oświadczyli się rm. Dr. Zarzycki i Dr. Szołayski.

Po wyjaśnieniach, udzielonych przez wiceprezyd. Dr. Wielgusa, wniosek Sekcji IV i III uchwalono **25** głosami wobec **22** przeciw.

5) od mięsa przyrządzonego (wyroby mięsne):
a) t. j. kiełbasy, szynki, karczki, wędzonki, polędwice itp. od 1 kg . . . . Zł. 0·10
b) słonina (bil), smalec, konserwy mięsne od 1 kg „ 0·02
c) salcesony, galarety, kiszki itp. od 1 kg . . „ 0·10

Opłaty powyższe wpływają w całości do Kasy miejskiej na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem urzędowej kontroli sanitarnej wyżej podanych artykułów żywności.

Opłaty te ustanawia się niezależnie od opłat za ponowne urzędowe badanie mięsa.

Taryfa niniejszą obowiązuje po należytem jej ogłoszeniu przez Zarząd miasta.

TARYFA Nr. II.

opłat od urzędowego ponownego badania wprowadzanego mięsa do miasta Krakowa.

Na zasadzie art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 roku o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 351) i § 39 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o urzędowem badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 305) ustanawia się na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem ponownego urzędowego badania wprowadzanego mięsa świeżego i przyrządzonego do miasta Krakowa w tutejszych miejskich stacjach badań mięsa przez lekarza weterynaryjnego, następujące opłaty od posiadacza mięsa poddanego ponownemu urzędowemu badaniu:

1) od mięsa z bydła rogatego i zwierząt jednokopytowych rosłych:
a) od 1 szt. (4 ćwierci, części mięsa i podrób) z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. 4·—
b) od pół sztuki . . . . „ 2·—
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ 1·—

2) od mięsa z cieląt, owiec, kóz itp.:
a) od 1 szt. (4 ćwierci, części mięsa i podrób) z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. 2·—
b) od pół sztuki . . . . „ 1·—
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ 0·50

3) od mięsa ze źrebiąt:
a) od 1 szt. (4 ćwierci, części mięsa i podrób) z tego samego zwierzęcia . . . . Zł. 3·—
b) od pół sztuki . . . . „ 1·50
c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci „ 0·75

4) od mięsa ze świń (wraz ze zbadaniem na włośnie):
a) od 1 szt. z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia wagi powyżej 60 kg . . . . Zł. 3·—
b) od 1 szt. z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia wagi poniżej 60 kg . . . . „ 2·—
c) od pół sztuki, wagi powyżej 30 kg . . „ 1·50
d) od pół sztuki, wagi poniżej 30 kg . . „ 1·—
e) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci (szynki, polędwicy, karczku, boczku itp.) „ 0·75

5) Od części mięsa zwierząt wyżej podanych:
a) t. j. głowa, język, mózg, nogi, kości, wycinki mięsne, mięso rozdrobione lub siekane od 1 kg . . . . Zł. 0·07
b) t. j. łój, sadło od 1 kg . . . . „ 0·02
c) t. j. podrób n. p. płuca, serce, wątroba, śledziona, nerki, żołądek, krużka, jelita, krew od 1 kg . . . . „ 0·05

6) Od mięsa przyrządzonego (wyroby mięsne):
a) t. j. kiełbasy, szynki, karczki, wędzonki, polędwice itp. (łącznie ze zbadaniem na włośnie) od 1 kg . . . . Zł. 0·35
b) słonina, bil (konserwy mięsne) łącznie ze zbadaniem na włośnie) od 1 kg . . „ 0·04
c) salcesony, galarety, kiszki i t. p., smalec od 1 kg . . . . „ 0·02

Opłaty powyższe wpływają w całości do Kasy miejskiej na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania mięsa.

Opłaty te ustanawia się niezależnie od opłat za czynności administracyjne.

Taryfa niniejsza obowiązuje po zatwierdzeniu jej przez władzę nadzorczą i należytem jej ogłoszeniu przez Zarząd miasta.

Uchwalono.

Odpowiedzi na interpelacje.

Sekretarz odczytał odpowiedzi Prezydenta m.:

I. Na interpelację wniesioną na posiedzeniu Rady miasta w dniu 4 marca 1930 r. przez radcę miejskiego Stanisława Stączka i tow. z Klubu Pracy Gospodarczej w sprawie:

1) oczyszczenia z urzędu realności przy ul. Fr. Marjewskiego l. 7;

2) założenia z urzędu instalacji wodociągowej w realności ul. Wrocławska l. 25.

wyjaśniam jak następuje:

Ad 1) Na podstawie rozporządzenia p. Ministra Spraw Wewn. z dnia 25 września 1928 Nr. Min. 1246/zdr./28/1 o podniesieniu stanu sanitarnego i porządkowego miast, wezwał Magistrat rozporządzeniem z dnia 19 listopada 1928 r. L. VII. 38217/28 wszystkich właścicieli realności m. Krakowa do utrzymywania swych realności w porządku i czystości, grożąc na wypadek niezastosowania się do powyższego zarządzenia karami, oraz oczyszczeniem realności z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo właścicieli realności.

Dnia 4 lutego 1930 r. wpłynęło do Wydziału VII. Magistratu doniesienie Komendy Policji Państwowej Komisarjat V, że właściciel realności przy ul. Fr. Marjewskiego l. 7 utrzymuje swoją realność w wielkim nieporządku (ustępy zapchane nieczystościami, podwórze zaśmiecone, brak skrzynek na popiół itp.) mimo ustawicznych wezwań i upomnień ze strony Policji.

Wobec powyższego doniesienia, Wydział VII. Mgtu nie chcąc odrazu stosować kar, względnie środków przymusowych, wezwał wł. real. przez Miejski Komisarjat Obwodu IV. do uporządkowania domu. Wł. real. p. Felicja Paulowa złożyła wobec Komisarjatu pisemną

deklarację, że realność uporządkuje do dni 3-ch. Gdy jednakowoż swego zobowiązania nie wypełniła, o czem Komisarjat Obw. IV. doniósł relacją z dnia 21 lutego 1930 r., wówczas Magistrat zarządził oczyszczenie realności z urzędu przez Zakład czyszczenia miasta, co tenże uskutecznił dnia 1 marca 1930 r. kosztem 54·31 zł.

Przytoczone w dalszym ustępie wyż wymienionej interpelacji wniesienie skarg przez wł. realn. przeciwko Gminie m. Krakowa o naruszenie w posiadaniu i odszkodowanie są nieistotne i bezpodstawne, albowiem Magistrat działał w charakterze władzy administracji ogólnej I. instancji, wobec czego wszelkie z tego tytułu płynące pretensje wł. real. mogą być dochodzone jedynie w drodze instancji admin. a nie sądowej.

Ad 2) W sprawie połączenia z urzędu realności ul. Wrocławska l. orj. 25 z wodociągiem miejskim wyjaśniam, że Magistrat działając również jako władza admin. ogólnej wydał dnia 21 listopada 1929 r. do L. VII. Bud. 41/1929/VI zarządzenie, polecające po myśli przepisów Rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 16 lutego 1928 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 23 poz. 202 Kazimierzowi Dymkowi, wł. real. ul. Wrocławska 25, połączyć realność tę z wodociągiem miejskim, ponieważ była ona zupełnie pozbawioną wody, a realność tę zamieszkuje 10 lokatorów. Gdy właściciel realności mimo kilkakrotnych upomnień polecenia nie wykonał, a w międzyczasie p. Wojewoda w Krakowie reskryptem z dnia 31 grudnia 1929 r. L. Z. P. 55/don. san./29 zażądał energicznego wyegzekwowania wydanego zarządzenia, wówczas rezolucją z dnia 29 stycznia 1930 r. po myśli przepisów art 44 ust. 3 rozp. Prez. Rzplitej z dnia 22 marca 1928 Magistrat zastosował wykonanie zastępcze, zarządził połączenie z urzędu realności ul. Wrocławska l. or. 25 z wodociągiem miejskim.

Równocześnie stwierdzam raz jeszcze, że tak w pierwszym, jak i drugim wypadku Magistrat działał jako organ admin. ogólnej I. inst., oraz zgodnie z obowiązującemi przepisami ustawowemi.

II. Na interpelację wniesioną przez rm. p. Stączka dnia 14 II br. na posiedzeniu Rady miejskiej w sprawie oświetlenia elektrycznego ul. Prądnickiej od placu Targowego aż poza wiadukt kolejowy wyjaśnia się, że w myśl rozporządzenia Mgtu L. 9712/27, powyższa ulica miała być oświetlona w roku 1928, jednak ze względu na przewody telefoniczne, które uniemożliwiały nam wykonanie instalacji elektrycznej, termin przełożyliśmy na rok 1930 (przewody telefoniczne zostały usunięte w roku bieżącym).

Odpowiedzi niniejsze przyjęła Rada miejska do wiadomości.

Przewodniczący zamyka posiedzenie jawne o godzinie **20.** i otwiera posiedzenie tajne powołując na przewodniczącego rm. Norberta Wasserbergera.

Sprawa uposażeń Wiceprezydentów miasta.

Imieniem Sekcji II i III Prezydent miasta Inż. Karol Rolle wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Uzupełniając uchwałę z dnia 23 maja 1929 r. i zgodnie z reskryptem Pana Wojewody z dnia 17 marca 1930 r. L. Sam. 1011 30 i na podstawie § 19 Rozp. Prez. R. P. Rada miasta przyznaje pp. Wiceprezydentom Drowi Piotrowi Wielgusowi, Drowi Ludwikowi Schneidrowi, Witołdowi Ostrowskiemu i Drowi I. Landauowi pobory IV grupy uposażeń pracowników państwowych z przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzpltej z 30 grudnia 1924 r. o dostosowaniu uposażeń członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażeń pracowników państwowych 20% dodatkiem reprezentacyjnym i przy zastosowaniu postanowienia § 23 tegoż rozporządzenia o zaliczeniu odpowiednich szczebli.

II. Uchwała powyższa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930 r. (L. Prez. 2997/30).

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godz. **20·30.**

Posiedzenie jawne z dnia 24-go kwietnia 1930 r.

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle,
Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Witold Ostrowski,
„ „ Dr. Ludwik Schneider,
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Radców m. obecnych **65.**
Początek posiedzenia o godz. **18·30.**

Przed porządkiem dziennym.

Wniosek nagły.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. Inż. Adelmana i tow.

„Polska Agencja Telegraficzna ogłosiła w dniu 18 kwietnia b. r. następujący komunikat urzędowy:

Plan akcji kredytowo-budowlanej na rok bieżący został już ustalony. Przewiduje się na budowle już rozpoczęte 23 miljony zł., na nowe budowle 21 miljon. zł. Na tej podstawie Bank Gospodarstwa Krajowego, któremu przypada czynność rozdziału kredytów, po dokładnem zbadaniu zapotrzebowania na budowle już uprzednio finansowane, wyznacza następujące dotacje dla oddziałów Banku na cele finansowania budowli już rozpoczętych: Warszawa 6,700.000 złotych, Kraków 1,615.000 zotych, Lwów 4,231.000 złotych, Stanisławów 965.000 złotych.

Na budowle nowe, dotychczas niefinansowane, przyznano kwotę 20,937.000 zł., z czego 19,000.050 zł. będzie rozdzielone bezzwłocznie między 37 miast, zaś 1,887.600 zł. pozostanie jako rezerwa dla innych miast nieobjętych rozdziałem, gdzie okazałaby się potrzeba przyjścia z pomocą kredytową. Z powyższego kredytu przypadnie na Kraków 800.000 zł., na Lwów 1,400.000 zł., Warszawę 7,600.000 zł., Tarnopol 300.000 zł., Stanisławów 200.000 zł.

Jak z powyższego urzędowego komunikatu wynika, miasto Kraków w stosunku do innych większych miast zostało przy rozdzielaniu kredytów na akcję budowlaną jaskrawo pokrzywdzone, uzyskując z ogólnej sumy zaledwie koło 5%, gdy Warszawa zabiera 33%, Lwów koło 13%.

Wobec tego Rada m. uchwalić raczy:

Stwierdzając, że przy rozdziale kredytów przez Rząd na akcję budowlaną w roku 1930 miasto Kraków

zostało jaskrawo pokrzywdzone, a przyznana suma 2,415.000 zł. kredytu nie zaspakaja nawet najbardziej ograniczonych, najkonieczniejszych potrzeb, Rada miasta wzywa P. Prezydenta do niezwłocznego podjęcia wszelkich starań i kroków, jakie okażą się potrzebne, w celu wyjednania dla miasta Krakowa znacznego podwyższenia sumy przyznanego kredytu i traktowania Krakowa stosownie do jego potrzeb i znaczenia w państwie.

Rada miasta wzywa Prezydjum miasta o poczynienie kroków dla zmiany przepisów dotyczących kolejności przydziału kredytów budowlanych w kierunku uprzystępnienia tych kredytów, przedewszystkiem najbardziej potrzebującym pomocy finansowej, którzyby chcieli podjąć budowę domu dla własnej potrzeby, to jest robotnikom i pracownikom umysłowym, co przy dzisiaj obowiązujących przepisach jest rzeczą niezwykle utrudnioną".

Nad wnioskiem tym wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos: rm. Inż Adelman, Stączczek, Kosobudzki, Rymar, Dr. Rosenzweig, poczem rm. Inż. Kleinberger zgłosił następujący wniosek:

„Uprasza się Prezydjum miasta, żeby w celu ożywienia ruchu budowlanego i zaradzenia biedzie mieszkaniowej zechciało interwenjować u Rządu o zmianę ustawy o rozbudowie miast w tym kierunku, że przedewszystkiem należy z funduszu rozbudowy miast uwzględniać i popierać prywatną inicjatywę, zaś w dalszym ciągu dopiero spółdzielnie i gminy miejskie".

Po wyjaśnieniach, udzielonych przez Prezyd. Rollego, wniosek rm. Inż. Adelmana uchwalono jednomyślnie, wniosek rm. Inż. Kleinbergera przekazano do regulaminowego traktowania.

Interpelacja.

Rm. Pachoński i tow.:

„Obywatelstwo krakowskie, obarczone różnemi świadczeniami, narzeka na wysokie opłaty za nadmiar wody. Ponieważ w miarę rozwoju kultury i człowiek potrzebuje więcej wody dla różnych celów uważamy, że racja wody 50 l. jest niedostateczna i dlatego zapytujemy Pana Prezydenta, czy weźmie pod uwagę kwestję podwyższenia racji wody z 50 l. na 100 l."

Interpelację niniejszą skierowano do Komisji Rady m. dla Miejskich Zakładów przemysł.

Wniosek

rm. Marskiego i tow.:

„Rada m. uchwali, by Komunalna Kasa Oszczędności udzielała pożyczek (reeskontu) innym instytucjom finansowym tylko pod warunkiem, że dotycząca instytucja finansowa pobierać będzie najwyżej więcej o 2% od udzielanych klijentom pożyczek".

Wniosek niniejszy przekazano Komunalnej Kasie Oszcz. m. Krakowa.

Dzierżawa budynków wojskowych (kazamat) oraz gruntów przy ul. Król. Jadwigi w dz. XIII. i w Bronowicach Małych na cele Wodociągu miejskiego.

Imieniem Komisji dla Miejsk. Zakładów przemysł. dyr. Wodociągu m. Inż. Jaszczurowski wnosi:

Rada m. uchwali:

Zatwierdza się umowę zawartą między Skarbem Państwa (Wojskowością) a gminą m. Krakowa w sprawie dzierżawy przez Gminę budynku wojskowego (kazamaty) z przynależnym do niej gruntem o pow. 11 a 98 m², położonym przy ul. **Król. Jadwigi** w dz. XIII. w Krakowie, a należącym do lwh. 711 ks. gr. gm. kat. Kraków-Zwierzyniec, oraz kazamaty w **Bronowicach Małych** wraz z gruntem do niej przynależnym o pow. 10 a 02 m², należącym do lwh. 106 ks. gr. gm. kat. Prądnik Czerwony, XIV ciała hipotecznego w gm. kat. Bronowice Małe za czynszem rocznym po 10 zł. od każdej kazamaty na okres trzechletni, który automatycznie przedłuża się na tak długo, jak długo Zarząd wojskowy pobierać będzie wodę z rurociągów miejskich na Woli Justowskiej i w Bronowicach Wielkich.

Powyższe kazamaty po ich przeróbce i po zainstalowaniu tamże pomp elektrycznych służyć będą jako podstacje pomp celem przepompowania wody wodociągowej do koszar im. Króla Jagiełły na Woli Justowskiej i do baraków w Bronowicach Wielkich.

Rada miasta upoważnia P. Prezydenta miasta i 2-ch radców miejskich PP. Inż. Franciszka Drobniaka i Józefa Marskiego, w zastępstwie zaś któregokolwiek z radców miejskich P. Władysława Lieblinga do podpisania umowy. L. 34/3 Z. W./930

Uchwalono.

Porządek dzienny.

I. Pożyczka 1.600.000 zł. w kredycie towarowym i gotówkowym na cele rozbudowy wodociągu miejsk. od Katowickiej Spółki Akc. dla górnictwa i hutnictwa „Huta Bismarcka" w Hajdukach Wielkich.

Imieniem Prezydenta m. oraz Komisji dla Miejsk. Zakładów przemysł. rm. Inż. Drobniak w wyczerpującem sprawozdaniu przedstawia stan sprawy zaciągnięcia pożyczki przez Gminę dla przeprowadzenia drugiego rurociągu tłocznego i grawitacyjnego wodociągowego i koniecznych objektów.

Referent przeprowadza analizę ofert trzech firm, a to: „Huta Bismarcka", „Ferrum" i Huta „Węgierska Górka', zaznaczając, że oferta „Huty Bismarcka" jest najkorzystniejszą z tego powodu, iż huta ta ofiarowuje najtaniej materjał na kredyt i udziela pożyczki gotówkowej.

Referent przedstawia wyniki pertraktacyj z powyższemi firmami, podaje do wiadomości wyniki posiedzeń Komisji dla Miejsk. Zakładów przemysł. z dnia 14 kwietnia 1930 oraz z 24 kwietnia 1930, na których oświadczono się za „Hutą Bismarka", podaje wynik uchwały z posiedzenia w dniu 24 kwietnia b. r., na którem na 17 członków Komisji 10 radców m. oświadczyło się za „Hutą Bismarcka", zaś 4 za hutą „Ferrum", białych kartek oddano 3.

W wyniku powyższej uchwały referent rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada m. uchwali:

Dla przeprowadzenia drugiego rurociągu tłocznego i grawitacyjnego wodociągowego i koniecznych objektów, upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia na powyższe cele pożyczki w Katowickiej

Spółce Akcyjnej dla Górnictwa i Hutnictwa „Huta Bismarcka“ w Hajdukach Wielkich w łącznej kwocie 1,600.000 zł., a to w kredycie towarowym w wysokości potrzebnej na pokrycie całej należytości za zakupić się mające 950 ton rur, t. j. około 800.000 zł. i w gotówce na założenie rur w wysokości 800.000 zł. pod następującemi zasadniczemi warunkami:

„Huta Bismarcka“ dostarczy rury stalowe po 78·50 zł. za 100 kg. wagi załadowanej loco „Huta Bismarcka“ według specyfikacji podanej przez Zarząd Wodociągu miejskiego ogólnej wagi ca 950 ton.

Termin dostawy określi Gmina.

Rozliczenie odbywać się będzie do 10-go każdego miesiąca za dostarczone rury w poprzednim miesiącu.

Wypłata pożyczki gotówkowej nastąpi w ratach miesięcznych po 100.000 zł.

Tytułem zabezpieczenia całej pożyczki złoży Gmina m. Krakowa weksel kaucyjny żyrowany przez Elektrownię i Gazownię m., a nadto udzieli Gmina zabezpieczenia na wpływach z podatku wodociągowego.

„Huta Bismarcka“ zastrzega sobie zabezpieczenie kursu złotego w stosunku do franka szwajcarskiego w dniu zawarcia umowy.

Pożyczka zostanie oprocentowana w wysokości 1% ponad każdorazową stopę dyskontową Banku Polskiego. Odsetki wyrównywane będą w ratach kwartalnych.

Spłata pożyczki nastąpi w ten sposób, że do dnia 31-go grudnia 1931 r. płacić będzie Gmina m. Krakowa tylko odsetki. Od dnia 1 stycznia 1932 r. rozpocznie się spłata kapitału w następujących kwartalnych ratach: 4 raty po 50.000 zł., 2 raty po 75.000 zł., 5 rat po 100.000 zł. i 6 rat po 125.000 zł. z tem, że ostatnia rata płatną będzie dnia 31 grudnia 1935 r.

Raty obejmują spłatę tak pożyczki udzielonej na rury, jak i pożyczki gotówkowej równomiernie.

W razie wcześniejszej spłaty udzieli „Huta Bismarcka“ 1½% skonta od resztującej kwoty za rury.

Do podpisania umowy i wszelkich dokumentów upoważnia się P. Prezydenta m., względnie jego zastępcę, oraz radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Inż. Aleksandra Adelmana, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich radców m. Dra Ludwika Merza i Dra Karola Krzetuskiego. (L. Prez. 2542/30).

W dyskusji zabierali głos:

Rm. Rymar, który stawia wniosek o odroczenie sprawy do najbliższego posiedzenia Rady m. celem przeprowadzenia dalszej dodatkowej analizy ofert.

Rm. Przybyś, Dr Klimecki, Dr Krzetuski, oświadczając się przeciw odroczeuiu ze względu na rozpoczęcie robót i zatrudnienie bezrobotnych.

Rm. Dr. Rosenzweig prosi, aby referent odczytał poszczególne oferty.

Rm. Inż. Drobniak odczytuje wszystkie zgłoszone oferty i udziela wyjaśnień.

Po wyczerpaniu dyskusji Przewodniczący Prezyd. inż. Rolle zarządza głosowanie kartkami, powołując na skrutatorów rm. Inż. Kleinbergera, Przybysia i Kwiecińskiego.

Na 62 głosujących oddano kartek: 51 za „Hutą Bismarcka“, 7 za hutą „Ferrum“, 2 za hutą „Węgierska Górka“, 2 czyste.

Wynik głosowania ogłosił Przewodniczący Prez. Inż. Rolle oświadczając, że przyjęto ofertę „Huty Bismarcka“.

Przy tej sposobności Prezyd. Rolle oświadczył, że uchwalenie przez Radę m. pożyczki 1,100.000 zł. oraz przyjęcie oferty „Huty Bismarcka“ jest wielkiem dziełem w sprawie uzdrowienia gospodarki miasta w zakresie wodociągów. W ten bowiem sposób ustaną wreszcie dotychczasowe bolączki i narzekania ludności miasta. Roboty przy budowie nowych rurociągów posuną się tak dalece naprzód, iż prawdopodobnie całość prac dokonana zostanie jeszcze w roku bieżącym.

II. Pożyczka 1.100.000 zł. w Miejskiej Kasie Oszczędn. w Król. Hucie na cele rozbudowy wodociągów m.

Imieniem Sekcyj II. i III. Wiceprez. m. Dr Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Celem umożliwienia rozbudowy Wodociągu miejskiego upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia w Miejskiej Kasie Oszczędności w Królewskiej Hucie gotówkowej pożyczki do wysokości 1,100.000 zł. na możliwie najkorzystniejszych warunkach z tem, że pożyczka zostanie udzieloną na weksel kaucyjny podpisany przez Gminę miasta Krakowa, a żyrowany przez Elektrownię miejską i Gazownię miejską i że spłata nastąpi w ten sposób, iż do dnia 1 lipca 1931 r. opłacać będzie Gmina tylko procenty, zaś od 1 lipca 1931 r. opłacać będzie oprócz procentów raty kapitalne w równych kwartalnych ratach przez przeciąg dwóch lat, a o ileby prolongata części pożyczki poza ten termin nastąpiła, Gmina nie ma ponieść żadnych kosztów z uzyskaniem prolongaty połączonych.

Pożyczka zostanie użytą na rozbudowę Wodociągu miejskiego według programu uchwalonego przez Komisję dla Zakładów przemysłowych. Ułożenie postanowień szczegółowych pozostawia Rada m. Prezydentowi m. wraz z Sekcją skarbową.

Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz pp. radców miejskich Inż. Aleksandra Adelmana i Dra Karola Krzetuskiego, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, pp. Dra Alfreda Szołayskiego i Dra Stanisława Klimeckiego.

Uchwalono.

III. Sprawozdanie z działalności Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Imieniem Prezydenta miasta oraz Sekcji II. Wiceprezydent miasta Ostrowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie sprawozdania Komisji rewizyjnej, które przyjmuje się do wiadomości, zatwierdza się sprawozdanie z działalności Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa za rok 1929 wraz z bilansem i projektem rozdziału zysków, oraz zamknięciem rachunków (§§ 22 i 29 statutu Kasy) i wyraża się Zarządowi Kasy uznanie za gorliwą i wydatną pracę.

L. Prez. 4162/30

R. F. B.

Sprawozdanie wraz z rachunkiem strat i zysków, tudziez bilans dołącza się.
Uchwalono.

IV. Sprawozdanie z działalności Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Imieniem Prezydenta miasta oraz Sekcji II. Wiceprezydent miasta Dr Wielgus wnosi:
Rada miasta uchwali:
I. Na podstawie sprawozdania Komisji rewizyjnej, które przyjmuje się do wiadomości, zatwierdza się sprawozdanie z działalności Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności miasta Krakowa za rok 1929 wraz z bilansem i projektem rozdziału zysków, oraz zamknięciem rachunków (§§ 22 i 29 statutu Kasy) i wyraża się Zarządowi Kasy uznanie za gorliwą i wydatną pracę.
II. Wybiera się w miejsce zmarłego członka Rady Kasy radcę miejskiego Inż. Franciszka Drobniaka do Rady Kasy (§ 6 statutu Kasy). L. Prez. 3310/30 / R. F. B.

Rachunek strat i zysków, tudzież bilans dołącza się.
Uchwalono.
Na wniosek rm. Inż. Kleinbergera następujące sprawy przyjęła Rada m. „en bloc“:

I. Nabycie parcel w dz. XVIII. na cele urządzenia placu targowego.

Wniosek Sekcji I.:
Rada miasta uchwali:
Na cele urządzenia placu targowego w dz. XVIII nabyć:
1) od Krakowskiej fabryki szczotek i pendzli, Spółki z ogran. odpow. w Półwsiu Zwierzynieckiem:
a) parcelę lkat. 261 lwh. 166 Dz. XVIII. o powierzchni około 257 m. kw.,
b) parcelę lkat. 247/2 lwh. 165 Dz. XVIII. o powierzchni około 278 m. kw. czyli razem około 535 m. kw.,
2) od Krakowskiej fabryki szczotek i pendzli, Spółki z ogran. odpow., Wincentego i Jana Trembeckich część parceli lkat. 215/2 lwh. 167 Dz. XVIII. o powierzchni 1131 m. kw. — czyli łącznie ad 1) i 2) obszar 1666 m. kw., oznaczony na planie sytuacyjnym Bud. m. B. z dnia 12 kwietnia 1929 kolorem fjoletowym, za cenę po 13·50 (trzynaście 50/100) złotych za 1 m. kw., pod następującemi warunkami:
1) Grunty powyższe nabywa Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.
2) Cena kupna zostanie wypłacona przy podpisaniu kontraktu.
3) Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta planów i pomiarów oraz ewent. należytości od przeniesienia własności poniesie Gmina m. Krakowa.
Wydatek, połączony z nabyciem powyższego gruntu, pokryć z Dz. II. § 143 budżetu na rok 1930/31.
(Ll. 1574/30)

II. Sprzedaż gruntu w dz. XV. na cele budowy II-go Domu Akademickiego.

Wniosek Sekcji I.:
Rada miasta uchwali:
A. Oceniając doniosłość społeczną budowy II-go Domu akademickiego — odstąpić Bratniej Pomocy Studentów Uniw. Jagiell. grunt o wartości około 401.300 zł. na warunkach ulgowych, wymienionych w następnych ustępach niniejszej uchwały.
B. Nawiązując do uchwały Komisji gruntowej z dnia 28 września 1923 i uchwały Rady m. z dnia z dnia 5 października 1923 — sprzedać Bratniej Pomocy Studentów Uniw. Jagiell. w Krakowie na cele budowy II-go Domu akademickiego część parcel gm. lkat. 75/2—74/5 lwh. 190 Dz. XIV. i część parcel lkat. 75/1 i 74/1 lwh. 2 Dz. XIV. oznaczonych na planie sytuacyjnym Bud. m. B. z dnia 10 kwietnia 1930 kolorem zielonym, o powierzchni około 4.013 m. kw. za cenę po 28·67 zł. za 1 m. kw., przyjmując wartość wewnętrzną złotego, określoną rozp. Prez. Rzptej Pol. z dnia 13 października 1927 Nr. 88 poz. 790 Dz. U. R. P. pod następującemi zastrzeżeniami:
1) Grunt powyższy sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.
2) Cena kupna ma być zapłacona w 10 równych ratach półrocznych z tem, że pierwsza rata będzie uiszczona przy podpisaniu kontraktu, dalsze zaś co pół roku od dnia zapłaty pierwszej raty.
3) Bratnia Pomoc opłacać będzie 6% odsetek w stosunku rocznym od każdorazowo dłużnej sumy i to z góry równocześnie z ratami kapitałowemi.
4) Reszta ceny kupna ma być zabezpieczona hipotecznie na sprzedanym gruncie.
5) Uniwersytet Jagielloński weźmie na siebie pisemną rękojmię, że raty ceny kupna będą płacone w terminach.
6) Koszta za budowę chodników, krawężników i toru jezdnego wzdłuż sprzedanej parceli, należytość wynikłą z ustawy kanałowej oraz ewentualne koszta założenia rur i kabli ulicznych wodociągowych, gazowych i elektrycznych poniesie kupujące Towarzystwo względnie jego prawonastępcy.
7) Koszta kontraktu, stempli, intabulacji oraz należytość od przeniesienia własności poniesie Bratnia Pomoc.
8) Z dniem zapłacenia pierwszej raty ceny kupna, Bratnia Pomoc zostanie zwolniona od płacenia czynszu za prawo zabudowy z parcel lkat. 74/6 i 75/2 lwh. 190 dz. XIV.
II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Dra Fryderyka Zolla, względnie w razie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. radców m. Henryka Pachońskiego i Dra Ludwika Merza, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.
III. Upoważnia się p. Prezydenta m. do wystawienia dokumentu zezwalającego na ustępstwo pierwszeństwa hipot. przed prawem zastawu dla resztującej ceny kupna — dla ewent. pożyczki zaciągnąć się mającej przez Bratnią Pomoc na cele budowy domu.
IV. Z chwilą zawarcia kontraktu kupna sprzedaży Gmina m. Krakowa zwolni Bratnią Pomoc z uiszczenia zaległego czynszu za prawo zabudowy.
V. Uchwałę niniejszą przedłożyć do zatwierdzenia Panu Wojewodzie w myś § 60 ust. 11 statutu m.
L. I. 2682/1930.

III. Ustanowienie na rzecz Związku Obrony Kresów Zachodnich prawa zabudowy na częściach parcel w dz. XV.

Wniosek Sekcji I.:

Rada miasta uchwali:

I. Ustanowić na rzecz Związku obrony Kresów zachodnich Stowarzyszenia wpisanego — prawo zabudowy na częściach parcel l. kat. 8/7 i 8/8 lwh. 2 Dz. XV. i na części parceli l. kat. 8/1 1 wh. 492 dz. XV. oznaczonym na planie sytuacyjnym Bud. m. B. z dnia 1 marca 1930 kolorem czerwonym i liczbami 4, 5 i 6 o łącznej powierzchni około 1951 m^2 pod następującemi warunkami:

1) Prawo zabudowy trwać będzie 60 (sześćdziesiąt) lat.

2) Czynsz ma wynosić 2% od wartości gruntu tj. od kwoty 218 815 zł. rocznie w pierwszem dziesięcioleciu i wzrasta co każde 10 lat o $^1/_4$ (jedną czwartą) pierwotnej wysokości. Jako wartość wewnętrzną złotego przyjmuje się wartość złotego w myśl rozp. Prez. Rz. P. z dnia 13 października 1927 Nr. 88, poz. 790 Dz. U. Rz. P.

Czynsz ten płatny jest w ratach półrocznych z góry w dniu 3 stycznia i 3 lipca każdego roku i liczy się od dnia uzyskania konsensu na użytkowanie budynku na powyższym gruncie wystawić się mającego. Czynsz ten ma być hipotecznie zabezpieczony. Od dnia zaś oddania gruntu we fizyczne posiadanie względnie od dnia zawarcia kontraktu, gdyby ten termin był wcześniejszy, opłacać będzie Towarzystwo tytułem czynszu uznawczego kwotę 10 zł. rocznie.

3) Plany domu mają uzyskać zezwolenie Gminy m. Krakowa niezależnie od konsensu budowlanego.

4) Dom na powyższym gruncie ma być zbudowany i wykończony najdalej w ciągu 4 (czterech) lat od dnia oddania gruntu we fizyczne posiadanie.

5) Dom ten ma być utrzymywany stale w stanie dobrym i zgodnie z wymaganiami zdrowotności. W tym celu będzie Gmina m. Krakowa miała prawo wglądu.

6) Wszystkie istotne zmiany w planie budowlanym, w ukończonym budynku lub też nowe budowy (przebudowy, nadbudowy) na powyższym gruncie wymagają zezwolenia Gminy m. Krakowa niezależnie od konsensu budowlanego.

7) Stowarzyszenie ma powyższy dom ubezpieczyć odpowiednio od ognia z tem zastrzeżeniem, że suma ubezpieczeniowa może być wypłacona tylko za pozwoleniem Gminy m. Krakowa.

Ubezpieczenie ma objąć nie tylko wszystkie spalne części budowli, lecz także i mury a to we wysokości, która będzie ustalona w porozumieniu z Gminą m. Krakowa.

8) Budynek powyższy ma służyć jedynie na cele przewidziane w statucie.

Wynajmowanie, podnajmowanie lub w inny sposób odstępowanie domu na inne cele może nastąpić tylko za pisemnem zezwoleniem Gminy m. Krakowa w każdym poszczególnym przypadku.

9) Stowarzyszenie będzie ponosiło wszystkie publiczne daniny i ciężary związane z posiadaniem i własnością wspomnianego gruntu i budynku.

10) Gminie m. m. Krakowa przysługiwać będzie prawo pierwokupu prawa zabudowy, co ma być wpisane do księgi gruntowej.

11) Po wygaśnięciu prawa zabudowy przypadnie odnośny budynek na własność Gminy m. Krakowa, która Stowarzyszeniu, względnie jego prawnym następcom wypłaci $^1/_4$ (ćwierć) w tym czasie istniejącej wartości budowlanej budynku, wystawionego za zgodą Gminy. Wartość ta ma być obliczoną tylko według wartości budowy bez uwzględnienia dochodu. Obliczone w ten sposób wynagrodzenie ma być najpierw użyte na zaspokojenie wierzycieli hipotecznych lub innych osób uprawnionych rzeczowo, dalej na zapłacenie wszelkich zaległości, danin i ciężarów publicznych. Reszta będzie wypłacona Stowarzyszeniu względnie jego prawnym następcom po wykreśleniu prawa zabudowy z księgi gruntowej.

12) Stowarzyszenie poniesie w całości koszty odgraniczenia powyższego gruntu od reszty gruntu gminnego, tudzież należytości wynikające z przepisów ustawy kanałowej i prawa budowlanego.

13) Koszty kontraktu, intabulacji, przyszłej ekstabulacji, pomiarów, planów, stemple i należytość przenośną i wogóle koszty związane z niniejszą transakcją, poniesie w całości Stowarzyszenie.

14) Zezwolenie na wpis prawa zabudowy do księgi gruntowej udzieli Gmina m Krakowa dopiero po rzeczywistem rozpoczęciu budowy, t. j. wykonaniu fundamentów i piwnic.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Fr. Drobniaka i ks. Dr. Kasprzyka, a w razie przeszkody, J. Marskiego i Z. Siemka, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

Upoważnia się P. Prezydenta miasta do oddania gruntu we fizyczne posiadanie i do zezwolenia na rozpoczęcie tam robót budowlanych. L. I. 1491/30

IV. Odstąpienie Skarbowi Państwa części parceli gm. w dz. XV.

Wniosek Sekcji ekonomicznej:

Rada miasta uchwali:

I. Odstąpić na własność Skarbowi Państwa część parceli gminnej lkat. 8/1 objętej lwh. 492 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. XV, Nowa Wieś przy Aleji Słowackiego, ul. Łobzowskiej i ul. Kościelnej oznaczoną kolorem zielonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 21 lutego 1930 r., o obszarze około 46 ar. 43 m. kw. w zamian za część parceli państwowej lkat. 534 objętej lwh. 100 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. VI Wesoła i parcelę państwową lkat. 485/2 objętą lwh. 302 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. XIX Piaski, t. j. grunt oznaczony kolorem zielonym i fjoletowym na drugim planie Budownictwa miejskiego z dnia 21-go lutego 1930 r., o powierzchni około 3 ha 82 ar. 36·47 m. kw. pod następującymi warunkami:

1. Wartość gruntu gminnego przyjmuje się na 112 (sto dwanaście) złotych a gruntu państwowego na 13 (trzynaście) złotych 60 (sześćdziesiąt) groszy za jeden metr kwadr.

2. Powyższe grunty odstępują sobie strony kontraktujące w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych oraz najmów i dzierżaw.

3. Koszty kontraktu, legalizacji, intabulacji, pomiarów, planów i ewent. należytości przenośne poniosą obie strony kontraktujące po połowie.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta m. względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Henryka Pachońskiego, a w razie przeszkody J. Marskiego i Dra L. Merza, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Upoważnia się p. Prezydenta m. do wcześniejszego oddania Skarbowi Państwa we fizyczne posiadanie powyższego gruntu gminnego.

IV. Wymieniony wyżej grunt państwowy nabywa Gmina m. Krakowa na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z dnia 22-go kwietnia 1927 r. Nr 42 poz. 372 Dz. u. Rz. P. na cele rozbudowy miasta.

V. Przedłożyć niniejszą uchwałę Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie w myśl § 60 statutu miejskiego i art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z dnia 16 stycznia 1928 r. Nr. 7 poz. 40 Dz. u. Rz. P.

L. I. 1237/30.

V. Odstąpienie części parceli gm. Zgromadzeniu OO. Bernardynów w dz. VII.

Wniosek Sekcji ekonomicznej:

Rada miasta uchwali:

A) I. Celem wyrównania granic odstąpić Zgromadzeniu OO. Bernardynów w Krakowie część parceli gm. lkat. 225 lwh. 141 dz. VII, oznaczoną na planie sytuacyjnym Budownictwa m. z dnia 10 grudnia 1929 kolorem żółtym o powierzchni około 29 m. kw. w zamian za części parcel lkat. 211 i 213 lwh. 134 dz. VII oznaczone na powyższym planie kolorem zielonym o powierzchni około 29 m. kw. pod następującemi warunkami:

1. Zamiana powyższych skrawków następuje bez żadnej dopłaty o ile różnica ich powierzchni nie przekroczy 3 m. kw. po dokonaniu ścisłych pomiarów. W razie takiego przekroczenia nabywający dopłaci za tę różnicę po 75 zł za 1 m. kw. i to przy podpisaniu kontraktu.

2. Zamienione grunty odstępują sobie strony kontraktujące w stanie wolnym od długów i ciężarów.

3. Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta planów i pomiarów poniosą obie strony po połowie, zaś ewent. należytość od przeniesienia własności każda ze stron kotraktujących od nabytego przez siebie gruntu.

Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Dra Józefa Muczkowskiego i ks. J. Masnego, a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich pp. r. m. ks. Dra Kasprzyka i Józefa Marskiego, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

B) I. Ustanowić na rzecz katolickiego Stowarzyszenia żeńskiego pod wezwaniem św. Julji w Krakowie na cele budowy domu prawo zabudowy na części parceli gm. lkat. 225 objętej lwh. 141 dz. VII przy ulicy Smoczej i na częściach parcel lkat. 211 i 213 objętych lwh. 134 dz. VII, które Gmina nabywa drogą zamiany od Zgromadzenia OO. Bernardynów w Krakowie, t. j. na gruncie oznaczonym kolorem niebieskim i zielonym na planie Budownictwa m. B. z dnia 10 grudnia 1929 o powierzchni około 404 m. kw. pod następującemi warunkami:

1. Prawo zabudowy trwać będzie 60 (sześćdziesiąt) lat.

2 Czynsz ma wynosić 2 (dwa) złote w złocie w myśl rozp. Prezydenta Rzpltej z dnia 13 października 1927 Nr. 88 poz. 790 Dz. u Rz. P. rocznie od jednego metra kw. w pierwszem dziesięcioleciu i wzrasta co każde 10 lat o $^1/_4$ (jedną czwartą) pierwotnej wysokości.

Czynsz ten płatny jest w ratach półrocznych zgóry w dniu 2 stycznia i 2 lipca każdego roku i liczy się od dnia oddania gruntu we fizyczne posiadanie, względnie od dnia zawarcia kontraktu, gdyby ten termin był wcześniejszy. Czynsz ten ma być hipotecznie zabezpieczony.

3. Plany domu mają uzyskać zezwolenie Gminy m. Krakowa niezależnie od konsensu budowlanego.

4. Dom na powyższym gruncie ma być zbudowany i wykończony najdalej w ciągu 4 (czterech) lat od dnia oddania gruntu we fizyczne posiadanie.

5. Dom ten ma być utrzymywany stale w stanie dobrym i zgodnie z wymaganiami zdrowotności. W tym celu będzie Gmina m. Krakowa miała prawo wglądu.

6. Wszystkie istotne zmiany w planie budowlanym, w ukończonym budynku lub też nowe budowy (przebudowy, nadbudowy) na powyższym gruncie wymagają zezwolenia Gminy m. Krakowa niezależnie od konsensu budowlanego.

7. Stowarzyszenie ma powyższy dom ubezpieczać odpowiednio od ognia z tem zastrzeżeniem, że suma ubezpieczeniowa może być wypłacona tylko za pozwoleniem Gminy m. Krakowa i w tym kierunku ma być polisa zawinkulowana.

Ubezpieczenie ma objąć nietylko wszystkie spalne części budowli, lecz także i mury, a to w wysokości, która będzie ustalona w porozumieniu z Gminą m. Krakowa.

8. Budynek powyższy ma służyć jedynie na cele wskazane statutem Towarzystwa.

Wynajmowanie, podnajmowanie lub w inny sposób odstępowanie domu na inne cele może nastąpić tylko za pisemnem zezwoleniem Gminy m. Krakowa w każdym poszczególnym wypadku.

9 Stowarzyszenie będzie ponosiło wszystkie publiczne daniny i ciężary związane z posiadaniem i własnością wspomnianego gruntu i budynku.

10. Gminie m. Krakowa przysługiwać będzie prawo pierwokupu prawa zabudowy, co ma być wpisane do księgi gruntowej.

11. Po wygaśnięciu prawa zabudowy przypadnie odnośny budynek na własność Gminy m. Krakowa, która Stowarzyszeniu, względnie jego prawnym następcom wypłaci $^1/_4$ (ćwierć) w tym czasie istniejącej wartości budowlanej budynku, wystawionego za zgodą Gminy. Wartość ta ma być obliczoną tylko według wartości budowy bez uwzględnienia dochodu. Obliczone w ten sposób wynagrodzenie ma być najpierw użyte na zaspokojenie wierzycieli hipotecznych lub innych osób uprawnionych rzeczowo, dalej na zapłacenie wszelkich zaległości, danin i ciężarów publicznych. Reszta będzie wypłacona Stowarzyszeniu, względnie jego prawnym następcom po wykreśleniu prawa zabudowy z księgi gruntowej.

12. Stowarzyszenie poniesie w całości koszty od-

graniczenia powyższego gruntu od reszty gruntu gminnego, tudzież należytości wypływające z prawa bud. i ustawy kanałowej odnośnie do gruntu objętego prawem zabudowy.

13. Koszty kontraktu, intabulacji, przyszłej ekstabulacji, pomiarów, planów, stemple i należytość przenośną i wogóle koszty związane z niniejszą transakcją poniesie w całości Stowarzyszenie.

14. Zezwolenie na wpis prawa zabudowy do księgi gruntowej udzieli Gmina m. Krakowa dopiero po rzeczywistem rozpoczęciu budowy, t. j. wykonaniu fundamentów i piwnic.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Fr. Drobniaka i ks. Dra Kasprzyka, a w razie przeszkody J. Marskiego i Z. Siemka, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

III. Upoważnia się p. Prezydenta miasta do oddania gruntu we fizyczne posiadanie i do zezwolenia na rozpoczęcie tam robót budowlanych.

IV. Upoważnia się p. Prezydenta m. do ewent. zezwolenia:

a) na ustąpienie pierwszeństwa hipot. dla pożyczek Banku Gospodarstwa Krajowego względnie Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa zaciągniętych przez powyższe Stowarzyszenie, oraz

b) na ewentualne obciążenie realności gm. oddanej na zasadzie prawa zabudowy — prawem zastawu dla powyższych pożyczek przy odpowiedniem zabezpieczeniu.

L. I. 160/1930.

VI. Sprzedaż części parceli gm. w dz. XX. p. Dr. Bol. Komorowskiemu.

Wniosek Sekcji I.:

Rada m. uchwali:

I. Sprzedać p. Drowi Bolesławowi Komorowskiemu do linji regulacyjnej ulicy Grzegórzeckiej część parceli gm. l. kat. 79/1 z l. wh. 61 dz. XX. Dąbie oznaczoną na planie sytuacyjnym Bud. m. B. z dnia 26. kwietnia 1926 kolorem niebieskim o powierzchni około 2080 m^2 za cenę po 6 (sześć) złotych za jeden m^2 pod następującemi warunkami:

1) Grunt powyższy sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.

2) Cena kupna ma być zapłacona do 8 dni, licząc od dnia zawiadomienia o uchwale, zezwalającej na sprzedaż tego gruntu.

3) Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta mapek i pomiarów, oraz należytość od przeniesienia własności poniesie nabywający.

Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Dra Adama Müllera w razie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. radców m. Dra Ludwika Merza i Zygmunta Siemka, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów. L. I. 24/1930.

VII. Sprzedaż części parceli gm. w dz. VIII. pp. Dr. Leonowi Morgenbesserowi oraz małż. Dr. Jakóbowi i Reginie Mückenbrunn.

Wniosek Sekcji I.:

Rada m. uchwali:

I. Sprzedać wspólnie p. Dr. Leonowi Morgenbesserowi w $^1/_2$ oraz małżonkom Dr. Jakóbowi i Reginie Mückenbrunnom po $^1/_4$ część parceli gminnej l. kat. 736 objętej l. wh. ks. gr. gm. kat. Kraków, dz. VIII. Kazimierz przy ul. św. Wawrzyńca oznaczoną kolorem czerwonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 1. III. 1930 r. o powierzchni około 252 m^2 za cenę po 95 (dziewięćdziesiąt pięć) złotych za jeden m^2 pod następującemi warunkami:

1) Kupujący zapłacą całą cenę kupna w ciągu 8 dni po zawiadomieniu o niniejszej uchwale.

2) Na powyższym gruncie mają kupujący wystawić dom według planów zatwierdzonych przez Magistrat i rozpocząć odnośną budowę tj. wykonać fundamenty i piwnice najdalej do dwóch lat od podpisania kontraktu.

W razie niedotrzymania tego terminu będzie miała Gmina prawo odkupić ten grunt za zwrotem ceny kupna bez procentów a koszta wykonania tego prawa poniosą kupujący, względnie ich prawni następcy.

Prawo to ma być wpisane do księgi gruntowej.

3) Powyższy grunt sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem wymienionych wyżej zastrzeżeń.

4) Koszta kontraktu, intabulacji, pomiarów, planów, przyszłej ekstabulacji, stemple oraz należytość przenośną i wogóle wszystkie koszta połączone z niniejszą transakcją poniosą kupujący, względnie ich prawni następcy.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy PP. radców m. Inż. Fr. Drobniaka i Dr. L. Merza a w razie przeszkody J. Marskiego i Z. Siemka, ewentualnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów. L. I. 986/930.

VIII. Sprzedaż parcel gm. w dz. XXII. Krak. Spółdzielni mieszk.

Wniosek Sekcji I.:

Rada m. uchwali:

I. Sprzedać Krakowskiej Spółdzielni mieszkaniowej w Krakowie parcele gminne Nr. 13, 14, 15 i 16 z kompleksu gruntowego objętego 1 wh. 1041 ks. gr. gm. kat. Kraków, dz. XXII. Podgórze o łącznej powierzchni około 21 ar. 80 m^2 za cenę po 20 (dwadzieścia) złotych za jeden m^2 pod następującemi warunkami:

1) Cenę kupna zapłacą kupujący w 12 równych ratach kwartalnych za oprocentowaniem po 6% (sześć od sta) rocznie, płatnemi z góry razem z ratami kapitałowemi. Pierwsza rata uiszczona będzie przy podpisaniu kontraktu. Reszta ceny ma być hipotecznie zabezpieczoną. Wartość wewnętrzną złotego przyjmuje się według Rozp. Prez. Rz. P. z dnia 13/10 1927 Nr. 88 poz. 790 Dz. U. Rz. P.

2) Sprzedaż następuje tylko na cele budowy domów mieszkalnych z wykluczeniem jakichkolwiek zakładów przemysłowych, wymienionych w art. prawa budowlanego.

3) Powyższe parcele mają być zabudowane domami zwartemi najwyżej 3-piętrowemi w sposób uwidoczniony na planie Budownictwa miejskiego z dnia 21. września 1929 r.

4) Budowa domów na powyższych parcelach ma być rozpoczęta do dnia 3! grudnia 1930 (tysiąc dziewięćset trzydziestego) roku, gdyż w przeciwnym razie wolno będzie Gminie m. Krakowa odkupić te parcele za zwrotem ceny kupna bez policzenia procentów.

Przez rozpoczęcie budowy rozumieć należy rzeczywiste wykonanie fundamentów i piwnic.

Prawo odkupu ma być wpisane do księgi gruntowej.

5) Koszty urządzenia ulic, t. j. toru jezdnego, krawężników, kanalizacji, rur wodociągowych i kabli elektrycznych wzdłuż wspomnianych parcel, poniesie Gmina m. Krakowa. Natomiast koszty urządzenia chodników pokryje nabywająca spółdzielnia, względnie jej prawni następcy.

6) Upoważnia się P. Prezydenta m. do ustępstwa hipoteczn. dla ewent. pożyczki przed prawem zastawu dla reszty ceny kupna.

7) Gmina sprzedaje powyższe parcele w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem wymienionych ograniczeń

8) Wszelkie koszty kontraktu, intabulacji, legalizacji, planów, pomiarów, stempli, przyszłej ekstabulacji i wykonania prawa odkupu, oraz należytość przenośną poniesie spółdzielnia, względnie jej prawni następcy.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Dr. St. Klimeckiego i H. Pachońskiego, a w razie przeszkody J. Marskiego i Dr. L. Merza, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

III. Niniejszą uchwałę przedłożyć do zatwierdzenia Panu Wojewodzie w myśl § 60 ust. 11 statutu m.

(L. I. 2426/930)

IX. Udzielenie zgody na sprzedaż parceli pofort. Nr. 47 przez p. Helenę Peterseimową.

Wniosek Sekcji I.:

Rada m. uchwali:

Zmienia się częściowo uchwałę Rady miejskiej z dnia 14. lutego 1930 w sprawie parceli pofort. Nr. 47 w następującym kierunku:

1) Zgodzić się na sprzedaż parceli pofort. Nr. 47 objętej l. wh. 244 ks. gr. gm. kat. Kraków, dz. XII. Półwsie Zwierzynieckie przez p. Helenę Peterseimową i tow. PP. Ascherowi Spirze i ewent. spólnikowi, którego nazwisko poda p. Spira dodatkowo.

2) Na zabezpieczenie ukończenia budowy w zakreślonym terminie złożą nabywający weksel kaucyjny, zamiast intabulacji prawa zastawu w księdze gruntowej.

(L. I. 2606/930).

X. Plan zabudowania półn.-wsch. części Placu Marjackiego.

Wniosek Sekcji ekonomicznej:

Rada miejska uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 14-go listopada 1929 L. 4238/29 Bb. (XIII) uchwala się po myśli art. 29 prawa budowlanego zgodnie z uchwałą Rady m. z dnia 23-go maja 1929, powziętą w sprawie przebudowy t. zw. „Wikarówki“, plan zabudowania północno-wschodniej części placu Marjackiego według projektu Budownictwa m. Oddz. B z dn. 30 stycznia 1930.

W szczególności uchwala się:

1) Linję regulacyjną dla północno-wschodniej strony przebudować się mającego budynku w realności lwh. 214 dz. I, t. zw. „Wikarówki“ według linji oznaczonej na powyższym planie czerwono głoskami:

a — b

biegnącej prostopadle do istniejącej linji frontu budynku od strony Małego Rynku, przyczem punkt „b“ przyjmuje się w odległości 9·30 m od obecnego krawężnika chodnika przed domem lsp. 375, t. zw. „Prałatówką“.

2) Linję regulacyjną dla budynku „Wikarówki“ od strony placu Marjackiego według linji oznaczonej na powyższym planie czerwono głoskami:

b — c

biegnącej równolegle do istniejącej linji frontu budynku od strony Małego Rynku, w odstępie 9·20 m.

Dla komunikacji pieszej należy w przebudować się mającym budynku „Wikarówki“ wykonać przejście pod łukami (arkadami) i to tak od strony placu Marjackiego t. j. na przestrzeni między punktami „b“ i „c“, jak i od strony północno-wschodniej budynku, t. j. na przestrzeni między punktami „a“ i „b“, przyczem szerokość tego przejścia w świetle liczonem między cokołami ma wynosić od strony placu Marjackiego 2·20 m, przy ścianie zaś budynku północno-wschodniej 3·00 metry -- zresztą jak to zaznaczono cyframi czerwonemi w dołączonym planie 1 : 200. (L. Magtu 4279/29/B. b.)

XI. Plan zabudowania gruntów między ulicami Rzeźniczą i Grzegórzecką.

Wniosek Sekcji ekonomicznej:

Rada miejska uchwali:

Na podstawie art. 7—51 prawa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 uchwala się szczegółowy plan zabudowania bloku gruntów między ul. Rzeźniczą i Grzegórzecką a wschodnią i południową granicą dawnego laboratorjum wojskowego w dz. XIX według planu Budownictwa m. Oddz. B z dnia 26 listopada 1928.

W szczególności uchwala się:

1) Otwarcie z urzędu przedłużenia ul. Okopy na gruntach byłego laboratorjum wojskowego z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na planie Budownictwa m. Oddz. B z dn. 26 listopada 1928 r. czerwono literami:

a — b — c — d — e

od strony wschodniej, zaś

f — g, h — i

od strony zachodniej.

2) Północną linję regulacyjną dla ulicy otwierającej się wzdłuż granicy południowej gruntów byłego laboratorjum wojskowego według linji czerwonej, oznaczonej na powyższym planie literami:

i — j — k — l — ł

w odległości 14 metrów od linji regulacyjnej z południowej strony tejże ulicy, już poprzednio ustalonej.

3) Otwarcie ulicy równoległej do ulicy ad 2) na gruntach byłego laboratorjum wojskowego — z linjami

regulacyjnemi, oznaczonemi czerwono na powyższym planie literami:

m — h

od strony południowej, zaś

n — o — g

od strony północnej, przy szerokości ulicy 10 m z linją budowlaną od strony północnej, w obrębie liter n' — o' w odległości 4 m od linji regulacyjnej — z użyciem przestrzeni zawartej między temi linjami na ogródki przed domami.

4) Otwarcie dalszej przecznicy między ul. Rzeźniczą a przedłużeniem ul. Okopy z linjami regulacyjnemi po myśli opinji Rady Artystycznej według linij czerwonych oznaczonych na planie Budownictwa m. Oddz. B z dnia 26 listopada 1928 r. literami: p — r od strony południowej, zaś s — t, u — w — x od strony północnej, przy szerokości ulicy 10 m, z linją budowlaną po stronie północnej, oznaczoną literami:

s' — t' — u' — w' — x'

przyczem przestrzeń 4 m zawarta między temi linjami ma być użytą na ogródki.

5) Otwarcie ulicy poprzecznej między ul. Grzegórzecką a ulicą ad 4) z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na planie Budownictwa m. Oddz. B z dnia 26-go listopada 1928 r. literami: t — y — y' od strony zachodniej, zaś u — z od strony wschodniej.

6) Dla bloków powyższemi ulicami objętych uchwala się sposób zabudowania zwarty z usytuowaniem oficyn ściśle według planu Budownictwa m. Oddz. B z dnia 26 listopada 1928 r., grunta zaś na wschód od przedłużenia ul. Okopy przeznacza się na zabudowania wyłącznie przemysłowe.

7) Wysokość budynków ma odpowiadać szerokości ulic w linjach budowlanych, natomiast ze względu na teren zalewowy budowa suteren mieszkalnych jest niedopuszczalną.

8) Rada miasta zaznacza, że Gmina m. Krakowa do urządzenia powyższych ulic nie zamierza przystąpić a inicjatywę w tym względzie pozostawi odnośnie do brzmienia art. 64 Prawa budowlanego właścicielowi terenu objętego planem parcelacji, względnie właścicielom działek utworzonych przy parcelacji, zastrzegając także odnośnie do brzmienia art. 64 prawa budowlanego:

a) sposób urządzenia ulic po myśli art. 172, 173, 174 prawa budowlanego oznaczy komisja drogowo-kanałowa działając imieniem Rady miejskiej z mocy upoważnienia z dnia 5 kwietnia 1928 do L. 4660/28/I.

b) Gmina m. Krakowa po myśli art. 66 prawa budowlanego obejmie powyższe ulice, skoro przynajmniej $^1/_3$ część długości frontów tychże ulic będzie zabudowana, do tego zaś czasu utrzymanie ulic obciążać będzie właściciela gruntu, względnie jego prawonabywców. Ulice będą przekazane Gminie m. Krakowa bezpłatnie i w stanie wolnym od ciężarów hipotecznych i długów.

9) Orzeczenie zatwierdzające parcelację budowlaną gruntów powyższym planem objętych wyda Magistrat po uprawomocnieniu się planu zabudowania i po ogłoszeniu tegoż po myśli art. 35 prawa budowlanego.

10) Poleca się Magistratowi w myśl art. 410 prawa budowlanego i § 16 c przepisów budowlanych nie udzielać konsensu na zabudowanie działek utworzonych przy parcelacji, dopóki powyższe ulice nie zostaną urządzone. (L. Magtu Bb. 2183/28).

XII. Plan zabudowania gruntu ograniczonego szpitalem okręg. i ulicami Łokietka i Składową.

Wniosek Sekcji ekonomicznej:

Rada miejska uchwali:

Po myśli art. 29 Prawa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 D. U. R. P. Nr. 23 poz. 202 uchwala się plan zabudowania obszaru gruntów w Krakowie dz. XVII ograniczonego Szpitalem Okręgowym i ulicami Łokietka i Składową według planu Budownictwa m. Oddz. B. z d. 11 lutego 1929 — w szczególności uchwala się:

1) Linję regulacyjną ul. Nr. I biegnącej po zachodniej stronie Szpitala Okręgowego oznaczoną na dołączonym planie Budownictwa m. Oddz. B. czerwono i literami:

$a — b — c — d — e — f — g — h_2 — h$

od strony zachodniej, oraz linją budowlaną, oznaczoną czerwono i literami:

$i — j — k — l — ł — m_2 — m$

po stronie wschodniej tejże ulicy.

2) Otwarcie ulicy II między ulicą Friedleina a ul. Nr. I z linjami regulacyjnemi oznaczonemi na powyższym planie Bud. m. B. czerwono i literami:

c — n

po stronie południowej, oraz literami:

d — o

wraz z linją budowlaną d′ — o′ po stronie północnej.

3) Otwarcie ulicy Nr. III między ul. Friedleina a ul. Nr. I z linjami regulacyjnemi oznaczonemi na powyższym planie Bud. m. B. czerwono i literami:

f — p

po stronie południowej, oraz literami:

g — r

wraz z linją budowlaną g′ — r′ po stronie północnej.

4) Otwarcie dalszego ciągu ulicy równoległej do ul. Składowej między ul. Friedleina a ul. Obozną zapoczątkowanej uchwałą Rady m. z dnia 21 lutego 1923 L. 83113/1914 Bb., a oznaczonej na powyższym planie Bud. m. B Nr. IV z linjami regulacyjnemi oznaczonemi czerwono i literami:

$v_2 — v — w — x — y — z$

po stronie południowej, oraz literami:

s — t — u

wraz linją budowlaną s′ — t′ — u′ po stronie północnej.

5) Otwarcie ulicy Nr. V równoległej do ulicy Friedleina między ul. Łokietka a ul. Nr. IV z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na powyższym planie Bud. m. B. czerwono i literami:

D — E — F — w

po stronie zachodniej, oraz literami:

A — B — C — v

wraz z linją budowlaną:

A′ — B′ — C′ — v

po stronie wschodniej.

6) Otwarcie ul. Nr. VI między ul. Łokietka i ul. Nr. IV z linjami regulacyjnemi oznaczonemi czerwono i literami:

G — H — x

po stronie wschodniej, oraz literami:

J_2 — J — K — y

wraz z linją budowlaną: J_2' — J′ — K′ — y′ po stronie zachodniej.

7) Linje regulacyjne ul. Oboźnej oznaczone na powyzszym planie Bud. m. B. czerwono i literami:

L — z — u — M — N

po stronie wschodniej, oraz literami:

S — Z — U

po stronie zachodniej wraz z linją budowlaną S′ — T′ — U′.

8) Reasumując częściowo uchwałę Rady m. z dnia 2 czerwca 1927 zatwierdza się linję regulacyjną ulicy Łokietka po stronie północnej oznaczoną czerwono i literami:

D_2 — D_3

wraz z linją budowlaną D_2' — D_3' i w dalszym ciągu literami:

S — Y — X — Z′

9) Reasumując częściowo uchwałę Rady m. z dnia 30 czerwca 1922 r. zatwierdza się południową linję regulacyjną ulicy Składowej oznaczoną na powyższym planie Bud. m. B. czerwono i literami:

R — P — O — N — U — V — W.

10) Uchwala się dla bloków 1, 2, 3, 4, 5 i 6 sposób zabudowania zwarty oraz w odległości 15 m od frontowych linji zabudowania tylne linje budowlane wrysowane w planach Bud. m. B. z dnia 18 października 1929, poza któremi nie mogą być budowane żadne budynki mieszkalne.

11) Blok ograniczony ul. Friedleina, Składową, Oboźną i ulicą IV przeznacza się dla składów i budynków przemysłowych, jednak takich, które nie podpadają pod art. 18. Prąwa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 r.

12) Dla wszystkich bloków uchwala się wysokość budynków nie przekraczającą odległości między linjami budowlanemi.

13) Niweletę ulic ustala się w wysokościach oznaczonych na powyższym planie Bud. m. B. liczbami czerwonemi (wysokości ponad poziom morza).

14) Niweleta ulic ma być miarodajną przy udzielaniu konsensów na budowę domów stawianych bezpośrednio w linji regulacyjnej, a poniżej tej niwelety nie wolno wykonywać w budynkach żadnych otworów.

(L. Mgtu 3951/28 Bb.)

XIII. Linja regulacyjna ul. Romanowicza.

Wniosek Sekcji ekonomicznej:

Rada miejska uchwali:

Reasumując częściowo uchwałę Rady m. z dnia 24 lutego 1928 r. do L. 4354/1926 Bb. odnośnie do linij regulacyjnych ul. Romanowicza, oraz Rady miasta z dnia 25 sierpnia 1920 r. do L. 36/1920 Bb. i z dnia 6 maja 1921 r. do L. 576/1921 Bb. uchwala się zmianę linij regulacyjnych tejże ulicy według wkreślonych w planie Budownictwa miejskiego Oddz. B z daty dnia 9-go lipca 1927 r. linij niebieskich kreskowanych, oznaczonych niebiesko literami:

n — o — p, d — e — f od strony zachodniej, zaś i — j — k, l — m od strony wschodniej.

(L. Magtu 981/29/Bb.).

XIV. Linja regulacyjna i budowlana północnej strony ul. Zielnej.

Wniosek Sekcji ekonomicznej:

Rada miejska uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 18-go grudnia 1929 r. L. 4238/29 Bb. (XIII) uchwala się po myśli art. 51 prawa budowlanego częściową zmianę linji regulacyjnej i budowlanej północnej strony ulicy Zielnej na długości między ul. Szwedzką a ul. Skwerową, reasumując częściowo dotyczące uchwały: Rady miejskiej z dnia 4 lutego 1924 L. Magtu 3008/23 Bb., Tymczasowego Zarządu m. z dnia 13 stycznia 1926 r. L. Magtu 3578/25 Bb., oraz Tymczasowego Zarządu m. z dnia 10 lutego 1925 L. Magtu 4302/24 Bb. (punkt 2).

W szczególności uchwala się linję regulacyjną wkreśloną w planie regulacyjnym Budownictwa m. Oddz. B z dnia 1 października 1925 r. L. 2275/25 Bb. kolorem niebieskim i oznaczoną głoskami:

B — D_1 — E_1 — E_2

oraz linją budowlaną

C_1 — D_2 — D_3

z tem, że linja regulacyjna na długości E_2 — E_1 — D_3 jest zarazem linją budowlaną. (L. Magtu 4000/29/Bb.).

Linje regul. ul. Król. Jadwigi.

Wniosek Sekcji ekonomicznej.

Rada miejska uchwali:

1) Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 14. listopada 1929 L. 4238/29 Bb. (XIII) uchwala się po myśli art. 29. prawa budowlanego linje regulacyjne ulicy Król. Jadwigi na Zwierzyńcu, dz. XIII. na długości między realnościami Gertlera i Kaczmarczyka a granicą Woli Justowskiej i Zwierzyńca oznaczone na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 9 lipca 1921 r. linjami czerwonemi i głoskami:

o_1 — a_2 — b_2 — c_2 — d_2 — e_2 — f_2 — g_2 — h_2 — i_2 — k_2 — n_2 — o_2 — p_2 — r_2 — s_2 — t_2

od strony północnej, zaś głoskami:

u_2 — v_2 — w_2 — x_2 — y_2 — z_2 — a_3 — b_3 — e_3 — f_3 — g_3 — h_3 — n_1

od strony południowej.

2) Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 20 grudnia 1929 L. 4965/29 Bb. (XIV) uchwala się j. w. linje regulacyjne ulicy mającej powstać wzdłuż drogi polnej (parcela lk. 1517 dz. XIII) — oznaczone na powyższym planie Bud. m. B. z dnia 9 lipca 1921 linjami czerwonemi i głoskami:

$$p_2 - j_3 - k_3 - l_3 - m_3 - n_3$$

od strony zachodniej, zaś głoskami:

$$o_3 - p_3 - r_3 - s_3 - t_3 - o_2$$

od strony wschodniej przy szerokości tej ulicy w linjach regulacyjnych 10 m, oraz linją budowlaną oznaczoną głoskami:

$$o_3' - p_3' - r_3' - s_3' - t_3' - o_2'$$

po stronie wschodniej w odstępie 5 metrów od linji regulacyjnej, oraz linją budowlaną od strony drogi wojskowej

$$o_2' - n_2'.$$

3) Grunta znajdujące się po obu stronach ulicy Królowej Jadwigi na długości objętej wyszczególnionemi w poz. 1) linjami regulacyjnemi oraz ulicy w p. 2) wymienionej przeznacza się na cele wyłącznie mieszkaniowe i to na zabudowanie willami wolno stojącemi, I-piętrowemi, ewent. z mieszkaniami na poddaszu.

Wyjątkowo mogą być wille łączone w grupy w wypadkach, gdy wymiary parcel nie pozwalają na ich zabudowanie domami wolnostojącemi.

4) Konsensy budowlane mogą być udzielane tylko na tych parcelach położonych przy ul. Król. Jadwigi i ulicy ad 2), których kształt i wymiary odpowiadają art. 55 prawa bud. i § 16 przepisów bud. dla m. Krakowa i z tego powodu przed staraniem się o konsensa budowlane, właściciele gruntów położonych przy ulicach pod 1) i 2) wymienionych muszą uzyskać ustawowe zatwierdzenie planu parcelacji budowlanej swoich gruntów (art. 52 i 57 prawa budowlanego).

(L. Mgtu 3658/29 Bb.)

Przewodniczący Prezydent Rolle zamyka posiedzenie o godzinie 21.

Posiedzenie tajne z dnia **24-go kwietnia 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ Witołd Ostrowski,
„ Dr. Ludwik Schneider,
„ Dr. Piotr Wielgus.

Radców m. obecnych **65**.

Początek posiedzenia o godzinie **21**.

I. Oznaczenie wynagrodzenia dla członków Komisji rewizyjnej Krak. Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Imieniem Prezydenta miasta oraz Sekcji III Wiceprezydent m. Ostrowski wnosi:

Rada m. uchwali:

Za rok 1929 oznacza się tytułem wynagrodzenia dla członków Komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa kwotę Zł. 6·400·— (§ 22 Statutu Kasy). (L. prez. 3310/930).

Uchwalono.

II. Oznaczenie wynagrodzenia dla członków Komisji rewizyjnej Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Imieniem Prezydenta m. oraz S. II rm. Breuer wnosi:

Rada m. uchwali:

Za rok 1929 oznacza się tytułem wynagrodzenia dla członków Komisji rewizyjnej Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności m. Krakowa kwotę Zł. 500·— (§ 22 Statutu Kasy).

Uchwalono.

III. Dopłata do emerytury w drodze łaski dla artystów Teatru im. J. Słowackiego pp. Bednarzewskiej i Szymborskiego.

Imieniem Prezydenta m. oraz Komisji teatralnej, Rm. Potuczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Przyznaje się w drodze łaski dopłatę do emerytury od 1 września 1930 r. przyznać się mającej przez Zakład pensyjny we Lwowie:

a) p. Konstancji Bednarzewskiej miesięcznie w kwocie 500 Zł.

b) p. Wacławowi Szymborskiemu miesięcznie w kwocie 214 Zł.

2) Wydatek pokryć z Dz. I. C. par. 7 budżetu 1930/31.

Uchwalono.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 1 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ludwika Schneidra **posiedzenie Sekcji VIII Rady miejskiej,** na którem uchwalono wnioski na Radę miejską w sprawie opłat za badanie w Rzeźni miejskiej zwierząt i mięsa, opłat za urzędowe badanie i połączone z tem koszty mięsa przywożonego do Krakowa, oraz wybrano 3 radców miejskich do Komisji dla sprawy rezerw zbożowych.

Dnia 2 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem rm. Dra Muczkowskiego **posiedzenie Komisji dla spraw plantacyjnych Rady miejskiej,** na którem rozpatrzono sprawę wysadzenia drzewek w Rynku Głównym, a mianowicie wzdłuż Linij A — B i C — D, oraz wokoło Sukiennic. Pozatem rozpatrzono szereg spraw bieżących ogrodnictwa miejskiego i Lasu Wolskiego.

Dnia 9 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem rm. inż. Aleksandra Adelmana **posiedzenie**

Sekcji VII Rady miejskiej dla Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskiej Straży pożarnej, na którem wysłuchano szczegółowego sprawozdania o wykonaniu budżetu Zakładu Czyszczenia miasta za okres 1929/1930, przedstawionego przez Naczelnika Wydziału VII Magistratu, który zaznaczył, że przekroczenia w poszczególnych pozycjach budżetu Zakładu Czyszczenia miasta są niewielkie i wszystkie znajdą pokrycie w oszczędnościach, jakie uzyskano w innych pozycjach budżetu. Nie zachodzi zatem potrzeba wyjednywania kredytu dodatkowego. Niedobór zaś w dochodach, który przy uwzględnieniu oszczędności, jakie uzyskano w wydatkach, redukuje się do kwoty 35.352 Zł 72 gr., znajdzie pokrycie w funduszu odnowienia w kwocie 109.489 Zł., wskutek czego odnowienie zmniejszy się do kwoty 74.136 zł. 28 gr.

W dyskusji nad powyższem sprawozdaniem, oraz w związku interpelacją Klubu P. P. S., zgłoszoną na posiedzeniu Rady miejskiej w dniu 3 kwietnia b. r. w sprawie niedostatecznego skrapiania ulic w mieście w czasie posuchy, wyrażono konieczność jaknajrychlejszego zwiększenia taboru samochodów kropielnych, przyczem Naczelnik Wydziału VII Magistratu zaznaczył, że z uwagi na wielką ilość ulic szosowych w mieście, stanowiących 75%, sprawa zupełnego stłumienia pyłu w mieście nawet przez planowane zwiększenie taboru samochodowego przez zakupno 2 samochodów kropielnych nie będzie załatwiona, w każdym razie może tylko przyczynić się do poprawienia obecnego złego stanu.

Równocześnie Naczelnik Wydziału VII Magistratu przedstawił w cyfrach porównawczych z r. 1928 i 1929 intenzywność pracy Zakładu Czyszczenia miasta w zwalczaniu klęski pyłu ulicznego w mieście, podając, że w r. 1928 skrapiano ulice przez 215 dni, przyczem zużyto wody 135,000.000 litrów, w r. 1929 zaś skrapiano ulice przy pomocy przeciętnie 8 samochodów-beczkowozów przez 232 dni, t. j. 2/3 roku i zużyto na ten cel przeszło 166,500.000 litrów.

Obecnie Zakład Czyszczenia miasta przeprowadza gruntowne oczyszczanie ulic i placów z błota zimowego, wskutek czego jest większe zapotrzebowanie samochodów do wywozu błota, a tem samem nie może być obsłużona normalna ilość samochodów przeznaczonych do kropienia ulic. Stan ten potrwa mniejwięcej do połowy kwietnia b. r., poczem Zakład Czyszczenia miasta przystąpi do normalnego wykonania programu letniego czyszczenia i kropienia ulic w mieście.

Po wysłuchaniu powyższych wyjaśnień Komisja przyjęła sprawozdanie o wykonaniu budżetu Zakładu Czyszczenia miasta za okres 1929/1930 do zatwierdzającej wiadomości.

Następnie Naczelnik Wydziału VII Magistratu przedstawił zamknięcie rachunkowe za okres budżetowy 1929/1930 odnośnie do kredytów, preliminowanych w Dziale XII budżetu miejskiego, na cele utrzymania Miejskiej Straży Pożarnej, przyczem zaznaczył, że tylko w pozycji „koszta leczenia“ nastąpiło przekroczenie w kwocie 1.201 zł., oraz w pozycji „konserwacja budynków“ w kwocie 4.000 zł, które to jednak przekroczenia znajdą całkowite pokrycie w kredytach niewyczerpanych w innych pozycjach tegoż paragrafu, które wynoszą około 50.000 zł. Sprawozdanie powyższe Komisja przyjęła do zatwierdzającej wiadomości.

Z kolei Naczelnik Wydziału VII Magistratu złożył sprawozdanie z akcji zaopatrywania realności w skrzynki na popiół w latach 1928 i 1929 po dzień 28 lutego 1930 r. przez Zakład Czyszczenia miasta w związku z wydanem rozporządzeniem Magistratu o obowiązku utrzymywania w realnościach skrzynek, przeznaczonych do składania popiołu i śmieci domowych. Według stanu z dnia 28 lutego 1930 r. 2.578 realności zostało zaopatrzonych w skrzynki przez właścicieli realności bez ingerencji Magistratu, przyczem wstawiono ogółem 11.891 skrzynek, natomiast 1.126 realności zostało zaopatrzonych w skrzynki na popiół z urzędu przez Zakład Czyszczenia miasta w drodze postępowania administracyjnego, przyczem wstawiono ogółem 2.460 sztuk skrzynek.

Finansowo akcja ta przedstawia się w ten sposób, że w funduszu miejskim C. C. II. stworzono osobny fundusz „dochód za z urzędu wstawione skrzynki na popiół“, z którego to funduszu pokrywano wydatki, związane z dostawą skrzynek przez przedsiębiorców przez Gminę zakontraktowanych. Według stanu z dnia 28 lutego 1930 r. fundusz ten wykazuje nadwyżkę w kwocie zł. 3.204·86. Poza tem przekazano do egzekucyjnego ściągnięcia za wstawione z urzędu skrzynki kwotę zł. 5.707·59 Ogółem nadwyżka wyniesie złotych 8.912·45, która to kwota częściowo zostanie przelana na dochód Zakładu Czyszczenia miasta do § 8 „zwroty kosztów robót z urzędu na rachunek właścicieli realności“ budżetu Zakładu, częściowo zaś pozostanie na funduszu C. C. II. dla celów prowadzenia dalszej akcji, o ile chodzi o wymianę skrzynek zniszczonych, względnie o uzupełnienie ilości skrzynek wedle faktycznego zapotrzebowania w poszczególnych realnościach. Sprawozdanie powyższe Komisja przyjęła do zatwierdzającej wiadomości.

W dalszym ciągu kierownik Miejskich Zakładów Samochodowych p. Drozdowski przedstawił sprawę zakupna nowego ogumienia dla samochodów ciężarowych Zakładu Czyszczenia miasta, a w związku z tem konieczność przejścia przy tych samochodach z ogumienia typu t. zw. europejskiego na ogumienie typu t. zw. amerykańskiego S. S. z uwagi na to, że fabryki ogumienia typu europejskiego już nie produkują. Zastosowanie ogumienia typu amerykańskiego pociągnie jednakże za sobą potrzebę wymiany kół przy 12 samochodach kropielnych, oraz przy 15 samochodach do wywozu popiołu. Wymiana ta może być przeprowadzona sukcesywnie w okresie dwu lat w granicach kredytów, przewidzianych na zakupno ogumienia w poszczególnych okresach budżetowych.

Odnośne wnioski Magistratu Komisja zatwierdziła.

W końcu Komisja zatwierdziła wnioski Magistratu w sprawie mającego się przeprowadzić remontu mieszkań służbowych w koszarach Miejskiej Straży Pożarnej przy ul. A. Potockiego, oraz w filji Miejskiej Straży Pożarnej w Dzielnicy XXII.

Dnia 10 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji I Rady miejskiej**, na którem przyznano prawo zabudowy dla Towarzystwa Obrony Kresów Zachodnich pod budowę śląskiego domu wycieczkowego na gruntach przy ul. Pomorskiej i dla Stowarzyszenia

im. św Julji na gruntach przy ul. Smoczej; uchwalono sprzedaż Bratniej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego parceli pod budowę II-go Domu Akademickiego; wnioski w sprawie zamiany gruntów ze Skarbem Państwa; sprzedaż gruntów Krakowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, oraz nabycie gruntu na urządzenie placu targowego w Dzielnicy XVIII i sprzedaż gruntów w Dzielnicy VIII i XX. Nadto załatwiono szereg spraw regalacyjnych, a to plan zabudowania gruntów między szpitalem okręgowym a ul. Łokietka w Dzielnicy XVIII, oraz północno-wschodniej części Placu Marjackiego i gruntów między ulicą Rzeźniczą a Grzegórzecką w Dzielnicy XIX; dalej częściową zmianę linji regulacyjnej ul. Królowej Jadwigi i ul. Zielonej, poczem Prezydent miasta Inż. Karol Rolle przedstawił w wyczerpującym referacie sprawozdanie o większych dzierżawach gruntowych miejskich.

Dnia 12 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Komisji teatralnej Rady miejskiej,** na którem omówiono repertuar teatralny na najbliższy okres i przyjęto sprawozdanie z działalności Teatru miejskiego im. Juljusza Słowackiego za sezon 1928/1929, oraz za pierwszą połowę sezonu 1929/1930, poczem Komisja uchwaliła wnioski na Radę miejską w sprawie przyznania dopłaty do emerytur, pobieranych z Zakładu Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych przez dwu zasłużonych członków zespołu artystycznego teatru krakowskiego.

Dnia 14 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ludwika Schneidra **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla Zakładów przemysłowych,** na którem uchwalono wnioski na Radę miejską w sprawie zaciągnięcia pożyczki na budowę drugiego rurociągu tłocznego i grawitacyjnego, wnioski o zatwierdzenie oferty na dostawę rur przez Hutę Bismarcka w Hajdukach Wielkich, oraz wnioski o dzierżawę bram fortecznych, poczem Komisja zatwierdziła ofertę na dostawę zasuw, obmurowanie kotła parowego na Bielanach i obrabiarek i uchwaliła budowę zbiornika i domu mieszkalnego dla dozorców na Woli Justowskiej, oraz zakupno traktora.

Dnia 15 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ludwika Schneidra **posiedzenie Komitetu budowy Domu wycieczkowego w Oleandrach,** na którem przedyskutowano projekt Budownictwa m. Oddział A. dotyczący budowy I części domu, oraz przyjęto wniosek Budownictwa miejskiego o rozpisanie licytacji z terminem 2-tygodniowym na wykonanie robót w stanie surowym.

Dnia 15 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem rm. Dra Muczkowskiego **posiedzenie Komisji plantacyjnej i artystycznej Rady miejskiej,** na którem wysłuchano opinji p. Szaniora, b. dyrektora ogrodów w Łazienkach w Warszawie, w sprawie zadrzewienia Rynku Głównego. W wyniku obrad polecono Zarządowi Ogrodów miejskich, ażeby wspólnie z Biurem Architektonicznem Budownictwa miejskiego opracował projekt zadrzewienia Rynku, uwzględniający konieczność pozostawienia zieleni i odsłonięcia szczegółów architektonicznych.

Dnia 23 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji I i II Rady miejskiej,** na którem przyjęto do wiadomości sprawozdanie Krakowskiej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa i sprawozdanie Podgórskiej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa z działalności za rok 1929, poczem zatwierdzono ofertę na wykonanie konstrukcji żelaznej i haków w nowych halach mięsnych w Rzeźni miejskiej, oraz ofertę na remont dachów w budynkach wolnych składów towarowych Gminy m. Krakowa przy ul. Warszawskiej.

Dnia 25 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miejskiej,** na którem rozstrzygnięto oferty na dostawę zaprzęgów do robót drogowych i kanałowych na gruntach Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń przy ul. Basztowej i przy budowie kanału miejskiego na Błoniach Grzegórzeckich, zatwierdzono wnioski w sprawie uporządkowania ul. Głębokiej, Smoleńskiej, św. Jana, Flisackiej i budowy chodnika w ul. Piotra Michałowskiego, oraz wnioski w sprawie budowy kanalizacji około Sukiennic po stronie wschodniej i murów fundamentowych około presbiterjum kościoła N. P. Marji, dalej zatwierdzono cennik na materjały drogowe, oraz ofertę na dostawę smoły, cementu i maszyny do smołowania nawierzchni drogowych, uchwalono koszta rzeczywiste wykonanego urządzenia Placu Zgody, ul. Słonecznej, oraz połączeń kanałowych i przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z wykonanej budowy kanału w ul. Kasztelańskiej.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 5. Kraków, dnia 31 maja 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“.

Inż. KAROL ROLLE.

SPRAWOZDANIE

z działalności Komitetu Rozbudowy m. Krakowa za rok 1929.

1. Wstęp.

Z powodu ciężkiego stanu rynku pieniężnego, ruch budowlany w Krakowie w r. 1929, tak pięknie zapowiadający się w r. 1928, nie przybrał większych rozmiarów i raczej ograniczył się przeważnie tylko do wykończania budowli rozpoczętych w poprzednich latach. Komitet Rozbudowy nie mógł podsycić tego ruchu, nie dysponował bowiem corocznie przyznawanym kontyngentem kredytów budowlanych mimo, że w licznych przedkładanych władzom centralnym memorjałach i zestawieniach statystycznych przedstawiał ciężkie położenie m. Krakowa pod względem mieszkaniowym i wykazywał konieczność zwiększenia kredytów budowlanych, przyznawanych dotąd w niewystarczającej mierze.

Mimo, że jeszcze w reskrypcie Ministerstwa Skarbu z dnia 30 listopada 1928 r. Nr. Dz. II. 4.530/4, nadesłanym do tutejszego Magistratu w odpowiedzi na jeden z memorjałów, zapowiedziano uruchomienie Państw. Funduszu Budowlanego w r. 1929 i podział kwot pomiędzy miasta zgodnie z art. 17 rozp. Prez. Rzplitej o rozbudowie miast, to jednak normalny przydział kredytu faktycznie nie nastąpił. Ministerstwo Skarbu w następnie nadesłanym tu reskrypcie z dnia 23 maja 1929 r. Nr. Dz. II. 2.522/4 podało do wiadomości, że kredytowa akcja budowlana w r. 1929 ograniczy się jedynie do dalszego finansowania budów rozpoczętych, poprzednio przez Bank Gospod Kraj. finansowanych. Zarządzenie to, które miało na celu doprowadzenie do ukończenia budowli poprzednio kredytowanych przez Bank Gosp. Kraj. bądź z funduszów państwowych, bądź z funduszów własnych, był dużym ciosem dla ruchu budowlanego w Krakowie.

Skutkiem ograniczenia przez Ministerstwo kredytu budowlanego tylko dla budów, już poprzednio finansowanych przez Bank Gosp. Kraj., bardzo wielu z petentów, których budowy nie były finansowane przez powyższy Bank, znalazło się nagle w ciężkiem położeniu finansowem. Nie mając dostatecznej gotówki na dalsze prowadzenie budowy, zmuszeni zostali albo do zaciągania krótkoterminowego, a tem samem drogiego kredytu, który w kosztach budowy i kalkulacji czynszowej znacznie zaważyć musi, albo też zmuszeni zostali przerwać budowę, względnie prowizorycznie ją zakończyć.

W podobnej sytuacji znalazło się również 27 petentów, którym Komitet Rozbudowy uchwałą jeszcze z dnia 21 września 1928 zawnioskował udzielenie pożyczek na łączną sumę 1,175.000 zł., a czego nie zrealizowano wówczas z powodu wyczerpania kontyngentu kredytów, przeznaczonego na rok 1928 i wstrzymania przez centralę Banku Gospod. Kraj. wydawania kwot z funduszów własnych na cele budowlane, o czem wspomniałem w poprzedniem sprawozdaniu za rok 1928. W razie przyznania normalnego kontyngentu kredytów na rok 1930, trzeba będzie przedewszystkiem zrewidować powyższą uchwałę z dnia 21 września 1928 roku. Zaznaczam przytem, że na skutek uchwały Rady miasta z dnia 7 czerwca 1929 r. wniesiony został do Ministerstwa Skarbu memorjał w sprawie wydania odpowiednich zarządzeń doraźnych, koniecznych w celu uratowania bieżącego sezonu budowlanego dla akcji budowy mieszkań w mieście Krakowie, zagrożonej skutkiem ograniczenia kredytów w roku 1929. Między innemi przedstawiono, że należałoby dążyć, aby przedewszystkiem te osoby, którym zapewniono uchwałą z dnia 21 września 1928 r. otrzymanie pożyczek, otrzymały je rzeczywiście z Państw. Funduszu Rozb. w jak najkrótszym czasie, co można osiągnąć, o ile podwyższenie kontyn-

gentu kredytów budowlanych przeznaczonych dla miasta Krakowa w roku 1929 jest niemożliwe, przez wydanie przez Bank Gospod. Kraj. promes na ogólnych warunkach z tem, że realizacja nastąpi z wiosną 1930 roku z państwowego już kontyngentu kredytów budowlanych. Budujący, posiadając taką promesę, może nietylko wystarać się łatwiej o tymczasowy kredyt w Kasach oszczędności lub w innych instytucjach finansowych i u osób prywatnych, ale przypuścić należy, że także przedsiębiorcy budowlani zakredytują wykonanie reszty robót, przez co budowy będą mogły być wykończone i sezon budowlany nie będzie stracony. Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 29 lipca 1929 r., odnośnie do powyższej propozycji, odpowiedziało, że nie może zgodzić się na dyskontowanie w chwili obecnej ewentualnych możliwości kredytowych 1930 roku, a tem samem nie może wyrazić zgody na wydawanie już obecnie przez Bank Gospod. Kraj. promes, realizacje których miałaby miejsce na wiosnę 1930 r. z normalnego kontyngentu pożyczek budowlanych, który zostanie dla m. Krakowa na rok 1930 określony.

2. Kredyty budowlane.

Na akcję budowlaną w roku 1929 w mieście Krakowie nie został wyznaczony z góry normalny kontyngent kredytów budowlanych, jak to miało miejsce w poprzednich latach. Przydział kredytów następował w ratach, począwszy od miesiąca maja 1929, przyczem wysokość tych rat zależała od Banku Gospod. Kraj., który, mając w ewidencji finansowane przez siebie budowy, przydzielał kredyty z dotacyj przeznaczonych na całe Województwo Krakowskie. Miastu Krakowowi przydzielona została w ten sposób w przeciągu całego r. 1929 łącznie kwota 609.900 zł., którą Subkomitet na 4 posiedzeniach rozdzielił pomiędzy 17 petentów. Przydział kredytów budowlanych na rok 1929 został jednakże faktycznie zwiększony o kwotę 100.000 zł. skutkiem wypłacenia przez Bank Gospod. Kraj. jednemu z petentów pożyczki w tej wysokości na wniosek Komitetu Rozbudowy z dnia 21 września 1928 początkowo z własnych funduszów Banku, a następnie z kredytów ulgowych. Łącznie więc suma przyznanych miastu Krakowowi kredytów wyniosła kwotę 709.900 zł. Kwota ta nie zaspokoiła potrzeb kredytowych nawet tych osób, których budowy były finansowane poprzednio przez Bank Gospod. Kraj. Z powyższej kwoty wykończono w r. 1929 budów 12, na ukończeniu jest 4, nie zostało zaś ukończonych 5 budów.

3. Posiedzenia.

Posiedzeń Komitetu względnie Subkomitetu odbyło się w ciągu 1929 r. 5. Na pierwszem posiedzeniu Komitet Rozbudowy przyjął między innemi do wiadomości sprawozdanie z działalności Komitetu za rok 1928. Dalsze 4 posiedzenia odbyły się w dniach 29 maja, 10 lipca, 3 października i 2 grudnia, na których Subkomitet stosownie do wielkości przydzielonych dotacyj, podejmował uchwały przyznające pożyczki wyłącznie na dokończenie budów finansowanych poprzednio przez Bank G. K. i to przeważnie w ramach uchwał Komitetu, powziętych w r. 1928, a niezrealizowanych wówczas z powodu wyczerpania kontyngentu kredytów budowlanych. Zestawienie udzielonych pożyczek znajduje się w załączonym wykazie.

Nadto na posiedzeniu w dniu 2 grudnia Subkomitet uchwalił, przychylając się do życzenia Banku Gospod. Kraj. Oddział w Krakowie, zgodzić się, aby udzielone poprzednio przez Bank bez zgody Komitetu z własnych funduszów krótkoterminowe pożyczki a) dla Zgromadzenia S. S. Miłosierdzia w sumie 200.000 zł. na budowę domu leczniczo-mieszkalnego i przebudowę domu przy ul. Juljusza Lea, b) dla Majera i Reginy Pomeranzów w sumie 90.000 zł. na przebudowę na małe mieszkania koszar kawaleryjskich przy ul. Księcia Józefa w dzielnicy XIII. — zamienione zostały na pożyczki długoterminowe, z ulgami przewidzianemi rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast, pod warunkiem, iż wniosek powyższy w żadnym razie nie obciąży przysługujących miastu Krakowowi kontyngentów.

4. Zapotrzebowanie kredytów budowlanych.

Skutkiem ograniczenia kredytów budowlanych tylko do budów poprzednio finansowanych przez Bank,

a) zmniejszył się znacznie w roku 1929 wpływ podań o przyznanie pożyczek, a mianowicie wpłynęło tylko 26 podań,

b) zrezygnowało formalnie z załatwienia wniesionych podań w roku 1928, a nawet w roku 1929 — 16-tu petentów.

Podań niezałatwionych dotąd, które oczekują swej kolei, jest 81, na łączną kwotę 6.000.000 zł., z czego

a) na zupełne wykończenie budowli finansowanych poprzednio przez Bank potrzebną będzie kwota 1,560.000 zł.,

b) na budowę, wzgiędnie wykończenie już rozpoczętych, a dotąd nie finansowanych przez Bank budów potrzebna będzie kwota 4,500.000 zł.

Zaznaczyć należy, że ostatnio wymieniona kwota nie może dawać obrazu rzeczywistego zapotrzebowania kredytów budowlanych w mieście Krakowie, albowiem z powodu wstrzymania w roku 1929 kredytów na budowy dotąd niefinansowane, budujący nie wnosili do tutejszego Komitetu Rozb. podań o przyznanie pożyczek w takiej liczbie, jakby wymagała tego rzeczywista i istotna potrzeba.

Zakończenie.

Pomimo małych funduszów, które Komitet Rozb. miał do dyspozycji, agendy Komitetu były ożywione. Zgłaszało się wiele stron, wnoszono podania i badano ciągle postęp robót prowadzonych przy pomocy Komitetu Rozb.

Biuro Komitetu składało się z 4-ch urzędników Magistratu, którzy poza swemi normalnemi obowiązkami zajmowali się agendami Komitetu. Ilość ta zmniejszyła się we wrześniu 1929 r. do liczby 3.

Poza tem w tym czasie zmieniło Prezydjum m. znawcę technicznego.

Dla dokładnej orjentacji w kwestji rozbudowy miast Gmina abonuje pisma fachowe i sprowadza bardziej wartościowe publikacje.

Jest też gmina członkiem i bierze udział w zjazdach stowarzyszeń międzynarodowych, zajmujących się kwestją rozbudowy miast.

Z zjazdów wspomnianych najważniejszy był Międzynarodowy Kongres Mieszkaniowy w Rzymie. Odbył się on

staraniem Międzynarodowego Związku dla spraw mieszkaniowych i rozbudowy miast we wrześniu 1928 r. w Rzymie, Neapolu i Medjolanie. Wzięła w nim udział także Gmina miasta Krakowa przez delegata p. Dra Ryszarda Reinera, naczelnika Wydziału gospodarczego Magistratu i członka Komitetu Rozbudowy m. Krakowa.

Poniżej podaję sprawozdanie z obrad zjazdu.

I. Referaty.

Z początkiem 1929 roku ustalił Związek program Kongresu i rozesłał go członkom i instytucjom. W odpowiedzi wpłynęły z Anglji, Austrji, Bułgarji, Czechosłowacji, Danji, Estonji, Finlandji, Francji, Hiszpanji, Holandji, Indyj, Jugosławji, Łotwy, Niemiec, Norwegji, Polski, Rumunji, Stanów Zjedn. Ameryki Północnej, Szwajcarji, Szwecji, Węgier i Włoch 52 referaty (papers, rapports, relazioni, Vorberichte) w języku angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim. Referaty te wydrukowano w jednym tomie i rozesłano uczestnikom przed Kongresem. Oprócz tego rozdano już podczas Kongresu dwie broszury z Polski, a mianowicie: Dra Józefa Zawadzkiego z Warszawy p. t. „Projekt sfinansowania budownictwa mieszkaniowego w Polsce" (w jęz. włoskim, francuskim i polskim), oraz Dra Józefa Muczkowskiego z Krakowa p. t. „Méthodes d'aménagement pour expansion des villes anciennes et historiques en Pologne — La ville de Cracovie (Kraków)". Ten ostatni artykuł o Krakowie wydrukowano staraniem Gminy m. Krakowa.

Zagadnienia i treść referatów przedstawia się w streszczeniu, jak następuje:

1) Finansowanie mieszkan dla robotników i stanu średniego ze szczególnem uwzględnieniem dostarczenia kapitału.

(14 referatów).

Przed wojną banki, towarzystwa ubezpieczeń, kasy oszczędności, fundusze pensyjne itp. udzielały przedsiębiorcom prywatnym i stowarzyszeniom użyteczności publicznej kapitału, potrzebnego do budowy domów. Kapitał ten dawano na hipotekę w rozmaitym zakresie, n. p. do 75% wartości w Finlandji, do 50—60% w Stanach Zjednoczonych A. P., gdzie jednak były specjalne instytucje dla hipotek dodatkowych. Pomimo tego stanowiska czynników prywatnych istniała także pomoc władz publicznych. Mianowicie w Hiszpanji od 1911 roku wstawiano do budżetu pewną kwotę na subwencje dla domów, wybudowanych w ciągu roku, na Węgrzech od roku 1908 domy wzniesione przez gminę m. Budapesztu wolne były od danin gminnych i państwowych aż do osiągnięcia ekonomicznego czynszu, w Holandji ustawa z roku 1901 przewidywała zaliczki państwowe za niskiem oprocentowaniem. Wojna światowa spowodowała wielkie trudności. W Stanach Zjednoczonych A. P., Finlandji, Włoszech łatwo jest o otrzymanie funduszów na pierwszą hipotekę, natomiast natrafia się na trudności przy drugiej hipotece. W Niemczech oprocentowanie pierwszej hipoteki jest tak wysokie, że budowę umożliwia tylko pomoc państwa i gmin, które udzielają kredytów na drugą hipotekę z t. zw. „Wohnbausteuer". Na Łotwie także koszty budowy i odsetki są bardzo znaczne. Na Węgrzech różnica między czynszami z nowych i starych domów wpływa ujemnie na akcję budowlaną. W Holandji i Szwajcarji natomiast łatwo uzyskać pożyczkę na drugą hipotekę. Anglja ma dosyć kapitału na budowę, ale później należy obawiać się trudności.

Naogół stwierdzić trzeba brak kapitału budowlanego i to — jeżeli wolno tak powiedzieć — pod względem przedmiotowym i podmiotowym. Mianowicie odczuć się daje nietylko niedostatek pieniądza, ale także niechęć inwestowania na cele mieszkaniowe. Stare domy bowiem podlegają ochronie lokatorów, koszty zaś nowych są tak wielkie, że ekonomiczne czynsze przechodzą wprost możność płacenia mieszkańców i dlatego powstaje ryzyko oprocentowania włożonego kapitału.

Autorzy referatów podają różne środki zaradcze. I tak S. Michalescu (Rumunja) proponuje porękę państwa dla pożyczek udzielanych stowarzyszeniom, V. Smetanin (Estonja) uzgodnienie działalności państwa, władz miejscowych i spółdzielni przez utworzenie organizacji centralnej dla udzielania kredytów pod gwarancją państwa. Dr. Kämper i Dr. Wildermuth (Niemcy) wskazują na potrzebę poręki państwowej dla pożyczek, oraz przyczynienia się do pokrycia odsetek. W. H. Legh-Smith (Anglja) radzi poprzeć działalność budowlano-mieszkaniową władz miejscowych zapomocą bezprocentowych pożyczek państwowych, a fundusze zebrać z oszczędności krajowych, poczynionych w drodze zmniejszenia kosztów urzędów i ograniczenia zbrojeń. P. Dreyman (Łotwa) jest za podniesieniem czynszów i podatku lokatorskiego, z którego dochód powinien być użyty na oprocentowanie i spłatę kapitału przy nowych domach. O. Wildner (Węgry) uważa za konieczną pomoc państwa i gmin przy budowie mieszkań, między innemi w drodze pożyczek gminnych i państwowych na dogodnych warunkach i przy długoletnim uwolnieniu od podatków. Ch. Hennessy (Stany Zjednoczone A. P.) i A. Block (Anglja) zwracają uwagę na użyteczność związków budowlanych.

Ostateczne wnioski streszczają się w dwóch stanowiskach: a) budowy mieszkań podejmą się władze miejscowe, pobierając czynsze niżej własnych kosztów, co jednak sparaliżuje inicjatywę prywatną i budzi obawę, czy władzom tym wystarczą na długo potrzebne środki, b) albo też państwo w drodze ustawowej zrówna czynsze w starych domach z wysokiemi czynszami za nowe mieszkania, co zachęci wprawdzie do budowy przedsiębiorców prywatnych, ale będzie połączone za zniesieniem ochrony lokatorów.

2) Budowa grup domów mieszkalnych we wielkich miastach.

(14 referatów, w tem 1 Inż. Juljusza Zaleskiego, radcy Ministerstwa Robót Publicznych).

Aczkolwiek dom jednorodzinny jest więcej pożądany, mimoto z obecnych stosunków wynika konieczność budowy grup domów wielomieszkaniowych. — P. Wolf (Niemcy) słusznie zauważa — że nowoczesny dom piętrowy różni się od dawnych domów koszarowych. Co do położenia, to autorzy referatów radzą budować wspomniane domy w środku miasta, przy ulicach szerokich i w dzielnicach spokojnych dla stanu średniego, a dla robotników na obszarach tańszych, przyczem środki przewozowe i t. p. powinny być w pobliżu. Wskazane jest dalej, aby poszczególne pomieszczenia miały zapewniony dopływ promieni słonecznych. Domy wolno-stojące są lepsze, niż budowane zwarto, tych ostatnich nie należy budować zbyt

wysoko. Wielki nacisk kładą autorzy referatów na zakładanie ogródków.

Ilość piętr zależy od stosunków miejscowych. Łączy się z tem wprowadzenie windy, co podnosi koszty. Ilość mieszkań ma być tak projektowana, aby zbyt wiele mieszkań nie korzystało z tego samego dostępu (nie więcej, niż cztery mieszkania na jednem piętrze). Położenie ubikacyj powinno umożliwiać dobre ich przewietrzanie. Korytarzy należy unikać. Kuchnie najlepiej urządzić w małej ubikacji, przylegającej do mieszkań, natomiast klozety w oddaleniu, zmniejszając do minimum ich powierzchnię. Każde mieszkanie powinno mieć komorę przechowawczą (spiżarkę), a małe mieszkania także w m u r o w a n e meble.

Domy wielorodzinne muszą być zaopatrzone w urządzenia pomocnicze, jak pralnie i łazienki (przy małych mieszkaniach tusze).

Domy takie nie nadają się dla rodzin z licznemi dziećmi, z wyjątkiem parteru i części słonecznych. Dla takich rodzin wskazane są raczej domy jedno-rodzinne na obwodzie miasta.

Inż. J. Zaleski podkreśla, że wojna zmniejszyła stan mieszkań o 20% w Polsce. Rząd więc popiera budowę domów wielorodzinnych przez związki, oddając tanio grunty i udzielając pożyczek. Ulgi te dotyczą mieszkań do 4-ch pokoi. Tereny budowlane powinny się znajdować blisko, lecz nie przy samych ulicach głównych. Ulice te zaś powinny o ile możności rozciągać się w kierunku o d w s c h o d u k u z a c h o d o w i tak, aby fasady domów skierować na południe i północ. Unormowanie przynależności, jak drzwi, okien, pieców i t. p., umożliwia tańszą budowę. K o s z t y wspomnianych domów w Polsce wynoszą około 60 zł. za metr kubiczny.

3) Ponowne urządzenie starych i historycznych miast odpowiednio do nowoczesnych warunków.

(9 referatów).

Wywody autorów referatów zześrodkowują się w 5-ciu głównych punktach.

a) Traktowanie centrum miasta. W miastach, które zmieniły swe centrum, lub zbudowane są na wzgórzach, albo też tworzyły się z odrębnych dzielnic nie należy tamować tradycyjnego rozwoju, ograniczając się do ochrony starych dzielnic. Natomiast w miastach, założonych k o n c e n t r y c z n i e z ulicami dośrodkowemi, należy urządzić ulice obwodowe, a usunąć z obszaru historycznego druty telefoniczne i tramwaje, pomniki zaś i budynki stare wyodrębnić. Całkowite przekształcenie środka miasta dopuszczalne jest tylko wtedy, jeżeli centrum to niezawiera niczego interesującego, ani nie odpowiada wymaganiom zdrowotnym.

b) Wyodrębnienie zabytków. Należy je oddzielić urządzeniami ogrodowemi, uwolnić od późniejszych przybudówek i dbać, aby z niemi harmonizowały nowe budynki.

c) Arterje komunikacyjne. Przy urządzaniu nowych ulic w starych dzielnicach należy postępować ostrożnie i znosić tylko małowartościowe budowle. Dawne cenne budynki i ich otoczenie i ogólny charakter dzielnicy trzeba zachować.

d) Wolne przestrzenie, jak ogrody, kwietniki, pasy zieleni koło dawnych wałów i t. d, podnoszą urok starych dzielnic.

e) Środki finansowe. Zwyczajnie gminy nabywają grunty nie tylko pod ulice, ale i pod budowę. Chodzi jednak o grunty możliwie jeszcze surowe. Umożliwia to urządzenie miasta według jednolitego planu, a przytem dochód z przyrostu wartości pokrywa w całości, lub w części koszty wywłaszczenia, względnie wykupna.

4) Metody rozbudowy miast dla ekspansji miast ze szczególnem uwzględnieniem miast starych i historycznych.

(13 referatów i wspomniany referat Dra Muczkowskiego).

a) Miasta rozwijały się dotychczas zwyczajnie wzdłuż dróg lądowych i wodnych. Fortyfikacje stanowiły naogół utrudnienie tego rozwoju. Miasta włoskie rozszerzały się w ostatnich 50-ciu latach w sposób równomierny i nieprzerwany, bez ograniczenia ze strony rządu, dążąc do rozwoju nie monocentrycznego, lecz promienistego przez przyłączanie samodzielnych jednostek, oddzielonych wolnemi przestrzeniami. Budapeszt powstał z trzech miast, co wpływa nawet na przyszłe projekty. Pierwszy plan rozbudowy Sofji opracowała w roku 1892 komisja międzynarodowa według najlepszych ówczesnych zasad rozbudowy miast, przewidując sieć ulic prostokątnych, oraz zewnętrzny pas przestrzeni wolnych. Rozbudowa miast angielskich przedstawia się mniej logicznie, gdyż odczuły one skutki rewolucji przemysłowej wcześniej, niż inne kraje. W Czechosłowacji cenne budowle historyczne i perspektywy ulic chronione są przez budowę łuków (arkad) i przejść (pasaży), gdy trzeba tworzyć nowe drogi w śródmieściu. Kraków obejmuje najstarszą część, otoczoną plantami, dalej pierwszy pierścień gmin przyłączonych w w. XIX. i drugi pierścień gmin, wcielonych w latach 1900—1915.

b) Ekspansja miast w przyszłości uwzględniać musi przedewszystkiem stosunek ich do okolicy, oraz wszystko to, co jest dla pewnego miasta charakterystyczne i odpowiada jego indywidualności. Należy przytem unikać przecinania starych dzielnic nowemi ulicami, a w razie trudności komunikacyjnych urządzać tam przejścia i ulice podziemne. Projekt rozbudowy Berna przewiduje nawet utworzenie centrum hadlowego poza starem miastem. A. B j e r r e (Danja) radzi zakładać dwie kategorje ulic, jedne prowadzące do środka miasta, aby ułatwić powstanie wielkich ośrodków na przedmieściach i drugie, przeznaczone tylko dla komunikacji przedmieść. Wolne przestrzenie mogą przybrać formę zielonego pierścienia naokoło miasta, lub też promienistych, klinowych obszarów. Dla ułatwienia proponuje J. S t ü b b e n (Niemy) 4-ry typy dróg w wielkich miastach — a mianowicie: drogi samochodowe (autostrade), drogi dla komunikacji miejskiej, ulice dla dzielnic mieszkaniowych i uliczki jedynie dla pieszych. Prof. C h i o d i (Włochy) kładzie nacisk na jasne rozróżnienie zasadniczych funkcyj pewnych typów ulic i dróg komunikacyjnych (dla miasta, przedmieścia i kraju), podając jako przykład „autostrade" drogi samochodowe, R. H e i l i g e n t h a l (Niemcy) uważa ulicę okrężną wtedy za użyteczną, kiedy otacza mały obszar i może służyć do promienistego rozdziału ruchu. O. F i e r l i n g e r i M. U r b a n (Czechosłowacja) zalecają drugą ulicę okrężną przy rozwijających się miastach o 1,000.000 mieszkańcach. Fr. M u s s i l (Austrja) ostrzega przed zbyt wysokiemi budynkami w cetrum, gdyż powodują wielkie trudności komunikacyjne w starych miastach. P. A b e r c r o m b i e (Anglja) widzi polepszenie sto-

sunków komunikacyjnych w utworzeniu miast satelitów przemysłowych, któreby codzienny ruch do miasta doprowadzały i z niego odprowadzały.

Wreszcie autorzy referatów wskazują na potrzebę odpowiedniej polityki gruntowej, aby zapobiec nadmiernej drożyźnie gruntów w związku ze wzrostem ruchu, oraz na konieczność omijania starych dzielnic przez główne arterje komunikacyjne, przyczem nowe budynki powinny być dostosowane do sąsiednich, zwłaszcza co do wysokości.

Znamienne jest twierdzenie prof. T e a l d i (Stany Zjedn. A. P.), że w kraju demokratycznym zapatrywanie ogółu wyprzedzać musi ustawy i projekty rozbudowy miast, wobec czego należy naród odpowiednio wychować; bez poparcia bowiem publiczności urbanista nie może spodziewać się dobrego wyniku.

5) Rozwój Rzymu i Medjolanu.
(2 referaty).

Oprócz powyższych 4-ch tematów ogólnych, poruszono także zagadnienia specjalne, dotyczące dwu miast włoskich, ze względu na kraj, w którym Kongres się odbywał.

a) Rzym rozwijał się z p o c z ą t k u bez planu. Pierwsze znane nam plany i zasady rozbudowy pochodzą z I go wieku przed nar. Chr. oraz z I-go po nar. Chr. Program budowlany polegał na decentralizacji i podziale na strefy. — Środek około forum wolny był od ruchu kołowego i był używany na zgromadzenia, uroczystości i t. p. — Na Suburra i Transtevere rozciągały się wielkie dzielnice miejskie, zwarcie zabudowane, Na Campo Marzio wznosiły się budowle publiczne, na wzgórzach Viminal i Esquilin rozsiane były wille patrycjuszy, a w Ostji znajdował się port i dzielnica handlowa. Z upadkiem państwa rzymskiepo zniszczały wielkie wodociągi i ulice regulujące rozwój Rzymu, a miasto samo obejmowało w średniowieczu zmniejszoną ludność koło Kapitolu i Tybru.

Nowy okres rozwoju przypada na czasy odrodzenia, kiedy za papieży: Sykstusa V., Aleksandra VI. i Juljusza II. przeprowadza się nowe plany, zakładając z obu stron mostu św. Anioła wachlarzowatą sieć ulic, łącząc podmiejskie ośrodki i zapewniając piękny widok na obeliski i budynki publiczne.

Okres Napoleoński obiera sobie za cel odkopanie zabytków. Po roku 1870 postanowiono rozbudować nowożytny Rzym na południowy wschód, lub na północ od starego, ale stanęły temu na przeszkodzie względy polityczne i zdrowotne (malarja). Musiano uciec się do kompromisu, przyczem wykopaliska wstrzymywały rozwój miasta.

Okres Mussoliniego przynosi poszanowanie dla zabytków i starych dzielnic, a z drugiej strony pomnaża siły gospodarcze i dąży do śmiałego rozwoju nowożytnego miasta.

Doświadczenia z dziejów Rzymu dadzą się streścić w zasadzie, że zamiast mieszać rozwój dawny z nowym należy popierać rozbudowę nowych ośrodków na przedmieściach tak, aby stara i nowa część miasta istniały obok siebie bez wzajemnej szkody. Jeżeli zachodzi konieczność stworzenia nowej arterji komunikacyjnej w starej dzielnicy, trzeba o ile możności zachować charakter miejscowy. Nie należy mimoto przez fałszywą cześć dla zabytów powiększać wolnych przestrzeni, które otaczają te zabytki. Nie powinno się jednak blisko zabytków wznosić nowych budynków. Pomniki bowiem przeszłości powinny panować swoim stylem i linją nad grupą starych, skromnych domów, a nie być usunięte w cień z powodu sąsiedztwa wielkich gmachów nowoczesnych, albo zmiany środowiska, gdzie powstały. O ile pewne zmiany są nieuniknione, należy przynajmniej wystrzegać się burzenia na wielką skalę, a zamiast tego poprawić stosunki higjeniczne i architektoniczne przez odrestaurowanie objektów.

b) Medjolan stanowi punkt węzłowy dróg alpejskich i dlatego był zawsze węzłem obrotu handlowego między Włochami a krajami z drugiej strony Alp. Z tego powodu stracił on rychło kształt kwadratowy, podyktowany względami wojskowemi i począł rozwijać się w formie promienistej wzdłuż dróg handlowych i dróg łączących sąsiednie obszary. Ujemnem następstwem tego był brak harmonji pomiędzy częścią środkową a przedmieściami, jak również niedostateczna komunikacja między temi przedmieściami.

Po zamianie sąsiednich bagien na grunty rolne, Medjolan posuwa się ku północy, wchłaniając stopniowo różne ośrodki miejskie, a w przyszłości rozwijać się będzie w pięknej okolicy Monzy. Wspomnieć trzeba też o założeniu Piazza del Duomo z ulicami i Galleria Vittorio Emanuele, co zmieniło topograficznie centrum miasta. Mimo jednak nizinnego, korzystnego położenia, co sprzyja rozbudowie, miasto jest przeludnione, zwłaszcza w niektórych częściach, a brak połączeń i publicznych środków komunikacyjnych utrudnia opracowanie planu regjonalnego z miastami-satelitami. Nad przygotowaniem planu miasta, jako organicznej całości, rozpoczęto pracować w roku 1807, potem w latach 1866 i 1888. Generalny plan zatwierdzono w roku 1912. Nowe potrzeby w okresie faszyzmu spowodowały ogłoszenie konkursu narodowego na plan rozbudowy m. Medjolanu. Pierwszą nagrodę otrzymał elaborat Pietra Portaluppiego i Marca Semenzy. Projektuje on bezpośrednią komunikację dzielnic między sobą z dworcem centralnym, stworzenie sieci nowych ulic, odpowiadających nowoczesnemu ruchowi, założenie placów koło Piazza del Duomo, lub wzdłuż dawnych wałów hiszpańskich celem uregulowania ruchu, oraz tworzenie ośrodków drugorzędnych i przebudowanie dzielnic niezdrowych, wykonanie ulic głównych, łączących ośrodki drugorzędne i zamiejskie, wreszcie uzgodnienie planu miasta z planem regjonalnym, regulującym strefy przemysłowe.

6) Konieczność badań w dziedzinie rozbudowy miast.

Zagadnienie to rozważa I. G. G i b b o n nie w tomie referatów, lecz w drugim zeszycie, obejmującym sprawozdania generalnych referentów. Autor uważa za konieczne, aby urbanista poznał nietylko artystyczną stronę swego zawodu, lecz także naukową. Odnośną dziedzinę wiedzy możnaby nazwać geografją społeczną. Obejmuje ona znajomość stosunków, które wywierają wpływ na ludzi w miastach i na wsi i dzięki którym da się zużytkować grunt dla dobra gminy. Dotyczące problemy trzeba rozpatrywać łącznie a nie oddzielnie. Autor wymienia ich kilka, jak wynagrodzenie szkód, wynikających dla osób prywatnych z uchwał (postanowień) gminy (np. wynagrodzenie za grunt na cele publiczne, postępowanie z małymi właścicielami, których grunty potrzebne są do urzeczywistnienia wielkiego projektu n. p. lex Adickes,

normy dla wymiarów gruntów, potrzebnych dla przemysłu, handlu, odpoczynku i t. p., urządzenie i rozszerzenie nowych dróg, rozważenie kwestji, od czego zależy korzystne położenie miast i ich pomyślny rozwój, oraz jak można rezerwować tereny dla ich ekspansji, zapewniać ułatwienia transportu i robocizny, wreszcie ustalenie kryterjów, co to jest urbanista. Autor uważa ten zawód w Anglji za nowy i proponuje, aby każde stowarzyszenie rozbudowy miast miało sekcję, któraby zajęła się badaniami, zachęciła do tego odpowiednie ciała łącznie z uniwersytetami i o ile możności spowodowała powstanie osobnej organizacji, zaopatrzonej w środki dla osiągnięcia swych celów.

II. Obesłanie Kongresu.

W Kongresie wzięło udział około 1.200 uczestników z 60 różnych krajów.

Z Polski przybyli (według urzędowego wykazu): E. Bizanz, P. Branny, Z. Bem, E. Dunin, Filipkowscy, Garbusińscy, K. Heczko, Inlenderowie, A. Jawornicki, Kornblum, J. Kania, K. Łapiński, K. Laskowski, A. Michael, Monkowscy, E. Pepłowska, R. Reiner, Ranieccy, Z. Rudolf, K. Saski, Z. Stojecki, M. Szarrasowie, T. Tołwiński, Trzciński, Wieczorkowie, Wondrauschowie, J. Zaleski i J. Zawadzki.

Reprezentowane były z Polski: Ministerstwo Robót publicznych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Gen. Dyrekcja Zdrowia), Bank Gospodarstwa Krajowego, Warszawska Izba Przem.-Handl., Komitet Rozbudowy m. Warszawy, Sekcja regulacji m. Warszawy, Urząd techniczny m. Warszawy, Związek Zrzeszeń własn. Nieruch. Miejs. w Polsce, Związek Spółdz. Wojskowych, Związek Miast Polskich, Instytut Urbanistyczny, Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych oraz szereg miast.

III. Obrady.

W dniu 11 września odbyło się posiedzenie Rady Związku, na którem przyjęto sprawozdanie przewodniczącego Wydziału organizacyjnego (wybranego w r. 1928) i rachunkowe.

Oświadczono się także za porozumieniem ze specjalnem, nowoutworzonem Stowarzyszeniem dla spraw mieszkaniowych.

W dniu 12 września otworzył uroczyście Kongres Di Crollalanza, przedstawiciel króla i rządu. Przewodniczył gubernator Rzymu ks. D'Francesco Boncampagni Ludovisi. Przemawiali potem: inż. A. Calza Bini, kierownik miejscowego Wydziału wykonawczego, oraz Dr. Raymond Unwin, prezes Związku.

Po południu prof. G. Giovannoni wygłosił odczyt o rozbudowie Rzymu w ciągu wieków, ilustrując swe wywody obrazami świetlnemi.

W dniu 13 września odbyło się posiedzenie w sprawie finansowania mieszkań dla robotników i stanu średniego ze szczególnem uwzględnieniem dostarczenia kapitału. Przewodniczył wicepodesta Medjolanu, inż. G Gorla, generalnym sprawozdawcą był H. van der Kaa (Holandja). Przemawiali: B. Crova, żądając pomocy publicznej, E. Parisi, analizując działalność kapitału i sprzeciwiając się zarządzeniom przymusowym, C. Peragallo o akcji państwa, Dr. E. Blohm pracy Hamburskiej Kasy Pożyczkowej, C. Agostinello o dostarczaniu kapitału przez organizacje we formie spółek z ograniczoną poręką, przez wypuszczanie państwowych obligacyj lub założenie specjalnego banku, R. Toscano o działalności „Instituto Nationale di Credito Edilizio", Dr. A. Block o potrzebie porównawczego traktowania związków budowlanych, E. Sand o finansowaniu budowy domów w Danji, L. Kaufmann o akcji budowlanej w Palestynie i W. H. Legh-Schmith o amortyzacji pożyczek budowlanych przez władze miejscowe.

W tym samym dniu odbyło się posiedzenie dla omówienia problemu ponownego urządzenia starych i historycznych miast, odpowiednio do nowoczesnych warunków. Przewodniczył Dr. R. Schmidt, generalnym sprawozdawcą był prof. M. Piacentini. Przemawiali: Pantaleo przeciw przesadnej protekcji ośrodków artystycznych i historycznych, N. Cinelli o konieczności badania warunków założenia ulic podziemnych i nadziemnych, C. F. Mangner o racjonalnej przebudowie starego środka miasta, z odpowiedniem zachowaniem historycznych dzielnic i budynków, Francque o wywłaszczeniu dla przebudowy miast, L. Kubik o historycznych miastach w Czechach, Fr. Ciacci o osrodkach dawnych miast i charakterystycznych dzielnicach, G. Dompien o indywidualnem traktowaniu, H. P. Cast-de-Lafontaine o planowaniu miast w Anglji, L. Piccinato o ponownem urządzaniu dzielnic historycznych z uwzględnieniem ogólnego planu miasta, G. L. Pepler o konieczności wzięcia pod uwagę momentów społecznych (niepokojenie ludności przez przesadne ograniczenia) oraz kwestyj gospodarczych (koszta), Knipping o „lex Adickes", W. Arntz o mieście Kolonji, C. Sfintescu o izolowaniu grup zabytków, Dr. R. Schmidt o rozbudowie okręgu Ruhry.

Posiedzenie w dniu 14 września poświęcone było metodom rozbudowy dla ekspansji miast ze szczególnem uwzględnieniem miast starych i historycznych. Przewodniczył prof. A. Tealdi, generalnym sprawozdawcą był T. P. Frank. Zabierali głos: A. Bjerse o Kopenhadze, Dr. R. Unwin o potrzebie uwzględnienia wielkości wolnego obszaru i ilości mieszkańców, R. Heilligenthal przeciw kierowaniu zbyt wiele, a także zbyt mało ruchu do centrum miasta, Dr. I. G. Gibbon za opracowaniem planu nietylko miasta, ale i okręgu, prof. Stübben o różnych typach dróg (autostrade), prof. Chiodi o celowem odmiennem unormowaniu większych i mniejszych gmin, J. Mac-Nicol za umożliwieniem odpowiedniego rozwoju miast, E. C. Righy o komisji rozbudowy, Melbourne, Fr. Ciacci o korzyściach przyłączenia okolicznych obszarów do miasta, C. Sfintescu o „superurbanizacji", prof. Brix o wolnych przestrzeniach i wielkich budynkach i E. Fuselli o rozbudowie regjonalnej.

Sprawozdawca generalny zwrócił uwagę na referat Dra Muczkowskiego i prosił o zapoznanie się z nim. (Potrzebne egzemplarze złożono w biurze Kongresu do dyspozycji uczestników).

W tym samym dniu rozważano zagadnienie budowy grup domów zbiorowych we wielkich miastach. Przewodniczył Fr. M. Elgood, generalnym sprawozdawcą był inż. C. Albertini. Przemawiali: H. Rutherford za domami zbiorowemi, W. Cundiff

o domach jednorodzinnych, które przeważają w Port Sunlight koło Liverpool, A. Keppler o konieczności rozstrzygnięcia typu domu dla klasy biedniejszej, T. Barron przeciw domom koszarowym, D. Barbieri i L. H. Keay o racjonalnej ilości pięter, E. May i A. Mitchel o indywidualnem traktowaniu różnych krajów co do typów domów, M. de Jonge van Ellemeet za domami jednorodzinnemi dla liczniejszych rodzin, a piętrowemi dla klas zamożniejszych, M. Booth za ogrodami na dachach wysokich domów, J. F. van Hoytema o stosunkach w kolonjach holenderskich, A. Hoechel o Genewie, gdzie przeważają domy zbiorowe, E. Sand o małych domkach w Danji i K. Bohal o budowie mieszkań w pobliżu warsztatów pracy.

W dniu 16 września odbyło się posiedzenie końcowe. Przewodniczył A. Calza-Bini, I. S. Gibbon wygłosił referat o konieczności badań w dziedzinie rozbudowy miast. W dyskusji nad tym referatem zabierali głos: E. Rigby, Z. Rudolf (Warszawa), E. Peppler, Dr. E. Schmidt, F. Elgood, H. v. Kaa, C. Albertini, T. Frank i inni mowcy zdali sprawę z poszczególnych posiedzeń. Wreszcie prezes Unwin wygłosił przemówienie.

Na posiedzeniu dnia 21 września — już w Medjolanie — C. Albertini przedstawił rozwój tego miasta. Pożegnalne przemówienia wygłosili: Calza-Bini i prezes Związku Unwin. Przedstawiciele Francji, Irlandji, Niemiec, Polski, Rumunji i Stanów Zjed. A. P. złożyli podziękowanie i wyrazili uznanie dla organizacji Kongresu. Nakoniec przewodniczący Marchese de Capitani d'Arzago, podesta medjolański, zamknął Kongres.

Obrady toczyły się w języku angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim. O ile chodziło o posiedzenia szczegółowe, to odbywały się one w dwu salach jednocześnie. Pożądane byłyby inowacje, któreby ułatwiały dyskusje i łagodziły atmosferę pośpiechu i uroczystości.

IV. Wystawa Kongresowa.

Uroczyste otwarcie Wystawy Kongresowej nastąpiło w dniu 12 września. Przedstawiała się ona bardzo okazale, obejmując głównie plany, fotografje i t. p., dotyczące Włoch. W szczególności wzięły udział we Wystawie następujące miasta: Rzym (zwłaszcza Towarzystwo architektów „La Burbera" i „Gli Urbanisti"), Assini, Bergamo, Bologna, Brescia, Fiuggi, Foligno, Formia, Genua, Grossetto, Medjolan, Livorno, Neapol, Padwa, Tarent, Tivolli, Trjest, Turyn, Varese i Wenecja.

V. Zwiedzanie włoskich miast i budowli mieszkaniowych.

Mówiąc o akcji budowlano-mieszkaniowej Włoch, wspomnieć trzeba o instytucie, względnie instytutach domów ludowych: „Instituto per le case popolari", które głównie akcje te prowadzą i wielu już dostarczyły mieszkań dla niezamożnej ludności. Instytuty te w liczbie około 84 powstały w różnych miastach włoskich, na podstawie ustawy z dnia 31 maja 1903 roku i późniejszych przepisów, zebranych w jedną całość dekretem królewskim z dnia 27 lutego 1908 roku, oraz na zasadzie regulaminu wykonawczego do tego dekretu. Instytuty owe mają osobowość prawną, są zakładami użyteczności publicznej w rodzaju kas oszczędności, z tą różnicą, że w miejsce administrowania oszczędnościami budują ekonomiczne i higjeniczne domy i wynajmują je, względnie sprzedają nawet pod umiarkowanemi warunkami. Kapitału dostarczają gminy, kasy oszczędności, banki i inne instytucje kredytowe, oraz towarzystwa różnego rodzaju, a nawet osoby prywatne. Z końcem roku 1926 kapitał zakładowy wspomnianych instytutów wynosił przeszło 113,000.000 lirów, nie licząc 135.303 izb ogólnej wartości około 1,667.809 lirów. W roku 1929 wartość ich budynków obliczona była na przeszło dwa i pół miljarda lirów.

W dniach 13 i 15 września zwiedzali uczestnicy Kongresu dorobek mieszkaniowy Rzymu. Instytut domów ludowych tego miasta wykonał do tego czasu blisko 50.000 ubikacyj dla robotników i stanu średniego w dwóch, względnie trzech typach. Szczególny pokaz dla Kongresu stanowiła osada małych mieszkań, wybudowana przez sześciu architektów pod kierownictwem inż. A. Calza-Bini, przewodniczącego wspomnianego instytutu, a złożona z małych, skromnych, ale dobrze wyposażonych domków. Czynsz obliczano na 12% dochodu robotnika. Mieszkania te można było też zakupić, wpłacając 800 lirów i płacąc po 80 lirów miesięcznie za ubikację przez lat 20. Pozatem pokazywano koszarowe „domy ludowe", obejmujące 2.000 mieszkańców w 7 blokach, w domach wielopiętrowych.

Na dzień 14-go września przypadła wycieczka do Starej Ostji, oddalonej około 21 km. od Rzymu. Prof. Calza przedstawił obecnym dzieje tego miasta, wykazując, że zostało ono błędnie założone i dlatego z biegiem czasu opustoszało i upadło.

Dzień 17-go września poświęcono zwiedzaniu Neapolu. Tamtejszy Instytut domów ludowych urządził dotychczas 4 dzielnice zewnętrzne! „Vittoro Emanuele III", „Armando Diaz", „Duca D'Aosta" i „Luiggi Luzzati", a rozpoczął budowę dwu nowych dzielnic: „Principe di Piemonte" i „Nicola Miraglia". Instytut ten opracował też plan przesiedlenia mieszkańców z dzielnic starych do nowych, aby w ten sposób umożliwić wprowadzenie ulepszeń zdrowotnych i komunikacyjnych w starych częściach miasta. Budowle neapolitańskie wykazują ciekawe różnice w stosunku do krajów o chłodniejszym klimacie. W szczególności zabudowania zajmują 30—35%, a podwórza, ogrody i drogi 65—70% powierzchni. Budynki 4 piętrowe mierzą 17 m, 5-piętrowe 21 m. wysokości, z czego na poszczególne kondygnacje przypada 3.38 do 4 m, gdyż w niższych pokojach trudnoby było wytrzymać. Fundamenty wykonywane są z żelazo-betonu, cementu, lub martwicy (tufu), dachy zaś z krokwi żelaznych i małych łuków martwicowych, względnie ze żwiru i cementu, przyczem tylko te materjały, które pokrywają dom, są z żelazobetonu i powleczone asfaltem. Podłogi w pokojach wykłada się kostkami z prasowanego cementu, w kuchniach i łazienkach ściany kostkami emaljowanemi. Na schody używa się kamienia z Wezuwjusza, na zewnętrzne ramy okienne drzewa kasztanowego, a na wewnętrzne sosnowego. Balkony i tarasy są bardzo liczne. Oświetlenie jest elektryczne, kuchnie opalane węglem i gazem. Domy zdobią doniczki z terakoty. Koszt ubikacji wypada na 10.000 lirów łącznie z gruntem, urządzeniem ulicy, ka-

nalizacji, wodociągu i oświetlenia; czynsz miesięczny wynosi 50 lirów, oraz za przynależności 30 lirów.

Podkreślić należy, że Instytut przyznaje różne udogodnienia, jak premje za urodziny (darowanie miesięcznego czynszu za każde urodzenie dziecka) i roczne premje w drodze konkursu (za najlepsze utrzymanie kołyski, za czystość i higjenę mieszkania, za ozdabianie okien i t. p. kwiatami), dalej odstępuje na przystęp nych warunkach całe domy związkom matek i wdów po poległych na wojnie, udziela 10% zniżki czynszu inwalidom wojennym, a wreszcie przyczynia się do kosztów leczenia.

W dniu 21 września mieli uczestnicy Kongresu sposobność zaznajomić się z wynikami działalności mieszkaniowej w Medjolanie, oraz w sąsiedniem „Milanino". Medjolański Instytut domów ludowych, założony w roku 1908, wybudował:

w czasie od r. 1908—1918	7.711	ubikacyj
„ „ „ „ 1919—1924	9.045	„
„ „ „ „ 1925—1929 (wrzesień)	25.834	„
Razem . . .	42.590	ubikacyj

W pierwszym okresie przeważają mieszkania złożone z dwóch pokoi i przynależności, w drugim złożone z 2, 3 i 4 ubikacyj oraz kuchni, przedpokoju i łazienki, w trzecim złożone z dwóch pokoi, kuchni i przynależności. W tym ostatnim okresie rozwinął Instytut akcję w kierunku budowy trzech typów domów: a) domów ludowych zwykłych, b) domów ludowych przeznaczonych dla klasy średniej, c) domów „specjalnie ludowych" (ultra-popolari) dla najbiedniejszych.

System budowy stara się zabezpieczyć mieszkania przed zimnem i ciepłem za pomocą izolacji, przeprowadzonej w ten sposób, że bezpośrednio przy ścianie zewnętrznej znajdują się takie ubikacje, jak łazienki, klozety, komórki i t. p., a okna pojedyncze (nie podwójne) umieszczone są w niszach, co osłabia ogrzewanie słoneczne.

Koszt budowy wynosił w roku 1929 średnio 70 do 75 lirów za metr sześcienny, t. zn. 7.000 do 8.000 lirów za izbę bez gruntu. Jako czynsz średni pobiera się w dzielnicach przedwojennych około 255 lirów i w budynkach powojennych 500—600 lirów za izbę (rocznie).

Wybudowane domy mieszczą 13,550 rodzin, czyli 50.300 osób ze sfer robotniczych, rzemieślniczych, zawodów wolnych i t. d.

Na północ od Medjolanu w odległości około 8 km znajduje się „Milamino", pierwsze włoskie miasto-ogród (citta giardino), obejmujące 1,350.000 m. kw. powierzchni i połączone z Medjolanem drogą prowincjonalną, tramwajem elektrycznym i koleją żelazną. Budynki tamtejsze przeznaczone są tylko na mieszkania i nie mogą zajmować więcej jak 2/5 parceli, reszta ma przypadać na ogrody. Osiedle to zaopatrzone jest w kanalizację, wodociąg, gaz i elektryczność. Ponadto ma małą centralę telefoniczną z publiczną kabiną, urząd pocztowy i telegraficzny, boiska sportowe o łącznym obszarze 26.000 m. kw., a w środku gmach, gdzie mieszczą się biura Spółki Akcyjnej „Milanino", restauracja, sklepy, mała centrala telefoniczna, sala teatralna, tudzież pokoje do czytania, gry i rozmowy.

VI. Autostrade (specjalne drogi samochodowe).

Przy podawaniu treści referatów wspomniano o specjalnych drogach samochodowych „autostrade". Myśl tę urzyczywistniono poraz pierwszy we Włoszech. Z polskich publikacyj poświęciło temu czasopismo „Auto" osobny artykuł. Włoskie „autostrade" łączą Medjolan z Seste Calende, Varese, Como i Vergano, Neapol z Salerno i Rzym z Ostją. Nawierzchnię mają betonową, a przez budowę mostów, tuneli i unikanie skrzyżowań zapewniają swobodę jazdy. Wzdłuż drogi znajdują się urządzenia sygnalizacyjne, oraz stacje dla regulowania ruchu i sprzedaży biletów. Korzyści z tych nowych arteryj komunikacyjnych są wielkie, a frekwencja nadzwyczajna.

VII. Ogólne wrażenia i wnioski.

Kongres rzymski uczynił naogół wrażenie dodatnie Uczestnicy mieli przedewszystkiem możność stwierdzenia, jaką rolę w kwestji mieszkaniowej odgrywa energja i wola osiągnięcia potrzebnych rezultatów. We Włoszech energja ta i wola istnieje i dlatego dostarczono tam ludności poważnej liczby mieszkań. Oczywiście uwzględnić trzeba odrębne warunki tego kraju, a zwłaszcza ciepły klimat i obfitość słońca. Ciepło pozwala na częste przebywanie tam na świeżem powietrzu, tak, że mieszkanie służy głównie do spania. Słońca jest wprost zadużo i wymyśla się urządzenia ochronne, podczas gdy u nas dziać się musi przeciwnie i budowniczowie starają się o dopuszczenie jak największej ilości światła dziennego do pomieszczeń. Frekwencja kongresowa i liczne referaty stanowią pocieszający objaw zainteresowania się różnych państw i narodów sprawą mieszkaniową. Z Polski wpłynęły trzy referaty (jeden wydrukowany w tomie referatów, a dwa rozdane jako oddzielne broszury), co jest sukcesem w stosunku do poprzedniego Kongresu.

Następny Kongres odbędzie się prawdopodobnie w Berlinie w 1931 r. Licząc się z faktem, że sprawa mieszkaniowa w Niemczech jest niejako zagadnieniem narodowem i z tego powodu Kongres przygotowany będzie imponująco, należy koniecznie opracować na czas stosowną ilość referatów polskich, postarać się o ich wydrukowanie, a wreszcie zorganizować odpowiednio wystawę oraz udział delegatów polskich w obradach kongresowych.

Wykaz

dodatkowych pożyczek, przyznanych, względnie wypłaconych w r. 1929 przez Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Krakowie, na wniosek Komitetu rozbudowy m. Krakowa, na dokończenie budowy domów mieszkalnych, poprzednio przez tenże Bank finansowanych.

Lp.	Nazwa instytucji względnie imię i nazwisko osoby prywatnej, która pożyczkę otrzymała	Rodzaj i miejsce budowy	Ilość mieszkań	Ilość ubikacyj łącznie z kuchnią	Koszt całej budowy Zł.	Przyznane w latach poprzednich pożyczki Zł.	W r. 1929 przyznał Bank G. K. (względnie wypłacił) z funduszów ulgowych		Nadto wypłacił B. G. K. w myśl wniosku Kom rozbud. z d. 21/9 1928 r. początkowo z funduszów własnych, poczem przeniósł na fundusze ulgowe Zł.	Ogółem przyznał Bank G. K. tyt. pożyczek w latach od 1925 — 1929 Zł.	UWAGA Stan budowy
							na wniosek Kom. rozb. z dnia	dodatkową pożyczkę Zł.			
1	Gmina stoł. król. m. Krakowa	4 p. dom mieszk. na t. zw. Birnbaumówce w Dz. VIII.	44	78	420.000	225 000	20/V 10/VII 3/X	30 000 45.000 20.000 95.000	—	320.000	Budynek ukończony
2	Spółka mieszkan. dla miast	4 p. dom mieszk. przy Al. Krasińskiego w Dz. XII.	27	83	510.000	250 000	29/V 10/VII	30.000 30.000 60.000	—	310.000	Ukończony
3	Bratnia Pomoc Medyków	3 p. dom mieszk. przy ulicy Grzegórzeckiej w Dz. VI.	96	96	900.000	300.000 (z tego na wniosek Komitetu przyznano z kredytów ulg. 150.000, a poza wnioskiem z własnych fund. Banku 150.000	2/XII	60.000	—	360.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę
4	Towarz. Osiedli Urzędniczych	3 domy mieszk. 3 członków Spółdzielni, t j. a) 1 p. w Woli Justowskiej — Cz. Konopińskiego, b) parterowy w Dz. XIX – L. Misky'ego c) 1 piętr. z suter. Dr. A. Krupińskiego w Dz. XIX.	4 2 7 13	16 8 16 40	120.000 55.000 140.000 315.000	25.000 20.000 15 000 60.000	29/V 3/X 29/V 29/V	25.000 10.000 15.000 20.000 70.000	—	60.000 35.000 35.000 130.000	Ukończony " Na ukończ.
5	Zgromadzenie XX. Misjonarzy	Dom mieszkalny 3 piętrowy na cele zakładu wychow. im. X. Siemaszki przy ul. Prądnickiej w Dz. XVII.	74 dla 300 wychowanków	74 dużych sal i 1 hala rekreacyjna	900.000	—	10/VII 3/X	25.000 20.000 45.000	100.000	145.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę
6	Związek Młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej	4 piętr. dom mieszkalny przy ulicy Skarbowej w Dz. IV — na cele Bursy rękodzielniczej	83	90 i sale na cele Związku	1,000.000	660.000	29/V 10/VII 3/X	90.000 25.000 20 000 135.000	—	795.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę

7	Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych	3 piętr. dom mieszkalny w Dz. XVI na cele bursy dla akademików górniczych	75	75 i kilka sal na cele kultur.-oświat.	810.000	350.000 (z tego 150.000 na wniosek Komitetu a poza wnioskiem 200.000`	10/VII	50.000	—	400.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę
8	Zgromadzenie SS Miłosierdzia	Nadbudowa 3 piętr. i przebudowa domu leczniczo-mieszkalnego przy ul. Jul. Lea w Dz. XVI.	52	52	376.000	200.000 (początkowo z fund. własnych Banku, następnie na skutek uchwały Komitetu z dn 2/12 1929 r. pożyczkę tę zamieniono na długoterminową z ulgami przewidz. w rozp. Prez o rozbud.. miast)	10/VII	50.000	—	250.000	Ukończono
9	Stowarzyszenie Kolejarzy dla budowy własnych domów w Prokocimiu	3 domy mieszkalne 3 członków: a) parterowy z poddaszem S. Więska	3	8	33.400	9.000	3/X 2/XII	2.000 2.000	—	13.000	Nieukończ.
		b) parter z poddaszem K. Szelcowej	3	6	25.000	10.000	3/X	2.000		12.000	Na ukończ.
		c) 1 piętr. z poddaszem E. Guzdowej	5	12	40.800	11.000	2/XII	3.400		14 400	„ „
			11	26	99.200	30.000		9.400		39.400	
10	Szczepan i Julja Francuzowie	Oficyna 1 p. przy ul. Janowa Wola 7 w Dz XXII	3	10	39 000	16.000	10/VII	3.500	—	19.500	Na ukończ.
11	Aniela Gerhardtowa	1 piętr. z poddasz. przy ul. bocznej do Mogilskiej w Dz. XVIII.	6	17	93.500	35.000	3/X	5.000	—	40.000	Ukończono
12	Władysław Laskowski	Parterowy z podd. przy ul. Jul. Lea w Dz. XVI.	2	6	23.400	6.000	10/VII	2.000	—	8.000	Ukończono
13	Izydor Modrycki przedtem Elza Zachar	1 piętr. z poddasz. przy ul. Moniuszki w Dz. XVIII.	4	17	125.000	25.000	3/X	5.000	—	30.000	Ukończono
14	Zygmunt i Halina Nowiccy	3 piętr. dom miesz. przy ul. Szopena w Dz. XV.	6	23	165.000	50 000	3/X	8 000	—	58.000	Ukończono
15	Franciszka Pawlikowska	1 piętr. dom miesz. przy ul Duchackiej w Dz XVIII.	4	8	31.000	12.000	10/VII	2.000	—	14.000	Ukończono
16	Zofja Schögl	1 piętr. miesz. przy ul. Boh. Zaleskiego w Dz. XVIII.	3	13	76.000	5.000	10/VII	5.000	—	25.000	Ukończono
17	Anna Stokłosowa	1 piętr. z poddasz. przy ul. bocznej do Mogilskiej w Dz. XVIII.	6	17	93.500	5.000	3/X	5.000	—	40.000	Ukończono
	Razem		509	725	5,076.600	274.000		609.900	100.000	2,983.900	

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

WYKAZ

obligacyj z 4% pożyczki konwersyjnej stoł. król. m. Krakowa imiennej wartości zł. 2,706.760, wylosowanych przy X. ciągnieniu w dniu 2 maja 1930 r.

Serja A_1 po zł 10·—	**Serja D_1** po zł 310·—
Serja A po zł 40·—	**Serja C** po zł 420·—
Serja B_1 po zł 60·—	**Serja E_1** po zł 620·—
Serja C_1 po zł 120·—	**Serja D** po zł 1.050·—
Serja B po zł 210·—	**Serja E** po zł 2.100·—

Serja A_1: Nr. **147** (2154), **179** (2192), **346** (2368), **551** (2595), **610** (2660), **838** (2906), **887** (2958), **912** (2985), **932** (3006), **1065** (3146), **1221** (3314), **1321** (3421), **1433** (3537), **1488** (3596), **1834** (3956), **1901** (4026), **2271** (4417), **2614** (4780), **2679** (4847), **2739** (4909).

Serja A: Nr. **2** (2), **100** (102), **560** (592), **612** (653), **642** (684), **933** (1004), **1002** (1081), **1113** (1199), **1203** (1294), **1276** (1373), **1362** (1466), **1577** (1690), **1658** (1773), **1726** (1848).

Serja B_1: Nr. **340** (1335), **373** (1368), **628** (1638), **699** (1715), **703** (1719), **801** (1823), **850** (1873), **881** (1906), **1066** (2103), **1288** (2338), **1382** (2434), **1484** (2358), **1534** (2589).

Serja C_1: Nr. **233** (1748), **456** (1990), **505** (2045), **537** (2077), **594** (2139), **669** (2219), **722** (2280), **1014** (2592), **1199** (2789), **1381** (2981).

Serja B: Nr. **64** (68), **102** (108), **188** (202), **202** (217), **260** (278), **850** (922), **886** (958).

Serja D_1: Nr. **269** (734), **321** (788) **347** (814), **436** (910).

Serja C: Nr. **30** (32), **128** (135), **290** (302), **445** (464), **475** (495), **655** (691), **660** (696), **674** (711), **728** (768), **1077** (1134), **1110** (1168).

Serja E_1: Nr. **46** (362), **351** (685), **386** (721), **441** (781), **482** (825).

Serja D: Nr. **171** (183), **197** (210), **199** (213), **296** (315).

Serja E: Nr. **180** (190), **240** (253).

Uwaga: Wylosowane obligacje wypłacane będą w imiennej wartości w dniu 2-go listopada 1930 r. w Głównej Kasie miejskiej w Krakowie.

Liczby w nawiasie oznaczają dawne numera.

Kraków, dnia 2 maja 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. VII. porz. 50/1930.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa z dnia 7 maja 1930 r. o ochronie plant.

Rozporządzeniem z dnia 27 kwietnia 1929 r. L. VII. 14161/929 wydałem przepisy, dotyczące ochrony plant.

Przepisy te brzmią:

§ 1.

Planty i ogrody miejskie, dostępne dla wszystkich oddaje się pod opiekę publiczności.

Mianowicie ochraniać należy drzewa, krzewy i wszelką roślinność na plantacjach i w ogrodach, dbać o ochronę i całość pomników oraz urządzeń plantacyjnych i ogrodów, a wreszcie starać się o utrzymanie należytego porządku i czystości.

§ 2.

W szczególności należy na plantacjach i w ogrodach miejskich zachowywać się w sposób wykluczający wszelkie rozmyślne i z niedbalstwa pochodzące uszkodzenia przedmiotów, względnie urządzeń plantacyjnych i ogrodów. Niedozwolone jest puszczczanie wolno psów, które należy wodzić na smyczy i zaopatrzyć w kagańce, pozostawianie małych dzieci bez dozoru, deptanie i niszczenie lub zanieczyszczanie trawników, zrywanie roślin lub kwiatów, łamanie lub obrywanie drzew i krzewów z gałęzi i t. p. Zakazane jest dalej niszczenie, zanieczyszczanie i dotykanie pomników, siadanie, wyginanie, stawanie lub przechodzenie przez ogrodzenia, stawanie na ławkach, rysowanie, wyrzynanie, zanieczyszczanie lub jakiekolwiek inne uszkadzanie ławek, przewracanie i uszkadzanie koszów na odpadki, wspinanie się po latarniach i t. d.

W ogólności zakazane są wszelkie czyny i zaniedbania, które mają na celu lub spowodować mogą jakiekolwiek rozmyślne lub z niedbalstwa pochodzące uszkodzenie lub niszczenie plantacyj, ogrodów lub ich urządzeń.

§ 3.

Wszelkie odpadki, papiery, niedopałki papierosów i cygar, ogryzki, skórki pomarańczy i t. p. wrzucać należy do koszów w tym celu ustawionych przy ścieżkach. Rzucanie przedmiotów tych na ścieżki, trawniki, w zagajniki, pozostawianie ich na ławkach lub pod ławkami, a wreszcie jakiekolwiekbądź inne zaśmiecanie lub zanieczyszczanie plantacyj i ogrodów jest zakazane

§ 4.

Zabronione jest rozmyślne powodowanie kurzu i pyłu na ścieżkach, spanie lub wylegiwanie się na ławkach, siadanie na nich osobom widocznie nietrzeźwym lub zanieczyszczonym, uprawianie żebraniny. W ogólności zakazane jest wszystko, co mogłoby osobom innym unieprzyjemnić lub obrzydzić pobyt na plantacjach lub ogrodach.

§ 5.

Ścieżki plantacyj i ogrodów przeznaczone są wyłącznie dla komunikacji pieszej. Przepis ten nie odnosi

się do wózków dziecinnych. Zabronione jest wjeżdżanie na ścieżki wozami, rowerami, konno i t. p. Dalej zabronione jest przenoszenie koszów, drzewa i jakichkolwiek ciężarów, granie w piłkę nożną, stawanie na środku chodnika lub jakiekolwiek inne tamowanie swobodnej komunikacji.

Chodzić należy prawą stroną ścieżki, wymijać na prawo, wyprzedzać na lewo.

§ 6.

Wszelkie przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, karane będą po myśli § 60, ustęp 30 Statutu dla Gminy miasta Krakowa, względnie po myśli art. 21 lub 22 ustawy z dnia 7 października 1921 Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656 i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 maja 1923 Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 378 przy zastosowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 89 oraz po myśli art. 17 i 45 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365.

Nadto osoby winne rozmyślnego lub z niedbalstwa pochodzącego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń lub przedmiotów, o których mowa w niniejszem rozporządzeniu, zobowiązane będą do zwrotu odszkodowania.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nad przestrzeganiem tego rozporządzenia czuwać będą organa Magistratu i Policji Państwowej.

Przypominając powyższe przepisy, wzywam wszystkich, aby nietylko sami przepisów tych przestrzegali, lecz, by w zrozumieniu, że plantacje i ogrody są wielkiem upiększeniem miasta i służą dla wygody wszystkich, wspierali również władze w ściganiu wszelkich przekroczeń, powodujących niszczenie lub szpecenie plant i ogrodów.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle.

L. VII. porz. 35/1930.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa z dnia 7 maja 1930 r. o utrzymaniu porządku i czystości w porze letniej.

Rozporządzeniem z dnia 30 marca 1929 r. L. VII. 8460/929 wydałem przepisy, dotyczące utrzymania porządku i czystości w porze letniej.

Przepisy te brzmią:

Celem utrzymania należytego porządku i czystości na chodnikach i ściekach, wydaje Magistrat na podstawie §§ 1, 2, 3, 4, 8 i 86 Regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa z dnia 24 sierpnia 1884 r. L. 5874 na czas pory letniej, t. j. od 1 kwietnia do końca września następujące zarządzenia:

§ 1.

Właściciele realności obowiązani są kazać codziennie po należytem skropieniu zamieść chodnik i ściek wzdłuż przestrzeni swojej realności. Śmieci mają być złożone na kupkę obok ścieku po stronie ulicy, skąd uprząta je Zakład czyszczenia miasta.

Zamiatanie chodników bez uprzedniego, dokładnego skropienia jest zakazane.

Zamiatanie ulicy oraz czyszczenie chodników i ścieków odbywać się ma codziennie o godzinie 5-tej rano. W razie spóźnienia się z zamieceniem należy zmiecione śmieci uprzątnąć i przechować w podwórzu do dnia następnego.

Zamiatanie chodników wieczorami jest wzbronione.

§ 2.

W przypadkach zanieczyszczenia chodnika, ścieku i ulicy podczas dnia, n. p. przy znoszeniu węgla, drzewa i t. p., należy chodnik i ściek bezzwłocznie po uprzedniem skropieniu zamieść, śmieci uprzątnąć i przechować w podwórzu do następnego dnia.

§ 3.

W czasie posuszy należy oprócz rannego skrapiania, skropić obficie całą przestrzeń przed domem do zamiatania przeznaczoną, po raz drugi o godz. 1-ej w południe, w czasie zaś upałów po raz trzeci o godzinie 5-tej po południu, a to celem zapobieżenia tworzeniu się szkodliwego dla zdrowia kurzu.

W czasie ulewnych deszczów obowiązani są stróże realności podnosić uliczne kratki ściekowe, celem umożliwienia szybkiego odpływu wody i zapobieżenia zalewaniu ulic i chodników.

§ 4.

Właściciele realności obowiązani są dostarczyć stróżom domów wszystkich przyrządów, potrzebnych do utrzymania należytego porządku, a w szczególności łopaty, miotły, kosze oraz konewki z sitem dla skrapiania chodników.

Skrapianie chodników garnkami dzbankami, ręką i t. p. jest niedozwolone.

§ 5.

Za przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia karani będą właściciele, względnie stróże domów w myśl postanowień §§ 118 i 119 Regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa przy zastosowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 89 grzywnami do 200 zł., a w razie nieściągalności grzywny karą aresztu do 20 dni.

Przypominając powyższe przepisy, wzywam do ścisłego ich przestrzegania pod rygorem sankcyj karnych przewidzianych w tych przepisach.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle.

L. VII. 152/30.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa z dnia 15 maja 1930 r. o ograniczeniu ruchu samochodowego na Aleji 3-go Maja.

Na podstawie postanowień § 4 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/927 wydaję następujące zarządzenie:

§ 1.

Przejazd wszelkich wozów motorowych (jak samochody, motocykle i t. p.) Aleją 3-go Maja na przestrzeni od Aleji Zygmunta Krasińskiego aż do skrzyżowania z drogą prowadzącą do Dz. XIII (Zwierzyniec) jest zabroniony, a to w dni powszednie w godzinach od 16-tej do 20-tej (od 4-tej popołudniu do 8-mej wieczór), a w niedziele i święta od 11-tej do 14-tej i od 16-tej do 20-tej (od 11-tej przedpołudniem do 2-giej popołudniu i od 4-tej popołudniu do 8-mej wieczór).

§ 2.

Deptak położony obok jezdni wzdłuż Aleji 3-go Maja przeznaczony jest wyłącznie dla ruchu pieszego, używanie zatem deptaku tego do jeżdżenia rowerami, jazdy konnej i t. p. jest niedozwolone.

Do jazdy wierzchem, przeznaczony jest specjalny tor, położony obok deptaku i po nim wyłącznie jazda wierzchem może się odbywać.

§ 3.

Winni niestosowania się do przepisów niniejszego rozporządzenia karani będą w drodze administracyjnej na podstawie art. 21 i 21 a) ustawy z dnia 7 października 1921 r. Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656 w brzmieniu nadanem Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 151, o ile dany czyn nie jest zagrożony karą surowszą — karą grzywny lub aresztu.

§ 4.

Nad przestrzeganiem postanowień niniejszego rozporządzenia czuwać będą organa miejskie i Policji Państwowej.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia — i równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Magistratu z dnia 26 marca 1928 r. L. VII. 7009/28 o komunikacji w Aleji 3-go Maja.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w miesiącu maju 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Artur Frütsch	nadbud. 3 p. i wewn. przeróbki	Szpitalna 28 lsp. 390	arch. J. Karwat	256/30 12/4
Anna Mehlerowa	przebud. 2-ch portali sklep.	Florjańska 23 lsp. 354	bud. Leon Feniger	1610/30 8/4
		Dz. III.		
Helena Komito	nadbud. 3-go piętra	Tenczyńska 6 lsp. 161	arch. E. Bujak	680/30 9/4
Maksymiljan Urabin	budowa klozetów spłukiwanych	Podzamcze 26 lsp. 126	bud. Mitka Józef	5136/29 30/4
Bolesław Satalecki	nadbud. 3-go p. z poddaszem	Felicjanek 3 lsp. 134	inż. Weksler inż. Jakubowicz	9208/29 27/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. IV.		
Dr. Józef Włodek	nadbud. 3-go piętra i poddasza	Michałowskiego 1 lsp. 265	inż. Kulczyński inż. Tandanier	1507/30 26/4
Syda Rosenstock	adaptacja łazienki na 2 p.	Czysta 17 lsp. 310	inż. Prokesch Zygm.	1709/30 4/4
Marja Ostrzeszewicz	nadbud. 3-go piętra	Al. Mickiewicza 45 lsp. 438	arch. Stupnicki Wład.	2019/30 8/5
Helena Ziemiańska	nadbud. 3-go piętra	Krupnicza 20 lsp. 11	bud. Brzeziński Kaz.	1690/30 1/4
Roman i Honorata Główniowie	nadbud. 2-go i 3-go p.	Karmelicka 55 lsp. 175	arch. Czunko	1602/30 18/4
		Dz. V.		
Leon Sykutowski	plany dobud. oficyny i przebud. wychodków	Szlak 63 lsp. 190	bud. Gliński Kramarski	1304/30 7/4
Karol Goldberger i Salo Szarf	nadbud. 3-go piętra i przebud. wychodków	Długa 51 lsp. 198	arch. Jonkler	1898/30 26/4
Hugon Ripper	nadbud. 3-go piętra	Długa 52 lsp. 22	inż. Hand J. Eintracht	2016/30 25/4
Zarząd Zjednoczenia Kolejowców polskich	nadbud. kominów	św. Filipa 6.	arch. Juszczyk	2464/30 1/5
		Dz. VI.		
Szymon Vogler	przebud. portalu sklep.	Lubicz 30 lsp. 101	arch. Paciorkowski L.	1879/30 11/4
Juljusz Kornreich	przebud. portalu sklep.	Rakowicka 19 lsp. 250	arch. Paciorkowski	839/30 25/4
Dr. Łapiński Jan	budowa wychodków	Niecała 5 lsp. 183	arch. Sarnecki	1636/30 9/4
		Dz. VII.		
Inż. Jan Czynciel	dobudowa parter. prow. oficyny	św. Gertrudy 5	inż. Prokesch Zygm.	1734/30 6/5

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. VIII.				
Izaak Bruh	wykonanie łazienki i klozetów	Piekarska 3 lsp. 418	inż. Prokesch Z.	1025/30 12/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu front.	Starowiślna 28 lsp. 381	inż. Prokesch Z.	1758/30 12/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu	boczna Skawińska 8 lsp. 599	inż. Prokesch Z.	1251/30 25/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu	boczna Skawińska 10 lsp. 600	inż. Prokesch Z.	1252/30 25/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu	boczna Skawińska 6 lsp. 598	inż. Prokesch Z.	1253/30 24/4
Maurycy Diamant	nadbud. I-go piętra	Skawińska 11 lsp. 41	bud. Menasche	54/30 6/5
Ascher Weksler	przebud. bocznej klatki schodowej i ustępów na składy w parterze i mieszkania na I. i II. p.	Plac Wolnica lsp. 16	arch. Szufa	1084/30 6/5
Dz. X.				
Franciszek Flak	budowa izby na poddaszu	Na Ustroniu 12	Marjan Karwat	1394/30 23/3
Anna Dziadoń	budowa izby poddasznej	Zielna 9 lsp. 96	arch. Paciorkowski Ludwik	1595/30 24/3
Anna Morawowa	budowa 3-go p. od tyłu	Twardowskiego 34 lsp. 144	arch. Laszczka Bohdan	1761/30 18/4
Władysław Grabowski	budowa 1-piętr. domu	Zielna 7	arch. Kryłoszański Stanisław	1821/30 9/4
Ferdynand Niemiec	budowa 1-piętr. oficyny	Bzowa lwh. 413 l. kat. 98/3	bud. Lisowski	2653/30 24/5
Dz. XI.				
Marja Kaczmarczyk	budowa piwnic i drewutni	Rolna l. kat. 168/21	bud. P. Kaczmarczyk	1797/30 7/4
Władysław Kowalówka	budowa ogrodzenia	Dębowa 16 lsp. 143	bud. P. Kaczmarczyk	1735/30 5/4
Efroim Bruch	nadbud. 2-go piętra	Madalińskiego 19 lsp. 181	arch. S. Baum	2136/30 30/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XII.		
Dr. Abraham Wanderer	przebud. magazynu na mieszkanie	Syrokomli 26 lsp. 207	inż. B. Zimmerman	2172/30 14/4
Konwent PP. Norbertanek	budowa 4-piętr. domu z poddaszem	Kościuszki 75 lsp. 6	bud. Artur Romanowski	879/30 5/5
Anna Dudkowa	budowa 3-piętr. domu	Słoneczna 3 lsp. 213	arch. Szufa Z.	1793/30 24/4
Marcin Kusionowicz	budowa 3-piętr. domu	Lelewela 15 l. kat. 1835/4	arch. Mączyński	2215/30 2/5
Franciszek Zemanek	wyprawa fasad. i dobud. mieszkania poddasznego	Kościuszki 3 lsp. 156	arch. Gawlik	2539/30 7/5
Ascher i Dawid Spira	budowa 4-piętr. domn	Al. Krasińskiego 30 l. k. 1816/16, 1991/33	arch. Singer	2286/30 7/5
Spółdzielnia mieszkaniowa Urzędu Gosp. Krajowego	budowa 4-piętr. domu	u zbiegu Salwatorskiej i Słonecznej l. kat. 1779/8, 1779/13, 1782/3, 1782/4	arch. E. Bujak	2652/30 2979/30 14/5
		Dz. XIII.		
Marja Wieczorkowa	przebudowa stajni na mieszkanie	Ks. Józefa 101 lsp. 164	inż. T. Gliński inż. Kramarski	1308/30 7/4
Jan Garstka	budowa parter. domu z poddaszem	Emaus 40 lsp. 167	inż. Prokesch	1711/30 16/4
Marja Zofja Jaworska	budowa parter. domu z poddaszem	Ks. Józefa 7 lsp. 87	inż. Gliński inż Kramarski	2164/30 22/4
		Dz. XV.		
Karol Jamróz	budowa 2-piętr. domu	Nowowiejska l. kat. 232/13, 235/26, 235/25	arch. Bujak	2066/30 28/4
Franciszka Böhmowa	adaptacje ubikacji suteren.	Urzędnicza 30 lsp. 201	inż. Ronka	2216/30 10/5
Józef Węgrzyn	budowa ogrodzenia frontowego	Urzędnicza 10 lsp. 298	arch. Skawiński	2278/30 18/4
Adam Świerkosz	budowa domu czynszowego 2-piętr.	J. Lea 34	arch. i budown. Świerkosz Adam	3122/30 24/5
Wiktorja Makowska	budowa 1-piętr. domu	J. Lea 25 lsp. 307	inż. J. Stobiecki	380/30 5/4
Inż. Michał Caputa	budowa 3-piętr. domu	J. Lea l. kat. 208/2		1852/30 7/5

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XVI.		
Józefa Mittelzwei	budowa 1-piętr. domu	Łączna 2 lsp. 71	arch. Ślęzak	1512/30 28/4
Ignacy Motyka	budowa domu parter. z poddaszem	Obopólna l. kat. 333/2, 334/3, 334/6	arch. Szufa Zygm.	1674/30 30/4
Władysław i Wiktorja Hottowie	budowa 2-piętr. domu	J. Lea 141 l. kat. 411/2	arch. Skawiński	989/30 8/4
		Dz. XVII.		
Stanisław Grabczak	budowa prowizorycznego ogrodzenia	Prądnicka l. kat. 13/80	inż. Stobiecki Jan	1477/30 22/4
Jan Sarkowski	dobudowa i zmiana rozkładu mieszkań	Ks. Siemaszki 56 lsp. 326	inż. Prokesch	1556/30 2/4
Stanisław i Walerja Zagólowie	nadbud. 1 go piętra w oficynie	Wrocławska 70 lsp. 130	arch. Paciorkowski L.	1692/30 12/5
Stanisław Skoczeń	zmiana fasady i rozkładu wewnętrznego i dobudowa muru granicznego	Wrocławska 7 lsp. 372	arch. Szufa	2707/30 8/5
		Dz. XVIII.		
Leon i Salomon Kudler i Franciszka Beimowa	zmiany w 2-piętr. domu	Mogilska 86 lsp. 99	arch. Kryłoszański	914/30 1/5
Tow. Osiedli Urzędn. Inż. Jan i Józefa Rosiewiczowie	budowa ogrodzenia oraz 2-ch izb na poddaszu	Osiedle w Olszy	inż. Ritterman	1571/30 1/5
Józef Bednarski	budowa prow. wozowni	Rymarska 16 l. kat. 21/19	arch. Karwat Józef	1741/30 5/4
		Dz. XIX.		
Miejski Urz. Pob. Opł.	nadbud. I-go piętra	Rzeźnicza 4	arch. Stadnicki Roman	2178/30 7/5
Tow. Osiedli Urzędn. P. Pawłowski Miecz.	budowa 1-piętr. domu	Lotnicza 51	arch. Paciorkowski Ludwik	1573/30 23/4
Karolina i Ferdynand Hoffmanowie	budowa 2-piętr. domu	Moniuszki, róg Kieleckiej lwh. 552	arch. Ślęzak Adam	1737/30 17/4
Kornberg Majer	budowa 2-piętr. domu	Mogilska 33 lwh. 597	arch. Wład. Stupnicki	430/30 24/3

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XIX.		
Marja Kłoczko	nadbud. I. i II. piętra	W. Pola 4 lsp. 93	arch. Paciorkowski L.	2378/30 1/5
Dr. Adam Krupiński	dod. mieszk. w suterenach	Olszyna 11 lsp. 241	inż. Filipkiewicz inż. Kolarzowski	9487/30 20/5
		Dz. XX.		
Joachim Haubenstock	budowa prow. ogrodzenia drewn. i szopy	Kosynierów l. kat. 108/6	inż. Krzyżanowski	1965/30 18/4
Jakób i Katarzyna Blakowie	budowa 2-piętr. domu	Grzegórzecka 138 lsp. 18	inż. Stobiecki	911/30 1/5
		Dz. XXI.		
Wawrzyniec Bańdo	budowa 1-piętr. domu	grunta Skrzyńskiego l. kat. 1663/16	inż. Stobiecki	196/30 23/3
Stanisław Grünberg i Ska	dobudowa 2 izb i sieni	Sarmacka 30 lsp. 176	arch. Kryłoszański	1541/30 9/4
Szymon Szurgot	budowa stajni	Płaszowska 74 lsp. 256	bud. Dostal	1453/30 5/4
Zofja Chyjek	budowa izby w poddaszu	Sarmacka 6 lsp. 236	P. Królikowski	2102/30 9/4
		Dz. XXII.		
Władysław Stoch	przebud. okna parter. na portal sklepowy	Salinarna 7 lsp. 205		756/30 9/4
Dogel i Salomea Matznerowie	nadbud. 2 p. i 2 p. dodowa	Salinarna 24 lsp. 46	bud. Dostal	1574/30 1/5
Marja Stecowa	budowa 1-piętr. domu z suterenami	Szkolna 8 lsp. 794	bud. Dostal	1962/30 29/5
Mojżesz Goldlfuss	budowa garażu i klozetów	Wielicka 10 lsp. 208	arch. Merenda	1505/30 5/4
Józef Dyrcz	nadbud. 3-go piętra	Trauguta lsp. 619	bud. Dostal	1956/30 14/4
Gmina stoł. król. m. Krakowa	przebud. wewn. realności	Nadwiślańska 4	bud. R. Stadnicki	2176/30 14/4
Marja Horak	budowa ogrodzenia i prow. szopy	Czyżówka l. kat. 1059/7	Królikowski Piotr	1895/30 14/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XXII.		
Chiel Brühand	nadbud. 3-go piętra	pl. Zgody 16 lsp. 224	inż. Prokesch	1961/30 24/4
Magdalena Hausner	budowa 1-piętr. oficyny	Salinarna 12 lsp. 233	arch. Paciorkowski	2035/30 25/4
Marjan Brodawka	plany budowy baraku	Niewiadoma l. kat. 329/I.	budown. Podgórny Grzegorz	2130/30 25/4
Aleksander Kopczyński	plany mieszk. w poddaszu	Dąbrowskiego 12 lsp. 193	J. Bujas	2153/30 15/4
Bernard Liban i Ska	wybudwanie 5-ciu budynków fabr.	Puszkarska 7 i 9 lsp. 799	inż. Mehl	2155/30 1/5
Piotr Rysiewicz	budowa ustępów i muru	Fr. Marjewskiego 7 lsp. 740	inż. Mehl	2219/30 1/5
Bazyli Tomaszewski	budowa ustępów	Długosza 11	arch. Paciorkowski	2246/30 17/4
Maurycy Kanarek	budowa ogrodzenia	Konopnickiej i róg Kalwaryjskiej 102	inż. Herman Fingerhut	2438/30 9/4
Gustaw Sterngast	budowa ustępów	Kalwaryjska 88 lsp. 305	arch. Kryłowski	2721/30 8/5

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu styczniu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Dom parterowy przy ul. Juljusza Lea L. or. 87 L. sp. 88/XVI nabyła Katarzyna Nitoniowa od Ludwika i Stanisława Utylskich za cenę 4.050 dol.

2. Grunt lwh. 858/XVII przy ul. Mazowieckiej nabyli po połowie Helena z Nowińskich Sztorcowa i Arnold Bleiweiss od Zofji z Grochów Burzyńskiej za cenę 50.000 złotych.

3. Grunt lwh. 492/XVII przy ul. Towarowej nabyli po połowie Szymon i Berta Haubenstockowie od Firmy „Esge“ Spółki Akcyjnej gruntowej i budowlanej S. A. w Krakowie za cenę 5.400 dolarów.

4. Grunt lwh. 853/XIII przy ul. Królowej Jadwigi nabyli po połowie Paweł i Stanisława Setkowiczowie od Marji, Emila, Henryka i Jerzego Kęsków oraz Krystyny Cieplak za cenę 26.530 złotych.

5. Grunt lwh. 973/XVII obok ul. Mazowieckiej nabyli po połowie Władysław Bałus i Stefanja Stefaniuk od Jana Żmudy za cenę 8.000 złotych.

6. Grunta, lwh. 333/XIX i lwh. 334/XIX przy ulicy Miedzianej nabyli po połowie Estera Berkowicz i Jakób Eberstark od Salomona Wohlfeilera za cenę 8.500 złotych.

7. Część (1/8) domu parterowego przy ul. Miechowskiej L. or. 20 L. sp. 110/XIV nabył Wojciech Bednarski od Marji Hołdównej za cenę 1.130 złotych.

8. Części (3/8) domu parterowego przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 143 L. sp 78/XX oraz (3/8) realności lwh. 332/XX i lwh. 203/XX przy tejże ulicy — nabyła Stefanja z Urychowskich Nalepowa od Ludwika Nalepy za cenę 1.100 złotych.

9. Część (3/64) domu jednopiętrowego przy ul. Krakowskiej L. or. 46 L. sp. 18/VIII nabył Salomon Langrock od Keili Kornitzerowej za cenę 4.000 złotych.

10. Dom dwupiętrowy przy ulicy Cieszyńskiej L. or. 16 L. sp 431/XVII nabyli po połowie Antoni i Stanisława Mikulscy od Jadwigi z Ostrzeszewiczów Czarnowskiej za cenę 17.500 dolarów.

11. Dom dwupiętrowy przy ul. Topolowej L. or. 17 L. sp. 224/VI nabył Mojżesz Halpern od Edwarda i Alfreda Simmlerów, Janiny z Simmlerów Decowej i Marji Tukacz za cenę 6.500 dolarów.

12. Część ($^{305}/_{448}$) domu jednopiętrowego przy ul. Lubelskiej L. or. 6 L. sp. 110/XVII nabył Józef Kron od Jana Szachowskiego za cenę 3.600 dolarów.

13. Grunt lwh. 1047/XVII przy ul. Wrocławskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 133/XVII, nabyła Honorata z Pszczołów Wilkowa od Franciszka Rajtara za cenę 10.000 złotych.

14. Część ($^{3}/_{8}$) domu parterowego przy ul. Krupniczej L. or. 24 L. sp. 13/IV nabył Witold Rzegociński od dra Bolesława Rzegocińskiego za cenę 7.000 zł.

15. Część ($^{2}/_{6}$) domu jednopiętrowego przy ul. Felicjanek L. or. 11 L. sp. 48/III nabyli po $^{1}/_{6}$ Józef Weingrün i Alfred Langrod od Adolfa Siódmaka za cenę 3.000 dolarów.

16. Dom dwupiętrowy przy ul. Piekarskiej L. or. 3 L. sp. 418/VIII nabyła Laja z Perlrothów Bruhowa od Abrahama i Małki Pfefferów za cenę 10.250 dolarów.

17. Część ($^{6}/_{16}$) domu parterowego przy ul. Mazowieckiej L. or. 138 L. sp. 39/XVII nabyły po $^{3}/_{16}$ Antonina Saniternik i Zofja Melaniukowa od Franciszki z Hoffmanów Fatterowej za cenę 5.000 złotych.

18. Część ($^{1}/_{2}$) domu dwupiętrowego przy ul. Miodowej L. or. 32 L. sp. 531/VIII nabył Icek Wolhendler od Raisli, Moszka, Hany, Mindli i Arona Płaczków za cenę 5.800 dolarów.

19. Grunta lwh. 704/XVII i lwh. 1029/XVII przy ul. Towarowej nabyli Firma „Esge“ Spółka gruntowa i budowlana S. A. w Krakowie $^{3}/_{5}$, Tadeusz Polaczek Kornecki i Mieczysław Seifert po $^{1}/_{5}$ części od Maksa i Ernestyny Kannengiesserów za cenę 3.000 dolarów.

20. Część ($^{1}/_{4}$) gruntu lwh. 356/XVI przy ul. Kazimierza Wielkiego nabyła Józefina Dembińska od Kazimierza Makowskiego za cenę 1000 zł.

21. Część ($^{1}/_{4}$) domu parterowego przy ul. Racławickiej L. or. 14 L. sp. 156/XV nabył Feliks Setkowicz od Karola Setkowicza za cenę 3.200 zł.

22. Grunt lwh. 573/IV przy Al. Słowackiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 88/IV nabył Uniwersytet Jagielloński w Krakowie od Ignacego Chrzanowskiego za cenę 47.152 złotych.

23. Dom dwupiętrowy przy ul. Topolowej L or. 29 L. sp. 249/VI nabył dr Józef Guzikowski od Franciszka i Marji Laskowskich za cenę 6.700 dolarów.

24. Grunt lwh. 990/XVII przy ul. Mazowieckiej nabył Władysław Hollinger od Jana Marjana 2 im. Blumenfelda za cenę 5.687 dolarów.

25. Grunt lwh. 224/XVIII przy Al. Królewskiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 57/XVIII nabyli Wiktor i Władysław Okoniewicz po $^{1}/_{4}$, zaś Zygmunta Jastrzębska $^{2}/_{4}$ części od Józefa Kalicińskiego za cenę 20.000 złotych.

26. Grunt lwh. 1045/XVII przy ul. Prądnickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 591/XVII nabył Antoni Slusarczyk od Marji Krzyżanowskiej za cenę 362 dolarów.

27. Grunt lwh. 493/XVII przy ul. Prądnickiej nabyły po połowie Marja i Helena Engelstein od Szymona Bernsteina za cenę 800 dolarów.

28. Dom dwupiętrowy przy ul. Czystej L. or. 13 L. sp. 299/IV nabyli po połowie Józef i Faustyna Leokadja 2 im. Sandomierscy od Stanisławy z Trąbków Siekierskiej, Zofji z Trąbków Passendorferowej i Bronisławy Trąbkównej za cenę 12.400 dolarów.

29. Grunt lwh. 223/XVIII przy Al. Królewskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 178/XVIII, nabył Chiel Weinberg od Szkoły ludowej w Prądniku Czerwonym za cenę 9.000 dolarów.

30. Grunt lwh. 1040/XIII przy ul. Ks. Józefa, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 669/XIII, nabył Teodor Kopczyński od klasztoru PP. Norbertanek w Krakowie za cenę 1.830 złotych.

31. Grunt lwh. 842/XVII przy ul. Prądnickiej nabyli po połowie Karolina Holikowa i Józef Chrapek od Marji Engelstein za cenę 4.000 złotych.

32. Dom dwupiętrowy przy ul. Kujawskiej L. or. 10 L. sp. 304/XV nabyli po połowie dr Pinkas i Zofja Kupferowie od Aleksandra i Stefanji Markiewiczów za cenę 15.500 dolarów.

33. Grunt lwh. 1067/XXII przy ul. Wielickiej nabyli po połowie Efroim i Estera Żeberkowie od Amalji Leiblowicz za cenę 1.568 dolarów.

34. Dom parterowy przy ul. Salezjańskiej L. or. 11 L. sp. 129/X nabyli po połowie Stanisław i Stanisława Steczkowscy od dra Marji Kranz za cenę 18.000 zł.

35. Grunt lwh. 602/X przy ul Dworskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 289/X, nabył Józef Mazur od Heleny z Rusków 1° Krzywoniowej 2° Klimeczkowej za cenę 8.250 złotych.

36. Część ($^{3}/_{40}$) domu parterowego przy ul. Kobierzyńskiej L. or. 83 L. sp. 180/X nabyła Zofja z Pieniążków Góralczyk od Janiny z Pieniążków Dyrdowej za cenę 400 złotych.

37. Dom jednopiętrowy, przy ulicy Józefińskiej L. or. 2 L. sp. 98 XXIII nabyli po połowie Szymon i Regina Bannetowie od Abrahama Friedricha i Joska Dawida Blatta za cenę 10.500 dolarów.

38. Grunt lwh. 1626/XXI, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1202/XXI nabył Józef Maniecki od Firmy „Płaszów“ Spółka z ogr. odp. w Krakowie za cenę 23.800 złotych.

39. Część ($^{1}/_{4}$) gruntu lwh. 194/X przy ul. Twardowskiego nabył Michał Łuzak od Bronisławy Łuczakowej za cenę 800 złotych.

40. Część ($^{19}/_{150}$) gruntu lwh. 732/XXI przy ul. Wałowej nabył dr Stanisław Weigel od Karola Kupca i Stanisławy Gutowej za cenę 2.900 złotych.

41. Dom parterowy przy ul. Łagiewnickiej L. or. 25 i 27 L. sp. 125/XXII nabyli po połowie Majer Jakób 2 im. i Regina Pomerancowie od Polskiego Towarzystwa Handlowego — Towarzystwa Akcyjnego w Krakowie za cenę 7.000 dolarów.

42. Dom parterowy przy ul. Zamkniętej L. or. 8 L. sp. 273/XXII oraz grunt lwh. 1029/XXII przy tejże ulicy — nabyli po połowie Andrzej i Marja Marcowscy od Mikołaja i Agnieszki Kalembów za cenę 13.000 zł.

43. Grunt lwh. 1533/XXI przy ul. Płaszowskiej nabyli po połowie Józef i Michalina Lorkowie od Katarzyny Cyganik za cenę 4.000 złotych

II. Przez inne kontrakty.

1. Część ($^{10}/_{16}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Murowanej L. or. 4 L. sp. 144/XVII wartości 25.000 zł nabyli tytułem darowizny po $^{5}/_{16}$ Wiktorja Pieczątkowa i Michał Tokarz od Wiktorji Tokarzowej.

2. Dom parterowy przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 21 L. sp 2/XIX wartości 17.410 zł nabyli po połowie ty-

tułem darowizny Zofja z Marxenów Illukiewiczowa i Leon Samuel 2 im. Illukiewicz od Marji z Marxenów Pacanowskiej.

3. Część (2/4) domu jednopiętrowego przy Rynku Kleparskim L. or. 5 L. sp. 82/V wartości 55.000 zł nabył tytułem darowizny Wiesław Górecki od Walerji i Konrada Góreckich

4. Dom trzechpiętrowy przy Rynku Podgórskim L. or. 8 L. sp. 368/XXII wartości 89 000 zł nabyli tytułem darowizny Matylda Bachner, Ernestyna Krieger, Helena Grossman, Dawid, Leon. Eljasz, Henia i Salomea Finderowie po 1/8 części od Józefa i Reginy Finderów.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Część (48/96) domu jednopiętrowego przy ulicy Lwowskiej L. or. 13 L. sp. 14/XXII wartości 38.500 zł nabyli w spadku po 12/96 Berl Lorie, po 6/96 Maks, Artur, Henryk Lorie'owie, Regina z Lorie'ów Menasche, Wiktorja z Lorie'ów Schönberg, zaś po 1/96 Willi, Natan, Maks, Mojżesz, Flora i Róża Reinerowie po błp. Gitli Lorie.

2. Część (2/4) domu parterowego przy ul. Czyżówka L. or. 37 L. sp. 128-b wartości 12.500 zł nabyli w spadku po 1/4 Katarzyna i Michał Adamczykowie po śp. Stanisławie Adamczyku.

3. Część (3/40) domu parterowego przy ul. Dekerta L. or. 7 L. sp. 450/XXII wartości 1191 złotych nabyli w spadku Karolina i Stanisław Łaptasiowie, Józefa Marja 2 im. z Łaptasiów Łosiowa i Helena Starkiewicz po śp. Karolu Łaptasiu.

4. Część domu parterowego przy ul. Zajęczej L. or. 3 L. sp. 154/XX wartości 1.200 złotych nabyli w spadku Franciszek Trynka 6/256 oraz Stanisław, Roman, Alojzy, Adam, Franciszek i Helena Trynkowie po 3/256 części po śp. Antoninie Trynkowej.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w lutym 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Część 2/4 domu parterowego przy ul. Zagrody L. or. 14 L. sp. 197/XI. nabyli po 1/4 Edmund i Marja z Ciesielskich Roszkowscy od Cecylji Ciesielskiej za cenę 5000 złotych.

2. Grunt lwh. 1062 XVII. obok ul. Mazowieckiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 708/XVII — nabyli po połowie Ludwik i Helena Dymkowie od Małgorzaty z Kwaśniewskiich Ciaćmowej za cenę 473 dolarów.

3. Części 5/40 gruntów lwh 141/XVI i lwh 142/XVI oraz 50/320 części gruntu lwh 317/XVI przy ul. Kazimierza Wielkiego — nabył Józef Mysiak od Salomona Blaugrunda za cenę 450 złotych.

4. Grunt lwh 619/XIX obok ul Mogilskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 433/XX — nabyli po połowie Jan i Franciszka Górakowie od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 2871 dolarów.

5. Grunt lwh 620/XIX obok ul. Mogilskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 434/XIX — nabyła Amalja Leiblowicz od Władysława hr. Zamojskiego za cenę 2250 dolarów.

6. Części (133 i 192) domu parterowego przy ul. Czarnowiejskiej L. or. 81 lsp. 69/XV oraz (13/16) gruntów lwh 240/XV, lwh 241/XV i lwh 452/XV przy tejże ulicy nabyli po połowie tych części Juljusz i Zofja Jurczakowie od Elżbiety z Malirschów Bąkowskiej za cenę 14.000 złotych.

7. Grunt lwh 1065 XVII przy ul. Prądnickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 591/XVII — nabyli po połowie Kasper i Aniela Bebakowie od Marji z Krasińskich Krzyżanowskiej za cenę 348 dolarów.

8 Grunt lwh 1066/XVII przy ul. Prądnickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 591/XVII nabyła Marja Engelstein od Marji z Krasińskich Krzyżanowskiej za cenę 793 dolarów.

9. Część (2/6) domu parterowego przy ul. Racławickiej L. or. 38 lsp. 30/XVII nabyła po 1/6 Marja z Zasadzkich Schneidrowa od Korneli z Zasadzkich Giermkowej za cenę 620 dolarów.

10. Grunt lwh 1067 XVII przy ul. Mazowieckiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 546/XVII — nabył Jakób Larisz od Józefy Włodarzowej za cenę 3800 złotych.

11. Grunta lwh 491/XVII i lwh 526/XVII przy ul. Mazowieckiej nabył Samuel Haubenstock od Józefa i Estery Unholzów za cenę 490 dolarów.

12. Dom jednopiętrowy przy ul. Zduńskiej L. or. 18 lsp 8/XI — nabył Witold Dynowski od Stefana Marko za cenę 13500 dolarów.

13. Grunt lwh 228/XII przy ul. Syrokomli nabyli inż. Ferdynand Liebling 3/12, Jozua Oberlender 5/12, zaś Dawid Schenker i Józef Scheuer po 2/12 części od Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej za cenę 11300 dol.

14. Grunt lwh 622/XIX obok ul. Mogilskiej – wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 433/XIX, nabyła Elza Zaharowa od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 19865 złotych.

15. Grunt lwh 598/XIX obok ul. Mogilskiej — nabyli po połowie dr Regina i dr Zygmunt Rozenowie od Stanisławy Białkowej za cenę 2044 dolarów.

16. Części (1/18) domu parterowego przy ul. Rzeźniczej L. or. 22 lsp. 53/XIX oraz (1/18) gruntu lwh 146 XIX przy tejże ulicy — nabyła Józefa z Kantorowiczów Litwowa od Heleny z Kowalików Kantorowiczowej za cenę 1000 złotych.

17. Część (6/16) domu parterowego przy ul. Warzywnej L or. 4 lsp. 94/XVII nabył Stanisław Rajtar od Marji i Anieli Kałuskiej za cenę 2370 złotych.

18. Grunt lwh 620/XIX obok ul. Mogilskiej — nabyli po połowie Zbigniew Dziewoński i Wacława z Grabowskich Dziewońska od Amalji Leiblowicz za cenę 3600 dolarów.

19. Grunt lwh 1068/XVII obok ul. Mazowieckiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 128/XVII — nabyli po połowie Kazimierz i Eleonora Jakóbkowie od Franciszka Czekajskiego za cenę 7980 złotych.

20. Grunt lwh 1069/XVII obok ul. Mazowieckiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 128/XVII — nabyli po połowie Józef i Teresa Zaufalowie od Franciszka Czekajskiego za cenę 385 dolarów.

21. Dom dwupiętrowy przy ul. Zygmunta Augusta L. or. 7 lsp. 366/VI nabyła Marja Sierotwińska od Adeli z Wolskich Hroboniowej za cenę 18250 dolarów.

22. Grunt lwh 568/XV przy ul. Nowowiejskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 33 XV — nabyli po połowie Izak i Gusta Neulingerowie od Kazimierza Mieszkowskiego i Władysława Kowalczyka za cenę 3000 dolarów.

23. Grunt lwh 345/XIX przy ul. Grzegórzeckiej — nabyli po $^1/_4$ części Stanisław i Anna Bacharowie, Abraham i Hana Braciejowscy od Jerzego i Władysława Kuncego za cenę 11500 dolarów.

24. Dom parterowy przy ul. Wileńskiej L. or. 12 lsp. 183/XVIII — nabyli po połowie Stefan i Anna Krawczykowie od Antoniny i Stanisława Müllerów za cenę 4000 złotych.

25. Grunt lwh 1052/XVII przy ul. Mazowieckiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 15/XVII — nabył Józef Worytkiewicz od Stanisława Kawalca za cenę 4900 złotych.

26. Część ($^1/_2$) gruntu lwh 597/XIX przy ul. Mogilskiej — nabył Majer Kornberg od Glückla Lehrfelda za cenę 1100 dolarów.

27. Część ($^2/_{10}$) domu parterowego przy ul. Lelewela L. or. 16 lsp. 94/XII — nabył Ignacy Dutkiewicz od Stefanji i Czesława Brardów za cenę 4000 zł.

28. Część ($^{90}/_{96}$) gruntu lwh 109/XVII przy ul Mazowieckiej — nabyli $^{45}/_{96}$ Józef i Karolina ze Zbrojów Buczakowie od Katarzyny i Franciszka Zbrojów za cenę 23900 złotych.

29. Część ($^2/_6$) domu parterowego przy ul. Krzywda L. or. 38 lsp. 5/XXI nabyła Karolina z Gorzulów Boruniowa od Władysława i Juljany Gorzulów za cenę 800 złotych.

30. Grunt lwh 957/XII przy ul. Zabłocie — nabył Bazyli Cybij od Leona Banneta i Wilhelma Rakowera za cenę 800 dolarów.

31. Grunt lwh 1102/XXII przy ul. Wadowickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 105 XXII — nabyli po połowie Benedykt i Marja Rudkowie od Wilhelminy Leowej za cenę 6898 złotych.

32. Grunt lwh 1103/XXII przy ul. Wadowickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 105 XXII — nabyła Walerja z Rudków Pająkowa od Wilhelminy Leowej za cenę 4500 złotych.

II. Przez inne kontrakty.

1. Dom parterowy przy ul. Konfederackiej L or. 1 lsp. 224/XI wartości 25.500 złotych — nabyli po $^1/_3$ tytułem darowizny Aniela, Stanisława i Marja Soboniówne od Karoliny Soboniowej.

2. Dom dwupiętrowy przy ul. Lelewela L. or. 24 lsp. 100/XII wartości 60.000 złotych — nabyła tytułem darowizny Kongregacja III Zakonu św. O. Franciszka przy kościele OO. Franciszkanów w Krakowie od Marji Janelli.

3. Części ($^1/_2$) gruntów lwh 712/XVII, lwh 717/XVII, lwh 718/XVII, lwh 722/XVII i lwh 685/XVII — wartości 30.000 złotych — nabył tytułem darowizny Franciszek Dymek od Julji z Dwurażnych Dymkowej.

4. Część 270/3240 domu jednopiętrowego przy ul. Izaka L. or. 3 lsp. 162/VIII — wartości 8000 złotych — nabyły tytułem darowizny Eugenja i Lola Kauferówne od Loli z Basserów Kauferowej.

5. Grunt lwh 1627/XXI przy ul. Golikówka — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 117/XXI — oraz dom parterowy przy tejże ulicy L. or. 80 lwh 117 XXI wartości 6000 zł. nabyła tytułem darowizny, Aniela z Talarków Rybkowa od Małgorzaty z Chwajów 1-o Olszowej, 2-o Talarkowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Części ($^{20}/_{32}$) domów dwupiętrowych przy ul Dietlowskiej L. or. 69 lsp. 409/VII — oraz przy ul Brzozowej L. or. 4 lsp. 430/VIII łącznej wartość 80.000 złotych — nabyli w spadku po $^5/_{32}$, Matylda z Hirschbergów Holländrowa, Cyna i Dawid Hirschberg i Salomea z Hirschbergów Metzgerowa po błp. Elce Ryfce 2 im. Hirschbergowej.

2. Dom parterowy przy ul. Krzemionki L. or. 20 lsp. 743/XXII — wartości 20640 zł. nabyli w spadku po $^1/_4$ części Aniela i Bolesław Sroczyńscy, Aleksandra Czeremugowa i Bogusława Andrusiewicz po ś. p. Mieczysławie Sroczyńskim.

3. Część ($^1/_2$) domu jednopiętrowego — przy ul. Chodkiewicza L. or. 7 lsp. 78/XIX — wartości 38.000 zł. nabyli w spadku Władysława, Felicja, Marjan, Wacław i Stanisław Tomaszewscy, Janina z Tomaszewskich Olejczykowa po ś. p. Janie Tomaszewskim.

4. Części ($^3/_6$) domów, dwupiętrowego przy ul. Zamojskiego L. or. 37 lsp. 373/XXII oraz trzechpiętrowego przy ul. Długiej L. or. 33 lsp. 192/V — łącznej wartości 122.500 — nabyli w spadku po $^1/_6$ Magdalena, Adam i Marja Żychowiczowie po ś. p. Franciszku Żychowiczu.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu marcu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Części ($^{266}/_{320}$) domu parterowego przy ul. Pasterskiej L. or. 9 i 11 L. sp. 154/XIX oraz gruntu lwh 332/XIX przy tejże ulicy nabyli po $^{133}/_{320}$ Józef i Zofja Gaudynowie od Heleny z Kowalów Bylicowej i Ludwika Kowala za cenę 20.000 złotych.

2. Część ($^2/_{10}$) domu parterowego przy ul. Tadeusza Kościuszki L. or. 76 L. sp. 4/XII nabyli po $^1/_{10}$ Józef Wołek i Antonina z Dutkiewiczów Wołkowa od Wacława Dutkiewicza za cenę 5.500 zł.

3. Grunt lwh 623/XIX obok ul. Mogilskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 392/XIX, nabyli po $^1/_3$ części Marja i Zofja Periy i Marja Greschler od Natana Leimana za cenę 860 dolarów.

4. Grunt lwh. 392/XIX obok ul. Mogilskiej nabyli Mendel Stein $^2/_4$, Maurycy i Stefanja Allerhandowie po $^1/_4$ części od Natana Leimana za cenę 868 dolarów.

5. Część ($^2/_4$) gruntu lwh. 392/XIX obok ul. Mogilskiej nabyli po $^1/_4$ Maurycy i Stefanja Allerhandowie od Mendla Steina za cenę 750 dolarów.

6. Grunta lwh. 241/V, lwh. 242/V i lwh. 243/V przy ul. Basztowej nabyła firma „Feniks“ Towarzystwo ubezpieczeń na życie we Wiedniu od Firmy „Barbakan“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie za cenę 61.000 dolarów.

7. Dom jednopiętrowy przy ul. Kraszewskiego L. or. 11 L. sp. 130/XII nabył Leon Nass od Heleny 1° Swobodowej 2° Nowocieniowej za cenę 5.950 dol.

8. Grunt lwh. 552/XIX obok ul. Mogilskiej nabyli po połowie Ferdynand i Karolina Hoffmanowie od Tadeusza Pileskiego za cenę 3.092 dolarów.

9. Część (1/3) gruntu lwh. 137/XIX przy ul. Grzegórzeckiej nabyła Dorota Armer od Ernestyny Stamberger za cenę 225 dolarów.

10. Grunt lwh. 689/VIII przy pl. Wolnicy, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 553/VII, nabyła Cecylja Grünberg od Wolfa i Chaji Witta 2 im. Landererów za cenę 4.370 dolarów.

11. Dom parterowy, przy ulicy Kupa L. or. 14 L. sp. 143/VIII, nabyły Estera Bosak 2/3 i Ella Bosak 1/3 część od firmy „Hankarp“ Spółka z ogran. odpow. w Krakowie za cenę 29.300 złotych.

12. Dom jednopiętrowy przy ulicy Pod Fortem L. or. 6 L. sp. 328/XVII nabyła Irena Jarek od Walentego Nalepy za cenę 800 zł (wraz z dożywociem).

13. Grunt lwh. 495/XIII przy ul. Królowej Jadwigi nabyła Marja Walerowska od Stanisława Cichego za cenę 2.500 złotych.

14. Dom dwupiętrowy przy ul. Felicjanek L. or. 19 L. sp. 47/III nabyli po połowie Władysław i Olimpja Papeciowie od Franciszka Pochopienia za cenę 73.680 zł.

15. Grunt lwh. 1072/XVII przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 74/XVII, nabyła Katarzyna Szczurek od Marji z Chwastków Cujanowej za cenę 4.195 zł.

16. Dom trzechpiętrowy przy ul. Zielonej L. or. 23 L. sp. 109/VII, nabyli po 1/4 części Mendel i Sara Abelesowie oraz Mendel i Chwala Poserowie od Berty i Hirscha Majerhoffów, Sary Schulsinger i Antoniny Mahlerowej za cenę 28.500 dolarów.

17. Grunt lwh. 858/XVII przy ul. Towarowej nabył dr Ludwik hr. Poniński od Heleny Sztorcowej i Arnolda Bleiweisa za cenę 7.200 dolarów.

18. Dom jednopiętrowy przy ul. Rzecznej L. or. 11 L. spis. 175/XVII nabyli po połowie Feliks i Helena Kowalczykowie od Ignacego i Marji Stypułów za cenę 64.000 złotych.

19. Grunt lwh. 1085/XVII przy ul. Prądnickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 707/XVII, nabyli po połowie Mojżesz i Chaja Haubenstockowie od Józefa Chwastka za cenę 2.099 dol.

20. Części (3/70) domu jednopiętrowego przy ulicy Juljusza Lea L. or. 47 L. sp. 264/XV oraz gruntu przy tejże ulicy nabyła Józefa Niewiestonowa od Tadeusza Ścibory za cenę 1.628 złotych.

21. Części (6/224) gruntów lwh. 36, 38, 155, 394, 396, 395, 397, 400, 449, 450/XV przy ul. Czarnowiejskiej, oraz gruntu lwh. 154/XIV przy ul. Kawiory nabyła Spółka pod firmą „Esge“ Spółka gruntowa i budowlana S. A. w Krakowie od Stanisławy z Murany'ich Grabowskiej za cenę 900 dolarów.

22. Część (2/4) gruntu lwh. 178/XVI nabyli po 1/4 Władysław i Marta Kieratowie od Stanisława i Józefy Kucharczyków za cenę 3700 złotych.

23. Grunt lwh. 292/XVI przy ul. Juljusza Lea nabył Tadeusz Wilkosz od Józefa Worytkiewicza za cenę 4.000 złotych.

24. Grunt lwh. 547/XX przy ul. Opłotki, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 136/XX, nabył Ludwik Marcella od Katarzyny z Grzywoniów Marcellowej za cenę 2.000 złotych.

25. Dom dwupiętrowy przy ul. Radziwiłłowskiej L. or. 15 L. sp. 209/VI nabyli po połowie Lejzor i Resi Wilkenfeldowie od Jakóba i Goldy Sternów za cenę 12.500 dolarów.

26. Grunt lwh. 621/XV przy ul. Bartosza Głowackiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 30, 434, 435, 570/XV, nabyli po połowie Szymon i Elżbieta Gołowinowie od F-y „Esge“ Spółki gruntowej i budowlanej S. A. w Krakowie za cenę 1.286 dolarów.

27. Grunt lwh. 622/XV przy ul. Bartosza Głowackiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 30, 434, 435, 570/XV, nabyli po połowie Szymon i Elżbieta Gołowinowie od Firmy „Esge“ S-ki gruntowej i budowlanej S. A. w Krakowie za cenę 1.062 dolarów.

28. Części (31/200) domu trzechpiętrowego przy ul. Tatarskiej L. or. L. sp. 29/XII nabyła Marcjanna Nikowska od Emila Myszkowskiego 8/200, Wincentego Piątkowskiego 16/200, Stanisława Jaworskiego 3/200 i Józefa Lasonia 4/200, za cenę 7.750 złotych.

29. Część (2/4) domu jednopiętrowego przy ul. Mogilskiej L. or. 31 L. sp. 194/XIX nabyli po 1/4 Józef i Marja Kumorowie od Piotra Żupnika za cenę 38.000 zł.

30. Dom dwupiętrowy przy ul. Biskupiej L. or. 5 L. sp. 244/IV nabył Konwent OO. Cystersów z Szczyrzyn od Henryka i Stefanji Pachońskich za cenę 15.000 dolarów.

31. Dom jednopiętrowy przy ul. Gontyna L. or. 4 L. spis. 253/XIII nabył Zygmunt Kaszyński od Alojzego Bernarda 2 im. Wagnera za cenę 97.680 zł.

32. Dom jednopiętrowy przy ul. Gontyna L. or. 4 L. sp. 253/XIII nabyli po połowie Stanisław Sawicki i Stanisław Oleszek od Zygmunta Kaszyńskiego za cenę 7.065 dolarów.

33. Część (1/3) domu jednopiętrowego przy ul. Józefa L. or. 40 L. sp. 268/VIII nabył Szymon Spingern od Serci z Pillerów Kajzerów za cenę 400 dol.

34. Grunt lwh. 1.074/XVII, przy ul. Obożnej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 648/XVII, nabyli po 1/4 części Wojciech i Joanna Marszałkowie, Jan i Marja Siemieniuchowie od Kaspra Zbroji za cenę 10.000 zł.

35. Grunt lwh. 400/XX przy ul. Grzegórzeckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 268/XX, nabyli po połowie Tadeusz i Katarzyna Lenczowscy od Ewy i Stefanji Romaniuków za cenę 600 zł.

36. Grunt lwh. 225 225/XVIII przy Al. Królewskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 20/XVIII, nabyli po połowie Andrzej i Salomea Kumelowie od Związku Młodzieży Przemysłowej i Rękodzielniczej w Krakowie za cenę 299 dolarów.

37. Grunta lwh. 715/XVI i lwh. 720/XVII przy ul. Mazowieckiej nabyła Agnieszka Januszowa od Stanisława Dwuraźnego za cenę 7.000 złotych.

38. Grunt lwh. 168/VII, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 672/VII, nabył Artur Wohl od Emilji, Adama i Władysława Friedleinów,

Honoraty Dydakowej, Zofji Kutew i Marji Gebkowej za cenę 40326 dolarów.

39. Grunta lwh. 123/XX i lwh. 374/XX przy ulicy Grzegórzeckiej nabył dr Bolesław Komorowski od Henryka Rozmaryna za cenę 23.407 złotych.

40. Dom jednopiętrowy przy Al. Artura Grottgera L. or. 12 L. sp. 311/XV nabyła Firma „Oryza" Zakłady przemysłu ryżnego S. A. w Krakowie od Józefa i Marty Fignów za cenę 93.000 złotych.

41. Dom dwupiętrowy przy ul. Miodowej L. or. 23 L. sp. 358/VIII nabyli po połowie Abraham i Reisla Frühaufowie od Rozalji Mandelbaum za cenę 10.000 dol.

42. Dom dwupiętrowy przy ulicy Kraszewskiego L. or. 8 L. sp. 108/XII nabyli po połowie Jakób i Wiktorja Chrząszczowie od Jana i Bronisławy Żurków, Julji z Żurków Blumowej za cenę 6.200 dolarów.

43. Część $^1/_2$ gruntu lwh. 475/XI przy ul. Zagrody nabyła Władysława Grzywowa od Rudolfa Idzikowskiego za cenę 2.500 złotych.

44. Część ($^2/_{12}$) domu dwupiętrowego przy ulicy Bohdana Zaleskiego L. or. 38 L. sp. 100/XIX nabył Antoni Drabikowski od Jana i Agaty Zachwiejów za cenę 16.000 złotych.

45. Część ($^{11}/_{60}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Rydlówka L. or. 12 L. sp. 122/XXII nabyła Józefa Röhrenbeck od Salomei Pemper za cenę 1.120 dol.

46. Dom parterowy przy ul. Salinarnej L. or. 1 L. sp. 59/XXI nabyło Zgromadzenie Ks. Kanoników Regularnych Lateraneńskich w Krakowie od ks. Jana Widerskiego za cenę 30.000 złotych.

47. Dom jednopiętrowy przy ul. Lwowskiej L. or. 15 lsp. 550/XXII — nabyli po połowie Izak i Marja Lichtowie od Sabiny Gelber i Luby Kessler za cenę 17500 dolarów.

48. Grunt lwh 1106/XXII przy ul. Parkowej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 633/XXII — nabyli po połowie Emil i Berta Künstlerowie od Marji Rudkowej za cenę 9200 złotych.

49. Grunt lwh 1183/XXI obok ul. Płaszowskiej — nabył Paweł Jakóbiec od Michała Byka za cenę 6000 zł.

50. Grunt lwh 1107/XXII przy ul. Krzemionki — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 91/XXII — nabyli Izak Wolf $^2/_6$, zaś Mojżesz, Baruch Mendel 2 im. Józef Juda 2 im. i Getzel Wolfowie po $^1/_6$ części od Dra Józefa Emilewicza za cenę 2266 dolarów.

51. Część ($^{26}/_{64}$) domu parterowego przy ul. Zielnej L. or. 5 lsp. 100/IX nabyli po $^{13}/_{64}$ Antoni i Ludmiła z Podmagórskich Wawrzykowiczowie od Józefa Podmagórskiego za cenę 5750 złotych.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część ($^1/_2$) domu parterowego przy ul. Olszowej L. or. 2 lsp. 29/XVIII wartości 1000 zł. nabyła tytułem darowizny Salomea Kumalowa od Jędrzeja Kumali vel Kumeli.

2. Część ($^2/_{16}$) domu jednopiętrowego przy ul. Wąskiej L. or. 4 lsp. 296/XIII wartości 1000 zł. nabyli tytułem darowizny po $^1/_{16}$ Rafał Hirsch 2 im. i Natalja Neumanowie recte Hochwaldowie od Lazara Saula 2 im. Neumana recte Hochwalda.

3. Grunt lwh 1004/XIII przy ul. Królowej Jadwigi wartości 4000 złotych nabył tytułem darowizny dr Ludwik Chrobak od Janiny z Chmielewskich Chrobakowej.

4. Część ($^2/_4$) domu dwupiętrowego przy ul. Poselskiej L. or. 19 lsp. 497/I wartości 80.000 zł. nabyli tytułem darowizny po $^1/_4$, Jakób i Sabina z Silbigerów Wistreichowie od Szymona Silbigera.

5. Dom parterowy przy ul. Bronowickiej L. or. 15 lsp. 110/XV wartości 6000 zł. nabyła tytułem darowizny Helena z Glończyków Popkowa od Anastazji z Palusów Glończykowej.

6. Część ($^1/_2$) domu parterowego przy ul. Bartosza Głowackiego L. or. 14 lsp. 39/XVI wartości 10.000 zł., nabyła tytułem darowizny Zofja Buczakowa od Wacława Buczaka.

7. Grunt lwh 452/XVII przy ul. Mazowieckiej, wartości 15.000 złotych, nabył tytułem darowizny Paweł Worytkiewicz (junior) od Pawła Worytkiewicza (seniora).

8. Część ($^1/_2$) gruntu lwh 1039/XXII przy ul. Dąbrowskiego, wartości 2164 złotych, nabyła tytułem darowizny Teofila Fiut od Franciszka Fiuta.

9. Część ($^{20}/_{32}$) domu parterowego przy ul. Zielnej L. or. 5 lsp. 100/IX wartości 9000 złotych, nabyli tytułem darowizny po $^{10}/_{32}$ Ludmiła z Podmagórskich Wawrykiewicz i Józef Podmagórski od Stanisława Podmagórskiego.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom dwupiętrowy przy ul. Lubomirskiego L. or. 47 lsp 372/VI wartości 80.000 zł. nabyli w spadku dr Kazimierz Lewandowski, Zofja z Lewandowskich Bobakowska, Anna z Lewandowskich Garbusińska po $^2/_8$ oraz dr. Józef i Stanisław Muchowicz po $^1/_8$, po ś. p. Wincentynie z Piątkowskich Lewandowskiej.

2. Część ($^3/_6$) domu dwupiętrowego przy ul. Jana Kochanowskiego L. or. 18 lsp. 466/IV wartości 47.500 zł. nabyli w spadku po $^1/_{16}$ Jan i Marja Cybulscy oraz Anna z Cybulskich Ryglicka po ś. p. Jerzym Aleksandrowiczu.

3. Dom parterowy przy ul. Gumniska L. or. 17 lsp. 87 a/XXI oraz grunt lwh 1066/XXI przy tejże ulicy wartości 16.000 zł., nabyły w spadku po połowie Helena Wójcik i Aniela Bidzińska po ś. p. Marji Zarembie.

4. Części ($^1/_2$) domu parterowego przy ul. Gumniska L. or. 17 lsp. 87 a XXI oraz gruntu lwh. 1066/XXI przy tejże ulicy wartości 8000 zł., nabył w spadku Jan Wójcik po ś. p. Helenie Wójcik.

5. Dom jednopiętrowy — przy ul. Józefińskiej L. or. 5 i 7 lsp. 90/XXII wartości 88000 zł. — nabyła w spadku Stefanja z Tillesów Hausnerowa po błp. Paulinie z Rappaportów Tillesowej.

6. Składnica nafty przy ul. Podskale na realności lwh 419/XXII wartości 2.500 zł. nabyli w spadku Paweł Aleksandrowicz i Antonina Schapira po $^{40}/_{120}$, zaś Betti Maurycy, Józef i Alma Aleksandrowiczowie po $^9/_{120}$ i Paulina vel Pepi Aleksandrowicz $^4/_{120}$ części po błp. Izaku Aleksandrowiczu.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 9 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem r. m. Dra Muczkowskiego **posiedzenie Komisji plantacyjnej Rady miasta,** na którem uchwalono przydzielenie pod ogródki jordanowskie dla dzieci w wieku od 2 do 6 lat dwóch kółek oraz 1 boiska zatrawionego w parku Dra Jordana, przyjęto do wiadomości zapis bł. p. Dra Meiselsa na cele parku „Las Wolski“ w kwocie 500 dolarów St. Zj. Am. Półn., zatwierdzono projekt uporządkowania pod względem drogowym i ogrodowym dojazdu do Pałacu Sztuk Pięknych przy placu Szczepańskim, oraz załatwiono szereg spraw bieżących.

Dnia 12 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem r. m. Inż. Aleksandra Adelmana **posiedzenie Komisji nadzorczej dla Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskiej Straży Pożarnej,** na którem ustalono szczegółowy program skrapiania i zamiatania ulic, uchwalono powiększenie taboru samochodowego do kropienia i zamiatania ulic o 2 automaty samochodowe, uchwalono sprzedaż 6-ciu zużytych samochodów osobowych, oraz załatwiono szereg spraw bieżących.

Dnia 14 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miejskiej,** na którem rozstrzygnięto na wstępie oferty na mające się wykonać budowy kanałów ulicznych na pl. Kossaka oraz w ul. Łęczyckiej i Mazowieckiej, uchwalono sposób uporządkowania ul. Zabłocie na przestrzeni od III Mostu do ul. Romanowicza, oraz zatwierdzono wnioski na dostawę asfaltu do robót drogowych w bieżącym sezonie.

Dnia 27 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ignacego Landaua **posiedzenie Komisji Rady miasta dla Zakładów przemysłowych,** na którem zatwierdzono zamknięcie rachunkowe i rachunek bilansu Miejskich Zakładów Ceramicznych za rok 1929, udzielając Dyrekcji absolutorjum oraz wyrażając uznanie za jej dotychczasową działalność, poczem wybrano subkomitet dla rozpatrzenia wniosków Dyrekcji M. Zakładów Ceramicznych w sprawie rozbudowy przedsiębiorstwa.

KONTRAKT

dzierżawy teatru miejskiego im. Juljusza Słowackiego w Krakowie — zawarty pomiędzy Gminą stoł. król. miasta Krakowa a pp. Eugenjuszem Bujańskim i Teofilem Trzcińskim, względnie spółką z tych osób złożoną.

Panowie Eugenjusz Bujański i Teofil Trzciński, względnie spółka z nich złożona, zwani w dalszym ciągu kontraktu dla skrócenia „dzierżawcy“ biorą w dzierżawę, a Gmina stoł. król. miasta Krakowa im w dzierżawę oddaje przedsiębiorstwo teatru im. Juljusza Słowackiego, na następujących warunkach:

1.

Przedmiotem dzierżawy jest przysługujące Gminie stoł. król. miasta Krakowa na zasadzie koncesji, objętej reskryptem dawn. austr. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 2 lutego 1891 L. 22302, prawo urządzenia i prowadzenia stałego teatru, a więc przedsiębiorstwo prowadzenia teatru im Słowackiego w oddanym na ten cel w używanie dzierżawcy budynku teatralnym, położonym przy pl. św. Ducha L. or. 1.

Celem sprawowania powyższej dzierżawy otrzymują dzierżawcy w posiadanie i używanie oprócz opisanego wyżej budynku teatralnego, także trzy budynki, a to jeden przy pl. św. Ducha L. or. 2, przeznaczony na malarnię, stolarnię dekoracyjną i magazyn mebli, dwa zaś przeznaczone na magazyny teatralne, a położone przy ul. Radziwiłłowskiej L. or. 3, oraz w podworcu szkoły im. Wład. Jagiełły przy ul. św. Marka L. or. 28 i 30, tudzież otrzymują całe urządzenie tych budynków oraz urządzenie sceny, a więc dekoracje, meble, kostjumy, rekwizyty, peruki, bibljotekę i wogóle wszystko to, co do tej chwili stanowiło i stanowi przynależności przedsiębiorstwa teatralnego, a co jest wykazane szczegółowo w inwentarzu podpisanym przez obie strony i stanowiącym część integralną umowy dzierżawnej.

Nadto Gmina oddaje dzierżawcom cały budynek poszkolny przy pl. św. Ducha L. or. 3 na magazyny teatralne i inne cele ściśle z dzierżawą teatru związane. Do tego budynku odnoszą się te same postanowienia kontraktu dzierżawy, które dotyczą reszty przedmiotu dzierżawy z tą tylko zmianą, że PP. dzierżawcy obowiązani są opłacać od owego budynku osobny czynsz, który ustalony został na kwotę 405 (czterysta pięć) zł., płatną każdego pierwszego dnia w miesiącu z góry.

2.

Dzierżawa rozpoczyna się w dniu 1 września 1929, a kończy zasadniczo z dniem 31 sierpnia 1932, z tem atoli zastrzeżeniem, że pierwszy rok dzierżawy będzie rokiem próby i że każdej stronie przysługuje prawo jej wypowiedzenia bez podania powodów. Wypowiedzenie musi jednak nastąpić przed 1 kwietnia 1930 ze skutkiem na 31 sierpnia 1930. Gdyby żadna ze stron nie skorzystała z tego wypowiedzenia — dzierżawa trwać ma do 31 sierpnia 1932 r.

W tym dniu zaś skończy się ona bezwarunkowo i bez żadnego wypowiedzenia, zaś ewentualne dalsze jej przedłużenie może nastąpić tylko na podstawie uchwały Rady miejskiej w Krakowie.

3.

Inwentarz w ustępie 1. wspomniany jest podstawą odbioru w posiadanie dzierżawców wszystkich w skład tegoż wchodzących przedmiotów, będzie on też podstawą oddania ich przez dzierżawców w posiadanie Gminy z chwilą wygaśnięcia tej umowy; oddanie to ma nastąpić w stanie, w jakim dzierżawcy budynki i inwentarz odebrali, z uwzględnieniem naturalnego ich zużycia. Ta sama zasada obowiązuje co do przedmiotów, o które inwentarz zostanie w czasie trwania dzierżawy wzbogacony (vide ustęp 5).

4.

Tytułem czynszu uznawczego opłacać będą dzierżawcy Gminie po sto zł. (100) za każdy rok zawsze dnia 1 września zgóry. Oprócz tak oznaczonego czynszu, oraz czynszu ustalonego w ustępie 1. obciążają dzierżawców bez regresu do Gminy wszystkie podatki, opłaty publiczne państwowe i samorządowe, oraz wszzystkie wydatki, połączone z prowadzeniem przedsiębiorstwa teatralnego, z wyjątkiem tych świadczeń, które Gmina przyjęła w tej umowie wyraźnie na siebie (v. ust. 28). Między innemi obciążają ich wydatki na płace artystów, personalu technicznego i wogóle funkcjonarjuszów w przedsiębiorstwie zajętych, oraz przez Prezydenta m. do teatru przydzielonych, opłaty społeczne na nich, koszt orkiestry, którą przynajmniej w dotychczasowym zakresie utrzymywać się obowiązują, wydatki na opał i światło.

5.

Niezależnie od tych świadczeń obowiązani są dzierżawcy uzupełniać inwentarz nowemi przedmiotami, między innemi nowemi dekoracjami, meblami, ubiorami oraz rekwizytami, perukami i bibljoteką, odpowiadającemi oczywiście czasowi i miejscu akcji granych sztuk i osobom w niej przedstawianym, przyczem faktyczna wartość tak uzupełnionego inwentarza wynosić ma w każdym roku conajmniej 30 000 zł. Gdyby w którymkolwiek roku dzierżawy wydatek na ten cel przez dzierżawców poniesiony z uwagi na grane w danym sezonie sztuki — nie osiągnął 30.000 zł — zaoszczędzona w ten sposób kwota ma być użytą na powyższy cel w następnych okresach dzierżawy tak, aby łączna wartość inwentarza uzupełnionego przez dzierżawców, odpowiadała liczbie lat dzierżawy, pomnożonej przez 30.000 zł.

Stare, czyli już używane przedmioty inwentarza mogą dzierżawcy nabywać tylko za zgodą P. Prezydenta miasta.

Wszystkie przez dzierżawców sprawione przedmioty inwentarza stają się z chwilą nabycia ich przez nich własnością Gminy. Dotyczy to także prawa wystawiania pewnych sztuk, rozpisanych ról, podręczników i wógole tych przedmiotów, które wchodzą w bibljotekę teatralną.

Dla porządku, organ przez Gminę do tego powołany, sprawdzi co pół roku stan i ilość oraz wartość uzupełnionego inwentarza i odnoszące się do niego rachunki i dopisze odnośne przedmioty do inwentarza głównego.

6.

Dzierżawcom nie wolno żadnych przedmiotów inwentarza wypożyczać osobom trzecim ani też używać ich poza teatrem im. Słowackiego w Krakowie.

Koszta naprawy i konserwacji inwentarza obciążają wyłącznie dzierżawców i nie będą im policzone na uzupełnienie inwentarza, o którym mowa w poprzednim ustępie.

7.

Dzierżawcy obowiązani są ogrzewać dostatecznie gmach teatralny własnym kosztem, żużel i popiół wywieźć i stosować się w tym względzie do zarządzeń Gminy. W razie braków w ogrzewaniu, może Gmina poczynić stosowne zarządzenia na koszt dzierżawców i ściągnąć należytość z kaucji. Ciepłotę będzie się uważało za dostateczną, gdy termometr w loży Prezydenta miasta wykaże na pół godziny przed rozpoczęciem przedstawienia 13° R.

W dniach wolnych ewentualnie od przedstawień stan ciepłoty w teatrze ma odpowiadać wymogom należytej konserwacji wnętrza.

8.

Dzierżawcy mają obowiązek utrzymywać we wszystkich im oddanych budynkach oświetlenie i ponosić połączone z tem koszta, jak niemniej wydatki na wymianę lampek i stopek; obciążają ich również opłaty za wodę pobraną z wodociągu miejskiego i za gaz. Co do opłaty za gaz, światło elektryczne i wodę, a to poniżej cen normalnych, porozumieją się strony osobno.

9.

Dzierżawcy winni używać oddanych im przedmiotów tak, jak na troskliwych gospodarzy przystało. Nie wolno im przedsiębrać w nich bez zezwolenia Prezydenta miasta żadnych zmian ani przeróbek. Dotyczy to tak nieruchomości jak i ich urządzeń, maszynerji, dekoracyj scenicznych oraz wszelkich innych przedmiotów inwentarza. Odpowiadają też dzierżawcy za wszelkie szkody powstałe z ich winy, względnie zatrudnionych w przedsiębiorstwie osób.

10.

Obowiązkiem dzierżawców będzie dołożyć starań, aby w godzinach przedstawień był czynny bufet na I piętrze. Gmina zastrzega sobie tu jednak kontrolę cen przekąsek, słodyczy i napojów i ich jakości.

11.

Dzierżawcy obowiązani są przez cały czas trwania dzierżawy dawać w gmachu teatralnym przedstawienia sceniczne, jak wogóle wszelkie przedstawienia wchodzące ściśle w zakres sztuki dramatycznej i to codziennie pod tym rygorem, że za każdy dzień w którymby nie urządzili przedstawienia wypełniającego normalny wieczór, zapłacą Gminie na jej żądanie tytułem kary konwencjonalnej 500 zł. Rygor ten nie dotyczy dni poprzedzających bezpośrednio wystawienia sztuki scenicznej większego zakroju, a które to dnie dzierżawcy przeznaczyli na próbę jeneralną dla pewnej sztuki.

Nie dotyczy on też wypadku, gdy z ważnych powodów Komisja teatralna a w nagłych wypadkach Prezydent miasta zwolni dzierżawców od urządzenia przedstawienia w pewne dni.

12.

Wolno też dzierżawcom postarać się o przedstawienia operowe i operetkowe lub jakiekolwiek inne podczas miesięcy wakacyjnych każdego roku, z zastrzeżeniem, że dzierżawcy przed 1 czerwca odnośnego roku uzyskają aprobatę Komisji teatralnej na program przedstawień i zapewnią stałość przedstawień oraz możność i prawo kontroli ze strony Komisji teatralnej nad ich artystycznem wykonaniem.

13.

Oprócz codziennych przedstawień wieczornych, wolno dzierżawcom dawać drugie przedstawienie w innej porze dnia. Obowiązkiem ich jest urządzać przynajmniej 4 razy w miesiącu wieczorne przedstawienia, t. zw. popularne dla szerokich sfer po cenach zniżonych i conajmniej 20 przedstawień w roku dla młodzieży szkolnej, również po cenach zniżonych.

Dzierżawcy winni są obracać pewien stały dzień w tygodniu na premjery, przyczem jest pożądane, by one się odbywały w miarę możności co tydzień.

14.

Przedstawienienia winny być należycie przygotowane i stać na możliwie wysokim poziomie artystycznym, a odbywać się mają w języku polskim, inny język dopuszczalny jest tylko za zezwoleniem Komisji teatralnej.

Odpowiednio urozmaicony repertuar odpowiadać musi zadaniom sztuki, dawnym tradycjom teatru im. Słowackiego i stanowisku Krakowa w Polsce, oraz powinien uwzględniać w szerokiej mierze sztuki polskie, a nadto w granicach możności sztuki klasyczne tak, by teatr im. Słowackiego mógł dzięki doborowi sztuk i należytemu ich wystawieniu szerzyć wśród mieszkańców miasta i społeczeństwa polskiego nietylko kult dla sztuki dramatycznej, ale także poczucie piękna i smaku estetycznego.

15.

Dzierżawcy przedkładają do zatwierdzenia Komisji teatralnej na miesiąc naprzód spis sztuk, przeznaczonych do grania w następnym kwartale, a na żądanie tejże Komisji przedkładają jej rękopis utworu przeznaczonego do grania i w okresie dzierżawy jeszcze nie wystawionego. Repertuar tygodniowy podają dzierżawcy do wiadomości Prezydenta miasta najpóźniej w każdy czwartek.

Komisja teatralna względnie Prezydent m. mają prawo zabronić wystawienia pewnej sztuki z ważnych powodów.

16.

Celem realizacji ciążących na dzierżawcach zadań artystycznych, za które są wobec Gminy odpowiedzialni, winni oni utrzymywać odpowiednio dobrany zespół artystów i artystek dramatycznych. Skład tego zespołu mają dzierżawcy przedłożyć corocznie Komisji teatralnej do zatwierdzenia, a to na najbliższy sezon przed 1 sierpnia 1929 r., na następne zaś zawsze przed 30 czerwca danego roku.

Pożądane są gościnne występy wybitnych artystów i artystek polskich z poza Krakowa; co do współudziału osób nie władających językiem polskim, zastrzega sobie Komisja teatralna prawo sprzeciwu — należy ją też uwiadomić przynajmniej na tydzień naprzód o zamierzonym występie.

Kandydaturę ewentualnego doradcy literackiego zatwierdza Prezydent miasta.

17.

Gmina zastrzega sobie do bezpłatnego używania i wyłącza z pod dzierżawy lożę p. Wojewody, p. Prezydenta miasta oraz Komisji teatralnej, tudzież 2 fotele i 2 krzesła pierwszorzędne dla Magistratu według dyspozycji Prezydenta m., nadto zaś kancelarję referenta teatralnego i inspektora technicznego teatru.

Niekorzystanie z wyłączonych miejsc przez osoby do tego upoważnione, nie uprawnia dzierżawców do używania ich na swoją rzecz lub też osób trzecich.

18.

Prezydent miasta ma prawo żądać od dzierżawców w czasie uroczystości obchodzonych przez Gminę, urządzania przedstawień t. zw. reprezentacyjnych, według programu ułożonego przez Komisję teatralną, a nadto żądać oddania po cenach ustanowionych dla przedstawień popularnych pewnej ilości i rodzaju miejsc w widowni teatralnej na powyższe przedstawienia.

19.

Dzierżawcy mają mieszkać stale w Krakowie i teatr osobiście prowadzić. Nie wolno im bezwarunkowo prowadzić innego teatru lub przedsiębiorstwa, mogącego być konkurencją dla teatru.

Gmina m. Krakowa niema atoli nic przeciwko temu, by p. Eugenjusz Bujański prowadził nadal dzierżawę t. zw. „Starego Teatru".

Dzierżawcom nie wolno bez zgody P. Prezydenta miasta wyjeżdżać z Krakowa nawet na krótki czas — równocześnie. Nadto p. Teofil Trzciński, który ma się zająć artystycznem kierownictwem teatru, przyjął na siebie obowiązek, że każdy swój wyjazd z Krakowa, trwający dłużej jak tydzień, uzależni od zezwolenia p. Prezydenta miasta.

W czasie feryj letnich i gdy dzierżawcy odstąpią przedsiębiorstwo teatralne na ów okres obcemu zespołowi, obecność ich w Krakowie nie jest wymagana, byle tylko z uwagi na swą osobistą odpowiedzialność, ustanowili na ten czas należyty dozór.

20.

Ceny miejsc i garderoby w teatrze ustanawiają dzierżawcy zawsze w porozumieniu z Prezydentem m. i bez jego zgody zmieniać ich nie mogą. Jak długo nie nastąpi porozumienie, obowiązywać będą ceny z czerwca 1929 r. Dochód z garderoby należy do dzierżawców, ciąży jednak na nich obowiązek ubezpieczenia się od szkody powstałej w tejże garderobie, nadto obowiązani oni będą opłacać gminie tytułem podatku „widowiskowego" po każdem przedstawieniu: w pierwszym roku dzierżawy 3%, w drugim 4%, w trzecim i ewentualnie w dalszych (§ 2) 5% od dochodu brutto osiągniętego z biletów wstępu.

Natomiast nie wolno dzierżawcom ustanawiać żadnych innych dodatków do biletów i to ani na rzecz własną, ani też na rzecz osób trzecich fizycznych lub prawnych.

21.

Dzierżawcy biorą na siebie obowiązek zatrzymania obecnego personalu technicznego teatru miejskiego. W szczególności zarówno tych, którzy już w chwili podpisania kontraktu znajdują się na etacie miejskim, jak i tych, którzy zgodnie z § 1 regulaminu służbowego dla niższych pracowników miej. zakładów i instytucyj użyteczności publicznej, wejdą w przyszłości na ten etat.

Pobory służbowe powyższego personalu etatowego pokrywa Gmina z własnych funduszów, potrącając każdomiesięcznie wypłacone z tego tytułu kwoty ze subwencji, przyznanej przez Gminę dzierżawcom na prowadzenie teatru.

Dzierżawcom służy prawo przedstawienia wniosków Prezydentowi m. na ukaranie w drodze dyscyplinarnej zaniedbujących się w służbie. W razie rażących lub powtarzających się zaniedbań w służbie, dzierżawcom służy prawo oddania do dyspozycji Magistratu odnośnych pracowników, w miejsce których ma Prezydent m. prawo przydzielić innych.

22.

Budynków gminy wolno dzierżawcom używać tylko na cele, na które zostały tą umową przeznaczone; w szczególności budynek teatralny ma służyć tylko na przedstawienia dramatyczne własnego zespołu i ewentualnie uzupełniających go gości. Urządzanie w nim przedstawień jakiegokolwiek innego rodzaju niż określono tą umową, lub odstępowanie go innym polskim lub obcym zespołom teatralnym bez zgody Prezydenta miasta jest niedopuszczalne.

23.

Nie wolno dzierżawcom pod jakimkolwiek pozorem lub formą przelewać praw z tej umowy na osoby trzecie i to ani w całości ani w części.

24.

Dzierżawcy są wyłącznie odpowiedzialni za przekroczenia przepisów ustawowych rozporządzeń i poleceń władz administracyjnych, odnoszących się do przedsiębiorstwa teatralnego oraz do utrzymania w nim bezpieczeństwa i porządku.

25.

Dzierżawcy obowiązani są stosować się w ramach znanych im instrukcyj do zarządzeń Inspektora technicznego teatru.

Są oni również obowiązani na każde żądanie przedłożyć p. Prezydentowi m. lub upoważnionej przez niego osobie — dowody i kwity na te opłaty, które w myśl niniejszej umowy ich obciążają, między innemi na uiszczone opłaty społeczne od zespołu teatralnego, oraz od personalu administracyjnego i technicznego, na opłaty z tytułu ubezpieczenia od szkody w garderobie itp.

26.

Dzierżawcy zrzekają się wynagrodzenia z tytułu szkód lub ubytku w dochodach, spowodowanych niemożnością używania teatru przez pewien czas lub całą resztę okresu dzierżawy — wskutek pożaru, wypadków elementatnych (vis maior) albo wogóle wypadków od gminy niezależnych; dotyczy to także corocznej przerwy w miesiącach wakacyjnych, koniecznej dla zrobienia gruntownych porządków w budynku teatralnym. Czas zamknięcia budynku teatralnego dla robienia powyższych porządków, zostanie podany do wiadomości dzierżawców przed 1 czerwca każdego roku.

27.

Nad wykonaniem obowiązków dzierżawców czuwa Prezydent m. Dzierżawcy są zatem obowiązani stosować się do wszelkich poleceń, wydanych przez Prezydenta miasta w granicach tej umowy i w ramach regulaminu, uchwalonego dla Komisji teatralnej przez Radę miasta.

Przeciw wydanym w powyższych granicach zarządzeniom i orzeczeniom Prezydenta m. nie służy dzierżawcom prawo odwołania się do Rady miasta.

W posiedzeniach Komisji teatralnej dzierżawcy biorą udział z głosem doradczym na zaproszenie Prezydenta miasta.

28.

Gmina, chcąc umożliwić i ułatwić dzierżawcom prowadzenie powierzonego im przedsiębiorstwa w myśl wskazań i intencji tej umowy, zobowiązuje się:

a) wypłacać im tytułem subwencji 250.000 złotych rocznie, a to w ratach miesięcznych zgóry każdego roku dzierżawy;

b) opłacać z własnych funduszów: 1) koszta ubezpieczenia od ognia nieruchomości i ruchomości teatralnych, 2) koszta konserwacji budynku teatralnego i jego wnętrza oraz magazynów, jak i wogóle wszelkie wydatki z odnowieniem owych budynków połączone, 3) wydatki na emeryturę należną dawnym artystom swego teatru, wreszcie 4) pobory elektromontera, magazyniera i dozorcy budynku teatralnego.

Wszystkie zatem inne ciężary, a więc nawet te, które wyraźnie tą umową na dzierżawców nałożone nie zostały, a które pozostają w związku z dzierżawą i prowadzeniem przedsiębiorstwa teatralnego, ponoszą dzierżawcy z własnych funduszów, zaś Gmina za nie wobec nikogo odpowiedzialności nie bierze.

Dla uniknięcia nieporozumień na tle ust. b) 2) wyjaśnia się, że utrzymanie w stanie do użytku zdatnym inwentarza oraz wszelkich urządzeń technicznych przedsiębiorstwa teatralnego, jak niemniej ich uzupełnienie i konserwacja obciążają dzierżawców, którzy ponoszą także koszta utrzymania całego wogóle przedmiotu dzierżawy, a więc także budynków i ich wnętrz, w porządku i czystości.

Natomiast Miasto ma ponosić jedynie wydatki połączone z konserwacją i odnowieniem budynków oddanych w dzierżawę, tudzież widowni teatralnej.

29.

Za czas przerwy, o której mowa w pierwszem zdaniu ust. 26, Gmina subwencji wypłacać nie będzie. Po nastaniu przerwy przeznaczy jedynie Gmina kwotę odpowiadającą trzymiesięcznej subwencji na pokrycie pretensji zespołu teatralnego z tytułu pensji — o ile dzierżawcy zostaną do jej zapłaty zmuszeni — względnie o ile Miasto uzna te pretensje jako uzasadnione. Gminie służy także prawo odmówić wypłaty subwencji na podstawie uchwały Komisji teatralnej, wytykającej konkretne wady kierunku artystycznego, a to aż do czasu, póki dzierżawcy nie zastosują się do odnośnych zarządzeń Komisji.

W obu powyższych wypadkach dalsza subwencja będzie obliczana i wypłacana pro rata parte, przyjmując, że rok ma 360 dni.

Gminie służy wreszcie prawo wstrzymania wypłaty subwencji w wypadku stwierdzenia, że dzierżawca ścigany jest egzekucjami, mogącemi wedle uznania Gminy utrudnić dzierżawcy należyte prowadzenie teatru.

30.

Na zabezpieczenie obowiązków tą umową na dzierżawców nałożonych, składają obaj dzierżawcy pięć akceptów in bianco przez siebie podpisanych, każdy ostemplowany do wysokości 10.000 zł. Weksle te mają służyć jako kaucja dzierżawna, a dzierżawcy upoważniają Gminę m. Krakowa do wypełnienia ich według swobodnego uznania miejscem i datą wystawienia i płatności i do wystawienia na kwotę odpowiadającą wysokości pretensji Gminy. Łączną wysokość kaucyj oznacza się na 70.000 (siedmdziesiąt tysięcy) złotych. Weksle wolno Gminie zużytkować dla dochodzenia swej pretenji w dowolny sposób, a więc także użyć je — zależnie od wysokości swej pretensji — wszystkie na jeden raz lub też tylko jeden z nich lub kilka. Gdyby Gmina miasta Krakowa użyła wszystkich lub tylko kilku weksli dla dochodzenia swej pretensji, a dzierżawa miała jeszcze trwać nadal, obowiązkiem będzie PP. dzierżawców wręczyć Gminie pod rygorem rozwiązania tej umowy w miejsce weksli użytych dla powyższego celu nowe akcepta, tak, aby Gmina była zawsze w posiadaniu weksli, dających się wystawić na 50.000 zł.

Celem dalszego zabezpieczenia rzeczonej kaucji ustanawia p. Eugenjusz Bujański na swej realności kaucję hipoteczną do wysokości 50.000 złotych i zezwala, aby w stanie biernym 1/8 części realności lwh. 201 ks. gr. gminy kat. Kraków Dz. I objętej a jego własność stanowiącej, wpisano na rzecz Gminy stoł. król. m. Krakowa prawo zastawu dla kaucji 50.000 zł, mającej służyć na zabezpieczenie z tytułu weksli przez p. Eugenjusza Bujańskiego akceptowanych, wystawionych lub żyrowanych, dalej z tytułu odsetek od odnośnych sum wekslowych, wreszcie z tytułu kosztów procesowych i egzekucyjnych, spowodowanych dochodzeniem w mowie będących pretensyj wekslowych.

Nadto wręcza tenże p. Eugenjusz Bujański Gminie m. Krakowa list gwarancyjny Banku Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Krakowie z dnia 16 maja 1929 r, opiewający na kwotę 2.000 dolarów i upoważnia rzeczony Bank, aby aż do wyczerpania tej kwoty i w czasie trwania gwarancji przez niego udzielonej — pokrył na jednostronne żądanie Gminy m. Krakowa wszystkie przez Nią wystawione rachunki, o ile Gmina zaznaczy na nich wyraźnie, że policzone w nich przez Nią kwoty należą się jej z tytułu umowy o dzierżawę teatru im. Juljusza Słowackiego.

Gdyby gwarancja wyż wspomnianego Banku została wskutek dokonanych na rzecz Gminy wypłat w części lub całości wyczerpana lub też zgasła z powodu upływu czasu, obowiązkiem będzie pp. dzierżawców gwarancję rzeczoną uzupełnić do pierwotnej kwoty lub też postarać się o nową w wysokości pierwotnej — wszystko pod tym rygorem, że w razie niedopełnienia tego obowiązku w terminie dni 8 od chwili zażądania przez Gminę — wolno będzie Gminie umowę niniejszą natychmiast rozwiązać.

31.

Kaucja, o której mowa w ustępie 30, służy zasadniczo dla zabezpieczenia wszystkich pretensyj Gminy miasta Krakowa, jakie może mieć do pp. dzierżawców z powodu niedopełnienia przez Nich obowiązków nałożonych na nich tą umową, jak niemniej i tych wszystkich obowiązków, które z ustawy i ze stosunków prawnych tą umową ustalonych, a przedewszystkiem ze stosunku dzierżawy wypływają. Między innemi służy kaucja na zabezpieczenie pretensji z tytułu kar konwencjonalnych i z tytułu odszkodowania.

Gmina m. Krakowa ma także prawo, po bezskutecznem wezwaniu pp. dzierżawców do zapłaty z terminem 30-dniowym, zaspokoić z owej kaucji zaległe pobory zespołu teatralnego i personalu technicznego, zaległe opłaty społeczne, opłaty za wodę, gaz i prąd elektryczny, należytości za ubezpieczenie garderoby od kradzieży i wszelkie inne należytości, obciążające pp. dzierżawców z tytułu prowadzenia przedsiębiorstwa teatralnego.

Dzierżawcy odpowiadają oczywiście nietylko kaucją ale także całym swym majątkiem za ścisłe dopełnienie wobec Gminy wszystkich zobowiązań z tej umowy wypływających, za wszelkie straty i szkody, spowodowane ich niedopełnieniem, jak niemniej za szkody zrządzone przez dzierżawców lub osoby zajęte w przedsiębiorstwie teatralnem i to z ich winy lub tylko przez przypadek.

Kaucję rzeczoną ma Gmina prawo zatrzymać dla siebie w razie, gdyby dzierżawcy, wyłączając wypadki, przewidziane w ust. 26, zaniechali urządzania przedstawień choćby przez jeden tydzień lub gdyby zaszedł wypadek rozwiązania umowy, przewidziany w ustępie 32 c.

Wreszcie wolno Gminie m. Krakowa na pokrycie swych pretensyj zabezpieczonych kaucją zatrzymać odpowiednią kwotę ze subwencji, przyznanej dzierżawcom w ustępie 28 a tej umowy.

32.

Umowa niniejsza gaśnie przez upływ czasu. Nadto może być ona rozwiązana bez wypowiedzenia nietylko w wypadkach poprzednio w tej umowie przewidzianych, ale także:

a) w razie śmierci jednego z dzierżawców, oddania go pod kuratelę, jak wreszcie w tym wypadku, gdy jeden z dzierżawców usunie się ze spółki lub zaniecha prowadzenia przedsiębiorstwa dzierżawy,

b) w razie otwarcia konkursu do majątku jednego z dzierżawców lub zgłoszenia przez niego wniosku na postępowanie ugodowe z wierzycielami, w razie powzięcia przez sąd uchwały na prowadzenie zarządu przymusowego przeciw dzierżawcy,

c) w razie niedopełnienia przez dzierżawców którego kolwiek z obowiązków tą umową na nich nałożonych, przyczem wyraźnie się zaznacza, że kontrahenci uważają wszystkie jej postanowienia jako istotne, główne i równie ważne; w szczególności służy Gminie to prawo także i wtedy, gdyby Komisja teatralna po wysłuchaniu dzierżawców i po trzykrotnem upomnieniu i zagrożeniu im rozwiązaniem umowy uznała, że dzierżawcy w dalszym ciągu nie prowadzą teatru w sposób odpowiadający jej wymaganiom artystycznym.

W wypadkach pod b) oraz c) może rozwiązanie nastąpić każdej chwili, w wypadku a) tylko z końcem biegnącego sezonu teatralnego.

33.

Umowa niniejsza może być także rozwiązana na żądanie jednego z kontrahentów, jeżeli z przyczyn, prze-

widzianych w ust. 26, zajdzie niemożność prowadzenia teatru przez czas dłuższy jak trzy miesiące.

34.

Dzierżawcy, którzy za wszystkie zobowiązania odpowiadają solidarnie, zgadzają się wyraźnie na to, że w razie rozwiązania umowy służy Gminie prawo bez odnoszenia się do Sądu zabronić dzierżawcom dalszego używania budynków i inwentarza, nie dopuścić ich do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa teatralnego, objąć je we własny zarząd i tak budynkami jak i inwentarzem oraz koncesją (ust. 1) dowolnie rozporządzić.

35.

Jakakolwiek zmiana tej umowy może nastąpić tylko we formie pisemnej. Od zachowania tej formy zależy również ważność oświadczeń stron wzajemnie sobie czynionych, a więc także oświadczeń „zgody" i zezwoleń tą umową przewidzianych. Jako dzień odbioru pism do siebie wysyłanych przyjmują kontrahenci — w braku wyraźnego stwierdzenia — drugi dzień (48 godzin), licząc od nadania pisma listem poleconym.

Prezydent miasta wydaje zarządzenia albo bezpośrednio albo też za pośrednictwem organu Gminy, powołanego do tego z mocy instrukcji względnie z mocy wyraźnego upoważnienia Prezydenta miasta.

Dzierżawcy porozumiewają się z Gminą za pośrednictwem referenta teatralnego, który jest powołany do strzeżenia praw Gminy z tego kontraktu wynikających.

Dla wykładni wzajemnych praw i obowiązków obydwu kontrahentów miarodajne są oprócz postanowień tej umowy, także zatwierdzony przez Radę m. regulamin Komisji teatralnej, oraz instrukcje dla referenta teatralnego i dla inspektora technicznego teatru, wydawane przez Prezydenta miasta.

36.

Strony zrzekają się prawa podnoszenia zarzutu pokrzywdzenia powyżej lub poniżej połowy wartości.

37.

Koszty prawne tą umową spowodowane, a więc także stemple i wszelkie opłaty od niej zapłacą dzierżawcy z własnych funduszów.

38.

Obie strony, t. j. tak Gmina jak i dzierżawcy, poddają się we wszystkich sprawach spornych z tej umowy wyniknąć mogących, z wyjątkiem spraw na końcu tego ustępu wymienionych, orzeczeniom sądu polubownego, do którego każda ze stron wyznaczy swego arbitra, a to w terminie dni 8-miu od wezwania przez drugą stronę.

Arbitrom przysługuje prawo powołać w razie różnicy zdań superarbitra dla uzyskania większości głosów. Na superarbitra ma być proszony każdorazowy Prezes Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie.

Zresztą odnosić się mają do tego Sądu postanowienia o Sądzie polubownym, zamieszczone w procedurze cywilnej, obowiązującej w Krakowie, z następującą zmianą.

W sporach o rozwiązanie umowy i o następstwa tegoż, winno ustanowienie sędziego nastąpić na wezwanie drugiej strony w ciągu trzech dni; w razie uchybienia tego terminu ze strony dzierżawców, lub gdyby wybrany przez nich sędzia mandatu nie przyjął względnie go złożył, uprawnioną będzie Gmina z pominięciem drogi sądowej, ustanowić sędziego polubownego także dla dzierżawców, a wydane w takim składzie orzeczenie będzie miało taką samą moc prawną, jak gdyby każda ze stron ustanowiła swego sędziego polubowngo

Uchwały i orzeczenia Komisji teatralnej nie mogą być przedmiotem sporu przed Sądem polubownym.

To samo dotyczy poziomu artystycznego teatru, do którego oceny powołana jest tylko Komisja artystyczna.

Sąd polubowny obraduje i orzeka w Krakowie.

Gdyby jego orzeczenie nie zostało wydane do dni 30 tu, wolno będzie każdej stronie udać się na zwykłą drogę prawa bez uznania zapisu na Sąd polubowny za bezskuteczny.

Weksle służące jako kaucja (ust. 30) mogą być skarżone tylko przed właściwemi sądami państwowemi i one też są jedynie właściwe do rozstrzygania wszelkich sporów na tle zarzutów wniesionych przeciw wekslowym nakazom zapłaty.

39.

Umowa niniejsza obowiązuje kontrahentów od chwili jej podpisania.

Uroczyste powitanie delegatów Rady miasta Paryża na ratuszu w Krakowie dnia 25 maja 1930 r.

Dnia 25 maja b. r. o godz. 8 min. 30 przybyła z Warszawy delegacja Rady miasta Paryża w osobach Prezesa tejże Rady p. Fortuné d'Andigné, wiceprezesa p. Augustin Beaud, sekretarza Rady p. Emile L'Henry, oraz szefa gabinetu Prezesa Rady miasta Paryża p. Nicolas Bourgeois.

Tegoż dnia o godz. 12-tej odbyło się w pięknie barwami państwowemi Francji i Polski oraz m. Krakowa przystrojonej sali Rady miejskiej uroczyste powitanie członków delegacji przez Radę miasta Krakowa. Na uroczystość przybyli poza członkami Rady m. Krakowa wojewoda Dr. Mikołaj Kwaśniewski, Prezes Polskiej Akademji Umiejętności Prof. Kostanecki, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego Prof. Dr. Hoyer, dowódca O. K. gen. Wróblewski, konsulowie: francuski, austrjacki, czechosłowacki, węgierski i niemiecki, oraz wiele innych osobistości.

Uroczystość rozpoczęła się przemówieniem powitalnem Prezydenta Inż. Karola Rollego:

„Panie Prezesie Rady Miasta Paryża!

Panowie!

Z niezwykłą radością witam Cię, Panie Prezesie, i Twoich Towarzyszy i dziękuję, że nie szczędząc czasu i trudu dalekiej podróży raczyłeś na moje zaproszenie przybyć do nas, by odwiedzić starą Piastową i Jagiellonową stolicę Polski.

W tej chwili, gdy tu stoję na tej trybunie, słowa moje i uczucia są wyrazem nietylko na tej sali radziec-

kiej zgromadzonych Członków Krakowskiej Rady i licznych obywateli miasta, ale wybiegają dalej poza te mury, obejmują cały nasz gród, który wraz ze mną jednoczy się w tej uroczystej chwili.

W Twej Osobie, Panie Prezesie Rady, witamy uosobienie wielu dla nas drogich momentów. Jesteś dla nas w tej chwili wyobrazicielem Narodu Francuskiego, który dawał nam królowe i królów, którzy, „na ziemi jak na ziemi“, rozmaicie zapisywali się w historji państwa, ale zawsze przez to stwarzały się coraz nowe nici, które oba te narody wiązały ze sobą; Narodu, który z nami przeżywał chwile zwycięstw i klęsk na licznych polach chwały wielkiej Napoleońskiej armji, Narodu, który wielkiemi hasłami równości i braterstwa zapładniał umysły i serca naszych sławnych rodaków, Narodu, który wydał wielkiego polityka Clemenceau i wielkiego wodza Focha, których zgon równo z Wami niedawno opłakiwaliśmy, tracąc w nich wielkich twórców odrodzenia naszego bytu politycznego.

Ale witamy w Tobie, Panie Prezesie, również Reprezentanta sławnego miasta Paryża, tej dumnej stolicy świata, tego bohaterskiego miasta dwu wielkich bojów ostatniego pięćdziesięciolecia, miasta, kroczącego na czele realizowania wielkich idei demokratycznych, ale i miasta, które zawsze gościnnie przytulało naszych rodaków, zmuszonych do opuszczenia ojczystych progów, przedstawiciela tej ziemi, która w swoje łono przyjęła drogie nam prochy świetlanych naszych wieszczów: Mickiewicza, Słowackiego, Chopina.

A gdyś w te mury starego krakowskiego municypjum wstąpił, witam Cię nadto jako reprezentanta samorządu Paryża i proszę, abyś z tego tytułu czuł się tu nie jako gość, ale jak u siebie w domu.

Żebyś zaś, Panie Prezesie Rady, rzeczywiście nie czuł się tu obcym, pragnę w retrospektywnym skrócie zaznajomić Cię z pracą całych pokoleń nad dźwiganiem murów kamiennych i stawianiem zrębów duchowych tego miasta.

W zamierzchłej przeszłości powstałą osadę u stóp Wawelskiej góry umiłowali sobie sławni nasi królowie z Piastowskiego i Jagiellońskiego rodu jako stolicę państwa.

W XIII: wieku nadania królewskie otwierają drogę dla zorganizowanej kolonizacji niemieckiej i powstaje miasto w głównych zarysach do dzisiaj zachowane. Rządzi się ono samo na mocy praw magdeburskich, a tak dobrze, że mieszczaństwo jego zalicza się do bogatszych w Europie, ma w swem łonie bankierów o światowej sławie i ośmiela się niekiedy zbyt dumnie przeciw własnym władcom podnosić czoło.

Do Krakowa spływa imigracja nietylko z sąsiednich krajów Niemiec, Czech, czy Węgier, ale wielka fala płynie z oddalonych Włoch, a nie obcymi są tu i Twoi, Panie Prezesie, ziomkowie.

Wszyscy oni przynoszą ze swej ojczyzny bogate skarby kultury, składają je do tej wspólnej skarbnicy Krakowa, a wdzięczni miastu, z nową swą ojczyzną się zespalają.

Przeniesienie stolicy państwa do Warszawy z początkiem XVII-go wieku staje się chwilą przełomową w dziejach i rozwoju gospodarczym naszego miasta, powoli upada ono nawiedzane przez długie lata niszczącemi wojnami, a nie ratuje go zachowana mu godność miasta koronacyjnego. Z upadkiem państwa, przechodząc różne tragiczne koleje swego narodu, ubożeje, a samorząd miasta, ten wykwit życia mieszczańskiego, nie może w takiej atmosferze się rozwijać i nie może ani utrzymać, a tembardziej dźwignąć popadające w ruinę nieme świadki dawnej świetności, wspaniałe mury i baszty obronne, całe miasto otaczające, których tylko nieliczne do dziś pozostały okruchy.

Los kazał temu miastu pielęgnować przez dawne pokolenia przekazane pamiątki jako nigdy niezniszczalne symbole myśli, uczuć i dążeń narodu do odrodzenia politycznego. Podjęliśmy się tego zadania i przez długie lata niewoli pełniliśmy straż u niegasnącego znicza.

Tu też, jak do matecznika, składaliśmy szczątki duchowych naszych wodzów bohaterów, obok trumien królewskich legły prochy Kościuszki i Marszałka wielkiej Napoleońskiej armji Księcia Józefa Poniatowskiego, legły wielkie króle-duchy Mickiewicz i Słowacki.

Tu do Krakowa podążał, jak do bezpiecznej ostoi, każdy rodak nasz przez zaborców za miłość ojczyzny tropiony, tu też przez lata niewoli samorząd nietylko brukował ulice, zakładał ogrody, czy budował wodociągi, ale spełniał również wielkie narodowe posłannictwo, które w innych, szczęśliwych, bo wolnych narodach spełnia państwo bogatym swym aparatem. Te też momenta weź Pan, Panie Prezesie pod uwagę, gdy doświadczonem swem okiem patrzyć będziesz na to miasto i zewnętrzne wyniki jego gospodarki. Nie czas nam było starać się o wygodny dobrobyt mieszczański, bośmy ratować musieli zagrożone wielkie duchowe skarby narodu.

Mimo wszystko mógłbym Ci jednak Panie Prezesie Rady złożyć wiele dowodów, że samorząd nasz miejski starał się podążać za wymaganiami postępu i dostarczyć swym obywatelom choć w skromniejszych granicach to wszystko, co zachód swoim dostarczał.

Toteż gdyśmy w radosnem upojeniu przeżyli chwile, w których w proch rozsypywały się graniczne mury rozbiorów, do organizującego się od nowa Państwa Polskiego wnieśliśmy dużo doświadczenia w pracy samorządowej, służymy niem młodym samorządom innych dzielnic, a uwolnieni od wielu obowiązków, które jako w dobrze zorganizowanem państwie przejęły inne czynniki, po pokonaniu piętrzących się jeszcze trudności gospodarczych, będziemy mogli pchnąć nasze piękne miasto na tory świetnego rozwoju i wówczas zapewne nieraz będziemy prosili, byśmy mogli korzystać z bogatego doświadczenia Twego, Panie Prezesie i Twoich współpracowników.

Oto są zarysy dziejów naszego cichego miasta.

Nie potrzebuję Ci, Panie Prezesie, dodawać, że znękani wielu latami ciężkich przeżyć, niczego więcej nie pragniemy, jak by Państwo nasze, prowadzone ku lepszej przyszłości przez naszych obecnych kierowników, Prezydenta Państwa Ignacego Mościckiego i wielkiego budowniczego Polski Józefa Piłsudskiego, w zgodzie z sąsiadami, w trwałej przyjaźni z drogą nam wszystkim Francją zapewniło obywatelom spokojny byt i możność materjalnego i duchowego rozwoju.

Bytność Pańska, Panie Prezesie Rady, wśród nas jest jeszcze jednym więcej dowodem, że coraz lepiej się poznając, coraz goręcej kochać się będziemy i z go-

rącą wiarą w trwałość przyjaźni Francji i Polski — wnoszę okrzyk:

Francja, Prezydent Rzeczypospolitej P. Doumergue, Prezes Rady miasta Paryża niech żyje!“

Okrzyk ten podjęli zgromadzeni, a orkiestra odegrała „Marsyljankę“.

Z kolei przemówił Prezes Rady miasta Paryża p. Fortuné d'Andigné podkreślając, że w tej pielgrzymce, tak bogatej w wzruszenia patrjotyczne, jaką odbywa z towarzyszami po Polsce, przybył do Krakowa nie z obowiązku, lecz by powitać z wielką radością to miasto, które niegdyś było stolicą polityczną Polski, a dziś jest centralnem ogniskiem życia umysłowego narodu.. Wskazawszy na węzły historyczne, kulturalne i artystyczne, jakie łączą Francję i Polskę, Paryż i Kraków, wyraził p. d'Andigné hołd Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Ignacemu Mościckiemu i Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, poczem zakończył swe przemówienie okrzykiem na cześć Polski i Krakowa, podjętym przez zgromadzonych. Po odegraniu przez orkiestrę hymnu państwowego polskiego nastąpiło przedstawienie przez Prezydenta Inż. Karola Rollego reprezentantów władz, Rady miejskiej i obywatelstwa członkom delegacji Rady paryskiej.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 6. Kraków, dnia 30 czerwca 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

DR. ZBIGNIEW BOCHEŃSKI.

Sprawozdanie z podróży naukowej do Włoch

odbytej w kwietniu i w maju 1930 roku.

Na wiosnę bieżącego roku podjąłem za zezwoleniem Pana Prezydenta miasta pięciotygodniową podróż naukową po Włoszech. Udając się tam po raz pierwszy, zwracałem — o ile możności — uwagę na wszystko, co powinno zainteresować historyka sztuki i uzupełnić jego wykształcenie. Wenecja, Bolonja, Rawenna, Florencja, Piza, Siena i wreszcie Rzym — to miasta, w których zatrzymałem się w ciągu podróży, bawiąc najdłużej we Florencji i w Rzymie. Rozporządzając czasem bardzo krótkim w stosunku do potrzebnego na zwiedzenie tak wielkiej ilości zabytków, ograniczałem się do najważniejszych.

Pierwszym etapem była Wenecja, to jedyne w swoim rodzaju miasto, wyrosłe, dzięki specjalnym warunkom, ze skrzyżowania się dwóch kultur: wschodniej i zachodniej. Tutaj zapoznałem się dokładnie z architekturą tak świecką jak i kościelną z okresu od XI do XVII stulecia, z jej szczególnym przejawem w postaci specjalnego typu pałacu weneckiego oraz szeregiem monumentalnych budowli o charakterze publicznym. We wnętrzach tych budowli (np. Palazzo ducale i Scuola di S. Rocco), nie licząc kościołów, miałem sposobność przestudjowania licznych dzieł monumentalnego malarstwa weneckiego z jego najwspanialszej epoki w pierwotnej oprawie i pierwotnem związaniu z architekturą. Pozatem zwiedziłem dokładnie miejskie muzeum Correr, ważne ze względu na historyczny przegląd kulturalno-artystycznego i politycznego rozwoju Wenecji (malarstwo, rzeźba, grafika dawna, przemysł artystyczny, stroje i t. p.), dalej muzeum pałacu d'Oro (malarstwo, rzeźba, przemysł artystyczny), Galerję Akademji (malarstwo weneckie) oraz Galerję międzynarodowej sztuki nowoczesnej (malarstwo i rzeźba). W Galerji Akademji przestudjowałem szczególnie dokładnie dzieła (obrazy i rysunki) G. B. Pittoniego ze względu na możliwość określenia niektórych obrazów w kościołach krakowskich, jako wyszłych z pod jego pendzla.

Z Wenecji udałem się do Bolonji, gdzie zwiedziłem zabytki architektury kościelnej i świeckiej (te ostatnie ciekawe ze względu na swój forteczny charakter), Pinakotekę i muzeum miejskie. W Pinakotece miałem sposobność zapoznać się dokładnie z dziełami słynnej w XVII wieku szkoły eklektyków bolońskich, w muzeum zaś z bardzo poważnym zbiorem wykopalisk przedhistorycznych, etruskich i egipskich, dalej zabytków średniowiecznego i późniejszego przemysłu artystycznego (pyszny zbiór majolik hiszpańsko-maurytańskich), piękną kolekcją broni i t. p., oraz z osobnym działem pamiątek narodowych z okresu walk o zjednoczenie Włoch, bardzo zbliżonym ze względu na swój charakter i urządzenie do działu pamiątek w Muzeum Narodowem w Krakowie.

Rawenna, którą zkolei zwiedziłem, posiada w dziejach sztuki wyjątkowe wprost znaczenie ze względu na szereg doskonale stosunkowo zachowanych budowli kościelnych (bazyliki starochrześcijańskie, baptysterja) i grobowcowych z V-go i VI-go wieku, dekorowanych słynnemi bizantyjskiemi mozajkami. Poza temi zabytkami zwiedziłem również miejską Akademję Sztuk Pięk-

nych ze zbiorem obrazów i rzeźb, obejmującą dzieła średniowieczne, nowożytne i najnowsze.

Po Rawennie dłuższy czas zatrzymałem się we Florencji. Miasto to odegrało wybitną rolę w dziejach sztuki. Tu bowiem narodził się i rozkwitł renesans w XV wieku i stąd rozszedł się do innych krajów i także do Polski. Zapoznałem się więc z architekturą florencką oraz z malarstwem monumentalnem Quattrocenta, reprezentowanem przez długi szereg słynnych fresków w kościołach, klasztorach i pałacach, jakoteż z rzeźbą z tego czasu. Zwiedziłem i przestudjowałem malarstwo włoskie w XIV—XVIII w., w szczególności szkoły florenckiej w słynnych galerjach Uffizi i Pitti, gdzie także miałem sposobność zetknąć się z malarstwem szkół północnych, rzeźbą starożytną i obejrzeć serje pięknych gobelinów flamandzkich i francuskich XVI—XVIII w. Również w pałacu Pitti zwiedziłem galerję sztuki nowoczesnej, obejmującej malarstwo i rzeźbę włoską (głównie toskańską) XIX wieku, jak również muzeum dawnego złotnictwa i ceramiki, obejmujące zabytki z epoki Medyceuszów. W galerji Akademji Sztuk Pięknych miałem sposobność uzupełnić studja nad malarstwem toskańskiem XIII do XVI wieku. Wreszcie zwiedziłem muzeum katedralne, Muzeum narodowe (Bargello), obejmujące pierwszorzędny zbiór dzieł przemysłu artystycznego, rzeźby i broni, dalej muzeum klasztoru św. Marka z dziełami Frangelica i wreszcie muzeum Stibbert, położone za miastem w ustronnej willi, wypełnionej olbrzymim zbiorem dzieł przemysłu artystycznego, malarstwa, broni i sztuki wschodniej.

Z Florencji zrobiłem wycieczkę do Pizy, słynącej jedynym w swoim rodzaju placem z katedrą, baptysterjum, dzwonnicą i Campo Santo, budowlami, z których trzy pierwsze należą do najwspanialszych pomników romanizmu włoskiego.

Zkolei zwiedziłem Sienę, typowe średniowieczne miasto, które nie wyrosło dotychczas z poza swych dawnych fortecznych murów. Katedra sieneńska oraz szereg pałaców dały mi sposobność bezpośredniego zetknięcia się z gotykiem włoskim. We wnętrzach Palazzo Publico oraz w Pinakotece przestudjowałem ścienne i sztalugowe dzieła szkoły sieneńskiej, która przed rozkwitem szkoły florenckiej zajmowała pierwsze miejsce w gotyckiem malarstwie włoskiem. W muzeum katedralnem oglądałem również obrazy szkoły sieneńskiej z wieku XIV, oraz szereg paramentów liturgicznych.

Ostatnim i najdłużej trwającym etapem mojej podróży był Rzym, zbyt krótkim jednak na dokładne zaznajomienie się z całem bogactwem zabytków Wiecznego miasta. Zwiedziłem mniej lub więcej szczegółowo szereg zabytków architektury, począwszy od starożytnych aż do późno-barokowych. Pozatem zwiedziłem następujące muzea i galerje (niektóre parokrotnie): Muzeum Narodowe rzymskie (rzeźba starożytna, przemysł artystyczny, mozajki), Muzeum kapitolińskie (rzeźba starożytna), muzeum w pałacu konserwatorów (rzeźba starożytna, galerja obrazów XV—XVIII w. i przemysł artystyczny), muzeum Barraco (rzeźba grecka i rzymska), muzeum i galerja Borghese (rzeźba starożytna i barokowa, oraz malarstwo szkół różnych XV—XVIII w.), galerja Corsini (malarstwo szkół różnych XV—XVIII w.), galerja Colonna (j. w.), galerja Doria (j. w.), galerja Barberini (j. w.), muzeum zamku św. Anioła (malarstwo XV—XVIII w., przemysł artystyczny renes. włoski, broń, muzeum wojska i pamiątek narodowych), Galerja sztuki nowoczesnej, Watykańskie muzeum Petriano (modele do budowy bazyliki św. Piotra, modele rzeźb, obrazy, mozajki i t. p.), Watykańska Pinakoteka, watykańskie muzea rzeźby starożytnej, etruskie, egipskie, bibliotekę ze zbiorem sprzętów, szat i naczyń liturgicznych, galerję arrasów Rafaela i t. d., nie licząc już słynnych stanc, apartamentów i t. d. — wreszcie Muzeum Laterańskie, obejmujące dział rzeźby starożytnej, sarkofagów starochrześcijańskich i dział etnologiczno-misyjny. Poza tem miałem sposobność zwiedzić otwartą natenczas w Pałacu Sztuk Pięknych Wystawę współczesnej sztuki japońskiej (wyłącznie malarstwo), dalej pierwszą narodową wystawę zwierzęcia w sztuce (w pałacu w ogrodzie zoologicznym), wystawę „Rzymu XVII wieku“ (niezmiernie ciekawy przekrój przez ówczesny artystyczno-kulturalny świat Wiecznego miasta), oraz wystawę dawnego malarstwa hiszpańskiego ze zbiorów prywatnych, urządzoną w Galerji sztuki nowoczesnej.

W ten sposób przedstawiałoby się ogólne zestawienie tego, z czem się w ciągu mojej podróży zapoznałem. Z kolei wypada poświęcić kilka uwag samym muzeom włoskim jako takim, gdyż interesowały mię nietylko ich zabytki, ale także same budynki i wewnętrzne urządzenia. Muzea te mieszczą się przeważnie w budynkach zabytkowych, pochodzących z różnych czasów i tworzących w wielu wypadkach piękne wnętrza. Wnętrza takie przedstawiają się niezwykle ciekawie zwłaszcza wtedy, gdy eksponaty służą tylko do podkreślenia ich pierwotnego charakteru (np. wnętrza zamku św. Anioła w Rzymie). Eksponat nie jest traktowany tutaj jako taki, ale raczej jako część całości (taki mniejwięcej charakter mają u nas zbiory wawelskie). Inny typ przedstawia np. florenckie muzeum narodowe (Bargello), gdzie w budynku średniowiecznym pomieszczono zbiory muzealne w sposób zupełnie prawidłowy i odpowiadający rzeczowym muzealnym wymaganiom, o ile na to oczywiście pozwalały warunki samej budowli, posiadającej sale wprawdzie wielkie, ale w większości źle oświetlone. Co się tyczy oświetlenia, to muzea włoskie naogół przedstawiają się pod tym względem zadowalniająco. Pomimo zabytkowego częstokroć charakteru budynku zdołano rozwiązać ten problem dosyć szczęśliwie. Są jednak wypadki, w których sale tak mało mają światła, że obrazy zwłaszcza tracą tu niemal zupełnie swoje walory (np. niektóre sale galerji nowoczesnej w Palazzo Pesaro w Wenecji).

Ze wszystkich budynków, jakie miałem sposobność oglądać, najlepsze na mnie wrażenie zrobiła Galerja sztuki nowoczesnej w Rzymie, która położeniem swojem wśród parku, jasnym planem, monumentalnym wyglądem zewnętrznym i wewnętrznym, rozłożeniem sal dobrze oświetlonych górnem światłem odpowiada w zupełności swemu celowi. Budynek obejmuje wewnątrz dwa małe ogródki, pełne roślinności i kwiatów.

Co do rozwieszenia obrazów, to w jednych galerjach przeprowadzono je prawidłowo, uwzględniając chronologję, szkoły i zasadę, żeby zanadto nie przeładowywać ściany (np. Uffizi we Florencji, Pinakoteka w Bolonji, Galerja w Wenecji, Pinakoteka watykańska, galerja Borghese w Rzymie), w drugich zaś obrazy są

porozwieszane jakby przypadkowo, bez żadnego systemu i stłoczone na ścianach wysoko ponad sobą, przez co jest uniemożliwione dokładniejsze ich obejrzenie, uwaga zaś patrzącego rozprasza się w wysokim stopniu. Typowym tego rodzaju przykładem jest Galerja Pitti we Florencji, która z drugiej strony wynagradza do pewnego stopnia ten sposób rozwieszenia obrazów wspaniałym dekoracyjnym efektem całości.

Wchodząc teraz w szczegóły urządzeń muzealnych, stwierdzić muszę, że muzea włoskie naogół niżej stoją pod tym względem od niemieckich. Jako jedną z nowości zauważyłem gablotki z tafli szklanych, łączonych tylko na narożach mosiężnemi chwytami, bez specjalnych ram metalowych. W małem Muzeum S. Marco we Florencji, urzadzonem z wielkim smakiem, zwróciły mą uwagę tafle szklane, umieszczone dla ochrony przed nisko wiszącemi obrazami na długich mosiężnych gwoździach. Drobne obrazki artystów nowoczesnych oprawione są np. w Pinakotece bolońskiej całemi grupami w jedno większe, zazwyczaj drewniane passepartout, przez co uniknięto na ścianach zbytniego rozproszenia i stworzono większe jednostki, które śmiało mogą już wisieć obok większych obrazów. Bardzo dodatnio wpływa w galerjach ujęcie ścian w cienkie listwy drewniane, wprowadzające pewien podział i podkreślające tła. W zakresie urządzenia dzieł przemysłu artystycznego panuje słuszna tendencja do umieszczania przedmiotów w gablotach w ten sposób, aby mogły być ze wszystkich stron oglądane.

Specjalnej uwagi godna była wspomniana powyżej wystawa sztuki japońskiej w Rzymie, urządzona na przeciąg kwietnia i maja w Pałacu sztuk pięknych. Wystawiono tutaj w całym szeregu sal 177 „kakemono" i parawanów, malowanych przez współczesnych artystów japońskich. Pomijając już wartość artystyczną tych dzieł, musi się zwrócić uwagę na urządzenie wystawy, wykonane z wielkim nakładem kosztów i pracy. Każda z sal przedstawiała jakby wnętrze japońskiego domu. Właściwe ściany znikły, zasłonięte nowemi, wylepionemi grubym groszkowym papierem o tonach jasnych, ozdobionym w niektórych salach srebrnemi punkcikami czy kwadratami. Szkielet ścian stanowiły ramy z jasnego drzewa, podkreślone czarnemi listwami. Dołem biegł niski cokół, wyłożony japońskiemi matami. Na ścianach oraz w ich wnękach rozwieszono zrzadka pyszne malowidła, a na cokołach ustawiono parawany. Całość urządzenia dawała wrażenie arcydzieła w swoim rodzaju.

Wystawa, poświęcona zwierzęciu w sztuce, miała również kilka sal urządzonych według najnowszych wymagań. Szereg prostych kompartymentów, biegnących równolegle wzdłuż długiego przejścia, robiło miłe wrażenie swą prostą architekturą, pozbawioną wszelkiej pretensjonalności.

Na tem kończę moje sprawozdanie z podróży, nadmieniając, że krótki przeciąg czasu, jaki miałem do dyspozycji, nie pozwolił mi na bliższe zaznajomienie się z organizacją i administracją włoskich muzeów — zwiedzanie bowiem i studjowanie zabytków, z których i tak dużo musiałem pominąć, wypełniało mi całkowicie każdy dzień pobytu we Włoszech.

DR. LUDWIK GRABCZAK.

Sprawozdanie

z działalności M. Ambulatorjum Dentystycznego Szkolnego za rok szkolny 1929/30.

Uchwałą Rady miejskiej z dnia 27 marca b. r. postanowiono powołać do życia w przyszłym roku szkolnym nową placówkę humanitarną Gminy, filję M. Ambulatorjum Dentystycznego Szkolnego w Podgórzu, przeznaczoną dla ubogich dzieci szkolnych Podgórza, Płaszowa, Dąbia, Ludwinowa i Zakrzówka. Przeprowadzone zestawienie statystyczne odnośnie do frekwencji poszczególnych szkół wykazały, że właśnie szkoły na peryferjach miasta najsilniej z usług M. Ambulatorjum dentystycznego korzystają. Decentralizacja więc ambulatorjum stała się już siłą faktu koniecznością, a utworzenie filji w Podgórzu wzmoże ruch ambulatoryjny i stanowić będzie dobrodziejstwo dla dzieci szkolnych dzielnic odległych od centrum miasta, gdzie się obecnie ambulatorjum mieści.

Wobec otwarcia filji ambulatorjum w Podgórzu, Rada miasta stabilizowała dwóch asystentów ambulatorjum i rozszerzyła etat ambulatorjum jeszcze o jedną siłę dla robót zachowawczych, która z otwarciem filji w Podgórzu będzie obsadzoną.

Zamykając osiemnasty rok działalności wśród dzieci szkół powszechnych m. Krakowa zaznaczam, że także dzieci w wieku przedszkolnym, a mianowicie ze Żłóbka miejskiego, korzystały z ambulatorjum; korzystali z niego także starsi pacjenci ze szkół średnich, przeważnie dzieci pracowników Gminy.

Stała przewaga dziewcząt wśród pacjentów i stale wzrastająca przewaga robót zachowawczych (leczenie i plombowanie zębów) nad ekstrakcjami utrzymuje się nadal i jest dobrą zapowiedzią na przyszłość.

Na 1862 wyleczonych i wypełnionych zębów, wyjęto tylko 653 zębów stałych (w tem 47 zapaleń okostnej).

Przeprowadzono kompletną sanację jamy ustnej i uporządkowano w zupełności uzębienie w 1014 wypadkach, a więc u około 50% zgłaszających się dzieci szkolnych.

Odnośnie do badań uzębienia po szkołach, które przeprowadzano stale i systematycznie w godzinach rannych, przebadano w tym roku przeszło 12 tysięcy dzieci w 43 szkołach powszechnych.

Wyniki badań wskazują na stale wzrastający procent zdrowego, względnie uporządkowanego uzębienia, jak również na stale obniżający się procent daleko posuniętej próchnicy zębowej u dzieci w wieku szkolnym.

Należy przytem z uznaniem podkreślić wydatną współpracę Rady szkolnej i Grona nauczycielskiego, wywierających ze swej strony pewnego rodzaju nacisk na podległą im młodzież szkolną.

Rozpatrując frekwencję w ambulatorjum poszczególnych szkół powszechnych, na pierwszem miejscu postawić należy żeńskie szkoły, a mianowicie: im. H. Sienkiewicza, im. Zb. Oleśnickiego, im. św. Bronisławy, im. św. Anny, im. A. Mickiewicza; a ze szkół męskich szkoły: im. Pułaskiego, im. H. Jordana, im. św. Jana Kantego, im. św. Wojciecha, im. Kochanowskiego.

Tak co do frekwencji, jak i co do zdrowego uzębienia przeważają procentowo zawsze szkoły żeńskie.

Odnośnie do innych poradni dentystycznych, do których po badaniach kierowano dzieci szkolne, tylko ambulatorjum dentystyczne Kasy Chorych stało na wysokości swego zadania i pracowało intenzywnie i owocnie, co mogliśmy stwierdzić przy rewizjach uzębienia dzieci po szkołach.

Z nowości, jakie wprowadzono w ubiegłym roku szkolnym w działalności ambulatorjum podnieść należy wykonanie 25 plomb lanych metalowych zamiast plomb plastycznych. Ambulatorjum powoli w miarę sił i środków rozszerza pole działalności także i na dział techniki dentystycznej.

Liczbowe sprawozdanie z działalności Miejskiego Ambulatorjum dentystycznego szkolnego za rok szkolny 1929/30 przedstawia się w następujący sposób:

A. Badanie rewizyjne po szkołach:

1) Zbadano dzieci szkolnych . .	12316	
2) Zdrowe uzębienie posiada . .	3143	(około 26%)
3) Daleko posunięta próchnica zębów.	187	(około 1½%)
4) Nieprawidłowy zgryz posiada	58	
5) Wysłano odezw do rodziców	4005	
6) Przeznaczono do M. Ambulatorjum Dent. Szkolnego . . .	3071	
7) Przeznaczono do ambulatorjum Kasy Chorych	3246	
8) Przeznaczono do ambulatorjum dent. Szpitala Izraelitów . . .	541	
9) Przeznaczono do prywatnej pomocy lekarskiej, względnie do innych poradni dentyst. .	2315	

B. Sprawozdanie z działalności M. Ambulatorjum Dentystycznego Szkolnego przedstawia się następująco:

1) Ogólna liczba pacjentów	2082
2) Chłopców	731
3) Dziewcząt	1351
4) Plomb założono	1862
5) Zaopatrzono zębów (leczenie korzeni) . . .	512
6) Wyleczono zgorzeli miazgi zębowej	53
7) Wyleczono przetok zębowych	23
8) Stałych zębów wyjęto . . . . (w tem 47 zapaleń okostnej).	653
9) Usunięto zębów, względnie pni po zębach mlecznych	2734
10) Zdjęto kamień (osad) zębowy i oczyszczono zęby	25
11) Inne ważniejsze zabiegi dentystyczne	1654
12) Uporządkowano w zupełności uzębienie u pacjentów	1014
13) Ógólna liczba ordynacji	6903

Zwolniono od wpisowego i od wszelkich opłat za zabiegi dentystyczne 1293 najuboższych dzieci szkolnych, a więc prawie 63% ogólnej liczby pacjentów. Z pomocy M. Ambulatorjum Dentystycznego Szkolnego korzystało w ubiegłym roku szkolnym 306 dzieci pracowników Gminy m. Krakowa.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

L. VII. Bp. 96/1930.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. m. Krakowa z dnia 2 czerwca 1930 r. o miejscach do kąpieli w Wiśle.

Na podstawie § 102 lit. d. Statutu dla miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 108 zarządzam, co następuje:

§ 1. Kąpanie się, względnie pławienie i pojenie koni w Wiśle dozwolone jest jedynie w następujących miejscach. Mianowicie:

A. Dla mężczyzn:

a) po prawym brzegu Wisły:

1. od km. 74 do 74·3, t. j. od wapiennika w Dz. XI. do drugiego przepustu w obwałowaniu Wisły (dla wojska),
2. od km. 74·3 do 74·6,
3. od km. 75·1 do 75·3,
4. od km. 76·9 do 77·1,
5. ud km. 79·5 do 79·8 poniżej mostu kolejowego obok stacji Podgórze-Wisła;

b) po lewym brzegu Wisły:

6. od km. 75·2 do 75·4 poniżej skały zwierzynieckiej.

B. Dla kobiet i dzieci:

a) po prawym brzegu Wisły:

7. od km. 76·5 do 76·65 poniżej mostu dębnickiego (obok dawnej willi Rożnowskich) aż do wylotu ujścia z przelewu burzowego.

C. Do pławienia koni:

a) po prawym brzegu Wisły:

1. naprzeciw garbarni w Ludwinowie;

b) po lewym brzegu Wisły:

2. przy folwarku PP. Norbertanek (zjazd z ulicy Księcia Józefa),
3. przy wylocie ulicy Dojazdowej poniżej lewej rampy,
4. przy placu Groble 100 m. poniżej mostu dębnickiego, do czasu rozpoczęcia robót regulacyjnych.

We wszystkich innych wyżej nie wymienionych miejscach kąpać się, ani też poić koni nie wolno.

Miejsca przeznaczone do kąpieli i pojenia koni oznaczono stosownemi napisami zapomocą tablic ustawionych nad brzegami Wisły, a nadto miejsca do kąpieli pływakami rozmieszczonemi w miejscach do kąpieli przeznaczonych. W razie nie oznaczenia miejsc do kąpieli temi pływakami, kąpiel w danym dniu i miejscu jest zakazana.

Kąpiel dozwolona jest przy stanie wody 2·00 m. poniżej 0 na wodowskazie, umieszczonym przy starym drewnianym moście, jedynie w czasie od godziny 7-mej rano do godziny 9-tej wieczorem.

§ 2. Zakazuje się:

a) kąpania się dzieciom i niedorostkom bez nadzoru i opieki,

a) kąpania się bez należytego ubrania kąpielowego.

c) zbliżania się i kąpania mężczyznom w miejscach na kąpiel dla kobiet przeznaczonych,

d) wdrapywania się na mury bulwarowe Wisły, chodzenia po szkarpach Wisły i ich niszczenia, zanieczyszczania brzegów rzeki oraz wrzucania do Wisły kamieni, względnie usuwania kamieni, stanowiących opaski Wisły dla jej regulacji.

e) czerpania w miejscach do kąpieli przeznaczonych piasku i pogłębiania w ten sposób dna rzeki,

f) przepływania łodziami przez miejsca na kąpiel przeznaczone.

§ 3. Przekraczający przepisy niniejszego rozporządzenia karani będą po myśli § 60 ustęp 30 Statutu dla miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Dz. u. i rozp kraj. Nr. 108 przy zastosowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89 grzywnami, ewentualnie karą aresztu zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 365.

Nad przestrzeganiem przepisów tego rozporządzenia czuwać będą organa miejskie, t. j. straż bezpieczeństwa, zorganizowana z personalu Miejskiej Straży pożarnej oraz organa Policji Państwowej.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Prezydent miasta:
w z. *Dr. Piotr Wielgus* w. r.

L. II. 31.636/30.

OGŁOSZENIE.

Magistrat podaje do wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem z dnia 27 maja 1930 Nr. S. F. 1723/2 wyraziło zgodę na pobór na rzecz Gminy miasta Krakowa dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości w r. 1930 w wysokości 100% tego podatku, ustanowionej uchwałą Rady miasta z dnia 17 października 1929 r.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 13 czerwca 1930 r.

L. 129/2 Z. W. 1929.

OGŁOSZENIE

o zmianie przepisów wykonawczych do Ustawy wodociągowej dla m. Krakowa.

Uchwałą Rady miasta z dnia 9 grudnia 1929, zatwierdzoną przez Województwo Krakowskie reskryptem z dnia 13 marca 1930 r. L. Sam. 2849/29 został zmieniony ustęp 2-gi § 35 przepisów wykonawczych do Ustawy wodociągowej dla miasta Krakowa z dnia 12 sierpnia 1899 r. w następującem brzmieniu:

Za połączenia te pobierane będą opłaty w wysokości własnych kosztów z 25% dodatkiem na koszta administracyjne. Przy każdem jednak pierwszem połączeniu wykonywanem dla realności lub zakładu przemysłowego prócz powyższej opłaty zaliczać się będzie tytułem zwrotu połowę kosztów budowy rurociągu ulicznego o średnicy 100 mm i długości frontu danej realności, z tem, że domy do 12 mb. frontu w dzielnicach przyłączonych, a podlegające ustawie o ochronie lokatorów są wolne od tej opłaty. Budynki narożne opłacają należytości od obu frontów.

Kraków, dnia 18 czerwca 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 129/2 Z. W. 1929.

OGŁOSZENIE

o zmianie taryfy opłat wodociągowych dla miasta Krakowa.

Uchwałą Rady miasta z dnia 9 grudnia 1929 r., zatwierdzoną przez Województwo Krakowskie reskryptem z dnia 13 marca 1930 r. L. Sam. 2849/29 został zmieniony ustęp 1-szy III-ciej części taryfy opłat wodociągowych dla miasta Krakowa z dnia 27 marca 1926 r. L. 213/1 Z. W. 1926 r. w następującem brzmieniu:

1. Za otworzenie lub zamknięcie głównego miejskiego kurka przed realnością zaliczać się będzie Zł. 5·00, za próbę i rewizję instalacji pobierane będą opłaty po 1 Zł. od wypływu.

Kraków, dnia 18 czerwca 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 10.164/30. Kraków, dnia 18 czerwca 1930 r.

Podział miasta na okręgi kominiarskie

OBWIESZCZENIE.

Województwo w Krakowie reskryptem z dnia 6 marca 1930 r. L. P. H. 2466/29 zarządziło na podstawie § 16 rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu z 7 grudnia 1927 Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 942 zmianę dotychczasowego podziału miasta Krakowa na 24 okręgi kominiarskie przez wprowadzenie w obrębie wszystkich w skład jego wchodzących obecnie dzielnic **nowego podziału na 25 okręgów kominiarskich** przy równoczesnem ustaleniu dla każdego z nich następujących granic:

I. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Florjańską od Rynku lewą stronę całą, prawą stronę od ul. św. Marka do ul. Pijarskiej, ul. św. Marka lewą stronę całą, prawą stronę do ul. Florjańskiej, od wylotu ul. św. Marka plantami do ul. św. Anny, ulica św. Anny od Rynku stronę prawą całą, Rynek od ul. Florjańskiej, t. j. linja A-B, C-D do ul. św. Anny, Su-

kiennice, Odwach, ul. Szewską, ul. św. Jana, ul. św. Tomasza od pl. Szczepańskiego do ul. Florjańskiej obie strony, ul. Pijarską, ul. Sławkowską, ul. Reformacką, ul. Szczepańską, plac Szczepański, ul. Szpitalną od ul. św. Marka do plant obie strony, plac św. Ducha, ul. św. Krzyża od ul. św. Marka do placu św. Ducha obie strony, ul. Jagiellońską od placu Szczepańskiego do ul. św. Anny obie strony.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Klingowi Janowi.

II. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Florjańską od Rynku stronę prawą do ulicy św. Marka, ul. św. Marka prawą stronę od ul. Florjańskiej do plant, plantami do ul. Grodzkiej, ul. Grodzką lewą stronę od Rynku do ul. Poselskiej i od ul. Podzamcze do placu Bernardyńskiego, plac Bernardyński od ul. Grodzkiej do ul. św. Idziego, ulicę Podzamcze Nr. 1, ul. Senacką Nr. 10, 11, 13, ul Poselską od plant lewą stronę całą, prawą od ul. Grodzkiej do ul. Dominikańskiej, ul. Dominikańską obie strony do plant, od ul. Poselskiej plantami do ul. Franciszkańskiej, ul. Franciszkańską prawą stronę od plant, całą Bracką od placu WW. Świętych prawą stronę do Rynku, Rynek od ul. Brackiej do ul. Florjańskiej (Nr. 4—20), ul. Sienną, plac Marjacki, Mały Rynek, Mikołajską, Na Gródku, ul. św. Krzyża, od ul. Siennej do ul. św. Marka obie strony, ul. Szpitalną od M. Rynku do ul. św. Marka obie strony, ul. św. Tomasza od ul. Florjańskiej do ul. Potockiego obie strony, ul. Stolarską, plac Dominikański, plac WW. Świętych.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Brandysowi Józefowi.

III. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Grodzką prawą stronę od ul. Poselskiej do ul. Podzamcze, Wawel, ul. Powiśle, Aleję Krasińskiego prawą stronę od Wisły do ul. Wolskiej, ul. Wolską od ul. Straszewskiego do Aleji Krasińskiego lewą stronę, ul. Straszewskiego, ul. Poselską lewą stronę od ulicy Grodzkiej do Plant, ul. Senacką od ul. Grodzkiej do ul. Poselskiej obie strony, ul. Kanoniczą, plac św. Magdaleny, ul. Podzamcze (prócz Nr. 1), plac Na Groblach, ul. Tarłowską, ul. Tęczyńską, ul. Zwierzyniecką, ul. Małą, ul. Felicjanek, ul. Retoryka, ul. Bożego Miłosierdzia, ul. Smoleńsk, ul. Wygoda, plac Kossaka.

Okręg ten przydzielił Magistrat wdowie po majstrze kominiarskim: Bemowej Walerji.

IV. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Bracką prawą stronę od Rynku do ul. Franciszkańskiej, ul. Franciszkańską od ul. Brackiej do ul. Straszewskiego stronę prawą, ul. Wolską stronę prawą od ul. Straszewskiego do Aleji Mickiewicza, Aleję Mickiewicza prawą stronę od ul. Wolskiej do ul. Czystej, ul. Krupniczą lewą stronę całą od ulicy Podwale do ul. Loretańskiej i od ul. Garncarskiej prawą stronę od Dolnych Młynów do Aleji Mickiewicza, ul. Dolnych Młynów lewą stronę od ul. Krupniczej do ul. Czystej, ul. Czystą lewą stronę od Dolnych Młynów do Aleji Mickiewicza, ul. Skarbową, ul. Jagiellońską od ul. św. Anny do ul. Olszewskiego obie strony, ul. Olszewskiego, ul. św. Anny lewą stronę całą od Rynku, ul. Loretańską lewą stronę od ul. Krupniczej, prawą od ul. Studenckiej do ul. Jabłonowskiej, ul. Studencką od ulicy Podwale lewą stronę całą, prawą stronę do ul. Loretańskiej, ul. Garncarską od ul. Wolskiej prawą stronę do ul. Studenckiej, lewą stronę całą, ul. Podwale, ul. Gołębią, Rynek Główny od wylotu ul. Brackiej do wylotu ul. Wiślnej, ul. Wiślną całą do Plant obydwie strony.

Okręg ten przydzielił Magistrat wdowie po majstrze kominiarskim: Bąkowskiej Antoninie.

V. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Asnyka lewą stronę od ul. Dunajewskiego całą, ul. Dunajewskiego, ul. Krupniczą prawą stronę do ul. Dolnych Młynów, lewą stronę od ul. Loretańskiej do ul. Garncarskiej, ul Dolnych Młynów prawą stronę od ul. Krupniczej, ul. Piotra Michałowskiego lewą stronę całą od ul. Karmelickiej, prawą stronę od ul. Karmelickiej do ul. Jana Kochanowskiego, ul. Jana Kochanowskiego od ul. Ambrożego Grabowskiego do muru koszar lewą stronę, prawą od ul. Piotra Michałowskiego do muru koszar, ul. Grabowskiego lewą stronę od ul. Karmelickiej do ul. Jana Kochanowskiego, ul. Karmelicką lewą stronę do ul. Grabowskiego, prawą stronę do ul. Siemiradzkiego, ul. Siemiradzkiego od ul. Karmelickiej prawą stronę do ul. Sobieskiego, ul. Sobieskiego lewą stronę od ul. Batorego do ul. Siemiradzkiego, ul. Batorego od ul. Karmelickiej prawą stronę całą, lewą stronę od ul. Sobieskiego, ul. Łobzowską do ul. Garbarskiej lewą stronę do ul. Batorego, prawą stronę do ul. Biskupiej, ul. Garbarską, ul. Kremerowską, ul. Rajską, ul. Szujskiego, ul. Loretańską lewą stronę od ul. Studenckiej do ul. Krupniczej, ul. Studencką od ul. Loretańskiej do ul. Garncarskiej prawą stronę, ul. Garncarską od ul. Studenckiej do ul. Krupniczej prawą stronę.

Okręg ten przydzielił Magistrat wdowie po majstrze kominiarskim: Zatorskiej Zofji.

VI. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Basztową od ul. Długiej do ul. Asnyka, ul. Asnyka prawą stronę do ul. Biskupiej, ul. Biskupią prawą stronę całą, lewą stronę od ul. Krowoderskiej do ul. Asnyka, ul. Łobzowską prawą stronę od ul. Biskupiej, lewą stronę od ul. Batorego do Aleji Słowackiego, ul. Batorego prawą stronę od ul. Łobzowskiej do ul. Sobieskiego, ul. Sobieskiego prawą stronę od ul. Batorego do końca, ul. Siemiradzkiego prawą stronę od ul. Łobzowskiej całą, lewą stronę do ul. Sobieskiego, ul Karmelicką od ul. Siemiradzkiego do Aleji Słowackiego, Aleję Słowackiego od ul. Krowoderskiej do ul. Karmelickiej, ul. Lenartowicza, ul. św. Teresy, plac Słowiański, ul. Krowoderską prawą stronę od ul. Basztowej do ul. Szlak, lewą stronę całą, ul. Szlak prawą stronę od ul. Łobzowskiej do ul. Długiej, lewą stronę do ul. Krowoderskiej, ul. Długą od ul. Basztowej do ul. Szlak lewą stronę.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Niedzielskiemu Tadeuszowi.

VII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Basztową od ul. Długiej do placu Matejki, plac Matejki lewą stronę od ul. Basztowej do ul. św. Fi-

lipa, ul. Kurniki lewą stronę od placu Matejki do ulicy Pawiej, ul. Pawią lewą stronę od ul. Kurniki do końca, ul. Ogrodową, ul. Warszawską od placu Matejki do Koleji prawą stronę, lewą stronę do ul. Montelupich, ul. Montelupich od ul. Warszawskiej do ul. Kamiennej lewą stronę, ul. Kamienną od ul. Montelupich do ulicy Długiej lewą stronę, Al. Słowackiego od ul. Długiej do ul. Krowoderskiej, ul. Krowoderską od ul. Szlak do Al. Słowackiego prawą stronę, ul. Szlak od ul. Krowoderskiej do ul. Warszawskiej lewą stronę, prawą stronę od ul. Długiej do ul. Warszawskiej lewą stronę, prawą stronę od ul. Długiej do ul. Warszawskiej, ul. Długą od ul. Basztowej prawą stronę do końca, lewą stronę od ul. Szlak do Al. Słowackiego, Rynek Kleparski, ul. Krzywą, ul. Krótką, ul. Filipa, ul. Pędzichów, ul. Helclów, ul. Paderewskiego.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Niedzielskiemu Zygmuntowi.

VIII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Lubicz prawą stronę od toru, lewą stronę od ul. Bosackiej do końca, ul. Bosacką od ul. Lubicz do ul. Lubomirskich prawą stronę, ul. Lubomirskich od ul. Bosackiej prawą stronę całą, ul. Mogilską od ul. Kopernika do ul. Lubomirskich lewą stronę, ul. Kopernika od ul. Blich lewą stronę całą, prawą stronę do Nr. 23 włącznie, ul. Blich od ul. Kopernika do ul. Kołłątaja, ul. Kołłątaja od ul. Blich do ul. Łazarza lewą stronę, ul. Strzelecką, ul. Zygmunta Augusta, ul. Kurkową, ul. Rakowicką od ulicy Lubicz do ul. Lubomirskiego obie strony, ul. Topolową, ul. Arjańską, ul. Botaniczną, od ul. Lubicz do ul. Kopernika wzdłuż toru kolejowego, od wylotu ul. Kołłątaja ogrodami szpitalnemi do Ogrodu Botanicznego wyłącznie.

Okręg ten przydzielił Magistrat wdowie po majstrze kominiarskim: Lochowej Anieli.

IX. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Wielopole lewą stronę od ul. A. Potockiego do ul. Morsztynowskiej, ul. Grzegórzecka Nr. 2, ulicę Dwernickiego lewą stronę do ul. Sołtyka, ul. Sołtyka Nr. 1, 2, 3, ul. Blich od ul. Grzegórzeckiej do ul. Kołłątaja, ul. Kopernika od ul. A. Potockiego do ul. Blich obie strony, torem kolejowym do ul. Lubicz, ul. Lubicz od ul. A. Potockiego do toru prawą stronę, lewą stronę do Bosackiej, ul. Bosacką od ul. Lubicz lewą stronę do końca wszystkie budynki kolejowe do wiaduktu warszawskiego, ul. Pawią od ul. Basztowej prawą stronę, całą lewą stronę do ul. Kurniki, ul. Kurniki prawą stronę od placu Matejki do ul. Pawiej, plac Matejki od ul. Basztowej do ul. Kurniki, ul. Basztową od placu Matejki do ul. Pawiej, ul. Zacisze, ul. Radziwiłłowską, ul. Niecałą, ul. Pańską, ul. Zyblikiewicza, ul. Librowszczyzna, ul. Bonerowską, ul. Morsztynowską.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Siemińskiemu Janowi.

X. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul Wielopole od plant prawą stronę do ul. Dietlowskiej, ul. Dietlowską od ul. Stradomskiej do ulicy Wielopole lewą stronę, ul. Stradomską od plant lewą stronę całą, prawą stronę do ul. Koletek, ul. Koletek prawą stronę całą do Wisły, ul. Rybaki do ul. Bernadyńskiej, ul. Bernadyńską, plac Bernadyński od strony Stradomia. ul. Gertrudy, ul. św. Sebastjana obie strony od ul. św. Gertrudy do ul. Dietlowskiej, ul. Zieloną, ul. Jasną, ul. Starowiślną obie strony od plant do ul. Dietlowskiej.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Kałuckiemu Władysławowi.

XI. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Dietlowską od ul. Krakowskiej prawą stronę do końca, od Mostu Grzegórzeckiego torem kolejowym do ul. Miodowej, ul. Halicką do ul. Przemyskiej, ulicę Przemyską od ul. Starowiślnej do ul. Halickiej lewą stronę, ul. Starowiślną od ul. Dietlowskiej do ul. Przemyskiej lewą stronę, prawą stronę od ul. Dietlowskiej do ul. Miodowej, ul. Miodową do ul. Krakowskiej do toru lewą stronę, prawą stronę od ul. Krakowskiej do ul. Jakóba i od ul. Starowiślnej do ul. Halickiej, ul. Krakowską od ul. Dietlowskiej do ul. Rabina Meiselsa lewą stronę, ul. Rabina Meiselsa od ul. Krakowskiej do Nowego Placu lewą stronę, Nowy Plac Nr. 7, 8, 9, 11, Jatka Miejska, ul. Warszauera od ul. Estery do ul. Jakóba lewą stronę, ul. Jakóba od ul. Miodowej do ul. Warszauera prawą stronę, ul. Wrzesińską, ulicę Berka Joselewicza, ul. Sebastjana od ul. Dietlowskiej do ul. Brzozowej obie strony, ul. Brzozową, ul. Podbrzezie, ul. Bożego Ciała od ul. Dietlowskiej do ul. Rabina Meiselsa obie strony, ul. Estery od ul. Miodowej do Nowego Placu obie strony, ul. Rzeszowską.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Rehmanowi Franciszkowi.

XII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Stradomską prawą stronę od Nr. 19 włącznie do ul. Dietlowskiej, ul. Krakowską od ul. Dietlowskiej prawą stronę całą, lewą stronę od ul. Rabina Meiselsa do końca, ul. Józefa od ul. Krakowskiej do ul. Bożego Ciała obie strony ul. Bożego Ciała od ul. Rabina Meiselsa do placu Wolnicy prawą stronę, ul. Wawrzyńca od placu Wolnicy do ul. Gazowej, prawą stronę ul. Gazową od ul. Wawrzyńca do ul. Podgórskiej prawą stronę, ul. Podgórską do ul. Gazowej, wałem Wisły do ul. Koletek, ul. Koletek lewą stronę do Wisły, ul. Agnieszki, ul Dietla od Wisły do ul. Krakowskiej prawą stronę, lewą stronę do ul. Stradomskiej ul. św. Stanisława, ul. Kordeckiego, ul. Orzeszkowej, ul. Augustjańską, ul. Paulińską, ul. św. Katarzyny, ul. Rabina Meiselsa od ul Augustjańskiej, lewą stronę do ul. Krakowskiej prawą stronę do ul. Bożego Ciała, ul. Skałeczną, ul. Węgłową, ul. Piekarską, ul. Skawińską, ul. Wolnicę, ul. Bocheńską, ul. Mostową, ul. Bonifraterską, ul. Trynitarską.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Bergerowi Michałowi.

XIII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Józefa od ulicy Bożego Ciała obie strony do końca, ulicy Bożego Ciała od ulicy Rabina Meiselsa lewą stronę od ul. św. Wawrzyńca, ul. św. Wawrzyńca lewą stronę od ulicy Wolnicy całą, prawą stronę od ul. Gazowej do końca, ul. Gazową od ul. św. Wawrzyńca do ul. Podgórskiej lewą stronę, ul. Podgórską od ul. Gazowej do ul. Halickiej, ul. Ha-

licką od ul. Podgórskiej do ul. Przemyskiej, ul. Przemyską od ul. Starowiślnej do ul. Halickiej prawą stronę, ul. Starowiślną od ul. Miodowej do ul. Podgórskiej prawą stronę, od ul. Przemyskiej do ul. Podgórskiej lewą stronę, ul. Miodową od ul. Jakóba do ul. Starowiślnej (Nr. 33—41), ul. Jakóba od ul. Miodowej lewą stronę całą, prawą stronę od ul. Warszauera do ulicy Józefa, ul. Warszauera od Nowego Placu do ul. Jakóba prawą stronę, ul. Estery od ul. Warszauera do ul. Józefa obie strony, Nowy Plac od ul. Estery do ul. Rabina Meiselsa lewą stronę, ul. Rabina Meiselsa od ulicy Bożego Ciała do Nowego Placu prawą stronę, ul. Nową, ul. Kupa, ul. Izaaka, ul. Wąską, ul. Ciemną, ul. Lewkową, ul. Szeroką, ul. Dajwór, Plac Bawół, ul. Bartosza, ul Naprzejściu, objekta kolejowe od mostu kolejowego do ul. Kopernika.

Na razie nie przydzielony nikomu. Aż do czasu przydzielenia majstra kominiarskiego roboty kominiarskie wykonywane będą przez Zarząd Korporacji majstrów kominiarskich.

XIV. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Kopernika Nr. 25, 27, 29 ul. Mogilską od ul.Kopernika do ul. Piaski prawą stronę, lewą stronę od ul. Osiedle Oficerskie Nr. II do granicy miasta, granicami miasta do Tow. Osiedli Urzędn. włącznie. Osiedle Oficer. Nr. I. II., do ul. Mogilskiej, ul. Piaski od ul. Mogilskiej do ul. Glinianej prawą stronę, ulicę Glinianą od ul. Grzegórzeckiej lewą stronę, ul. Grzegórzecką od ul. Dwernickiego do ul. Glinianej lewą stronę, prawą stronę od toru kolejowego do ul. Rzeźniczej, ul. Rzeźniczą od ul. Grzegórzeckiej do ul. Podgórskiej prawą stronę, ul. Podgórską lewą stronę od toru kolejowego do ul. Rzeźniczej, wzdłuż toru kolejowego do ul. Grzegórzeckiej, ul. Dwernickiego od ul. Grzegórzeckiej do ul. Sołtyka prawą stronę, ul. Sołtyka całą z wyłączeniem Nr. 1, 2 i 3, ul. Kałłątaja od ul Blich prawą stronę całą z wyłączeniem Nr. 1 przedłużeniem ul. Kołłątaja ogrodami szpitala św. Łazarza od Ogrodu Botanicznego włącznie, ul. św. Łazarza do ul. Kołłątaja całą, ul. Wiślisko, ul. Miodową od toru kolejowego do ul. Wiślisko, ul. W. Pola, ul. Chodkiewicza, ul. Prochową, ul. Masarską, ul. ółkiewskiego, ul. Okopy, ul. Chłopickiego, ul. Zaleskiego, ul. Kielecką, ul. Kasprowicza, ul. Moniuszki, ul. Rymarską, ul. Brodowicza.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Petrowi Stanisławowi.

XV. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Podgórską od ul. Rzeźniczej do końca, ulicę Rzeźniczą od ul. Grzegórzeckiej do ul. Podgórskiej lewą stronę całą, ul. Grzegórzecką od ul Rzeźniczej prawą stronę, od ul. Glinianej, lewą stronę do końca, ul. Glinianą od ul. Grzegórzeckiej do ul. Piaski prawą stronę, ul. Piaski od ul. Mogilskiej do ul. Glinianej lewą stronę, ul. Mogilską od ul. Piaski do granicy miasta prawą stronę, granicami miasta do toru kolejowego w Płaszowie, torem kolejowym do ul. Płaszowskiej, ul. Płaszowską od toru kolejowego do końca w stronę ul. Myśliwskiej prawą stronę, lewą stronę od przedłużenia ul. Zabłocie do końca w stronę ul. Myśliwskiej, ul. Zabłocie od ul. Płaszowskiej do ul. Dekerta prawą stronę, ul. Dekerta do ul. Niewiadomej prawą stronę, ul. Gęsią, ul. Wandy, ul. Pasterską, ul. Fabryczną, ul. Miedzianą, ul. Opłotki, ul. Wiązową, ul. Kruczą, ul. Jachowicza, ul. Niepołomską. ul. Wieczystą, ul. Czyżyńską, ul. Ojcowską, ul. Kosynierów, ul. Cystersów, ul. Barakową, plac Błonie = Brzeszcz, ul. Rzeczysko, ul. Sierpową, ul. Zajęczą, ul. Krzywdę, ul Sarmacką, ul. Gromadzką, ul. Wodną, ul. Wiejską, ul. Rybitwy, ul. Koszykarską, ul. Saską, ul. Przewóz, ul. Myśliwską, ul. Gumniska, ul. Lasówkę, ul. Zadworze, ul Golibówka, roboty kolejowe na terenie rewiru (stacja Płaszów-Kraków, Grzegórzki-Kraków).

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Białczyńskiemu Stanisławowi.

XVI. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Swoszowicką lewą stronę całą od ul. Za Torem, ul. Za Torem całą, ul. Kolejową lewą stronę całą od ul. Wielickiej, ul. Lwowską lewą stronę od ul. Salinarnej do końca, ul. Salinarną prawą stronę całą od ul. Lwowskiej, ul. Na Zjeździe prawą stronę całą od ul. Salinarnej, ul. Niewiadomą wzdłuż Wisły do ulicy Dekerta, ul. Dekerta prawą stronę całą od ul. Niewiadomej, lewą stronę od ul. Zabłocie do toru kolejowego, ul. Zabłocie lewą stronę do ul. Dekerta, prawą stronę całą do ul. Płaszowskiej, ul Płaszowską od ul. Dekerta do ul. Wielickiej prawa strona, lewa strona od toru kolejowego do ul. Wielickiej, ul. Prokocimską do granicy miasta, ul. Dworcową, ul. Wodną od ul. Wielickiej do ul. Prokocimskiej, ul. Mały Wiedeń, ul. Wielicką, prawa strona od ul. Kolejowej do granicy miasta, lewa strona cała do granicy miasta, ul. Tarnowskiego. ul. św. Kingi, ul. Hetmańską, ul. Dąbrowskiego, ulicę Traugutta, ul. Dąbrówki, ul. Janowa Wola, ul. Kącik, ul. Przemysłową, ul. Romanowicza, ul. Lipową. ul. Wałową, ul. Na Dołach, ul. Niwy, ul. Robotniczą, ulicę Zamkniętą, ul. Lanckorońską plac Przystanek, ul. Ludową, ul. Wapienną, ul. Jerozolimską, ul. Abrahama, Aleja Marjewskiego, Aleja pod Kopcem.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Fischerowi Ferdynandowi.

XVII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Wadowicką od ul. Kalwaryjskiej lewą stronę do końca, ul. Kalwaryjską do Rynku Podgórskiego lewą stronę do końca, Rynek Podgórski od Nr. 1 do 10 ulicą Lwowską od Rynku prawą stronę do końca, ul. Wielicką od Rynku do ul. Kolejowej stronę prawą, ul. Kolejową prawą stronę od ul. Wielickiej, torem kolejowym do ul. Swoszowickiej, ul. Swoszowicką od ul. Za Torem prawą stronę do końca, ul. Bonarka, ul. Łagiewnicką, ul. Czarną, ul Czyżowską, ul. Konopnickiej od Kalwaryjskiej na południe obie strony, ul. Przełęcz Łagiewnicką, ul. Podskale, ul. Śliską, ulicę Redemptorystów, ul. Zamojskiego, ul. Krzemionki, ulicę Smolki, ul. Stromą, ul. Warneńczyka, obie strony od ul. Kalwaryjskiej do ul. Zamojskiego, ul. Rękawka, ul. Węgierską, ul. Krakusa, ul. św. Benedykta, ul. Czarnieckiego, obie strony od ul Lwowskiej do ul. Rękawki, ul. Szkolną, ul. Na Zbóju, ul. Parkową, Plac Lasoty, ul. Widok, ul. Głęboką, ul. Zakopiańską, ulicę Puszkarską, ul. Cmentarną, Aleje Dębowskiego.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Plebańczykowi Marjanowi (jun.).

XVIII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Spiską do ul. Barskiej stronę prawą, ul. Wadowicką od ul. Kalwaryjskiej do końca stronę prawą, ul. Kalwaryjską od Rynku Podgórskiego stronę prawą, Rynek Podgórski od Nr. 11 do 15, ul. Lwowską od Rynku lewą stronę do końca, ul. Salinarną od ulicy Lwowskiej lewą stronę do końca, ul. Na Zjeździe od Placu Zgody lewą stronę do końca, ul. Nadwiślańską, Plac Zgody od Salinarnej do ul. Na Zjeździe, lewą stronę, ul. Solną, ul. Targową, ul. Józefińską, ul. Krakusa od ul. Lwowskiej do Wisły obie strony, ul. Wita Stwosza, ul. Młynarską, ul. Węgierską od ul. Lwowskiej do ul. Józefińskiej obie strony, ul. Brodzińskiego, ul. Przy Moście, ul. Staromostową, ul. Celną, ul. Sokolską, ul. Rejtana, Plac Serkowskiego, ul. Legjonów od Kalwaryjskiej do Wisły obie strony, ul. Warneńczyka od ul. Kalwaryjskiej do Wisły obie strony, ul. Długosza, ul. Smolki od ul. Kalwaryjskiej do ul. Krasickiego obie strony, ul Krasickiego, ul. Konopnickiej od ul. Kalwaryjskiej do ul. Krasickiego obie strony, ul. Rydlówka do rzeki Wilgi, Aleje Skrzyńskiego, ul. Rzemieślnicza.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Pałce Michałowi.

XIX. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Spiską lewą stronę do ul. Barskiej, Al. Krasickiego od ul. Spiskiej w linji regulac. do Rydlówki, prawą stronę ul. Rydlówki od ul. Krasickiego do Wilgi prawą stroną rzeką Wilgą do granicy miasta, granicą miasta do Wisły, ul. Tyniecką z wyłączeniem Nr. 1, Rynek Dębnicki od ul. Tynieckiej prawą stronę do ul. Różanej, ul. Różaną od Rynku Dębnickiego do ul. Pułaskiego strona prawa, ul. Pułaskiego lewa strona cała, prawa strona od ul. Różanej do ul. Skwerowej, ul. Barska prawa strona cała od ul. Puławskiego, lewa od ul. Ks. Marka do ul. Zatorskiej, ul. Ks. Marka prawą stronę do Wisły, ul Czarodziejską, ul. Pychowicką, ul. Szwedzką, ul. Do Groty, ul. Zagrody, ul. Polną, ul. Harcerską, ul. Zielną, ul. Selezjańską, ul. Twardowskiego, ul. Wyłom, ul. św. Jacka, ul. Kobierzyńską, ul. Ceglarską, ul. Na Rozdrożu, ul. Boczną, ul. Kapelanka, ul. Dworską, ul. Czackiego, ul. Ludwinowską, ul. Orawską, ul. Hetmańską, ul. Turecką, ul. Zatorską, ul. Swoboda, ul. Wilga, ul. Wróbla, ul. Mieszczańską, ul. Bzową, ul. Dębową, ul. Wygraną, ul. M. Konopnickiej od ul. Twardowskiego do Aleji Krasickiego obie strony, ul. Kilińskiego, ul. Wasilewskiego, ul. Konfederacką, ul. Skwerową, ul. Polną.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Grabowskiemu Władysławowi.

XX. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Aleję Krasińskiego od ul. Kościuszki lewą stronę, Aleja 3 Maja lewą stronę wejścia do Parku Jordana, przecięcie od wejścia do Parku Jordana do wylotu ul. Kraszewskiego, ul. Kraszewskiego prawa strona od ul. Senatorskiej, ul. Senatorska prawa strona od ul. Łowieckiej do ul. Kraszewskiego, ul. Lelewela prawa strona cała od ul. Kościuszki, ul. Jaskółczą, lewa strona od ul. Kościuszki, Rynek Dębnicki, od lu. Madalińskiego do ul. Tynieckiej (Nr. 1 do 5) i od ul. Madalińskiego do ul. Różanej (Nr. 12 do 15), ul. Różaną lewa strona od Rynku Dębnickiego, ul. Pułaskiego lewa strona do ul. Barskiej, ul. Barska od ul. Madalińskiego do ul. Pułaskiego prawa strona, lewa strona do ul. Ks. Marka, ul. Ks. Marka lewa od ul. Barskiej, ul. Klonowa lewa strona do Wału, ul. Rybacką, ulicę Sandomierską, ul. Zamkową, ul. Konopnickiej od mostu do ul. Barskiej, ul. Madalińskiego, ul. Powroźniczą, ul. Zduńską, ul. Kościuszki lewą stronę do ul. Jaskółczej prawą stronę do ul. Lelewela, ul. Morawskiego, ul. Syrokomli, ul. Smoleńską obie strony od Aleji Krasińskiego do końca, ul. Ujejskiego, ul. Włóczków, ul. Tatarską, ul. Łowiecką, ul. Filarecką, ul. Tyniecką Nr. 1.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Tarnawskiemu Józefowi.

XXI Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje;

Ul. Lelewela lewą stronę do ul. Senatorskiej, ul. Senatorską od ul. Lelewela stronę lewą całą, stronę prawą od ul. Kraszewskiego do ul. Kasztelańskiej, ul. Kraszewskiego lewą stronę całą do ul. Senatorskiej, od wylotu ul. Kraszewskiego przez Błonia lewą stronę do Aleji 3 Maja, lewa strona Aleji 3 Maja od wejścia do Parku Jordana do ul. Piastowskiej, ul. Piastowska od Al. 3 Maja do Wału, prawym (brzegiem) wałem Rudawy do granicy miasta, granicą miasta do Wisły, lewym brzegiem Wisły do ul. Jaskółczej, ul. Jaskółczą od ul. Kościuszki prawą stronę, ul. Kościuszki prawą stronę od ul. Lelewela lewą stronę od ul. Jaskółczej do końca, ul. Flisacką, ul. Słoneczną, ul. Salwatorską, ul. Kasztelańską, ul. Emaus, ul. Król. Jadwigi, ul. Przegon, ul. Drożynę, ul. Spadzistą, ul. Malczewskiego, ul. Zaścianek. ul. św. Bronisławy, ul. Anczyca, ul. Gontynę, ul. Ks. Józefa, ul. Kamedulską.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Kaczmarczykowi Wincentemu.

XXII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Al 3 Maja prawą stronę całą, ul. Piastowską od Al. 3 Maja prawą stronę do ul. J. Lea lewą stronę całą, lewym wałem Rudawy do granicy miasta, ul. Karmelicką od ul. Grabowskiego do Al. Mickiewicza lewą stronę, ul. J. Lea od ul. Mickiewicza do granicy miasta lewą stronę, ul. Grabowskiego od ul. Karmelickiej do ul. J. Kochanowskiego prawą stronę, ul. Kochanowskiego od ul. P. Michałowskiego do Al. Mickiewicza lewą stronę, od ul. Grabowskiego do Al. Mickiewicza stronę prawą, ul. Dolnych Młynów od ul. Czystej do ul. Czarnowiejskiej lewą stroną, Al. Mickiewicza od ul. Czystej do ul. Karmelickiej prawą stronę, lewą stronę całą, ul. Czystą prawą stronę od Dolnych Młynów do Al. Mickiewicza, ul. Czarnowiejską, ul. Konarskiego, ul. Chopina, ul. Urzędniczą, ul. Miechowską, ul. Chocimską, ul. Misjonarską, ul. Reymonta, ul. Kawiory, ul. Gramatyki, ul. Rolniczą, ul. Mydlnicką.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Karelusowi Janowi.

XXIII. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Al. Słowackiego od wylotu ul. Karmelickiej do ul. Mazowieckiej stronę lewą, ul. Mazowiecką do ulicy Wojskowej stronę lewą, ul. Wojskową stronę lewą ty-

łami koszar H. Czarneckiego do granicy miasta, granicami miasta do ul. Juljusza Lea, ul. J. Lea od Aleji Słowackiego prawą stronę do końca, ul. Łobzowską obie strony od Al. Słowackiego do końca, ul. Kościelną, ul. Sienkiewicza Al Grottgera, ul. Łęczycką, ul. Wyspiańskiego, Plac Kazimierza Wielkiego, ul. Pomorską, ul. Ruską, ul. Józefitów, ul. Wybickiego, ulicę Kazimierza Wielkiego, ul. Kujawską, ul. Rzeczną, ulicę Racławicką, obie strony od ul. Kazimierza Wielkiego do ul. Mazowieckiej, ul. Nowowiejską, ul. Gnieźnieńską, ul. Obopólną, ul. Podchorążych, ul. Jadwigi z Łobzowa, ul. Bronowicką, ul. Głowackiego, ul. Przeskok, ulicę Łączną, ul. Zakątek.

Okręg ten przydzielił Magistrat wdowie po majstrze kominiarskim: Slusarzowej Annie.

XXIV. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Prądnicką od Al. Słowackiego lewą stronę całą, Al. Słowackiego od ul. Prądnickiej do ul. Mazowieckiej, strona prawa, ul. Mazowiecką prawą stronę całą, lewą stronę od ul. Wojskowej do ul. Wrocławskiej, granicami miasta od ul. Wrocławskiej do ulicy Prądnickiej, ul. Sląską, ul. Lubelską, ul. Litewską, ul. Wrocławską, ul. J. Friedleina, ul. Łokietka, ul. Słomnicką, ul. Cieszyńską, ul Świętokrzyską, ul. Obożną, ul. Wójtowską, ul. Warzywną, ul. Poznańską, ul. Swistackiego, ul. Kmiecią, ul. Racławicką od ul. Mazowieckiej do końca obie strony, ul. Zbożową, ul. Składową, roboty kolejowe od ul. Prądnickiej do granic miasta.

Okręg ten przydzielił Magistrat majstrowi kominiarskiemu: Franczakowi Feliksowi.

XXV. Okręg kominiarski w Krakowie obejmuje:

Ul. Lubomirskiego od ul. Bosackiej lewą stronę całą, ul Rakowicką od ul. Lubomirskiego obie strony do granic miasta, granicami miasta do ul. Prądnickiej, ul. Prądnicką prawą stronę całą od ul. Kamiennej, ul. Kamienną od ul. Prądnickiej lewą stronę całą, prawą stronę od ul. Lubomirskich do ul. Warszawskiej, ulicę Montelupich od ul. Kamiennej lewą stronę do ul. Warszawskiej, ul. Warszawską od ul. Montelupich do toru kolejowego lewą stronę całą, ul. Wjazd, Zakłady wojskowe do ul. Lubomirskiego, ul. Olszańską, ul. Możrzewiową, ul. Olszową, ul. Prandoty, ul. Kątową, ul. delazną, ul. Murowaną, ul. Królewską, ul. Będzińską, ul. Towarową, ul. Wileńską, ul. Duchacką, ul. Celarowską, ul. Wiśniową, ul. Sadową, ul. Żytnią, ul. Czerwoną, ul. Żmujdzką, roboty kolejowe od wiaduktu warszawskiego do ul. Prądnickiej włącznie.

Okręg ten przydzielił Magistrat wdowie po majstrze kominiarskim: Nowakowej Annie.

Powyższy podział miasta na 25 okręgów kominiarskich wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1930 r. Z dniem tym roboty kominiarskie w danym okręgu kominiarskim wykonywać może tylko ten majster kominiarski, który dla danego okręgu został przez Magistrat przydzielony. W wypadku nagłej potrzeby może być jednak majster kominiarski powołany do wykonywania robót także poza granicami swego okręgu

Magistrat stoł król. miasta Krakowa.

Prezydent miasta:

w. z. *Dr. Schneider Ludwik* m. p.

L. VII. 161/1930.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. m. Krakowa z dnia 23 czerwca 1930 r. w sprawie zmiany brzmienia §§ 91 i 109 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/927.

Na podstawie § 102 lit. a) Statutu dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108 podaję niniejszem do powszechnej wiadomości rozporządzenie Wojewody Krakowskiego z dnia 12 maja 1930 r. L. B. 30, Bezp. z 1929 r. o zmianie brzmienia §§ 91 i 109 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/927.

Rozporządzenie to brzmi:

Rozporządzenie Wojewody Krakowskiego

z dnia 12 maja 1930 r. w sprawie zmiany przepisów o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie.

Na zasadzie przepisów §§ 3, 4 i 33 Rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1924 Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 611, regulującego używanie i ochronę dróg oraz §§ 37, 38 i 54 Rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 27 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 396 o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych — zarządzam, co następuje:

§ 1.

W „Przepisach o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w stoł. król. mieście Krakowie z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/27 ogłoszonych w Dzienniku Rozporządzeń Magistratu Krakowskiego z dnia 30 czerwca 1927 r. Nr. 6, a ostatnio również w Dzienniku Urzędowym Województwa Krakowskiego z dnia 15 lipca 1927 r. Nr. 5 wprowadza się następujące zmiany:

1) § 91 otrzymuje brzmienie:

Stan uprzęży i podkuwanie koni.

Uprząż ma znajdować się w należytym stanie tak, aby zawsze umożliwiała sprawne kierowanie zaprzęgiem.

Konie w zaprzęgu mają być okiełzane.

Konie mają być odpowiednio podkute, bez wystających ostrych części, niszczących twardą nawierzchnię dróg.

W porze letniej, tj. od 1 kwietnia do 15 listopada nie wolno używać podków z ostremi zębcami (gryfami), ostremi ocylami lub wystającemi gwoździami, natomiast należy używać podków pantoflowych, tj. zupełnie gładkich, mogą zaś być również używane podkowy zwykłe letnie z ocylami tępemi, trójkątnemi, względnie kwadratowemi.

W porze zimowej, tj. od 16 listopada do 31 marca nie wolno używać podków z ocylami ostremi tzw. spiczastemi i gwoździami ostremi, wystającemi, natomiast można używać podków z ocylami tępemi w kształcie litery „H“ (hacylami) lub z tępemi ocylami kwadratowemi, względnie trójkątnemi i z zębcami (gryfami).

2) § 109 otrzymuje brzmienie:

Szybkość jazdy samochodów osobowych, ciężarowych i autobusów.

Szybkość jazdy osobowych pojazdów mechanicznych w Dzieln. I, VII i VIII nie może przekraczać 25 km na godzinę, poza temi ulicami 40 km na godzinę.

Szybkość jazdy ciężarowych pojazdów mechanicznych na drążonych obręczach gumowych i autobusów w obrębie Dzieln. I, VII i VIII nie może przekraczać 15 km na godzinę, a poza temi dzielnicami 25 km na godzinę, szybkość zaś ciężarowych pojazdów mechanicznych o pełnych obręczach gumowych nie może przekraczać 10 km na godzinę w obrębie całego miasta.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewoda:
Dr. Kwaśniewski m. p.

Powyższe rozporządzenie weszło w życie z dniem 16 maja 1930 r.

Wzywam do ścisłego przestrzegania przepisów w rozporządzeniu tem zawartych.

Przekroczenia tego rozporządzenia karane będą grzywnami lub aresztem albo obu temi karami łącznie, a to po myśli postanowień art. 21 i 21 a) ustawy z dnia 7 października 1921 r. Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 656, w brzmieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 151.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w miesiącu czerwcu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Edward Kleszczyński	przebudowa portalu sklepowego	Rynek Gł. 26 lsp. 20	arch. Strojek Stefan	2479/30 19/5
Honorata Jachimska	przebudowa ustępów na klozety spłukiwane	Pijarska 21 lsp. 371	arch. Paciorkowski L.	8599/20 14/5
Hugo Ripper	zewn. adapt. na parterze oraz założenie szachtów świetlnych	św. Jana 18 lsp. 297	inż. Rudolf Hand i arch. Eintracht J.	1857/30 14/5
Dr. Teichman Aleksander	przebudowa portalu sklepowego	Grodzka 59 lsp. 109	arch. Torbe B.	1181/30 17/5
Fma Perlberger i Szenker	przebudowa portalu sklepowego	Grodzka 48 lsp. 75	bud. Grodziński E.	1184/30 17/5
Wajda Wincenty	wewn. przeróbki na 2-gim piętrze oraz budowa pracowni malarskiej	św. Tomasza 6 lsp. 251	arch. Bereta Józef	2279/30 14/5
Lipoński Włodzimierz	przebudowa portalu sklepowego	Florjańska 45 lsp. 365	arch. Mączyński Franciszek	2605/30 14/6
Fma Wiśniewscy i Ska	przeróbka portalu sklepowego	Florjańska 15 lsp. 350	arch. Wł. Stupnicki	1478/30 20/6

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. I.				
Dom Bankowy H. Ripper i Ska	plan dodatk. na budowę 3-piętr oficyny	św. Jana 18 lsp. 297	arch. Eintracht i inż. Hand Rudolf	3456/30 21/6
Anna Schneider	budowa parterowego kiosku	u wylotu ul. Sławkowskiej	Rock Łazarz	2435/30 14/5
Zarząd Zboru Ewangelickiego	przebud. podwórzowej klatki schodowej	Grodzka 62 lsp. 80	arch. Dostal Antoni	2806/30 6 6
Władysław i Honorata Gibaszewscy	przebudowa portalu sklepowego	Florjańska 1 lsp. 343	arch. Kryłoszański Stanisław	2849/30 27/5
Ignacy Gruszecki	przebudowa okien wystawowych	św. Marka 19 lsp. 333	arch. Kryłowski Józef	1136/30 30/5
Dz. III.				
S. i A. Schajerowie	budowa 4-piętr. domu	Plac Groble 16 l. kat. 168/3	arch. Jonkler Sal.	2284/30 21/5
Róża Finderowa	budowa 4-piętr. domu	Zwierzyniecka 14 lsp. 32	bud. Dostal Antoni	2983/30 28 5
Gustaw Krasuski	przebudowa portalu sklepowego	Zwierzyniecka 29 lsp. 45	arch. Baum S.	1163/30 30/5
Konwent SS. Felicjanek	budowa ogrodzenia murowanego	Smoleńsk	arch. Stadnicki Roman	3626/30 18/6
Dz. IV.				
Janina Morawska	przebudowa wychodków na spłukiwane	Al. Mickiewicza 15 lsp. 435	Franc. Chlipalski	2488/30 13/5
Żarząd Fundacji ś. p. Wędrychowskich	przebud. bramy wjazdowej na portal sklepowy	Straszewskiego 24 lsp. 394	arch. Bujak Edward	2643/30 27/5
Marja Popielowa	powiększenie i zadaszenie ganku	Basztowa 3 lsp. 121	inż. Krzyżanowski Wacław	2498/30 30/5
Marja Golcowa	przebudowa wychodków	Al. Mickiewicza 53 lsp. 434	arch. Paciorkowski Ludwik	2489/30 18/5
Marja Ostrzeszewicz	plan dodatk. nadbudowy 4-go piętra	Al. Mickiewicza 45 lsp. 438	arch. Stupnicki Wład.	2807/30 13/6
Smagowicz Stanisław	budowa ustępów spłukiwanych	Rajska 4 lsp. 307	arch. Paciorkowski Ludwik	2828/30 12/6

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. V.		
Piotr Guzikowski	nadbud. 3 go piętra	Szlak 33 lsp. 207	arch. Paciorkowski Ludwik	391/30 15/5
Jakób i Klara Stworzewiczowie	przebud. parter. oficyny i dobud. 2 ubikacyj	Długa 56 lsp. 24	arch. Goldberger Izydor	3210/30 2/6
		Dz. VII.		
Artur Wohl	budowa 4-piętrow. domu z ofic. oraz 6-piętr. domu środk. z 6-piętr. oficynami	Zielona 24-26	inż. Wexner	2033/30 21/5
Klasztor SS. Urszulauek	budowa 3-piętr. domu z 4-tem p. od podwórza	Starowiślna 3 lsp. 123	arch. Hoffman T.	2288/30 21/6
		Dz. VIII.		
Mekler Lewek	plan dodatk. nadbudowy 3-go piętra	Kupa 2 lsp. 137	inż. Wexner S.	515/30 28/3
Stow. rękodzielników żydowskich (Schomer Umonium)	plan dodatk. nadbudowy 2 go i 3-go piętra budynku frontowego i lewej oficyny	Podbrzezie 6 lsp. 311	arch. Bernard Birkenfeld	356/30 15/5
Alter Rappaport	plan dodatk. na wewn. zmiany przy budowie 4-ro piętr. domu narożnego	róg Starowiślnej i św. Wawrzyńca	arch. Jonkler S.	1644/30 13/5
Dr. Józef i Szarlotta Pflasterowie	plan dodatk. nadbudowy 3-go piętra	Bocheńska 5 lsp. 370	inż. Prokesch Z.	1757/30 4/6
Teofil Scheinerman	nadbud. 3-go piętra	Jakóba i Warschauera lsp. 176	arch. Czunko Adam	1277/30 13/5
Maurycy Diamant	przebud. parter. oficyny na stajnie	Skawińska 11 lsp. 41	bud. Menasche Karol	2600/30 22/5
Kempler Salomon	budowa klozetu z umywalnią	Dietlowska 48 lsp. 44	arch. Jonkler S.	2685/30 6/6
Hirsch i Ryfka Sybirscy	budowa 4-ro piętr. oficyny lewej	Kordeckiego l. kat. 392/68	inż. Prokesch Z.	2678/30 6/6
Hirsch i Ryfka Sybirscy	budowa 4-ro piętr. domu front. i oficyny prawej	Kordeckiego l. kat. 392/67	inż. Prokesch Z.	2602/30 6/6
Emil Stein	przebudowa ustępów na klozety spłukiwane	Starowiślna 42 lsp. 455	arch. Izydor Goldberger	2460/30 6/6
Mendel i Hirsch Pancerowie	budowa 4-ro piętr. domu front.	Paulińska 18 lwh. 563	bud. Feniger Leon	1448/30 4/6

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. VIII.				
Stow. Talmud Thora	plany na przysklepienie sieni przejazdowej	Estery 6 lsp. 445	inż. Prokesch Z.	2107/30 6/6
Regina Duklerowa	przebudowa ustępów na klozety	Krakowska 5 lsp. 79	arch. Stupnicki Wł.	1994/30 4/6
Dz. IX.				
Klub Sportowy „Garbarnia“	dobudowa izby i ustępów	Barska 73	arch. Skawiński Edward	2681/30 19/5
Paweł Nowak	budowa 1 p. schodów i ustępów	Wilga 16	inż. Mehl S.	3241/30 30/5
Dz. X.				
Marja Bednarz	budowa 1-piętr. domu i komórek	Kobierzyńska 85 lsp. 564	arch. Paciorkowski L.	2587/30 19/5
Jan Wierzba	budowa 2 ubikacyj poddasza i 2 p. od tyłu	Twardowskiego 51 lsp. 148	arch. Bujak Edward	2975/30 20 5
Adam i Marja Żmudzińscy	dobudowa 1-piętrowa	Twardowskiego 33 lwh. 543/601	inż. Stobiecki Jan	3199/30 12/6
Andrzej Iwaszko	budowa oficyn i poddasza	Kapelanka 31 lsp. 91	arch. Kryłoszański Stanisław	2778/30 5/6
Jan Wierzba	nadbudowa 1-go piętra i poddasza	Tarnowskiego 51 lsp. 148	arch. Bujak Edward	787/30 9/4
Dz. XI.				
Leon i Sabina Nassowie	budowa domu przyziemnego	Barska 4 lwh. 228	arch. Artur Brenner	2523/30 25/5
Julja Bielawska	budowa ustępów	Barska 29 lsp. 150	arch. Kryłoszański Stanisław	2775/30 26/5
Maurycy Allerhand	nadbud. 2-go piętra	Madalińskiego 8 lsp. 140	inż. Gliński T. i inż. Kramarski Alfred	2495/30 22/5
Marja Bandurska	zmiany przy bud. 4-ro p. domu (plan dodatk.)	Barska 39 lsp. 109	arch. Bandurski Roman	2898/30 26/5
Lubin Piotrowski	budowa izb w poddaszu	Konfederacka 27 lsp. 293	arch. Bandurski Roman	2832/30 6/6
Józef Małecki	budowa parter. oficyny (plan dodatk.)	Skwerowa 32 lsp. 9	bud. Gall z Białej	3145/30 20/6

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XII.		
Katarzyna Smajkowa	przebudowa szopy na mieszkanie	Prywatna 5 lsp. 162	arch. Czunko Adam	2852/30 21/5
Eugenja Ramwidowa	budowa 3-piętr. domu	Salwatorska i Kraszewskiego l. kat. 1796	arch. Paciorkowski Ludwik	3213/30 11/6
		Dz. XIII.		
Józef Kozera	budowa stodoły, stajni i gnojownika	Król. Jadwigi 35 lsp. 109	bud. Wilczyński Kaz.	1652/30 21/5
Antonina Pacińska	budowa szopy na narzędzia	Król. Jadwigi 82 lsp. 161	Zygmunt Paciński	2608/30 27/5
Marja Misonowa	budowa parter. domu	Król. Jadwigi 184 lsp. 314	bud. Brenner Artur	3230/30 23/6
		Dz. XIV.		
Franciszek Lorczak	budowa ogrodzenia i szopy	Mydlnicka l. kat. 315/5	arch. Paciorkowski L.	1759/30 26/5
Gmina m. Krakowa	budowa zachod. skrzydła miej. domu wycieczkowego	Oleandry	inż Kreisler Edward	3101/30 12/6
		Dz. XV.		
Roman Ferek	budowa 2-piętr. domu	Kujawska 23 lwh. 351	arch. Warczewski Władysław	1575/30 13/5
Aniela Rościsławska i Petronela Oszowska	nadbud. 1-go piętra	Misjonarska 19 lsp. 161	arch. Adam Ślęzak	2371/30 14/5
Łukasz Łysiak	budowa komórek	Racławicka 2 lsp. 83	Tomasz Bujas	3366/30 16/6
Bolesław Wachel	bud. 1 izby na poddaszu	K. Wielkiego 85 lsp. 19	arch. Kryłoszański Stanisław	3165/30 12/6
Helena Gocowa	nadbud. 2-go i 3-go piętra	K. Wielkiego 89 lsp. 291	arch. Skawiński Edward	3204/30 13/6
		Dz. XVI.		
Stefan Buczak	bud. parter. domu z poddaszem (plan dodatkowy)	Jadwigi z Łobzowa 19 lsp. 171	arch. Paciorkowski L.	2827/30 30/5
Ludwik Klimczyk	budowa 1-piętr. domu z poddaszem (plan dodatkowy)	Obopólna l. kat. 333/1, 334/1, 334/2, 335/1	arch. Szufa Zygm.	3178/30 13/6

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XVI.				
Bolesław Lipanowicz	dobudowa części domu i nadbudowa 1 go p.	Obopólna 16 lsp. 150	arch. Szufa Zygm.	1802/30 20/6
Dz. XVII.				
Fma Uderski i Ska	budowa parter. garażu z izbą dla szofera	Al. Słowackiego 60	inż. Siódmak Adolf	1382/30 5/4
Stanisław i Agnieszka Prochalowie	budowa izby na poddaszu (plan dodatk.)	ul. Pod Fortem 15 lsp. 388	arch. Paciorkowski	3117/30 28/5
Zofja i Stanisław Grabczakowie	budowa 2-piętr. domu i parter. garażu	Prądnicka l. kat. 1380, lwh. 840	inż. Jan Stobiecki	1689/30 17/5
Jan Hilfstein	budowa prowizorycznego parter. kiosku	Mazowiecka 130	arch. Szufa Zygm.	2396/30 19/5
Wojciech Konik	budowa 1-piętr. domu	Mazowiecka 114 l. kat. 385	arch. Szufa Zygm.	1083/30 7/5
Maurycy Kanarek	budowa magazynów w podwórzu	Mazowiecka 35	arch. Paciorkowski L.	3027/30 4/6
Franciszek Dymek	adaptacje budynku front. i dobudowa stajni	Mazowiecka 88 lsp. 28	arch. Paciorkowski L.	3206/30 26/5
Zarząd Firmy „Jedność“ Spółdzielnia roln.-handl.	budowa nowego wychodka	Zbożowa 2	Antoni Jakubek	3372/30 4/6
Franciszek Czapik	przebud. szopy prowiz. na mieszkanie 2-izbowe	Ks. Siemaszki 27 lsp. 338	arch. Leon Feniger	3487/30 18/6
Dz. XVIII.				
Antonina Mitkowa	dobudowa domu parter. drewnianego	Celarowska 4 lsp. 120	arch. Mitka Józef	1651/30 17/5
Aleksandra i Józef Jelonkowie	dokonane zmiany w rozmieszczeniu ubikacyj na part., I. p. i poddaszu	Kasprowicza 19 lsp. 130	inż. Stobiecki Jan	2991/30 5/6
Jachelta Scheuerman	dodatkowe zmiany w domu parterowym	Żmujdzka 16 lsp. 153	arch. Karwat Józef	1964/30 17/5
Józefa Woźnicowa	budowa 1-piętr. domu	Bohd. Zalewskiego l. kat. 21/115 lwh. 580	arch. Stefan Landsberger	3211/30 4/6
Wanda Plutecka	budowa 1 piętr. domu	Kasprowicza 17 l. kat. 21/120	arch. Paciorkowski Ludwik	3051/30 18/6
Śliz Piotr	plan dodatk. na zmianę rozkładu mieszkań na poddaszu	Kasprowicza 14 lsp. 94	St. Dudek	1974/30 18/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XIX.		
Miejski Urz. Pob. Opł.	nadbud. I-go p. domu administr. (plan dodatk.)	Rzeźnicza 33/35 lsp. 213	arch. Stadnicki Roman	2178/30 7/5
Henryk Rozmaryn	budowa I go p. oficyny	Grzegórzecka 68	arch. Karwat J.	1650/30 19/5
Józef Karwat	zmiana w przebud. 2 go p. oficyny (plany dodatk.)	Mogilska 78 a	arch. Karwat J.	991/30 18/6
Helena Drylińska	przebudowa oficynki parterowej	Pasterska 2	arch. Paciorkowski Ludwik	3078/30 18/6
		Dz. XX.		
Golonka Stanisław	budowa gnojownika	Miedziana 60 lsp. 150	arch. Skawiński Edward	2672/30 15/5
Tomasz Wiatr	budowa parter. domu	Grzegórzecka 130 lsp. 93	inż. Prokesch Zygm.	2393/30 15/5
Ludwik Marceli	budowa parter. domu	Miedziana l. kat. 278/6	arch. Paciorkowski L	1858/30 11/6
		Dz. XXI.		
Wielebne Zgromadzenie XX. Najśw. Serca Jezus.	budowa kaplicy i 2 p. domu	Saska l. kat. 538/4	arch. Mączyński	2810/30 28/5
Stanisław Kościelniak	budowa przyziemn. domu z poddaszem	Prokocimska l. kat. 1006/2	bud. Dostal Antoni	3174/30 20/6
Jan Mazurek	budowa domu przyziemn.	Gromadzka 7 lsp. 12	arch. J. Merenda	2436/30 25/5
Józef i Zofja Klimczyk	budowa 2-go piętra	grunta Skrzyńskiego l. kat. 1663/29	inż. Jan Stobiecki	1468/30 29/5
		Dz. XXII.		
Stefanja Prochowska	budowa ogrodzenia	Al. pod Kopcem lk. 858/6, 858/7, 858/8	arch. Paciorkowski L.	2708/30 22/5
Elektrownia miejska	wybicie okna w transformatorze	Ludowa 7	Dyr. Elektrowni miejskiej	2934/30 19/5
Jan Karcz	budowa ogrodzenia	Al. pod Kopcem 16 lsp. 719	bud. Dostal Antoni	2281/30 19/5
Stankiewicz Franciszek	przebud. 2-ch okien na portal sklepowy	Lwowska 36 lsp. 17	arch. Kryłowski J.	1055/30 19/5

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XXII.		
Dyr. Elektrowni miejskiej	budowa transformatora	Kalwaryjska l. kat. 1509	Dyr. Elektrowni miejskiej	1778/30 1/5
Fana Franciszka Goldberger	przebud. portalu sklepowego	Rynek Podgórski 12 lsp. 1	inż. Ronka Eug.	1190/30 4/6
Jan i Ludwika Dzięgielowie	nadbud. 2-go piętra	Lwowska 33 lsp. 243	arch. Paciorkowski L.	2487/30 17/6
Józef Finder	budowa ustępów	Rynek Podgórski 8 lsp. 368	bud. Dostal Antoni	2632/30 17/5
Chaim Dawid Kluger	nadbud. 2-go p. tylnej oficyny	Rynek Podgórski 3 lsp. 190	arch. Landsberger Stefan	2686/30 26/5
Franciszek Emilewicz	budowa ustępów	Targowa 3 lsp. 86	bud. Dostal Antoni	3641/30 16/6
Golda i Salomea Matzner	nadbud. 2 p. i dobud. 2 p. domu (plan dodatk.)	Salinarna 24 lsp. 46	bud. Dostal Antoni	3492/30 16/6
Salomea Dattner	budowa ustępów i komórek (plan dodatk.)	Kalwaryjska 75 lsp. 127	inż. Prokesch Zygm.	3578/30 20/6
Franciszek Zawada	dobud. przyziemnej ofic., ustępu i komórki	Łagiewnicka 17 b	bud. Dostal Antoni	3290/30 23/6
Katarzyna Jarzynowa	budowa sionki i komórki	Wadowicka 44 l. kat. 1378	arch. Paciorkowski L.	2882/30 30/6

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu kwietniu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Część ($^{3}/_{40}$) domu dwupiętrowego przy ul. Krakowskiej l. or. 23 l. sp. 70/VIII nabył Dawid Grünberg od Markusa Kellera za cenę 1.000 dolarów.

2. Grunt lwh. 624/XIX obok ul. Mogilskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 433/XIX — nabyli po połowie Józef i Marja Jodłowscy od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 7.237 zł.

3. Grunt lwh. 139/XV przy ul. Urzędniczej nabył Tadeusz Marcinkiewicz od Stanisława Rudnickiego za cenę 2.500 dolarów.

4. Dom dwupiętrowy przy ul. Łobzowskiej l. or. 25 l. sp. 104/IV nabyli po połowie Edward i Emilja z Słotwińskich Jaworscy od Amalji z hr. Lubienieckich hr. Morstinowej za cenę 74.500 zł.

5. Grunt lwh. 655/XIII przy ul. Król. Jadwigi nabył Dr. Franciszek Bardel od Maurycego Grünberga za cenę 22.000 zł.

6. Dom dwupiętrowy przy ul. św. Anny l. or. 9 l. sp. 200/I nabyła Izba Rzemieślnicza w Krakowie od Banku Budowlanego Spółki Akc. za cenę 260.000 zł.

7. Część ($^{8}/_{96}$) domu trzechpiętrowego przy ulicy Pijarskiej l. or. 3 l. sp. 259/1 nabyła Regina Aleksandrowicz od Jana, Kazimierza i Feliksa Śliwińskich i Marji z Śliwińskich Gąsiorkowej za cenę 1.666 dol.

8. Część ($^{8}/_{96}$) domu trzechpiętrowego przy ulicy Pijarskiej l. or. 3 l. sp. 259/1 nabyła Regina Aleksandrowicz od Marji z Śliwińskich Talagowej za cenę 1.666 dolarów.

9. Część ($^{4}/_{96}$) domu trzechpiętrowego przy ulicy Pijarskiej l. or. 3 l. sp. 259/I nabyła Regina Aleksandrowicz od Zbigniewa Śliwińskiego za cenę 833 dol.

10. Część ($^{4}/_{96}$) domu trzechpiętrowego przy ulicy Pijarskiej l. or. 3 l. sp. 259/I nabyła Regina Aleksandrowicz od Włodzimierza Śliwińskiego za cenę 833 dol.

11. Dom dwupiętrowy przy ul. Topolowej l. or. 17 l. sp. 224/VI nabył Mojżesz Halpern od Edwarda i Alfreda Simlerów, Janiny z Simlerów Decowej i Marji Tukacz za cenę 6.500 dolarów.

12. Grunt lwh. 15/XX przy ul. Grzegórzeckiej nabył Dr. Bolesław Komorowski od Wincentego Krzyżanowskiego za cenę 3.600 zł.

13. Grunt lwh. 623/XVI — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 35/XVI — nabył Jan Frasik od Wojciecha i Marji Wójcików za cenę 400 zł.

14. Grunt lwh. 62/XV oraz grunt lwh. 570/XV przy ul. Nowowiejskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 458/XV — nabył Karol Jamróz od Franciszka Mysiaka i Szymona Olasa za cenę 1.386 dolarów.

15. Grunt lwh. 1077/XVII przy ul. Mazowieckiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 29/XVII — nabyli po połowie Stanisław i Bronisława z Antosów Gołębiowscy od Wojciecha Konika za cenę 6.732 zł.

16. Dom jednopiętrowy przy ul. Ks. Józefa l. or. 81 l. sp. 136/XIII oraz grunt lwh. 866/XIII przy tejże ulicy nabyli po połowie Roman i Marja z Ziąbków Szczerbowie od Wiktora i Heleny Ziąbków za cenę 46.000 zł.

17. Część (6/12) domu parterowego przy ul. Lubelskiej l. or. 11 l. sp. 139/XVII nabyli po 1/12 Jan Klakosz i Stefanja 1° Malikowa 2° Klakoszowa, zaś po 2/12 Stanisława Malikówna i Józef Kluzik od Stanisława Kruka za cenę 30.000 zł.

18. Dom dwupiętrowy przy ulicy Garncarskiej l. or. 2 l. sp. 342/IV nabyli po połowie Dr. Juda i Anna Liebeskindowie od Heleny Fruchthändler, Balbiny Bass i Dr. Józefa Hirscha za cenę 22.000 dol.

19. Dom dwupiętrowy przy ul. Mostowej l. or. 12 l. sp. 330/VIII nabył Izak Tenenbaum od Spółki Akc. Zakłady przemysłowe w Tenczynku S. A. w Krakowie za cenę 37.568 dolarów.

20. Grunt lwh. 625/XIX przy ul. Grzegórzeckiej nabył Józef Wielgosz od Salomona Wohlfeilera za cenę 6.990 zł.

21. Grunt lwh. 1627/XXI przy ul. Wiejskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 661/XXI — nabyli po połowie Stanisław i Janina Skibowie od Michała Golika za cenę 3.000 zł.

22. Część (27/60) domów jednopiętrowych przy ul. Czarnowiejskiej l. or. 3 l. sp. 480/IV i l. or. 5 l. sp. 479/IV nabyła Helena Malikowa od Jakóba Chrząszcza za cenę 3.000 dolarów.

23. Część (1/2) domu dwupiętrowego przy ul. Lenartowicza l. or. 11 l. sp. 334/IV nabyła Bronisława z Bobrowskich Maakowa od Józefa Węgrzyna za cenę 6.500 dolarów.

24. Część (1/5) domu dwupiętrowego przy ulicy Jasnej l. or. 4 l. s. 99/VII nabył Dr. Leon Mirtenbaum od Józefy vel Perli z Mirtenbaumów Lustgartenowej za cenę 2.000 dolarów.

25. Dom dwupiętrowy przy ul. Strzeleckiej l. or. 9 l. sp. 246/VI nabyła Rozalja Teichenowa od Mendla Gutesmana za cenę 11.450 dolarów.

26. Część (4/6) domu dwupiętrowego przy ulicy Szewskiej l. or. 24 l. sp. 219/I nabył Jakób Chrząszcz od Wiktorji Chrząszcz za cenę 68.000 zł.

27. Dom w budowie przy ul. Skawińskiej bocznej położony na realności lwh. 692/VIII nabył Hirsch Sybirski od Mojżesza Majera 2 im. Nierensteina i Cyny Ruchli Jakober za cenę 4.000 dolarów.

28. Grunt lwh. 404/XIX przy ul. Mogilskiej nabył Franciszek Dzikowicz od Stanisława i Marji Dudzików za cenę 1.101 dolarów.

29. Część (1/4) domu dwupiętrowego, przy ulicy Lubomirskiego l. or. 47 l. sp. 372/VI nabyła Franciszka Hanausek od Dr. Kazimierza Lewandowskiego za cenę 19.000 zł.

30. Grunt lwh. 560/XIII przy ul. Król. Jadwigi — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 208/XIII — nabyła Katarzyna z Owców Kumalowa od Dory Lachowej za cenę 5.170 zł.

31. Grunt lwh. 1450/XXI przy ul. Gromadzkiej nabył Jan Krzystek od Marji Mleko za cenę 140 dol.

32. Część (1/3) domu parterowego przy ul. Wita Stwosza l. or. 26 l. sp. 221/XXII nabyła Blima Panzer od Bernarda Weinreba za cenę 10.000 zł.

33. Grunt lwh. 1628/XXI przy ul. Płaszowskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 235/XXI — nabyli po połowie Daniel Kowalski i Juljan Kordęba od Jakóba i Wiktorji Mazurków za cenę 4.000 zł.

34. Część (1/2) domu jednopiętrowego przy ulicy Łagiewnickiej l. or. 35 l. sp. 658/XXI nabyła Cecylja Grzanowska od Włodzimierza Brylińskiego za cenę 15.000 zł.

35. Część (2/14) domu dwupiętrowego przy ulicy Lwowskiej l. or. 17 l. sp. 353/XXII nabyła Róża z Schleichkornów Schöngutowa od Leona Schleichkorna za cenę 1.800 dolarów.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część (2/24) domu dwupiętrowego przy ulicy Bonerowskiej l. or. 8 l. sp. 343/VI wartości 8.000 zł. nabył tytułem darowizny Dr. Stanisław Mandelbaum od Pauliny Mandelbaum.

2. Dom parterowy przy ul Mazowieckiej l. or. 135 l. sp. 112/XVII wartości 15.000 zł. nabyli po połowie tytułem darowizny Stanisław Sawina i Julja z Sawinów Nowakowa od Julji Sawinowej.

3. Część (1/2) domu parterowego przy ul. Czarnowiejskiej l. or. 22 l. sp. 30/XIV wartości 10.000 zł. nabyła tytułem darowizny Franciszka Aniela 2 im. Hajdzińska od Józefy i Ignacego Hajdzińskich.

4. Część (1/6) domu trzechpiętrowego przy ulicy Szewskiej l. or. 25 l. sp. 230/I wartości 30.000 zł. nabyła tytułem darowizny Aleksandra Walerja 2 im. z Czerneckich Stelmachowska od Jana Czerneckiego.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Części (1/2) domów dwupiętrowych przy ul. Długiej l. or. 34 l. sp. 287/V oraz l. or. 32 l. sp. 15/V łącznej wartości 130.000 zł. nabyła w spadku Izabella Antonina 2 im. Peterseimówna po ś. p. Rudolfie Peterseimie.

2. Część (1/2) domu trzechpiętrowego przy ul. Karmelickiej l. or. 38 l. sp. 202/IV wartości 83.500 zł. nabyła w spadku Helena Antonina 2 im. z Lenertów Peterseimowa po ś. p. Rudolfie Peterseimie.

3. Część ($^1/_2$) domu trzechpiętrowego przy ulicy Rakowickiej l. or. 8 l. sp. 376/IV wartości 90 000 zł. nabyła w spadku Helena Antonina 2 im. z Lenertów Peterseimowa po ś. p. Rudolfie Peterseimie.

4. Część ($^1/_2$) domu czteropiętrowego przy Aleji Krasińskiego l. or. 14 l. sp. 127/XII wartości 112.500 zł. nabyła w spadku Helena Antonina 2 im. z Lenertów Peterseimowa po ś. p. Rudolfie Peterseimie.

NOMINACJE.

Balon Władysław z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XV gr. uposaż. L. Pr. 4537/30.

Batko Franciszek z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich w XV gr. uposaż. L. Pr. 7194/30.

Biegan Antoni z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XIII gr. uposaż. L. Pr. 3688/30.

Biegelseisen Bronisław Inż. Dr. z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany kierownikiem Instytutu Psychotechnicznego w VI gr. uposaż. L. Pr. 11186/30.

Bocheński Zbigniew Dr. z dniem 1 maja 1930 r. mianowany kustoszem M. Muzeum Narodowego w VIII gr. uposaż. L. Pr. 6121/30.

Boratyński Czesław Inż. z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany st. referentem Budownictwa miej. w VII gr. uposaż. L. Pr. 3219/30.

Cholewa Marceli z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L. Pr. 6152/30.

Dudzik Antoni z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr w XV gr. uposaż. L. Pr. 7195/30.

Dültz Ignacy z dniem 11 kwietnia 1930 r. mianowany prow. strażakiem. M. Straży Pożarnej w XV gr. uposaż. L. Pr. 3123/30.

Farnaus Wojciech z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L. Pr. 6153/30.

Feluś Franciszek z dniem 1 maja 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XV gr. uposaż. L. Pr. 3858/30.

Figuła Józef z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XV gr. uposaż. L. Pr. 3535/30.

Franaszek Józef z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XIII gr. uposaż. L. Pr. 3689/30.

Frasik Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XIII gr. uposaż. L. Pr. 3692/30.

Frasik Ludwik z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XIII gr. uposaż. L. Pr. 3690 30.

Gadocha Antoni z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany woźnym miejskim w XV gr. uposaż. L. Pr. 1986/30.

Garzeł Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym zastępcą nadstrażnika M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XIV gr. uposaż. L. Pr. 6213/30.

Grabka Antoni z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L. Pr. 6043/30.

Gruca Feliks z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XV gr. uposaż. L. Pr. 4144/30.

Harmala Władysław z dniem 1 marca 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XV gr. uposaż. L. Pr. 3783/30.

Jagła Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5617/30.

Jarocki Stanisław z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XIII gr. uposaż. L. Pr. 3536/30.

Kozak Juljan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L. Pr. 6331/30.

Kozieł Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XV gr. uposaż. L. Pr. 4364/30.

Kubaty Marjan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem miejskim w XIII gr. uposaż. L. Pr. 3691/30.

Kukuła Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L Pr. 6219/30.

Lutyński Henryk z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany adjunktem administr. Magistratu w IX gr. uposaż. L. Pr. 3997/30.

Mamro Karol z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym zastępcą nadstrażnika M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XIII gr. uposaż. L. Pr. 6048/30.

Musiał Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L. Pr. 6049/30.

Nawalany Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L Pr. 6845/30.

Odziewa Józef z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym strażnikiem M. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr. w XV gr. uposaż. L. Pr. 6385/30.

Schmerch Mieczysław z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany prowiz. strażakiem M. Straży Pożarnej w XV gr. uposaż. L. Pr. 3192/30.

Uniwersał Stanisław z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany prowizor. strażakiem M. Straży Pożarnej w XV gr. uposaż. L. Pr. 3191/30.

Witkowski Andrzej z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany adjunktem kancelar. Magistratu w VII gr. uposaż. L. Pr. 1110/30.

EMERYTURY.

Dziadoń Jan, woźny miejski, z dniem 31 marca 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 1165/30.

Gilowa Agata, wdowa po woźnym miejskim, z dniem 1 czerwca 1929 r. otrzymała pensję wdowią. L. Pr. 6093/29.

Gilowa Agata, wdowa po woźnym miejskim, z dniem 1 listopada 1929 r. otrzymała dodatek do pensji wdowiej w drodze łaski. L. Pr. 10707/29.

Janikowska Alina, kancelista Mgtu, z dniem 1 marca 1920 r. przeniesiona w czasowy stan spoczynku. L. Pr. 1615/30.

Juszczyk Andrzej, fornal Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 kwietnia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 2733/30.

Karniowski Piotr, stały robotnik Gazowni m., z dniem 1 marca 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 2583/30.

Kich Józef, adjunkt Mgtu, z dniem 1 lutego 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 590/30

Kozioł Piotr, prow. woźny Mgtu, z dniem 1 czerwca 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 3482/30.

Łośko Wawrzyniec, stały robotnik Gazowni m., z dniem 1 lutego 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 1371/30.

Małecki Piotr, woźny miejski, z dniem 1 listopada 1929 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 4513/29.

Ochmański Jakób, robotnik Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 kwietnia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 885/29.

Ochocki Cyryl, robotnik Gazowni m., z dniem 1 marca 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 2582/30.

Piekło Jan, palacz Elektrowni m., z dniem 1 grudnia 1929 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 10.825/29.

Porębski Tomasz, robotnik Bud. m., z dniem 1 kwietnia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 122/30.

Przebinda Bartłomiej, woźny miejski, z dniem 1 maja 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 443/30.

Rokita Wincenty, st. rękodzielnik Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 stycznia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 12513/29.

Rzepkowa Agata, wdowa po robotniku Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 marca 1930 r. otrzymała pensję wdowią. L. Pr. 2204/30.

Sabatowicz Franciszek, pomocnik Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 maja 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 3259/30.

Schäffer Hubert, woźny miejski, z dniem 1 kwietnia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 1614/30.

Sierhiejewicz Feliks, starszy inspektor Miej. Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośr., z dniem 1 stycznia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 13031/30.

Sikorska Augusta, wdowa po emer. st. radcy Mgtu, z dniem 1 maja 1930 r. otrzymała pensję wdowią. L. Pr. 4924/30.

Skórowa Katarzyna, wdowa po dozorcy Zakładu Czyszczenia Miasta, otrzymała z dniem 1 marca 1930 r. zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 1256/30.

Stefański Marcin, robotnik Bud. m., otrzymał z dniem 1 maja 1930 r. zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 2656/30.

Studzińska Katarzyna, wdowa po woźnym Elektrowni m., z dniem 1 kwietnia 1930 r. otrzymała pensję wdowią. L. Pr. 2901/30.

Wachtlowa Zofja, wdowa po st. inspektorze Bud. m., otrzymała z dniem 1 czerwca 1930 r. pensję wdowią. L. Pr. 6201/30.

ZMARLI.

Dalewski Michał, sanitarjusz miejski, zmarł dnia 13 listopada 1929 r. L. Pr. 10803/29.

Gil Emil, woźny miejski, zmarł dnia 16 maja 1929 r. L. Pr. 5349/29.

Janas Stanisław, woźny miejski, zmarł dnia 5 lutego 1930 r. L. Pr. 1359/30.

Książek Jan, dozorca Wodociągu m., zmarł dnia 31 marca 1930 r. L. Pr. 3529/30.

Rzepka Piotr, emer. robotnik Zakładu Czyszczenia Miasta, zmarł dnia 11 lutego 1930 r. L. Pr. 1555/30.

Schenker Karol, urzędnik Gazowni m., zmarł dnia 24 marca 1930 r. L. Pr. 3656/30.

Sikorski Rudolf Dr., emer. st. radca Mgtu, zmarł dnia 26 kwietnia 1930 r. L. Pr. 4924/30.

Skóra Antoni, dozorca Zakładu Czyszczenia Miasta, zmarł dnia 24 stycznia 1930 r. L. Pr. 1256/30.

Studziński Franciszek, woźny Elektrowni m., zmarł dnia 6 marca 1930 r. L. Pr. 2901/30.

Szwajda Antoni, pomocnik Wodociągu miej., zmarł dnia 18 października 1929 r. L. Pr. 11265/29.

Szypulski Józef, dozorca Gazowni m., zmarł dnia 12 marca 1930 r. L. Pr. 3656/30.

Wachtel Jakób, st inspektor Bud. m., zmarł dnia 18 maja 1930 r. L. Pr. 5671/30,

Zajączkowska Felicja, wdowa po inkasencie zmarła dnia 4 marca 1930 r. L. Pr. 2408/30..

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 235 w kadencji XVII z dnia **22-go maja 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle,
Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Dr. Ludwik Schneider,
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **74.**
Początek posiedzenia o godz. **19.**

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie żałobne.

Przew. Inż. Rolle oddał hołd pamięci ś. p. Dra Rudolfa Sikorskiego, naczelnika Wydziału samo rządowego Ministerstwa spraw wewnętrznych który przez długie lata był urzędnikiem Magistratu m. Krakowa i położył wielkie zasługi na polu samorządu miejskiego, oraz na polu organizacji Związku Miast Polskich.

Rada miasta wysłuchała tego przemówienia stojąc.

Wniosek nagły.

Sekretarz odczytał następujący wniosek:
Rm. Dr. Szołayskiego i tow. w sprawie pomieszczenia Sądu grodzkiego.

„Rada miasta Krakowa dając wyraz ogólnemu zaniepokojeniu i licznym skargom z powodu anormalnych stosunków, wśród jakich urzęduje Sąd grodzki cywilny w Krakowie, a hamujących wręcz dochodzenie prawa — wzywa Pana Prezydenta miasta o poczynienie energicznych starań u Władz naczelnych w Warszawie, aby najrychlej zarządziły niezbędny donajem lokali na pomieszczenie w nich oddziałów egzekucyjnych, tudzież hali licytacyjnej wraz z składami na przechowanie ruchomości, wystawionych na sprzedaż licytacyjną i ruchomości, należących do eksmitowanych osób bezdomnych, nadto, aby wydatnie powiększono w tymże Sądzie liczbę sił sędziowskich, tudzież kancelaryjnych i pisarskich i by w tym celu otworzono najrychlej potrzebne kredyty i oddano je do rozporządzenia tutejszym władzom sądowym“.

W ożywionej dyskusji zabierali głos rm.: Dr. Rosenzweig, Dr. Klimecki, Pachoński.

Prezyd. Rolle udzielił szczegółowych wyjaśnień, poczem wniosek rm. Dra Szołayskiego jednomyślnie uchwalono.

Interpelacje.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:
Rm. Holeksy i tow. w sprawie gruntu pod budowę kościoła w Dębnikach:

„Od roku zalega w Magistracie sprawa gruntu pod budowę kościoła w Dębnikach. Liczne delegacje, tak świeckie, jak i duchownych poobchodziły wszystkie biura, mające styczność z tą sprawą i wreszcie ostatnia delegacja, złożona z ks. proboszcza Symiora, inż. Króla, radcy Czubryta, drowej Zamorskiej i obyw. p. Czuja w początkach marca 1930 r. po audjencji u PP. Prezydentów Rollego i Schneidra uzyskała definitywne przyrzeczenie otrzymania tego terenu, na którym stoi dziś kościół drewniany. P. nadradca Reiner i p. Dr. Nowosielski sprawę załatwili protokolarnie, delegacja, ponieważ była upoważniona jako Komitet budowy kościoła, protokół podpisała Sprawa wymagała zatwierdzenia Rady miasta na I-szem posiedzeniu po budżecie, jak oświadczono delegacji. Ponieważ posiedzeń było już parę, a sprawa nie ruszyła z miejsca, p. Czubryt, któremu Pan Prezydent kazał dopilnować sprawy oraz ks. proboszcz wybrali się jeszcze raz do Pana Prezydenta Rollego dnia 20 maja b. r, gdzie dowiedzieli się, że są jakieś nieujawnione przeszkody i terenu jeszcze dostać nie można. Pan Prezydent, podrażniony, przyjął delegację w dość dziwny sposób. Ponieważ już do Magistratu nikt w tej sprawie nie pójdzie z obywatelstwa ze względu na opryskliwe traktowanie, przeto prosimy w drodze interpelacji o wyjaśnienie, czy Magistrat jest skłonny oddać teren już ustalony i przyrzeczony przez Pana Prezydenta Rollego Komitetowi budowy kościoła w Dębnikach i czy wniesie uchwałę Sekcji na posiedzenie Rady m. przed wakacjami, ze względu na prace przygotowawcze do budowy, których Komitet czynić nie może bez zadecydowania o terenie“.

Po odczytaniu powyższej interpelacji rm. ks. Kasprzyk wnosi o otwarcie dyskusji.

W dyskusji zabierali głos rm: ks. Kasprzyk, Marski, Czubryt i Holeksa.

Prez. Rolle w szczegółowem przedstawieniu sprawy zastrzegł się przeciw tonowi, z jakim interpelant rm. Holeksa występuje.

Sekretarz odczytał interpelację rm. Puchałki i tow.:

„W niektórych pismach krakowskich pojawiły się w dosłownem brzmieniu rezolucje uchwalone na Walnem Zgromadzeniu Towarzystwa Urzędników Gminy m. Krakowa, odbytem w dniu 25 kwietnia br. Niektóre z tych rezolucji dają wyraz niezadowoleniu urzędników z obecnego systemu stosowanego przy awansach, a nawet stwierdzają niewykonywanie przez Zarząd miasta pewnych uchwał Rady miejskiej, oraz Komisarza rządu. Pozatem zawierają rezolucje szereg postulatów natury gospodarczej.

Uchwały Towarzystwa urzędników z dnia 25-go kwietnia br. wywołały w opinji miasta wrażenie, jakoby Prezydjum miasta nie kierowało się jednakową wobec wszystkich urzędników miejskich bezstronnością.

Ponieważ tego rodzaju mniemanie szkodzi niewątpliwie powadze Zarządu miasta, oraz wywołać może wśród samych urzędników niezadowolenie, przeto zapytujemy:

1. Czy Panu Prezydentowi znane są uchwały Walnego Zgromadzenia Tow. urzędników z dnia 25 kwietnia br.?

2. W jakim stopniu zawarte w uchwałach skargi i żale są uzasadnione?

3. Co Pan Prezydent zamierza uczynić, by usunąć niezadowolenie wśród urzędników, o ile jego przyczyny są uzasadnione?"

W odpowiedzi Prez. Rolle wyjaśnił, że znane mu są uchwały Walnego Zebrania Tow. miejsk. urzędników; wszystkich traktuje równomiernie, dobrych wyróżnia, mniej wartościowi wnoszą zawsze ferment i niezadowolenie.

Sekretarz odczytał interpelację rm. Inż. Adelmana i tow.

„Na Rynku Głównym w Krakowie w kamienicy Nr. 6 umieszczony jest głośnik radjowy, który wieczorem wygłasza przemówienia do zgromadzonej licznie publiczności, pobudzając do zakupu u Firmy Safier losów loterji klasowej, które to losy mają się przyczynić do uszczęśliwienia miejskiej ludności miasta Krakowa. Sądzę, że publiczne nawoływanie do zakupna losów nie leży w interesie moralności publicznej, dlatego zapytujemy Pana Prezydenta Miasta, czy nie byłby skłonny do interwenjowania w Komendzie Policji Państwowej, by nie zezwalała na podobne ogłoszenia, bo one nie przyczyniają się do umoralnienia publiczności".

W odpowiedzi na powyższą interpelację Prezydent Rolle wyjaśnia, że Magistrat już w sprawie tej odnosił się do starostwa grodzkiego.

Sekretarz odczytał następujący wniosek rm. Puchałki i tow.:

„Niejednokrotnie słyszeć się dają skargi ludności na to, że wozy i autobusy tramwajowe zjeżdżają do remizy zbyt wcześnie, kiedy ruch osobowy w mieście jest jeszcze ożywiony, a interes ludności wymagałby przedłużenia godzin kursowania tramwaju. Przedstawienia teatralne i koncerty kończą się nieraz o takiej godzinie, że publiczność nie może już korzystać z tramwaju. Gorzej jeszcze przedstawia się sprawa komunikacji tramwajowej z dworców kolejowych, zwłaszcza z dworca głównego. Powracający pociągami, które przychodzą do Krakowa po godzinie 11-tej nigdy nie mogą korzystać z tramwaju.

Stan ten odczuwa się dotkliwie zwłaszcza w porze letniej, w której ruch wycieczkowy obywateli miasta poza rogatki jest bardzo znaczny, a przedewszystkiem wzmaga się ruch wycieczkowy do Krakowa. Tym setkom, a nieraz tysiącom osób, które późnym wieczorem czy wracają do miasta, czy też przyjeżdżają dla zwiedzenia jego pamiątek, należałoby umożliwić korzystanie z tramwaju przynajmniej do godziny 1 w. nocy.

Z powyższych względów stawiamy wniosek:

Rada miasta uchwali:

Wzywa się Pana Prezydenta do rozpatrzenia z Radą Nadzorczą Krakowskiej Kolei Elektrycznej możliwości przedłużenia ruchu wozów tramwajowych i autobusowych do godziny 1 w nocy przynajmniej w okresie lata".

Wniosek niniejszy skierowano do Rady Nadzorczej Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej.

Sekretarz odczytał wniosek Klubu Pracy Gospodarczej:

„Komisja drogowo-kanałowa Rady miasta na posiedzeniu dnia 4 kwietnia 1929 uchwaliła zatwierdzić wysokość kosztów urządzenia jezdni i chodników przy ul. Krakusa, Józefińskiej, Targowej i Placu Zgody i koszty te nałożyć na właścicieli przyległych do tych ulic realności, a wskutek tego Magistrat stoł. król. m. Krakowa nakazami zapłaty do lcz. I. 1288—1304/30 wezwał właścicieli do zapłaty w Kasie miejskiej w nieprzekraczalnym terminie dni 14-tu wymierzonych im należytości pod rygorem egzekucji.

Od powyższych nakazów zapłaty wnieśli właściciele realności każdy indywidualnie odwołanie do Województwa w Krakowie.

Mimo, iż Województwo do tej chwili sprawy nie rozstrzygnęło, Magistrat stoł. król. miasta Krakowa na zasadzie nieprawomocnych nakazów zapłaty, wdrożył egzekucje przez zaintabulowanie odnośnych praw zastawu na hipotekach rzeczonych właścicieli realności.

Ze względu, że prawie wszyscy właściciele realności zaciągają obecnie pożyczki celem remontu swoich realności, a nie mogą uzyskać pożyczek ze względu na to obciążenie, Rada miasta raczy uchwalić:

Wzywa się Magistrat, aby wdrożone przeciw właścicielom realności przy ulicach Krakusa, Józefińskiej, Targowej i Placu Zgody kroki egzekucyjne dla ściągnięcia kosztów urządzenia jezdni i chodników w ulicach Krakusa, Józefińskiej, Targowej i Placu Zgody zastanowił aż do nadejścia decyzji Województwa w tej sprawie".

Wniosek przekazano Sekcji II i III do regulaminowego traktowania.

Sekretarz odczytał wniosek rm. Inż. Adelmana i tow.:

„Na placach i ulicach miasta Krakowa coraz więcej spotyka się przekupniów sprzedających towary — osoby trudniące się handlem okrężnym — obniżające przez sprzedaż towaru obrót w handlach stałych, opłacających drogie lokale handlowe. Ponieważ ustawa o prawie przemysłowem jest nadzwyczaj liberalna, dlatego należy obostrzyć wydawanie licencyj o handlu obnośnym i w tym celu prosimy o uchwalenie następujących wniosków:

Rada m. Krakowa na zasadzie art. 55 Rozp. Prez. Rzczp. z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468 ex 1927) uchwala wniosek:

I. W gminie miasta Krakowa począwszy od dnia 1 lipca b. r. na prowadzenie przemysłu okrężnego wymienionego w art. 45 L. 1 i 3 na podstawie licencji, wydanej przez inną władzę będzie wymagane osobne zezwolenie (wiza) miejscowej władzy przemysłowej, z tem, iż wiza powyższa może być wydana dopiero po zasięgnięciu opinji Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie.

II. Niniejszą uchwałę przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o wydanie zarządzeń wykonawczych, przewidzianych w ustępach 1 i 2 art. 55 Rozp. o prawie przemysłowem".

Wniosek powyższy przekazano S. III.

Sekretarz odczytał wniosek rm. Inż. Adelman i tow.

„Kraków po wojnie przestał być ośrodkiem handlowym a to z powodu ustalenia granic Państwa i z powodu przyłączenia Śląska, gdzie Katowice zostały prze-

mianowane na stolicę Województwa — ale stały się równocześnie ośrodkiem handlowym dla zachodniej części Państwa Polskiego. Kraków ze względu na przeszłość historyczną i ze względu na wielką wartość architektoniczną może i powinien ruch turystyczny wykorzystać, co przyczyniłoby się do wzmożenia ruchu handlowego.

Ażeby zadanie to mogło być spełnione powinny być urządzane w Krakowie widowiska o treści historycznej i wystawy, któreby stanowiły atrakcję dla przyjezdnych turystów. Wystawy te nie powinny być o charakterze powszechnym, lecz powinny wykazywać postęp w pewnych działach przemysłu, lub też powinny przedstawiać całość pewnych przemysłów n. p. przemysłu ludowego.

Ponieważ miasto będzie miało do dyspozycji budynek teatru przy ul. Rajskiej, w którym to budynku bez wielkich kosztów mogłyby być urządzane tego rodzaju wystawy, przedstawiamy następujący wniosek:

Rada miasta uchwali:

Uprasza się Prezydjum miasta o powołanie komitetu, któryby się zajął urządzeniem wystawy w r. 1931".

Wniosek przekazano Komisji rozwoju m. Krakowa.

Mianowanie dwóch mężów zaufania dla dochodzeń uzupełnienia księgi grunt. gm. kat. Dz. IV.

Imieniem Prezydenta miasta Wiceprezydent miasta Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

Na podstawie § 82 statutu gminnego dla miasta Krakowa upoważnia się P. Prezydenta miasta do zamianowania dwóch mężów zaufania dla dochodzeń celem uzupełnienia księgi gruntowej dla gminy katastralnej Kraków Dz. IV Piasek przy sprawie części parceli l. kat. 757/1. (L. I. 1886/930).

Uchwalono.

Pomieszczenie miejskiej szkoły gospodarstwa domowego.

Imieniem Sekcji II i IV, rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Na prowizoryczne pomieszczenie m. szkoły gospodarstwa domowego aż do czasu budowy osobnego gmachu dla tejże szkoły, przeznacza się parterowy lokal wraz ze suterenami w budynku powsz. szkoły żeńskiej im. św. Scholastyki przy ul. św. Marka, L. 34, zajęty dotychczas przez Państwowe Pedagogium.

2. Na pokrycie kosztów powyższych adaptacyj według kosztorysu Budownictwa miejskiego Oddział A. z 12 kwietnia 1930 r. przyznaje się kredyt do wysokości 35.000 zł.

3. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia krótkoterminowej pożyczki do wysokośei 35.000 zł w jednej z tutejszych instytucyj finansowych na warunkach najdogodniejszych dla gminy z tem, że raty amortyzacyjne tej pożyczki nie mogą przekraczać kredytu, przyznawanego dotychczas budżetem miejskim w Dz. XI par. 109 poz. b. w kwocie 6.762 zł na opłatę czynszu najmu lokalu dla miejskiej szkoły gospodarstwa domowego przy ul. Pędzichów L. 13, oraz 1.000 zł z kredytu na konserwację lokalu w tymże dziale budżetu par. 109 poz. i/1, tj. razem 7.762 zł rocznie.

4 Do podpisania odnośnych dokumentów dłużnych upoważnia się oprócz Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, rm. Henryka Pachońskiego i Ignacego Szulca, a w razie przeszkody którego z nich, Jana Bielesia i Emila Haeckera.

5. Do wykonania powyższych adaptacyj lokalu przystąpić należy bezzwłocznie tak, by miejską szkołę gospodarstwa domowego można było przenieść do nowego lokalu z dniem 1 września 1930 r.

6. Uznając konieczną potrzebę przeprowadzenia nadbudowy III p. miejskiego budynku szkoły powszechnej im. św. Scholastyki przy ul. św. Marka L. 34 na rozszerzenie tejże szkoły, uprasza się Pana Prezydenta, by odpowiednie wnioski przedłożył w swoim czasie Radzie miejskiej.

Uchwalono.

Urlopy.

Rada m. udzieliła nast. radcom m. urlopów celem poratowania zdrowia:

Prezyd. Rolle 6 tyg. Wiceprezyd. Ostrowski 6 tyg. Wiceprez. dr. Landau 6 tyg. Wiceprez. dr. Schneider 6 tyg. Wiceprez. dr. Wielgus 6 tyg., rm. Łuczko 3 mies, rm Potuczek 6 tyg., rm. dr. Merz 4 tyg.

Zaciągnięcie pożyczki w wysok. 1,000.000 zł na cele budowy hali targowej w Komunalnej Kasie Oszczędn. powiatu katowickiego, oraz 2,000.000 zł. na częściowe pokrycie niedoboru budżetowego lat ubiegłych w Komunalnej Kasie Oszcz. powiatu świętochłowickiego

Imieniem Prezydenta m., oraz Sekcji II i III Wiceprezydent m. dr. Ignacy Landau wnosi:

Rada miejska uchwali:

Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia następujących pożyczek:

1 Na umożliwienie wybudowania hali targowej pożyczki w wysokości 1,000.000 zł w Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu katowickiego i

2. na częściowe pokrycie niedoboru Gminy miasta Krakowa za lata uprzednie pożyczki w wysokości 2,000.000 zł w Komunalnej Kasie Oszczędności powiatu świętochłowickiego.

Obie powyższe pożyczki zostaną zaciągnięte w gotówce na możliwie najkorzystniejszych warunkach z tem, że na zabezpieczenie złoży Gmina weksel podpisany przez Gminę miasta Krakowa, przez Elektrownię i Gazownię miejską. Spłata pożyczek nastąpi w ten sposób, że w pierwszym roku opłacane będą tylko odsetki, zaś w dalszych dwóch latach spłacony zostanie kapitał w ratach kwartalnych wraz z odsetkami.

Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców miejskich Inż. Aleksandra Adelmana i Dr. Karola Krzetuskiego, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, radców miejskich Dr. Alfreda Szołayskiego i Dr. Stanisława Klimeckiego. (Do L. prez. 5800/30).

Wniosek ad 1. uchwalono jednomyślnie.

Wniosek ad 2. uchwalono większością 61 głosów.

Przerachowanie pożyczki zaciągniętej w „Spořitelna Česka“ w Pradze.

Imieniem Sekcji II i III Wicepr. m. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Upoważnia się Pana Prezydenta do ugodowego załatwienia sprawy przerachowania pożyczki w pierwotnej wysokości 1,500.000 guldenów austrjackich, czyli 3,000.000 koron, zaciągniętej w „Spořitelna Česka“ w Pradze na podstawie skryptu dłużnego z dnia 9-go czerwca 1892 r., a to na następujących zasadach:

a) cała dłużna należytość po uwzględnieniu uskutecznionych upłat przerachowaną zostaje na 750 000 zł. Kwota powyższa obejmuje cały resztujący kapitał wraz z wszystkiemi przynależytościami, obliczonemi po dzień 1 marca 1930 r.

b) od przerachowanej kwoty 750.000 złotych opłacać będzie Gmina procent w wysokości 5 od sta w stosunku rocznym, począwszy od dnia 1 marca 1930 r.

c) wierzytelność zapłaconą zostanie w równych półrocznych ratach annuitetowych, obejmujących procenty wraz z odpowiednią częścią kapitału, w przeciągu lat 30-tu, w dniach 1 lipca i 1 stycznia każdego roku, począwszy od 1 lipca 1930 r.

d) Gmina m. Krakowa zastrzega sobie możność wcześniejszego zapłacenia w całości lub częściowo kapitału dłużnego za poprzedniem 6-cio miesięcznem wypowiedzeniem.

e) Spořitelna Česka zwolni wierzytelność powyższą z hipotek, na których dotychczas wierzytelność ta jest zaintabulowana, z wyjątkiem hipoteki na realności lwh. 272 Dz. I w Krakowie (szkoła św. Scholastyki), na której prawo zastawu dla przerachowanej pożyczki nadal ma ciążyć.

f) koszta, stemple i należytości, połączone z przerachowaniem i wpisem, ponosi Gmina m. Krakowa.

g) do rozstrzygania wszystkich sporów wyłącznie właściwym sądem będzie sąd w Krakowie.

h) do podpisania wszelkich odnośnych dokumentów, skryptu dłużnego i t. p. upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców miejskich pp.: Inż. A. Adelmana i Dra K Krzetuskiego, a w razie przeszkody, radców miejskich pp.: Dra A. Szołayskiego i Dra Oberlendera.

Uchwalono.

Porządek dzienny.

Sprawozdanie Prezydenta miasta z ruchu budowlanego w mieście.

Prezydent Rolle złożył sprawozdanie z ruchu budowlanego w mieście.

Omawiając dawne i obecne ustawodawstwo budowlane i wykazując jego braki, podnosi mówca pokrzywdzenie Krakowa przy przyznawaniu kredytów budowlanych.

Ogółem Rząd do roku 1929 wydał na ten cel 230 miljonów. Z kredytów budowlanych, udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, najwięcej, bo przeszło 70 milj., uzyskała Warszawa. Na drugiem miejscu idzie Lwów z 31.8 mil., dalej Łódź 27 mil., potem Poznań 18.7 mil., a wreszcie na ostatniem miejscu Kraków 13.2 mil. — Obecnie Bank Gospodarstwa Krajowego zrestryngował kredyty. Olbrzymie sumy rzucił na budowy rozpoczęte. W ten sposób „ukarani“ zostali ci, którzy gospodarowali porządnie i budowali w miarę przyznanych kredytów.

Prez. Rolle oblicza koszt budowy jednej izby w Krakowie na 6.000 złotych (przeszło 8.000 w Warszawie). Krakowowi potrzeba 500 mieszkań 1-izbowych, 500 2 izbowych, 200 3-izbowych i 100 4-izbowych. Ogółem potrzeba 3.100 izb, a koszt wzniesienia ich wynosiłby przeszło 19 miljonów złotych.

Obecnie w toku budowy znajduje się nowych domów 110, z których po wykończeniu powstanie około 128 mieszkań o 2.468 izbach Wydano szereg zezwoleń na budowę, przebudowę i dobudowę. W toku rozpatrywania znajduje się kilkadziesiąt projektów. Można przypuszczać, że conajmniej 60 proc. zostanie w ciągu bieżącego roku ukończonych.

Jeżeli chodzi o inicjatywę ruchu budowlanego w Krakowie, Gmina ciągle jeszcze znajduje się na pierwszem miejscu. Następnie Prez. Rolle podał do wiadomości, jakie domy zostaną w roku bieżącym wzniesione przez instytucje.

Dyskusję nad tem sprawozdaniem odłożono do następnego posiedzenia.

Sprawozdanie Prezydenta miasta z działalności Jaworznickich Komunalnych Kopalni Węgla za rok 1929.

Prez. Rolle stwierdza, że charakterystycznym szczegółem roku sprawozdawczego jest najwyższa dotąd w ciągu 130-letniej historji kopalń produkcja węgla, wynosząca 1,160.159 ton.

Rok sprawozdawczy wypełniony był intenzywną pracą przy budowie nowej elektrowni, która ma objąć dostawę prądu dla Krakowa. Linję wysokiego napięcia Jaworzno—Kraków i budynki nowej elektrowni wykończono.

Osiągnięcie takiej produkcji węgla było możliwe tylko dzięki należytemu technicznemu wyposażeniu kopalń i odpowiedniej organizacji pracy, co potwierdziło celowość przez kilka lat realizowanego programu.

Stan załogi utrzymywał się na poziomie odpowiadającym zwiększonej produkcji. Przez celowy rozkład prac eksploatacyjnych i przygotowawczych unikało się tak społecznie niepożądanych redukcyj personalu w miesiącach wiosennych i letnich. Z natury rzeczy musiało to atoli w poszczególnych okresach odbijać się ujemnie na wydajności pracy.

Koszta produkcji wykazywały stale tendencję zwyżkową, a ujemne skutki tego równoważyła tylko częściowo mechanizacja wydobycia, konieczna tem więcej, że ceny węgla nie nadążyły nigdy za zwyżką robocizny i materjałów.

Pomyślna przejściowa konjunktura na węgiel, pozostałość zeszłorocznej ostrej zimy, załamała się już z początkiem grudnia, a ujemne skutki tego ujawniły się z całą siłą w ciągu następnych tygodni przez wycofywanie zamówień i trudności płatnicze u odbiorców. W takich wypadkach są też straty nieuniknione.

W tych okolicznościach wyniki finansowe kopalń węgla nie spełniły oczekiwań, jakich możnaby się spodziewać ze zwiększonej produkcji.

Co do prac naszych zakładów ubocznych niema nic szczególnego do zauważenia. Dochody z nich w bardzo znacznej mierze polepszyły słabą dochodowość z kopalń.

Rok sprawozdawczy wypełniony był intenzywną pracą przy budowie nowej elektrowni, mającej objąć dostawę prądu dla Krakowa. Po pokonaniu bardzo wielkich trudności technicznych, finansowych, administracyjnych i prawnych, ukończono już linję wysokiego napięcia Jaworzno—Kraków i budynki nowej elektrowni. Montaż części mechanicznej i elektrycznej rozpocznie się w marcu b. r.

Spółka ugina się pod ciężarami podatkowemi, które zresztą najlepiej ilustrują następujące cyfry porównawcze:

Suma zapłaconych podatków wynosiła:

	ogółem	na tonę sprzed. węgla
w r. 1924	Zł. 875.135·73	Zł. 1·36
„ 1925	„ 834.407·69	„ 1·51
„ 1926	„ 1,145.772·73	„ 1·38
„ 1927	„ 1,119.021·—	„ 1·38
„ 1928	„ 1,581.022·27	„ 1·89
„ 1929	„ 1,960.907·04	„ 2·04

Dotkliwie całemu życiu gospodarczemu odczuwać się dające świadczenia socjalne miały nadal tendencję zwyżkową (nowe zaszeregowanie klas składkowych w Kasie chorych, podwyżka podstawy zarobków funduszu bezrobocia i t. d.).

Wyniki finansowe zamknięć rachunkowych za r. 1929 przedstawiają się następująco:

RACHUNEK BILANSU
na dniu 31-go grudnia 1929 r.

Stan czynny.		Stan bierny.	
Nieruchomości	Zł 30,922.495·14	Kapitał akcyjny	Zł 20,000.000·—
Ruchomości	„ 1,880.560·10	Fundusz zapasowy statutowy	„ 2,613.783·69
Instalacje elektr. i kop. w toku	„ 3,298.624·49	Fundusz rezerwowy	„ 9,490.940·26
Zapasy	„ 1,411.398·38	Fundusz amortyzacyjny	„ 10,083.875·01
Kasa	„ 161.383·19	Zysk	„ 1,619.639·68
Efekta	„ 641.568·45		
Dłużnicy i Wierzyciele	„ 5,492.208·89		
	Zł 43,808.238·64		Zł 43,808.238·64

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
na dniu 31-go grudnia 1929 r.

Winien		Ma	
Koszta górnicze	Zł 17,116.615·62	Sprzedaż węgla i inne	Zł 22,897.399·22
Podatki (bez majątk. i daniny las.)	„ 1,664.977·54		
Amortyzacja	„ 2,355.328·15		
Fundusz zapasowy statutowy	„ 140.838·23		
Zysk	„ 1,619.639·68		
	Zł 22,897.399·22		Zł 22,897.399·22

Po przemówieniu rm. Stączka i rm. Holeksy sprawozdanie Prezydenta miasta przyjęto do wiadomości.

Ulgi podatkowe dla budować się mającej w Krakowie fabryki środków farmaceutyczn. „Dr. Wander S. A." w Bernie Szwajcarskiem.

Imieniem Sekcji II i III rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Ze względu na doniosłe ekonomiczne i społeczne znaczenie wybudowania w Krakowie fabryki Koncernu fabryk środków farmaceutycznych i djetetycznych „Dr. A. Wander S. A." w Bernie Szwajcarskiem — o ile budowa fabryki w Krakowie rozpocznie się w bieżącym roku, a zostanie ukończona do końca 1931 r. — uwolnić Koncern od niżej wymienionych podatków gminnych i pobieranych na rzecz Gminy dodatków do podatków państwowych na okres czasu poniżej wyszczególniony, który to okres liczyć się będzie od chwili uruchomienia fabryki w Krakowie:

1) od gminnego podatku od umów o przeniesienie własności odnośnie do gruntu nabytego przez Koncern Dra A. Wandera na wybudowanie w Krakowie fabryki,

2) od dodatku do państwowego podatku od nieruchomości odnośnie do budynków powstać mającej w Krakowie fabryki — na lat 10,

3) od dodatku gminnego do państwowego podatku od obrotu odnośnie do obrotu fabryki w Krakowie — na lat 3,

4) od gminnego podatku towarowego — na lat 10, biorąc za podstawę uwolnienia roczny przywóz dla fabryki 100 wagonów (po 10.000 kg.) słodu i 300 wagonów (po 10.000 kg.) innych towarów z odległości do 100 km.,

5) od gminnego podatku od 3 automobilów ciężarowych (każdy do 3 ton) — na lat 10.

II. Uchwałę pod I. przedłożyć do zatwierdzenia Panu Wojewodzie Krakowskiemu.

Uchwalono jednomyślnie.

L. Prez. 5209/30
R. F. B.

Sprzedaż części parceli gminnej w Dz. XV p. Tomaszowi Będzikiewiczowi.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Drobniak wnosi:
Rada miejska uchwali:

I. Sprzedać p. Tomaszowi Będzikiewiczowi część parceli lkat. 437/1 objętej lwh. 2 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XV Nowa Wieś, oznaczoną kolorem zielonym i liczbami 1 i 24 na planie Budownictwa miejskiego z dnia 26 kwietnia 1930 r., położoną przy ul. Wybickiego i Aleji Słowackiego, o łącznej powierzchni około 1153 metr. kwadr. za ryczałtową cenę 18.000 (ośmnaście tysięcy) dolarów St. Zj. A. P. (tj. około 15·61 dolarów St. Zj. A. P. za jeden metr kwadr.) pod następującemi warunkami:

1) Cena kupna zapłacona będzie w gotówce przy podpisaniu kontraktu.

2) Kupujący, względnie jego prawni następcy ukończą na powyższych parcelach budowę domów w surowej robocie i nakryją je dachem do dnia 31-go grudnia 1931 r.

Plany tych domów mają być zatwierdzone przez Magistrat, a budujący zastosują się do obowiązujących przepisów budowlanych, oraz postanowień Rady miejskiej, dotyczących wspomnianego gruntu.

3) Powyższe parcele sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.

4) Koszta kontraktu, legalizacji, intabulacji, pomiarów, planów, stemple i należytość przenośną poniesie kupujący, względnie jego prawni następcy.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, Radców m. Inż. Fr. Drobniaka i H. Pachońskiego, a w razie przeszkody J. Marskiego i Dra L. Merza, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Niniejszą uchwałę przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie w myśl § 60 ustęp 11 statutu miejskiego i art. 2 rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 16 stycznia 1918 r. Nr. 7 poz. 40 Dz. U. Rz. P.

Uchwalono.

(L. I. 3102/930).

Sprzedaż części parceli gm. w Dz. XII p. Inż. Jerzemu Weberowi.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Nitsch wnosi:
Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać p. Inż. Jerzemu Weberowi część parceli gminnej lkat. 2018/1 objętej lwh 25 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XII Półwsie Zwierzynieckie oznaczoną kolorem niebieskim na planie Budownictwa miejskiego z dnia 20 marca 1930 r. o powierzchni około 588 m kwadr. za cenę po 31 (trzydzieści jeden) złotych za jeden metr kwadr. pod następującemi warunkami:

1. Cena kupna zapłacona będzie w 12 (dwunastu) równych ratach miesięcznych z oprocentowaniem po 8% (ośm od sta) rocznie od dłużnej kwoty, płatnem zgóry miesięcznie wraz z ratami kapitałowemi. W razie zwłoki w uiszczeniu rat kapitałowych lub procentowych, zapłaci kupujący ustawowe odsetki zwłoki.

Pierwsza rata płatna jest w ciągu 8 (ośmiu) dni po zawiadomieniu o niniejszej uchwale.

2. Zezwolenie na intabulację prawa własności udzieli Gmina dopiero po całkowitem uiszczeniu ceny kupna wraz z odsetkami.

3. Kupujący, względnie jego prawni następcy wybudują na powyższym gruncie dom, usytuowany zgodnie z obowiązującym planem zabudowania.

4. Budowa ma być rozpoczęta w ciągu jednego roku, a ukończona w ciągu dwóch lat od dnia podpisania kontraktu.

Przez rozpoczęcie budowy należy rożumieć rzeczywiste wykonanie fundamentów i piwnic, a przez ukończenie uzyskanie zezwolenia na zamieszkanie (użytkowanie).

5. W razie nierozpoczęcia budowy w zakreślonym terminie będzie Gmina miała prawo odkupić powyższy grunt za zwrotem zapłaconej ceny kupna bez policzenia procentów.

Prawo to ma być wpisane do księgi gruntowej.

6. W razie nieukończenia budowy w zakreślonym terminie, zapłaci kupujący, względnie jego prawni następcy Gminie kwotę 2.000 (dwa tysiące) złotych. Na zabezpieczenie złożone będą odpowiednie weksle.

7. Kupujący, względnie jego prawni następcy pokryją koszt chodnika przy ul. Słonecznej wzdłuż nabytego gruntu.

8. Gmina m. Krakowa odstępuje powyższy grunt w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem wymienionych ograniczeń. Zobowiązuje się także urządzić ul. Słoneczną przed tym gruntem, tj. wykonać tor jezdny i krawężniki we właściwej niwelecie, oraz kanał uliczny, przewody wodociągowe, gazowe i elektryczne a to do 3 (trzech) miesięcy od ukończenia domu na tym gruncie.

9. Koszty kontraktu, legalizacji, intabulacji, planów, pomiarów, manipulacji, stemple i należytość przenośną oraz przyszłe koszta ekstabulacji, wykonania prawa odkupu tudzież realizacji weksli, poniesie kupujący, względnie jego prawni następcy.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta, względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Fr. Drobniaka i H. Pachońskiego, a w razie przeszkody J. Marskiego i Dra Merza, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Upoważnia się P. Prezydenta m. do oddania powyższego gruntu w posiadanie i zezwolenia na rozpoczęcie robót budowlanych przed całkowitą zapłatą ceny kupna.

Uchwalono. (L. I. 384/30).

Plan zabudowania bloków XVI i XVII przy Aleji Słowackiego, ulicy Wybickiego, Sienkiewicza, Łobzowskiej.

Imieniem Sekcji I, rm. Inż. Drobniak wnosi:
Rada miasta uchwali:

Uzupełnia się uchwałę Rady miejskiej z dnia 4 listopada 1919 r. odnośnie do bloków XVI i XVII w następujący sposób:

1. Bloki XVI i XVII przy Aleji Słowackiego, ulicy Wybickiego, ul. Sienkiewicza i ul. Łobzowskiej przeznacza się na zabudowanie domami mieszkalnemi według planu Budownictwa miejskiego z dnia 26 kwietnia 1930 r., alternatywa I (pierwsza).

2. Parcele mają być zabudowane domami o ilości kondygnacji, wpisanej w powyższym planie niebieskiemi liczbami w kołkach, przyczem wysokość tych budynków licząc od poziomu chodnika do gzymsu głównego, wieńczącego, nie może przekraczać: a) 19 (dziewiętnastu) metrów o ile chodzi o parcele przylegające do Aleji Słowackiego i ul. Wybickiego; b) 17 (siedmnastu) metrów przy pozostałych parcelach.

3. Suteren w obydwu blokach nie wolno urządzać.

4. Głębokość zabudowania nie może przekraczać tylnych linij zabudowania, określonych liczbami na powyższym planie.

Uchwalono. (L. I. 2804/30).

Podwyższenie udziału gminy w Spółce mieszk.

Imieniem Sekcji I rm. Pachoński wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Podwyższyć udział gminy miasta Krakowa w Spółce mieszkaniowej dla miast, spółce z ogr. odpow. w Krakowie, a w szczególności przystąpić:

A) z nowym udziałem pieniężnym w kwocie 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych,

B) i nowym udziałem gruntowym, tj. wnieść części parceli gminnej lkat. 13/1 objętej lwh. 5 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. V Kleparz oznaczone liczbami 4, 5 i 6 na planie Budownictwa miejskiego z dnia 27 lutego 1930 r., a mianowicie:

1) parcelę Nr. 4 o powierzchni około 448 metr. kwadr. przyjmując jej wartość na 110 (sto dziesięć) złotych za jeden metr kwadr.

2) parcelę Nr. 5 o powierzchni około 460 metr. kwadr. przyjmując jej wartość na 115 (sto piętnaście) złotych za jeden metr kwadr.

3) parcelę Nr. 6 o powierzchni około 384 metr. kwadr. przyjmując jej wartość na 120 (sto dwadzieścia) złotych za jeden metr kwadr.

II. Spółka ma na wspomnianych parcelach rozpocząć budowę domu (domów) według planów zatwierdzonych przez Magistrat do dnia 31 grudnia 1930 (tysiąc dziewięćset trzydziestego) roku, gdyż w przeciwnym razie gmina m. Krakowa będzie miała prawo żądać oddania z powrotem na własność tych parcel, lub niektórych z nich, za równoczesnem skreśleniem jej wartości z udziału.

Przez rozpoczęcie budowy rozumieć należy rzeczywiste wykonanie fundamentów i piwnic.

III. Udział pieniężny w kwocie 50.000 złotych pokryć z funduszu m. Dz. II § 141 wydatki nadzwyczajne budżetu 1930/31.

IV. Wszelkie koszty połączone z niniejszą transakcją poniesie w całości Spółka mieszkaniowa dla miast.

V. Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Fr. Drobniaka i H. Pachońskiego, a w razie przeszkody, J. Marskiego i Dra L. Merza, względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

VI. Niniejszą uchwałę przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie w myśl § 60 ustęp 11 statutu miejskiego i art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzptej z dnia 16 stycznia 1929 r. Nr. 7 poz. 40 Dz. U. Rz. P.

Uchwalono. (L. I. 3418/930).

Zmiana gwarancji gminy m. Krakowa dla Tow. urzędników m. wobec Komunalnej Kasy Oszcz. m. Krakowa.

Imieniem Sekcji II i III wiceprezydent m. Wielgus wnosi:

Rada miejska uchwali:

Ze względu na przemianę pożyczki krótkoterminowej w złotych na długoterminową dolarową za podkładem weksla kaucyjnego in bianco:

I. Zmienia się ustęp I uchwały Rady miasta z dnia 20 września 1928 r. w sprawie objęcia poręki dla pożyczki do wysokości 150.000 złotych w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Krakowa, na rzecz Towarzystwa Wzajemnej Pomocy Urzędników gminy stoł. król. miasta Krakowa w tym kierunku, że zamiast słów „do wysokości złotych 150.000“ wstawia się słowa „do wysokości 16.900 dolarów Stanów Zjednoczonych A. P.“.

II. Do podpisania aktów prawnych związanych z niniejszą poręką upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz radców m. pp. Dra Krzetuskiego Karola i Siemka Zygmunta, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, radców m. pp. Dra Salomona Oberlendera i Inż. Aleksandra Adelmana.

III. Ustępy II, III i IV uchwały Rady miasta z 20-go września 1928 r. pozostają bez zmiany, jak również zastrzeżenie, że dalsze zadłużenie może nastąpić jedynie za osobnem zezwoleniem gminy miasta Krakowa.

Uchwalono. (L. prez. 5005/30).

Poręka dla pożyczki 100.000 zł dla Pow. Tow. budowy tanich domów wobec Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Imieniem Sekcji II i III rm. Dr. Krzetuski wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Gmina miasta Krakowa obejmuje porękę dla pożyczki do wysokości 100.000 zł, którą Powszechne Towarzystwo Budowy tanich domów mieszkalnych i domów robotniczych, Spółdzielnia z ogran. odpow. w Krakowie, zaciągnie w instytucji finansowej, względnie bankowej na wykończenie budowy domów przy ul. Koletek-Smoczej lwh. 166 ks. gr. gm kat. Kraków VII Stradom i na spłatę długów, z tej budowy pochodzących.

II. W tym celu podpisze gmina miasta Krakowa potrzebne weksle i dokumenta.

III. Dla zabezpieczenia poręki, da powyżej wymieniona spółdzielnia ewikcję do wysokości 100.000 zł., zaintabulować się mającą na rzecz gminy m Krakowa na karcie C realności lwh. 166 ks. gr gm. kat Kraków VII objętej, i to bezpośrednio po obciążeniu 300 tysięcy zł., względnie w odpowiedniej wartości w dolarach zpn. wpisać się mającem na rzecz Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

IV. Odsetki i wogóle wszystkie koszta połączone z niniejszą transakcją pokryje z własnych funduszów Spółdzielnia.

V. Do podpisania odnośnych dokumentów upoważnia się Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę oraz radców m pp Inż. Adelmana i Dra K. Krzetuskiego, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, radców m. Z. Siemka i Inż. Kleinbergera.

Uchwalono.

Plan zabudowania obszaru gruntów Dz. XVIII.

Imieniem Sekcji I rm. Dr. Krzetuski wnosi:

Rada miejska uchwali:

W myśl art. 29 Prawa budowlanego z dnia 16-go lutego 1928 D. U. R. P. Nr. 23 poz. 202 uchwala się plan zabudowania obszaru gruntów w Krakowie dz. XVII Krowodrza, ograniczonego ul. Świętokrzyską, ul. Wrocławską, koszarami Czarnieckiego i ul. Mazowiecką.

W szczególności uchwala się:

1. Linje regulacyjne drogi lk. 1695 oznaczone na planie Bud. m. Oddz. B. z dnia 15-go września 1929 czerwono i literami a — b — c wraz z linją budowlaną a' — b' po stronie północnej, oraz literami e — f — g — h, po stronie południowej.

2. Linję regulacyjną ul. Mazowieckiej oznaczoną czerwono i literami d — i — j — k, po stronie zachodniej.

3. Otwarcie ulicy w przedłużenie ul. Litewskiej ku zachodowi między ul. Racławicką i Mazowiecką i jej linje regulacyjne oznaczone na powyższym planie Budownictwa m. Oddz. B. czerwono i literami m — n, po stronie południowej jakoteż literami l — o wraz z linją budowlaną l' — o', po stronie północnej.

4. Linje regulacyjne ul. Racławickiej oznaczone na powyższym planie Bud. m. Oddz. B. czerwono i literami o' — p, po stronie zachodniej, jakoteż literami r — s — t — u — v — w — x wraz z linją bud. r' — s' — t' — u' — v' — w' — x' po stronie wschodniej.

5. Otwarcie ulicy między ul Litewską a Wrocławską w przedłużeniu ul. Kmiecej oraz jej linje regulacyjne oznaczone na powyższym planie Bud. m B. czerwono i literami y — z. A po stronie zachodniej, oraz literami B — C — D wraz z linją bud. B' — C' — D', po stronie wschodniej.

6. Linje regulacyjne ul. Świstackiego oznaczone na powyższym planie Bud m. B. czerwono i literami E — F — G, po stronie zachodniej jakoteż literami H — J — K wraz z linją budowlaną H' — K po stronie wschodniej.

7. Otwarcie ulicy między ul. Mazowiecką i ul. Litewską w przedłużeniu ul. Rzecznej oraz jej linje regulacyjne oznaczone literami L — Ł — M, wraz z linją bud. L' — Ł' — M', po stronie zachodniej i literami N — O — P, po stronie wschodniej.

8. Linje regulacyjne przedłużenia ul. Poznańskiej między ul. Litewską i Wrocławską oznaczone czerwono i literami R — S — T wraz z linją bud. R' — S' — T', po stronie zachodniej, oraz literami U — V — W po stronie wschodniej.

9. Linje regulacyjne ul. Warzywnej oznaczone czerwono i literami X — Y — Z, wraz z linją bud. X' — Z, po stronie zachodniej, oraz literami a_2 — b_2 — c_2, po stronie wschodniej.

10. Linje regulacyjne części ul. Obożnej między ul. Wrocławską i Litewską oznaczone czerwono i literami d_2 — e_2 — f_2 wraz z linją bud. d'_2 — e'_2 — f'_2, po stronie zachodniej oraz literami g_2 — h_2 — i_2, po stronie wschodniej.

11. Uchwala się dla wszystkich nowopowstających bloków tylne linje bud. w odległości 14 m, względnie 15 m, od frontowej linji bud. tak jak to dla poszczególnych bloków określono kolorem czerwonym.

Poza temi tylnemi linjami bud. w blokach IV, V, IX, X i XI żadnych budynków mieszkalnych stawiać nie wolno.

12. Dla bloków Nr. I, II, III, VI, XII, XIII i XIV uchwala się sposób zabudowania oficyn mieszkalnych tak, jak to wkreślono w planie zabudowania Bud. m. B. z dn. 15 września 1929, przyczem przestrzeń w bloku VI oznaczoną linjami niebieskiemi i głoskami a_3 — b_3 — c_3 — d_2, wyłącza się w całości od zabudowania jako rezerwa pod ewent. otworzyć się mającą ulicę.

13. Uchwala się dla wszystkich bloków sposób zabudowania zwarty o wysokości budynków odpowiadającej warunkom art. 182 i 183 Prawa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 r.

14. Wszystkie bloki przeznacza się na zabudowanie domami mieszkalnemi z dopuszczeniem zakładów przemysłowych nie podpadających pod przepisy art. 18 Prawa budowlanego i których pomieszczenie będzie możliwe w ramach przedstawionego w planie sposobu zabudowania.

15. Wydawanie konsensów na budowę uzależnia się od poprzedniego przeprowadzenia komasacji gruntów i wyprostowania granic do kąta prostego według wskazań oznaczonych na powyższym planie Bud. m. B. kreskowanemi linjami czerwonemi.

16. Upoważnia się Magistrat by odnośnie do istniejących gospodarstw rolnych i ich rozbudowy od wypadku do wypadku stosował ulgi przez niestosowanie postanowień pod 11, 12, 13, 14 i 15.

17. Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4 tygodni począwszy od dnia 1 czerwca b. r.

Uchwalono. (L. Bb. 481/1929).

Plan zabudowania gruntów w Dz. Nowa Wieś.

Imieniem Sekcji I rm. Liebling wnosi:

Rada m. uchwali:

Reasumując uchwałę Rady miasta z dnia 7 października 1926 r. L. Bb. 2863/26 uchwala się w myśl art. 29 Prawa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202 plan zabudowania obszaru gruntów w Krakowie dz. XV Nowa Wieś, ograniczonego ul. Kazimierza Wielkiego, Kujawską, Aleją Grottgera i ul. Wyspiańskiego według planu Budownictwa m. Oddział B. z dnia 25 lutego 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1) Otwarcie ulicy Nr. I poprzecznej do ul. Kujawskiej, oraz jej linje regulacyjne, oznaczone na planie Budownictwa m. Oddz. B. czerwono i literami: a — b, po stronie południowej, oraz literami c — d, wraz z linją budowlaną c' — d' po stronie północnej.

2) Otwarcie ulicy Nr. II między Al. Grottgera a ulicą Nr. I, oraz jej linje regulacyjne, oznaczone na powyższym planie Budownictwa m. Oddz. B. czerwono i literami: e — f, po stronie zachodniej, oraz literami g — b, wraz z linją budowlaną g' — b', po stronie wschodniej.

3) Ze względu na różnorodny i istniejący częściowo sposób zabudowania w obrębie przedłożonego obszaru uchwala się sposób zabudowania wkreślony w dołączonym planie zabudowania, a mianowicie:

a) dla bloku Nr. 1 uchwala się od strony ul. Kujawskiej sposób zabudowania zwarty, zaś od strony Al. Grottgera i ulic Nr. I i II sposób zabudowania grupowy.

b) Dla bloku Nr. 2 sposób zabudowania domami wolnostojącemi z dopuszczeniem grupy od strony ulicy Nr. II i od strony Aleji Grottgera.

c) Dla bloku Nr. 3 od strony ul. Kazimierza Wielkiego i ul. Kujawskiej sposób zabudowania zwarty, zaś od strony ul. Nr. 1 grupowy.

4) Dla wszystkich bloków uchwala się wysokość budynków dopuszczalną w myśl art. 182 Prawa budowlanego.

5) Wszystkie bloki przeznacza się na zabudowanie jedynie domami mieszkalnemi bez oficyn i suteren.

6) Dla wszystkich bloków uchwala się w odległości 16 m. od frontowej linji budowlanej tylną linję budowlaną, poza którą żadnych budynków mieszkalnych stawiać nie można.

7) Wkreśloną w powyższym planie zabudowania parcelację uchwala się jako podstawę dla wnieść się mających planów podziału przez właścicieli poszczególnych realności.

8) W odniesieniu do postanowienia art. 64 Prawa budowlanego Rada miejska zaznacza, że inicjatywę urządzenia i samo urządzenie powyżej uchwalonych ulic pozostawia interesowanym właścicielom realności, względnie właścicielom działek powstać mających z parcelacji.

9) Poleca się Magistratowi wydawanie konsensów na parcelach powstać mających przy powyżej uchwalonych ulicach dopiero po dokonaniu urządzenia powyższych ulic.

10) Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od dnia 1 czerwca b. r.

Uchwalono. (L. Bb. 5059/28).

Plan zabudowania bloku w Dz. Zakrzówek.

Imieniem Sekcji I rm. Marski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 20-go grudnia 1929 r. L. 4965/29 Bb. (XIV) uchwala się po myśli art. 29 prawa budowlanego plan zabudowania bloku, powstać mającego między drogą lk. 840 w Zakrzówku, a projektowanym kanałem spławnym Samborek—Kraków według planu Budownictwa m. B. z dnia 28 lutego 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1. Linję regulacyjną ulicy powstać mającej wzdłuż projektowanego kanału spławnego oznaczoną na powyższym planie czerwono i głoskami a — b — c — d — e, oraz linią bud. oznaczoną głoskami $a_1 - b_1 - c_1 - d_1 - e_1$

2 Linię regulacyjną południowej strony drogi lk. 840 oznaczoną na powyższym planie czerwono głoskami a—g—f—e.

3. Blok powyższy przeznacza się na zabudowanie domami mieszkalnemi o wysokości 11 do 12 metrów dwupiętrowemi bez suteren i oficyn mieszkalnych z dopuszczeniem jedynie ewentualnego stawiania na tyłach parcel mniejszych objektów do prowadzenia gospodarstwa rolnego niezbędnych.

4. Budynki mają być łączone w grupy w sposób na planie przedstawiony, który ma służyć jako dyrektywa do udzielenia konsensów budowlanych po przeprowadzeniu przez właścicieli gruntów parcelacji budowlanej i wrysowanego w planach zcalenia działek po zatwierdzeniu tejże parcelacji przez Magistrat.

5. Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do przeglądu publicznego na przeciąg czterech tygodni począwszy od dnia 1 czerwca b. r.

Uchwalono. (L Bb. 1869/29).

Otwarcie ulicy w Dz. XV.

Imieniem Sekcji I rm. Breuer wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 22-go stycznia 1930 L. Bb. 398/30 (XV) uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego:

1. Otwarcie ulicy na gruncie lwg. 64, gm. kat. Kraków Dz. XIV Czarna Wieś mającej łączyć ulicę Czarnowiejską z ul. Reymota — z liniami regulacyjnemi, oznaczonemi na planie Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 2 lutego 1930 r. kolorem czerwonym i głoskami a — b — c — d — e — f po stronie zachodniej, zaś głoskami g — h — i — j — k po stronie wschodniej, oraz linią budowlaną po zachodniej stronie ulicy, oznaczoną głoskami a' — c' — d' — f'.

2. Linie regulacyjne części ulicy projektowanej w przedłużeniu ulicy zapoczątkowanej na gruntach pofortyfikacyjnych przy gruntach Akademji Górniczej, równoległej do ul. Czarnowiejskiej i Reymonta oznaczona na powyższym planie kolorem czerwonym i głoskami l — m — c; h — n — o od strony północnej, zaś głoskami s — v — d; i — p od strony południowej, oraz linją budowlaną po stronie północnej oznaczoną głoskami l' — c'; n' — o'. Dla parcel wydzielić się mających przy ulicy w punkcie 1) niniejszej uchwały wymienionej, uchwala się sposób zabudowania zwarty domami o wysokości 16 metrów bez oficyn i bez suteren.

Rada miasta przyjmuje do wiadomości oświadczenie właścicieli gruntu lwh. 64 gm. kat. Kraków—Czarna Wieś złożone do protokołu w dniu 28 kwietnia 1928 r., że pokryją koszta pierwszego urządzenia ulic na powyższym gruncie uchwalonym — zastrzegając:

a) sposób urządzenia tych ulic po myśli art. 172, 173 i 174 prawa budowlanego, oznaczy komisja drogowo-kanałowa i gruntowa działająca imieniem Rady miejskiej na mocy upoważnienia z dnia 5-go lipca 1928 r L. I 4660/28;

b) Gmina m. Krakowa po myśli art. 66 prawa budowlanego obejmie powyższe ulice, skoro przynajmniej $^1/_3$ część długości frontów będzie zabudowana, do tego czasu zaś utrzymanie tych ulic obciążać będzie właściciela gruntu, względnie jego prawonabywców;

c) ulice będą przekazane bezpłatnie i w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych.

Orzeczenie zatwierdzające parcelację gruntu lwh. 64 gm. kat. Kraków — Czarna Wieś wyda Magistrat po uprawomocnieniu się objętego niniejszą uchwałą planu zabudowania, ogłoszenia tegoż po myśli art. 34, prawa budowlanego oraz po zabezpieczeniu kosztów

pierwszego urządzenia ulic w niniejszej uchwale wymienionych. Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg czterech tygodni począwszy od dnia 1 czerwca b. r.

Uchwalono. (L. Bb. 64/1930).

Linje regulacyjne ulic w Dz. XVI.

Imieniem Sekcji I rm. Liebling wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 14 listopada 1929 r. L. 4238/29 Bb. (XIII) uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego — linje regulacyjne części ulicy projektowanej wzdłuż drogi polnej lk. 829 dz. XVI Łobzów, oznaczone na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 25 kwietnia 1930 kolorem czerwonym i głoskami: a — b — c — od strony wschodniej, zaś głoskami: d — e od strony zachodniej, oraz linją budowlaną po stronie zachodniej oznaczoną głoskami: e_1 — d_1.

2) Dla działek utworzyć się mających przy powyższej ulicy uchwala się sposób zabudowania zwarty domami o wysokości 16 metrów — z tylną linją budowlaną oznaczoną na powyższym planie, poza którą nie mogą być stawiane żadne budynki.

3) Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od dnia 1 czerwca b. r.

Uchwalono. (L. Bb. 1652/30).

Linje regulacyjne ul. Grzegórzeckiej w Dąbiu.

Imieniem Sekcji I rm. inż. Nitsch wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Uchwala się linje regulacyjne ul. Grzegórzeckiej w Dąbiu dz. XX według linij czerwonych, względnie niebieskich, wkreślonych w planie Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 23 stycznia 1926 r., a oznaczonych literami: e — f linją niebieską, g — h — i, — j — k — l, — m — n — p — r, — s — t od strony północnej, zaś x — y — z — a_1 — b_1 — c_1, d_1 — e_1 — f_1 linją niebieską f'_1 — g'_1 — g_1 — h_1 — i_1 — j_1 — h od strony południowej.

2) Dla gruntów do powyższych linij regulacyjnych przyległych ustala się sposób zabudowania zwarty bez oficyn i suteren.

3) Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od dnia 1 czerwca b. r.

Uchwalono. (L. Bb. 4908/28).

Kredyt dodatkowy dla Działu VIII § 63.

Imieniem Sekcji I rm. Dr. Tomasik wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Przyznać dla Dz. VIII § 63 budżetu na rok 1929/30 kredyt dodatkowy w kwocie 7.650·68 zł. z tem, że wydatek ten znajduje pokrycie w zwiększonym dochodzie o powyższą kwotę.

2) Rozdział powyższego kredytu na poszczególne pozycje nastąpi przy zamknięciu rachunkowem.

Uchwalono. (L. I. 2406/930).

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie **22**.

Posiedzenie jawne 236 w kadencji XVII z dnia 21-go czerwca 1930 r.

Obecni: *Przewodniczący Wicprezydent miasta* Dr. Piotr Wielgus.

Wiceprezydent m. Dr. Witold Ostrowski,
" Dr. Ludwik Schneider.
Sekretarz Rady m.: Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych **51**.

Początek posiedzenia o godzinie **18**.

Przed porządkiem dziennym.

Pisma.

Wiceprezydent m. Dr. Wielgus odczytał list Prezydenta miasta Paryża, wyrażający podziękowanie dla miasta Krakowa za przyjęcie i podziw dla zabytków naszego miasta. Prezydent Paryża zaprosił na listopad b. r. Prezydenta Rollego, oraz przesłał medal złoty wytłoczony specjalnie dla Krakowa.

Treść listu przyjęła Rada m. oklaskami.

Urlopy.

Rada m. udzieliła urlopów odpoczynkowych rm.: Bielesiowi 2 miesiące, Dr. Oberlenderowi 6 tygodni, Dr. Rosenzweigowi 2 miesiące, inż. Sperro 2 miesiące, Breuerowi 4 tygodnie, Dr. Zygmuntowi Ehrenpreisowi 6 tygodni, Dr. Grossowi 2 miesiące.

Wniosek nagły o pomieszczenie Muzeum Etnograficznego.

Sekretarz odczytał następujący wniosek nagły rm. Holeksy i tow. z klubu Ch. D., oraz rm. Dra Rosenzweiga i tow. z klubu P. P. S.

Wniosek rm. Holeksy:

„W gmachu dawnego Seminarjum duchownego Rzeczp. Polskiej znajduje pomieszczenie Muzeum Etnograficzne, któremu grozi w niedługim czasie wyrzucenie.

Dowiadujemy się, że sąsiedzi pragną dać dach na bogate zbiory muzealne.

Zapytujemy Prezydjum czy pomyślało o umieszczeniu w odpowiedniem miejscu zbiorów muzealnych i jakie lokalności przewiduje dla nich".

Wniosek klubu P. P. S.:

„Z uwagi na fakt, że w roku 1931 krakowskie Muzeum Etnograficzne, pełniące w naszem mieście od 20 lat doniosłą rolę w propagandzie wartości kultury ludowej, pozbawione będzie zajmowanego dotychczas lokalu na Wawelu, radni soc. stwierdzają, że żadną miarą miasto nie może pozwolić na przewiezienie niezmiernie cennych i bogatych zbiorów tegoż Muzeum do Katowic, ani na pogrzebanie ich w piwnicznych magazynach, co byłoby jednoznaczne z pozbawieniem Krakowa ważnej placówki kulturalnej. Ze względu na to, że Muzeum Etnograficzne, należące wprawdzie do specjalnego Towarzystwa, jest de facto majątkiem Krakowa, radni socjal. wnoszą: Rada miasta wzywa Zarząd miasta do poczynienia jak najenergiczniejszych kroków celem zapewnienia Muzeum Etnograficznemu odpowiedniego pomieszczenia".

Nagłość wniosków jednomyślnie uchwalono.

Wniosek uzasadniał rm. Haecker.

Zkolei przemawiali rm.: Pachoński, Inż. Drobniak, Kosobudzki, Dr. Ehrenpreis i Marski. Mówcy wysuwali sprawę ewentualnego pomieszczenia, przyczem niektórzy proponowali lokal poszpitalny na Wawelu.

Wiceprezydent Dr. Wielgus oświadczył, że miasto od kilku tygodni stara się o pomieszczenie dla Muzeum, ale sprawa natrafia na szczególne trudności. Prezydjum miasta nie będzie szczędzić wysiłków i starań, aby pomieszczenie to uzyskać.

Po wyjaśnieniu wiceprezydenta Dra Wielgusa rm. Dr. Klimecki zgłasza wniosek:

„Rada m. Krakowa stwierdza, że Muzeum Etnograficzne w Krakowie, stworzone dzięki niestrudzonej prywatnej inicjatywie, jest cennym dorobkiem kulturalnego Krakowa i całej Polski i dlatego troskę o należyte pomieszczenie tychże zbiorów uważa za swój obowiązek, przyczem nie wątpi, że wszystkie powołane czynniki przyczynią się do wykonania tego obowiązku tak, że zbiory te na niebezpieczeństwo nie będą narażone".

Wniosek rm. Klimeckiego uchwalono

Interpelacje.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:

1. Rm. Stączka i tow. w sprawie stosunków sanitarnych na Placu Lasoty.

„W miesiącu maju 1930 r. Klub Pracy Gospodarczej prosił o uwolnienie mieszkańców Dz. XXII od okropnych wyziewów stawku istniejącego na Placu Lasoty w Dz. XXII Podgórze.

W dniu 6 bm. br. uwolniono stawek ten od smrodliwej cieczy, spuszczając część gnojówki przez Plac Lasoty, ul. Parkową, Rynek podgórski i ul. Lwowską, około godz. 9-tej wieczór, wskutek czego wszyscy mieszkańcy przyległych do tych ulic domów zmuszeni byli pozamykać okna i nie otwierać ich przez blisko dwa dni.

Zapytujemy czy stało się to z wiedzą Władz sanitarnych miejskich, jak również w jakim terminie mieszkańcy dzielnicy Podgórza zostaną uwolnieni od dalszych przykrości".

Przewodniczący wiceprez. Dr. Wielgus zapowiedział, że wyda w tej sprawie odpowiednie zarządzenia.

2. Rm. Marskiego i tow. w sprawie wycieczki kolejowców z Gdańska:

„Podpisani zapytują, dlaczego gmina m. Krakowa nie przyczyniła się bodaj dostarczeniem autobusów, zwolnienia z opłat wstępu do muzeum itp. wycieczce kolejowców dyrekcji w Gdańsku, w której to wycieczce znajdowało się około 80% Niemców. Wycieczka ta była propagandowa, a na dotyczącą prośbę Dyrekcji kolei w Gdańsku odpowiedziało Prezydjum miasta odmownie".

Przewodniczący wiceprezydent Dr. Wielgus w odpowiedzi zaznacza, że miasto Kraków w obecnym sezonie jest przeciążone wydatkami na cele wycieczek. Wycieczkę tą zwolniło się od opłaty wstępu do Muzeum Narodowego.

3. Rm. Stączka i tow. w sprawie remontu zniszczonych chodników i nawierzchni w dzielnicach przyłączonych:

„Budownictwo miejskie gorliwie zajęte przebudową nawierzchni ulic w śródmieściu, nie zwraca prawie zupełnie uwagi na konieczne remonty zniszczonych chodników, bruków i nawierzchni w dzielnicach przyłączonych do Krakowa, skutkiem czego potworzyły się tamże wyboje zagrażające zdrowiu i życiu przechodniów i przejezdnych.

Zapytujemy tedy P. Prezydenta, czy skłonny jest nakazać Budownictwu miejskiemu, by dokonało koniecznej naprawy dróg i ulic w obrębie całego miasta Krakowa położonych, a w szczególności Kalwaryjskiej, Łagiewnickiej, Czarnej i dojazdów do stacji kolejowej Podgórze-Bonarka, a ponadto Prądnickiej, Kamiennej i Murowanej".

Przewodniczący wiceprezydent Dr. Wielgus odpowiada, że sprawozdanie na powyższą interpelację złoży na Komisji drogowo-kanałowej.

4. Rm. Dr. Rosenzweiga i tow. w sprawie budowy baraku dla eksmitowanych:

„Przed rokiem uchwalono budowę baraku dla eksmitowanych dozorców, a na pokrycie tego wydatku przeznaczono 100.000 zł. z pożyczki zaciągniętej we firmie „Feniks". Baraku jednak nie wybudowano.

Zapytujemy Pana Prezydenta dlaczego tego baraku nie wybudowano i kiedy rozpocznie się ta budowa? Równocześnie zapytujemy Pana Prezydenta co zrobiono z powyższą kwotą 100.000 zł, a jeśli ją zużyto na inne cele, to na podstawie jakiej uchwały Rady miejskiej?"

Przewodniczący wiceprezydent Dr. Wielgus odpowiada, że na powyższą interpelację da wyjaśnienie na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej.

5. Rm. Stączka i tow. w sprawie rozbudowy sieci wodociągowej miejskiej:

„Roboty nad rozbudową sieci wodociągowej Krakowa są już w pełnym toku. Akcję całą skierowano jednak głównie w stronę Bielan i Woli Justowskiej, a więc w okolicę nie będącą częścią stoł. król. miasta Krakowa z pokrzywdzeniem mieszkańców Krakowa, a zwłaszcza Dz. XXI i XXII (Podgórza).

Fundusze tedy ściągane tytułem opłat wodociągowych z mieszkańców miasta Krakowa płyną na cele nie mające z interesami gospodarczemi miasta nic wspólnego.

Natomiast projektowany na Kopcu Krakusa zbiornik wodociągowy czeka dotąd beznadziejnie na budowę, a mieszkańcy Dz. XXI i XXII zostali w nadziejach swoich, iż raz wreszcie skończy się ich męczarnia z powodu braku wody, zawiedzeni.

Cały prawy brzeg Wisły zabudowany szczelnie w dzielnicach oddawna do Krakowa przyłączonych cierpi od szeregu lat na katastrofalny brak wody.

Wobec takiego stanu rzeczy zapytujemy P. Prezydenta, czy skłonny jest dać pierwszeństwo robotom instalacyjnym na obszarze dzielnic położonych na prawym brzegu Wisły i w ten sposób zaspokoić najkonieczniejszą potrzebę licznych mieszkańców tychże dzielnic, a zwłaszcza Dz. XXII Podgórze".

Interpelację tą odesłano do Komisji zakładów przemysłowych.

Upoważnienie Sekcyj do zastępstwa Rady m. w czasie feryj.

Imieniem Prezydenta m. wiceprez. m. Dr Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

„Na podstawie § 82 statutu Rada miasta przekazuje do załatwienia połączonym Sekcjom i Komisjom niecierpiące zwłoki sprawy i czynności, zastrzeżone Radzie, a należne do własnego zakresu działania gminy, na czas tegorocznych feryj letnich, t. j. do pierwszego posiedzenia Rady we wrześniu b. r. z tem, że na każde takie posiedzenie w czasie feryj zapraszać należy wszystkich radców miejskich, bawiących w Krakowie".

(L. Pr. 6806/30).

Rm. Dr. Rosenzweig wnosi, aby quorum takiej komisji połączonych Sekcyj wynosiło 40 członków Rady miejskiej.

Wiceprezydent Dr Wielgus proponuje quorum 20 członków.

Rm. Puchałka proponuje 21 członków Rady m.

W głosowaniu wnioski wiceprez. Wielgusa uchwalono z dodatkiem rm. Puchałki, że quorum ma wynosić 21 członków Rady m.

Po uchwaleniu tego wniosku Klub P. P. S. zgłosił deklarację w sprawie szóstej rocznicy zgonu Matteotiego.

Wystąpienie to spotkało się z protestem ze strony wiceprez. dr. Wielgusa, który zwrócił uwagę, że teren samorządu miejskiego nie nadaje się do czynienia manifestacyj politycznych a deklaracji wogóle nie przyjmuje do wiadomości.

Rm. Holeksa zabiera głos w sprawie budowy kościoła w Dębnikach i niedotrzymania przyrzeczenia, złożonego przez Prezydenta miasta, że sprawę tą przedstawi na dzisiejszem posiedzeniu Rady m. — żąda od Prezydjum, ażeby kwestję budowy kościoła w Dębnikach załatwiono w miesiącach wakacyjnych przez połączone Sekcje.

Udział m. Krakowa w Zjeździe miast polskich w Warszawie.

Imieniem Prezydenta m., wiceprez. dr. Piotr Wielgus przedkłada następujący wniosek:

Rada m. uchwali:

Na ogólne Zebranie Związku Miast Polskich w Warszawie w dniach 15 do 17 czerwca 1930 r. deleguje się jako przedstawicieli miasta Krakowa:

Prezydent Inż. Rolle, wiceprezydent Dr. Wielgus, rm. Dr. Stanisław Klimecki, rm. Dr. Samuel Tilles, rm. Dr. Karol Krzetuski, rm. Teodor Kluczka, rm. Henryk Ziffer, rm. Jan Puchałka, rm. Rymar Stanisław.

Rm. Inż. Kleinberger zgłasza wniosek:

„Poleca się członkom Rady, delegatom na Zjazd Miast w Warszawie, aby poruszyli tamże i przedstawili:

1) niedomagania ustawy o rozbudowie miast, a w szczególności, żeby żądali, aby przedewszystkiem udzielano kredytów z funduszu rozbudowy miast prywatnym, stawiając gminy i spółdzielnie na dalszym planie,

2) aby postawili i starali się przeprzeć żądanie, aby ustawa o ulgach podatkowych dla nowo wznoszonych budowli winna być ustawą stałą, a nie pewien tylko czasokres obowiązującą. Ulgi winny być stosowane przy nowo wybudowanych domach conajmniej przez lat piętnaście,

3) podatek obrotowy winien być dla zawodu budowlanego obniżony".

Wniosek referenta uchwalono.

Wniosek rm. Inż. Kleinbergera uchwalono.

Porządek dzienny.

Dyskusja nad sprawozdaniem Prezydenta m. o ruchu budowlanym, wygłoszonem na posiedzeniu Rady miejskiej w dniu 22 maja 1930 r.

Referent rm. Dr. Gross podnosząc pokrzywdzenie Krakowa przy rozdziale funduszów państwowych na cele budowlane, podkreślił usterki ustawowe w całym szeregu ustaw, dotyczących kwestji budowlanej, wreszcie zaznaczył brak uwolnień podatkowych przy pożyczkach zaciąganych na cele budowy mieszkań i konieczność budowania przedewszystkiem przez gminę i Spółdzielnie mieszkaniowe domów o małych mieszkaniach.

Tak dotychczasowa akcja rządowa, jak i zamierzona dalsza akcja przy pomocy pożyczki budowlanej nie załatwi nawet w drobnych rozmiarach kwestji mieszkaniowej, która jest kwestją palącą pierwszorzędnego znaczenia dla gospodarstwa samorządowego i państwowego.

W myśl swoich wywodów przedłożył rm. dr. Gross rezolucję w sprawie akcji budowlanej następującej treści:

Przyjmując do wiadomości sprawozdanie p. Prezydenta o budownictwie mieszkaniowem, Rada miejska uchwala następującą rezolucję:

„W ostatnich czasach pojawiają się coraz to nowe plany budownictwa mieszkaniowego, więcej lub mniej popierane przez sfery rządowe, jednakże praktycznej korzyści nie dają żadnej. Obecnie rząd przeznacza znaczne kwoty, bo razem około 100 miljonów, a nawet niektórzy obliczają, że 150 miljonów złotych na akcję mieszkaniową. Te dorywcze zarządzenia nie przynoszą korzyści, któreby pozostawały w odpowiednim stosunku do poniesionych ofiar. Akcja mieszkaniowa wymaga ciągłej planowej pracy i wymaga współdziałania wszystkich czynników gospodarczych, tak jak to było w czasach pokojowych przed wojną.

Musi się wrócić do czasów przedwojennych i starać się możliwie przywrócić stosunki normalne. W tym celu musi się akcję budowlaną zdecentralizować, pomoc publiczna kredytowa musi być udzielana możliwie na drugie miejsce hipoteczne, tak ażeby dopuścić do współdziałania Kasy Oszczędności, które muszą lokować oszczędności na pierwszem miejscu i również należy dopuścić kapitały prywatne tak, ażeby wszystkie siły gospodarcze razem się w ten sposób sumowały.

Należy więc podatek, który służy dla celów budownictwa mieszkaniowego pozostawić gminom, które przy miernem podwyższaniu tego podatku mogą mieć do dyspozycji znaczniejsze kapitały, a czynność Banku Gospodarstwa Krajowego powinna się głównie koncentrować w tem, ażeby na warunkach ulgowych konwertować pożyczki budowlane krótkoterminowe na długoterminowe w pewnej kolejności, a ponadto powinien Bank Gospodarstwa Krajowego udzielać gminom na

bardzo niski procent i na dogodnych warunkach amortyzacyjnych pożyczek dla budowy najmniejszych mieszkań dla biednej ludności, która nie jest w stanie dzisiejszych wysokich czynszów w nowych domach opłacać.

Ponadto powinny być uwolnienia podatkowe przystosowane do celów powyższych, to jest powinny być udzielane nietylko dla pożyczek ulgowych, ale dla wszelkich pożyczek, służących na cele budowlane i powinny być odpowiednio zreformowane tak, ażeby budujący mógł na te ulgi liczyć i ażeby one były racjonalnie unormowane".

Rm. Inż. Kleinberger radził znieść ochronę lokatorów i przedłużyć dzień roboczy, bo to są powody zastoju budowlanego.

Rm. Dr. Müller wskazał na konieczność dokończenia budowy Akademji Górniczej i Kliniki ginekologicznej. Mowca piętnuje kartel cegieln w Krakowie. Porusza sprawę niezabudowania dwóch parcel w Krakowie przez Tow. ubezp. „Feniks", które, ma wrażenie, zakupiło parcele na spekulację.

Rm. ks. Kasprzyk krytykuje Zarząd miasta i rząd za bezczynność i zajmowanie się innemi sprawami, a nie sprawami gospodarczemi i akcją budowlaną.

Rm. Przybyś poddaje krytyce stanowisko Prezydjum odnośnie do ruchu budowlanego w mieście.

Rezolucję rm. Dra Grossa przyjęto.

Przewodniczący ze względu na brak kompletu zamyka posiedzenie o godzinie **21·45** zawiadamiając, że resztę porządku dziennego, dziś nie wyczerpanego, zamieści na najbliższem posiedzeniu Rady m.

Posiedzenie połączonych Sekcyj I—VIII Rady miejsk., działających imieniem Rady m. na zasadzie § 82 Statutu gm. m. Krakowa, z dnia 30 czerwca 1930.

Obecni: *Przewodniczący Wiceprezydent miasta* Dr. Ludwik Schneider.
Wiceprezydent m. Witołd Ostrowski,
„ „ Dr. Piotr Wielgus,
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **47**.
Początek posiedzenia o godz. **18**.

Przed porządkiem dziennym.

Urlopy.

Udzielono następującym radcom m. urlopów wypoczynkowych:

Dr. Krzetuskiemu 6 tygodni, Ign. Ehrenpreisowi 6 tygodni, Inż. Janowi Peltzowi 6 tygodni, Ludwikowi Kustowskiemu 6 tygodni.

Porządek dzienny.

Reasumcja uchwały Rady m. z dn. 22 maja br. w sprawie pożyczki 1,000.000 zł i 2,000.000 zł.

Imieniem Prezydenta m. wiceprez m. Dr. Wielgus wnosi:

Połączone Sekcje I—VIII, działające im. Rady m. uchwalą:

Reasumuje się uchwałę Rady miejskiej z dnia 22 maja 1930 r. w tym kierunku, że upoważnia się P. Prezydenta miasta do zaciągnięcia pożyczek w kwocie 1,000.000 zł i 2,000.000 zł zamiast w Komunalnej Kasie Oszczędności Powiatu Katowickiego i Komunalnej Kasie Oszczędności Powiatu Świętochłowickiego w kwocie 1,000.000 zł, względnie równowartość w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w Banku Handlowym S. A. w Warszawie, zaś 2,000 000 złotych względnie równowartość w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, w jednej z instytucji finansowych w Polsce na możliwie najkorzystniejszych warunkach. (do L. Prez. 4653/30).

W dyskusji nad powyższą sprawą zabierali głos rm.: Ziffer, Rymar, Stączek, Holeksa, Inż. Drobniak.

Po wyjaśnieniach, udzielonych przez wiceprez m. Dr. Schneidra i refer. wiceprez. Dr. Wielgusa, wniosek uchwalono 40 głosami przeciw 7.

Zakupno podwozia i karoserji na cele rozwozu lodu.

Imieniem Sekcji VIII wiceprezydent m. Dr. Wielgus wnosi:

Połączone Sekcje I—VIII, działające im. Rady m. uchwalą:

Zakupić od firmy Eshape względnie Autoserwice na cele rozwozu lodu jedno podwozie marki „Ford" z kompletnem wyposażeniem za cenę 9.800 zł i karoserję do tego podwozia od firmy American-Auto za cenę 4.950 zł.

Uchwalono.

Na wniosek rm. Kluczki wzięto na porządek dzienny sprawę zakupna dwóch automatów samochodowych do kropienia ulic.

Zakupno dwóch automatów samochodowych do kropienia, mycia i zamiatania ulic.

Imieniem Sekcji II i VIII wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

1) Zakupić we firmie „De Dion Bouton" w Puteaux Seine dwa automaty samochodowe do kropienia, mycia i zamiatania ulic tego samego typu, jaki jest już zastosowany w Zakładzie czyszczenia miasta w cenie ugodzić się mającej z reprezentantem, względnie z fabryką „De Dion Bouton", biorąc pod uwagę ofertę z dnia 27 marca 1930 przy cenie około 37.200 zł za sztukę loco fabryka, bez cła

2) Wydatek związany z zakupnem tych samochodów pokryć z funduszu odnowienia taboru samochodowego oraz urządzeń Zakładu czyszczenia miasta.

3) Upoważnia się P. Prezydenta miasta, aby wyżej wymienione automaty samochodowe zakupił po przeprowadzeniu pertraktacyj co do obniżenia ceny na warunkach w zamówieniu bliżej ustalić się mających.

Rm. Kluczka wnosi aby prócz tych dwóch wozów zakupić jeszcze dalsze dwa wozy.

Wniosek Sekcji II i VIII uchwalono.

Wniosek rm. Kluczki uchwalono traktować regulaminowo.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 19·15.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 3 czerwca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miejskiej**, na którem uchwalono budowę kolektora w projektowanej ulicy wzdłuż wschodniej granicy Parku im. Dra Jordana od Aleji 3 Maja do ul. Reymonta, zabrukowanie wylotu ul. Flisackiej ku ul. Tadeusza Kościuszki oraz wykonanie chodnika w ul. Koletek i Smoczej. Poza tem zatwierdzono projekt urządzenia chodników w ul. Morawskiego, Syrokomli i Wolskiej, projekt uporządkowania ul. Śląskiej i Lubelskiej, oraz ofertę na dostawę cementu.

Dnia 18 czerwca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla Zakładów przemysłowych,** na którem Dyrektor Gazowni miejskiej Inż. Mieczysław Seifert przedłożył sprawozdanie z działalności zakładu w roku administracyjnym 1929/30. Sprawozdanie wykazuje stały rozwój Gazowni miejskiej i zwiększony przyrost konsumcji, wynoszący przeszło 9% w stosunku do roku poprzedniego. Po rozpatrzeniu bilansu oraz rachunku strat i zysków udzielono Dyrekcji Gazowni m. absolutorjum za okres sprawozdawczy, przyczem Komisja wyraziła Dyrektorowi Inż. Seifertowi i personalowi Gazowni pełne uznanie za owocną i wytrwałą pracę. W końcu Komisja przyjęła szereg wniosków inwestycyjnych w sprawie budowy przewodów gazowych w nowopowstałych ulicach i zatwierdziła oferty na dostawę rur żeliwnych i stalowych.

Dnia 23 czerwca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ludwika Schneidra **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla Zakładów przemysłowych,** na którem Dyrektor Wodociągu m. Inż. Tadeusz Jaszczurowski przedłożył sprawozdanie o stanie robót inwestycyjnych (budowa drugiego rurociągu z Bielan do Krakowa), poczem Komisja zatwierdziła ofertę na dostawę maszyn oraz udzieliła zezwolenia na pobór wody przez konsumentów na Olszy i Przegorzałach.

Dnia 24 czerwca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miejskiej,** na którem uchwalono budowę kolektora w części ul. Mazowieckiej na przestrzeni od ul. Łęczyckiej do Swiętokrzyskiej i kanalizacji na gruntach gminnych u wylotu ul. Długiej za gruntami ś p. Dra Żuławskiego, rozpatrzono sprawę ukształtowania Aleji Marszałka Focha (przedłużenie ul. Wolskiej do Kopca Kościuszki), sprawę budowy ul. Fabrycznej od ul. Grzegórzeckiej do budującego się gmachu Państwowego Monopolu Spirytusowego oraz zatwierdzono projekt skanalizowania gruntów parcelowanych za ul. Wyspiańskiego i gruntów p. Burtana wraz z urządzeniem ulicy na Grzegórzkach.

Dnia 27 czerwca b. r. odbyło się pod przewodnictwem radcy m. Wincentego Wajdy **posiedzenie Sekcji VIII Rady miejskiej,** na którem rozpatrzono sprawozdania z zamknięć rachunkowych za rok 1929/30 Rzeźni miejskiej wraz z chłodnią, fabryką lodu, kafilerją i wytwórnią mydła, oraz Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych, t. j. Składu węgla i drzewa, Piekarni i Miejskich Składów towarowych; poczem Komisja wysłuchała sprawozdania z przeprowadzonej kontroli w M. Zakładach Aprowizacyjnych. Wszystkie sprawozdania przyjęto do zatwierdzającej wiadomości, przyczem uchwalono wydzierżawienie piekarni miejskiej oraz sprzedaż pozostałych zapasów żyta.

Sprawozdanie Wydziału IV Magistratu z wpisów do szkół dokształcających w roku szk. 1929/30.

W roku 1929/30 otwarto 23 szkół dokształcających przemysłowych i handlowych, a mianowicie: 14 szkół zawodowych dokształcających męskich i 3 szkoły dokształcające przemysłowe żeńskie, 1 szkołę zawodową dokształcającą żeńską dla uczenic krawieckich i modniarskich, 3 szkoły dokształcające handlowe męskie, 1 szkołę dokształcającą handlową żeńską i 1 szkołę dokształcającą dla uczniów drukarskich i litograficznych, której koszta utrzymania ponosi w połowie Rząd, w 1/3 części Stowarzyszenie przemysłowe drukarzy, a w 1/6 części Gmina miasta Krakowa — podczas gdy koszta utrzymania wszystkich innych szkół pokrywa Rząd w 2/3 częściach, a w 1/3 części Gmina. Oprócz tych 23 szkół otwarto jeszcze w roku 1929/30 szkołę zawodową dokształcającą męską przy Miejskim Zakładzie dla bezdomnych chłopców, utrzymywaną wyłącznie z funduszów Gminy miasta Krakowa.

L. p.	NAZWA SZKOŁY	Ilość zapisanych uczniów	Ilość klas	Ilość grona nauczycielskiego
I.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla uczniów monterów, blacharzy i instalatorów) ul. Krowoderska L. 14	363	1 kl. przyg. 3 kl. I 3 kl. II 3 kl. III Razem 10	15
	Do przeniesienia	363	10	15

L. p.	NAZWA SZKOŁY	Ilość zapisanych uczniów	Ilość klas	Ilość grona nauczycielskiego
	Z przeniesienia	363	10	15
II.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla uczniów krawieckich) ul. Lubomirskich 19	188	1 kl. przyg. dla analf. 1 kl. przyg. 2 kl. I 1 kl. II 1 kl. III Razem 6	13
III.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla uczniów krawieckich) ul. Wąska L. 5	212	1 kl. przyg. 2 kl. I 2 kl. II 3 kl. III Razem 8	16
IV.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla uczniów szewskich) ul. Zielona L. 27	207	2 kl. przyg. 2 kl. I 2 kl. II 2 kl. III Razem 8	13
V.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla uczniów fryzjerskich i kuśnierskich) ul. Miodowa — barak	269	Kuśnierze Fryzjerzy 1 kl. I 1 kl. I 1 kl. II 3 kl. II 1 kl. III 3 2 kl. III 6 Razem 9	12
VI.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla ślusarstwa maszynowego) Dz. Podgórze, ul. Szkolna L. 6	252	1 kl. przyg. 2 kl. I 3 kl. II 3 kl. III Razem 9	17
VII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla ślusarstwa budowlanego) ul. Konarskiego L. 2/4	252	1 kl. przyg. 2 kl. I 2 kl. II 2 kl. III Razem 7	12
VIII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla rzemiosł artystycznych) ul. Miodowa L. 36	278	1 kl. przyg. 2 kl. I 3 kl. II 2 kl. III Razem 8	13
IX.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla rzemiosł budowlanych) ul. Słoneczna L. 18	155	1 kl. przyg. 1 kl. I 1 kl. II 1 kl. III Razem 4	8
X.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla stolarstwa meblowego) Dz. Podgórze, ul. Zamojskiego L. 58	271	1 kl. przyg. 2 kl. I 3 kl. II 2 kl. III Razem 8	14
	Do przeniesienia	2447	77	133

L. p.	NAZWA SZKOŁY	Ilość zapisanych uczniów	Ilość klas	Ilość grona nauczycielskiego
	Z przeniesienia	2447	77	133
XI.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla stolarstwa budowlanego) ul. Szlak L. 5/7	311	2 kl. przyg. 2 kl. I 2 kl. II 2 kl. III Razem 8	12
XII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla szoferów i mechaników)	251	2 kl. I 2 kl. II 2 kl. III Razem 6	8
XIII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla elektrotechników)	212	1 kl. przyg. 2 kl. I 2 kl. II 2 kl. III Razem 7	13
XIV.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla zawodów spożywczych) ul. Loretańska L. 16	262	1 kl. przyg. 2 kl. I 2 kl. II 2 kl. III Razem 7	18
XV.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla uczniów drukarskich i litograficznych) ul. Szujskiego L. 2	131	1 kl. I 2 kl. II 1 kl. III Razem 4	9
XVI.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla uczenic krawieckich i modniarskich) Rynek Kleparski L. 18	292	2 kl. I 4 kl. II 4 kl. III Razem 10	18
XVII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla bieliźniarek) ul. św. Marka L. 34	107	1 kl. I 1 kl. II 1 kl. III Razem 3	10
XVIII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (dla ogólnych zawodów żeńskich) Dz. Podgórze, ul. Szkolna L. 6	155	1 kl. przyg. 1 kl. I 1 kl. II 1 kl. III 1 kl. IV Razem 5	11
XIX.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (przemysłowo-handlowa żeńska) ul. Dietlowska — barak	179	przem. hadl. 1 kl. prz. 1 kl. I 1 kl. I 2 kl. II 1 kl. II 1 kl. III 1 kl. III 4 4 Razem 8	17
XX.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (handlowa żeńska) ul. Studencka L. 13	101	1 kl. I 2 kl. II 1 kl. III Razem 4	9
	Do przeniesienia	4448	139	258

L. p.	NAZWA SZKOŁY	Ilość zapisanych uczniów	Ilość klas	Ilość grona nauczycielskiego
	Z przeniesienia	4448	139	258
XXI.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (handlowa męska) ul. Loretańska L. 16	174	1 kl. I 2 kl. II 2 kl. III Razem 5	11
XXII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (handlowa męska) pl. Wolnica — Ratusz	140	1 kl. przyg. 1 kl. I 1 kl. II 1 kl. III Razem 4	10
XXIII.	Publiczna szkoła dokszt. zawodowa (handlowa męska) Dz. Podgórze, ul. Józefińska L. 10	72	1 kl. I 1 kl II 1 kl. III Razem 3	6
	Razem	4834	151	285

Uczniów do szkół zawod. dokszt. 3.614
Uczenic „ „ „ „ 733
Razem . . . 4.347

Uczniów do szkół handlowych 386
Uczenic „ „ „ 101
Razem . . . 487

Szkoła zawod. dokszt. przy Miejskim Zakładzie dla bezdomnych chłopców (1 kl. I, 1 kl. II, razem 2) uczniów 39.

Sprawozdanie Zarządu
Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności miasta Krakowa w Krakowie za rok 1929.

Kasa wykazuje po raz pierwszy po wielu latach strat zysk w kwocie Zł 11.059·61.

Jest to objaw bardzo pocieszający, gdyż są widoki na stałe polepszenia, wobec zaufania ludności, jakie Kasa zjednała sobie swoją rzetelną pracą i propagandą.

Głównym czynnikiem są wkładki, które stale się powiększają i tak, kiedy stan wkładek wynosił dnia 31 grudnia 1928 r. . . . . Zł 985.271·97
to z końcem ubiegłego roku podniósł się do „ 1,634 096·—
czyli, że stan wkładek podniosł się w przeciągu r. 1929 o . . . . Zł 648.824·03

Wkładki te zużytkowała Kasa na udzielanie pożyczek tak wekslowych jak i skryptowych, te ostatnie za podkładem hipotecznym, a wekslowe przeważnie są zapisem kaucyjnym, popierając przez to bardzo wydatnie odbudowę, rolnictwo, przemysł i rzemiosło, tak w samym Krakowie, jak i w okolicznych przedmieściach i gminach, wskutek czego stan weksli z dnia 31 grudnia 1928 r. . . . . 1042 szt. Zł 806.989·17
podniósł się w przeciągu ubiegłego roku na . . . . . 1693 „ „ 1,448.104·08
czyli że stan weksli podniósł się w roku 1929 o . . . . 650 szt. Zł 641.114·91

Wielką pomocą dla handlu jest też kredyt udzielany przez Kasę kupcom, rzemieślnikom i fabrykantom przez eskontowanie weksli, które oni otrzymują za towar, gdyż obecnie prawie żaden odbiorca nie płaci gotówką, lecz daje weksle, które jednak po trzech miesiącach punktualnie wpływają.

Przytoczone tutaj cyfry wykazują, że Kasa stoi na wysokości swego zadania, gdyż udzielała pomocy ludności w czasie, kiedy się dawał dotkliwie odczuwać brak gotówki, brak długoterminowego kredytu, jak również obniżenie produkcji z powodu osłabienia siły konsumcyjnej ludności.

Sprawę długu firmy Krumholz i Pemper zakończyła Kasa w ubiegłym roku w ten sposób, że celem pokrycia długu Kasa nabyła na licytacji realność Sankę koło Krzeszowic, 33 morgi 796 sążni kwadr. za cenę Złotych 27.000·— z czego przypadnie Kasie kilka tysięcy zwrotu na korzyść, tak, że realność ta figuruje w zamknięciu z kwotą Zł 70.674·39. Są to kamieniołomy, na które są już różni reflektanci.

Pocieszającem objawem jest to, że Kasa, pomimo trudnych warunków dla handlu i przemysłu, nie wykazuje w roku ubiegłym zaskarżonych weksli.

Kasa korzysta z kredytu jedynie w Banku Polskim i to tylko w miarę wypowiedzenia wkładek, nie nadużywając reeskontu do innych celów.

Bilans za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1929 r.

Kasa		Zł.	9.946.67
Lokacje:			
a) w złotych	3.045·92		
b) w dolarach $ 1.247·11	11.036·92	„	14.082·84
Pożyczki:			
a) hipoteczne	24.429·30		
b) na skrypt dłużny	48.700·—	„	73.129·30
Weksle:			
a) w złotych miejsc. szt. 1.250	1,180.711·46		
b) w złotych zamiejsc. „ 249	65.019·67		
c) w dolarach „ 194 $ 22.867	202 372.95		
szt. 1.693		„	1,448.104·08
Efekta funduszu obrotowego: 5 akcyj Banku Polskiego 5 szt. 5% premj. poż. dolar.		„	1.221·25
Inwentarz ruchomości		„	1.352·84
Realności licytacyjnie nabyte „Sanka"		„	70.674·39
Zaliczki na płace		„	785·—
Wierzytelność funduszu rezerwowego „A"		„	59.367·82
Protesty wekslowe		„	43·95
Koszta procesowe		„	272·05
Księgi, druki i t. p.		„	2.460·32
Odsetki od reeskontu zgóry pobrane		„	14·12
Zaległe odsetki:			
a) z pożyczek skryptowych	20·—		
b) z papierów wartościowych	104·60	„	124·60
Inkaso obcych weksli		„	558·50
Pokrycie funduszu rezerwowego „A"		„	114 753·85
		Zł.	1,796.891·58

Wkładki:			
a) w złotych szt. 2.501	1,420.779·94		
b) w dolarach „ 117 $ 24.103·51	213.316·06		
szt. 2.618		Zł.	1,634 096·—
Fundusz rezerwowy „B": rezerwa dla różnic kursu pap. wart.		„	128·75
Rachunek bież. z funduszem rezerwowym		„	45·62
Reeskont weksli (szt. 13)		„	4.598·58
Z góry pobrane odsetki:			
a) z pożyczek hipotecznych	256·14		
b) „ skryptowych	305·85		
c) z weksli	27.368·21	„	27.930·20
Rachunek przechodni		„	3.720·47
Różni za inkaso obcych weksli		„	558·50
Zysk w roku 1929		„	11.059·61
Fundusz rezerwowy „A":			
Stan funduszu z dn. 31/12 1929	55.386·03		
Wierzytelność funduszu obrotow.	59.367·82	„	114.753·85
		Zł.	1,796.891.58

KOMISJA REWIZYJNA

zamknięcie niniejsze i bilans Kasy za rok 1929 sprawdziła i stwierdza zgodność wszystkich pozycyj z odnośnemi księgami, aktami i zapiskami.

Kraków-Podgórze, dnia 26 lutego 1930

Tadeusz Onyszkiewicz m. p.
przewodniczący.

Dr. Rozmarynowicz m. p. *Breuer* m. p. *Seidenfrau* m. p.

ZA RADĘ KASY:

Stankiewicz m. p. przewodniczący Rady. *Bieleś* m. p. członek Rady.

DYREKCJA:

Dr. Wielgus m. p. *Schaitter* m. p.

ZA BUCHALTERJĘ:

Drozdowski m. p.

Rachunek strat i zysków za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1929 r.

Straty

Odsetki od wkładek złotowych:			
a) wypłacone . . .	5.541·01		
b) skapitalizowane .	78.599·33	Zł.	84.140·34
Odsetki od wkładek dolarowych:			
a) wypłacone . . .	1.240·95		
b) skapitalizowane .	8.044·47	„	9.285·42
Odsetki od reeskontu weksli . .		„	2.511·19
Koszta administracji		„	44.611·46
Podatki i należytości stemplowe .		„	6.781·84
Amortyzacja ruchomości		„	71·20
Zysk za rok 1929		„	11.059·61
		Zł.	158.461·06

Zyski

Odsetki z pożyczek:			
a) hipotecznych . .	3 481·06		
b) skryptowych . .	6.769·45	Zł.	10 250 51
Odsetki z weksli		„	144.815·09
Odsetki od lokacyj		„	2.982.25
Odsetki za kupony		„	131·10
Różnice kursowe dolara		„	160·97
Prowizje		„	121·14
		Zł.	158.461·06

KOMISJA REWIZYJNA

zamknięcie niniejsze i bilans Kasy za rok 1929 sprawdziła i stwierdza zgodność wszystkich pozycyj z odnośnemi księgami, aktami i zapiskami.

Kraków-Podgórze, 26 lutego 1930.

Tadeusz Onyszkiewicz m. p.
przewodniczący.

Dr. Rozmarynowicz m. p. *Breuer* m. p.
Seidenfrau m. p.

ZA RADĘ KASY:

Stankiewicz m. p. przewodniczący Rady. *Bieleś* m. p. członek Rady.

DYREKCJA:

Dr. Wielgus m. p. *Schaitter* m. p.

ZA BUCHALTERJĘ:

Drozdowski m. p.

Sprawozdanie

z działalności Spółki mieszkaniowej dla miast, Spółki z ogran. odpowiedzialnością w Krakowie

za czas od 1 stycznia 1929 r. do 31 grudnia 1929 r.

Bilans zamknięcia i Rachunek zysków i strat za rok 1929 wykazują dalszy rozwój Spółki mieszkaniowej dla miast w ciągu roku 1929.

Rachunek budów powiększył się o kwotę około 500.000·— zł, czyli w ciągu roku 1929 wydano na wykończenie budowli i rozpoczęcie nowych budowli kwotę około 500.000·— zł. W rzeczywistości kwota wydatkowana jest większa, ponieważ do wykończenia domu przy Aleji Krasińskiego w Krakowie użyto rezerwy już policzonej w bilansie za rok 1928 w rachunku budów.

Własny majątek Spółki mieszkaniowej — nie licząc funduszów rezerwowych — powiększył się również w tym czasie. Mianowicie:

Bilans z 31 grudnia 1928 r. wykazuje kapitał udziałowy	Zł	600.000·—
Rachunek wpłat na podwyższenie udziałów	„	320.282·51
czyli razem własny mająt. Spółki wynosił	Zł	920,282·51

Według bilansu za rok 1929 z dniem 31 grudnia 1929 r. własny majątek Spółki, przedstawia się jak następuje:

a) kapitał udziałowy	Zł	600.000·—
b) wpłaty na podwyższenie udziałów	„	437.775·98
czyli własny majątek wynosi	Zł	1,037.775 98
z końcem roku 1928 własny majątek wynosił jak wyżej podano . . .	Zł	920.282·51
czyli podwyżka wynosi	Zł	117.493·47

Na podwyższenie własnego majątku Spółki, złożyły się następujące kwoty:

a) poraz pierwszy ze zysków zebranych po koniec roku 1928 przydzielono za rok 1928 6% dywidendę spólnikom jednakże nie wypłacono tej dywidendy, lecz użyto jej na podwyższenie udziałów.

Podwyżka ta czyni razem	Zł	53.493·47
b) Gmina miasta Krakowa wpłaciła w ciągu roku 1929 na podwyższenie udziału w gotówce razem (są to wpłaty na rachunek podwyżek po 50.000·— zł rocznie częściowo z budżetu za r. 1928/29 (t. j. od 1 stycznia 1929 r. do 31 marca 1929 r.), częściowo z budżetu za rok 1929/30 (t. j. od 1 kwietnia 1929 do 31 grudnia 1929 r.)	„	59·000·—
c) Miasto Tarnów . . . . (na rachunek ogólnej podwyżki 30.000·— zł przyrzeczonej jeszcze w roku 1926)	„	5.000·—
Razem więc wpłacono w ten sposób na podwyższenie udziałów . . .	Zł	117.493·47

Ponadto fundusze rezerwowe zostały podwyższone ze 193.323·06 zł na 319.849·49 zł głównie przez umieszczenie odpowiedniej kwoty na amortyzację budynków.

Czysty zysk z r. 1929 w kwocie zł 31.017·55 zostaje w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia z 1-go lipca 1930 r. rozdzielony pomiędzy spólników w ten sposób, by dywidenda 3% od udziałów i od wpłat na udziały została użytą na zwiększenie udziałów członków w Spółce, a narazie aż do zarejestrowania tych podwyżek została wpisaną na rachunek wpłat na podwyższenie udziałów. Przy wydzielaniu dywidendy 3% potrzebna będzie na ten cel kwota łączna zł 30.267·74, a resztę w kwocie zł 749·81 przenosi się na rok 1930.

W kapitale udziałowym w kwocie 600.000·— zł i we wpłatach na podwyższenie udziałów po koniec roku 1929 (nie licząc wpłat z czystego zysku za r. 1929) uczestniczą poszczególni spólnicy, jak następuje:

Jak wynika z powyższego, największe wpłaty na podwyższenie udziału swego uskuteczniła Gmina miasta Krakowa, która stale popiera działalność Spółki mieszkaniowej i w ten sposób przysparza corocznie odpowiednią ilość mieszkań dla ludności miasta Krakowa, odczuwającej dotkliwie obecny kryzys mieszkaniowy.

Działalność Spółki w r. 1929 przedstawia się jak następuje:

W r. 1929 Spółka wykończyła budowę domu przy Aleji Krasińskiego obejmującego 21 mieszkań o 83 ubikacjach i oddała dom ten do użytku w lutym 1929, zewnętrzne wykończenie budynku zostało wykonane w ciągu lata 1929. Dalej wykończyła Spółka w Tarnowie budowę grupy trzech domów dwupiętrowych, obejmujących 18 mieszkań o 42 ubikacjach, które oddała do do użytku 1 października 1929 r.

Na budowy wyżej wymienione Spółka otrzymała pożyczki ulgowe, ponieważ częściowo były finansowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego jeszcze przed ogólnym wstrzymaniem kredytów ulgowych, zarządzonem we wrześniu 1928 r., ale Spółka mimo korzystania przy tych budowach z kredytów ulgowych, wydała jednak dla przeprowadzenia budowy domu przy Aleji Krasińskiego w Krakowie i grupy trzech domów w Tarnowie, poza pożyczkami ulgowemi (kwotę łączną okrągło 336.000·— zł) budowa domu przy Aleji Krasińskiego kosztowała okrągło 540.000·— zł, budowa 3-ciej grupy domów w Tarnowie kosztowała okrągło 270.000·— zł czyli razem koszt budowy wynosi 810.000·— zł, a pożyczki ulgowe wynoszą 310.000·— zł na dom przy Aleji Krasińskiego w Krakowie, a 164.000·— zł na trzecią grupę domów w Taznowie czyli razem pożyczki ulgowe wynoszą 474.000·— zł a więc reszta kosztów budowy niepokryta pożyczkami ulgowemi wynosi jak wyżej podano okrągło 336.000·— zł.

Spółka jednak nie mogła się tem zadowolić i musiała czynić wszelkie możliwe wysiłki, ażeby również w r. 1929 mimo wstrzymania kontyngentu ulgowych pożyczek, rozpocząć budowę dalszych domów w Krakowie, gdzie się daje odczuwać najbardziej dotkliwy brak mieszkań.

Spółka też rozpoczęła w Krakowie w r. 1929 budowę dwóch domów przy ul. Słonecznej, jednego czteropiętrowego narożnika i drugiego trzechpiętrowego domu, obejmujących 37 mieszkań o 93 ubikacjach, mając do dyspozycji kwotę 50.000·— zł, którą gmina krakowska zobowiązała się wypłacić z budżetu za rok 1929/30

		Kapitał udziałowy na 1 stycznia 1925 Zł 600 000·—	Wpłaty na podwyżkę udziałów od r. 1925 do 31 grudnia 1929 r.	Razem stan z 31 grudnia 1929 r.
1	Bank Gospodarstwa Krajowego	324.000·—	19.440·—	343.440·—
2	Gmina miasta Krakowa	188.029·—	262.107·50	450.136·50
3	Gmina miasta Tarnowa	32.083·—	18.499·—	50.582·—
4	Gmina miasta Nowego Sącza	28.517·—	1.711·02	30.228·02
5	Gmina miasta Rzeszowa	25.541·—	135.908·66	161.449·66
6	Gmina miasta Przemyśla	1.151·—	69·06	1.220.06
7	Gmina miasta Białej	679·—	40·74	719·74
	Razem . . .	600.000·—	437.775·98	1,037.775·98

Bilans zamknięcia z dniem 31 grudnia 1929 r.

Stan czynny

1) Rachunek Kasy		Zł.	6.881·05
2) Rachunek lokaty gotówki		„	49.442·76
3) Rachunek gruntów		„	513.049·63
4) Rachunek budów (bez gruntów):			
a) domy wykończone	Zł. 2,671.409·75		
b) domy w budowie	„ 378.076·77	„	3,049.486·52
5) Rachunek materjałów budowlanych		„	408·28
6) Rachunek dłużników		„	14.639·59
7) Rachunek inwentarza		„	3.046·—
8) Rachunek przechodni		„	43.114·36
		Zł.	3,680.068·39
Rachunek weksli czynszowych żyrowanych przez Spółkę mieszkaniową		Zł.	800·—

Stan bierny

1) Rachunek udziałów — kapitał udziałowy na 1 stycznia 1925 r.		Zł.	600.000·—
2) Rachunek wpłat na podwyższenie udziałów wpłaty w ciągu lat 1925, 1926, 1927, 1928 i 1929		„	437.755·98
3) Rachunek pożyczek hipotecznych (skryptowych) zaciągniętych w Zakładzie Kredytowym miast Małopolskich (obecnie Bank Godarstwa Krajowego		„	254.476·—
4) Rachunek pożyczek hipotecznych, budowlanych (kaucyjnych) zaciągniętych w Banku Gospodarstwa Krajowego		„	874.000·—
5) Rachunek pożyczek amortyzacyjnych zaciągniętych w Banku Gospodarstwa Krajowego		„	487.200·—
6) Rachunek weksli		„	456.620·83
7) Rachunek wierzycieli:			
A) Rachunek kaucyj mieszkaniowych i pożyczek od lokatorów domów w formie przedpłat czynszowych	69.797·14		
B) Rachunek niewypłaconych dostaw budowlanych	133.331·40	„	203.128·54
8) Rachunek funduszów rezerwowych		„	319.849.49
9) Rachunek przechodni		„	16.000·—
10) Czysty zysk za rok 1929		„	31.017·55
		Zł.	3,680.068·39
Rachunek weksli czynszowych żyrowanych przez Spółkę mieszkaniową		Zł.	800·—

i mając do dyspozycji kredyt zwyczajny (nie ulgowy) częściowo za poręką gminy krakowskiej.

Spółka potrafiła przezwyciężyć te wszystkie trudności kredytowe dzięki poparciu Gminy miasta Krakowa i Kasy Oszczędności miasta Krakowa tudzież dzięki zaufaniu, które sobie wyrobiła Spółka przez wieloletnią działalność i wywiązywanie się punktualne ze swoich zobowiązań.

Mimo braku kredytu ulgowego, udało się Spółce mieszkaniowej w roku 1929 kosztem około 380.000·— zł wyprowadzić budowę dwóch domów przy ul. Słonecznej w Krakowie, o których wyżej mowa pod dach i wykonać znaczną część wewnętrznych robót — w ten sposób wykonano w r. 1929 prawie $^{3}/_{4}$ robót budowlanych w tych domach. Po wyprowadzeniu budynków pod dach Spółka postarała się w r. 1930 o pożyczkę w Kasie Oszczędności miasta Krakowa, za zabezpieczeniem hipotecznem na razie w kwocie 22.000·— dolarów i w maju 1930 oddała owe dwa domy do użytku lokatorom. Wykończenie zewnętrzne tych domów (wykonanie fasady, ogrodzenie itd.) nastąpi w ciągu miesięcy letnich 1930 r.

W ten sposób udało się Spółce mieszkaniowej dla miast w r. 1929 skończyć budowę czteropiętrowego narożnika przy Aleji Krasińskiego w Krakowie, który obejmuje 21 mieszkań o 83 ubikacjach i wyprowadzić pod dach nową budowę w Krakowie przy ul. Słonecznej, obejmującą 37 mieszkań o 93 ubikacjach; a ponadto jak wyżej podano — poza Krakowem Spółka wykończyła w r. 1929 budowę trzeciej grupy domów w Tarnowie, obejmującej 18 mieszkań o 42 ubikacjach.

Po doliczeniu mieszkań w domach przy ul. Słonecznej L. 29 i 31, które Spółka w r. 1929 wyprowadziła w $^{3}/_{4}$ częściach, okazuje się, że Spółka w samym Krakowie wybudowała dotąd 206 mieszkań o 638 ubikacjach (prócz tego 6 lokali sklepowych, względnie magazynów), zaś poza Krakowem Spółka wybudowała w Tarnowie 54 mieszkań o 126 ubikacjach w Nowym Sączu 15 mieszkań o 32 ubikacjach i w Rzeszowie 21 mieszkań o 53 ubikacjach — razem Spółka wybudowała i oddała do użytku 296 mieszkań o 849 ubikacjach i 6 lokali sklepowych, względnie magazynów.

Okazuje się z powyższego, że organizacja nasza jest celową, skoro potrafi nawet w najcięższych warunkach, przysparzać stosunkowo znaczną ilość mieszkań, korzystając z zaufania nabytego przez wieloletnią działalność.

Rachunek zysków i strat za rok 1929.

Winien			Ma		
1) Wydatki za lokatorów (należytość wodociągowa etc. i inne wydatki z realności)	Zł.	52.874 12	1) Czynsze z mieszkań wraz ze zwrotem opłat wodociągowych i innych wydatków zwracanych przez lokatorów	Zł.	330.972·87
2) Procenty zapłacone w r. 1929	„	113.264·81	2) Inne dochody z lokaty kwot czynszowych i gotówki przeznaczonej na cele budowlane	„	4.251·85
3) Wydatki administracyjne . . .	„	37.614·16			
4) Dubiosa	„	254·08			
5) Amortyzacja urządzenia biurow.	„	200·—			
6) Amortyzacja budynków . . .	„	80.000·—			
7) Ogólny fundusz rezerwowy . .	„	20.000·—			
8) Czysty zysk za rok 1929 . . .	„	31.017·55			
	Zł.	335 224·72		Zł.	335.224·72

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 7. Kraków, dnia 31 lipca 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

Dr. PIOTR WIELGUS.

REFORMA BIUROWOŚCI W SAMORZĄDZIE.

1. O reformie biurowości wogóle.

Jest właściwością natury ludzkiej, że zjawiska często występujące, wrażenia często odbierane blední w świadomości. Zdarza się często n. p., że po jednem krótkiem widzeniu umiemy spostrzec i zapamiętać szczegóły wyglądu całkiem obcej osoby, a bylibyśmy w kłopocie, gdyby ktoś zapytał nas o kolor oczu, włosów, ubrania osób, z któremi codzień przebywamy. Podobnie rutyna, długie lata przyzwyczajenia zabijają w ludziach zdolność krytyki pracy, metod, zwłaszcza w zagłuszającym je nawale załatwień spraw bieżących. Z biegiem lat pochłaniają nas te zadania bieżące tak, że blednie i zatraca się wszelki krytycyzm w stosunku do struktury organizacji, w której z czasem gromadzi się moc przeżytków, powstaje wiele usterek, niedokładności i anachronizmów.

Toteż przyzwyczailiśmy się do dawnych urządzeń przedwojennego urzędowania w instytucjach rządowych i samorządowych mimo, że sami zdajemy sobie sprawę, że ten sposób urzędowania dzisiejszym potrzebom nie odpowiada.

Wojna przewartościowała pojęcia, zmieniła wiele dotychczasowych poglądów, nadszedł czas intenzywnej pracy, czas wyścigu pracy we wszystkich dziedzinach życia, a więc w przemyśle, handlu, rzemiośle, wszystko przystosowuje się do nowych potrzeb; o ile idzie o poprawę naszej administracji, to pierwsze lata po wojnie bezpowrotnie zostały stracone, bo praca w dziedzinie poprawy administracji i biurowości rozpoczęła się w roku 1926.

Wojna i lata powojenne stworzyły dużo nowych dziedzin życia i zadań, których obecny system administracji i urzędowanie opanować i załatwić często nie jest w stanie. Toteż powszechnie zaczęto myśleć o reformie ustroju władz administracji ogólnej, reformie postępowania administracyjnego, a także o reformie postępowania kancelaryjnego urzędów administracyjnych. Zagadnienia te coraz żywiej zajmowały tak sfery urzędowe, jak i sfery społeczne interesowanych obywateli.

Dobra biurowość nie decyduje wprawdzie bezwzględnie o dobroci administracji i zły, czy przestarzały system urzędowania nie powoduje temsamem złej administracji, w zagadnieniu jednak usprawnienia administracji reformy biurowości, czyli postępowania kancelaryjnego, nie da się oddzielić od problemu organizacji administracji, a jako funkcjonalna podstawa tejże nabiera znaczenia poważnego. Widzimy ustawiczną dążność do regulowania systemu, form i warunków pracy w życiu gospodarczem, w przemyśle i handlu, widzimy tam dążność do ulepszania, uproszczania warunków pracy, do zaoszczędzenia czasu, do odpowiedniego podziału pracy, doboru ludzi odpowiednich na odpowiednie stanowiska, dążność do zaoszczędzania energji ludzkiej, a w konsekwencji do zaoszczędzenia wydatków. Nic też dziwnego, że zaczęto badać również system pracy w urzędach administracyjnych, że stwierdzono, iż nie może ona opierać się dalej na starych formach, czy szablonach, lecz musi się dostosować do postępu, do zmienionych stosunków gospodarczych i społecznych. Istota pracy ze stanowiska naukowego jest wszędzie jednolita; skoro więc naukowe zasady organizacji pracy w przemyśle dały się zastosować, a zastosowane wydały pomyślne rezultaty, przeto tesame zasady mogą być stosowane w pracy urzędów administracyjnych.

Rozpoczęły się więc studja nad wprowadzeniem do biurowości zasad naukowej organizacji pracy, w dziedzinie której przeprowadzono po wojnie zagranicą, zwłaszcza w Niemczech, szereg doświadczeń.

Problem usprawnienia administracji publicznej żywo interesuje nietylko Polskę całą, ale i wszystkie państwa.

Praca była niełatwa, bo projektowana reforma musiała wywołać przewrót nietylko w dotychczasowych formach pracy, ale co ważniejsze w wiekowem przyzwyczajaniu do nich pracowników.

Dotychczasowy system organizacji pracy biurowej polegał na prowadzeniu dziennika podawczego, indeksów spraw i na liczbowej ilości aktów załatwionych.

Pracy w administracji nie można oceniać dzisiaj pod kątem ilości załatwionych liczb, lecz załatwionych spraw. Przyzwyczailiśmy się za czasów dawniejszych do tego, że w miarę wzrostu liczb pism, wpływających do władzy, czy urzędu, odpowiednio podwyższano liczbę personalu biurowego, niebacząc na to, że ilość spraw niezawsze odpowiednio w stosunku do liczb dziennika się zwiększała, że liczby same są tylko suchemi cyframi, które ogromem czynności manipulacyjnych merytoryczne załatwienie spraw utrudniają

Polska nie odziedziczyła po zaborcach jednolitego systemu biurowego. Z chwilą powstania Państwa w r. 1918 stosowano trzy bardzo różniące się systemy biurowości, systemy trzech zaborów: rosyjskiego, austrjackiego i pruskiego.

System biurowości rosyjskiej znał dwa dzienniki, a to dzienniki aktów wchodzących, drugi wychodzących z numerami kolejnemi bez żadnych skorowidzów. Akta rzeczone przechowywał referent, w końcu roku składano je do teczek i sporządzano spisy spraw.

System pruski był podobny do rosyjskiego z tą zmianą, że posiadał jeden dziennik; każdy wpływ otrzymywał osobny numer. Akta składano do teczek rzeczowych.

System austrjacki znał dziennik podawczy, gdzie pierwszy wpływ notowano chronologicznie, dając mu numer zasadniczy, następne zaś wpływy, do tej samej liczby się odnoszące, notowano w osobnych poddziałach, jako ułamek do liczby zasadniczej, przyczem w ułamku oznaczano liczbą porządkową kolejność poszczególnych wpływów. Sprawy składano nie do teczek rzeczowych, ale chronologicznie według liczb. Dla orjentacji w rodzajach spraw służyły skorowidze (indeksy).

W r. 1918 ułożono polską instrukcję biurową opartą na systemie austrjackim. Urzędy nasze wprowadziły dziennik i cały szereg skorowidzów, wśród nich zaś obowiązkowo imienny i rzeczowy; sprawy notowane były zatem przynajmniej w dwóch skorowidzach dla łatwego i prędkiego ich odnajdywania. Prowadzenie dwóch, a czasem i więcej, zapisków, przy nieuniknionych błędach, powodować musi, nie dając przejrzystości, przewlekanie załatwiania spraw, bezmyślną pisaninę i stratę czasu. Stan ten był przyczyną studjów nad zmianą organizacji władz administracyjnych, tudzież systemu urzędowania we władzach państwowych administracji ogólnej. Polska miała i ma ułatwioną pracę, może bowiem korzystać z wyników osiągniętych przez Niemcy, które na tem polu już długie pracowały lata i wprowadziły częściowo u siebie ulepszony system biurowy w administracji publicznej. Toteż rząd polski wysłał delegatów do Niemiec, by tam na miejscu nowowprowadzony system biurowości zbadali i z jego zasadami się zapoznali. Niemcy rozpoczęli reorganizację biurowości od ministerstw i wydali dla nich szczegółowe instrukcje, natomiast dla państwowych urzędów I i II instancji niema jednolitej instrukcji: instrukcja taka, oparta na tychsamych zasadach jest dopiero w przygotowaniu.

Sprawą reformy biurowości w Niemczech zajmują się pierwszorzędni na tem polu fachowcy i reformę tę traktuje się jako ważną część reformy administracji. Tam stworzono osobną gałąź nauki: naukę biurowości, w której wybijają się Dr. Drevs, prezydent Najw. Trybunału Administracyjnego, prezydent rejencji dr. Hausmann, dyrektor departamentu w minist. skarbu dr. Brecht i inni; dział ten posiada już bogatą własną literaturę. Delegaci polscy, zbadawszy na miejscu w Niemczech nowe formy biurowości, oparte na naukowej organizacji pracy, opracowali i wprowadzili u nas w życie te zasady biurowości, przyjęte w Niemczech.

W Polsce zajął się organizacją biurowości główny inspektor Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obecny wojewoda warszawski Inż. Twardo, który przetłumaczył z niemieckiego pracę Dra Hermana Hausmanna pod tytułem „Reforma biurowości jako część reformy administracji“, gdzie dr. Hausmann postawił jako główną zasadę prowadzenie biurowości bez dziennika przy pomocy t. zw. systemu kartotekowego, ustalając cały ramowy system biurowości w administracji urzędów na podstawie naukowej organizacji pracy.

W r. 1928 na zjeździe inspektorów starostw, wojewoda Inż. Twardo zapoznał uczestników z zasadami naukowej organizacji pracy, tudzież streścił dzieło dra Hausmanna, przyczem rzucił myśl, aby zasady naukowej organizacji pracy, wprowadzone ze skutkiem pomyślnym w przemyśle i handlu, mutatis mutandis, przy uwzględnieniu zasad przez Hausmanna postawionych, wprowadzić i do biurowości w administracji polskiej tak, aby biurowość oprzeć na zasadach naukowej organizacji pracy, a to przez skasowanie dzienników podawczych, zbędnych wzajemnych pokwitowań, lepsze wyzyskanie sił kancelaryjnych w pracy pomocniczo-referatowej i t. p. Zasady te pociągną za sobą zmianę dotychczasowych metod pracy i cały szereg uproszczeń i udoskonaleń biurowych, usprawnią administrację i zmniejszą jej koszty.

Niezależnie od tego Sejm i Senat z okazji dyskusyj budżetowych poddawały krytyce dotychczasowy sposób urzędowania władz administracyjnych, następstwem czego było, że uchwałą Rady Ministrów z dnia 27 września 1828 r. utworzono przy Prezydjum Rady Ministrów komisję dla usprawnienia administracji publicznej, która wśród innych zadań pracuje nad wewnętrzną organizacją urzędów, metodą ich pracy, biurowości itd, idąc w ślady państw zachodnich.

Ponieważ dr. Hausmann jest właściwym twórcą systemu bezdziennikowego w biurowości Rzeszy, przeto chciałbym pokrótce podać te czynniki, które on uważa jako podstawę dobrej organizacji biurowej.

2. Nowoczesna organizacja biurowości.

A. Zagadnienia personalne.

Do usprawnienia biurowości potrzebny jest odpowiedni personal.

Personal winien być teoretycznie i praktycznie wyszkolony, pod względem moralnym odpowiedni. Urzędnik powinien dać jaknajwięcej pracy, unikać zajmowania się sprawami, które urzędowaniu przeszkadzają

i tak sprawy załatwiać, by sposób załatwiania nie powodował rozrostu pracy.

Naczelnik powinien odpowiednio podzielić pracę tak, by przydział nie był ponad siły, zachowaniem swem nie zniechęcać podwładnych, przeciwnie należytą oceną pracy pobudzać podwładnych do emulacji wzajemnej i do jak najlepszych wyników.

B. Zagadnienie organizacyjne.

1. Podstawą dobrej organizacji biurowej jest jasny i dokładny podział czynności, oparty na podziale na grupy rzeczowe, według ich wewnętrznej łączności.

2. Każdy pracownik ma ściśle określony zakres pracy; zakres działania urzędników winien być dla publiczności znany. Nie można łączyć spraw, które ze sobą żadnego niemają związku.

3. Sprawna organizacja pracy zależy od dobrej rejestratury akt. Akta powinny być przechowane w pobliżu i pod odpowiedzialnością referenta, bo łatwiej znaleść akta u referenta, niż w ogólnej składnicy akt.

Zasady podziału spraw na grupy mogą być różne: według alfabetu, rodzaju spraw itp.

4. Zamiast dzienników i skorowidzów prowadzić spisy akt w formie kartotek, przy zastosowaniu odpowiednich napisów, znaków, używaniu różnych kolorów papieru itp. dla prędkiego orjentowania się, jakie zagadnienia i jaka sprawa gdzie się znajduje. Nie można pomijać także zewnętrznego porządku biurowego, należyte, odpowiednie celowi biurka, szafy, wogóle urządzenie odpowiednio praktyczne.

C. Zmechanizowanie administracji.

Ważnym czynnikiem przyspieszenia w załatwianiu spraw, dającym oszczędność w czasie i w energji urzędników, jest t. zw. mechanizacja. Mechanizacja pracy winna iść w trzech kierunkach:

1) zmechanizowania zewnętrznej formy biurowości, a więc zaprowadzenia podziału czynności, jednolitego urządzenia lokali, mebli biurowych, pieczęci, punktualności w odbiorze aktów, ich czytaniu, godzin przyjęć, posiedzeń i t. d.;

2) ujednostajnienia załatwień pod względem rzeczowym, t. j. załatwiania spraw podobnych według ustalonej formy, stosowania ustalonych szematów, formularzy, druków, odpowiedniego papieru i t. p.;

3) mechanizowania biurowości przy pomocy odpowiednich maszyn do pisania, liczenia, kopertowania i t. p.

D. Właściwa kontrola.

Należy wzmocnić poczucie odpowiedzialności urzędników, darzyć ich zaufaniem, zmniejszyć kontrolę formalną i ilość aprobaty; znieść zatem dziennik podawczy, który wywoływał nieprodukcyjną stratę czasu i energji ludzkiej, wprowadzić kontrolę, mającą na celu badanie, jak wprowadzone nowe zasady oddziaływują na sprawność w administracji, tudzież wprowadzić jeszcze inne zmiany, któreby dotychczasowy sposób urzędowania poprawić mogły.

Te zasady dr. Hausmanna w życie wprowadzone dały bardzo pomyślne wyniki w Niemczech tak w urzędach administracji publicznej, jak i w instytucjach samorządowych; w tych ostatnich instytucjach ten nowy system biurowy przyjął się najwcześniej i najlepiej. Dość wspomnieć, że w Berlinie istnieje nowa biurowość od 1922 r.

Zasady naukowej organizacji pracy wprowadzone w biurowości w Niemczech w systemie przez dra Hausmanna ustalonym, dały impuls do wprowadzenia tych zasad także i w biurowości władz administracyjnych w Polsce, zwłaszcza, że w ujęciu problemu biurowości w zasadach ramowych, które w biurowości wprowadzić należy, niema żadnej różnicy tak u autorów niemieckich, jak i polskich, zajmujących się organizacją biurowości, przyczem już ta jednomyślność poglądów świadczy, że tak a nie inaczej biurowość uregulować należy.

3. Wytyczne zasady racjonalnego systemu biurowego.

1. Bieg spraw urzędowych powinien być dostosowany do biegu życia społecznego i do interesu obywateli.

Biurowość w administracji tak należy urządzić, by odpowiadała dzisiejszym wymaganiom życia; konsekwentnie do tego aparat urzędowy powinien być lekki i sprawny, załatwienie spraw szybkie, dokładne i stanowcze; zniknąć musi załatwianie spraw bez współudziału interesanta; ten ostatni winien się zetknąć bezpośrednio z tym, który jego sprawę załatwia tak, by referent, znając potrzeby, czy żądanie strony, mógł bezpośrednio i bez zwłoki się informować, tudzież bezzwłocznie, bezpośrednio, bez długich dróg urzędowych ostatecznie sprawę załatwić. Jak najmniej pisaniny, rejestrowanie, przy oszczędzaniu czasu, siły i energji ludzkiej, strony prędko, możliwie bez odraczania sprawy starać się ostatecznie załatwić.

2 Odpowiedzialność za poszczególne czynności urzędowe powinna być wyraźnie ustalona i skoncentrowana we właściwych punktach.

Każdy z pracowników powinien mieć ustalony zakres działania i za zadania oddane mu do spełnienia winien być odpowiedzialny.

Należyty i szczegółowy podział pracy jest, jak wspomniałem, kardynalnym warunkiem wydajności pracy. Już wielki ekonomista Adam Smith wykazał, że w fabryce, gdzie robotnik produkował 20 szpilek dziennie, przy rozdzieleniu czynności na 80 ogniw produkcja w stosunku do jednego robotnika wzrosła do 4.800 sztuk dziennie, czyli 960%.

Stały przydział wpływa na specjalizację urzędników, na pogłębienie ich wiedzy, na udoskonalenie ich pracy i precyzyjność w załatwianiu spraw. Niesłuszne jest twierdzenie, że urzędnikowi należy zmieniać przydział pracy, aby stworzyć w ten sposób typ urzędnika uniwersalnego. Niema na świecie ludzi uniwersalnych, robią się tylko dyletanci, których praca jest niedokładna i pobieżna, doświadczenie zaś uczy, że przy stałości przydziału wydajność jest znacznie większa, widoczne znaczne usamodzielnienie i stanowczość w załatwianiu spraw.

Z drugiej jednak strony, chcąc odpowiedzialność urzędnika już zgóry ustalić, należy stworzyć takie warunki pracy, by odpowiedzialność faktycznie była ugruntowana w należytych warunkach pracy.

3. W organizacji biurowości powinna być konsekwentnie przeprowadzona zasada wzajemnego zaufania.

Nie należy zbytnio urzędnika najrozmaitszemi zastrzeżeniami krępować, pozostawić swobodę bezpośredniego ustnego porozumienia się, bez robienia na to referatów, zapisków i t. d., tamując sprawność w załatwieniu ostatecznem spraw, czyli wprowadzić należy zaufanie w urzędowaniu w szerokiej mierze i zostawić urzędnikowi prawo inicjatywy.

4. Kontrola winna być nie formalna, tylko faktyczna i racjonalnie prowadzona.

Nie należy się trzymać w kontroli form przestarzałych, owszem należy przeprowadzać doraźnie, dorywczo kontrolę, która przy należytym podziale organizacyjnym urzędu i przy ustaleniu zakresu pracy i odpowiedzialności pracowników może dać możność poprawy zachodzących nieprawidłowości.

Cechy racjonalnego systemu biurowości.

Z przedstawionych wyżej zasad wytycznych wypływają następujące ogólne ramowe cechy omawianego systemu:

1. Klasyfikacja i układ akt w urzędzie powinny być oparte na zasadzie rzeczowości. Organizacja urzędu winna odpowiadać celom, którym służy dany urząd. Układ akt powinien być nie liczbowy, lecz akta powinny być grupowane w sprawy i układane kategorjami według ustalonego ścisłego podziału rzeczowego, wynikającego z podziału organizacyjnego urzędu.

W konsekwencji tego, co przytoczono, należy sprawy odpowiednio w wydziałach grupować i same wydziały odpowiednio zorganizować.

2. Kancelarja ogólna, jako aparat pomocniczy, a więc nieistotny, powinna być sprowadzona do roli sekretarjatu urzędu, t. j. aparatu, któryby dla całego urzędu:

a) odbierał, rozdzielał i doręczał — bez wpisywania do książeczek przydziałów — wpływy właściwym do załatwienia jednostkom organizacyjnym;

b) sporządzał czystopisy załatwień bruljonowych;

c) wysyłał sprawy załatwione na zewnątrz;

d) utrzymywał ogólną składnicę akt ostatecznie załatwionych, niepotrzebnych referentom do bieżącego użytku służbowego.

Rozrost kancelarji w urzędach administracyjnych w ostatnich czasach przybrał wielką miarę tak, że kancelarja zaczęła się nawet nietylko uniezależniać od pracy referentów, ale nawet zaczęła niejednokrotnie uzależniać referaty od siebie; toteż siły kancelaryjne, ten właściwie pomocniczy tylko czynnik w administracji, wynosiły nieraz 1/3 część całego personalu biurowego.

3. Dziennik podawczy ogólny i skorowidze do dziennika, jako niepraktyczne i wogóle zbędne przeżytki winny zniknąć z naszych urzędów.

Są one niepotrzebne przy rzeczowym systemie podziału spraw. Zadaniem dziennika ma być rejestracja sprawy, dziennik prowadzony obecnie w kancelarji nie spełnia tej roli, albowiem według nowej organizacji biurowości akta łączą w sprawy referenci, a nie kancelarja.

Dziennik przedstawia różne typy, a to albo:

a) rejestruje się w dzienniku wszystko bez wyjątku, albo

b) rejestruje się w dzienniku tylko te sprawy, które nie były rejestrowane poza dziennikiem w referatach, czy w specjalnych skorowidzach, albo wreszcie

c) nie rejestruje się nic w dzienniku.

W większości urzędów administracyjnych używa się drugiego typu.

Skorowidz do dziennika przy omawianym rzeczowym układzie akt jest zbędny, a odnosi się to tak do skorowidza rzeczowego, jak i imiennego.

4. Rejestracja spraw w niezbędnym zakresie powinna być skoncentrowana w referatach; do tego celu mogą służyć:

a) dotychczasowe rejestry specjalne dla pewnych kategoryj spraw, prowadzone w referatach, ewentualnie w razie potrzeby przy wyjątkowo dużej ilości spraw ze skorowidzami imiennemi;

b) ewidencja akt najważniejszych, posiadających trwałe znaczenie dla urzędu, a nie objętych specjalnemi rejestracjami; ewidencja ta powinna być sporządzona na podstawie rzeczowego podziału spraw w formie jak najprostszej i najdogodniejszej, zasadniczo przy pomocy odpowiedniej kartoteki.

Spraw drobnych, nie mających znaczenia na przyszłość dla praktyki administracyjnej, względnie dla historji administracji, a więc do zniszczenia po pewnym czasie, nie należy rejestrować wogóle. Najidealniejszym byłby stan, w którym wogóle nie prowadziłoby się żadnych zapisków rejestracyjnych, a działalność władz administracyjnych ograniczałaby się tylko do rozstrzygania i załatwiania spraw. Skoro jednak w dzisiejszych warunkach życiowych nie jest to możliwe, powinny być rejestrowane tylko akta najważniejsze, posiadające trwałe znaczenie dla urzędu.

Najłatwiej i najbardziej celowe z punktu widzenia rzeczowości i praktyczności jest skoncentrować rejestrację w referatach.

5. Sprawy, znajdujące się w toku załatwienia, powinny być przechowywane u referentów, a nie w kancelarji ogólnej.

Na sprawy wysyłane odręcznie z terminem, powinni urzędnicy referendarscy sporządzać dla własnych terminatek kartki zastępcze, względnie notować te sprawy w inny łatwy sposób

6 Akta spraw ostatecznie załatwionych powinni przechowywać referenci u siebie tak długo, dopóki w porozumieniu z przełożonymi uważają to za konieczne, zasadniczo przez przeciąg jednego roku, poczem powinni je oddać do ogólnej składnicy akt w kancelarji na przechowanie przez dalszy kilkoletni okres czasu.

7. Łączenie akt powinno być dokonywane we właściwych referatach, nie w kancelarji

8. Sprawy powinny mieć przez cały rok kalendarzowy ewentualnie wogóle stale ten sam numer, oznaczony przez właściwych urzędników referendarskich. Numer ten powinien być wzięty albo ze stałej numeracji teczek systemu dziesiętnego, albo ze zwykłego systemu stałej numeracji teczek odpowiedniemi znakami. W tym ostatnim wypadku numer sprawy składałby się: ze znaku literowego wydziału (oddziału, referatu), oraz

a) numeru pozycji rejestru specjalnego, względnie

b) numeru pozycji spisu akt, albo też

c) numeru właściwej teczki z podziału rzeczowego akt.

9. Obieg pism w obrębie urzędu powinien się odbywać bez pokwitowań, a normalne drogi akt powinien wskazywać wzorowy wykres biegu akt.

Punktów zatrzymania etapów drogi akt powinno być jak najmniej.

10. Wykazy zaległości akt powinni sporządzać sami referenci pod kontrolą faktyczną ze strony zwierzchnika. Trzeba wyjść z założenia, że referenci w kierunku sporządzania wykazu zaległości zasługują conajmniej na takie samo zaufanie, jak kancelarja.

Przedstawiony wyżej system biurowy możnaby nazwać „systemem bezdziennikowym". Niemcy nazywają go „systemem bez rejestracji", a najwłaściwsza nazwa powinna być „system decentralistyczny".

Przeciwko temu systemowi dwa podnoszą zarzuty:

1) że zpowodu braku ewidencji łatwo mogą ginąć akta. Zarzut to niesłuszny, bo przy omawianym nowym systemie akta nie odbywają tych najrozmaitszych pośrednich dróg dotychczasowych, obieg ich krótki, niema tych dotychczasowych punktów zatrzymania, których niejednokrotnie było aż kilkanaście; akta w zasadzie przechowywane tylko u referenta, gdzie wprawdzie niema szczegółowej rejestracji, jednak w razie należytego podziału pracy i utrzymania aktów w właściwej teczce, referent i każdy, kto tego potrzebuje, akta odnośne prędko znajdzie. Jeden jest tylko wymóg, a to porządek w aktach działu pracy. Można też ustalić wzorowy plan biegu akt tak, że na podstawie tego wzorowego planu biegu zawsze można stwierdzić, w jakim punkcie biegu akt się znajduje.

Na złą jednak wolę urzędnika nie było nigdy i niema odpowiedniego środka zapobiegawczego. Takim skutecznym środkiem zapobiegawczym może być tylko konsekwentne wprowadzenie nowoczesnych metod pracy, t. j. koncentracji odpowiedzialności i kontroli faktycznej.

2) że system bezrejestracyjny przerzuca czynności kancelaryjne z kancelarji na referentów, a więc na siły droższe. Przedewszystkiem oszczędza się na siłach kancelaryjnych, którym się zleca pomoc w referatach tak, że siły kancelaryjne wyrobić się mogą z czasem na pomocniczych referentów danego działu. Te nieznaczne czynności manipulacyjne, które przejmuje referent, ma skompensowane w wyższej mierze przez pomoc w referatach ze strony sił kancelaryjnych. Zaoszczędza czas na szukanie aktów, na czekanie na akta, na dawanie wskazówek kancelarji, na informowaniu interesantów, na sporządzaniu wykazu zaległości, na potwierdzeniu odbioru pism czy akt, wykreślaniu załatwień, prowadzeniu dzienników i t. d.

Rzecz naturalna, że w różnych urzędach organizacja biurowości będzie musiała być w szczegółach różna tak, że ogniwa tego systemu pracy będą do organizacji i zakresu działania dostosowane.

Nie można zapominać także o rejestraturze, której prowadzenie musi być dostosowane do podziału rzeczowego spraw na grupy, t. zw. podziału teczkowego. System rejestrowania musi być odpowiednio przemyślany i praktycznie urządzony tak, by podział akt wpadał w oko, ułatwiał przegląd i odszukanie potrzebnych w danej chwili akt.

Wprowadzenie omówionych metod organizacji pracy biurowej nie będzie wprawdzie ostatnim wyrazem techniki biurowej w administracji, ale w tej chwili wydaje się być przedstawiony system dobry i celowy. Pokażą doświadczenia, że inne drogi pracy są jeszcze lepsze, to nie stanie nic na przeszkodzie, by tych dróg, czy metod użyć. Ostrożność w tego rodzaju posunięciach wskazana, ale, rozpoczynając zmianę systemu, należy ją wprowadzić z całą konsekwencją w całości, a nie pojedynczemi etapami.

Te wszystkie badania nad usprawnieniem biurowości w administracji, te wszystkie prace nad wprowadzeniem zasad naukowej organizacji przeprowadzono w państwowych władzach administracyjnych. Mamy już dość obszerną statystykę wyników, jakie te nowowprowadzone zasady biurowości dały w różnych administracyjnych władzach państwowych, a zasady te wprowadzone zostały w starostwach prawie wszystkich województw, a także w urzędach wojewódzkich.

Nie mamy natomiast danych, czy i w jakich rozmiarach te nowe zasady biurowości przejęły samorządy i z jakim to uczyniły skutkiem.

Jest faktem, że w Niemczech zasady systemu pracy dra Hausmanna zostały pierwej w życie wprowadzone w instytucjach samorządowych, niż w instytucjach państwowych. Stwierdzić należy, że instytucje samorządowe, czyto gminne, czy powiatowe, nie są niczem innem, jak komórkami w wielkim organiźmie, czyteż ogniwami ustroju administracyjnego państwa. Toteż nic dziwnego, że biurowość tak władz administracyjnych rządowych, jak i samorządowych winna iść tym samym torem i zasady biurowości tak administracyjnych władz państwowych, jak i samorządowych powinny byc równolegle wprowadzane, tembardziej, że naukowe zasady organizacji pracy nie mogą być inne dla jednych, a inne dla drugich instytucyj i to instytucyj w ciągłym stosunku wzajemnym tak mocno się zazębiających.

W ostatnich dopiero latach pojawia się usilna już dążność do wprowadzenia zasad biurowości odpowiadających dzisiejszym potrzebom w władzach samorządowych, choć nie o takiem natężeniu, jak w władzach rządowych, co już ze samej organizacji samorządu lokalnego wynika; władze bowiem administracji rządowej są mniej więcej jednolicie zorganizowane a biurowość ich przez jednako szkolonych inspektorów jest kontrolowana.

Poczyniono mimoto już w samorządach różne uproszczenia w manipulacji kancelaryjnej i to uproszczenia zmierzające do ograniczenia nadmiernej formalistyki, przewlekłego biegu akt, pisany, przyjmując jako zasadę szybkie załatwienie sprawy, a nie liczby.

Jednem z pierwszych miast Polski, które uproszczony system wprowadziło u siebie, był Otwock. Nie mamy dotychczas z Otwocka szczegółowego sprawozdania, jak się praktycznie przedstawia ten nowy system biurowości, mam jednak przekonanie, że wyniki wprowadzenia tego systemu muszą być znacznie lepsze, niż przy prowadzeniu t. zw. systemu dziennikowego.

Toteż zarządy miast korzystając z doświadczeń państw zachodnich i z doświadczeń, poczynionych przez nasze rządowe władze administracyjne, wprowadzają u siebie nowoczesne zasady organizacji pracy biurowej.

Mówiąc o Otwocku, nie mogę pominąć Krakowa, którego zarząd uproszczeniem biurowości żywo się interesuje, nie zapoznając doniosłości wprowadzenia zasad naukowej organizacji pracy w biurowości Magistratu krakowskiego. W konsekwencji zaprowadzono nowy system biurowości w kilku wydziałach. System ten

okazał tak dodatnie strony, że Prezydent miasta zarządził wprowadzenie jego zasad etapami w całej biurowości Magistratu.

Dla dokładniejszej orjentacji przedstawiam do tychczasowy, t. zw. dziennikowy sposób urzędowania na zasadzie form już uproszczonych.

Dotychczasowy sposób załatwiania spraw w Magistracie krakowskim polegał na podziale czynności między oddziały kancelaryjne a personal referendarski. Toteż reforma biurowości była traktowana odrębnie od działu referendarskiego. Tymczasem dwie te rzeczy, t. j. manipulacja i referat stoją w bardzo bliskim stosunku i oddzielać ich nie można. Nie można traktować reformy biurowości, nie uwzględniając równocześnie i czynności referendarskich i naodwrót, i dlatego też wprowadzając reformę biurowości zreformowano także prace referendarskie.

Dotychczasowy tryb czynności biurowych przedstawiał się następująco:

Główny dziennik podawczy przyjmował pocztę, akta rozdzielał na poszczególne wydziały, przyczem akta obcych urzędów i władz wyższych ujmował w osobną ewidencję. Akta przydzielone na dany wydział wpływały za dowodem doręczenia do wydziału, względnie jego oddziału kancelaryjnego, który wciągnął je do wydziałowego dziennika podawczego, obejmującego następujące rubryki:

1) liczbę bieżącą sprawy,
2) datę wpływu,
3) nazwę urzędu, skąd przyszło pismo,
4) wyciąg i treść sprawy,
5) referenta, któremu sprawę przydzielono,
6) notatki o załatwieniu brevi manu,
7) notatki o załatwieniach w referacie, aprobacie, przepisaniu, wysłaniu,
8) notatki o zreponowaniu aktów,
9) uwagi.

Akta wpisane do dziennika wciągano do indeksu imiennego i rzeczowego, oraz oznaczano na akcie liczby aktów poprzednich, o ile takie już w danej sprawie istniały. Według tych starych liczb oddział kancelaryjny dołączał poprzednie akta, a następnie doręczał za filurą referentom.

Referent po otrzymaniu aktów według swojego przydziału, wciągał je do ternionu, obejmującego liczbę bieżącą, liczbę aktu, treść sprawy i notatki o załatwieniu.

Po załatwieniu tych formalności manipulacyjnych przychodziła kolej na merytoryczne załatwienie sprawy przez referenta.

W celu zebrania potrzebnych opinij z innych wydziałów lub zakładów miejskich, względnie w celu wydania doraźnych zarządzeń innym wydziałom lub zakładom miejskim, przesyłano akta w t. zw. krótkiej drodze (brevi manu). Takie załatwienie „b. m.“ notował referent w swoim ternionie, a następnie oddział kancelaryjny w dzienniku podawczym i akta przesyłał do interesowanego wydziału za filurą. Dany wydział wciągał takie akta do specjalnej filury dla aktów „b. m.“ z innych wydziałów i doręczał je za filurą referentom, którzy po załatwieniu takiego aktu oddawali go kancelarji swojego wydziału, ta wykreślała je w swojej filurze „b. m.“ i zwracała właściwemu wydziałowi. Akt taki po powrocie do wydziału został znowu odnotowany w dzienniku podawczym jako zwrot „b. m.“, a następnie kancelarja zwracała go referentowi, który zwrot notował w ternionie.

Po zebraniu potrzebnych opinij referent wygotowywał referat, który po odnotowaniu w ternionie, oddawał do aprobaty naczelnika wydziału, ewentualnie Prezydenta miasta.

Kancelarja notowała w dzienniku podawczym oddanie aktu do aprobaty, oddanie aktu do przepisania, zwrot aktu z przepisania i wysyłkę czystopisu.

Po wysłaniu czystopisu akta reponowano w archiwum wydziału, robiąc stosowną notatkę w dzienniku podawczym.

Jeżeli sprawa nie była jeszcze w ten sposób ostatecznie załatwiona, referent zastrzegał wznowienie aktu. Kancelarja notowała wtedy termin wznowienia w dzienniku podawczym, a akta reponowała w szafce terminowej.

Gdy nadszedł termin wznowienia, akta podjęte z kancelarji wydziału przesyłano do gł. dziennika podawczego w celu nadania im nowej liczby i akt rozpoczynał nanowo obieg wszystkich etapów manipulacyjnych, jakie wyżej opisano.

Charakterystyczną cechą tej biurowości była kontrola formalna, przeprowadzana w konsekwencji do ostateczności. Każdy akt notowany był kilkakrotnie na każdym etapie swojego biegu, co jednak nie wykluczało, że jeśli akt zginął, to nie zawsze można go było odnaleść. Ten system biurowości był możliwy przy stosunkowo niewielkiej ilości aktów w urzędzie, z chwilą zaś, gdy ilość aktów wpływających do wydziałów znacznie się powiększyła, zasady dotychczasowe nie wytrzymały takiej próby i stały się ciężarem. Wskutek tego przyjmowano coraz więcej pracowników, mimo to jednak manipulacji biurowej nie uproszczono.

Dalszą wadą dotychczasowej manipulacji było to, że przy załatwieniu sprawy referatem konsumowano liczbę sprawy mimo, że sprawa niebyła jeszcze ostatecznie załatwiona. Skutkiem tego dla dalszego urzędowania trzeba było akt skierować na skomplikowaną drogę manipulacyjną, aby mu nadać nową liczbę. Referenci niejednokrotnie nie dążyli do merytorycznego ostatecznego załatwienia sprawy, lecz chcąc uchronić się przed zaległościami, pozbywali się aktów przy zastosowaniu t. zw. „szyberów“. Było to raczej załatwianie liczb, a nie spraw, a jeśli się weźmie pod uwagę, że każdy nowy wpływ otrzymywał nową liczbę mimo to, że już w tej samej sprawie istniały akta z liczbą jeszcze niezałatwioną, wpływ nowych liczb był wprost nieproporcjonalny do wpływu spraw. Dla zilustrowania wystarczy podać, że były załatwiane takie sprawy, przy których wyrzucano 15 do 20 liczb do wykreślenia.

Nowy system biurowości, wprowadzony w Magistracie m. Krakowa przedstawia się następująco:

Gł. dziennik podawczy przesyła akta dla wydziałów do oddziałów kancelaryjnych. Oddziały te rozdzielają akta na t. zw. sprawy dziennikowe i sprawy typowe. Do spraw dziennikowych zalicza się sprawy nie dające się pomieścić w ustalonych dla wydziałów grupach dla poszczególnych typów spraw, oraz sprawy wyjątkowej wagi. Akta dziennikowe podlegają manipulacji dawnego typu, jak poprzednio opisano. Wszystkie inne sprawy są typowe. Akta typowe segreguje kancelarja według referatów, według przydziału do

pewnej kategorji spraw, jak n. p. sprawy drogowe (drog.), budowlane (bud.), karne (kar.), bezpieczeństwa publicznego (b. publ.), i t. p. W ten sposób posegregowane akta oddaje kancelarja referentom, notując ilościowy przydział dla każdego referenta

Referent po otrzymaniu poczty wciąga akta dla nowych spraw do książki zwanej „widoczności wpływu". Aktów, które dotyczą spraw mających już liczbę wcześniejszą nie wciąga się do widoczności. Widocznośc wpływu obejmuje liczbę bieżącą sprawy, datę, wpływu i rubrykę na t. zw. hasło, pod którem akt figuruje w indeksie. Widoczność wpływu prowadzi każdy referent osobno dla siebie, numerując akta bieżące od 1 w każdym roku. Znamię aktu stanowi liczba wydziału, liczba sprawy, rok i hasło, n. p. L. VII. 285/30/bud. Następnie wpisuje akta do indeksu według poszczególnych haseł, względnie litery według liczb bieżących. Indeks obejmuje datę wpływu, liczbę bieżącą sprawy, notatki o załatwieniach t. zw. przygotowawczych i o załatwieniach ostatecznych. Akta wciągnięte do indeksu zatrzymuje referent u siebie zasadniczo aż do ostatecznego załatwienia sprawy. Przez ostateczne załatwienie sprawy rozumie się takie załatwienie, które wyczerpuje daną sprawę w zupełności tak, że akt sprawy staje się bezprzedmiotowy, n. p. przy nakazie robót budowlanych, wykonanie robót, przy nakazie karnym zapłacenie, względnie odcierpienie kary lub uwolnienie.

Wszystkie inne załatwienia są załatwieniami przygotowawczemi.

Akta będące w trakcie załatwień są składane u referenta w teczkach w szafce terminowej. Szafki terminowe są podzielone na dekady, względnie miesiące, zależnie od systemu, przyjętego w danym referacie. W indeksie robi się stosowną notatkę w rubryce o załatwieniach przygotowawczych o złożeniu aktu u referenta, według typu i terminu. Akta ostatecznie załatwione są składane w kancelarji. Składanie odbywa się według haseł, a w granicach hasła według liczb.

Przy tej organizacji wydziały zostają rozbite na samodzielne referaty, które stanowią do pewnego stopnia samoistne komórki administracyjne. Każdy bowiem referat obejmuje jeden lub kilka rodzajów spraw, które w całości sam załatwia. Referat uniezależnia się od kancelarji jako takiej.

Rola kancelarji ogranicza się tylko do podziału i doręczenia aktów referentom, prowadzenia niewielkiej ilości spraw dziennikowych, wygotowania czystopisów w pisarni i prowadzenia archiwum wydziałowego spraw ostatecznie załatwionych.

Również i w samym referacie nastąpiły uproszczenia przez zastosowanie druków jako czystopisów w sprawach załatwianych wedle pewnej zgóry przyjętej formy. Referent w tych przypadkach ogranicza się do przybicia pieczątki na akcie, która wskazuje użycie stosownego druku. Ograniczono też stosowanie brevi manu przez wprowadzenie osobistego porozumiewania się z wydziałami interesowanemi.

Nowy system biurowości wyżej opisany zreformował radykalnie stan wytworzony przez dawny system manipulacji. Przedewszystkiem system kontroli formalnej zmieniono na kontrolę faktyczną, polegającą na aprobacie zarówno spraw ostatecznie załatwionych, jak i częściowo załatwień przygotowawczych, oraz na wykonywaniu ścisłego nadzoru nad poszczególnemi referatami, a polegającego na rewizji aktów w referatach, przeprowadzanej co pewien czas przez naczelników wydziałów.

Ewentualny zarzut, że czynności manipulacyjne przerzucono z sił kancelaryjnych na referentów jest bezprzedmiotowy, bo referent i tak musiał prowadzić ternion i odnotowywać w nim załatwienie spraw. Pozatem ten system biurowości nie wyklucza, że pewnym grupom referentów zwłaszcza starszym, można przydzielać siłę pomocniczą, która prowadzi biurowość.

Jedną z najważniejszych stron dodatnich nowej manipulacji jest wprowadzenie jednej liczby dla danej sprawy aż do czasu ostatecznego jej załatwienia, co z jednej strony nie pozwala na nadmierny wpływ liczb, a z drugiej zmusza referenta do merytorycznego załatwiania sprawy, gdyż t. zw. „szybery" są wykluczone. System ten daje zatem w rezultacie nietylko oszczędności personalu kancelaryjnego, ale równocześnie upraszcza cały tok czynności. Omówione zasady biurowości nie są jeszcze formą ostateczną, gdyż z biegiem czasu i zebranych doświadczeń niewątpliwie nastąpią dalsze udoskonalenia i uproszczenia.

Wprowadzenie nowych metod pracy w urzędach samorządowych napotyka i będzie napotykało na pewne trudności, bo trudno zmienić odrazu kilkudziesięcioletnie przyzwyczajenie i formy dotychczasowej pracy, a przerzucić się do nowego sposobu myślowego, w gronie pracowników samorządowych mamy jednak większość ludzi o szerszym horyzoncie, ludzi społecznie wychowanych i wykształconych, zdolnych dostosować pracę w samorządach do potrzeb i wymagań obecnego społeczeństwa.

BIBLJOGRAFJA.

1) *Henryk Fayol*, tłum. *dr. I A. Teslar:* Administracja przemysłowa i ogólna.
2) *Kazimierz Jabłoński:* Organizacja pracy biurowej.
3) *Stanisław Tomaszewicz:* Zarys zasad naukowej organizacji pracy oraz ich zastosowanie w biurowości.
4) *Stanisław Tomaszewicz:* System bezdziennikowy i jego wpływ na pracę w urzędach administracyjnych I instancji.
5) *Dr. Herman Hausmann*, tłum. *inż. St. Twardo i dr. M. Łacha* Reforma biurowości jako część reformy administracji.
6) *Stefan Stosyk:* Racjonalna organizacja pracy biurowej.
7) *Inż. Piotr Drzewiecki*: Polska na progu nowego dziesięciolecia.
8) *Dr. Karol Arct:* Badania racjonalnej pracy w urzędach.

TADEUSZ PRZEORSKI.

Współczesny samorząd miejski.

Sprawa unifikacji ustroju samorządu gminnego, w szczególności zaś wydania ustawy gminnej dla miast, jest zagadnieniem, które po reformie konstytucji zajmuje niewątpliwie pierwsze miejsce wśród problemów oczekujących załatwienia. Ze sprawą tą łączy się opracowanie projektu nowego statutu gminnego dla miasta Krakowa. Kraków według wszystkich dotychczas zgłoszonych i dyskutowanych w Sejmie projektów ustaw samorządowych, a także według projektów rządowych z 1922 roku ma pozostać miastem wyłączonem z powiatu, stanowiącem osobny powiat miejski — miastem

o własnym statucie. Stąd celowem wydaje mi się umożliwienie zaznajomienia się zainteresowanych przyszłą organizacją samorządu m. Krakowa ze współczesnemi formami ustrojowemi samorządu miejskiego w Europie. Omówione zostaną w najogólniejszym syntetycznym zarysie obowiązujące obecnie ustawy gminne dla miast o własnym statucie w Austrji, Czechosłowacji, Rzeszy niemieckiej, Szwajcarji i Francji, a w miarę otrzymanych materjałów i innych państw.

Republika austrjacka.

I. Grac.

Grac jest stolicą Styrji, stanowiącej autonomicznie administrowany kraj związkowy Rzeczypospolitej Austrjackiej z własnym sejmem i wydziałem krajowym, jako autonomiczną władzą lokalną, istniejącą obok rządu krajowego, będącego emanacją centralnego rządu Austrji. Wydział krajowy stanowi II instancję administracyjną w sprawach samorządowych. Miasto, liczące 152.706 mieszkańców, jest siedzibą naczelnych władz krajowych, tworzy osobny powiat miejski. Samorząd miejski pełni funkcje państwowej władzy administracyjnej I-szej instancji.

Ustrój samorządowy Gracu, miasta o własnym statucie, sięga początków ery konstytucyjnej Austrji. Opiera się on na ustawie z 8 grudnia 1869, zmienionej w ciągu lat następnych kilkakrotnie, ostatnio ustawą z 13 lutego 1928 r.

Statut Gracu składa się z części administracyjno-ustrojowej, ujętej w 71 postanowień, oraz z wydanej w marcu 1924 r. ordynacji wyborczej. Część ustrojowo-administracyjna dzieli się na cztery rozdziały, obejmujące:

I. Postanowienia o obszarze gminy i jej mieszkańcach.

II. Postanowienia o ustroju gminy.

III. Postanowienia o zarządzie gminy.

IV. Postanowienia o stosunku gminy do krajowych władz rządowych i samorządowych.

Postanowienia o gminie, jej obszarze, zmianie granic nie różnią się niczem od pojęć, przyjętych ogólnie w ustawodawstwie samorządowem. Rada gminna może dla celów administracyjnych podzielić miasto na dzielnice, obwody lub okręgi.

Statut dzieli mieszkańców miasta na członków gminy i obcych. Członkami gminy mogą być tylko obywatele austrjaccy narodowości niemieckiej. Stosunki przynależności, określone dawną ustawą austrjacką, pozostały bez zmiany. Rada gminna może przyznać obywatelstwo miejskie członkom gminy szczególnie dla miasta zasłużonym. Obywatelstwo miejskie jest prawem ściśle osobistem i daje prócz praw, przysługujących przynależnym do gminy, możność korzystania z instytucyj i zakładów, wyłącznie dla obywateli miejskich zastrzeżonych. Rada gminna może osobom zasłużonym względem państwa, kraju lub miasta Gracu przyznać obywatelstwo honorowe. Obywatelstwo honorowe jest również uprawnieniem osobistem i daje wszystkie prawa członków gminy bez jakichkolwiek wobec miasta obowiązków. Mieszkańcy miasta mają prawo do ochrony osobistej i ochrony mienia, do korzystania z urządzeń dobra publicznego, członkowie gminy nadto prawo do udziału w zarządzie miasta. Wszyscy obowiązani są do przestrzegania ustaw i rozporządzeń, przez zarząd gminy wydanych, oraz do ponoszenia ciężarów gminnych.

Organami samorządu miejskiego są: rada gminna, rada miejska, oraz burmistrz.

Rada gminna jest zastępcą gminy i uprawnienia swe wykonuje albo sama, albo przez radę miejską. Rada gminna składa się z 45 członków, wybranych w powszechnem, równem, tajnem, bezpośredniem i proporcjonalnem głosowaniu na lat pięć. Na miejsca, opróżnione w ciągu kadencji powołuje burmistrz zastępcę z tej listy, z której ubyły wszedł do rady gminnej. Rada gminna wybiera dla celów nadzoru, kontroli administracji gminnej, dla przygotowania spraw podpadających jej rozpoznaniu sekcje i komisje, pozatem dla administracji zakładów i przedsiębiorstw miejskich osobne wydziały. Wszyscy członkowie rady gminnej otrzymują tytułem odszkodowania za zajmowanie się sprawami gminy rocznie ryczałtowo oznaczone wynagrodzenie, którego zrzec się mogą, pozatem otrzymują członkowie rady gminnej djety za udział w komisjach, zwrot kosztów podróży i wydatków w czasie podróży urzędowych w sprawach gminy. Nieusprawiedliwiona nieobecność na posiedzeniach powoduje karę pieniężną do 200 szylingów.

Zarząd miasta sprawuje burmistrz wraz z zastępcami i rada miejska. Prócz burmistrza wybiera rada trzech wiceburmistrzów i przewodniczącego rady szkolnej miejskiej. Wybór burmistrza wymaga obecności 2/3 członków rady i absolutnej większości ustawowej ilości członków rady gminnej; wiceburmistrzów wybiera rada gminna każdego w osobnym akcie wyborczym większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady. Okres urzędowania członków prezydjum miasta wynosi lat pięć. O ile wybór został dokonany w ciągu kadencji urzędowania rady gminnej, okres ten trwa do końca kadencji, względnie do wyboru przez nową radę gminną nowego zarządu miasta. O ile przy wyborze członków zarządu miasta nikt wymaganej większości głosów nie otrzyma, następuje wybór ściślejszy między dwoma kandydatami, którzy otrzymali największą ilość głosów — w razie równości głosów rozstrzyga los.

Burmistrz składa przysięgę na ręce szefa krajowej władzy rządowej, wiceburmistrzowie na ręce burmistrza. Członkowie zarządu miasta nie mogą zajmować innych posad. Za zezwoleniem rady gminnej mogą zasiadać w zarządach przedsiębiorstw państwowych i samorządowych, a z przedsiębiorstw innych w tych, w których udział w zarządzie członków zarządu miasta leży w interesie państwa, kraju lub miasta Gracu. O ile wybór na burmistrza, wiceburmistrza, lub członka rady miejskiej padnie na osobę, będącą członkiem zarządu towarzystwa akcyjnego, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, banku, lub przedsiębiorstwa przemysłowego, winien wybrany w ciągu miesiąca po wyborze zawiadomić o tem radę gminną przy podaniu dochodów. Rada gminna może w warunkach wyżej podanych zezwolić na dalsze zajmowanie posady, lub nie. W razie odmownej decyzji, może rada gminna niezastosowanie się do niej zaskarżyć do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, żądając orzeczenia o utracie mandatu. Wysokość wynagrodzenia burmistrza i jego zastępców, oraz członków rady miejskiej ustala rada gminna.

Rada miejska zastępuje w ustroju samorządu miasta Gracu instytucję magistratu. Jest ona ciałem kolegjalnem, składającem się z burmistrza, wiceburmistrzów, 6 członków, wybieranych przez radę gminną, i dyrektora magistratu (urzędu miejskiego).

Na czele wydziału obrachunkowego stoi księgowy miejski, podległy radzie miasta. Dyrektora magistratu (urzędu miejskiego) mianuje rada gminna na wniosek burmistrza — wszystkich innych stałych funkcjonarjuszy mianuje rada miejska. Burmistrz miasta przyjmuje jedynie prowizorycznie zatrudniony personal, t. j. pomocnicze siły kancelaryjne i robotników. Obsada posad w zasadzie na stałe następuje w drodze konkursu. Urzędnicy administracyjni muszą posiadać w zasadzie te same kwalifikacje, co urzędnicy służby rządowej. Rada gminna może jednak zażądać ponadto specjalnych kwalifikacyj. Rada gminna wydaje przepisy służbowe dla personalu urzędowego gminy, udziela temuż personalowi dyspenz, zwalnia ze służby.

Organizacja magistratu (urzędu miejskiego), stosunki służbowe personalu, zatrudnionego w administracji gminnej, oparte są na zasadach, przyjętych we władzach administracji rządowej. Organizacja administracji miejskiej w Gracu zna alternatywną instytucję naczelników obwodów miejskich (komisarzy obwodowych) jako organów rady gminnej, burmistrza i rady miasta dla administracji lokalnej.

Zakres działania samorządu miasta Gracu obejmuje przedmiotowo t. zw. zakres własny, w którym gmina w granicach ustaw swobodnie decydować może, a który obejmuje wszystko, co dotyczy bezpośrednio interesów gminy i jej środkami w jej granicach załatwione być może, oraz zakres zlecony, obejmujący współdziałanie gminy w administracji państwowej w granicach obowiązujących ustaw.

Zakres własny obejmuje:

1) swobodny zarząd majątkiem i dobrem publicznem gminy, oraz załatwianie spraw, dotyczących związku gminnego,

2) organizację urzędów, zakładów, przedsiębiorstw i instytucyj miejskich — normowanie stosunków służbowych personalu, zatrudnionego w administracji miejskiej,

3) wykonywanie policji miejscowej w dziedzinie bezpieczeństwa życia i mienia, aprowizacji, targów, zdrowia, bezpieczeństwa ogniowego, budowlanego, obyczajności publicznej,

4) sprawy ochrony pracy i opieki społecznej,

5) ustawami określony udział w administracji szkolnej,

6) propagowanie ugód w sporach między mieszkańcami,

7) przeprowadzanie dobrowolnych licytacyj ruchomości,

8) przyjęcia do związku gminnego, udzielanie obywatelstwa miejskiego i honorowego.

Rządowa władza krajowa może z ważnych powodów poruczyć wykonywanie policji miejscowej w całości lub częściowo własnym organom.

Zakres zlecony obejmuje wszystkie sprawy ogólnej administracji państwa, załatwiane w I instancji na obszarze miasta, w szczególności:

a) ogłaszanie ustaw i rozporządzeń w wypadkach prawem przewidzianych,

b) współdziałanie w wymiarze i ściąganiu bezpośrednich podatków,

c) spisy ludności, uzupełnienie wojska, sprawy kwaterunkowe, zaprzęgi dla wojska,

d) szupaśnictwo,

e) sprawy przemysłowe.

Poza tem wszelkie sprawy przekazane gminie drogą specjalnych ustaw, lub rozporządzeń.

Zakres powyższy podmiotowo dzieli się między radę gminną, radę miejską i burmistrza.

Rada gminna jest organem uchwalającym i kontrolującym. Rada gminna poza tem decyduje w sprawach uchwałą jej zastrzeżonych, oraz w sprawach w toku instancji jej rozpatrzeniu przedkładanych. Poza prawem samostanowienia w sprawach do własnego działania gminy należących, rada gminna wykonuje kontrolę nad majątkiem gminnym przez zatwierdzanie rokrocznie inwentarzy, nadzór nad gospodarką gminną, uchwalaniem budżetu i zatwierdzaniem zamknięć rachunkowych i nad administracją przez rozpatrywanie spraw w sekcjach, komisjach i wydziałach, przez badanie ksiąg rachunkowych, szkontra kas i t. d.

Według statutu miasta Gracu budżet gminny musi być uchwalony na 3 miesiące przed ukończeniem roku budżetowego — zamknięcia rachunkowe zatwierdzane najpóźniej w 4 miesiące po jego ukończeniu.

Poza powyższemi uprawnieniami gospodarczo-budżetowemi do zakresu działania rady gminnej należą sprawy:

1) organizacji urzędów, instytucyj i zakładów miejskich,

2) stosunków służbowych personalu miejskiego (pragmatyka, etaty posad i uposażeń, sprawy uposażeniowe i emerytalne, mianowania, zwalniania, przenoszenia w stan spoczynku, udzielanie dłuższych urlopów i t. d.),

3) zezwolenia na prowadzenie sporów, zawieranie ugód,

4) nabycie nieruchomości, o ile wartość ich przekracza 1000 szylingów austr.,

5) pozbycie nieruchomości, o ile wartość ich przekracza 500 szylingów,

6) odpisywanie nieściągalnych należytości powyżej 10 szylingów,

7) zatwierdzanie wszelkich umów, o ile wartość ich przekracza 200 szylingów,

8) zezwalanie na prowadzenie nowej budowli, o ile koszt jej przekracza 1000 szyliugów,

9) nakładanie podatków, opłat i należytości gminnych,

10) zaciąganie wszelkich pożyczek, przyjmowanie poręki, obciążanie majątku gminnego,

11) zmiany granic gminy, zmiany statutu,

12) przyjęcia do związku gminnego,

13) wykonywania prawa petycyj w sprawach gminnych, przysługujących gminie praw patronatu, prezenty.

W czasie feryj wakacyjnych rada gminna może decyzje w sprawach powyższych przekazać radzie miejskiej.

Do ważności uchwał rady gminnej potrzebna jest obecność 23 członków.

Kwalifikowanej obecności 2/3 części członków rady gminnej wymaga statut miasta Gracu:

1) W sprawach pozbycia ruchomego lub nieruchomego majątku gminnego, o ile wartość jego przekracza 2.000 szylingów. O ile wartość przekracza 10.000 szylingów potrzebne jest zatwierdzenie rządu krajowego.

2) W sprawach zaciągnięcia pożyczki wyżej 10.000 szylingów. O ile kwota pożyczki przekracza 100.000 szylingów, lub pożyczka ma być zaciągnięta wydaniem obligacyj, potrzeba ustawy krajowej.

3) W sprawach nakładania nowych, względnie podwyższenia dotychczasowych podatków, dodatków do podatków, opłat, należytości i t. p. świadczeń, obciążających ludność.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Przewodniczący z wyjątkiem wyboru nie głosuje; w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

Radzie miejskiej przewodniczy burmistrz. Posiedzenia są jawne, na żądanie 6 członków rady może być zarządzone posiedzenie tajne. Posiedzenia budżetowe i obrady nad zamknięciami rachunkowemi muszą być zawsze jawne. Posiedzenia, na których rozpatrywane są sprawy dyscyplinarne i mianowania urzędników, są zawsze tajne.

Rząd krajowy może rozwiązać radę gminną. Przeciw orzeczeniu rozwiązującemu przysługuje radzie gminnej prawo zażalenia do urzędu kanclerskiego (urząd ministerstwa spraw wewnętrznych). W ciągu 6 tygodni po rozwiązaniu mają być rozpisane nowe wybory. Aż do czasu ukonstytuowania się nowej rady gminnej wybrana przez rozwiązaną radę gminną rada miejska załatwia sprawy do kompetencji rady gminnej należące.

Burmistrz reprezentuje gminę na zewnątrz i jest jej zastępcą zarówno w sprawach prywatno-prawnych, jak i administracyjno-prawnych; jest szefem administracji gminnej odpowiedzialnym za swe działania i za działalność rady miejskiej wobec rady gminnej i rządu. Burmistrza zastępuje w razie potrzeby I wiceburmistrz, w razie przeszkody tegoż II wiceburmistrz.

Do zakresu działania burmistrza należy kierownictwo administracją miejską. W odniesieniu do rady gminnej przysługuje mu prawo zawieszania uchwał, sprzeciwiających się obowiązującym przepisom prawnym, lub szkodliwych dla gminy. W wypadkach takich winien sprawę ponownie radzie gminnej do rozpatrzenia przedłożyć, a gdyby rada gminna zakwestjonowanej uchwały nie zmieniła, przedstawić sprawę do rozstrzygnięcia wydziałowi krajowemu, o ile zawieszona uchwała jest szkodliwa dla gminy, a rządowi krajowemu, o ile uchwała ma znamiona naruszenia obowiązujących przepisów.

Rada miejska stanowi pod przewodnictwem burmistrza organ zarządzający i wykonawczy gminy. Załatwia ona w I ej instancji sprawy przez radę gminną przydzielone. Regulamin przez radę gminną uchwalony oznacza, które sprawy załatwiane są kolegjalnie, a które bieżąco. Burmistrz ma prawo zawiesić uchwałę rady miejskiej i przedłożyć ją do rozstrzygnięcia radzie gminnej. Rada miejska pod kierownictwem burmistrza wykonuje policję miejscową. Rada miejska wykonuje kolegjalnie jurysdykcję karno-administracyjną i orzeka grzywny do 200 szylingów, względnie karę aresztu do 14 dni Odwołania rozstrzyga rząd krajowy.

Podstawę gospodarki gminnej stanowi budżet. Rada miejska za zgodą burmistrza może w wypadkach niecierpiących zwłoki zarządzić wydatki, nieobjęte budżetem, musi jednak następnie wyjednać zatwierdzenie ich przez radę gminną.

Władzami nadzorczemi (II instancją w sprawach administracyjnych) są: wydział krajowy we własnym zakresie działania — rząd krajowy w sprawach zakresu zleconego. Rząd krajowy czuwa z urzędu, aby gmina nie przekraczała swego zakresu działania i nie działała wbrew prawu obowiązującemu.

Ordynacja wyborcza miasta Gracu pochodzi z r. 1924 (ust. z 28 marca 1924 Dz. ust. kraj. Nr. 29). Jak wspomniałem, opiera się ona na pięcioprzymiotnikowem prawie głosowania. Prawo czynne do Rady gminnej przysługuje obywatelom austrjackim, którzy ukończyli 20 lat życia przed 1 stycznia roku, w którym wybory rozpisano, a w dniu wyborów mają stałe miejsce zamieszkania w Gracu. Wykluczone od wykonywania prawa wyborczego są tylko osoby niewłasnowolne, osoby, które wskutek ukarania karno sądowego prawa polityczne utraciły, osoby pozostające pod dozorem policyjnym, lub w domach pracy przymusowej, osoby sądownie pozbawione władzy ojcowskiej, osoby dwukrotnie karane za pijaństwo w ostatnich 3 latach. Prawo wyborcze bierne posiadają obywatele austrjaccy posiadający prawo wyborcze czynne, którzy ukończyli 24 rok życia przed 1 stycznia roku, w którym rozpisano wybory. Ograniczeń innych ustawa wyborcza m. Gracu nie zna. Wybory rozpisuje burmistrz, miasto stanowi jeden okręg wyborczy, podzielony na obwody głosowania. Wybory przeprowadza miejska komisja wyborcza W obwodach funkcjonują obwodowe komisje wyborcze.

Miejska komisja wyborcza składa się z burmistrza, lub wyznaczonego przez niego zastępcy, jako przewodniczącego i wyznaczonych przez burmistrza najmniej 6, a najwyżej 12 członków i tyluż zastępców. Komisje obwodowe mianuje również burmistrz, a składają się one z przewodniczącego, jego zastępcy, 3—6 członków i tyluż zastępców. W każdej komisji ma zasiadać urzędnik magistratu z wykształceniem prawniczem. Kandydatów na członków i zastępców komisyj wyborczych przedstawiają burmistrzowi stronnictwa polityczne i komitety wyborcze. Członkowie i zastępcy komisyj wyborczych składają wobec przewodniczącego przyrzeczenie przestrzegania ścisłej bezstronności w czasie swych czynności. Czynności członków komisyj są honorowe.

Okres reklamacyjny trwa 14 dni. Sporządzone przez magistrat listy wyborcze wyłożone są codziennie przez 6 godzin do wglądu publicznego. Reklamacje przeciw niezamieszczeniu i zamieszczeniu w liście wnoszone są do burmistrza. Przeciw orzeczeniu burmistrza służy zażalenie do komisji odwoławczej. Komisja ta składa się z burmistrza, względnie wyznaczonego przez niego zastępcy, jako przewodniczącego, oraz 6 — 12 członków i ich zastępców, powołanych przez burmistrza na podstawie propozycyj stronnictw i komitetów wyborczych. Wszystkie reklamacje mają być na 3 dni przed wyborami ostatecznie załatwione i lista uprawomocniona.

Głosowanie odbywa się na listy kandydatów, zgłaszane przez stronnictwa i komitety wyborcze.

Ostatni dzień reklamacyjny jest również ostatnim dniem zgłaszania list kandydatów. Lista kandydatów zawierać może najwyżej podwójną ilość członków rady gminnej (90). Listy te bada burmistrz i ogłasza je publicznie w porządku zgłoszenia. Burmistrz ogłasza również czas i miejsce głosowania, oraz ilość wybrać się mających członków rady gminnej. W tem stadjum czynności wyborcze przechodzą na obwodowe komisje wyborcze. Do ważności uchwał komisyj wyborczych konieczna jest obecność prócz przewodniczącego, względnie jego zastępcy, conajmniej 2/3 części ogólnej liczby członków. Prócz członków zasiadają w komisjach mężowie zaufania stronnictw w ilości conajwyżej 2 z każdej partji na każdy lokal wyborczy. Nazwiska mężów zaufania zgłaszają partje i komitety wyborcze najpóźniej na siedm dni przed dniem głosowania burmistrzowi, który wydaje upoważnienia do wstępu do lokalu wyborczego.

Głosowanie jest tajne kartkami w kopertach urzędowych, innych dla mężczyzn, innych dla kobiet. Kartki są białego i drugiego jeszcze koloru w wymiarze 7×10 cm. Głos oddaje się przez wpisanie (wydrukowanie) albo nazwy partji, na którą głosujący chce głos oddać, albo nazwiska jednego z zamieszczonych na liście kandydatów. Jeżeli kandydat jest na kilku listach, musi być zamieszczone oznaczenie listy. Najpierw głosują członkowie komisji, personal urzędowy, przydzielony do komisji, oraz mężowie zaufania stronnictw, wszyscy bez względu na to, czy w danym okręgu mieszkają, następnie wyborcy. Każdy wyborca musi stwierdzić identyczność swej osoby przedłożeniem odpowiednich dokumentów. O ile głosowanie o oznaczonej godzinie nie zostało ukończone, może obwodowa komisja wyborcza czas głosowania przedłużyć, względnie na następny dzień przełożyć. Po skończonem głosowaniu obwodowa komisja wyborcza ustala protokolarnie ilość ważnie oddanych głosów, ilość głosów nieważnych, oraz ilość głosów, padłych na poszczególne listy kandydatów. w szczególności również, ile na daną listę głosowało kobiet i mężczyzn, poczem wszystkie akta wyborcze odsyła burmistrzowi.

Wynik wyborów ustala miejska komisja wyborcza na zasadzie proporcjonalnego rozdziału mandatów. W tym celu zlicza się wszystkie ważnie oddane głosy i ilości padłe na poszczególne listy kandydatów. Podstawą oznaczenia ilości mandatów przypadających na poszczególne listy kandydatów jest dzielnik wyborczy. Dzielnik wyborczy stanowi iloraz ogólnej liczby ważnie oddanych głosów, dzielonej przez 46, tj. liczbę mandatów powiększoną o jeden. Jeżeli iloraz jest liczbą ułamkową zaokrągla się go do następnej liczby całej. Ilość mandatów przypadająca poszczególnym listom kandydatów ustala się dzieląc ilość padłych na te listy głosów przez dzielnik wyborczy. O ile w ten sposób wskutek ułamków wszystkie mandaty nie zostaną rozdzielone — przypadają pozostałe mandaty według wielkości ułamków listom kandydatów, w których przy pierwszym rozdziale mandatów ułamki takie pozostały, przyczem w razie równości ułamków o przydzieleniu mandatu decyduje los. O wyniku wyborów zawiadamia miejska komisja wyborcza burmistrza i wybranych. Komisja ta rozstrzyga również zarzuty i protesty, wniesione po wyborach.

II. Insbruk.

Samorząd Insbruka, stolicy austrjackiej części Tyrolu, oparty jest na zasadach analogicznych do podanych przy opisie ustroju Gracu. Opiera się on na ustawie krajowej z dnia 9 marca 1921 r. (Dz. ust. kraj. Nr. 30) Ustawa ta, podobnie jak statut miasta Gracu, składa się z 2 części, t. j. statutu ustrojowego, oraz ordynacji wyborczej gminnej W przedstawieniu jego organizacji ograniczę się do opisania odrębnych właściwości strukturalnych.

Rada gminna Insbruka składa się z 40 członków (przy 56.401 ludności), wybieranych na 4 lata w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu. Rada odnawia się co 2 lata przez ustąpienie połowy członków rady i przeprowadzenie wyborów uzupełniających. Wobec przyjętej zasady pięcioprzymiotnikowego prawa głosowania, co 2 lata ustępuje z każdej listy połowa członków. O ustąpieniu w I kadencji zadecydowało losowanie; wylosowani ustępowali z rady z wyjątkiem burmistrza i jego zastępców, którzy mimo wylosowania pozostali w urzędowaniu do końca kadencji, partja jednak, z której wybrani zostali, o tyle osób mniej wybrała przy wyborach uzupełniających. O ile przy przepołowieniu pozostały ułamki, policza się je przy wylosowaniu, względnie ustąpieniu jako całości najsilniejszym partjom. Procedurę powyższą stosuje się również po wyborach nowej pełnej rady gminnej, czy wskutek rozwiązania rady przez rząd krajowy, czy też zmniejszenia ogólnej liczby członków rady gminnej do 20 przy niemożności powołania zastępców.

Statut miasta Insbruka uznaje przyjęcie mandatu do rady za normalny obowiązek obywatelski, którego nieusprawiedliwione niewypełnienie może spowodować grzywnę do 600 szylingów. Od przyjęcia mandatu do rady gminnej mogą się uchylić duchowni wszelkich wyznań, urzędnicy władz publicznych, nauczyciele i praktykujący lekarze, wojskowi i członkowie korpusu żandarmerji, osoby, które ukończyły 60 rok życia, osoby ciężko chore, osoby, które zawód zmusza do częstych wyjazdów, wreszcie ci, którzy obowiązkowi temu w ubiegłej kadencji zadośćuczynili, jednak w ostatnim wypadku tylko na przeciąg najbliższej kadencji. Wybrani członkowie rady gminnej składają na ręce burmistrza przyrzeczenie sumiennego spełniania obowiązków, starania się o dobro miasta i obrony niemieckiego charakteru Insbruka.

Drugim organem samorządowej administracji Insbruka jest rada miejska, złożona z burmistrza, pierwszego i drugiego wiceburmistrza, oraz 8 członków rady gminnej. Wyboru burmistrza i wiceburmistrzów dokonuje rada gminna w głosowaniu tajnem absolutną większością głosów, każdego w osobnym akcie wyborczym, przy obecności conajmniej 30 członków rady. Trzem, najliczniej w radzie gminnej reprezentowanym partjom, przypada po jednem miejscu w prezydjum miasta i to najliczniejszej miejsce burmistrza, dwom z kolei najliczniejszym miejsce pierwszego i drugiego wiceburmistrza. O ile najsilniejsza partja stanowiska burmistrza z jakichkolwiekbądź powodów nie obsadza, należy się jej w zarządzie miasta miejsce pierwszego wiceburmistrza. Przy wyborach członków zarządu miasta zarządza się w miarę potrzeby wybór ściślejszy, a przy równości głosów decyduje los. Partje, liczące w radzie gminnej

mniej, niż 8 członków, prawa do zastępstwa w radzie miejskiej nie mają. Kadencja urzędowania burmistrza i wiceburmistrzów trwa lat cztery. W razie opróżnienia miejsca w zarządzie miasta, rada gminna przeprowadza w dniach 14 nowe wybory, jednakże nie na 4 lata, lecz na czas aż po koniec kadencji. Gdyby w najbliższym czasie nastąpić miały wybory połowy rady, można wybór członków zarządu aż do przeprowadzenia tych wyborów odroczyć. Burmistrz składa ślubowanie służbowe w ręce reprezentanta rządu krajowego, wiceburmistrzowie w ręce burmistrza.

Wybór innych członków rady miejskiej dokonuje się systemem proporcjonalnym. Każda z partyj, reprezentowanych w radzie gminnej, zgłasza kandydatów przed wyborem. Na każdych 5 członków partji w Radzie gminnej przypada jedno miejsce w radzie miejskiej. Na miejsca, przypadające pozostałym resztom wybiera rada gminna członków rady miejskiej z pełnego swego grona. Jeżeli wybór proporcjonalny z jakichkolwiek przyczyn do skutku nie dojdzie, rada gminna wybiera 8 członków rady miejskiej w zwykłem głosowaniu z plenum Rady gminnej, każdego zosobna w sposób przewidziany przy wyborze członków zarządu miasta. Kadencja urzędowania członków rady miejskiej trwa lat dwa. W razie opróżnienia w ciągu kadencji, dokonuje się wyboru uzupełniającego na czas aż do końca kadencji dwuletniej.

Wysokość uposażeń członków zarządu miasta i rady miejskiej ustala rada gminna. W przeciwieństwie do Gracu, władza uchwalająca i kontrolująca gminy podzielona jest między radę gminną i radę miejską, która jest organem uchwalającym gminy w sprawach drobniejszej wagi, oraz organem kontrolującym administrację miejską. Rada gminna może jednak zawsze sprawy, podlegające według statutu decyzji rady miejskiej, poddać swemu rozpatrzeniu. Rada gminna stanowi również II-gą instancję, orzekającą w wypadkach odwołania się strony od decyzji rady miejskiej.

Zakres działania rady gminnej obejmuje całokształt zagadnień gospodarki miejskiej. Uprawnienia swe wykonuje rada bądź sama, bądź za pośrednictwem stałych lub czasowych sekcyj, komisyj i wydziałów. Do składu ich może rada powołać osoby zpoza rady gminnej z głosem doradczym. Rada może przelać, zwłaszcza w dziedzinie administracji zakładów i przedsiębiorstw miejskich, czasowo część swoich uprawnień. Poza uchwalaniem budżetu i zatwierdzaniem zamknięć rachunkowych, ustala rada gminna zasady organizacji władz, urzędów i instytucyj miejskich, ustala wysokość i jakość obciążenia podatkowego ludności, czuwa nad całością i obciążeniem majątku gminnego. Sprzedaż części majątku wartości, przekraczającej 200.000 szylingów wymaga obecności 30 członków rady i większości 21 głosów — przy wartości przekraczającej 800.000 szylingów wymagane jest zatwierdzenie rządu krajowego. Podobnej kwalifikowanej większości obecnych i głosów wymaga uchwała do zaciągnięcia pożyczki i obciążenia majątku gminnego powyżej 500.000 szylingów, a jeżeli wysokość zaciągnąć się mającej pożyczki przekracza roczny dochód gminy z podatków, dodatków do podatków i opłat — wymagane jest zatwierdzenie rządu krajowego. Dla wydania gminnej pożyczki obligacyjnej potrzeba ustawy krajowej. Rada gminna decyduje w sprawie zawarcia, lub rozwiązania umów przy wartości przedmiotów ich wyżej 5.000 szylingów, zezwala na odpisywanie należności wyżej 5.000 szylingów, na przekraczanie pozycyj budżetowych wyżej 5.000 szylingów, na prowadzenie sporów i zawieranie ugód w sprawach, w których przedmiot wartości sporu lub ugody kwotę 5.000 szylingów przekracza, zezwala wreszcie na wydatki wyżej 1.000 szylingów, budżetem nie objęte. Rada gminna wydaje przepisy ogólne odnośnie policji miejscowej i ustala sankcje karne. Rada gminna stanowi, jak wspomniałem, II instancję w sprawach własnego zakresu działania i rozstrzyga odwołania, wniesione przeciw decyzjom rady miejskiej, względnie burmistrza.

Przewodniczy radzie miejskiej burmistrz. Do ważności uchwał wymagany jest komplet 21 członków łącznie z przewodniczącym, oraz bezwzględna większość głosów obecnych.

System skarbowości gminnej m. Insbruka opiera się na dochodach z dodatków do podatków bezpośrednich, zarówno państwowych, jak i krajowych, do wysokości 150% (przy wyższej stopie wymagane jest zatwierdzenie rządu krajowego), na opłatach od napojów, od widowisk do wysokości 50% ceny kart wstępu, na opłatach od psów, koni i na opłatach za korzystanie z urządzeń komunalnych. W razie wprowadzenia innych opłat potrzeba zezwolenia rządu krajowego.

Statutowy zakres działania rady miejskiej obejmuje:

a) załatwianie spraw personalnych, o ile one nie należą do kompetencji burmistrza,

b) wykonywanie praw prezenty, patronatu, delegacji, przysługujących gminie,

c) rozstrzyganie w zastępstwie rady gminnej zażaleń i rekursów, wniosionych przeciw orzeczeniom magistratu, wydanym we własnym zakresie działania,

d) rozstrzyganie odwołań przeciwko zarządzeniom burmistrza we własnym zakresie działania,

e) zezwalanie na przekroczenia budżetowe w poszczególnych pozycjach do wysokości 5.000 szylingów,

f) zezwalanie na wydatki, budżetem nieobjęte do wysokości 1.000 szylingów w jednym dziale,

g) odpisywanie należytości poniżej 5.000 szylingów,

h) decyzje we wszelkich sprawach własnego zakresu działania, niezastrzeżonych rozpatrzeniu rady gminnej, a nie należących do zakresu działania burmistrza,

i) wyznaczenie w razie potrzeby delegatów gminy do komisyjnych czynności zarządu miejskiego, delegowanie członków rady gminnej na zebrania do komitetów i t. d.

j) rozdział remuneracyj, niezastrzeżonych radzie gminnej lub burmistrzowi,

k) nadzór nad zarządem majątku gminnego, oraz nad prowadzeniem zakładów miejskich,

l) nadzór i kontrola kas gminnych,

m) badanie budżetu i zamknięć rachunkowych.

Przewodniczącym rady miejskiej jest burmistrz. Do ważności jej uchwał potrzebna jest obecność conajmniej 5 członków i absolutna większość głosów obecnych. Burmistrz może zawiesić uchwały rady miejskiej, sprzeczne z obowiązującemi ustawami, przekraczające zakres działania rady, lub szkodliwe dla gminy.

Obowiązany jest jednak przedłożyć sprawę radzie gminnej do decyzji.

Partje, zasiadające w radzie gminnej, a mające przynajmniej 2-ch reprezentantów w radzie miejskiej, mogą przez członków zasiadających w radzie miejskiej zażądać, aby sprawa, będąca przedmiotem decyzji rady miejskiej, została przedstawiona do rozstrzygnięcia radzie gminnej.

Burmistrz, odpowiedzialny za tok administracji gminnej przed radą gminną i przed rządem krajowym, jest organem wykonawczym i zarządzającym gminą. Zarząd ten wykonuje przy pomocy urzędu miejskiego (magistratu). On zastępuje gminę, jako osobę prawną w sprawach prawno-prywatnych i prawno-publicznych. Burmistrz wykonuje uchwały rady gminnej i rady miejskiej. O ile uważa uchwałę rady gminnej za przeciwną obowiązującym ustawom, przekraczającą zakres działania gminy, lub za szkodliwą dla interesów gminy — służy mu prawo zawieszenia uchwały. W tym wypadku musi sprawę przedłożyć ponownemu rozpatrzeniu rady, a o ile rada obstaje przy swojem stanowisku, poddać sprawę rozstrzygnięciu rządu krajowego. Burmistrz jest przełożonym personalu gminnego i wykonuje nad nim władzę dyscyplinarną, on przygotowuje i przedkłada budżet radzie miejskiej, wykonuje policję miejscową, jurysdykcję karno-administracyjną, kieruje zleconym zakresem działania gminy. Burmistrza zastępuje I wiceburmistrz, w razie jego przeszkody II wiceburmistrz.

Ogłoszona ustawą z 4 czerwca 1919 r. ordynacja wyborcza gminna tworzy z Insbruka jeden okręg wyborczy, podzielony na obwody głosowania, obejmujące nie więcej, jak 700 wyborców. Władze wyborcze tworzą: główna komisja wyborcza, oraz obwodowe komisje wyborcze. Główna komisja wyborcza składa się z burmistrza, jako przewodniczącego, jego zastępcy, oraz conajmniej 8 członków, w tem dwóch sędziów. Komisje obwodowe z wyznaczonego przez burmistrza przewodniczącego, oraz conajmniej trzech członków. Członków komisyj wyborczych i ich zastępców mianuje burmistrz na zasadzie propozycyj, przedstawionych przez stronnictwa polityczne.

Prawo wyborcze czynne przysługuje, podobnie jak w Gracu, obywatelom republiki austrjackiej, stale w Insbruku zamieszkałym, o ile w dniu 1 stycznia roku rozpisania wyborów ukończyli conajmniej 20 lat życia. Bierne prawo wyborcze posiadają uprawnieni do głosowania, o ile 1 stycznia roku, w którym rozpisano wybory, mieli ukończone 26 lat życia. Wykluczone od prawa wyborczego są osoby niewłasnowolne, osoby karane za zbrodnie, za przekroczenia z chęci zysku, za przekroczenie ustawy o czystości wyborów, osoby pozostające pod nadzorem policyjnym, osoby pozbawione sądownie władzy ojcowskiej, osoby w ciągu ostatnich trzech lat karane przynajmniej dwukrotnie za pijaństwo, osoby korzystające z gminnej opieki społecznej, osoby trudniące się zawodowo nierządem. Podobnie jak w Gracu nie są wyłączeni od prawa wyborczego czynnego wojskowi, a od wybieralności urzędnicy gminni, urzędnicy policyjni, urzędnicy władz nadzorczych.

Stosunek komisyj obwodowych do okręgowej postawiony został na zasadzie hierarchicznej nadbudowy. Komisja okręgowa jest II i ostatnią instancją dla odwołań w sprawach, rozstrzyganych przez obwodowe komisje wyborcze.

Głosowanie jest tajne i bezpośrednie kartkami w urzędowych kopertach. W lokalach wyborczych mają być urządzone osobne cele dla wkładania kartek do kopert. Głosuje się na listy, wpisując albo nazwę stronnictwa, na którego listę głosujący pragnie oddać swój głos, albo przez wpisanie nazwisk kandydatów danej listy.

Skrutynjum dokonuje się w sposób, przewidziany w polskiej ordynacji wyborczej do Sejmu.

Po ukończeniu wyborów i ostatecznem ustaleniu ich wyników, okręgowa komisja wyborcza przesyła opieczętowane akta wyborcze radzie miejskiej i ogłasza równocześnie wynik wyborów.

Protesty wyborcze, zarzuty przeciw legalności wyborów rozstrzyga osobny sąd dla spraw wyborczych, powołany do życia ustawą z 6 lutego 1919 r.

Wybory do rady gminnej mogą na wniosek rady gminnej, za zgodą rządu krajowego, odbyć się równocześnie z wyborami do sejmu krajowego tyrolskiego (ust. z 17 marca 1921 r.). W tym wypadku wszelkie czynności wyborcze przeprowadzają wspólnie do sejmu i rady gminnej te same komisje. Odrębnie wnosi się tylko listy kandydatów i odrębnie przeprowadza się skrutynjum.

(Ciąg dalszy nastąpi).

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

L. M. U. P. 5789/30. Kraków, dnia 9 lipca 1930.

Regulacja opłat za badanie zwierząt i mięsa w Rzeźni m., oraz opłat za użycie Rzeźni m.

OBWIESZCZENIE.

Uchwałą z dnia 3 kwietnia 1930 r. postanowiła Rada m. uregulować opłaty za badanie zwierząt i mięsa w Rzeźniach m., mianowicie zamiast 1 zł. od każdego zwierzęcia pobierać następujące kwoty:

a) od bydła rogatego rosłego . . . . . po 4·— zł.
b) od cieląt, owiec i kóz . . . . „ 2·— „
c) od świn wraz z badaniem na włośnie:
aa) powyżej 60 kg. . . . . „ 3·— „
bb) do 60 kg. . . . . „ 2·— „
d) od zwierząt jednokopytowych rosłych „ 4·— „
c) od źrebiąt . . . . „ 3·— „

Równocześnie postanowiła Rada m., że wobec podwyższenia opłat za badanie, opłaty za użycie Rzeźni mają być odpowiednio zniżone.

Ponieważ wymieniona uchwała Rady m. została przez Województwo Krakowskie rozporządzeniem z dnia 25 czerwca 1930 L. Sam. 2742/29 zatwierdzona, przeto opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa w Rzeźniach pobierane będą w podanych wyżej kwotach,

opłaty zaś za użycie Rzeźni zostają w myśl uchwały Rady m. zniżone i pobierane będą w następującej wysokości:

a) od bydła rogatego nad 400 kg. . . .	po	6·— zł.
b) „ „ „ „ 250 „ . . .	„	5·50 „
c) „ „ „ „ 60 „ . . .	„	4·— „
d) od bydła rogatego do 60 kg. (cielęta)	„	2·— „
e) od owiec, kóz i baranów	„	2·— „
f) od nierogacizny do 60 kg.	„	4·20 „
g) „ „ „ 150 „	„	4·70 „
h) od nierogacizny nad 150 kg.	„	6·20 „
i) od zwierząt jednokopytowych rosłych .	„	6·— „
j) od źrebiąt do 2 lat	„	4·— „
k) „ „ „ 3 miesięcy	„	3·— „

O tem zawiadamia się strony interesowane z nadmienieniem, że powyższe taryfy wchodzą w życie dnia 15 lipca 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 1502/30 wet. — Kraków, dnia 10 lipca 1930.

TARYFA

opłat od urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa *).

Na zasadzie art. 19 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 351) ustanawia się na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w tut. Rzeźniach miejskich przez lekarza weterynaryjnego, następujące opłaty od posiadaczy zwierząt poddanych urzędowemu badaniu przed ubojem i po uboju:

a) od 1 szt. bydła rogatego	4 zł.
b) od 1 szt. cielęcia, owcy, kozy i t. p. . . .	2 „
c) od 1 szt. świni:	
aa) powyżej 60 kg. wraz z badaniem na włośnie	3 „
bb) poniżej 60 kg. wraz z badaniem na włośnie	2 „
d) od 1 szt. zwierzęcia jednokopytowego rosłego	4 „
e) od 1 szt. źrebięcia	3 „

Opłaty powyższe wpływają w całości do Kasy miejskiej na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania.

Opłaty te ustanawia się niezależnie od opłat za użytkowanie rzeźni.

Taryfa niniejsza obowiązuje po zatwierdzeniu jej przez władzę nadzorczą i należytem jej ogłoszeniu przez Zarząd miasta.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

---

*) Uchwała Rady miejskiej miasta Krakowa z dnia 3 kwietnia 1930 r., zatwierdzona przez krakowski Urząd wojewódzki dnia 25 czerwca 1930 r. L. Sam. 2742/1929 r.

L. 1503/30 wet. — Kraków, dnia 10 lipca 1930.

UCHWAŁA

Rady miejskiej miasta Krakowa z dnia 3 kwietnia 1930 r. o urządzeniu miejsca do sprzedaży mięsa mniej wartościowego (taniej jatki) *).

W związku z §§ 43, 45, 46, 47, 48 rozp. Min. Roln. z dnia 29 stycznia 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 305) uchwala się dla całego obszaru gminy miasta Krakowa co następuje:

§ 1.

W Krakowie, przy Rzeźni miejskiej, przy ul. Rzeźniczej L. 28 dz. XIX urządza się tanią jatkę do sprzedaży mięsa uznanego za mniej wartościowe, jak również mięsa warunkowo zdatnego po poddaniu go zabiegom, mającym na celu jego unieszkodliwienie.

§ 2.

Poza mięsem, wymienionem w § 1, innego mięsa w taniej jatce sprzedawać nie wolno.

§ 3.

Sprzedaż mięsa mniej wartościowego oraz unieszkodliwionego mięsa warunkowo zdatnego w innem miejscu, niż w taniej jatce, w obrębie gminy miasta Krakowa jest zakazana.

§ 4.

Prowadzenie taniej jatki przekazuje się zarządowi Rzeźni m. Zarząd może dopuścić do sprzedaży mięso mniej wartościowe z innej miejscowości.

§ 5.

Zarząd Rzeźni miejskiej przejmuje na sprzedaż mięso wymienione w §§ 1 i 4 i wypłaca uzyskaną kwotę posiadaczowi po potrąceniu opłat, ustalonych w § 11.

Posiadacz mięsa może być przy sprzedaży mięsa obecny.

§ 6.

Zarząd Rzeźni miejskiej przynajmniej na 12 godzin przed rozpoczęciem sprzedaży mięsa w taniej jatce ogłasza czas sprzedaży i rodzaj, oraz cenę sprzedawanego mięsa. Tej samej treści ogłoszenie zostanie umieszczone w taniej jatce podczas sprzedaży.

§ 7.

Cenę przyjętego przez Zarząd Rzeźni miejskiej do sprzedaży mięsa ustala lekarz weterynaryjny, będący kierownikiem Rzeźni.

Posiadacz mięsa, niezadowolony z wysokości ustalonej ceny, może żądać ponownego ustalenia jej przez komisję, wyznaczoną przez Prezydjum m. w składzie miejskiego lekarza weterynaryjnego, jednego radcy miejskiego i jednego rzeźnika.

Cena, ustalona przez komisję, jest dla posiadacza obowiązująca.

---

*) Uchwała Rady miejskiej miasta Krakowa z dnia 3 kwietnia 1930 r., zatwierdzona przez krakowski Urząd wojewódzki dnia 25 czerwca 1930 r. L. Sam. 2742 1929 r.

§ 8.

Mięso, niesprzedane w wyznaczonym terminie (§ 6), podlega przed ponownem dopuszczeniem do sprzedaży sprawdzeniu przez lekarza weterynaryjnego, czy nadaje się jeszcze do spożycia, w razie potrzeby — winna być ponownie ustalona cena mięsa z zastosowaniem przepisów § 7.

Jeżeli mięso przy sprawdzeniu okaże się niezdatne do spożycia, podlega nieszkodliwemu usunięciu.

§ 9.

Mięso, przeznaczone do sprzedaży w taniej jatce, winno być podzielone na kawałki o wadze 1 kg.

10.

Nabywca mięsa z taniej jatki winien je zużytkować wyłącznie we własnem gospodarstwie domowem.

Rzeźnikom, masarzom, osobom handlującym mięsem, oraz zakładom gastronomicznym nabywanie mięsa z taniej jatki jest wzbronione.

Inne osoby i zakłady, wymienione w § 42 rozp. Min. Roln. z dnia 29 stycznia 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 305), mogą nabywać mięso z taniej jatki tylko za uprzedniem zezwoleniem władzy nadzorczej i pod warunkami zastrzeżonemi w tem rozporządzeniu.

11.

Z kwot uzyskanych za sprzedaż mięsa w taniej jatce potrąca się na koszt za:

1) korzystanie z taniej jatki . . . . . gr. 5 od 1 kg.
2) przetopienie tłuszczu . . . . . . „ 8 „ 1 „
3) przegotowanie w wodzie . . . . . „ 8 „ 1 „
4) przeparowanie . . . . „ 8 „ 1 „
5) peklowanie (solenie) . . . . „ 5 „ 1 „
6) ogłoszenie sprzedaży rzeczywiste koszty,
7) przeniesienie (przywóz mięsa do taniej jatki, o ile tego nie uskutecznił posiadacz), rzeczywiste koszty.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. z.

L. 1504/Wet./30. Kraków, dnia 10 lipca 1930 r.

TARYFA

opłat administracyjnych za czynności związane z przeprowadzeniem kontroli sanitarnej wprowadzanych artykułów żywności, a w szczególności mięsa świeżego i przyrządzonego do miasta Krakowa *).

Na zasadzie art. 10, 15, 17 i 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 343) i art. 27 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94/23 poz. 747), ustanawia się na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowej kontroli sanitarnej wprowadzonego mięsa świeżego i przyrządzonego w tutejszych miejskich stacjach kontroli sanitarnej, przez lekarza weterynaryjnego, następujące opłaty administracyjne od posiadaczy wymienionych artykułów żywności:

1) od mięsa z bydła rogatego i zwierząt jednokopytowych rosłych:
   a) od 1 szt. (4 ćwierci, części mięsa i podrób z tego samego zwierzęcia) . . . 2·50 zł.
   b) od pół sztuki . . . . 1·25 „
   c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci . . . . 0·75 „

2) od mięsa z cieląt, owiec, kóz, źrebiąt itp.
   a) od 1 szt. (4 ćwierci, części mięsa i podrób z tego samego zwierzęcia) . . . 0·70 zł.
   b) od pół sztuki . . . . 0·35 „
   c) od ćwierć sztuki i kawałka poniżej ćwierci . . . . 0·15 „

3) od mięsa ze świń:
   a) od 1 szt. z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia powyżej 60 kg. 2·50 zł.
   b) od 1 szt. z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia poniżej 60 kg. 2·— „
   c) od pół sztuki powyżej 30 kg. . . . . 1·25 „
   d) od pół sztuki poniżej 30 kg. . . . . 1·— „
   e) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci (szynka) . . . . 0·70 „

4) od części mięsa ze zwierząt wyżej podanych:
   a) polędwica, karczek, boczek od 1 kg. . 0·05 zł.
   b) głowa, język, mózg, nogi, kości, wycinki mięsne, mięso skrobane lub siekane od 1 kg. . . . . 0·03 „
   c) łój, sadło od 1 kg. . . . . 0·02 „
   d) płuca, serce, wątroba, śledziona, nerki, kiszki (krużka) od 1 kg. . . . . . . 0·03 „
   e) żołądki, jelita, po potrąceniu 20% wagi przy towarze oczyszczonym, a 40% przy towarze nieoczyszczonym, tudzież krew od 1 kg. . . . . 0·03 „
   f) żołądki cielęce suszone od 1 kg. . . . 0·02 „

5) od mięsa przyrządzonego (wyroby mięsne):
   a) kiełbasy, szynki, karczki, wędzonki, polędwice od 1 kg. . . . . 0·05 zł.
   b) słonina (bil), smalec, konserwy mięsne od 1 kg. . . . . 0·02 „
   c) salcesony, galarety, kiszki itp. od 1 kg. 0·03 „

Opłaty powyższe wpływają w całości do Kasy miejskiej na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem kontroli wyżej podanych artykułów żywności. Opłaty te ustanawia się niezależnie od opłat za ponowne urzędowe badanie mięsa.

Taryfa niniejsza obowiązuje po należytem jej ogłoszeniu przez Zarząd miasta.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

---

*) Uchwała Rady miejskiej miasta Krakowa z dnia 3 kwietnia 1929 r., zatwierdzona przez krakowski Urząd wojewódzki dnia 25 czerwca 1930 r. L. Sam. 2742/1929 r.

L. 1504/Wet./30.

TARYFA

opłat od urzędowego ponownego badania wprowadzanego mięsa do Krakowa*).

Na zasadzie art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 351) i § 39 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 29 stycznia 1929 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o urzędowem badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 305) ustanawia się na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem ponownego urzędowego badania przez miejskich lekarzy weterynaryjnych wprowadzonego do miasta Krakowa mięsa świeżego i przyrządzonego, pochodzącego od zwierząt, które przed i po uboju badane były tylko przez oglądacza bydła, następujące opłaty od posiadaczy mięsa poddanego ponownemu urzędowemu badaniu:

1) od mięsa z bydła rogatego:
   a) od 1 szt. (4 ćwierci, części mięsa i podrób z tego samego zwierzęcia) . . . 4·— zł.
   b) od pół sztuki . . . . 2·— „
   c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci . . . . 0·75 „

2) od mięsa z cieląt, owiec, kóz i t. p.:
   a) od 1 szt. (4 ćwierci, części mięsa i podrób z tego samego zwierzęcia) . . . 2·— zł.
   b) od pół sztuki . . . . 1·— „
   c) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci . . . . 0·50 „

3) od mięsa ze świń (wraz z badaniem na włośnie):
   a) od 1 szt. z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia wagi powyżej 60 kg. . . . . 3·— „
   b) od 1 szt. z częściami mięsa i podrobiem z tego samego zwierzęcia wagi poniżej 60 kg. . . . . 2·— „
   c) od pół sztuki wagi powyżej 30 kg. . . 1·50 „
   d) od pół sztuki wagi poniżej 30 kg. . . 1·— „
   e) od ćwierci sztuki i kawałka poniżej ćwierci (szynka) . . . . 0·75 „

4) od części mięsa ze zwierząt wyżej podanych:
   a) polędwica, karczek, boczek od 1 kg. . 0·10 „
   b) głowa, język, mózg, nogi, kości, wycinki mięsne, mięso skrobane lub siekane od 1 kg. . . . . 0·07 „
   c) łój, sadło od 1 kg. . . . . 0·02 „
   d) płuca, serce, wątroba, śledziona, nerki, kiszki (krużka) od 1 kg. . . . . . . 0·05 „
   e) żołądki, jelita, po potrąceniu 20% wagi przy towarze oczyszczonym, a 40% przy towarze nieoczyszczonym, tudzież krew od 1 kg. . . . . 0·05 „
   f) żołądki suszone cielęce od 1 kg. . . . 0·05 „

5) od mięsa przyrządzonego (wyroby mięsne):
   a) kiełbasy, szynki, karczki, wędzonki, polędwice i t. p. łącznie z badaniem na włośnie od 1 kg. . . . . 0·35 „
   b) słonina, bil, koserwy mięsne łącznie z badaniem na włośnie od 1 kg. . . . 0·04 „
   c) salcesony, galarety, kiszki i t. p., smalec od 1 kg. . . . . 0·10 „

Opłaty powyższe wpływają w całości do Kasy miejskiej na pokrycie wydatków, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania mięsa.

Opłaty te ustanawia się niezależnie od opłat za czynności administracyjne.

Taryfa niniejsza obowiązuje po zatwierdzeniu jej przez władzę nadzorczą i należytem jej ogłoszeniu przez Zarząd miasta.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

*) Uchwała Rady miejskiej miasta Krakowa z dnia 3 kwietnia 1929 r., zatwierdzona przez krakowski Urząd wojewódzki dnia 25 czerwca 1930 r. L. Sam. 2742/1929 r.

L. B. S. 2893/30. Kraków, dnia 19 lipca 1930.

RUCH LUDNOŚCI W MAJU 1930 R.

W ciągu miesiąca maja b. r. zawarto w Krakowie małżeństw 86 (190). W tem chrześcijańskich 62 (150). Urodziło się żywo dzieci 453 (425), nieślubnych 98 (84), w czem z małżeństw żydowskich rytualnych 14 (19). Wśród żywo urodzonych było chłopców 225 (217). W tym samym okresie czasu zmarło osób 332 (324), z czego miejscowych 230 (230). Liczba zmarłych w szpitalach wynosiła osób 188 (170). Z przyczyn śmierci najwięcej przypada na gruźlicę 75 i na nowotwory 29. Wśród zmarłych było chrześcijan 258 (272).

Z M. Biura Statystycznego.

L. 1557/30
Wet.

Licencjonowanie ogierów w r. 1930.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje do wiadomości, że w myśl reskryptu Województwa w Krakowie z dnia 5 lipca 1930 r. L. Rol. XV. 37/2/930 odbędzie się dnia 18 sierpnia b. r. o godzinie 8-mej rano na targowicy końskiej na Zabłociu w Krakowie przegląd (licencjonowanie) ogierów ponad $2^1/_2$ roku liczących, a znajdujących się na obszarze Gminy m. Krakowa.

Wszystkie ogiery, liczące ponad $2^1/_2$ roku, mają być w powyższym terminie przedstawione Komisji kwalifikacyjnej wraz z dowodami tożsamości konia pod rygorem następstw, przewidzianych ustawą z dnia 23-go stycznia 1925 r. o nadzorze państwowym nad ogierami (Dz. U. R. P. z dnia 19 lutego 1925 r. Nr. 17 poz. 113).

Magistrat zwraca przytem uwagę interesowanych, że w myśl ustawy z dnia 23 marca 1929 roku Dz. U. R. P. Nr. 24 z roku 1929 ogiery, nielicencjonowane przez Komisję kwalifikacyjną, będą obłożone

podatkiem 50 zł. rocznie od jednego ogiera i że używanie ogierów takich do stanowienia klaczy będzie stosownie do art. 7 ustawy z dnia 23 stycznia 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 17 z roku 1925 karał grzywną do 200-tu złotych z zamianą w razie nieściągalności na karę aresztu do dni 10-ciu. Ogiery licencjonowane, podobnie jak zarejestrowane klacze zarodowe, według art. 5 powyższej ustawy wolne są od przymusowego poboru do wojska, oraz od wszelkich świadczeń podwodowych i korzystają z przywileju uiszczania tych świadczeń w gotówce.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 29 lipca 1930 r.

L. VIII. 6566/30. Kraków, dnia 30 lipca 1930 r.

Kontrola sanitarna sprzedaży art. żywn.

ZARZĄDZENIE

Prezydenta miasta z dnia 30 lipca 1930 r. o ograniczeniu obrotu artykułami żywności.

Na podstawie art. 11 punkt 7 ustawy z 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie — zarządzam, co następuje:

§ 1. Cukierki ustalonego pochodzenia (sprzedaż zwłaszcza na ulicach, targach i rynkach, odpustach ze straganów, budek, koszów itp.) mogą być sprzedawane tylko w indywidualnem, torebkowem, albo pudełeczkowem opakowaniu (zawinięte w papier, bibułkę, cynfolję, w blaszanych pudełeczkach)

§ 2. Inne wyroby cukiernicze, jak ciastka, pierniki, obwarzanki, chałwa itp., oraz pieczywo powinny być umieszczane bezwarunkowo pod szkłem (szafki, gabloty, klosze).

§ 3. Owoce, w szczególności pokrajane kawony, melony itp., powinny pozostawać w gablotkach i pakach z przykryciem szczelnem z naciągniętej na ramę czystej gazy muszlinowej.

§ 4. Lody w handlu winny być dozwolonego pochodzenia, oraz mają być sprzedawane w sposób, zabezpieczający przed zanieczyszczeniem.

§ 5. 1) Każdy sklep i stragan z pieczywem winien posiadać napis „Pieczywo z koncesjonowanej piekarni (imię i nazwisko, miejscowość, ulica, numer domu)", 2) w owocarniach, sklepach i na skrzynkach ulicznych z lodami ma być dokładny adres i firma uprawnionego wytwórcy, 3) na balonach, syfonach i flaszkach z wodą sodową i lemonjadą, dokładnie i starannie, oraz trwale podany adres fabryki wody sodowej.

§ 6. Sprzedawcy, oraz pracownicy zakładu z produktami spożywczemi winni być ubrani w białe płaszcze albo kurtki; w piekarniach zaś i w masarniach nadto białe czapki, względnie czepki.

§ 7. Dotykanie rękami artykułów żywności jest wzbronione. Do wydawania tych artykułów używać należy specjalnych szczypiec lub łopatek.

§ 8. Winni naruszenia postanowień niniejszego zarządzenia zgodnie z art. 25 ustawy z 25 sierpnia 1919 r. (Dz. U. 67/19 poz. 402) podlegają w drodze administracyjnej karze grzywny do 1000 zł., lub aresztu do 3-ch miesięcy, albo obu tym karom łącznie, niezależnie od konfiskaty przedmiotów, wprowadzonych w obieg niezgodnie z przepisami niniejszego zarządzenia.

Konfiskata może być orzeczona samoistnie.

§ 9. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od chwili ogłoszenia.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu maju 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Grunt lwh. 575/IV wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 574/IV nabyła firma „Fabryka Produktów Chemicznych Liban" Spółka Akcyjna w Krakowie od Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie za cenę 14.181 dolarów.

2. Część (10/200) domu fabr. I-piętr. przy ul. Tatarskiej l. or. 3 l. sp. 193/XII nabyła Regina Poss od Wilhelma Monderera za cenę 100 dolarów.

3. Część (12/200) domu trzechpiętrowego przy ul. Tatarskiej l. or. 1 l. sp. 29/XII nabyła Marcjanna Nitkowska od Zofji Nowakowej za cenę 3.000 zł.

4. Część (2/200) domu trzechpiętrowego przy ul. Tatarskiej l. or. 1 l. sp. 29/XII nabyła Marcjanna Nitkowska od Marjana Ogieńskiego za cenę 500 zł.

5. Dom dwupiętrowy przy ul. Pędzichów l. or. 5 l. sp. 63/V nabyli po połowie Józef i Marja Wodniccy od Marji z Karasiów Rożnowskiej za cenę 17.250 dolarów.

6. Grunt lwh. 522/XI przy ul. Polnej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 112/XI nabyła Julja Herliczkową od Teresy z Kaszniców Krzepowskiej za cenę 2.500 dolarów.

7. Grunt lwh. 1078/XVII przy ul. Mazowieckiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 74/XVII nabył Jan Kaczmarczyk od Marji z Chwastków Cujanowej za cenę 5.004 zł.

8. Część (1/20) domu dwupiętrowego przy placu Marjackim l. or. 4 l. sp. 120/V nabyła Rozalja vel Róża Pollakowa od Heleny z Pollaków Geduldig za cenę 300 dolarów.

9. Grunt lwh. 244/XII przy ul. Syrokomli nabył Ascher Spira od Heleny Peterseim za cenę 5.572 dolarów.

10. Części (2/6) domów dwupiętrowych przy ul. Piotra Michałowskiego l. or. 8 l. sp. 298/IV, l. or. 10 l. sp. 297/IV oraz l. or. 12 l. sp. 312/IV nabyli po 1/6 Dr. Ludwik i Dr. Alfred Merz od Włodzimierza Merza za cenę 60.304 zł.

11. Dom parterowy przy ul. Zwierzynieckiej l. or. 14 l. sp. 32/III nabyła Aniela Zawistowska od Róży vel Rozalji Finder za cenę 8.000 dolarów.

12. Dom trzechpiętrowy przy pl. Wolnicy l. or. 5 l. sp. 278/VIII nabyli po połowie Chune Leib 2 im.

i Blima Jachnowitzowie od Frymety Jachnowitz za cenę 4.500 dolarów.

13. Grunt lwh. 98/XX przy ulicy Grzegórzeckiej nabyła Urszula Komorowska od Marjanny z Kudłaczów Solarzowej za cenę 15.000 zł.

14. Grunt lwh. 1081/XVII przy ul. Wrocławskiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 954/XVII nabyła firma „Esge“ Spółka gruntowa i budowlana, Ska Akcyjna w Krakowie od Wiktorji Haraschinowej za cenę 2.337 dolarów.

15. Dom trzechpiętrowy przy ulicy Tarłowskiej l. or. 8 l. sp. 124/III nabyli po połowie Sara z Freylichów i Löbel Schönfeldowie od Anieli Zawistowskiej za cenę 35.100 dolarów.

16. Grunt lwh. 191/XIX przy ul. Wiślisko nabyła firma „Pierwsza Wytwórnia Autokaroserji i powozów Orlicki“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie od Katarzyny z Chojnackich Nalepowej za cenę 20.000 zł.

17. Grunt lwh. 625/XVI przy ulicy Bronowickiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 274/XVI nabyła Adela z Lechów Walczakowska od Anastazji z Palusów Glończykowej za cenę 6.500 zł.

18. Grunt lwh. 312/V przy ul. Długiej nabył Józef Sender od Hermana Gutmana za cenę 9.266 dolarów.

19. Dom dwupiętrowy przy ul. Wielopole l. or. 8 l. sp. 88/VI nabyli po połowie Dr. Bolesław i Genowefa Bielińscy od Czesława i Franciszki Śmiechowskich za cenę 18.250 dolarów.

20. Dom parterowy przy ulicy Łokietka l. or. 5 l. sp. 88/XVII nabyli Samuel Wildstosser $^{2}/_{4}$, zaś Eljasz i Jakób Wildstosser po $^{1}/_{4}$ części od Leonory Hechterowej za cenę 13.383 dolarów.

21. Grunt lwh. 128/XVII nabył Franciszek Wilk od Franciszka Czekajskiego za cenę 17.000 zł.

22. Grunt lwh. 343/XVII przy ulicy Towarowej nabył Tadeusz Dobrowolski od Anny Peczenikowej za cenę 2 182 dolarów.

23. Grunt lwh. 523/XI przy Rynku Dębnickim wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 71/XI nabyli po połowie Jan i Berta Brummerowie od Józefa i Heleny z Drozdowskich Wałkowińskich za cenę 200 dolarów.

24. Dom dwupiętrowy przy ulicy Siemiradzkiego l. or. 12 l. sp. 321/IV nabyli po połowie Mozes i Scheindla Glassowie od Katarzyny Dzikowskiej, Marji z Dzikowskich Szczepanikowej i Zofji z Dzikowskich Wrońskiej za cenę 18.750 dolarów.

25. Część ($^{6}/_{12}$) domu parterowego przy ul. Mazowieckiej l. or. 138 l. sp. 39/XVII nabyła Stefanja z Dębowskich Gucwowa od Antoniny Saniternikowej i Zofji Melaniukowej za cenę 8.800 zł.

26. Część ($^{2}/_{10}$) domu jednopiętrowego przy ul. Zwierzynieckiej l. or. 19 l. sp. 55/III oraz grunt lwh. 37/III przy tejże ulicy nabyli po $^{1}/_{10}$ Jan i Józefa Nazara 2 im. Kwiatkowscy od Ireny z Kwiatkowskich Tichowej za cenę 11.500 dolarów.

27. Dom parterowy przy ul. Ks Marka l. or. 1 l. sp. 268/XI nabyli po połowie Walenty Władysław 2 im. i Marja z Kuźniarów Jaworscy od Stanisława Cegielskiego za cenę 4.750 dolarów.

28. Grunt lwh. 576/IV przy ul Biskupiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 574/IV nabył Maurycy Rapaport, jawny spólnik firmy „Biuro Architektoniczne i Przedsiębiorstwo budowlane Architekt Zbigniew Odrzywolski i Ska“ w Krakowie od Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie za cenę 12.835 dolarów.

29. Dom dwupiętrowy przy ul. Mikołajskiej l. or. 2 l. sp 433/I nabył Dr. Aleksander Bakałowicz od Heleny Bakałowicz za cenę 200.000 zł.

30. Grunt lwh. 161/XII przy ul. Tadeusza Kościuszki nabyła Eugenja z Wachowskich Ramwidowa od Dr. Antoniego i Adama Marczyńskich za cenę 1.500 dolarów.

31. Grunt lwh. 528/X przy ul. Twardowskiego nabyli po połowie Stanisław i Józefa Krupowie od Witolda i Heleny Gierasów za cenę 14.000 zł.

32. Dom dwupiętrowy przy ul. Stromej l. or. 8 l. sp. 623/XXII nabyły Zofja z Trąbków Passendorferowa i Bronisława Trąbkówna po $^{3}/_{8}$, zaś Wanda Siekierska $^{2}/_{8}$ części od Dawida i Toni z Weissbrotów Silberbachów za cenę 9.000 dolarów.

33. Część ($^{68}/_{120}$) gruntu lwh. 789/XXII przy ul. Bonarka nabył Samuel Osiek od Salomona Osieka za cenę 200 dolarów.

34. Grunt lwh. 1108/XXII przy ulicy Rydlówka wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 940/XXII nabyli po połowie Antoni i Józefa Jogałłowie od Izraela i Amalji Potoków, Salomona i Dr. Maurycego Kanarków za cenę 3.812 dolarów.

35. Domy parterowe przy ul. Józefińskiej l. or. 5 i 7 l. sp. 91/XXII i 90/XXII nabyli po połowie Hania Hammer i Sabina Wasserberger od Stefanji z Tillesów Hausnerowej za cenę 4.450 dolarów.

36 Grunt lwh. 1063/XII przy ul. Kraszewskiego nabyła Rachela Feder od Ignacego i Julji Radoniów za cenę 1.593 dolarów.

II. Przez inne kontrakty.

1. Dom parterowy przy ul. Mazowieckiej l. or. 44 l. sp. 119/XVII wartości 4.000 zł nabyły tytułem darowizny po połowie Józefa i Janina Kubatówne od Piotra Kubatego.

2. Część ($^{1}/_{2}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Kawiory l. or. 24 l. sp. 130/XIV wartości 16.000 zł nabyła tytułem darowizny Helena Mikulska od Jana Mikulskiego.

3. Część ($^{2}/_{4}$) domu parterowego przy ul. Wałowej l. or. 14 l. sp. 595/XXII wartości 6.600 zł nabyły tytułem darowizny Janina i Anna Kasprowiczówne od Józefa Kasprowicza.

4. Grunt lwh. 1237/XXI przy ulicy Myśliwskiej wartości 1.000 dolarów nabyła tytułem darowizny Magdalena z Manieckich Fidzińska od Michała Manieckiego.

5. Grunt lwh. 27/XXI przy ul. Płaszowskiej wartości 550 złotych nabyła tytułem darowizny Marjanna z Bysków Kołodziejowa od Barbary Bysiek zam. Byczkowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Grunt lwh. 191/XIX przy ul. Wiślisko wartości 11.877 złotych nabyła w spadku Katarzyna z Chojnackich Nalepowa po ś. p. Franciszku Nalepie.

2. Dom dwupiętrowy przy ul. Poselskiej l. or. 24 l. sp. 522/I wartości 146.000 złotych nabyli w spadku po 1/6 części Zbigniew, Teodor, Aleksander i Lesław Cybulscy, Jadwiga Chylińska i Zygmunt Nawratil po ś. p. Jadwidze Wojciechowskiej.

3. Część (440/800) domu dwupiętrowego przy ulicy Czarnowiejskiej l. or. 23 l. sp. 458/IV wartości 38.600 złotych nabyli w spadku po 33/800 Stanisław, Tadeusz, Ludwik Nazarkiewicz, Helena Ciepła i Józefa Dudowa, zaś 275/800 Stanisława Nazarkiewicz po ś. p. Franciszku Ksawerym Nazarkiewiczu.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w miesiącu lipcu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Matylda Mieleniewska	przebudowa portalu na sklep	Florjańska 44 lsp. 342	arch. Kurzer Izydor	2277/30 7/7
Dr. Lepszy Kazimierz	dobud. 3-ch izb kuchennych w podwórzu w miejsce drewn. schodów	Bracka 13 lsp. 163	arch. Barcz Stan.	3325/30 9/7
Leon Frommer	przeróbka portalu na sklep	Florjańska 39 lsp. 262	arch. Silberstein Jakób	3324/30 11/7
		Dz. III.		
Berta Finsterowa	budowa dwóch ustępów spłukiwanych i zadaszenia	Zwierzyniecka 18 lsp. 34	arch. Prokesch Zygmunt	3343/30 17/7
Marja Krasuska	przebudowa okna na portal sklepowy	Felicjanek 27 lsp. 45	arch. A. S. Baum	1345/30 1/7
Natalja Bertal i Izrael Lindenbaum	nadbudowa 3-go piętra	Powiśle 10 lsp. 162	inż. Zimmerman	3860/30 2/7
		Dz. IV.		
Wincenty Kwaszyc	budowa szopy	Krupnicza 26 lsp. 14	St. Zakulski	2555/30 17/7
Stanisław Palczewski	nadbudowa 3-go piętra	Staszica 4 lsp. 277	arch. Paciorkowski Ludwik	3119/30 19/7
Józefa Baster	nadbudowa 3-go piętra	Garncarska 14 lsp. 238	arch. Siódmak	3784/30 26/6
Kasa Chorych	budowa garażu	Batorego 3 lsp. 93	inż. Fryd. Tadanier	3984/30 2/7
Paulina Holzer	przebudowa wychodków na klozety spłukiwane	Wolska 25 lsp. 414	bud. Leuchter Aron	3824/30 10/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. V.		
Janina Dunikowska i Żofja Srzednicka	nadbud. 2-go p. na budynku frontow. i lewem skrzydle oficyny i adaptacja lokali przemysł.	Pędzichów boczna 4	inż. Chmielowski Józef	3282/30 12/7
Feliks Wasilewicz	plany dodat. na przebud. wewn. 2-piętr. domu	św. Filipa 12 lsp. 191	arch. Szymański J.	3665/30 18/6
		Dz. VI.		
Dr. Jan Łapiński	plany spłukiwanych wychodków	Niecała 8 lsp. 169	inż. Prokesch Zygmunt	3750/30 3/7
		Dz. VII.		
Jan Czynciel	nadbud. 2-go i 3-go p. w oficynie	św. Gertrudy lsp. 5	arch. Paciorkowski	2692/30 9/7
		Dz. VIII.		
Hirsch Sybirski	dod. budowa 4-piętrowego domu	Boczna Skawińska 4 lsp. 597	inż. Prokesch Zygmunt	3374/30 16/7
Emil Stein	przebudowa portalu sklepowego	Starowiślna 42 lsp. 455	arch. Izydor Goldberger	1715/30 1/7
Ferdynand Schenker	nadbudowa 3-go piętra	Bonifraterska 3 lsp. 457	inż. Ronka Eug. i Ska	2858/30 5/7
Mozes Majer Nirenstein	dod. budowa domu 4-ro piętr.	Skawińska 10 lsp. 38	inż. Prokesch Zygmunt	3373/30 15/7
Mozes Majer Nirenstein	dod. budowa domu 4-ro piętr.	boczna Skawińskiej 2 lsp. 596	inż. Prokesch Zygmunt	694/30 15/7
		Dz. X.		
Wilk Franciszek	dobudowa przyziemna	Mieszczańska 9 lsp. 38	bud. Brzeziński Kazimierz	4137/30 23/7
Franciszek i Aleksandra Popielakowie	budowa domu przyziemnego	Twardowskiego l. kat. 131/6	Zabłocki Sylwester	4046/30 9/7
Jędrzej i Katarzyna Pieniążkowie	przyziemny dom wybudowany w r. 1921	Kobierzyńska 83 lsp. 180	Józef Bujas i Wojtanowicz Edward	4025/30 16/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XI.				
Anna Beckman	budowa ustępów	Konopnickiej 3 lsp. 122	inż. Prokesch Zygmunt	3484/30 25/6
Wiktorja Danielewicz	budowa poddasza	Pułaskiego 22 lsp. 294	arch. Burzyński Jan	3295/30 20/7
Jan Bartys	budowa ogrodzenia	Skwerowa 33	inż. Dietrich	3429/30 20/6
Stanisława Cegielska	budowa 2-piętr. domu	Skwerowa 30 l. kat. 141/59, 141/78	inż. H. Ritterman	3558/30 25/6
Mieczysław Bobrek	przebud. okna parter. na portal sklepowy	Różana 6	bud. Kaczmarczyk Piotr	1799/30 3/7
Leon i Sabina Nassowie	dobudowa przyziemnego domu	Powroźnicza 7 l. kat. 38/11	arch. Brenner Artur	3849/30 3/7
Dz. XII.				
Zarząd Wodociągu miejskiego	dodatkowe zmiany przy budowie	Senatorska 1 lsp. 47	Zarząd Wodociągu miejskiego	847/30 14/7
Spółdzielnia mieszk.	dod. budowa 4-ro piętr. domu	róg Słonecznej i Salwatorskiej l. kat. 1779/8, 1779/13 1782/3, 1782/4	arch. Bujak Edward	3913/30 19/7
H. Ritterman i A. Siódmak	dod. przybud. i nadbud. oficyny	Al. Krasińskiego 10 lsp. 154	inż. Ritterman Henryk	1159/30 25/6
H. Ritterman i A. Siódmak	przebud. piwnic na kancelarje oraz obarjerowanie tarasowe	Kazimierza Morawskiego 4 lsp. 177	H. Ritterman	1384/30 25/6
Leon Nass	adaptacje mieszkania dozorcy	Kraszewskiego 11 lsp. 130	arch. Brenner Artur	3776/30 26/6
Ozjasz Grossbard i Izaak Majer Zucker	dod. budowa 4-ro piętr. domu	Al. Krasińskiego 12 lsp. 216	arch. Grünberg Zygmunt	3667/30 2/7
Sabina Wiestreich	nadbud. 3-go piętra z mansardem	Kościuszki 24 lsp. 35	inż. Prokesch Zygmunt	3481/30 10/7
Dz. XIII.				
Wincenty Kmiecik	budowa oficyny parter. z poddaszem	Ks. Józefa 31 lsp. 82	Adolf Brenner	3609/30 18/7
Leopold Adler	budowa 1-piętr. domu	Emaus 41 l. kat. 192/9	arch. Skawiński Edward	1966/30 2/7
Józef Kostecki	budowa 1-piętr. domu z suter.	Spadzista l. kat. 323/4 i 324/3	inż. Michalski i Wexner	2990/30 5/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XIV.		
Wojciech Powroźnik	budowa wychodka	Miechowska 12 lsp. 181	inż. Stobiecki Jan	3855/30 18/7
Helena Feuer	dobudowa ustępów	Kawiory 8 lsp. 120	bud. Stupnicki Władysław	3486/30 3/7
		Dz. XV.		
Tomasz Będzikiewicz	budowa 4-ro piętr. domu	Sienkiewicza, Wybickiego i Al. Słowackiego l. kat. 437/14, 437/15	inż. Tadanier Fryderyk	3883/30 2/7
Prof. Chowaniec Franc.	ogrodzenie gruntowe	Wybickiego 9 lsp. 208	arch. Stefan Sikorski	3608/30 2/7
		Dz. XVI.		
Ludwik Frasik	budowa szopy i ogrodzenia	J. Lea 104 l. kat. 274/2	Józef Rusin	2848/30 16/6
Mieczysław Wilkosz	budowa 1-piętr. domu	Jadwigi z Łobzowa l. kat. 321/2, 321/4	Stryjeński i Mączyński	2347/30 2/7
Franciszka Czekajska	budowa 1-piętr. domu	K. Wielkiego 142 lsp. 56	arch. Szufa Zygm.	2736/30 2/7
Tadeusz Wilkosz	budowa 1-piętr. domu	Jadwigi z Łobzowa l. kat. 321/1, 321/3	Stryjeński i Mączyński	2348/30 2/7
Marja Jaszczurowa	nadbudowa I-go piętra	Lucjana Rydla 16 lsp. 164	arch. Paciorkowski	3621/30 7/7
		Dz. XVII.		
Wojciech Konik	plany murowanej stodoły	Mazowiecka 114 l. kat. 385	arch. Szufa Zygm.	3296/30 26/6
Marja Długoszowa	dodatk. zmiany wewn. rozkł. mieszkań	Cieszyńska 12 lsp. 198	arch. Warczewski	3271/30 26/6
Gucwowa Stefanja	budowa prow. ogrodzenia	Wrocławska 31	Zakulski Stanisław	3479/30 26/6
Marja Cujanowa	budowa ogrodzenia prow.	Mazowiecka 31	Józef Bujas	3482/30 26/6
Firma „Herbewo“	plany dodatk. na zmianę wewnętrzną 4-o p. domu	Prądnicka 3 lwh. 2665	arch. Gurgowski Władysław	3367/30 3/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XVIII.				
Jan Adamski	budowa domu parter.	Żmudzka l. kat. 316/8	Maćkowski Tadeusz	3654/30 18/7
Józef i Magdalena Bednarscy	przebudowa wozowni na 2 mieszkania	Rymarska 16 l. kat. 21/19	arch. Karwat Józef	3345/30 9/7
Tow. Osiedli Urzędn.	budowa 2 piętr. domu	Osiedle w Olszy działka 18	inż. Wexner i arch. Jakubowicz	4486/30 4/6
Adam Sętkowski	dobud. parterowego domu	Al. Królewska 53 lsp. 131	bud. Stupnicki	3748/30 25/7
Antoni Poniedziałek	dodat. zmiany w rozkładzie ubikacyj domu 1-piętr.	Celarowska 15 l. kat. 207/2	arch. Skawiński Edward	3884/30 3/7
Dz. XIX.				
Zygmunt Cywa	budowa parkanu drewnianego	Mogilska, róg Rymarskiej lwh. 119	arch. Kryłoszański Stanisław	3579/30 26/6
Ferdynand Hoffman	dod. budowa 1 ubikacji w poddaszu i 2 ubikacyj magazyn. w suterenach	róg Moniuszki i Kieleckiej lwh. 552	arch. Ślęzak Adam	3705/30 26/6
Karol i Bronisława Woźniaccy	budowa 2-ch ustępów z dołem kloacznym	Prochową 6 lsp. 197	arch. Paciorkowski Ludwik	3965/30 3/7
Michał i Marja Zającowie	przybudówka prowiz. domu	Gęsia 26	Fr. Peterek	3276/30 3/7
Salomon Wohlfeiler	pl. dodatkowy na wykonanie 2 p. w miejsce istniejącego poddasza	Pasterska 16 a sp. 208	arch. Skawiński Edward	1447/30 20/6
I. K. Bauminger	budowa stajni murowanej	Grzegórzecka 47 lsp. 170	inż. Siódmak	3653/30 9/7
Marja Kłoczko	zmiany w nadbud. I i II p.	Wincentego Pola 4 lsp. 93	arch. Paciorkowski Ludwik	4305/30 21/7
Dz. XX.				
Tekla Kudasowa	budowa parter. domu	Miedziana 46 lsp. 64	arch. Goldberger	2163/30 26/6
Rozalja Sochowa	budowa parter. domu oraz stajni	Błonie Beszcz lsp. 116	arch. Skawiński Edward	3774/30 3/7
Franciszek Warmuz	budowa 2-piętr. domu	Miedziana 61 lsp. 74	arch. Skawiński Edward	2422/30 9/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XXI.		
Jan Wojdak	budowa przyziemn. domu	Zabłocie l. kat. 846/66	inż. Prokesch Zygm.	3142/30 6/6
Stanisław i Teodozja Kargolowie	budowa domu przyziemn.	ul. Niwy l. kat. 846/66	inż. Prokesch Zygm.	3143/30 6/6
Józef i Zofja Klimczykowie	budowa przyziemn. domu	Płaszów lwh. 1464	inż. Stobiecki Jan	3346/30 25/6
Ignacy Skowronek	dobudowa przyziemnego domu	Sarmacka 18 lsp. 280	bud. Dostal Antoni	3675/30 3/7
Gustawa Grünberg	przebudowa domu przyziemnego	Wodna lwh. 524	bud. Dostal Antoni	4154/30 3/7
		Dz. XXII.		
Władysław Pulchny	zmiany dodatkowe w wysokości i rozkładzie domu	Czyżówka 33 lsp. 123	arch. Paciorkowski Ludwik	4306/30 23/7
Józef Czyżowski	nadbudowa I p. i dobudowa I p.	Łagiewnicka 16 lsp. 554	bud. Dostal Antoni	3433/30 25/6
Róża Feder	budowa izby i stajni	Dekerta 7 a l. kat. 631	arch. Kryłoszański Stanisław	3425/30 25/6
Stanisław Brożek	budowa ustępu	Kalwaryjska 86 lsp. 448	bud. Dostal Antoni	3297/30 20/6
Mojżesz Silberzweig	nadbudowa I p. oficyny i klozetu	Kalwaryjska 78 lsp. 366	bud. Feniger Leon	3427/30 25/6
Stanisława Śliwowa i Marja Lebiestowa	budowa ustępów i komórek	Robotnicza 5 lsp. 393	Koczurkiewicz Wincenty	3964/30 30/7
Baruch Wald i Daniel i Leon Frisch	budowa 3-piętr. domu	Kalwaryjska 6 lsp. 109	inż. Zimmerman	3048/30 3/7
Juda Lemler	budowa ustępów	Kalwaryjska 42 lsp. 452	arch. Kurzer Izydor	3027/30 3/7
Irena Landwirt	zmiany w nadbudówce I p. i przebud.	Rękawka 27 i Benedykta 16, lsp. 254	arch. Paciorkowski Ludwik	3706/30 20/6

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

NOMINACJE.

Angelus Ludwik z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany asystentem dentystycznym M. Ambulatorjum Dent. w VIII gr. uposaż. L. Pr. 3568/30.

Berny Józef z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowizorycznym asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5503/30.

Bularz Zygmunt z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5500/30.

Cieślicka Marja z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowana stałym kancelistą Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 6209/30.

Derkacz Józef z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 1657/30.

Dunaj Dr. Zygmunt z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany okr. lekarzem miejskim w VIII gr. uposaż. L. Pr. 5497/30.

Głowa Stanisław z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5495/30.

Hans Wincenty z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5493/30.

Haszczyc Jerzy z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5501/30.

Jezierski Wiesław z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5502/30.

Kuszewska Marja z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowana prowiz. kancelistą Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 7364/30.

Lachowski Józef z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5494/30.

Marcinek Józef z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym plutonowym-szoferem M. Straży Pożarnej w XII gr. uposaż. L Pr. 243/30.

Marcinkowska Aleksandra z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowana stałym kancelistą Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5508/30.

Medwecki Dr. Wiktor z dniem 1 lipca 1930 r. mianowany stałym referentem Magistratu w VIII gr. uposaż. L. Pr. 6274/30.

Michalski Dr. Wiktor z dniem 1 kwietnia 1930 r. mianowany miejskim lekarzem-dentystą w VIII gr. uposaż. L. Pr. 3567/30.

Milczanowska Janina z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowana prowiz. kancelistą Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 7367/30.

Natanek Juljusz z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem M. Izby Obrachunkowej w X gr. uposaż. L. Pr. 7361/30.

Neuwelt Mgr. Władysław z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5504/30.

Ostrowski Dr. Karol z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. rewidentem M. Izby Obrachunkowej w VIII gr. uposaż. L. Pr. 7351/30.

Paszyński Lucjan z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem M. Izby Obrachunkowej w X gr. uposaż. L. Pr. 7359/30.

Przybylski Teofil z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5492/30.

Salawa Józef z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem M. Izby Obrachunkowej w X gr. uposaż. L. Pr. 9174/30.

Stopianka Marja z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowana prowiz. kancelistą M. Izby Obrachunkowej w X gr. uposaż. L. Pr. 7366/30.

Stroka Tadeusz z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany stałym kancelistą Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5505/30.

Szloskówna Jadwiga z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowana prowiz. kancelistą Magistratu w X gr. uposaż. L Pr. 1719/30.

Tatkowski Alojzy z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5496/30.

Wazl Władysław z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem M. Izby Obrachunkowej w X gr. uposaż. L. Pr. 9048/30.

Weber Stefan z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem M. Izby Obrachunkowej w X gr. uposaż. L. Pr. 7360/30.

Wilczek Tadeusz z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem M. Izby Obrachunkowej w X gr. uposaż. L. Pr. 7362/30.

Zaczek Piotr z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany adjunktem M. Izby Obrachunkowej w IX gr. uposaż. L. Pr. 7354/30.

Zięba Tadeusz z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany prowiz. asystentem Magistratu w X gr. uposaż. L. Pr. 5496/30.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

SPRAWOZDANIE
Spółki Mieszkaniowej dla Miast za rok 1929.

W dniu 1 lipca b. r. odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Spółki pod przewodnictwem burmistrza Rzeszowa Dra Krogulskiego, na którem zawiadowca Spółki Dr. Gross złożył sprawozdanie z działalności Spółki w roku 1929.

W roku 1929 Spółka oddała do zamieszkania dom przy Alei Krasińskiego w Krakowie o 21 mieszkaniach, a 83 ubikacjach, a w Tarnowie dom o 18 mieszkaniach, a 42 ubikacjach.

Na budowę krakowskiego domu Spółka wydała 540.000 zł., a na tarnowski 270.000 zł., otrzymawszy na te 2 budowy kredytu ulgowego zaledwie 474.000 zł., czyli 58%.

Pomimo wstrzymania w r. 1929 akcji kredytowej przez Bank Gosp. Kraj., Spółka w tym roku nie zaniechała dalszej akcji budowlanej i przystąpiła do budowy 2 domów przy ulicy Słonecznej o małych 37 mieszkaniach, a 93 ubikacjach, rozporządzając zaledwie 50.000 zł. udziału Gminy m. Krakowa. Spółka przezwyciężyła wszystkie trudności i przy poparciu Zarządu m. Krakowa i Kasy Oszczędności doprowadziła te budowle w roku 1929 pod dach, a w połowie roku 1930 oddała do zamieszkania.

Spółka od chwili założenia wybudowała:

w Krakowie	206	mieszkań	— 644	ubikacyj
w Tarnowie	54	„	— 126	„
w N. Sączu	15	„	— 32	„
w Rzeszowie	21	„	— 53	„
Razem	296	mieszkań	— 855	ubikacyj

Kapitał udziałowy Spółki wynosił w końcu 1929 r. 600.000 zł., a wpłaty jeszcze przez rejestr nie przeprowadzone 437.776 zł., razem więc przeszło miljon zł. Procentowo kapitał ten rozkłada się pomiędzy spólników w sposób następujący:

Kraków	około 43%	(450.136 zł.)
Bank Gosp. Kraj.	„ 32%	
Rzeszów	„ 15%	
Tarnów	„ 5%	
N. Sącz	„ 3%	
Przemyśl i Biała	ułamki %	

W roku bieżącym udział Gminy w dalszym ciągu wydatnie się powiększył.

Fundusz Rezerwowy w r. 1929 wzrósł w dalszym ciągu o 126.526 zł. i wynosi obecnie 319.849 zł.

Czysty zysk za rok 1929 wyniósł 31.017 zł. 55 gr., z czego Walne Zgromadzenie wydzieliło 3% dywidendy, uchwalając przypisać ją do udziałów.

Czynsze z mieszkań przyniosły 330.973 zł.

Rachunek bilansu i rachunek zysków i strat przedstawia się następująco:

Stan czynny:

Kasa	6.881·05
Lokata gotówki	49.442·76
Grunta	513.049·63
Budowy	3,049.486·52
Materjał bud.	408·28
Dłużnicy	14.636·59
Inwentarz	3.049·—
Przechodni	43.114·56
	3,680.068·39

Stan bierny:

Udziały i wpłaty	1,037.775·98
Pożyczki i weksle	2,072.296·83
Wierzyciele	203.128·54
Fundusz rezerw.	319.849·49
Przechodni	16.000·—
Zysk	31.017·55
	3,680.068·39

Rachunek zysków i strat:

Winien:

Wydatki za lokatorów	52.874·12
procenta	113.264·81
administracja	37.614·16
dubiosa	254·08
amort. urz. biur.	200·—
„ budynków	80.000·—
ogólny fundusz rezerw.	20.000·—
czysty zysk	31.017·55
	335.224·72

Ma:

Czynsze	330.972·87
inne z lokaty	4.251·85
	335.224·72

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 8. Kraków, dnia 31 sierpnia 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“.

EDWARD KUBALSKI

PRZEMYSŁ BUDOWLANY W MAŁOPOLSCE, A NOWE PRAWO PRZEMYSŁOWE.

Przemysł budowlany stanowi jedno z najpoważniejszych zagadnień społecznych nie tylko ze względu na najistotniejsze potrzeby ludności, jakim odpowiadać powinien, zwłaszcza w obecnej dobie nędzy mieszkaniowej, ale także z uwagi na splot całego szeregu drobniejszych gałęzi rękodzieła i procederów, jaki w sobie łączy. Toteż zdaje się, że nie bez pewnego interesu będzie poznanie zasadniczej struktury ustawodawstwa polskiego i sposób ujęcia przez nie przemysłu budowlanego w przeciwieństwie, czy też w porównaniu z normami dawnych postanowień austrjackich, mających jeszcze u nas w Małopolsce pewne zastosowanie, ze względu na prawa, czy kwalifikacje już nabyte.

Otóż przemysł budowniczy, określony już wyraźnie w § 15 punkt. 5 austr. ustawy przemysłowej z r. 1883 (a potem noweli z r. 1907) jako koncesjonowany, znalazł swe dokładne sprecyzowanie w ustawie z 26-go grudnia 1893 r. Nr. 193 Dz. U. P. o urządzeniu tych rodzajów przemysłu budowlanego, które wymagają koncesji.

Wymieniono tam w szczególności:

1. Przemysł budowniczych, uprawnionych do prowadzenia, t. j. kierowania i wykonywania własnymi pomocnikami budowli nadziemnych z połączeniem robót różnych przemysłów budowlanych. (W miejscowościach, uznanych za wyłączone z powiatów do robót ciesielskich, kamieniarskich i studniarskich muszą oni używać uprawnionych majstrów).

2. Przemysł majstrów murarskich, uprawnionych do kierowania i wykonywania nadziemnych budowli mniejszych z wyłączeniem budynków monumentalnych, jak np. teatrów, muzeów, kościołów i innych trudnych pod względem statycznym. Do robót ciesielskich, kamieniarskich i studniarskich muszą wzywać ukwalifikowanych majstrów, a w miejscowościach wyłączonych ograniczyć się do robót tylko swego zakresu i przy takich budowlach, które nie wymagają współdziałania rozmaitych rodzajów przemysłu budowlanego.

3 i 4. Przemysł majstrów kamieniarskich i ciesielskich, uprawnionych do wykonywania wszystkich robót swego zakresu z zastrzeżeniem jednak jednolitego kierownictwa, wymaganego w przypadkach spółdziałania rozmaitych przemysłów budowlanych. Nadto majster ciesielski uprawniony jest w zasadzie do prowadzenia i wykonywania takich budowli, które w istocie swej są ustrojami drewnianemi W takich wypadkach roboty murarskie, kamieniarskie i ciesielskie muszą prowadzić ukwalifikowani majstrowie.

5. Przemysł rurmistrzów czyli studniarzy, uprawnionych do prowadzenia samoistnie wszelkich robót potrzebnych do zrobienia studni.

Oczywiście wszystkie dodatkowe roboty rzemieślnicze, jak ślusarskie, stolarskie, blacharskie, szklarskie, malarskie etc. mają co do wszystkich tych budowli i ich kierowników prowadzić fachowi i uprawnieni rzemieślnicy.

6 Dla uzupełnienia obrazu wspomnieć jeszcze należy o majstrach murarskich (ciesielskich i kamieniarskich). którzy otrzymali swe uprawnienie do samodzielnego wykonywania zawodu stosownie do § 23 ustawy przemysłowej austrjackiej z 20 grudnia 1859 r., a więc jeszcze z przed okresu obowiązywania ustawy z r. 1893. Wedle § 15 tej ostatniej ustawy (postanowienia przejściowe) mogły im być nadane prawa majstrów koncesjonowanych, względnie budowniczych, o ile uzdolnienie swe udowodnili egzaminem, albo budowlami uprzednio samodzielnie zaprojektowanemi i wykonanemi.

Kategorja takich majstrów (którąbyśmy nazwali majstrami starej daty) choć nielicznych, dotąd jeszcze istnieje i musi być uwzględniona.

Taki był stan prawny przemysłu budowlanego wedle ustawodawstwa austrjackiego, oraz zakresu poszczególnych uprawnień, jeszcze dotąd aktualnych ze względu na prawa nabyte.

O ile chodzi o ustawodawstwo polskie, to przedewszystkiem wyłączyło ono cały proceder prowadzenia robót budowlanych i kierowania niemi z pod pojęcia przemysłu. Rozporządzenie Prez. Rzplitej z 7 czerwca 1927 r. Nr. 53 Dz. U. R. P. poz. 468 o prawie przemysłowem w postanowieniach zasadniczych dział I. art. 2 poz. 11 powiada wyraźnie, że praca zawodowa inżynierów architektów, budowniczych (techników budowlanych) nie jest w rozumieniu tegoż rozporządzenia przemysłem.

A więc cały ten dział żywotny o charakterze bezsprzecznie przemysłowym zawisł poniekąd w powietrzu.

Dalej wykluczyła ustawa mularstwo, ciesielstwo, kamieniarstwo i studniarstwo z rzędu przemysłów koncesjonowanych, a zamieściła je w art. 142 w kategorji rzemiosła obok takich rękodzieł, jak n. p. stolarstwo, ślusarstwo, szklarstwo etc.

Naturalną konsekwencją tego było w Małopolsce obniżenie tych zawodów, albowiem odtąd nie potrzeba do uzyskania tytułu majstra murarskiego, czy ciesielskiego składania jakichś fachowych specjalnych egzaminów (dawniej w namiestnictwie) i wymagania wyższych kwalifikacyj, ale wystarczy jak w każdem rzemiośle trzyletnia nauka, oraz po wyzwolinach trzyletnia praktyka (przy ewentualnem zastosowaniu art. 158 co do tytułu mistrza). Dodać należy nadto, że przez okres przejściowy, t. j. do r. 1932 wystarczy do uzyskania charakteru majstra proste wykazanie po myśli § 198 przez zaświadczenie dotyczącego urzędu gminnego, że dany osobnik pracował przez 5 lat u odnośnego samoistnego rzemieślnika. W ten sposób ustawodawstwo polskie (przy zachowaniu oczywiście praw nabytych) stworzyło na przyszłość niejako dwa typy: kierownika budowy zasadniczo o studjach wyższych (politechnicznych) i wykonawcę-rzemieślnika: majstra murarskiego, ciesielskiego etc.

O ile chodzi jednak o teraźniejszość, powstał u nas pewien chaos co do kompetencji osób, wykonujących budowę, co wymaga pewnego rozpatrzenia i uregulowania

Dość wspomnieć bowiem, że prócz budowniczych mamy obecnie w Małopolsce trzy typy (a właściwie cztery) majstrów murarskich, t. j.:

1) majstrów koncesjonowanych na podstawie ustawy z 1893 r. (z możliwym poddziałem co do miejscowości wyłączonych),

2) majstrów budowlanych, tak zwanych majstrów starej daty, z przed panowania ustawy z 1893 r.,

3) mistrzów mularskich na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o prawie przemysłowem z r. 1927.

Otóż gdy uprawnienie przemysłowców pod 1) i 2) zostało już wyżej przedstawione, należałoby jeszcze ustalić, jaki zakres ze względu na ustawę i warunki życiowe przysługuje w praktyce tymże mistrzom mularskim

Zanim jednak przejdziemy do tego momentu, należy przedewszystkiem zapoznać się z przepisami, które ujęły sprawę kierownictwa budowy. Mieszczą się one w rozporządzeniu Prez. Rzp. z 16 lutego 1928 r. Nr. 23 Dz. U. R. P. poz. 202 o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli. Rozporządzenie to stanowi w artykułach 361, 362, 363 i 364 co następuje:

A. Do kierowania wszelkiemi robotami budowlanemi i do sporządzenia projektów (planów wszelkiego rodzaju art. 361) uprawnione są osoby:

a) posiadające wyższe wykształcenie techniczne (politechnikę krajową lub zagraniczną) — a więc architekci,
b) 8-letnią praktykę należycie zaświadczoną,
c) egzamin z ustawodawstwa budowlanego i odnośnych przepisów administracyjnych.

B. Do kierowania robotami budowlanemi z wyłączeniem budynków zabytkowych, pomników, budynków monumentalnych, (jak świątyń, teatrów, gmachów bibljotek publicznych etc.) upoważnione są osoby (art 362):

a) posiadające wyższe wykształcenie techniczne na podstawie dyplomu z wydziału inżynierji lądowej lub wodnej,
b) c) praktykę i egzamin jak wyżej.

C. Osoby, które posiadają wyższe wykształcenie techniczne po ukończeniu studjów politechnicznych na wydziałach mechanicznym, elektrycznym, chemji, tudzież akademji górniczej (art. 363) mają prawo do kierowania robotami budowlanemi w takim zakresie, w jakim te roboty wchodzą jako czynności pomocnicze w zakres głównego ich zawodu, i o ile nie chodzi o wykonanie budynków zabytkowych, monumentalnych, oraz o skomplikowanej konstrukcji.

Warunkiem ich uprawnienia jest, żeby osoby te ukończyły trzyletnią praktykę przy budowie fabryk i zakładów przemysłowych i złożyły egzamin wyżej wspomniany.

D. Do kierowania robotami budowlanemi, którebyśmy nazwać mogli przeciętnemi (art. 364), a więc z wyłączeniem budynków zabytkowych, monumentalnych, użyteczności publicznej i t. p., dalej budynków o skomplikowanej konstrukcji (żelaznej, żelazobetonowej, oraz co do wiązania sklepień) — upoważnieni są budowniczowie, który to tytuł mogą otrzymać osoby:

I. a) posiadające średnie wykształcenie w zawodzie budowlanym, nabyte z jednej ze średnich szkół budowlanych,
b) najmniej 6-cioletnią praktyk,
c) wspomniany wyżej egzamin,

II. które ukończyły:
a) cztery klasy szkoły średniej,
b) najmniej 12-letnią praktykę,
c) złożyli egzamin w zakresie średnich szkół państwowych budowlanych.

Uprawnienie do sporządzania projektów i prowadzenia tych robót mają budowniczowie z wyłączeniem 10 ciu miast, t. j. Warszawy, Bydgoszczy, Częstochowy, Grudziądza, Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, Torunia i Wilna.

Wszystkich uprawnień powyższych udziela Minister Robót Publicznych, któremu też służy przez lat 10 prawo dyspenzowania kandydatów, nie posiadających dostatecznych kwalifikacyj.

Dodać należy, że rozporządzenie Ministerstwa Rob. Publ. z 17 lipca 1930 Nr. Dz. U. R. P. 53 poz. 452, nawiązując do wskazanego poprzednio wymogu żądania egzaminów, ustanawia odpowiednie komisje przy Mi-

nisterstwie, oraz przy odnośnych Urzędach Wojewódzkich.

Taki jest stan obecnego ustawodawstwa polskiego o prawie budowlanem, względnie prowadzeniu budowy, przyczem oczywiście nabyte prawa pozostają w mocy.

Chodziłoby jeszcze o poruszoną wyżej sprawę tak zw. mistrzów mularskich, ciesielskich i t. d., o których traktuje rozp. Prez. Rzplitej o prawie przemysłowem.

Zakres ich uprawnienia na tle obecnego stanu rzeczy budził i budzi od pierwszej chwili pewne wątpliwości, które przez stosowne normatywy powinny być usunięte. Zgodnie z duchem ustawy są oni samoistnymi rzemieślnikami na budowie w takim zakresie, jaki przysługuje na tej budowie n. p. mistrzom malarskim, stolarskim i t. d. Znaczy to, że nie mają oni prawa projektowania i wykonywania jakichś budowli, lecz że są wraz ze swą czeladzią jedynie wykonawcami planów kwalifikowanego technika, t. j. architekty, budowniczego, czy koncesjonowanego majstra.

Wysunęło się jednak pytanie, czy mogą oni samoistnie wykonywać budowę drobnych objektów, bądźto nie wymagających żadnych planów, bądźteż takich, które, jak n. p. w Krakowie, nie potrzebują uprzedniego zgłoszenia, odrębnej deklaracji, pociągającej za sobą odpowiedzialność karną za kierownictwo. Interesowani domagali się, aby na tej zasadzie można im było prowadzić samodzielnie budowy parkanów murowanych, altan, ustępów, napraw w budowlach przyziemnych itp.

Niewątpliwie słuszność przemawia za interpretacją na korzyść tychże mistrzów ze względu na ich fachową rutynę. Tak też rozstrzygnął ją Magistrat krakowski w codziennej praktyce. Sprawa była już przedmiotem licznych obrad i konferencji. Wynikiem ich był okólnik Magistratu z 26 kwietnia 1929 L. 5909/III stwierdzający, że mistrzowie wspomniani mogą prowadzić i wykonywać samodzielnie w sposób zarobkowy roboty budowlane z art. 334 rozp. Prez. o prawie budowlanem, dla których władza nie zażądała ustanowienia technicznego kierownika, oraz roboty z art. 335, wymagające jedynie uprzedniego zgłoszenia tychże do władzy (urzędu budownictwa).

Dalej wreszcie zanotować należy normatyw Pana Wojewody krakowskiego z 27 marca 1930 L. P. H. I. 190 2/930, który zakres tych uprawnień ujmuje w następujący sposób:

Dla zapobieżenia niejednolitemu ocenianiu przez władze budowlane zakresu uprawnień poszczególnych kategoryj przemysłowców budowlanych — daję następujące wyjaśnienie:

Art. 142 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem z dnia 7 czerwca 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468 zalicza mularstwo, ciesielstwo, kamieniarstwo i studniarstwo do szeregu wymienionych tam rzemiosł, przez co w stosunku do uprawnionych na mocy obowiązującej na obszarze b. zaboru austr. ustawy o przemyśle budowlanem z 26 grudnia 1893 r. Dz. U. p. 193 koncesjonowanych a) budowniczych, b) murarzy, c) kamieniarzy, d) cieśli i e) studniarzy — wytworzony został niejako nowy typ czynnika pracy, mającego współdziałać przy wykonaniu wszelkich budowli na terenie Małopolski.

Powołane jednak na wstępie rozp. Prez. Rzplitej o prawie przemysłowem, jak niemniej rozporządzenie Prez. Rzplitej z dnia 16 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202 o prawie budowlanem, nie naruszają w niczem praw nabytych przez koncesjonowanych budowniczych, majstrów murarskich, kamieniarskich, ciesielskich i studniarskich, którzy swą koncesję otrzymali na zasadzie postanowień austr. ustawy o przemysłach budowlanych z dnia 26-go grudnia 1893 r. Dz. U. P. Nr. 193 po uczynieniu zadość warunkom austr. rozp. minist. z dnia 27 grudnia 1893 r. Dz. U. P. Nr. 195.

Uprawnionym bowiem w myśl polskiej ustawy o prawie przemysłowem samoistnym rzemieślnikom posiadającym karty rzemieślnicze na wykonywanie rzemiosła mularskiego, ciesielskiego, studniarskiego i kamieniarskiego przysługuje prawo samodzielnego wykonywania jedynie pomniejszych robót budowlanych i to tylko takich, które w myśl §§ 2 — 7 austr. ustawy z dnia 26 grudnia 1893 r. Dz. U. P. Nr. 193 o przemyśle budowlanym nie są zastrzeżone wyłącznie koncesjonowanym budowniczym, majstrom mularskim, kamieniarskim, ciesielskim i studniarskim i które w myśl tychże przepisów oraz postanowień rozporządzenia Prez. Rzp. o prawie budowlanym z dnia 16 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202 nie wymagają fachowego kierownictwa technicznego.

Z tego zatem wynika, że samoistni rzemieślnicy, posiadający karty rzemieślnicze na prowadzenie rzemiosła mularskiego, ciesielskiego, kamieniarskiego i studniarskiego, mogą czyto sami czyto wespół ze swą czeladzią wykonować wszelkie właściwe ich zawodowi roboty budowlane, atoli pod kierownictwem architekty, koncesjonowanego budowniczego, względnie koncesjonowanego majstra murarskiego itp. i że wogóle z tytułu swego rzemieślniczego uprawnienia winni być przez kierowników budowli przedewszystkiem do takich robót używani, z pominięciem robotników „kart rzemieślniczych" nie posiadających.

Wkońcu zauważam, że prawo wykonywania szczegółowych planów budowy i odnośnych obliczeń technicznych przysługuje w myśl wyżej powołanych przepisów prawnych tylko uprawnionym na podstawie swych studjów wyższych (architektom) i posiadającym koncesje (budowniczym i koncesjonowanym majstrom murarskim), którzy w granicach, ustawą zakreślonych, uprawnieni są do kierowania budową.

Przyszłość okaże, jak ostatecznie w praktyce życiowej rozwiąże się sprawa tak zwanych mistrzów mularskich, ciesielskich i t. p., która zresztą stanowi tylko drobny fragment tej całej kwestji. Niewątpliwie, skoro wygasną uprawnienia i tytuły z okresu panowania zaborczej ustawy austrjackiej, rzecz cała ułoży się w sposób należyty.

TADEUSZ PRZEORSKI

Współczesny samorząd miejski.

(Ciąg dalszy).

III. Wiedeń.

Wiedeń, stolica Austrji (1,865.780 mieszkańców), stanowi w ustroju administracyjnym Republiki osobny kraj związkowy. Ustrój jego obejmuje zatem samorząd I-ej i II-ej instancji. Obecna organizacja samorządu wiedeńskiego opiera się na ustawie z 10 listopada 1920 r., zmienionej częściowo ustawą z 20 grudnia 1929 r., a ujętej w 147 paragr. Pod względem administracyjnym dzieli się miasto na 21 okręgów (powiatów) miejskich, odpowiadających terytorjalnie gminom, z których Wiedeń w ciągu wieków powstał, a stanowiących obecnie dzielnice miasta. Zmiana granic powiatów, dość częsta wobec szybkiej zabudowy a konieczności prowadzenia granic dzielnic środkową linją ulic, wymaga ustawy krajowej, wydawanej na wniosek Rady gminnej.

Postanowienia o członkostwie gminy są analogiczne, jak w Gracu i Insbruku; obywatelstwo miejskie i obywatelstwo honorowe nie daje żadnych szczegółowych uprawnień, a nawet prawa do korzystania z urządzeń miejskiej opieki społecznej w razie zubożenia.

Organami samorządu wiedeńskiego są:

1) rada gminna,

2) burmistrz,
3) senat miasta,
4) urzędujący radcy miejscy,
5) rady dzielnicowe (powiatowo-miejskie) i naczelnicy dzielnicowi,
6) magistrat,
7) miejski urząd kontroli.

Rada gminna składa się ze 100 członków, wybieranych w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu przez obywateli austrjackich bez różnicy płci, mających stałe miejsce zamieszkania w Wiedniu. Każdy powiat miejski (okręg, dzielnica) stanowi osobny okręg wyborczy. Ilość mandatów do rady gminnej w poszczególnych okręgach wyborczych ustala burmistrz na zasadzie stosunku ilości ludności w tych okręgach do ogółu ludności miasta Wiednia, względnie ogółu ludności we wszystkich okręgach wyborczych. Kadencja urzędowania rady gminnej wynosi lat 5. Rada gminna urzęduje faktycznie aż do chwili, w której nowowybrani członkowie złożą oświadczenie, że wybór przyjmują.

Utrata mandatu radzieckiego ma miejsce między innemi w wypadku niezłożenia przyrzeczenia radzieckiego, wykluczenia przez komisję dyscyplinarną rady, oraz wystąpienia z partji, z której listy wybór nastąpił. Wdrożenie śledztwa o zbrodnie polityczne nie powoduje zawieszenia w czynnościach członka rady gminnej.

Prawa członków rady gminnej określa osobny regulamin. Obejmują one prawo interpelacji i stawiania wniosków, żądania otwarcia dyskusji na posiedzeniach rady, prawo wglądu w protokoły rady gminnej, senatu, komisyi, sekcyj i wydziałów rady, oraz prawo obecności na posiedzeniach organów rady gminnej, z wyjątkiem posiedzeń, uznanych za poufne.

Posiedzenia rady gminnej zwołuje burmistrz, lub jeden z jego zastępców. Przewodniczy obradom wybrany przez radę przewodniczący. Przewodniczących wybiera rada gminna conajmniej trzech. Burmistrz i jego zastępcy mogą być wybrani przewodniczącymi rady, o ile są członkami rady gminnej. Urzędujący radcy miejscy nie mogą być przewodniczącymi rady gminnej. Do ważności uchwał wymagany jest komplet 34 członków rady i bezwzględna większość głosów obecnych. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Obecności połowy członków rady wymagają uchwały, dotyczące sprzedania, lub zastawienia nieruchomego majątku gminnego wartości wyżej 9.000 szylingów, a ruchomego wartości wyżej 30.000 szylingów, oraz zaciągnięcie pożyczki, lub udzielenie poręki, o ile kwota jednej, wzgl. drugiej przekracza 6,000.000 szylingów. Tego samego quorum wymaga przekazanie agend własnego zakresu działania samorządowi dzielnicowemu.

Władza porządkowa na posiedzeniach rady gminnej podzielona jest między przewodniczącego i kolegjum dyscyplinarne rady. Kolegjum to, złożone z 9 członków i 9 zastępców, wybranych z grona rady, orzeka na wniosek przewodniczącego rady, czy członek rady gminnej zachowaniem swem na posiedzeniu rady przekroczył obowiązki objęte przyrzeczeniem radzieckiem. Kolegjum może wykluczyć winnego członka rady na 1 do 3 posiedzeń, a niepoddanie się orzeczeniu powoduje utratę mandatu.

Burmistrz jest organem wykonawczym i administracyjnym gminy; czynności swe wykonuje przy pomocy magistratu, urzędujących radców miejskich i naczelników dzielnicowych. Burmistrz jest reprezentantem rządu w samorządzie wiedeńskim, obowiązanym czuwać, by gmina swego zakresu nie przekraczała, by nie przekraczała obowiązujących ustaw, a w razie potrzeby mającym prawo zawiesić powzięte uchwały. Burmistrza wybiera rada gminna na lat 5 z grona osób, mających bierne prawo wyborcze do rady gminnej. Burmistrz składa przyrzeczenie służbowe radzie gminnej; przez czas urzędowania otrzymuje mieszkanie służbowe, a w razie ustąpienia emeryturę, wynoszącą conajmniej $^1/_3$ poborów w czynnej służbie. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego przysługuje również jego rodzinie.

Senat składa się z burmistrza, jako przewodniczącego, i conajmniej 9 radców miejskich, wybranych przez radę gminną na lat 5. Radcą miejskim może być każdy, posiadający bierne prawo wyborcze do rady gminnej. Z powyższej liczby członków senatu 2 radców miejskich wybiera rada gminna jako pierwszego i drugiego wiceburmistrza. Pierwszy wiceburmistrz musi być wybrany z najliczniej w radzie gminnej reprezentowanej partji, względnie stronnictwa, drugi z kolejno drugiej najsilniejszej partji w radzie gminnej, o ile liczy ona przynajmniej $^1/_3$ część członków rady. Wiceburmistrzowie składają analogiczne przyrzeczenie radzie gminnej, jak burmistrz.

Dla każdego działu administracji miejskiej wybiera rada gminna ponadto na wniosek senatu osobnego „urzędującego" radcę miejskiego.

Wyrażenie votum nieufności burmistrzowi, względnie radcy miejskiemu przez radę gminną powoduje utratę stanowiska. Wniosek odnośny musi być zgłoszony przez conajmniej $^1/_4$ część ogólnej ilości członków rady gminnej; co do radców miejskich wystarczy zgłoszenie przez burmistrza.

W posiedzeniach senatu mogą uczestniczyć naczelnicy dzielnicowi i urzędnicy magistratu z głosem doradczym.

Do ważności uchwał senatu wymagana jest obecność połowy jego członków i bezwzględna większość głosów obecnych.

Uchwały senatu wykonuje burmistrz.

Podobnie jak w Gracu i Insbruku, burmistrz ma prawo zawiesić uchwały tak rady gminnej, jak również i uchwały senatu. W razie zawieszenia uchwały rady gminnej ma obowiązek przedłożyć sprawę ponownemu rozpatrzeniu tejże rady, a o ile rada gminna przy swojem stanowisku obstaje, uchwałę wykonać, zawieszone zaś uchwały senatu przedłożyć radzie gminnej do rozstrzygnięcia.

Organami rady gminnej są wydziały i komisje, wybierane dla poszczególnych resortów administracji. Obligatoryjnym jest wydział dla spraw finansowych. Wydziały rady miasta składają się minimalnie z 12-tu członków, wybieranych z grona członków rady gminnej na czas kadencji urzędowania rady. W skład wydziału musi wchodzić urzędujący w danym resorcie administracji radca miejski. Przewodniczącego wybierają wydziały ze swego grona. W obradach mogą brać udział z głosem doradczym burmistrz, członkowie senatu, urzędujący radcy miejscy, dyrektor, oraz urzędnicy magistratu, kierujący danemi resortami. Wydziały mogą powoływać do swego grona z głosem doradczym

fachowców z poza rady gminnej. Posiedzenia wydziałów zwołuje urzędujący w danym resorcie radca miejski. Do ważności posiedzeń wydziałów konieczna jest obecność 1/3 części członków i bezwzględna większość głosów obecnych. Podobnie jak na posiedzeniach rady gminnej i senatu w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Dla załatwienia pewnych kategoryj spraw lub ważniejszych poszczególnych, wydziały mogą powołać osobne komitety.

Wybierane przez radę gminną komisje mają na celu przygotowanie dla rady, lub senatu pewnych spraw, bezpośrednio senatowi lub radzie gminnej przedstawić się mających. Komisje takie muszą się składać conajmniej z 6 członków.

Reprezentacje (rady) dzielnicowe składają się z 30 członków, wybieranych w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu z pośród osób, zamieszkałych stale w danej dzielnicy (okręgu, powiecie miejskim), na lat 5. Członkom rad dzielnicowych przysługuje tytuł radców dzielnicowych (powiatowych). Przewodniczącym rady dzielnicowej jest naczelnik dzielnicy (burmistrz dzielnicowy), wybierany, jak również i jego zastępca, przez radę dzielnicową na lat 5. Naczelnik dzielnicowy musi mieć prawo wyborcze bierne w danym okręgu. O ile nie jest członkiem rady dzielnicowej, prawa głosowania na posiedzeniach tejże rady nie ma, a rada dzielnicowa wybiera osobnego przewodniczącego i zastępcę ze swego grona. Członkowie rady dzielnicowej, naczelnik dzielnicowy, jego zastępca składają przyrzeczenie służbowe do rąk burmistrza. Wysokość poborów naczelników dzielnicowych i ich zastępców ustala rada gminna. Posiedzenia rad dzielnicowych odbywają się conajmniej raz na kwartał (posiedzenia rady gminnej odbywają się w miarę potrzeby) O każdem posiedzeniu rady dzielnicowej musi być powiadomiony burmistrz. Burmistrz ma prawo brać udział w posiedzeniach rad dzielnicowych, prawo zabierania głosu, jednak bez prawa głosowania. Uchwały rad dzielnicowych może burmistrz zawiesić i przedłożyć sprawę do rozstrzygnięcia radzie gminnej. Rada gminna może rozwiązać radę dzielnicową, w ciągu 6 tygodni muszą być jednak przeprowadzone nowe wybory. Przez czas ten sprawy, należące do kompetencji rady dzielnicowej, załatwia naczelnik dzielnicy. Burmistrz ma prawo w razie zaniedbywania obowiązków usunąć poszczególnych członków rady dzielnicowej, naczelnika dzielnicy i jego zastępcę.

Magistrat składa się z burmistrza, urzędujących radców miejskich, dyrektora magistratu i odpowiedniej ilości urzędników administracyjnych i fachowych, oraz potrzebnego personalu pomocniczego. Kwalifikacje wymagane od personalu urzędniczego są analogiczne do wymaganych w służbie rządowej.

Stosunki służbowe, etat posad i uposażeń ustala rada gminna.

Mianowania, awanse, zwalnianie, przenoszenie w stan spoczynku personalu, zajętego w administracji gminnej załatwia senat.

Wnioski w sprawach personalnych co do dyrektora magistratu przedstawia burmistrz, co do reszty personalu — dyrektor magistratu.

Wykonywanie władzy porządkowej i dyscyplinarnej nad personalem, zatrudnionym w administracji miejskiej, należy do burmistrza.

Urząd kontroli prowadzi kontrolę rachunkową i faktyczną całej administracji gminnej. W szczególności do niego należy stała kontrola ksiąg rachunkowych i kas gminnych, kontrola gospodarcza urzędów, zakładów i robót gminnych. Dyrektora urzędu kontrolnego mianuje rada gminna na wniosek burmistrza co 5 lat. Personal urzędu kontrolnego, rekrutujący się z urzędników magistratu winien być perjodycznie zmieniany.

Dyrektora urzędu kontrolnego zwalnia rada gminna.

W dziedzinie administracji zakładów i przedsiębiorstw miejskich:

1. Rada gminna eryguje zakłady, zmienia je i znosi, zatwierdza ich statuty organizacyjne i regulaminy administracyjne, uchwala taryfy, ustanawia etaty posad i płac, zatwierdza budżet i zamknięcia rachunkowe, zatwierdza wydatki w wysokości, statutem jej kompetencji zastrzeżonej.

2. Senat mianuje, zwalnia i przenosi w stan spoczynku urzędników, bada budżety i zamknięcia rachunkowe, zezwala na wydatki do wysokości statutem unormowanej.

3. Burmistrz prowadzi administrację bieżącą.

4. Wyłonione dla administracji tychże resortów wydziały rady gminnej przygotowują wnioski w sprawach ad 1) do 3) wymienionych.

5. Urząd kontroli kontroluje faktycznie i rachunkowo gospodarkę zakładów, przedkładając sprawozdania organom administracyjnym, pod 1) do 4) wymienionym.

Zakres działania własny gminy wykonuje rada gminna, senat miejski, urzędujący radcy miejscy, rady dzielnicowe, naczelnicy dzielnicowi. Zakres zlecony burmistrz, magistrat i urzędy dzielnicowe. Zakres zlecony obejmuje współudział w administracji krajowej i administracji związku państwowego.

Rada gminna, jako zastępca gminy, jest organem uchwalającym i kontrolującym gminy. Do kompetencji jej, poza zasadniczem prawem uchwalania budżetu i zamknięć rachunkowych, należy prawo wydawania powszechnie obowiązujących norm prawnych we własnym zakresie działania, zarząd majątkiem i dobrem publicznem gminy, nadzór nad gospodarką i administracją miejską. Zakres jej działania obejmuje w szczególności sprawy dotyczące związku gminnego, jego granic i ustroju, organizacji administracji, sprawy podatków i opłat publicznych, zezwolenia na nabycie nieruchomości o wartości wyżej 30.000 szylingów, zawieranie kontraktów, jeżeli czynsz roczny przekracza 15.000 szylingów, zezwalanie na sprzedaż lub zastaw majątku gminnego, a to przy nieruchomościach wyżej 9.000 szylingów, przy ruchomościach wyżej 30.000 szylingów, zezwalanie na nowe budowle kosztem wyżej 40.000 szylingów, odpisywanie należytości wyżej 15.000 szylingów, uchwały w sprawach zaciągania pożyczek, udzielenia gwarancji i t. d. Rada gminna oznacza również, które sprawy należą do zakresu działania rad dzielnicowych.

Burmistrz jest zastępcą gminy, jako osoby prawnej, szefem jej administracji, pilnującym, by organa gminne przestrzegały wzajemnej kompetencji, odpowiedzialnym za czynności swoje i podległych mu organów wobec rady gminnej i rządu. Burmistrz przewodniczy obradom senatu, może być obecnym na posiedzeniach rady gminnej, wydziałów, komisyj, komitetów, o ile jest członkiem rady gminnej, może być przewodniczą-

cym rady gminnej i głosować w komisjach, sekcjach, wydziałach rady gminnej.

Burmistrzowi podlegają służbowo urzędujący radcy miejscy i cały personal administracji miejskiej.

Burmistrza zastępuje we własnym zakresie działania, z wyjątkiem przewodnictwa w radzie gminnej, wyznaczony przez niego członek senatu, w poruczonym zakresie działania także dyrektor magistratu.

W wypadkach nagłych burmistrz ma prawo wydawania zarządzeń w sprawach, należących do kompetencji rady gminnej i jej organów, oraz senatu.

Senat jest organem przygotowującym sprawy, podlegające rozpoznaniu rady gminnej, zwłaszcza budżet i zamknięcia rachunkowe, zakres jego działania obejmuje pozatem:

1) wnioski co do mianowania urzędujących radców miejskich,

2) wykonywanie prezenty co do obsady posad nauczycielskich, oraz wykonywanie w imieniu gminy prawa patronatu,

3) zatwierdzanie wydatków, budżetem nieobjętych do wysokości 40.000 szylingów,

4) mianowanie, awansowanie, zwalnianie i przenoszenie w stan spoczynku personalu gminnego,

5) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między komisjami i wydziałami rady gminnej,

6) zezwalanie na wnoszenie zażaleń do trybunału administracyjnego i trybunału konstytucyjnego,

7) rozstrzyganie w II instancji zażaleń przeciw orzeczeniom magistratu, wydanym we własnym zakresie działania, o ile statut nie zastrzega kompetencji rady gminnej.

Wydziały rady gminnej są organami, stanowiącemi w sprawach własnego zakresu działania, nie należących do rady gminnej, lub senatu, oraz w sprawach przez radę gminną im przekazanych; poza tem są ciałami, przygotowującemi sprawy na radę gminną i senat z wyjątkiem spraw personalnych, przez senat samoistnie załatwianych.

Wydziały mają prawo za zgodą senatu i wydziału finansowego rady gminnej zezwalać na przekroczenia budżetowe do wysokości 40.000 szylingów w jednym dziale budżetu, mają również prawo za zgodą wydziału finansowego zarządzić wydatki, nieobjęte budżetem do wysokości 1 miljona szylingów, jednakże tylko w wypadkach nagłych i grożących niebezpieczeństwem w razie zwłoki, Wydatki te jednak muszą być dodatkowo zatwierdzone przez senat i radę gminną.

W sprawach, wchodzących w zakres kilku wydziałów, urzędują one na wspólnych posiedzeniach.

Naczelnicy dzielnicowi są miejscowym organem wykonawczym burmistrza w sprawach własnego zakresu działania.

Rady dzielnicowe są radami gminnemi dla swoich okręgów, decydują w sprawach przekazanych im przez radę gminną, przedkładają wnioski radzie gminnej w sprawach, dotyczących dzielnic i przygotowują projekty budżetów dzielnicowych dla rady gminnej.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy we własnym zakresie działania. Magistrat prowadzi bezpośredni zarząd całym majątkiem gminnym, układa budżet i zamknięcia rachunkowe. Przygotowuje wszystkie sprawy na senat i radę gminną, ściąga opłaty miejskie, prowadzi gospodarkę gminną w granicach budżetu i w ramach postanowień statutu.

Magistrat pod przewodnictwem i odpowiedzialnością burmistrza stanowi również władzę I instancji administracji rządowej na obszarze miasta.

Magistrat wykonuje policję miejscową, posługując się grzywnami do 200 szylingów, lub karą aresztu do dni 14-tu.

Organami pomocniczemi we własnym i poruczonym zakresie działania magistratu są urzędy dzielnicowe, wykonujące w imieniu burmistrza, względnie magistratu samodzielnie przekazane im agendy. Do urzędów tych mogą być przydzieleni urzędnicy dla specjalnych poruczeń. We większych dzielnicach mogą być, o ile tego sprawność administracji wymaga, eksponowani dla załatwiania pewnych spraw osobni urzędnicy, fungujący poza urzędami dzielnicowemi, jednakże podlegli kierownikom urzędów dzielnicowych.

Zmiany w terytorjach dzielnic ustala rada gminna jako sejm krajowy. Zmiany w zakresie działania własnym i zleconym urzędów dzielnicowych zarządza senat jako rząd krajowy.

Urzędy dzielnicowe są organami wykonawczemi również i rad dzielnicowych, oraz naczelników (przewodniczących) dzielnicowych.

Urzędy dzielnicowe podlegają wprawdzie bezpośrednio magistratowi, jednakże ministerstwo związkowe (urząd kanclerski) może im bezpośrednio udzielać poleceń i żądać bezpośrednich odpowiedzi.

Tok czynności dla magistratu i urzędów dzielnicowych ustanawia burmistrz.

Jak wspomniałem na wstępie, miasto Wiedeń stanowi w Republice Austrjackiej osobny kraj związkowy. W tej koncepcji rada gminna pełni również funkcje sejmu krajowego, którego kadencja urzędowania pokrywa się z kadencją urzędowania rady gminnej, jako organu samorządu gminnego. Burmistrz jest równocześnie starostą krajowym, senat rządem krajowym i wydziałem krajowym, dyrektor magistratu dyrektorem urzędu krajowego. Rada gminna, senat, burmistrz i dyrektor magistratu używają też w II-ej instancji osobnej tytulatury: Sejm krajowy w Wiedniu, Rząd krajowy m. Wiednia, burmistrz — starosta krajowy, dyrektor magistratu — dyrektor urzędu krajowego.

Ustawy krajowe ogłaszane są w „Dzienniku ustaw krajowych dla m. Wiednia“ przez burmistrza, jako starostę krajowegc, kontrasygnowane przez dyrektora magistratu, jako dyrektora urzędu krajowego.

Posiedzenia rady gminnej m. Wiednia, jako sejmu krajowego, odbywają się odrębnie od posiedzeń tejże rady, jako organu uchwalającego gminy. Posiedzenia te zwołuje prezydent rady. Rada m. Wiednia wybiera dla tych posiedzeń osobnych przewodniczących, którym przysługuje tytuł pierwszego, drugiego i t. d. prezydenta sejmu. Burmistrz jako starosta krajowy i członkowie senatu, jako rządu krajowego, nie mogą być wybrani przewodniczącymi.

Członkowie rady gminnej w Wiedniu, będący równocześnie członkami sejmu krajowego, korzystają z nietykalności poselskiej na równi z członkami rady narodowej i nie mogą bez zezwolenia sejmu być ani uwięzieni, ani ścigani sądownie.

Wszystkie ustawy wydane przez radę gminną m.

Wiednia jako sejm, muszą być przed ogłoszeniem podane do wiadomości rządu związkowego.

Jeżeli ustawa narusza interesy państwa, może rząd związkowy w ciągu 8 dni wnieść przeciw ustawie zarzuty. Ustawa musi być w tym wypadku ponownie przedłożona sejmowi i uchwalona ponownie przy obecności przynajmniej połowy członków sejmu (normalny komplet 1/3 część członków). Przed terminem 8-dniowym ustawa może być ogłoszona tylko za zgodą rządu związkowego.

Ustawy wydane w zakresie własnym działania kraju, wykonuje senat jako rząd krajowy i magistrat jako urząd krajowy. Wydatki związane z wykonywaniem ustaw krajowych obciążają budżet gminny. Władzę rządową krajową stanowi burmistrz jako starosta krajowy, magistrat jako urząd krajowy (pośredni urząd państwowy) dla administracji państwowej. W tym charakterze burmistrz składa przysięgę na konstytucję na ręce prezydenta Republiki, członkowie rady gminnej jako sejm przyrzeczenie na konstytucję na ręce burmistrza jako starosty krajowego.

Burmistrz w charakterze starosty krajowego jest zastępcą Wiednia, jako kraju, odpowiedzialnym za administrację bez względu na ewentualnie mu przysługującą nietykalnośc poselską. Członkowie senatu jako rządu krajowego są odpowiedzialni przed radą gminną jako sejmem. Członkowie senatu jako rządu krajowego mogą być uchwałą powziętą w obecności połowy członków sejmu postawieni w stan oskarżenia i zawieszeni w urzędowaniu.

Gmina ma swoich reprezentantów w radzie związkowej państwa. Delegatów tych wybiera rada gminna jako sejm krajowy z pośród osób, mających bierne prawo wyborcze do sejmu.

W postępowaniu administracyjnem sprawy własnego zakresu działania rozstrzygają 2 instancje — zleconego 3 instancje. I-szą instancję stanowi magistrat, II-gą rząd krajowy, w zleconym zakresie burmistrz jako starosta krajowy, III-cią ministerstwo.

Ze względu, że statut gminy m. Wiednia reguluje częściowo administrację zakładów i przedsiębiorstw miejskich, dla całokształtu zagadnienia struktury samorządu wiedeńskiego zapoznać się należy z rozporządzeniami rady gminnej z 20 kwietnia i 11 maja 1928 r., dotyczącemi organizacji zakładów i przedsiębiorstw miejskich, stanowiącemi uzupełnienie przepisów statutowych. Gmina m. Wiednia do przedsiębiorstw miejskich zalicza gazownię, elektrownię, koleje miejskie, przedsiębiorstwo pogrzebowe, browar, przedsiębiorstwo ogłoszeń publicznych. Do zakładów cmentarze, kąpieliska i łaźnie, pralnie, miejski park lokomocyjny, kanalizację, miejskie fabryki materjałów budowlanych, wodociągi, domy składowe i piekarnie.

Organami gminy, administrującemi przedsiębiorstwa i zakłady, są rada gminna, burmistrz, senat, odnośny wydział rady gminnej, urzędujący radcy miejscy, dyrektor magistratu i dyrekcje. O przyznaniu instytucji charakteru przedsiębiorstwa, względnie zakładu, decyduje rada gminna.

Do zakresu działania rady gminnej, jak wyżej wspomniałem, należy zakładanie przedsiębiorstw, rozszerzanie, względnie zmniejszanie zakresu ich działania, uchwalanie statutu organizacyjnego, ewentualnych zmian, zatwierdzanie budżetu i zamknięć rachunkowych, zezwalanie na inwestycje nie objęte budżetem, a przekraczające 100.000 szylingów, zatwierdzanie zmian wydatków w budżecie, o ile dotyczą one pozycyj powyżej 20.000 szylingów, uchwalanie taryf, zaciąganie pożyczek, kupno nieruchomości wartości wyżej 50.000 szylingów, sprzedaż lub obciążanie majątku powyżej 25.000 szylingów, odpisywanie należytości powyżej 20.000 szylingów, ustalanie etatów posad i uposażeń, zatwierdzanie umów w imieniu gminy, lub których czas trwania przekracza lat 5.

Burmistrz jest szefem bezpośredniego zarządu, przestrzega, by wzajemna kompetencja organów zarządzających nie była przekraczana; jako przełożony urzędujących radców miejskich, dyrekcji i urzędników, jest odpowiedzialny za ich działalność. Burmistrzowi przysługuje, podobnie jak w administracji ogólnej, prawo zawieszania uchwał rady gminnej, senatu lub wydziałów, o ile sądzi, że są one szkodliwe dla przedsiębiorstwa lub zakładu; obowiązany jest jednak przedłożyć je odnośnym ciałom uchwalającym do ponownego rozpatrzenia. W wypadkach nagłych ma burmistrz prawo wydawania samodzielnie wszelkich zarządzeń, koniecznych dla utrzymania całości przedsiębiorstw i zakładów lub bezpieczeństwa ruchu.

Senat poza przygotowaniem spraw, podlegających rozpatrzeniu rady gminnej, załatwia mianowania, awanse personalu zakładów, przyznaje remuneracje personalowi ponad 300 szylingów, zaliczki powyżej 3.000 szylingów, przyznaje nadzwyczajne zaopatrzenia emerytalne, rozstrzyga zażalenia, wniesione przeciw decyzjom urzędujących radców miejskich lub dyrekcji, decyduje o wnoszeniu zażaleń do trybunału administracyjnego, lub trybunału konstytucyjnego, rozstrzyga wreszcie spory kompetencyjne między wydziałami rady gminnej.

Na czele zarządu wszystkich przedsiębiorstw stoi wybrany przez radę gminną urzędujący radca miejski. W razie przeszkody przydziela burmistrz sprawy przedsiębiorstw gminnych innemu radcy miejskiemu. Urzędujący radca miejski czuwa nad tokiem interesów przedsiębiorstw, on zatwierdza wszystkie sprawozdania dla rady gminnej, senatu, wydziałów rady i dla burmistrza, ma prawo badać każdocześnie księgi i kasy, lub zarządzać badanie przez członków właściwego wydziału. Dyrektorzy i personal zakładów są mu służbowo podlegli i obowiązani udzielać na każde żądanie wyjaśnień. On jest wnioskodawcą podległych sobie zakładów w sprawach, należących do kompetencji rady gminnej, senatu, magistratu i t. d. Między innemi należy do zakresu działania urzędującego radcy miejskiego:

1) zwoływanie posiedzeń wydziału i ustalanie porządku dziennego obrad,

2) składanie sprawozdań w senacie i radzie gminnej; wyznaczanie sprawozdawców zpośród członków wydziału,

3) przedstawianie wniosków burmistrzowi na powołanie dyrektora magistratu jako referenta lub sprawozdawcę w senacie,

4) przedkładanie burmistrzowi wniosków na zawieszenie uchwał wydziału, o ile są — zdaniem jego — połączone ze szkodą dla zakładu,

5) zastępstwo przedsiębiorstw w wydziałach rady gminnej,

6) załatwianie zażaleń przeciwko zarządzeniom dyrekcji,

7) przedstawianie senatowi wniosków na obsadę dyrektora i powierzanie jego zastępstwa,

8) wyznaczanie zastępcy prawnego w procesach,

9) wnioski na stabilizowanie personalu,

10) wyznaczanie delegatów zakładu na konferencje, komisje i t. p.

Wszystkie przedsiębiorstwa tworzą jedną grupę administracyjną, zarządzaną przez wspólny wydział rady gminnej. Zakres działania wydziału obejmuje przygotowanie wszystkich spraw przedsiębiorstw, podlegających zatwierdzeniu rady gminnej, zatwierdzanie wydatków, budżetem nieprzewidzianych do wysokości 100.000 szylingów i przekroczeń budżetowych do tejże kwoty, zatwierdzanie zmian w budżecie w granicach do 200.000 szylingów, zatwierdzanie nabycia nieruchomości wartości wyżej 10.000 szylingów, a niżej 50 000 szylingów, sprzedaży lub zastawu nieruchomości do kwoty 25.000 szylingów wartości, zawieranie kontraktów z innemi gmi nami i których czas trwania 5 lat nie przekracza, zakupno materjałów surowych i pędnych przy zapotrzebowaniu powyżej roku, zatwierdzanie wydatków, budżetem nieprzewidzianych powyżej 100.000 szylingów z wyjątkiem wydatków na utrzymanie budynków i urządzeń zakładów, zatwierdzanie umów o dostawę gazu i elektryczności na czas dłuższy, niż lat 10, innych wytworów na czas dłuższy, niż lat 3, zatwierdzanie sprzedaży ruchomości o wartości wyższej, niż 50.000 szylingów, zawieranie i rozwiązywanie umów w sprawach niezwiązanych ściśle z prowadzeniem przedsiębiorstw, jeżeli przedmiot umowy przedstawia wartość wyżej 5.000 szylingów, lub okres trwania przekracza lat 5, odpisywanie zaległości wyżej 5.000 szylingów, zawieranie umów przy roszczeniach powyżej 5.000 szylingów, a przy świadczeniach rocznych, o ile wartość ich 2 000 szylingów przekracza.

W razie rozwiązania rady gminnej, lub wydziału rady dla spraw przedsiębiorstw miejskich, kompetencje tych ciał przechodzą na senat.

W posiedzeniach wydziału biorą udział z głosem doradczym burmistrz, urzędujący w resortach spraw personalnych i finansowych radcy miejscy, dyrektor magistratu, dyrektor odnośnego przedsiębiorstwa, oraz naczelnik biura administracji przedsiębiorstw miejskich.

Organem zarządzającym na miejscu są dyrekcje zakładów, t. j. dyrektorzy i wicedyrektorzy. Dyrekcje prowadzą w ramach powyżej przedstawionych przepisów powierzone im zakłady i są za należyty ich ruch i funkcjonowanie przed administracyjnemi organami gminy odpowiedzialne. One przygotowują wnioski, projekty, sprawozdania, kierują ruchem zakładów, czuwają nad ich prawidłowem funkcjonowaniem, do nich należy utrzymanie urządzeń w należytym stanie, zakupno materjałów potrzebnych do utrzymania ruchu, sprzedaż produkcji. Do nich należy przyjmowanie i zwalnianie personalu prowizorycznego i robotników, zawieranie umów o pracę, oznaczanie wysokości płac i t. d. i t. d.

Kontrolę faktyczną i rachunkową prowadzi wydział finansowy rady gminnej i urząd kontroli.

Firmę podpisuje burmistrz i urzędujący w resorcie administracji przedsiębiorstw gminnych radca miejski, względnie inny, wyznaczony przez burmistrza radca miejski.

Zakładami o charakterze instytucyj użyteczności publicznej, stanowiącemi organy administracyjne magistratu, administruje magistrat. Zakres działania kierownictwa tych zakładów obejmuje:

1) zakupno materjałów potrzebnych do utrzymania ruchu w granicach budżetu,

2) utrzymanie budynków i urządzeń w należytym stanie,

3) zakupna i roboty do wysokości 60.000 szylingów,

4) zawieranie w granicach określonych statutem wszelkich umów, wynikłych z normalnego prowadzenia zakładu,

5) umowy o dostawę produkcji nie dłużej jednak niż na rok,

6) sprzedaż ruchomości do kwoty 5.000 szylingów,

7) odpisywanie nieściągalnych należytości do wysokości 2.000 szylingów,

8) ustalanie warunków świadczeń, taryfami nie objętych, nietrwających jednak dłużej, niż rok.

Ordynacja wyborcza dla ciał reprezentacyjnych samorządu wiedeńskiego opiera się na pięcioprzymiotnikowem prawie głosowania. Obejmuje ona przepisy o wyborach do rady gminnej, senatu, do rad dzielnicowych, dalej postanowienia o wyborze burmistrza, przewodniczącego rady, wiceburmistrzów, wydziałów rady i komisyj, przewodniczących i zastępców rad dzielnicowych i urzędujących radców miejskich.

Ordynacja ta w postanowieniach zasadniczych przypomina naszą polską ordynację sejmową, przystosowaną do warunków strukturalno-ustrojowych samorządu wiedeńskiego

Prawo wyborcze czynne mają, podobnie jak przy wyborach do rady narodowej, obywatele austrjaccy zamieszkali w Wiedniu w dniu rozpisania wyborów, którzy 1 stycznia roku, w którym wybory rozpisano, ukończyli 20 lat życia, prawo wyborcze bierne przysługuje tymże obywatelom, o ile ukończyl. lat 24. Przy wyborach do rad dzielnicowych dodano wymóg zamieszkania w danej dzielnicy.

Wybory odbywają się dzielnicami, z których każda tworzy osobny okręg wyborczy. Okręgi te podzielone są na obwody głosowania.

Przewodniczącym głównej komisji wyborczej jest burmistrz, lub wyznaczony przez niego zastępca. Zastępcę przewodniczącego głównej komisji wyborczej i przewodniczących komisyj okręgowych i obwodowych i ich zastępców wyznacza burmistrz, a to przy głównej komisji wyborczej i okręgowych komisjach z grona urzędników magistratu, lub urzędów dzielnicowych, mających prawnicze wykształcenie. Członków komisyj i ich zastępców mianuje burmistrz na propozycję stronnictw reprezentowanych w radzie gminnej i to w stosunku posiadanego w radzie gminnej zastępstwa.

Wybory rozpisuje burmistrz, on ogłasza również kalendarz wyborczy. Kalendarz ten może być decyzją senatu, jako rządu krajowego, w poszczególnych stadjach skrócony, o ile warunki na to pozwalają.

Ogłoszenia o terminie reklamacyjnym muszą być nietylko w każdym domu mieszkalnym zamieszczone, ale w każdym domu musi być przybite zawiadomienie ile osób w tymże domu, a to mężczyzn osobno, a kobiet osobno, z każdego mieszkania, według numerów tychże zostało w liście wyborczej zamieszczonych, oraz pouczenie, gdzie należy zgłaszać reklamacje wyborcze.

Odbitki list wyborczych otrzymują stronnictwa

wyborcze za zwrotem kosztów; opłaty za listy wyborcze są ściągalne w drodze egzekucji politycznej.

Reklamacje rozstrzyga magistrat. Odwołania od uchwały magistratu idą do osobnej komisji odwoławczej, powoływanej na analogicznych zasadach, jak komisje wyborcze.

Zatwierdzone ostatecznie listy przesyła się dopiero w dniu wyborów komisjom obwodowym.

Członkowie komisji, mężowie zaufania, o ile nie są zapisani na liście wyborców obwodu głosowania, w którym urzędują, muszą mieć poświadczenie właściwego ich obwodu głosowania, upoważniające do oddania głosu w obwodzie, w którym urzędują.

Koperty urzędowe na karty głosowania są inne dla mężczyzn, inne dla kobiet.

Dla wypełnienia kart głosowania musi być urządzoną w każdym lokalu wyborczym osobna cela.

Przerwanie lub odroczenie głosowania na dzień inny dopuszczalne jest tylko za zezwoleniem burmistrza.

Skrutynjum przeprowadzają komisje obwodowe, okręgowe i główna komisja wyborcza. Pierwsze ustalają oddzielnie dla mężczyzn i kobiet ilość głosujących, ilość ważnie oddanych głosów w obwodzie, ilość głosów unieważnionych, ilość głosów oddanych na poszczególne listy kandydatów; komisje okręgowe ustalają na podstawie wyników, nadesłanych przez komisje obwodowe, to samo w okręgach i dokonują rozdziału mandatów. One ogłaszają również wynik wyborów okręgowych. Po ukończeniu aktu wyborczego odsyłają akta do głównej komisji wyborczej. Główna komisja wyborcza bada akta wyborcze z całego miasta, prostuje usterki obliczeniowe, rozstrzyga wniesione zarzuty i ogłasza wynik wyborów. O ile ktoś został wybrany w kilku okręgach, musi w ciągu 8 dni oświadczyć się, w którym okręgu wybór przyjmuje. Również każdy z wybranych musi złożyć pisemne oświadczenie, czy przyjmuje wybór; o ile tego w ciągu 8 dni nie uczyni, uważa się, że wyboru nie przyjmuje. Na miejsca w ten sposób opróżnione, oraz na miejsca opróżnione w ciągu kadencji wstępują zamieszczone kolejno osoby na liście wyborczej stronnictwa, z którego ubyły został wybrany.

Przy rozdziale mandatów do senatu, wydziałów rady gminnej, komisyj, przy obsadzie miejsc prezydenta rady i jego zastępców, przewodniczących wydziałów, komisyj, subkomitetów, obowiązuje klucz partyjny. Wybory do tych ciał odbywają się na zasadzie proporcjonalności, na podstawie list kandydatów, zgłaszanych przez reprezentowane w radzie gminnej stronnictwa polityczne.

Burmistrza wybiera rada gminna bezwzględną większością głosów obecnych członków rady gminnej. Dwóch z pośród urzędujących radców miejskich wybiera rada gminna, każdego w osobnym akcie wyborczym, wiceburmistrzami. Miejsce pierwszego wiceburmistrza obsadza najsilniej w radzie gminnej reprezentowane stronnictwo polityczne, miejsce drugiego wiceburmistrza stronnictwo zkolei najsilniejsze, o ile ma conajmniej $^1/_4$ część członków rady w swych szeregach. O ile wspomniane stronnictwa polityczne z prawa tego użytku nie zrobią, wybór następuje z plenum rady bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady.

Wybory do rad dzielnicowych odbywają się na zasadach powyżej przedstawionych; grono uprawnionych do głosowania i wybór ogranicza się tylko do osób w danym okręgu zamieszkałych.

Mandat przewodniczącego rady dzielnicowej przypada najsilniej reprezentowanemu w radzie dzielnicowej stronnictwu politycznemu, mandat zastępcy przewodniczącego drugiej kolejno najsilniej w radzie zasiadającej partji.

Wiedeńska ordynacja wyborcza dopuszcza celem uproszczenia czynności przeprowadzenie wyborów w jednym dniu do rady gminnej, rady dzielnicowej, a także rady narodowej (parlament austrjacki) Jest to możliwe, ponieważ zasady prawa wyborczego do tych ciał reprezentujących są jednakowe, a ordynacja wyborcza dopuszcza używania podwójnych, względnie potrójnych kart głosowania specjalnie oznaczonych. Wyborca ma możność oddania równocześnie w jednej kopercie 3-ch różnych głosów, oddzielając zaś części karty może oddać dowolnie dwa lub nawet jeden głos.

Ustrój administracyjny samorządu wiedeńskiego uwzględnia zarówno omówiony poprzednio charakter samorządu Wiednia, jako gminy i kraju, jak i wielkość miasta o blisko dwumiljonowej ludności. Wyrazem tego jest decentralizacja administracji miejskiej, ograniczenie działalności magistratu centralnego, pełniącego równocześnie funkcje urzędu krajowego, do spraw najważniejszych i przerzucenie znacznej części agend administracyjnych I instancji na urzędy dzielnicowe (okręgowe), jako sui generis grodzkie starostwa powiatowe. Okręgi dzielnicowe, liczące przeciętnie 80.000, a dochodzące do 200.000 mieszkańców, stanowią w całym szeregu spraw odrębne jednostki administracyjne, podległe w pewnych sprawach zleconego zakresu działania nawet wprost ministerstwu związkowemu. Organizacja ich odznacza się najdalej posuniętą celowością, w szczególności możnością rozszerzenia kompetencji pewnych urzędów dzielnicowych w poszczególnych gałęziach administracji na okręgi sąsiednie, o ile tego konieczność jednolitej polityki administracyjnej wymaga, łączenia kilku dzielnic w jeden okręg administracyjny, zróżniczkowanym zakresem działania urzędów okręgowych stanowiących śródmieście, urzędów w okręgach przemysłowych i w okręgach sensu stricto podmiejskich.

Zasadniczo zakres działania urzędów dzielnicowych obejmuje:

I) w dziedzinie finansowo-podatkowej:

a) ściąganie należytości gminnych, podatków, dodatków do podatków, opłat i taks,
b) odpisywanie nieściągalnych należytości gminnych do kwoty 100 szylingów,
c) załatwianie indywidualnych spraw, wynikających ze ściągania podatków z wyjątkiem podatku zarobkowego od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków, oraz podatku dochodowego i podatku od tantjem w tychże przedsiębiorstwach,
d) wymiar i ściąganie podatków na opiekę społeczną i podatków od koncesyj przemysłowych z wyjątkiem podatków od przedsiębiorstw wyżej pod c) podanych,
e) dozwalanie i przeprowadzanie dobrowolnych licytacyj ruchomości,
f) załatwianie spraw karno-administracyjnych, wynikłych z przekroczeń ustawy o dewizach, o ile one

podlegają kompetencji władz administracyjnych I instancji,

II) w dziedzinie służby zdrowia:

a) wykonywanie przepisów sanitarno-policyjnych, dotyczących dróg, ulic i placów publicznych, mieszkań, hoteli, gospód, zajazdów, zakładów przemysłowych, studni, wodociągów, zbiorników na wodę, ustępów, kanałów, dołów kloacznych i t. p. z wyłączeniem jednak terytorjów, pozostających pod zarządem kolei państwowych,
b) zarządzenia sanitarno policyjne w szczegółowych wypadkach tłumienia chorób zakaźnych, z wyjątkiem zarządzeń, zmierzających do ograniczenia ruchu, lub zamknięcia większych zakładów przemysłowych, oraz zarządzeń natury ogólniejszej, zarządzeń nadzwyczajnych, oraz spraw odszkodowania za szkody wyrządzone dezynfekcją,
c) oględziny zwłok, wydawanie zezwoleń na odroczenie pochowania,
d) wyznaczanie nagród za wykrycie zwłok,
e) wydawanie zezwoleń na uroczyste pogrzeby,
f) nadzór sanitarno-policyjny nad prywatnemi zakładami leczniczemi, żłóbkami, domami dla położnic, karmicielek, domami dla podrzutków, zakładami wychowawczemi, łaźniami, instytutami dla szczepień i dla badań bakterjologicznych,
g) nadzór nad osobami, wykonującemi praktykę lekarską, technikami dentystycznemi, położnemi, zwalczanie partactwa lekarskiego,
h) załatwianie spraw, związanych z wykonywaniem przepisów o handlu truciznami,
i) prowadzenie protokołu metryk zgonów, wydawanie zezwoleń na pochowanie zwłok, wymiar i ściąganie należytości cmentarnych,

III) w dziedzinie opieki społecznej:

a) wystawianie poświadczeń dla uzyskania prawa ubogich,
b) indywidualne sprawy ubezpieczeń robotników na wypadek choroby, od wypadku, na wypadek bezrobocia, załatwianie spraw ubezpieczenia pensyjnego,
c) sprawy karno administracyjne, wynikające z ustaw o ubezpieczeniach społecznych,

IV) w dziedzinie policji budowlanej (z ograniczeniem do okręgów X—XIX i XXI):

a) sprawy karne o przekroczenia ustawy budowlanej,
b) wydawanie zezwoleń na budowę zakładów przemysłowych,
c) wydawanie zezwoleń na budowę z wyjątkiem budynków, stanowiących własność państwa, kraju lub gminy,
d) wydawanie konsensów nn użytkowanie budynku,
e) dopilnowanie wykonania zarządzeń budowlanych,
f) wynajmowanie placów na składanie materjałów budowlanych, wymierzanie i ściąganie należytości składowych,
g) zezwalanie na urządzenie na ulicach publicznych świetlików piwnicznych, otworów dla ładowania węgla, drzewa, otworów dla kanałów domowych i oznaczanie za to czynszu,
h) postępowanie w sprawie oznaczenia ceny nabycia lub odstąpienia przez gminę koniecznych części parcel gruntowych pod regulację lub zabudowę,
i) ustalanie i ściąganie należytości za połączenia kanałowe,
j) zezwalanie wyjątkowe na zamieszkanie nieodpowiadających ustawie budowlanej ubikacyj ze względu na brak mieszkań,

V) w dziedzinie policji weterynaryjnej i aprowizacji:

a) wykonywanie policji nad obrotem środków żywności i artykułów codziennego zapotrzebowania,
b) wykonywanie przepisów o miarach i wagach,
c) wykonywanie policji targowej na placach publicznych i w jatkach miejskich,
d) wykonywanie policji weterynaryjnej, w szczególności przepisów o obrocie bydłem, o tępieniu zaraz bydlęcych i o oględzinach mięsa,
e) policyjno-sanitarny nadzór nad psami, opłaty za trzymanie psów,
f) wykonanie regulaminu o pędzeniu bydła,
g) oznaczanie maksymalnej granicy obciążenia wozów, kursujących po ulicach publicznych,

VI) w dziedzinie konskrypcyjnej:

a) utrzymywanie spisów ludności męskiej dla celów służby wojskowej,
b) sprawy karne w wypadkach niemeldowania się,
c) przygotowanie spraw o udzielenie obywatelstwa państwowego, obywatelstwa miejskiego, przynależności, wystawianie dokumentów przynależności,
d) sprawy małżeńskie z wyjątkiem udzielania ślubów cywilnych, ogłaszanie zapowiedzi, udzielanie dyspenz, zezwalanie na śluby,
e) sprawy metrykalne, legitymacja dzieci nieślubnych, zmiany wyznań, zmiany imion i nazwisk,
f) potwierdzanie identyczności osób, dokumentów i podpisów,
g) numeracja domów w okręgach,

VII) w dziedzinie policji bezpieczeństwa, czystości i porządku, oraz komunikacji:

a) wykonywanie przepisów o ruchu pojazdów, oznaczanie szerokości kół,
b) wykonywanie przepisów o czystości ulic, chodników, zanieczyszczeniu wód otwartych, o bezpieczeństwie ruchu kołowego i pieszego,
c) wykonywanie przepisów o lokalach i przedstawieniach kinowych,
d) wykonywanie przepisów policji ogniowej z wyjątkiem terytorjów kolejowych,
e) wykonywanie przepisów dotyczących bezpieczeństwa publicznego w domach modlitwy, halach licytacyjnych, domach składowych,
f) karanie przekroczeń przepisów, wyżej podanych,

VIII) w dziedzinie policji przemysłowej:

a) załatwianie indywidualnych spraw przemysłowych, w szczególności przemysłu fabrycznego, rękodzielniczego, łącznie z przemysłem drukarskim (w imieniu rządu krajowego), udzielanie kart przemysłowych, koncesyj, licencyj i t. d.,
b) sprawy karno-administracyjne z dziedziny ustaw przemysłowych,
c) wykonywanie przepisów o spoczynku niedzielnym i o zamykaniu sklepów,
d) rejestracja umów o naukę,
e) prowadzenie statystyki przemysłowej,
f) wykonywanie przepisów o wysprzedażach,

g) wystawianie świadectw dla ustalenia sądowego forum contractus,
h) wykonywanie przepisów o domokrążstwie i handlu obnośnym,
i) wykonywanie przepisów ustawy o niedozwolonej konkurencji,
j) wydawanie poświadczeń dla robotników przemysłowych, robotników młodocianych, legitymacyj dla podróżujących, dla objeżdżających jarmarki,
k) zatwierdzanie planów na urządzenie zakładów przemysłowych, lokali handlowych i kupieckich,

IX) ponadto:

a) załatwianie rekwizycyj innych władz miejskich, władz obcych we Wiedniu i z poza Wiednia,
b) załatwianie specjalnych poleceń magistratu i składanie magistratowi sprawozdań w myśl obowiązujących przepisów,
c) przedkładanie rekursów, zażaleń i przedstawień magistratowi, lub rządowi związkowemu,
d) legalizacja dokumentów,
e) tymczasowe zabezpieczenie mienia delożowanych, zaginionych, dotkniętych nieszczęśliwym wypadkiem, dotkniętych nagle chorobą umysłową mieszkańców miasta, o ile tego zachodzi potrzeba,
f) współdziałanie w kwestji mieszkaniowej i w ustalaniu czynszów za mieszkania,
g) wystawianie książeczek legitymacyjnych dla służby domowej,
h) wystawianie legitymacyj dla kolporterów.

(Ciąg dalszy nastąpi).

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

L. M. 36265/30
V.

OGŁOSZENIE.

Po myśli art. 219 ustawy z dnia 6 lutego 1928 r. Nr. 11 poz. 86 Dz. U. R. P. Nr. 12 z 7 lutego 1928 r. sporządzona w każdej gminie lista pierwotna osób, które można powołać do sprawowania obowiązków przysięgłych winna być od 1 do 15 września wyłożona w zarządzie gminnym do przejrzenia.

Niniejszem zawiadamia się interesowanych, że sporządzoną przez Magistrat powyższą listę można przeglądać w Wydziale V. Magistratu od 1 do 15 wrze śnia b. r. w godzinach od 9-ej rano do 1-ej popoł.

Po myśli § 1 art. 220 powołanej ustawy zarzuty w przedmiocie niewciągnięcia lub zaciągnięcia na listę należy złożyć zarządowi gminy, układającemu listę — w Krakowie Magistratowi Wydz. V. — najpóźniej do dnia 22 września, a według § 2 tegosamego artykułu od rozstrzygnięcia zarządu gminy osoby interesowane mogą w ciągu 7 dni po otrzymaniu zawiadomienia odwołać się do sądu okręgowego, który rozstrzyga ostatecznie bez rozprawy.

Powyższe podaje się do wiadomości.

Kraków, 28 sierpnia 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w miesiącu sierpniu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Adelajda z Barberowskich Dobijowa	plan na dobudowę na 3-ch piętrach klozetów spłuk. i łazienek oraz balkonów podwórzowych i bocznej klatki schodowej	Mały Rynek lsp. 427 l. or. 4	bud. Józef Bereta	4379/30 20/8
Aron Berwald	przebudowa portalu sklepowego	Florjańska lsp. 325, l. or. 10	arch. Leon Feniger	3294/30 6/8
Jugendfeinowa Agnieszka i Ska	nadbudowa 3-go piętra	Sławkowska 4 lsp. 279	arch. T. Tombiński	1608/30 24/7
Aleksander Bakałowicz	przebudowa składu na garaż	Mikołajska 2 lsp. 433	arch. Ślęzak Adam	3488/30 25/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Dr. Henryk Weber	budowa łazienki i klozetu spłuk. i adaptacje na I. p.	Florjańska 9 lsp. 347	arch. Landsberger Stefan	4157/30 25/7
Komunalna Kasa Oszcz. m. Krakowa	dobud. 2-go piętra od podwórza w lewem skrzydle oficynowem	Szpitalna 15 lsp. 402	inż. Stan. Filipkiewicz i Kolarzowski	3582/30 25/7
Helena Majorowa	przebudowa portalu sklepowego	Florjańska 27 lsp. 356	arch. Warczewski Wład.	3649/30 25/7
Remigjusz Wiskida	budowa podstrysza	Rynek Gł. 43 lsp. 38	arch. Piwowarczyk Stefan	4063/30 29/7
Hotel Royal i Ska	przebud. klozetów celem wykonania szybu dla wyciągu osobowego	św. Gertrudy 26 lsp. 504	inż. Kleinberger Józef	4103/30 29/7
Gmina miasta Krakowa Wydział IV. Mgtu	przebud. części budynku w suterenach i na całym parterze	św. Marka 34 lsp. 409	inż. Kreisler Edw.	3793/20 29/7
Morstinowa Janina	nadbudowa 3-go piętra	Stolarska 7 lsp. 477	bud. Kaz. Brzeziński	3371/30 29/7
Tomaszewski Wład.	budowa parter. garażu	Rynek Gł. lsp. 10	arch. Litwin Edward	4782/30 7/8
Gmina m. Krakowa Wydział I.	przerobienie piwnicy na magazyn podręczny	Grodzka 23 lsp. 92	arch. Stupnicki	4233/30 4/8
Lipońska Władysława	dobud. 1-go piętra przy murze front. i zamknięcie ganków	Poselska 23 lsp. 498	bud. Mitka	4269/30 7/8
		Dz. IV.		
Dr. Adolf i Róża Schwarzowie	nadbudowa 3-go piętra	Wolska 3 lsp. 396	inż. Prokesch	4331/30 8/8
Dr. Włodek Józef	plany dodat. na nadbud. 3-go p. i poddasza	P. Michałowskiego 1 lsp. 265	inż. Hand	4042/30 13/8
		Dz. V.		
Wacław Bezucha	przebud. okna parter. na portal sklepowy	Długa 66 lsp. 233	inż. Zimmerman B.	4273/30 26/7
Stanisława i Tomasz Czajkowski	nadbudowa 3-go piętra	Długa 49 lsp. 200	inż. Stobiecki Jan	3781/30 4/8
Sykułowski Leon	nadbud. 3-go piętra, przeróbka klozetów na spłuk. i odnowienie fasady	Pędzichów 20 lsp. 162	bud. Kurzer Izydor	3625/30 4/8
Salo i Stanisława Mirischowie	budowa 1-piętr. oficyny	Długa 23 lsp. 42	inż. Zimmerman	4358/30 6/8

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. VI.				
Mojżesz Halpern	nadbudowa 3-go piętra	Topolowa 1 lsp. 224	inż. Zimmerman B.	4479/30 4/8
Piórecki Piotr	budowa 3-ch piętrowych oficyn	Starowiślna 12 lsp. 75	arch. Szufa Zygm.	3716/30 9/8
Dz. VII.				
Abe Prokocimer	przebudowa portali sklepowych	Stradom 13 lsp. 19	inż. Prokesch Zygmunt	2486/30 19/7
Ludwika Krzywińska	budowa klozetów	Starowiślna 1 lsp. 128	arch. Leuchter A.	4174/30 29/7
Halina Süsserowa	budowa balkonu front. na 2-giem piętrze	św. Gertrudy 8 lsp. 135	inż. Weindling Roman	3398/30 29/7
Krzemińska Ludwika	wykonanie otworu w murze środkowym w lokalu sklepowym	Starowiślna 1 lsp. 128	inż. Leuchter	4616/30 9/8
Abe i Schewach Prokocimerowie	budowa prow. zadaszenia przejazdu w drugiem podwórzu dla magaz. żelaza Emy Liebeskind	Stradom 13 lsp. 19	inż. Prokesch Z.	3667/30 9/8
Tow. budowy tanich domów	plany dodat. na wykonanie w suteren. pracowni krawieckiej	Smocza 10 lsp. 155	inż. Weinberger	3370/30 9/8
Dz. VIII.				
Izrael Feingold	dobud. parter. magazynu i klozetów	Miodowa 18 lsp. 402	inż. L. Gutman	1790/30 24/7
Cech rzeźników i masarzy grupa II.	budowa klozetów spłukiwanych	Berka Joselowicza 14	inż. Prokesch Zygmunt	3786/30 25/7
Inż. Ryszard Hoffman	budowa schodów zewnętrznych podwórza	Miodowa 39 lsp. 218	arch. Kryłowski J.	2850/39 25/7
Gmina izraelicka	przebudowa okna frontowego na drzwi w mieszkaniu stróża	Szeroka 6 lsp. 224	arch. Grünberg Zygmunt	3619/30 25/7
Aron Beitscher	budowa gabloty w murze	Rabina Meiselsa 22 lsp. 114	Bujas Józef	2682/30 22/7
Józef Huttinger i Szymon i Jakób Butterfassowie	budowa klozetów spłukiwanych	Jakóba 31 lsp. 191	arch. Grünberg Zygmunt	3369/30 29/7
Marja Sperlingowa	budowa wewn. klozetów spłukiwanych	św. Wawrzyńca 1 lsp. 9	bud. Dostal Antoni	4173/30 29/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. VIII.		
Dyrekcja Elektrowni miejskiej	budowa ogrodzenia	Dajwór 27	inż. Jan Ćmikiewicz	3416/30 29/7
Michał i Jetti Brandowie	nadbud. 3-go piętra bud. frontowego i lewej ofic	Podbrzezie 2 lsp. 423	inż. Prokesch	4086/30 9/8
Gmina m. Krakowa Wydział I.	budowa prowiz. parterowego baraku	róg ul. Paulińskiej i św. Stanisława	arch. Paciorkowski	1876/30 9/8
P. Grünbergowa	plany dodat. na budowę 4-ro piętr. front. budynku z 5-tem p. od podwórza	Wolnica 9 l. kat. 664	bud. Dostal Antoni	3432/30 4/8
Blitz Bena	plany dodat. na budowę w rozkładzie klozetów przy nadbud. 3-go p. od frontu i nadbud. 3-go p. w lewej oficynie	Wolnica 9 lsp. 11	inż. Prokesch	3577/30 4/8
Badner Izaak	plany dodat. do pierwotnie zatwierdzonych na wykonanie przedpokoju i klozetów w nadbudówce 2 p. domu front.	Plac Bawół 8 lsp. 293	arch. Jonkler	2494/30 4/8
Fryderyk Weingrün	plany na budowę 3-ch p. domu z 4-tem p. od podwórza	Rzeszowska 4 lwh. 673	inż. Hand i Eintracht	4482/30 20/8
Tow. żydowskie szkoły ludowej i średniej	plany na budowę 3-ch p. front. budynku szkolnego z 4-tem p. od strony podwórza	Podbrzezie 8/10	inż. Zimmerman	3024/30 20/8
		Dz. IX.		
Gancarzowie Mikołaj i Anna	nadbud. 2-go piętra i klozety	Czackiego 16 lsp. 7	bud. Dostal Antoni	4697/30 13/8
		Dz. X.		
Karol Brzeziński	plany na budowę poddasza od tyłu pod 1-szem p.	Zielna boczna l. kat. 215/6	arch. Paciorkowski	5018/30 3/9
		Dz. XI.		
Lotti Poss r. Knoll	przebudowa mieszkania 2-pokojowego	Madalińskiego 10 lsp. 163	arch. Art. Brenner	4403/30 24/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XII.		
Zakład Ubezp. Pracowników Umysł.	budowa 3-piętr. domu	Słoneczna l. kat. 2018/3, 1552/4, 1786/2	Piotrowski	3818/30 8/7
Alojzy Żurak	budowa ogrodzenia	Kasztelańska 43 lsp. 181		3507/30 28/7
Krówka Wojciech	nadbudowa I-go p. z poddaszem	Kasztelańska 19 lsp. 174	arch. Szufa Zygm.	2461/30 13/8
Piotrowski Lubin	nadbud. I-go i II go p. od frontu i I-go p. na oficynie	T. Kościuszki lsp. 75	inż. Warczewski	4668/30 13/8
Zakład Ubezp. Pracowników Umysł.	budowa 3-ch p. bloku domu urzędniczego	Słoneczna l. kat. 2018/3, 1552/4, 1786/2	Piotrowski	3818/30 8/7
Zakład Ubezp. Pracowników Umysł.	budowa 3-ch p. bloku c) domu urzędniczego	Słoneczna l. kat. 2018/3, 1552/4, 1786/2	Piotrowski	3818/30 8/7
		Dz. XIII.		
Antonina Stankiewiczowa	dobudowa I-go p. oficyny	Kr. Jadwigi 30 lsp. 53	arch. L. Paciorkowski	3092/30 1/8
Kaczmarczyk Józef	nadbudowa II-go p.	Kr. Jadwigi lsp. 281	bud. Kaczmarczyk Józef	3790/30 4/8
F-ma „Esge“ i Ska grunt. i budowl.	plany na budowę ogrodzenia prow.	Kr. Jadwigi l. kat. 225/2, 231/3 225/3, 239/4	Firma „Esge“	3882/30 4/8
Sikorowa Marja	budowa parter. oficyny	Ks. Józefa 21 lsp. 84	arch. Sikorski Stefan	3640/30 13/8
Wiktor i Helena Ziąbkowie	budowa 1-piętr. domu z suter.	Ks. Józefa 11 l. kat. 561/1, 562/1	bud. Edward Skawiński	3235/30 29/7
Stefanja Dutkiewiczowa	dodat. plan na budowę oficyn z poddaszem	Mydlnicka l. kat. 316/5	inż. Chmielewski	2538/30 31/7
Jan Wolny	plany na budowę ogrodzenia	Mydlnicka 1 lsp. 34		3236/30 2/7
		Dz. XV.		
Bronisł. Stankiewiczowa	dodat. plany na budowę 3-go piętra	Kujawska 18 l. kat. 58/8	inż. Zimmerman	3645/30 28/7
Helena Gocowa	plany mieszkań poddaszowych	Kaz. Wielkiego 84 lsp. 291	bud. Skawiński Edward	4234/30 13/8

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XVII.		
Samuel Haubenstock	przebud. okna parter. na portal	Friedleina 1 lsp. 342	inż. Eug. Ronka i Ska	2067/30 22/7
Franciszek Tomczyk	nadbudowa I-go piętra i poddasza	Friedleina 3 lsp. 244		3787/30 22/7
Kasper Zbroja	budowa ofic. i budynku gosp.	Pod Fortem l. kat. 640	arch. L. Paciorkowski	4409/30 4/8
Ritterman i Metzger	budowa prowiz. baraku drewn. ze ścianą ogniochronną, oraz ogrodzenia prowiz.	Wrocławska lwh. 1025	inż. Ritterman	4424/30 12/8
Zarząd Gminy wyzn. starokatolickiej	plany dodat. na zmianę wewn. rozkładu mieszkań na I. p.	Friedleina 8 lsp. 395	bud. Zabłocki	3246/30 11/8
Wilk Franciszek	plany na budowę prow. ogrodzenia od frontu i prow. szopy drewnianej	Prądnicka l. kat. 1352/1 lwh. 128	Józef Karwat	3478/30 9/7
Rajtar Jan	plany na budowę gnojownika	Wrocławska 93 lsp. 2		3912/30 3/7
		Dz. XVIII.		
Pp. Bieńczyccy	nadbudowa 1-go p.	Wiśniowa 8 lsp. 272		4653/30 7/8
Władysław Gumplowicz	zmiany w rozkładzie ubikacyj, oraz powiększenia ilości mieszkań	Olsza działka 26	inż. S. Manber	4332/30 28/7
Janina Mianowska	plany dodat. na budowę ogrodzenia od frontu i zmianę w budowie garażu w podwórzu	Grunwaldzka l. kat. 21/105	Brzeziński i Burzyński	4698/30 19/8
Zgromadzenie OO Karmelitów Bosych	plany dodat. na budowę sali w podwórzu	Rakowicka 18 lsp. 286	arch. Mączyński	4010/30 19/8
		Dz. XIX.		
Józef i Zofja Biskupscy	plan na budowę mieszkania w suterenach	Kasprowicza 11 lsp. 146	Izydor Goldberger architekt	4069/30 8/8
Ludwik i Honorata Pawelowie	dodat. plany w wykonaniu zmian w rozmieszczeniu ubikacyj w 3-ch p. domu	Gliniana l. kat. 160/1 lwh. 476	arch. Władysław Warczewski	3375/30 28/7
Miejski Urząd Pob. opłat i pod. pośr.	plany na dobud. parterową patkowni	Rzeźnicza 28 lsp. 214	Budown. m. Oddz. A.	4519/30 5/8

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XX.		
Jan Korcyl	budowa domu parter. z poddaszem	Niepołomska lwh. 70 l. kat. 610/2	Józef Karwat	3783/30 20/8
		Dz. XXI.		
Spadkobiercy błp. Jakóba Grünberga	przebudowa i nadbudowa I-go piętra	ul. Boczna obok Grunwaldzkiej l. kat. 312	bud. Dostal Antoni	4268/30 30/7
Sokołowski Józef	budowa przyziemn. domu	Płaszowska 84 l. kat. 563/15	arch. Kryłoszański	4229/30 30/7
Zofja Małkowa	plany na budowę domu przyziemnego	Sarmacka l. kat. 561/4	arch. Dostal Antoni	4264/30 13/8
Nowacki Stanisław	budowa przyziemn. domu z komórkami i ustępami	grunta Skrzyńskiego l. kat. 1545	Birkenfeld i Silberstein	3957/30 13/8
Mendel Warszawski	budowa domu parter.	Zabłocie 61 l. kat. 846/53	inż. Chmielewski	4040/30 30/7
		Dz. XXII.		
Władysław Stoch	przebud. okna parter. na portal sklepowy	Salinarna 7 lsp. 205	arch. Kryłowski Józef	2785/30 19/7
Władysław i Helena Latowieccy	budowa przyziemnego domu	Wodna 5 l. kat. 73	Antoni Dostal	3139/30 15/7
Salomon Himmelblau	dobudowa sklepów	Kalwaryjska 28 lsp. 146	Antoni Dostal	3991/30 30/7
Anna Wójtowicz	budowa ustępów	Wielicka 13 lsp. 457	arch. Paciorkowski L.	4276/30 23/7
Jan Święcicki	budowa klozetów	Józefińska 11 lsp. 212	Antoni Dostal	4481/30 30/7
Wolna Natalja	nadbudowa II-go i III-go piętra	Józefińska 23 lsp. 581	arch. Sarnecki Mieczysław	4169/30 13/8
Matlak Rozalja	budowa przybudówki	Czarneckiego 8		4478/30 30/7
Jakóbiec Paweł	nadbudowa II-go i III-go piętra	Traugutta 24 lsp. 515	arch. Kryłowski	3800/30 9/8
Rendel Zygmunt	budowa linji kolejowej Kraków—Wisła	Zabłocie 2	P. K. P.	5125/30 30/7
Leon Lisowski	dobudowa przyziemnej oficyny	Rydlówka 20		3816/30 8/8

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XXII.				
Pulchny Władysław	plany dodat. na zmiany w wysokości i rozkładzie domów	Czyżówka 33 lsp. 128	arch. Paciorkowski	4306/30 23/7
Karol Breuer	przebudowa portalu sklepowego	Krakusa 15	bud. Dostal Antoni	4831/30 29/8
Polskie Tow. handl.	plany na budowę przyziemnego domu z poddaszem	Czarna 2 lsp. 784	Bujak Edward	4746/30 6/8
Stanisław Hausner	plany na budowę 2 ch izb poddasza	Salinarna 10 lsp. 75	arch. Merenda	4517/30 18/8
Leopold Hutterer	plany na budowę szopy otwartej	Dąbrowskiego 15 lsp. 728	arch. L. Paciorkowski	4463/30 13/8

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie połączonych Sekcyj I—VIII Rady miejskiej, działających imieniem Rady na zasadzie § 82 statutu Gminy miasta Krakowa, **z dnia 5 sierpnia 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle,
Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Dr. Ludwik Schneider,
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **26.**
Początek posiedzenia o godz. **18.**

Przed porządkiem dziennym rm. Holeksa wnosi interpelację w sprawie budowy kościoła w dzielnicy Dębniki.

Prezydent Rolle wyjaśnił, że z powodu braku odpowiedzi ze strony wojska co do gruntu — sprawa nie dojrzała do uchwały.

Urlopy.

Udzielono rm. Kluczce cztero-tygodniowego urlopu.

Porządek dzienny.

I. Sprawa nabycia od „Żeglugi Polskiej S. A.“ realności w Dz. XX Dąbie.

Rm. Breuer wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

Zmienia się częściowo uchwałę Rady m. z dnia 13 grudnia 1928 r. w tym kierunku, żę gmina m. Krakowa ogranicza się do nabycia od „Żeglugi Polskiej S. A.“ w Krakowie:

1) realności lwh. 1 Dz. XX Dąbie, składającej się z parcel gruntowych lkat. 2, 3, 9, 11 i 16, oraz parceli bud. lkat. 1 — i

2) realności lwh. 279 Dz. XX Dąbie, składającej się z parcel lkat. 17/1 i 17/2 — natomiast rezygnuje z nabycia realności lwh. 30 Dz. XX Dąbie, składającej się z parcel lkat. 58/1, 58/2 i 358 i temsamem zezwala na zaintabulowanie tej ostatniej realności na rzecz „Żeglugi Polskiej S. A.“ w Krakowie, względnie na rzecz osoby fizycznej, lub prawnej przez nią wskazanej.

Do podpisania odnośnego kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Aleksandra Adelmana i Inż. Franciszka Drobniaka, a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. radców m. Dra Ludwika Merza i Józefa Marskiego, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

Uchwalono. L. I. 771/30.

II. Sprawa nabycia od Konwentu PP. Norbertanek części parcel w Dz. XII.

Rm. Dr. Szołayski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

I. Nabyć od Konwentu PP. Norbertanek:

A) części parcel lkat. 1816/1, 1816/20 i 1816/21, objętych wykazem hip. l. ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XII Półwsie Zwierzynieckie, o łącznej powierzchni około 1990 m. kw., czyli 552.20 sążni kw., oznaczone kolorem zielonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 20 marca 1930 r., bezpłatnie z tem zastrzeżeniem, że Gmina m. Krakowa nie policzy wartości tego gruntu do należytości ustawowych, przypadających do zapłaty przez Konwent PP. Norbertanek, względnie jego prawnych następców, z tytułu urządzenia ulicy w tem miejscu,

B) części parcel lkat. 1816/1 i 1816/20, objętych wykazem hip. 1 tej samej księgi, o łącznej powierzchni około 4.600 m. kw., czyli 1277·77 sążni kw., oznaczone kolorem niebieskim na powyższym planie, za cenę po 6 (sześć) dolarów 90 (dziewięćdziesiąt) centów St. Z. A. P. za jeden sążeń kwadr. pod następującemi warunkami:

1) Jedną czwartą część ceny kupna zapłaci Gmina przy podpisaniu kontraktu, dalszą czwartą część tej ceny w 14 dni po zawiadomieniu Gminy o zatwierdzeniu kontraktu przez właściwe władze kościelne, ostatnie zaś dwie czwarte części w odstępach półrocznych, licząc od dnia płatności drugiej raty.

2) Od dłużnej reszty ceny kupna płacić będzie Gmina odsetki po 8% (ośm od sta) rocznie, licząc od dnia podpisania kontraktu, zgóry równocześnie z ratami kapitałowemi.

3) Konwent PP. Norbertanek odstępuje Gminie powyższe dwa obszary gruntowe w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych. Zarazem zobowiązuje się Konwent nie odnawiać kontraktu dzierżawy odstąpionych parcel z klubem sportowym „Cracovia“, ani z ewentualnymi poddzierżawcami. Do czasu zaś zgaśnięcia tego kontraktu będzie Konwent płacił Gminie przypadającą część czynszu dzierżawnego za sprzedane parcele w stosunku do ich powierzchni i czasu trwania dzierżawy (pro rata parte et pro rata tempore). Przed zgaśnięciem tegoż kontraktu poczyni Konwent kroki celem usunięcia dzierżawców i poddzierżawców z odstąpionych parcel tak, aby Gmina mogła ich użyć dla swych celów bez żadnych utrudnień.

4) Koszta kontraktu, legalizacji, intabulacji, planów, pomiarów, oraz ewent. stemple i należytość przenośną poniesie Gmina m. Krakowa.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy pp. radców miejskich Inż. Franciszka Drobniaka i Henryka Pachońskiego, a w razie przeszkody J. Marskiego i Z. Siemka, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Cenę kupna pokryć z funduszu m. Dz. I § 143 wydatki nadzw. budżetu 1930/1. Raty, przypadające do zapłaty w następnym okresie budżetowym, wstawić do budżetu na rok 1931/32.

IV. Powyższe grunty nabywa Gmina m. Krakowa na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzp. z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42 poz. 372 Dz. U. R. P. na cele rozbudowy miasta i regulacji, oraz urządzenie przedłużonej ul. Wolskiej.

Uchwalono. (L. I. 1471/30).

III. Sprawa uiszczenia należytości ulicznych przez Adama i Marję Ostaszewskich.

Rm. Dr. Szołayski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

I. Resztę należytości, nałożonych na pp. Adama i Marję z Chłapowskich Ostoja Ostaszewskich ostatecznemi nakazami Magistratu z dnia 21 czerwca 1927 r. L. I. 4251/1927, z dnia 21 czerwca 1927 r. L. l. 4250/1927, z dnia 25 maja 1928 r. L. I. 4201/1928 i z dnia 25 maja 1928 r. L. I. 4202/28 tytułem przypadających do zwrotu części kosztów urządzenia ulicy Retoryka i ulicy Wolskiej przed realnościami, objętemi lwh. 11 i 12 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. III Nowy Świat, ustala się na sumę 22.649·99 (dwadzieścia dwa tysiące sześćset czterdzieści dziewięć 99/100) złotych. Zapłata tej sumy ma być uskuteczniona w następujący sposób:

1) Na pokrycie kwoty 5.000 (pięć tysięcy) złotych otrzyma Gmina od p. Wojciecha Ostaszewskiego 2/768 części własności realności, objętych lwh. 17 i 18 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. VI Wesoła z tem, że

a) Gmina i p. Wojciech Ostaszewski zrzekają się swych wzajemnych roszczeń, dotyczących powyższego udziału własności i dają sobie nawzajem absolutorjum.

b) Koszty odnośnego kontraktu kupna-sprzedaży, intabulacji, oraz ewent. stemple i należytość przenośną poniesie Gmina.

2) Kwotę 9.000 (dziewięć tysięcy) złotych zapłacą pp. Ostaszewscy w dniu wspomnianego kontraktu kupna-sprzedaży.

3) Resztę w kwocie 8.649·99 złotych zaokrągla się na 8.500 (ośm tysięcy pięćset) złotych. Kwotę tę uiszczą pp. Ostaszewscy

a) w 8 (ośmiu) równych ratach miesięcznych, z których pierwsza płatna będzie w miesiąc od płatności wymienionej wyżej kwoty 9.000 złotych,

b) za oprocentowaniem po 8% (ośm od sta) rocznie, płatnem z dołu równocześnie z ratami kapitałowemi.

W razie niezapłacenia w terminie którejkolwiek raty kapitałowej lub procentowej cała reszta dłużnej sumy staje się odrazu płatną, a ponadto pp. Ostaszewscy opłacać będą ustawowe odsetki zwłoki od zaległej należności.

4) Odsetki zwłoki i koszty egzekucyjne należne aż po dzień oznaczony wyżej w punkcie drugim Gmina opuszcza i odpisuje pp. Ostaszewskim.

5) Prawo zastawu dla zabezpieczenia powyższej reszty 8.500 złotych ma obciążać tylko realność objętą lwh. 11 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. III Nowy Świat. Gmina zezwala na wykreślenie tego prawa po całkowitem zapłaceniu wspomnianej reszty 8.500 złotych. Koszty tego wykreślenia poniosą pp. Ostaszewscy.

6) W dniu podpisania powyższego kontraktu, względnie także innych dokumentów w przedmiocie, którym zajmuje się niniejsza uchwała, a najdalej w na-

stępnym dniu powszednim pp. Ostaszewscy cofną ostatecznie skargi i rekursy, wniesione do Najwyższego Trybunału administracyjnego i do Sądu Apelacyjnego w powyższym przedmiocie, zrzekając się wyraźnie wszelkich kosztów, jakieby im z tego tytułu przypadły.

II. Do podpisania kontraktu i innych dokumentów upoważnia się obok P. Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, pp. radców m.: Inż. Drobniaka i Dra L. Merza, a w razie przeszkody: J. Marskiego i Z. Siemka, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Powyższe $^{2}/_{768}$ części realności lwh. 17 i 18 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. VI Wesoła nabywa gmina m. Krakowa na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzp. z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42 poz. 372 Dz. U. R. P. na cele rozbudowy miasta i regulacji tej części miasta.

Uchwalono. (L. I. 3892/30).

IV. Sprawa gruntu pod rozszerzenie grobowca Federowiczów.

Rm. Kosobudzki wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

Darować rodzinie po ś. p. Janie Federowiczu, Prezydencie miasta, grunt na cmentarzu rakowickim pod rozszerzenie grobowca rodzinnego o powierzchni 5 i $^{1}/_{2}$ m. kw.

Uchwalono. (L. I. 941/30).

V. Sprawa sprzedaży gruntów Katarzynie Nitoniowej w Dz. XX Dąbie.

St. ref. Mgtu Dr. Nowosielski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

I. Sprzedać p. Katarzynie Nitoniowej część parceli gm. lk. 406/1, objętej lwh. 61 Dz. XX ks. gr. gm. kat. Dąbie przy ul. Kosynierów, oznaczoną na planie sytuacyjnym Budownictwa m. Oddział B. z dnia 26-go kwietnia 1927 r. kolorem żółtym i literami a, b, c, d o powierzchni około 406 m. kw. za cenę licząc po 11 (jedenaście) zł. za jeden metr kw. pod następującemi warunkami:

1) Cena kupna zapłacona będzie w ten sposób, że w ciągu 8-miu dni po zawiadomieniu o niniejszej uchwale zapłaci kupująca 1.000 (tysiąc) zł., resztę zaś w 4-ch równych ratach kwartalnych, za oprocentowaniem po 8% (ośm od sta) rocznie od dłużnej kwoty, płatnem zgóry wraz z ratami kapitałowemi.

W razie zwłoki w uiszczeniu rat kapitałowych, lub procentowych, zapłaci kupująca ustawowe odsetki zwłoki.

2) Zezwolenia na intabulację prawa własności udzieli Gmina dopiero po całkowitem uiszczeniu ceny kupna wraz z odsetkami.

3) Kupująca wybuduje na powyższym gruncie dom w sposób, określony w powołanym wyżej planie Bud. miejskiego O. B., przyczem budowa tego domu ma być rozpoczęta w przeciągu roku od daty kontraktu.

W razie niewypełnienia tego warunku, Gminie miasta Krakowa przysługuje prawo odkupu tej parceli za zwrotem ceny kupna bez procentu, a nadto nabywająca zapłaci Gminie kwotę 500 zł.

Przez rozpoczęcie budowy należy rozumieć wykopanie fundamentów i zbudowanie przynajmniej piwnic.

W razie rozpoczęcia, a nieukończenia budowy domu, t. j. nieuzyskania konsensu na zamieszkanie do trzech lat od daty kontraktu, kupujący, względnie jego prawonastępny zapłacą Gminie m. Krakowa kwotę po 300 zł. za każdy rozpoczęty rok zwłoki.

4) Tak prawo odkupu, jak i zapłata powyższych kwot ma być hipotecznie zabezpieczona.

5) Front budynku wybudować się mającego na sprzedanej parceli ma być zwrócony do koryta Białuchy.

6) Gmina miasta Krakowa odstępuje powyższy grunt w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem podanych ograniczeń.

7) Koszta kontraktu, intabulacji, legalizacji planów i pomiarów, należytość przenośną, oraz koszta przyszłej ekstabulacji ponosi kupująca, względnie jej prawonastępcy.

II. Do podpisania kontraktu uprawnia się obok P. Prezydenta, względnie jego zastępcy, pp. rm. Inż. Franciszka Drobniaka i Dra Ludwika Merza, a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. rm. Józefa Marskiego i Zygmunta Siemka, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Upoważnia się P. Prezydenta m. do oddania powyższego gruntu w posiadanie i zezwolenie na rozpoczęcie robót budowlanych jeszcze przed całkowitą zapłatą ceny kupna.

Uchwalono. (L. I. 3753/30).

VI. Zamiana gruntów w Dz. XII z p. Zdzisławem Miedniakiem.

St. ref. Mgtu Dr. Nowosielski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

I. Odstąpić p. Zdzisławowi Miedniakowi część parceli gminnej lk. 2018/1, objętej lwh. 25 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz XII Półwsie Zwierzynieckie, oznaczoną kolorem niebieskim na planie Budownictwa m. z dnia 8 listopada 1929 r., o powierzchni około 1.143 m. kw., wzamian za parcele lk. 1792/4 i 1791/5, objęte lwh. 142 tej samej księgi, o łącznym obszarze 1246 m. kw., pod następującemi warunkami:

1) Zamiana zawarta będzie bez żadnej dopłaty.

2) Na nabytym przez siebie gruncie wybuduje p. Miedniak, względnie jego prawni następcy willę o wysokości 10 (dziesięciu) metrów, ewentualnie z mieszkaniami na poddaszu według planów, zatwierdzonych przez Magistrat.

3) Powyższe grunty odstępują sobie strony kontraktujące w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem podanych wyżej ograniczeń.

4) Koszty kontraktu, planów, pomiarów, intabulacji, stemple i ewent. należytość poniosą obie strony po połowie.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców miejskich Inż. Fr. Drobniaka i Dra L. Merza, a w razie przeszkody, J. Marskiego i L. Siemka, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Wspomniane wyżej parcele nabywa gmina miasta Krakowa na podstawie rozporządzenia Prezy-Rzp. P. z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42 poz. 372 Dz. U. R. P. na cele rozbudowy miasta.

Uchwalono. (L. I. 5036/30).

VII. Sprawa przedłużenia najmu spółce Restauracja „Stary Teatr".

St. ref. Mgtu Dr. Nowosielski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

Spółce Restauracja „Stary Teatr" zapewnić dzierżawę lokalu restauracyjnego na dalszy okres lat trzech, t. j. na czas od 1 listopada 1930 r. do 31 października 1933 r., za czynszem po 1.000 zł. miesięcznie i wszelkiemi dotychczasowemi świadczeniami dodatkowemi; Prezydent miasta zastrzega sobie prawo swobodnej decyzji co do zezwoleń pewnym komitetom lub instytucjom i t. p. na urządzanie własnych bufetów tzw. słodkich z wyłączeniem alkoholu) w czasie zabaw i rautów na salach balowych Starego Teatru.

Uchwalono z tem, że kontrakt ma być zawarty na 3 lata, a czynsz oznaczony na jeden rok w wysokości po 1.000 zł. (tysiąc złotych) miesięcznie.

(L. I. 3818/1930).

VIII. Sprawa przyjęcia zapisu po bł. p. Drze Adolfie Meiselsie.

St. ref. Mgtu Dr. Nowosielski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 sierpnia 1930 roku, uchwalą:

1) Przyjąć zapis po bł. p. Drze Adolfie Meiselsie w kwocie 500 dolarów St. Zj. A. P.

2) Przeznaczyć powyższy zapis na budowę glorjety w Parku ludowym „Las Wolski", której projekt opracuje Biuro architektoniczne Budownictwa m. Oddz. A.

Uchwalono. (L. I. 428/30).

IX. Sprawa parceli l. kat. 289/12 Dz. XV Adama Świerkosza.

St. ref. Mgtu Dr. Nowosielski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

1) Zgodzić się na wykreślenie w wykazie hipotecznym l. 571 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XV Nowa Wieś ograniczenia własności warunkiem rozwiązującym z art. VIII kontraktu kupna-sprzedaży z dnia 1 lutego 1930 r.

2) W razie nieukończenia do dnia 1 lutego 1933 r. budowy domu na parceli l. kat. 289/12 Dz. XV zapłaci p. Adam Świerkosz, względnie jego prawni następcy Gminie m. Krakowa kwotę 500 (pięćset) złotych.

3) P. Adam Świerkosz poniesie wszystkie koszty prawne związane z niniejszą sprawą.

Uchwalono. (L. I. 5633/1930)

X. Sprawa sprzedaży parceli Inż. Leonowi Skarżeńskiemu.

St. ref. Mgtu Dr. Nowosielski wnosi:

Połączone Sekcje, działające imieniem Rady miejskiej na skutek uchwały z dnia 12 czerwca 1930 roku, uchwalą:

Zmienia się częściowo uchwałę Rady miejskiej z dnia 23 maja 1929 r. w sprawie sprzedaży parceli p. Inż. Leonowi Skarżeńskiemu w tym kierunku, że budowa domu na tej parceli ma być rozpoczęta w ciągu 2 (dwóch) lat, a ukończona w ciągu 3 (trzech) lat od dnia podpisania kontraktu.

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie **19·35**.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 12 sierpnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta Dra Ignacego Landaua **posiedzenie Komisji przemysłowej Rady miejskiej,** na którem wydano opinję w sprawie godzin otwarcia jadłodajni, kawiarń, restauracyj i wogóle wszelkich zakładów gastronomicznych, oraz rozpatrzono sprawy, dotyczące wydania koncesyj na droguerje.

Dnia 21 sierpnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem prezydenta miasta Inż Karola Rollego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miejskiej,** na którem po załatwieniu szeregu spraw, odnoszących się do rozliczenia kosztów budowy chodników i połączeń kanałowych, oraz będących w toku, względnie ukończonych budów chodników na pl. Groble i w ulicach Dwernickiego, Słonecznej, Nowowiejskiej i Barskiej, zatwierdzono projekt kanalizacji gruntów spółki „Esge" w Dz. XV Nowa Wieś, projekt kanalizacji i urządzenia ulic na gruntach p. Krzyżanowskiej w Dz. XVIII Krowodrza, projekt urządzenia przedłużenia ulicy Kawiory, projekty budowy chodników w ulicach Piekarskiej, Ogrodowej i Grzegórzeckiej przed domem Bratniej Pomocy Medyków U. J., oraz projekt urządzenia nawierzchni w ul. Basztowej i św. Anny. Ponadto rozstrzygnięto oferty na pomalowanie mostu na Rudawie w ul. Tadeusza Kościuszki i upoważniono Budownictwo miejskie do zakupna maszyn do smołowania dróg. W sprawie regulacji ul. Kasztelańskiej wydelegowała Komisja trzech członków w celu zbadania tej sprawy na miejscu i przedłożenia wniosków, oraz poleciła Budownictwu miejskiemu wykonać na rachunek Dyrekcji Kolei Państwowych budowę nawierzchni asfaltowej na dojeździe kolejowym do dworca zachodniego w Krakowie.

Dnia 27 sierpnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji gospodarczej Rady miejskiej,** na którem uchwalono zamianę gruntów z Polskiem Towarzystwem

Handlowem w Dz. XXII, ustalenie linji regulacyjnej przez planty do wylotu ul. Szewskiej, przedłużenie ulicy Fabrycznej przy stacji kolejowej Kraków-Dąbie, zmianę planu regulacyjnego ulicy Ks. Siemaszki w Dz. XVII, zmianę planu zabudowania między II i III poprzeczką ulicy Słonecznej w Dz. XII, gruntów Biesiadeckiego w Dz. XVI i sposób zabudowania gruntów Popielów w Dz. XV, załatwiono sprawy parcelacji gruntów przy alei Królewskiej w Dz. XVIII, w Dz. XX i gruntów między ul. Rzemieślniczą, Rydlówką, aleją Skrzyneckiego i granicą Ludwinowa, oraz zezwolono na sprzedaż dwu parcel pofortecznych w Dz. XII i XVII.

Dnia 28 sierpnia b. r. odbyło się **posiedzenie Komitetu wodociągowego,** na którem rozpatrywano sprawę wykupna gruntów pod budowę II-go rurociągu tłocznego i grawitacyjnego, oferty na budowę rurociągu grawitacyjnego w al. Marszałka Focha i ofertę firmy L. Zieleniewski na wyciąg obrotowy.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 9. Kraków, dnia 30 września 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

DR. WŁADYSŁAW PIOTROWSKI.

ZWIĄZKI ZAWODOWE W POLSCE W RAMACH USTAWY PRZEMYSŁOWEJ.

Zawiązek dzisiejszych korporacyj zawodowych w Polsce, istniejących na zasadzie ustawy przemysłowej, stanowią cechy t. j. przymusowe zrzeszenia rzemieślników, względnie kupców po miastach, które w Polsce nie powstają drogą ewolucji, ale odrazu pojawiają się już w w. XIII jako skończone organizacje według wzorów niemieckich. Sprowadzeni przez panujących polskich Niemcy, głównie rękodzielnicy i kupcy, osiedlają się w miastach i przenoszą organizację cechową z Niemiec tak, że w w. XIV spotykamy się w Krakowie z urządzonemi rękodzielniczemi cechami. Przewodnią myślą cechu, o ile wogóle o niej można mówić, było zagwarantowanie każdemu rękodzielnikowi egzystencji, skromnej wprawdzie, ale przynajmniej jako tako pewnej. Zrazu sami rzemieślnicy układają dla siebie statuty (regulaminy), wzorując się na niemieckich bez żadnej aprobaty. Z czasem jednak staje się zasadą udzielanie statutom sankcji ze strony rady miasta, potem zaś od w. XVI nawet samego króla w formie dekretu, skutkiem czego regulamin zostaje ustawą, względnie przywilejem.

W skład cechu wchodzą mistrzowie, t. j. prowadzący samodzielnie dany przemysł, czeladnicy (towarzysze), pozostający na praktyce u mistrza, wreszcie uczniowie, odbywający naukę u niego. Cech jest organizacją zawodową, rządzącą się autonomicznie z jednej strony statutem, z drugiej zaś prawem zwyczajowem. Ma dość znaczną władzę administracyjną i sądową w stosunku do swoich członków. Przedewszystkiem nie tylko kwalifikuje uzdolnienie w danym zawodzie, ale co ważniejsze udziela uprawnień do samodzielnego prowadzenia rzemiosła. Spełnia zatem czynność, należącą dzisiaj do administracji państwowej. Cech posiada dalej prawo orzecznictwa karnego za nieprzestrzeganie swoich postanowień co do czasu pracy, ilości i jakości produkcji, liczby uczniów i czeladzi, wynagrodzenia za pracę (płacy czeladniczej), cen za produkty, święcenia niedziel i świąt, zewnętrznego oznaczania przemysłu; tępi fuszerów, względnie tych, którzy nie będąc członkami cechu, wyrabiają i sprzedają rękodzielnicze wytwory. Stanowi pierwszą instancję, o ile idzie o rozstrzyganie sporów pomiędzy rzemieślnikami. Od wyroku sądu cechowego przysługuje prawo rekursu do rady miejskiej, która egzekwuje orzeczenia zarówno swoje, jak i prawomocne sądów cechowych.

Począwszy od wieku XV. oddano cechom, jako wojskowym organizacjom wieże i mury miasta do obrony w razie wojny łącznie ze składami tam umieszczonemi broni, zakupionej przez cech, względnie darowanej przez nowoprzyjętych do cechu mistrzów.

Jako rekompensatę za to uzyskują cechy wpływ na administrację miasta. Magistratura, tak zw. 40-tu mężów, która kontroluje rachunki rady miejskiej i zezwala na większe wydatki, posiada w swem gronie 20-tu starszych cechowych. W większych miastach starsi cechowi, w mniejszych zaś wszyscy mistrzowie biorą udział w uchwalaniu wilkierzy miejskich, czyli ustaw, dotyczących miasta i jego spraw.

Cech jest stowarzyszeniem religijnem i humanitarnem, urządza wspólne nabożeństwa, pogrzeby, bierze udział w kościelnych uroczystościach, opiekuje się chorymi, zubożałymi członkami cechu, oraz wdowami i sierotami po nich.

Wreszcie jest cech organizacją o celach towarzyskich, urządza zebrania towarzyskie i zabawy w czasie wolnym od pracy we własnych gospodach.

Sprawy cechu załatwia zgromadzenie i pocho-

dzący z wyboru, dokonanego przez wszystkich mistrzów danego cechu, starszy, względnie podstarszy cechu, niekiedy zaś także i wydział Aż do czasu, dopóki czeladnicy nie utworzyli swoich organizacyj, biorą udział wspólnie z mistrzami w zgromadzeniach cechu. Starszy przewodniczy cechowi, reprezentuje go na zewnątrz, prowadzi bieżące sprawy cechu, wykonywuje policję przemysłową i sprawuje sądy w zakresie cechowym, prowadzi skarbowość, zwołuje zgromadzenia mistrzów i wykonywuje ich uchwały. Stanowisko jego jest silne i poważne. Kto obraża starszego cechu, ponosi karę dwukrotnie wyższą, jak za obrazę zwyczajnego mistrza. Podstarszy zastępuje przełożonego cechu w razie potrzeby. Wreszcie wydział wspiera starszego radą w sprawach mniejszej wagi, co do których decyzja należałaby zasadniczo do zgromadzenia cechu.

Odrębne wręcz interesy towarzyszów od interesów mistrzów są przyczyną powstawania organizacji towarzyszów cechowych już w w. XVI., jednak w łonie samego cechu. Władzami korporacji towarzyszów są, analogicznie do władz cechu, zgromadzenie ogólne czeladników i starsi czeladników. Działalność korporacji towarzyszów obejmuje opiekę nad chorymi, ubogimi i wędrownymi towarzyszami, wspólne praktyki religijne, pośrednictwo w pracy, wspólne zabawy, wreszcie wykonywanie juryzdykcji karnej (cielesne kary, grzywny, kara więzienia na ratuszu) za opuszczanie wspólnych nabożeństw, niepłacenie wkładek, nieprzystojne zachowanie się w miejscu publicznem, nie dotrzymanie umowy o pracę itp.

Spory między cechami sądzi rada miejska w pierwszej, oraz sąd królewski w drugiej instancji. Zadanie państwa ogranicza się do zabezpieczenia opieki cechom i do utrzymania harmonji i równowagi między niemi.

Cechy w Polsce dochodzą do szczytu swojego rozwoju w w. XV; liczba ich wynosi w samym Krakowie w w. XVI około 60, poczem zwolna zmniejsza się ich znaczenie, na co składają się różne przyczyny. Liczba ludności rośnie po miastach, dostarczając coraz to większej ilości kandydatów do rękodzieła. W następstwie tego cechy, niechcąc dopuszczać do zbyt wielkiej konkurencji między rękodzielnikami, utrudniają wszelkiemi sposobami, tak godziwemi, jak i niegodziwemi możność prowadzenia samoistnego warstatu. Liczba niezadowolonych czeladników, pozbawionych faktycznie możności usamodzielnienia się zwiększa się; stosunki w rzemiośle skutkiem niedostosowania metody pracy do zmienionych czasów i rozwijającego się przemysłu kapitalistycznego stają się niezdrowe i nie do utrzymania w tej formie na dłuższą metę; ponadto niektóre uchwały sejmowe, posuwające się aż do zniesienia cechów, zresztą przez rząd niewykonanego i pociągnięcia rządu drogą dekretów, np. dekret o ingerencji państwa w dziedzinie cen na wyroby przemysłowe, tj. taksy urzędowe na niektóre towary rzemieślnicze, skierowane przeciwko stanowi kupców i przemysłowców skutkiem nacisku szlachty, odnoszącej się wrogo do organizacyj cechowych i hołdującej przekonaniu, iż cechy mają za zadanie narzucenie konsumentom ceny za produkt takiej, jaką cech ustali i to ceny niewspółmiernie wysokiej do wartości towaru, wreszcie wadliwa polityka celna, wszystko to podkopuje rzemiosło i obniża znaczenie i stanowisko cechów.

W epoce porozbiorowej istnieją nadal cechy, chociaż z ograniczonym zakresem działania. Przechodzą w poszczególnych dzielnicach różne koleje, aby wreszcie przekształcić się w dzisiejsze korporacje (związki korporacyj i izby rzemieślnicze, zrzeszenia o strukturze odmiennej w niektórych punktach od dawniejszych cechów, instytucje raczej analogiczne do izb handlowych i przemysłowych), czego jednak nie omawiam raz dla braku miejsca, z drugiej zaś strony dlatego, że zobrazowanie tych przemian niema istotnego znaczenia dla niniejszej pracy. Przechodzę wprost do przedstawienia w ogólnym zarysie struktury związków zawodowych w Polsce, działających na zasadzie ustawy przemysłowej, wydanej rozporządzeniem Przezydenta Rzeczypospolitej dnia 7 czerwca 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 53, a mianowicie: 1) korporacyj, względnie cechów przemysłowych; 2) związków korporacyj, względnie cechów, oraz 3) izb rzemieślniczych.

Korporację przemysłową, względnie cech, tj. korporację, obejmującą wyłącznie rzemieślników, stanowi dobrowolny związek osób, prowadzących samodzielnie przemysł i utworzony na podstawie ustawy przemysłowej, objętej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem Dz. U. R. P. Nr. 53.

Zresztą prowadzący przemysł mogą zrzeszać się w stowarzyszenia i związki na zasadzie ogólnych ustaw o stowarzyszeniach dla spełniania zadań, przewidzianych ustawą przemysłową dla korporacyj

Ustawa pozwala na używanie innej nazwy dla korkoracji, zastrzegając, aby nazwa odpowiadała jej charakterowi. Korporacja zostaje osobą prawną z chwilą ukonstytuowania się na podstawie statutu, zatwierdzonego przez urząd wojewódzki (w województwach poznańskiem i pomorskiem przez wojewódzki sąd administracyjny). Jeżeli okrąg korporacji ma rozciągać się według statutu na gminy i powiaty, nie należące do jednego województwa, zatwierdzenie statutu przez urząd wojewódzki, względnie wojewódzki sąd administracyjny, może nastąpić dopiero po uzyskaniu zezwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Należy odmówić zatwierdzenia statutu, który nie odpowiada obowiązującym przepisom. Statut jest prawną podstawą bytu korporacji i jako taki zawiera określenie jej zadań, ustroju, zarządu i stosunków prawnych członków. Jako osoba prawna może korporacja nabywać ruchomości i nieruchomości, zawierać umowy, zaciągać zobowiązania, za które odpowiada swoim majątkiem, wreszcie skarżyć i być pozywaną.

Zasadnicze obligatoryjne cele korporacji są:

1) pielęgnowanie ducha łączności, oraz utrzymywanie i podnoszenie godności zawodowej członków;

2) piecza nad utrzymaniem dobrego stosunku pomiędzy członkami korporacji i ich pracownikami, prowadzenie informacyjnych wykazów wolnych miejsc pracy w przedsiębiorstwach członków korporacji i poszukujacych takich miejsc pracy;

3) piecza nad sprawami młodzieży przemysłowej, pozostającej na nauce u członków korporacji, oraz rozstrzyganie sporów wynikłych ze stosunku nauki.

Poza tem korporacja może:

1) tworzyć urządzenia dla doskonalenia zawodowego, technicznego i moralnego członków korporacji

i ich pracowników, oraz uczniów przez zakładanie i popieranie zawodowych szkół, urządzanie odczytów, kursów, pokazów, wystaw;

2) tworzyć kasy zapomogowe, oraz urządzenia, zapewniające członkom korporacji, ich rodzinom i pracownikom pomoc na wypadek choroby, niezdolności do pracy, śmierci, pogrzebu, albo innej podobnej potrzeby;

3) dążyć do polepszenia położenia gospodarczego członków przez zakładanie i utrzymywanie wspólnych pracowni, składów surowców, półfabrykatów i wzorów, wspólnych magazynów sprzedaży, spółdzielni kredytowych itp.

Obok tych pozytywnych zadań korporacji, ustawa przemysłowa zakazuje korporacji zobowiązywać członków do działań albo zaniechań, niewynikających ze statutu, nakładać opłaty, lub zużywać funduszów swoich na inne cele, aniżeli na spełnianie zadań korporacji, czyto ustawowo, czy statutem ustalonych. Korporacja zatem nie może przepisywać np. członkom swoim minimalnych cen za towary, przez nich wyprodukowane.

W zasadzie okrąg korporacji nie rozciąga się poza obszar jednego powiatu administracyjnego. Zasadniczo także korporacja skupia osoby, prowadzące przemysł bądź tego samego, bądź pokrewnego zawodu. Korporacja, w skład której wchodzą wyłącznie przemysłowcy jednego tylko zawodu, jest silniejszą organizacyjnie od korporacji, obejmującej przemysłowców pokrewnych, względnie różnych zawodów.

Członkiem korporacji może być:

1) prowadzący samodzielnie w jej okręgu przemysł, dla którego istnieje korporacja;

2) pracujący w okręgu korporacji w przedsiębiorstwach takiego przemysłu na kierowniczem stanowisku, wymagającem wyższej kwalifikacji zawodowej, jak dyrektor, kierownik, szef oddziału itp.

3) zamieszkały w okręgu korporacji, o ile pracował w takim przemyśle jako samodzielny przemysłowiec, albo na stanowisku kierowniczem, obecnie zaś nie trudni się pracą natury przemysłowej.

Inne natomiast osoby mogą być przyjmowane tylko na członków honorowych korporacji.

Każdy członek ma prawo udziału w majątku i urządzeniach korporacji w ramach statutu i uchwał walnego zebrania Pełnoletni zaś członkowie korporacji posiadają ponadto czynne i bierne prawo wyborcze na walnem zebraniu do władz korporacji z wyjątkiem:

1) skazanych za czyn karygodny, pociągający za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego aż do czasu jej odzyskania;

2) ograniczonych zarządzeniem sądowem w zawiadywaniu swoim majątkiem;

3) zalegających przez dłuższy czas z opłatami i to o ile statut to zastrzeżenie wyraźnie zawiera, określając odnośny okres czasu.

Obowiązki członka korporacji obejmują: opłatę wpisowego, składek rocznych, przyczynianie się do rozwoju wspólnych spraw zawodowych, oraz w szczególności osiągnięcia zadań korporacji, stosowanie się do postanowień statutu, uchwał walnego zebrania i zarządzeń, wydanych przez zarząd w ramach ustawy i statutu.

Członkowie honorowi mają prawo brania udziału w walnych zgromadzeniach korporacji z głosem doradczym i nie opłacają ani wpisowego, ani składki członkowskiej.

Sprawami korporacji zawiadują:

1) zebranie korporacji (walne zgromadzenie),

2) zarząd korporacji, tj. starszy, podstarszy i inni członkowie zarządu w liczbie, oznaczonej w statucie, wybrani przez walne zebranie na okres, ustalony statutem, przyczem pożądane jest oznaczenie w statucie okresu tak długiego, ażeby dać możność odnawiania zarządu nowemi siłami w krótszych okresach czasu (do trzech lat) z uwagi na to, że wypełnianie rozmaitych zadań korporacji wymaga przypływu świeżych sił, oraz wciągania coraz większego grona ludzi do pracy organizacyjnej,

3) starszy korporacji,

i 4) zebranie delegatów. O ile korporacja liczy więcej, niż 500 członków, można zamiast walnego zebrania w niektórych sprawach zwoływać zebranie delegatów. W szczególności może mieć to miejsce, o ile nie chodzi o dokonanie wyborów, o powzięcie uchwał, tyczących się fakultatywnego tworzenia urządzeń, wyżej pod 2) i 3) wyszczególnionych, zmianę statutu i statutów dodatkowych, albo o rozwiązanie korporacji.

Do zakresu działania zebrania należy:

1) wybór członków zarządu tak korporacji, jak i urządzeń korporacji;

2) uchwalanie budżetu, oraz rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych rachunków;

3) uchwalanie wydatków nieprzewidzianych w budżecie;

4) uchwały dotyczące majątku korporacji w sprawach, do których wymagane jest zezwolenie władzy nadzorczej;

5) uchwalanie przepisów, tyczących się regulowania nauki w przemyśle, a to w granicach odnośnego rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu;

6) uchwalanie utworzenia zebrania delegatów;

7) uchwalanie statutów dodatkowych w sprawie spełniania zadań, które korporacja może, ale nie musi spełniać, tworzenie odnośnych urządzeń, oraz zmiany statutu korporacji i statutów dodatkowych;

8) uchwały w sprawach wykluczenia członka z korporacji, oraz z urządzeń, przez korporację utworzonych. Wykluczenie członka następuje, jeżeli członek nie płaci należytych opłat, lub jeżeli rozmyślnie działa na szkodę korporacji, względnie przynosi ujmę swem postępowaniem godności swego stanu;

9) przyznawanie na wniosek zarządu tytułu członka honorowego osobom, szczególnie około rozwoju korporacji, lub wogóle przemysłu zasłużonym;

10) uchwalanie, że umowy o naukę mają być zawierane przed władzą korporacji;

11) uchwalanie przystąpienia do związku korporacyj;

12) uchwalanie rozwiązania korporacji, lub jej urządzeń.

Poza tem zebranie decyduje w wszystkich sprawach, nienależących do zarządu korporacji, względnie przedłożonych zebraniu przez zarząd, czy władzę nadzorczą.

Poszczególne kategorje spraw mogą być poruczone do załatwienia osobnym wydziałom (sekcjom), albo mężom zaufania, z pomiędzy członków korporacji

powoływanym, szczególnie wtedy, kiedy zarząd z powodu znacznego okręgu działalności nie może wypełniać należycie ciążącego na nim obowiązku kontroli nad przestrzeganiem przepisów, wydanych o zatrudnieniu pomocników i uczniów, uczęszczaniu do szkół dokształcających, albo zawodowych i przepisów, regulujących sprawy uczniów.

Do zakresu działania zarządu korporacji należy zawiadywanie majątkiem korporacji, załatwianie bieżących spraw, przygotowywanie spraw i wniosków na zebrania, przyjmowanie i oddalanie personalu biurowego, zawiadamianie rady nadzorczej o posiedzeniach wydziałów i walnych zebraniach i przedkładanie jej odpisów uchwalonych budżetów i zatwierdzonych zamknięć rachunkowych. Zarząd ma prawo nakładania kar porządkowych w formie czyto nagany, czyto grzywny do 10 zł. na członków korporacji, nie stosujących się do przepisów statutu, do uchwał zebrania, względnie do zarządzeń, wydanych po myśli przepisów statutu.

Starszy korporacji, względnie w razie przeszkody jego zastępca, reprezentuje korporację na zewnątrz i kieruje jej działalnością.

Wydatki, związane z utworzeniem i działalnością korporacji pokrywa korporacja z opłat (składek), uiszczanych przez członków. Bez pozwolenia władzy nadzorczej, tj. władzy przemysłowej I instancji, właściwej miejscowo dla korporacji, nie wolno jej:

1) nabywać, pozbywać albo obciążać nieruchomości;

2) zaciągać pożyczek, wyjąwszy krótkoterminowych, które mogą być spłacone z nadwyżki bieżących dochodów jednego roku obrachunkowego;

3) zbywać ruchomości własnych, o ile posiadają wartość historyczną, artystyczną, albo naukową.

Czeladnicy, zatrudnieni stale w rzemiośle u członków cechu mogą wybrać wydział czeladników przy korporacji rzemieślniczej w liczbie, określonej statutem i na okres, oznaczony statutem, który z nią współdziała w granicach statutu w spełnianiu zadań cechu. Członkowie wydziału czeladników mają prawo udziału w obradach i głosowania na zebraniach zarządu i cechu. Biernego prawa wyborczego do wydziału nie posiadają czeladnicy małoletni, lub skazani za czyny karygodne, pociągające za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego do czasu jej odzyskania, lub ograniczeni zarządzeniem sądowem w zawiadywaniu swoim majątkiem. Wydział czeladników, jako instytucja dodatkowa cechu nie ma osobowości prawnej. Ustawa przemysłowa nie nakłada na czeladników obowiązku współdziałania z cechem w granicach wyżej zakreślonych, w interesie jednak czeladników leży tworzenie wydziałów czeladniczych choćby tylko ze względu na postanowienia ustawy w przedmiocie wydziałów czeladniczych przy izbach rzemieślniczych, o czem mowa w dalszym ciągu.

Dla załatwiania sporów pomiędzy członkami cechu, a zatrudnionymi u nich czeladnikami, tyczących się umowy o pracę, oraz sporów pomiędzy czeladnikami, zatrudnionymi u członka cechu, tyczących się wzajemnych pretensyj, wynikłych z pracy, której wspólnego wykonania się podjęli, może być wybrany przy cechu sąd polubowny. Sąd polubowny, w skład którego wchodzi z wyboru jeden członek cechu i jego zastępca, oraz drugi członek i zastępca z pośród czeladników, orzeka w sporach wspomnianej natury, poddanych jego orzecznictwu przez strony. Procedurę określa osobny statut, lub główny statut cechu. Przeciw wyrokom sądu polubownego niema żadnego środka prawnego. Jedynie przysługuje stronom prawo żądania uchylenia orzeczenia w trybie przepisanym ustawami o postępowaniu w sprawach cywilnych spornych. Co do przymusowego wykonania wyroków sądu polubownego stosuje się normy procedury sądowej, przepisanej dla wykonania orzeczeń sądów polubownych.

Korporacja albo się sama rozwiązuje, a to na podstawie uchwały walnego zgromadzenia, albo zostaje rozwiązana na skutek zarządzenia władzy przemysłowej wojewódzkiej, a to:

1) jeżeli się okaże, że statut korporacji zawiera postanowienia sprzeczne z przepisami ustawowemi, odpowiedniej zaś zmiany statutu nie dokonano w terminie, zakreślonym przez władzę;

2) jeżeli działalność korporacji sprzeciwia się ustawom, albo zagraża interesom publicznym;

3) jeżeli liczba członków korporacji tak się zmniejszyła, że korporacja nie może spełniać zasadniczych swoich zadań.

Majątek rozwiązanej korporacji winien być użyty przedewszystkiem na zaspokojenie jej zobowiązań. Pozostały czysty majątek przekazuje się na ogólne cele przemysłowe, które bliżej określa statut korporacji, bądź też uchwała walnego zebrania. W braku czyto tego rodzaju postanowień w statucie, czyto uchwały zebrania, przejmuje majątek korporacji gmina jej siedziby, używając go w sposób, najlepiej odpowiadający interesom przemysłu, jak np. na szkoły przemysłowe, muzea przemysłowe, stypendja przemysłowe itd.

Władzą nadzorczą korporacji jest władza przemysłowa pierwszej instancji, właściwa dla miejsca siedziby korporacji. Władza nadzorcza posiada szerokie uprawnienia w odniesieniu do korporacji i tak:

1) rozstrzyga w sporach w przedmiocie wyborów, wymiaru i poboru opłat korporacyjnych, oraz innych praw i obowiązków członków;

2) ma prawo wysyłać swojego zastępcę tak na zebrania korporacji, jak i posiedzenia zarządu, oraz wydziałów;

3) korporacja jest obowiązana przedkładać władzy nadzorczej odpisy uchwalonych budżetów i zatwierdzonych zamknięć rachunkowych;

4) władza nadzorcza ma prawo nakładać kary porządkowe w formie nagany, lub grzywny do 20 zł. na przełożonego korporacji w razie niewykonania, mimo ponownego wezwania, zlecenia władzy;

5) ma prawo zawiesić w czynnościach członków zarządu na wypadek znacznych nieprawidłości w zawiadywaniu sprawami korporacji;

6) zezwala w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, na przejściowe lokowanie funduszów korporacji, które nie są przeznaczone na pokrywanie bieżących wydatków, w inny sposób, aniżeli przepisany dla lokat o bezpieczeństwie pupilarnem;

7) zezwala na:

a) nabywanie, zbywanie, albo obciążanie nieruchomości korporacji;

b) zaciąganie pożyczek, o ile nie chodzi o krótkoterminowe pożyczki;

c) na zbywanie ruchomości korporacji, posiadających wartość historyczną, artystyczną, lub naukową;

8) zwołuje tak walne zebranie, jak i zebranie delegatów w razie, jeżeli zwołanie przez starszego, albo jego zastępcę jest niemożliwe, z tem jednak, że zebraniu takiemu przewodniczy członek zebrania, zaproszony do tego przez delegata władzy administracyjnej, względnie starszy po dokonanym wyborze;

9) rozstrzyga na wniosek cechu co do tego, czy uchwały zebrania cechu, tyczące się zarządu urządzeń cechowych, do których utrzymania przyczyniają się czeladnicy składkami, mają być wykonane, jeżeli wydział czeladników na to się nie zgadza;

10) przeprowadza likwidację tak dobrowolnie rozwiązanej korporacji, o ile zarząd korporacji likwidacji tej należycie nie przeprowadza, jak i w wypadku rozwiązania przez wojewódzką władzę przemysłową.

Władza przemysłowa wojewódzka posiada następujące uprawnienia w odniesieniu do korporacji:

1) zezwala na rozszerzenie okręgu korporacji na inne powiaty, albo gminy, należące do tego samego województwa;

2) zatwierdza statut korporacji, względnie zmiany statutu korporacji, jakoteż statuty dodatkowe korporacji, względnie ich zmiany, o ile okrąg korporacji ma rozciągać się na gminy i powiaty, należące do danego województwa.

Na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego należy zatwierdzanie statutu i zmian statutu korporacji, których okrąg nie rozciąga się poza terytorjum województwa do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Odmówić może województwo zatwierdzenia statutu tylko wtedy, jeżeli statut nie odpowiada obowiązującym przepisom. Niema tu zatem swobodnej oceny władzy;

3) rozstrzyga odwołania od zarządzeń, wydanych przez władzę nadzorczą korporacji na skutek wniesionej reklamacji przeciw ważności wyborów;

4) rozstrzyga odwołanie się korporacji od zarządzeń i orzeczeń władzy nadzorczej;

5) rozwiązuje korporację w wypadkach, wyżej wyszczególnionych;

6) przyznaje istniejącym przy korporacji kasom zapomogowym osobowość prawną jako samoistnym zrzeszeniom w razie zarządzonego rozwiązania korporacji;

7) zatwierdza projekt użycia przez gminę majątku rozwiązanej korporacji;

8) zatwierdza statut wydziału czeladników, uchwalony przez zgromadzenie czeladników w porozumieniu z zarządem cechu.

Wreszcie Ministerstwo Przemysłu i Handlu w odniesieniu do korporacji:

1) zezwala na rozszerzenie okręgu korporacji na gminy albo powiaty, należące do innego województwa;

2) rozstrzyga odwołania od decyzji odmownej władzy przemysłowej wojewódzkiej w sprawach zatwierdzenia statutu korporacji, względnie zmian statutu, oraz statutów dodatkowych korporacji, względnie ich zmian:

3) rozstrzyga odwołanie od decyzji władzy przemysłowej wojewódzkiej, rozwiązującej korporację.

Udział korporacji w administracji przemysłowej władz państwowych polega na:

1) pieczy nad utrzymaniem dobrego stosunku między członkami korporacji i ich pracownikami:

2) prowadzeniu informacyjnych wykazów wolnych miejsc pracy w przedsiębiorstwach członków korporacji i poszukujących takich miejsc;

3) pieczy nad sprawami młodzieży przemysłowej, pozostającej na nauce u członków korporacji, oraz rozstrzyganiu sporów, wynikłych ze stosunku nauki;

4) popieraniu i urządzaniu szkół, kursów, odczytów itp. celem wykształcenia zawodowego członków korporacji i ich pracowników, oraz uczniów;

5) udzielaniu opinij wojewódzkiej władzy przemysłowej w sprawie zarządzenia podziału na okręgi kominiarskie, względnie zmiany istniejącego podziału na okręgi;

6) udzielaniu opinij wojewódzkiej władzy przemysłowej w sprawie przemysłu okrężnego bez licencji;

7) uchwalaniu przepisów, tyczących się szczegółowego regulowania nauki w przemyśle w granicach rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu;

8) prawie wydania postanowienia, że umowę o naukę w przemyśle należy zawierać przed korporacją;

9) obowiązku wydania w razie śmierci pryncypała, należącego do korporacji, świadectwa, stwierdzającego przebyty przez ucznia czas nauki;

10) obowiązku w wypadkach rozwiązania umowy o naukę, określonych ustawą przemysłową (art. 120 i 121) złożenia odnośnego oświadczenia jako zastępcy ucznia, jeżeli ustawowy zastępca nie może się oświadczyć we właściwym czasie;

11) obowiązku postarania się, ażeby uczeń członka korporacji, jeżeli umowa o naukę została rozwiązana bez winy ucznia, znalazł pomieszczenie w przedsiębiorstwie przemysłowem innego członka korporacji;

12) obowiązku wydania „świadectwa ukończenia nauki przemysłowej“ uczniowi członka korporacji w razie prawidłowego ukończenia nauki;

13) prawie umieszczenia w statucie postanowień, ustalających stosunek liczebny uczniów do zatrudnionych w tem samem przedsiębiorstwie pomocników (czeladników), skutkiem czego władza przemysłowa nie może zobowiązać przemysłowca do zmniejszenia liczby uczniów, o ile liczba ta w stosunku do liczby czeladników (pomocników) odpowiada stosunkowi, ustalonemu w zatwierdzonym statucie korporacji;

Korporacje, względnie cechy mogą się łączyć w związki. Ogólnie rzecz biorąc, organizacja i stanowisko prawne związków korporacji mają za podstawę te same zasady, jakie obowiązują odnośnie do korporacji. Celem związku korporacji jest:

1) ułatwianie korporacjom i izbom rękodzielniczym, o których mowa poniżej, spełniania zadań ustawowych;

2) występowanie wobec władz z wnioskami, tyczącemi się ogólnych interesów tych rodzajów przemysłu, które są objęte statutem związku;

3) wydawanie opinij na żądanie władz przemysłowych w sprawach przemysłu;

4) udzielanie informacji o wolnych miejscach pracy w przedsiębiorstwach członków korporacji;

5) materjalne popieranie instytucyj, służących do zawodowego kształcenia członków korporacyj związkowych;

6) zwoływanie zjazdów członków korporacyj związkowych, wreszcie

7) tworzenie dla nich kas zapomogowych.

Statut związku, którego okrąg nie rozciąga się poza okrąg województwa, zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka (w województwach poznańskiem i pomorskiem wojewódzki sąd administracyjny), statut zaś związku, którego okrąg rozciąga się na powiaty albo miejscowości dwu, albo więcej województw, zatwierdza Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Władza jest obowiązaną odmówić zatwierdzenia statutu, jeżeli jest sprzeczny z prawem, względnie, jeżeli obejmuje zadania, nie należące do zakresu jego zadań. Może zaś odmówić zatwierdzenia statutu, jeżeli liczba korporacyj jest niewystarczającą dla skutecznego spełniania zadań związku.

Związek korporacyj jest osobą prawną, posiadającą analogiczne prawa do praw korporacyj.

Sprawami związku zawiaduje zgromadzenie związku i zarząd związku. Zgromadzenie związku składa się z delegatów, wybranych przez poszczególne korporacje, względnie cechy z pomiędzy ich członków w stosunku 1 delegat na każdych 20-tu członków.

Do zakresu działania zgromadzenia związku należy:

1) wybór członków zarządu;

2) uchwalanie budżetu, oraz rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych rachunków;

3) uchwały w sprawach, dotyczących majątku związku;

4) uchwały w sprawach nabywania, zbywania albo obciążania nieruchomości;

5) uchwały co do zaciągania pożyczek, o ile nie chodzi o krótkoterminowe pożyczki;

6) zbywanie ruchomości związku, posiadających wartość historyczną, artystyczną, albo naukową;

7) ustanawianie wpisowego i składek;

8) decyzja co do utworzenia kasy zapomogowej dla członków korporacyj związkowych i ich pracowników;

9) wybór członków zarządu kasy zapomogowej;

10) uchwalenie statutów dodatkowych, oraz zmiany statutu związku i statutów dodatkowych;

11) uchwalenie rozwiązania związku.

Zarząd związku korporacji składa się z przewodniczącego i jego zastępcy, oraz członków i zastępców wybranych w liczbie, określonej statutem przez zgromadzenie związku za okres, ustalony w statucie. Do zakresu działania zarządu związku należy:

1) kierownictwo i ogólna administracja;

2) przygotowanie spraw, podlegających uchwałom zgromadzenia, zwoływanie zgromadzeń, wykonywanie jego uchwał, oraz zawiadamianie władzy nadzorczej o zwoływaniu zgromadzenia;

3) opracowanie wniosków tyczących się ogólnych interesów rodzajów przemysłu, objętych statutem związku dla przedstawienia ich władzom;

4) organizacja prowadzenia informacyjnych wykazów o wolnych miejscach pracy w przedsiębiorstwach członków korporacyj związkowych;

5) piecza nad urządzeniami, służącemi do kształcenia zawodowego członków korporacyj i zatrudnionych w ich przedsiębiorstwach pracowników, oraz materjalne popieranie tych urządzeń;

6) nadzór nad korporacjami związkowemi w szczególności nad stosowaniem się ich do statutu związku i do uchwał zgromadzenia;

7) nadzór nad urządzeniami związku;

8) popieranie korporacyj związkowych w spełnianiu ich zadań ustawowych, udzielanie porad, informacyj i pouczeń;

9) wygotowanie opinij na żądanie władz przemysłowych w sprawach przemysłów, objętych statutem związku;

10) przedkładanie coroczne władzy nadzorczej wykazu korporacyj związkowych, zawiadamianie władzy o każdej zmianie w składzie zarządu i zmianie siedziby zarządu, oraz udzielanie jej co roku odpisu zamknięcia rachunkowego łącznie z wykazem stanu majątku.

Przewodniczący zarządu, albo jego zastępca, zwołuje i kieruje posiedzeniami zarządu, zastępuje związek wobec władz i sądów, wreszcie załatwia bieżące agendy.

Władzą nadzorczą związku jest władza przemysłowa wojewódzka, właściwa dla siedziby zarządu związku, która:

1) zatwierdza statut i zmiany statutu związku, (w województwie poznańskiem i pomorskiem zatwierdzenie statutu związku i zmian statutu należy do wojewódzkiego sądu administracyjnego);

2) ma prawo wyłączyć z porządku obrad zebrania, albo zgromadzenia sprawy, nienależące do zadań związku;

3) rozstrzyga spory, tyczące się składek i wyborów;

4) zatwierdza, względnie odmawia zatwierdzenia uchwałom zgromadzenia związku w przedmiocie nabywania, pozbywania albo obciążania nieruchomości, zaciągania pożyczek długoterminowych i zbywania ruchomości związku o wartości historycznej, artystycznej albo naukowej;

5) może (w województwie poznańskiem i pomorskiem wojewódzki sąd administracyjny) rozwiązać związek w wypadkach niżej wyszczególnionych;

6) czuwa nad przestrzeganiem przepisów ustawowych i statutowych i może zmusić zarząd do ich przestrzegania nałożeniem kary porządkowej w formie upomnienia albo grzywny do wysokości 20 zł.;

7) przeprowadza likwidację rozwiązanego przez siebie, albo dobrowolnie związku, o ile zarząd nie spełnia należycie czynności likwidacyjnych;

8) rozstrzyga spory, wynikłe z rozdziału czystego majątku w razie rozwiązania związku.

Następujące uprawnienia przysługują Ministrowi Przemysłu i Handlu w stosunku do związku korporacyj:

1) zatwierdzanie statutu związku, zmian statutu i rozwiązywanie związku, a to jeżeli związek rozciąga się na powiaty, albo miejscowości dwu lub więcej województw;

2) rozstrzyganie odwołań od decyzyj władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Związek albo się sam rozwiązuje na podstawie uchwały zebrania związku, albo zostaje rozwiązany zarządzeniem właściwej władzy do zatwierdzenia statutu, a to:

1) jeżeli się okaże, że statut zawiera postanowienia, sprzeczne z obowiązującemi przepisami, a odpo-

wiedniej zmiany statutu nie uchwalono w terminie, w tym celu wyznaczonym przez władze;

2) jeżeli związek nie stosuje się do przepisów, które ciążą na zarządzie (L. 2 i 10 zakresu działania zarządu, jak wyżej);

3) jeżeli działalność związku przekracza zakres działania, dozwolony obowiązującemi przepisami.

Majątek rozwiązanego związku zostaje użyty na zaspokojenie zobowiązań tegoż, czysty zaś majątek rozdzielą się między korporacje w stosunku do składek, wpłaconych w roku obrachunkowym, poprzedzającym rozwiązanie związku.

Nadmieniam, że prowadzący przemysł posiadają prawo zrzeszania się w związki na zasadzie ogólnych ustaw o stowarzyszeniach także dla wspomnianych celów związku korporacji. Związki korporacyj mają prawo przystępowania do tego rodzaju zrzeszeń wyjąwszy związki cechów.

Udział związku korporacyj w administracji przemysłowej władz państwowych polega na:

1) występowaniu wobec władz z wnioskami, tyczącemi się ogólnych interesów tych rodzajów przemysłów, które są reprezentowane w związku;

2) obowiązku oświadczenia się na żądanie władz przemysłowych w sprawach tych rodzajów przemysłu;

3) udzielaniu informacyj o wolnych miejscach pracy w przedsiębiorstwach członków korporacyj związkowych;

4) materjalnem popieraniu urządzeń, służących do kształcenia zawodowego członków korporacyj związkowych i zatrudnionych u nich pracowników.

Trzecią kategorję związków zawodowych, istniejących na zasadzie ustawy przemysłowej, stanowią izby rzemieślnicze, będące przymusową i stałą reprezentacją zawodową interesów przemysłu rzemieślniczego. Tutaj zauważam, że utworzenie izb rzemieślniczych jest zrealizowaniem postanowienia art. 68 Konstytucji z dnia 17 marca 1921, po myśli którego mają być powołane obok samorządu terytorjalnego osobną ustawą samorządy gospodarcze dla poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, a mianowicie: Izby rolnicze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze, pracy najemnej i inne, połączone w Naczelną Izbę Gospodarczą Rzeczypospolitej, których współpracę z władzami państwowemi w kierowaniu życiem gospodarczem i w zakresie zamierzeń ustawodawczych określą ustawy. Są to związki przymusowe dla tych, dla których je utworzono, oraz samorządowe w dziale prawa prywatnego i publicznego, jak to w dalszym ciągu zobaczymy.

Obligatoryjne zadania izby polegają na:

1) współdziałaniu z władzami państwowemi w sprawach popierania rozwoju rzemiosła przez udzielanie informacyj i wydawanie opinij;

2) rozważaniu i przedstawieniu władzom życzeń i wniosków, dotyczących interesów rzemiosła, oraz zdawania co roku sprawy o stanie rzemiosła;

3) regulowaniu spraw terminatorskich w myśl obowiązujących przepisów ustawowych;

4) czuwaniu nad należytem przestrzeganiem przepisów, tyczących się spraw terminatorów;

5) tworzeniu egzaminacyjnych komisyj czeladniczych;

6) tworzeniu egzaminacyjnych komisyj mistrzowskich;

Ad 1) i 2) dodaję, że właściwe władze są obowiązane udzielać izbom do opinji projekty ustaw, względnie rozporządzeń z mocą ustawy, dotyczących ogólnych interesów rzemiosła, w szczególności zaś ustawodawczego regulowania stosunków rzemiosła, a to przed wniesieniem do Sejmu.

Ad 3) i 4) nadmieniam, że o ile statut cechu nie zawiera postanowień, ilu uczniów (terminatorów) może rzemieślnik danej kategorji trzymać w stosunku liczebnym do zatrudnionych u siebie czeladników, może władza przemysłowa wojewódzka po porozumieniu się z okręgowym inspektorem pracy i po wysłuchaniu opinji izby rzemieślniczej ustalić rozporządzeniem liczbę terminatorów w stosunku do zatrudnionych czeladników. Na prośbę przemysłowca, w którego przedsiębiorstwie wykonywa się kilka rzemiosł, izba rzemieślnicza może pozwolić na praktyczne kształcenie uczniów w każdem z tych rzemiosł, jeżeli kierujący kształceniem odpowiada warunkom, przepisanym ustawą przemysłową. Odpowiadający warunkom tego rodzaju co do pewnego rodzaju przemysłu może kształcić uczniów także w przemysłach pokrewnych z tem, że ustalenie, jakie to przemysły należy uważać za pokrewne, przysługuje izbie rzemieślniczej. Czas nauki w rzemiośle wynosi zasadniczo trzy lata, a nie może przekraczać lat czterech. Izba rzemieślnicza może jednak za zgodą władzy przemysłowej wojewódzkiej i po wysłuchaniu opinji zainteresowanych cechów ustalić czas trwania nauki w poszczególnych rzemiosłach i ich gałęziach.

Fakultatywne natomiast zadania izby obejmują tworzenie i wspieranie szkół rzemieślniczych, oraz przyczynianie się w inny sposób do podniesienia wykształcenia i sprawności zawodowej mistrzów, czeladników i terminatorów.

Izby rządzą się statutami, wydanemi dla każdej z osobna drogą rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu.

W skład izby wchodzą członkowie w liczbie, określonej statutem (w Krakowie 30), pochodzący z zarządzonego przez władzę przemysłową wojewódzką wyboru. Mandat każdego członka zasadniczo trwa lat 6, co trzy lata jednak ustępuje połowa członków. Czynne prawo wyborcze do izby mają rzemieślnicy, którzy są obywatelami polskimi, używają w pełni praw cywilnych i prowadzą samoistnie rzemiosło w okręgu izby przynajmniej od trzech lat. Bierne natomiast prawo wyborcze posiadają rzemieślnicy, mający czynne prawo wyborcze i to, o ile ukończyli 30 lat życia i co najmniej od trzech lat prowadzą samoistnie własny warstat w okręgu izby. Prawa wybierania i wybieralności do izby nie mają skazani prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wyborczego czynnego i biernego do Sejmu, na czas trwania utraty tego prawa.

Członkowie izby są obowiązani brać udział w posiedzeniach, opracowywać poruczone im zadania i przyjąć wybór do komisyj, utworzonych przez izbę.

Organami izby są:

1) zarząd, składający się z prezydenta, wiceprezydenta i pozostałych członków zarządu (w Krakowie 3), wybrany z grona członków izby na lat trzy;

2) zebranie izby.

Do zakresu działania zarządu należy:

1) sprawozdanie bieżącej administracji;

2) kierowanie interesami izby i załatwianie spraw, niezastrzeżonych zebraniu izby, albo osobnym komisjom

3) odbywanie posiedzeń;

4) zastępowanie izby w sądzie i poza sądem;

5) wykonywanie uchwał zgromadzenia izby i czuwanie nad wykonaniem wydanych przez izbę zarządzeń i przepisów z prawem nakładania kar porządkowych;

6) wydawanie decyzji w razie odwołania się kandydata do egzaminów czeladniczego, albo mistrzowskiego od odmownej decyzji prezydenta.

Prezydent, a w razie przeszkody wiceprezydent:

1) reprezentuje izbę na zewnątrz;

2) załatwia bieżące agendy izby;

3) decyduje o dopuszczeniu kandydata do egzaminu czeladniczego, albo mistrzowskiego.

Do zakresu działania zebrania należy:

1) wybór zarządu i komisyj;

2) uchwalanie budżetu, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań rachunkowych z roku ubiegłego, uchwalanie wydatków, nieprzewidzianych w budżecie;

3) nabywanie, zbywanie, albo obciążanie nieruchomości;

4) zaciąganie pożyczek z wyjątkiem krótkoterminowych;

5) zbywanie ruchomości izby, posiadających wartość historyczną, artystyczną, albo naukową;

6) opinjowanie i uchwalanie wniosków, które mają być przedstawiane władzom w przedmiocie ustawodawczego regulowania stosunków rzemieślniczych;

7) uchwalanie przepisów, regulujących sprawy terminatorskie;

8) mianowanie sekretarza;

9) uchwalanie wniosków o zmianie statutu;

10) uchwalanie regulaminu służbowego dla personalu biurowego izby, oraz regulaminu dla komisyj egzaminacyjnych czeladniczych i mistrzowskich;

11) uchwalanie regulaminów zebrań izby, zarządu i komisyj;

12) uchwalanie regulaminu biurowego izby;

13) wydawanie wszelkich zarządzeń, mających na celu prowadzenie statystyki gospodarczej zawodowej i personalnej rzemieślników w okręgu izby;

14) udzielanie upoważnień dla prezydenta do wyznaczania według swojego uznania z pośród członków izby delegatów do szkolnych, albo urzędowych komisyj egzaminacyjnych;

15) decydowanie w sprawie, jakie przemysły należy uważać w rozumieniu ustawy przemysłowej za pokrewne, w sprawie ustalenia czasu trwania nauki w poszczególnych rzemiosłach i ich gałęziach, oraz wydawanie zarządzeń w sprawie utworzenia komisyj egzaminacyjnych na czeladników.

Uchwały izby w sprawach wymienionych pod L. 2, 3, 4, 5 i 7 podlegają zatwierdzeniu Ministra Przemysłu i Handlu.

Izba ma prawo dla wykonania swoich zadań obligatoryjnych ad 3) wymienionych wydawać zarządzenia i przepisy, opatrzone sankcją karną, określającą karę porządkową do wysokości 20 zł. i nakładać tego rodzaju kary.

Izba jest osobą prawną. Może nabywać majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy, zaciągać zobowiązania, za które to odpowiada swoim majątkiem, wreszcie pozywać i być pozywaną.

Izba pokrywa swoje wydatki:

1) z dochodów własnego majątku;

2) z dochodów z opłat za korzystanie z urządzeń izby, szkół, gospód itp.;

3) z taks egzaminacyjnych;

4) z kar porządkowych, ściągniętych na rzecz izby;

5) z dodatku od świadectw przemysłowo-handlowych, przewidzianego ustawą o państwowym podatku przemysłowym.

Izba przedkłada corocznie swój budżet do zatwierdzenia, zamknięcie zaś rachunków corocznie za rok ubiegły do wiadomości Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Ogólny nadzór nad izbami sprawuje Minister Przemysłu i Handlu i w tym celu wyznacza dla każdej z nich swojego delegata, który ma prawo uczestniczenia w pełnych posiedzeniach izby, zabierania głosu w sprawach, tam omawianych i prawo sprzeciwu z mocą zawieszającą, jeżeli uchwały izby są niezgodne z normami ustawowemi, względnie jeżeli przekraczają zakres działania izby.

Przy izbie tworzy się wydział czeladników, pochodzący z wyboru, dokonanego przez wydziały czeladników przy cechach, mających siedzibę w okręgu izby. Wybrani mogą być czeladnicy, którzy ukończyli 25 lat, są obywatelami polskimi, używają w pełni praw cywilnych i pracują conajmniej 2 lata w rzemiośle w okręgu izby. Natomiast nie posiadają prawa wybieralności i wybierania czeladnicy, skazani prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania i wybieralności do Sejmu na czas trwania utraty tego prawa.

Wydział czeladników jest wybierany na lat 6 z tem jednak, że co 3 lata ustępuje połowa członków. Posiada prawo współdziałania:

1) w regulowaniu spraw terminatorskich;

2) w wydawaniu opinij i przedstawianiu wniosków, tyczących się stosunków terminatorów i czeladników;

3) w obradach i uchwałach, odnoszących się do ustroju i działalności egzaminacyjnych komisyj czeladniczych, tworzonych przy izbie.

Co się tyczy stosunku cechów do izby, to cechy obowiązane są stosować się do zarządzeń, wydawanych przez izbę w jej zakresie działania, poza tem tak postanowienia statutowe cechu, jak i uchwały zebrań cechowych, tyczące się nauki w przemyśle są nieważne, jeżeli są sprzeczne z zarządzeniami izby, wydanemi w jej ustawowym zakresie działania.

Jeżeli izba mimo dwukrotnego wezwania władzy nadzorczej zaniedbuje spełniania swoich zadań, albo jeżeli czyny lub zaniedbania izby naruszają obowiązujące przepisy, względnie zagrażają interesom Państwa, może Minister Przemysłu i Handlu Izbę rozwiązać. W razie jednak rozwiązania winien zarządzić nowe wybory w ciągu trzech miesięcy. Majątek rozwiązanej izby wraz ze wszystkiemi jej zobowiązaniami przechodzi na izbę, względnie izby, powstające w miejsce rozwiązanej.

Władza przemysłowa wojewódzka ma następujące uprawnienia w stosunku do izby rzemieślniczej:

1) zarządza do niej wybory, oraz rozstrzyga zarzuty, wniesione przez uprawnionych do głosowania, przeciwko ważności wyborów; może również unieważnić wybory w całości, albo w części jedynie z powodu uchybienia przepisom ustawy przemysłowej lub statutu, przyczem jej decyzja co do tego jest ostateczną;

2) wyznacza dzień i godzinę otwarcia nowowybranej izby, oraz dokonuje jej otwarcia przez swojego delegata, który oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem;

3) rozstrzyga odwołania w sprawach orzeczonych przez izbę kar porządkowych.

Minister Przemysłu i Handlu posiada następujące uprawnienia wobec izby:

1) wydaje statuty, oraz zatwierdza zmiany statutu, uchwalone przez izby, względnie zmienia postanowienia statutu sprzeczne z obowiązującemi przepisami, o ile izba w terminie, przez niego wyznaczonym, nie przed stawi uchwały o odpowiedniej zmianie statutu;

2) ustala granice okręgów i miejsca siedziby izb;

3) rozstrzyga o zmianie okręgów, o wcieleniu do okręgu jednej izby części albo całego okręgu drugiej izby, oraz o rozdziale albo przejęciu majątku w takim wypadku;

4) zatwierdza uchwalone przez nią przepisy, regulujące sprawy terminatorskie, na zasadzie których izba wydaje zarządzenia;

5) zezwala czasowo w wypadkach zasługujących na uwzględnienie na inny sposób lokaty funduszu izby, który nie jest przeznaczony na pokrycie bieżących wydatków, aniżeli w sposób, przepisany dla lokat z bezpieczeństwem pupilarnem;

6) zatwierdza budżet izby i zezwala na przekroczenie zatwierdzonych kwot wydatków;

7) ustala każdorazowo wysokość procentową dodatku, przewidzianego ustawą o państwowym podatku przemysłowym na rzecz izby;

8) zatwierdza uchwały izby w sprawie nabywania, zbywania, albo obciążania nieruchomości, zaciągania pożyczek z wyjątkiem krótkoterminowych, oraz zbywania ruchomości izby, przedstawiających wartość historyczną, artystyczną albo naukową;

9) przyjmuje do wiadomości zamknięcie rachunków izby co roku;

10) sprawuje ogólny nadzór nad izbami;

11) może rozwiązać izbę z powodów, wyżej wyliczonych. Na czas przejściowy aż do dokonanych nowych wyborów mianuje tymczasowy zarząd izby.

Udział izby rzemieślniczej w administracji przemysłowej władz państwowych polega:

1) na udzielaniu opinji Ministrowi Przemysłu i Handlu w sprawie zmiany okręgu izby, wcielenia do okręgu jednej izby części, albo całego okręgu drugiej izby, oraz rozdziału, względnie przejęciu majątku z tem, że każda izba zresztą może wystąpić do Ministra Przemysłu i Handlu z wnioskiem o zmianę granic jej okręgu;

2) na udzielaniu opinji i przedkładaniu wniosków właściwym władzom w sprawie projektów ustaw, oraz rozporządzeń z mocą ustawy o ogólnem, lub lokalnem znaczeniu, o ile projekty te dotyczą interesów rzemiosła;

3) na współdziałaniu z władzami państwowemi w sprawach popierania rozwoju rzemiosła przez udzielanie informacyj i wydawanie opinij;

4) na rozważaniu i przedstawianiu im życzeń i wniosków, dotyczących interesów rzemiosła, oraz zdawania co roku sprawy o stanie rzemiosła;

5) na regulowaniu spraw terminatorskich w myśl obowiązujących ustaw;

6) na czuwaniu nad należytem przestrzeganiem przepisów, tyczących się spraw terminatorów;

7) na udzielaniu opinij władzy przemysłowej wojewódzkiej w sprawie ustalenia w drodze rozporządzenia liczby terminatorów w stosunku do zatrudnionych czeladników, a to o ile statut cechu nie zawiera takich postanowień;

8) na prawie ustalenia czasu trwania nauki w poszczególnych rzemiosłach i ich gałęziach, oraz na prawie pozwolenia w poszczególnych wypadkach uczniowi na ukończenie terminu przed upływem przepisanego czasu nauki;

9) na tworzeniu komisyj egzaminacyjnych czeladniczych dla terminatorów. Postępowanie komisji egzaminacyjnej, sposób egzaminowania i taksy egzaminacyjne ustala się regulaminem egzaminacyjnym, wydanym przez izbę i zatwierdzonym przez władzę przemysławą wojewódzką;

10) na braniu udziału w komisjach egzaminacyjnych czeladniczych, utworzonych przy każdej ze szkół rzemieślniczo przemysłowych państwowych, względnie przez Państwo uznanych;

11) na udzielaniu opinij Ministrowi Przemysłu i Handlu w sprawie zmiany w drodze rozporządzenia przepisów, zawartych w art. 153 – 155 ustawy przemysłowej, dotyczących egzaminów na czeladników;

12) na tworzeniu komisji egzaminacyjnej na mistrza (majstra). Postępowanie komisji, sposób egzaminowania i taksy egzaminacyjne ustala się regulaminem, uchwalonym przez izbę, a zatwierdzonym przez władzę przemysłową wojewódzką;

13) na tworzeniu i wspieraniu szkół rzemieślniczych, oraz przyczynianiu się w inny sposób do podniesienia wykształcenia mistrzów, czeladników i terminatorów;

14) na przedkładaniu opinij władzy przemysłowej wojewódzkiej w wypadkach, czy dane przedsiębiorstwo uważać należy za przemysł rzemieślniczy, czy fabryczny;

15) na prawie wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia tego rodzaju;

16) na ustaleniu, które przemysły należy uważać za „pokrewne“ w rozumieniu ustawy przemysłowej (art. 151);

17) na udzielaniu opinij władzy przemysłowej pierwszej instancji w sprawie ustalenia taryfy maksymalnej dla kominiarzy;

18) na udzielaniu opinij władzy przemysłowej wojewódzkiej w sprawie ograniczenia ilości wydawanych licencyj, o ile idzie o proponowanie i wykonywanie drobnych świadczeń natury przemysłowej;

19) na udzielaniu opinij władzy przemysłowej wojewódzkiej w sprawie zatwierdzania statutów dodatkowych korporacji rzemieślniczej;

20) na udzielaniu opinij władzy przemysłowej wojewódzkiej w sprawie użycia przez gminę majątku rozwiązanej korporacji rzemieślniczej.

Dla popierania rozwoju i działalności korporacyj przemysłowych (zwłaszcza cechów) istnieją przy władzach przemysłowych wojewódzkich instruktorowie korporacyj przemysłowych, obowiązani wspierać radą i informacjami korporacje, związki korporacyj i izby rzemieślnicze w spełnianiu zadań, oraz pouczać przemysłowców o korzyściach, płynących z organizowania się w korporacje i o odnośnych przepisach ustawowych. Tem samem korporacje, związki korporacyj i izby rzemieślnicze muszą pozostawać w jak najściślejszym kontakcie z instruktorami korporacyj przemysłowych, umożliwiając im udział w zebraniach, oraz udzielając wszelkich wyjaśnień.

Jeżeli zestawimy i porównamy cechy w okresie przedrozbiorowym w Polsce z dzisiejszemi związkami zawodowemi polskiemi, w szczególności zaś z korporacjami, zauważymy obok podobieństwa, gdyż jedne i drugie są zrzeszeniami ludzi jednego zawodu, względnie pokrewnego zawodu, następujące wybitne różnice:

1) cechy były związkami przymusowemi w przeciwstawieniu do korporacyj, które są związkami dobrowolnemi;

2) cechy miały prawo udzielania uprawnień przemysłowych, czego korporacje nie posiadają;

3) cechy były stowarzyszeniami o znaczeniu politycznem, natomiast korporacje są pozbawione tego charakteru;

4) cechy organizowały niejako z urzędu w swojem łonie instytucje w rodzaju kasy zapomogowej w przeciwieństwie do korporacyj, które mogą lecz nie muszą tworzyć kasy i fundusze zapomogowe dla swoich członków i ich rodzin, oraz pracowników;

5) cechy były stowarzyszeniami religijnemi, któregoto charakteru korporacje nie posiadają;

6) cechy posiadały prawo jurysdykcji karnej za nieprzestrzeganie postanowień swoich co do czasu pracy, ilości i jakości produkcji, oraz bezprawnego wykonywania rzemiosła, którejto władzy nie mają korporacje.

Państwo polskie nie uważa związków zawodowych za zwykłe stowarzyszenia i poddaje je normom specjalnym, a nie ogólnie obowiązującym przepisom o stowarzyszeniach. Tworzy je, względnie umożliwia ich powstanie, wychodząc z założenia, że spełnią zadania, im poruczone lepiej i taniej, aniżeli mogłyby to zrobić władze państwowe dlatego, że osoby, pracujące w związkach, jako bezpośrednio zainteresowane i doświadczone w tej dziedzinie, mogą ująć i poprowadzić dokładniej te sprawy.

Trudno dzisiaj dać sprawozdanie o działalności związków zawodowych, istniejących na zasadzie ustawy przemysłowej w Krakowie z uwagi na to, że zbyt krótko istnieją i dlatego ograniczam się do podania kilku dat co do nich, oraz uwag krytycznych o ogólnym charakterze. Tembardziej niepodobna przedstawić z tych samych przyczyn, czy i jakie dodatnie i ujemne strony dla przemysłu i dla wykonywujących go, a należących do korporacyj, mają postanowienia ustawy przemysłowej co do korporacyj zawodowych. Będzie to można uczynić po kilku conajmniej latach, w przeciągu których przejdą korporacje próbę życiową.

W Krakowie mamy obecnie 58 korporacyj, względnie cechów przemysłowych, w szczególności:

1) cech blacharzy (członków 71, wpisowe 24 zł, składka roczna 12 zł);

2) cech bronzowników, kotlarzy i mosiężników (członków 23, wpisowe 25 zł, składka roczna 12 zł);

3) cech cukierników i piernikarzy (członków 57, wpisowe 50 zł, składka roczna 36 zł);

4) cech czapników (członków 20, wpisowe 25 zł, składka roczna 18 zł);

5) cech fryzjerów perukarzy i golarzy grupa I (członków 62, wpisowe 20 zł, składka roczna 12 zł);

6) cech fryzjerów, perukarzy i golarzy grupa II. (członków 104, wpisowe 20 zł, składka roczna 12 zł);

7) cech fotografów na okręg województwa krakowskiego (członków 52, wpisowe 30 zł, składka roczna 24 zł);

8) cech introligatorów (członków 22, wpisowe 50 zł, składka roczna 24 zł);

9) cech jubilerów i złotników (członków 60, wpisowe 15 zł, składka roczna 24 zł);

10) cech kapeluszników, rękawiczników, garbarzy, białoskórników i bandażystów (członków 30, wpisowe 24 zł, składka roczna 12 zł);

11) cech kołodzieji, rymarzy, siodlarzy i lakierników powozowych (członków 28, wpisowe 20 zł, składka roczna 15 zł);

12) cech krawców i krawczyń (członków 219, wpisowe 10 zł, składka roczna 5 zł);

13) cech krawców i krawczyń grupa II (członków 60, wpisowe 10 zł, składka roczna 6 zł);

14) cech krawców w Krakowie-Podgórzu (członków 49, wpisowe 25 zł, składka roczna 12 zł);

15) cech kuśnierzy (członków 119, wpisowe 10 zł, składka roczna 12 zł);

16) cech lakierników grupa II (członków 32, wpisowe 20 50 zł, składka roczna 8 zł);

17) cech malarzy i lakierników grupa I (członków 74, wpisowe 30 zł, składka roczna 12 zł);

18) cech malarzy grupa II (członków 40, wpisowe 15 zł, składka roczna 12 zł);

19) cech mularzy i cieśli (członków 27, wpisowe 100 zł, składka roczna 60 zł);

20) cech piekarzy grupa I (członków 31, wpisowe 50 zł, składka roczna 72 zł);

21) cech piekarzy grupa II (członków 46, wpisowe 20 zł, składka roczna 36 zł);

22) cech rzemieślniczy zbiorowy w Krakowie-Podgórzu (członków 101, wpisowe 10—50 zł, składka roczna 6 zł);

23) cech rzeźbiarzy, pozłotników i sztukatorów (członków 18, wpisowe 25 zł, składka roczna 12 zł);

24) cech rzeźników i wędliniarzy „na Kotłowem“ (członków 96, wpisowe 200 zł, składka roczna: I kategorja od bydlęcia bitego w rzeźni 1 zł, wieprza 80 groszy, cielęcia 60 groszy, barana lub kozy 40 groszy — II kategorja 5—20 zł);

25) cech rzeźników i masarzy, grupa II (członków 90, wpisowe 10 zł, składka roczna od sztuki bydła wprowadzonej do uboju 50 groszy; kto nie wykonuje uboju płaci 60 zł rocznie);

26) cech rytowników i optyków (członków 14, wpisowe 30 zł, składka roczna 36 zł);

27) cech ślusarzy i pilnikarzy (członków 64, wpisowe 24 zł, składka roczna 12 zł);

28) cech ślusarzy i metalowców grupa II (członków 20, wpisowe 25 zł, składka roczna 24 zł);

29) cech stolarzy i bednarzy grupa I (członków 90, wpisowe 10 zł, składka roczna 24 zł)

30) cech stolarzy grupa II (członków 20, wpisowe 60 zł, składka roczna 24 zł);

31) cech stolarzy w Krakowie-Podgórzu (członków 42, wpisowe 20 zł, składka roczna 10 zł);

32) cech szczotkarzy i powroźników (członków 9, wpisowe 30 zł, składka roczna 18 zł);

33) cech szewców (członków 152, wpisowe 25 zł, składka roczna 4—12 zł);

34) cech szewców i cholewkarzy grupa II (członków 65, wpisowe 20 zł, składka roczna 8 zł);

35) cech szewców w Krakowie-Podgórzu (członków 101, wpisowe 12 zł, składka roczna 6 zł);

36) cech szklarzy (członków 33, wpisowe 24 zł, składka roczna 12);

37) cech tapicerów (członków 54, wpisowe 25 zł, składka roczna 24 zł);

38) cech tokarzy i wyrabiających instrumenta muzyczne (członków 18, wpisowe 30, składka roczna 18 zł);

39) cech zdunów i garncarzy (członków 21, wpisowe 30 zł, składka roczna 30 zł):

40) cech zegarmistrzów (członków 28, wpisowe 30 zł, składka roczna 16);

41) związek cechów krakowskich (członków 37, wpisowe 50 zł, składka roczna 1 zł od każdego członka cechu);

42) stowarzyszenie ajentów handlowych (członków 140, wpisowe 20 zł, składka roczna 60 zł);

43) stowarzyszenie przemysłowe właścicieli autobusów na okręg województwa krakowskiego (członków 42, wpisowe 30 zł, składka roczna 60 zł);

44) korporacja przemysłowa dorożkarzy konnych grupa I (członków 187, wpisowe 25 zł, składka roczna 6 zł);

45) korporacja przemysłowców graficznych na województwo krakowskie (członków 33, wpisowe 24 do 48 zł, składka roczna od jednostki, którą stanowi maszyna drukarni przeciętnie 25 zł);

46) korporacja przemysłu gastronomicznego (członków 35, wpisowe 10 zł, składka roczna 120 zł);

47) związek korporacyj przemysłu gastronomicznego na Województwo krakowskie (członków 28, wpisowe 50 zł, składka roczna 50—100 zł);

48) korporacja przemysłowa koncesjonowanych przemysłowców elektro-instalacyjnych na województwo krakowskie (członków 54, wpisowe 100 zł, składka roczna 36 zł);

49) korporacja przemysłowa księgarzy antykwarskich i właścicieli wypożyczalni książek (członków 20, wpisowe 10 zł, składka roczna 4 zł);

50) korporacja przemysłowa koncesjonowanych kominiarzy na okręg województwa krakowskiego (członków 77, wpisowe 25-50 zł, składka roczna 25 do 50 zł);

51) korporacja przemysłowa mechaników (członków 20, wpisowe 30 zł, składka roczna 36 zł);

52) korporacja przemysłowa modniarek (niezorganizowana dotąd);

53) stowarzyszenie przemysłowe producentów wody sodowej i napoji musujących na województwo krakowskie (członków 102, wpisowe 25 zł, składka roczna 8—24 zł);

54) stowarzyszenie przemysłowe właścicieli dorożek samochodowych (członków 101, wpisowe 50 zł, składka roczna 36 zł);

55) korporacja przemysłowa koncesjonowanych instalatorów wodo- i gazociągowych na okręg województwa krakowskiego (członków 68, wpisowe 100 zł, składka roczna 36 zł);

56) stowarzyszenie przemysłowe tandeciarzy (członków 41, wpisowe 5 zł, składka roczna 6 zł);

57) gremjum właścicieli hoteli i pensjonatów (członków 33, wpisowe 50 zł, składka roczna 1 zł od łóżka);

58) korporacja przemysłowa restauratorów i pokrewnych zawodów (członków 300, wpisowe 20—50 zł, składka roczna 36—72 zł).

Najliczniejszą zatem korporacją jest stowarzyszenie przemysłu restauratorów i pokrewnych zawodów, do którego należy 300-tu członków, najmniejszą zaś jest cech szczotkarzy i powroźników o ilości członków 9-ciu. Majątku nie mają korporacje zawodowe w Krakowie prawie żadnego, z wyjątkiem cechu rzeźników i wędliniarzy „na Kotłowem", który posiada 2 duże realności, oraz cechu rzeźników i masarzy grupy II, do którego należy 1 realność. Trudno bowiem podciągnąć pod miano majątku fundusze, obejmujące kilkadziesiąt, kilkaset, czy nawet kilka tysięcy złotych, wykazanych obecnie przez korporacje zawodowe w Krakowie. Jest to następstwem dewaluacji, skutkiem której fundusze, jakie posiadały cechy dawniejsze, z których wyłoniły się bezpośrednio obecne związki zawodowe, prawie, że znikły zupełnie.

Zauważam, że do wyjątków należą w Krakowie osoby, wykonujące samodzielnie przemysł na podstawie przemysłowego uprawnienia, któreby nie należały do „swojej" korporacji. Tak samo kilka zaledwie mamy w Krakowie gałęzi przemysłu, które nie mają „swojej" korporacji.

Większość stowarzyszeń przemysłowych w Krakowie spełnia poruczone im przez Państwo zadania, oddając wielkie usługi członkom i danej gałęzi przemysłu, co należy zapisać nie tylko na dobro członków, ale także przypisać trudnej bardzo, jednak wdzięcznej, choć mało widocznej pracy instruktora korporacyj przemysłowych w Krakowie. Pokaźny jednak odsetek korporacyj przemysłowych w Krakowie nie rozwija działalności, określonej statutem w takiej mierze, jakby to mogły i winny uczynić, na co składają się różnolite przyczyny, między innemi:

a) brak czasu u członków zarządu, borykających się w dzisiejszych ekonomicznie ciężkich czasach z trudnościami natury gospodarczej i stąd nie wiele czasu mogących poświęcić stowarzyszeniu. W konsekwencji tego rzadko zwoływane walne zebrania dają mało sposobności członkom do wypowiedzenia się w sprawach tak cechu, jak i przemysłu;

b) brak zrozumienia u wielu członków celowości i znaczenia organizacji, w następstwie czego wielu płaci niewielkie nawet stosunkowo składki, jak to widzieliśmy poprzednio w przeważnej ilości korporacyj, z niechęcią, względnie nawet odmawia płacenia, zmuszając zarząd do przymusowego ściągania;

Dla popierania rozwoju i działalności korporacyj przemysłowych (zwłaszcza cechów) istnieją przy władzach przemysłowych wojewódzkich instruktorowie korporacyj przemysłowych, obowiązani wspierać radą i informacjami korporacje, związki korporacyj i izby rzemieślnicze w spełnianiu zadań, oraz pouczać przemysłowców o korzyściach, płynących z organizowania się w korporacje i o odnośnych przepisach ustawowych. Tem samem korporacje, związki korporacyj i izby rzemieślnicze muszą pozostawać w jak najściślejszym kontakcie z instruktorami korporacyj przemysłowych, umożliwiając im udział w zebraniach, oraz udzielając wszelkich wyjaśnień.

Jeżeli zestawimy i porównamy cechy w okresie przedrozbiorowym w Polsce z dzisiejszemi związkami zawodowemi polskiemi, w szczególności zaś z korporacjami, zauważymy obok podobieństwa, gdyż jedne i drugie są zrzeszeniami ludzi jednego zawodu, względnie pokrewnego zawodu, następujące wybitne różnice:

1) cechy były związkami przymusowemi w przeciwstawieniu do korporacyj, które są związkami dobrowolnemi;

2) cechy miały prawo udzielania uprawnień przemysłowych, czego korporacje nie posiadają;

3) cechy były stowarzyszeniami o znaczeniu politycznem, natomiast korporacje są pozbawione tego charakteru;

4) cechy organizowały niejako z urzędu w swojem łonie instytucje w rodzaju kasy zapomogowej w przeciwieństwie do korporacyj, które mogą lecz nie muszą tworzyć kasy i fundusze zapomogowe dla swoich członków i ich rodzin, oraz pracowników;

5) cechy były stowarzyszeniami religijnemi, którego to charakteru korporacje nie posiadają;

6) cechy posiadały prawo jurysdykcji karnej za nieprzestrzeganie postanowień swoich co do czasu pracy, ilości i jakości produkcji, oraz bezprawnego wykonywania rzemiosła, którejto władzy nie mają korporacje.

Państwo polskie nie uważa związków zawodowych za zwykłe stowarzyszenia i poddaje je normom specjalnym, a nie ogólnie obowiązującym przepisom o stowarzyszeniach. Tworzy je, względnie umożliwia ich powstanie, wychodząc z założenia, że spełnią zadania, im poruczone lepiej i taniej, aniżeli mogłyby to zrobić władze państwowe dlatego, że osoby, pracujące w związkach, jako bezpośrednio zainteresowane i doświadczone w tej dziedzinie, mogą ująć i poprowadzić dokładniej te sprawy.

Trudno dzisiaj dać sprawozdanie o działalności związków zawodowych, istniejących na zasadzie ustawy przemysłowej w Krakowie z uwagi na to, że zbyt krótko istnieją i dlatego ograniczam się do podania kilku dat co do nich, oraz uwag krytycznych o ogólnym charakterze. Tembardziej niepodobna przedstawić z tych samych przyczyn, czy i jakie dodatnie i ujemne strony dla przemysłu i dla wykonywujących go, a należących do korporacyj, mają postanowienia ustawy przemysłowej co do korporacyj zawodowych. Będzie to można uczynić po kilku conajmniej latach, w przeciągu których przejdą korporacje próbę życiową.

W Krakowie mamy obecnie 58 korporacyj, względnie cechów przemysłowych, w szczególności:

1) cech blacharzy (członków 71, wpisowe 24 zł, składka roczna 12 zł);

2) cech bronzowników, kotlarzy i mosiężników (członków 23, wpisowe 25 zł, składka roczna 12 zł);

3) cech cukierników i piernikarzy (członków 57, wpisowe 50 zł, składka roczna 36 zł);

4) cech czapników (członków 20, wpisowe 25 zł, składka roczna 18 zł);

5) cech fryzjerów perukarzy i golarzy grupa I (członków 62, wpisowe 20 zł, składka roczna 12 zł);

6) cech fryzjerów, perukarzy i golarzy grupa II. (członków 104, wpisowe 20 zł, składka roczna 12 zł);

7) cech fotografów na okręg województwa krakowskiego (członków 52, wpisowe 30 zł, składka roczna 24 zł);

8) cech introligatorów (członków 22, wpisowe 50 zł, składka roczna 24 zł);

9) cech jubilerów i złotników (członków 60, wpisowe 15 zł, składka roczna 24 zł);

10) cech kapeluszników, rękawiczników, garbarzy, białoskórników i bandażystów (członków 30, wpisowe 24 zł, składka roczna 12 zł);

11) cech kołodziei, rymarzy, siodlarzy i lakierników powozowych (członków 28, wpisowe 20 zł, składka roczna 15 zł);

12) cech krawców i krawczyń (członków 219, wpisowe 10 zł, składka roczna 5 zł);

13) cech krawców i krawczyń grupa II (członków 60, wpisowe 10 zł, składka roczna 6 zł);

14) cech krawców w Krakowie-Podgórzu (członków 49, wpisowe 25 zł, składka roczna 12 zł);

15) cech kuśnierzy (członków 119, wpisowe 10 zł, składka roczna 12 zł);

16) cech lakierników grupa II (członków 32, wpisowe 20 50 zł, składka roczna 8 zł);

17) cech malarzy i lakierników grupa I (członków 74, wpisowe 30 zł, składka roczna 12 zł);

18) cech malarzy grupa II (członków 40, wpisowe 15 zł, składka roczna 12 zł);

19) cech mularzy i cieśli (członków 27, wpisowe 100 zł, składka roczna 60 zł);

20) cech piekarzy grupa I (członków 31, wpisowe 50 zł, składka roczna 72 zł);

21) cech piekarzy grupa II (członków 46, wpisowe 20 zł, składka roczna 36 zł);

22) cech rzemieślniczy zbiorowy w Krakowie-Podgórzu (członków 101, wpisowe 10—50 zł, składka roczna 6 zł);

23) cech rzeźbiarzy, pozłotników i sztukatorów (członków 18, wpisowe 25 zł, składka roczna 12 zł);

24) cech rzeźników i wędliniarzy „na Kotłowem" (członków 96, wpisowe 200 zł, składka roczna: I kategorja od bydlęcia bitego w rzeźni 1 zł, wieprza 80 groszy, cielęcia 60 groszy, barana lub kozy 40 groszy — II kategorja 5—20 zł);

25) cech rzeźników i masarzy, grupa II (członków 90, wpisowe 10 zł, składka roczna od sztuki bydła wprowadzonej do uboju 50 groszy; kto nie wykonuje uboju płaci 60 zł rocznie);

26) cech rytowników i optyków (członków 14, wpisowe 30 zł, składka roczna 36 zł);

27) cech ślusarzy i pilnikarzy (członków 64, wpisowe 24 zł, składka roczna 12 zł);

28) cech ślusarzy i metalowców grupa II (członków 20, wpisowe 25 zł, składka roczna 24 zł);
29) cech stolarzy i bednarzy grupa I (członków 90, wpisowe 10 zł, składka roczna 24 zł)
30) cech stolarzy grupa II (członków 20, wpisowe 60 zł, składka roczna 24 zł);
31) cech stolarzy w Krakowie-Podgórzu (członków 42, wpisowe 20 zł, składka roczna 10 zł);
32) cech szczotkarzy i powroźników (członków 9, wpisowe 30 zł, składka roczna 18 zł);
33) cech szewców (członków 152, wpisowe 25 zł, składka roczna 4—12 zł);
34) cech szewców i cholewkarzy grupa II (członków 65, wpisowe 20 zł, składka roczna 8 zł);
35) cech szewców w Krakowie-Podgórzu (członków 101, wpisowe 12 zł, składka roczna 6 zł);
36) cech szklarzy (członków 33, wpisowe 24 zł, składka roczna 12);
37) cech tapicerów (członków 54, wpisowe 25 zł, składka roczna 24 zł);
38) cech tokarzy i wyrabiających instrumenta muzyczne (członków 18, wpisowe 30, składka roczna 18 zł);
39) cech zdunów i garncarzy (członków 21, wpisowe 30 zł, składka roczna 30 zł):
40) cech zegarmistrzów (członków 28, wpisowe 30 zł, składka roczna 16);
41) związek cechów krakowskich (członków 37, wpisowe 50 zł, składka roczna 1 zł od każdego członka cechu);
42) stowarzyszenie ajentów handlowych (członków 140, wpisowe 20 zł, składka roczna 60 zł);
43) stowarzyszenie przemysłowe właścicieli autobusów na okręg województwa krakowskiego (członków 42, wpisowe 30 zł, składka roczna 60 zł);
44) korporacja przemysłowa dorożkarzy konnych grupa I (członków 187, wpisowe 25 zł, składka roczna 6 zł);
45) korporacja przemysłowców graficznych na województwo krakowskie (członków 33, wpisowe 24 do 48 zł, składka roczna od jednostki, którą stanowi maszyna drukarni przeciętnie 25 zł);
46) korporacja przemysłu gastronomicznego (członków 35, wpisowe 10 zł, składka roczna 120 zł);
47) związek korporacyj przemysłu gastronomicznego na Województwo krakowskie (członków 28, wpisowe 50 zł, składka roczna 50—100 zł);
48) korporacja przemysłowa koncesjonowanych przemysłowców elektro-instalacyjnych na województwo krakowskie (członków 54, wpisowe 100 zł, składka roczna 36 zł);
49) korporacja przemysłowa księgarzy antykwarskich i właścicieli wypożyczalni książek (członków 20, wpisowe 10 zł, składka roczna 4 zł);
50) korporacja przemysłowa koncesjonowanych kominiarzy na okręg województwa krakowskiego (członków 77, wpisowe 25-50 zł, składka roczna 25 do 50 zł);
51) korporacja przemysłowa mechaników (członków 20, wpisowe 30 zł, składka roczna 36 zł);
52) korporacja przemysłowa modniarek (niezorganizowana dotąd);
53) stowarzyszenie przemysłowe producentów wody sodowej i napoji musujących na województwo krakowskie (członków 102, wpisowe 25 zł, składka roczna 8—24 zł);
54) stowarzyszenie przemysłowe właścicieli dorożek samochodowych (członków 101, wpisowe 50 zł, składka roczna 36 zł);
55) korporacja przemysłowa koncesjonowanych instalatorów wodo- i gazociągowych na okręg województwa krakowskiego (członków 68, wpisowe 100 zł, składka roczna 36 zł);
56) stowarzyszenie przemysłowe tandeciarzy (członków 41, wpisowe 5 zł, składka roczna 6 zł);
57) gremjum właścicieli hoteli i pensjonatów (członków 33, wpisowe 50 zł, składka roczna 1 zł od łóżka);
58) korporacja przemysłowa restauratorów i pokrewnych zawodów (członków 300, wpisowe 20—50 zł, składka roczna 36—72 zł).

Najliczniejszą zatem korporacją jest stowarzyszenie przemysłu restauratorów i pokrewnych zawodów, do którego należy 300-tu członków, najmniejszą zaś jest cech szczotkarzy i powroźników o ilości członków 9-ciu. Majątku nie mają korporacje zawodowe w Krakowie prawie żadnego, z wyjątkiem cechu rzeźników i wędliniarzy „na Kotłowem", który posiada 2 duże realności, oraz cechu rzeźników i masarzy grupy II, do którego należy 1 realność. Trudno bowiem podciągnąć pod miano majątku fundusze, obejmujące kilkadziesiąt, kilkaset, czy nawet kilka tysięcy złotych, wykazanych obecnie przez korporacje zawodowe w Krakowie. Jest to następstwem dewaluacji, skutkiem której fundusze, jakie posiadały cechy dawniejsze, z których wyłoniły się bezpośrednio obecne związki zawodowe, prawie, że znikły zupełnie.

Zauważam, że do wyjątków należą w Krakowie osoby, wykonujące samodzielnie przemysł na podstawie przemysłowego uprawnienia, któreby nie należały do „swojej" korporacji. Tak samo kilka zaledwie mamy w Krakowie gałęzi przemysłu, które nie mają „swojej" korporacji.

Większość stowarzyszeń przemysłowych w Krakowie spełnia poruczone im przez Państwo zadania, oddając wielkie usługi członkom i danej gałęzi przemysłu, co należy zapisać nie tylko na dobro członków, ale także przypisać trudnej bardzo, jednak wdzięcznej, choć mało widocznej pracy instruktora korporacyj przemysłowych w Krakowie. Pokaźny jednak odsetek korporacyj przemysłowych w Krakowie nie rozwija działalności, określonej statutem w takiej mierze, jakby to mogły i winny uczynić, na co składają się różnolite przyczyny, między innemi:

a) brak czasu u członków zarządu, borykających się w dzisiejszych ekonomicznie ciężkich czasach z trudnościami natury gospodarczej i stąd nie wiele czasu mogących poświęcić stowarzyszeniu. W konsekwencji tego rzadko zwoływane walne zebrania dają mało sposobności członkom do wypowiedzenia się w sprawach tak cechu, jak i przemysłu;

b) brak zrozumienia u wielu członków celowości i znaczenia organizacji, w następstwie czego wielu płaci niewielkie nawet stosunkowo składki, jak to widzieliśmy poprzednio w przeważnej ilości korporacyj, z niechęcią, względnie nawet odmawia płacenia, zmuszając zarząd do przymusowego ściągania;

c) brak zaufania we własne siły i zniechęcenie do stowarzyszenia. Często dosyć spotykałem się, biorąc udział w zebraniach stowarzyszeń z ramienia Magistratu jako władzy przemysłowej I instancji, z zarzutami ze strony członków, iż dzisiejsze korporacje nie mają tego stanowiska prawnego w odniesieniu do władzy państwowej, jakie miały stowarzyszenia przemysłowe, istniejące na zasadzie noweli przemysłowej austrjackiej z 5 lutego 1907 Dz. U. P. Nr. 26, którą to ustawą miały np. zastrzeżone bardzo ważne prawo opinjowania dowodów uzdolnienia, przedkładanych władzy przemysłowej przez starających się o uprawnienie przemysłowe i to z dalszem prawem odwołania się od decyzji władzy przemysłowej, nie uwzględniającej ich opinji do wyższej władzy przemysłowej, a w konsekwencji także z prawem skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Zarzutom tego rodzaju nie można odmówić słuszności, z drugiej jednak strony należy zauważyć, że niektórzy członkowie korporacyj nie rozumieją, czy też nie chcą tego zrozumieć, iż sami ponoszą w dużej części winę skromnych rezultatów działalności swojej korporacji, ciężar bowiem obowiązku pracy spychają na wydział, nie dając żadnej współpracy, względnie minimalną. Nieznaczne nieraz zamierzone i przedstawione na posiedzeniu członków korporacyj podniesienie składek dla wzmożenia działalności stowarzyszenia napotyka na wielkie trudności i nie da się przeprowadzić bez silnej agitacji jednostek, rozumiejących znaczenie związku. Można jednak mieć niepłonną nadzieję, a raczej uzasadnioną pewność, że stosunki w tych związkach ulegną zmianie na lepsze z biegiem czasu i to w niedalekiej przyszłości, oraz że związki te staną się szkołą obywatelskiego czynu, tworzącą ludzi, którzy z czasem będą mogli spełniać większe i ważniejsze, więcej odpowiedzialne zadania. Biorę tu bowiem pod uwagę ustawiczne podnoszenie się wykształcenia tak zawodowego, jak i ogólnego jednostek, pracujących w przemyśle.

TADEUSZ PRZEORSKI.

Współczesny samorząd miejski.

(Ciąg dalszy).

IV. Wienerneustadt.

Wienerneustadt w Austrji dolnej, liczący 36.956 mieszkańców, stanowi osobny powiat miejski i miasto o własnym statucie. Samorząd jego oparty jest na ustawie krajowej z 20 maja 1925 r., obejmującej w części I-szej (§§ 117) statut ustrojowy, w części II-giej (§§ 58) ordynację wyborczą miejską.

Postanowienia o obszarze miasta, mieszkańcach, obywatelstwie są analogiczne do poprzednio opisanych; żony obywateli miejskich korzystają z uprawnień mężów, obywatele honorowi mają wszelkie prawa przynależnych do gminy bez obowiązków, ciążących na członkach gminy.

Organami samorządu gminnego są, podobnie jak w Wiedniu, rada gminna, burmistrz, senat miejski, wydziały rady gminnej, magistrat i miejski urząd kontroli. Czystopisy załatwień, wychodzące z magistratu, podpisuje burmistrz a w jego zastępstwie dyrektor magistratu.

Radą miasta składa się z 45 członków, wybieranych na lat pięć. Tyleż lat trwa kadencja urzędowania burmistrza i członków senatu.

Poza wypadkami rozwiązania rady gminnej przez starostę krajowego, może rada gminna rozwiązać się s a m a. Do uchwały potrzeba w tym wypadku większości ²/₃ członków rady. Nowe wybory rozpisuje s e n a t m i e j s k i w terminie 14 dni po uchwale. Członkowie rady gminnej otrzymują za swe czynności s t a ł e wynagrodzenie (funkcyjne).

O utracie mandatu, czyto w wypadkach wyboru osoby, nie mającej biernego prawa wyborczego, czy wskutek odmowy złożenia przyrzeczenia radzieckiego orzeka t r y b u n a ł k o n s t y t u c y j n y na wniosek rady gminnej.

Posiedzenia rady gminnej zwołuje burmistrz i on posiedzeniom przewodniczy. Do ważności uchwał wymagana jest obecność 23 członków rady. Sprawy zamieszczone na porządku dziennym, doręczonym członkom rady gminnej conajmniej na 24 godziny przed rozpoczęciem posiedzenia, uważa się za u c h w a l o n e przez radę, jeśli na zapytanie burmistrza nikt otwarcia dyskusji nad niemi nie zażąda. Uchwały zapadają bez względną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady gminnej. Przewodniczący nie głosuje, rozstrzyga jednak w razie równości głosów. Większości 36 głosów wymagają uchwały rady gminnej, podlegające zatwierdzeniu rządu krajowego, a dotyczące aktów majątkowych gminy, wartości przekraczającej 45.000 szylingów, tudzież zaciągnięcie pożyczki, lub udzielenie rękojmi w kwocie powyżej 150.000 szylingów.

Burmistrza i wiceburmistrzów w liczbie dwóch wybiera rada gminna z grona swoich członków. Burmistrz składa przyrzeczenie służbowe na posiedzeniu rady gminnej do rąk najstarszego członka rady, a w razie opróżnienia miejsca burmistrzowskiego w ciągu kadencji, do rąk urzędującego wiceburmistrza. Stanowisko jego w zarządzie miasta jest analogiczne jak burmistrza w innych miastach Rzplitej austrjackiej. Burmistrza we własnym zakresie działania gminy zastępują wiceburmistrzowie, względnie członkowie senatu, w poruczonym zakresie działania dyrektor magistratu.

Senat składa się z burmistrza, jako przewodniczącego, wiceburmistrza i 9 członków, wybranych przez radę gminną na lat pięć, a ściśle rzecz biorąc, aż do przeprowadzenia nowych wyborów. Rada gminna może również każdego czasu odwołać senat; funkcje jego przez czas aż do nowego wyboru pełni burmistrz. Wybory senatu winny się odbyć najpóźniej w ciągu 28 dni po ukonstytuowaniu się rady gminnej, a w wypadku odwołania senatu najpóźniej w ciągu dni 16.

Wiceburmistrzowie i członkowie senatu składają przyrzeczenie służbowe w ręce burmistrza. Senat zbiera się w razie potrzeby. Do ważności uchwał wymagana jest obecność połowy członków.

Senat urzęduje wyłącznie jako ciało kolegjalne. Referentem w senacie jest dyrektor magistratu, względnie wyznaczony przez niego zastępca. Referent ma w sprawach poruczonego działania głos stanowczy.

Przewodniczących wydziałów rady gminnej i komisyj wyznacza burmistrz. Wydziały i komisje wybierają zastępcę przewodniczącego i sekretarza. Referentami są w zasadzie urzędnicy magistratu, kierujący

danemi resortami administracyjnemi. Rada gminna może wybrane wydziały i komisje „proprio motu“ lub na wniosek burmistrza odwołać. musi jednak w ciągu 14 dni nowy wybór przeprowadzić.

Magistrat składa się z burmistrza, wiceburmistrzów i urzędników, kierujących administracją miejską. Kwalifikacje i stosunki służbowe personalu gminnego normowane są według zasad pragmatyki dla urzędników władz rządowych.

Organizacja przedsiębiorstw i zakładów gminnych opiera się na analogicznych zasadach jak w Wiedniu. Przedsiębiorstwa mają charakter zarobkowy, zakłady są oddziałami administracyjnemi magistratu z pewną samodzielnością gospodarczą.

Władzę polityczną I instancji sprawuje senat, który może agendy jej przenieść na magistrat.

Kontrolę nad administracją gminną, zarówno faktyczną, jak i finansowo-rachunkową, przeprowadzają wydziały finansowy i kontrolny rady gminnej przy pomocy miejskiego urzędu kontroli.

Zakres działania rady gminnej poza prawem stanowienia i kontroli, obejmuje szereg czynności natury administracyjnej, jak nominacje, awanse, zwalnianie i przenoszenie w stan spoczynku pracowników gminy, ustalanie norm wynagrodzeń nawet dla dziennie płatnych robotników, przyznawanie remuneracyj dla personalu gminnego powyżej 500 szylingów, zatwierdzanie aktów majątkowych przy nieruchomościach powyżej 1500 szylingów, przy ruchomościach powyżej 1000 szylingów, odpisywanie należytości gminnych powyżej 30 szylingów, wydawanie przepisów policji miejscowej z sankcjami karnemi do 300 szyl. grzywny, wzgl. 14 dni aresztu itp.

Senat jest organem uchwalającym gminy w drobniejszych sprawach własnego zakresu działania gminy, nie należących do zakresu działania rady gminnej, a zarazem ciałem urzędującym kolegjalnie w sprawach poruczonego zakresu. Podobnie jak rada gminna, załatwia on pewne sprawy administracyjne, nie zastrzeżone radzie gminnej, lub też przez radę senatowi przekazane. Z ustawy załatwia senat sprawy majątkowe gminy w granicach poniżej wartości, zastrzeżonej rozpoznaniu rady gminnej, załatwia sprawy personalu, zatrudnionego w administracji gminnej, wykonuje w imieniu gminy prawo prezenty i patronatu, rozstrzyga spory kompetencyjne między wydziałami rady gminnej, przygotowuje wnioski na radę w sprawach, niezastrzeżonych kompetencji wydziałów rady i komisyj, wykonuje nadzór nad gospodarką i administracją miejską, przygotowuje budżet i zamknięcia rachunkowe na radę gminną i t. d.

Wydziały i komisje rady gminnej przygotowują sprawy zlecone im przez radę gminną dla rady, wykonują w imieniu rady nadzór i kontrolę nad administracją gminną Wydziały stanowią samoistnie w sprawach, nienależących do kompetencji innych organów administracji gminnej.

Magistrat pod przewodnictwem i odpowiedzialnością burmistrza jest urzędem wykonawczym i administracyjnym gminy. Magistrat ustala budżet i zamknięcia rachunkowe. Na czele poszczególnych departamentów magistratu stoją członkowie senatu, radcy miejscy, zastępcami ich są kierujący urzędnicy. Szefem urzędu miejskiego i zastępcą burmistrza w poruczonym zakresie działania jest dyrektor magistratu.

Skarbowość miejska opiera się na dochodach z majątku własnego, udziale gminy w podatkach państwowych i na dodatkach gminnych do podatków krajowych i państwowych.

Nadzór państwowy nad gospodarką i administracją gminną prowadzi w pierwszym rzędzie burmistrz, któremu w wypadkach, statutem przewidzianych, przysługuje prawo zawieszania uchwał rady gminnej, senatu i wydziałów rady gminnej. Poza burmistrzem nadzór we własnym zakresie działania sprawuje rząd krajowy, w poruczonym zakresie działania starosta krajowy. Zatwierdzeniu rządu krajowego podlegają wszelkie uchwały majątkowe rady gminnej, o ile ich przedmiot przekracza kwotę 45.000 szylingów, zaciąganie pożyczek powyżej 150.000 szyl. Rząd krajowy stanowi II instancję administracyjną w sprawach własnego zakresu działania; w poruczonym zakresie II instancją jest starosta krajowy.

Ordynacja wyborcza miasta Wienerneustadt oparta jest na wzorze miasta Wiednia. Przewodniczącym głównej komisji wyborczej (okręgowej) i komisyj obwodowych jest burmistrz, dla czynności z tem związanych może jednak wyznaczyć stałych zastępców, co też w praktyce zwłaszcza w komisjach obwodowych zawsze ma miejsce. Członków i zastępców komisyj wyborczych powołuje senat na zasadzie wniosków stronnictw i komitetów wyborczych w stosunku do ich reprezentacji w radzie gminnej. Senat dokonuje również rozpisania wyborów. Burmistrz załatwia reklamacje w I instancji; od orzeczenia burmistrza przysługuje prawo odwołania do głównej (okręgowej) komisji wyborczej. Po decyzji tejże burmistrz zatwierdza ostatecznie spisy wyborców i przesyła je w dniu wyborów komisjom obwodowym Koperty urzędowe są odmienne dla mężczyzn, odmienne dla kobiet. Wyborca może być przez komisję niedopuszczony do oddania głosu jedynie w wypadku niemożności stwierdzenia identyczności jego osoby. Karty głosowania muszą być pod nieważnością głosu z białego, miękkiego papieru o wymiarze 6 — 9 cm szerokości, a 9 — 11 cm długości. Przy skrutynjum oblicza się najpierw głosy oddane przez kobiety, a to ilość wszystkich głosów, ilość głosów ważnych i nieważnych i ilość głosów oddanych na poszczególne listy, następnie w ten sam sposób ustala się wyniki głosowania mężczyzn, a w końcu wyniki ogólne w obwodzie głosowania.

Wybór burmistrza przeprowadza rada gminna w obecności $^3/_4$ części członków rady, przewodniczy najstarszy wiekiem członek rady gminnej Wybory wiceburmistrzów, radców miejskich i członków senatu odbywają się na zasadzie proporcjonalności.

V. Klagenfurt.

Klagenfurt, stolica austrjackiej części Karyntji (27.423 mieszkańców), jest również miastem o własnym statucie. Statut ten ogłoszony został ustawą krajową z 21 grudnia 1923 r., znowelizowaną następnie w drobnych zresztą szczegółach ustawami krajowemi z 30 grudnia 1927 r., oraz z 7 listopada 1929 r. Nową ordynację wyborczą dla Klagenfurtu wprowadzila ustawa krajowa z 25 lutego 1920 r.

Ustrój samorządowy Klagenfurtu oparty jest na analogicznych zasadach, jakie przedstawiłem przy miastach, poprzednio omówionych. Różnice są nieistotne.

Uprawnienia, wynikające z nadania przez radę gminną obywatelstwa miejskiego przechodzą w razie śmierci uprawnionego na pozostałą po nim wdowę i ślubne dzieci.

Organami administracji miejskiej są: rada gminna, rada miejska, burmistrz, magistrat i miejski urząd kontroli.

Rada miasta liczy 26 członków.

Przyrzeczenie radzieckie obejmuje obowiązek bronienia niemieckiego charakteru miasta.

Do wyboru burmistrza i wiceburmistrzów wymagany jest komplet 24 członków rady. Nieusprawiedliwiona nieobecność członka rady na posiedzeniu wyborczem powoduje utratę mandatu radzieckiego, o czem orzeka trybunał konstytucyjny. Wybór burmistrza odbywa się w głosowaniu zwykłem bezwględną większością głosów, wybór wiceburmistrzów i członków rady miejskiej (radców miejskich) proporcjonalnie. Burmistrzem i wiceburmistrzami mogą być wybrani tylko członkowie rady gminnej. Burmistrz składa przyrzeczenie służbowe w ręce starosty krajowego, wiceburmistrzowie i członkowie rady gminnej na ręce burmistrza. Rada gminna może większością $^2/_3$ głosów na wniosek $^2/_3$ członków, odwołać członka rady miejskiej. Pracownik gminny nie może być wybrany członkiem rady gminnej, burmistrzem, wiceburmistrzem, członkiem rady miejskiej, członkiem wydziałów rady gminnej, a to jak długo pozostaje w czynnej służbie gminy.

Rada gminna może uchwalić wynagrodzenie stałe dla wszystkich członków rady, może też uchwalić wynagrodzenie także dla członków pewnych wydziałów, zajmujących się administracją miejską, zwłaszcza zaś administracją zakładów i przedsiębiorstw miejskich.

Uchwały rady gminnej, dotyczące nabycia, pozbycia, względnie obciążenia majątku gminnego, podlegają przy wartości powyżej 200.000 szylingów zatwierdzeniu rządu krajowego Zatwierdzeniu rządu krajowego podlega także odpisanie nieściągalnej należytości gminnej przy wartości powyżej 10.000 szylingów.

Rada gminna uchwala budżet na podstawie zamknięć rachunkowych funduszów miejskich i zamknięcia rachunkowego inwentarza.

Wydając przepisy w dziedzinie policji miejscowej, rada gminna może ustanowić sankcje karne w wysokości 200 szylingów, lub 14 dni aresztu.

Przewodniczącym rady gminnej jest burmistrz. Do ważności uchwał wymagana jest obecność 18 członków rady i bezwzględna większość głosów obecnych Burmistrz nie głosuje, lecz dyrymuje w razie równości głosów.

Burmistrz może udzielić urlopu członkom rady gminnej na jedno posiedzenie. Dłuższych urlopów udziela rada gminna. Członka, absentującego się na posiedzeniach rady gminnej upomni, w razie bezskutecznego upomnienia może go ukarać grzywną do 200 szylingów, a gdyby i grzywna skutku nie odniosła, rada gminna może postawić przed trybunałem konstutucyjnym wniosek na uznanie mandatu zaniedbującego posiedzenia członka rady gminnej za wygasły.

Kwalifikowanej obecności 24 członków wymagają wspomniane poprzednio majątkowe uchwały rady gminnej przy wartości powyżej 200.000 szylingów, uchwały, ustanawiające wyższe niż 50% dodatki gminne do podatków państwowych, wnioski do trybunału konstytucyjnego o uznanie mandatu członka rady gminnej za wygasły, uchwały, ustanawiające nowe opłaty, należytości, lub taksy na rzecz gminy, względnie podwyższające dotychczasowe, uchwały zezwalające na przekroczenie kredytów budżetowych o kwotę wyższą niż 4.000 szylingów w jednym dziale.

Kompetencja rady miejskiej i wydziałów rady gminnej jest ściśle analogiczną do zakresu działania senatu i wydziałów rady gminnej w Wienerneustadt. Takie same jest również stanowisko burmistrza w administracji miejskiej, jako organu zarządzającego i wykonawczego gminy. Z tytułu wykonywania policji miejscowej, przysługuje burmistrzowi prawo zagrożenia karą pieniężną do wysokości 10 szylingów, względnie karą aresztu do 8 dni. Burmistrz, jako przełożony wszystkich urzędów, wykonuje władzę porządkową i dyscyplinarną nad personalem gminy.

Burmistrz pod własną odpowiedzialnością załatwia sprawy poruczonego zakresu działania przy pomocy magistratu, jako władzy politycznej administracji I instancji.

Odwołania stron przeciw orzeczeniom, wydanym we własnym zakresie działania gminy, muszą być w ciągu 24 godzin po ogłoszeniu, względnie zawiadomieniu, zgłoszone, a najpóźniej w ciągu 3 dni wniesione do magistratu.

Podobnie jak w Wienerneustadt, ordynacja wyborcza do rady gminnej w Klagenfurcie opiera się w głównym zarysie na ordynacji wyborczej wiedeńskiej. Członków głównej (okręgowej) komisji wyborczej, której przewodniczy z urzędu burmistrz, powołuje rada gminna, z wyjątkiem członka ze stanu sędziowskiego, wyznaczonego przez prezesa sądu krajowego. Członków obwodowych komisyj wyborczych wyznacza główna komisja wyborcza. Przy prawie wyborczem biernem cenzus wieku wynosi lat 26. Spisy obwodowe wyborców sporządzają obwodowe komisje wyborcze. Jeżeli stronnictwo, zgłaszające listę kandydatów, nie zgłosiło osoby pełnomocnika, za pełnomocnika uważa się osobę, zamieszczoną na pierwszem miejscu listy kandydatów. Poza wyszczególnionemi co dopiero, innych różnic w ordynacji wyborczej niema.

VI. Ogólne uwagi.

Przedstawiłem w zarysie ustrój samorządowy większych miast Republiki Austrjackiej, miast o własnym statucie, stanowiących samoistne powiaty miejskie. Samorząd pozostałych dwóch statutowych miast, tj. Lincu w górnej Austrji i Solnogrodu (Salzburga) nie wykazuje miejscowych właściwości w tym stopniu, by należało je odrębnie omówić.

Pobieżny nawet przegląd statutów, poprzednio omówionych, wykazuje, że opierają się one bez wyjątku na dawnej austrjackiej ustawie gminnej z 5 marca 1862 r. Ustawa ta, jako typ ustawy ramowej dla gmin, zarówno w koncepcji zasadniczej, jak i kodyfikacyjnych jej szczegółach wzorowa, została zmianami po roku 1918 w wielu kierunkach popsuta. Prądy polityczne, dążące w Austrji do demokratyzacji ustroju gminnego, poza reformą prawa wyborczego, starały się zreformować również w duchu demokratycznym i ustrój gminy. Dążenia te w różnych miastach znajdowały różny wyraz. Wspólną ich cechą jest nietylko wprowadzenie 5-cio przymiotnikowego głosowania przy wyborach do rady gminnej, lecz przyjęcie zasady propor-

cjonalnego wyboru wszelkich ciał, zarówno reprezentacyjnych, jak administracyjnych, a to komisyj i wydziałów rad gminnych, senatu, a nawet prezydjum miasta. Dalszą cechą, to przerzucenie szeregu spraw administracyjnych na radę gminną, która z ciała uchwalającego i kontrolującego, jakiem w zasadzie powinna być, w wielu miastach stała się czynnikiem administracyjnym, następnie rozbudowa organów administracyjnych gminy, których w miastach, nawet małych, statuty wymieniają po 6 i więcej, zepchnięcie magistratu, czynnika fachowego w administracji miejskiej, na ostatni plan, sformalizowanie administracji wymogiem zatwierdzeń licznych ciał reprezentacyjnych, jej przewlekłość, nieuniknione spory kompetencyjne itd. Uderza przytem różnorodność form ustrojowych tych samych elementów samorządu gminnego w poszczególnych miastach, zarówno co do zakresu działania poszczególnych organów samorządu, jak i stanowiska ich w ustroju gminy. Takich różnic lokalnych jest bardzo wiele; kadencje urzędowania rady gminnej wynoszą zasadniczo lat 5, w Insbruku i Solnogrodzie lat 4, system odnawiania rady gminnej w połowie kadencji istnieje tylko w Insbruku, kompetencje finansowe rady gminnej są niemal w każdem mieście inne, zdarza się, że w miastach mniejszych (jak Insbruk, Solnogród) uprawnienia te są rozleglejsze, niż w miastach tej wielkości, co Grac. Nawet prawo wyborcze bierne nie we wszystkich miastach jednakie. Statuty jednych miast ustalają dla wybieralności cenzus wieku na 26 lat, innych na lat 24. Tasama rozmaitość cechuje ustrój organów samorządu miejskiego, zwłaszcza stanowisko ich w administracji gminnej. Poza wspólną wszystkim tym miastom radą gminną, mamy drugie ciało senat, lub radę miejską. Organ ten jest w jednych miastach małą radą miejską, ciałem uchwalającem w sprawach drobnej wagi, oraz kontrolującem administrację miejską, w innych pełni funkcje kolegjalnej władzy gminnej we własnym zakresie działania i władzy I instancji w zleconej administracji ogólnej państwa. W Celowcu (Klagenfurcie) rada miejska może agendy I instancji przelać na magistrat. Statuty Gracu i Insbruka magistratu wogóle za organ administracji miejskiej w rozumieniu statutowem nie uważają, lecz za organ wykonawczy administracji miejskiej. Poruszyłem najważniejsze właściwości i różnice lokalne; prócz nich istnieje mnóstwo najróżnorodniejszych postanowień, w każdem mieście innych. Są one z punktu widzenia prawno-ustrojowego w miastach tego samego typu administracyjnego anomalją, która w uporządkowanym ustroju administracyjnym państwa, wymagającym jednolitych form, miejsca mieć nie powinna. Te „sui generis“ autonomiczne twory, jakiemi stały się miasta austrjackie po przewrocie w roku 1918, są wynikiem rozbicia myśli państwowej w Austrji po klęsce wojennej, rezultatem separatystycznych dążności nie tylko krajów związkowych republiki, ale i miast, których one ośrodek stanowiły, wynikiem nastrojów powojennych, dążących do reform bez należytego przemyślenia form ustrojowych. Reforma prawa gminnego jest w Austrji od kilku lat powszechnie odczuwaną koniecznością. Reforma ta oczywiście będzie mogła dojść do skutku dopiero po skonsolidowaniu się stosunków politycznych w państwie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

Do L. B. S. 3301/30.

OBSZAR MIASTA KRAKOWA

według stanu katastralnego na rok 1930.

Dzieln.	Grunta uprawne		Nieużytki		Pow. zabudowana i podwórza		Inne grunta		Razem	
	ha	a	ha	a	ha	a	ha	a	ha	a
I	19	69	—	16	37	87	21	12	78	84
II	2	88	—	47	4	50	2	53	10	38
III	8	80	—	50	12	65	10	27	32	22
IV	28	81	—	—	41	14	18	13	88	08
V	23	71	—	—	23	—	10	38	57	09
VI	74	95	—	51	31	50	15	12	122	08
VII	13	77	—	82	13	29	6	41	34	29
VIII	28	79	7	31	34	73	28	68	99	51
IX	55	65	—	3	6	74	5	17	67	59
X	311	34	2	04	5	90	8	51	327	79
XI	184	15	1	03	10	21	36	48	231	87
XII	95	44	3	58	12	62	13	52	125	16
XIII	484	30	6	71	17	86	33	75	542	62
XIV	152	94	—	—	4	84	8	74	166	52
XV	78	30	—	55	9	99	5	77	94	61
XVI	155	34	—	01	11	45	7	65	174	45
XVII	410	73	2	25	37	13	19	18	469	29
XVIII	107	47	1	22	16	88	30	29	155	86
XIX	238	37	—	11	34	05	22	77	295	30
XX	285	46	4	91	13	36	35	75	339	48
XXI	712	77	3	28	11	94	44	20	772	19
XXII	433	34	9	90	56	54	48	57	548	35
Razem	3907	00	45	39	448	19	432	99	4833	57

Kraków, dnia 3 września 1930 r.

OBWIESZCZENIE

dotyczące założenia na nowo księgi gruntowej.

Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych w Krakowie przystępuje do akcji założenia na nowo ksiąg gruntowych dla gminy katastr. Kraków IX Ludwinów.

Dochodzenia, które w tym celu będą przedsięwzięte, rozpoczynają się dnia 10 października 1930 r. w biurze Komisji, Plac Wszystkich Świętych L. 1, II-gie piętro.

Wszyscy posiadacze nieruchomości, znajdujących się w gminie katastralnej, wierzyciele hipoteczni i inne osoby, które mają interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania i w uporządkowaniu stanu ciężarów, mogą zgłosić się i podać wszystko, co okaże się przydatne dla wyjaśnienia stanu rzeczy, oraz dla ochrony ich praw.

W międzyczasie będzie wyłożona kopja mapy wraz z wykazem wszystkich nieruchomości i wykazem posiadania katastralnego każdego poszczególnego po-

siadacza, tudzież wraz z innemi wyciągami z katastru w biurze Komisji, Plac Wszystkich Świętych L. 1, II p., a każdy może tam przeglądnąć powyższe materjały.

Gdy w toku dochodzeń okazało się, że części składowe pewnego ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, natenczas w razie potrzeby obejmie się dochodzeniami równocześnie także odnośne poboczne części składowe.

Kraków, 2 września 1930 r.

Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych:
Dr. Grzęski.

L. II. 39744/30.

OBWIESZCZENIE
w sprawie zgłoszenia zmian lokatorów.

Celem wymiaru 8% podatku od lokali na rok 1931, który dokonany będzie na podstawie list lokatorów, złożonych do wymiaru na rok 1927/28, Magistrat zarządza, co następuje:

Właściciele realności, lub ich zastępcy, winni w terminie do dnia 1-go października 1930 r. włącznie, a to w celu uzgodnienia rejestru biorczego podatku lokatorskiego z obecnym stanem faktycznym, zgłosić w Magistracie wszelkie zmiany w stanie lokatorów, zaszłe w ciągu ostatniego roku, o ile tego już nie uczyniono, a w szczególności zgłosić lokatorów, którzy w powyższym czasie z odnośnych realności się wyprowadzili, lub do nich się wprowadzili, podając w zgłoszeniu ulicę i liczbę orjentacyjną dotyczącej realności, imiona i nazwiska lokatorów, którzy się wyprowadzili, a co do lokatorów nowowprowadzonych ilość ubikacyj składających mieszkania, względnie lokale tychże, oraz wysokość czynszu (względnie wartości czynszowej z czerwca 1914 roku).

Powyższe zgłoszenia należy uskutecznić pisemnie na półarkuszach białego papieru w Wydziale II Magistratu, plac WW. Świętych L. 6, II-gie piętro, w godzinach między 12—14.

Za zaniedbanie złożenia zgłoszenia zmian w przepisanym terminie, jak również za złożenie zeznań nieprawdziwych, lub niezupełnych, winni ulegną karom w myśl § 6 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 grudnia 1926 r., wydanego w celu wykonania ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o podatku od lokali, oraz art. 62, 63 i 67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747.

Wszelkie późniejsze zmiany w stanie lokatorów, lub zajmowanych lokali, właściciele realności, względnie ich zastępcy mają zgłaszać pisemnie Magistratowi w 3-ch dniach po zaszłej zmianie.

Kraków, dnia 16 września 1930 r.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
jako władza administracji ogólnej I-szej instancji.

L. VII. 277/1930.

OBWIESZCZENIE
Prezydenta stoł. król. m. Krakowa z dnia 16 września 1930 r. w sprawie zmiany brzmienia § 45-go „Przepisów o używaniu i ochronie ulic, oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/927.

Na podstawie § 102 lit. a) Statutu dla miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108, podaję niniejszem do powszechnej wiadomości rozporządzenie Wojewody Krakowskiego z dnia 28 lipca 1930 r. L. B. 30 bezp. 929 o zmianie brzmienia § 45 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic, oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/927.

Rozporządzenie to brzmi:

ROZPORZĄDZENIE
Wojewody Krakowskiego z dnia 28 lipca 1930 roku w sprawie zmiany przepisów o używaniu i ochronie ulic, oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie

Na zasadzie przepisów §§ 3, 4 i 33 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 611, regulującego używanie i ochronę dróg, oraz §§ 37, 38 i 54 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 27 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 396 o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych — zarządzam, co następuje:

§ 1.

W „Przepisach o używaniu i ochronie ulic, oraz o ruchu ulicznym w stoł. król. mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/927, ogłoszonych w Dzienniku Rozporządzeń Magistratu Krakowskiego z dnia 30 czerwca 1927 Nr. 6, a ostatnio również w Dzienniku Urzędowym Województwa Krakowskiego z dnia 15 lipca 1927 r. Nr. 5, wprowadza się następującą zmianę:

§ 45, traktujący o wyprzedzaniu tramwaji, otrzymuje brzmienie:

„Wozy tramwajowe należy wyprzedzać na prawo, z lewej strony wolno wozy tramwajowe wyprzedzać tylko w tym przypadku, gdy szyny tramwajowe znajdują się tak blisko chodnika, że niema dostatecznie wolnej przestrzeni dla bezpieczeństwa przejazdu między wozem tramwajowym a chodnikiem“.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewoda:
Dr. Kwaśniewski m. p.

Powyższe rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 sierpnia 1930 r.

Wzywam do ścisłego przestrzegania przepisów w rozporządzeniu tem zawartych.

Przekroczenia tego rozporządzenia karane będą grzywnami, lub aresztem, albo obu temi karami łącznie, a to po myśli postanowień art. 21 i 21 a) ustawy z dnia 7 października 1921 r. Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 656 w brzmieniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 151.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. VII. Porz. 214/930/IV.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. m. Krakowa z dnia 17 września 1930 r. o obowiązku odnawiania grobowców, nagrobków, pomników cmentarnych i t. p.

Na podstawie § 102 lit. d) i n) Statutu Gminy miasta Krakowa zarządzam, co następuje:

§ 1.

Wszystkie grobowce, nagrobki, pomniki i t. p. na cmentarzach, znajdujących się w obrębie miasta Krakowa, mają być utrzymywane stale w należytym porządku i czystości, oraz odpowiednio konserwowane, tak, aby stan ich nie zagrażał bezpieczeństwu publicznemu.

§ 2.

Interesowani właściciele urządzeń, o których mowa w § 1, względnie osoby do konserwacji tych urządzeń zobowiązane, mają w terminie 30 dni poddać zawodowej rewizji powyższe urządzenia, a w razie dostrzeżonych usterek zarządzić naprawę.

W szczególności należy usunąć obluźnione kamienie, popękane ściany i płyty grobowe pobudować, lub wymienić, przyczem te ostatnie mają być szczelnie ocementowane tak ze względów bezpieczeństwa publicznego, jak i zdrowotnych.

§ 3.

Niestosujący się do powyższych zarządzeń będą ukarani na podstawie art. 17 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 365).

Niezależnie od pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karnej Magistrat zastosuje środki przymusowe, przewidziane w art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342), a w szczególności karę pieniężną celem przymuszenia, względnie wykonanie zastępcze.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. II. 36.025/30.

OBWIESZCZENIE.

o poborze podatku gruntowego w Krakowie

Magistrat podaje do wiadomości, że w myśl rozporządzenia Min. Skarbu z dnia 14 stycznia 1925 r. Dz. U. Nr. 9 poz. 65 Główna Kasa miejska w Krakowie, począwszy od dnia 10 października 1930 r., dokonywać będzie poboru podatku gruntowego od gruntów położonych w obrębie miasta Krakowa, którego przypis dla poszczególnych płatników nie przewyższa kwoty 500 zł. rocznie. Płatnicy zatem tego podatku winni z zapłatą podatku zgłaszać się od powyższego dnia w Głównej Kasie miejskiej w godzinach urzędowych od 9 rano do $12\frac{1}{2}$ w południe.

Równocześnie Magistrat ogłasza, że druga rata podatku gruntowego za rok 1930 płatną jest w czasie od 15 października do 15 listopada b. roku i wzywa płatników do uiszczenia w Głównej Kasie miejskiej rzeczonej raty w powyższym terminie, jak również zaległego za ubiegłe lata podatku gruntowego, a to pod pod rygorem egzekucji.

Dnia 27 września 1930 r.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu czerwcu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Dom czteropiętrowy przy ul. Szlak l. or. 6 l. sp. 520/IV nabył Józef Woławski od Piotra Jurkiewicza za cenę 100.000 zł.
2. Dom dwupiętrowy przy ul. św. Filipa l. or. 8 l. sp. 248/V nabył Kamil Wachlowski od Konstancji Piskorzowej za cenę 6.000 dolarów.
3. Dom dwupiętrowy przy ulicy Madalińskiego l. or. 16 l. sp. 163/XI oraz grunt lwh. 336/XI przy tejże ulicy — nabyła Lorka Poss recte Knoll od Jakóba Hodura za cenę 13.250 dolarów.
4. Dom parterowy przy ul. Rybackiej l. or. 28 l. sp. 21/XI nabyła Zofja Motyczkowa od Stefana Maleckiego za cenę 8.000 zł.
5. Dom dwupiętrowy przy ul. Bohdana Zaleskiego l. or. 44 l. sp. 190/XIX nabyli po połowie Bronisław i Albin Kułakowie od Bartłomieja i Tekli Bobrzeckich za cenę 22.000 dolarów.
6. Dom trzechpiętrowy przy ul. Mogilskiej l. or. 10 l. sp. 385/VI nabyli po połowie Antoni i Kazimiera Tochowiczowie od Jakóba i Reginy Fassów za cenę 22.000 dolarów.
7. Dom jednopiętrowy przy ul. Biskupiej l. or. 7 l. sp. 320/IV nabyło Kasyno Powszechne w Krakowie od Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie za cenę 15.000 dolarów.
8. Dom jednopiętrowy przy ul Długiej l. or. 56 l. sp. 24/V nabyli po połowie Roman i Klara Sudowie od Jakóba i Klary Stworzewiczów za cenę 20.000 dolarów.
9. Dom trzechpiętrowy przy ulicy Bocheńskiej

l. or. 5 l. sp. 370/VIII nabyli po połowie Dr. Józef i Charlotta Pflasterowie od Hirscha i Ryfki Sybirskich za cenę 17.350 dolarów.

10 Dom parterowy przy ul. Król. Jadwigi l. or. 38 l. sp. 55/III nabyła Helena Olszowska od Julji Urbanikowej za cenę 10.000 zł.

11. Część (1/8) domu jednopiętrowego przy ulicy Lelewela l. or. 16 l. sp. 94/XI nabył Rudolf Tchórzewski od Karola Tchórzewskiego za cenę 4 000 zł.

12. Część (1/2) gruntu lwh. 411/XIX przy ul. Pasterskiej nabył Salomon Wohlfeiler od Marjana Grünberga za cenę 1.062 zł.

13. Grunt lwh. 461/XI przy ul. ks. Marka nabyła Stanisława Cegielska od Jana i Hildy Nowaków za cenę 16.000 zł.

14. Grunt lwh. 300/XII przy ul. Kościuszki, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 12/XII, nabyli po połowie Kasiel i Dora Zimetbauwowie od Gminy stoł. król. miasta Krakowa za cenę 8.425 zł.

15. Dom dwupiętrowy przy ulicy Konfederackiej l. or. 27 lsp. 293/XI nabyli po połowie Juljusz i Regina Steiglerowie od Lubina Piotrowskiego za cenę 25.000 dolarów.

16. Grunt lwh. 562/XIII przy ul. Król. Jadwigi, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 319/XIII, nabyli po połowie Stanisław i Stanisława Pankowie od Józefa Dudka za cenę 10.800 zł.

17. Grunt lwh. 279/VI przy ul. św. Łazarza nabył Chaskel Nowomiejski vel Kochen od Fani Kornreich za cenę 3.100 dolarów.

18. Grunt lwh. 227/XVIII przy Al. Królewskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 56/XVIII. nabyła Helena z Żeglikowskich Bobakowa od Teofila Żeglikowskiego za cenę 19.500 zł.

19. Dom parterowy przy ul. Kościuszki l. or. 42 lsp. 75/XII nabył Lubin Piotrowski od Jana Chlipalskiego za cenę 5.000 dolarów.

20. Grunt lwh. 2965/XVII przy Aleji Słowackiego nabyli po połowie Henryk i Charlotta Münzerowie od Romana i Janiny Osadzińskich za cenę 8.500 dolarów.

21. Grunt lwh. 102/VI przy ul. Botanicznej nabył Janusz Zarzecki od Walerji, Krzysztofa, Marji i Teresy hr. Morstinów za cenę 4.818 dolarów.

22. Część (1/4) domu jednopiętrowego przy ulicy Lubicz l. or. 21 l. sp. 159/VI nabyła Anna hr. Potocka od Cecylji Ciszewskiej za cenę 2.250 dolarów.

23. Część (1/4) domu dwupiętrowego przy ulicy Bonifrcterskiej l. or. 5, 7 l. sp. 492/VIII nabył Berisch Weinberg od Debory z Nussbaumów Grossbardowej za cenę 4.000 dolcrów.

24. Dom jednopiętrowy przy Aleji Grottgera l. or. 32 l. sp. 308/XV oraz grunta lwh. 353/XV i lwh. 514/XV przy tejże ulicy nabył Dr. Józef Stankiewicz od Stefanji, Honoraty i Janiny Lipskich za cenę 16.500 dolarów.

25. Część (14/154) domu dwupiętrowego przy ulicy św. Gertrudy l. or. 6 l. sp. 133/VII nabyli po 2/154 Matylda, Walerja i Marja Kleinowie, Sabina z Kleinów Fuglewiczowa, Helena z Kleinów Fuglewiczowa, Stefanja z Kleinów Kuśnierzowa, zaś po 1/154 Dr. Franciszek Klein i Helena Fuglewiczowa od Dra Wiktora Kleina za cenę 3.500 dolarów.

26. Dom jednopiętr. przy ul. Piastowskiej l. or. 32 lsp. 146/XVI oraz grunta lwh. 393/XVI, lwh. 394/XVI przy tejże ulicy nabył Inż. Stefan Żeleński od Tadeusza, Ireny i Andrzeja Wołkowskich za cenę 16 000 dol.

27. Część 2/6 domu parterowego przy ul. Legjonów l. or. 2 na realności lwh. 812/XXII nabyli po 1/6 Julja i Wanda Sikorscy od Józefa Heckera za cenę 600 dolarów.

28 Grunt lwh. 1619/XXI przy ulicy Myśliwskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 62/XXI, nabyli po połowie Franciszek i Michalina Czeluśniakowie od Józefa i Wiktorji Siwków, Heleny Ładzińskiej i Marjanny Prochowskiej za cenę 950 zł.

29. Grunt lwh. 603/X przy ul. Twardowskiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 314/X, nabył Władysław Zajdowski od Wojciecha Gawiora za cenę 2.350 zł.

30. Część (4/6) domu parterowego przy ul. Dworskiej l. or. 10 l sp. 2/X nabyła Marja Cieślakowa od Antoniego Przygórskiego za cenę 6.000 zł.

31. Dom parterowy przy ul Zamkniętej l or. 8 lsp. 273/XXII oraz grunt lwh. 1029/XXII przy tejże ulicy nabyli po połowie Ignacy i Władysława Dylowie od Andrzeja i Marji Marcowskich za cenę 12.600 zł.

32. Część (1/5) domu parterowego przy ul. Rozdroże l. or. 21 l. sp. 13/X nabył Jan Gierczak od Jadwigi z Gierczaków Bludauowej za cenę 3.504 zł.

33. Części (1/6) domu parterowego przy ul. Bzowej l. or. 7a na realności lwh. 557/X, oraz 1/4 gruntu lwh. 164/X przy tejże ulicy nabyła Anna ze Zdebskich Dukałowa od Franciszka Cyganika za cenę 800 zł.

34. Dom parterowy przy ul. Wita Stwosza l. or. 17 l. sp. 24/XXII nabyła Mania Mendlinger od Michała i Bożeny Franczaków za cenę 25.000 zł.

35. Dom dwupiętrowy przy ul. Traugutta l. or. 20 l. sp. 153/XXII nabyli po połowie Wincenty i Urszula Michalscy od Piotra Bernarda za cenę 6.000 dolarów.

36. Część (11/160) domu jednopiętrowego przy ul. Rydlówka l. or. 12 l. sp. 122/XXII nabyła Lea Künstlinger od Salomei Pemper za cenę 560 dolarów.

37. Część (12/80) domu jednopiętrowego przy ul. Rydlówka l. or. 12 l. sp. 122/XXII nabył Mojżesz Liebeskind od Samuela Schwarza za cenę 750 dolarów.

38. Część (1/2) gruntów lwh. 495/X oraz 1/4 lwh. 218/X nabył Jan Zamorski od Władysława Franca za cenę 10.656 zł.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część (4/8) domu parterowego przy ul. Szopena l. or. 6 l. sp. 58/XV wartości 10.000 zł. nabyli tytułem darowizny po 1/8 Marja Gackiewicz, Emilja Fruzińska, Edmund i Ludwik Żychowski od Katarzyny Żychowskiej.

2. Grunt lwh. 319/XIII przy ul. Król. Jadwigi wartości 10.000 zł. nabyła tytułem darowizny Józefa z Florczyków Dudkowa od Józefa Dudka.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Grunta lwh 364/XVI i lwh. 365/XVI przy ul. Kazimierza Wielkiego, wartości 7.500 złotych, nabyła w spadku Irena Rozwadowska po ś. p. Henryku Rozwadowskim.

2. Grunt lwh. 128/XVI przy ul. J. Lea. wartości 8.850 zł., nabyli w spadku po 1/6 Marja Marszałkowa, Zofja Kocołowa, Janina Babirecka i Franciszek, Władysław i Edward Wojtaszek po ś. p. Franciszku Wojtaszku.

3. Część (2/6) domn dwupiętrowego przy ul. Starowiślnej l. or. 4 l. sp. 73/VI, wartości 45.000 zł. nabyli w spadku po 1/6 Roman i Stefan Rękiewicz po ś. p. Apolonji Rękiewicz.

4. Część (8/16) domu dwupiętrowego przy ulicy Krakowskiej l. or. 19 l. sp. 72/VIII, wartości 66.000 zł., nabyli w spadku Ludwik Rosenberg 2/16, zaś Zofja i Dr. Zygmunt Rosenberg po 3/16 po bł. p. Paulinie Rosenberg.

5. Dom dwupiętrowy przy ulicy Sławkowskiej l. or. 16 l. sp. 266/I, wartości 132.000 złotych, nabyli w spadku po połowie Józef i Henryk Splichal po ś. p. Józefie Splichalu.

6. Dom jednopiętrowy oraz grunta lwh. 393/XVI i lwh. 394/XVI przy ul. Piastowskiej l. or. 32 l. sp. 146/XVI, wartości 16.000 dolarów, nabyli w spadku po 1/3 Tadeusz, Irena i Andrzej Wołkowscy po ś. p. Karolu Wołkowskim.

7. Część (8/64) domu parterowego przy ul. Kalwaryjskiej l. or. 94 l. sp. 360/XXII, wartości 8.527 zł., nabyli w spadku po 2/64 Keila, Itla, Majer i Leon Engländer po bł. p. Dawidzie Hirschu 2-ha im. Engländerze.

8. Dom parterowy przy ul. Wielickiej l. or. 4 l. sp. 354/XII, wartości 10.596 zł., nabyli w spadku po 1/4 Pepi, Mina, Rozalja i Jakób Vogler po bł. p. Samuelu Voglerze.

9. Część (1/2) domu parterowego przy ul. Wita Stwosza l. or. 20 l. sp. 85/XXII, wartości 9.666 zł., nabyła w spadku Freindla vel Franciszka Dortheimer po bł. p. Sarze Landwirth.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w miesiącu wrześniu 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Komunalna Kasa Oszcz. m. Krakowa	przebudowa hali na I p.	Szpitalna 15 lsp. 402	inż. Filipkiewicz Stan. i inż. Kolarzowski Jul.	4649/30 22/8
Adam Kirchmajer	przebudowa portalu sklepowego	Rynek Gł. 44	Jan Adamski	4408/30 1/9
Tadeusz Oświęcimski	przebudowa kiosku	Pl. WW. Świętych 11 lsp. 90	arch. Karwat Józef	3087/30 2/9
Henryk Manne	przebudowa portalu sklep. i okna parter.	Szpitalna 6	inż. Prokesch Zygm.	3168/30 2/9
Bank Spółdz. dla rzemiosła, przemysłu i handlu	nadbudowa 2, 3, i 4-go piętra, oraz dobud. 4-go piętra oficyny	św. Marka 8 lsp. 256	Filipkiewicz Stan.	4972/30 1/9
		Dz. IV.		
Landau Józef	budowa stróżówki oraz adaptacja łazienki	Czapskich 3 lsp. 408	arch. Jakubowicz Henryk	4908/30 3/9
Konwent OO. Kapucynów	dobudowa chóru	Loretańska 9—15	arch. Gawlik Zygm.	4270/30 21/8
		Dz. V.		
Spółka mieszkaniowa dla miast	budowa 3-ch piętr. domu	ulica projektowana od ul. Długiej l. kat. 13/I.	inż. Hand Rudolf i Eintracht Juljusz	5068/30 27/8

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. V.		
Spółka mieszkaniowa dla miast	budowa 3-ch piętr. domu	ul. projektowana od ul. Długiej l. kat. 13/I	inż. Hand Rudolf i Eintracht Juljusz	5067/30 27/8
Józef Wodnicki	plany dodatk. na budowę stróżówki i wychodka w klatce schodowej	Pędzichów 5 lsp. 63		3796/30 22/8
		Dz. VIII.		
Bracia Mendel i Hirsch Pancerowie	nadbudowa mansardu w oficynie	Paulińska 18 lwh. 568	arch. Leon Feniger	4864/30 1/9
		Dz. X.		
Grzegorz Soroczyński	wybudowanie ubikacji na I piętrze	przedłużenie ulicy Zielonej l. kat. 215/4	arch. L. Paciorkowski	5208/30 11/9
Antoni Bielec	wybudowanie ubikacji na I piętrze	boczna przedłużenie ul. Zielonej l. kat. 215/5	dtto	5207/30 11/9
Stanisław i Marja Dudkowie	budowa 1-piętr. domu	Mieszczańska	arch. Miętka Czesław	4807/30 13/8
		Dz. XII.		
Sabina Wiestreichowa i Bolesław Finster	nadbudowa 2-go piętra i poddasza	T. Kościuszki lsp. 35	inż. Prokesch Zygm.	4402/30 22/8
Władysław i Walerja Meresińscy	budowa ogrodzenia frontowego	K. Ujejskiego 3 lsp. 202	inż. Wilczyński	2437/30 29/8
Ascher i Dawid Spira	zmiany w budowie 4-ro piętr. domu	Al. Krasińskiego 30 lwh. 244	arch. Singer Stan.	4567/30 10/9
		Dz. XIII.		
Franciszek Kapałka	dodatk. plany domu parter.	Ks. Józefa 84 lsp. 273	arch. Wład. Stupnicki	4596/30 22/8
		Dz. XV.		
Leon Fass	nadbudow I-go p. oficyny	Racławicka 24 lsp. 229	arch. Stupnicki Władysław	3170/30 22/8
Józef Węgrzyn	budowa mieszkań poddasznych	Jul. Lea 20 lsp. 57	arch. Ludwik Paciorkowski	3804/30 21/8

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XV.		
Józefa Rutkowska	budowa 2-piętr. domu	Urzędnicza 23 l. kat. 373/15	bud. Z. Szufa	2247/30 26/8
Walerja Gawlikowa	plany dodat. na budowę 3-ch piętr. domu	Jul. Lea 17 lsp. 313	Z. Gawlik	4535/30 4/9
		Dz. XVI.		
Paweł Paprocki	budowa 2-piętr. domu	projekt. przecznica ul. Kazimierza W. l. kat. 192/7, 167/16 167/20, 167/24, 167/28	inż. Prokesch Zygm.	2169/30 30/8
Łukasz i Teresa Łysiakowie	budowa ustępów spłukiwanych	Kazimierza W. 116 lsp. 92	Stan. Pieguszewski	4678/30 30/8
		Dz. XVII.		
Marja Antkiewicz	przebudowa wozowni, stajni na mieszkanie	droga nad Sudołem 47 lsp. 381	arch. L. Paciorkowski	4764/30 19/8
Grzegorz i Franciszka Hrydowyjowie	budowa poddasza	Mazowiecka 49 lsp. 97	inż. Prokesch Zygm.	5034/30 29/8
Izrael Birnbaum	przebudowa okna na drzwi	Murowana 6 lsp. 150	arch. L. Paciorkowski	4834/30 28/8
Apolonja Brachowska	nadbud. I. piętra domu frontowego	Rzeczna 9 lsp. 193	dtto	4657/30 20/8
Zarząd Zakładu Ks. Siemaszki	dodat. plany na zmiany rozkładu suteren	Prądnicka 35 lsp. 398	arch. Piwowarczyk Stefan	5059/30 4/9
Kasper Zbroja	parter. oficyna z dołem kloacznym i gnojownikiem	Pod Fortem l. kat. 1714/2 lwh. 640		5096/30 4/9
		Dz. XVIII.		
Tow. Osiedli Urzędn.	budowa domu parter. z poddaszem	Olsza parc. Nr. 75	inż. S. Mehl	4175/30 22/8
Bartłomiej i Tekla Bobrzeccy	budowa 2-piętr. domu z poddaszem	projektowana od ul. Zalewskiego l. kat. 22/21	arch. Bujak Edward	4572/30 22/8
Marja i Jan Bieńczyccy	nadbudowa I-go p. i poddasza	Wiśniowa lp. 8, 272 Dz. XVIII		4653/30 4/7

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XXI.				
Stefan i Agnieszka Adamczykowie	budowa 1-piętr. domu	Gromadzka 53 lsp. 13	J. Merenda	3528/30 22/8
Stefania i Andrzej Skałkowie	budowa 1-piętr. domu	Krzywda 31	inż. S. Mehl	2213/30 28/8
Dz. XXII.				
Marja Lachowska	dodatk. zmiany w nadbudowie 3-go p.	Rejtana 8 lsp. 509	inż. S. Mehl	5692/30 26/9
Leon Brenner	przebudowa portalu sklepowego	Kalwaryjska 29 lsp. 249	arch. Izydor Kurzer	3368/30 3/9

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

NOMINACJE.

Cabała Robert z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XIII gr. uposaż. L. Pr. 5724/30.

Furtak Dominik z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5780/30.

Gawor Stanisław z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV. gr. uposaż. L. Pr. 5729 30.

Gołąb Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5730/30.

Janikowska Alina z dniem 1 września 1930 r. mianowana kancelistą w X gr. uposaż. L. Pr. 9141/30.

Janusz Szymon z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5747/30.

Jasica Wojciech z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5785/30.

Jończyk Andrzej z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XVI gr. uposaż. L. Pr. 5748/30.

Kochanik Wojciech z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5754/30.

Król Franciszek z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XIII gr. uposaż. L. Pr. 5727/30.

Krupa Bartłomiej z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5723/30.

Kubik Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XIII gr. uposaż. L. Pr. 5726/30.

Musyl Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5732/30.

Nagraba Józef z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w X gr. uposaż. L Pr. 6768/30.

Prociak Stanisław z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5755/30.

Rabiasz Teodor z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XIII gr. uposaż. L. Pr. 5789/30.

Sałach Franciszek z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XII gr. uposaż. L. Pr. 5779/30.

Uchacz Karol z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XIII gr. uposaż. L. Pr. 5738/30.

Żelasko Jan z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany niższym pracownikiem m. w XV gr. uposaż. L. Pr. 5731/30.

EMERYTURY.

Błotnicka Anna, wdowa po st. radcy Magistratu, z dniem 1 sierpnia 1930 r. uzyskała pensję wdowią. L. Pr. 8920/30.

Czechowa Justyna, wdowa po robotniku Wodociągu m., z dniem 1 lipca 1930 r. uzyskała pensję wdowią w drodze łaski. L. Pr. 8245/30.

Dudziakowa Antonina, wdowa po woźnym m., z dniem 1 lipca 1930 r. uzyskała pensję wdowią w drodze łaski. L. Pr. 7975/30.

Hećko Julja, wdowa po robotniku Elektrowni M., z dniem 1 kwietnia 1930 r. uzyskała pensję wdowią w drodze łaski. L. Pr. 3311/30.

Kamiński Wojciech, kanalarz Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 31 maja 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 4786/30.

Kryłowska Kazimiera, wdowa po st. radcy Budownictwa m., z dniem 1 lipca 1930 r. uzyskała pensję wdowią. L. Pr. 7524/30.

Łężniak Michał, robotnik Budownictwa miej., z dniem 30 września 1930 r. uzyskał zaopatrzenie emerytalne w drodze łaski. L. Pr. 8748/30.

Macugowa Teresa, wdowa po majstrze kamieniarskim Zakładów Ceramicznych, z dniem 1 lipca 1930 r. uzyskała pensję wdowią. L. Pr. 7976/30.

Pałasińska Marja, wdowa po sekretarzu Magistratu, z dniem 1 czerwca 1930 r. uzyskała pensję wdowią. L. Pr. 5799/30.

Sikora Michał, robotnik Budownictwa miej., z dniem 1 sierpnia 1930 r. uzyskał zaopatrzenie emerytalne w drodze łaski. L. Pr. 8123/30.

Szetner Piotr, pomocnik Zakładu Czyszcz. M., z dniem 31 sierpnia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 8890/30.

Szewczykowa Magdalena, wdowa po respicjencie M. U. P., z dniem 1 czerwca 1930 r. uzyskała pensję wdowią L. Pr. 6887/30.

ZMARLI.

Błotnicki Józef, emer. st. radca Magistratu, zmarł dnia 16 lipca 1930 r. L. Pr. 8777/30.

Bromowicz Eugenja, wdowa po kontrolorze M. U. P., zmarła dnia 1 sierpnia 1930 r. L. Pr. 10436/30.

Czech Maksymiljan, robotnik Wodociągu m., zmarł dnia 31 marca 1930 r. L. Pr. 8245/30.

Dudziak Piotr, emer. prowiz. woźny, zmarł dnia 26 czerwca 1930 r. L. Pr. 7824/30.

Hećko Piotr, robotnik Elektrowni miej., zmarł dnia 16 marca 1930 r. L. Pr. 3311/30.

Kryłowski Józef, emer. st. radca Budown. m., zmarł dnia 20 czerwca 1930 r. L. Pr. 7522/30.

Macuga Antoni, majster kamieniarski M. Zakładów Ceramicznych, zmarł dnia 29 czerwca 1930 r. L. Pr. 7915/30.

Szewczyk Piotr, emer. respicjent M. U. P., zmarł dnia 30 maja 1930 r. L. Pr. 6607/30.

Szybowska Marja, wdowa po przewodniku M. U. P., zmarła dnia 27 sierpnia 1930 r. L. Pr. 9728/30.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 237 w kadencji XVII z dnia **10-go września 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle,

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Dr. Witold Ostrowski,
„ „ Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m.: Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych **61**.

Początek posiedzenia o godzinie **18**.

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie pośmiertne.

Przewodniczący Prezyd. Inż. Rolle w dłuższem przemówieniu uczcił pamięć zmarłych radców m. błp. Łazarza Rocka, błp. Daniela Lauera, błp. Dra Zygmunta Ehrenpreisa, oraz b. radcy m. ś. p. Prof. Dra Leopolda Jaworskiego.

Przemówienia Prezydenta miasta wysłuchała Rada stojąc.

Interpelacja.

Sekretarz odczytał interpelację Klubu radców miejskich P. P. S. w sprawie spisu wyborców do Sejmu i Senatu.

Interpelacja brzmi:

„W mieście rozlepiono ogłoszenia, że wyborcy mają się zgłaszać o umieszczenie ich na liście wyborców, o ile sprowadzili się do Krakowa, lub nabyli prawo wyborcze po ostatnich wyborach sejmowych.

Z tego wynika, że listy wyborcze będą sporządzane na podstawie starych list wyborców bez przeprowadzenia spisu ludności i że całe masy wyborców będą opuszczone w listach wyborców.

Tego rodzaju postępowanie jest sprzeczne z ustawą, w szczególności z przepisami ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, oraz z ustawą o ochronie wyborów.

Na ten fakt zwracamy uwagę Pana Prezydenta i zapytujemy, czy zarządził spis wyborców celem zabezpieczenia wszystkim mieszkańcom miasta prawa wyborczego, gdyż w przeciwnym razie bylibyśmy zmuszeni skorzystać z ustawy o ochronie wyborów".

W odpowiedzi Prezyd. Rolle oświadczył, że Magistrat w porozumieniu z odpowiedniemi czynnikami nie dokonał nowego spisu, lecz oparł się na spisie wyborców z roku 1928 i uzupełnił go spisem dwóch roczników. W czasie wyłożenia spisu wyborców w terminie reklamacyjnym będą mieli wyborcy możność wpisania się do list.

Rm. Dr. Rosenzweig prosi, aby oświadczenie to zaprotokołować.

Wniosek.

Sekretarz odczytał wniosek rm. Stączka i tow.:

„I. Wzywa się Radę miejską i Prezydjum miasta Krakowa, aby poczyniło jaknajenergiczniejsze starania u Rządu, aby wybory do Rady m. Krakowa przeprowadzone zostały jeszcze w bieżącym roku.

II. Zważywszy, że dzielnica XXII Podgórze nie jest jeszcze w tym stopniu zabudowaną, aby wszystkie urządzenia wielkomiejskie w tej dzielnicy były stosowane, i zważywszy, że większa część ulic ma stare jezdnie, uprasza się Radę miejską, aby w dzielnicy XXII nie obowiązywał przymus wywożenia śmieci przez Zakład czyszczenia miasta.

III. Rada miejska wzywa Prezydjum miasta, aby wdrożone przeciw właścicielom realności przy Placu Zgody, ul. Targowej, Józefińskiej i Krakusa kroki egzekucyjne celem ściągnięcia należytości za urządzenie trwałej jezdni i chodników, zostały zastanowione aż do rozstrzygnięcia tej sprawy przez Najwyższy Trybunał Administracyjny w Warszawie“.

Uchwalono traktować regulaminowo.

Wniosek nagły w sprawie wystąpienia ministra Rzeszy niemieckiej Treviranusa o naruszenie granic.

Rm. Potuczek pod dłuższym wywodzie zgłasza następujący wniosek:

„Rada stoł. król. miasta Krakowa na swem pierwszem posiedzeniu jesiennem w dniu 10 września 1930 r. w odpowiedzi na prowokacyjne przemówienie niemieckiego ministra Treviranusa, będące jaskrawym przejawem zachłannych roszczeń niemieckich do prastarej ziemicy polskiej, przyłączając się do ogólnego, tem wystąpieniem wywołanego odruchu obywatelstwa polskiego, zaznacza, że wszelkie dążenia niemieckie, skierowane ku rewizji naszych granic, spotkają się ze zdecydowanym odporem całego Narodu polskiego, który bronić będzie swych granic do ostatniej kropli krwi“.

Uchwalono jednogłośnie.

Wybór członków i zastępców Obwodowych Komisyj Wyborczych do Sejmu i Senatu.

Rm. Dr. Krzetuski wnosi, aby sprawę tę dla uzgodnienia z przedstawicielami Klubów radzieckich odroczyć do końca posiedzenia, proponując skład subkomitetu w osobach: Wicepr. Landaua, rm. Dr. Rosenzweiga, Stączka, Dra Krzetuskiego, Woyczyńskiego, Dra Rowińskiego i Puchałki.

Uchwalono.

Prawo zastawu dla sumy kauc. 7.500 dolarów na rzecz Komunal. Kasy Oszcz. m. Krakowa dla Polsk. Tow. Gimnast. „Sokół“ w Krakowie.

Imieniem Prezydenta m. Wicepr. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zezwala się, aby w stanie biernym realności lwh. 379 ks. gr. gminy kat. Kraków Dz. IV Piasek objętej, a stanowiącej własność Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół“ w Krakowie, wpisane zostało na podstawie zeznać się mającego zapisu kaucyjnego prawo zastawu dla sumy kaucyjnej, nieprzekraczającej 7 500 (siedmiu tysięcy pięćset) efektywnych dolarów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej na rzecz Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Do podpisania odnośnej deklaracji upoważnia się obok P. Prezydenta, względnie jego zastępcy, pp. rm. Inż. Aleksandra Adelmana i Inż. Franciszka Drobniaka, a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. rm. Dra Adama Müllera i Zygmunta Siemka, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

Uchwalono. (L. I. 6417/30).

Porządek dzienny.

I. Kredyt dodatkowy w wysokości 130.000 zł. na prace przygotowawcze dla dokonania wyborów do Sejmu i Senatu.

Imieniem Prezydenta miasta i Sekcji II Wicepr. m. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

W związku z pracami dla przeprowadzenia wyborów do Sejmu i Senatu w roku 1930 preliminuje się w dziale I. budżetu roku 1930/31 wydatki nadzwyczajne, jako pozycję 140 a, kredyt dodatkowy w wysokości 130.000 złotych, a na pokrycie kredytu upoważnia się p. Prezydenta m. do zaciągnięcia pożyczki w jednej z instytucyj finansowych na warunkach najkorzystniejszych.

Rm. Haecker omówił aresztowanie b. posłów sejmowych zaznaczając, że zarządzenie p. ministra Składkowskiego musi się spotkać z protestem społeczeństwa.

Prezyd. Rolle kilkakrotnie zwrócił uwagę rm. Haeckerowi, że sala radziecka nie jest terenem dla dyskusyj politycznych.

II. Wybór członków i zastępców Okręgowej Komisji Wyborczej do Sejmu Nr. 41.

Imieniem Prezydenta m., Wiceprez. m. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Po myśli art. 19 ordynacji wyborczej do Sejmu deleguje się do Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 41 4-ch członków i 4-ch zastępców:

Członkowie: Dr. Muczkowski Józef
Dr. Tilles Samuel
Dr. Pelzling Marek
Dr. Rozmarynowicz Bolesław

Zastępcy: Dr. Bogdani Roman
Dr. Warhaftig Samuel
Dr. Pozowski Adam
Dr. Szumski Romuald

Przewodniczący Prezyd. Rolle powołuje na skrutatorów rm. Holeksę, Puchałkę i Inż. Drobniaka, zarządzając głosowanie kartkami.

W wyniku uchwalono skład, zgłoszony przez wnioskodawcę.

III. Wybór członków i zastępców Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 42 do Sejmu i Senatu.

Imieniem Prezydenta miasta Wiceprez. m. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Po myśli art. 12 ordynacji wyborczej do Senatu, oraz art. 19 ust. 5 ordynacji wyborczej do Sejmu deleguje się do Okręgowej Komisji wyborczej Nr. 42 dwóch członków i dwóch zastępców:

Członkowie: Dr. Wielgus Piotr
Dr. Ringelheim Teodor

Zastępcy: Dr. Rychlewski Bolesław
Dr. Ujejski Marjan

Wyboru dokonano przez głosowanie kartkami.

W wyniku uchwalono skład, zgłoszony przez wnioskodawcę.

IV. Regulamin czynności komisji rewizyjnej Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Imieniem Sekcji III rm. Dr. Oberlender wnosi:

Rada miasta uchwali:

W myśl §§ 13 i 14 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z 26/3 1928 Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 424, tudzież po myśli § 22 statutu Kasy zatwierdza się projekt regulaminu czynności komisji rewizyjnej Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

(Regulamin dołącza się do protokołu. Vide str. 332).

Uchwalono. L. prez. 5313/30
R. f. b.

V. Regulamin czynności komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Imieniem Sekcji III radca m. Dr. Oberlender wnosi:

Rada miejska uchwali:

W myśl §§ 13 i 14 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z 26 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 424, tudzież w myśl § 22 statutu Kasy, zatwierdza się projekt regulaminu czynności komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

(Regulamin dołącza się do protokołu. Vide str. 333).

Uchwalono. L. Prez. 5312/30
R. f. b.

VI. Dodatkowy wybór członka Rady Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Imieniem Prezydenta m. rm. Dr. Klimecki wnosi:

Rada miasta uchwali:

W myśl § 6 Statutu Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności miasta Krakowa wybiera się członkiem Rady Kasy Dra Leona Tomasika w miejsce ks. Dra Józefa Niemczyńskiego.

Przewodniczący powołał na skrutatorów rm. Stankiewicza i Dra Klimeckiego.

Głosowanie odbyło się kartkami.

Na 40 głosów rm. Dr. Leon Tomasik otrzymał 38 głosów, rm. Kęsek 1 głos, białą kartkę oddano 1.

Wobec powyższego, wybranym został rm. Dr. Leon Tomasik.

VII. Sprawozdanie z działalności zamknięć rachunkowych Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych. Wydzierżawienie Miejskiej Piekarni Mechanicznej.

Imieniem Sekcji VIII Wiceprezydent m. Dr. Piotr Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie z działalności i zamknięć rachunkowych M. Zakładów Aprowizacyjnych za czas od 1-go kwietnia 1920 r. do 31-go marca 1930 r.

2. Upoważnia się P. Prezydenta miasta do wydzierżawienia M. Piekarni Mechanicznej na warunkach, które ustali Sekcja VIII i III Rady miejskiej.

(Sprawozdanie dołącza się do protokołu. Vide str. 334).

(L. 1168/930A/prow.).

Przewodniczący Prez. Rolle zawiadamia, że celem uzgodnienia pewnych kwestyj wycofuje z porządku dziennego dzierżawę piekarni miejskiej.

W głosowaniu sprawozdanie z działalności i zamknięć rachunków Miejskich Zakładów aprowiz. uchwalono.

VIII. Sprawa sprzeciwu właściciela realności p. Stanisława Drozdowskiego przeciw planowi zabudowania parcel Dz. V.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Kleinberger wnosi:

Rada m. uchwali:

W myśl art. 32 prawa budowlanego nie uwzględnić sprzeciwu właściciela realności przy ulicy Długiej l. or. 68 p. Stanisława Drozdowskiego, wniesionego dnia 12 maja 1930 r. przeciw planowi zabudowania (alternatywa II-ga) z dnia 20 grudnia 1929 r. L. Mgtu Bb. 552/30, uchwalonemu przez Radę miejską w dniu 4 marca 1930 r. i wyłożonemu do publicznego przeglądu w myśl ogłoszenia Magistratu z dnia 22 marca 1930 r. L. Mgtu Bb. 1253/30/XVII, L. Bb. 552/30.

Rm. Kluczka wnosi, aby sprawę odesłać do Sekcji I celem ponownego rozpatrzenia.

Rm Holeksa popiera wniosek rm. Kluczki, zauważa przytem, że sprawa ta będzie niebezpiecznym precedensem.

Wyjaśnień udziela ref. rm. Inż. Kleinberger.

W głosowaniu wniosek rm. Kluczki upadł.

Wniosek Sekcji I uchwalono.

IX. Sprawa sprzeciwu właściciela realności Walentego i Elżbiety Dudków co do zabudowania ul. Kasztelańskiej.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Leonard Nitsch wnosi:

Rada m. uchwali:

Niema powodów do rozpatrywania i załatwiania po myśli art. 32 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 lutego 1928 r. Nr. 23 Dz. U. R. P. oświadczenia pisemnego Walentego i Elżbiety Dudków z dnia 6 kwietnia 1930 r. do L. Bb. 1621/30, gdyż w piśmie tem zgadzają się pp. Dudkowie na regulację ulicy Kasztelańskiej i nie przytaczają w niem przeciw planowi regulacyjnemu ani faktycznych, ani prawnych zarzutów.

Uchwalono. L. Mgtu Bb. 1621/30.

X. Rozporządzenie Prezydenta m. Krakowa o czyszczeniu dołów kloacznych i wywozie nieczystości.

Imieniem Sekcyj VII i III rm. Dr. Szołayski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zatwierdza się rozporządzenie Prezydenta miasta Krakowa o czyszczeniu dołów kloacznych i wywozie nieczystości.

(Rozporządzenie dołącza się do protokołu. Vide str. 337).

Rm. Inż. Adelman zgłasza poprawkę do § 7 ust. 2:

„Robotnicy mają posiadać odpowiednie przyrządy zabezpieczające, jak maski gazowe, lampki oliwne i t. p.

Wnioski Sekcji VII i III z poprawką rm. Adelmana uchwalono.

L. VII. 40647/29.

XI. Wydanie opinji co do czasu otwarcia i zamykania restauracyj i t. p. w Krakowie.

Imieniem Komisji przemysłowej st. radca Mgtu Dr. Kleja wnosi:

Rada m. uchwali:

a) Pierwszorzędne jadłodajnie, jak restauracje, cukiernie, kawiarnie, mleczarnie, paszteciarnie, piwiarnie, winiarnie, miodownie, garkuchnie, bary, kuchnie publiczne, bufety, szynki, traktjernie, karczmy, gospody, oraz ruchome kuchnie uliczne, opłacające świadectwa pierwszej i drugiej kategorji, mogą być otwarte we wszystkie dni przez cały rok od godziny 6-ej do 24-ej;

b) jadłodajnie, które opłacają świadectwa trzeciej i dalszych kategoryj, mogą być otwarte we wszystkie dni przez cały rok od godziny 6 ej do 23-ej;

c) jadłodajnie, opłacające świadectwa pierwszej i drugiej kategorji, mogą na skutek wniesionego podania uzyskać ze Starostwa Grodzkiego przedłużenie czasu otwarcia poza określoną powyżej godzinę na okres czasu nie dłuższy od 1 roku.

Uchwalono. (L. III. 9805/30).

XII. Wybór członków i zastępców do Obwodowych Komisyj Wyborczych.

Imieniem Prezydenta miasta, Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau po porozumieniu się z klubami radzieckiemi wnosi:

Po mysli postanowień art. 22 ordynacji wyborczej sejmowej Rada miejska dokonuje wyboru 3-ech członków i 3-ech zastępców dla każdej z 70-ciu Komisyj Obwodowych do Sejmu i Senatu; w tym stanie rzeczy

Rada miejska uchwali:

I. Zatwierdza się następujący skład Delegatów Rady m. do Obwodowych Komisyj Wyborczych.

(Vide str. 339).

II) Uzupełnienie zdekompletowanych Obwodowych Komisyj Wyborczych przez powoływanie nowych członków, względnie ich zastępców w miejsce wybranych przekazuje się w myśl § 82 statutu miasta Krakowa P. Prezydentowi miasta za przybraniem Komisji w osobach radców m. Dra Krzetuskiego, Puchałki, Dra Rosenzweiga, Dra Rowińskiego, Stączka, Woyczyńskiego, oraz Wiceprezydenta Dra Landaua.

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie **20**.

ZAŁĄCZNIK do str. 331.

REGULAMIN

czynności Komisji rewizyjnej Podgórskiej Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa

(uchwalony przez Radę m. Krakowa dnia 10 września 1930 r.).

§ 1.

Kontrolę nad Kasą sprawuje Gmina miasta Krakowa za pośrednictwem Komisji rewizyjnej.

§ 2.

Komisja rewizyjna jest organem kolegjalnym, składającym się z 3-ch członków, których wybiera Rada miejska na lat 3.

Zmiana składu lub kadencji Rady miejskiej nie wpływa na okres urzędowania Komisji rewizyjnej, względnie członków Komisji rewizyjnej, wybieranych z grona Rady miejskiej.

W razie opróżnienia się mandatu członka Komisji rewizyjnej z innej przyczyny, niż z powodu upływu czasu, Rada miejska dokona w ciągu 30 dni dodatkowego wyboru na resztę trzechlecia.

§ 3.

W skład Komisji rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie Rady Kasy, ani Zarządu, ani też pracownicy Kasy, tudzież syndyk Kasy, natomiast mogą być do tej Komisji powołane osoby z pośród, lub z poza grona członków Rady miejskiej, zwłaszcza rzeczoznawcy, o ile ci ostatni posiadają bierne prawo wyborcze do Rady miejskiej.

Rzeczoznawcy wchodzą w skład Komisji rewizyjnej bądź z głosem stanowczym jako jej członkowie, bądź z głosem doradczym jako jej asesorzy.

§ 4.

Członkowie Komisji rewizyjnej nie mogą pozostawać w stosunku osobistego dłużnika, ani poręczyciela do Kasy bez specjalnej uchwały Rady miejskiej.

§ 5.

Komisja rewizyjna wybiera z pośród swego grona przewodniczącego i jego zastępcę.

§ 6.

Obowiązkiem Komisji rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności Kasy i zamknięcia rachunków Kasy, złożonego Gminie miasta Krakowa przez Radę Kasy, a nadto sprawdzanie stanu Kasy przynajmniej raz na kwartał.

§ 7.

Komisja rewizyjna jest uprawniona przeprowadzać niespodziewane rewizje Kasy oraz wszelkich jej urządzeń, a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych.

§ 8.

W celu wykonania czynności rewizyjnych wolno Komisji rewizyjnej żądać od Rady i Zarządu Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych wszelkich potrzebnych wyjaśnień, aktów, ksiąg kasowych, zapisów i dowodów, oraz zwiedzać i badać wszelkie urządzenia Kasy.

§ 9.

Komisja przeprowadza rewizję w składzie conajmniej 2-ch członków.

§ 10.

Zadaniem Komisji jest stwierdzić w szczególności:

a) czy majątek i fundusze Kasy (obrotowy, zasobowy, emerytalny i wyrównawczy) są tworzone, administrowane i lokowane zgodnie z przepisami Statutu Kasy (§§ 24—30 Statutu Kasy) i

b) czy operacje Kasy (bierne, czynne i inne) są dokonywane w ramach przepisów Statutu Kasy (§§ 31 do 53 Statutu Kasy).

§ 11.

Posiedzenia Komisji rewizyjnej zwołuje przewodniczący. Zwołanie posiedzenia Komisji poza przypadkami nagłemi nastąpić powinno conajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia zapomocą pisemnego zaproszenia.

Zaproszenie pisemne doręczone być winno za potwierdzeniem odbioru.

Przewodniczący Komisji rewizyjnej otwiera i zamyka posiedzenie, oraz kieruje obradami.

§ 12.

Członkowie Komisji rewizyjnej obowiązani są uczęszczać regularnie na posiedzenia Komisji.

Członek, który bez usprawiedliwienia opuścił trzy kolejne posiedzenia Komisji rewizyjnej, może być pozbawiony mandatu z mocy uchwały Rady miejskiej na wniosek Przewodniczącego. Od tej uchwały nie służy zainteresowanemu prawo odwołania.

Członkowie Komisji rewizyjnej ulegają zawieszeniu w czynnościach oraz tracą mandat — poza przypadkiem wyżej wymienionym — w razie przyjęcia wyboru do Zarządu Kasy lub do Rady Kasy, tudzież w razie utraty prawa wybieralności do Rady miejskiej.

§ 13.

Uchwały Komisji rewizyjnej zapadają większością głosów jej członków. Do ważności uchwał niezbędną jest obecność 2 członków.

Uchwały te powinny być protokołowane. Protokół podpisują wszyscy członkowie biorący udział w obradach.

§ 14.

Członkowie Komisji rewizyjnej obowiązani są dochować tajemnicy co do prowadzenia interesów, stosunków kredytowych i sposobów wytwórczości zawodowej klientów Kasy.

§ 15.

Ze swych czynności składa Komisja rewizyjna sprawozdanie Radzie miejskiej, przesyłając jednocześnie odpisy Prezydentowi miasta przy dołączeniu odpisów dla Rady i Zarządu Kasy.

§ 16.

Wydatki, połączone z ewentualnem wynagrodzeniem członków Komisji rewizyjnej, określa Rada miejska i ponosi Gmina miasta Krakowa za regresem do Kasy.

ZAŁĄCZNIK do str. 331.

REGULAMIN

czynności Komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa
(uchwalony przez Radę m. Krakowa dnia 10 września 1930 r.).

§ 1.

Kontrolę nad Kasą sprawuje Gmina miasta Krakowa za pośrednictwem Komisji rewizyjnej.

§ 2.

Komisja rewizyjna jest organem kolegjalnym, składającym się z 5 ciu członków, których wybiera Rada miejska na lat 3

Zmiana składu, lub kadencji Rady miejskiej nie wpływa na okres urzędowania Komisji rewizyjnej, względnie członków Komisji rewizyjnej, wybieranych z grona Rady miejskiej.

W razie opróżnienia się mandatu członka Komisji rewizyjnej z innej przyczyny, niż z powodu upływu czasu, Rada miejska dokona w ciągu 30 dni dodatkowego wyboru na resztę trzechlecia.

§ 3.

W skład Komisji rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie Rady Kasy, ani Zarządu, ani też pracownicy Kasy, tudzież syndyk Kasy, natomiast mogą być do tej Komisji powołane osoby z pośród, lub z poza grona członków Rady miejskiej, zwłaszcza rzeczoznawcy, o ile ci ostatni posiadają bierne prawo wyborcze do Rady miejskiej.

§ 4.

Członkowie Komisji rewizyjnej nie mogą pozostawać w stosunku osobistego dłużnika, ani poręczyciela do Kasy bez specjalnej uchwały Rady miejskiej.

§ 5.

Komisja rewizyjna wybiera z pośród swego grona przewodniczącego i jego zastępcę.

§ 6.

Obowiązkiem Komisji rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności Kasy i zamknięcia rachunków Kasy, złożonego Gminie miasta Krakowa przez Radę Kasy, a nadto sprawdzanie stanu Kasy przynajmniej raz na kwartał.

§ 7.

Komisja rewizyjna jest uprawniona przeprowadzać niespodziewane rewizje Kasy, oraz wszelkich jej urządzeń, a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych.

§ 8.

W celu wykonania czynności rewizyjnych wolno Komisji rewizyjnej żądać od Rady i Zarządu Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych wszelkich potrzebnych wyjaśnień, aktów, ksiąg kasowych, zapisów i dowodów, oraz zwiedzać i badać wszelkie urządzenia Kasy.

§ 9.

Komisja przeprowadza rewizję w składzie conajmniej 3-ch członków.

§ 10.

Zadaniem Komisji jest stwierdzić w szczególności:

a) czy majątek i fundusze Kasy (obrotowy, zasobowy, emerytalny i wyrównawczy) są tworzone, administrowane i lokowane zgodnie z przepisami Statutu Kasy (§§ 24—30 Statutu Kasy) i

b) czy operacje Kasy (bierne, czynne i inne) są dokonywane w ramach przepisów Statutu Kasy (§§ 31 do 53 Statutu Kasy).

§ 11.

Posiedzenia Komisji rewizyjnej zwołuje przewodniczący. Zwołanie posiedzenia Komisji, poza przypadkami nagłemi, nastąpić powinno conajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia zapomocą pisemnego zaproszenia.

Zaproszenie pisemne doręczone być winno za potwierdzeniem odbioru.

Przewodniczący Komisji rewizyjnej otwiera i zamyka posiedzenie, oraz kieruje obradami.

§ 12.

Członkowie Komisji rewizyjnej obowiązani są uczęszczać regularnie na posiedzenia Komisji.

Członek, który bez usprawiedliwienia opuścił trzy kolejne posiedzenia Komisji rewizyjnej, może być pozbawiony mandatu z mocy uchwały Rady miejskiej na wniosek przewodniczącego. Od tej uchwały nie służy zainteresowanemu prawo odwołania.

Członkowie Komisji rewizyjnej ulegają zawieszeniu w czynnościach, oraz tracą mandat — poza przypadkiem wyżej wymienionym — w razie przyjęcia wyboru do Zarządu Kasy, lub do Rady Kasy, tudzież w razie utraty prawa wybieralności do Rady miejskiej.

§ 13.

Uchwały Komisji rewizyjnej zapadają większością głosów jej członków. Do ważności uchwał niezbędną jest obecność conajmniej 3-ch członków.

Uchwały te powinny być protokołowane. Protokół podpisują wszyscy członkowie, biorący udział w obradach.

§ 14.

Członkowie Komisji rewizyjnej obowiązani są dochować tajemnicy co do prowadzenia interesów, stosunków kredytowych i sposobu wytwórczości zawodowej klientów Kasy.

§ 15.

Ze swych czynności składa Komisja rewizyjna sprawozdanie Radzie miejskiej, przesyłając jednocześnie odpisy Prezydentowi miasta przy dołączeniu odpisów dla Rady i Zarządu Kasy.

§ 16.

Wydatki, połączone z ewentualnem wynagrodzeniem członków Komisji rewizyjnej, określa Rada miejska i ponosi Gmina miasta Krakowa za regresem do Kasy.

ZAŁĄCZNIK do str. 331.

Zamknięcie rachunkowe ogólne Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych w Krakowie

za czas od 1 kwietnia 1929 do 31 marca 1930 r.

Rk Bilansu.

Stan czynny:		
1. Biuro Aprowizacyjne	Zł.	1,631.608·82
2. Miejski Skład Węgla	„	123.021·13
3. Mechaniczna Piekarnia Miejska . .	„	974.964·76
4. Miejskie Składy Towarowe . . .	„	19.244·27
	Zł.	2,748 838·98
Stan bierny:		
1. Biuro Aprowizacyjne	Zł	1,631.608·82
2. Miejski Skład Węgla	„	106.467·46
3. Mechaniczna Piekarnia Miejska . .	„	973.031·54
4. Miejskie Składy Towarowe . . .	„	8.332·—
	Zł.	2,719 439·82
Czysty zysk	„	29.399·16
	Zł.	2,748.838 98

Rk Strat i Zysków.

Straty:		
1. Miejski Skład Węgla	Zł.	203.072·64
2. Piekarnia Miejska	„	216.291·81
3. Miejskie Składy Towarowe . . .	„	29.836·91
	Zł.	449.201·36
Czysty zysk	„	29 399·16
	Zł.	478.600·52

Zyski:

1. Miejski Skład Węgla	Zł.	219.626·31
2. Piekarnia Miejska	„	218.225·03
3. Miejskie Składy Towarowe	„	40.749·18
	Zł.	478.600·52

Kraków, dnia 14 czerwca 1930 r.

M. Ćwiertniewicz wlr. *J. Muszyński* wlr.

Sprawdzono przez Miejską Izbę Obrachunkową.

Kraków, dnia 21 czerwca 1930 r.

J. Krzyżanowski wlr. *S. Eminowicz* wlr.

Zamknięcie rachunkowe Miejskiego Biura Aprowizacyjnego w Krakowie

za czas od 1 kwietnia 1929 do 31 marca 1930 r.

I. Bilans surowy.

Stan czynny:

Rk	Kasy	Zł.	2,039 555·08
„	Dłużników i Wierzycieli	„	3,398.640·07
„	Kasy miejskiej	„	535 239·56
„	Miejskich Składów Towarowych	„	98.272·10
„	Miejskiego Składu Węgla	„	1,586.537·73
„	Mechan. Piekarni Miejskiej	„	1,737.436·71
„	Rezerw zbożowych	„	883.372·85
„	Przemiału żyta z rezerw	„	56.318·93
„	Kosztów ogólnych	„	2 108·74
„	Płac	„	3.390·—
„	Inwentarza	„	—
„	Przejściowy	„	5.939·—
„	Gminy m. Krakowa	„	43.266·85
„	Okresu poprzedniego	„	10 000·—
		Zł.	10,400.077·62

Stan bierny:

Rk	Kasy	Zł.	2,039.124·20
„	Dłużników i Wierzycieli	„	4,153.833·60
„	Kasy miejskiej	„	527.433·03
„	Miejskich Składów Towarowych	„	89.940·10
„	Miejskiego Składu Węgla	„	1,586.678·26
„	Mechan. Piekarni miejskiej	„	786.343·19
„	Rezerw zbożowych	„	226.515·89
„	Przemiału żyta z rezerw	„	49.230·—
„	Kosztów ogólnych	„	2.108·74
„	Płac	„	3·390·—
„	Inwentarza	„	72.510·—
„	Przejściowy	„	5.939·—
„	Gminy m. Krakowa	„	847.031·61
„	Okresu poprzedniego	„	10.000.—
		Zł.	10,400.077·62

II. Rk Bilansu.

Stan czynny:

Rk	Kasy (stan gotówki z 31/III 1930)	Zł.	430·88
„	Kasy miejskiej	„	7.806·53
„	Miejskich Składów Towarowych	„	8.332·—
„	Miejskiej Piekarni Mechanicznej	„	951.093·52
„	Rezerw zbożowych (zapasy zboża)	„	656.856·96
„	Przemiału żyta z rezerw (zapas otrąb w mł.)	„	7.088.93
		Zł.	1,631.608·82

Stan bierny:

Rk.	Dłużników i Wierzycieli	Zł.	755.193.53
„	Miejski Skład Węgla	„	140·53
„	Inwentarza	„	72.510·—
„	Gminy m. Krakowa	„	803.764·76
		Zł.	1,631.608.82

Kraków, dnia 14 czerwca 1930 r.

M. Ćwiertniewicz wlr. *J. Muszyński* wlr.

Sprawdzono przez Miejską Izbę Obrachunkową.

Kraków, dnia 21 czerwca 1930 r.

J. Krzyżanowski wlr. *S. Eminowicz* wlr.

Zamknięcia rachunkowe Miejskiego Składu Węgla i drzewa w Krakowie

za czas od 1 kwietnia 1929 do 31 marca 1930 r.

Bilans surowy.

Stan czynny:

Rk	Biura Aprowizacyjnego	Zł.	1,580.069·61
„	Węgla	„	1,084.976·35
„	Drzewa	„	256.038·13
„	Koksu	„	64.266·40
„	Robocizny	„	66.707·92
„	Płac	„	35.247·64
„	Świadczeń socjalnych	„	9.393·44
„	Kosztów ogólnych	„	93.586·40
„	Konserwacji toru	„	12.663·88
„	Funduszu inwestycyjnego	„	48.765·27
„	Funduszu rezerwowego	„	8.545·98
„	Inwentarza nieruchomości	„	53.580·—
„	Funduszu amortyzacyjnego	„	—
		Zł.	3,313.841·02

Stan bierny:

Rk	Biura Aprowizacyjnego	Zł.	1,579.929·08
„	Węgla	„	1,263.812·93
„	Drzewa	„	220.488·16
„	Koksu	„	71.305·50
„	Robocizny	„	—
„	Płac	„	—
„	Świadczeń socjalnych	„	2.863·35
„	Kosztów ogólnych	„	622·26
„	Konserwacji toru	„	11.041·03
„	Funduszu inwestycyjnego	„	78.765.27
„	Funduszu rezerwowego	„	31.433·44
„	Inwentarza nieruchomości	„	—
„	Funduszu amortyzacyjnego	„	53.580·—
		Zł.	3,313.841·02

I. Rk Bilansu.

Stan czynny:

Rk	Biura Aprowizacyjnego	Zł.	140·53
„	Węgla	„	4.225·60
„	Drzewa	„	64.739·—
„	Koksu	„	336·—
„	Inwentarza nieruchomości	„	53.580·—
		Zł.	123.021·13

Stan bierny:

Rk Funduszu inwestycyjnego	Zł.	30.000·—
„ Funduszu rezerwowego	„	22.887·46
„ Funduszu amortyzacyjnego	„	53.580·—
	Zł.	106.467·46
Czysty zysk	„	16.553·67
	Zł.	123.021·13

II. Rk Strat i zysków.

Straty:

Rk Robocizny	Zł.	66.707·92
„ Płac	„	35.247·64
„ Świadczeń socjalnych	„	6.530·09
„ Kosztów ogólnych	„	92.964·14
„ Konserwacji toru	„	1.622·85
	Zł.	203.072·64
Czysty zysk	„	16.553·67
	Zł.	219.626·31

Zyski:

Rk Węgla	Zł.	183.062·18
„ Drzewa	„	29.189·03
„ Koksu	„	7.375·10
	Zł.	219.626·31

Kraków, dnia 14 czerwca 1930 r.

M. Ćwiertniewicz wł. *J. Muszyński* wł.

Sprawdzono przez Miejską Izbę Obrachunkową.

Kraków, dnia 21 czerwca 1930 r.

J. Krzyżanowski wł. *S. Eminowicz* wł.

Zamknięcie rachunkowe Mechanicznej Piekarni Miejskiej w Krakowie

za czas od 1 kwietnia 1929 do 31 marca 1930 r.

I. Bilans surowy.

Stan czynny:

Rk Biura Aprowizacyjnego	Zł.	767.364·92
„ Chleba	„	371.089·01
„ Bułek	„	271.373·39
„ Robocizny	„	103.179·25
„ Świadczeń socjalnych	„	10.713·86
„ Kosztów ogólnych	„	94.898·07
„ Dłużników	„	726.923·60
„ Nieruchomości	„	379.441·39
„ Maszyn i urządzeń	„	371.993·67
„ Ruchomości	„	37.771.76
„ Płac	„	17.869·32
„ Przejściowy	„	13.800·—
„ Amortyzacyjny	„	3.935·80
„ Strat i Zysków	„	1.000·—
	Zł.	3,171,354·04

Stan bierny:

Rk Biura Aprowizacyjnego	Zł.	1,718.458·44
„ Chleba	„	472.467·25
„ Bułek	„	342.093·16
„ Robocizny	„	1.588·57
„ Świadczeń socjalnych	„	3.468·96
„ Kosztów ogólnych	„	4.461·16
„ Dłużników	„	584.064·88
Do przeniesienia	Zł.	3,126.602·42

Z przeniesienia	Zł.	3,126.602·42
Rk Nieruchomości	„	—
„ Maszyn i urządzeń	„	—
„ Ruchomości	„	4.077·80
„ Płac	„	—
„ Przejściowy	„	13.800·—
„ Amortyzacyjny	„	25.873·82
„ Strat i Zysków	„	1.000·—
	Zł.	3,171.354·04

I. Rk Bilansu.

Stan czynny:

Rk Chleba (zapasy 31/III)	Zł.	29.405·74
„ Bułek (zapasy 31 III)	„	16.721·28
„ Kosztów ogólnych (zapasy druk)	„	850·—
„ Dłużników	„	142.858·72
„ Nieruchomości	„	379.441·39
„ Maszyn i urządzeń piekarskich	„	371.993·67
„ Ruchomości	„	33.693.96
	Zł.	974.964·76

Stan bierny:

Rk Biura Aprowizacyjnego	Zł.	951.093·52
„ Amortyzacyjny	„	21.938·02
	Zł.	973.031·54
Czysty zysk	„	1.933·22
	Zł.	974.964·76

II. Rk Strat i Zysków.

Straty:

Rk Robocizny	Zł.	101.590·68
„ Świadczeń socjalnych	„	7.244·90
„ Kosztów ogólnych	„	89.586·91
„ Płac	„	17.869·32
	Zł.	216.291·81
Czysty zysk	„	1.933·22
	Zł.	218.225·03

Zyski:

Rk Chleba	„	130.783·98
„ Bułek	„	87.441·05
	Zł.	218.225·03

Kraków, dnia 14 czerwca 1930 r.

M. Ćwiertniewicz wł. *J. Muszyński* wł.

Sprawdzono przez Miejską Izbę Obrachunkową.

Kraków, dnia 21 czerwca 1930 r.

J. Krzyżanowski wł. *S. Eminowicz* wł.

Zamknięcie rachunkowe Miejskich Składów Towarowych w Krakowie

za czas od 1 września 1929 do 31 marca 1930 r.

Bilans surowy.

Stan czynny:

Rk Biura Aprowizacyjnego	Zł.	85.468·08
„ Składowego	„	4.815·—
„ Ryczałtów	„	—
„ Dzierżawy	„	42.320·32
„ Robocizny	„	5.639·70
„ Świadczeń socjalnych	„	802·59
Do przeniesienia	Zł.	139,045·69

	Z przeniesienia . .	Zł.	139.045·69
Rk	Kosztów ogólnych	„	18.378·18
„	Płac	„	7.292·50
„	Inwestycyj	„	23.062·93
„	Dłużników	„	3.868·98
		Zł.	191.648·28
	Stan bierny:		
Rk	Biura Aprowizacyjnego	Zł.	93 800·08
„	Składowego	„	32.689 18
„	Ryczałtów	„	12 875·—
„	Dzierżawy	„	34.736·32
„	Robocizny	„	—
„	Świadczeń socjalnych	„	188·18
„	Kosztów ogólnych	„	9.671·88
„	Płac	„	—
„	Inwestycyj	„	7.687·64
„	Dłużników	„	—
		Zł.	191.648·28

I. Rk Bilansu.

	Stan czynny:		
Rk	Inwestycyj	Zł.	15.375·29
„	Dłużników	„	3.868 98
		Zł.	19.244·27
	Stan bierny:		
Rk	Biura Aprowizacyjnego	Zł.	8.332·—
	Czysty zysk	„	10.912·27
		Zł.	19.244·27

II. Rk Strat i Zysków.

	Straty:		
Rk	Dzierżawy	Zł.	7.584 —
„	Robocizny	„	5.639·70
„	Świadczeń specjalnych	„	614·41
„	Kosztów ogólnych	„	8.706·30
„	Płac	„	7.292 50
		Zł.	29.836·91
		„	10.912·27
		Zł.	40 749.18
	Zyski:		
Rk	Składowego	Zł.	27.874.18
„	Ryczałtów	„	12.875·—
		Zł.	40.749·18

Kraków, dnia 14 czerwca 1930 r.

M. Ćwiertniewicz włr. *J. Muszyński* włr.

Sprawdzono przez Miejską Izbę Obrachunkową.
Kraków, dnia 21 czerwca 1930 r.

J. Krzyżanowski włr. *S. Eminowicz* włr.

ZAŁĄCZNIK do str. 332.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. m. Krakowa z dnia ...... 1930 r. o czyszczeniu dołów kloacznych i wywozie nieczystości.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 10 września 1930 r. wydaję na zasadzie przepisów § 14 i), oraz § 60 ustęp 30 Statutu gminnego dla miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108) następujące zarządzenie:

I. Warunki prowadzenia przedsiębiorstwa

§ 1.

Prowadzenie przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych na obszarze m. Krakowa podlega, niezależnie od ograniczeń, wynikających z Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) przepisom niniejszego rozporządzenia, które określa sposób prowadzenia tego przedsiębiorstwa ze względów bezpieczeństwa publicznego, przepisów sanitarnych i porządkowych.

§ 2.

Prowadzenie przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych i wywozu nieczystości można rozpocząć po pisemnem stwierdzeniu przez Magistrat jako władzę sanitarno-porządkową, że zamierzone przedsiębiorstwo urządzone jest zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia. O potwierdzenie takie należy się postarać niezależnie od obowiązku doniesienia o przemyśle zgodnie z art. 7 prawa przemysłowego.

§ 3.

Celem uzyskania potwierdzenia, o którem mowa w § 2 należy wnieść do Magistratu prośbę, w której ma być podane:

1. Imię, nazwisko, wiek, stan, adres przedsiębiorcy.
2. Dokładny adres (ulica i Nr. domu) budynku, przeznaczonego na przechowywanie maszyn, beczkowozów, narzędzi, inwentarza i t. p.
3. Ilość i opis maszyn, któremi przedsiębiorca zamierza wykonywać czyszczenie dołów kloacznych, wraz z podaniem ilości wozów rekwizytowych, oraz ilości robotników.
4. Sposób dezynfekowania maszyn i narzędzi.

Magistrat może zażądać podania innych jeszcze szczegółów, wyżej nieokreślonych, a dotyczących prowadzenia przedsiębiorstwa.

II. Organizacja przedsiębiorstwa.

§ 4.

Urządzenie zakładu.

Zabudowania, przeznaczone do przechowywania maszyn, wozów, narzędzi, inwentarza i t. p., służących do czyszczenia dołów kloacznych i wywozu nieczystości, mają być wykonane zgodnie z obowiązującemi przepisami budowlanemi i mają być oddzielone od zabudowań innych przedsiębiorstw, oraz budynków mieszkalnych. Zabudowania przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych mają być należycie zwentylowane i skanalizowane, oraz opatrzone ściekiem z oddzielnym, szczelnie zamkniętym zbiornikiem.

Również należy zabudowania przedsiębiorstwa zaopatrzyć w dostateczną ilość wody bieżącej, służącej do czyszczenia maszyn, wozów i innych urządzeń, stykających się z treścią kloaczną. W obrębie zabudowań ma być urządzona osobna izba dla robotników, dostatecznie oświetlona, zwentylowana i ogrzana, w której ma się znajdować umywalnia z bieżącą wodą, oraz potrzebną ilością mydła i ręczników. Przy izbie ma być urządzony wychodek i pissoir, przeznaczony dla robotników.

§ 5.

Inwentarz przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych mają być należycie wyposażone w urządzenia potrzebne do prowadzenia tego przemysłu, w szczególności powinny posiadać maszyny pneumatyczne (ssące) zdatne do użytku.

Beczki i paki kanalarskie mają być żelazne.

Wozy rekwizytowe mają byc szczelnie zamykane, a wewnątrz wybite blachą. Maszynki ręczne mają być zaopatrzone w palnik do spalania gazów. Węże muszą być zaopatrzone w odpowiednie gumowe uszczelnienia, a wyloty beczek i wężów powietrznych w odpowiednie zatyczki.

Maszyny, wozy rekwizytowe, beczki i t. d. mają być na zewnątrz w widocznem miejscu oznaczone firmą przedsiębiorcy.

§ 6.

Utrzymanie inwentarza i zakładu.

Maszyny, wozy, beczkowozy, oraz wszelkie inne przyrządy, służące do czyszczenia dołów kloacznych, mają być utrzymywane w porządku i czystości Również należy przestrzegać czystości woźniców i robotników, ich ubrań, oraz czystości koni i uprzęży. Woźnice i robotnicy, zajęci w przedsiębiorstwie, powinni posiadać specjalne płócienne ubrania.

Po każdorazowym dniu pracy należy maszyny, wozy i inne narzędzia, oraz konie i uprząż oczyścić. Również robotnicy i woźnice mają należycie oczyścić swoje ubrania, oraz umyć twarz i ręce przy użyciu mydła i ręcznika. W czasie epidemji należy personal przedsiębiorstwa, konie, oraz wszelkie urządzenia i rekwizyty należycie poddawać dezynfekcji, a nadto personal, zajęty przy czyszczeniu dołów kloacznych, ma być szczepiony.

§ 7.

Sposób czyszczenia dołów kloacznych.

Do wydobywania nieczystości kloacznych płynnych z dołu kloacznego należy używać pomp pneumatycznych. Przy wykonywaniu robót należy utrzymywać dostateczną ilość wiader, węży, oraz podręczny warstat Do obsługi należy używać dostatecznej ilości robotników przy maszynie, przy beczkowozie i przy dole kloacznym.

Przy czyszczeniu ręcznem dołu kloacznego z kału i z twardego osadu kloacznego (co nie da się uskutecznić pompą, lecz wymaga pracy ręcznej) należy przestrzegać następujących warunków:

1) Nad wykonaniem tej czynności ma czuwać osoba dobrze obeznana z temi robotami.

2) robotnicy mają posiadać kaganki oliwne, które przed wejściem do dołu kloacznego należy zaświecić i spuścić na łańcuszku do dołu, celem przekonania się, czy niema w dole nagromadzonych gazów kloacznych. Gdy światło lampki gaśnie, co oznacza, że w dole są nagromadzone gazy, szkodliwe dla życia i zdrowia, wtedy wchodzenie do dołu kloacznego jest zakazane. W celu usunięcia tych gazów należy dół wypalić słomą i wywietrzyć.

3) Robotnicy, wchodzący do dołu, mają być zaopatrzeni w pasy bezpieczeństwa, przymocowane do inki, która jest przywiązana do kołowrotu, lub trzymana przez robotników, czuwających nad otworem, tak, by w razie zasłabnięcia robotnika w dole, można go było w każdej chwili wyciągnąć na wierzch.

§ 8.

Wywóz nieczystości.

Wydobyte nieczystości należy wywozić do leja, wyznaczonego w tym celu przez Magistrat. Przedsiębiorcy obowiązani są na używanie leja opłacać należytość w wysokości, ustalonej przez Magistrat.

Wywożenie nieczystości na inne miejsca jest niedozwolone.

Magistrat może jednak zezwolić na wywożenie nieczystości na pola orne, położone zdala od budynków mieszkalnych w czasie miesięcy zimowych, t. j. od 1-go października do 31-go marca. Zezwolenia takiego udziela na piśmie Miejski Urząd Zdrowia.

§ 9.

Przepisy porządkowo-drogowe.

Podczas prowadzenia czynności czyszczenia dołów kloacznych, oraz wywozu nieczystości należy przestrzegać przepisów rozporządzenia Wojewody Krakowskiego z dnia 14 czerwca 1927 r. o używaniu i ochronie ulic (L. B. P. 7069/927), w szczególności:

1) Maszyny i wozy, służące do czyszczenia dołów, należy podczas wykonywania robót ustawić po tej stronie ulicy, gdzie odbywa się czyszczenie przodem w kierunku ruchu tak, by nie tamować swobodnej komunikacji.

2) Przejazd taboru, służącego do czyszczenia dołów, ma się odbywać z reguły tylko ulicami bocznemi.

3) Zanieczyszczanie ulic i placów, zarówno podczas czyszczenia dołów, jak i podczas wywozu nieczystości, jest wzbronione. W razie zanieczyszczenia ulic i placów personal, zajęty przy pracy, ma obowiązek oczyszczenia tych miejsc. W razie zaniedbania tego obowiązku Zakład czyszczenia miasta przeprowadzi oczyszczenie z urzędu w drodze wykonania zastępczego na koszt i niebezpieczeństwo przedsiębiorcy*).

III. Przepisy ogólne.

§ 10.

W Dzieln. I do VIII i XXII czyszczenie dołów kloacznych należy wyłącznie do Gminy miasta Krakowa, natomiast w Dzieln. IX do XXI, oraz w objektach wojskowych w Dzieln. I do VIII i XXII mogą przeprowadzać czyszczenie dołów kloacznych także przedsiębiorcy prywatni.

Innym osobom ze względu na bezpieczeństwo publiczne nie wolno pod żadnym warunkiem przeprowadzać samowolnie we własnym zakresie czyszczenia dołów kloacznych.

§ 11.

Magistrat miasta Krakowa może wydawać w granicach tego rozporządzenia szczegółowe zarządzenia, dotyczące wykonania powyższych przepisów.

W ważniejszych wypadkach, jak np. w czasie epidemji, Magistrat może ze względów sanitarno-porząd-

*) Magistrat może zarządzić, aby czyszczenie dołów kloacznych na pewnych ulicach odbywało się tylko w porze nocnej.

kowych i bezpieczeństwa publicznego wydać zarządzenia, wykraczające poza granice niniejszego rozporządzenia, a nawet może w poszczególnych przypadkach zakazać na pewien czas prowadzenia przedsiębiorstwa.

IV. Przepisy przejściowe.

§ 12.

Przedsiębiorcy, zajmujący się czyszczeniem dołów kloacznych, mają najdalej w terminie do 3-ch miesięcy przystosować swoje zakłady przemysłowe do niniejszego rozporządzenia. W tym celu mają wnieść podania należycie udokumentowane do Magistratu zgodnie z postanowieniami § 2 niniejszego rozporządzenia.

W razie nie uczynienia zadość wymogom powyższych postanowień, Magistrat zabroni dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa.

V. Przepisy karne i wykonawcze.

§ 13.

Wszelkie przekroczenia postanowień niniejszego rozporządzenia karane będą na podstawie § 60 ust. 30 Statutu gminnego przy zastosowaniu rozp. Rady Min. z dnia 21 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89), względnie po myśli § 128 Rozporządzenia Wojewody z dnia 14 czerwca 1927 r. o używaniu i ochronie ulic (L. B. P. 7069/927), o ile nie podlegają karom surowszym na podstawie innych przepisów prawnych.

§ 14.

W przypadkach, gdy przedsiębiorca nie będzie stosował się do obowiązujących przepisów, Magistrat, niezależnie od pociągnięcia go do odpowiedzialności karnej, zastosuje środki przymusowe, przewidziane w artykule 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342), a w szczególności karę pieniężną w celu przymuszenia, wykonanie zastępcze, lub przymus bezpośredni.

§ 15.

Dochodzenie i karanie wykroczeń przepisów niniejszego rozporządzenia, o ile nie stanowią one czynów lub zaniedbań karygodnych, podlegających kompetencji sądów, należy do właściwości Magistratu miasta Krakowa jako władzy administracji ogólnej I instancji.

§ 15.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

ZAŁĄCZNIK do str. 332.

SKŁAD
członków Obwodowych Komisyj Wyborczych.

Obwód 1.

1 członek Dr. Malkiewicz Zdzisław, Rynek gł. 9,
zastępca Ablewicz Józef, Florjańska 55.
2 członek Burtan Stanisław, Florjańska 18,
zastępca Szarski Adam, Rynek gł. 6.
3 członek Statter Feliks, Rynek gł. 8,
zastępca Dr. Gelbwachs Salomon, adw. Florjańska 31.

Obwód 2.

1 członek Haeckerowa Franciszka, Rynek gł. 30,
zastępca Treller Emanuel, Sławkowska 9.
2 członek Dr. Śpiewak Antoni, św. Jana 6,
zastępca Bryzek Roman, św. Jana 13.
3 członek Chmielewski Zdzisław, św. Jana 3.
zastępca Przybyłowski Jan, pl. Szczepański 9.

Obwód 3.

1 członek Matyasik Jan, św. Krzyża 11,
zastępca Jaroszyńska Katarzyna, Szpitalna 40.
2 członek Mrozowski Władysław, Szpitalna 30,
zastępca Targalski Zygmunt, pl. Marjacki 8.
3 członek Dr. Lustgarten Artur, Sienna 2,
zastępca Jachymiak Ludwik, Szpitalna 26.

Obwód 4.

1 członek Witek Jan, Florjańska 17,
zastępca Koperówna Stefanja, Szewska 22.
2 członek Dr. Krauze Jan, Bracka 2,
zastępca Holzer Kurt Emil, Gołębia 2.
3 członek Dr. Nehmer Leon, Szewska 7,
zastępca Dr. Kragen Henryk, Gołębia 8.

Obwód 5.

1 członek Sołtys Adolf, Grodzka 26,
zastępca Kamieniarczyk Michał, Florjańska 3.
2 członek Kubanek Franciszek, Stolarska 6,
zastępca Pleszowski Jan, Grodzka 51.
3 członek Dr. Bocheński Witold, św. Jana 24,
zastępca Dr. Lewandowski Karol, Florjańska 16.

Obwód 6.

1 członek Ferek Roman, Franciszkańska 4,
zastępca Dr. Rodowicz Kazim., Straszewskiego 24.
2 członek Siwek Jakób, Gertrudy 5,
zastępca Łukasiewicz Józef, Straszewskiego.
3 członek Janik Mieczysław, św. Gertrudy 10,
zastępca Hecht Samuel, św. Gertrudy 27.

Obwód 7.

1 członek Jastrzębski Marjan. Felicjanek 4,
zastępca Bieniarz Władysław, Spitalna 22.
2 członek Urbański Władysław, Felicjanek 22,
zastępca Braciejowski Leon, Grodzka 5.
3 członek Smolik Adam, Zwierzyniecka 20,
zastępca Misiąg Antoni, Zwierzyniecka 4.

Obwód 8.

1 członek Grotowski Zbigniew, Powiśle 12,
zastępca Ripper Wilhelm, Smoleńsk 29.
2 członek Rendel Zygmunt, Podzamcze 26,
zastępca Studziński Franciszek, Straszewskiego 27.
3 członek Geppert Stanisław, Tarłowska 5,
zastępca Marczewski Antoni, pl. Dominikański 1.

Obwód 9.

1 członek Dr. Wroński Stanisław, Smoleńska 27,
zastępca Dr. Stolfa Edmund, Retoryka 1.

2 członek Padechowicz Marjan, Smoleńsk 9,
zastępca Inż. Orłowski Jan, Felicjanek 5.
3 członek Haecker Emil, Boż Miłosierdzia 4,
zastępca Poleski Leon, Krasickiego 7.

Obwód 10.
1 członek Szado Bronisław, Loretańska 8,
zastępca Anczyc Wacław, Studencka 14.
2 członek Dr. Bogdanowski Wincenty, Jabłonowskich 9,
zastępca Brablec Franciszek, Studencka 4.
3 członek Gross Zygmunt, Studencka 9,
zastępca Widliński Jan, Rynek gł. 46.

Obwód 11.
1 członek Dr. Rychlewski Bolesł. Straszewskiego 26,
zastępca Inż. Zimmermann Bernard, Straszewskiego 26.
2 członek Topiński Karol, Zwierzyniecka 11,
zastępca Klein Teofil, Grodzka 60.
3 członek Konopka Adam, Krupnicza 16,
zastępca Dr. Kozłowski Tadeusz, Wiślna 5.

Obwód 12.
1 członek Kożuch Jan, Felicjanek 17,
zastępca Wróbel Tomasz, Rajska 6.
2 członek Leszko Ludwik, Kochanowskiego 13,
zastępca Fuglewicz Ludwik, Felicjanek 6.
3 członek Górka Ludwik, Czarnowiejska 17,
zastępca Kłosiński Antoni, Rajska 6.

Obwód 13.
1 członek Dr. Kuśnierz Bronisław, Dunajewskiego 1,
zastępca Szaflarski Józef, Grabowskiego 6.
2 członek Czerwieniec Stefan, Karmelicka 32,
zastępca Dr. Mazur Izrael, Karmelicka 6.
3 członek Mucha Stanisław, Karmelicka 50,
zastępca Dr. Frączkiewicz Mieczysław, Straszewskiego 26.

Obwód 14.
1 członek Walenta Jakób, Sławkowska Saski Hotel,
zastępca Dr. Solak Franciszek, Siemiradzkiego 29.
2 członek Bibulski Ludwik, Lenartowicza 7,
zastępca Inż. Scherer Wiktor, Siemiradzkiego 22.
3 członek Wilkosz Jakób, Karmelicka 14,
zastępca Bereta Józef, Szewska 25.

Obwód 15.
1 członek Zalewski Juljan, Łobzowska,
zastępca Skwarczyński Stanisław, Pędzichów 3.
2 członek Dr. Michałowski Narcyz, Batorego 3,
zastępca Dintenfass Pinkus, Batorego 6.
3 członek Dr. Duda Franciszek, Batorego 1,
zastępca Inż. Cehak Tadeusz, Łobzowska 41.

Obwód 16.
1 członek Oramus Józef, Krowoderska 66,
zastępca Kretschmer Józef, Basztowa 5.
2 członek Inż. Wojciechowski Henryk, Grodzka,
zastępca Magiera Franciszek, Zwierzyniecka 10.
3 członek Dr. Horowitz Herman, Rynek gł. 6,
zastępca Pietroń Wiktor, Sławkowska 1.

Obwód 17.
1 członek Dr. Pogonowski Bolesław, Długa 27.
zastępca Bobola Stefan, Długa 32.
2 członek Giza Michał, Długa 68,
zastępca Rąb Stanisław, Sławkowska 4.
3 członek Schneider Edward, Długa 4,
zastępca Czarnek Władysław, Długa 11 a.

Obwód 18.
1 członek Fleszar Szczepan, Krowoderska 19,
zastępca Ameisen Maurycy, Szlak 13.
2 członek Mr. Lasowski Józef, Al. Słowackiego 32,
zastępca Mildner Tadeusz, pl. Matejki 9.
3 członek Skrzyński Marjan, Pijarska 1,
zastępca Grelowski Karol, Helclów 7.

Obwód 19.
1 członek Mazur Józef, Kurniki 6,
zastępca Batuc Władysław, Filipa 16.
2 członek Kwapiński Wincenty, św. Filipa 11,
zastępca Dynowska Jadwiga, Pędzichów 15.
3 członek Izraeli Szymon, Długa 61,
zastępca Dr. Palenker Jakób, Florjańska 8.

Obwód 20.
1 członek Dr. Petkun Konrad, Zacisze 10,
zastępca Górowa Marja, Asnyka 5.
2 członek Paully Jan, Basztowa 17,
zastępca Inż. Weindling Roman, Biskupia 4.
3 członek Aleksandrowicz Róża, Długa 1,
zastępca Burczyk Mieczysław, pl. Matejki 5.

Obwód 21.
1 członek Momot Wincenty, Pańska 9,
zastępca Front Stanisław, Potockiego 11.
2 członek Gross Bernard, Pańska 9,
zastępca Dr. Goldmann Maurycy, Radziwiłłowska 21.
3 członek Ciesielski Stanisław, Starowiślna 44,
zastępca Dr. Poźniak Stanisław, Potockiego 13.

Obwód 22.
1 członek Pietraszek Ignacy, Zyblikiewicza 5,
zastępca Dr. Krupiński Jan, Zyblikiewicza PKO.
2 członek Dr. Ostachowski Emiljan, Bonerowska 14,
zastępca Skoczylas Ludwik, Dietla 86.
3 członek Wesserberger Zuzanna, Zyblikiewicza 15,
zastępca Dr. Schenker Jozue, Wielopole 22.

Obwód 23.
1 członek Kerz Władysław, Rakowicka 22,
zastępca Kleczka Rudolf, Bosacka 8.
2 członek Paszkowski Jerzy, Kopernika 38,
zastępca Chlipalski Tomasz, Lubomirskiego 39.
3 członek Wünsch Józef, Bosacka 20,
zastępca Dalewski Antoni, Kopernika 6.

Obwód 24.
1 członek Wójcik Stanisław, Sołtyka 7,
zastępca Dresdner Jozua, Dwernickiego 3.
2 członek Drozdowski Antoni, Grzegórzecka,
zastępca Gądek Stanisław, Blich 6.
3 członek Dr. Marusieński Jerzy, Blich 9,
zastępca Jaglarz Kazimierz Blich 6.

Obwód 25.

1 członek Szwadron Leon, Bosacka 20,
zastępca Chromy Jan, Topolowa 13.
2 członek Schieberle Szczęsny, Topolowa 27,
zastępca Alszer Lubomir, Librowszczyzna 8.
3 członek Dr. Kierczewski Stanisław, Strzelecka, szpital św. Ludwika,
zastępca Wojnarski Leonard, Topolowa 29.

Obwód 26.

1 członek Rutkowski Andrzej, Lubicz 10,
zastępca Cholewa Marjan, Bosacka 22.
2 członek Sopicki Stanisław, Pańska 10,
zastępca Miernik Adam, Kurkowa 6.
3 członek Sikora Leopold, Topolowa 27,
zastępca Dr. Stiller Alfred, Lubicz 24.

Obwód 27.

1 członek Kemplicz Klemens, Zylikiewicza PKO.,
zastępca Dr. Szymakowski Fran., Arjańska 13,
2 członek Siwek Adam, Bosacka 6,
zastępca Karpała Wiktor, Bosacka 7.
3 członek Jaglarz Klemens, Bosacka 20,
zastępca Bogatyński Zygmunt, Radziwiłłowska 11.

Obwód 28.

1 członek Morawiecki Władysław, Smocza 7,
zastępa Fränkel Jakób, św. Agnieszki 5.
2 członek Zborowski Władysław, Grodzka 2,
zastępca Wróbel Ignacy, Grodzka 2.
3 członek Dr. Friedmann Stanisław, Stradom 1,
zastępca Goldman Izaak, Stradom.

Obwód 29.

1 członek Homolacs Józef, Straszewskiego 5,
zastępca Münz Löbel, Zielona 23.
2 członek Figiel Ludwik, Starowiślna 13,
zastępca Dr. Steinberg Benjamin, Starowiślna 1.
3 członek Fink Eleonora, św. Sebastjana 32,
zastępca Sarna Ignacy, Zyblikiewicza 11.

Obwód 30.

1 członek Sidor Michał, Wawrzyńca 14,
zastępca Dr. Wasserberg Zygmunt, Jasna 5.
2 członek Dr. Künstlinger Ignacy, Jasna 8,
zastępca Landau Szymon, Dietla 34.
3 członek Kasprzyk Czesław, Starowiślna 23,
zastępca Blaustein Rudolf, Starowiślna 39.

Obwód 31.

1 członek Hoffman Zygmunt, Grodzka 42,
zastępca Perlroth Salomon, Piekarska 5.
2 członek ks. Styła Andrzej, Augustjańska 7,
zastępca Nieduszyński Eustachy, Augustjańska 13,
3 członek Peiper Józef, Hotel City,
zastępca Friedmann Józef, Piekarska 9.

Obwód 32.

1 członek Szewczyk Józef, Podzamcze 1,
zastępca Wiśniewski Władysław, Dyrekcja Kolei Elektr. Gazowa.
2 członek Anisfeld Dawid, Orzeszkowej,
zastępca Bauminger Szymon, Dietla 1.
3 członek Dr. Berkelhammer Wilhelm, Orzeszkowej 7,
zastępca Frei Wolf, Kordeckiago 5.

Obwód 33.

1 członek Cisiek Adam, Trynitarska 18,
zastępca Schiffman Henryk, Grodzka 71.
2 członek Lewinger Ignacy, Wolnica 10,
zastępca Stamberger Szymon, Brzozowa 13.
3 członek Weingarten Szyja, Mostowa 4,
zastępca Oktaba Stanisław, Mostowa 12.

Obwód 34.

1 członek Jabłoński Feliks, Krakowska 55,
zastępca Monderer Bernard, Mostowa 8.
2 członek Mühlstein Menasche, Krakowska 24.
zastępca Glünzenstein Dawid, Krakowska 37.
3 członek Grehorowicz Klemens, Dietla,
zastępca Feld Moses, Bożego Ciała 12.

Obwód 35.

1 członek Uhlewicz Szczepan,
zastępca Mischel Natan, Wielicka 9.
2 członek Dr. Schanzer Hirsch, Wawrzyńca 11,
zastępca Dr. Marciniak Michał, Wawrzyńca 5.
3 członek Rosenblum Wolf, św. Agnieszki 5,
zastępca Szpahnauf Henryk, Stradom 23.

Obwód 36.

1 członek Dr. Kirsch Józef, Pańska 11,
zastępca Majer Penzer, Starowiślna 44.
2 członek Feldman Leon, Al. Krasińskiego 16,
zastępca Immerglück Fischel, Starowiślna 41.
3 członek Dr. Steinberg Maurycy, Przemyska 3,
zastępca Schein Jakób, Dajwór 5.

Obwód 37.

1 członek Lis Antoni, Krakowska 9,
zastępca Dr. Korngold Ferdynand, Dietla 83.
2 członek Wójcikiewicz Stanisław, Krakowska 9,
zastępca Głogowski Andrzej, Dunajewskiego 5.
3 członek Dr. Kohn Leon, Dietla 47,
zastępca Freylich Chaim, Dietla 51.

Obwód 38.

1 członek Lencki Franciszek, Józefa 19,
zastępca Głowacki Andrzej, Józefa 11.
2 członek Papier Maurycy, Staszica 11,
zastępca Lederberger Abraham, Józefa 22.
3 członek Dr. Menasche Otto, Zielona 11,
zastępca Brandsdorfer Samuel, Katarzyny 2.

Obwód 39.

1 członek Mühlstein Szmul Leib, Dietla 48.
zastępca Dębowski Władysław, Zyblikiewicza 5.
2 członek Szybowski Władysław, św. Wawrzyńca 5,
zastępca Biegeleisen Salomon, św. Gertrudy 29.
3 członek Neufeld Abraham, Brzozowa 16,
zastępca Tydor Dawid, Brzozowa 16.

Obwód 40.

1 członek Bełdowski Władysław, Starowiślna 26,
zastępca Silberbusch Ozjasz, Jasna 7.
2 członek Diamand Jeremiasz, Miodowa 16,
zastępca Bartuś Stefan, św. Sebastjana 9.
3 członek Teitelbaum Szyja, Miodowa 13,
zastępca Wanderer Szymon, Miodowa 23.

Obwód 41.
1 członek Spitzer Salomon, Jasna 5,
zastępca Wójcik Sebastjan, Bożego Ciała 26.
2 członek Horowitz Salo, Florjańska 2,
zastępca Spira Saul, św. Katarzyny 5.
3 członek Hass Aron, Meiselesa 20,
zastępca Szklarczyk Majer, Bożego Ciała 10.

Obwód 42.
1 członek Filipowicz Kazimierz, Ciemna 6,
zastępca Liebermann Wolf, Kupa 2.
2 członek Schlanger Leon, Bożego Ciała 12,
zastępca Feuerlicht Wiktor, Augustjańska 5.
3 członek Bosak Zacharjasz, Kupa 6,
zastępca Blass Hirsch, Ciemna 17.

Obwód 43.
1 członek Butrymowicz Władysław, Czackiego 18,
zastępca Stefański Franciszek, Ludwinowska 20.
2 członek Durek Franciszek, Zatorska 16,
zastępca Piotrowski Franciszek, Turecka 7.
3 członek Kaczor Jan, Hetmańska 2,
zastępca Heublum Pinkus, Hetmańska 6.

Obwód 44.
1 członek Komni Aleksander, Kapelanka 41.
zastępca Dr. Więcław Teofil, Twardowskiego.
2 członek Depowski Józef, Szwedzka 42,
zastępca Baranowski Władysław, Twardowskiego.
3 członek Dużyk Józef, Mieszczańska 11,
zastępca Adamski Michał, Zielna 12.

Obwód 45.
1 członek Adamus Jan, Czarodziejska 82,
zastępca Pisula Henryk, Skwerowa 35.
2 członek Porczak Marjan, Rynek Dębnicki 3,
zastępca Pankiewicz Walenty, Polna 2.
3 członek Czuj Paweł, Zagrody 10,
zastępca Weiss Adolf, Pułaskiego 11.

Obwód 46.
1 członek Kopczyński Henryk, Madalińskiego 15,
zastępca Ks. Szepieniec Andrzej, Dębowa 5.
2 członek Zdebski Feliks, Pułaskiego 13,
zastępca Skorupski Franciszek, Barska 31.
3 członek Butwin Kazimierz, Różana 9,
zastępca Turek Józef, Rybacka 24.

Obwód 47.
1 członek Ks. Małysiak Juljusz, Senatorska 19,
zastępca Jezierski Adam, Kościuszki 23.
2 członek Konturek Wojciech, Senatorska 3,
zastępca Zemanek Franciszek, Kościuszki 3.
3 członek Dr. Grzybowski Stefan, Słoneczna 31,
zastępca Kłapa Ferdynand, Słoneczna 19.

Obwód 48.
1 członek Korolewicz Wincenty, Ujejskiego 4,
zastępca Feldman Abraham, Kościuszki 29.
2 członek Inż. Burkiewicz Władysław, Aleja Krasińskiego 28,
zastępca Dębowski Fryderyk, Al. Krasińskiego 32.
3 członek Zacharjasz Stan., Aleja Krasińskiego 18,
zastępca Mazanek Franciszek, Krasickiego 10.

Obwód 49.
1 członek Dr. Maślanka Józef, Król. Jadwigi 7,
zastępca Sabatowiczowa Janina, Słoneczna 31.
2 członek Skalski Edmund, Król. Jadwigi 81,
zastępca Inż. Flisowski Stanisław, Król. Jadwigi 170.
3 członek Konieczny Jan, Włóczków 6,
zastępca Juchowski Władysław, Kościuszki 31.

Obwód 50.
1 członek Kopczyński Teodor, Emaus 4,
zastępca Łoziński Stefan, Kraszewskiego 11.
2 członek Kulinowski Stanisław, Gontyna 6,
zastępca Praschil Juljan, Anczyca 1.
3 członek Karton Stanisław, Słoneczna 21,
zastępca Jakóbek Jan, Kościuszki 19.

Obwód 51.
1 członek Wojtyga Stanisław, Kawiory 2,
zastępca Czachowski Adam, Konarskiego 11.
2 członek Gajewski Karol, Konarskiego szkoła,
zastępca Dr. Krzemecki Andrzej, Czarnowiejska 30.
3 członek Kaflikiewicz Józef, Kochanowskiego 14,
zastępca Fleszer Michał, Józefitów 16.

Obwód 52.
1 członek Dr. Grzybowski Konstanty, J. Lea 23,
zastępca Wilczyński Kazimierz, Urzędnicza 13.
2 członek Rompała Stanisław, J. Lea 55,
zastępca Kusek Stanisław, J. Lea 43.
3 członek Ścibor Ignacy, J. Lea 41,
zastępca Solecki Aleksander, Urzędnicza 24.

Obwód 53.
1 członek Dr. Nowak Juljan, Wyspiańskiego 4,
zastępca Podgórski Michał, Wybickiego 5.
2 członek Dr. Mazur Edward, Sienkiewicza 2,
zastępca Hajdziński Ignacy, Czarnowiejska 82.
3 członek Rosół Piotr, Kazimierza W. 44,
zastępca Witek Piotr, Kazimierza W. 81.

Obwód 54.
1 członek Lazar Ludwik, Gnieźnieńska 1,
zastępca Bąkowski Marjan, J. Lea 53.
2 członek Gwóźdź Wojciech, Kazimierza W. 116,
zastępca Łysiak Łukasz, Racławicka 2.
3 członek Siatka Marjan, Łączna 6,
zastępca Majer Marjan, Czarnowiejska 4.

Obwód 55.
1 członek Prochal Karol, Mazowiecka 52,
zastępca Kański Wincenty, Lubelska 5.
2 członek Chudzik Stanisław, Zbożowa 5,
zastępca Kuszewski Antoni, Aleja Królewska 18.
3 członek Stroński Karol, Mazowiecka 47,
zastępca Jędras Jakób, Prądnicka 76.

Obwód 56.
1 członek Przybyś Kazimierz, Mazowiecka 139,
zastępca Niedźwiecki Jan, Mazowiecka 67.
2 członek Spałek Władysław, Mazowiecka 37,
zastępca Bohdanowicz Tadeusz, Poznańska 20.
3 członek Malski Franciszek, Mazowiecka 135,
zastępca Dutkiewicz Marjan, Mazowiecka 14.

Obwód 57.
1 członek Koziołek Stefan, Żytnia 17,
zastępca Boniakowski Edward, Celarowska 19.
2 członek Marczak Józef, Mazowiecka 64,
zastępca Bętkowski Zygmunt, Rakowicka 37.
3 członek Bieńczycki Jan, Wiśniowa 8,
zastępca Procner Antoni, Kątowa.

Obwód 58.
1 członek Ziffer Henryk, Słoneczna 31,
zastępca Mech Szczepan, Chodkiewicza 6.
2 członek Piotrowski Jan, Żółkiewskiego 15,
zastępca Olczak Zygmunt, Chodkiewicza 19.
3 członek Fiut Onufry, Grzegórzecka 45,
zastępca Galiszkiewicz Wojciech, Żółkiewskiego 26.

Obwód 59.
1 członek Turza Stefan, Mogilska 31,
zastępca Nalepa Stanisław, Grzegórzecka 15.
2 członek Apostolnik Piotr, Gliniana 8,
zastępca Karwat Karol, Mogilska 78.
3 członek Węgłowski Michał Dunajewskiego 15,
zastępca Ślusar Jan, Mogilska 96.

Obwód 60.
1 członek Dziedzic Jan,
zastępca Długosz Józef, Grzegórzecka 117.
2 członek Nalepa Jan, Miedziana 38,
zastępca Kotusiński Franciszek, Grzegórzecka 132.
3 członek Bando Józef, Jachowicza 1,
zastępca Wiatr Szczepan, Grzegórzecka 124.

Obwód 61.
1 członek Cieślik Franciszek, Saska 11,
zastępca Lachnitt Władysław, Sarmacka 4.
2 członek Kordys Mieczysław, Krzywda 40,
zastępca Siwek Jan, Myśliwska 56.
3 członek Maniecki Józef, Myśliwska 50,
zastępca Lorek Józef, Płaszowska 98.

Obwód 62.
1 członek Onderko Kazimierz, Podskale 16,
zastępca Brühand Chiel, Plac Zgody 16.
2 członek Florek Mieczysław, Rydlówka 7,
zastępca Chujar Adam, Czyżówki 21.
3 członek Kaim Marcin, Kalwaryjska 54,
zastępca Wąsik Jan, Bonarka 16.

Obwód 63.
1 członek Płatek Władysław, Długosza 3,
zastępca Vielfreund Pinkus Rejtana 5.
2 członek Jaworski Jan, Serkowskiego 11,
zastępca Mateczny Antoni, Bonarka 1.
3 członek Jadowski Marjan, Kalwaryjska 8,
zastępca Dobosz Roman, Kalwaryjska 73.

Obwód 64.
1 członek Kontnowski Józef, Zamojskiego 44,
zastępca Zachara Stanisław, Zamojskiego 29.
2 członek Gnida Jan, Smolki 8,
zastępca Bętkowski Franciszek, Zamojskiego 1.
3 członek Dr. Kropatsch Karol, Rękawka 22,
zastępca Katz Samuel, Celna 8.

Obwód 65.
1 członek Cendrowski Marjan, Salinarna 8,
zastępca Wojciechowski Walerjan, Józefińska 16.
2 członek Oplustil Jan, Przemysłowa 1,
zastępca Liszkowicz Antoni, Lwowska 44.
3 członek Rachwał Stanisław, Wielicka 12,
zastępca Stankiewicz Franciszek, Lwowska 36.

Obwód 66.
1 członek Pierzchała Jan, Krakusa 30,
zastępca Furtak Dominik.
2 członek Staszewski Tadeusz, Józefińska 21,
zastępca Kolasa Piotr, Plac Zgody 17.
3 członek Wołkowski Antoni, Kalwaryjska 74,
zastępca Tislowitz Mojżesz, Krakusa 6.

Obwód 67.
1 członek Stoch Władysław, Salinarna 7,
zastępca Jakóbiec Paweł, Traugutta 24.
2 członek Dyrcz Józef, Traugutta 9,
zastępca Szlabiński Henryk, Dąbrowskiego 14.
3 członek Pikans Franciszek, Kalwaryjska 18.
zastępca Spingarn Józef, Lwowska 17.

Obwód 68.
1 członek Królikowski Piotr, Al. Dębowskiego 10,
zastępca Dyląg Wojciech, Lwowska 40.
2 członek Kolkiewicz Tadeusz, Przystanek 4,
zastępca Tyrański Jan, Wałowa 9.
3 członek Matzner Godel, Józefińska 33,
zastępca Dr. Morgenbesser Leon, św. Kingi 7.

Obwód 69.
1 członek Wieczorek Wincenty, Rękawka 4,
zastępca Dobrowolski Ignacy, Rękawka 3.
2 członek Szot Franciszek, Rękawka 23,
zastępca Dr. Goldstein Roman, Węgierska 16.
3 członek Torn Jakób, Stroma 4,
zastępca Miszczyński Leon, Grodzka 9.

Obwód 70.
1 członek Kubicki Jan, Aleja pod Kopcem 8,
zastępca Słowik Stanisław, Wielicka 51.
2 członek Abrahamer Marek, Wapienniki Libana.
zastępca Gąsowski Kazimierz, Płaszów, stacja kol.
3 członek Herzig Dawid, Krakusa 22,
zastępca Piwowarczyk Jan, Marjewskiego 13.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 4 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta Dra Piotra Wielgusa **posiedzenie Sekcji prawniczej Rady miejskiej**, na którem uchwalono przedłożyć Radzie miejskiej wnioski w sprawie zatwierdzenia projektu regulaminu czynności komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa, oraz Komunalnej Podgórskiej Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Dnia 19 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji gospodarczej Rady miejskiej,** na którem uchwalono nabyć część parcel gruntowych w obszarze przeznaczonym pod budowę przyszłego portu w Dz. XXI, postanowiono sprzedaż gruntu w Dz. XX celem wyrównania granic, przyjęto wnioski Magistratu w sprawie oddania gruntu przy ul. Sienkiewicza na prawie zabudowy Wyższemu Studjum Handlowemu na dalszą rozbudowę tej szkoły, w końcu zatwierdzono ofertę na roboty adaptacyjne w szkołach miejskich przy ul. Mazowieckiej.

Dnia 25 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem radcy m. Karola Łuczki **posiedzenie Komisji administracyjnej Rady miejskiej**, na którem uchwalono pobierać w roku budżetowym 1931/32 dodatki gminne do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków w dotychczasowej wysokości 100% przy wyrobie, a 200% przy sprzedaży trunków, również w dotychczasowej wysokości uchwalono pobierać opłaty mytnicze 10 gr. od zwierzęcia domowego, idącego luzem, 40 gr. od zwierzęcia w zaprzęgu, 2 zł. od samochodu osobowego, ciężarowego i od doczepek, 3 zł. od autobusów.

Dnia 30 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem prezydenta miasta Inż. Karolla Rollego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miejskiej,** na którem zatwierdzono szereg projektów budów kanałów miejskich w ul. Podskale, Kazimierza Wielkiego, Twardowskiego i na gruntach położonych między ul. Konopnickiej, a ul. Smolki i między ul. Kalwaryjską, a Krasickiego i chodników w ul. Bernardyńskiej, Pasterskiej i na pl. Kossaka, poczem załatwiono wnioski w sprawie zaprowadzenia, względnie intenzywniejszego oświetlenia Aleji 3-ch Wieszczów, ul. Krowoderskiej, Żółkiewskiego, Spadzistej, Chodkiewicza, Grabowskiego, oraz plant między ul. Potockiego, a Szpitalną i wnioski w sprawie regulacji rzeki Białuchy.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 10. Kraków, dnia 31 października 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

TADEUSZ PRZEORSKI.

Współczesny samorząd miejski.

(Ciąg dalszy).

Szwajcarja.

1. Ogólne uwagi.

Samorząd gminy Szwajcarji może być rozważany tylko na tle ustroju państwowego republiki, z którym łączy go szereg wspólnych cech i instytucyj, stanowiących do niedawna wyłączne niemal właściwości organizacji państwowej federacji szwajcarskiej.

Szwajcarja stanowi od r. 1848 państwo związkowe, składające się z 22 kantonów, ściśle zaś biorąc, obecnie z 25, gdyż 3 kantony z ogólnej liczby 22 podzieliły się każdy na dwa półkantony. Kantony są suwerennemi państwami bez względu na ilość ludności (najmniejsze liczą około 15.000, najludniejsze około 600.000 ludności) i wielkość zajmowanego terytorjum, ograniczonego w tak zwanych kantonach miejskich często do terytorjum samego miasta, czasem obejmującego i jego gminy podmiejskie. Państewka te mają własne konstytucje, nierzadko dość różniące się między sobą, konstytucja bowiem związkowa jest raczej tylko w ustawę ujętym aktem federacji kantonów, regulującym ustrój polityczny i administracyjny związku, jako formy państwa, normującym zatem stosunek kantonów do związku, kantonów między sobą, zakres działania federacji, ustrój jej organów itd. Konstytucje kantonalne regulują prawa i obowiązki obywatelskie ludności, ustrój administracyjny kantonów, organizację władz, słowem wszelkie zagadnienia konstytucyjne, nieobjęte ustawą federacyjną. Rzecz oczywista, że konstytucje kantonalne nie mogą się sprzeciwiać konstytucji związkowej, ale poza tą zasadą konstytucja związkowa pozostawia ustawodawstwu kantonalnemu zupełną swobodę. Wynikiem powyższej koncepcji jest daleko posunięta różnorodność ustrojowa kantonów. Różnorodność ta ma swe źródło w odmiennych tradycjach historycznych i w odmiennej mentalności ludności, zamieszkującej kantony zachodnie (Francuzi), północne i wschodnie (Niemcy), oraz południowe (Włosi). Suwerenność państwowa kantonów ograniczona została na rzecz federacji państwowej tylko w dziedzinie polityki zagranicznej, obrony państwa, w dziedzinie administracji: kolejowej, pocztowej i celnej, a częściowo także w dziedzinie szkolnictwa wyższego. W dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego, spokoju i porządku publicznego działalność związku jest subsydjarną, aktywną w wypadkach, w których miejscowe państwowe zarządzenia kantonalne okazują się niewystarczającemi. Tak doniosłe zagadnienia państwowe, jak dziedzina praw i obowiązków obywatelskich, cały ustrój administracyjny zarówno rządowy, jak samorządowy, organizacja wymiaru sprawiedliwości, zasadniczo także ustawodawstwo cywilne i karne, sprawy wojskowe i wyznaniowe, małżeńskie i metrykalne, szkolnictwo powszechne, średnie i zawodowe, bezpieczeństwo publiczne, komunikacja (z wyjątkiem kolei żelaznych) należą do zakresu ustawodawstwa i administracji kantonalnej.

Zasadniczemi cechami ustroju politycznego i administracyjnego Szwajcarji, a więc zarówno federacji państwowej, jak kantonów, okręgów i gmin, jest bezpośredni udział ogółu ludności w ustawodawstwie i administracji publicznej, oraz kolegjalny ustrój prawie wszystkich organów administracyjnych. Dodać do tego należy zasadę wyboru urzędników na wszystkie ważniejsze posterunki, wybór sędziów, szereg urzędów wyłącznie honorowych. Zasady powyższe przeprowadzono w całej rozciągłości, z całą konsekwencją, od związku państwowego począwszy aż do gminy lokalnej. Wyrazem pierwszej zasady są trzy instytucje, będące do niedawna wyłączną właściwością ustroju szwajcarskiego. Są to kontrola ludności nad ustawodawstwem z pra-

wem „veta" ludowego, prawo inicjatywy i t. zw. referendum ludowe. Pierwsza polega na możności poddania ustawy uchwalonej przez ciała reprezentancyjne (związkowe, kantonalne, lub gminne) rewizji, a to na żądanie oznaczonej w ustawie ilości obywateli, wniesione w oznaczonym przez ustawę terminie. Rewizji takiej podlegają wszystkie ustawy i uchwały, od konstytucji związkowej począwszy, aż do uchwał rady gminnej. Instytucja „veta" polega na żądaniu pewnej ilości obywateli poddania wydanej ustawy, lub uchwały pod głosowanie ludności z tym skutkiem, że głosowanie ludności przeciw ustawie czy uchwale powoduje jej zniesienie. Oznaczona w konstytucjach ilość obywateli ma prawo wystąpić u ciał ustawo-, względnie uchwałodawczych z inicjatywą prawodawczą bądź wydania ustaw, czy uchwał, bądź też zmiany istniejących z tym skutkiem, że dotyczące ciało ustawodawcze, czy uchwałodawcze obowiązane jest poddać głosowaniu ludowemu potrzebę wydania, względnie zmiany ustawy (uchwały), a następnie w danym razie samą ustawę lub uchwałę. Instytucja referendum ludowego polega na obowiązkowem w pewnych wypadkach, a fakultatywnem w innych, głosowaniu ludności nad wydać się mającemi ustawami. Instytucje te koncepcyjnie za zębiające się wzajemnie są w poszczególnych kantonach różnie skonstruowane. Stosowanie ich w praktyce ułatwia mały obszar kantonów i mała ich ludność (przeciętnie 150.000 głów), oraz wysoki poziom kultury i tradycyjne wysokie uświadomienie prawno-państwowe obywateli. Przekazanie ustawodawstwa w sprawach samorządowych kantonom i ich różnorodność ustrojowa jest przyczyną daleko posuniętych różnic ustroju samorządu gminnego w różnych kantonach, wykazującego cechy pokrewne jedynie na obszarach kantonów, zamieszkałych przez tę samą narodowość.

Zarząd lokalny opiera się w kantonach na podziale na okręgi dla zarządu państwowego i gminy samorządne. Gmina pojęta jest jako związek mieszkańców, zamieszkałych na pewnem terytorjum. Gmina ta w pewnych kantonach jest gminą jednostkową, w innych zbiorową. Kantonalne ustawodawstwo zna najrozmaitsze typy gmin. Najpowszechniejszym z nich jest typ gminy mieszkańców, jako politycznej gminy administracyjnej. Obok tego typu istnieją dość często na tym samym obszarze gminy obywatelskie, o zakresie działania ciaśniejszym, niż gminy mieszkańców. Gminy obywatelskie istnieją zwłaszcza w miastach, tworzących samoistne kantony miejskie, w których kantonalne władze rządowe sprawują również funkcje samorządowej władzy administracyjnej w mieście.

Poza temi dwoma typami, z których gmina mieszkańców, prócz miast kantonalnych, jest powszechną, gmina obywatelska (przynależnych) może istnieć współrzędnie z gminą administracyjną mieszkańców, ale nie jest w niektórych kantonach formą bezwzględnie obligatoryjną; niektóre kantony posiadają w obrębie gminy politycznej ponadto dalsze związki gminne, jak samorządne gminy kościelne, szkolne, szpitalne, bądź pokrywające się terytorjalnie z gminą polityczną, bądź obejmujące kilka gmin. Gminy te posiadają własne organa uchwałodawcze, wykonawcze, prezydentów i własne urzędy. Zdarza się jednak również, że funkcje tych kilku związków gminnych na jednym obszarze, a przynajmniej funkcje niektórych z nich pełnią te same organa.

Gmina szwajcarska cieszy się nietylko daleko idącym samorządem, ale i szeroką autonomją. Nadzór państwowy, t. j. kantonu, nie jest we wszystkich kantonach jednaki; we francuskiej części Szwajcarji zbliżony jest przedmiotowo do nadzoru nad gminami w Polsce, w kantonach niemieckich ogranicza się w zasadzie do czuwania nad legalnością działania samorządu gminnego, w kantonach południowych nadzór ten ma formę pośrednią.

Podobnie jak w organizacji prawnej kantonu najwyższą suwerenną władzą jest zebranie uprawnionych do głosowania mieszkańców kantonu, tak w gminie naczelnym organem jest zebranie gminne. Zakres działania zebrania gminnego nie jest we wszystkich kantonach jednakowy; we wszystkich wybiera on ciała reprezentacyjne i uchwałodawcze, w niektórych również ciała wykonawcze i administracyjne, w niektórych prezydentów gminy, w niektórych nawet urzędników gminy. W kantonach francuskich wybór organów wykonawczych i administracyjnych, wybór prezydenta gminy i urzędników należy do ciał reprezentancyjnych i uchwałodawczych. W niektórych kantonach zebrania gminne mają atrybucje rady gminnej, w innych, poza wyborem organów samorządu gminnego mają tylko prawo kontroli, „veta", inicjatywy i biorą udział w referendum, w niektórych kantonach rada gminna jest organem uchwałodawczym i kontrolującym, w innych wykonawczym i administracyjnym, słowem istnieje najdalej pojęta dowolność w kształtowaniu się ustroju gminnego, a w następstwie niespotykana w innych państwach rozmaitość jego form tem bardziej zastanawiająca, że gmina szwajcarska ma nieomal nieograniczoną możność działania, jakiej również nie spotyka się w innych państwach.

Zebranie gminne składa się z osób uprawnionych do głosowania w gminie, podobnie zresztą jak zebranie kantonalne składa się z osób uprawnionych do głosowania w kantonie. Prawo wyborcze przysługuje po 3 miesiącach stałego zamieszkania każdemu 20-letniemu obywatelowi Szwajcarji, od głosowania z powodów ustawowych (n. p. skutków karno-sądowych, ubezwłasnowolnienia itp.) niewyłączonemu; w niektórych kantonach mają prawo głosowania i cudzoziemcy po 6 do 12 miesiącach stałego zamieszkania, co zresztą jest zbyteczne, bo udzielenie obywatelstwa szwajcarskiego, przyjęcie do związku kantonalnego lub gminnego jest niesłychanie łatwe i ustawy kładą nacisk na ułatwianie kompetentom uzyskania czy obywatelstwa gminnego, czy państwowego.

Wybory są oparte na pięcioprzymiotnikowem prawie głosowania.

Ustrój powyżej najogólniej naszkicowany, możliwy jest oczywiście tylko w Szwajcarji, gdzie wielkość państw związkowych nie przekracza wielkości średnich miast w innych państwach, państw o ludności czasem kilkudziesięciu tysięcy głów, gdzie siłą rzeczy te same osoby, ci sami działacze biorą udział w administracji państwowej kantonu, są członkami organów administracji gminnej, członkami ogólnych zebrań. Suwerenność kantonów, mimo wszelkich cech odrębności państwowej, jest niewątpliwie szeroko pojętym samorządem i auto-

nomją krajów, w skład federacji szwajcarskiej wchodzących.

Tak w zarysie ogólnym przedstawia się ustrój Szwajcarji, o ile idzie o stanowisko i zasadnicze rysy struktury tamtejszego samorządu. Omówienie dokładniejsze statutów paru większych miast w różnych kantonach uwypukli szczegóły ciekawej jego organizacji.

2. Bazylea.

Bazylea (147.425 ludności) stanowi samoistny kanton miejski w północnej niemieckiej części Szwajcarji. Bazylea składa się z trzech gmin, t. j. Bazylei-miasta i dwóch przedmieść, stanowiących gminy wiejskie, t. j. Riehen i Bettingen. Wszystkie trzy gminy stanowią jedną gminę polityczną, jeden wspólny okrąg administracyjny i odrębne państwo (kanton) pod nazwą „Kanton Bazylea Miasto".

Bazylea posiada własną konstytucję kantonalną i ustawę gminną. Konstytucja obejmuje w ośmiu rozdziałach postanowienia ogólne, stwierdzające, że Bazylea jest suwerennem państwem i członkiem federacji szwajcarskiej, oraz, że najwyższa władza należy do ogółu uprawnionych do głosowania. Władza ta dzieli się na ustawodawczą i wykonawczą. Konstytucja określa następnie zadania państwa, stosunek jego do wyznań religijnych, stosunek państwa do samorządu, normuje prawa i obowiązki obywatelskie, podaje zasady ustroju administracyjnego, organizacji sądów i stanowiska sędziów, wreszcie sposób zmiany jej postanowień.

Ze względu, że Bazylea stanowi równocześnie i państwo i gminę, obchodzą nas szczegółowo te postanowienia konstytucji, które dotyczą stosunku Bazylei jako państwa do Bazylei jako gminy, a następnie organizacja ustroju administracyjnego, jako państwa, bo one są właściwie ustrojem administracji miejskiej „sensu stricto".

Postanowienia konstytucji bazylejskiej o stosunku państwa do gminy są dość lakoniczne, może właśnie z powodu tego dwoistego charakteru miasta jako państwa i gminy. Stanowią one, że załatwianie spraw gminnych należy do ogółu mieszkańców uprawnionych do głosowania (do gminy mieszkańców), zarząd zaś majątków, instytucyj, zakładów, funduszów obywatelskich (przeznaczonych dla przynależnych do gminy), zarząd instytucyj opieki nad ubogimi do ogółu obywateli gminy (do gminy obywatelskiej). W gminach miejskich jednak wszystkie sprawy administracji gminnej załatwiają organa rządowe kantonalne; ustawa może poddać również i gminy wiejskie administracji organów rządowych. Ustawa może zarządzić połączenie gmin miejskich i wiejskich, o ile większość członków gminy, t. j. mieszkańców i obywateli się na to zgodzi. Inne zagadnienia, związane z samorządem, pozostawia konstytucja ustawie gminnej.

Ustrój administracji państwowej Bazylei oparty jest na zasadach, omówionych poprzednio w uwagach ogólnych.

Najwyższą zwierzchnią, suwerenną władzą jest zebranie mieszkańców miasta (obywateli szwajcarskich), uprawnionych do głosowania. Zakres jego działania obejmuje:

1) głosowanie nad ustawami ogólno-związkowemi w wypadkach, określonych art. 89 konstytucji federalnej, t. j. gdy głosowania takiego zażąda przynajmniej 30 tysięcy obywateli szwajcarskich, lub władze federacyjne w wypadkach, ustawami przewidzianych;

2) wybór członków obu ciał parlamentarnych związku szwajcarskiego, t. j. członków rady narodowej, a pośrednio i rady kantonów;

3) wybór członków wielkiej rady Kantonu Bazylea-miasto (organu ustawodawczego), członków małej rady (rządu kantonalnego), prezydenta i sędziów kantonalnych.

Tysiąc członków związku kantonalnego może domagać się u wielkiej rady zmiany konstytucji i podać projekt tej zmiany, może domagać się wydania, zmiany, lub zniesienia każdej innej ustawy, lub uchwały. Jeżeli wielka rada na żądanie się nie zgodzi, musi poddać przedstawiony wniosek głosowaniu ludowemu i uchwałę zapadłą wykonać.

Wszystkie ustawy i uchwały, z wyjątkiem spraw osobistych, lub spraw pilnych, muszą być na wniosek 1.000 osób, uprawnionych do głosowania, poddane przez wielką radę głosowaniu ludowemu.

Są to atrybucje bardzo szerokie i bardzo doniosłe.

Wielka rada kantonu, będąca równocześnie radą miejską, składa się z 130 tu członków, wybieranych w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu. Wielka rada jest ciałem ustawodawczem, uchwałodawczem i kontrolującem administrację kantonalną i miejską. Okres jej urzędowania trwa lat 3. Wielka rada wybiera ze swego grona przewodniczącego (prezydenta rady) i jego zastępcę. Osoba, piastująca urząd prezydenta rady, lub jego zastępcy, nie może być wybrana na powyższe stanowisko na najbliższą kadencję. Do zakresu czynności wielkiej rady należy:

1) przedkładanie wniosków na zwołanie nadzwyczajnej sesji ciał ustawodawczych federacji przy podaniu spraw, na sesji tej rozpatrzyć się mających; wniosek taki skuteczny jest, gdy go podpisze przynajmniej 5 kantonów;

2) wykonywanie prawa normalnej inicjatywy prawodawczej w imieniu kantonu;

3) ustawodawstwo w sprawach kantonalnych;

4) wykonywanie kontroli i nadzoru nad administracją państwową kantonu;

5) zezwalanie na kupno, sprzedaż, lub obciążenie majątku kantonalnego w wypadkach, ustawą przewidzianych;

6) nakładanie podatków i opłat na cele publiczne;

7) uchwalanie budżetu kantonalnego i zatwierdzanie zamknięć rachunkowych;

8) zezwalanie na zaciąganie, zmianę i spłatę pożyczek;

9) zatwierdzanie ważniejszych kontraktów;

10) ustanawianie norm uposażenia urzędników i mianowanie niektórych ich kategoryj;

11) zatwierdzanie nadań prawa obywatelskiego kantonu obywatelom szwajcarskim, zamieszkałym w innych kantonach;

12) wykonywanie prawa łaski w sprawach sądowokarnych.

Mała rada, zwana także radą rządzącą, składa się z 7-miu członków, wybieranych na lat trzy. Mała rada stanowi, jak wspomniałem, organ wykonawczy i admi-

nistracyjny kantonu. Członkowie wielkiej rady, wybrani do rady rządzącej, tracą mandat do wielkiej rady, a na ich miejsce wchodzą następcy z tej listy kandydatów, z której wybrany wszedł do wielkiej rady. Mała rada jest odpowiedzialna przed wielką radą za administrację kantonu.

Wielka rada dzieli się na sekcje i komisje.

Mała rada (rządząca) urzęduje w zasadzie kolegjalnie, członkowie jej prowadzą przytem poszczególne resorty administracji według przydziału i regulaminu, uchwalonego przez wielką radę.

Prezydent rady rządzącej jest zarazem prezydentem kantonu i miasta Bazylei.

Bazylea, jako gmina samorządna, rządzi się ustawą z 6 lipca 1916 r. Gminami samorządnemi w znaczeniu administracyjnem są właściwie tylko oba przedmieścia Bazylei, Riehen i Bettingen, tworzące jako gminy wiejskie t. zw. gminy mieszkańców, miasto Bazylea administrowane jest bowiem przez organa rządowe kantonu. Natomiast zarówno Bazylea miasto, jak i oba wspomniane przedmieścia tworzą samorządne gminy obywatelskie dla zarządu majątku, urządzeń, zakładów i fundacyj miejskich, przeznaczonych dla obywateli gminnych (przynależnych do gminy), dla udzielenia praw obywatelskich, dla spraw korporacyj miejskich (cechów), oraz dla spraw opieki nad ubogimi.

Zarówno gminy mieszkańców, jak i gminy obywateli podlegają nadzorowi kantonalnej rady rządzącej, jako rządu krajowego.

W gminach mieszkańców Riehen i Bettingen naczelną władzę gminną stanowi zebranie gminne, składające się ze wszystkich uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy. Zaznaczyć przytem należy, że prawo głosowania, a zatem i udziału we wszystkich zebraniach ogólnych kantonalnych, czy gminnych mają wyłącznie mężczyźni, a gdy wybraną może być osoba, mająca prawo głosowania, członkami wszelkich ciał, wybieralnych w kantonie Bazylea-miasto, mogą być również tylko mężczyźni.

Zebrania gminne zwołuje rada gminna w miarę potrzeby, conajmniej jednak dwa razy w roku dla zatwierdzenia projektu budżetu, oraz zamknięć rachunkowych i przyjęcia do wiadomości sprawozdania rocznego z administracji gminy. Na żądanie 1/10 części uprawnionych do głosowania mieszkańców rada gminna obowiązana jest zwołać zebranie dla omówienia spraw przez wnioskodawców podanych.

Ogólne zebrania gminne zdolne są do powzięcia uchwały bez względu na ilość obecnych. Posiedzenia są publiczne, obrady jawne, prócz wyboru członków rady gminnej. Uchwały zapadają większością głosów. Regulaminy obrad zebrań gminnych wydaje kantonalna rada rządząca.

Kompetencja zebrań gminnych obejmuje w szczególności:

1) uchwalanie budżetów i zatwierdzanie zamknięć rachunkowych;

2) nadzór i kontrolę nad administracją i gospodarką gminną;

3) rozpatrywanie sprawozdań administracyjnych zarządu gminy;

4) nakładanie podatków i opłat gminnych;

5) wybór członków rady gminnej i prezydenta gminy;

6) wybór członków komisji podatkowej;

7) wybór komisji i sekcji dla zbadania i przygotowania spraw, przedkładanych przez radę gminną;

8) zezwalanie na kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości gminnych;

9) zezwalanie na zaciąganie pożyczek;

10) zatwierdzanie regulaminów dla organów administracji gminnej;

11) regulowanie stosunków służbowych pracowników gminnych.

Rada gminna, organ wykonawczy i administracyjny gminy, składa się z prezydenta gminy i w Riehen z 4-ch, w Bettingen z 2-ch członków, wybieranych przez zebranie gminne na lat trzy. Rada gminna załatwia kolegjalnie wszelkie czynności zarządu gminy, wykonuje uchwały zebrania gminnego, przygotowuje budżet i zamknięcia rachunkowe. Budżet i zamknięcia rachunkowe podlegają zatwierdzeniu kantonalnej rady rządzącej. Rada ta wydaje również regulaminy dla rady gminnej.

Kancelarję gminy prowadzi pisarz gminny, wybierany przez radę gminną z grona osób, uprawnionych do głosowania w gminie.

Podobny ustrój posiadają i gminy obywatelskie (przynależnych). Gmin tych liczy Bazylea trzy, a to w Bazylei mieście, w Riehen i w Bettingen. Ustrój gminy obywatelskiej w Bazylei jest jednak inny, niż w Riehen i Bettingen.

Organami administracyjnemi gminy obywatelskiej w Bazylei są: wielka rada obywatelska, jako ciało uchwalające i kontrolujące, oraz mała rada obywatelska, jako organ wykonawczy i administracyjny; w Riehen i Bettingen organ uchwalający stanowi zebranie obywateli gminnych, organ wykonawczo-administracyjny rada obywateli.

Wielka rada obywatelska Bazylei składa się z 40 członków, wybieranych przez ogół obywateli miasta, uprawnionych do głosowania w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu na lat trzy. Wybierać i być wybranymi mogą tylko obywatele płci męskiej. Rada wybiera ze swego grona przewodniczącego, prezydenta rady i jego zastępcę na lat trzy. Osoby, piastujące urząd prezydenta rady, względnie jego zastępcy, nie mogą być ponownie wybrane na następną kadencję.

Wielka rada obywatelska zbiera się na zaproszenie prezydenta w miarę potrzeby, conajmniej jednak dwa razy w roku. Prezydent obowiązany jest zwołać posiedzenie, gdy tego zażąda przynajmniej 10 członków rady. Wymagany do ważności uchwał komplet wynosi 21 członków; uchwały zapadają bezwzględną większością głosów obecnych.

Kompetencja wielkiej rady obywatelskiej obejmuje w sprawach, należących do zakresu działania gminy obywatelskiej, uprawnienia analogiczne do przysługujących zebraniu gminnemu w gminach mieszkańców, a ponadto:

1) nadawanie prawa obywatelskiego gminnego;

2) wybór prezydenta wielkiej rady obywatelskiej i jego zastępcy;

3) wybór prezydenta i 4 członków małej rady;

4) uchwalanie regulaminów dla siebie, małej rady, zakładów i instytucyj gminy obywatelskiej;

5) wykonywanie prawa inicjatywy prawodawczej.
6) przygotowywanie spraw dla referendum ludowego;
7) wybór pisarza gminnego.

Następujące sprawy musi wielka rada obywatelska poddać referendum ludowemu obywateli gminnych, o ile tego zażąda przynajmniej 600 uprawnionych do głosowania w gminie obywatelskiej:

1) ustanowienie stałego corocznego wydatku w wysokości powyżej 5.000 frs.;
2) jednorazowe wydatki gminy, przekraczające 20.000 frs.;
3) sprzedaż lub kupno nieruchomości przy cenie, przekraczającej 25.000 frs.;
4) zaciąganie pożyczek;
5) regulaminy dla wielkiej i małej rady, dla zakładów, instytucyj i korporacyj obywatelskich;
6) normy służbowe dla personalu, zatrudnionego w administracji gminy obywatelskiej.

Mała rada obywatelska składa się z prezydenta jako przewodniczącego i 6 członków, wybieranych przez wielką radę na lat trzy. Mała rada wybiera ze swego grona wiceprezydenta.

Mała rada jest organem wykonawczym i zarządzającym gminy obywatelskiej, przygotowuje sprawy pod obrady wielkiej rady, wykonuje jej uchwały, zarządza gminą obywatelską i jej zakładami, a to szpitalami, przytułkami, domami sierot, majątkiem korporacyj obywatelskich, w szczególności cechów rzemieślniczych, fundacjami i t. p. Mała rada przygotowuje budżet i zamknięcia rachunkowe, przyjmuje urzędników i funkcjonarjuszy urzędów i zakładów, pod zarządem gminy pozostających.

Mała rada odpowiada przed wielką radą i przed władzami kantonalnemi za poruczoną jej administrację i gospodarkę gminną.

W gminach obywatelskich Riehen i Bettingen zwołuje rada obywatelska zebrania gminne obywateli. Zebrania te, stanowiące najwyższą władzę wspomnianych gmin, zwoływane są w miarę potrzeby, conajmniej jednak dwa razy do roku dla załatwienia budżetu i zamknięć rachunkowych. Kompetencje tych zebrań obywateli są ściśle analogiczne do zakresu działania wielkiej rady obywatelskiej w Bazylei.

Rady obywatelskie obu tych gmin składają się z prezydenta i z 4-ch w Riehen, a 2-ch w Bettingen członków, wybieranych przez zebrania gminne obywateli na lat trzy.

Zebrania obywateli tych gmin mogą postanowić, że członkowie rad gminnych, organów wykonawczo administracyjnych gminy mieszkańców, o ile posiadają prawo obywatelstwa gminnego, mogą pełnić równocześnie funkcje rady obywatelskiej w gminie obywatelskiej. Postanowienie to dotyczyć może zarówno pełnego składu rady, jak i poszczególnych jej członków. W tym stanie rzeczy zdarzyć się może, że prezydent administracyjnej gminy mieszkańców jest również prezydentem gminy obywatelskiej.

Zakres działania rady obywatelskiej w Riehen i Bettingen obejmuje tesame uprawnienia, jakie ma mała rada obywatelska w Bazylei.

Pisarz gminy mieszkańców może pełnić również funkcje pisarza gminy obywatelskiej. Przepisy o zwoływaniu, przewodniczeniu, ważności uchwał zebrań gminnych w gminie mieszkańców mają analogiczne zastosowanie przy zebraniach obywatelskich.

Nadzór władz kantonalnych nad samorządem Bazylei i jej odrębnie administrowanych przedmieść ma charakter raczej informacyjny, ogranicza się bowiem do wglądu w budżet i zamknięcia rachunkowe i do zatwierdzania niektórych ważniejszych uchwał majątkowych. Ostatnie jest wynikiem konieczności wglądu Bazylei jako miasta w gospodarkę przedmieść, posiadających samodzielność gospodarczą i administracyjną.

Konkludując omówienie ustroju bazylejskiego, stwierdzić należy, że:

1) obejmuje on administrację kantonalną i miejską i że zasadniczo te same organa sprawują administrację państwową Bazylei jako kantonu i Bazylei jako miasta;
2) oba przedmieścia Riehen i Bettingen stanowią odrębne gminy administracyjne (gminy mieszkańców);
3) Bazylea miasto i oba przedmieścia stanowią odrębne trzy gminy obywatelskie;
4) w tym stanie prawno-ustrojowym organa administracji miejskiej stanowią:
a) ogólne zebranie mieszkańców Bazylei jako kantonu,
b) zebranie gminne obywateli Bazylei miasta,
c) zebranie gminne mieszkańców w Riehen i Bettingen,
d) zebrania gminne obywateli w Riehen i Bettingen,
e) rada kantonalna, będąca również radą miejską z prezydentem,
f) wielka rada obywatelska miasta Bazylei z prezydentem,
g) rada rządząca kantonalna, stanowiąca również kolegjalny organ administracji miejskiej z prezydentem Bazylei jako kantonu i miasta na czele,
h) mała rada obywatelska Bazylei z prezydentem,
i) rady obywatelskie w Riehen i Bettingen z prezydentami.

3. Lucerna.

W przeciwieństwie do skomplikowanego ustroju Bazylei, łączącego w sobie administraję kantonalną i miejską, Lucerna, stolica kantonu tej samej nazwy, przedstawia normalny w Szwajcarji niemieckiej typ samorządu miejskiego. Miasto, liczące 46.800 mieszkańców, stanowi gminę mieszkańców. Zakres działania administracji gminnej obejmuje wszelkie sprawy z wyjątkiem spraw kościelnych.

Organa administracji miejskiej stanowią:

1) ogół uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta (ustawa nazywa ich obywatelami miasta),
2) wielka rada miejska,
3) rada miejska.

Ogół obywateli uprawnionych do głosowania:

1) wybiera członków wielkiej rady, rady miejskiej i prezydenta miasta;
2) rozstrzyga wnioski wielkiej rady miejskiej w sprawie:
a) zmiany statutu gminnego,
b) zatwierdzenia budżetu gminnego i nałożenia podatków gminnych;
c) przyznania dodatkowych kredytów i zatwierdzenia przekroczeń budżetowych, zezwolenia na stałe

nowe wydatki, o ile przekraczają kompetencję wielkiej rady;

d) zezwolenia na wydatki nadzwyczajne, nieprzewidziane budżetem, niepokryte rezerwami kasowemi, o ile przekraczają kompetencję wielkiej rady;

3) wykonuje prawo inicjatywy, kontroli i referendum ludowe;

4) rozstrzyga co do wniosków wielkiej rady w sprawach:

a) udzielania zezwoleń na zużytkowanie gruntów miejskich pod urządzenie większych zakładów, lub użytkowanie ich przez dłuższy czas;

b) zaciągnięcie większych pożyczek;

c) innych, przez wielką radę lub miejską radę do decyzyj przełożonych;

Głosowanie ludowe w sprawach powyższych winno się odbyć w ciągu 3 miesięcy po uchwale wielkiej rady.

Głosowanie jest tajne kartkami i brzmi „tak“, lub „nie“.

Jeżeli conajmniej 800 uprawnionych do głosowania do 20 dni po uchwale wielkiej rady zażąda w radzie miejskiej poddania referendum ludowemu zapadłej uchwały, należy poddać głosowaniu ludowemu:

1) wydane ogólnie obowiązujące rozporządzenia;

2) utworzenie stałych urzędów, lub posad, o ile koszt ich utrzymania przekracza 5.000 frs.;

3) przyznanie kredytów dodatkowych, lub nadzwyczajnych;

4) uchwały wielkiej rady w sprawach:

a) jednorazowych wydatków w kwocie ponad 100 000 frs.;

b) kupna, sprzedaży, zamiany nieruchomości wartości powyżej 200.000 frs.;

c) nowych stałych corocznych wydatków w wysokości powyżej 5 000 frs.;

Głosowanie odbywa się w ciągu miesiąca tajnie, kartkami i brzmi „tak“, lub „nie“.

Jeżeli sprawy poprzednio wymienione uchwalone zostały większością $^2/_3$ głosów członków rady wielkiej jako pilne, referendum ludowe nie ma miejsca.

Jeżeli conajmniej 800 mieszkańców uprawnionych do głosowania zażąda głosowania ludowego co do przedstawionego przez siebie projektu rozporządzenia, lub zmiany już istniejącego rozporządzenia, to głosowanie takie należy zarządzić w ciągu 6 miesięcy. W tym wypadku wielka rada i rada miasta mają prawo oświadczyć się co do żądania, ewentualnie projekt własny wygotować i poddać go równocześnie głosowaniu ludowemu. O ile rada miasta i wielka rada przedłożoną propozycję merytorycznie uwzględnią, a leży ona w ustawowym zakresie ich działania, odpada potrzeba głosowania ludowego.

Wielka rada miejska składa się z 40 członków, wybieranych na cztery lata. Prawa wybieralności nie mają członkowie rady miejskiej oraz wybrani przez nią urzędnicy i funkcjonarjusze miejscy.

Wielka rada wybiera:

1) co roku prezydenta (przewodniczącego) rady, wiceprezydenta, dwóch skrutatorów i ich zastępców, oraz komisję kontrolną administracji i jej przewodniczącego;

2) na lat 4 czterech delegatów do rady miejskiej, nadzory szkolne i dyrektora zarządu szkolnego, komisje podatkowe z dyrektorem finansowym, komisję dla badania rachunków z 8 członków i przewodniczącego, komisję budowlaną z 6 członków i przewodniczącego, komisję dla zakładów gminnych, przy ustaleniu marki prezencyjnej za udział w posiedzeniach komisji, wreszcie sekretarzy i skrutatorów dla głosowań związkowych, kantonalnych i gminnych.

Wybory te odbywają się z uwzględnieniem politycznego składu rady, a także i mniejszości w radzie reprezentowanych.

Wielka rada mianuje nauczycieli miejskich szkół na podstawie terna, przedkładanego przez radę miejską, wykonuje w imieniu miasta prawa kollacji, prezenty i patronatu.

Posiedzenia wielkiej rady odbywają się w miarę potrzeby; zwołuje je prezydent rady. Prezydent rady musi zwołać posiedzenie rady, gdy tego zażąda 10-ciu członków rady.

Członkowie rady miejskiej biorą udział w posiedzeniach wielkiej rady z głosem doradczym.

Komisja dla badania rachunków bada projekt budżetu, zamknięcia rachunkowe, sprawozdania administracyjne rady miejskiej i zdaje sprawę ze wszystkich zagadnień natury finansowej, przedkładanych wielkiej radzie; komisja budowlana opinjuje sprawy budowlane, inne komisje badają i opinjują sprawy, dla których powołane zostały.

Wielka rada wykonuje nadzór i kontrolę nad administracją miejską; w tej dziedzinie:

1) zatwierdza regulaminy czynności dla siebie i dla rady miejskiej;

2) bada i opinjuje wszelkie sprawy, podlegające głosowaniu ludowemu;

3) oświadcza się wobec inicjatywy ludowej;

4) zatwierdza wszelkie zamknięcia rachunkowe;

5) zatwierdza wszelkie rozporządzenia, mające moc powszechnie obowiązującą, dalej rozporządzenia, dotyczące organizacji administracji gminnej;

6) przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości sprawozdania administracyjne;

7) uchwala kredyty dodatkowe do budżetu, oraz kredyty dodatkowe do kredytów nadzwyczajnych, zatwierdzonych przez głosowanie ludowe. Kredyty dodatkowe do budżetu nie mogą przekraczać 20% kwot budżetowych, kredyty dodatkowe do kredytów nadzwyczajnych 200.000 frs., ostatnie muszą być zatwierdzone przez głosowanie ludowe;

8) zatwierdza przekroczenia budżetowe i przekroczenia kredytów nadzwyczajnych w wysokości i na warunkach powyżej pod 7 przedstawionych;

9) zezwala na nowe stałe coroczne wydatki do wysokości 5.000 frs.;

10) zezwala na jednorazowe, a budżetem nieprzewidziane wydatki w kwocie powyżej 5.000 frs., a poniżej 150.000 frs., oraz na kredyty dodatkowe w wysokości nieprzekraczającej rocznie kwoty 200.000 frs. z ograniczeniami jak wyżej pod 7;

11) zezwala na kupno, sprzedaż, zamianę, obciążenie nieruchomości miejskich, jeżeli wartość transakcji przekracza 5.000 frs.;

12) zatwierdza umowy o pożyczki;

13) udziela pełnomocnictwa procesowego w sprawach powyżej 5.000 frs.;

14) ustala uposażenie prezydenta miasta i członków rady miejskiej;

15) ustanawia urzędy miejskie i etaty stałych posad;

16) ustala normy służbowe dla urzędników, funkcjonarjuszy i robotników miejskich;

17) ustala plany zabudowy miasta;

18) ustala zasady podziału administracyjnego miasta;

19) przenosi nauczycieli szkół miejskich w stan spoczynku z wyjątkiem wypadków wysłużenia pełnych lat;

20) załatwia wszelkie inne sprawy, jakie jej rada miasta do decyzji przedłoży.

Protokoły posiedzeń doręcza biuro wielkiej rady w odpisie wszystkim członkom wielkiej rady i rady miejskiej.

Do ważności uchwał wymagana jest obecność bezwzględnej większości członków i bezwzględna większość głosów obecnych. Prezydent rady nie głosuje z wyjątkiem wyborów; w razie równości głosów decyzja jego rozstrzyga.

Rada miasta składa się z 6 do 7 członków, wybieranych na lat 4; jednego z nich wybiera rada miasta wiceprezydentem miasta. W razie opróżnienia mandatu w radzie miejskiej należy przeprowadzić wybór uzupełniający.

Rada miasta jest organem wykonawczym i administracyjnym gminy. Rada miasta może zarządzić jednorazowy wydatek poza budżetem aż do wysokości 5.000 frs., udzielić pełnomocnictwa procesowego w sprawach poniżej 5.000 frs.

Rada miasta wydaje w granicach swych ustawowych kompetencyj zarządzenia administracyjne i policyjne; dla wyegzekwowania ich ma prawo użyć środków przymusowych, a w razie potrzeby wykonać je na koszt strony. Rekursy przeciw tego rodzaju zarządzeniom rozstrzyga kantonalna rada rządząca. Rekurs ma moc odraczającą wykonanie, z wyjątkiem wypadków niebezpieczeństwa w zwłoce. Rada miasta ma prawo nałożyć kary administracyjne za przekroczenie przepisów, a to grzywnę w wysokości 30 frs., zamienialną w razie nieuiszczenia na karę aresztu.

Rada miasta opracowuje projekt budżetu i zamknięć rachunkowych.

Zarzuty mieszkańców przeciw budżetowi i zamknięciom rachunkowym rozstrzyga kantonalna rada rządząca.

Przypis coroczny podatków i opłat musi być przez 14 dni do wglądu publicznego wyłożony. Rekursy przeciw wymiarowi wniesione rozstrzyga kantonalna rada rządząca. Wydatki na cele nieproduktywne, jak budowa szkół, szpitali, parków itp. winny być amortyzowane budżetowo według stopy 3% kwoty inwestowanej.

Prezydent miasta jest przewodniczącym rady miejskiej i zastępcą wspólnie z radą miejską urzędu miejskiego wobec rady wielkiej, gminy i władz kantonalnych. Oprócz przydzielonego mu resortu administracyjnego:

1) prowadzi kierownictwo urzędu miejskiego i czuwa nad administracją miejską;

2) zastępuje gminę na zewnątrz.

Administracja, zostająca pod zarządem rady miejskiej dzieli się na sześć departamentów, w szczególności na departamenty: szkolny, opiekuńczy, policji i zdrowotności, finansowo-podatkowy, budowlany, oraz miejskich przedsiębiorstw i zakładów. Na czele każdego z departamentów stoi mianowany przez radę miasta dyrektor.

Dyrektor departamentu szkolnego jest z urzędu przewodniczącym nadzorów szkolnych i komisyj szkolnych. Zakres działania departamentu szkolnego obejmuje:

1) kierownictwo szkolnictwem miejskiem i załatwianie w granicach ustawowych uprawnień gminy wszelkich spraw szkolnych;

2) administrację wszystkich, przez gminę utrzymywanych, lub subwencjonowanych zakładów opiekuńczo-wychowawczych dla młodzieży;

3) zawieranie kontraktów nauczycielskich;

4) sprawy archiwum miejskiego i bibljoteki;

5) sprawy zarządu kościoła Matki Boskiej Nieustającej Pomocy;

6) sprawy miejskich kąpielisk.

Do zakresu działania departamentu opiekuńczego należy:

1) nadzór i kontrola nad opiekami w mieście;

2) wykonywanie zarządzeń autonalnych władz, zwłaszcza sądów w dziedzinie opieki;

3) staranie o ubogich chorych w granicach ustawowych zobowiązań miasta jako gminy mieszkańców.

Departament policji i zdrowia publicznego:

1) prowadzi służbę bezpieczeństwa publicznego;

2) wykonuje policję zdrowia;

3) wykonuje policję miejscową, ogniową, targową, policję przemysłową nad zakładami fabrycznemi, nadzór nad domokrążcami, obcymi, policję rękodzielnictwa, czuwa nad spoczynkiem niedzielnym, wykonuje kontrolę nad hotelami, restauracjami i zajazdami, lokalami rozrywkowemi itp.;

5) wykonuje policję budowlaną;

6) prowadzi aprowizację miasta;

7) wykonuje policję obyczajową;

8) prowadzi sprawy dorożkarskie, ogłoszeń publicznych, posługaczy publicznych;

9) sprawy grzebania zmarłych;

10) sprawy kwaterunku i zaopatrzenia wojska;

11) nadzoruje rzeźnię miejską.

Dyrektorowi departamentu podlega komisja sanitarna, lekarz miejski, inspektor żywności (komisarz targowy) i inspektor weterynaryjny. Lekarzowi miejskiemu podlegają wszyscy lekarze, zatrudnieni w administracji miasta.

Komisja sanitarna składa się z 7 członków. Dyrektor departamentu policyjno-sanitarnego i jego zastępca są z urzędu przewodniczącym, względnie zastępcą przewodniczącego komisji. Pięciu członków wybiera rada miejska na lat 4. Członkowie ci są płatni z funduszów gminnych.

Departament finansowo-podatkowy obejmuje:

1) wszelkie sprawy finansowe;

2) prowadzenie ksiąg rachunkowych i kasy zarządu gminnego;

3) sprawy podatkowe;

4) zarząd fundacyj i funduszów;

5) prowadzenie kontroli finansowej;

6) prowadzenie urzędu żastawniczego i licytacyjnego;

7) prowadzenie urzędu hipotecznego i komasacyjnego;

8) zarząd miejskiej kasy chorych, a także kasy chorych i zaopatrzenia na starość stałych pracowników zarządu miejskiego;

9) zarząd funduszu emerytalnego pracowników miejskich.

Departament budowy załatwia sprawy:

1) budowy dróg, mostów, kanałów, budowli wodnych;

2) porządku i czystości publicznej;

3) budowy budynków miejskich;

4) policji budowlanej;

5) pomiarów, regulacji i niwelacji miasta;

6) zarządu gruntów i lasów miejskich.

Departament przedsiębiorstw i zakładów miejskich obejmuje sprawy zarządu wodociągu miejskiego, gazowni, elektrowni, tramwaju, kolei Lucerna-Kriems, oświetlenia publicznego. Na czele każdego zakładu stoi dyrektor; wielka rada może kierownictwo kilku zakładów powierzyć jednemu dyrektorowi. Dyrektorzy załatwiają sprawy techniczne, złączone z prowadzeniem ruchu.

Poza powyższemi zasadniczemi elementami ustroju gminnego statut Lucerny normuje szczegółowo:

1) sprawę oddawania większych robót i dostaw gminnych, polecając stosowanie przetargu publicznego;

2) sprawę przepisów służbowych, uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego dla personalu, zatrudnionego w administracji miejskiej;

3) sprawę zaopatrzenia emerytalnego pewnych kategoryj mieszkańców miasta. Uprawnieni do tego rodzaju zaopatrzenia są mieszkańcy miasta, którzy ukończyli 65 lat życia i albo:

a) od lat przynajmniej 5 ciu są przynależni do gminy, albo
b) mieszkają 15 lat w mieście i są obywatelami szwajcarskimi, albo
c) są wprawdzie cudzoziemcami, lecz mieszkają w mieście conajmniej 20 lat.

Do zaopatrzenia mają prawo:

a) osoby samotne, których dochód nie przekracza rocznie 1.500 frs.;
b) małżeństwa i rodziny, których dochód nie przekracza 2 000 frs. rocznie.

Wyłączone są osoby samotne, które mają majątek conajmniej 10.000 frs., małżeństwa posiadające 15.000 frs. i więcej, osoby żyjące z dobroczynności publicznej. Zaopatrzenie wynosi dla samotnych najmniej 300, a najwyżej 450 frs. rocznie, dla małżeństw najmniej 300, a najwyżej 600 frs. rocznie, tak, by dochód własny wraz z zaopatrzeniem nie przekraczał u samotnych 1500, a u małżeństw 2.000 frs. rocznie.

4) przydział nowych gałęzi administracyjnych, nowych zakładów, urzędu pracy, urzędu mieszkaniowego do jednego z departamentów należy do kompetencji rady miasta. Utworzenie nowego departamentu, zmiana przydziału departamentów członkom rady miejskiej, zmiana zakresu działania prezydenta do kompetencji wielkiej rady.

Gminna ordynacja wyborcza Lucerny oparta jest, jak we wszystkich zresztą kantonach, na zasadzie pięcioprzymiotnikowego prawa głosowania. Miasto tworzy jeden okrąg wyborczy. Wyborcy głosują w zasadzie na listy kandydatów. Kandydować wolno tylko na jednej liście; jeżeli ten sam kandydat został umieszczony na kilku listach, musi się oświadczyć, z której listy kandyduje, przyczem z innych zostaje skreślony. W wypadku braku takiego oświadczenia rada miasta przeprowadza losowanie, na której liście kandydata należy pozostawić, z innych list skreśla go z urzędu. Dopuszczalnem jest blokowanie list. Każdy z kandydatów może najpóźniej na tydzień przed głosowaniem kandydaturę swą pisemnie wycofać, powodując tem samem wykreślenie swego nazwiska z listy kandydatów. Koperty do głosowania oznaczone są urzędowo z podaniem daty głosowania. Głosowanie, jak wspomniałem, odbywa się zasadniczo na listy kandydatów bądź na kartkach głosowania drukowanych, bądź przez wpisanie na czystej urzędowej karcie nazwisk kandydatów danej listy w porządku listy oryginalnej, t. j. zatwierdzonej. Dopuszczalnem jest jednak:

1) wykreślanie na drukowanej karcie głosowania nazwisk kandydatów i wpisywanie innych nazwisk;

2) wykreślanie pewnych osób z list kandydatów;

3) głosowanie na jedną osobę dwa razy przez wpisanie dwa razy tego samego nazwiska;

4) zmiana porządku kandydatów na listach.

Jeżeli karta głosowania na daną listę kandydatów zawiera mniej nazwisk kandydatów, niż ilość członków wielkiej rady, brakujące miejsca liczy się tak, jakby były wypełnione wszystkiemi nazwiskami ogłoszonej urzędowo listy kandydatów.

Oddane głosy są nieważne, jeżeli:

1) karty głosowania nie zawierają przynajmniej jednego nazwiska osoby, zamieszczonej na jednej z urzędowo ogłoszonych list kandydatów, głosować bowiem na inne osoby, niż zamieszczone w urzędowych listach kandydatów, nie wolno;

2) karty głosowania, zawierające kandydatów z różnych list, sporządzone zostały przez mechaniczne odbicie, a nie ręcznie napisane;

3) na kartach głosowania drukowanych zmiany poczyniono sposobem mechanicznym, a nie ręcznem pismem;

4) urzędowe karty głosowania, wydawane przy głosowaniu (dopuszczalne jest bowiem oddanie głosu drukowaną kartą nieurzędową), wypełnione zostaną nie ręcznem pismem kandydatami kilku list, a to oprócz wypadków normalnie głos unieważniających, jak oddanie głosu na karcie innego koloru niż biały, brak oznaczenia listy, lub kandydatów, podpis głosującego i t. p.

Przy skrutynjum oddziela się karty głosowania oddane bez zmiany na zgłoszone ważnie listy kandydatów od kart zmienionych, lub kart osób, głosujących na pewnych kandydatów. W pierwszej grupie zlicza się głosy oddane na poszczególne listy, w drugiej głosy padłe na poszczególne osoby, przyczem skreśla się dalsze nazwiska, zamieszczone ponad dopuszczalną ilość kandydatów, głosy więcej niż dwukrotnie na jednej karcie na jednego kandydata oddane, nazwiska osób niezamieszczonych na żadnej liście kandydatów, nazwiska nieczytelnie napisane.

Na podstawie powyższych dwóch zestawień oblicza się, wiele każdy z kandydatów otrzymał indywidualnie głosów, ilość głosów oddanych na poszczególne listy kandydatów, ilość głosów przypadających blokom list.

Ilość mandatów, przypadających poszczególnym listom kandydatów, ustala się zapomocą dzielnika wyborczego, stanowiącego iloraz sumy ważnie oddanych głosów, dzielonej przez cyfrę o 1 wyższą od ilości mandatów. W obrębie każdej listy kandydatów mandaty otrzymują ci, którzy otrzymali największą ilość głosów w głosowaniu na listy i na kandydatów w porządku, w jakim je otrzymali. Jeżeli pewne z list otrzymały więcej miejsc, niż posiadały nazwisk, na brakujące miejsca należy przeprowadzić wybory uzupełniające. Jeżeli przy pierwszym rozdziale mandatów pozostaną reszty, dzieli się je przez ilość uzyskanych przy pierwszym rozdziale mandatów i przydziela się listom według wielkości ilorazów.

Wybory przeprowadza rada miasta przy pomocy komisyj wyborczych.

(Ciąg dalszy nastąpi).

APOLINARY ARGASIŃSKI.

PRAWO FUNDACYJNE — A FUNDACJE POD ZARZADEM GMINY M. KRAKOWA POZOSTAJĄCE.

I. PRAWO FUNDACYJNE.

Przedmiotem niniejszych rozważań jest uruchomienie i ożywienie fundacyj, pod zarządem Gminy miasta Krakowa pozostających, w ramach obowiązującego w Małopolsce prawa fundacyjnego. Stanowią prawo to częściowo przepisy dawnego prawa austrjackiego, częściowo wydane po roku 1919 ustawy polskie. Zarówno ustawodawstwo austrjackie, jak i obowiązujące w Małopolsce ustawodawstwo polskie nie posiada jednolicie skodyfikowanego prawa fundacyjnego.

A. Małopolska.

1. Prawo austrjackie.

Powszechna austrjacka ustawa cywilna zamieszcza w § 646 określenie różnicy fundacji, podstawienia (substytucji) i powiernictwa (fideikomisu), zaznacza również, że przepisy o fundacjach zawarte są w rozporządzeniach administracyjnych. Według austrjackiego prawa cywilnego dochody z kapitałów, nieruchomości, lub praw fundacyj przeznaczone są po wieczne czasy na cele użyteczności społecznej, na utrzymanie beneficjów duchownych, szkół, szpitali, domów ubogich, kształcenie i utrzymanie pewnych osób i t. p.

Kapitały fundacyjne lokowano zgodnie z przepisem § 230 ust. cyw. w sposób gwarantujący bezpieczeństwo pupilarne. Według orzeczenia Trybunału Admin. z 27 listopada 1883 r. L. 2719 przedmiotem fundacyj mogły być wyłącznie dochody z kapitałów, nieruchomości, lub praw, z wyłączeniem zobowiązań do powtarzających się świadczeń pieniężnych. Orzeczenie Trybunału Admin. z 2 maja 1854 r. określa istotne cechy fundacji, przyjmując za nie przedmiot trwały, cel dozwolony i powszechnie użyteczny; nie ma zatem charakteru fundacji instytucja, która każdego czasu może być zniesiona na podstawie uchwały jej własnych członków. Okoliczność, czy cel instytucji jest powszechnie użyteczny, należy do swobodnej oceny władz administracyjnych. Według rozp. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 5 września 1872 r. L. 4244 fundacje szkolne służyć mają bezpośrednio dla celów szkolnictwa. Natomiast fundacje stypendyjne nie są fundacjami szkolnemi, lecz należą do kategorji fundacyj humanitarnych. Ustalenie charakteru takich fundacyj następuje w drodze porozumienia między polityczną władzą fundacyjną a władzą szkolną — w braku takiego porozumienia rozstrzyga wyższa instancja (rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 10-go marca 1876 r. Dz. rozp. Nr. 152). Według orzeczenia Trybunału Admin. z 10 listopada 1877 r. L. 1485 Nr. 1876, oraz z dnia 17 stycznia 1883 r. Nr. 1630 za fundacje familijne uważać należy fundacje, przeznaczone dla osób, pozostających z fundatorem w związku pokrewieństwa, lub powinowactwa. Oczekiwaczom pewnej fundacji służy prawo rekursu przeciwko nadaniu korzyści z tej fundacji osobie nieuprawnionej. Dla ocenienia, czy nadanie nastąpiło prawnie, miarodajne są tylko zarządzenia listu fundacyjnego. Według dekretu kancelarji nadwornej z 1 października 1823 r. władza fundacyjna jest obowiązana do przestrzegania, aby wola fundatora zawsze była wypełniona, aby cel fundacji został osiągnięty, oraz aby w zarządzie i używaniu majątku fundacyjnego nie działy się nadużycia. Zasadę tę powtarza dekret kancelarji nadwornej z 16 listopada 1826 r. Nawet krewny fundatora, upoważniony do rozdawnictwa, nie może bez zezwolenia władzy fundacyjnej czynić jakichkolwiek zmian w postanowieniu fundatora (dekret nadworny z 7 kwietnia 1764 r.). Wola fundatora co do celu fundacji i użycia dochodów ma być utrzymaną w listach fundacyjnych bez zmiany. Nawet zmiana wyrażeń, użytych przez fundatora, jest zabronioną, oprócz tylko sprostowań oczywistych pomyłek, wyjaśnień znaczenia niedokładnych wyrażeń, lub wyjaśnień nieistotnych. W listach fundacyjnych nie wolno nic dodawać, lub ujmować wbrew woli fundatora. Gdy postanowienie fundatora okaże się przeciwne ustawom, lub niewykonalne, względnie, gdy istnieje wątpliwość co do istoty woli fundatora, należy przedłożyć wnioski władzy centralnej. W razie zmiany faktycznych stosunków, t. j. gdy pojedyncze postanowienia fundacyjne nie mogą być w całości wykonane, należy utrzymać w mocy główny przedmiot, a jedynie postanowienia, odnoszące się do ubocznych kwestyj, przystosować do zmienionych warunków (orzeczenie Trybunału Admin. z 5 stycznia 1883 r. L. 2533).

Akt fundacyjny ma być sporządzony w 3-ch egzemplarzach (dekret nadw. z dnia 16 grudnia 1819 r.). Z tej liczby 1 otrzymuje władza fundacyjna, 1 zarząd fundacji, oraz 1 fundator, względnie jego następca. Reszta stron otrzymuje wierzytelne odpisy. Obligatoryjną treść aktu fundacyjnego określa rozp. Min. Wyznań i Oświaty z dnia 16 lutego 1876 r. L. 17726. W szczególności zawierać ma akt fundacyjny: historję powstania fundacji, (tak zwany wstęp), nazwę fundacji, stan majątku, określenie warunków i sposobu pobie-

rania dochodów fundacyjnych, postanowienia co do interkalarjów, zarządu i rozdawnictwa fundacji. Interkalarja stanowią dochody z tego okresu, w którym fundacja nie mogła być nadana uprawnionym kompetentom. Akt fundacyjny powinien zawierać oświadczenie fundatora w dosłownem brzmieniu, ewentualnie objaśnienie i uzupełnienie tego oświadczenia. Jeśli władza fundacyjna uzna oświadczenie woli, jako postanowienie fundatora, fundacja istnieje, choćby nie został wygotowany list fundacyjny. Fundator jest z tą chwilą zobowiązany i nie może aktu swej woli odwołać, lub zmienić.

Według ustawy z 15 września 1909 r. Dz. U. P. Nr. 198 § 1 o umieszczeniu pieniędzy pupilów w miejskich Kasach oszczędności, lokata kapitałów fundacyjnych dla jednego pupila lub kuranda na jedną książeczkę wkładkową Kasy oszczędności może wynosić najwyżej 3.000 koron. Ograniczenie to obecnie nie obowiązuje.

Według rozporządzenia Min. Wyznań i Oświaty z 3 lutego 1880 r. L. 862 kapitały fundacyjne należy przedewszystkiem lokować w efektach państwowych. Papiery, należące do fundacji, mają być na rzecz fundacji winkulowane; fundator po dokonaniu aktu fundacyjnego nie ma prawa do majątku fundacyjnego. (Obecnie obowiązuje rozp. Prezydenta Rzpltej z 3 grudnia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 105 analogicznej treści).

Zmiana fundacji (permutacja) unormowana została postanowieniami dekretu nadw. z 7 kwietnia 1764 r., rozporządzenia z 21 maja 1841 r., oraz rozporządzenia Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 5 września 1872 r. Według tych postanowień zmiana fundacji może nastąpić tylko za zezwoleniem władzy fundacyjnej. Ponieważ zniesienie fundacji nie należy do czynności zwykłego nadzoru władz fundacyjnych, przeto orzekanie o zniesieniu fundacji z powodu nieosiągalności celu fundacyjnego przysługuje przy szkolnych fundacjach naczelnej władzy szkolnej, przy innych fundacjach właściwym ministerstwom. Sprawy fundacyjne, odnoszące się do dopuszczalności fundacji, zmiany, zniesienia, lokaty i zarządu kapitałów fundacyjnych, jakoteż rozstrzyganie sporu o prawo zarządu i rozdawnictwo dochodów fundacyjnych należą po myśli dekretu kancelarji nadwornej z 21 maja 1841 r. L. 15749 do władz administracyjnych rządowych. W sprawach fundacyj duchownych decyduje władza fundacyjna w porozumieniu z właściwym ordynarjatem biskupim. Orzecznictwu sądów zwyczajnych podlegają sprawy odmawiania przez fundatora lub jego zastępcę wydania majątku fundacyjnego, pretensyj fundatora, jego zastępcy, lub innych osób do majątku fundacyjnego z powodu niedopełnienia postanowień fundacji, wreszcie roszczeń trzecich osób o wydanie majątku fundacyjnego. Natomiast ocena, czy postanowienie fundacyjne zostało dopełnione, należy do władzy administracyjnej. Do wnoszenia zażaleń przed władzą fundacyjną są upoważnione strony, t. zn te osoby, którym według postanowień listu fundacyjnego służy ingerencja w realizacji fundacji.

Władza administracji ogólnej II instancji czuwa, aby akty fundacyjne były sporządzane według przepisów ustawy, sprawuje nadzór nad realizowaniem majątku fundacyjnego, jego zabezpieczeniem, oraz nad dokładnem spełnianiem zobowiązań fundacyjnych. Kompetencja ta może być ograniczona, lub nawet zniesiona przez wyraźną wolę fundatora, zawartą w akcie fundacyjnym. Władza powiatowa admin. sprawuje nadzór i opiekę ze strony państwa nad fundacjami, o ile funkcje te nie zostały powierzone osobnym organom, lub nie należą do władzy wyzszej instancji. Piecza władz nad dokładnem spełnianiem zobowiązań fundacyjnych nie należy do swobodnego uznania władzy administr.

Według patentu o postępowaniu niespornem z 9 sierpnia 1854 r. Dz. pp. Nr. 208 władze sądowe są zobowiązane zawiadamiać władze fundacyjne o znaczniejszych zapisach, przypadających z mocy ustawy, lub rozporządzenia ostatniej woli, kasom państwowym, gminom, kościołom, szkołom, lub ubogim.

Według ustawy z 7 maja 1874 r. o stosunkach zewnętrznych kościoła katolickiego, majątek kościelny doznaje od władzy państwowej takiej samej opieki, jak fundacje powszechnie użyteczne. Fundacje wyłącznie kościelne pozostają nadal pod zarządem władz kościelnych. W razie wątpliwości, czy fundacja jest wyłącznie kościelna, rozstrzyga Ministerstwo Wyznań i Oświaty.

Według orzeczenia Trybunału Admin. z 2 czerwca 1880 r. fundacja, z której korzystają także świeckie osoby, nie jest fundacją wyłącznie kościelną.

Według orzeczenia Trybunału Admin. z 17 kwietnia 1884 r. za fundacje wyłącznie kościelne należy uważać takie, które mają służyć samemu kościołowi i jego instytucjom bezpośrednio, lub których dochody są obracane wyłącznie na cele kościelne. Fundacją czysto kościelną jest np. uposażenie funkcjonarjusza kościoła z poleceniem odprawiania mszy.

Zastępstwo prawne fundacji normuje dekret kancelarji nadwornej z dnia 31 grudnia 1820 r. Według postanowień tego dekretu fundacje, znajdujące się bezpośrednio pod zarządem państwa, są zastępowane przez prokuratorję Skarbu. Ustanowione tym dekretem zastępstwo prawne innych fundacyj zostało uchylone postanowieniami ustawy polskiej.

W myśl obwieszczenia Prezydjum Namiestnictwa z 5 kwietnia 1869 r. Dz. ust. kr. Nr. 18 zarząd i rozdawnictwo fundacyj stypendyjnych podlega nadzorowi Wydziału krajowego.

Przy fundacjach stypendyjnych obowiązują liczne rozporządzenia Min. Wyznań i Oświaty, dotyczące łączenia (kumulacji) stypendjów, pochodzących często z różnych fundacyj tych samych, lub różnych osób, dla zrealizowania celu fundacji.

W przedmiocie łączenia stypendjów rodzinnych obowiązują rozporządzenia Min. Wyznań i Oświaty z 24 kwietnia 1889 r. L. 8082 i z 25 listopada 1898 r. L. 16819.

Nadto obowiązują różne rozporządzenia ministerjalne o warunkach korzystania i utracie stypendjów, których postanowienia są bardzo kazuistyczne i często sprzeczne.

2. Prawo polskie.

Ustawodawstwo polskie zawiera w szeregu ustaw luźne przepisy, dotyczące fundacyj. I tak według ustawy o reformie rolnej nieruchomości fundacyjne podlegają wprawdzie parcelacji, jednak cel fundacji, względnie instytucji naukowej ma być odpowiednio zabezpieczony. Nie podlegają parcelacji jedynie fundacje, utworzone

przed 1795 r. Kompetencje Namiestnictwa z § 35 austr. rozp. Min. z 19 stycznia 1853 r. przeszły na wojewodę lwowskiego postanowieniem art. 3 rozp. Prez. Rz. P. z 16 stycznia 1928 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 7 poz. 40. W szczególności do wojewody lwowskiego należą obecnie sprawy fundacyjne, które podlegały kompetencji Tymczasowego Wydziału Samorządowego. W myśl postanowienia art. 2 powyższego rozporządzenia zmiana kompetencji w sprawach fundacyjnych może nastąpić jedynie w drodze uchwały Rady Ministrów, co dotąd nie miało miejsca.

Ustawa z dnia 18 lipca 1924 r. Dz. ust. Rz. P. Nr. 72 poz. 699 uwalnia fundacje, zakłady, zrzeszenia, lub związki samorządowe, mające siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, od podatku spadkowego, oraz od podatku od darowizn, co do majątku, otrzymanego na cele dobroczynne, nauki, lub nauczania. Gdy majątek, otrzymany przez fundacje na podstawie rozporządzenia ostatniej woli, lub aktu darowizny, nie jest przeznaczony na cele dobroczynne, ani na cele nauki, lub nauczania, minister skarbu może go na wniesioną prośbę zwolnić od podatku spadkowego, oraz od podatku od darowizn, jeżeli cel, na który majątek jest przeznaczony, ma ważne znaczenie dla dobra ogólnego. Minister skarbu może na wniosek zarządu fundacji zezwolić na zwolnienie od podatku także wówczas, gdy fundacja, lub zakład ma siedzibę zagranicą, a majątek służy celom dobroczynnym, nauce, lub nauczaniu. Według postanowień ustawy o opłatach stemplowych fundacje, zakłady i zrzeszenia prawnie istniejące i posiadające siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego, albo działalność naukowa, oświatowa, lub dobroczynna, są uwolnione od obowiązku uiszczenia procentowej opłaty stemplowej od pisma, stwierdzającego umowę obustronnie obowiązującą. Przywilej powyższy może być również przyznany przez ministra skarbu w porozumieniu z ministrem spraw zagranicznych fundacjom tego rodzaju, mającym siedzibę zagranicą. Kontrahent, zawierający umowę z fundacją zwolnioną od obowiązku uiszczenia opłaty, ma uiścić połowę opłaty. Wolne od opłaty są wystawione przez fundacje obligacje, obligi, pokwitowania, zezwolenia na wykreślenie wpisu w księdze gruntowej, pełnomocnictwa, ustanowienie zastawu, lub hipoteki celem zabezpieczenia wierzytelności dłużnej przez fundację, listy zastawne wydane fundacji przez instytucję emitującą tytułem pożyczki, wszelkie podania wnoszone przez fundacje, świadectwa urzędowe fundacjom wydawane, podania o zatwierdzenie statutu fundacji. Natomiast wtóropisy, odpisy i wyciągi w sprawach fundacyjnych podlegają opłacie stemplowej.

Rozporządzenie Prezydenta Rz. P. z 5 stycznia 1923 r. Dz. U. Nr. 5 poz. 34 uchyliło austr. ustawę z 13 grudnia 1862 r. o poborze należytości ekwiwalentowej w byłej dzielnicy austrjackiej, której to opłacie podlegały przedtem fundacyjne kapitały. Jako sui generis przywilej dla fundacji należy uważać również postanowienie art. 138 p. 1 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. w brzmieniu z 1928 r. Dz. ust. Nr. 62 poz. 574. W szczególności według tego postanowienia fundacje mogą przystąpić do spółki wodnej, mającej cele o znaczeniu gospodarczem, bez zezwolenia władzy fundacyjnej.

Ustawa o opiece społecznej z 16 sierpnia 1923 r. Dz. ust. Rz. P. z 21 września 1923 r. Nr. 92 poz. 726 oraz ustawy i rozporządzenie wykonawcze do ustawy o opiece społecznej dotyczą pośrednio i spraw fundacyjnych, a to w szczególności, o ile ustanawiają nadzór i kontrolę nad działalnością instytucyj opiekuńczych, do których też zaliczyć należy fundacje, służące celom opieki społecznej. Według postanowień rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 22 kwietnia 1927 r. Dz. ust. R. P. Nr. 40 poz. 354 podlegają wszystkie stowarzyszenia i związki, oraz instytucje i zakłady, których cele należą do zakresu opieki społecznej, niezależnie od formy, w jakiej powstały, i niezależnie od nazwy, nadzorowi i kontroli władz administracyjnych. Rozporządzenie to nie narusza ustawowej kompetencji innych władz naczelnych, w szczególności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych odnośnie do fundacyj tego resortu, a Ministerstwa Wyznań Rel. i Oświaty Publ. odnośnie do fundacyj kościelnych i szkolnych.

Według rozporządzenia Min. Pracy i Opieki społecznej z 23 listopada 1927 r. Dz. ust. Rz. P. Nr. 2 ex 1928 poz. 13 instytucje opiekuńcze obowiązane są do przedkładania władzy nadzorczej po upływie każdego roku sprawozdań z działalności, oraz sprawozdań rachunkowych, według wskazówek, zawartych w tem rozporządzeniu. Według art. 22 ust. z 16 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 726, Minister Pracy i Opieki Społecznej ma zwierzchnią władzę w sprawach opieki społecznej, w szczególności należy do jego kompetencji „rejestracja towarzystw, zakładów, instytucyj opieki społecznej, tudzież legalizacja ich statutów, fundacyj i zapisów". Postanowienie to jest niejasne i nasuwa wątpliwości, w szczególności, czy legalizacja fundacyj i zapisów stanowić ma kompetencję Ministra Pracy i Opieki Społecznej do orzekania o dopuszczalności fundacyj i do zatwierdzania aktów fundacyjnych o celach opieki społecznej, zamiast Urzędu Województwa we Lwowie jako władzy fundacyjnej; czy też przepis powyższy ustanawia tylko nadzór zwierzchniczy Ministra Pracy i Opieki Społecznej nad fundacjami o celach opieki społecznej, a skutkiem tego nadzoru, Urząd Wojewódzki we Lwowie, jako władza powołana do zatwierdzenia fundacyj w I-szej instancji, zobowiązany jest przedkładać akta fundacyjne władzy zwierzchnej jedynie do rejestracji i legalizacji. Z treści powołanego postanowienia wynika, że postanowienie to odnosi się tylko do fundacyj przeznaczonych dla towarzystw, zakładów, instytucyj opieki społecznej, że przeto nie ma zastosowania do fundacyj sensu stricto, stanowiących odrębne osoby prawne (wyrazy „tudzież" „ich" w zestawieniu z innymi w art. 22 powołanej ustawy). Urząd Wojewódzki we Lwowie jest powołany nadal do orzekania o dopuszczalności fundacyj i do zatwierdzania aktów fundacyjnych przy fundacjach szkolnych, oświatowych i t. p. Również Województwo Lwowskie jest kompetentne do zmiany wszystkich fundacyj, a więc także fundacyj o celach opieki społecznej. Przy zmianie fundacyj zachodzi potrzeba zmiany aktu fnndacyjnego; przy fundacjach o celach opieki społecznej wynikłaby kolizja, czy tą zmianę ma dokonać Województwo Lwowskie, jako władza powołana do permutacji, czy też Minister Pracy i Opieki Społecznej. Art. 22 powołanej ustawy jest luznym przepisem odnośnie do fundacyj

w Małopolsce i nie został uzupełniony rozporządzeniami, interpretującemi autentycznie treść tego przepisu.

Według prof. Dr. Cybichowskieho (Encyklopedja podręczna prawa polskiego) zatwierdzanie fundacyj o celach opieki społecznej, oraz orzekanie o dopuszczalności fundacyj należy w Małopolsce do Ministra Pracy i Opieki Społecznej. Według prof. Bohdana Wasiutyńskiego zatwierdzanie wszystkich fundacyj w Małopolsce należy do Województwa Lwwwskiego, jako władzy fundacyjnej I-szej instancji.

Według mojego zapatrywania zmiana kompetencji władzy fundacyjnej I-szej instancji w Małopolsce odnośnie do fundacyj o celach opieki społecznej, mogłaby nastąpić tylko w drodze przepisu wyraźnego, nie nasuwającego wątpliwości jak n. p. kompetencja władz fundacyjnych została wyraźnie ustalona w dekrecie o fundacjach z 1919 r. dla Kongresówki. Przeto z powodu braku wyraźnego przepisu, kompetencja Województwa Lwowskiego do orzekania o dopuszczalności fundacyj i do zatwierdzenia aktów fundacyj o celach opieki społecznej, w myśl obowiązujących dla Małopolski przepisów, jako I-szej instancji została utrzymaną w mocy, z tem, że Minister Pracy i Opieki Społecznej, jako instancja nadzorcza i władza II giej instancji w sprawach odnośnych jest kompetentny do kontroli, w szczególności do rejestracji i ldgalizacji tychże fundacyj.

Rozporządzeniem Prezydenta Rz. P. z dnia 22-go marca 1928 r. Dz. ust. Rz. P. Nr. 36 poz. 341 wprowadzono postępowanie administracyjne, które również ma zastosowanie w sprawach fundacyjnych. W szczególności mają tu zastosowanie przepisy, odnoszące się do właściwości rzeczowej i miejscowej z tem, że dla spraw fundacyjnych wyłącznie uzasadnioną jest kompetencja wojewody lwowskiego. Przepisy o osobach interesowanych i ich pełnomocnikach mają również zastosowanie w tym zakresie, w jakim, według obowiązujących ustaw, w sprawach fundacyjnych te osoby posiadają moc prawnej ingerencji. Oprócz danych, wymienionych w dziale V rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem, pismo fundatora powinno stwierdzać zamiar kreowania fundacji, o ile chodzi o powstanie fundacji. Wogóle wszystkie postanowienia rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem mają zastosowanie do spraw fundacyjnych, o ile nie są w wyraźnej sprzeczności z ustawami materjalnemi, w tych sprawach obowiązującemi. Każda decyzja w sprawach fundacyjnych powinna odpowiadać wymogom art. 75 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem, t. zn. zawierać podstawę prawną i pouczenie o środkach prawnych.

Rozporządzenie Prezydenta Rz. P. z 22 marca 1928 r. Dz. ust. Rz. P. Nr. 36 poz. 342 o postępowaniu przymusowem w administracji ma specjalne zastosowanie w sprawach fundacyjnych, gdyż władza administracyjna, sprawująca nadzór i opiekę nad fundacjami i realizacją ich celów, będzie często zniewoloną do wydawania zarządzeń i stosowania środków przymusowych. Nadmieniam, że w myśl obowiązujących przepisów o fundacjach nie przysługuje władzy fundacyjnej prawo nakładania grzywien o charakterze ściśle karnym, przeto władza kontrolująca będzie mogła korzystać z innych środków prawnych, a w szczególności z kary pieniężnej celem przymuszenia. Stosowanie przymusu bezpośredniego w sprawach fundacyjnych może mieć miejsce w wypadkach, gdy zarząd fundacji prowadzi swe agendy niedbale i władza fundacyjna po wyczerpaniu innych środków przymusowych, względnie z uwagi na zagrożony interes publiczny, zmuszoną jest odjąć zarząd fundacji odnośnemu organowi i przekazać go innej instytucji.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z 27-go listopada 1928 r. Dz. ust. Nr. 7 poz. 62 zawiera postanowienia o państwowych stypendjach, oraz innych funduszach państwowych dla młodzieży akademickiej.

Oprócz powyżej wymienionych rozporządzeń i ustaw obowiązują w sprawach fundacyjnych w Małopolsce także inne powszechnie obowiązujące ustawy, o ile fundacja jako osoba prawna występuje w pewnych stosunkach prawnych, unormowanych temi ustawami. N. p. jeśli fundacja prowadzi przedsiębiorstwo przemysłowe, lub wykonuje budowę, wówczas podlega odnośnym przepisom, jak każdy inny podmiot prawny.

B. Inne dzielnice Rzeczypospolitej.

Na ziemiach b. zaboru rosyjskiego obowiązuje dekret o fundacjach i zatwierdzaniu darowizn i zapisów z 7 lutego 1919 r. Dz. p. p. 215, zmieniony rozp. Prez. Rz. P. z 22 marca 1928 r. Dz. ust. Rz. P. Nr. 372, poz. 38. Według tego dekretu fundacja powstaje z mocy aktu prawnego między żyjącymi, albo z testamentu. Pierwszy ma posiadać formę aktu notarjalnego. Przy fundacji powstałej drogą składek, organizator składek zeznaje akt fundacyjny i jest uważany za fundatora. Z chwilą zatwierdzenia aktu fundacyjnego, powstaje osobowość prawna fundacji. Fundator, względnie jego następca prawny, obowiązany jest przekazać majątek fundacji z chwilą zatwierdzenia aktu fundacyjnego. Władzą właściwą fundacyjną jest minister resortu, którego fundacja dotyczy. Jeśli przedmiot fundacji należy do zakresu kilku ministrów, kompetentny jest każdy z tych ministrów w zakresie swego resortu. Zwyczajnie jednak sprawuje nadzór nad fundacjami jeden z ministrów, któremu ten nadzór został poruczony przez Radę Ministrów na zasadzie porozumienia. Każde ministerstwo prowadzi rejestr fundacyj, należących do jego resortu. Każda fundacja posiada swój statut, zawierający postanowienia o celu fundacji, organizacji zarządu i czynnościach. Jeśli statut przez fundatora, względnie jego następcę nie został ustanowiony, lub jest wadliwy, władza fundacyjna przy zatwierdzeniu fundacji nadaje jej statut, względnie w razie wadliwości istniejącego statutu, zmienia go, lub uzupełnia. Za życia fundatora władza fundacyjna może objąć fundację we własny zarząd tylko za zgodą fundatora, jeżeli inna organizacja fundacji jest niemożliwa, lub niecelowa. Cel fundacji musi służyć pożytkowi publicznemu. Władza fundacyjna odmawia zatwierdzenia fundacji, jeżeli ta jest przeciwna prawu, dobrym obyczajom, lub nieodpowiada wymogom administracji publicznej. Nadzór władzy obejmuje: żądanie sprawozdań i rachunków i uchylanie decyzyj organów zarządu, które są sprzeczne ze statutem fundacji, albo dla niej szkodliwe. Niedbałe organy zarządu władza nadzorcza może usunąć po bezskutecznem wezwaniu zarządu do dopełnienia czynności. Jeżeli cel fundacji stał się niemożliwy do osiągnięcia, lub sprzeciwia się interesom dobra publicznego może nastąpić zmiana fundacji i jej statutu, względnie

zniesienie fundacji. Decyzje ministerjalne mogą być zaskarżone przez każdego interesowanego w fundacji do Najwyższego Trubunału Administracyjnego. Wniesiona skarga ma z reguły moc wstrzymującą. Władza fundacyjna przy wydawaniu decyzji winna liczyć się możliwie najściślej z wolą fundatora.

W byłym zaborze pruskim normuje sprawy fundacyj kodeks cywilny niemiecki w art. 80 do 88. Fundacje prawa publicznego mają być normowane przez prawo publiczne. Oceniane według prawa prywatnego fundacje powstają w drodze aktu fundacyjnego, zeznanego między żyjącymi w formie pisemnej, lub w drodze rozporządzeń ostatniej woli, bądźto testamentem, bądź umową dziedziczną. Fundator do chwili zatwierdzenia fundacji przez władzę może ją odwołać, z chwilą jednak zatwierdzenia fundacji, fundator zobowiązany jest przenieść na cele fundacji majątek objęty aktem fundacyjnym. Akt fundacyjny wymaga zatwierdzenia Rady Ministrów. Statut określa ustrój fundacji. Rada Ministrów może zmienić cel fundacji i wyznaczyć inny, jeżeli cel ustanowiony przez fundatora jest niemożliwy, lub zagraża bezpieczeństwu publicznemu. Jednakowoż zmiana celu fundacji powinna uwzględniać o ile możności intencje fundatora. Przy zmianie, dochody fundacyjne powinny być przeznaczone w miarę możności dla tych samych destynatarjuszy, którzy korzystali z fundacji według pierwotnego celu. Zmiana celu fundacji upoważnia władzę do zmiany jej ustroju. Przed zmianą fundacji należy zasięgnąć opinji zarządu fundacji. Władzami nadzorczemi nad fundacjami są w I-szej instancji miejscowo właściwy wojewoda, w drugiej instancji minister właściwego resortu. Nadzór nad fundacjami szkolnemi i stypendyjnemi w I-szej instancji sprawuje kurator okręgu szkolnego, w II-giej instancji minister W. R. i O. P. Do Sądu Grodzkiego należy wydawanie zarządzeń w sprawie uzupełnienia liczby członków zarządu fundacji. Zmiana ustroju fundacji może nastąpić uchwałą zarządu. Osobną kategorję fundacyj stanowią fundacje rodzinne; zatwierdzenie aktu fundacyjnego tych fundacyj należy do Sądu Grodzkiego. Sąd sprawuje nadzór nad fundacjami rodzinnemi. Do zmiany fundacji wymagana jest uchwała rodziny, dla której fundacja jest przeznaczona.

C. Ogólne uwagi.

Jak z powyższych zestawień przepisów prawnych obowiązujących w Małoposce, w byłej dzielnicy rosyjskiej i w byłej dzielnicy pruskiej, wynika, stan prawny fundacji nie jest jednolicie unormowany.

W szczególności kompetencja władz fundacyjnych jest odmienną w poszczególnych dzielnicach. Fundacje w byłej Małopolsce i w byłej dzielnicy rosyjskiej są normowane przez przepisy publiczno-prawne, natomiast w byłej dzielnicy pruskiej normują sprawy fundacyjne w przeważnej części postanowienia prawa prywatnego. Również kwestje zmiany i zniesienia fundacyj są różnorodnie regulowane, gdy n. p. w prawie austrjackiem o zmianie sposobu realizacji fundacji rozstrzyga województwo lwowskie, a w sprawie zniesienia minister, to według prawa obowiązującego w byłej dzielnicy rosyjskiej do zmiany lub zniesienia fundacji wymagane jest zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, a w dzielnicy pruskiej uchwała Rady Ministrów.

Różnorodność ustaw i przepisów, obowiązujących w trzech dzielnicach w sprawach fundacyjnych, spowoduje często trudności w rozstrzyganiu tych spraw, jeśli zajdzie w myśl zasad prawa prywatnego między-dzielnicowego potrzeba stosowania rozmaitych norm.

II. TEORJA PRAWNA FUNDACJI, JEJ CHARAKTER PRAWNY, CECHY I WŁAŚCIWOŚCI.

W teorji prawa o fundacjach, poważne stanowisko zajmuje dzieło H e r r n r i t t a „Das oesterr. Stiftungsrecht". Dzieło to posiada znaczenie dla praktyki, gdyż obejmuje całokształt spraw fundacyjnych w Austrji, a autor tego dzieła sam był praktykiem.

Według Herrnritta fundacja stanowi twór samorządny w organiźmie społecznym i służy do zrealizowania najrozmaitszych zadań kulturalnych i socjalnych w administracji państwowej Przeto wszystkie istniejące fundacje powinny być przystosowane do poglądów i prądów danej chwili, cel fundacji musi odpowiadać potrzebom czasu. Wszystkie świeckie fundacje winny podlegać nadzorowi państwa, które jest reprezentantem potrzeb społeczeństwa. Powyższy pogląd Herrnritta wskazuje, że jest on zwolennikiem teorji uniwersalistycznej, w przeciwieństwie do teorji indywidualizmu. Fundacja ma służyć celom ogólno-państwowym, kulturalnym i socjalnym, a nie celom odrębnym, nie mającym nic wspólnego z ogólnemi zadaniami państwa. Tylko korzyść społeczna celu fundacji, daje jej uprawnienie do istnienia. Pojęcie fundacji w znaczeniu administracyjno-prawnem, nie jest identyczne ze znaczeniem fundacji prywatno-prawnem. Według § 646 ustawy cywil. austr. przepisy prawne co do fundacji mają być wydane w drodze administracyjno-politycznych rozporządzeń. W rozporządzeniach tych przeważała zawsze zasada zwierzchnictwa państwa nad fundacjami. W pierwszych dziesiątkach XIX wieku zasada powyższa uległa modyfikacji na rzecz tendencji indywidualno-prawnej w kierunku tym, że zarządzenia fundatora są wyłączną normą fundacji, a do władzy fundacyjnej należy tylko wykonanie woli fundatora (Dekret nadworny z 15 października 1840 r.).

Według prywatnego prawa fundacja jest podmiotem prawnym, powstałym przez oddanie majątku dla określonego celu. Strona indywidualna, t. j. powstanie fundacji, jako osoby prawnej jest myślą przewodnią poglądu prywatno-prawnego o fundacji.

Ze stanowiska państwowej administracji, główną kwestją jest działalność fundacji, jej cel społeczny i sposób osiągnięcia tego celu. Administracja państwowa normuje warunki indywidualnego rozwoju obywateli państwa, przeto fundacje, będące również uczestnikami państwa, mają znaczenie dla administracji państwowej, o ile ten rozwój popierają, względnie się jemu przeciwstawiają. Fundacja przeto w administracyjnym znaczeniu jest podmiotem określonych publicznych zadań administracyjnych i spełnia te zadania własnemi środkami pod nadzorem państwowej administracji.

Fundacja jest osobą prawną. Herrnritt nie używa określenia: „osoba związkowa", które to określenie jest terminem nowszej nauki i nie jest jeszcze powszechnie uznane. W potocznem znaczeniu rozumiano przez fundację, bądźto akt założenia, dokument fundacyjny

bądźto samą instytucję fundacji. Dla pojęcia prawnego fundacji istotne są majątek fundacyjny i cel fundacji. Majątek stanowi element rzeczowy, cel fundacji element osobisty. Między majątkiem, a celem fundacji zachodzi taki sam związek, jaki istnieje między przedmiotami świata zewnętrznego w stosunku prawnym do człowieka, jako podmiotu prawego. Majątek fundacji ma służyć trwale i koniecznie pewnemu oznaczonemu celowi. Jest to t. zw. „fixum“ majątku fundacji. Trwałe przeznaczenie rzeczy dla pewnego celu wymaga stworzenia przez prawo trwałej osobowości w t. zw. osobach prawnych, których wola jest ludzką wolą, lecz n. p. nie jest wolą jednostki. Osoba prawna posiada wolę ludzką, prawnie zorganizowaną, a podmiotem prawnym jest ludzki organ woli, podobnie jak przy osobie fizycznej wola jednostki.

Przy osobach prawnych należy odróżnić dwa typy, a to typ korporacyjny i typ zakładowy. Według Gierkego różnica między temi typami zachodzi w akcie tworzenia woli. Przy korporacji, wolę tworzą jej członkowie. Przy zakładzie, wola zakładu jest nadaną przez osobę nazewnątrz poza zakładem stojącą. Według Rosina, cel i wola zakładu jest transcendentalną, nadaną od zewnątrz, a przy korporacji, której cel i wola powstają w korporacji, jest immanentną. Przy korporacji decyduje o powstaniu i jej zniesieniu wola jej członków, wyrażona większością głosów, przy zakładach, gdzie cel jest ustanowiony przez trzecie osoby poza zakładem się znajdujące, kreacja zakładu pochodzi od zewnątrz, a organy zakładu muszą przyjąć wolę tej trzeciej osoby, jako normę dla swej działalności. Nie znaczy to, że osoba prawna o zakładowym charakterze nie jest podmiotem swojej woli i pozbawiona jest samodzielności; przeciwnie organ zakładu tworzy i objawia swą wolę, jako wolę zakładu, jednakowoż jest ograniczony w działaniu wolą osoby trzeciej, która jest normą zakładu. Zakład nie posiada tej ruchliwości i zdolności rozwojowej, co korporacja z powodu związania wolą przez osobę trzecią.

Fundacja jest osobą prawną o zakładowym charakterze, mającą urzeczywistnić cel powszechny użyteczny, cel nadany jej od zewnątrz, a wykonalny przy pomocy przeznaczonego na ten cel majątku. Nie znaczy to jednak, że fundacja musi być zakładem w technicznem znaczeniu. Istnieją bowiem liczne fundacje, które istnieją nie posiadając zakładów „sensum stricto“.

Pokrewnemi fundacjom są instytucje, powstałe przez przeznaczenie majątku dla osoby (prawnej), istniejącej dla celów powszechnie pożytecznych, na założenie zakładu lub funduszu. Wspólną cechą wymienionych instytucyj jest majątek przeznaczony trwale dla określonego celu. Różnią się one od fundacji rozmaitością podmiotu woli. W szczególności przy darowiźnie dla celów powszechnie użytecznych, jeśli obdarowany podmiot prawny jest osobą prawną, której działalność podlega nadzorowi państwa, zostaje osiągnięty cel zbliżony do celu fundacji. Doktryna uważa takie darowizny za fundacje niewłaściwe, niesamodzielne, w odróżnieniu od właściwych. Według zapatrywania niektórych uczonych wymieniona darowizna była pierwszą formą prawną fundacji. Zasadnicza różnica między fundacją, a powyżej wymienioną darowizną zachodzi przy realizacji celu. Przy darowiźnie realizacja jest związana z istnieniem obdarowanego podmiotu prawnego tak, że z chwilą nieistnienia tego podmiotu, darowizna przestaje istnieć. Natomiast przy fundacji brak organu, który realizuje cel fundacji, prowadzi tylko do zmiany organizacji fundacji, nie naruszając ani istoty, ani celu fundacji. Darowizna powoduje prywatno-prawny stosunek między ofiarodawcą a obdarowanymi, który to stosunek jako prywatnoprawny, nie podlega kontroli administracji państwa. Fundacja natomiast powstaje pod gwarancją administracji państwa, niezależnie od woli fundatora i niezależnie od woli organu fundacji. Każde przeto zarządzenie ofiarodawcy dla celów powszechnie pożytecznych, wymaga szczegółowej interpretacji, czy chodzi tu o darowiznę, czy też ma powstać fundacja.

Stosunek fundacji do zakładu nie jest jasno postawiony, ani w literaturze, ani w praktyce. Należy odróżnić dwa rodzaje zakładów, a to zakłady, które należą do trzeciej osoby, nie posiadają własnej osobowości prawnej, niesamodzielne, oraz zakłady posiadające własną osobowość, samodzielne. Różnica między niemi polega na urządzeniach, służących do realizacji kolektywnych celów. Nie można identyfikować fundacji z samodzielnym zakładem, ponieważ są fundacje, które nie posiadają zakładowych urządzeń, kwalifikujących daną instytucję jako zakład. Pojęcie zakładu jest przeważnie techniczne, a nie prawne. Natomiast pojęcie fundacji jest ściśle prawne. Oba pojęcia, t. j. zakładu i fundacji spotykają się przy ufundowanym zakładzie, t. j. przy fundacji o charakterze zakładowym, jak szpital, zakład naukowy i t. p. Postanowienie § 646 ust. cyw. uwidocznia tę różnicę, odróżniając słusznie fundacje dla powszechnie pożytecznych zakładów, od fundacji na utrzymanie osób.

Różnica między fundacją, a funduszem polega na tem, że fundusz ma znaczenie techniczno-administracyjne, nie jest pojęciem prawnem w przeciwieństwie do fundacji. Jeśli fundusz posiada własny organ woli, osobowość prawną, można go określić jako fundację.

Gdy fundacja jest osobą prawną, musi posiadać wolę w prawnem znaczeniu. Wola bowiem należy do pojęcia osoby o znaczeniu prawnem. Wola bez prawnego uznania, nie jest wolą w prawnem znaczeniu a podmiot tej woli, nie jest osobą prawną. Tak osoba fizyczna (człowiek), jak osoba prawna (związkowa) muszą być zatem uznane przez prawo, by mogły istnieć w prawnem znaczeniu. Przy osobach fizycznych, ustawodawstwo normuje tylko zewnętrzne objawy ludzkiej woli, natomiast proces tworzenia woli, t. j. sposób, w jaki ta wola powstaje u osób fizycznych nie jest przez prawo normowany, gdyż prawo przyjmuje, że u człowieka wola taka istnieje. Natomiast przy osobie prawniczej, normuje prawo sposób tworzenia woli, ponieważ wola ta nie jest wynikiem jednostki, lecz produktem działalności większej ilości podmiotów, tworzących wspólnie wolę osoby prawnej. Powstaje w ten sposób wola (zbiorowa) w granicach przez normy prawne ustanowionych.

Przy osobach prawniczych należy odróżnić tworzenie się woli i oświadczenie woli. Ustrój osoby prawnej daje przepisy dla tworzenia jej woli. Wola osób prawnych pochodzi od organów zastępujących osoby prawne i jest ich wolą. Pojęcie osoby prawnej nie jest w teorji prawa dotychczas uzgodnione.

Historyczna szkoła prawa (Savigny) uważa istnienie osób prawnych za fikcję podmiotów prawnych. Szkoła ta bowiem przyjmuje wolę tylko u człowieka jako jednostki, inne twory prawne, jak osoby prawne, uważa za fikcje. Teorja ta, t. zw. teorja fikcji, widziała przy fundacjach osobowość w celu fundacji, w majątku fundacji, w końcu w woli fundatora. Według t. zw. „Zweksvermögensteorie" pojęcie osoby prawnej opiera się na celu (majątku) tejże osoby, który to cel (majątek jest substratem osoby prawnej. Według teorji woli („Willensteorie") niema prawa bez podmiotu. Zdolność prawna człowieka jest wolą uznaną przez prawo, a nie istnieje sama w sobie.

Fundacja jest organizmem woli t. zw. „Willensorganismus". Niema osoby w prawnem znaczeniu bez ludzkiej woli. Wola ta nie jest fikcyjną, lecz wolą praktyczną czynną, t. j. przejawiającą się w działaniu. Wola osoby prawnej w swem powstaniu i działanie woli jako mające podstawę w naturalnym organiźmie człowieka, nie podlegają normom prawnym. Fundacja jest organizmem woli z dwoma elementami, a to z działalnością organów, które tworzą wolę i czynności organizmu, oraz z regułą, według której odbywa się to działanie, zawartą w liście fundacyjnym.

Wola fundatora i wola fundacji nie są identyczne. Fundator ustanawia cel i ustrój fundacji, t. j. nadaje kierunek i regułę dla woli i działania fundacji, jako organizmowi woli. Wola fundatora mieści się w statucie fundacji. Poza tą wolą fundacja przez swoje organa objawia wolę swoją własną i działa w stosunku do osób trzecich. Wola fundatora spisana w statucie fundacji, jest koniecznym źródłem woli organu fundacji i dla fundacji samej.

Według Prof. Dr. Fryderyka Zolla, fundacje są organizacją społeczną, której działalność zmierza do osiągnięcia przy pomocy majątku fundacyjnego pewnego celu, wskazanego przez założyciela (fundatora). Normą działalności fundacji jest wola fundatora. Zdolność prawna fundacji jest ograniczona celem wskazanym w akcie fundacyjnym. Fundacje, nie będąc ludźmi, nie mogą same ani powziąć woli, ani jej wyrazić, a tem samem nie mają zdolności do działania i dlatego muszą mieć zastępców. Z tego powodu akt fundacyjny musi przewidzieć ustanowienie zastępców (organu osoby prawniczej). Zastępstwo obejmuje tylko upoważnienie do zawierania czynności prawnych, nigdy zaś do popełniania czynów bezprawnych. Jednakowoż fundacje są obowiązane do wynagrodzenia szkody, wyrządzonej innym osobom przez czyny swych organów, popełnione w wykonywaniu ich funkcji. Do powstania fundacji potrzebne jest istnienie odrębnego majątku i przeznaczenie go na pewien cel oraz potrzebne jest zatwierdzenie władzy ustawodawczej, lub administracyjnej.

Według poglądu Prof. Dr. Romana Longchamps osoba związkowa, t. zw. związek trwały, jest to urządzenie, składające się z pewnej odnawiającej się grupy ludzi i zorganizowane na podstawie abstrakcyjnych norm statutowych do prowadzenia trwałej i jednolitej działalności, powstałej z połączenia poszczególnych czynności tych ludzi i skierowanej na trwałe zaspokojenie pewnych potrzeb ludzkich (celów). Podmiotem prawnym jest sam związek jako realne urządzenie. Podstawę tej organizacji stanowią abstrakcyjne normy i cel. Osoby związkowe, nie są ludźmi i nie mają własnej woli, gdyż tylko organizmy obdarzone świadomością, są zdolne mieć własną wolę, która jest wytworzoną przez proces psychiczny. Brak tej jednej woli, jest zastąpiony normami prawnemi statutu. Fundacja jest takim związkiem trwałym, którego substratem są normy abstrakcyjne i cel, a działalność fundacji ma miejsce przez zastępców. Zarząd fundacji nie jest jej organem, lecz jej zastępcą. Ma miejsce łączna działalność, a nie łączna wola. Fundacja jest osobą prawną, ponieważ została uznaną przez porządek prawny jako osoba.

Teorja Prof. Longchamps różni się od teorji organu, której przedstawicielem jest Herrnritt. Według Herrnritta fundacja jest prawnym organizmem woli posiadającym własną wolę, jako normę zawartą w liście fundacyjnym, a zarząd fundacji jest organem, objawiającym własną wolę w granicach normy, ustanowionej przez fundatora. Dr. Longchams nie uznaje woli w osobie związkowej (prawnej), lecz tylko cel i normy abstrakcyjne dla organizacji społecznej, stanowiącej realną całość, która jest uznaną jako osoba. Ponieważ pojęcie „osoba prawna" zawdzięcza swoje pochodzenie uznaniu przez porządek prawny pewnej organizacji, jako posiadającej osobowość prawną, przeto w praktyce odróżnianie, czy fundacja jest organizmem woli własnej, czy też tylko jednolitą organizacją działania, a nie organizacją woli, nie posiada znaczenia.

Austrjacki kodeks cywilny i rozporządzenia administracyjne nie podają prawnego sformułowania fundacji. Nauka prawa do XIX wieku nie zajmowała się wcale fundacjami, a jeśli sporadycznie sprawy te poruszała, to omawiała wyłącznie fundacje kościelne, zaliczając je do osób fikcyjnych, lub personifikowała je z zakładami, dla których fundacje ustanowiono. Za podmiot prawny uważano kościelny zakład, lub wszystkich destynatarjuszy, którzy mieli prawo korzystania z fundacji.

Dopiero w XIX wieku, kiedy zaczęto odróżniać osobę fizyczną od osoby zbiorowej, pojawiły się spółki i zakłady, a do tych ostatnich zaliczono fundacje.

Fundacja jako osoba prawna może być podmiotem praw prywatnych i publicznych. Zdolność prawna fundacji ogranicza się do stosunków gospodarczych, wyłączone są stosunki ściśle osobiste, jak familijne itp., które obchodzić mogą fundację, o ile dotyczą organów fundacji, względnie destynatarjuszy.

Fundacja posiada prawo dziedziczenia, jest zdolną do nabywania praw, oraz korzysta z uprzywilejowanego zasiedzenia. Fundacja jest zdolna do zaciągania zobowiązań wekslowych i może być kupcem. We wszystkich tych dziedzinach fundacja nabywa prawa i zaciąga zobowiązania przez swój zarząd.

Fundacja posiada zdolność procesową i wykonuje swe czynności procesowe przez organa fundacji. Do wdrożenia procesu sądowego potrzebne jest zezwolenie władzy nadzorczej (fundacyjnej).

W stosunkach administracyjno-prawnych fundacja jest instytucją społecznego życia gospodarczego. Fundacje opłacają podatki i partycypują w ulgach podatkowych i stemplowych, o ile służą celom powszechnie użytecznym.

Fundacja nie odpowiada ani za „dolus", ani za

„culpa", odpowiedzialni mogą być tylko członkowie zarządu. Natomiast w dziedzinie prywatno-prawnej fundacja odpowiada za czynności swoich organów, o ile te zostały dokonane w zakresie statutu fundacji.

Pojęcie osoby prawnej bez jakiegokolwiek udziału w majątku społecznym jest niemożliwem. Fundacja, jak inne osoby prawne, została powołaną do życia przedewszystkiem ze względu na prawa majątkowe. Ofiarowany przez fundatora majątek stanowił podstawę dla stworzenia organizmu woli, by użyć ten majątek dla przeznaczonego celu.

W odróżnieniu od stowarzyszenia, fundacja powstaje z chwilą zaistnienia majątku fundacyjnego. Niedostateczny majątek może stanowić przeszkodę dla powstania fundacji, jeśli nie wystarcza dla realizacji celu. Natomiast redukcja majątku istniejącej fundacji, względnie wzrost kosztów realizacji celu fundacji może spowodować zmianę celu fundacji, a przy zupełnej utracie majątku zniesienie fundacji.

Majątek fundacji stanowić mogą wszystkie przedmioty zdolne do realizacji celu. Ze względu na przedmiot fundacji dzielą się fundacje na użytkowe i dochodowe. Fundacje użytkowe mają za przedmiot majątek, nadający się do użytkowania, np. nieruchomości, natomiast fundacje dochodowe mają za przedmiot kapitały produktywne, których dochód jest przeznaczony do rozdziału między destynatarjuszy Przedmiotem majątku fundacyjnego są wszystkie rzeczy o wartości zamiennej.

Akt fundatora zawiera wydzielenie majątku z przeznaczeniem ustanowienia fundacji dla realizacji celu fundacyjnego. Przez wydzielenie majątek nie przechodzi jeszcze na własność fundacji, ponieważ fundacja jeszcze jako osoba prawna nie istnieje, lecz ma dopiero zostać kreowaną na podstawie wydzielonego majątku. Jest kwestją sporną, jak należy określić prawnie wymieniony akt. Nie jest on „derelictio", ponieważ fundator pozbywa rzecz dla fundacji — a znowu nie jest pozbyciem w ścisłem znaczeniu, ponieważ majątek nie zostaje równocześnie przeniesiony z osoby fundatora na inną istniejącą osobę. Zatem jest luka między zrzeczeniem się majątku przez fundatora, a nabyciem majątku przez fundację. Akt fundatora nie jest również umową prywatno-prawną, ponieważ przy ustanowieniu fundacji niema kontrahenta (fundacji). Teorja kreacyjna uważa akt fundatora za ofiarę (liberalitas) na rzecz celu społecznego, a nie na rzecz osoby. Państwo przyjmuje akt ofiary, który jest jednostronny, do wiadomości, celem zbadania jego właściwości dla celów społecznych, i tworzy fundację. Bez znaczenia jest dla tego aktu, że jest pisany w formie aktu prywatno-prawnego, który jest tylko sposobem przeznaczenia majątku na rzecz fundacji. Treść aktu fundatora stanowi ofiara dla celów społecznych. Ofiara może pochodzić od jednej osoby, lub większej ilości osób. Przy ofierze większej ilości osób, tak zwanej zbiórce, wyłania się kwestja, kto jest fundatorem, czy wszyscy uczestnicy zbiórki, czy tylko ta osoba, która organizowała zbiórkę. W polskiem prawie fundacyjnem, obowiązującem w Kongresówce, fundatorem jest organizator tejże zbiórki.

Państwo, przyjmując akt ofiary, rozstrzyga o dopuszczalności fundacji ze stanowiska publicznego.

III. ORGANIZACJA FUNDACYJ. ICH RODZAJE. ROLA PAŃSTWA.

W historycznym rozwoju prawa fundacyjnego ingerencja władzy państwowej nie była jednolita. W czasach średniowiecznych fundacje były wyłącznie kościelne i służyły dla tak zwanych „piae causae", które należały do zakresu władzy kościelnej. U schyłku średniowiecza powstają pierwsze charytatywne fundacje. Powstają również fundacje familijne, które emancypują się z pod władzy kościoła. Z powodu zróżniczkowania fundacyj państwo sprawuje nadzór nad fundacjami świeckiemi, a za czasów państwa policyjnego austrjackiego także nad fundacjami ściśle kościelnemi. Do końca XVIII-go wieku cel fundacji musiał być etyczny i nie sprzeciwiać się ustawie. Dopiero w XIX-tym wieku pojawia się zasada w ustawodawstwie, że cel fundacji musi być powszechnie pożyteczny, a nie tylko etyczny. Nie wystarcza już cel, wymieniony np. w § 26 ustawy cyw. austr., t. j. cel dozwolony, gdyż fundacja wymaga do istnienia stałego celu powszechnie pożytecznego. Państwo współdziała przy powstaniu fundacji, zachowaniu majątku fundacyjnego, wypełnieniu celu fundacyjnego i rozstrzyga o istnieniu fundacji.

W prawie austrjackiem podział fundacji według celu nie był ściśle przeprowadzony, a to z powodu niejednolitych zarządzeń fundatorów, oraz z powodu wahającego się stanowiska rządu w sprawach fundacyjnych. Za czasów Marji Teresy nastąpiło scentralizowanie wszystkich fundacyj w tak zwanych komisjach fundacyjnych. Potem nastąpił system policyjny, a w końcu ministerjalny, który nie był ściśle według resortów przeprowadzony. W prawie polskiem fundacyjnem w b. Kongresówce system ministerjalny dla spraw fundacyjnych jest ściśle według resortów przeprowadzony. W prawie austrjackiem istnieje podział fundacyj na świeckie i kościelne. Do fundacyj świeckich należą fundacje dla ubogich, dla celów naukowych, wojskowych i t. p. Podział fundacyj na publiczne i prywatne nie jest przeprowadzony (jak w prawie niemieckiem), gdyż nawet fundacje familijne są w prawie austrjackiem fundacjami prawa publicznego. Fundacje familijne ograniczone były do członków pewnych rodzin. Fundacja familijna nie jest fideikomisem rodzinnym, gdyż spełnia zadania administracyjne, a własność majątku należy do fundacji. Fideikomis natomiast nie spełnia zadań administracyjnych, majątek należy do oczekiwaczy fideikomisu.

Przy fundacjach kościelnych należy odróżnić fundacje czysto kościelne od innych, znajdujących się pod zarządem kościoła. Do fundacyj czysto kościelnych należą fundacje, które służą dla celów ściśle religijnych. Państwo przy tych fundacjach nie sprawuje władzy nadzorczej, lecz w myśl konkordatu Kościół. Natomiast inne fundacje, znajdujące się pod zarządem Kościoła, jak beneficja i majątek kościelny, których dochody przeznaczone są na utrzymanie urzędów kościelnych, lub majątek, znajdujący się pod zarządem władzy kościelnej, choćby służył celom humanitarnym, nie kościelnym, podlegają nadzorowi władzy państwowej. (Ustawa o konkordacie normuje sposób tego nadzoru odnośnie do beneficjów kościelnych).

Podstawę prawną dla władzy zwierzchniczej pań-

stwa stanowi osobowość prawna fundacji, oraz przeznaczenie jej służenia celom powszechnej pożyteczności. Fundacje są ciałami autonomicznemi w administracji państwowej, wykonują one swój cel socjalny pod nadzorem państwa, a ogół praw, przysługujących państwu, jako najwyższemu uosobieniu celów społecznych, stanowi podstawę zwierzchnictwa władzy państwowej.

Dla działalności fundacji jest miarodajny statut, ustanowiony przez fundatora. Normy prawne odnoszą się bądźto do zapewnienia funkcjonowania fundacji, bądźto do utrzymania celu powszechnie użytecznego; w szczególności dotyczą one ściągnięcia majątku fundacyjnego, sporządzenia listu fundacyjnego, ustanowienia zarządu fundacji, lokaty kapitału, kwalifikacji destynatarjuszy, warunków korzystania z dochodów fundacji. Normy prawne są z reguły dyspozytywne, odnoszą się do wewnętrznego życia fundacji, a obowiązują, o ile nie ma zastosowania odmienna wola fundatora.

Natomiast normy prawne, dotyczące zewnętrznych stosunków fundacji, mają moc bezwzględnie obowiązującą i nie mogą ulec zmianie przez wolę fundatora. Są to postanowienia, że państwo sprawuje opiekę i nadzór nad fundacjami jako władza opiekuńcza w stadjum aktywowania fundacji, oraz nad zarządem majątku, że państwo jako władza nadzorcza nad ciałem autonomicznem sprawuje kontrolę, żeby fundacja spełniała oznaczone zadanie w administracji państwowej, czuwa nad rozdziałem dochodów fundacyjnych, wreszcie zarządza zmianę fundacji, względnie jej zniesienie.

Według postanowienia § 49 o zakresie działania władzy urzędów I instancji w b. Austrji należy do starostw (obecnie do prezydentów miast) władza nadzorcza i tutela (opieka) państwa nad fundacjami świeckiemi i duchownemi, o ile do sprawowania tych funkcyj nie są ustanowione specjalne organy i o ile niema odmiennych zastrzeżeń na rzecz wyższej władzy. W szczególności do kompetencji władz powiatowych należy pośrednictwo przy aktywowaniu fundacji między fundatorem a organem fundacji, zabezpieczenie i wydzielenie majątku fundacyjnego na rzecz fundacji, wpływanie na sporządzenie i przedłożenie władzy fundacyjnej listu fundacyjnego. Odnośnie do istniejących fundacyj władza powiatowa ma czuwać nad organami fundacyj, a to nad stanem majątku, jego lokatą, kontrolować powstały przyrost majątku i jego ubytek, kontrolować rachunki, inwentarze, plany gospodarcze i o spostrzeżeniach zawiadamiać władzę fundacyjną. W razie potrzeby ogłasza władza powiatowa o opróżnionych miejscach fundacyjnych i pośredniczy przy przedkładaniu podań destynatarjuszy o nadanie im miejsc, względnie przyznanie korzyści. Wreszcie władza powiatowa stawia wnioski na zmianę fundacji i współdziała przy jej dokonaniu. Za specjalny organ, na rzecz którego mogą być zastrzeżone funkcje władzy powiatowej, należy uważać władze szkolne nadzorcze odnośnie do fundacyj szkolnych

Według § 35 zakresu działania namiestnictw b. Austrji najwyższą władzą fundacyjną w kraju było namiestnictwo (obecnie Urząd wojewódzki lwowski), o ile zakres jego nie jest ograniczony przez postanowienia fundatora, wyrażone w liście fundacyjnym

Do zakresu władzy krajowej, jako fundacyjnej, należy czuwanie, żeby list fundacyjny był sporządzony według przepisów prawnych i odpowiadał woli fundatora, rozstrzyganie o dopuszczalności fundacji, w szczególności o tem, jak i w jakiej postaci fundacja ma prawnie istnieć, zatwierdzenie listu fundacyjnego. Władza II instancji czuwa, żeby majątek fundacyjny bez uszczerbku został oddany fundacji, żeby był dostatecznie zabezpieczony Władza krajowa bada, czy lokata majątku daje ustawową gwarancję, mianuje zarząd fundacji, o ile nie jest ustanowiony przez fundatora, zatwierdza statuty, uchwały, budżety i rachunki zarządu, oraz rozstrzyga o pozbyciu i obciążeniu majątku. Władza fundacyjna sprawuje nadzór nad dokładnem wypełnieniem zobowiązań fundacji, zaciągniętych przez nią, jakoteż zobowiązań osób innych w stosunku do fundacji. Dba, żeby ufundowane zakłady były utrzymywane w odpowiednim stanie, żeby opróżnione miejsca, przeznaczone do rozdania, były w należytym czasie ogłoszone. Władza administracyjna II instancji według postanowień listu fundacyjnego nadaje korzyści fundacyjne, względnie bada, czy nadawanie lub prezenta przez inne osoby odbywa się w sposób przepisowy, rozstrzyga spory, kontroluje, czy warunki fundacyjne zostały dotrzymane przez percypientów, t. j. osoby stale korzystające z dochodów fundacji Wreszcie władza fundacyjna rozstrzyga o kumulacji fundacyj, dalszem korzystaniu i odjęciu korzyści fundacyjnych.

Sporną jest kwestja, czy zmiana fundacji należy do kompetencji władzy krajowej. Według praktyki dotychczasowej, oraz prawodawstwa niemieckiego do dokonania zmiany kompetentną jest władza ustawodawcza. Jednakowoż zapatrywanie to jest niesłuszne, gdyż zmiana fundacji, obejmująca zmianę sposobu realizacji celu fundacji, wskutek zmiany warunków, które istniały przy powstaniu fundacji, należy do kompetencji władzy fundacyjnej. Ustawodawstwo polskie w sprawie zmiany fundacji w Małopolsce nie zmieniło kompetencji wojewody lwowskiego. Na ziemiach b. zaboru pruskiego zmianę fundacji decyduje Rada ministrów na wniosek właściwego wojewody, która-to władza jest również kompetentną do zatwierdzenia fundacji. W b. zaborze rosyjskim zmiany fundacji dokonuje minister odnośnego resortu.

W postanowieniu § 35 rozporządzenia ministerjalnego z 19 stycznia 1853 r. Dz. p. p. Nr. 10 mieści się przepis, że kompetencja władzy krajowej może być zniesioną, lub ograniczoną przez wyraźne postanowienie listu funndacyjnego. Ograniczenie to jednak nie może dotyczyć istotnych momentów fundacji, które stanowią o socjalno-prawnych zadaniach fundacji, jak np. wydawanie decyzji o dopuszczalności fundacji, kontrola nad majątkiem, rozdziałem dochodów i t. p. Wymienione funkcje nie mogą zostać odjęte postanowieniem listu fundacyjnego.

Ustawodawstwo austrjackie jako II-gą instancję w sprawach fundacyjnych przyjęło ministerstwo spraw wewnętrznych, które sprawowało najwyższe kierownictwo nad fundacjami, nie podlegającemi nadzorowi ministerstwa wyznań i oświaty, lub ministerstwa obrony krajowej. Do kompetencji ministerstwa wyznań i oświaty należały fundacje naukowe i kościelne, do ministerstwa obrony krajowej fundacje wojskowe. Wszelkie inne fundacje należały do kompetencji ministra spraw wewnętrznych. Rozdział fundacji w systemie ministerjalnym, przyjętym w Polsce, nie został ściśle przeprowadzony.

Działalność władzy państwowej jest inna w stadjum powstawania fundacji, inna w czasie funkcjonowania i ukończenia fundacji. W stadjum powstawania fundacji władza zwierzchnicza państwa postanawia o dopuszczalności ustanowienia fundacji ze stanowiska prawnosocjalnego, troszczy się o ściągnięcie majątku fundacyjnego, decyduje o organizacji zarządu fundacji i zatwierdza list fundacyjny.

Względem funkcjonującej fundacji władza państwowa sprawuje nadzór nad administracją majątku fundacyjnego, kontroluje organa zarządu, decyduje o lokacie i zezwala na pozbycie, lub obciążenie majątku; w szczególności kontroluje władza, czy cel fundacji jest spełniany, czy zakład należycie utrzymany, czy korzyści fundacyjne regularnie są rozdzielane drogą konkursu i zgodnie z postanowieniami listu fundacyjnego.

W wypadkach uszczuplenia, lub zniszczenia majątku fundacyjnego władza przeprowadza zmianę, względnie zarządza zniesienie fundacji i rozporządza pozostałym majątkiem.

Akty administracyjne, na mocy których władza wydaje zarządzenia, są albo rozporządzeniami, albo upoważnieniami, lub też wreszcie zarządzeniami konstytutywnemi. Zwykle rozporządzenia administracyjne nie stwarzają materjalnych przepisów, odnoszą się przeważnie do zarządzeń administracyjnych. Konstytutywne zarządzenia są to akty konkretne, stwarzające bezpośrednio subjektywne prawa publiczne. Do ostatnich należą między innemi: zatwierdzenie listu fundacyjnego, który staje się w ten sposób statutem fundacji i nadaje fundacji charakter osoby prawnej, zmiana fundacji, połączenie, zniesienie fundacji, które z reguły obejmuje przeznaczenie majątku na inny cel.

Sam akt fundatora zawiera ofiarę majątku na cele publiczne z żądaniem stworzenia fundacji, jako nowego podmiotu prawa. Fundator jest związany tym aktem z chwilą skierowania swojego oświadczenia do władzy fundacyjnej, bądźto pośrednio przez inną władzę państwową, bądźto bezpośrednio, gdyż władza ta, jako reprezentant państwa, daje gwarancję co do powstania i użycia fundacji na cele społeczne. Co do formy aktu prawo postanawia wolność, byleby dotrzymane zostały ogólne przepisy, odnoszące się do sporządzania aktów ważnych, a więc żeby istniała zdolność do działania prawnego, zupełna przytomność, odnośnie do woli wyrażenie jej poważnie, bez przymusu, oszustwa i błędu istotnego i t. p.

Ingerencja państwa przy powołaniu do życia fundacji i w czasie jej funkcjonowania jest prawno-społecznie w pełni uzasadniona, majątek bowiem fundacji staje się majątkiem państwowym. Z zasady tej wynika również swobodna ocena władzy państwowej przy zatwierdzaniu listu fundacyjnego, zmianie, lub zniesieniu fundacji, zastępstwo interesów fundacji w zasadzie przez organa państwowe.

Fundacje posiadają niekiedy osobny organ zarządzający i osobny organ rozdzielający. Zwyczajnie przy fundacjach o ściśle określonem kole destynatarjuszy znajdują się równorzędnie oba wymienione organy. Wówczas organ zarządzający jest reprezentantem fundacji, zastępuje ją w stosunkach prywatno- i publiczno-prawnych na zewnątrz — natomiast organ rozdzielający jest wewnętrzny, zajmuje się tylko nadawaniem korzyści i realizacją celu fundacyjnego. Przy mniejszych fundacjach, oraz przy fundacjach pod zarządem państwa zostających zwyczajnie niema osobnego organu rozdzielającego, tak, że zarząd fundacji sprawuje obie powyżej wymienione funkcje. Postanowienia co do zarządu i rozdawnictwa mieszczą się w akcie fundatora. Jeśli akt fundatora takich postanowień nie zawiera, wówczas obowiązują normy prawne, przewidziane dla fundacyj szkolnych i fundacyj dla ubogich. Według tych norm fundacje dla ubogich przechodzą w zarząd gmin, o ile fundator nie umieścił innego zastrzeżenia, a odnośnie do fundacyj szkolnych przechodzą w zarząd miejscowych rad szkolnych. Jeśli co do zarządu fundacji niema postanowień fundatora, ani norm prawnych, wówczas władza państwowa występuje jako władza nadzorcza i porucza zarząd władzom państwowym lub innym. Władze państwowe lub komunalne, sprawujące zarząd fundacji, mają prawo do pobierania opłat za czynności zarządu. Natomiast nie należą się żadne opłaty władzy państwowej lub komunalnej za czynności nadzorcze.

Ustawodawstwo, obowiązujące w Małopolsce, wymaga dla każdej fundacii sporządzenia listu fundacyjnego, który, jak wspomniałem, musi być zatwierdzony przez władzę fundacyjną. List fundacyjny może zmodyfikować zarządzenie fundatora, stanowi on, opierając się na zarządzeniu fundatora, akcie ofiary, regułę dla organizmu woli fundacji. List fundacyjny nie jest identyczny z aktem ofiary, jak fundacja nie jest identyczną z osobą fundatora. List fundacyjny stanowi rozporządzenie wykonawcze władzy państwowej, wydane na podstawie aktu ofiary, które ma moc obowiązującą.

Sporządzenie listu fundacyjnego należy zwykle do przyszłego organu zarządzającego fundacją. W wypadkach uchylenia się zarządu od sporządzenia listu fundacyjnego, władza fundacyjna sporządza sama list fundacyjny, o ile możności w porozumieniu z przedstawicielami fundatora.

Koszty sporządzenia listu fundacyjnego mają być pokryte z majątku fundacyjnego, o ile akt fundatora nie zawiera odmiennych postanowień. List fundacyjny ma zawierać oznaczenie celu i sposobu realizacji tego celu. List fundacyjny ma być stypulowany w porozumieniu z osobami interesowanemi, a to przy fundacjach powstałych na mocy aktu między żyjącemi z fundatorem, względnie jego następcą, przy rozporządzeniach ostatniej woli z sukcesorami fundatora i osobami substytuowanemi, oraz osobami, którym zarządzenie fundatora przyznaje pewne prawa.

Destynatarjusze są tylko faktycznie interesowani, ich interes zastępuje z urzędu władza fundacyjna, przeto przy sporządzaniu listu fundacyjnego nie są stronami legitymowanemi. List fundacyjny winien być sporządzony w trzech egzrmplarzach, a to jeden dla fundatora, względnie władzy spadkowej, jeden dla zarządu fundacji, wreszcie jeden dla władzy fundacyjnej. Oprócz innych szczegółów powinien list fundacyjny zawierać postanowienia o celu fundacji, środkach jego realizacji, lokacie kapitału, o stanie majątkowym i zarządzie, które to postanowienia należy powołać dosłownie z aku ofiary fundatora. Władza państwowa, zatwierdzając list fundacyjny i umieszczając klauzulę ratyfikacyjną, zobowiązuje się do utrzymania fundacji i do jej wykonania według postanowień tego listu. Od tego czasu fundacja

pozostaje pod nadzorem państwa, które rozstrzyga również o pretensjach destynatarjuszy.

Istnienie formalnego listu fundacyjnego nie jest jednak koniecznym warunkiem istnienia fundacji. Przy starych fundacjach niema listu fundacyjnego, lecz długoletnie istnienie fundacji stanowi jej formalną konstytucję. Nowsze fundacje posiadają z zasady listy fundacyjne.

Ewidencja wszystkich istniejących fundacyj posiada doniosłe znaczenie dla działalności państwa. Państwo prowadzić zatem winno ścisłą kontrolę działalności wszystkich istniejących fundacyj. W Polsce istnieje tendencja utrzymywania w ścisłej ewidencji wszystkich spraw fundacyjnych, a w myśl dekretu o fundacjach z 1919 r. przewidziane są katastry fundacyjne w poszczególnych ministerstwach. Ewidencja i kontrola nad fundacjami prowadzoną jest przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, które działa w porozumieniu z Ministerstwami zainteresowanemi.

Odnośnie zarządu kapitałami fundacyjnemi normy prawne w rozwoju ustawodawstwa były niejednolite. W połowie XVIII-go wieku kapitały fundacyjne należało lokować w publicznych funduszach, a kapitały, umieszczone na hipotekach, miały być spłacone. W późniejszych czasach lokata mogła być dowolna, np. przez kupno nieruchomości, w pożyczce hipotecznej, w papierach wartościowych, w efektach wartościowych i w kasach oszczędności; w tych ostatnich do pewnej ograniczonej wysokości. O lokacie decyduje fundator, ewentualnie państwowa władza fundacyjna. Władza fundacyjna czuwa nad wydzieleniem majątku fundacyjnego na rzecz fundacji, dba o winkulację obligacyj, interwenjuje przy postępowaniu upadłościowem fundacji. Zarząd fundacyjny jest obowiązany zawiadamiać władzę o śmierci swych członków. Do aktów administracyjno-majątkowych, przekraczających zwyczajny zakres gospodarczy, wymagane jest zezwolenie władzy fundacyjnej. Do tych czynności należą: prowadzenie procesu, obciążenie, pozbycie, zrzeczenie się majątku fundacyjnego.

Nadawanie korzyści fundacyjnych nie może nastąpić niezależnie od państwowej władzy fundacyjnej, a to nawet przy fundacjach, pozostających w zarządzie władz autonomicznych. Od połowy XIX-go wieku zasada powyższa nie była ściśle przestrzegana, lecz w praktyce wymagano doniesienia przynajmniej władzy fundacyjnej o dokonanym rozdziale, która badała, czy rozdział nastąpił zgodnie z listem fundacyjnym. W teorji możliwe są trzy alternatywy: albo władza fundacyjna samodzielnie nadaje korzyści fundacyjne, bo jest organem nadawczym według postanowienia listu fundacyjnego, lub w wypadku, gdy ustanowiony organ nadawczy tej funkcji nie przyjął, albo osoba trzecia nadaje korzyści fundacyjne, a władza przyjmuje powyższe nadanie do wiadomości, rozstrzygając zażalenia kandydatów, którym odmówiono nadania korzyści, lub wreszcie korzyści fundacyjne nadaje władza na skutek prezenty ze strony trzecich osób. W tym wypadku władza może odmówić nadania tylko w razie braku kwalifikacyj, które są wymagane w chwili nadania. Nadawanie korzyści nastąpić winno na podstawie uprzedniego rozpisania konkursu.

Korzystanie z fundacji gaśnie przez śmierć percypienta, przez utratę kwalifikacyj wymaganych, skutkiem zniesienia fundacji, lub nadejścia jej terminu końcowego, jeśli była terminową, wreszcie z powodu odjęcia korzyści na podstawie orzeczenia władzy niegodnemu kandydatowi. Normy prawne co do kwalifikacji kandydatów dotyczą specjalnie fundacyj naukowych.

IV. ZMIANA I ZNIESIENIE FUNDACJI.

Działalność fundacji gaśnie przez spełnienie celu fundacyjnego. Zmianę fundacji zarządzić może wyłącznie władza państwowa, która czuwa nad trwaniem fundacji. Przyczynami, powodującemi zniesienie fundacji, są: nadejście terminu końcowego przy terminowych fundacjach, znaczne zmniejszenie, lub zniszczenie majątku, odpadnięcie destynatarjuszy. Fakty, które tylko zewnętrznie działalności fundacji dotyczą, jak zmiana organów, zmiana objektów majątkowych, powiększenie, lub zmniejszenie koła destynatarjuszy, nie naruszają organizmu fundacji. Niemożność dalszej działalności fundacji, niemożność realizacji pierwotnego celu powoduje zniesienie fundacji, o ile zmiana sposobu realizacji celu nie ma widoków. Zniesienie fundacji połączone jest często z powstaniem nowej fundacji.

Zmiana następuje drogą zarządzenia władzy fundacyjnej. Przed zmianą władza fundacyjna winna stwierdzić, że dalsze spełnienie postanowień fundatora faktycznie i prawnie jest niemożliwe. Zmiana powinna nastąpić w granicach niezbędnych konieczności, a zmieniona fundacja ma być możliwie zbliżoną do fundacji pierwotnej. Nie stanowi zmiany ustroju fundacji zmiana w osobie organów fundacji, ani też zmiana osób destynatarjuszy. Zmiany ustroju dotyczyć mogą organów zarządu, lub organów nadawczych. Zmiana organu zarządu powoduje wtedy zmianę fundacji, jeśli zarząd był poruczony listem fundacyjnym określonemu organowi. Natomiast przy zmianie organu nadawczego (prezentacyjnego) następuje z reguły zmiana fundacji. Przy zmianie fundacji winna nastąpić zmiana listu fundacyjnego. Zmiana dotyczyć może tylko sposobu realizacji celu fundacji, a więc tylko nieistotnych jej postanowień. Zmiana w stanie majątku fundacyjnego powoduje z reguły zmianę zakresu działania fundacji, nie zmienia jednak treści fundacji. Zmiana będzie miała miejsce, gdy dalsza realizacja celu jest niemożliwa z powodu zmiany majątku.

Niemożliwość realizacji celu, niedozwolony cel, albo bezużyteczność celu ze stanowiska publiczno-administracyjnego powoduje zniesienie, lub zmianę fundacji. Odpadnięcie destynatarjuszy powoduje z reguły zmianę fundacji. Zmiana w organizacji zakładów, powołanych do realizacji celu fundacji, powoduje często również zmianę fundacji. Przy postępowaniu permutacyjnem podmiotami praw są organy fundacyjne, gdyż przysługuje im prawo współdziałania w zarządzie fundacji, percypienci fundacyjni, t. j. osoby każdocześnie uprawnione do obdarowania, wreszcie osoby trzecie, które mają pretensje do fundacji, jak np. dożywotnicy majątku i t. p., lecz te ostatnie osoby stoją poza węzłem fundacyjnym i dochodzić mogą swych praw w drodze prywatno-prawnej. Podmiotami interesów są destynatarjusze fundacji i każdocześni oczekiwacze na korzyści fundacyjne. Osoby te nie są stronami w postępowaniu permutacyjnem. Jako strony przy permutacji uwzględnia się tylko organy fundacyjne i percypientów fundacyjnych.

Przy całkowitej utracie majątku, lub istotnem zmniejszeniu tegoż, może być fundacja zmienioną. Jednakowoż należy dążyć przedewszystkiem do permutacji fundacji przez zmniejszenie świadczeń, ewentualnie należy przeprowadzić kumulację fundacji, lub spoczywanie tychże przez czas dłuższy. Jedynie mało dotowane fundacje należy znieść i kapitały połączyć z fundacjami tego samego rodzaju, lub o pokrewnych celach. Brak destynatarjuszy przy fundacjach familijnych jest przyczyną zniesienia, przy innych powodem do zmiany. Ustawowe przekształcenia pewnych gałęzi administracji może powodować również zniesienie fundacji. Formalne rozwiązanie fundacji ma miejsce drogą rozstrzygnięcia przez władzę fundacyjną, która powinna się upewnić, że niema uzasadnionych widoków do zdobycia majątku, jak przez wezwanie do ofiar, zbiórek itp. Majątek zniesionej fundacji nie powinien stanowić „bonum vacans", lecz powinien być przeznaczony dla pokrewnych celów socjalnych, lub humanitarnych. Fundacja powstająca w miejsce zniesionej odpowiada za zobowiązania tejże do wysokości przyjętego majątku. Fundacja ma istnieć według woli fundatora po wieczne czasy, lecz jako twór ludzki może mieć swój koniec i ulega zmianom koniecznym ze względu na bieg czasu i zmianę warunków istnienia.

USTAWY i ROZPORZĄDZENIA
obowiązujące w sprawach fundacyjnych.

I. Przepisy prawa austrjackiego.

1) Powszechna ustawa cywilna z 1 czerwca 1811 r. Zbiór ustaw Nr. 946, w szczególności postanowienia: § 26, § 230, § 646, § 849.
2) Patent niesporny z 9 sierpnia 1854 r. § 84.
3) Rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 5 września 1872 r. L. 4244.
4) Dekret Kancelarji nadw. z 1 października 1823 r.
5) „ „ „ z 16 listopada 1826 r. Zb. U. Pol. Nr. 89, tom 54.
6) Rozp Min. Wyznań i Oświaty z 2 września 1880 r. L. 2818.
7) Dekret Nadworny z 16 grudnia 1819 r.
8) Rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 16 lutego 1876 r. L. 17726.
9) Rozp. Min. Wyzn. i Ośw. z 3 lutego 1880 r. L. 862.
10) Dekret Kanc. nadw. z 24 czerwca 1824 r. Zb. U. Pol. T. 52, str. 292.
11) Dekret Kanc. nadw. z 7 kwietnia 1764.
12) „ „ „ z 21 maja 1841 r. L. 15749 i Rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 26 września 1892 r. L. 1651 ex 1890.
13) Rozp. Min. Wyzn. i Ośw. z 5 września 1872 r. L. 4244.
14) Dekret Kanc. nadw. z 21 maja 1841 r. L. 15749.
15) Rozp. Min. z 19 stycznia 1853 r. Dz. p. p. Nr. 10 § 35 i § 49.
16) Ustawa z 7 maja 1874 r. Dz. U. P. Nr. 50.
17) Obwieszczenia Prez. Nam. z 5 kwietnia 1869 r. L. 857/Pr. Dz. U. Kr. Nr. 18.
18) Rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 18 lutego 1882 r. L. 753 Dz. Rozp. Min. Nr. 14.
19) Rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 3 stycznia 1849 r. L. 7703 Dz. U. p. Nr. 68.
20) Rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 16 kwietnia 1879 r. L. 5324.
21) Rozp. Min. Wyznań i Oświaty z 15 listopada 1887 r. L. 8560.
22) Ustawa z 15 września 1909 r. Dz. U. P. Nr. 198, § 1.

II. Przepisy prawa polskiego.

23) Ustawa Konstytucyjna z 17 marca 1921 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 44 p. 267 (art. 111—114).
24) Ustawa o Konkordacie ze Stolicą Apostolską z 23 kwietnia 1925 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 47 p. 224 (art. 1, 14, 24).
25) Ustawa o reformie rolnej z 28 grudnia 1925 r.
26) Ustawa o organizacji władz. Dz. u. Rz. P. Nr. 39 p. 234.
27) Ustawa z 18 lipca 1924 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 72 poz. 699 (art. 4 p. b. i art. 11 p. b).
28) Ustawa o Opiece Społecznej z 16 sierpnia 1923 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 92 p. 726.
29) Rozp. Prez. Rz. P. z 22 kwietnia 1927 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 40 poz. 354.
30) Rozp. Prez. Rz. P. z 22 marca 1928 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 38 p. 359.
31) Rozp. Min Pracy i Opieki Społecznej z 23 listopada 1927 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 2 poz. 13.
32) Ustawa z 30 stycznia 1920 Dz. u. Rz. P. Nr. 11 poz. 61.
33) Ustawa Wodna z 19 września 1922 r. w brzmieniu ogłoszonem w Dz. u. Rz. P. Nr. 62 ex 1928 r. poz. 574, art. 138.
34) Ustawa o Prok. Gener. Rz. P. Dz. u. Rz. P. Nr. 107 ex 1924 r. poz. 967.
35) Rozp. Prez. Rz. P. z 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań pryw.-praw. w brzmieniu ustalonem Rozp. Min. Skarbu i Sprawiedliwości z 25 marca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 30 poz. 213.
36) Rozp. Prez. Rz. P. z 27 grudnia 1924 r. o przerach. zobow. Związków Samorządowych oraz obligacyj, opartych na takich zobowiązaniach (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 1026).
37) Rozp. Prez. Rz. P. z 17 marca 1924 r. o przerach. zobow. Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państw., oraz o konwersji tych pożyczek (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 274).
38) Rozp. Prez. Rz. P. z 26 czerwca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 55 poz. 543 o przerach. pożyczki złotej na 8% pożyczkę.
39) Rozp. Prez. z 27 grudnia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 115 poz 1028 o przerach. zobowiązań Skarbu Państwa austr. i węgier., oraz zobowiązań Kraju Galicji.
40) Rozp. Min. Skarbu z 27 lutego 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 21 p. 152.
41) Rozp. Prez. Rz. P. z 16 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 7 p. 40.
42) Rozp. Prez. Rz. P. z 22 marca 1928 r. o postęp. admin. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341).
43) Rozp. Prez. Rz. P. z 22 marca 1928 r. o postęp. przymus. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342).
44) Rozp. Prez. Rz. P. z 13 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 339 poz. 38, art. 20 „O komunalnych Kasach Oszczędn.".
45) Rozp. Prez. Rz. P. z 3 grudnia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 105 poz. 953, art. 1 i 2 „O lokacie kapitałów fundacyjnych".
46) Rozp. Min. Skarbu Dz. U. Nr. 97 poz. 858/27 „Zniesienie ograniczenia obrotu walutami zagranicznemi".

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

L. 8820/29 I.

OBWIESZCZENIE.

W numerze 28 krakowskiego Dziennika Wojewódzkiego z 1929 r. pod poz. 293 ukazało się następujące ogłoszenie Krakowskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 10 grudnia 1929 r. w sprawie wojskowych zakazów budowy w obrębie Gminy stoł. król. miasta Krakowa:

Zgodnie z wyjaśnieniem Zarządu fortecznego w Krakowie podaję do wiadomości, że ograniczenia budowlane z uwagi na wewnętrzne fortyfikacje zostały w Krakowie zniesione, a obowiązują tylko ograniczenia w rejonie bezpieczeństwa składów amunicji. W szczególności w obrębie granic administracyjnych Gminy stoł. król. miasta Krakowa wolne są obecnie od wojskowych zakazów budowy:

1) dzielnica I—XV t. j.: Śródmieście, Wawel, Nowy Swiat, Piasek, Kleparz, Wesoła, Stradom, Kazimierz, Ludwinów, Zakrzówek, Dębniki, Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś i Nowa Wieś w całej rozciągłości;

2) dzielnica XVI Łobzów z wyjątkiem skrawka, zawartego między torem kolejowym a granicą gminy Bronowice Wielkie tj. parcel lkat. 51, 54, 58/1, 58/2, 59, 60, 62/2, 62/1, 53, 52, 49/2, 49/1, 48, 47, 819, 821 i bud. 71/2, co do których istnieje warunkowy zakaz budowy;

3) dzielnica XVII Krowodrza z wyjątkiem północno-zachodniego skrawka przy granicy gminy Prądnik Biały i gminy Tonie, tj. parcel lkat. 495/1, 495/2, 514, 523, 534/1, 534/2, 554, 573, 574, 593/1, 593/2, 594, 622, 623, 644 645/1, 645 2, 663 i 664, które objęte są warunkowym zakazem budowy;

4) dzielnice XVIII—XX, tj. Warszawskie, Piaski, Grzegórzki i Dąbie w całej rozciągłości;

5) dzielnica XXI Płaszów, z wyjątkiem:

a) obszaru położonego w promieniu 600 metrów od fortu Lasówka, tj. część ulicy Przewóz, część ulicy Golikówka i drogi oznaczonej lkat. 2255, objętych ścisłym zakazem budowy,

b) obszaru, na którym znajdują się składy amunicyjne wojskowe i prowadzą ulice Dworcowa, Wodna, Wielicka i Gipsowa, który ograniczony jest torem kolejowym, granicą dzielnicy XXII Podgórze, oraz drogą lkat. 1166 do podjazdu kolejowego i który objęty jest warunkowym zakazem budowy;

6) dzielnica XXII Podgórze z wyjątkiem przestrzeni odciętej od południa granicą gminy Wola Duchacka, od wschodu granicą dzielnicy XXI Płaszów, od północy linją Krzemionek (wapiennik miejski, Kopiec Krakusa, Akademja Górnicza do zbiegu ulic Łagiewnickiej i Czyżówka), oraz ulicą Łagiewnicką do granicy gminy Łagiewniki, tj. obszaru, gdzie biegną ulice Wielicka od wapiennika miejskiego do granicy gminy Wola Duchacka, Jerozolimska, Swoszowicka, Puszkarska, Łagiewnicka od zbiegu z ulicą Czyżówką do granicy gminy Łagiewniki, ul. Czarna i Zakopiańska, a który objęty jest warunkowym zakazem budowy.

Właściciele parcel wolnych od powyższych ograniczeń mogą wnosić prośby do Zarządu fortecznego w Krakowie (pl. św. Magdaleny 2) o wykreślenie ciężarów związanych z rewersami demolacyjnemi.

Właściciele zaś parcel, podlegających wspomnianym ograniczeniom obowiązani są przed rozpoczęciem jakiejkolwiek budowy na tych parcelach wyjednać uprzednią zgodę powyższej władzy wojskowej.

Za Wojewodę:
Osiecki.

Magistrat zwraca niniejszem uwagę osób interesowanych na powyższe ogłoszenie.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 13 lutego 1930 r.

L. 1933/30/Wet.

Ochrona ryb i raków.

OBWIESZCZENIE.

Na skutek reskryptu tutejszego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 10 września br. L. XLV/16/30 Magistrat przypomina rozporządzenie P. Wojewody Krakowskiego z dnia 28-go marca 1928 r. L. Rol. 272/3, w przedmiocie zmiany niektórych przepisów rybacko-policyjnych, wydanych na podstawie ustawy o rybołostwie z dnia 31 go października 1887 r. (Dz. Ust. Kr. z r. 1890 Nr. 37), a podane w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 1 kwietnia 1928 r. Nr. 4 do publicznej wiadomości.

Rozporządzenie to brzmi:

W wykonaniu ustawy o rybołostwie z dn 31-go października 1887 r. (Dz Ust. Kr. 1890 r. Nr. 37) po zasięgnięciu zdania znawców, na podstawie reskryptu Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 14 maja 1924 r. L R. II. 1382, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości i Skarbu, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Artykuły II i VI rozporządzenia b Namiestnictwa b. Galicji z 21 sierpnia 1890 r. L. 55.133 w brzmieniu ustalonem rozporządzeniami tegoż Namiestnictwa z dnia 31 sierpnia 1896 r. (Dz. Ust. Nr. 56) i 5 maja 1902 r. (Dz Ust. Nr. 43), otrzymują brzmienie następujące:

Artykuł II Dla następujących cenniejszych gatunków ryb i dla raków ustanawia się ze względu na ich porę tarła następujące czasy ochronne:

1) dla łososiów od 16. IX. do 15. III.
2) dla troci od 16. IX. do 15. III.
3) dla pstrągów od 16. IX. do 15. III.
4) dla jaziów od 1. IV. do 31. V.
5) dla lipieni od 1. III. do 31. V.
6) dla głowacic od 16. III do 15. V.
7) dla świnek od 1. IV. do 15. V.
8) dla wyrozubów od 1. IV. do 31. V.
9) dla czopów od 1. IV. do 31. V.
10) dla sandaczy od 16. IV. do 15. VI.
11) dla cyrt od 16 V. do 30. VI.
12) dla brzan i brzanek od 15. V. do 30. VI.
13) dla leszczów od 1. V. do 15. VI.

14) dla jesiotrów od 1. III. do 31. XII.
15) dla szczupaków od 1. III. do 15. IV.
16) dla raków:
    a) dla samca od 1. X. do 15. V.
    b) dla samicy od 1. X. do 31. VII.

Artykuł VI. Nie wolno sprzedawać ani w domach gościnnych podawać:

1) gatunków ryb i raków w artykule II. od 1—16 niniejszego rozporządzenia wymienionych w porach ochrony tamże ustanowionych z wyjątkiem 3-ch pierwszych dni tychże.

2) jesiotrów niżej 100 cm.
łososiów niżej 50 cm.
troci niżej 50 cm.
sandaczów niżej 40 cm.
głowacic niżej 40 cm.
wyrozubów niżej 40 cm.
węgorzy niżej 40 cm.
czeczóg niżej 30 cm.
brzan niżej 30 cm.
leszczów niżej 30 cm.
jaziów niżej 25 cm.
lipieni niżej 25 cm.
klonków niżej 20 cm.
pstrągów niżej 20 cm.
świnek niżej 25 cm.
cyrt niżej 20 cm.
brzanek niżej 16 cm.
czopów niżej 16 cm.
raków niżej 8 cm.

licząc od oka do końca płetwy ogonowej.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wojewoda:
w. z. *Dr. K. Duch* mp.

Magistrat, podając powyższe rozporządzenie do publicznej wiadomości, zawiadamia, że winni przekroczeń wymienionego rozporządzenia będą karani w myśl postanowień Rozdziału IX. Ustcwy o rybołostwie z dn. 31 października 1887 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 37 z r. 1890) przy równoczesnem zarządzeniu konfiskaty ryb i raków, złowionych wbrew przepisom po myśli § 80 wymienionej ustawy, względnie wyłowionych na sprzedaż lub przeznaczonych do podania.

Magistrat stoł król. miasta Krakowa.
dnia 1 października 1930 r.

Prezydent miasta:
w. z. *Dr. Schneider* mp.

L. II. 43661/30.

OGŁOSZENIE
w sprawie wycofania biletów skarbowych 5-złotowych.

W związku z wycofaniem z obiegu pięciozłotowych biletów skarbowych (rozp. Min. Skarbu z dnia 5 lutego 1929 r. Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 101 i rozp. Min. Skarbu z dnia 10 marca 1930 r. Dz. U. R. P. Nr. 20 poz 168) pojawili się na prowincji niesumienni agenci, grasujący zwłaszcza po wsiach, którzy rozsiewają wśród udności kłamliwe wieści, jakoby te bilety stały się bezwartościowe i wyłudzają je po cenie 4 zł. 50 gr. i taniej za sztukę.

Wobec tego celem ochrony ludności przed niesumiennością tych spekulantów wydaje Magistrat stosownie do reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 13/IX 1930 r. Nr. A. P. 3291/1 następujące pouczenie:

a) bilety skarbowe z datą 1 maja 1925 r. straciły moc obiegową z dniem 30 czerwca 1929 r., jednak do dnia 30 czerwca 1931 r. włącznie pazyjmowane będą jeszcze jako środek płatniczy, względnie do wymiany przez Centralną Kasę Państwową, Kasy Skarbowe i wszystkie oddziały Banku Polskiego;

b) bilety skarbowe z datą 25 października 1926 r. straciły moc obiegową z dniem 30 czerwca 1930 r., jeduak do dnia 30 czerwca 1932 r. włącznie przyjmowane będą jeszcze jako środek płatniczy, względnie do wymiany przez powyżej wymienione instytucje.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa
dnia 16 października 1930 r.

L. 7440/30
I.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie § 23, 24 i 57 ustawy z dnia 23-go maja 1883 Nr. 83 Dz. U. P. austr., oraz art. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1919 r. Nr. 39, poz. 283 Dz P. P. przystępuje Ministerstwo Robót Publicznych (Kierownictwo pomiarów miasta Krakowa) do szczegółowych zdjęć w dzielnicy XXI Płaszów dla celów nowego katastru i nowych ksiąg gruntowych oraz do oznaczenia granic granicznikami.

Wzywa się wszystkich właścicieli nieruchomości, położonych w powyższej dzielnicy, aby we własnym interesie przystąpili bezzwłocznie do uregulowania granic swych nieruchomości i wyznaczyli je na gruncie widocznemi znakami.

Celem ustalenia granic własności zwoływane będą Komisje. Na Komisje te obowiązani są stawić się wezwani właściciele i posiadacze gruntów pod zagrożeniem następstw z § 19, 23, 24 i 57 powołanej ustawy z 1883 r., tudzież rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospol. z dnia 15-go lutego 1928 r. Nr. 18, poz. 155 Dz. U. R. P.

Urzędnicy Ministerstwa Robót Publicznych, wykonujący prace pomiarowe, uprawnieni są do tych prac na całem terytorjum Krakowa nawet bez osobnego zawiadomienia dotyczących właścicieli nieruchomości z wyjątkiem objektów kolejowych i wojskowych, co do których powinni być zaopatrzeni w specjalne legitymacje.

Przeszkadzanie wspomnianym urzędnikom w wykonywaniu prac pomiarowych, jak niemniej uszkadzanie i niszczenie znaków stałych podlega ukaraniu przez sądy w myśl powszechnej ustawy karnej i rozporządzenia Prezydenta Rzptej z dnia 4 listopoda 1927 r. Nr. 100, poz. 863 Dz. U. R. P.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 22 października 1930 r.

OBWIESZCZENIE

Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 22 października 1930 r. o przepisach dotyczących czyszczenia dołów kloacznych i wywozu nieczystości.

Rada miejska uchwałą z dnia 10 września 1930 r., powziętą na zasadzie przepisów § 14 i), oraz § 60 ustęp 30 Statutu gminnego dla miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108), zarządziła co następuje:

I. Warunki prowadzenia przedsiębiorstwa

§ 1.

Prowadzenie przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych na obszarze m. Krakowa podlega, niezależnie od ograniczeń, wynikających z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) przepisom niniejszego rozporządzenia, które określa sposób prowadzenia tego przedsiębiorstwa ze względów bezpieczeństwa publicznego, przepisów sanitarnych i porządkowych.

§ 2.

Prowadzenie przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych i wywozu nieczystości można rozpocząć po pisemnem stwierdzeniu przez Magistrat, jako władzę sanitarno-porządkową, że zamierzone przedsiębiorstwo urządzone jest zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia. O potwierdzenie takie należy się postarać niezależnie od obowiązku doniesienia o przemyśle zgodnie z art. 7 prawa przemysłowego.

§ 3.

Celem uzyskania potwierdzenia, o którem mowa w § 2 należy wnieść do Magistratu prośbę, w której ma być podane:

1. Imię, nazwisko, wiek, stan, adres przedsiębiorcy.
2. Dokładny adres (ulica i Nr. domu) budynku, przeznaczonego na przechowywanie maszyn, beczkowozów, narzędzi, inwentarza i t. p.
3. Ilość i opis maszyn, któremi przedsiębiorca zamierza wykonywać czyszczenie dołów kloacznych, wraz z podaniem ilości wozów rekwizytowych, oraz ilości robotników.
4. Sposób dezynfekowania maszyn i narzędzi.

Magistrat może zażądać podania innych jeszcze szczegółów, wyżej nieokreślonych, a dotyczących prowadzenia przedsiębiorstwa.

II. Organizacja przedsiębiorstwa.

§ 4.

Urządzenie zakładu.

Zabudowania, przeznaczone do przechowywania maszyn, wozów, narzędzi, inwentarza i t. p., służących do czyszczenia dołów kloacznych i wywozu nieczystości, mają być wykonane zgodnie z obowiązującemi przepisami budowlanemi i mają być oddzielone od zabudowań innych przedsiębiorstw, oraz budynków mieszkalnych. Zabudowania przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych mają być należycie zwentylowane i skanalizowane, oraz opatrzone ściekiem z oddzielnym, szczelnie zamkniętym zbiornikiem.

Również należy zabudowania przedsiębiorstwa zaopatrzyć w dostateczną ilość wody bieżącej, służącej do czyszczenia maszyn, wozów i innych urządzeń, stykających się z treścią kloaczną. W obrębie zabudowań ma być urządzona osobna izba dla robotników, dostatecznie oświetlona, zwentylowana i ogrzana, w której ma się znajdować umywalnia z bieżącą wodą, oraz potrzebną ilością mydła i ręczników. Przy izbie ma być urządzony wychodek i pissoir, przeznaczony dla robotników.

§ 5.

Inwentarz przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwa czyszczenia dołów kloacznych mają być należycie wyposażone w urządzenia potrzebne do prowadzenia tego przemysłu, w szczególności powinny posiadać maszyny pneumatyczne (ssące) zdatne do użytku.

Beczki i paki kanalarskie mają być żelazne.

Wozy rekwizytowe mają być szczelnie zamykane, a wewnątrz wybite blachą. Maszynki ręczne mają być zaopatrzone w palnik do spalania gazów. Węże muszą być zaopatrzone w odpowiednie gumowe uszczelnienia, a wyloty beczek i wężów powietrznych w odpowiednie zatyczki.

Maszyny, wozy rekwizytowe, beczki i t. d. mają być na zewnątrz w widocznem miejscu oznaczone firmą przedsiębiorcy.

§ 6.

Utrzymanie inwentarza zakładu.

Maszyny, wozy, beczkowozy, oraz wszelkie inne przyrządy, służące do czyszczenia dołów kloacznych, mają być utrzymywane w porządku i czystości Również należy przestrzegać czystości woźniców i robotników, ich ubrań, oraz czystości koni i uprzęży. Woźnice i robotnicy, zajęci w przedsiębiorstwie, powinni posiadać specjalne płócienne ubrania.

Po każdorazowym dniu pracy należy maszyny, wozy i inne narzędzia, oraz konie i uprząż oczyścić. Również robotnicy i woźnice mają należycie oczyścić swoje ubrania, oraz umyć twarz i ręce przy użyciu mydła i ręcznika. W czasie epidemji należy personal przedsiębiorstwa, konie, oraz wszelkie urządzenia i rekwizyty należycie poddawać dezynfekcji, a nadto personal, zajęty przy czyszczeniu dołów kloacznych, ma być szczepiony.

§ 7.

Sposób czyszczenia dołów kloacznych.

Do wydobywania nieczystości kloacznych płynnych z dołu kloacznego należy używać pomp pneumatycznych. Przy wykonywaniu robót należy utrzymywać dostateczną ilość wiader, węży, oraz podręczny warstat Do obsługi należy używać dostatecznej ilości robotników przy maszynie, przy beczkowozie i przy dole kloacznym.

Przy czyszczeniu ręcznem dołu kloacznego z kału i z twardego osadu kloacznego (co nie da się uskutecznić pompą, lecz wymaga pracy ręcznej) należy przestrzegać następujących warunków:

1) Nad wykonaniem tej czynności ma czuwać osoba dobrze obeznana z temi robotami.

2) robotnicy mają posiadać odpowiednie przyrządy zabezpieczające, jak maski gazowe, kaganki oliwne itp. Kaganki oliwne przed wejściem do dołu kloacznego należy zaświecić i spuścić na łańcuszku do dołu, celem przekonania się, czy niema w dole nagromadzonych gazów kloacznych. Gdy światło lampki gaśnie, co oznacza, że w dole są nagromadzone gazy, szkodliwe dla życia i zdrowia, wtedy wchodzenie do dołu kloacznego jest zakazane. W celu usunięcia tych gazów należy dół wypalić słomą i wywietrzyć.

3) Robotnicy, wchodzący do dołu, mają być zaopatrzeni w pasy bezpieczeństwa, przymocowane do linki, która jest przywiązana do kołowrotu, lub trzymana przez robotników, czuwających nad otworem, tak, by w razie zasłabnięcia robotnika w dole, można go było w każdej chwili wyciągnąć na wierzch.

§ 8.

Wywóz nieczystości.

Wydobyte nieczystości należy wywozić do leja, wyznaczonego w tym celu przez Magistrat. Przedsiębiorcy obowiązani są na używanie leja opłacać należytość w wysokości, ustalonej przez Magistrat.

Wywożenie nieczystości na inne miejsca jest niedozwolone.

Magistrat może jednak zezwolić na wywożenie nieczystości na pola orne, położone zdala od budynków mieszkalnych w czasie miesięcy zimowych, t. j. od 1-go października do 31-go marca. Zezwolenia takiego udziela na piśmie Miejski Urząd Zdrowia.

§ 9.

Przepisy porządkowo-drogowe.

Podczas prowadzenia czynności czyszczenia dołów kloacznych, oraz wywozu nieczystości należy przestrzegać przepisów rozporządzenia Wojewody Krakowskiego z dnia 14 czerwca 1927 r. o używaniu i ochronie ulic (L. B. P. 7069/927), w szczególności:

1) Maszyny i wozy, służące do czyszczenia dołów, należy podczas wykonywania robót ustawić po tej stronie ulicy, gdzie odbywa się czyszczenie, przodem w kierunku ruchu tak, by nie tamować swobodnej komunikacji.

2) Przejazd taboru, służącego do czyszczenia dołów, ma się odbywać z reguły tylko ulicami bocznemi.

3) Zanieczyszczanie ulic i placów, zarówno podczas czyszczenia dołów, jak i podczas wywozu nieczystości, jest wzbronione. W razie zanieczyszczenia ulic i placów personal, zajęty przy pracy, ma obowiązek oczyszczenia tych miejsc. W razie zaniedbania tego obowiązku Zakład Czyszczenia Miasta przeprowadzi oczyszczenie z urzędu w drodze wykonania zastępczego na koszt i niebezpieczeństwo przedsiębiorcy.

Magistrat może zarządzić, aby czyszczenie dołów kloacznych na pewnych ulicach odbywało się tylko w porze nocnej.

III. Przepisy ogólne.

§ 10.

W Dzieln. I do VIII i XXII czyszczenie dołów kloacznych należy wyłącznie do Gminy miasta Krakowa, natomiast w Dzieln. IX do XXI, oraz w objektach wojskowych w Dzieln. I do VIII i XXII mogą przeprowadzać czyszczenie dołów kloacznych także przedsiębiorcy prywatni.

Innym osobom ze względu na bezpieczeństwo publiczne nie wolno pod żadnym warunkiem przeprowadzać samowolnie we własnym zakresie czyszczenia dołów kloacznych.

§ 11.

Magistrat miasta Krakowa może wydawać w granicach tego rozporządzenia szczegółowe zarządzenia, dotyczące wykonania powyższych przepisów.

W ważniejszych wypadkach, jak np. w czasie epidemji, Magistrat może ze względów sanitarno-porządkowych i bezpieczeństwa publicznego, wydać zarządzenia, wykraczające poza granice tuiejszego rozporządzenia, a nawet może w poszczególnych przypadkach zakazać na pewien czas prowadzenia przedsiębiorstwa.

IV. Przepisy przejściowe.

§ 12.

Przedsiębiorcy, zajmujący się czyszczeniem dołów kloacznych, mają najdalej w terminie do 3-ch miesięcy przystosować swoje zakłady przemysłowe do niniejszego rozporządzenia. W tym celu mają wnieść podania należycie udokumentowane do Magistratu zgodnie z postanowieniami § 2 niniejszego rozporządzenia.

W razie nie uczynienia zadość wymogom powyższych postanowień, Magistrat zabroni dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa.

V. Przepisy karne i wykonawcze.

§ 13.

Wszelkie przeproczenia postanowień niniejszego rozporządzenia karane będą na podstawie § 60 ust. 30 Statutu gminnego przy zastosowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 21 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89), względnie po myśli § 128 rozporządzenia Wojewody z dn. 14 czerwca 1927 r. o używawaniu i ochronie ulic (L. B. P. 7069/27), o ile nie podlegają karom surowszym na podstawie innych przepisów prawnych.

§ 14.

W przypadkach, gdy przedsiębiorca nie będzie stosował się do obowiązujących przepisów, Magistrat, niezależnie od pociągnięcia do odpowiedzialności karnej, zastosuje środki przymusowe, przewidziane w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 24] marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342), a w szczególności karę pieniężną w celu przymuszenia, wykonanie zastępcze lub przymus bezpośredni.

§ 15.

Dochodzenie i karanie wykroczeń przepisów niniejszego rozporządzenia, o ile nie stanowią one czynów, lub zaniedbań karygodnych, podlegających kompetencji sądów, należy do właściwości Magistratu miasta Krakowa, jako władzy administracji ogólnej I instancji.

§ 16.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

L. B. S. 3489/30. Kraków, 27 października 1930.

RUCH LUDNOŚCI W LIPCU 1930 R.

W ciągu miesiąca lipca 1930 r. zawarto w Krakowie małżeństw 147 (223), w tem chrześcijańskich 127 (164). Urodziło się żywo dzieci 420 (399), nieślubnych 79 (62), w czem z małżeństw żydowskich rytualnych 22 (14). Wśród żywo urodzonych było chłopców 230 (211). W tym samym okresie czasu zmarło osób 290 (304), z czego miejscowych 182 (210). Liczba zmarłych w szpitalach wynosiła osób 171 (166). Z przyczyn śmierci najwięcej przypada na gruźlicę 35 i na choroby organiczne serca 33. Wśród zmarłych było chrześcijan 243 (247).

Z M. Biura Statystycznego.

Pozbycie i nabycie nieruchomości na podstawie upoważnienia Rady miejskiej z dnia 11 lipca 1929.

Kontraktem z dnia 8 października 1930 r. nabyła Gmina m. Krakowa od p. Teresy Krzepowskiej na cele regulacji ulicy Skwerowej parcelę lkat. 141/87 z lwh. 112 Dz. XI o powierzchni 177·2 m. kw. (L. I. 7364/30).

Kontraktem z dnia 19 maja 1930 r. nabyła Gmina m. Krakowa na cele regulacji ulicy Zielnej i Mieszczańskiej od Jana i Antoniny Gąsiorowskich parcelę lkat. 111/4 z lwh 584 Dz. X o powierzchni 108 m. kw. z tem, że w myśl uchwały Magistratu z dnia 5 kwietnia 1930 r. wartość odstąpionego gruntu ma być potrącona od kosztów urządzenia ulic, przypaść mających na właścicieli realności lwh 584 Dz. X stosownie do przepisów prawa budowlanego. (L. I. 7470/30).

Kontraktem z dnia 16 października 1930 r. nabyła Gmina m. Krakowa od Ludwika i Marji Spólników na cele regulacji ulicy Wielickiej w Dz. XXII parcelę lkat. 718/2 z lwh. 306 Dz. XXII o powierzchni 290 m. kw. z tem, że w art. II powołanej umowy Gmina miasta Krakowa zobowiązała się potrącić właścicielom powyższej realności wartość odstąpionego gruntu z kosztów urządzenia ulicy Wielickiej, przypaść mających na nich w myśl przepisów prawa budowlanego. (L. I. 7471/30).

Wykaz

konsensów budowlanych, wydanych w miesiącu październiku 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Władysław i Honorata Gibaszewscy	dodat. przebud. portalu sklepowego	Pl. Marjacki 1	arch. Kryłoszański	5077/30 17/9
Władysław Bieniarz	dodat. przebud. schodów i ganku w podwórzu	Szpitalna 20 i 22 lsp. 386, 387.	K. Brzeziński i J. Burzyński	4969/30 24/9
Maks Haubenstock	przebudowa portalu sklep.	Rynek Gł. 12 lsp. 51	inż. Siódmak Adolf	5255/30 17/9
Michał Węglarski	dobudowa podręcznego magazynu	Gołębia 5 lsp. 177	St. Stupnicki	5808/30 8/10
Dr. Samuel Horowitz	przebudowa portalu sklep.	Szewska 20 lsp. 215	arch. Wallis Wacław	4001/30 2/10
Franciszek Macharski	przebud. lokalu restauracyjnego na parterze z założeniem wewnątrz schodów na I. piętrze, oraz na przebudowę przyległego portalu front.	Rynek Gł. 34 lsp. 28		4573/30 14/10

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. III.		
Dr. Stanisław Friedman	nadbud. 3-go piętra	Mała 4 lsp. 144	arch. Józef Kryłowski	3666/30 5/9
Chaim Schönherz	nadbud. 3-go piętra	Felicjanek 25 lsp. 21	arch. Ludwik Paciorkowski	4988/30 17/9
Dyrekcja Szkoły muzycznej im. Żeleńskiego	adaptacja lokalu	Wolska 28 i Retoryka 1	Tadeusz Litawiński	3678/30 20/9
Antonina Mehlowa	budowa 5-cio p. domu	Pl. Kossaka l. kat. 212/2, 212/3, 213/4	arch. A. Leuchter	5016/30 26/9
Marja Dworakowa	dodat. nadbud. 3-go p.	Mała 6 lsp. 146	inż. Tadeusz Gliński i inż. Alfred Kramarski	5221/30 1/10
S. i A. Schajerowie	dodat. budowa balkonów	Pl. Groble 16 l. kat. 168/3	arch. S. Jonkler	4232/30 1/10
		Dz. IV.		
Józef Mencel	budowa garażu	Dolnych Młynów 7 lsp. 32	inż. Hand Rudolf i Eintracht	5211/30 17/9
Marja Kohnowa	nadbud. 3-go piętra w oficynie	Łobzowska 6 lsp. 89	inż. Prokesch Zygm.	5007/30 5/9
Olga Boznańska	budowa klozetów spłukiwanych	Wolska 21 lsp. 412	arch. L. Paciorkowski	4752/30 5/9
Benedykt Finkler	nadbudowa 3-go p., oraz 4 go p. w trakcie tylnym budynku frontowego	Batorego 7 lsp. 338	arch. Izydor Kurzer	5371/30 13/9
Inż. Piotr Król	dodat. przebud. wychodków na klozety spłuk.	Al. Mickiewicza 43 lsp. 439	Bujas Tomasz	4514/30 4/9
Bernard Haas	nadbud. 3 go piętra	Łobzowska 2 lsp. 72	inż. Prokesch Zygm.	4925/30 24/9
Benedykt Finkler	plan dodat. na nadbud. 4-go p. w oficynie	Batorego 7 lsp. 338	arch. Izydor Kurzer	5545/30 10/10
		Dz. V.		
Spółka mieszkaniowa dla miast	budowa 3-ch piętrowego domu	ulica projektowana od ul. Długiej l. kat. 13/l.	inż. Rudolf Hand i arch. J. Eintracht	4850/30 22/9
Zarząd Zakładu wychow. Ks. Siemaszki	przebudowa portalu sklepowego	Długa 42 lsp. 208	Zygmunt Paciński	5447/30 22/9

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. VI.		
Mojżesz Hąlpern	dodat. budowa 1 pokoju na poddaszu	Topolowa 17 lsp. 224	arch. Artur Brenner	4811/30 6/9
Janusz Zarzecki	budowa 3-ch p. domu	Botaniczna lwh. 102	arch. Janusz Zarzecki	4262/30 5/9
Izaak Michał Blühbaum	nadbudowa 3-go p. domu	A. Potockiego 12	inż. S. Wexner i arch. H. Jakubowicz	4667/30 24/9
Helena Früsch i Ska	nadbudowa 3-go p. w oficynie	Rakowicka 23 lsp. 117	arch. Izydor Goldberger	5833/30 8/10
Adolf Goldberger	przebudowa portalu sklepowego	Grzegórzecka 14 lsp. 264	Artur Brenner	4811/30 6/9
		Dz. VII.		
Artur Wohl	plany dodat. na budowę 5-go p. domu	Zielona 24—26	inż. Saul Wexner	4814/30 24/9
Hirsch Grossbard	nadbud. 3-go piętra	Starowiślna 27 lsp. 115	inż. Zygm. Prokesch	4022/30 7/10
Schewach Prokocimer	budowa stajni murowanej	Stradom 13 lsp. 19	inż. Z. Prokesch	4981/30 8/10
		Dz. VIII.		
Dawid i Cecylja Grünbergowie	budowa 4-ro piętr. domu	Starowiślna i Rzeszowska lwh. 672	bud. Antoni Dostal	3756/30 8/9
Dyrekcja Elektrowni miejskiej	budowa parterowego transformatora	Dajwór 27	Dyr. Elektrowni miejskiej	3572/30 10/9
Abraham Kreuzer	dod. zmiana 1-go p. magazynu na 2 mieszkania i dobudowa parter. mieszkania	Pl. Nowy 9 lsp. 478	arch. A. Leuchter	3648/30 1/9
Irma Spirerowa	budowa parter. oficyny	Starowiślna 85 lsp. 407	arch. L. Skawiński	5095/30 24/9
Dr. Wechsler f. Kerner	nadbudowa 3-go i 4-go piętra	Starowiślna 29, 31 lsp. 107	arch. Szufa Zygm.	5205/30 30/9
		Dz. X.		
Błażej i Anna Góralikowie	budowa domu parter.	Rozdroże 24	Jan Kolesiński	4445/30 5/9
Józef i Stanisława Wasilewscy	budowa 1-piętr. domu	Bżowa l. kat. 98/7	arch. Ludwik Paciorkowski	4931/30 23/9

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. X.		
Józef i Karolina Pająkowie	dodatkowa budowa domu parterowego	Twardowskiego 66 lsp. 473	arch. L. Paciorkowski	4756/30 26/9
Marja Czabanowska	budowa domu przyziemn.	Kobierzyńska 76 lsp. 47	Jan Kolesiński	4152/30 6/10
		Dz. XI.		
Karol Wajdziński	dodatk. zmiana w bud. parteru z poddaszem	Skwerowa 29 lsp. 295		4600/30 23/9
Alojzy Hoser	budowa domu przyziemn.	ul. Rolna l. kat. 164/16, 168/27 168/28, 168/29	inż. Bol. Mańkowski	4926/30 23/9
		Dz. XII.		
Elektrownia miejska	budowa 3-ch piętr. domu z oficyną	Słoneczna 6 l. kat. 1778/2, 1778/3 1779/5, 1779/4 1780/1	Elektrownia miejska	4148/30 1/10
Sabina Wiestreichowa	przebud. okna parterow. na portal sklepowy	T. Kościuszki 24 lsp. 35	inż. Prokesch Zygm.	3576/30 2/10
		Dz. XIII.		
Marja Wordliczkowa	budowa prow. szopy	Król. Jadwigi 92 l. kat. 884	arch. L. Paciorkowski	2290/30 22/9
Medard i Barbara Kiełtykowie	budowa gnojownika i wychodka	Król. Jadwigi 51 lsp. 466	Józef Bujas	3321/30 8/10
		Dz. XV.		
Zbigniew Dutczyński	dodatk. budowa 2. piętra domu z przyziomem	Urzędnicza 22 lsp. 300	inż. J. Chmielewski	1849/30 2/9
Jakób Makutonin	budowa ogrodzenia	Jul. Lea lsp. 312	arch. Rudolf E. Spohn	3652/30 24/9
Zgromadzenie XX. Misjonarzy	dodatk. budowa 2. piętra małego Seminarjum	Misjonarska 37 lsp. 52	arch. Stefan Piwowarczyk	4536/30 15/9
Arnold Ehrenpreiss i Dr. Brunon Walter	budowa 4-ro piętr. domu	Jul. Lea 7 l. kat. 165/33	architekt Stefan Landberger	5042/30 25/9
Fryderyka Voglerowa	adaptacje magazynu na poddaszu	Jul. Lea 5 lsp. 268	arch. Singer Stan.	4125/30 2/10

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XVI.		
Tadeusz Wilkosz	dodatk. budowa 1-piętr. domu	Jadwigi z Łobzowa l. kat. 321/1, 321/3	arch. Fr. Mączyński	5329/30 17/9
Ignacy i Julia Radoniowa	budowa 1-piętr. domu	Jul. Lea l. kat. 190/35,	arch. L. Paciorkowski	4177/30 9/10
Florjan Łabudzki	budowa 1-piętr. domu	Szlachtowskiego 3 lsp. 177	inż. J. Harband	5222/30 24/9
		Dz. XVII.		
Józef i Józefa Leśniakowie	bud. 1-piętr. domu	projektow. od ulicy Prądnickiej	inż. Prokesch Zygm.	4851/30 9/10
Adam i Rozalja Włodarzowie	dodatk. bud. parter. oficyny z budynkiem gospodarczym	pod Fortem 33 lsp. 358	arch. Z. Szufa	5219/30 8/10
		Dz. XVIII.		
Jan i Marja Bieńczyccy	nadbudowa 2-go piętra w miejsce poddasza	Wiśniowa 8 lsp. 272		5019/30 15/9
Ferdynand Hofman	dodatk. budowa mieszkania w suterenach	róg Moniuszki i Kieleckiej lwh. 552 l. kat. 22/15	arch. Adam Ślęzak	5686/30 15/10
Aleksander Kuntelski	dodatk. zmiana w budowie 1-go p. domu	Al. Królewska 67 lsp. 155	arch. E. Skawiński	5444/30 25/9
		Dz. XIX.		
Franciszek Albiński	budowa 1-piętr oficyny	Mogilska 57 lsp. 185	inż. Józef Wilczyński	5074/30 19/9
Helena Mondkiewiczowa	dobudowa part. oficyny	Piaski lsp. 202	arch. Medard Stadnicki	4986/30 29/10
Marja Zawodna	dodatkowe zmiany wewn. w budowie rozmieszczenia ubikacyj	Grzegórzecka 34 lsp. 346	arch. Bujak Edward	5653/30 1/10
Zofja Zieleniewska	plany na budowę ogrodzenia drewnianego	Grzegórzecka 56 lsp. 23	Brzeziński i Burzyński	5400/30 2/10
		Dz. XX.		
Franciszek Cieślik	oparkanienie drewniane parceli	Grzegórzecka 127 lsp. 125	Józef Wasilewski	5075/30 11/9

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XX.		
Dr. Bolesław Komorowski	budowa drewnianej wozowni	Sierpowa l. kat. 511/2 521/2	Franciszek Peterek	5036/30 11/9
Walenty i Katarzyna Strychalscy	budowa domu parterow.	Zajęcza 8 l. kat. 614/4	arch. L. Paciorkowski	5671/30 29/9
		Dz. XXI.		
Bronisława Niemczewska	budowa przyziemnego domu z poddaszem	Płaszowska l. kat. 563/3 564/12	J. Merenda	5303/30 12/9
		Dz. XXII.		
Salomon i Salomona Himmelblauowie	dobudowa przyziemnego domu	Kalwaryjska 23 lsp. 140	bud. Antoni Dostal	4830/30 19/9
Stanisław i Walerja Pająkowie	budowa 1-piętr. domu	Wadowicka l. kat. 1305/5 1379/5	arch. Paciorkowski	4927/30 5/9
Zygmunt Wiener	przebud. okna parterow. na portal.	Lwowska 41 lsp. 474	inż. Prokesch Zygm.	4542/30 4/9
Feigla i Perla Vogler	budowa ustępów spłukiwanych	Salinarna 17 lsp. 466	arch. J. Merenda	5039/30 25/9
Marja 1-o Walewska 2-o Lasakowa	budowa ustępów spłukiwanych	Legjonów 18 lsp. 427	arch. E. Skawiński	5842/30 6/10
Fryda Ginzigowa	budowa klozetów	Józefińska 89	arch. E. Eillweil	5325/30 15/9
Marja Lachowska	dodatk. plany na zmiany w nadbud. 3-go p.	Rejtana 8 lsp. 509	inż. S. Mehl	5692/30 25/9

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

NOMINACJE.

Hajduga Marjan z dniem 1 czerwca 1930 r. mianowany stałym kancelistą Mgtu w X gr. uposażenia. L. Pr. 5507/30.

Wrona Józef z dniem 1 stycznia 1930 r. mianowany stałym niższym pracownikiem Wodociągu m. w XV gr. uposażenia. L. Pr. 3945/30.

EMERYTURY.

Obrubański Leon, sekretarz Magistratu, z dniem 1-go października 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 10089/30.

Pawłowska Marja, wdowa po robotniku m., z dniem 1 marca 1930 r. otrzymała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 1843/30.

Schinzel Marja, wdowa po dozorcy Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 lipca 1930 r. otrzymała pensję wdowią. L. Pr. 8393/30.

Solecka Anna, wdowa po stróżu m., z dniem 1-go czerwca 1930 r. otrzymała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 6026/30.

Woźniacki Andrzej, niższy pracownik m., z dniem 1-go października 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 9261/30.

ZMARLI.

Kumorek Marja, wdowa po woźnym m., zmarła dnia 4 lipca 1930 r. L. Pr. 8891/30

Pawłowski Walenty, robotnik m. w stanie spoczynku, zmarł dnia 13 lutego 1930 r. L. Pr. 1709/30.

Schinzel Ludwik, dozorca Zakładu Czyszczenia Miasta, zmarł dnia 9 czerwca 1930 r. L. Pr. 7011/30.

Solecki Franciszek, stróż m. w stanie spoczynku, zmarł dnia 14 maja 1930 r. L. Pr. 5416/30.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 238 w kadencji XVII z dnia **9-go października 1930** r.

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle,

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
" " Dr. Witold Ostrowski,
" " Dr. Ludwik Schneider.
" " Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m.: Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych **49**.

Początek posiedzenia o godzinie **18**.

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie pośmiertne.

Przewodniczący Prezyd. Inż. Rolle wygłosił pośmiertne wspomnienie, poświęcone pamięci zmarłego w dniu 2/X 1930 b. długoletniego radcy m., ś. p. Augusta Porębskiego.

Rada m. uczciła pamięć zmarłego przez powstanie.

Wniosek nagły. Budowa statku Ziemi krakowskiej.

Po porozumieniu się z wszystkimi członkami Rady miasta, rm. Potuczek wnosi:

Rada m. uchwali:

„Wobec zakusów na granice Rzeczypospolitej, ujawnionych w ciągłych atakach i enuncjacjach członków rządu niemieckiego, jedyną odpowiedzią winno być dążenie do wzmocnienia obronności tych granic.

W całem społeczeństwie podniósł się głos wzywający do tworzenia floty polskiej.

Idąc za tym naturalnym odruchem społeczeństwa, przeznaczamy kwotę 10.000 Zł, jako wydatek nadzwyczajny na budowę statku Ziemi krakowskiej i wzywamy mieszkańców miasta i całego Województwa, by solidarni z tem zamierzeniem, do stworzenia tego dzieła się przyczynili".

Rm. Dr. Schreiber wnosi o otwarcie dyskusji.

Rm. Pachoński wnosi, aby nad wnioskiem rm. Potuczka nie otwierać dyskusji, co przyjęto oklaskami. Wniosek rm. Potuczka uchwalono jednomyślnie.

Ustępstwo pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczki 3.600 dolarów przez Sp. akc. „Esge", wobec Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Imieniem Prezydenta miasta, wiceprez. m. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Upoważnia się P. Prezydenta miasta do wydania na rzecz Komun. Kasy Oszczędności m. Krakowa deklaracji ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczki w kwocie 3.600 dolarów U. S. A. z pn. zaciągnąć się mającej przez Spółkę „Esge" Spółkę gruntową i budowlaną S. A. — przed prawem zastawu dla sumy kaucyjnej 262.000 złotych z pn., zaintabulowanem na rzecz Gminy m. Krakowa w stanie biernym realności lwh. 36, 38, 155, 395, 396, 397, 400, 449 i 450 w Dz. XV i realności lwh. 154 w Dz. XIV.

2) Wszelkie koszty połączone z wystawieniem odnośnego dokumentu poniesie Spółka „Esge".

Uchwalono. (L. I. 6743/30).

Zeznanie deklaracji hipot. realności lwh. 495 i 496 w Dz. XV dla Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie.

Imieniem Prezydenta miasta, wiceprez. m. Dr. Landau wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Upoważnia się P. Prezydenta miasta do zeznania deklaracji, zezwalającej na wykreślenie warunków rozwiązujących w myśl art. II i III kontraktów kupna sprzedaży z dnia 28 i 29 września 1923 z wykazów hipotecznych L. 495 i L. 496 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XV Nowa Wieś, obejmujących parcele 8/61, 8/62 i 8/63 Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie własne.

2) Wszystkie koszty, połączone z tym aktem prawnym, ponosi w całości powyższy Związek.

Uchwalono. (L. I. 6956/30.)

Wniosek nagły w sprawie pomocy dla bezrobotnych.

Sekretarz odczytał wniosek nagły Klubu Radców m. P. P. S.:

„Długotrwały ciężki kryzys gospodarczy pozbawia możności zarobku i doprowadza do skrajnej nędzy tysiące rodzin robotniczych i urzędników, zamieszkałych w Krakowie. W okresie zbliżającej się zimy i dalszego wzrostu bezrobocia, położenie bezrobotnych, zwłaszcza tych, którzy już wyczerpali zasiłek, albo nie mają praw do zasiłku z Funduszu Bezrobocia, staje się wprost rozpaczliwe, uniemożliwiając tymże zakup najniezbędniejszych środków żywności i opału na zimę.

Uważamy, że obowiązkiem miasta jest pośpieszyć nieszczęśliwej ludności z wydatną pomocą i w tym celu zgłaszamy następujący wniosek:

Wzywa się Zarząd miasta do wyasygnowania odpowiedniej kwoty, jak również o zwrócenie się do Rządu o pomoc finansową w celu należytego zorganizowania akcji doraźnej pomocy dla bezrobotnych, która powinna iść w kierunku:

1) zaopatrzenia najuboższej ludności w środki żywności i opału na zimę,
2) dożywienia dzieci, uczęszczających do szkoły, a w wypadkach skrajnej nędzy zaopatrywania w odzież i w obuwie na zimę.

Jesteśmy przekonani, że Zarząd miasta, doceniając powyższą sprawę uczyni wszystko, ażeby los najuboższej ludności był w okresie zimowym należycie zabezpieczony, co leży w interesie całego miasta“.

Za nagłością oświadczyła się większość członków Rady m. W dłuższym wywodzie popierał wniosek rm. Przybyś.

Przewodniczący Prez. Rolle wyjaśnia, że brak funduszów i obecna sytuacja gospodarcza nie pozwala narazie na zrealizowanie tego wniosku.

W głosowaniu wniosek przyjęto.

Interpelacje.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:

1) Rm. Marskiego i tow. w sprawie sprzedaży gruntów miejskich przy ul. Lubicz:

„Poleca się Prezydjum, ażeby jak najrychlej przedłożyło Radzie miejskiej projekt sprzedaży wysokowartościowych gruntów przy ul. Lubicz, a zarazem kupno gruntów dla przenieść się mających: Zakładu kalek oraz ogrodu miejskiego“.

Przewodniczący Prez. Rolle odpowiedział, że obecna konjunktura nie jest odpowiednia dla sprzedaży gruntów.

2) Rm. Marskiego i tow. w sprawie pomieszczenia Schroniska dla ubogich:

„Podpisani zapytują p. Prezydenta, co się zamierza uczynić dla pomieszczenia Schroniska dla ubogich, gdyż obecny budynek przy ul. Krakowskiej L. 43 jest w stanie ostatecznej ruiny, względnie czy p. Prezydent jest skłonny przedłożyć Radzie miejskiej wniosek na odstąpienie Zgromadzeniu Braci Albertynów gruntu pod budowę Schroniska, a to po myśli wniesionej prośby przez Zgromadzenie Braci Albertynów“.

Przewodniczący Prez. Rolle odpowiada, że Zarząd miasta sprawą tą pilnie się interesuje, przeprowadza pertraktacje o wydzierżawienie dwóch objektów fabrycznych na przedmieściu Krakowa, w których pomieszczenie znajdzie Schronisko dla ubogich.

3) Klubu Radców m. P. P. S. w sprawie budowy baraków dla eksmitowanych:

„Przed kilku miesiącami, na wniosek Klubu Radców P. P. S., Rada miejska uchwaliła 100.000 Zł na budowę baraku dla eksmitowanych dozorców domowych. Mimo powyższej uchwały, dotychczas nie rozpoczęto tejże budowy.

Wobec powyższego zapytujemy P. Prezydenta, dlaczego dotychczas nie wykonano powziętej uchwały, a równocześnie domagamy się rozpoczęcia w najbliższym czasie budowy wymienionego baraku, by jeszcze w okresie przedzimowym mogły znaleźć w nim pomieszczenie pozbawione dachu nad głową rodziny dozorców domowych“.

Przewodniczący Prez. Rolle wyjaśnia, że sprawą pomieszczenia dla eksmitowanych żywo się interesuje, obecna sytuacja gospodarcza nie pozwala narazie na zrealizowanie tego przedsięwzięcia.

4) Klubu Radców m. P. P. S. w sprawie dyskusji nad referatem budowlanym P. Prezydenta miasta:

„Podpisani zapytują, kiedy odbędzie się dalsza dyskusja nad referatem budowlanym P. Prezydenta miasta, która w myśl regulaminu powinna była się znaleść jako pierwszy punkt porządku dziennego ostatniego posiedzenia Rady miejskiej“.

W odpowiedzi Prez. Rolle wyjaśnia, że z powodu feryj wakacyjnych i nieobecności referenta rm. Dr. Grossa nie można było sprawy tej przedłożyć Radzie m. Nastąpi to na jednem z najbliższych posiedzeń Rady miejskiej.

Porządek dzienny.

I. Gwarancja Gm. m. Krakowa dla Ski „Caro“.

Imieniem Sekcji II, III i VIII rm. Dr. Krzetuski wnosi:

Rada m. uchwali:

Gmina miasta Krakowa przedłuża do dnia 31 grudnia 1933 r. gwarancję, udzieloną mocą uchwały Rady miasta z 6 grudnia 1928, zatwierdzonej przez Wojewodę Krakowskiego dnia 11 marca 1929 r. do L. Sam. 1554/29, spółce z ogr. odpow. „Caro“ w Krakowie, do kwoty 1.000.000 zł., celem dalszego korzystania z kredytu w równej wysokości, który Spółka z ogr. odpow. „Caro“ obecnie wyzyskuje w S. A. Bank Małopolski w Krakowie, lub na identycznych, lub lepszych warunkach uzyska w innej instytucji finansowej. Udzielenie tej poręki, względnie przedłużenie gwarancji istniejącej następuje pod warunkami wymienionemi w uchwale Rady miasta powołanej na wstępie.

Do podpisania wszelkich dokumentów i aktów prawnych, związanych z udzieleniem poręki rzeczonej upoważnia się Prezydenta miasta, wzgl. jego zastępcę, oraz radców m. Dra Karola Krzetuskiego i Zygmunta

Siemka, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich. r. m. Teodora Kluczkę i Dra Samuela Tillesa.

Uchwalono. (L. prez. 10892/30)

II. Dodatek Gm. do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków; opłaty mytnicze.

Imieniem Komisji administracyjnej st. radca Mgtu Dr Racławicki wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Dodatek gm. do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych pobierać w roku budżetowym 1931/32 w wysokości 100% przy wyrobie, a 200% przy sprzedaży.

II. W roku budżetowym 1931/32 pobierać opłaty mytnicze w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

1) od zwierząt domowych, idących luzem po	10 gr.
2) od zwierząt domowych w zaprzęgu	„ 40 „
3) od samochodów osobowych, ciężarowych i doczepek	2 zł.
4) od autobusów	3 „

Autobusy, kursujące na bliższych przestrzeniach, mogą na wniesioną prośbę uzyskać zniżkę opłaty mytniczej.

Kursujące na przestrzeni do 10 km	. . 70%
„ „ „ „ 15 „	. . 50%
„ „ „ „ 20 „	. . 25%

Uchwalono.

III. Prawo zabudowy na rzecz Wyższego Studjum handl. gruntu Gm. przy ulicy Sienkiewicza.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Oddać na rzecz Wyższego Studjum Handlowego w Krakowie pod budowę gmachu szkolnego grunt gminny przy ul. Sienkiewicza, a mianowicie część parceli lkt. 437/1 lwh 2 Dz. XV o powierzchni około 543 m. kw., oznaczony na planie sytuacyjnym Budownictwa m. B. z dnia 14 czerwca 1930 kolorem żółtym, a to na zasadzie prawa zabudowy w myśl ustawy z dnia 26-go kwietnia 1912 r. L. 86 Dz. up. austr. i uchwały Rady m. z dnia 14 czerwca 1921 r. do L. I. 4387/21 pod następującemi warunkami:

1) Prawo zabudowy ustanawia się na okres lat 60 (sześćdziesiąt).

2) Czynsz ma wynosić w pierwszem dziesięcioleciu 1% (jeden) wartości gruntu, przyjmując wartość jednego metra kwadr. na 115 złotych, a wartość wewnętrzną złotego określoną rozp. Prez. Rzpltej Pol. z dnia 13 lipca 1927 Nr 88 poz. 790 Dz. U. R. P.

Czynsz ten ma się co 10 lat podwyższać o jedną czwartą pierwotnej wysokości i ma być płatny półrocznie z góry w dniu 2 stycznia i 2 lipca każdego roku i będzie hipotecznie zabezpieczony. Obowiązek płacenia czynszu liczyć się będzie od dnia oddania gruntu w fizyczne posiadanie, względnie od dnia podpisania kontraktu, gdyby ten ostatni termin był wcześniejszy. W razie nieuiszczenia raty czynszowej w umówionym terminie W. S. H. obowiązane będzie płacić Gminie od zaległości 6% zwłoki w stosunku rocznym.

3) Plany domu mają uzyskać zezwolenie Gminy m. Krakowa niezależnie od konsensu budowlanego.

4) Dom na powyższym gruncie ma być zbudowany i wykończony najdalej w ciągu 3 lat od dnia oddania gruntu w fizyczne posiadanie.

5) Dom ma być utrzymywany stale w stanie dobrym i zgodnie z wymaganiami zdrowotności. W tym celu Gmina m. Krakowa będzie miała prawo wglądu.

6) Wszystkie istotne zmiany w planie budowlanym, w ukończonym budynku, lub też nowe budowy (przebudowy, nadbudowy) na powyższym gruncie wymagają zezwolenia Gminy m. Krakowa niezależnie od konsensu budowlanego.

7) Budynek powyższy ma W. S. H. odpowiednio ubezpieczyć od ognia, a to z tem zastrzeżeniem, że suma ubezpieczona może być wypłacona tylko za przyzwoleniem Gminy m. Krakowa.

Ubezpieczenie ma objąć nie tylko wszystkie ulegające pożarowi części budowli, lecz także i mury, a to w wysokości ustalić się mającej w porozumieniu z Gminą m. Krakowa.

8) Budynek wystawiony na gruncie objętym prawem zabudowy i ewent. nowe budowle użyte mają być przez W. S. H. wyłącznie tylko na pomieszczenie Wyższego Studjum Handlowego, oraz instytutów, jak pracowni, doświadczalni, laboratorjum, bibljotek, wystaw itp.

Wynajmowanie, podnajmowanie lub w inny sposób odstępowanie domu na inne cele może nastąpić tylko za pisemnem zezwoleniem Gminy m. Krakowa, w każdym poszczególnym wypadku.

9) W. S. H. ma, odnośnie do objętego prawem zabudowy gruntu i wystawionego na nim budynku, ponosić wszystkie publiczne daniny i ciężary.

10) Gmina m. Krakowa zastrzega sobie we wszystkich przypadkach pozbycia (odstąpienia) prawa zabudowy prawo pierwokupu, które ma być zahipotekowane.

11) Po wygaśnięciu prawa zabudowy obowiązane będzie W. S. H. oddać Gminie m. Krakowa grunt wraz z budynkami w stanie wolnym od długów i ciężarów bez żadnego wynagrodzenia.

12) Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta planów i pomiarów, należytość od ustanowienia prawa zabudowy poniesie W. S. H.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Dra Karola Krzetuskiego i ks. Dra Kasprzyka, a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Józefa Marskiego, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

III. Upoważnia się p. Prezydenta m. do oddania gruntu w posiadanie i zezwolenia na rozpoczęcie robót budowlanych przed podpisaniem kontraktu.

IV. Gmina m. Krakowa obowiązuje się zawrzeć z W. S. H. kontrakt kupna-sprzedaży odnośnie do części parceli lkat. 437/1 lwh 2 Dz. XV o powierzchni około 543 m kw. pod następującemi warunkami:

a) powyższy kontrakt kupna sprzedaży zawarty zostanie w ciągu trzech lat licząc od daty kontraktu o prawo zabudowy na powyższym gruncie,

b) cena kupna wynosić będzie po 115 (sto piętnaście) złotych za jeden m. kw., przyjmując wartość we-

wnętrzną złotego określoną rozp. Prez. Rzpltej Pol. z dnia 13 lipca 1927 Nr. 88 poz. 790 Dz. U. Rz. P.

c) obowiązek Gminy m. Krakowa do zawarcia kontraktu kupna sprzedaży wygasa z końcem 3-go roku od daty kontraktu o prawo zabudowy. Odnośny kontrakt kupna sprzedaży będzie zatwierdzony przez Województwo po myśli § 60 ustęp 11 statutu gm.

Uchwalono. L. I. 6195/30.

IV. Nabycie parcel w Dz. XXI od pp. Stanisława i Anieli Ceterów.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Kleinberger wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Nabyć od Stanisława i Anieli Ceterów parcele

a) lkat. 216/1 lwh. 1342 Dz. XXI,

b) lkat. 239/1 lwh. 1347 Dz. XXI i

c) lkat. 252 lwh. 397 Dz. XXI oznaczone na planie sytuacyjnym Budownictwa m. B. z dnia 15 kwietnia 1930 r. kolorem żółtym o łącznej powierzchni około 4161 m. kw. za cenę po 1·05 (jeden 05/100) złotych za jeden m kw. pod następującemi warunkami:

1) Grunt powyższy nabywa Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów.

2) Cena kupna będzie zapłacona przy podpisaniu kontraktu.

3) Koszta kontraktu, stempli, intabulacji, koszta planów i pomiarów, oraz ewent. należytość od przeniesienia własności poniesie Gmina m. Krakowa.

II. Powyższy grunt nabywa Gmina m. Krakowa na podstawie rozporz. Prez. Rzpltej P. z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42 poz. 372 Dz. U. Rz. P. na cele rozbudowy miasta, a w szczególności pod budowę portu.

III. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i Dra Ludwika Merza, a wrazie przeszkody u któregokolwiek z nich, pp. radców m. Ks. L. Kasprzyka i Józefa Marskiego, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

IV. Wydatek pokryć z Dz. II § 143 budżetu na rok 1930/31.

Uchwalono. (L. I. 2457/30).

V. Zamiana gruntów między Skarbem Państwa a Gminą m. Krakowa w Dz. VI i XIX.

Imieniem Sekcji I rm. Dr. Szołayski wnosi:

Rada m. uchwali:

Prostuje się uchwałę Rady miejskiej z dnia 24-go kwietnia 1930 r. w sprawie zamiany gruntu gminnego za grunt państwowy w tym kierunku, że w ustępie pierwszym tejże uchwały zamiast słów „w zamian za część parceli państwowej lkat. 534 objętej lwh. 100 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. VI Wesoła i parcelę państwową lkat. 485/2 objętą lwh. 302 ks gr. gm. kat. Kraków Dz. XIX Piaski, t. j. grunt oznaczony kolorem zielonym i fioletowym na drugim planie Budownictwa miejskiego z dnia 21-go lutego 1930 r. o powierzchni około 3 ha 82 a 36·47 m. kw.“, należy wstawić następujące słowa: „w zamian za część parceli państwowej lkat. 485/2 objętej wykazem hipot. L. 302 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XIX Grzegórzki - Piaski począwszy od ulicy Grzegórzeckiej wzdłuż ulicy Okopy ku północy po linję niebieską na drugim planie Budownictwa miejskiego z dnia 21-go lutego 1930 r. o powierzchni około 3 ha 82 a 36·47 m. kw.“ — czyli grunt oznaczony kolorem zielonym na nowym planie Budownictwa miejskiego z dnia 6-go września 1930 r.

Uchwalono. (L. I. 5780/30).

VI. Bezpłatne odstąpienie gruntu pod grobowiec ś. p. Huberta Lindego.

Imieniem Sekcji I, oraz Komisji Cmentarnej, rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

Odstąpić bezpłatnie pod grobowiec ś. p. Huberta Lindego grunt na cmentarzu rakowickim na pasie kwat. XIII b od południa o wymiarach normalnych.

Uchwalono. (L. I. 4034/30).

VII. Układ między Gminą m. Krakowa a rzymsko-katol. probostwem w Podgórzu w sprawie gruntu w Dz. XXII.

Imieniem Sekcji I i III rm. Dr. Szołayski wnosi:

Rada m. uchwali:

Upoważnia się P. Prezydenta miasta do zeznania wzajemnych z rzymsko-katolickiem probostwem w Podgórzu deklaracyj, względnie do zawarcia z niem pisemnego układu, mocą których w nawiązaniu do kontraktu kupna sprzedaży z dnia 10 grudnia 1871 r., oraz do zawartej ugody sądowej z 7 kwietnia 1880 r. Gmina miasta Krakowa, oraz rzymsko - katolickie probostwo w Podgórzu złożą oświadczenia, iż zgadzają się na uregulowanie stanu hipotecznego realności gminnej, objętej lwh. 1. ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XXII Podgórze, oraz realności rzymsko-katol. probostwa w Podgórzu, objętej lwh. 124 tejże księgi gruntowej — tym sposobem, że:

I. 1) Mur graniczny między powyższemi realnościami stanowić ma wspólną własność Gminy miasta Krakowa i rzymsko-katolickiego probostwa w Podgórzu (parafja św. Józefa w Krakowie).

2) W stanie biernym realności lwh. 124 powyższej księgi zaintabulowane będzie na rzecz Gminy miasta Krakowa prawo użytkowania części ganku, ustępu, oraz jednej ubikacji na pierwszem piętrze (obecnie gabinet historji naturalnej) i części ganku, ustępu, oraz ubikacji na drugiem piętrze (obecnie mieszkanie dyrektora gimnazjum) według wspomnianego planu z tem, że w razie ewentualnego rozebrania (zburzenia) tej realności za zgodą Gminy, lub na podstawie nakazu właściwej władzy będzie gmina miała prawo zabrać sobie dotyczący materjał, jako swój własny.

3) W stanie biernym realności gminnej lwh. 1 wymienionej księgi zapisaną będzie na rzecz rzymsko-katol. probostwa w Podgórzu (parafji św. Józefa w Krakowie) służebność przechodu (wejścia) do piwnicy probostwa.

4) Koszty poniosą obie strony po połowie.

II. Do podpisywania dokumentów, związanych z niniejszą sprawą upoważnia się obok p. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. K. Breuera

i Dr. St. Klimeckiego, a w razie przeszkody, Inż. Fr. Drobniaka i J. Marskiego, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania kontraktów.

Uchwalono.

VIII. Zabudowanie bloku VI między II a III poprzeczką przy ulicy Słonecznej.

Imieniem Sekcji I rm. Marski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Prawomocny do L. 1105/Bb/29 sposób zabudowania bloku VI między II a III poprzeczką przy ul. Słonecznej, uwidoczniony na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 31 marca 1925 r. (p 5) reskryptu z dnia 9 października 1929 r. do L. 1105/Bb/29 zmienia się na sposób zabudowania półotwarty — grupami.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. L. Mgtu Bb. 1874/30.

IX. Zabudowanie bloków na gruntach p. Macieja Biesiadeckiego i Rady Zjazdu Przem. Górniczych.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

Reasumując częściowo p. 13 uchwały Rady miasta z dnia 5 października 1923 L. 3429/1/23, ustalający sposób zabudowania bloków powstałych na gruntach lwh. 65, 530 i 505 własność Macieja Prus Biesiadeckiego i Rady Zjazdu Przemysł. Górniczych uchwala się:

1) Dla bloków Nr. II, III, IV i V na gruntach Macieja Prus Biesiadeckiego w granicach istniejących linij regul. sposób zabudowania grupami, lub domami wolno stojącemi ściśle według planu Bud. m. Oddz. B. z dnia 15 marca 1930 r. bez oficyn i suteren.

2) Dla bloku Nr. I i wszystkich dalszych parcel, przyległych do ul. J. Lea na przestrzeni między ul. Gramatyka a ul. Misjonarską, uchwala się sposób zabudowania zwarty, bez oficyn i suteren.

3) Dla wszystkich bloków z wyjątkiem bloku I, uchwala się wysokość budynków nieprzekraczającą wysokości 12 m, zaś w bloku I wysokość budynków ma być stosowana według obowiązujących przepisów ustawowych.

Równocześnie anuluje się p. 2 uchwały Magistratu L. I. 3976/28 z dnia 24 stycznia 1929 r.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. L. Mgtu Bb. 635/30.

X. Zabudowanie obszaru gruntów w Dz. XV.

Imieniem Sekcji I rm. Kosobudzki wnosi:

Rada miasta uchwali:

Po myśli artykułu 29 Prawa budowlanego z dnia 16 II. 1928 r. Dz. U. R. P. Nr 23 poz. 202 uchwala się plan zabudowania obszaru gruntów w Dz. XV w Krakowie, obejmującego parc. l. k. 277, 276, 275, 270/1 i 266 — własność Wacława Popiela, parc. l. k. 427/5 — własność Gminy m. Krakowa, parc. l. k.272/2 i 282/1 — własność Zgromadzenia Ks. Misjonarzy i parc. l. k. 284/2.

W szczególności uchwala się:

1) Otwarcie ul. I, mającej łączyć ul. Lea z ul Kazimierza W. z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na planie Bud. m. Oddz. B. z dnia 24/V 1930 r. czerwono i literami:

a—b—c—d—e—f—g—h—i,

po stronie zachodniej,

j—k—l—m—n—o—p—r

po stronie wschodniej.

2) Otwarcie na obszarze pow. gruntów przedłużenia ul Wybickiego — wraz z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na pow. planie Budow. m. Oddz. B. czerwono i literami:

A — z — D — x

wraz z linją budowlaną: A' — f' — l' — x'

po stronie południowej, oraz literami:

B—C—E—y

wraz z linją budowlaną: B'—g'—k'—y'

po stronie północnej.

3) Otwarcie na powyższych gruntach ulicy Nr. II z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na pow. planie Budow. m. Oddz. B. czerwono literami:

s — F — n — u

po stronie południowej, oraz

t — e — v — w

wraz z linją budowlaną: t' — e' — m' — w' po stronie północnej.

4) Uchwala się dla bloków ograniczonych pow. linjami regulacyjnemi sposób zabudowania zwarty, bez oficyn i suteren, oraz w odległości 17 m od frontowych linij zabudowania uchwala się tylne linje budowlane wrysowane w planach Budow. m Oddz. B. z dnia 24 V 1930 r., poza któremi nie mogą być budowane żadne budynki mieszkalne.

5) Dla wszystkich bloków ustala się wysokość budynków, nieprzekraczającą w myśl art. 182 prawa budowlanego odległości między linjami budowlanemi.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Magtu Bb. 530/29).

XI. Regulacja dróg polnych w Krowodrzy Dz. XVII.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 22 marca 1930 r. L. Bb. 1253 30 (XVII) uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego częściową zmianę planu regulacyjnego z dnia 16 kwietnia 1926 r. L. Bb. 545/25, zatwierdzonego przez Komisarza Rządu p. o. Prezydenta m. Krakowa w dniu 21 kwietnia 1926 r. oraz planu regulacyjnego z dnia 10 września 1927 r. L. Bb. 2842/27, zatwierdzonego przez Radę m. w dniu 27 października 1927 r. dotyczącego regulacji dróg polnych l. kat. 1730/2

i 1730/1 w Krowodrzy Dz. XVII (obecnie ul. Ks. Siemaszki).

W szczególności uchwala się linje regulacyjne ul. Ks. Siemaszki, wykreślone w planie zabudowania Bud. m. Oddz. B z dn. 10 września 1927 r. L. Bb. 1015/30 i oznaczone głoskami:

d — e — f — g — h

od strony wschodniej, zaś

i — j — k — l — o — p

od strony zachodniej, oraz linją budowlaną

a′ — b′ — c′ — d′ — e′ — f′ — g′ — h′

po wschodniej stronie tej ulicy.

Niniejszą uchwałą anuluje się p. 1 i 3 uchwały Rady m. z dnia 27 października 1927 r. L. Bb. 2842/27 i częściowo p. 1 uchwały Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 26 lutego 1926 r. L. Bb. 545/25 odnośnie do linji budowlanej, pozostałe zaś punkty wspomnianych uchwał pozostają bez zmiany.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 1015/30).

XII. Linje regulac. dalszej części ul. Rydlówki.

Imieniem Sekcji I rm. Marski wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Uchwala się linje regulacyjne dalszej części ul. Rydlówki od Alei Skrzyneckiego do granicy Ludwinowa według linij czerwonych na planie Budownictwa miejskiego Oddz. B z dnia 10 lutego 1929 r., oznaczonych literami:

r — a — b — c — d, e — f — g

od strony południowej, zaś

h — i — j — k — l

od strony północnej.

2) Uchwala się otwarcie ulicy w prostem przedłużeniu ulicy Rydlówki od Alei Skrzyneckiego w kierunku na projektowany most nad kanałem żeglowym narazie do granicy Ludwinowa, z linjami regulacyjnemi według linij czerwonych na planie Bud. m. Oddz. B. oznaczonych literami:

n — o — p — r

od strony północnej, zaś

s — t — u — v

od strony południowej.

3) Uchwala się linję regulacyjną wschodnią dla drogi na granicy Dz. IX Ludwinowa i Podgórza położonej, według linji czerwonej, na tymże planie oznaczonej literami:

g — m — n.

4) Uchwala się otwarcie ulicy na granicy gruntów Firmy Liebling i Kahane z jednej strony, zaś gruntów Fabryki Gumy i Zakładów Metalowych z drugiej strony, łączącej ulicę Rydlówka z ul. Rzemieślniczą z linjami regulacyjnemi, według linij czerwonych, oznaczonych na powyższym planie literami:

$d — p, t — b_1$

od strony wschodniej, zaś

$e — o, u — w, a_1 — c_1$

od strony zachodniej.

5) Uchwala się otwarcie ulicy na północnej granicy gruntów Zakładów Metalowych i Fabryki Gumy z linjami regulacyjnemi, według linij czerwonych na planie pow. oznaczonych literami:

w — x

od strony północnej, zaś

$a_1 — f_1 — q_1 — y$

od strony południowej.

6) Uchwala się otwarcie ulicy na zachodniej granicy gruntów Zakładów Metalowych z linjami regulacyjnemi według linij czerwonych, oznaczonych na planie Budownictwa m. Oddz. B. literami:

$a_1 — f_1$

od strony wschodniej, zaś

$g_1 — h_1$

od strony zachodniej.

7) Uchwala się — nawiązując do ustalonych poprzednio linij dla Szkoły Rzemiosł uchwałą Rady m. z dnia 15 grudnia 1927 r. do L 3471/27/Bb. — linje regulacyjne ul. Rzemieślniczej według linij czerwonych na pow. planie Bud. m. Oddz. B oznaczonych literami:

$m_1 — b_1 — c_1 — d_1 — e_1 — h_1 — i_1$

od strony północnej, z linją budowlaną w obrębie liter:

$m_1' — b_1' — c_1' — d_1'$,

od strony południowej zaś literami:

$l_1 — k_1 — j_1$

z linją budowlaną:

$l_1' — k_1' — j_1'$

8) Przeznacza się bloki powstałe: I, II i III na cele przeważnie mieszkaniowe, ze zwartem zabudowaniem i ewentualnie oficynami w bloku II, usytuowanemi ściśle według powyższego planu, zaś bloki IV i V na cele przeważnie przemysłowe.

9) Przyjmując do wiadomości deklaracje zainteresowanych właścicieli, złożone do protokołu: a) Firmy Zakłady Metalowe „Glin“ z dnia 28 lutego 1930 r., b) pp. inż. Ferd. Lieblinga i Chaima Sz. Kahanego z dnia 10 marca 1930 r., upoważnia się Magistrat do wydania orzeczeń parcelacyjnych pow. realności po zabezpieczeniu hipotecznem kaucji w wysokości przypadających na nie z obliczenia kosztów urządzenia ulic.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 2012/29).

XIII. Linja regulacyjna dla przedłużenia ul. Fabrycznej przy stacji kol. Kraków—Dąbie.

Imieniem Sekcji I rm. Potuczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Uchwala się linję regulacyjną dla przedłużenia ul. Fabrycznej przy stacji kol. Kraków—Dąbie w obrębie gruntów państwowych w Dąbiu według linji nie-

bieskiej, wkreślonej w planie Budownictwa m. Oddz. B z dnia 23 stycznia 1926 r. i oznaczonej literami:

$a_2 — b_2 — c_2 — d_2$.

2) Uchwala się — nawiązując do już ustalonego uchwałą Rady miasta z dnia 5 października 1923 r. do L. 872/Bb/1920 planu regulacyjnego gruntów Kolonji Robotniczej Gazowni w Dąbiu —

otwarcie ulicy wzdłuż granicy gruntów Kolonji Robotniczej Gazowni i Skarbu Państwa, z linjami regulacyjnemi według linij czerwonych, oznaczonych literami: $d_2 — e_2$ od strony gruntów państwowych, zaś od strony gruntów Kolonji literami: o — q.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 3092/27).

XIV. Linja regulacyjna wylotu ul. Szewskiej do ul. Karmelickiej i ul. Dunajewskiego.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 20/XII 1929 r. L. 4965/Bb./29 XIV uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego linję regulacyjną północnej strony wylotu ul. Szewskiej do ul. Karmelickiej i ul. Dunajewskiego w obrębie plantacyj miejskich, oznaczoną na planie Bud. m. Oddz. B. alternatywa II, z dnia 19/V 1930 r., kolorem czerwonym i głoskami:

a — b, c — d — e.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 4700/20).

XV. Otwarcie ulicy równoległej do Błoń w Dąbiu.

Imieniem Sekcji I rm. Potuczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Uchwala się dalsze otwarcie ulicy równoległej do Błoń w Dąbiu Dz. XX. zapoczątkowanej już uchwałą Rady m. z 16/IX 1926 do l. 2434/Bb/26 do gruntu szkolnego z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na planie Budown. m. Oddz. B z dnia 7/X 1929 czerwono i literami:

a — b — c

od strony wschodniej, zaś

d — e — f

od strony zachodniej — z linją budowlaną w odstępie 5 m w obrębie liter:

d′ — e′ — f′.

2) Uchwala się dalsze przedłużenie w linji prostej otwartej już częściowo na gruntach Gazowni m. wzdłuż jej południowo-zachodniej granicy ulicy ku gruntowi szkolnemu z linją regulacyjną po stronie północno-wschodniej, oznaczoną na tym planie czerwono i literami:

g — h

z linją budowlaną w odstępie 5 m:

g′ — h′.

3) Uchwala się otwarcie I. przecznicy między ustalonemi powyżej ulicami z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na powyższym planie czerwono i literami:

i — j

od strony północnej, zaś

k — d

od strony południowej, z linją budowlaną i′ — j′ od strony północnej w odstępie 5 m od linji regulacyjnej.

4) Uchwala się otwarcie II. przecznicy pomiędzy powyższemi ulicami po północnej stronie szkoły i gruntu szkolnego z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na powyższym planie czerwono i literami:

p — c, f — l — h

od strony północnej, z linją budowlaną f′ — h′ w odstępie 5 m od linji regulacyjnej, zaś

r — s, m — n — o

od strony południowej.

5) Dla gruntów powyższemi linjami ograniczonych uchwala się sposób zabudowania otwarty willowy, względnie grupowy, z ograniczeniem wysokości zabudowań do I. piętra i 10 m, ściśle według usytuowania planu zabudowania, zaś dla bloku przyległego do Błoń sposób zabudowania zwarty przy wysokości II. pięter.

6) Powyższe grunta przeznacza się pod budowę tylko domów mieszkalnych z wykluczeniem objektów fabrycznych.

7) Wydanie orzeczenia parcelacyjnego dla realności niniejszym planem objętych uzależnia się od zabezpieczenia kosztów budowy przyległych ulic — po myśli złożonych protokolarnie deklaracyj zainteresowanych właścicieli gruntów.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb/1205/29).

XVI. Otwarcie ulicy wzdłuż projektowanej linji kolejowej Kraków—Miechów.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Otwarcie ulicy wzdłuż projektowanej linji kolejowej Kraków—Miechów na przestrzeni od bastjonu IV. do Al. Królewskiej według planu Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 4. lutego 1930 r. z linją regulacyjną oznaczoną na powyższym planie linją czerwoną i literami:

a — b, c — d,

po stronie południowo-wschodniej przy szerokości ulicy 12 metrów.

2) Otwarcie ulicy wzdłuż północnej granicy bastjonu IVa według powyższego planu Budownictwa m. Oddział B. — z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na tym planie linjami czerwonemi i literami:

a — i

od strony północnej z linją budowlaną

a″ — a′ — i′ — i″,

oraz

j — k

od strony południowej przy szerokości ulicy 14 m.

3) Otwarcie ulicy poprzecznej Nr. I łączącej ulicę ad 1) z ulicą ad 2) o szerokości 9 m z linjami regulacyjnemi oznaczonemi na planie Budownictwa m. Oddz. B. literami:

b — l

od strony południowej, zaś

c — m

od strony północnej.

4) Otwarcie ulicy poprzecznej Nr. II. łączącej ulicę ad 1) z ulicą ad 2) o szerokości 9 m z linjami regulacyjnemi oznaczonemi na planie Budownictwa m. Oddz. B. literami:

d — n

od strony południowej, zaś

e — o

od strony północnej.

5) Sposób zabudowania dla Al. Królewskiej, stosownie do uchwały Rady m z dnia 2. czerwca 1927, obowiązuje zwarty z domami 2-piętrowemi o wysokości 13 m od chodnika do gzymsu głównego (z uwagi na równe gzymsy), bez oficyn w maksymalnej szerokości traktu do 16 m, bez mieszkalnych suteren.

6) Sposób zabudowania dla ulicy ad 2) uchwala się zwarty o maksymalnej szerokości traktu do 16 m, zaś dla innych ulic otwarty bez suteren mieszkalnych przy wysokości budynków (liczonej od chodnika do gzymsu głównego) dla ulicy ad 2) 2 piętra i 13 m, zaś dla innych ulic 1 piętro i 10 m.

7) Rada miasta przyjmuje do wiadomości oświadczenia złożone do protokołu dnia 29. kwietnia 1930 przez p. Helenę Bobakową, właścicielkę gruntu lwh. 189 Dz. XVIII, że pokryje koszta pierwszego urządzenia ulic na powyższym gruncie uchwalonych, zastrzegając:

a) sposób urządzenia ulic po myśli art. 172, 173 i 174 prawa bud. oznaczy Komisja drogowo-kanałowa i gruntowa, działająca im. Rady miasta z mocy upoważnienia z dnia 5-go lipca 1928 do L. 4660/28 I.

b) Gmina m. Krakowa po myśli art. 66 prawa bud. obejmie powyższe ulice, skoro przynajmniej $^1/_3$ część długości frontów będzie zabudowana — do tego czasu zaś utrzymanie tych ulic obciążać będzie właścicielkę gruntu, względnie jej prawonabywców,

c) ulice będą przekazane bezpłatnie i w stanie wolnym od długów i ciężarów publicznych.

Orzeczenie zatwierdzające parcelację bud. pow. gruntu wyda Magistrat po uprawomocnieniu się planu zabudowania, po ogłoszeniu tegoż po myśli art. 35 prawa bud., oraz po zabezpieczeniu kosztów pierwszego urządzenia ulic, w niniejszej uchwale wymienionych.

Plan powyższy ma być wyłożony do publicznego przeglądu na 4 tygodnie, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 1021 ex 1930).

XVII. Zmiana postanowienia art. 47 ustęp ostatni statutu emerytalnego dla pracowników Gminy stoł. król. m. Krakowa.

Imieniem Sekcji III Wicepr. m. Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

Postanowienie art. 47. ustęp ostatni statutu emerytalnego dla pracowników Gminy miasta Krakowa (uchwała Tymcz. Zarządu miasta z dnia 9. października 1924 r.) w brzmieniu obecnem znosi się.

Ustęp ostatni art. 47 ma brzmieć:

„W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach, może Rada miasta na wniosek Prezydenta zezwolić na dalsze pobieranie pensji sierocej także po ukończeniu 18, względnie 24 roku życia“.

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie **19 30.**

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 1 października 1930 r. odbyło się **posiedzenie Komitetu wodociągowego i Komisji Rady miejskiej dla zakładów przemysłowych,** na którem, po wysłuchaniu sprawozdania ze stanu budowy II-go rurociągu tłocznego z Bielan do Krakowa i II-go rurociągu grawitacyjnego od zbiornika pod Kopcem Kościuszki do ul. Wolskiej, uchwalono wykupno gruntów, potrzebnych pod dalszą budowę tych gruntów.

Dnia 3 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie połączonych Sekcyj II, III i VIII Rady miejskiej,** na którem uchwalono wnioski na Radę miejską w sprawie przedłużenia gwarancji dla spółki „Caro“.

Dnia 3 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie połączonych Sekcyj II i III Rady miejskiej,** na którem załatwiono sprawę uposażenia emerytalnego dla 3 artystów teatru miejskiego.

Dnia 3 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji II Rady miejskiej,** na którem rozpatrzono sprawę dzierżawy sal koncertowych w Starym Teatrze.

Dnia 7 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem rm. Inż. Aleksandra Adelmana **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla Zakładu Czyszczenia Miasta i M. Straży Pożarnej,** na którem uchwalono wnioski Magistratu w sprawie zakupna dalszych 2 automatów samochodowych do kropienia i zamiatania ulic, w sprawie wymiany kół starych na koła nowego systemu, oraz rozpatrzono sprawę wywozu popiołu i zmiotków domowych z Dz. XXII.

Dnia 15 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji I Rady miejskiej,** na którem uchwalono nabyć w drodze wywłaszczenia grunty na cele otwarcia przedłużenia ul. Zabłocie w Dz. XXI, wysłuchano sprawozdania Magistratu odnośnie ściągania należytości za urządzenie ulic, zatwierdzono plany zabudowania terytorjum w Łobzowie między Młynówką, ul. Kazimierza Wielkiego, Szkołą Podchorążych i ul. Łączną, plan zabudowania gruntów między ul. Chocimską, Czarnowiejską, Urzędniczą i Dra Lea w Nowej Wsi, oraz plan zabudowania bloku XVI i XVII za ul. Karmelicką na gruntach pofortecznych i gruntów przy ul. Król. Jadwigi, poczem uchwalono linje regulacyjne dla ul. Smoleńsk i Straszewskiego, oraz zatwierdzono plan generalny zabudowy terytorjum w Płaszowie.

Dnia 15 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Piotra Wielgusa **posiedzenie połączonych Sekcyj II i VII Rady miejskiej,** na którem uchwalono wnioski Magistratu w sprawie wymiany kół przy samochodach M. Zakładów Samochodowych na koła nowego systemu, rozpatrzono sprawę wywozu popiołu z Dz. XXII i uchwalono wniosek Magistratu, dotyczący utrzymania obowiązujących w tym względzie przepisów.

Dnia 16 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem r. m. Inż. Wacława Potuczka **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla spraw cmentarnych,** na którem wysłuchano sprawozdania gospodarczego za rok 1930 z cmentarzy krakowskiego i podgórskiego, rozpatrzono sprawę konserwacji ścieżek, przyjęto do wiadomości sprawozdanie z dokonanych adaptacyj, poczem uchwalono wyciąć około 120 uschniętych drzew na cmentarzach.

Dnia 16 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Piotra Wielgusa **posiedzenie Komisji przemysłowej Rady miejskiej,** na którem oświadczono się w sprawie szeregu podań o koncesje na prowadzenie drogueryj i ustanowienia nowego stanowiska dla apteki przy ul. Mogilskiej.

Dnia 17 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla M Muzeum Przemysłowego,** łącznie z posiedzeniem Kuratorji Wojewódzkiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego, na którem, po przyjęciu do wiadomości sprawozdania za ubiegły rok szkolny z działalności obydwu instytucyj, przedłożył dyrektor M. Muzeum Przemysłowego projekt budżetu Muzeum na r. 1931/32 i program pracy na rok szkolny 1930/31, poczem uchwalono nadbudowę II i III piętra na budynku miejskim przy ul. Smoleńsk 11, sąsiadującym z M. Muzeum Przemysłowem, na cele rozszerzenia bibljoteki, oraz sal warstatowych i wykładowych Muzeum.

Dnia 21 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie Komisji teatralnej Rady miejskiej,** na którem przyjęto do wiadomości projekt repertuaru Teatru im. Słowackiego na najbliższy okres, poczem udzielono dyrekcji Teatru szeregu wskazówek odnośnie repertuaru na obchód setnej rocznicy powstania listopadowego.

Dnia 22 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Piotra Wielgusa **posiedzenie połączonych Sekcyj II i III Rady miejskiej,** na którem uchwalono wnioski na Radę miejską w sprawie poboru przez Gminę m. Krakowa w r. 1931 dodatków gminnych do państwowego podatku gruntowego, od nieruchomości i podatku przemysłowego w dotych czasowej wysokości, poczem uchwalono wytyczne w sprawie realizacji zagranicznych papierów wartościowych, znajdujących się w posiadaniu Gminy.

Dnia 28 października 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji I Rady miejskiej,** na którem uchwalono sprzedaż szeregu gruntów, poczem przyjęto do wiadodomości kontrakt Gminy m. Krakowa z Bankiem Polskim w sprawie zamiany gruntów w Dz. V, uchwalono wnioski w sprawie nabycia gruntu pod rozbudowę targowicy miejskiej w Dz. XIX, oraz zatwierdzono ofertę na budowę II-go domu mieszkalnego miejskiego na błoniach grzegórzeckich.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 11. Kraków, dnia 30 listopada 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“.

TADEUSZ PRZEORSKI.

Współczesny samorząd miejski.

(Ciąg dalszy).

Szwajcarja.

4. Berno.

Organizacja ustroju administracyjnego stolicy federacji szwajcarskiej oparta jest na zasadach, zbliżonych do omówionych poprzednio przy ustroju Lucerny, w szczegółach jednak bardziej wykształtowanych i zmodernizowanych. Berno bowiem, jako administracyjna gmina mieszkańców, rządzi się ustawą z 1920 roku.

Organami samorządu miejskiego są:

1) zebrania gminne i rada miasta, jako organy uchwałodawcze i kontrolujące,
2) rada gminna, poszczególne jej departamenty administracyjne, stałe komisje i urzędnicy gminni, jako organa wykonawcze administracyjne.

Uprawnienie do brania udziału (głosowania) w zebraniu gminnem, kompetencja ogólnego zebrania, są analogiczne do omówionych przy Lucernie. Kompetencja ta obejmuje sprawy ustroju gminy, granic jej terytorjum, wyborów władz gminnych, dalej ważniejsze sprawy gospodarczo-majątkowe (wartości wyżej 200.000 frs.), sprawy budżetowe, zamknięć rachunkowych i t. p. Decyzje zapadają w formie głosowania ludowego, przyczem przy równości głosów przedłożenie uważa się za odrzucone.

Poza tym ustawowym zakresem działania zebranie gminne ma prawo na wniosek $^1/_{10}$ części jego członków zażądać poddania głosowaniu ludowemu każdej sprawy, z wyjątkiem spraw osobistych i spraw pilnych.

Głosowania ludowe odbywają się zasadniczo raz w roku przy uchwalaniu budżetu i nakładaniu podatków na przyszły rok administracyjny, pozatem perjodycznie dla przeprowadzenia wyborów. Nadzwyczajne głosowania odbywają się, ilekroć zajdzie tego faktyczna, lub prawna potrzeba.

Prawo wyborcze bierne mają uprawnieni do głosowania. Kobiety mogą być wybierane tylko do komisyj szkolnych, komisyj ubogich, komisyj zdrowotnych, komisyj opieki nad młodzieżą.

Do organów administracji gminnej nie mogą być wybierani krewni i powinowaci w prostej linji, rodzeństwo, małżeństwa, tudzież osoby spokrewnione w bocznej linji do 3-go stopnia. W razie wyboru osób w tym stopniu wzajemnie spokrewnionych, lub spowinowaconych, wybraną jest ta, która otrzymała większą ilość głosów. Przy równości głosów decyduje los.

Osoba, wybrana do władz gminnych, obowiązana jest pełnić swe obowiązki przynajmniej przez 2 lata. Zwolnieni od tego obowiązku obywatelskiego są sędziowie i prokuratorzy, dalej osoby, które ukończyły 60 lat życia, osoby dotknięte chorobą, lub zmuszone zawodowo do częstych wyjazdów.

Rada miasta składa się z 80 członków (na 105.000 mieszkańców). Kadencja urzędowania trwa lat 4. Rada odnawia się co 2 lata przez ustąpienie połowy jej członków i uzupełniające wybory. Wybory przeprowadza urząd miejski. Głosowanie analogiczne jak w Lucernie z tą różnicą, że jeden wyborca może na osoby pewnych kandydatów oddać po 2 a nawet 3 głosy, byle ogólnej cyfry głosów (80) nie przekroczył. Jest to sui generis system pluralnego głosowania. Głosować można tylko na osoby, objęte zatwierdzonemi i urzędownie ogłoszonemi listami kandydatów.

Jeżeli na jedną listę przypadło więcej miejsc, niż zawierała nazwisk, pozostałe mandaty obsadza się kandydatami z innych list, którzy najwięcej głosów otrzymali, a do rady wybrani nie zostali.

Członkowie rady miejskiej otrzymują za każde posiedzenie markę prezencyjną w kwocie 6 frs.

Prezydent rady i jego zastępca wybierani są na rok.

Zakres działania rady miejskiej obejmuje całokształt zagadnień samorządowej administracji miejskiej; w dziedzinie majątkowej należą do kompetencji rady miejskiej sprawy powyżej 20.000 frs., a poniżej 200.000 frs., przyznawanie dodatkowych kredytów w wysokości, nieprzekraczającej 10% pierwotnej budżetowej kwoty, maksymalnie 100.000 frs. w jednym dziale administracyjnym, uprawnianie do prowadzenia procesów w sprawach wyżej 10.000 frs, przyznawanie w ciągu roku administracyjnego kredytów dodatkowych i nadzwyczajnych do wysokości 10.000 frs., uchwały w sprawie referendum ludowego, wybór nauczycieli szkół powszechnych i t. d.

Rada gminna składa się z 7 członków, w tem 6 radców gminnych i prezydenta, wybieranych przez zebranie gminne na lat 4. Rada gminna wybiera wiceprezydenta. Wybory członków rady gminnej odbywają się w ten sam sposób, co wybory rady miejskiej. Wybory radców gminnych przeprowadza zebranie gminne w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu, podobnie jak wybory rady miejskiej, wybór prezydenta absolutną większością głosów. O ile wybór bezwzględną większością nie zostanie dokonany, przeprowadza się wybór zwykłą większością głosów z pośród trzech kandydatów, którzy w pierwszem głosowaniu otrzymali największą ilość głosów. O ile prezydent zostanie wybrany z poza rady gminnej, z wybranych 7 członków rady gminnej ustępuje członek tej partji, do której należy prezydent, i to ten członek, który przy wyborach otrzymał najmniejszą ilość głosów.

Jeżeli prezydent do żadnej partji nie należy i nie został wybrany do rady gminnej, najsilniejsze w radzie stronnictwo traci członka, który przy wyborach do rady gminnej najmniej głosów otrzymał. Przy równej reprezentacji stronnictw w radzie gminnej, o ustąpieniu siódmego członka decyduje los. Rada gminna uzupełnia się w razie potrzeby przez wybory uzupełniające przy najbliższem głosowaniu ludowem.

Rada gminna jest — jak wspomniałem — organem wykonawczym i administracyjnym gminy i organem lokalnej państwowej administracji kantonalnej. Rada gminna przygotowuje wszelkie sprawy, podlegające rozpoznaniu rady miejskiej, lub referendum ludowego. Jej zakres działania obejmuje pozatem prawo decyzji we wszystkich sprawach niezastrzeżonych kompetencji rady miejskiej, lub zebrania gminnego. Rada gminna wykonuje również policję miejscową. Rada gminna jest organem urzędującym kolegjalnie. W głosowaniu bierze udział i prezydent, jego głos w razie równości głosów rozstrzyga, przy wyborach w razie równości głosów rozstrzyga los. Regulamin dla rady gminnej ustala rada miasta.

Rada gminna przedstawia propozycje co do osób reprezentantów gminy do zarządu kolei związkowych, do zarządu muzeum narodowego szwajcarskiego, muzeum historycznego, muzeum przemysłowego, oraz zarządu teatrów.

Zakres administracyjny gminy Berna obejmuje trzy działy, w szczególności:

1) zlecony zakres administracji państwowej (kantonalnej), a to policji bezpieczeństwa, budowlanej, ogniowej, drogowej, sprawy policji sanitarnej, targowej, sprawy opiekuńcze i opieki nad ubogimi, sprawy przemysłowe, sprawy szkolne, podatkowe, wojskowe i t. d.;
2) sprawy finansowo-podatkowe państwowe i gminne (związkowe, oraz kantonalne na obszarze miasta i gminne);
3) sprawy własnego zakresu działania, jak mieszkaniowe, sprawy ochrony pracy, opieki nad młodzieżą i prywatnemi zakładami szkolnemi, sprawy statystyki miejskiej, szkół przemysłowych i uzupełniających, sprawy zakładów, przedsiębiorstw i instytucyj miejskich, zarząd fundacyj, zakładów dobroczynnych i t. p.

Administracja miejska dzieli się na 7 departamentów (dyrekcyj), podległych prezydentowi miasta i 6-ciu członkom rady gminnej Są to:

1) departament policji i zdrowia,
2) departament opieki społecznej,
3) departament szkolny,
4) departament budowlany I., oddział inżynierji (budowa dróg, kanałów i t. p.),
5) departament dudowlany II., oddział architektury (budynki nadziemne),
6) departament skarbowy,
7) departament przemysłowy.

Przydział departamentów członkom rady gminnej zatwierdza rada miejska.

Na czele departamentów stoją dyrektorzy, powołani przez radę gminną. Rada gminna ustanawia również zastępców dyrektorów.

Departamenty stanowią samoistne urzędy gminne. Naczelny nadzór i kontrola nad ich funkcjonowaniem należy do prezydenta Prezydent jest przewodniczącym rady gminnej i wykonawcą jej uchwał i decyzyj. Za należyte ich wykonanie odpowiadają dyrektorzy departamentów.

Rada gminna wybiera ze swego grona:

1) komisję dla kontroli administracji i gospodarki gminnej, złożoną z 9 członków, wybieranych na lat trzy. Do komisji tej należy między innemi opinjowanie i wnioski w sprawie projektu budżetu, zamknięć rachunkowych, sprawozdania apministracyjnego, oraz opinje we wszelkich sprawach natury finansowej. Członkowie komisji tej na następną kadencję nie mogą być ponownie wybrani;
2) komisję dla udzielania prawa przynależności do gminy;
3) komisję podatkową;
4) komisję dla spraw opieki społecznej i ubogich;
5) komisję sanitarną;
6) komisję dla szkół średnich;
7) komisję dla szkół powszechnych.

Komisje powyższe są obligatoryjne.

Rada miasta może powołać komisję policyjną, finansową, budowlaną, osobne komisje dla spraw poszczególnych zakładów, przedsiębiorstw i instytucyj miejskich, komisję mieszkaniową, dla spraw kasy chorych, ubezpieczeń społecznych, przemysłową i inne, których powołanie uzna za celowe.

Komisje składają się z 7 do 11 członków.

Komisje fakultatywne wybiera rada miasta na wniosek rady gminnej. Mandat członka komisji trwa lat 4.

Członkowie komisyj pobierają za posiedzenia marki obecności. Wysokość ich ustala rada miasta.

Komisjom przewodniczą dyrektorzy, względnie zastępcy dyrektorów departamentów, z wyjątkiem wszel-

kich komisyj dla spraw szkolnych i komisji dla udzielania prawa obywatelstwa, których przewodniczących deleguje rada miasta.

Zastępców przewodniczących wybierają komisje.

Komisje prócz rozdawnictwa robót i dostaw wartości powyżej 2.000 frs.:

1) przygotowują sprawy pod obrady rady miejskiej i rady gminnej,
2) zatwierdzają ważniejsze sprawy, należące do kompetencji dyrektorów departamentów.

Stałych urzędników gminy wybiera rada gminna na zasadzie rozpisanego konkursu na lat 4. Rada gminna określa również ich prawa i obowiązki, oraz normuje wysokość ich uposażenia.

Urzędnicy kasowi składają kaucje. Wybór na dalsze czterolecia jest dopuszczalny.

Wynagrodzenie prezydenta miasta wynosi 15.500 frs. rocznie, członków rady gminnej 14.000 frs. Wynagrodzenie personalu urzędowego wynosi od 4.200 do 13.600 frs. rocznie. Siłom urzędniczym specjalnie uzdolnionym może rada gminna przyznać dodatek osobisty, nie przekraczający jednak $^{1}/_{3}$ części uposażenia.

Prawa i obowiązki urzędnicze określone są wedle norm, ogólnie przyjętych w Europie.

Robotnicy, zatrudnieni w administracji gminnej, dzielą się na:

1) robotników stałych, wynagradzanych miesięcznie,
2) robotników dziennie płatnych,
3) robotników sezonowych.

W stosunku służbowym robotników stałych obowiązuje dwustronnie miesięczne wypowiedzenie, u robotników dziennych i sezonowych 14-dniowe. Czas pracy wynosi 48 godzin tygodniowo. Urlopy robotników wynoszą po roku 4 dni, po 2 latach 6 dni, po 4 latach 12 dni, po 8 latach 18 dni, a to oprócz 58 wolnych od pracy dni niedziel i świąt w roku.

Wszyscy urzędnicy i stali robotnicy podlegają ubezpieczeniom: pensyjnemu, na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Regulamin rady miejskiej zawiera postanowienia, dotyczące urzędowania rady. Z właściwości jego podnieść należy prawo członków rady miejskiej do wglądu w akta spraw, zamieszczonych na porządku dziennym posiedzenia, które w tym celu muszą być złożone na 2 dni przed posiedzeniem w kancelarji rady miejskiej, dalej odczytywanie przez skrutatorów rady listy obecności przed przystąpieniem do porządku dziennego, możność przedkładania radzie miejskiej w tej samej sprawie wniosków większości i mniejszości, obowiązek doręczania członkom rady co 6 miesięcy broszurowanych odpisów protokołów rady wraz z wnioskami, interpelacjami, odpowiedziami na nie i t. d., możność przedstawiania wniosków i interpelacyj nie tylko na posiedzeniach pełnej rady, ale również na posiedzeniach komisyj.

Administracja miejska — jak poprzednio wspomniałem — dzieli się na 7 departamentów i wydział prezydjalny, jako biuro prezydenta miasta. Biuro to dzieli się na 3 oddziały: administracyjny, inspekcji finansowej i statystyczny.

Oddział administracyjny obejmuje biura rady miejskiej i rady gminnej, centralne biuro personalne, biuro kontroli administracyjnej, kasę podręczną, biuro dla sporządzania, otwierania i przeprowadzania rozporządzeń ostatniej woli, o ile sporządzający nie przekazał aktu tego notarjuszowi, wreszcie zarząd gmachów urzędowych.

Oddział inspekcji finansowej przeprowadza kontrolę rachunkową, kasową i faktyczną wszystkich działów administracji miejskiej, zarówno pod względem legalności, jak i celowości, rewizję kas, ksiąg i dowodów kasowych.

Oddział statystyczny prowadzi statystykę miejską.

Departament policyjno-sanitarny dzieli się na 7 wydziałów, a to: sekretarjat, wydział dla spraw policji kryminalnej i bezpieczeństwa, wydział dla spraw policji miejscowej, wydział dla spraw kontroli, wydział bezpieczeństwa ogniowego, wydział dla spraw rzeźni miejskiej i wydział sanitarny.

Na czele departamentu stoi dyrektor policji.

Szefem sekretarjatu jest sekretarz policji, sekretarjat, oprócz referatu centralnego zarządu korpusu policji, prowadzi sprawy cmentarne, przewozu zwłok, personalu regulującego zegary publiczne.

Wydział drugi policji kryminalnej i bezpieczeństwa publicznego pozostaje pod kierownictwem kapitana policji, pełniącego również obowiązki komendanta korpusu policyjnego. Kapitanowi policji podlegają komisarze policji i komisarz dla spraw kryminalnych. Wydział obejmuje referat personalny korpusu policyjnego, sprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, sprawy karno-administracyjne, dochodzenia w sprawie pożarów, policję komunikacyjną, targową, policję miar i wag, sprawy nadzoru nad obrotem i przechowywaniem materjałów wybuchowych, oszacowanie szkód, wyrządzonych przez pożary.

Wydział policji miejscowej obejmuje zarządzenia w dziedzinie policji miejscowej, wykonywanie przepisów o ochronie pracy, sprawy gospodnio-szynkarskie, nadzór nad biurami pośrednictwa pracy, zakładami zastawniczemi, policję weterynaryjną, tępienie chorób bydlęcych, ubezpieczenia bydła, sprawy rzeczy znalezionych, sprawy przemysłu domokrążnego, sprawy kąpielisk i łaźni, sprawy policji wodnej, żeglugi okrętowej, wystawianie wszelkich świadectw i poświadczeń.

Szefem wydziału jest inspektor policji. Służbę zewnętrzną pełni on przy pomocy rewirowych inspektorów policyjnych.

Do wydziału kontroli należy prowadzenie ewidencji mieszkańców, obywateli, ruchu obcych, mieszkań, zakładów przemysłowych i handlowych, utrzymywanie rejestru wyborców, wydawanie pozwoleń na pobyt, przygotowanie spraw uzyskania obywatelstwa gminnego.

Szefem wydziału jest dyrektor kontroli.

Wydział ochrony przeciwpożarowej obejmuje, prócz pożarnictwa w ścisłem tego słowa znaczeniu, ratownictwo w wypadkach wszelkich katastrof. Na czele wydziału stoi komendant straży pożarnej.

Zarząd rzeźni miejskiej sprawuje dyrektor przy pomocy lekarzy weterynaryjnych. Wydział weterynaryjny, oprócz zarządu rzeźnią i kafilerją, wykonuje oględziny mięsa i nadzór nad wytwórniami przetworów mięsnych.

Wydziałem sanitarnym kieruje naczelny lekarz miejski przy pomocy lekarzy miejskich, lekarzy zakładów miejskich i personalu sanitarnego. Prócz spraw policji sanitarnej zakres działania wydziału obejmuje

zarząd miejskich zakładów sanitarnych, nadzór nad prywatnemi zakładami leczniczemi, ewidencję urodzin i zgonów, kontrolę sanitarną budynków, mieszkań, lokali publicznych i t. d.

Wydział opieki społecznej załatwia sprawy ubogich, sprawy opiekuńcze i opieki nad młodzieżą, nad bezrobotnymi i sprawy mieszkaniowe.

Na czele wydziału stoi dyrektor opieki społecznej, prowadzący administrację przy pomocy komisji dla ubogich, komisji dla zakładów opieki społecznej, komisji opiekuńczej i komisji dla spraw bezrobocia.

Biuro opieki nad ubogimi opiekuje się osobami, popadłemi w ubóstwo, oznacza wysokość zapomóg, przyznaje zapomogi, wykonuje nadzór nad osobami, umieszczonemi w zakładach, załatwia sprawy ubogich innych gmin i kantonów. Biuro opiekuje się zubożałemi rodzinami, opuszczonemi dziećmi, załatwia sprawy umieszczenia dzieci ubogich w zakładach wychowawczych, przeprowadza walkę z żebractwem, nadzoruje działalność instytucyj prywatnych, zarządza miejskiemi zakładami i przytułkami dla biednych.

Biuro przeprowadza podział miasta na okręgi ubogich, ustanawia wydziały okręgowe i opiekunów ubogich, dostarcza środków pożywienia, w razie potrzeby opieki lekarskiej, wreszcie zajmuje się pogrzebaniem zmarłych ubogich.

Biuro opracowuje projekt corocznego budżetu i zamknięć rachunkowych, wydaje potrzebne przepisy i regulaminy, oznacza normy utrzymania ubogich w zakładach, ustala wysokość ich kosztów. Biuro referuje sprawy na posiedzeniach rady gminnej, kontraktuje lekarzy, pielęgniarzy i cały personal zakładów, pod jego zarządem zostających.

Biuro prowadzi własną kasę i rachunkowość.

Biuro dla spraw opiekuńczych i opieki nad młodzieżą posiada osobnego dyrektora, który pełni również funkcję przewodniczącego komisji dla spraw opiekuńczych.

Zastępcą dyrektora jest zawsze przewodniczący komisji.

Biuro obejmuje dwa referaty, a to referat spraw opiekuńczych i referat opieki nad młodzieżą. Do pierwszego referatu należy współdziałanie zarządu gminy w sprawach opiekuńczych w myśl postanowień ustawy cywilnej, między innemi wnioski w sprawie ustanowienia, zmiany, lub uchylenia opieki, wprowadzanie opiekunów i kontrola ich działalności, ewidencja istniejących opiek, spisywanie i kontrolowanie majątków, poddanych zarządowi opiekunów, badanie gospodarki i rachunków opiekuńczych, udzielanie w sprawach opiekuńczych wyjaśnień, porad i zleceń, składanie perjodycznych sprawozdań w sprawach opiek, badanie położenia osób, pozostających pod opieką, przejściowe prowadzenie spraw opiekuńczych aż do czasu ustanowienia przez sąd opiekuna i t. p.

Referat opieki nad młodzieżą załatwia sprawy opieki z urzędu, sprawy wychowania dzieci, kontroluje działalność prywatnych zakładów i instytucyj dla młodzieży, prowadzi administrację żłóbków miejskich, przytułków dla młodzieży, zakładów wychowawczych, oraz sprawy pomocy sądowej dla młodzieży. Czynności te wykonuje przy pomocy osobnych opiekunów młodzieży, opiekunek i pielęgniarek dzieci, zastępców prawnych młodzieży, oraz potrzebnego personalu nauczycielskiego.

Opieka nad młodzieżą zajmuje się w pierwszej linji dziećmi opuszczonemi, lub zaniedbanemi; dzieci takie wyszukuje, ustala ich pochodzenie i dąży do zapewnienia dzieciom warunków normalnego rozwoju i stworzenia z nich pożytecznych członków społeczeństwa. Dlatego też troszczy się przedewszystkiem o dzieci nieślubne, opiekując się matką jeszcze przed rozwiązaniem, dochodzi ojcostwa, ściąga dane o zachowaniu się i zdrowiu rodziców. Pozatem udziela porad prawnych rodzicom i opiekunom. Przy ślubnych dzieciach kontroluje ich wychowanie i prowadzenie się, w miarę potrzeby zarządza umieszczenie w przytułkach, zakładach wychowawczych, domach poprawczych i t. d.

Biuro dla bezrobocia i spraw mieszkaniowych prowadzi urząd pośrednictwa pracy i urząd dla spraw meldunkowych, zarządza pozatem miejskim zakładem ubezpieczeń na wypadek bezrobocia, wykonuje nadzór nad działalnością tego rodzaju instytucyj prywatnych. Urząd mieszkaniowy pośredniczy w obrocie mieszkaniami, lokuje bezdomnych, buduje schroniska dla biednych. Biuro to posiada również osobną komisję obywatelską, powołaną przez radę gminną, a składającą się z trzech członków z grona pracodawców, względnie właścicieli realności i trzech z grona pracobiorców, względnie lokatorów.

Departament szkolny zarządza pod przewodnictwem dyrektora szkolnego sprawami szkół miejskich, w szczególności szkół powszechnych, średnich, uzupełniających, przemysłowych i miejskiej szkoły rzemiosł.

Organem doradczym są komisje, powołane przez radę gminną.

Organem administracyjnym są dyrektorzy szkół.

Departamentowi temu podlegają lekarze szkolni, ambulatorja szkolne, półkolonje i kolonje wakacyjne uczniów.

W dziedzinie oświatowo-szkolnej zakres działania departamentu obejmuje wnioski co do planu naukowego, układanie regulaminów dla szkół, oznaczanie godzin nauki, sprawy wychowania fizycznego, nauki zręczności, dożywianie dzieci ubogich i sprawy poradnictwa zawodowego.

Każda szkoła ma własną komisję administracyjną, jako organ doradczy w sprawach administracyjnych.

W dziedzinie administracyjnej zakres działania departamentu szkolnego obejmuje zarząd gospodarczy wszystkich szkół, zaspokajanie ich potrzeb, opracowywanie budżetu szkolnego i zamknięć rachunkowych, wnioski co do obsady nauczycielskiej, uposażenia personalu szkolnego zarządzenia co do zastępstw w czasie urlopów, lub chorób, wykonywanie przymusu szkolnego.

Podobnie, jak inne departamenty, prowadzi departament szkolny własną księgowość i kasę.

Departament budowlany dzieli się na 2 oddziały, oddział inżynierski i oddział architektoniczno-budowlany. Na czele każdego oddziału stoi członek rady gminnej jako dyrektor.

Jako organ doradczy i opinjodawczy istnieje osobna komisja dla rozbudowy miasta, złożona z dyrektorów obu oddziałów, dyrektora departamentu dla

spraw przedsiębiorstw miejskich i 6 członków, wybieranych przez radę gminną z grona techników-fachowców.

Dla spraw artystycznych istnieje osobna komisja, w skład której, prócz poprzednio wymienionych, wchodzi 3 architektów-specjalistów.

Opinji komisji podlegają wszystkie sprawy, łączące się z rozbudową i zabudową miasta w najszerszem tego słowa pojęciu, od planów regulacyjnych począwszy, aż do ochrony budynków zabytkowych, sprawy sanitarno-budowlane, komunikacyjno-budowlane, sprawy wyglądu estetycznego miasta i t. d.

Oddział inżynierski, prócz budowy dróg, mostów i kanałów, prowadzi sprawy regulacji miasta, sprawy parcelacji, komasacji, urządzeń wodnych, kąpielowych i t. d.

Oddział posiada własne biuro prawne i rachunkowe, odrębną kasę, własne magazyny i warstaty, pozatem potrzebny personal dla służby zewnętrznej budowlanej i nadzorczej.

Oddział budowlano-architektoniczny, prócz budowy i konserwacji gmachów i budynków gminnych, prowadzi policję budowlaną, zarządza ogrodami miejskiemi i zwierzyńcem miejskim.

Departament finansowo-podatkowy dzieli się na 2 oddziały, finansowy i podatkowy. Na czele departamentu stoi dyrektor finansów miejskich, organami doradczemi są komisja finansowa i komisja podatkowa, każda złożona z 7 członków.

Wydział finansowy, prócz biura rachunkowego i kasy, prowadzi zarząd nieruchomościami miejskiemi, zarząd miejską kasą chorych, oraz zarząd fundacjami, dalej zarząd majątkiem ruchomym, wreszcie zarząd zakładami fundacyjnemi.

Biuro rachunkowe prowadzone jest zupełnie odrębnie od kasy dla ściślejszej wzajemnej kontroli.

Budowa, lub zakupno objektów nierentownych (muzea, szkoły, parki, cmentarze i t. p.), zakupno wszelkich ruchomości nie może być pokrywane z funduszu zakładowego (majątku) gminy, lecz z funduszów obrotowych. O ile bieżące fundusze administracyjne na to nie wystarczają, sfinansowanie nastąpić może drogą zaciągnięcia pożyczki, spłacalnej z funduszów obrotowych.

Wszystkie urządzenia gminne nierentujące się winny być budżetowo amortyzowane według stopy 2% rocznie.

Wydział podatkowy załatwia sprawy podatku gruntowego, domowego, kościelnego, dochodowego, rentowego, od widowisk, biletów kolejowych, oraz sprawy dodatków do podatków.

Wydział posiada szereg komisyj szacunkowych i wymiarowych jako organa doradcze, prowadzi osobny departament rachunkowy i osobną kasę.

Wydział załatwia w komisjach wszelkie sprawy podatkowe od wymiaru aż do odpisania.

Departament dla zakładów przemysłowych zarządza gazownią, wodociągiem, elektrownią, kolejami miejskiemi, oraz ekonomatem miejskim.

Każdy z wymienionych ostatnio zakładów ma osobną komisję, złożoną z 7 członków. Na czele każdego zakładu stoi dyrektor, względnie naczelnik. Zakres jego obejmuje prowadzenie ruchu zakładu, utrzymanie jego urządzeń w należytym stanie, zakupno materjałów dla bieżących potrzeb. Dyrektorzy mają prawo do wydatkowania poza wydatkami, związanemi z normalnem utrzymaniem ruchu, do wysokości 2.000 frs., o ile wydatek przekracza tę kwotę, decyduje komisja. Dyrektorzy mają prawo wydatkować na cele inwestycyjne do 2.000 frs. rocznie. Inwestycje wyżej 2.000 frs., a poniżej 20.000 frs. należą do kompetencji rady gminnej, inwestycje powyżej 20.000, a poniżej 200.000 frs. do rady miejskiej, inwestycje powyżej 200.000 frs. do zebrania gminnego.

5. Lozanna.

Lozanna (70.000 mieszkańców) jest stolicą kantonu de Vaud we francuskiej części Szwajcarji.

Ustrój samorządu Lozanny opiera się częściowo na konstytucji kantonalnej z 1 marca 1885 r., na ustawach z 16 sierpnia 1885 r. o organizacji władz komunalnych i z 18 maja 1876 r. o zakresie działania władz komunalnych, uzupełnionych regulaminami, wydanemi dla zarządu miasta przez rząd kantonalny.

Według konstytucji kantonu de Vaud gminy są samorządnemi jednostkami terytorjalnemi, powołanemi do sprawowania administracji publicznej wspólnie z państwem dla dobra mieszkańców. Majątek gmin, stanowiący własność wszystkich obywateli, służy swemi dochodami do pokrycia wydatków; o ile dochody z majątku nie wystarczą, gmina ma prawo nałożyć dodatki do podatków państwowych (kantonalnych). Pozbycie, lub nabycie majątku nieruchomego podlega zatwierdzeniu rządu kantonalnego.

Władzami gminnemi są w gminie o ludności poniżej 800 mieszkańców zebrania gminne wyborców zwane tu radą główną, w gminach o ludności większej rada gminna, złożona conajmniej z 45, a najwyżej 100 członków, jako ciała uchwalające i kontrolujące, oraz zarządy gminy (municypalności), na czele której stoi prezydent (syndyk) i 3 do 9 członków (radców municypalnych), jako ciała wykonawcze i administracyjne.

Rada gminna jest wybierana na lat 4; zarząd gminy wybiera rada główna, a w gminach wyżej 800 mieszkańców liczących rada gminna z grona osób, uprawnionych do głosowania przy wyborach gminnych.

Zakres działania zarządu gminy obejmuje poza wykonywaniem uchwał i decyzyj reprezentacji gminnej, agendy policji miejscowej, zarząd majątku i dobra gminnego i przekazane gminie sprawy administracji ogólnej państwa. Syndyk (prezydent) jest szefem administracji miejskiej, wykonawcą ustaw, dekretów i rozporządzeń.

Prawo wyborcze czynne i bierne analogiczne, jak w innych kantonach. Głosowanie przy wyborach pięcioprzymiotnikowe, ilość zastępców wybranych, wstępujących na miejsca opróżnione, ograniczona do 8—15.

Rada gminna wybiera ze swego grona prezydenta, wiceprezydenta rady, 2 skrutatorów i 2 zastępców na okres lat 4, w razie opróżnienia mandatu w ciągu kadencji na czas po koniec kadencji. Ponowny wybór na najbliższą kadencję tych samych osób jest niedopuszczalny. Uchwały rady gminnej zapadają bezwzględną większością głosów przy obecności bezwzględnej większości wszystkich członków rady. Za posiedzenia rada gminna może przyznać swoim członkom marki prezencyjne.

Zarząd miasta składa się w Lozannie z 5 człon-

ków łącznie z prezydentem i wiceprezydentem. Wiceprezydenta wybiera zarząd miasta (municypalność) na 1 rok.

Członkowie zarządu miasta biorą udział w posiedzeniach rady gminnej z głosem doradczym.

Zarząd miasta może zamianować jednego ze swych członków skarbnikiem gminy. Funkcji tej nie może sprawować prezydent miasta (syndyk).

Prezydent miasta jest naczelnym szefem administracji, kierownikiem urzędu miejskiego i zwykle szefem jednego z działów administracji.

Zarząd miasta jest organem kolegjalnym. Do ważności uchwał potrzebna jest obecność przynajmniej 3 członków, w sprawach udzielenia obywatelstwa gminnego (przyjęcia do gminy) 4 członków.

Uchwały zapadają większością głosów obecnych.

Zarówno członkowie rady gminnej, jak zarządu, składają służbowe przyrzeczenie należytego spełnienia przyjętych obowiązków.

Radę gminną i zarząd gminy wprowadza w urzędowanie prefekt, on też odbiera przyrzeczenia służbowe.

Administracja ta dzieli się na 4 działy, obejmujące:

1) zarząd główny,

2) sprawy własnego zakresu działania (finanse, zarząd majątku, roboty publiczne, szkolnictwo, zakłady użyteczności publicznej),

3) policję miejscową,

4) sprawy wyznaniowe, higjeny publicznej, budowlane, sprawy sporów gminy, sprawy kominiarskie, ogniowe, kąpielisk i sprawy dróg i ulic.

Kierownictwo poszczególnych działów sprawują członkowie zarządu miasta.

Administrację tę sprawuje prezydent miasta przy pomocy kancelarji zarządu głównego i sześciu departamentów, a to policji, finansów, zarządu majątku i dobra gminnego, robót publicznych, spraw szkolnych, oraz zakładów i przedsiębiorstw miejskich.

Zakres działania departamentów analogiczny jest do opisanego przy omówieniu samorządu Berna.

Mimo zasady kolegjalności w zarządzie miejskim, stanowisko prezydenta miasta (syndyka) w miastach kantonów francuskich jest o wiele bardziej samodzielne, niż w gminach kantonów niemieckich.

Obowiązki prezydenta (syndyka) w organizacji samorządu m. Lozanny obejmują:

1) przewodnictwo i kierownictwo prac zarządu miasta,

2) ogłaszanie ustaw, dekretów i rozporządzeń związkowych i kantonalnych i dopilnowanie ich przestrzegania przez ludność, względnie wykonanie,

3) w sprawach nagłych wydawanie tymczasowych zarządzeń w imieniu władz państwowych w zakresie ich kompetencji, a to zarówno władz administracyjnych, jak i sędziów pokoju, zwłaszcza w dziedzinie spraw karnych i spadkowych,

4) w sprawach państwowej administracji ogólnej bezpośrednie znoszenie się z centralnemi władzami państwowemi,

5) naczelny nadzór nad całą administracją gminną,

6) kierownictwo miejscowej policji bezpieczeństwa publicznego.

Do zakresu działania podległego prezydentowi biura zarządu głównego należy między innemi:

1) zarząd budynków administracyjnych gminy,

2) zarząd muzeów miejskich,

3) sprawy wykonania uchwał rady gminnej i zarządu miasta,

4) utrzymywanie rejestru wyborców, rejestru obywateli i t. d.,

5) legalizacja dokumentów i podpisów,

6) wystawianie świadectw majątkowych, ubóstwa i obyczajności,

7) sprawy archiwów miejskich,

8) sprawy personalu, zatrudnionego w administracji gminnej,

9) ustalanie kompetencji rzeczowej organów administracji miejskiej,

10) rozdział czynności między poszczególne departamenty administracji miejskiej,

11) przyjmowanie poczty i rozdział jej między departamenty i wydziały,

12) wydawnictwa urzędowe gminy,

13) statystyka miejska,

14) sprawy obywatelstwa miejskiego,

15) prowadzenie rachunkowości i kasy głównego zarządu,

16) sprawy wyborów i głosowania publicznego.

Zakres działania rady miejskiej obejmuje sprawy, należące w innych miastach szwajcarskich do kompetencji rady miejskiej i ogólnego zebrania wyborców. Podobnie również, jak w innych miastach, rozbudowana jest instytucja komisyj obywatelskich, współdziałających we wszystkich działach administracji.

6. 7. Zurych i Fryburg.

Samorząd tych miast opiera się w ogólnych zarysach na zasadach poprzednio omówionych.

Zurych (208.000 mieszkańców) dzieli się na 8 okręgów administracyjnych, a 5 szkolnych. Okręgi administracyjne są równocześnie okręgami wyborczemi i okręgami dla referendum ludowego w sprawach administracji miejskiej. Przy wyborach do ciał reprezentacyjnych związkowych miasto stanowi 4 okręgi wyborcze.

Gmina (zebranie gminne) wybiera w jednym okręgu wyborczym radę miasta (zarząd miasta) i prezydenta miasta, w 8 okręgach członków wielkiej rady (rady gminnej), zarządy szkolne, urzędników urzędów okręgowych i sędziów pokoju.

Zebraniu gminnemu (głosowaniu ludowemu) podlegają wybory, sprawy statutu gminnego, wydatki stałe, wynoszące rocznie powyżej 12 000 frs., wszelkie wydatki inwestycyjne powyżej 200.000 frs., dalej wszelkie uchwały rady gminnej na żądanie conajmniej 2.000 wyborców. Mogą być poddane referendum ludowemu sprawy budżetu gminnego, zamknięć rachunkowych, sprawozdań administracyjnych, ustalenie stopy podatkowej. Wykonanie prawa inicjatywy prawodawczej wymaga podpisania wniosku przez 2.000 uprawnionych do głosowania.

Rada gminna (wielka rada) składa się z 125 członków, zarząd miasta (rada miejska) z 7 członków. Rada miasta wybiera 2 wiceprezydentów.

Kadencja urzędowania wynosi lat 4.

Wielka rada wybiera z grona swego prezesa, 2 wiceprezesów, 2—4 sekretarzy i 6 skrutatorów.

Wielka rada obraduje jako rada gminy mieszkańców; w sprawach obywatelskich (przynależnych) urzęduje wielka rada na osobnych posiedzeniach, w których udział biorą tylko obywatele gminy (przynależni).

Administracja miejska dzieli się na 9 departamentów, a to zarządu głównego, finansowy, podatkowy, policyjny, zdrowia, budownictwa, inżynierji, szkolny i opieki społecznej.

Oprócz 9 powyższych departamentów osobno prowadzony jest urząd stanu cywilnego i urząd sierocy.

Urzędy dzielnicowe są urzędami ściśle wykonawczemi o organizacji, przypominającej nasze komisarjaty obwodowe.

Dzielnicowe sądy pokoju utrzymuje gmina.

We Fryburgu (206.500 mieszkańców) udział w głosowaniu ludowem, o ile idzie o sprawy podatkowe, biorą wszyscy obywatele szwajcarscy, płacący podatki, zamieszkali w gminie, bez względu na to, czy mają prawo głosowania w zebraniu gminnem. W sprawach podatkowych biorą w głosowaniu udział również i osoby prawne przez swych pełnomocników. W zebraniach tych, o ile idzie o t. zw. sprawy obywatelskie, głosują tylko obywatele (przynależni).

Wybory przeprowadzane są większością głosów; proporcjonalnie tylko na wniosek, podpisany przez ilość uprawnionych, oznaczoną ustawą, stosownie do wielkości gminy.

Zebranie gminne Fryburga, jak wszystkich miast niemieckich kantonów szwajcarskich, ma szeroki zakres działania, obejmujący w dziedzinach zwłaszcza majątkowo-podatkowych normalne uprawnienia rady gminnej.

Wielka rada składa się z 80 członków, wybieranych na 4 lata. Członkiem wielkiej rady może być tylko obywatel szwajcarski, zamieszkały w gminie i opłacający podatki. Obowiązku przyjęcia wyboru do wielkiej rady niema. Wielkiej radzie przewodniczy prezydent miasta. Rada gminna (zarząd miasta) składa się z 9 członków łącznie z prezydentem i wiceprezydentem, wybieranych przez wielką radę na lat 4.

Każdy obywatel Fryburga, wybrany do rady gminnej, obowiązany jest mandat przyjąć; wypadki zwolnienia określa ustawa.

Sprawy wyznaniowe załatwiają w kantonie fryburskim osobne gminy wyznaniowe (parafje), pokrywające się terytorjalnie z gminą administracyjną, a posiadające analogiczne do gminy mieszkańców organa administracyjne, a więc zebrania parafjan, radę parafjalną i prezydenta parafji.

Inne szczegóły strukturalne samorządu miejskiego we Fryburgu i Zurychu nie odbiegają od poprzednio omówionych.

8. Genewa.

Genewa (131.481 mieszkańców) jest stolicą kantonu tej samej nazwy we francuskiej części Szwajcarji. Samorząd Genewy opiera się na postanowieniach konstytucji kantonalnej z 24 maja 1847 r., zmienionej ustawami z 23 marca 1873 i 26 kwietnia 1874 r., oraz na postanowieniach ustaw o organizacji i zakresie działania władz komunalnych z 5 lutego 1849 i 28 sierpnia 1886 r. Uzupełnieniem powyższych ustaw są regulaminy, uchwalone przez radę gminną miasta Genewy w r. 1881 i 1906.

Według konstytucji kantonalnej organami samorządu genewskiego jest rada gminna, jako organ uchwalający i kontrolujący i rada administracyjna, jako organ administracyjny i wykonawczy. Zakres działania zebrania gminnego obejmuje jedynie wybór członków rady gminnej i rady administracyjnej. Prawo udziału w zebraniu gminnem, a temsamem i prawo wyboru mają obywatele szwajcarscy, niepozbawieni ustawowo praw obywatelskich, jeśli:

1) są urodzeni i zamieszkali w Genewie;
2) posiadają majątek i zamieszkują w Genewie;
3) przynajmniej od roku mają stałe miejsce zamieszkania w Genewie.

Cenzus wieku dla czynnego prawa wyborczego wynosi 20 lat, dla biernego lat 25. Nie mogą być wybrani członkowie władz kantonalnych, duchowni wszelkich wyznań i członkowie rady administracyjnej. Głosowanie jest w większości gmin szwajcarskich pięcioprzymiotnikowe. Wybory gminne przeprowadza rząd kantonalny (rada państwa). Departament spraw wewnętrznych rady państwa utrzymuje spisy uprawnionych do głosowania, wykłada je corocznie do wglądu publicznego, przyjmuje reklamacje, załatwiane następnie przez radę państwa, rozpisuje wybory i przeprowadza je, przeprowadza również głosowania ludowe. Komisje wyborcze składają się z reprezentantów rządu i gminy.

Rada gminna w Genewie liczy 41 członków, wybieranych na lat 4. Rada administracyjna składa się z 5 członków, wybieranych również na lat 4. Tak rada gminna, jak i rada administracyjna wybiera swego prezydenta, wiceprezydenta i sekretarza. Prezydent rady administracyjnej jest również prezydentem miasta. Członkowie tak rady gminnej, jak i administracyjnej, mogą być wybrani z grona osób, posiadających czynne prawo wyborcze.

Członkowie rady administracyjnej, nie będący członkami rady gminnej, nie mają prawa głosowania na posiedzeniach rady gminnej. Członkowie rady gminnej składają w ręce prezydenta rady przysięgę na konstytucję na przestrzeganie obowiązujących ustaw, oraz na sumienne, uczciwe, i dokładne spełnianie przyjętych obowiązków.

Zakres działania rady gminnej obejmuje zatwierdzanie budżetu, projektowanego przez radę administracyjną, zatwierdzanie wydatków pozabudżetowych, zatwierdzanie zamknięć rachunkowych i udzielanie na ich podstawie absolutorjum radzie administracyjnej, uchwalanie regulaminów dla administracji miejskiej, zatwierdzanie kontraktów najmu, lub dzierżawy majątku gminnego, kontraktów kupna, sprzedaży, lub zmiany, zaciąganie pożyczek, przyznawanie fundacyj, zapisów i legatów, zatwierdzanie nowych budowli i urządzeń, budynków, ulic, placów, zakładów, przedsiębiorstw i t. d., zatwierdzanie wywłaszczeń na cele publiczne i t. d. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów obecnych przy obecności bezwzględnej większości członków rady. Uchwały rady gminnej mają być w ciągu 48 godzin podane do powszechnej wiadomości, celem ewentualnego fakultatywnego referendum ludowego. Referendum takiego zażądać może 1.200 wyborców drogą pisemnego wniosku przedłożonego w ciągu 30 dni. Głoso-

wanie ludowe odbyć się winno w ciągu 20 dni po przedłożeniu wniosku. Referendum nie podlegają uchwały rady gminnej w sprawie budżetu, oraz uchwały w sprawach, uznanych przez radę gminną za pilne.

Uchwały rady gminnej muszą być przedłożone kantonalnemu rządowi (radzie państwa). Rząd zatwierdza:

1) budżet i zamknięcia rachunkowe;

2) wydatki pozabudżetowe, o ile nie znajdą pokrycia w rezerwach budżetowych;

3) uchwały, dotyczące zmian majątkowych;

4) uchwały, dotyczące nowych budowli.

Rada administracyjna, jako organ wykonawczy i administracyjny gminy, prowadzi zarząd spraw gminy w myśl uchwał rady gminnej. Rada administracyjna działa kolegjalnie. Zakres jej działania obejmuje wykonywanie uchwał rady gminnej, prowadzenie bieżącej administracji, decyzje we wszystkich sprawach, niezastrzeżonych rozpoznaniu rady gminnej. Rada administracyjna przygotowuje wszelkie sprawy na radę gminną, ona przyjmuje personal urzędowy gminy i wykonuje nad nim władzę porządkową i dyscyplinarną, czuwa nad całością majątku i dobra gminnego, nad należytym wpływem dochodów gminnych i t. d. Rada przy pomocy urzędów miejskich wykonuje policję miejscową, prowadzi zakłady i przedsiębiorstwa miejskie. Dwóch członków rady administracyjnej prowadzi pod nadzorem państwa urząd stanu cywilnego.

Zwyczajne posiedzenia rady gminnej odbywają się w dwóch sesjach, których termin i czas trwania oznacza kantonalny rząd krajowy (rada państwa). Posiedzenie sesyjne zwołuje prezydent rady pisemnie z podaniem porządku dziennego.

Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje rada administracyjna, gdy tego zajdzie potrzeba. Posiedzenia nadzwyczajne mogą być zwoływane tylko dla szczegółowo wymienionych spraw, inne sprawy rozpatrywane na nich być nie mogą. O zwołaniu nadzwyczajnego posiedzenia i porządku dziennym muszą być zawiadomione kantonalne władze rządowe.

Rząd kantonalny może znieść uchwały rady gminnej, powzięte:

1) na posiedzeniach nielegalnie zwołanych, lub odbytych;

2) w sprawach, nie należących do zakresu działania gminy;

3) o ile przekraczają obowiązujące prawa.

Rząd kantonalny (rada państwa) może rozwiązać radę gminną, jeżeli rada ta w całości lub większości swych członków:

1) nie spełnia obowiązków, które na niej ciążą;

2) przekracza swoje kompetencje prawne.

Nowe wybory przeprowadza zebranie gminne w ciągu miesiąca po rozwiązaniu rady gminnej.

Dla zaciągnięcia pożyczki gminnej potrzebna jest ustawa krajowa (uchwała wielkiej rady kantonalnej). Wielka rada kantonalna może też na wniosek rządu kantonalnego (rady państwa) wstawić do budżetu gminnego pozycje i ustanowić podatki i opłaty na pokrycie wydatków, do których gmina jest prawnie obowiązaną, a którym rada gminna zadość nie uczyniła.

Genewa posiada projekt nowej ustawy gminnej, a to wskutek przyłączenia do miasta trzech gmin podmiejskich: Eaux-Vives, Plainpalais i Petit-Saconnex. Miasto dzielić się będzie na 4 okręgi municypalne: Genewa-miasto (Geneve-Citè), Eaux-Vives, Plainpalais i Petit-Saconnex Każdy z tych okręgów będzie posiadał osobną reprezentację w radzie gminnej w stosunku 1 mandat na każde 2.000 mieszkańców. Reprezentantantami poszczególnych okręgów mogą być tylko mieszkańcy tych okręgów. Wybór rady administracyjnej odbywać się będzie w jednym okręgu, obejmującym całe miasto.

Właściwością lokalną administracji genewskiej jest kondominjum Genewy z kantonem, oraz gminami położonemi nad Lemanem w sprawach:

1) własności, utrzymania i zarządu dróg i ulic, położonych w otoczeniu jeziora;

2) utrzymania i zarządu straży policyjnej i pożarnej;

3) utrzymania, prowadzenia i zarządu gazowni, elektrowni i wodociągu;

4) szkolnictwa zawodowego;

5) przytułków i szpitali;

6) kasy dla kredytu hipotecznego.

Kondominjum to jest wynikiem położenia geograficznego Genewy nad Lemanem, otoczonym nieprzerwanym łańcuchem miejscowości (gmin), stanowiących właściwie dalszy ciąg miasta, gmin obsługiwanych przez zakłady i instytucje genewskie, odpowiednio kosztem kantonu i miejscowości tych rozszerzane i utrzymywane, a przez odpowiednią komisję, w skład której wchodzą zastępcy Genewy, kantonu i gmin korzystających administrowane. W dziedzinie tej tworzy Genewa wspólnie z kantonem i gminami nad jeziorem położonemi sui generis między-komunalny związek celowy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

APOLINARY ARGASIŃSKI.

PRAWO FUNDACYJNE — A FUNDACJE POD ZARZĄDEM GMINY M. KRAKOWA POZOSTAJĄCE.

FUNDACJE OPIEKI SPOŁECZNEJ POD ZARZĄDEM GMINY MIASTA KRAKOWA.

Fundacje dla celów opieki społecznej, znajdujące się w zarządzie Gminy m. Krakowa, należą przeważnie do kategorji fundacyj dochodowych. Kapitały tych fundacyj, ulokowane w papierach wartościowych, jak w listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego we Lwowie, w listach zastawnych Banku Krajowego, Banku Hipotecznego, w obligacjach indemnizacyjnych, w papierach pożyczek austro-węgierskich i polskich, w losach austro-węgierskich, wreszcie w książeczkach wkładkowych Kasy Oszczędności, lub w obligacjach Gminy miasta Krakowa, zostały bądźto przerachowane według niskiej stopy waloryzacyjnej, wahającej się między 5 a 33%, bądźto zostały przerachowane bez waloryzacji według ustawowej relacji, t. j. 1 zł. = 1.800.000 mk. Fundacje te zdewaluowały się zatem bardzo znacznie, niektóre zaś efekty fundacyjne uległy zupełnej dewa-

luacji, tak, że jako bezwartościowe, zostały zanulowane i z depozytów wartościowych wycofane.

Listy zastawne przerachowano na 20%, względnie 33%, zależnie od tego, czy tytuły były zahipotekowane na nieruchomościach, podlegających ochronie lokatorów, czy też na innych nieruchomościach. Z sumy przypadającej po zwaloryzowaniu, potrącono koszta konwersji, oraz kwoty, przypadające na posiadaczy listów zastawnych już wylosowanych. Skutkiem tych potrąceń rzeczywiste przerachowanie tych listów zastawnych nastąpiło w stosunku niższym, wynoszącym przeciętnie około 10% według skali § 2 ust. waloryzacyjnej. Wkładki oszczędnościowe zostały przeciętnie zwaloryzowane do 5%, w niektórych wypadkach wyżej, zależnie od stanu majątkowego Kasy. Wkładki oszczędnościowe, złożone po 1922 r. nie podlegały waloryzacji. Obligacje b. Banku Krajowego Galicyjskiego zwaloryzowano na 20% i skonwertowano na nowe obligacje; kuponów zaległych nie waloryzowano, lecz uwzględniono w ogólnej sumie przy przerachowaniu. Podobnie zwaloryzowano obligacje, oparte na zobowiązaniach związków samorządowych. Obligacje b. Kraju Galicji zwaloryzowano w stosunku 100 kor. = 30 zł. Ostemplowane tytuły przedwojennego długu austro-węgierskiego przerachowano na 5%, w najkorzystniejszych wypadkach na 20%, względnie 33%. Stopa przerachowania pożyczek państwowych polskich była również niską i tak np. pożyczkę złotą z 1922 r. przerachowano według stosunku 1 zł. = 100.000 mk. Ostatnio nastąpiła waloryzacja obligacyj miejskich Gminy miasta Krakowa według stopy 6%, względnie 20%, a to obligacyj z 1919 r. na 6%, obligacyj zaś z 1909 r. na 20% według skali § 2 ust. waloryzacyjnej.

Dewaluacji uległy również fundacje używalne (posiadające nieruchomości). Przedmioty fundacyjne uległy z biegiem czasu zużyciu, a fundacje nieposiadające środków na konieczny remont nie mogły zniszczeniu zapobiec.

Wobec znacznego spadku wartości kapitałów fundacyjnych, cele opieki społecznej, ustanowione fundacjami, nie mogą być realizowane w zakresie ustanowionym przez fundatorów, względnie muszą zupełnie być zaniechane. Gmina miasta Krakowa jest interesowaną w uruchomieniu fundacyj, ponieważ odciążają Gminę choćby częściowo w spełnianiu obowiązków opieki społecznej. Pozatem pozostawienie fundacyj w bezczynności zniechęca do nich społeczeństwo, powoduje brak zainteresowania się fundacjami i wytwarza przekonanie, że fundacje są martwym, niepotrzebnym tworem dla życia społecznego.

Rzeczą organów zarządu i władz fundacyjnych winno być dążenie do uruchomienia fundacyj. Jeśli fundacja jest nieczynną, niepożyteczną, to przyczyny tego leżą często również w braku zainteresowania ze strony zarządu fundacyj, lub władzy fundacyjnej. Majątek fundacyjny jest wprawdzie koniecznym warunkiem realizacji zadań fundacyj, jednakowoż zmniejszenie majątku nie wyklucza możności uruchomienia fundacyj.

W zarządzie Gminy m. Krakowa znajdują się fundacje, fundusze i legaty. Nazwy te nie odpowiadają w wielu wypadkach istocie rzeczy, ponieważ niektóre fundusze, lub legaty są w istocie fundacjami. Dla prowadzenia spraw fundacyjnych ścisła segregacja ma duże znaczenie, ponieważ fundacyjne kapitały znajdują się w funduszu fundacyj różnych, natomiast kapitały funduszów i legatów prowadzone są oddzielnie w funduszu depozytowym. Odsetki z funduszów i legatów są w niektórych wypadkach przelewane na fundusz miejski ubogich.

Między fundacjami, a funduszami i legatami istnieje zasadnicza różnica prawna. Przy fundacjach następuje przeniesienie majątku na rzecz osoby prawnej nieistniejącej, która zostaje powołaną później do życia, jako fundacja przez władzę fundacyjną. Natomiast przy legatach, testator przenosi majątek na rzecz osoby istniejącej. Różnica ta jest ważną w chwili śmierci legatarjusza, gdyż wówczas cel legatu zwykle zostaje osiągnięty, podczas, gdy przy fundacjach zadanie fundacyjne niezależne jest zupełnie od istnienia osób, stanowiących zarząd fundacyj, władza fundacyjna bowiem musi dopiero fundację stworzyć.

W zarządzie Gminy m. Krakowa znajdują się fundusze, powstałe ze zbiórek, zorganizowanych przez Gminę m. Krakowa i przeznaczone dla realizacji celów socjalnych. Niektóre z tych funduszów są fundacjami. Przy fundacjach powstałych ze zbiórek za fundatorów należy uważać organizatorów tychże zbiórek, względnie składek. Gmina miasta Krakowa jako fundatorka zebranych funduszów, może przeto przeprowadzić ukonstytuowanie z tych funduszów fundacyj dla celów opieki społecznej.

Legaty, które właściwie są fundacjami, należy przeistoczyć w fundacje, przez spisanie listów fundacyjnych, zatwierdzonych przez władzę fundacyjną.

Według obowiązujących przepisów prawnych, wszystkie kapitały fundacyjne, o ile są lokowane w efektach, mają być winkulowane na rzecz fundacyj i oddzielnie w księdze funduszu fundacyjnego przeprowadzane. Dochody z efektów fundacyjnych nie mogą być przeznaczone na inny fundusz. Należy przeto wszystkie fundacje, legaty i fundusze, posiadające cechy fundacyj, przenieść z funduszu depozytowego do funduszu fundacyj różnych, oraz zarządzić, by dochody z papierów wartościowych nie były przelewane na inne fundusze, lecz lokowane w funduszu odnośnej fundacji.

Podział fundacyj według celu jest różnorodny i nie da się ująć w ścisłe kategorje. Istotnem znamieniem dla wszystkich fundacyj jest ich powszechna użyteczność, przeto wszystkie cele służące temu zadaniu mają rację bytu w fundacjach. Fundacje, znajdujące się pod zarządem Gminy m. Krakowa wykazują również wielką różnorodność i w przybliżeniu dadzą się podzielić na następujące grupy:

I. Fundacje dla dzieci.

II. Fundacje dla ubogich chrześcijan m. Krakowa.

III. Fundacje dla ubogich m. Podgórza.

IV. Fundacje opałowe dla ubogich.

V. Fundacje na wsparcia dla podupadłych rzemieślników m. Krakowa.

VI. Fundacje pożyczkowe dla rzemieślników.

VII. Fundacje na dom przytułku i pracy.

VIII. Fundacje, przeznaczone dla Zakładów św. Józefa, Ks. Siemaszki, Brata Alberta, imienia Żurawskiej, obecnie Rodziny Sierocej, imienia Sołtykowej.

IX. Fundacje dla chorych.

X. Fundacje dla ociemniałych.

XI. Fundacje dla ofiar wojny.

XII. Fundacje o specjalnych celach (dla podupadłej rodziny mieszczańskiej, na małoletnie sieroty Pędzichowa, dla wdowy po urzędniku sądowym).

Powyższy podział odnosi się do fundacyj dochodowych.

I. Fundacje dla dzieci.

1. Zapis Piotra Jędrzejowskiego na głodne dzieci katolickie w Krakowie, pochodzący z rozporządzenia ostatniej woli z 5/IX. 1910 r. Pierwotny kapitał wynoszący 1.000 kor. austr. został zawinkulowany na rzecz głodnych dzieci. Celem zapisu jest rozdawnictwo odsetek dla głodnych dzieci. Odsetek dotąd wogóle nie rozdzielano. Zwaloryzowany kapitał wynosi wynosi 266 zł. 33 gr., złożony został na książeczce wkładkowej Miejskiej Kasy Oszczędności. Aktu fundacyjnego nie sporządzono, kapitał mieści się w funduszu depozytowym Miejskiej Kasy.

2. Fundacja Julji Wiśniewskiej na utrzymanie i wychowanie opuszczonych i bezdomnych sierót narodowości polskiej, będących na utrzymaniu Gminy miasta Krakowa (w schronisku pod opieką braci Tercjarzy św. Franciszka) zdziałana aktem ofiary z dnia 23 listopada 1911 r. L. VI. c. 646/1911. Pierwotny kapitał fundacyjny wynosił 400 kor. w listach dłużnych długu państwowego, który to fundusz miał być kapitalizowany do wysokości 10.000 kor. Dopiero po osiągnięciu sumy 10.000 kor. miała fundacja wejść w życie i procent coroczny od kapitału miał być użyty na utrzymanie i wychowanie opuszczonych i bezdomnych sierót religji rzymsko-katolickiej. Rozdawnictwo zastrzeżone chrześcijańskim reprezentantom Gminy miasta Krakowa. Rada miasta uchwałą z dnia 21 listopada 1912 r. przyjęła w Zarząd majątek fundacji. Walory nie zostały zawinkulowane, lecz zatrzymane w depozycie. Władza fundacyjna nie została zawiadomioną o dokonanym akcie ofiary. Listu fundacyjnego nie sporządzono. Obecny kapitał fundacji, po zwaloryzowaniu 5% pożyczki konwersyjnej wynosi 314 zł. 45 gr.

3. Legat ś. p. Antoniego Hawełki, dla głodnych dzieci miasta Krakowa w sumie 5.000 zł. reńskich austr., zdziałany rozporządzeniem ostatniej woli z dnia 19 sierpnia 1893 r. Obecnie kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 759·20 zł. i jest ulokowany w Kasie Oszczędności miasta Krakowa, oraz w 4% listach zastawnych Tow. Kred Ziemskiego. W Kasie Miejskiej wpisany jest powyższy legat w funduszu fundacyj różnych.

4. Fundacja Hieronima Ślęczka na wsparcie sierot miasta Krakowa, powstała z legatu w 1868 r. zatwierdzona przez b. Namiestnictwo w dniu 21 maja 1872 r. Pierwotny kapitał stanowił jeden los loteryjny skarbowy w 1860 r. na 100 zł. reńskich. Procenta od tego losu przeznaczone były na wsparcia dla sierot. Los ten został wylosowany, a asygnata dawnej Kasy Filjalnej wydana w miejsce wylosowanego losu, przy waloryzacji stała się bezwartościową. Z interkalarjów, t. j. procentów nierozdanych, znajduje się na książeczce wkładkowej Kasy Oszczędności miasta Krakowa 21·23 zł. Powyższa fundacja figuruje w funduszu fundacyj różnych.

5. Fundacja ś. p. Lucyny z Matuszewskich Wiązownickiej, na utrzymanie i wychowanie bezdomnych chłopców i dziewcząt. Pierwotny kapitał fundacyjny stanowiły listy zastawne Tow. Kred. Ziemskiego i książeczka wkładkowa Kasy Oszczędności miasta Krakowa na łączną kwotę 30.000 kor., złożone do depozytu Kasy Magistratu w dniu 28 marca 1908 r. Celem fundacji jest obracanie dochodów z majątku fundacji, po potrąceniu 5% na koszta zarządu i 5% na zasilenie kapitału fundacyjnego, na utrzymanie i wychowanie po połowie w Miejskim Zakładzie Wychowawczym dla bezdomnych chłopców i w Miejskim Zakładzie dla bezdomnych dziewcząt. bezdomnych sierot, przynależnych do Krakowa, narodowości polskiej, religji rzymsko-katolickiej W razie nieistnienia powyższych Zakładów miejskich Gmina miasta Krakowa jest upoważnioną użyć dochody fundacyjne na utrzymanie i wychowanie sierot w innych zakładach krakowskich. Namiestnictwo reskryptem dnia 20 marca 1921 r. przyjęło do wiadomości prawne istnienie fundacyj. Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 12 września 1922 r. został majątek fundacyjny objęty w zarząd Gminy miasta Krakowa i sporządzony zarys listu fundacyjnego. List fundacyjny nie został jednak przedłożony Władzy fundacyjnej do zatwierdzenia. Kapitał fundacyjny wynoszący po zwaloryzowaniu 1.665 zł. 57 gr. ulokowany został w pożyczce konwersyjnej z 1924 r. w listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego, w Kasie Oszczędności m. Krakowa, oraz drobna kwota w gotówce, mieści się na przypisie funduszu depozytowego.

6. Fundacja Amalji i Edmunda Klemensiewiczów ku wspieraniu ochronek dla dzieci robotników w Krakowie, zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 7 stycznia 1922 r. Pierwotny kapitał fundacyjny wynosił 50.000 kor. i jest zahipotekowany na realności przy ul św. Anny L. 5 ofiarowanej przez fundatorów na własność T. S. L. Cel fundacji stanowi użycie 2% z powyższego kapitału na wspieranie ochronek dla dzieci robotników. Powyższy procent opłaca T. S. L. dopóki pozostaje w posiadaniu tego domu. Sekcja dobroczynna Rady miasta rozdziela zapomogi w porozumieniu z komitetem ochron. Gmina miasta Krakowa przyjęła w Zarząd powyższy majątek fundacyjny na mocy uchwały Rady miasta z dnia 11 kwietnia 1917 r. i zobowiązała się między innemi w razie spłacenia kapitału fundacyjnego przez T. S. L. tenże osobno ulokować korzystnie dla fundacji. Zarząd T. S. L. przedłożył deklarację waloryzującą powyższy kapitał na kwotę 31.500 zł. Komitet Ochron wniósł do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej podanie z żądaniem wyższej waloryzacji. Rozdawnictwo odbywa się obecnie w ten sposób, że T. S. L. przesyła bezpośrednio zaległe odsetki.

7. Fundacja Prezydenta miasta Inż Karola Rollego na wyżywienie dzieci, której kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 1050 zł. i jest ulokowany w pożyczce konwersyjnej, oraz na książeczce Kasy Oszczędności miasta Podgórza. Akt fundacyjny został zatwierdzony reskryptem Województwa z 27/X 1921 r. Cel fundacji został zmieniony przez fundatora na pobyt w kolonji wypoczynkowej, lub leczniczej, jednego, lub więcej dzieci, zagrożonych gruźlicą.

8. Fundacja Marji z Rollów Sobolewskiej na kolonje lecznicze dziecka zagrożonego gruźlicą, wynosząca 866 zł. 72 gr., ulokowana w pożyczce konwersyjnej i na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Obie ostatnie fundacje figurują w funduszu depozytowym Kasy miejskiej i ich dochody są kapitalizowane.

Fundacje tej grupy wykazują następujące formalne braki:

Określenie ofiary Piotra Jędrzejowskiego jako za pisu jest niewłaściwe, gdyż ofiara ta stanowi fundację. Również niewłaściwem jest utrzymywanie kapitału tej fundacji w ewidencji funduszu depozytowego, należy go wstawić do funduszu fundacyj różnych.

Odnośnie do fundacji Julji Wiśniewskiej niewłaściwem jest niezawinkulowanie na rzecz fundacyj papierów wartościowych, które znajdują się w depozycie Kasy miejskiej. Należałoby również zawiadomić o powstaniu tej fundacji władzę fundacyjną, jako władzę kompetentną do orzekania o dopuszczalności fundacyj ze względów prawnych. Spisanie listu fundacyjnego nie było dotychczas konieczne, ponieważ fundacja miała wejść w życie po osiągnięciu wysokości kapitału 10.000 kor.

Odnośnie do legatu ś. p. Antoniego Hawełki stwierdzić należy, że legat ten dotychczas nie jest fundacją. Należało uzyskać od władzy fundacyjnej orzeczenie o prawnem istnieniu fundacji i w miarę potrzeby spisać list fundacyjny.

Odnośnie do fundacji Hieronima Ślęczka należy zawiadomić władzę fundacyjną, że los loteryjny, stano wiący kapitał fundacji stał się bezwartościowy i został wycofany z depozytu Kasy miejskiej.

II. Fundacje dla ubogich chrześcijan miasta Krakowa.

9. Fundacja Jerzego Gaffenki, założona w 1863 r. dla wsparcia biednych miejscowych, wstydzących się żebrać. Procent od funduszu zakładowego ma być rozdzielany co roku między ubogich w dniu 5 maja. Fundacja została zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 15 stycznia 1864 r. Pierwotny kapitał stanowił 3.500 dukatów, dochody do rozdziału wyłącznie dla chrześcijan. Na podstawie instrukcji, uchwalonej na posiedzeniu Rady miejskiej w dniu 7 czerwca 1767 r. został ustanowiony osobny komitet dla rozdziału tych wsparć. — Obecnie kapitał ten przedstawia wartość 15.815 zł. 28/100 gr. i jest ulokowany w 5% pożyczce konwersyjnej, oraz na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

10. Fundacja Feliksa Bojanowskiego na rzecz ubogich chrześcijan miasta Krakowa, zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 17 lipca 1908 r. Pierwotny kapitał wynosił 31.000 zł. reńskich w listach Galic. Banku Hipotecznego, z którego dochody roczne mają być rozdawane najuboższym chrześcijanom miasta Krakowa w dniu 1 listopada każdego roku. Jedno wsparcie nie może wynosić mniej, aniżeli koron 20, oraz nie więcej jak 100 kor. Kapitał ten przedstawia obecnie wartość 15.740·61 zł. i jest ulokowany w 4% obligacjach miasta Krakowa, w 4% listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego, oraz na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

11. Fundacja Ks. Antoniego Kutschery z dnia 1 września 1896 r. Pierwotny kapitał stanowił 3 papiery wartościowe serbskie po 200 zł. reńskich. Dochody z tego kapitału wynosiły przeciętnie 56 kor. rocznie, przeznaczone do rozdawnictwa na wsparcie dla 4 osób. Akt fundacyjny nie został sporządzony. Papiery serbskie zostały przesłane w roku 1927 do Ministertwa Spraw Zagranicznych, celem dokonania waloryzacji. Sprawa dotychczas załatwiona nie została. Na książeczce wkładkowej Kasy Oszczędności miasta Krakowa znajduje się kwota 63 zł. 07 gr. przeznaczona na ten cel, w Kasie miejskiej fundacja prowadzona jest w funduszu fundacyj różnych.

12. Fundacja Adama Bieńkowskiego z rozporządzenia ostatniej woli z dnia 28 lutego 1886 r. Pierwotny kapitał według stanu z dnia 3 stycznia 1893 r. po śmierci ś. p. Bieńkowskiego wynosił 100 zł. reńskich i przeznaczony był na cele humanitarne dla miasta Krakowa i innych miast w Polsce. Fundacja miała wejść w życie dopiero po upływie 354 lat, a do tego czasu odsetki mają być lokowane na książeczkach Kasy Oszczędności. Rada miejska objęła Zarząd tej fundacji, a Namiestnictwo istnienie jej przyjęło do wiadomości, z tem, że akt fundacyjny ma być sporządzony dopiero po wejściu w życie fundacji; obecna wartość kapitału po zwaloryzowaniu wynosi 122·84 zł.

13. Fundacja Karola Hr. Czarneckiego, zatwierdzona przez Namiestnictwo 18 grudnia 1893 r. Z procentów tej fundacji od kapitału, wydzielonego na jałmużnę, otrzymuje Prezydent miasta kwotę 24 kor. do rozdzielenia według własnej woli między dwóch ubogich w dniu 4-go listopada każdegoroku. Kapitał wynosi obecnie 925·84 zł. i jest ulokowany w 4% listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego, oraz na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

14. Fundacja stypendyjna Kaspra Zubowskiego powstała w 1873 r. zatwierdzona przez Namiestnictwo 26 września 1876 r. Celem tej fundacji jest wypłacanie 100 kor. na jałmużnę, 200 kor. na straż pożarną ochotniczą i na restaurację grobu, resztę na stypendja po kor. 300 dla uczniów. Pierwotny kapitał fundacyjny składał się z kwoty 43.500 zł. reńskich ulokowanych w listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego, oraz z kwoty 1791 reńskich, ulokowanej na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa. Obecna wartość powyższego kapitału wynosi 7.506·39 zł. Kapitał jest ulokowany w 4% listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego, w 4% obligacjach miasta Krakowa i na książeczce wkładkowej Kasy Oszczęd. m. Krakowa.

15. Fundacja Eustachego i Kazimiery Chronowskich, stypendyjna. Według testamentu z dnia 3 lipca 1915 r., fundator przeznaczył ze sprzedaży przedsiębiorstwa Grand Hotel kwotę 10.000 kor. na fundusz wsparcia dla chrześcijan ubogich. W myśl uchwały Magistratu z dnia 23-go listopada 1927 r. przeznacza się odsetki od kapitału fundacji na stypendja dla uczniów rękodzielniczych i corocznie kwatę 40 zł. na wsparcia dla ubogich chrześcijan. W myśl powyższej

uchwały, Magistrat przelał w 1928 r. kwotę 521 zł. 92 gr., oraz w 1929 r. kwoty 503 zł. 40 gr. i 500 zł. na wsparcia dla ubogich chrześcijan, które to kwoty są ulokowane na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa i figurują w funduszu depozytowym.

III. Fundacje dla ubogich miasta Podgórza.

16. Fundacja Zofji Wilatowskiej dla ubogich miasta Podgórza z testamentu z dnia 14-go września 1898 r. Fundatorka przeznaczyła kwotę 100 zł. reńskich na fundusz ubogich miasta Podgórza z tem, że procenta od tej kwoty mają być rozdawane corocznie w dniu zadusznym przez burmistrza miasta Podgórza ubogim miasta Podgórza według swobodnego uznania. Kapitał powyższy wynosi obecnie po zwaloryzowaniu 104 zł. 42 gr. i jest ulokowany w wysokości 100 zł. w liście zastawnym Tow. Kred. Ziemskiego, natomiast kwota 4 zł. 42 gr. ulokowana na książeczcę Kasy Oszczędności została przelaną na fundusz miejscowy. List fundacyjny dotychczas nie został sporządzony; fundacja prowadzona w funduszu depozytowym.

17. Fundacja ś. p. Feliksa Bojanowskiego dla ubogich chrześcijan w Podgórzu z rozporządzenia ostatniej woli z dnia 15 października 1891 r. Przedmiot fundacji stanowią: dom w Podgórzu przy ulicy Józefińskiej L. 1, kat. 76, oraz kapitał 7 000 zł. reńskich zahipotekowany na domu Nr. 276 w Podgórzu. Dochody z powyższego majątku według woli fundatora są przeznaczone w połowie na dom ubogich w Podgórzu, w drugiej połowie na fundusz, z którego procenta mają być rozdawane między ubogich chrześcijan corocznie w dniu 1-go listopada. W 1901 r. została wypłacona przez Sąd Gminie miasta Krakowa kwota 14.000 kor., którą złożono na książeczce Kasy Oszczędności miasta Podgórza. Realność l. k. 76 została odebrana w fizyczne posiadanie przez Gminę miasta Podgórza dnia 16-go października 1901 r. Rada miejska uchwałą z dnia 12-go marca 1902 r. postanowiła przyjąć legat ś. p. Feliksa Bojanowskiego, t. j. realność l. k. 76 i kwotę 10.000 kor. na rzecz ubogich z Podgórza, wyznania chrześcijańskiego, budynki odrestaurować, po użyciu z zapisanej gotówki kwoty 4.000 kor., po odrestaurowaniu budynków wynająć realność i dochody użyć na utrzymanie ubogich miejscowych, zaś resztę kapitału przeznaczyć na budowę domu dla ubogich i nieuleczalnych kalek wyznania chrześcijańskiego im. Feliksa Bojanowskiego. Powyższa uchwała Rady miejskiej nie została (z wielką szkodą dla fundacji) zatwierdzona przez Wydział krajowy. Przeto Rada miejska w dniu 9 października 1902 r. powzięła nową uchwałę, w myśl której należy rozdzielać corocznie w dniu 1 go listopada 640 kor. pomiędzy 40 ubogich podgórskich wyznania chrześcijańskiego, a to z dochodów realności l. k. 76. Reszta z tych dochodów po pokryciu kosztów konserwacji i pożyczki na odrestaurowanie budynków, została przeznaczoną na utrzymanie ubogich chrześcijan w domu wybudować się mającym z zapisanego kapitału. Dochód z realności wynosił wówczas 2.400 kor rocznie. Wydział krajowy w dniu 21-go października 1902 r. zatwierdził powyższą uchwałę i upoważnił Magistrat do podejmowania corocznie z książeczki Kasy Oszczędności miasta Podgórza kwoty 640 kor. Rada miejska uchwaliła w dniu 26 marca 1908 r. wybudować na gruncie, należącym do fundacji ochronkę dla małych dzieci z tem, że ochronka ma płacić tytułem czynszu dzierżawnego 200 kor. rocznie. Uchwała została zatwierdzoną przez Wydział krajowy. Czynsz dzierżawny z ochronki został zwaloryzowany na 210 zł. rocznie. Rozdawnictwo wsparć odbywało się do 1921 r. W domu przy ulicy Józefińskiej l. k. 76 mieści się zakład wychowawczy dla sierot, a obok wybudowaną została ochronka. Kapitał fundacyjny, ulokowany w dwóch książeczkach wkładkowych Kasy Oszczędności miasta Podgórza i obligacjach miasta Krakowa wynosi obecnie 1.075 zł. Należy uporządkować stan majątkowy tej fundacji, w szczególności, by dochody dzierżawne (czynszowe) były corocznie wpłacane do Kasy miejskiej na rzecz tej fundacji i by można przynajmniej przystąpić do rozdawnictwa wsparć.

IV. Fundacje opałowe.

18. Fundacja Salomona Wechslera, powstała z zapisu w r. 1873, zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 7 sierpnia 1876 r. Celem fundacji jest obdzielenie ubogich, w połowie chrześcijan, a w połowie izraelitów, każdej zimy węglem na opał, zakupionym za procenta od kapitału zakładowego, wynoszącego pierwotnie kwotę 5.000 zł. reńskich Powyższy kapitał ulokowany obecnie w pożyczce konwersyjnej 5% i na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa wynosi 1.939 zł. 89 gr. Przed waloryzacją odsetki z kapitału fundacyjnego wystarczały na rozdzielenie 600 q cłowych węgla.

19. Fundacja Amalji Fränklowej, zmarłej dnia 1 listopada 1899 r., akt fundacyjny z 26 stycznia 1914 r., zatwierdzony przez Namiestnictwo dnia 18 kwietnia 1914 r. Kapitał fundacyjny wynosił 2.000 złotych reńskich z tem, że suma ta ma być w jedenaście lat po śmierci fundatorki odpowiednio zabezpieczona, zaś z procentów tej sumy mają być w zimie każdego roku zakupywane węgle i rozdzielane między ubogich chrześcijan miasta Krakowa. Gmina miasta Krakowa zobowiązała się w liście fundacyjnym co roku w miesiącu listopadzie za roczne odsetki zakupić węgla i rozdać między ubogich chrześcijan. Rozdawnictwo uskuteczniono raz jeden w 1911 r. Powyższy kapitał, obecnie wartości 249 zł. 10 gr., jest ulokowany na książeczce Kasy Oszczędności i w listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego.

V. Fundacje na wsparcia dla podupadłych rzemieślników.

20. Fundacja Ks. Jana Schindlera na wsparcia dla podupadłych rzemieślników. Testamentem z dnia 1 stycznia 1889 r. zapisał ks. Jan Schindler, zmarły w dniu 4 kwietnia 1890 r., Gminie m. Krakowa 20.000 złotych reńskich monety konwencyjnej w listach indemnizacyjnych galic. z przeznaczeniem procentów rocznych na wsparcia dla podupadłych rzemieślników. Kapitał tej fundacji, wynoszący obecnie 7.355 zł. 01 gr., jest ulokowany na książeczce Banku Gospodarstwa Krajowego, Kasy Oszczędności miasta Krakowa, 5% pożyczce konwersyjnej, 4% listach zastawnych Tow.

Kred. Ziemskiego, oraz w obligacjach Gminy miasta Krakowa. List fundacyjny dotychczas nie został sporządzony, nie został również opracowany regulamin rozdawnictwa wsparć

21. Fundacja Antoniego Marfiewicza z dnia 7 listopada 1888 r., zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 6 września 1900 r., dla dwóch podupadłych rzemieślników. Kapitał fundacyjny wynosił 1000 złotych reńskich, odsetki tego kapitału przeznaczone są do rozdziału w dniu śmierci fundatora dnia 7 listopada każdego roku dla dwóch podupadłych rzemieślników wyznania rzym.-kat. Majątek fundacji ulokowano w 4% listach zastawnych Galic. Tow. Kred. Ziemskiego Kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 250 zł. 42 gr. i jest ulokowany na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa i w 4% listach zastawnych Tow. Kredyt. Ziemskiego.

22. Fundacja Ludwika Helcla na wsparcie podupadłych rękodzielników krakowskich, powstała w 1870 r., zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 14 listopada 1871 r. Odsetki od kapitału zakładowego 1000 złotych reńskich mają być rok rocznie w miesiącu grudniu udzielane uchwałą sekcji dobroczynnej jednemu z podupadłych rękodzielników krakowskich, katolikowi. Kapitał fundacyjny był ulokowany w obligacji indemnizacyjnej na 1000 złotych reńskich. Rozdawnictwo odbywało się do 1920 r. Kapitał ten, zwaloryzowany na 619 zł. 12 gr., ulokowany jest w 5% pożyczce konwersyjnej, oraz na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

23. Fundacja Dra Józefa Dietla na zapomogi dla podupadłych rzemieślników z 1866 r., zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 1 października 1868 r. Celem fundacji jest udzielanie zapomogi podupadłemu rzemieślnikowi. Po zwaloryzowaniu kapitał fundacyjny wynosi 552 zł. 16 gr.

24. Fundacja Banku Hipotecznego Galicyjskiego powstała w 1873 r., zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 2 maja 1875 r. Cel fundacji wspomaganie rękodzielników, urodzonych w Krakowie i tamże zamieszkałych, z odsetek od kapitału 3.000 złotych reńskich, ulokowanego w 6% listach hipotecznych. Najniższa kwota, jako wsparcie, ma wynosić 50 złotych reńskich. Zwaloryzowany kapitał fundacyjny na 1039 zł. 20 gr. ulokowany został w listach zastawnych Banku Krajowego i Tow. Kred. Ziemskiego, oraz na ksiażeczce Kasy Oszczędności m. Krakowa. Kapitał fundacyjny był już raz zasilony przez Bank Hipoteczny kwotą 100.000 mk.

25. Fundacja Dra Mayera dla podupadłych rzemieślników z 1917 r. nie ma listu fundacyjnego. Kapitał fundacyjny wynosi 1000 kor., obecnie po zwaloryzowaniu wartość kapitału wynosi 223 zł. 71 gr. Kapitał jest ulokowany na książeczce Kasy Oszczędności m. Krakowa.

VI. Fundacje pożyczkowe dla rękodzielników.

26. Fundacja pożyczkowa Dra Józefa Dietla dla rzemieślników krakowskich, erygowana aktem fundacyjnym z dnia 13 grudnia 1868 r., zatwierdzonym przez Namiestnictwo dnia 18 marca 1869 r. Kapitał fundacyjny stanowiło 1000 złotych reńskich, złożonych w Miejskiej Kasie Oszczędności. Odsetki od tego kapitału były udzielane w formie pożyczek 3%, do wysokości 200 złotych reńskich. Pierwszeństwo do uzyskania pożyczki mieli młodzi początkujący majstrowie. Obecnie kapitał fundacyjny po zwaloryzowaniu wynosi 1427 zł. 34 gr., do rozdawnictwa upoważnioną jest Sekcja II-ga Rady miejskiej.

27. Fundacja pożyczkowa im. Arcyksięcia Rudolfa. W Kasie miejskiej w funduszu fundacyj różnych znajdują się trzy książeczki Kasy Oszczędności m. Krakowa na łączną kwotę 19.500 zł. 33 gr.

28. Fundacja pożyczkowa Dra Warszauera. Akt fundacyjny z 30 listopada 1894 r., zatwierdzony przez Namiestnictwo 25 maja 1895 r., dla rzemieślników miasta Krakowa. Celem fundacji udzielanie pożyczek 3% biednym i moralnie prowadzącym się rzemieślnikom, głównie na zakupno surowego materjału. Rzemieślnik w ciągu dwóch lat po sobie następujących może uzyskać najwyżej pożyczkę 200 złotych reńskich. Zwrot pożyczki winien nastąpić w 20-tu ratach miesięcznych z tem, że pierwsza rata jest płatną dopiero w cztery miesiące po udzieleniu pożyczki. Pożyczki są udzielane na podstawie skryptu dłużnego notarjalnego, bez ręczycieli, w rocznicę śmierci fundatora, przez Sekcję dobroczynną. Kapitał fundacji wynosił w listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego 40.000 koron. Po zwaloryzowaniu kapitał ten wynosi 2.302 zł. 41 gr.

VII. Fundacje na Dom przytułku i pracy.

29. Fundusz „Dom Przytułku i Pracy", pozostały po rozwiązanym Domu przytułku i pracy, wynosi 723 zł. i jest ulokowany na książeczce Kasy Oszczędności m. Krakowa.

30. Fundacja Ks. Jana Kogutowicza dla domu pracy przymusowej. Pierwotny kapitał wynosił 200 złotych reńskich w obligacjach indemnizacyjnych. List fundacyjny nie został sporządzony, ponieważ zapis ks. Kogutowicza nie zawiera znamion fundacji w myśl § 646 ust. cyw. Kapitał tej fundacji wynosi obecnie po zwaloryzowaniu 446 zł. 44 gr. i jest ulokowany na książeczce Kasy Oszczędności m. Krakowa, oraz w 4% listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego.

31. Fundacja Jana Wincentego Smoniewskego dla domu pracy i przytułku powstała z rozporządzenia ostatniej woli z dnia 10 grudnia 1887 r. Kapitał pierwotny stanowił 250 złotych reńskich, ulokowanych w obligacjach indemnizacyjnych galic. Warunkiem fundacji jest przeznaczenie kapitału na dom pracy i przytułku w Krakowie, ewentualnie ma być użyty dla Bonifratrów w Krakowie. Domem przytułku jest dom kalek w ogrodzie angielskim. Obecnie kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 571 zł. 61 gr. i jest ulokowany w 5% pożyczce, oraz na książeczce Miejskiej Kasy Oszczędności. Akt fundacyjny nie został zatwierdzony. Na podstawie uchwały Sekcji dobroczynności

z dnia 11 marca 1894 r. kapitał fundacyjny jest prowadzony w ewidencji funduszu depozytowego miejskiego, z tem, że ma stanowić fundusz żelazny, od którego odsetki mają być wydawane na pokrycie wydatków dla domu pracy i przytułku (dom kalek w ogrodzie angielskim).

32. Fundusz Aleksandra Brześciańskiego na dom przytułku i pracy. Fundusz ten powstał z zapisu Aleksandra Brześciańskiego w 1863 r. i stanowił 1.000 zł. reńskich. Odsetki z tego funduszu są przeznaczone dla domu kalek w ogrodzie angielskim. List fundacyjny dotychczas nie został sporządzony, mimo postanowienia fundatora, że fundusz dla domu przytułku i pracy ma stanowić wieczyste uposażenie. Kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 1.610 zł. 56 gr. i został ulokowany w 5% pożyczce konwersyjnej i na książeczce miejskiej Kasy Oszczędności.

33. Fundacja Juljusza Augusta Johna na budowę domu przytułku, lub na zapomogi dla podupadłych obywateli Gminy miasta Krakowa, powstała w dniu 6 lutego 1863 r. Zakładowy kapitał w obligacjach indemnizacyjnych wynosił 3.000 zł. reńskich. Akt fundacyjny nie został sporządzony. Kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 7.909 zł. 72 gr. i jest ulokowany w obligacjach miasta Krakowa.

VIII. Fundacje dla zakładów.

34. Legat Franciszka Wacława Popiela dla Zakładu Ks. Siemaszki na kształcenie biednych chłopców, powstały w 1886 r. Kapitał fundacyjny 4.000 zł. reńskich stanowi fundusz żelazny, a tylko odsetki od kapitału, przeznaczone są dla zakładu. Wrazie rozwiązania Zakładu legat przechodzi na gminę miasta Krakowa. Akt fundacyjny nie został sporządzony, ponieważ legat ten nie stanowi fundacji. Kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 1.580 zł. 14 gr. i jest ulokowany w 4% obligacjach Banku Krajowego, oraz na książeczce Kasy Oszczędności.

35. Fundacja Piotra Sochy Mieczkowskiego dla miejskiego schroniska bezdomnych Brata Alberta w Krakowie, powstała w 1906 r. z rozporządzenia ostatniej woli. List fundacyjny z dnia 20-go października 1921 r. zatwierdzony został przez Wojewodę Lwowskiego 10-go listopada 1921 r. Zakładowy majątek tej fundacji wynosił 20.000 kor. i był ulokowany w listach zastawnych Galic. Tow. Kred. Ziemskiego. Kupony kapitału zakładowego wydawała Gmina zarządowi schroniska dla bezdomnych. Obecnie kapitał wynosi po zwaloryzowaniu 1.151 zł. 21 gr. i jest ulokowany w 4% listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego, oraz w gotówce.

36. II-ga fundacja Piotra Sochy Mieczkowskiego dla Zakładu wychowawczego dla dziewcząt im. Felicji Żurowskiej, obecnie Rodziny Sierocej w Prądniku Czerwonym. Akt fundacyjny z 20 października 1921 r., zatwierdzony przez Wojewodę Lwowskiego w dniu 10-go listopada 1921 r. Zakładowy kapitał stanowił list zastawny Tow. Kred. Ziemskiego na 20.000 koron. Po zwaloryzowaniu kapitał powyższy wynosi 1.152 zł. 21 gr. i jest ulokowany w 4% listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego.

37. III-cia Fundacja Piotra Sochy Mieczkowskiego dla osieroconych chłopców w Zakładzie św. Józefa w Krakowie z 25 lutego 1921 r., zatwierdzona przez Gener. Delegata Rządu w dniu 19 marca 1921 r. Zakładowy majątek wynosił 20.000 kor. w listach zastawnych Galic. Tow. Kredyt. Ziemskiego. Odsetki z kapitału ma wypłacać Gmina na rzecz Zakładu. Kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 1.151 zł. 21 gr.

38. Fundacja ś. p. Anastazji Hr. Sołtykowej na dom przytułku i ubogich starych kobiet na Blichu będzie osobno omówioną przy fundacjach używalnych.

IX. Fundacje dla chorych.

39. Fundacja Michała Kotlińskiego powstała z rozporządzenia ostatniej woli dnia 25-go sierpnia 1895 r. Kapitał fundacyjny wynosi 400 kor. i był ulokowany na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa. Przeznaczenie fundacji stanowi rozdawanie corocznie nieuleczalnym ubogim i kalekom wsparć z odsetek kapitału w wysokości 11 kor. Akt fundacyjny dotychczas nie został spisany. Obecnie wartość kapitału wynosi 123 zł. 88 gr. Kapitał jest ulokowany na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

40. Fundusz na utrzymanie dwóch łóżek dla chorych w jednym ze szpitali krakowskich, powstały ze zbiórek zorganizowanych przez Gminę miasta Krakowa na uwiecznienie pamiątki szczęśliwego ocalenia i powrotu do zdrowia Cesarza Franciszka Józefa I. Procenta kapitalizują się, dopóki kapitał nie dojdzie do wysokości 6.000 zł. reńskich, t. j. dopóki nie będzie kapitał dostateczny na cel oznaczony. Obecny stan kapitału wynosi 2.366 52 zł Fundusz jest ulokowany w 5% pożyczce konwersyjnej, w 4% listach Banku Krajowego, w obligacjach miasta Krakowa i na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

41. Fundacja im. Cesarzowej Elżbiety na wsparcie biednej położnicy, która w dniu 5 go marca powije dziecko, powstała z okazji szczęśliwego rozwiązania Cesarzowej Elżbiety 1855 r. przez złożenie do kasy miejskiej 100 zł. reńskich przez nieznanego ofiarodawcę. Akt fundacyjny został zatwierdzony przez Rząd Kraj. w duiu 12 maja 1865 r. Wartość obecna kapitału wynosi 97 zł. 01 gr.

42. Fundacja Stanisława Hr. Małachowskiego z dnia 9 kwietnia 1883 r. Fundator przeznaczył kwotę 1.000 zł. reńskich na szpital nieuleczalnie biednych ludzi. Akt fundacyjny nie został sporządzony. Wartość kapitału po zwaloryzowaniu wynosi 1.219 zł. 54 gr. kapitał jest ulokowany w 5% pożyczce konwersyjnej i na książeczce Kasy Oszczędności i w 4% listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego.

43. Fundacja Seweryna i Zofji Kisielewskich dla zwalczania gruźlicy powstała w 1915 r. Kapitał fundacyjny wynosił 33.000 kor. Fundację zatwierdziło Województwo w dniu 12 stycznia 1923 r. Kapitał fundacyjny uległ dewaluacji. Pozostałe listy zastawnie b. Banku austro-węgierskiego na 29.000 kor. zostały sprzedane za 29 zł.

X. Fundacje dla ociemniałych.

44. Fundacja Edwarda Homolacza, powstała w 1855 r. Kapitał fundacyjny składał się z 2 ch obligacyj indemnizacyjnych na łączną kwotę 1.900 zł. reńskich z przeznaczeniem procentów na kapitalizowanie dopóty, dopóki kapitał nie wystarczy na założenie instytutu dla ociemniałych nietylko dla Krakowa, lecz dla całej zachodniej Galicji. Po zwaloryzowaniu przedstawia obecnie kapitał ten wartość 9.249·61 zł.

45. Fundusz ze składek na założenie instytutu dla ociemniałych, zebranych z powodu szczęśliwego rozwiązania Cesarzowej Elżbiety. Uchwałą Magistratu z dnia 20 marca 1855 r. zatwierdzoną przez Rząd Kraj. w dniu 22 maja 1855 r. przeznaczono zebrany fundusz dla Zakładu dla ciemnych w Krakowie z tem, że odsetki mają się kapitalizować. Obecna wartość kapitału wynosi 295 zł. 25 gr.

46. Fundacja Józefa Kostwitzky'ego dla ślepych w Krakowie zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 10 grudnia 1892 r. znajduje się pod zarządem Województwa Lwowskiego.

XI. Fundacje dla ofiar wojny.

47. Fundusz Miejskiego Urzędu pośrednictwa pracy na wdowy i sieroty po inwalidach. Wynosi obecnie 21 zł. 47 gr.

48. Fundusz protezowy miasta Krakowa L. Mgtu 19996/27/VI przedstawia wartość obecnie 1.163 zł. 93 gr.

Miejski fundusz dla ofiar wojny L. Mgtu 7462/26/VI wynosi obecnie 2.386 zł. 46 gr.

Fundusz komitetu opieki nad inwalidami wojennymi przedstawia wartość 209 zł. 23 gr. Fundusz ten powstał w 1866 r. i wynosił pierwotnie 400 zł. reńskich.

XII. Fundacje o specjalnych celach.

49. Fundacja Katarzyny Hanowiczowej powstała z rozporządzenia ostatniej woli 1893 r.; list fundacyjny dotychczas nie został sporządzony. Kapitał fundacyjny wynosił 2.000 zł. reńskich, z którego procent roczny miał być rozdzielony między dwie wdowy po podupadłych rzemieślnikach z miasta Krakowa, a to w dniu 22 stycznia każdego roku. Kapitał obecnie wynosi 507 zł 46 gr.

50 Fundacja Jana Kantego Federowicza dla rodziny mieszczańskiej w Krakowie powstała 16 lipca 1918 r. Akt fundacyjny został w zarysie sporządzony, lecz nie został przedłożony do zatwierdzenia. Kapitał fundacyjny wynosił 11.000 kor., ulokowanych na książeczce Kasy Oszczędności miasta Krakowa. Odsetki z tego kapitału były przeznaczone do rozdziału, jako wsparcie dla podupadłej rodziny mieszczańskiej w Krakowie. Kapitał wynosi obecnie 858 zł. 85 gr.

51. Fundacja Adama Prus-Wiśniewskiego dla jednej wdowy po urzędniku sądowym, powstała w 1897 r., a zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 30 lipca 1919 r. Odsetki od kapitału fundacyjnego 2.600 zł. reńskich mają być przyznawane przez Gminę miasta Krakowa corocznie wdowie po urzędniku sądowym w ratach kwartalnych z góry płatnych. Prezentę wykonuje Prezydent Sądu Krajowego w Krakowie. Obecnie kapitał wynosi 325 zł. 99 gr. i jest ulokowany w listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego.

52. Fundacja Adama Prus-Wiśniewskiego dla trzech wdów po podupadłych rzemieślnikach narodowości polskiej, katolikach w Krakowie, powstała w 1897 r. Kapitał fundacyjny wynosił 5.200 kor. i był ulokowany w listach zastawnych Tow. Kred. Ziemskiego. Odsetki od tego kapitału corocznie rozdzielać miał Prezydent miasta między 3 wdowy po podupadłych rzemieślnikach katolikach. Akt fundacyjny został sporządzony 8 maja 1919 r., lecz nie jest zatwierdzony. Obecnie kapitał wynosi 325 zł. 39 gr.

53. Fundacja Ignacego Matyasika na rzecz małoletnich biednych sierót w Pędzichowie, przyjęta przez gminę miasta Krakowa 16 marca 1883 roku zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 23 maja 1883 r. Od kapitału 300 zł. reńskich miały być w dniu 1-go kwietnia każdego roku rozdane odsetki między sieroty w Pędzichowie zamieszkałe. Z powodu braku kompetentnych sierot fundacja przez dłuższy okres czasu nie była czynną. Obecny kapitał wynosi 173 zł. 51. gr.

Osobną grupę stanowią fundacje używalne. Do tych należą:

54. Fundacja Kamili Hr. Bystrzonowskiej, powstała z aktu darowizny z dnia 6 kwietnia 1873 r. Fundatorka ofiarowała Gminie miasta Krakowa na własność realność przy ul. Lubicz Nr. 206-207 z zastrzeżeniem, że realności te po wieczne czasy służyć mają na zakład im. św. Anny dla ubogich rekonwalescentów i kalek nieuleczalnie chorych, oraz, że Gmina ma wystawić dom kalek. Obecnie mieści się w budynkach darowanych przez fundatorkę, jakoteż w barakach miejskich dom kalek.

55. Fundacja Anastazji Hr. Sołtykowej na dom przytułku dla ubogich starych kobiet, zatwierdzona przez Namiestnictwo dnia 3 maja 1904 r. Fundatorka przeznaczyła na ten cel realność na Blichu położoną, w której mieści się wymieniony Zakład, prowadzony przez Zgromadzenie SS. Felicjanek. Gmina miasta Krakowa sprawuje zarząd nad funduszem w wysokości 7.000 zł. reńskich, przeznaczonym przez Karola Czarneckiego na rzecz tej fundacji, w myśl § 9 aktu fundacyjnego przechodzi majątek fundacji Anastazji Hr. Sołtykowej na rzecz Gminy chrześcijańskiej miasta Krakowa, gdyby fundacja została rozwiązaną, lub zmienioną.

56. Fundacja Anny Olimpji Jankowskiej, powstała w 1908 r. ustanawiająca renty dla ubogich miasta Krakowa, a w szczególności: a) 400 kor. rocznie na zakupno węgli, na opał dla ubogich chrześcijan miasta Krakowa, zwaloryzowane na 420 zł.; b) 400 kor. rocznie na rzecz fundacyj 4 starych panien ponad 50 lat, wyznania rzymsko-katolickiego zwaloryzowane na 420 zł. Powyższe renty są zapezpieczone prawem zastawu na realności ul. Szczepańska L. 11. Fundację tę należy uruchomić i upomnieć się o zaległe renty, które przedawniają się w terminie trzech lat.

Przystosowanie fundacji do zmienionych warunków.

Przystosowanie prawne fundacji do zmienionych warunków może nastąpić drogą rozporządzenia władzy fundacyjnej. Rozporządzenie takie może zarządzić zmianę (permutację) fundacji, kumulację, a w ostatateczności zniesienie. Rozporządzenia, nie mające konstytutywnego znaczenia, nie stwarzają materjalnych przepisów co do fundacyj, a zawierają przeważnie takie zarządzenia, które nie naruszają osobowości prawnej, jak np. polecenia, lub upoważnienia do wykonania pewnych czynności. Nie wszystkie czynności zarządu fundacji wymagają ingerencji władzy fundacyjnej w drodze poleceń, upoważnień i t. p., analogicznie bowiem do postanowień ustawy cywilnej o opiekunach i pupilach, tylko czynności nie należące do zwyczajnego zarządu fundacji wymagają zezwolenia, względnie zatwierdzenia ze strony władzy fundacyjnej.

Zmiana (permutacja), połączenie (kumulacja) i zniesienie fundacyj są zarządzeniami władzy fundacyjnej o konstytutywnym charakterze, ponieważ stwarzają novum. Zmiana fundacji ma miejsce, jeśli zarządzenie dotyczy sposobu realizacji celu fundacyjnego, lub istotnych zmian organizacji fundacji, o ile przez tę zmianę osoba fundacji jest naruszoną. Kumulacja fundacji następuje przez zarządzenie połączenia w jedną całość kilku fundacyj o tych samych, lub pokrewnych celach, tak, że każda z tych połączonych fundacyj nie występuje oddzielnie, lecz łącznie. Połączenie takie powoduje często zmiany realizacji celu, a tem samem zmianę osobowości poszczególnych fundacyj. Zniesienie fundacji ma miejsce, jeśli istniejąca fundacja zostanie skasowaną, a to bądź przez wcielenie jej majątku do majątku innych fundacyj, względnie, o ile zostanie kreowaną nowa fundacja o celach kulturalno-socjalnych. Przechodzę zkolei do omawiania trzech powyższych sposobów przystosowania fundacji do zmienionych warunków.

Pod względem prawnym fundacja stanowi osobę związkową zakładowego charakteru, mającą zadanie przeprowadzić powszechnie użyteczny cel, ustanowiony ze strony trzeciej osoby, za pomocą na ten cel przeznaczonego majątku. Z uwagi na ten socjalny cel fundacji, stanowiący normalnie zadania administracji państwowej, władza, jak poprzednio wspomniałem, musi sprawować nadzór nad powstaniem, działalnością fundacji i dbać o to, żeby przez fundacje społeczeństwu oddany majątek był zachowany nawet wtedy, gdyby się zmieniły warunki, pod któremi fundacja była ustanowioną. O ile idzie o zmianę fundacji, to przepisów prawnych miarodajnych dla Małopolski dotychczas szukać należy w dekretach kancelarji nadwornej z r. 1764 i 1841, oraz w rozporządzeniu Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 1892 r.

Do przeprowadzenia zmiany (permutacji) fundacji kompetentne jest obecnie Województwo Lwowskie, jako sukcesor b. Galicyjskiego Namiestnictwa. Za czasów zaborczych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych było naczelną władzą fundacyjną według prawa austrjackiego. Kompetencja ta odnośnie do fundacji o celach opieki społecznej została zmienioną na rzecz Ministerstwa Opieki Społecznej, które działa w porozumieniu z Ministrami odnośnych resortów.

Przed wdrożeniem postępowania permutacyjnego należy ustalić istniejące powody do permutacji w drodze instancji. Władza administracji ogólnej I instancji przeprowadza odnośne dochodzenia i przedkłada ich wynik wraz z odpowiedniemi wnioskami władzy fundacyjnej. Permutację fundacji należy zarządzić, jeśli zmiana dotyczyć ma sposobu realizacji celu fundacji bez istotnej zmiany fundacji. Zmiana ma być dokonaną w granicach konieczności i fundacja zmieniona winna być możliwie zbliżoną do fundacji pierwotnej. Zmiana osób w istniejącym zarządzie fundacji, zmiana osób z pośród destynatarjuszy, nieistotna zmiana w stanie majątku nie powodują permutacji, lecz mogą być przedmiotem zarządzeń gospodarczych.

Najdawniejszą formą połączenia fundacji była stosowana często w b. Austrji kumulacja przy stypendjach. W szczególności stypendja mniejsze, t. zw. stypendja ręczne łączono w jedną fundację i tworzono konwikt na utrzymanie stypendystów. Niektóre fundacje stypendyjne o odmiennym charakterze, jak np. stypendja na kształcenie wyższe, łączono ze stypendjami rygoryzantów. Niektóre stypendja nie mogły być łączone z powodu ich odmiennego charakteru, jak np. stypendja dla szkół wyższych ze stypendjami wojskowemi. Kumulacja fundacji stanowi drogę pośrednią między permutacją fundacji, a jej zniesieniem. Kumulacja fundacji może mieć także zastosowanie w drodze analogji do fundacji o celach opieki społecznej. De lege lata kumulacja fundacji należy do kompetencji władzy fundacyjnej, natomiast kumulacja ze zmianą celu fundacyjnego powinna należeć do kompetencji Ministerstwa.

Zniesienie fundacji ma miejsce, jeśli dalsza działalność fundacji i realizacja jej celu jest nie do przeprowadzenia. Do zniesienia fundacji jest kompetentne obecnie Ministerstwo Pracy i Opieki Społ., a to odnośnie do fundacyj o celach opieki społecznej. Zniesienie fundacji następuje w drodze rozwiązania organizmu osoby związkowej. Przed zniesieniem należy dążyć do zmiany i tylko wtedy, gdy zmiana jest niemożliwą należy wydać orzeczenie o zniesieniu fundacji. Władza właściwa ma się przed zniesieniem fundacji upewnić, że nie ma możności odnowienia majątku fundacyjnego. Fundacje słabo dotowane mogą być zniesione przez wcielenie ich majątku do innych fundacyj o pokrewnych celach. Zniesienie fundacyj następuje w drodze zarządzenia władzy. Papiery wartościowe zniesionej fundacji zostają wyłączone z istniejącej fundacji i mogą być oddane do dyspozycji, ewentualnie powstałej nowej fundacji, lub wcielone do innej istniejącej fundacji. Należy przytem znowu dążyć, by majątek fundacyjny zniesionej fundacji był użyty na pokrewne cele.

Oprócz powyżej wymienionych sposobów prawnych przystosowania fundacji do zmienionych warunków możliwem jest uruchomienie fundacji zapomocą rozdawnictwa łącznych dochodów fundacyjnych. Rozdawnictwo łącznych dochodów kapitałów kilku fundacji o tych samych celach, jest w stanie uruchomić fundacje mniejsze bez permutacji, kumulacji, względnie zniesienia fundacji. W praktyce odbywać się to może w ten sposób, że rozdawnictwo wsparć będzie obejmować dochody z kapitałów kilku tych fundacyj o tych samych celach. Wsparcia będą wydatniejsze i zbliżone do pierwotnych. Rozdawnictwo odbywać się będzie dla każdej fundacji osobno, tak, że charakter oddzielny pojedynczych fundacyj jest utrzymany. Fundacje o większym

kapitale będą częściej rozdawały niż fundacje z mniejszym kapitałem. Fundacje, posiadające np. kapitał wynoszący połowę przeznaczonych do wspólnego rozdawnictwa dochodów kapitałów fundacyj będą rozdawały przez połowę czasokresu ustanowionego dla rozdawnictwa, fundacje mniejsze, których kapitał wynosi 1/4, lub 1/3 część, będą mogły rozdawać tylko w 1/4, lub w 1/3 części tego czasokresu. Jeżeli rozdawnictwo obejmuje dochody np. z 5-ciu fundacyj, to można przyjąć czasokres rozdawnictwa 5-cio letni, tak, że fundacja, która partycypuje swym kapitałem w 1/5 części wszystkich kapitałów, przeznaczonych do łącznego rozdawnictwa, będzie rozdawana co 5-ty rok. Rozdawnictwo z łącznych dochodów nie stanowi ani zmiany fundacji, ani połączenia, gdyż cel i organizacja każdej fundacji pozostają tesame, a osobowość prawna poszczególnych fundacyj jest w zupełności zachowana. Uruchomienie w ten sposób fundacji wymaga zarządzenia władzy fundacyjnej. Rozdawnictwo z łącznych dochodów fundacyj ma na celu zapobiec bezczynności fundacyj, względnie ich kapitalizowaniu, nie mającemu widoków.

W postępowaniu administracyjnem, związanem z uruchomieniem fundacyj, posiadają charakter strony: zarząd fundacji, ustanowiony listem fundacyjnym, organ, sprawujący rozdawnictwo, względnie prezentę, oraz percypjenci fundacyjni, t. zn. osoby, na rzecz których dochody fundacyjne są stale przeznaczane. Nie posiadają charakteru strony destynatarjusze fundacyjni, gdyż koło tych destynatarjuszy nie jest ściśle określone listem fundacyjnym i ulega ciągłym zmianom. Nie znaczy to jednak, że interes destynarjuszy niema być uwględniony. Uwzględnienie to następuje z urzędu przez władze fundacyjne. Osoby, którym przysługują prawa stron, mają możność wpływania na tok postępowania, analogicznie, jak w innych sprawach, podlegających postępowaniu administracyjnemu. Decyzje wydane przez władze fundacyjne muszą zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, oraz odpowiednią klauzulę o przysługujących środkach prawnych. Większość decyzji w postępowaniu fundacyjnym zależy od uznania władzy, jednakowoż to uznanie jest ograniczone obowiązującemi zasadami prawnemi. Ingerencja samorządu miejskiego w sprawach fundacyjnych może być podwójną, raz, jako strony, w wypadkach, gdy Gmina sprawuje zarząd, lub rozdawnictwo dochodów fundacyjnych, lub wykonuje prezentę, pozatem, jako władza administracji ogólnej I instytucji. Jako władza tutelarna w sprawach fundacyjnych, Magistrat sprawuje nadzór nad fundacjami, w szczególności jest upoważniony do stawiania wniosków na permutację, kumulację, lub zniesienie fundacji: Magistrat przeprowadza dochodzenia, celem ustalenia konieczności zmian powyżej wymienionych.

W listach fundacyjnych mieszczą się zwykle postanowienia, ustalające pewną ilość wsparć i ich wysokość, w granicach ile wsparcie ma wynosić najwięcej, a ile najmniej. Wymienione zastrzeżenia zostały ustanowione przez fundatorów pod wpływem pojęć w czasie kreowania fundacji co do potrzeb destynatarjuszy i co do wysokości lokowanego kapitału. Od czasu kreowania tych fundacyj upłynął przeważnie znaczny okres czasu, przesłanki zasadniczo się zmieniły, kapitał fundacyjny uległ znacznemu zmniejszeniu. tak, że przeważnie ani co do ilości, ani co do wysokości wsparć postanowienia fundatora nie mogą być wykonane. Zachodzi kwestja, czy w tych wypadkach, gdzie w liście fundacyjnym wyraźnie była określona ilość i wysokość wsparć, ma nastąpić zmiana realizacji celów fundacji, czy też wystarcza zwykłe zarządzenie, wynikające ze zmienionych stosunków gospodarczych.

Jeśli się przyjmie, że postanowienie fundatora co do ilości i wysokości wsparć pochodziło z jego przypadkowego wyobrażenia, a nie z istotnego przekonania, względnie zamierzenia w chwili kreowania fundacji, należałoby rozstrzygnąć w ten sposób, że zmiana fundacji nie jest potrzebną. Natomiast we wszystkich wypadkach, w których fundator nie ustanowił oznaczonej wysokości, względnie ilości wsparć, zmiana fundacji nie jest potrzebną, gdyż redukcja kapitałów i wsparć wynika np. z ustawy, a zarządzenie władzy fundacyjnej nie jest w stanie ustawy zmienić.

W niektórych listach fundacyjnych mogą się mieścić zastrzeżenia, że kapitał fundacyjny ma być zasilany odsetkami do pewnej wysokości, tak, że fundacja przez czas zasilania kapitałów pozostaje nieczynną, a wejść ma w życie dopiero po dojściu kapitału do pewnej wysokości. Kapitał takiej fundacji ucierpiał np. z powodu dewaluacji, lub waloryzacji tak znacznie, że mimo długoletniego zasilania odsetkami, często niema widoków dorównania nawet wysokości pierwotnego kapitału. Zachodzi pytanie, czy takie fundacje w myśl postanowień listów fundacyjnych mają być nadal kapitalizowane, czy też uruchomione chociażby z mniejszym kapitałem. Wreszcie, czy do uruchomienia takiej fundacji potrzebna jest jej permutacja, czy też tylko zwykłe zarządzenie władzy fundacyjnej. Permutacja celu fundacji wtedy będzie konieczną, jeśli przy dokładnej interpretacji listu fundacyjnego okaże się, że zastrzeżenie fundatora co do kapitalizacji fundacji było rzeczywiście istotne. Za istotne zastrzeżenie uważać należy, jeśli fundator równocześnie w postanowieniu o kapitalizacji zamieścił dalsze postanowienia, np. jak należy przy tej kapitalizacji postępować, względnie, jeśli fundator ustanowił pewne rygory na wypadek niezastosowania się do jego postanowień, ewentualnie, jeśli dochody z obecnego kapitału po zwaloryzowaniu są tak małe, że nie nadają się na wsparcie w razie uruchomienia fundacji. Jeśli natomiast z interpretacji listu fundacyjnego wynika, że postanowienie fundatora jest nieistotne, lecz tylko spowodowane jego chwilowem zapatrywaniem w czasie kreowania fundacji, wtedy niema potrzeby permutacji. Ze względów gospodarczych, zwłaszcza wobec powszechnej niemal lokaty kapitałów fundacyjnych w papierach wartościowych, których dochód jest minimalny, niema widoków na powiększenie kapitałów; ze względów zatem społecznych, wobec obecnych wielkich potrzeb w zakresie opieki społecznej, byłoby celowe fundacje te uruchomić. Należałoby przytem przyjąć, że fundatorowi głównie zależało na tem, aby spełnić określony dobry uczynek zapomocą ofiarowanego kapitału, a nie na tem, aby kapitał tylko powiększał się, lecz by kapitał ten nadawał się do realizacji zamierzonego celu, i obdarowani dochodami z tego kapitału zachowali o nim pamięć jako o dobroczyńcy. Nie było przypuszczalnie również intencją fundatora, żeby spowodować kapitalizację martwą bez widoków realizacji celów, należy raczej przyjąć, że gdyby

fundator obecnie miał możność objawienia swojej woli, objawiłby ją w kierunku uruchomienia fundacji.

Niektóre fundacje ustanawiają cele dobroczynne z ograniczeniem na pewne terytorjum, kiedy odnośny obszar stanowił odrębną jednostkę administracyjną. Zczasem powyższy obszar przestał istnieć jako osobna jednostka administracyjna i został wcielony jako dzielnica do miasta. Wyłania się kwestja, czy takie fundacje, ustanawiające cel ogólno humanitarny, np. na wsparcia dla ubogich, rękodzielników, wdów, sierót i t. p., mają być utrzymane oddzielnie w myśl listów fundacyjnych. tj. z ograniczeniem tylko do odnośnego obszaru, czy też zakres tych fundacyj może być rozszerzony w danym wypadku także na inne dzielnice miasta, słowem na nową jednostkę administracyjną. Przy tych fundacjach, o ile niema w listach fundacyjnych specjalnych zastrzeżeń na wypadek zmiany terytorjalnej, można przyjąć, że niema przeszkód na rozszerzenie fundacji dla tych samych celów także na inne dzielnice, o ileby okazało się, że w oznaczonej dzielnicy brak jest destynatarjuszy, względnie zachodziłaby konieczna potrzeba obdarowania także destynatarjuszy z innych dzielnic. W większości tego rodzaju wypadków permutacja fundacji nie będzie konieczna, gdyż zastrzeżenie fundatora było wynikiem jego zapatrywań, wynikłych z ówczesnych stosunków terytorjalnych, co nie jest istotne dla fundacji.

Niektóre fundacje ustanawiają dotacje z kapitałów fundacyjnych na rzecz istniejących zakładów z tem, że odsetki od kapitału zakładowego mają być corocznie wypłącane odnośnym zakładom przez zarząd fundacyjny. Kapitały tych fundacyj przeważnie również zmalały i dochody mogą być rozdawane najwyżej w 1/4 wartości przedwojennych dochodów. Fundacje te powinny być jednak uruchomione. Przy wypłacie dochodów tego rodzaju fundacyj, zarząd ich winien czuwać, by dochody były użyte w myśl postanowień fundacji i należy żądać od zakładu sprawozdania z celowego użycia dochodów. Nasuwa się przytem kwestja, czy takie dotacje na rzecz zakładów są fundacjami „sensu stricto“. Jeśli się przyjmie, że te dotacje służą tylko do powiększenia zakładu już istniejącego, to dotacje te nie są fundacjami, gdyż nie stwarzają z fundacji osoby prawnej, lecz dzielą los odnośnego zakładu. Jednakowoż w wielu takich fundacjach mieści się postanowienie, że dochody kapitału stale, po wieczne czasy są przeznaczone na zakład, z tem, że np. po zwinięciu odnośnego zakładu przechodzi fundacja na inny zakład, lub gminę. Takie dotacje należy uważać za fundacje, gdyż spełniają te same cele, co fundacje. Prawnie określić można je jako fundacje w niewłaściwem znaczeniu. Gdyby obdarzony zakład zrzekł się dotacji, względnie został zwinięty, organ zarządzający fundacją powinien wystąpić z odpowiednim wnioskiem do władzy fundacyjnej, bądź to celem permutacji fundacji, bądź to w kierunku jej zniesienia, i ukonstytuowania nowej; jeśli w miejsce zwiniętego zakładu istnieje inny zakład, który spełnia te same cele, co zniesiony, z wnioskiem o permutację, a o zniesienie, jeśli na danem terytorjum niema analogicznego zakładu, tak, że cel fundacji nie może być wykonany i musi nastąpić jego zmiana w kierunku innych społecznych zadań państwa. To samo postępowanie należy stosować przy zrzeczeniu się fundacji ze strony obdarowanego zakładu.

Niektóre fundacje mają za cel budowę zakładów, nieistniejących w czasie kreowania fundacji, jak domu przymusowej pracy, zakładu dla ciemnych i t. p. Zakłady te możliwie nie istnieją również obecnie. W myśl postanowień listu fundacyjnego kapitały fundacyjne mają być kapitalizowane. Obecnie kapitały te, mimo długoletniej kapitalizacji, z powodu dewaluacji znacznie zmalały, tak, że jeszcze mniej wystarczają do zrealizowania określonego celu, niż przed laty, w czasie powstania fundacji. Należy rozstrzygnąć, czy takie fundacje mają pozostać nadal w spoczynku w myśl postanowień listu fundacyjnego, czy też należy je uruchomić przez zmianę celu fundacyjnego. Odpowiedź wymaga uprzedniego stwierdzenia, czy kapitalizacja dochodów jest celowa, czy, przeciwnie, niema widoków na powiększenie kapitału, czy są inne źródła możliwe do zasilenia kapitałów tych fundacyj, czy na danem terytorjum istnieją podobne zakłady, wreszcie, czy budowa projektowanego zakładu jest konieczna na danym obszarze. Zależnie od wyniku powyższych dochodzeń należy zarządzić bądź spoczywanie fundacji i dalsze kapitalizowanie dochodów, bądź ich uruchomienie przez przyznanie dochodów fundacyjnych zakładom istniejącym o tych samych, lub podobnych celach. Jeśli na danem terytorjum niema analogicznego zakładu, lub budowa projektowanego zakładu jest niecelowa, względnie niema widoków jej urzeczywistnienia, należałoby dochody fundacyjne przeznaczyć na inny cel humanitarny, zbliżony do pierwotnego. Zmiana fundacji będzie miała miejsce, jeśli przy uruchomieniu fundacji jej dochody zostają przeznaczone dla zakładu analogicznego w obrębie terytorjum, zniesienie fundacji i kreowanie nowej, lub wcielenie kapitału do majątku innej fundacji nastąpi, jeśli zachodzi zmiana celu fundacyjnego.

Zdarzają się fundacje o celach specjalnych, np. dla wdów po podupadłych rzemieślnikach, dla wdów po urzędnikach, dla podupadłych rodzin mieszczańskich i t. p. Kapitały tych fundacyj również uległy znacznej redukcji, mimo ich wysokiej dotacji i nie wystarczają obecnie na udzielanie wsparć w wysokości, odpowiadającej potrzebom destynatarjuszy. Powyższe fundacje należałoby łączyć z fundacjami o celach pokrewnych, np. fundacje dla wdów po podupadłych rzemieślnikach, dla wdów po urzędnikach, dla podupadłych rodzin mieszczańskich z fundacjami dla ubogich chrześcijan. Niektóre z tych fundacyj, jako pochodzące od tego samego fundatora, choć o odmiennych celach, należałoby połączyć ze względu na pamięć fundatora. Przy niektórych fundacjach należałoby się odnieść do rodziny fundatorów o dodatkowe zasilenie kapitałów fundacyjnych.

Najczęstsze wypadki zachodzą przy fundacjach o tych samych celach, że z powodu zdewaluowania ich kapitałów dochody fundacyjne nie mogą być samodzielnie rozdawane z każdej fundacji. W tych wypadkach należy stosować rozdawnictwo z łącznych dochodów fundacyjnych kapitałów wszystkich fundacyj o tych samych celach, a to w okresach czasu, odpowiadających stosunkowi tych kapitałów pojedynczych do wysokości ogólnych kapitałów fundacji.

Wszystkie fundacje dałyby się w powyższy sposób uruchomić.

Fundacje znajdujące się pod zarządem Gminy mia-

sta Krakowa są przeważnie nieczynne od r. 1919, a niektóre nawet od czasu wybuchu wojny światowej. Pozostawienie fundacyj w stanie nieczynnym sprzeciwia się woli fundatora i działa ujemnie na opinję o fundacjach w społeczeństwie, a powodując niechęć społeczeństwa szkodzi rozwojowi fundacyj. Ustawodawstwo polskie nie wydało specjalnych rozporządzeń odnośnie do fundacyj w Małopolsce. Inicjatywa w kierunku uruchomienia fundacyj pozostających pod zarządem Gminy miasta Krakowa, należy do Gminy. Kapitał fundacyjny fundacyj o celach opieki społecznej wynosi około 150.000 zł. i jest ulokowany w papierach wartościowych 4 %, lub 5 %, oraz na książeczkach wkładkowych w Kasie Oszczędności na 6 %. Oprócz fundacyj dochodowych, objętych powyższym kapitałem, należą tu także fundacje nieruchomościowe t. zw. użytkowe, jak fundacja Bystrzonowskiej na dom kalek, fundacja rentowa Jankowskiej i fundacja Klemensiewiczów.

Wszystkie fundacje należałoby podzielić na 8 kategoryj, a to zależnie od wydać się mających zarządzeń w kierunku ich uruchomienia i dalszego trwania:

I. Fundacje, które należy uruchomić samodzielnie, t. j. fundacje, których kapitał i dochody wystarczają na samoistne rozdawnictwo.

II. Fundacje, których kapitały z powodu dewaluacji znacznie się zmniejszyły, tak, że dochody samodzielne poszczególnych fundacyj nie mogą być rozdawane, bo nie realizowałyby celów fundacyj.

III. Fundacje, przy których musi nastąpić permutacja sposobu realizacji celów fundacyj wzglądnie kumulacja (łączenie) różnych fundacyj w jedną, celem ich uruchomienia.

IV. Fundacje, które wobec zmiany warunków nie mogą istnieć i muszą być zniesione, względnie muszą być kreowane nowe fundacje z kapitałem zniesionych fundacyj.

V. Fundacje, których kapitalizowanie z uwagi na cel fundacyj, względnie na postanowienie listu fundacyjnego jest wskazane, oraz fundacje jeszcze nieukonstytuowane, przeto pozostające w stanie spoczywania.

VI. Fundacje, przy których przed wydaniem zarządzenia celem ich uruchomienia należy przeprowadzić pewne dochodzenia, bądź to w kierunku zasilania ich funduszów, bądźto w innym kierunku.

VII. Fundacje, które z pododu zdewaluowania kapitału powinny być zniesione, lecz ze względu na pamięć fundatora, zaopatrzone dotacją ze strony Gminy i zasilone innemi fundacjami, których kapitały zostają wcielone, zostają restytuowane.

VIII. Fundusze powstałe ze zbiórek zorganizowanych przez Gminę, z których należy ukonstytuować nową fundację.

Według powyższego zróżniczkowania należy zaliczyć do pierwszej kategorji fundację Klemensiewiczów na ochronki dla dzieci robotniczych, fundację Jerzego Gałfenki, Bojanowskiego dla ubogich chrześcijan Krakowa, fundację mszalną Czarneckiego i fundację Zubowskiego z grupy drugiej (dla ubogich chrześcijan); fundację Ks. Schindlera dla podupadłych rzemieślników, fundacje dla zakładów Franciszka Popiela, I., II. i III. Mieczkowskiego i Czerneckiego na dom przytułku na Blichu; z fundacji dla chorych: fundację Stanisława Małachowskiego dla nieuleczalnych biednych ludzi z przeznaczeniem na dom Bystrzynowskiej, fundację rentową Jankowskiej.

W drugiej kategorji należy zastosować rozdawnictwo z łącznych dochodów fundacyjnych do grupy fundacyj dla dzieci: Piotra Jędrzejowskiego, Wiśniewskiej Julji, Antoniego Hawełki i Lucyny Wiązownickiej, do grupy fundacyj rękodzielniczych: Marfiewicza, Helcla, Dr. Dietla, Dra Mayera, Banku Hipotecznego, w grupie fundacyj pożyczkowych: Dra Dietla i Dra Warszauera, w grupie fundacyj na dom przytułku i pracy: Ks. Kogutowicza i Domu przytułku i pracy z przeznaczeniem dla Schroniska Brata Alberta, oraz Smoniewskiego, Brześciańskiego i Johna z przeznaczeniem na dom Bystrzonowskiej.

W trzeciej kategorji należy zastosować permutację, względnie kumulację, a to połączyć fundację Hanowiczowej i fundację Wiśniewskiego na wsparcia dla wdów po podupadłych rzemieślnikach i po urzędniku sądowym i ustanowić jedną fundację dla wdów po podupadłych rzemieślnikach. Przy fundacji B i e ń k o w s k i e g o należy odnieść się do władzy fundacyjnej z wnioskiem o zwolnienie Gminy miasta Krakowa od obowiązku spełniania zarządu nad fundacją, ewentualnie o dokonanie permutacji celu fundacyj w tym kierunku, że kapitał fundacyjny ma być przeznaczony wyłącznie dla ubogich miasta Krakowa i o połączenie z inną fundacją. W sprawie fundacji Matyasika dla ubogich sierót Pędzichowa dokonać należy rozszerzenia tej fundacji na inne dzielnice miasta Krakowa ponieważ w Dzielnicy Pędzichowie brak jest destynatarjuszy, ewentualnie fundację tę przyłączyć do fundacji Popiela z ósmej grupy na Zakład Ks. Siemaszki, lub z fundacją Wiązownickiej z pierwszej grupy.

Do czwartej kategorji należy zaliczyć fundacje, które winny ulec zniesieniu, a ich kapitały należałoby wcielić do innych fundacyj. Wszczególności należałoby znieść fundację Hieronima Ślęczka zupełnie zdewaluowaną, a kwotę 18 zł. pozostałą z kapitału fundacyjnego wcielić do fundacji Wiązownickiej służącej dla tych samych celów. W grupie fundacyj dla ubogich chrześcian Krakowa należy znieść fundację Berty Trojnalskiej z kapitałem 66 zł. i wcielić ten kapitał do innej fundacji o tych samych celach lub pokrewnych. W trzeciej grupie (fundacyj dla ubogich Podgórza) należy znieść fundację Wilatowskiej i kapitał tej fundacji 104 zł. wcielić do fundacji Bojanowskiego dla ubogich Podgórza. W szóstej grupie, fundacje pożyczkowe dla rękodzielników, należy fundację Arcyksięcia Rudolfa w kwocie 19.507 zł. wcielić po połowie do fundacyj Dr. Dietla i Dra Warszauera, służących tym samym celom. W dziewiątej grupie przy fundacjach dla chorych znieść fundację Kotlińskiego, fundację dwóch łóżek i fundację położnej, wcielić kapitały tych fundacyj do restytuować się mającej fundacji Kisielewskich. W dziesiątej grupie przy fundacjach dla ciemnych do fundacji Homolacsa należy wcielić do funduszu ciemnych.

Do piątej kategorji należą następujące fundacje: fundacja Bojanowskiego dla ubogich chrześcijan Podgórza z kapitałem po zwaloryzowaniu 1075 zł., który to kapitał w myśl postanowienia listu fundacyjnego ma spoczywać tak długo, dopóki dochód roczny nie

będzie wynosił 640 kor., względnie 672 zł. na rozdanie wsparć. Obecny dochód z tej fundacji wynosi 66 zł Kapitał fundacyjny powinien być zasilony dochodami z czynszów, pobierać się mających od zakładu sierót i ochronki, pomieszczonych w domu przy ul. Józefińskiej, stanowiącym własność fundacji. O ile fundacja zostanie zasilona temi dochodami, kapitalizowanie jej jest racjonalne, w przeciwnym razie należałoby w drodze permutacji uruchomić ją w stanie obecnym. Fundacja Homolacsa z kapitałem około 9.240 zł., powiększyć się mającą funduszem ze składek dla ciemnych, przeznaczona jest również w myśl listu fundacyjnego do kapitalizacji, aż do uzyskania funduszów w tej wysokości, by wystarczały na wybudowanie instytutu dla ciemnych w Krakowie. Obecny kapitał tej fundacji na ten cel nie wystarcza. Instytut dla ciemnych specjalnie dla miasta Krakowa zresztą nie jest potrzebny. Pod zarządem Województwa Lwowskiego znajduje się również fundacja dla ciemnych im. Koszwickiego, której kapitał mółby zasilić fundację Homolacsa. Dalsze kapitalizowanie tej fundacji może być uzasadnionem, o ile są widoki, że w niedalekiej przyszłości kosztem tej fundacji i innych funduszów zostanie wybudowany Instytut dla ciemnych na całą Małopolskę zachodnią, w przeciwnym bowiem razie należałoby w drodze permutacji uzyskać zmianę przeznaczenia i realizacji celu tej fundacji, t. j. możnaby n. p. ustanowić stałą dotację na na rzecz instytutu dla ciemnych we Lwowie, który to instytut przyjąłby na siebie obowiązek pomieszczenia w swoim zakładzie ciemnych pochodzących z Krakowa. Do tej kategorji należą również fundacje Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego i Marji z Rollów Sobolewskiej, które są stale zasilane kapitałami przez fundatorów.

Do szóstej kategorji należą fundacje, które przed wynikiem dochodzeń nie mogą być uruchomione, względnie co do których nie mogą być wydane odpowiednie zarządzenia. Należą tutaj: fundacjz Ks. Kuczery z powodu nie dokonania jeszcze waloryzacji papierów wartościowych serbskich, fundacja Chronowskich z powodu niewydzielenia przez Kuratorjum stypendyjne odpowiedniego funduszu na wsparcia, fundacje Frenklowej, Wekslera, Fedorowicza i Hawełki z powodu potrzeby odniesienia się do rodziny o zasilenie kapitałów fundacyjnych.

Do siódmej kategorji należy fundacja Kisielewskich dla gruźliczo chorych, która, mimo znacznej pierwotnej dotacji, zdewaluowała się niemal zupełnie, tak że powinna być zniesioną o ileby nie nastąpiła dotacja ze strony Gminy. Należałoby przeto ze względu na pamięć fundatorów na cele humanitarne tej fundacji i jej pierwotną stosunkowo wysoką dotację, przyznać corocznie pewną kwotę celem restytuowania kapitału fundacyjnego. Niezależnie od tej dotacji wskazane jest przeznaczenie na rzecz fundacji kapitałów innych fundacyj o tych samych celach, a podlegających zniesieniu.

Do ósmej kategorji należą fundusze powstałe ze zbiórek okolicznościowych, jak fundusz urzędu pośrednictwa pracy na wdowy i sieroty po inwalidach, fundusz protezowy miasta Krakowa, fundusz dla ofiar wojny, fundusz komitetu opieki nad inwalidami wojennymi i t. p. Zbiórki powyższe były organizowane przez Gminę miasta Krakowa, która w myśl obowiązujących przepisów powinna być fundatorką, powstać mającej fundncji. Fundacja dotąd nie powstawała, gdyż fundusze te nie są zorganizowane prawnie jako fundacje, lecz przynależą do Gminy miasta Krakowa i stanowią jej majątek. Należałoby przeto z powyższych funduszów kreować fundację o celach obecnie aktualnych, ułożyć list fundacyjny i przesłać go władzy fundacyjnej do zatwierdzenia.

Wskazanem byłoby przytem odnośnie do fundacyj wymienionych zasilenie, zwłaszcza pochodzących od zasłużonych fundatorów i pierwotnie wysoko dotowanych, przez przyznanie ze strony gminy odpowiedniej corocznej dotacji.

Konkludując powyższe wywody należałoby:

I. W grupie „Fundacje dla dzieci“ uruchomić samodzielnie:

a) Fundację Lucyny z Matuszewskich Wiązownickiej na utrzymanie i wychowanie bezdomnych chłopców i dziewcząt, której kapitał po zwaloryzowaniu wynosi 1.665 zł. 57 gr. i daje dochód roczny 72 zł.
b) Przyznać dla fundacji Wiązownickiej dotację ze strony Gminy m. Krakowa corocznie w kwocie 300 zł. na zasilenie kapitału, aż do restytucji pierwotnego kapitału.
c) Uruchomić jako samodzielną fundację Amalji i Edmunda Klemensiewiczów ku wspieraniu ochronek dzieci robotniczych w Krakowie z kapitałem zakładowym 31.500 zł. i z dochodem rocznym 630 zł., oraz wprowadzić do funduszu fundacyj różnych.
d) Zastosować rozdawnictwo z łącznych dochodów kapitałów zapisu Piotra Jędrzejowskiego (kapitał zakładowy 266 zł. 33 gr., dochód roczny 16 zł.), fundacji Julji Wiśniewskiej (kapitał zakładowy 314 zł., dochód roczny 17 zł. 50 gr.), legatu Antoniego Hawełki (kapitał 759 zł. 20 gr., dochód roczny 35 zł.), wspólnie z fundacją Lucyny Wiązownickiej. Należałoby przytem odnieść się do obecnych właścicieli Firmy Hawełka o zasilenie kapitału fundacji.
e) Przyznać dla zapisu Piotra Jędrzejowskiego dodatkową dotację ze strony Gminy corocznie po 50 zł., a dla legatu Antoniego Hawełki coroczną dotację po 100 zł., aż do restytucji pierwotnego kapitału.
f) Odnieść się do władzy fundacyjnej z wnioskiem o zniesienie fundacji Hieronima Slęczka, której wartość wynosi zaledwie 18 zł. 91 gr. i o wcielenie tej kwoty do fundacji Wiązownickiej.

II. W grupie „Fundacje dla ubogich chrześcijan m. Krakowa“:

a) Uruchomić jako samodzielne fundacje: Jerzego Gaffenki na wsparcia dla ubogich, wstydzących się żebrać (kapitał po zwaloryzowaniu 15.815 zł 28 gr., dochód roczny 692 zł.); Feliksa Bojanowskiego dla ubogich chrześcijan (kapitał 15.740 zł., dochód roczny 700 zł.); fundację mszalną Hr. Czarneckiego dla ubogich chrześcijan (pier-

wotne wsparcia roczne 24 kor., obecny kapitał 925 zł. 35 gr., dochód roczny 50 zł.) i fundację Kaspra Zubowskiego na jałmużny (kapitał 7.506 zł., dochód roczny 320 zł.).

b) Przyznać coroczną dotację ze strony Gminy na restytucję kapitału fundacyjnego: fundacji Jerzego Gaffenki w wysokości 200 zł.; fundacji Feliksa Bojanowskiego w wysokości 200 zł.; fundacji Hr. Czarneckiego jednorazową w wysokości 100 zł. i fundacji Zubowskiego w wysokości 300 zł.

c) Odnieść się do władzy fundacyjnej z wnioskiem o zwolnienie Gminy m. Krakowa od zarządu nad fundacją Adama Bieńkowskiego, której kapitał zakładowy 200 kor., wynosi obecnie po 37 latach 122 zł. 84 gr., a odsetki mają kapitalizować się przez 354 lat, a to z powodu zbyt uciążliwego zarządu i braku widoków zrealizowania celów fundacji, nie wyłącznie dla Krakowa, lecz dla całej Polski.

d) Przedstawić wniosek władzy fundacyjnej o zniesienie fundacji Berty Trojnalskiej dla ubogich, której kapitał wynosi obecnie 66 zł. 96 gr., i o wcielenie tego kapitału do fundacji Bojanowskiego dla Krakowa.

e) Fundację Ks. Antoniego Kutschery ewentualnie uruchomić po nadejściu wyniku waloryzacji papierów wartościowych serbskich, wysłanych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

f) Odnieść się do Komitetu fundacji stypendyjnej Chronowskich o wydzielenie kapitału, stanowiącego parytet wartości 10.000 kor., celem uruchomienia tej fundacji na wsparcia ubogich chrześcijan.

III. W grupie „Fundacje dla ubogich Podgórza":

a) Odnieść się do władzy fundacyjnej o zniesienie fundacji Zofji Wilatowskiej z kapitałem obecnym 104 zł. 42 gr. i o wcielenie tego kapitału do fundacji Bojanowskiego dla ubogich chrześcijan w Podgórzu.

b) Kapitalizować dochody z fundacji Bojanowskiego, które wynoszą obecnie 62 zł. rocznie od kapitału zwalnryzowanego 1.327 zł., zasilić ten kapitat czynszem dzierżawnym, opłacać się mającym od ochronki i zakładu sierót, aż do wysokości dochodów rocznych 672 zł (parytetu 640 kor.).

IV. W grupie „Fundacje opałowe":

a) Odnieść się, celem uruchomienia fundacji Salomona Wekslera i Amalji Fränklowej na obdzielenie ubogich węglem, do rodzin fundatorów z prośbą o zasilenie kapitałów, który przy fundacji Wekslera wynosi 1 939 zł., a przy fundacji Fränklowej 249 zł. 10 gr. Zależnie od wyniku zasilania, zastosować do obu fundacyj rozdawnictwo z łącznych dochodów kapitałów przy połączeniu z rentą opałową, wynoszącą 420 zł. rocznie fundacji Olimpji Jankowskiej.

b) Przyznać dla fundacji Wekslera i Fränklowej corocznie dotację po 30 zł.

V. W grupie „Fundacje na wsparcia dla podupadłych rzemieślników":

a) Uruchomić jako samodzielną fundację Ks. Jana Schindlera z kapitałem, wynoszącym obecnie 7.355 zł., z dochodem rocznym 370 zł.

b) zastosować rozdawnictwo z łącznych dochodów kapitałów fundacyjnych odnośnie do fundacyj: Antoniego Marfiewicza (obecny kapitał 250 zł., dochód roczny 13 zł.); Ludwika Helcla (obecny kapitał 620 zł. 12 gr., dochód roczny 32 zł.); Dra Dietla Józefa (obecny kapitał 552 zł., dochód roczny 28 zł.); Dra Mayera (obecny kapitał 224 zł., dochód roczny 13 zł., łącznie z fundacją Banku Hipotecznego, z obecnym kapitałem 1.039 zł. i z dochodem rocznym 50 zł, po uprzedniem odniesieniu się do Banku o zasilenie kapitału fundacyjnego.

c) Przyznać corocznie dotacje z funduszów Gminy: fundacji Ks. Schindlera w wysokości 300 zł., fundacji Ludwika Helcla w wysokości 200 zł., fundacji Dra Dietla w wysokości 200 zł.

VI. W grupie „Fundacje pożyczkowe dla rękodzielników":

a) Odnieść się do władzy fundacyjnej o zniesienie fundacji pożyczkowej im. Arcyks. Rudolfa (kapitał obecny 19.507 zł., dochód roczny 1.170 zł.) i o wcielenie tego kapitału po połowie do fundacji Dra Dietla (obecny kapitał 1.427 zł., dochód roczny 85 zł.), oraz do fundacji Dra Warszauera (kapitał obecny 2.302 zł., dochód roczny 95 zł.), a to z powodu, że kapitał fundacji Arcyks. Rudolfa powstał ze zbiórki miejscowej. Następnie fundacje Dra Dietla i Dra Warszauera uruchomić przy rozdawnictwie z łącznych dochodów.

VII. W grupie „Fundacje na dom przytułku i pracy":

a) Uruchomić jako samodzielną fundację Ks. Kogutowicza (kapitał obecny 446 zł., dochody roczne 24 zł.) i fundusz „Dom przytułku i pracy" (obecny kapitał 723 zł., dochód roczny 43 zł.) przez zastosowanie rozdawnictwa z łącznych dochodów kapitałów na rzecz Schroniska Brata Alberta.

b) Uruchomić jako samodzielne fundacje: Jana Smoniewskiego (kapitał obecny 571 zł., dochód roczny 33 zł); Aleksandra Brześciańskiego (obecny kapitał 1.610 zł., dochód roczny 90 zł.) i Juljana Johna (obecny kapitał 7.909 zł. 72 gr., dochód roczny 355 zł.), przez zastosowane rozdawnictwa z łącznych dochodów na dom kalek i starców im. św. Anny (Bystrzonowskiej).

VIII. W grupie „Fundacje dla Zakładów":

a) Uruchomić jako samodzielne fundacje Franciszka Popiela dla zakładu Ks. Siemaszki (obecny kapitał 1.580 zł., dochód roczny 71 zł.), 1-szą fundację

Mieczkowskiego dla Schroniska Brata Alberta (obecny kapitał 1.151 zł., dochód roczny 46 zł.), II-gą fundację Mieczkowskiego dla Rodziny Sierocej (obecny kapitał 1.151 zł., dochód roczny 46 zł.), III-cią fundację Mieczkowskiego dla osieroconych chłopców w zakładzie św. Józefa (obecny kapitał 1.151 zł., dochód roczny 46 zł.), oraz fundację Czarneckiego Karola na Dom Przytułku dla ubogich starych kobiet na Blichu (obecny kapitał 974 zł., dochód roczny 90 zł.).

IX. W grupie „Fundacje dla chorych":

a) Uruchomić jako samodzielną fundację Stanisława Hr. Małachowskiego dla nieuleczalnych biednych ludzi (kapitał obecny 1.219 zł., dochód roczny 47 zł.) i rozdzielać dochód roczny dla domu starców i kalek im. św. Anny.

b) Restytuować fundację Kisielińskich na żywienie ubogich dzieci w półkolonjach i kolonjach w Krakowie (pierwotny cel fundacyjny zwalczanie gruźlicy i chorób płucnych w Krakowie). Kapitał zakładowy tej fundacji wynosił 33.000 kor. w listach zastawnych b. Banku Austro-węgierskiego, który się zupełnie zdewaluował Przyznać coroczną dotację ze strony Gminy w kwocie 100 zł.

c) Znieść fundacje: Michała Kotlińskiego dla nieuleczalnych i kalek (obecny kapitał 123 zł.) z powodu małej dotacji i zdewaluowania kapitału, fundację na utrzymanie dwóch łóżek szpitalnych, powstałą ze zbiórki (obecny kapitał 2.366 zł., roczny dochód 133 zł.) i fundację położnej z 5 go marca im. Ces. Elżbiety (obecny kapitał 97 zł.), oraz wcielić kapitały zniesionych fundacyj do fundacji Kisielińskich.

X. W grupie „Fundacje dla ociemniałych":

a) Kapitalizować dochody z fundacji Homolacsa na założenie instytutu dla ciemnych w Krakowie (obecny kapitał 9.249 zł., dochód roczny 510 zł.) po wcieleniu do tej fundacji funduszu ze składek na założenie instytutu dla ciemnych (obecny kapitał 295 zł., dochód roczny 11 zł.).

b) Odnieść się do władzy fundacyjnej o przeniesienie majątku z fundacji Józefa Koświckiego dla ślepych w Krakowie, który to kapitał znajduje się pod zarządem Województwa lwowskiego i o zezwolenie na połączenie tego kapitału z funduszem Homolacsa.

XI. W grupie „Fundacje dla ofiar wojny":

a) Ukonstytuować nową fundację dla ofiar wojny i wypadków żywiołowych z funduszów powstałych ze zbiórek: Funduszu Miejskiego Urzędu Pośrednictwa Pracy na wdowy i sieroty po inwalidach (obecny kapitał 21 zł. 40 gr.) funduszu protezowego (obecny kapitał 2.386 zł.) i funduszu komitetu opieki nad inwalidami wojennymi (obecny kapitał 210 zł.) i w tym celu sporządzić list fundacyjny im. Gminy jako fundatorki i przedłożyć władzy fundacyjnej do zatwierdzenia. Dochody kapitału kapitalizować.

XII. W grupie „Fundacje o specjalnych celach":

a) Odnieść się do władzy fundacyjnej o permutację celu fundacji Ignacego Matyasika dla małych biednych sierot w Pędzichowie (obecny kapitał 173 zł., dochód roczny 7 zł.), celem rozszerzenia tej fundacji na biedne sieroty Krakowa, gdyż na Pędzichowie niema destynatarjuszy i fundacja przez dłuższy czas jest bezczynną z tego powodu. Po dokonaniu zmiany, przeznaczyć dochód fundacji na Zakład Ks. Siemaszki.

b) Zwrócić się do rodziny ś. p. Jana Kantego Fedorowicza o zasilenie fundacji na wsparcie dla rodziny mieszczańskiej, której kapitał wynosi 858 zł., a dochód roczny 51 zł. i zależnie od tego zasilenie fundacji uruchomić.

c) Odnieść się do władzy fundacyjnej o wcielenie fundacji Katarzyny Hanowiczowej na wsparcie dwóch wdów po podupadłych rzemieślnikach (obecny kapitał 507 zł., dochód roczny 24 zł.), do drugiej fundacji Adama Prus-Wiśniewskiego na wsparcie dla dwóch wdów po podupadłych rzemieślnikach (kapitał obecny 325 zł., dochód roczny 12 zł.), oraz o zmianę celu I-szej fundacji Adama Wiśniewskiego dla jednej wdowy po urzędniku sądowym (kapitał 326 zł.) i o wcielelenie tej fundacji na wsparcie dwóch wdów po podupadłych rzemieślnikach.

XII. Uruchomić fundację rentową Anny Olimpji Jankowskiej i rozdzielać corocznie: rentę 420 zł. na zakupno węgli dla ubogich chrześcijan, rentę 420 zł. dla czterech starych panien ponad lat 50 i rentę 210 zł. dla niezamożnych uczenic szkół wydziałowych, na zakupno odzieży zimowej. Nierozdzielone renty za ubiegłe lata rozdzielić przy najbliższem rozdawnictwie po porozumieniu się z Wydziałem IV Magistratu

1. Łączną kwotę 2.110 zł., jako coroczną dotację dla kapitałów fundacyjnych wstawiać do budżetu miejskiego w dziale IX-tym wydatków nadzwyczajnych.

2. Fundusze i legaty, które są fundacjami, przeistoczyć prawnie na fundacje i uzupełnić akta przedmiotowe.

3. Opracować regulamin rozdawnictwa wsparć dla wszystkich fundacyj.

4. Przeprowadzić rewizję wszystkich spraw fundacyjnych i uzgodnić działalność fundacyj z postanowieniami listów fundacyjnych.

Fundacje, legaty i fundusze o celach opieki społecznej.

L. p.	Nazwa fundacji	Zarząd fundacji	Czas powstania	Cel fundacji	Kapitał ofiarowany	Kapitał zwaloryzowany	Dochody-wsparcia w czasie założenia	Dochody-wsparcia po zwaloryzowaniu	Uwaga
				I. Grupa: Fundacje dla dzieci.					
1	Zapis Piotra Jędrzejewskiego na głodne dzieci katolickie	Gmina m. Krakowa	5/9 1910 L. 14878/30/VI	Rozdawnictwo odsetek dla głodnych dzieci katolickich	1.000 kor. austr.	266·33 zł.	40 kor. austr. rocznie	15·97 zł. rocznie	Kr. K. Oszcz. na 6%
2	Fundacja Julji Wiśniewskiej dla chrześcijańskich sierót w Schronisku Br. Alberta	„	23/11 1911 L. VI c/646/1911 Aktu fundac. niema	Rozdawnictwo odsetek rocz. na utrzymanie i wychowanie opuszczonych i bezdomnych sierót w Schronisku Br. Alberta	400 kor. austr.	314·45 zł	16 kor. austr. nierozdzielano	17·12 zł. rocznie	
3	Legat śp. Antoniego Hawełki dla głodnych dzieci Krakowa	„	19/8 1893 L. 17 91/1897 Aktu fundac niema	Rozdawnictwo odsetek od kapitału 10.000 kor. austr. dla głodnych dzieci	10.000 kor. austr.	759·20 zł.	500 kor. austr. rocznie	35·55 zł. rocznie	
4	Fundacja Hieronima Ślęczka na wsparcia sierót m. Krakowa	„	1868 r. Akt. fund. zatwier. reskrp. Nam. 31/5 1872 L. 20181	Rozdawnictwo dochodów z kuponów losu Loterji Skarb. na wsparcie dla sierót	200 kor. austr.	21·23 zł. Asygnata za wylosowany los bezwartościowa	10 kor. rocznie	—·90 zł. rocznie	
5	Fundacja Lucyny Wiązownickiej na utrzymanie i wychowanie bezdomnych chłopców i dziewcząt	„	1908 r. Reskrp. Nam. z 20/3 1921 o prawnym istnieniu fundacji L. M. 34592/28/VI	Rozdawnictwo dochodów na utrzymanie i wychowanie bezdomnych chłopców i dziewcząt w M. Zakładzie dla chłopców i dla dziewcząt	30.000 kor. austr.	1.665·57 zł.	1.200 kor. rocznie	72·60 zł. rocznie	
6	Fundacja Klemensiewiczów ku wspieraniu ochronek dla dzieci robotniczych w Krakowie	„	12/4 1916 r. Akt. fundac. 7/1 1920 L. XIII b. 73281/21	Rozdawnictwo 2% odsetek od kapitału na wspieranie ochronek dla dzieci robotniczych przez Gminę miasta Krakowa i Komitet Ochron.	50.000 kor. na realności ul. św. Anny 5	31.500·— zł.	1.000 kor. rocznie	630 zł. rocznie	

L. p.	Nazwa fundacji	Zarząd fundacji	Czas powstania	Cel fundacji	Kapitał ofiarowany	Kapitał zwaloryzowany	Dochody-wsparcia		Uwaga
							w czasie założenia	po zwaloryzowaniu	
7	Fundacja Inż. Karola Rollego na wyżywienie dzieci we wspólnych kuchniach	Gmina m. Krakowa	27/10 1921	Obecnie na pobyt w kolonji wypoczynkowej, lub leczniczej jednego lub więcej dzieci zagrożonych gruźlicą		1.050·05 zł.			Fundacja w spoczywaniu
8	Fundacja Marji z Rollów Sobolewskiej na kolonje lecznicze »dziecko na wieś«	„	L. 108/29/VI	Rozdawnictwo dochodów na kolonje lecznicze dziecka	30.000 mk.	866·72 zł.			Fundacja wchodzi w życie po osiągnięciu z kapitału dochodów rocz. 300 zł.
	II. Grupa: Fundacje dla ubogich chrześcijan m. Krakowa.								
9	Fund. Jerzego Gafonki, na wsparcia biednych miejscowych wstydzących się żebrać	Gmina m. Krakowa	List fundacyjny 15/1 1864 Nr. 23475	Rozdawnictwo dochodów dla biednych chrześcijan	3.500 dukat. 60.000 kor.	15 815·28 zł.	2.400 kor. rocznie	691·96 zł. rocznie	
10	Fundacja Feliksa Bojanowskiego na rzecz ubogich chrześcijan Krakowa	„	1897 r. reskrp. Nam. 17/7 1908 L. 82728/XV LM. 6464/908	Rozdawnictwo dochodów najuboższym chrześć. w dn. 1/1 corocznie	62.000 kor.	15.740 61 zł.	2.480 kor. rocznie	688·04 zł. rocznie	
11	Fund. ks. Antoniego Kutachery, dla ubogich chrześcijan	„	1896 r. niema listu fundacyjnego VI. 3282/27	Dochody roczne 56 kor. na wsparcia 4 osób	1.200 kor. w papierach serbskich	63·07 zł. got papiery serbskie niezwaloryz.	56 kor. rocznie	3 78 zł	
12	Fundacja Adama Bieńkowskiego na cele humanitarne	„	3/1 1893 r. L. 15371/30/VI	Cele humanitarne dla całej Polski kapitalizowanie odsetek przez 354 lat	200 kor.	122·84 zł.		7·38 zł.	
13	Fundacja mszalna hr. Czarneckiego dla ubogich chrześcijan	„	Akt. fundacyjny 18/12 1893 L. 98195 IM. 16399/29 Wydz. VI	Wsparcia 2 ubogim w dn. 4/11 corocznie	5.200 kor.	925·35 zł.	24 kor. rocznie	49·53 zł. roeznie	
14	Fund. stypendyjna Kaspra Zubowskiego	„	Akt. fundacyjny 26/9 1876 L. 40215	1) 100 k. jałmużny 2) 200 k. straż poż. 3) 300 k. stypendja rocznie	90.000 kor.	7.506·31 zł.	3.600 kor. rocznie	343·98 zł. rocznie	

15	Fund. Chronowskich na wsparcia ubogich chrześcijan	Gmina m. Krakowa	3/7 1915 L. 3731/29 VI. Wydz.	Wsparcia dla ubogich chrześcijan	10.000 kor.	Kapitał zdewaluowany do 1·40 zł. Wydz IV wydzielił kwotę 1.612 zł.	400 kor. rocznie	80 zł. rocznie	
16	Fund. Berty Trojnalskiej, dla ubogich gminy Krakowa	„	1892 r. L. 2103/29	Rozdawnictwo odsetek od 200 kor. ubogim corocznie	200 kor.	66·96 zł.	10 kor. rocznie	4·02 zł. rocznie	
17	Fund. Jahra Karola dla biednych	„	L. 16701/29/VI	Wsparcia dla biednych kat. i żydów po połowie		1 050 zł.		52·50 zł. rocznie	
				III. Grupa: Fundacje dla ubogich m. Krakowa, Dz. Podgórze.					
18	Fund. Wilatowskiej Zofji dla ubogich Dz. Podgórze	Gmina m. Krakowa	14/9 1898 r. IM. 14002/30	Odsetki roczne w dniu zaduszn. dla ubogich	200 kor.	104·42 zł.	10 kor. rocznie	4 zł. rocznie	
19	Fund. Bojanowskiego dla ubogich chrześcijan Podgórza	„	15/10 1891 reskrp. Wydz. Kraj. 21/10 1902 r.	Dochody z kapit. 14.000 kor. w wysokości 640 kor. rocznie rozdzielać między ubogich	14.000 kor.	1.075·36 zł.	640 kor. rocznie	62·73 zł. rocznie	
				IV. Grupa: Fundacje opałowe.					
20	Fund. Salomona Wexlera dla ubogich chrześcijan i żydów po połowie	Gmina m. Krakowa	1873 r. reskrp. Nam. 7/8 1876 r. L. 30406	Obdzielenie ubogich po połowie chrześć. i żydów każdej zimy węglem za dochody od kapitału	10.000 kor.	1.939·79 zł.	500 kor. rocznie	101·39 zł. rocznie	
21	Fundacja Amalji Fränklowej dla ubogich chrześć.	„	1899 r. 26/1 1914 L. XIII B. 68/5	Dochody roczne użyć na zakupno węgli dla ubogich chrześcijan w listopadzie corocznie	4.000 kor.	249·09 zł.	160 kor. rocznie	10·95 zł. rocznie	
				V. Grupa: Fundacje na wsparcia dla podupadłych rzemieślników.					
22	Fund. ks. Jana Schindlera	Gmina m. Krakowa	4/4 1890 r. LM. 24977°93	Rozdawnictwo dochodów roczn. podupadłym rzemieślnikom na wsparcie	40.000 kor.	7.355·01 zł.	1.600 kor.	374·10 zł. rocznie	

L. p.	Nazwa fundacji	Zarząd fundacji	Czas powstania	Cel fundacji	Kapitał ofiarowany	Kapitał zwaloryzowany	Dochody-wsparcia		Uwaga
							w czasie założenia	po zwaloryzowaniu	
23	Fund. Antoniego Marfiewicza dla 2 podupadłych rzemieślników	Gmina m. Krakowa	7/11 1888 reskrp. Nam. 6/9 1900 L. 77327	Odsetki roczne do rozdz. 7/11 dla 2 podupadłych rzemieślników rzym.-kat.	2.000 kor.	250·42 zł.	80 kor. rocznie	13·03 zł. rocznie	
24	Fund. Ludwika Helcla na wsparcie	„	Reskrp. Nam. 14/11 1871 L. 50332	Rozdawnictwo odsetek corocz. w grudniu 1 podupadłemu rzemieślnikowi kat.	2 000 kor.	619·12 zł.	90 kor. rocznie	32·75 zł. rocznie	
25	Fund. Dra Józefa Dietla na wsparcia	„	Reskrp. Nam. 1/10 1868 L. 55396	Zapomoga dla 1 podupadłego rzemieślnika w dn. 31/10 z odsetek kapitału	2.000 kor.	552·16 zł.	80 kor. rocznie	28·73 zł. rocznie	
26	Fund. Banku Hipotecznego	„	Reskrp. Nam. 1/5 1875 L. 15380	Wsparcia dla rękodzielników z odsetek kapitału dla urządzenia pracowni itp.	6.000 kor.	1.039·20 zł.	270 kor. rocznie	50·60 zł. rocznie	
27	Fund. Dra Mayera dla podupadłych rzemieślników	„	1917 r. L. M. 15327/30	Wsparcia dla podupadłych rzemieślników		223·71 zł.		13·43 zł. rocznie	
	VI. Grupa: Fundacje pożyczkowe dla rękodzielników.								
28	Fund. pożycz. Dra Józefa Dietła	Gmina m. Krakowa	Akt. fund 18/3 1869 L. 1563	Udzielanie 3% pożyczek dla rękodzielników	2.000 kor.	1.427·34 zł.	80 kor. rocznie	85·04 zł rocznie	
29	Fund. pożycz im. Arcyks. Rudolfa	„	Akt fund. VI c. 197/2	Udzielanie poż. do wys. 400 kor. jednorazowo	80 000 kor.	19.507·33 zł.	3 200 kor. rocznie	1.170·44 zł. rocznie	
30	Fund. pożycz. Dra Warschauera	„	Akt. fund. 1894 30/11 L. 43802	Udzielanie poż. 3% biednym rzemieśl. w 20 ratach mies. płatnych	40.000 kor.	2.302·41 zł.	1.600 kor. rocznie	98·15 zł. rocznie	
	VII. Grupa: Fundacje na dom przytułku pracy.								
31	Fundusz Domu przytułku i pracy	Gmina m. Krakowa	L. M 40489/1900			723 zł.		43·38 zł. rocznie	

32	Fund. ks. Kogutowicza na dom pracy przymusowej	Gmina m. Krakowa	27/2 1873	Na urządzenie domu pracy przymusowej	400 kor.	446·44 zł.	16 kor. rocznie	24·79 zł. rocznie	
33	Fund. Jana Smoniewskiego na dom pracy i przytułku	„	10/12 1867 L. 48595/900	Odsetki z kapitału corocznie na dom kalek Bystrzonowskiej	500 kor.	572·61 zł.	25 kor. rocznie	33·96 zł rocznie	
34	Fund. Aleksandra Brześciańskiego na dom przytułku i pracy	„	1863 IM. 27711/906	Odsetki roczne na dom kalek	2.000 kor.	1.610·56 zł.	100 kor. rocznie	92·24 zł. rocznie	
35	Fund. Johna Augusta na wsparcia dla podupadłych obyw.	„	6 2 1868 L. 1406/30	Na założenie domu przytułku lub na wsparcia	6.000 kor.	7.909·72 zł.	300 kor. rocznie	354·30 zł. rocznie	

VIII. Grupa: Fundacje dla zakładów.

36	Legat Franciszka Popiela dla Zakładu ks. Siemaszki	Gmina m. Krakowa	1886 IM. 24514/ex 1889	Odsetki roczne od kapitału dla Zakładu ks. Siemaszki	8.000 kor.	1.580·14 zł.	320 kor. rocznie	71·68 zł. rocznie	
37	I. Fund. Piotra Mieczkowskiego dla bezdomnych Br. Alberta	„	21/6 1906 List. fund. z 10/11 1921 L. 122/1/III	Coroczne dochody dla schroniska Br. Alberta	20.000 kor.	1.151·21 zł.	800 kor. rocznie	69·08 zł. rocznie	
38	II Fund. Mieczkowskiego dla Zakładu im. Żurawskiej	„	21/6 1906 Akt. fund. z 20/10 1921	Dochody coroczne dla Rodziny Sierocej	20.000 kor.	1.151·21 zł.	800 kor. rocznie	69·08 zł. rocznie	
39	III. Fund. Mieczkowskiego	„	21/6 1906	Odsetki z kapitału dla Zakładu św. Józefa	20.000 kor.	1.151·20 zł.	800 kor. rocznie	69·08 zł. rocznie	
40	Fund. Karola Czarneckiego na dom przytułku starych kobiet na Blichu	„	1/5 1884 Akt. donacyjny 17/4 1884 L. 114/Pr.	Odsetki z kapitału dla domu przytułku starych kobiet na Blichu	14.000 kor.	3.974·13 zł.	560 kor. rocznie	217·45 zł. rocznie	
41	Fund. Eustachego Chronowskiego na Zakład wychow. św. Józefa	„				801·16 zł.		45·50 zł. rocznie	

L. p.	Nazwa fundacji	Zarząd fundacji	Czas powstania	Cel fundacji	Kapitał ofiarowany	Kapitał zwaloryzowany	Dochody-wsparcia w czasie założenia	Dochody-wsparcia po zwaloryzowaniu	Uwaga
				IX. Grupa: Fundacje dla chorych.					
42	Fundacja Michała Kotlińskiego dla nieuleczalnie chorych	Gmina m. Krakowa	25/8 1895 LM. 13994/30/VI	Rozdawanie wsparć z odsetek kapitału po 11 kor.	400 kor.	123·83 zł.	16 kor. rocznie	7·43 zł. rocznie	
43	Fund. 2 łóżek szpitalnych	„	1853 r. akt. fund. z 4/8 1854 L. 3600	Utrzymanie 2 łóżek szpitalnych	6.300 kor.	2.366·52 zł.		132·99 zł. rocznie	
44	Fund. położnej 5/3	„	1855 r. akt. fund. 17/5 1865 L. 9403	Wsparcie dla położnych z 5/3	200 kor.	97·01 zł.	8 kor. rocznie	5·44 zł. rocznie	
45	Fund. Stanisława hr. Małachowskiego na szpital nieuleczalnych ludzi	„	9/4 1883 IM. 12164/83	Wsparcie dla nieuleczalnych biednych ludzi	2.000 kor.	1.219·54 zł.	80 kor. rocznie	67·08 zł.	
46	Fund. Seweryna i Zofji Kisielewskich	„	1915 r. reskrp. Wojew. 12/1 1923 L. 1/2 1923	Zwalczanie gruźlicy	33.000 kor.	Listy zastawne Banku Austr.-Węg zdewaluowały się do 56 zł.			
				X. Grupa: Fundacje dla ociemniałych.					
47	Fundacja Homolacza	Gmina m. Krakowa	1855 IM. 4421/93	Kapitalizacja odsetek na fundusz założ. instytutu ciemnych	3.8000 kor.	9.249·61 zł.	152 kor. rocznie	516·39 zł. rocznie	
48	Fund. ciemnych ze składek	„	29/3 1855 r. reskrp. L. 9310	apitalizacja odsetek na budowę zakładu ciemnych		295·25 zł.		11·81 zł. rocznie	
				XI. Grupa: Fundacje dla ofiar wojny.					
49	Fundusz Urzędu Pośredn. Pracy na wdowy i sieroty po inwalidach	Gmina m. Krakowa	L. 15379/30	Udzielanie wsparć	96 kor.	21·47 zł.		1·29 zł.	

50	Fundusz protezowy m. Krakowa	Gmina m. Krakowa	L. M. 19996/27	Zakupno protez		1.168·93 zł.		60·83 ·zł rocznie	
51	Miejski fundusz dla ofiar wojny	„	LM. 7462/26	Wsparcia dla ofiar wojny		2.292·46 zł.		137·55 zł. rocznie	
52	Fundusz Komitetu opieki nad inwalidami wojennymi	„	1866 r. IM. 7463/27	Wsparcia	800 kor.	209·23 zł.	32 kor. rocznie	12·55 zł. rocznie	
				XII. Grupa: Fundacje o specjalnych celach.					
53	Fund. Katarzyny Hanowiczowej	Gmina m. Krakowa	IM. 29134/1893	Dochody z kapitału rozdzielać między 2 wdowy po podupadł. rzemieślnik.	4.000 kor.	507·46 zł.	160 kor. rocznie	24·45 zł. rocznie	
54	Fund. Jana Kantego Federowicza dla rodziny mieszczańskiej	„	16/7 1918	Odsetki coroczne na wsparcie d a podupadłej rodziny mieszczańskiej	11.000 kor.	858·85 zł.	440 kor. rocznie	51·53 zł. rocznie	
55	I. Fund. Adama Wiśniewskiego dla jednej wdowy po urzędniku sąd.	„	1897 r. reskrp. Nam. 30/7 1919 L. XIII B 36081/19	Odsetki coroczne dla wdowy po urzędniku sadowym	5.400 kor.	325·99 zł.	208 kor. rocznis	13·56 zł. rocznie	
56	II. Fund. Wiśniewskiego na 3 wdowy po podupadł. rzemieślnikach	„	1897 L. Akt. Fund. 9/5 1919	Odsetki dla 3-ch wdów po podupadłych rzemieślnikach	5.200 kor.	325·39 zł.	208 kor. rocznie	13·53 zł. rocznie	
57	Fund. Ignacego Matyasika dla małych sierot na Pędzichowie	„	1879 r. reskrp. Nam. z 23/5 1883	Odsetki dla sierót na Pędzichowie zamieszk.	600 kor.	173·53 zł.	24 kor. rocznie	7·66 zł. rocznie	
				XIII. Grupa: Fundacja rentowa.					
58	Fundacja Anny Olimpji Jankowskiej	Gmina m. Krakowa	Reskrp. 25/4 1908 L. 48640 XV	1) 400 kor na zakupno węgli dla ubogich chrześć. 2) 400 kor narzecz fundacji 4 starych panien pon. 50 lat 3) 200 kor. rocznie dla biednych uczenic na odzież		1) 420 zł. 2) 420 zł. 3) 210 zł.	1) 400 kor. rocznie 2) 400 kor. rocznie 3) 200 kor. rocznie	1) 420 zł. rocznie 2) 420 zł. rocznie 3) 210 zł. rocznie	

Zestawienie sumaryczne fundacyj dobroczynnych, znajdujących się pod zarządem Gminy miasta Krakowa.

Grupa fundacji	Kapitał ofiarowany	Kapitał zwaloryzowany	Dochody w czasie założenia	Dochody po zwaloryzowaniu
	Koron	Złotych	Koron	Złotych
I. Fundacje dla dzieci	91 600	36.443·55	2.766	772·14
II. Fundacje dla ubogich chrześcijan m. Krakowa .	228.800	41.291·90	8.970	1.902·51
III. Fundacje dla ubogich Podgórza	14.200	1.179·78	650	66·73
IV. Fundacje opałowe	14.000	2.188·88	660	112·34
V. Fundacje na wsparcia dla podupadłych rzemieślników	52.000	10.039·62	2.140	512·64
VI. Fundacje pożyczkowe	122.000	23.237·08	4.880	1.353·63
VII. Fundacje na Dom przytułku i pracy	8·900	11.261·33	441	548·67
VIII. Fundacje dla zakładów	82.000	9.809·06	3.280	541·87
IX. Fundacje dla chorych	41.900	3.806·95	104	212·94
X. Fundacje dla ociemniałych	3.800	9.544·86	152	528·20
XI. Fundacje dla ofiar wojny	896	3.687·09	32	212·22
XII. Fundacje o specjalnych celach	26.000	2.191·22	1.040	110·73
XIII. Fundacja rentowa Jankowskiej	1.000	1.050·—	1.000	1.050·—
Razem . .	687.096	155.731·32	28.085	7.924·62

Niniejszem zestawieniem nie zostały objęte:
Trzecina spadku po ś. p. Ks. Kardynale Albinie Dunajewskim z kapitałem zwaloryzowanym w wysokości 3.134 zł., Fundusz na budowę miejskiego schroniska imienia Brata Alberta, wynoszący po zwaloryzowaniu 60.718 zł., Fundacja imienia Anny ze Strumiłów Zgierskich Wąsowiczowej, żony Dra Zygmunta Wąsowicza, dla wdów i sierót po lekarzach narodowości polskiej, z kapitałem zakładowym 5.000 dolarów St. Zj. Am. P.

Z trzeciny spadku po ś. p. Ks. Kardynale Dunajewskim zostanie ukonstytuowaną przez Gminę miasta Krakowa fundacja. — Fundusz na budowę miejskiego schroniska imienia Brata Alberta jest zasilany stale różnemi datkami i zostanie użyty na budowę schroniska. — Prawne ukonstytuowanie fundacji imienia Anny Wąsowiczowej jest w toku.

W niniejszem opracowaniu użyto określenia „fundacje" w szerszem znaczeniu, a tylko przy fundacjach, posiadających sporządzone akty fundacyjne, w ścisłem znaczeniu. Ogólna nazwa „fundacje" jest uzasadnioną tem, że prawie wszystkie fundusze i zapisy pod zarządem Gminy będące, spełniają cele fundacyjne, mimo, że nie są zorganizowane prawnie jako fundacje, z powodu przeszkód technicznych.

Odnośnie do prowadzenia fundacyj w budżecie zaznaczam, że po myśli § 2 rozp. Min. Spraw Wewn. z dnia 28 czerwca 1926 r. Dz. U. Nr. 75, poz. 433, fundacje opieki społecznej, zarządzane przez Gminę mają być zamieszczane w budżecie administracyjnym miejskim w Dziale I w dochodach i w Dziale IX w wydatkach. Powyższe postanowienie stwarza pozory, że fundacje stanowią majątek Gminy i powoduje w rachunkowości zbyteczne prowadzenie ewidencji fundacyj w funduszu miejskim i w funduszu fundacyj różnych. Rozporządzeniem Minist. Pracy i Opieki Społ. z dnia 25 lutego 1930 r. Dz. U. Nr. 23, poz. 210, zostały wyłączone z budżetu administracyjnego miejskiego instytucje opieki społecznej i samodzielne zakłady. Należy przypuszczać, że ustawodawca również co do fundacyj, nie stanowiących samodzielnego zakładu, wyda rozporządzenie, w powyższym kierunku, zgodnie z istotą prawną fundacyj.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

WYKAZ

obligacyj z 4% pożyczki konwersyjnej stoł. król. m. Krakowa imiennej wartości zł. 2,706.760, wylosowanych przy XI. ciągnieniu w dniu 3 listopada 1930 r.

Serja A_1	po zł 10·—	**Serja D_1**	po zł 310·—
Serja A	po zł 40·—	**Serja C**	po zł 420·—
Serja B_1	po zł 60·—	**Serja E_1**	po zł 620·—
Serja C_1	po zł 120·—	**Serja D**	po zł 1.050·—
Serja B	po zł 210·—	**Serja E**	po zł 2.100·—

Serja A_1: Nr. 92, 112, 211, 483, 892, 951, 956, 1146, 1280, 1472, 1793, 1998, 2045, 2076, 2077, 2176, 2207, 2287, 2396, 2533, 2611.

Serja A: Nr. 138, 145, 212, 303, 344, 520, 1179, 1321, 1463, 1534, 1752, 1783, 1828, 1837.

Serja B_1: Nr. 7, 200, 240, 492, 563, 577, 992, 1016, 1185, 1296, 1494.

Serja C_1: Nr. 12, 18, 36, 283, 655, 659, 673, 692, 1060, 1249, 1282.

Serja B: Nr. 91, 174, 264, 306, 340, 451, 546.

Serja D_1: Nr. 54, 218, 307, 325.

Serja C: Nr. 76, 145, 193, 338, 625, 808, 949, 1120, 1142, 1213, 1230, 1403.

Serja E_1: Nr. 1, 24, 108, 142, 526.

Serja D: Nr. 109, 181, 219, 410.

Serja E: Nr. 170, 243.

Uwaga: Wylosowane obligacje wypłacane będą w imiennej wartości w dniu 2-go maja 1931 roku w Głównej Kasie miejskiej w Krakowie.

Kraków, dnia 3 listopada 1930 r.

Miejska Izba Obrachunkowa.

Z poprzednich losowań nie zrealizowano dotąd następujących obligacyj:

Serja A_1: Nr. 20, 33, 41, 50, 75, 178, 201, 202, 527, 557, 562, 563, 565, 580, 584, 585, 599, 604, 609, 642, 684, 690, 713, 717, 740, 756, 759, 845, 851, 852, 857, 863, 882, 884, 935, 958, 974, 984, 999, 1001, 1002, 1007, 1011, 1015, 1025, 1029, 1040, 1103, 1148, 1170, 1237, 1275, 1371, 1428, 1434, 1437, 1460, 1538, 1547, 1573, 1578, 1669, 1672, 1696, 1726, 1732, 1737, 1738, 1772, 1902, 1915, 1918, 1938, 1957, 1959, 1982, 2017, 2018, 2064, 2089, 2139, 2155, 2163, 2192, 2239, 2259, 2297, 2311, 2317, 2319, 2358, 2466, 2529, 2605, 2612, 2618, 2624, 2629, 2641, 2674, 2680, 2690, 2746, 2747, 2766, 2810.

Serja A: Nr. 80, 88, 117, 189, 206, 263, 276, 284, 609, 646, 785, 796, 916, 957, 959, 1028, 1036, 1066, 1110, 1111, 1141, 1167, 1186, 1205, 1212, 1225, 1283, 1306, 1334, 1335, 1378, 1441, 1462, 1476, 1488, 1547, 1553, 1555, 1557, 1596, 1600, 1610, 1628, 1637, 1656, 1657, 1663, 1665, 1672, 1685, 1689, 1697, 1716, 1720, 1724, 1738, 1813, 1845, 1857.

Serja B_1: Nr. 25, 186, 246, 247, 248, 291, 381, 691, 1238, 1243, 1244, 1254, 1263, 1268, 1285, 1362, 1364, 1381, 1415, 1438, 1463, 1465, 1509, 1512, 1540.

Serja C_1: Nr. 19, 41, 88, 151, 355, 362, 421, 462, 668, 699, 744, 804, 805, 812, 848, 857, 901, 1017, 1043, 1051, 1214, 1265, 1359, 1384, 1398, 1400.

Serja B: Nr. 110, 130, 138, 168, 493, 503, 564, 572, 597, 603, 607, 627, 647, 651, 700, 735, 768, 772, 796, 818, 844, 856, 857, 864, 884.

Serja D_1: Nr. 44, 89, 157, 177, 253, 273, 354, 432, 459, 517, 523.

Serja C: Nr. 41, 90, 176, 183, 248, 251, 256, 258, 259, 261, 263, 308, 766, 823, 828, 836, 857, 889, 892, 895, 1031, 1065, 1122, 1157, 1196, 1198, 1211, 1249, 1272, 1285, 1294, 1299, 1302, 1355, 1378, 1406.

Serja E_1: Nr. 17, 177, 210, 212, 248, 549.

Serja D: Nr. 47, 138, 139, 249, 254, 257, 293, 294, 305, 330, 334, 367, 385.

Serja E: Nr. 65, 92, 194, 198, 199, 203, 285, 292.

L. 46450/30. Kraków, dnia 7 listopada 1930 r.

Podatek od placów niezabudowanych.

OBWIESZCZENIE.

Celem wymiaru podatku od placów budowlanych na rok 1931 Magistrat zarządza po myśli § 30 rozp Ministra Skarbu z dnia 3 listopada 1927 r. Dz. U. R. P Nr. 106 poz. 913, co następuje:

Właściciele placów budowlanych, do chwili niniejszego ogłoszenia niezabudowanych, lub niedostatecznie zabudowanych, winni w terminie dni 14-tu złożyć deklaracje do wymiaru podatku w Wydziale II-gim Magistratu (plac WW. Świętych L. 6, II p., drzwi Nr. 10) na formularzach, które podjąć należy w tymże Wydziale II-gim Magistratu w ciągu trzech dni w godzinach urzędowych od 12-tej do 14-tej po południu.

Zaniedbanie zgłoszenia, jak również złożenie zeznania nieprawdziwego, lub niezupełnego, będzie karane w myśl art. 62, 63 i 67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. I. 7299/30. Kraków dnia 14 listopada 1930 r

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje do wiadomości, że dnia 4 grudnia 1930 r. o godzinie 11 przed południem odbędzie się dochodzenie prawno-wodne w sprawie projektowanego przez p. Jakóba Wilkosza przesklepienia części koryta młynówki Rudawy w podwórzu realności przy ul. Łobzowskiej l. or 31 l. sp. 199 Dz. IV.

Komisja zbierze się w oznaczonym wyżej dniu i godzinie na miejscu przed realnością l. or. 31 przy ul. Łobzowskiej.

Plany projektowanego przesklepienia wyłożone będą w myśl art. 195 i 196 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 102 poz. 936 w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Ministra Robót Publicznych z dnia 13 kwietnia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 574, w Magistracie (Wydział I, II p., drzwi Nr. 30) do przejrzenia dla ogółu w czasie od 19 listopada do 2 grudnia 1930 r. włącznie w godzinach urzędowych od 9 do 14 po południu.

Zarzuty przeciw projektowi wnosić można w powyższym terminie na ręce Magistratu, lub podczas rozprawy komisyjnej na miejscu.

Osoby, które we wskazanym terminie, lub w trakcie dochodzenia komisyjnego nie podniosą przeciw udzieleniu pozwolenia żadnych zarzutów, tracą do nich prawo i mogą przeciw szkodliwemu działaniu wykonywania nadanego prawa żądać tylko wzniesienia i utrzymywania urządzeń, zapobiegających szkodzie, albo też odszkodowania, gdyby takie urządzenia nie dały się pogodzić z przedsiębiorstwem, lub gospodarczo usprawiedliwić.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. I. 6675/1930. Kraków, dnia 25 listopada 1930 r.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje do wiadomości, że dnia 18 grudnia 1930 r. o godzinie 11 przed południem odbędzie się dochodzenie prawno-wodne w sprawie projektowanego przez p. Joannę Romerową ubezpieczenia murem oporowym brzegów młynówki Rudawy, przepływającej przez podwórze realności l. or. 29 l. sp. 106 Dz. IV przy ul. Łobzowskiej.

Komisja zbierze się w oznaczonym wyżej dniu i godzinie na miejscu przed realnością l. or. 29 przy ul. Łobzowskiej.

Plany projektowanego zabezpieczenia brzegów wyłożone będą w myśl art. 195 i 196 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 Nr. 102 poz. 936 Dz. U. R. P. w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Ministra Robót Publicznych z dnia 13 kwietnia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 574 w Magistracie (Wydział I, II p., drzwi Nr. 30) do przejrzenia dla ogółu w czasie od 1 do 15 grudnia 1930 r. włącznie, w godzinach urzędowych od 9 do 14 po południu.

Zarzuty przeciw projektowi można wnosić w powyższym terminie na ręce Magistratu, lub podczas rozprawy komisyjnej na miejscu.

Osoby, które we wskazanym terminie, lub w trakcie dochodzenia komisyjnego nie podniosą przeciw udzieleniu pozwolenia żadnych zarzutów, tracą do nich prawo i mogą przeciw szkodliwemu działaniu wykonywania nadanego prawa żądać tylko wzniesienia i utrzymania urządzeń, zapobiegających szkodzie, albo też odszkodowania, gdyby takie urządzenia nie dały się pogodzić z przedsiębiorstwem, lub gospodarczo usprawiedliwić.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. 8142/30
I.

OBWIESZCZENIE.

W celu trwałego oznaczenia granic nieruchomości, położonych w dzielnicy XXI Płaszów, będą osadzone graniczniki na koszt interesowanych właścicieli w myśl ustawy z dnia 23 maja 1883 Nr. 83 i rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 11 czerwca 1883 r. Nr. 91 Dz. u. P. austr.

Przypadające z tego tytułu należności ściągać będą od wymienionych właścicieli organy Ministerstwa Robót Publicznych (Kierownictwo pomiarów miasta Krakowa) za pokwitowaniem, licząc po 2 (dwa) złote za każdy granicznik.

Zawiadamiając o tem, wzywa Magistrat interesowanych do uiszczania wspomnianych należności, gdyż w przeciwnym razie zmuszony będzie je ściągać w drodze przymusowej.

Magistrat stoł król. miasta Krakowa
dnia 14 listopada 1930 r.

L. M. U. P. 9013/30. Kraków, dnia 18 listopada 1930.

Sprawa dodatku komunalnego do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków.

OBWIESZCZENIE.

Na mocy uchwały Rady m. z dnia 9 października 1930 r., powziętej w myśl art. 11 ustawy z dnia 11-go sierpnia 1923 r. Nr. 94 Dz. U. R. P. poz. 747, a zatwierdzonej przez Krakowski Urząd Wojewódzki rozporządzeniem z dnia 24 października 1930 r. L. Sam. IX. 196/30, Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w roku 1931 dodatek komunalny do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków w wysokości 100% opłat przy wyrobie, a 200% przy sprzedaży trunków.

Wymiar powyższego dodatku uskuteczniać będzie w myśl art. 43 wymienionej ustawy władza skarbowa, powołana do wymiaru opłat, poborem zaś zajmować się będzie Kasa Skarbowa Kraków I i Kasa Skarbowa Kraków II (Podgórze).

Wymieniony dodatek winien być uiszczony równocześnie z opłatą państwową.

O tem zawiadamia się strony interesowane.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 4456/30
Bb

Kraków, dnia 27 listopada 1930

Zmiana nazwy Alei Królewskiej w Dz. XVII i XVIII na Aleję 29-go Listopada.

OBWIESZCZENIE.

Rada miasta uchwałą z dnia 6 listopada 1930 r. zmieniła nazwę dotychczasowej Alei Królewskiej w Dz. XVII-tej Krowodrza i XVIII-tej Warszawskie na Aleję 29-go Listopada, jako utrwalenie pamięci setnej rocznicy Powstania Listopadowego.

Zmiana powyższa wchodzi w życie z dniem 29-go listopada 1930 r

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. 22.448/930
VI.

OGŁOSZENIE.

Na zasadzie reskryptu Wojewody Krakowskiego z dnia 17 października 1930 r. L. O. S. 6587/Inw. 930 Magistrat stoł. król. miasta Krakowa podaje do wiadomości, że z dniem 31 grudnia 1930 roku kończy się termin przyjmowania przez Urzędy inwalidzkie zgłoszeń odnośnie do roszczeń o zaopatrzenie inwalidzkie.

Tylko do tego terminu mogą również zgłaszać w Izbie Skarbowej Wydział Emerytur roszczenia pozostali (wdowy, sieroty, rodzice) po poległych, względnie zmarłych inwalidach wojennych.

Zgłoszone po dniu 31 grudnia 1930 r. roszczenia do zaopatrzenia inwalidzkiego nie będą uwzględnione.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 20 listopada 1930 r.

Pozbycie i nabycie nieruchomości na podstawie upoważnienia Rady miejskiej z dnia 11 lipca 1929.

1. Kontraktem z dnia 2 grudnia 1930 r. nabyła Gmina m. Krakowa od Walentego i Honoraty Klapów na cele regulacji ulicy Wiśniowej w Dz. XVIII parcele lkat. 206/12 i 206/13 o łącznej powierzchni 41·6 m. kw.

2. Kontraktem z dnia 1 marca 1930 r. nabyła Gmina m. Krakowa od Juljana, Ludwika i Antoniny Strycharczyków na cele regulacji ulicy Wileńskiej parcele lkat. 153/3, 153/4 i 154/2 o łącznej powierzchni 43·6 m. kw.

Wykaz

konsensów budowlanych, wydanych w miesiącu listopadzie 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Amalja Kowalska	przebud. portalu sklep.	Rynek Gł. 42 lsp. 37	arch. Landsberger Stefan	5362/30 13/10
Leon Isenberg	przebud. portalu sklep.	Rynek Gł. 10 lsp. 49	Jerzy Struszkiewicz	5337/30 16/9
Władysław Bieniarz	przebudowa portalu sklep.	Szpitalna 20 lsp. 386	K. Brzeziński i J. Burzyński	3911/30 13/10
Antoni Kuśnierz	adaptacje wewn. w bud. front. i oficyn.	Pl. WW. Świętych 8 lsp. 149	arch. Bujak	5460/30 15/10
Stanisław Burtan	przebudowa portalu sklep.	Florjańska 18 lsp. 329	inż. Rychlewski Włodzimierz	3723/30 20/10
Honorata Gibaszewska	przebudowa portalu sklep.	Pl. Marjacki 1 lsp. 343	inż. Gliński i arch. Alfred Kramarski	5690/30 14/11
Stanisław Burtan	przebudowa portalu sklep.	Florjańska 20 lsp. 330	inż. Rychlewski Włodzimierz	6443/30 20/10
Józef i Salo Emmerowie	przebudowa portalu sklep.	Florjańska 30 lsp. 335	L. Feniger	5324/30 25/10

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. IV.		
Roman i Honorata Głowniowie	dodat. zmiany przy nadbudowie 2-go i 3 go p.	Karmelicka 55 lsp. 175	arch. Piwowarczyk Stefan	5404/30 11/10
Dr. Karol Krzetuski	rozbudowa 1 p. domu	św. Teresy 8 lsp. 430	inż. Chmielewski J.	4907/30 17/10
Józef i Faustyna Sandomierscy	nadbudowa 3 go piętra budynku front. i ofic.	Czysta 13 lsp. 299	inż. Chmielewski	5159/30 18/10
		Dz. V.		
Inż. Kamil Wachlowski	nadbud. 3-go i 4-go piętra	św. Filipa 8	inż. Chmielewski J.	4863/30 22/10
Zarząd Zakładu wychow. Ks. Siemaszki	przebud. okna parter na portal sklepowy	Długa 42 lsp. 208	arch. Edward Jaśko	5343/30 22/9
Jan Gawlik	nadbud. 3-go piętra	Długa 35 lsp. 204	S. Jonkler	4861/30 13/9
		Dz. VI.		
Adolf Goldberger	przebudowa portalu sklepowego	Grzegórzecka 14 lsp. 264	Artur Brenner	4811/30 6/9
		Dz. VII.		
Kernerowa Bronisława	plany dodat. na bud 3 go i 4 go piętra, oraz dobud. parterowej oficyny	Jasna 10 lsp. 102	arch. Z. Szufa	3992/30 25/10
		Dz. VIII.		
Dawid Diener i Estera Klein	nadbudowa 2-go piętra w budynku front. i ofic.	Kupa 8 lsp. 141	arch. Stupnicki Władysław	4062/30 27/10
Zygmunt Hochwald, prezes Tow. Żyd. Gimnast.	budowa 3-ch piętr. domu	Boczna Skawińskiej l. kat. 18/2 i 3	inż. Siódmak	4126/30 25/10
Cecylja Grünbergowa	plany dodat. zmiany w budowie 4 p. bud. front.	Pl. Wolnica 12 a lsp. 602	bud. Dostal Antoni	5256/30 23/10
Bebo Blitz	plany dodat. na nadbud. 3-go piętra i dobud. 3-ch klozetów	Pl. Wolnica 9 lsp. 11	inż. Prokesch Zygm.	4700/30 14/10
Michał i Jetti Brandowie	plany dodat. na nadbud. 3-go piętra i nadbud. 1 ubikacji	Podbrzezie 2 lsp. 423	inż. Prokesch Zygm.	5389/30 15/10

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. VIII		
Dyrekcja Elektrowni Miejskiej	prow. zadaszenie w podwórzu budynku Magistratu	Dajwór 27	Dyr. Elektrowni Miejskiej	5185/30 18/10
		Dz. X.		
Michalina Zalasiewicz	budowa ogrodzenia	Zielna 16 l. kat. 81	Stan. Kryłoszański	6061/30 31/10
		Dz. XI.		
Leopold i Róża Fiedlerowie	budowa 1-o piętr. domu	Rolna, róg Zagrody l. kat. 164/16 168/24 168/25 168/26	arch. Z. Grünberg	4176/30 13/10
Aleksander Błasiak	budowa ścianki w sieni	Ks. Marka 9 lsp. 24	arch. Skawiński Edward	6123/30 13/10
		Dz. XII.		
Salomon Finkelstein	budowa 3-ch piętr. domu	T. Kościuszki 52 l. kat. 321/2	arch. S. Silberstein	1776/30 15/10
Paweł Podgórski	plany urządzenia mieszkania na poddaszu	Tatarska 1 lsp. 29	arch. L. Paciorkowski	3219/30 21/10
		Dz. XIII.		
Jakób i Stanisława Perkowie	plany na zmiany w budowie 1-o p. z suter.	Spadzista 21 lsp. 278	arch. Paciorkowski	6088/30 18/10
		Dz. XV.		
Dr. Eugenjusz Turyna	plany na wykonanie budowy 1-o p. domu	Kujawska 16 lsp. 315	arch. Burzyński Jan	6172/30 18/10
Karol Jamroż	nadbudowa 3-go p.	Nowowiejska 26 lsp. 316	arch. E. Bujak	5982/30 23/10
		Dz. XVI.		
Zygmunt i Anna Elsnerowie	budowa gnojownika	Obopólna 20 lsp. 123	Jan Kolesiński	5425/30 11/10

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XVI.		
Adam i Stanisława Kolberowie	dobud. sieni i wychodka	Obopólna 8 lsp. 118	arch. Kramkowski Henryk	5301/30 15/10
Franciszka Czekajska	budowa 2-piętr. domu	Kazimierza W. 142 lsp. 56	arch. L. Lieberman	4853/30 11/10
		Dz. XVII.		
Kazimierz Wisner	dodat. plany na zmiany rozkładu wewnętrznego w przyziomie	Friedleina 13 lsp. 402	arch. L. Paciorkowski	5769/30 6/10
		Dz. XVIII.		
Ks. Dr. Paweł Jarosiński	budowa 2-piętr. domu z poddaszem	ul. Zalewskiego l. kat. 21/113	arch. Wład. Stupnicki	5473/30 14/10
Józef Franaszek	budowa domu parter.	Żmujdzka l. kat. 1587	inż. Alfred Kramarski	6120/30 27/10
		Dz. XIX.		
Julja Pietrzykuwa	przebudowa portalu sklepowego	Grzegórzecka 25 lsp. 4	arch. J. Silberstein	3431/30 21/10
Dr. Fryderyk Ormicki	plany dodatk. na zmiany w budowie domu	równoległa do ul. Moniuszki l. kat. 21/154	inż. Filipkiewicz i Kolarzowski	5827/30 25/10
Gmina stoł. król. miasta Krakowa	budowa 3-piętr. domu	Pasterska l. kat. 221/13, 221/14, 221/15	bud. M. Silberstein	5893/30 18/10
		Dz. XXII.		
Baruch Wald i Daniel i Leon Frischer	budowa 3-piętr. domu	Kalwaryjska 6 lsp. 109	inż. B. Zimmermann	3048/30 3/7
Rudolf Oplustil i Ska	budowa ofic. pralni na I piętrze	Lwowska 48 lsp. 20	arch. L. Paciorkowski	5217/30 16/10
Marja Lachowska	dodat. plany na zmiany w nadbudowie 3-go p.	Rejtana 8 lsp. 509	inż. Mehl	5692/30 25/11

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 239 w kadencji XVII z dnia **6-go listopada 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Wiceprezydent miasta* Dr. Ludwik Schneider.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
" " Dr. Witold Ostrowski,
" " Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych **61**.

Początek posiedzenia o godzinie **18**.

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie pośmiertne.

Przewodniczący Wiceprez. Dr. Schneider na wstępie posiedzenia poświęcił wspomnienie zmarłemu radcy m. ś. p. Dr. Leopoldowi Zarzyckiemu.

Przemówienia Wiceprezydenta Dr. Schneidra wysłuchała Rada m. stojąc.

Wnioski nagłe.

Sekretarz odczytuje następujące wnioski nagłe:

Rm. Haeckera i tow. w sprawie umieszczenia transparentu na gmachu Sukiennic:

Wniosek brzmi:

„Wzywa się Prezydjum miasta, aby nakazało usunąć szpecącą reklamę świetlną z zabytkowego gmachu Sukiennic".

W głosowaniu wniosek nie uzyskał większości do traktowania go jako nagłego, wobec czego, w myśl regulaminu, odroczono rozpatrywanie go do końca posiedzenia.

Sekretarz odczytał następnie wniosek nagły rm. Inż. Adelmana i tow. w sprawie zabezpieczenia Krakowa przed powodzią.

Wniosek brzmi:

„Rząd austr. rozpoczął przed wojną obwałowywanie Wisły pod Krakowem, by uchronić miasto od powodzi. Państwo Polskie od lat 12-tu nie zdobyło się na dokończenie tych robót, mimo, że znalazły się fundusze na inne kosztowne inwestycje.

Na dokończenie robót, związanych z ochroną Krakowa przed powodzią potrzeba około 3 miljonów złotych. Ukończenie robót uchroniłoby ludność dzielnic: Dębniki, Zakrzówek, Ludwinów, Zwierzyniec i Podgórze przed stałem niebezpieczeństwem utraty mienia, a nawet zdrowia i życia.

Nowy Sejm, który ma się zebrać w grudniu b. r. będzie m. i. rozpatrywał budżet na rok 1931/32. Należy poczynić zabiegi, by w tym budżecie wstawiono odpowiednią kwotę na dokończenie robót, mających uchronić miasto przed powodzią. Wobec tego zgłaszamy następujący wniosek nagły:

Rada miasta uchwali:

Wybiera się delegację, złożoną z 3-ch członków, którąby przedstawiła Rządowi i Klubom Sejmowym konieczność przeznaczenia 3 miljonów złotych na dokończenie robót, złączonych z ochroną miasta Krakowa przed powodzią".

Wniosek uchwalono z tem, że delegatów wyznaczy Prezydent m.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. Ks. Masnego i tow. w sprawie przyznania najbiedniejszej ludności miasta węgla na zimę.

Wniosek brzmi:

„Zbliżająca się zima zagraża ciężkiem doświadczeniem wielu tysiącom rodzin biednych bezrobotnych.

Jest obowiązkiem Gminy, aby wedle możliwości choć w części zaradziła temu złemu. Przyznanie bezpłatne choćby 1 cetnara węgla takiej rodzinie będzie wielką ulgą.

Rada miejska uchwalić raczy 10 wagonów węgla do rozdania ubogim rodzinom bezrobotnych, lub nie mogącym pracować po 1 do 3 cetnarów węgla najbiedniejszym, będącym na opiece opiekunów społecznych i komitetów parafjalnych".

Wniosek odesłano do regulaminowego traktowania.

Sekretarz odczytuje wniosek:

1) Rm. Inż. Adelmana i tow. w sprawie przebudowy dworca osobowego w Krakowie:

„Stosunki, panujące obecnie na dworcu zachodnim w Krakowie wymagają jaknajrychlejszej naprawy. Od 3-ch miesięcy znajduje się ten dworzec w stanie rozbudowy. Dach jest rozebrany tak, że pobyt w hali dworca w razie deszczu jest możliwy tylko pod parasolem. Do kas z biletami trzeba iść po deskach, co naraża podróżnych na niebezpieczeństwo zwichnięcia lub złamania nogi. Dojazd do dworca jest zamknięty z powodu urządzenia nowej nawierzchni.

Ze względu na interes miasta Krakowa, jako objektu turystycznego, należy dążyć do tego, by dostęp do dworca kolejowego był jak najlepszy. Obecny stan nie może być nadal tolerowany. Stawiamy przeto wniosek:

Rada miasta uchwali:

Uprasza się Pana Prezydenta o interwencję w Dyrekcji Kolei Państwowych o przyspieszenie rozbudowy dworca zachodniego i przyprowadzenie go do takiego stanu, by mógł być użyty dla wyjazdu podróżnych z Krakowa".

Uchwalono.

2) Rm. Inż. Adalmana i tow. w sprawie roz szerzenia plant na stoki Wawelu.

„Zamek wawelski utracił charakter zamku obronnego i stanowi dziś odrębną wyspę niezłączoną z miastem Krakowem. Chcąc zamek połączyć z miastem należałoby plantacje miejskie od Seminarjum duchownego przedłużyć do stoków wzgórza wawelskiego, a mianowicie przez zbudowanie na stokach schodów i tarasu, któreby się kończyły przy zamku. Podobnie należałoby zejście z Wawelu ku kościołowi OO. Bernardynów połączyć z plantacjami, kończącemi się przy hotelu „Royal" co dałoby się uskutecznić przez zadrzewienie całego placu koło kościoła OO. Bernardynów.

Wobec powyższego zgłaszamy wniosek:

Rada miasta uchwali:

Wzywa się Pana Prezydetna do przedłożenia Komisji plantacyjnej i Radzie miejskiej projektu połączenia Wawelu z plantacjami miejskiemi".

Wniosek skierowano do Komisji plantacyjnej.

3) Rm. Marskiego i tow. w sprawie ulgowych kart tramwajowych dla pracowników państw.

„Ministerstwo Komunikacji zmieniło począwszy od 1 listopada godziny urzędowania zamiast od 8 rano, dopiero od 8 30 rano.

Ponieważ tygodniowe karty tramwajowe po 80 groszy są ważne tylko do godziny 8 rano, przeto

Rada miasta uchwali:

Poleca się Prezydjum poczynienie odpowiednich kroków, by ważność wymienionych kart przedłużono do godziny 9 rano, jakoteż ażeby karty te były sprzedawane przez konduktorów nietylko w poniedziałki, ale i wtorki, w końcu ze względu na silne zabudowanie dzielnic XII, XIII, XI i X, by do godziny 9 rano ruch wozów na linji 5 i 6 był powiększony".

Wniosek przekazano Radzie nadzorczej Krak. Kolei Elektr.

Interpelacje.

Klubu Radców m. P. P. S. w sprawie dożywiania dzieci szkolnych:

„Na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej postawił Klub nasz wniosek nagły w sprawie dożywiania dzieci szkolnych, dostarczenia najbiedniejszym odzieży ciepłej, oraz w sprawie zaopatrzenia bezrobotnej i biednej ludności w najniezbędniejsze artykuły, jak ziemniaki i opał.

Ponieważ tak w jednej, jak i w drugiej sprawie nie poczyniono żadnych kroków, zapytujemy Prezydjum miasta, dlaczego nie przystąpiono dotychczas do zrealizowania powziętej uchwały".

W odpowiedzi na tę interpelację Dr. Schneider oznajmił, iż rok rocznie Rada miasta przeznacza na ten cel znaczną kwotę, którą Rada Szkolna z opiekunami szkół rozdziela pomiędzy potrzebujących, co też i w tym roku będzie miało miejsce.

Rm. Pachońskiego i tow. w sprawie przyjścia młodzieży szkolnej z pomocą materjalną:

„Wobec zbliżającej się zimy i ciężkich warunków gospodarczo-finansowych wśród szerokich warstw społeczeństwa, zapytujemy Pana Prezydenta, jaki jest plan przyjścia młodzieży szkolnej z pomocą materjalną"?

Przewod Wiceprez. Dr. Schneider odpowiada, że interpelacja ta pokrywa się z poprzednią, na którą już dał odpowiedź.

Rm. Pachońskiego i tow. w sprawie zaopatrzenia szkół w węgiel na zimę.

„Ze względu na zbliżającą się zimę i zdrowie młodzieży szkolnej, zapytujemy Pana Prezydenta, czy szkoły miejskie są dostatecznie zaopatrzone w węgiel".

Przewod. Wicepr. m. Dr. Schneider wyjaśnił, że szkoły są dostatecznie w węgiel zaopatrzone.

Rm. Pachońskiego i tow. w sprawie wyboru nowego członka Rady Szkolnej miejscowej:

„Ponieważ w resortach Pana Prezydenta i PP. Wiceprezydentów zaszła w ostatnich czasach zmiana tak, że P. Wiceprezydent Dr. Ludwik Schneider ma opuścić stanowisko Członka Rady Szkolnej miejscowej, zapytujemy Pana Prezydenta, czy jest przygotowany wniosek na Radę Miasta odnośnie do wyboru nowego członka do Rady Szkolnej Miejscowej".

Przewod. Wicepr. m. Dr. Schneider oświadczył, że sprawę tę wyjaśni Prezydent m. Rolle na najbliższem posiedzeniu Rady m.

Rm. ks. Kasprzyka i tow. w sprawie przeciążenia dworca autobusowego i komunikacji obok tego dworca:

„Dworzec autobusowy na pl. św. Ducha, wobec wzmożonego ruchu i powstania coraz to nowych linij autobusowych, okazuje się za szczupły i niewystarczający, to też trzeba zawczasu myśleć o stworzeniu odpowiedniejszego miejsca na pomieszczenie dworca.

W związku z powyższą sprawą wyłania się niebezpieczeństwo życia dla publiczności, a mianowicie:

Od pewnego czasu większa część autobusów kieruje się z dworca na pl. św. Ducha przez wąską krzywiznę i zaułek między kościołem św. Krzyża, parafją św. Krzyża na ul. św. Krzyża. Jak wiadomo w tem właśnie miejscu na krzywiźnie i zaułku mieszczą się szkoły powszechne, a mianowicie szkoła św. Kingi, Króla Wł. Jagiełły, jak również św. Scholastyki. Na ul. św. Krzyża i w zaułku (tak znanym i podziwianym z powodu swego uroku) tłoczą się gromady dzieci, opuszczających szkołę w godzinach rannych, południowych, popołudniowych i wieczornych, gdyż nauka odbywa się z powodu wiadomej ciasnoty i braku sal również porą popołudniową".

Wobec powyższego zapytujemy Pana Prezydenta miasta, co zamierza uczynić, by niebezpieczeństwo życia szczególniej dla dzieci szkolnych usunąć i czy jest skłonny wydać zakaz przejeżdżania zaułkiem przy kościele św. Krzyża i kierowania tam ruchu autobusowego".

Przewod. Wicepr. Dr. Schneider oświadczył, że sprawę poleci zbadać, a odpowiedź udzieli P. Prezydent m. na najbliższem posiedzeniu Rady m.

Rm. Stączka i tow. w sprawie przystanku tramwajowego i autobusowego w ulicy Lwowskiej:

„Przystanek tramwajowy i autobusowy w ulicy Lwowskiej obok realności Nr. 40-46 w Podgórzu wyznaczony został ongiś w najbardziej niestosownem miejscu. Chodnik bowiem zaledwie 1 m. szeroki z trudem tylko obsłużyć może ożywiony tu ruch pieszych, a wcale nie ma na nim miejsca na postój licznych oczekujących na tramwaje Nr. 3 i 6, tudzież na autobusy tramwajowe do Prokocimia podróżnych. Od wczesnego też rana do późnej nocy panuje na tym odcinku nieustanny ścisk, utrudniający przechodniom komunikację pieszą, zaś trąbienie i hałas motorów zakłóca spokój domowy mieszkańcom przyległych realności, przyczem korytarze i podwórza ulegają zanieczyszczeniu przez osobniki niekulturalne, zamki bram i krany wodociągowe okradane,

a lokatorzy napastowani. Onegdaj pobity nawet został właściciel realności ob. Rudolf Pally, przyczem interweniowała policja i sprawę oddano do Sądu. Ponieważ Komisja Magistratu orzekła niedawno, iż odpowiedniejszego miejsca na te przystanki w Podgórzu niema, zapytujemy Pana Prezydenta, czy jest skłonny osobiście opisany powyżej stan rzeczy zbadać i wydać zarządzenie, zwalniające obywateli płacących na rzecz miasta bardzo wysokie podatki, od szykan, zatruwających im resztki ich żywota".

Przewod. Wicepr. Dr. Schneider oświadczył, że sprawę tę przekaże natychmiast Dyrekcji M. Kolei Elektr., która w porozumieniu z Wydz. VII rzecz zbada.

Rm. ks. Masnego i tow. w sprawie urządzenia ulicy św. Anny.

1) Świetna Rada uchwaliła w czasie obrad budżetowych wstawienie 125.000 zł. na przebudowę ulicy św. Anny, która przedstawia obraz zniszczenia, albowiem w czasie słoty stoją kałuże pełne wody, która wskutek wybojów i zagłębień nie ma odpływu.

2) Ulica ta najbardziej jest wystawiona na widok obcych zagranicznych gości, zwiedzających nasze miasto, którzy wynoszą z Krakowa najgorsze wrażenie.

3) Inne ulice, położone znacznie dalej od centrum miasta, otrzymały nową betonową nawierzchnię.

Zapytuję Prezydjum, w jakim stanie jest sprawa podjęcia robót koło tej ulicy".

Przewod. Wicepr. Dr. Schneider wyjaśnił, że kredyt na ten cel znajduje się w budżecie nadzwyczajnym i skoro tylko gmina uzyska pożyczkę, roboty zaraz się rozpocznie.

Rm. ks. Masnego i tow. w sprawie zwalczania żebractwa:

„Istotną plagą egipską dla mieszkańców naszego miasta jest z dniem każdym wzrastające żebractwo.

Z całej Polski zjeżdżają do Krakowa biedni różnego wieku, szukając zajęcia. Wielu z nich w najlepszym zamiarze, łudząc się nadzieją znalezienia pracy, doznawszy zawodu, tułają się od domu do domu, pogarszając i tak wielkie i ciężkie przesilenie ekonomiczne. Między tą biedotą są jednak ludzie, mający wstręt do pracy, którzy są ciężarem i nie zasługują na wsparcie.

Zachodzi poważne niebezpieczeństwo obciążenia Gminy obowiązkiem świadczeń na rzecz obcych nieprzynależnych do Krakowa, którzy chcą byle przez jeden rok (zawiesić się) przebyć w Krakowie.

Wnioski:

Wzywa się Prezydjum do wniesienia do Władz centralnych o wydanie nakazu bezpłatnego odesłania do miejsca przynależności, względnie dłuższego pobytu takich osobników.

Odniesienie się do Policji o przestrzeganie obowiązku meldowania się, aby nie dopuścić obcym uciążliwym przybyszom do zasiedzenia przez jeden rok w Krakowie, co pociąga świadczenia społeczne według obowiazujących ustaw.

Wreszcie przystąpić do zorganizowania akcji budowy domu pracy i domu dla niezdolnych do pracy".

Przewod. wicepr. Dr. Schneider oznajmił, że sprawa ta nie jest mu obcą, dołoży wszelkich starań, aby sprawę tę w najbliższym czasie zlikwidować, co zależne jest od budowy schroniska i domu pracy przymusowej.

Rm Holeksy i tow. w sprawie oddania Sukiennic dla celów reklamy:

„Na terasie gmachu Sukiennic od ul. Szewskiej umieszczony został ekran, na którym jedno z ugrupowań politycznych reklamuje w sposób krzykliwy swoją listę kandydatów. Uważamy, że czcigodne mury Sukiennic nie powinny służyć wogóle żadnej prywatnej imprezie, a najmniej nadają się na reklamy wyborcze, podobnie jak temu celowi nie powinny służyć żadne objekty gminne, jak gmachy miejskie, słupy do przewodów elektrycznych i t. p. Nie jest bowiem zadaniem Gminy występowanie w akcji wyborczej po stronie tego, lub owego ugrupowania politycznego, ale jej udział ograniczyć się winien wyłącznie do wykonania czynności, przewidzianych ordynacją wyborczą.

Wobec powyższego zapytujemy Pana Prezydenta:

1) Czy udzielił zezwolenia na pomieszczenie na gmachu Sukiennic ekranu reklamowego"?

2) Czy skłonny jest zarządzić natychmiastowe usunięcie tego ekranu?

3) Czy skłonny jest spowodować, by na przyszłość podobne zezwolenia nie były udzielane?

W odpowiedzi przewod. Wicepr. Dr. Schneider oświadczył, że sprawa ta będzie rozpatrywaną przez Prezydenta m. po jego powrocie z Warszawy, dokąd wyjechał w sprawach Gminy. Również P. P. S. wniosła do Magistratu podanie o zezwolenie na umieszczenie takiego transparentu na gmachu Sukiennic.

Rm. Dr. Rosenzweig, nie otrzymawszy głosu, w gwałtownem wystąpieniu nazywa oświadczenie wicepr. Dr. Schneidra wykrętem. „Prezydjum m. nie powinno dla pewnego i jedynego ugrupowania politycznego zezwalać na użycie gmachu Sukiennic dla celów reklamowych, wyborczych". Wicepr. Dr. Schneider przywołuje mowcę do porządku, zastrzega się przeciwko wyrażeniu „wykręt", zwraca uwagę na powagę sali radzieckiej, która nie jest miejscem do politycznych wystąpień, nie dopuszcza do dalszych dyskusyj, przerywając ustawicznie dzwonieniem.

Sekretarz odczytuje interpelacje:

Rm. Stączka i tow. w sprawie przeniesienia biur handlowych Dyrekcji Kolei Państwowych z głównego gmachu na ulicę Bosacką.

„Dyrekcja Kolejowa w Krakowie przeniosła z dniem 1 listopada 1930 r. biura oddziału handlowego z Placu Kleparskiego na ulicę Bosacką, utrudniając temsamem kontakt świata handlowego i przemysłowego z koleją.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy skłonny jest interwenjować w tej sprawie w Dyrekcji Kolejowej i spowodować zmianę dotyczącego zarządzenia".

Przewod. Wicepr. Dr. Schneider oświadczył, że po powrocie Prezydenta m. z Warszawy zajmie się tą sprawą osobiście Prezydent.

Rm. Holeksy i tow. w sprawie zapisu ś. p Corazzy na rzecz Muzeum Narodowego.

„Testamentem z 15 października 1924 r. zapisał ś. p. Karol Corazza na rzecz Muzeum Narodowego w Krakowie cały swój majątek z wyłączeniem jedynie legatów dla swej rodziny.

W myśl tego testamentu Muzeum Narodowe miało otrzymać połowę ceny uzyskanej ze sprzedaży kamienicy w Tarnowie, całą gotówkę ze sprzedaży dzieł sztuki, kosztowności, urządzenia mieszkania 4-pokojowego (z wyłączeniem legatów), oraz czwartą część dochodów osiągniętych z kamienicy w Tarnowie. Kwota przypadająca miastu z tego tytułu wynosić powinna według panującej opinji, łącznie nie mniej jak 300.000 zł.

Do tej pory, mimo upływu sześciu lat, testament wykonany nie został, a Muzeum Narodowe, względnie na jego rzecz miasto nie otrzymało ani grosza zapisanych sum. Natomiast sposób egzekwowania testamentu przez jego wykonawcę błp. Dr. Ehrenpreisa wywołał w opinji publicznej szereg niepokojących wątpliwości i komentarzy, tak co do wysokości kwot uzyskanych ze sprzedaży domu, urządzenia mieszkania, dzieł sztuki i kosztowności, jak i honorarjów, jakie miał sobie za sprawowanie tych funkcyj policzyć. Z zaniepokojeniem komentuje się w opinji publicznej fakt, że lokaty funduszów spadkowych dokonano w instytucji, która następnie popadła w trudności płatnicze, jak również zdziwienie budzi nieoczekiwanie niska kwota, którą zastępcy prawni rodziny błp. Ehrenpreisa wymieniają jako ostateczną należność dla Muzeum Narodowego z tytułu realizacji testamentu ś. p. Corazzy. Gdy wreszcie niezupełne wykonanie legatów przez błp. Dra Ehrenpreisa w stosunku do rodziny testatora grozi dochodzeniem przez nią jej praw wobec Gminy, która z zapisu faktycznie nic nie otrzymała, zapytujemy Pana Prezydenta miasta:

1) Z jakich przyczyn dopuścił do tego, by zapis publiczny przez 6 lat po śmierci testatora pozostawał w administrowaniu prywatnem, zamiast, by niezwłocznie wpłynął do Kasy miejskiej i co zamierza uczynić, by wpłata ta rzeczywiście i niezwłocznie nastąpiła?

2) Jakie kroki zamierza podjąć, by zapis na rzecz Muzeum Narodowego nie został uszczuplony przez niewłaściwą lokatę funduszów spadkowych i przez wygórowane honorarja wykonawcy testamentu.

3) Czy i w jaki sposób zamierza przeprowadzić kontrolę nad uskutecznioną przez wykonawcę testamentu sprzedażą ruchomości, biżuterji i dzieł sztuki, oraz nad pozostałemi rachunkami z administracji innych działów zapisu, z których łączne fundusze przypaść mają Muzeum Narodowemu?

4) Kiedy Pan Prezydent zamierza złożyć Radzie miasta dokładne, szczegółowe sprawozdanie o stanie fundacji, jej dochodach i sposobie administrowania“?

Po odczytaniu niniejszej interpelacji w sprawie formalnej zabrał głos rm. Dr. Rosenzweig, który w gwałtownej formie oświadczył, że w loży dziennikarzy znajduje się ajent policyjny, zapytuje, czy Prezydjum miasta wie o tem. Na sali powstała wrzawa. Rm. Dr. Müller, Puchałka, Pachoński i Haecker wołają „skandal“, „Rada miejska jest pod nadzorem policji“. Przewodniczący wicepr. Dr. Schneider przywołuje kilkakrotnie poszczególnych radców miasta do porządku.

Po tym incydencie uchwalono przerwać posiedzenie, aby konwent senjorów mógł zastanowić się nad tą sprawą.

Po 10 minutowej przerwie, Wicepr. Dr. Schneider złożył wobec Rady m. następujące oświadczenie:

„Prezydjum miasta nie wiedziało i nie wzywało urzędnika policji na posiedzenie. Każdy obywatel może przyjść na posiedzenie Rady m. i może zająć miejsce na galerji, lub w loży, gdyż posiedzenie jest jawne“.

Wicepr. Dr. Wielgus oświadczył, że odpowiedzi na interpelację rm. Holeksy udzieli na końcu posiedzenia.

Porządek dzienny.

Przewodnictwo obejmuje Wicepr. miasta Dr. Landau.

Przeznaczenie gruntu pod budowę kościoła parafjalnego w Dębnikach.

Imieniem Sekcji I. Wiceprez. m. Dr. Schneider wnosi:

Rada miejska uchwali:

Reasumuje się uchwały Rady miejskiej z dnia 16 kwietnia 1910 r., z dnia 8 marca 1917 r. i z dnia 9 października 1919 r., o ile niemi przeznaczono grunt pod budowę kościoła parafjalnego w Dz. XI Dębniki. Natomiast uchwala się co następuje:

I. Odstąpić na własność i bezpłatnie parafji rzymsko-katolickiej dla Dz. X Zakrzówek z Kapelanką i Dz. XI Dębniki.

a) parcele gminne lkat. 141/39 i 133/12 objęte lwh. 330 ks. gr. gm. kat. Kraków-Dębniki oznaczone kolorem żółtym i literami A-B C-D na planie Budownictwa miejskiego z dnia 21 lutego 1930 r. o łącznej powierzchni około 37 ar. 60 m. kw. pod budowę stałego kościoła parafjalnego.

b) część parceli gminnej lkat. 124/1 objętej lwh. 77 tej samej księgi, oznaczoną kolorem niebieskim i literami D-E-F-G na powyższym planie o obszarze około 810 m. kw. pod budynek parafjalny (plebański) położone przy ulicy Konfederackiej i ulicy Puławskiego, a to pod następującemi warunkami:

1) Wymienione grunty mają być użyte wyłącznie na podane wyżej cele.

2) Budowa kościoła i budynku parafjalnego ma być rozpoczęta najdalej do dnia 31 grudnia 1932 r. (tysiąc dziewięćset trzydziestego drugiego) roku, według planów zatwierdzonych przez Magistrat.

3) Zastrzeżenia podane w punkcie pierwszym i drugim mają charakter warunku rozwiązującego.

4) Zezwolenie na intabulację prawa własności wyda Gmina miasta Krakowa dopiero po rzeczywistem rozpoczęciu budowy kościoła i budynku parafjalnego.

5) Wartość wymienionych gryntów przyjmuje się na 75 (siedemdziesiąt pięć) złotych w złocie w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzp. z dnia 13 października 1927 r. Nr. 88 poz. 790 Dz. u. Rz. P. za jeden metr kwadr.

6) W razie gdyby Gmina m. Krakowa pociągana była do świadczeń z tytułu t. zw. konkurencji kościelnej, wartość wymienionych gruntów policzona będzie na poczet jej podatku konkurencyjnego, względnie analogicznego świadczenia.

7) Wymienione grunty odstępuje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych z wyjątkiem podanych wyżej ograniczeń.

8) Gmina poniesie koszty urządzenia ulic przed wymienionemi gruntami.

9) Gmina nie zastrzega sobie prawa prezenty pierwszego duszpasterza.

10) Koszty kontraktu, oraz planów i pomiarów poniesie Gmina miasta Krakowa. Natomiast wszystkie inne koszty, związane z odstąpieniem wymienionych gruntów i dodatkowemi (następnemi) czynnościami prawnemi, pokryje nabywająca parafja.

II. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do oddania w dzierżenie wymienionych gruntów Komitetowi budowy wspomnianego kościoła względnie Komitetowi parafjalnemu i do zezwolenia na rozpoczęcie robót budowlanych przed zawarciem formalnego kontraktu.

III. Na potrzeby wspomnianej parafji w przyszłości Gmina zastrzega (rezerwuje) część parceli gruntowej l. kat. 124/1 i części parceli budowlanej l. kat. 72, objętych lwh. 77 powołanej księgi grunt., oznaczone kolorem zielonym i literami F — G H — I — K na powyższym planie, o łącznej powierzchni około 11 a 55 m. kw. Warunki odstąpienia ustalone będą w swoim czasie.

IV. Do podpisania kontraktu i innych dokumentów upoważnia się obok Pana Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, pp. radców miasta ks. J. Masnego i P. Czubryta, a w razie przeszkody Dr. St Klimeckiego i J. Batkę, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

V. Niniejszą uchwałę przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie w myśl § 60 ustęp 11 statutu miejskiego i art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z dnia 16-go stycznia 1928 r. Nr. 7, poz. 40. Dz. U. R. P. L. I. 7924/1930.

W dyskusji zabierali głos rm. Marski, Haecker, ks. Masny, Czubryt, Kosobudzki, wszyscy oświadczając się za przedłożonemi wnioskami.

W głosowaniu wnioski Sekcji I. jednomyślnie uchwalono.

Zmiana nazwy Alei Królewskiej na Aleję 29-go Listopada.

Imieniem Prezydenta m. Wicepr. m. Dr. Schneidr wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Znieść nazwę dotychczasowej Alei Królewskiej, a to od wiaduktu kolejowego i nazwać „Ulicą 29-go Listopada“- jako utrwalenie pamięci setnej rocznicy powstania listopadowego.

II. Wstawić do budżetu w wydatkach Dział XII. § 127. poz. e. 1930/31 kwotę 1.500 zł. na pokrycie kosztów sprawienia i przybicia domowych tabliczek porządkowych i tablic orjentacyjnych z nową nazwą ulicy, jako wydatek nadzwyczajny.

Rm. Inż Romanowski wnosi, aby zamiast nazwy „Ulica 29-go Listopada“, nadać nazwę „Aleja 29-go Listopada“.

W głosowaniu wniosek referenta z poprawką rm. Romanowskiego uchwalono.

Zmiany w Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 41.

Imieniem Prezydenta m. Wicepr. m. Dr. Schneider wnosi:

Po myśli art. 19 ust. 4. ord. wyborczej do Sejmu, deleguje się do Okręgowej Komisji Wyborczej:

1) w miejsce zastępcy członka p. Dra Romualda Szumskiego, p. Zygmunta Grossa Mr. praw, kandydata adwokackiego, zamieszkałego w Krakowie, ulica Studencka L. 19.

2) w miejsce p. Dra Romana Bogdaniego, p. Dra Doc Jerzego Langroda.

3) w miejsce p. Dra Samuela Wahrhaftiga, p Dra Markusa Spiegela, adwokata w Krakowie, ul. Grodzka 26. (L. Prez. 11662/1930).

W dyskusji nad tą sprawą zabrał głos rm. Haecker, który atakuje stanowisko, jakie zajął delegat Gminy Dr. Wielgus w komisji Nr. 42 odnośnie do unieważnienia listy Nr. 7 do Sejmu. Dr. Landau przerywa mówcy, przywołuje go do porządku i grozi odebraniem głosu. Różne okrzyki wnoszą pp. rm Dr. Rosenzweig, rm. Haecker, Müller, Pachoński, za co ich Przewodniczący Dr. Landau przywołuje do porządku.

Przewodniczący Wicepr Dr. Landau powołuje na skrutatorów rm. Marskiego, Stankiewicza i Inż. Peltza i zarządza głosowanie kartkami.

Wynik głosowania: na 53 głosujących p Dr. Zygmunt Gross, p. Dr. Jerzy Langrod i p. Dr. Markus Spiegel otrzymali po 53 głosy, wobec czego zostali wybrani do Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 41.

Przewodnictwo obejmuje powtórnie Wicepr. m. Dr. Schneider.

Ref. st. radca Mgtu Dr. Wydro referuje łącznie trzy sprawy, a to: dodatki gminne do państw. pod. przem. na r. 1931, dodatek gminny do państw. podatku gruntow. na r. 1931 i dodatek gm. do państw. podatku od nieruchom. na r. 1931 i Imieniem Sekcji II i III wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na zasadzie art 8 ustawy z dnia 11-go sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94, poz. 747 Gmina m. Krakowa pobierać będzie w r. 1931 dodatki gminne:

a) do państwowego podatku od obrotu w wysokości 25% tego podatku.
b) do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych w wysokości 30% ceny tych świadectw i kart.

Uchwalono. (L. 41294/930 II).

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. Dz. U. Nr. 65, poz. 505 i art. 4 ustawy z dnia 11-go sierpnia 1923 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 747, ustanawia się stopę procentową dodatku gminnego do państwowego podatku gruntowego na rzecz Gminy miasta Krakowa w r. 1931 w wysokości 135% tego podatku z zastrzeżeniem, że dodatek 35% ponad normę 90% będzie pobierany od kwot podatku państwowego bez dodatku progresywnego.

Magistrat wyjedna przepisane zezwolenie władzy nadzorczej na pobór powyższego dodatku. (L. 41299/930 II).

Na zasadzie art. 6 ustawy z dnia 11-go sierpnia 1923 r. Dz U Nr 94, poz. 74 pobierać się będzie na potrzeby Gminy m. Krakowa na rok 1931 podatek od nieruchomości w wysokości 100% państwowego podatku od nieruchomości, jako dodatek do tego podatku.

Rm. Dr. Rosenzweig wnosi, aby wszystkie te sprawy odesłano do Komisji budżetowej.

Rm. Chwastek krytykuje pobór podatku od niezabudowanych parcel.

Rm. Stączek zgłasza następujący wniosek:

„Zważywszy, że materjalne położenie właścicieli domów, objętych nadal rygorem ustawy o ochronie lokatorów i obarczonych nadmiernemi podatkami i opłatami rządowemi i komunalnemi, powoduje masową ruinę i wysprzedaż tych domów,

że, zwłaszcza miasto Kraków od chwili wybuchu wojny światowej prawie żadnych nie podejmowało większych robót inwestycyjnych,

że nawet zwykła przebudowa i naprawa jezdni i chodników urządzonych już ulic, odbywa się tu wbrew Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z r. 1928 na koszt przyległych realności, przyczem kosztami temi obciąża się wbrew protestom właścicieli hipotekę tychże i utrudnia zaciąganie koniecznych pożyczek na remont domów —

podpisany Klub wnosi o obniżenie dodatków od podatku od nieruchomości ze 100% na 25% i pokrycie tej różnicy z obniżenia zbyt rozdętych wydatków personalnych".

W głosowaniu wniosek rm. Dra Rosenzweiga odrzucono.

Wszystkie wnioski przedstawione przez referenta uchwalono.

Wniosek rm. Stączka odesłano do regulaminowego traktowania.

Sprawa rozbudowy miasta.

Rm. Dr. Gross proponuje, ażeby sprawy, dotyczące rozbudowy i Spółki Mieszkaniowej dla Miast, traktować łącznie, jak również połączyć z niemi dyskusję nad sprawozdaniem Prezydenta miasta o rozbudownictwie mieszkaniowem, złożonem na posiedzeniu Rady m. z dnia 22 maja 1930 r.

Rada miasta zgodziła się na propozycje referenta, poczem imieniem Prezydenta m. przedstawia Dr. Gross następujące wnioski:

I. Rada miasta przyjmuje do wiadomości:

a) sprawozdanie Prezydenta m. o rozbudownictwie mieszkaniowem, złożone na posiedzeniu Rady w dniu 22 maja 1930 r;

b) sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy;

c) sprawozdanie z czynności Spółki Mieszkaniowej dla Miast po koniec 1929 r., i zarazem co do rozbudownictwa mieszkaniowego na przyszłość uchwala następującą rezolucję:

1) Głównym postulatem naszym jest, ażeby Rząd zgóry przeznaczył na szereg lat dotacje państwowe, które z każdorazowego budżetu będą pokrywane i na które można w budownictwie mieszkaniowem na pewno liczyć.

2) Musimy się wrócić do czasów przedwojennych i starać się możliwie przywrócić stosunki normalne. W tym celu musi się akcję budowlaną zdecentralizować, pomoc publiczna kredytowa musi być udzielana możliwie na drugie miejsce hipoteczne, tak. ażeby dopuścić do współdziałania Kasy Oszczędności, które muszą lokawać oszczędności na pierwszem miejscu i również należy dopuścić kapitały prywatne, tak, ażeby wszystkie siły gospodarcze razem się w ten sposób sumowały.

Należy więc podatek, który służy dla celów rozbudownictwa mieszkaniowego pozostawić gminom, które przy miernem podwyższeniu tego podatku mogą mieć do dyspozycji znaczniejsze kapitały, a czynność Banku Gospodarstwa Krajowego powinna obejmować udzielanie pożyczek krótkoterminowych z dotacji rządowej (z państwowego funduszu budowlanego), również Bank Gospodarstwa Krajowego będzie miał za zadanie konwertować pożyczki budowlane krótkoterminowe na długoterminowe w pewnej kolejności, a ponadto powinien Bank Gospodarstwa Krajowego udzielać gminom na bardzo niski procent i na dogodnych warunkach amortyzacyjnych pożyczek dla budowy najmniejszych mieszkań dla biednej ludności, która nie jest w stanie dzisiejszych wysokich czynszów w nowych domach opłacać.

3) Należy termin amortyzacji pożyczek, który dziś jest oznaczony na 15 do 25 lat, rozciągnąć ogólnie na 30 do 40 lat, tak, ażeby raty amortyzacyjne, które mają być pokrywane z czynszów, były wskutek tego odpowiednio zmniejszone i wskutek tego czynsze w nowych domach mogły być obniżone.

4) Ulgi podatkowe i stemplowe, które według obecnego ustawodawstwa w pewnych wypadkach są przyznane tylko pożyczkom ulgowym, uzyskanym w Banku Gospodarstwa Krajowego, należy rozszerzyć na wszystkie pożyczki i należy ulgi podatkowe w ogólności dla nowych budowli podwyższyć, to jest czasokres uwolnień podnieść i ulgi odpowiednio unormować w sposób racjonalny.

5) Należy popierać zrzeszenia Gmin dla celów budownictwa mieszkaniowego w tej formie, jak Spółka Mieszkaniowa dla Miast i wogóle ułatwić tworzenie organizacyj społecznych mieszkaniowych, któreby działały na wzór zagranicznych towarzystw społecznych, a nie jest racjonalnem przepisywanie dla instytucyj mieszkaniowych wyłącznie formy spółdzielni.

W dalszym ciągu rm. Dr. Gross przedstawia:

I. Sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy miasta Krakowa.

Sprawozdanie to za rok 1929 znajduje się w Dzienniku rozporządzeń m. Krakowa Nr. 5 z 31 maja 1930 r.

Jak wiadomo w roku 1929 nie został wyznaczony zgóry normalny kontyngent kredytów budowlanych, od przypadku do przypadku otrzymał Komitet Rozbudowy dyspozycje co do pewnych stosunkowo nieznacznych kwot, z reguły Bank Gospodarstwa Krajowego odrazu podawał budujących, dla których kredyty mają być przeznaczone, tak, że Komitet Rozbudowy miał tylko formalną ingerencję. Akcja tedy w roku 1929 była stosunkowo niewielka.

W roku 1930 ożywiła się znacznie akcja budowlana skutkiem przydziału znaczniejszych kwot.

Na wykończenie budowli już poprzednio finansowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, prze-

znaczono około 1.300.000 zł., a na budowle, które nie były finansowane dotąd przez Bank Gospodarstwa Krajowego, została później przeznaczona kwota około $2^1/_2$ miljona złotych, tak, że wszystkie kredyty za rok 1930 wynosiły około 4 miljonów złotych. Jest to więc stosunkowo znaczna kwota, która została w całości rozdzielona, a zrealizowanie tych kredytów jest w toku.

Zdołano tylko zaspokoić część petentów, ponieważ zapotrzebowanie jest znacznie większe, aniżeli kredyty uzyskane

Poza tem Komitet Rozbudowy przyznał pożyczkę budowlaną około 700.000 zł. Krakowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na budowę mieszkań jedno- i dwuizbowych, ale dopiero z kontyngentu za rok 1932, o ile właściwe władze nadzorcze uchwałę tę zatwierdzą i Ministerstwo Skarbu zgodzi się na realizację tej pożyczki.

Komitet Rozbudowy powziął tę uchwałę z tego powodu, ponieważ Spółdzielnia oświadczyła, że może uzyskać zagranicą pieniądze na ten cel, jeżeli Bank Gospodarstwa Krajowego zapewni, że do 20 miesięcy zwróci tę kwotę.

Szczegóły rozdziału pożyczek będą ogłoszone w dzienniku rozporządzeń Magistratu m. Krakowa; Komitet przy rozdziale kredytów kierował się tem, że należało uwzględnić w pierwszej linji budowę małych mieszkań i instytucje społeczne, a między petentami należało uwzględnić przedewszystkiem tych, którzy w najbliższym czasie ukończą budowy, a względnie dają gwarancję, że przy pomocy pożyczki, uzyskać się mającej, budowę rzeczywiście najpóźniej w ciągu roku wykończą.

Akcja rządowa, jak widać, jest niejednolita w pewnych latach, jak np. w roku 1929 przydział był minimalny, a w r. 1930 bez żadnego przygotowania przydział był stosunkowo znaczny. W poprzednich latach były taksamo nieuregulowane stosunki. Z powodu tej niestałości nie jest się w stanie przygotować należycie budowli, ludność nie wie z czem się ma liczyć tak, że kontyngenty nie mogą być racjonalnie w odpowiedni sposób i z pewnym planem wykorzystane.

Dlatego to głównym postulatem naszym jest, ażeby Rząd zgóry przeznaczył na szereg lat dotacje państwowe, które z każdorazowego budżetu będą pokrywane i na które można w budownictwie mieszkaniowem na pewno liczyć. Rząd przyobiecał przy naradach Państwowej Rady Rozbudowy, że będzie się starał już pod jesień podawać kontyngent, który ma być na następny rok przeznaczany, tak ażeby budowy mogły być należycie przygotowane i jak dowiadujemy się w Ministerstwie myśl ta, wielokrotnie przez nas poruszana, ażeby stale na szereg lat zapewnić cyfrowo zgóry oznaczone roczne dotacje rządowe znajduje uznanie i prawdopodobnem jest, że Rząd z inicjatywą w tym kierunku wystąpi.

II. Poruszaliśmy wielokrotnie myśl utworzenia Miejskiego Funduszu Rozbudowy z pewnej części wpływów podatkowych, przeznaczonych na cele budownictwa mieszkaniowego. Otóż i w tym względzie zasada, przez nas głoszona, zdaje się znajduje u Rządu zrozumienie, tak, że mamy nadzieję, że w projekcie, który Rząd przygotowuje, ta myśl zostanie przyjętą.

Rozchodzi się o to, ażeby wciągnąć w akcję mieszkaniową także Kasy oszczędności i innne instytucje kredytowe społeczne.

Kasy oszczędności mogą dawać pożyczki tylko na pierwsze miejzce do najwyższej wysokości 50%. Akcja publiczna kredytowa powinna więc pójść w tym kierunku, ażeby z pieniędzy publicznych dawać pożyczki na drugie miejsce, po pożyczkach uzyskanych na pierwsze miejsce z Kas oszczędności, lub z innych instytucyj

Rzecz tę poruszyłem na Państwowej Radzie Rozbudowy i w referacie, wygłoszonym na zjeździe miast polskich, odbytem w Warszawie w czerwcu 1930 roku. Mam nadzieję, że i ta myśl znajdzie urzeczywistnienie.

W Niemczech zasadniczo kredyty z pieniędzy publicznych daje się tylko na drugie miejsce, ustawa austrjacka o funduszu mieszkaniowym z roku 1910 również wyraźnie to przewiduje i wogóle ta zasada jest powszechnie przyjętą i racjonalna polityka budowlana musi się liczyć z tem, ażeby wciągnąć w akcję budowlaną w pierwszej linji kapitały oszczędnościowe, a więc kapitały Kas Oszczędności, instytucyj kredytowych i prywatnych wierzycieli, tak, ażeby budowa mogła być prowadzoną ogólnie przez budujących, którzy mają własnego kapitału tylko np. około 20 do 30%, a resztę, żeby mogli dostawać tytułem pożyczki.

Punkt ten jest bardzo ważny, bo jeżeli wprowadzimy w życie tę zasadę, to już mając naprzykład do dyspozycji 30 miljonów z funduszów publicznych, możemy budować za 100 miljonów, bo 40 do 50 miljonów można uzyskać z Kas Oszczędności i z innych instytucyj na pierwsze hipoteki, 30 miljonów z funduszów publicznych, a 20 do 30 miljonów z funduszów prywatnych.

To co dotąd mówiliśmy, odnosi się w pierwszej linji do krótko-terminowego kredytu budowlanego, przeznaczonego na wyprowadzenie budowli. Kredyt ten musi być potem zamieniony na kredyt amortyzacyjny, długoterminowy. Głównem źródłem tego kredytu jest Bank Gospodarstwa Krajowego, który wydaje listy zastawne i obligacje mieszkaniowe, poręczone przez państwo i przez gminy, w których się buduje. Należałoby więc ustalić kontyngent roczny tych obligacyj i listów zastawnych i pożyczek, w jakim będą krótkoterminowe kredyty skonwertowane na długoterminowe. Jeżeli się to zgóry ureguluje według pewnego planu, którego się będziemy trzymali, to sprawa może być łatwo rozwiązaną w sposób racjonalny, bo instytucje i Kasy Oszczęedności, dające hipoteki na pierwsze miejsce, niewątpliwie się zgodzą, ażeby kredyty krótkoterminowe, które dziś są obliczone na $1^1/_2$ roku, przedłużyć na 5 do 10 lat, jeżeli tylko będą miały pewność, że w tym czasie otrzymają napowrót swoje pieniądze i kredyty będą skonwertowane.

Należy także w odpowiednim stopniu pociągnąć do współdziału instytucje społeczne ubezpieczeniowe, w tym względzie już pewien postęp jest do zaznaczenia, ale udział ten jest jeszcze niedostateczny.

III. Dalej należy termin amortyzacji pożyczek, który dziś jest oznaczony na 15 do 25 lat rozciągnąć ogólnie na 30 do 40 lat, tak, ażeby raty amortyzacyjne, które mają być pokrywane z czynszów, były wskutek tego odpowiednio

zmniejszone i wskutek tego czynsze w nowych domach mogły być niższe.

IV. W końcu powołujemy się na nasze żądanie, ażeby ulgi podatkowe i stemplowe, które według obecnego ustawodawstwa w pewnych wypadkach są przyznane tylko pożyczkom ulgowym, uzyskanym z Banku Gospodarstwa Krajowego, rozszerzyć na wszystkie pożyczki i ażeby ulgi podatkowe w ogólności dla nowych budowli podwyższyć, to jest czasokres uwolnień podnieść i odpowiednio unormować w sposób racjonalny.

V. Wreszcie rozchodzi się o to, ażeby ułatwić utworzenie organizacyj społecznych mieszkaniowych, któreby działały na wzór zagranicznych towarzystw, bo nie jest racjonalnem przepisywanie dla instytucyj mieszkaniowych społecznych wyłącznie formy spółdzielni.

Ministerstwo Robót Publicznych wydało niedawno materjały do projektu ustawy mieszkaniowej, gdzie czytamy na stronie 13-tej: „W Niemczech niema wiele spółdzielni zorganizowanych, tak jak u nas, budują tam albo osoby prywatne, albo Towarzystwa budowy mieszkań o użyteczności zbiorowej“. Gminy wielkie, jak np. Monachium założyło specjalne Towarzystwo akcyjne użyteczności publicznej, mającej na celu budowy mieszkań i akcje tego Towarzystwa w przeważnej części należą do gminy etc. W podobny sposób postępują inne gminy.

Ta forma musi być coraz więcej u nas rozwijaną, dotąd niestety nie natrafiła na dostateczne poparcie ze strony właściwych władz, bo w ustawodawstwie naszem jeszcze tej sprawy nie unormowano.

W referacie wygłoszonym na Zjeździe miast polskich w czerwcu 1930 r., domagałem się, ażeby ułatwiono gminom prowadzenie akcji mieszkaniowej, ułatwiono zrzeszenie się miast, czy to samych miast ze sobą, czy też wspólnie z Bankiem państwowym, lub Kasami Oszczędności i t. p., w szczególności domagam się dla takich zrzeszeń, bez względu na formę, na jaką by były zawiązane (forma spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, forma spółki akcyjnej i t. p.) przyznania uwolnień podatkowych i stemplowych i wszystkich zwolnień, jakie przypadają gminom, budującym mieszkania (narówni ze spółdzielniami mieszkaniowemi).

VI. Gminom należy dla budowy najmniejszych mieszkań (jedno- i dwupokojowych) przyznać specjalne ulgi kredytowe (oprocentowanie 2%, amortyzacje 1%) tak, by mogły wynajmywać mieszkania za czynszem, równym przedwojennemu czynszowi.

Powołuję się co do wszystkich tych wniosków na referat, ogłoszony w materjałach Zjazdu Miast polskich, odbytym w Warszawie w czerwcu 1930 r.

Nadmieniam, że na ostatniem posiedzeniu Państwowej Rady Rozbudowy, które się odbyło w maju 1930 r., wybrano Komisję ustawodawczą dla znowelizowania rozporządzenia Prezydenta R. P. o rozbudowie miast. Prezesem Komisji jest p. Dr. Garbusiński, dyrektor Banku Gospdarstwa Kraj., a między innymi również ja, który zastępowałem na Radzie Rozbudowy miasto Kraków, zostałem powołany do tej Komisji i został mi przydzielony wspólnie z referentem Ministerstwa, dział reformy przepisów stemplowych i podatkowych Co do głównych tez, zdaje się, że zapatrywanie Ministerstwa nie różni się zasadniczo od moich żądań i jeżeli ta akcja będzie dalej kontynuowaną, to mam nadzieję, że tezy słusznie już wyżej przezemnie poruszone, zostaną zasadniczo uwzględnione.

Na tem kończę sprawozdanie co do Komitetu Rozbudowy, z którem połączyłem przedstawienie całości akcji mieszkaniowej i żądań, które należy stawiać.

W rezolucji, którą zaproponuję na końcu, będą podane główne punkty.

VII. Przechodzę do sprawozdania z czynności Spółki Mieszkaniowej dla Miast, Spółki z ogr. odpowiedzialnością. Oczywiście nie jest mojem zadaniem przedstawić sprawozdania cyfrowego, ponieważ rachunki zostały przyjęte przez właściwe władze Spółki Mieszkaniowej, tutaj mam przedstawić ogólną politykę Spółki Mieszkaniowej, jako instytucji użyteczności publicznej, w której nasze miasto ma obecnie główny udział, a przedstawia się Spółka jako zrzeszenie miast i Banku Gospodarstwa Krajowego, jako sukcesora dawnego Zakładu kredytowego miast małopolskich, a pozatem nikt niema udziału jako spólnik w Spółce. Spółka Mieszkaniowa jest tedy właśnie taką organizacją użyteczności publicznej, jaka jest polecaną w materjałach, wydanych przez Ministerstwo Robót publicznych do projektu ustawy mieszkaniowej i w sprawozdaniu Komisji ankietowej, na które się publikacja Ministerstwa również powołuje.

Już wyżej nadmieniłem, że w naszem dotychczasowem ustawodawstwie, sprawa ta nie jest unormowana i dlatego Spółka Mieszkaniowa dla Miast miała znaczne trudności co do traktowania jej, jako instytucji użyteczności publicznej i wreszcie Ministerstwo Skarbu pismem z 12 kwietnia 1929 r., L.
podało, że sprawa traktowania Spółki Mieszkaniowej dla Miast narówni z instytucjami społeczno-humanitarnemi, względnie z gminami w sprawach mieszkaniowych, nie nastręczałaby wątpliwości, gdyby miasta, wchodzące w skład Spółki Mieszkaniowej dla Miast przyjęły solidarnie ze Spółką odpowiedzialność za kredyty, udzielone na budowę domów, to jest każde z miast odnośnie do domów, zbudowanych na jego terenie, gdyż w ten sposób, kredyt udzielony Spółce możnaby uważać za kredyt udzielony gminom.

Jest to prosta formalność, bo w rzeczywistości według ustawy i tak gminy odpowiadają za wszystkie ulgowe kredyty budowlane, udzielone spółdzielniom, instytucjom społeczno-humanitarnym i prywatnym, ale widać, że są braki w naszem ustawodawstwie, skoro trzeba się uciekać do takiego formalizmu, ażeby Spółce przyznać te prawa, jakie się jej należą, jako instytucji użyteczności publicznej, i ażeby jej dać takie stanowisko, jakie nadane jest w innych ustawodawstwach europejskich.

W sprawozdaniu, ogłoszonem w Dzienniku Rozporządzeń Magistratu, w szczególności w ostatniem sprawozdaniu, ogłoszonem w Dzienniku z 30 czerwca 1930 r. Nr. 6, znajdą Panowie sprawozdanie z r. 1929, z którego się okazuje, że Spółka Mieszkaniowa w samym Krakowie wybudowała dotąd 206 mieszkań o 638 ubikacjach, zaś poza Krakowem 80 mieszkań o 211 ubikacjach, czyli razem 296 mieszkań o 849 ubikacjach i sześciu lokalach sklepowych.

Spółka Mieszkaniowa w roku 1929, mimo to, że kontyngent kredytów ulgowych z Banku Gospodarstwa Krajowego został wstrzymany, jednak wydała na budowle nowe przeszło 500.000 zł. i w tym roku również wyda na budowę mieszkań około 600.000 zł. Oczywiście nie jest to wiele, ale w każdym razie przy tych szczupłych środkach, jakiemi rozporządza ta stała akcja Spółki Mieszkaniowej dla Miast ma bardzo znaczny wpływ na budownictwo mieszkaniowe, a skoro ustawodawstwo nasze przystosuje się do tych norm, jakie są zagranicą przyjęte, co do tworzenia poza spółdzielniami towarzystw budowy mieszkań użyteczności publicznej, to niewątpliwie Spółka będzie mogła rozporządzać większemi funduszami i będzie mogła znacznie więcej budować.

Spółka przeznacza znaczne kwoty rocznie na amortyzacje budynków i na ogólny fundusz rezerwowy, a pozatem skromną dywidendę, bo 3%, przeznacza na podwyższenie udziałów i wszystkie te kwoty, a więc całą nadwyżkę czynszów, która wynosi netto około sto trzydzieści kilka tysięcy złotych, wraz z dotacją gminną, która wynosi rocznie 50.000 zł., czyli razem około 180.000 do 200.000 zł. przeznacza Spółka ze swoich funduszów na budowę mieszkań, a resztę otrzymuje Spółka we formie rozmaitych kredytów.

Mamy więc stały przypływ małych mieszkań, które rozdzielamy między petentów, rekrutujących się ze wszystkich klas społeczeństwa. Niestety jest tych mieszkań za mało i nie możemy wszystkich petentów zaspokoić.

Rm. ks. Kasprzyk wnosi, ażeby załatwić sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy miasta Krakowa i użycia kredytów i sprawozdanie z czynszów Spółki Mieszkaniowej dla Miast przyjąć do wiadomości, natomiast co do sprawozdania Prezydenta miasta o rozbudownictwie miejskiem, złożonego na posiedzeniu Rady miasta z dnia 22 maja 1930 r., to musi być przeprowadzona obszerna dyskusja i należałoby przedtem doręczyć Członkom Rady m. rezolucję, proponowaną przez referenta.

Referent rm. Dr. Gross godzi się na te wnioski.

W głosowaniu Rada m. uchwaliła przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Komitetu rozbudowy m. Krakowa i użycia kredytów i sprawozdanie z czynności Spółki Mieszkaniowej dla Miast za czas od 1 stycznia 1929 r. do 31 grudnia 1929 r., zaś co do sprawozdania Prezydenta m. o rozbudownictwie, złożonego na posiedzeniu Rady m. z dnia 22-go maja 1930 r. i proponowanej przez refer. rm. Dr. Grossa rezolucji, odroczyć dyskusję do najbliższego posiedzenia Rady m.

Udzielenie koncesji na nową aptekę w Krakowie.

Imieniem Komisji przemysłowej, Nacz. lekarz miejski Dr. Owsiński wnosi:

Rada miasta uchwali:

Odnośnie do wniesionych podań o udzielenie koncesji na nową aptekę publiczną w Krakowie. Gmina miasta Krakowa oświadcza się w myśl § 49 ustawy z dnia 18 grudnia 1906 r: Dzup. Nr. 5. ex 1907 r. za udzieleniem koncesji na nową aptekę publiczną w Krakowie, ze stanowiskiem przy ul. Mogilskiej od Nr. 10 do Nr. 100 aż do Dąbia.

Uchwalono. (L. 14803/930 III).

Zawarcie umowy z firmą „Autotechnika“.

Imieniem Sekcji VII rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

W związku z koniecznością zmiany systemu kół przy samochodach Miejskich Zakładów Samochodowych przyjąć propozycję firmy „Autotechnika“ w Krakowie, zawartą w liście z dnia 16 stycznia 1930 r., względnie z dnia 15 września 1930 r., według której firma ta zobowiązuje się wymienić bezpłatnie koła przy 12 samochodach do kropienia i zamiatania ulic i przy 15 samochodach do wywozu popiołu, w zamian za co Gmina zobowiązuje się zakupywać w miarę zapotrzebowania gumy samochodowe (opony i dętki) dla samochodów Miejskich Zakładów samochodowych, przeciętnie w ilości około 200 sztuk rocznie w tejże firmie przez okres 5 lat, t. j. do końca roku 1935. Koła te mają odpowiadać wymogom, określonym przez Miejskie Zakłady Semochodowe, i mają być dostarczone w terminie, określonym przez te Zakłady, natomiast gumy mają być zakupywane po cenach każdocześnie obowiązującego cennika, przyczem Gminie przysługuje prawo swobodnego wyboru marki gum, mających się dostarczyć.

W razie rozwiązania kartelu, firma jest obowiązana dostarczać gumy samochodowe po cenach rynkowych. (L. Z. S. 42/930/VII).

Rm. Kosobudzki uważa, że należało wezwać dwie konkurencyjne firmy — pod uwagę brać wyłącznie firmy krajowe, a nie zagraniczne, sprawę zaś przekazać do szczegółowego rozpatrzenia Sekcji VII, poczem zgłasza wniosek:

„Uprasza się Pana Prezydenta, aby umowę o dostawę opon gumowych do Zakładu Czyszczenia Miasta przedłożył Radzie miejskiej na czas jednego roku. Koła do samochodów by były wykonane w zakładach polskich“.

Rm. Liebling podziela zapatrywania rm. Kosobudzkiego, poczem zgłasza wniosek:

„Ze względu, iż przedstawiony wniosek co do umowy z firmą „Autotechnika“ jest niejasny, uprasza się o usunięcie z dzisiejszego porządku dziennego tej sprawy z tem, aby sprawę przedłożyć ponownie do rozpatrzenia Sekcji VII.

Po szczegółowem wyjaśnieniu przez ref. rm. Inż. Adelmana wniosek rm. Kosobudzkiego odrzucono, jak również wniosek rm. Liebling a.

Wnioski Sekcji VII uchwalono.

Dodatki funkcyjne dla komisarzy obwodowych i komisarzy targowych.

Imieniem Sekcji II i III Wiceprez. Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

a) Dla personalu urzędniczego Komisarjatów obwodowych i Komisarjatu targowego, pełniącego stale

służbę zewnętrzną podwyższa się począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r., dotychczasowy dodatek funkcyjny, a mianowicie:

dla kierownika Komisarjatu targowego do kwoty	100 zł.
zastępców p. o. komisarza targowego do kwoty	60 zł.
kierowników Komis. Obw. I—IV (większych dla Dz. starego Krakowa i Podgórza) do kwoty	80 zł.
dla kierowników Komis. Obw. V IX (mniejszych w Dz. przyłączonych) do kwoty	60 zł.
zastępcy komisarza obw. do kwoty .	50 zł.
pomocników kancel. pełniących służbę zewnętrz. do kwoty	35 zł.
	miesięcznie.

b) Celem pokrycia powyższego wydatku upoważnia się Pana Prezydenta do wstawienia odpowiednich kwot w odnośnych działach budżetu na r. 1931/32.

Uchwalono. (L. Prez. 8778/30).

Zmiana art. 11 przepisów służbowych dla pracowników Gmin m. Krakowa.

Imieniem Prezydenta i Sekcji III Wicepr. miasta Dr. Wielgus wnosi:

Rada m. uchwali:

1) ustęp ostatni art. 11 Przepisów służbowych dla pracowników Gminy miasta Krakowa w jego obecnem brzmieniu się znosi.

2) Ustęp ten ma brzmieć: „W wypadkach posiadania wiedzy praktycznej, wykazania wybitnych zdolności administracyjnych, położenia wybitnych zasług na polu pracy samorządowej, Rada miasta może na wniosek Prezydenta uchwałą zatwierdzoną przez władzę nadzorczą upoważnić Prezydenta miasta do zaliczenia pracownika nie posiadającego przepisanych kwalifikacyj do kategorji bezpośrednio wyższej.

Uchwalono. (L. Prez. 10876/30).

Nabycie drogą wywłaszczenia gruntów na cele otwarcia ulicy Zabłocie w Dz. XXI—XXII.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Na cele otwarcia przedłużonej ulicy Zabłocie w Dz. XXI—XXII nabyć drogą wywłaszczenia potrzebne grunty od tych właścicieli, którzy nie odstąpili ich Gminie w drodze ugodowej.

2) Upoważnia się P. Prezydenta m. do poczynienia wszelkich kroków, potrzebnych do uzyskania wywłaszczenia.

3) Wydatek połączony z nabyciem powyższych gruntów drogą wywłaszczenia pokryć z funduszu miasta Dz. II. § 143 budżetu na rok 1930/31.

Uchwalono. (L. I. 6834/30).

Nabycie od Konwentu P. P. Norbertanek, oraz od pp. Jakóba i Reginy Pomeranców parceli gruntowych

Imieniem Komisji dla m. Zakładów przemysłowych, dyrektor Wodociągu m. Inż. Jaszczurowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Nabyć od Konwentu P. P. Norbertanek na Zwierzyńcu, parcelę gruntową lk. 863/3, o pow. 13 a 72 m² z realności lwh. 4 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XIII Zwierzyniec, wzamian za oddanie Konwentowi parceli gruntowej lk. 778/3, o pow. 8 a 65 m², lwh. 184 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XIII Zwierzyniec, będącej własnością Gminy miasta Krakowa i za dopłatą kwoty 2.535 zł. za różnicę powierzchni, licząc za 1 m² gruntu po 5 zł.

2) Nabyć od pp. Jakóba i Reginy Pomeranców parcelę gruntową lk. 778/5, o pow. 6 a 86 m² z realności lwh. 178 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XIII Zwierzyniec, wzamian za parcelę (pod 1 wymienioną) lk. 863/3 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XIII Zwierzyniec.

3) Upoważnia się pp. Prezydenta miasta i dwóch radców miejskich: Inż. Aleksandra Adelmana i Inż. Franciszka Drobniaka, w zastępstwie zaś któregokolwiek Józefa Marskiego do podpisania kontraktu.

4) Koszta kontraktu, stempli i intabulacji pokrywa Gmina miasta Krakowa.

5) Wydatek pokryty zostanie z Funduszu inwestycyjnego budowy II-go rurociągu tłocznego i grawitacyjnego.

Uchwalono.

Nabycie parcel od pp. Marjana i Bronisława Zarembów na cele rozbudowy Wodociągu m.

Imieniem Komisji dla m. zakładów przemysłowych, dyrektor Wodociągu m. Inż. Jaszczurowski wnosi:

Rada miejska uchwali:

1) Nabyć od Marjana i Bronisławy Zarembów

parcele gruntowe lk. 1073/2	o powierzchni	ca 2 a 96 m²
„ 1074/2	„ „	ca 13 a 69 m²
	razem o powierzchni	ca 16 a 69 m²

wchodzących w skład realności L. 552 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XIII Zwierzyniec za cenę ryczałtową kupna 11.000 zł. (jedenaście tysięcy złotych), oznaczoną w orzeczeniu wywłaszczającem Starostwa powiatowego w Krakowie L. XIV-35/30 z dnia 29 sierpnia 1930 r. pod budowę II-go rurociągu tłocznego o św. 650 m/m.

2) Upoważnić pp. Prezydenta miasta i dwóch radców miejskich: Inż. Aleksandra Adelmana i Inż. Franciszka Drobniaka, w zastępstwie któregokolwiek Józefa Marskiego do podpisania kontraktu.

3) Koszta kontraktu, stempli i intabulacji pokryje Gmina miasta Krakowa.

4) Wydatek pokryty zostanie z funduszu inwestycyjnego budowy II-go rurociągu tłocznego i grawitacyjnego.

Uchwalono.

Nabycie parcel pod budowę II-go rurociągu tłocznego.

Imieniem Komisji dla m. zakładów przemysłowych, dyrektor Wodociągu m. Inż. Jaszczurowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Nabyć pod budowę II-go rurociągu tłocznego parcele lkat. 1086/3 — 1087/3 — 1091/3 — 1092/3 — 1093/3 ks. gr. gm. m. Krakowa, Dzielnica Zwierzyniec, o pow. 3.117 m^2. obciążone serwitutem na założenie I-go rurociągu tłocznego w $^3/_4$ częściach, zaś w $^1/_4$ wolne od serwitutu dla budowy II-go rurociągu tłocznego od p. Jana Florczyka na rzecz Gminy miasta Krakowa za cenę po 4·50 zł. za grunt obciążony serwitutem i 6 zł. za grunt nieobciążony serwitutem za 1 m^2.

2) Koszta kontraktu, stempli i intabulacji pokrywa Gmina m. Krakowa.

3) Do podpisania kontraktu upoważnia się pp. Prezydenta miasta i dwóch radców miejskich: Inż. Franciszka Drobniaka i Inż. Aleksandra Adelmana, a w zastępstwie któregokolwiek rm. Władysława Lieblinga.

4) Wydatek pokryty zostanie z Funduszu budowy II-go rurociągu tłocznego i grawitacyjnego.

Uchwalono.

Nabycie parcel gruntowych od P. P. Norbertanek na cele rozbudowy Wodociągu miejsk.

Imieniem Komisji dla m. Zakładów przemysłowych, dyrektor Wodociągu m. Inż. Jaszczurowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Nabyć pod budowę II-go rurociągu grawitacyjnego σ św. 750 m/m od Konwentu P. P. Norbertanek na Zwierzyńcu w Krakowie z realności lwh. 4 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XIII Zwierzyniec na podstawie planu sytuacyjnego z daty Kraków, 15 lipca 1930 r., wykonanego przez Budownictwo miejskie B. Magistratu m. Krakowa następujące parcele gruntowe:

lk. 399/2	o powierzchni	1 a	08 m^2
„ 426/2	„ „	3 „	30 „
„ 646/3	„ „	6 „	65 „
„ 647/2	„ „	— „	35 „
„ 648/2	„ „	3 „	47 „
„ 700/2	„ „	2 „	47 „
„ 712/4	„ „	34 „	83 „
razem	o powierzchni	52 a	15 m^2

za kwotę 26.075 zł., licząc po 5 zł. za 1 m^2 gruntu.

2) Koszta kupna, kontraktu, stempli, intabulacji pokrywa Fundusz inwestycyjny wodociągowy Gminy miasta Krakowa.

3) Do podpisania kontraktu upoważnia się p. Prezydenta miasta i dwóch radców miejskich, pp. Inż. Aleksandra Adelmana i Inż. Franciszka Drobniaka, w zastępstwie któregokolwiek rm. p. Władysława Lieblinga.

Uchwalono.

Sprzedaż parceli gminnej Wyższemu Studjum Handlowemu.

Imieniem Sekcji I rm. Dr. Krzetuski wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać Wyższemu Studjum Handlowemu w Krakowie parcelę gminną lkat. 8/96, objętą lwh. 536 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XV Nowa Wieś o powierzchni 670 m^2 za cenę po 115 (sto piętnaście) złotych za 1 m^2, pod następującemi warnnkami:

1) Cena kupna zapłacona będzie w gotówce przy podpisaniu kontraktu.

2) Powyższy grunt sprzedaje Gmina m. Krakowa w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych z wyjątkiem prawa zabudowy.

3) Koszta, związane z niniejszą transakcją i wszelkie należytości poniesie w całości kupujące W. S. H.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców miejskich: Dra K. Krzetuskiego i ks. Dr. Kasprzyka, a w razie przeszkody Inż. Fr. Drobniaka i J. Marskiego, ewentualnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

III. Przedłożyć niniejszą uchwałę P. Wojewodzie, z prośbą o zatwierdzenie w myśl § 60, ustęp 11 statutu miejskiego i art. 2 rozp. Prezydenta Rzeczypospol. z dnia 16 stycznia 1928 r. Nr. 7, poz. 40 Dz. U. Rz. P.

Uchwalono. (L. I. 6195/30).

Sprzedaż parceli gminnej pp. Inż. Isserowi Harbandowi i Teodorowi Silberbergowi.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać wspólnie pp. Inż. Isserowi Harbandowi i Teodorowi Silberbergowi parcelę Nr. 5 w pobliżu III-go Mostu, t. j. część parceli gminnej lkat. 736/1. objętej lwh. 17 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. VIII Kazimierz, oznaczoną kolorem zielonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 23 go października 1930 r. o powierzchni około 256 m^2 za cenę po 95 (dziewięćdziesiąt pięć) złotych za 1 m^2 pod następującemi warunkami:

1) Cena kupna zapłacona będzie w całości w ciągu 30 dni po zawiadomieniu o niniejszej uchwale.

2) Budowa domu na powyższym gruncie ma być rozpoczęta, t. j. mają być wykonane fundamenty i piwnice do dnia 31 grudnia 1931 r. (tysiąc dziewięćset trzydziestego pierwszego roku), a ukończona wraz z uzyskaniem konsensu na użytkowanie do dnia 31 grudnia 1933 r. (tysiąc dziewięćset trzydziestego trzeciego roku).

3) W razie nierozpoczęcia budowy w zakreślonym terminie wolno będzie gminie odkupić powyższy grunt za zwrotem zapłaconej ceny bez doliczenia odsetek. Prawo to ma być wpisane do księgi gruntowej.

4) Przed ukończeniem wspomnianej budowy i uzyskaniem konsensu na użytkowanie nie wolno będzie kupującym pozbywać powyższego gruntu aktem między żyjącymi.

5) Powyższy grunt sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych z wyjątkiem wymienionych zastrzeżeń.

6) Koszta kontraktu, pomiarów, planów manipulacji, legalizacji, intabulacji, przyszłej ekstabulacji, ewent. wykonania prawa odkupu, stemple i należytość przenośną, poniosą kupujący, względnie ich prawni następcy.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców m. Inż. Franciszka Drobniaka i H. Pachońskiego, a w razie

przeszkody, J. Marskiego i Dra L. Merza, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

Uchwalono. (L. I. 7587/930).

Sprzedaż parcel gm. w Dz. XV. Spółdzielni dla budowy domów Tow. Uniw. Robotn.

Imieniem Sekcji I rm. Haecker wnosi:

Rada m. uchwali:

Sprzedać Spółdzielni z odp. udziałami dla budowy domów Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego im. A. Mickiewicza w Krakowie części parcel gminnych lkat. 8/7 i 8 8 lwh. 2, oraz lkat. 8/1 lwh. 492 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XV Nowa Wieś, przy ul. Pomorskiej oznaczone kolorem niebieskim na planie Budownictwa miejskiego z dnia 23 go października 1930 r. o łącznej powierzchni około 576 metrów kwd. za cenę po 50 (pięćdziesiąt) złotych za jeden metr kwd. pod następującemi warunkami:

1) Cena kupna płatna jest w całości w ciągu 30-tu dni po zawiadomieniu o niniejszej uchwale.

2) Spółdzielnia, względnie jej prawni następcy, rozpoczną na powyższej parceli budowę domu według planów, zatwierdzonych przez Magistrat do dnia 31-go grudnia 1931 (tysiąc dziewięćset trzydziestego pierwszego) roku, t. j. wykonają fundamenty i piwnice.

W razie niedotrzymania tego terminu wolno będzie Gminie m. Krakowa odkupić powyższy grunt za zwrotem zapłaconej ceny kupna bez policzenia odsetek. Prawo to będzie wpisane do księgi gruntowej.

3) Budowa wspomnianego domu ma być ukończona najdalej do dnia 31 grudnia 1933 (tysiąc dziewięćset trzydziestego trzeciego) roku. Przed ukończeniem tej budowy i uzyskaniem konsensu na zamieszkanie (użytkowanie) nie wolno będzie pozbywać wspomnianego gruntu aktem między żyjącymi.

4) Spółdzielnia, względnie jej prawni następcy, poniosą koszty budowy chodników, krawężników i toru jezdnego wzdłuż powyższego gruntu, należytość wynikającą z ustawy kanalizacyjnej, oraz ewentualne koszty założenia rur i kabli ulicznych (wodociągowych, gazowych i elektrycznych, oraz koszty urządzenia oświetlenia.

5) Powyższy grunt sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem wymienionych zastrzeżeń.

6) Koszty kontraktu, planów, pomiarów, legalizacji, manipulacji, intabulacji, przyszłej ekstabulacji, wykonania prawa odkupu, stemple i należytość przenośną poniesie Spółdzielnia, względnie jej prawni następcy.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m., względnie jego zastępcy, pp. radców miejskich Inż. Fr. Drobniaka i H. Pachońskiego, a w razie przeszkody, Dr. L. Merza i Z. Siemka, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

III. Ze względu na to, że cena kupna ma charakter ulgowy i jest znacznie niższa od rzeczywistej wartości gruntu, przedłożyć niniejszą uchwałę panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie w myśl § 60 statutu m. i art. 2 rozp. Prezydenta Rzptej z dnia 16 stycznia 1928 r. Nr. 7 poz. 40 Dz. U. Rz. P.

Uchwalono. (L. I. 6519/930).

Zmiana uchwały Rady miejskiej z dnia 24-go kwietnia 1930 r. w sprawie sprzedaży części parceli p. Leonowi Morgenbesserowi w Dz. VIII.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Kleinberger wnosi:

Rada m. uchwali:

Zmienia się uchwałę Rady miejskiej z dnia 24-go kwietnia 1930 r. w sprawie sprzedaży części parceli lkat. 736/1 objętej lwh. 17 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. VIII Kazimierz p. Leonowi Morgenbesserowi i tow. w tym kierunku, że reszta ceny, pozostała po zapłaceniu kwoty 13.940 zł. ma być uiszczona w dwóch równych ratach kwartalnych, płatnych w dniach 10-go listopada 1930 i 10 lutego 1931 r. za oprocentowaniem po 10% w stosunku rocznym.

Uchwalono. (L. I. 6843/930).

Sprawa wykreślenia prawa odkupu i zakazu pozbycia parceli Tow. Domu Robotniczego w Podgórzu.

Imieniem Sekcji I rm. Kluczka wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Upoważnia się P. Prezydnta miasta do zezwolenia na wykreślenie prawa odkupu i zakazu pozbycia z wykazu hipot. L. 926 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XXII Podgórze, obejmującego parcelę lkat. 1529/1 Towarzystwa Domu Robotniczego w Podgórzu własną.

2) Koszta związane z tem wykreśleniem poniesie powyższe towarzystwo.

Uchwalono. (L. I. 6629/30).

Plan zabudowania obszaru gruntów w Dz. XXI.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Nitsch wnosi:

Rada m. uchwali:

W myśl art. 29 Prawa budowlanego z dnia 16-go lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202 uchwala się ogólny plan zabudowania obszaru gruntów w Krakowie, Dz. XXI Płaszów, ograniczonego ulicami: Płaszowska, Krzywda i Przewóz według projektu Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 14 lipca 1930 r., jako podstawę do opracowania szczegółowych planów zabudowania powyższego obszaru gruntów.

Powyższy plan należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4 tygodni począwszy od 1-go dnia miesiąca, następującego po powzięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 1290/30).

Zmiana uchwały Rady m. z dnia 5 maja 1930 r. w sprawie regulacji bloków XVI i XVII na gruntach przy Parku Krakowskim.

Imieniem Sekcji I rm. Marski wnosi:

Rada m. uchwali:

W myśl uchwały Magistratu z dnia 7 maja 1930 r., oraz Sekcji I Rady m. z dnia 8 maja 1930 r., Rada miasta na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 23 go maja 1930 r. L. Bb. 2169/30 (XIX) reasumuje częściowo swą uchwałę z dnia 4 listopada 1919 r. odnośnie do regulacji bloków XVI i XVII na gruntach pofortyfika-

cyjnych przy Parku Krakowskim (L. Magistratu Bb. 122330/1913) i uchwala co następuje:

1) Linję regulacyjną zachodnio-północnej strony Al. Słowackiego na długości między wylotem ul. Karmelickiej, a ul. Łobzowską, oznaczoną w planie zabudowania z dnia 16 lipca 1930 r. kolorem czerwonym i głoskami:

i — h — g — f, c — b — a

2) Linję regulacyjną północno-wschodniej strony ul. Wybickiego na odcinku między ul. Sienkiewicza, a Al. Słowackiego, oznaczoną na tymże planie głoskami:

i — j

3) Otwarcie ulicy w przedłużeniu ul. Lenartowicza z linjami regulacyjnemi

c — d

po stronie północno-wschodniej, zaś

e — f

po stronie południowo zachodniej w odstępie 15 metrów.

4) Podział bloków XVI i XVII na parcele budowlane, wkreślony w powyższym planie zabudowania. Parcele mają być zabudowane zwarto domami o wysokości odpowiadającej rozporządzeniu Min. Rob. Publ z dnia 21-go kwietnia 1923 r. Dz U. R. P. Nr. 49 poz. 346, oraz uchwały Rady m. z dnia 5 października 1923 r. L. I. 15226/23 o ulgach bndowlanych w mieście Krakowie.

Suteren w obydwu blokach urządzać nie wolno.

Głębokość zabudowania nie może przekraczać tylnych linij zabudowania, wkreślonych w powyższym planie zabudowania.

Powyższy plan należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4 tygodni od 1 dnia miesiąca, następującego po dniu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 2156/1930).

Plan zabudowania gruntu lwh. lwh. 28 w Dz. XIII.

Imieniem Sekcji I rm. Marski wnosi:

Rada m. uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 23-go maja 1930 r. L. Bb. 2169 30 (XIX) uchwala się w myśl art. 29. Prawa budowlanego plan zabudowania gruntu lwh. 28 Dz. XIII według planu Budownictwa miasta Oddz. B. z dnia 1 września 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1) Otwarcie ulicy, oznaczonej na powyższym planie liczbą I, łączącej ul. Król Jadwigi z drogą wojskową, z linjami regulacyjnemi oznaczonemi na tymże planie kolorem czerwonym i głoskami:

b — c

po stronie zachodniej, zaś głoskami:

d — e — f — g

po stronie wschodniej i linją budowlaną

d_1 — f_1

po wschodniej stronie ulicy.

2) Uchwala się otwarcie ulicy, oznaczonej na powyższym planie liczbą II, z linjami regulacyjnemi:

i — o — p

od strony zachodniej, zaś

k — m — n

od strony wschodniej i linją budowlaną

i_1 — o_1 — p_1

po zachodniej stronie ulicy.

3) Uchwala się linję regulacyjną ulicy, mającej powstać w miejscu istniejącej drogi wojskowej, wkreśloną w powyższym planie kolorem czerwonym i oznaczoną zgłoskami:

a — b — g — h — i, k — l

4) Uchwala się dla gruntu lwh. 28 Dz. XIII objętego powyższym planem zabudowania, sposób zabudowania otwarty, względnie grupowy, wkreślony w powyższym planie willami o wysokości nieprzekraczającej 12 metrów bez suteren mieszkalnych i bez oficyn.

5) Rada m. przyjmuje do wiadomości oświadczenie, złożone przez właściciela parcelowanego gruntu, że pokryje koszta pierwszego urządzenia ulicy Nr. 1 zastrzegając:

a) Sposób urządzenia ulicy po myśli art. 172, 173 i 174 prawa budowlanego oznaczy komisja drogowo-kanałowa i gruntowa, działająca imieniem Rady m. z mocy upoważnienia z dnia 5 lipca 1928 do L. I. 4660/28.

b) Gmina m. Krakowa po myśli art. 66 prawa bud. obejmuje pow. ulicę, skoro przynajmniej $^1/_3$ część długości frontów będzie zabudowana, do tego zaś czasu utrzymanie tej ulicy obciążać będzie właściciela gruntu, względnie jego prawonabywców.

c) Ulica będzie przekazana bezpłatnie i w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych.

Co do wykonania ulicy L. II, Rada m. zaznacza, że Gmina miasta Krakowa do urządzenia powyższej ulicy nie zamierza przystąpić i pozostawia inicjatywę wykonania ulicy właścicielowi gruntu, względnie jego prawonabywcom z zastrzeżeniami, wymienionemi w punktcie 4 a), 4 b) i 4 c) niniejszej uchwały.

Orzeczenie zatwierdzające parcelację budowlaną gruntu lwh. 28 Dz. XIII, objętego powyższym planem, wyda Magistrat po uprawomocnieniu się planu zabudowania, po ogłoszeniu tegoż po myśli art. 35 prawa budowlanego i po zabezpieczeniu kosztów urządzenia ulicy L. I.

Upoważnia się Magistrat nie udzielać konsensów na zabudowanie parcel, przy ulicy L. II wydzielić się mających, dopóki powyższa ulica nie zostanie urządzona.

Powyższy plan zabudowania ma być wyłożony do publicznego przeglądu na przeciąg 4 tygodni począwszy od 1 dnia miesiąca, następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 1793/1930).

Plan zabudowania gruntów w Dz. XV.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

Po myśli art. 29 Prawa budowlanego z dnia 16-go lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202, uchwala się plan zabudowania obszaru gruntów w Krakowie Dz. XV, ograniczonego ulicami: Czarnowiejską, Chocimską, Jul. Lea i Urzędniczą, według planu Budownictwa m. B. z dnia 5 września 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1) Linję regulacyjną ulicy Czarnowiejskiej, oznaczoną na planie Budownictwa m. B. z dnia 5 września 1930 r. czerwono i literami:

r — s

2) Otwarcie ulicy Nr. II od ul. Czarnowiejskiej w kierunku północnym z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na powyższym planie Bud. m. B. czerwono i literami:

j — i — c — d — e

po stronie zachodniej, oraz literami:

p — k — f

oraz linją budowlaną:

p_1 — l — f_1

po stronie zachodniej.

3) Otwarcie ulicy Nr. I między ulicą Chocimską i ulicy Nr. II z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na planie Bud. m. B. z dnia 5 września 1930 r. czerwono i literami:

a — b — c

oraz linją budowlaną:

b_1 — d

po stronie północnej, oraz literami:

h — i

po stronie południowej.

4) Otwarcie ulicy Nr. III między ulicą II, a ulicą Urzędniczą z linjami regulacyjnemi, oznaczonemi na powyższym planie Bud. m. B. czerwono i literami:

f — g

oraz linją budowlaną:

f_1 — g_1

po stronie północnej, oraz literami:

l — m — n — o

po stronie południowej.

5) Uchwala się dla bloków przyległych do powyższych ulic sposób zabudowania zwarty, oraz w odległości 15 m od frontowych linij budowlanych tylne linje budowlane, wrysowane w planie Bud. m. B. z dnia 5 go września 1930 r., poza któremi nie mogą być budowane żadne budynki mieszkalne.

6) Bloki powyższe przeznacza się na cele mieszkaniowe z dopuszczeniem drobnych zakładów przemysłowych, nie podpadających pod przepisy art. 18 Prawa budowlanego.

7) Uchwala się wysokość budynków, nie przekraczających w myśl art. 182 Prawa budowl. odległości między linjami budowlanemi, przyczem suteren mieszkalnych urządzać nie wolno.

8) Rada m. przyjmuje do wiadomości oświadczenie właścicieli gruntów, przyległych do powyżej wymienionych ulic, złożone protokolarnie, że wykonają we własnym zarządzie pod nadzorem Bud. m. Oddz. B. ulice na ich gruntach uchwalone, zastrzegając:

a) Sposób urządzenia ulic po myśli art. 172, 173 i 174 Prawa budowl. oznaczy kom. drog. kanal., działająca imieniem Rady m. z mocy upoważnienia z dnia 5 lipca 1928 r. do L. I. 4660/28.

b) Gmina m. Krakowa po myśli art. 66 Prawa bud. obejmie ulice, skoro przynajmniej 1/3 część długości frontów będzie zabudowana, do tego zaś czasu utrzymywanie tych ulic obciążać będzie właścicieli gruntów, względnie ich prawonabywców.

c) Ulice będą przekazane bezpłatnie i w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych.

Co do ulicy Nr. III Rada m. zaznacza, że Gmina miasta Krakowa do urządzenia powyższej ulicy nie zamierza przystąpić, a inicjatywę w tym względzie pozostawia odnośne do brzmienia art. 64 Prawa budowl. właścicielom działek przy tej ulicy położonych z zastrzeżeniami w p. 8 a, b i c niniejszej uchwały zamieszczonych.

9) Poleca się Magistratowi w myśl art. 410 Prawa budowl. i § 16 c przepisów miejscowych nie udzielać konsensów na budowanie działek przy ulicy Nr. III położonych, dopóki powyższa ulica nie zostanie urządzona.

10) Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4 tygodni, począwszy od 1 go dnia najbliższego, względnie następnego miesiąca po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 3356/30).

Plan zabudowania obszaru gruntów w Dz. XVI.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Kleinberger wnosi:

Rada m. uchwali:

Po myśli art. 29 Prawa budowl. z dnia 16 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 23. poz. 202, uchwala się plan zabudowania obszaru gruntów w Krakowie Dz. XVI, ograniczonego ulicą Kazimierza Wielkiego, Szkołą Podchorążych, Młynówką i ulicą Łączną według planu Budownictwa miejsk. Oddz. B z dnia 28 sierpnia 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1) Założenie na parceli lk. 151 własność p. Macieja Biesiadeckiego, planu dla postoju fur, ograniczonego na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 28 go sierpnia 1930 r. od strony zachodniej i północnej Młynówką, zaś od strony południowej i wschodniej linjami regulacyjnemi, oznaczonemi czerwono i literami:

g — h — i — p — l — o

2) Otwarcie ulicy I w przedłużeniu ul. Zakątek, oraz jej linje regulacyjne, oznaczone na powyższym planie Budownictwa m. Oddz. B. czerwono i literami:

l — m

oraz z linją budowlaną:

l — m

po stronie północnej, oraz literami:

p — j

po stronie południowej.

3) Reasumując częściowo uchwałę Rady miasta z dnia 31-go października 1912 r. L. Bb. 78599/1912, uchwala się linje regulacyjne ul. Przeskok, oznaczone na planie Bud. m B. z 28 sierpnia 1930 r. czerwono i literami:

a — b — c — d

po stronie północnej, oraz literami:

e — f

po stronie południowej, przyczem obszar ograniczony ul. Kazimierza Wielkiego, Młynówką i linjami regulacyjnemi ul. Przeskok od strony północnej i wschodniej przeznacza się na cele użytku publicznego.

4) Otwarcie ulicy II wzdłuż Młynówki między ulicą Przeskok, a placem postoju fur, oraz jej linją regula

cyjną, oznaczoną na powyższym planie Budown. m. B. czerwono i literami:

a — g

od strony wschodniej.

5) Otwarcie ulicy Nr. III między ulicą Przeskok, a planem postoju fur, oraz jej linje regulacyjne, oznaczone na powyższym planie Budown. m. B. czewono i literami:

b_2 — h

po stronie zachodniej, oraz literami:

c — i

po stronie wschodniej.

6) Linję regulacyjną ulicy Łącznej, oznaczoną na powyższym planie Budownictwa m. Oddz. B. czerwono i literami:

d — k — r — s — j

po stronie zachodniej.

7) Dla wszystkich bloków budowlanych uchwala się sposób zabudowania zwarty, oraz wysokość budynków, odpowiadającą wymogom art. 181 i 182 Prawa bud. z dnia 15 lutego 1968 r.

8) Poleca się Magistratowi wszcząć pertraktacje z właścicielami parcel 151 i 147, jakoteż z właścicielami realności, położonych między Młynówką, ulicą Kazimierza Wielkiego i linją regulacyjną ul. Przeskok, w sprawie nabycia powyższych parcel na rzecz Gminy miasta Krakowa.

Powyższy plan należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4 tygodni, począwszy od 1 go dnia miesiąca, następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały. (L. Bb. 4858/1929).

Linja regul. południ. strony ulicy Smoleńsk u wylotu do ulicy Straszewskiego.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Nitsch wnosi:

Rada m. uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 23-go maja 1930 r. L. Bb. 2169/30 (XIX)

uchwala się linję regulacyjną południowej strony ulicy Smoleńsk u wylotu do ulicy Straszewskiego oznaczoną na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 10-go lipca 1930 r. czerwono i zgłoskami:

a — b

oraz linją regulacyjną ul. Straszewskiego w obrębie własności Zgromadzenia PP. Felicjanek oznaczoną na powyższym planie zgłoskami:

b — c

Powyższy plan regulacyjny ma być wyłożony do publicznego przeglądu na przeciąg 4 tygodni począwszy od 1 dnia miesiąca, następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

Uchwalono. (L. Bb. 2086/1930).

Kredyt dodatkowy dla Dz. VIII.

Imieniem Sekcji I i II rm. Pachoński wnosi:

Rada m. uchwali:

Przyznaje się kredyt dodatkowy dla Dz. VIII § 64.

1) poz. m. (zagajenia sztuczne i rozsadniki) . . . . 2.000 zł.

2) poz. j. (wydatki kancelaryjne i zakupno książek fachowych . . . . 1.200 zł.

3) poz. p. (uprawa gruntów gospodarczych . . . . 800 zł.

4.000 zł.

Kredyt ten znajdzie pokrycie w zmniejszonych o kwotę powyższą, t. j. 4.000 zł. wydatkach w poz. c. (personal pom.) powyższego działu i paragrafu.

Uchwalono. (L. I. 7271/930).

Odpowiedź na interpelację rm. Holeksy w sprawie zapisu ś. p. Corazzy.

Przed przystąpieniem do sprawozdania Wicepr. Wielgusa odnośnie do sprawy zapisu ś. p. Corazzy, członkowie Klubu P. P. S. opuszczają salę obrad.

Odnośnie do interpelacji P. R. Holeksy i tow. w sprawie zapisu ś. p. Karola Corazzy na rzecz Muzeum Narodowego w Krakowie składa P. Wiceprezydent Dr. Wielgus następujące wyjaśnienie:

Ś. p. Karol Corazza zmarł w Krakowie dnia 13-go listopada 1924 r., sporządził testament z daty Kraków dnia 15-go października 1924 r., który streszcza się w tem, że:

1) Cały majątek, składający się z realności w Tarnowie, zajętej pod urząd pocztowy, oraz majątek ruchomy, ten ostatni z wyłączeniem przedmiotów w naturze legowanych, należy po śmierci spadkodawcy zrealizować i spieniężyć, a uzyskaną gotówkę po pobraniu kosztów pogrzebowych, rozdzielić między następujące osoby:

a) połowę czystej ceny za nieruchomości należy w równych częściach podzielić i wydać szwagrom ś. p. Corazzy;
b) 15.000 zł., całe urządzenie sypialni mosiężnej, pościel, meble, urządzenie kuchenne i t. d. gospodyni zmarłego;
c) wszystkie obrazy Stefana i Mieczysława Filipkiewiczów p. Dr. Ehrenpreisowi;
d) całą resztę gotówki ze zrealizowanego majątku Muzeum Narodowego w Krakowie na budowę jednego pawilonu, poczem Muzeum przyjmie na siebie obowiązek opłacania wieczystej mszy corocznie i obowiązek przewiezienia zwłok żony spadkodawcy z Wiednia, do grobu na cmentarzu rakowickim.

2) Egzekutorem testamentu ustanowiony został błp. Dr. Ehrenpreis Zygmunt, który miał oznaczyć czas realizacji majątku spadkowego i czas wypłacenia legatów.

Realność w Tarnowie sprzedał Dr. Ehrenpreis za 350.000 zł., wypłacił legaty, a połowę ceny kupna i część pieniędzy z realizacji ruchomości umieścił w bankach i to około 59.000 w Banku Hipotecznym, a przeszło 150.000 w Banku Ziemskim na rzecz Muzeum.

Substytut błp. adw. Dr. Ehrenpreisa p. Dr Steinberg, przedstawił całe zestawienie rachunkowe, które jest przedmiotem badań przez Izbę Obrachunkową i przez pp. Syndyków Dr. Bąkowskiego i Szołayskiego. Badania tych rachunków będą w najbliższych dniach ukończone.

Gotówka z Banku Hipotecznego w łącznej kwocie 61.000 zł. została przeniesioną do Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa, a książeczka wkładkowa jako depozyt przechowana w Miejskiej Izbie Obrachunkowej. Reszta około 150.000 zł. złożona przez Dr. Ehrenpreisa w Banku Ziemskim nie może być zrealizowana, bo Bank zgłosił postępowanie ugodowe. Pretensja ta jednak jest zabezpieczona hipotecznie:

1) na wierzytelności Banku Ziemskiego na majątku tab. Dr. Pordesa w kwocie 44.000 dolarów z przyn.,

2) na Oddziale Ziemskiego Banku Kredytowego w kwocie 25.000 zł. na fabryce wyrobów ceramicznych w Rybitwach,

3) na gruntach budowlanych t. zw. „Lewicpol" pod Warszawą przedstawiających wartość przeszło 2 miljony, po obciążeniach około 400.000 zł.

Niezależnie od tego p. Liptay b. Prezes Banku Ziemskiego przyjął solidarne zobowiązanie za pretensję do Banku Ziemskiego, złożył weksel kaucyjny, a ponadto obecnie zabezpiecza hipotecznie te pretensje na majątku „Huta", przedstawiającym wartość przeszło 400.000 zł. zupełnie wolnym od ciężarów, zobowiązując się zapłacić całą pretensję najdalej do roku.

P. Liptay ma wedle ścisłych informacyj majątek wartości około 5,000.000 zł. w domach i dobrach tabularnych.

Zarząd nie mógł za życia Dr. Ehrenpreisa ściągać od niego tych należytości, bo wedle testamentu błp. Dr. Erenpreis miał pozostawioną wolność, kiedy odnośne pieniądze ma złożyć na rzecz budować się mającego skrzydła Muzeum. W każdym razie pretensja Muzeum ze zapisu ś. p. Corazzy w danych warunkach jest dostatecznie zabezpieczona.

Ponadto wszystko Gmina po śmierci błp. Dr. Ehrenpreisa zgłosiła do majątku spadkowego błp. Dr. Ehrenpreisa swą z tytułu zapisu ś. p. Corazzy pretensję w kwocie 175.000 zł. z przyn.

Rachunki, złożone przez spadkobierców błp. Dr. Ehrenpreisa odnośnie do zrealizowania zapisu ś. p. Corazzy są przedmiotem badania, a po ukończeniu badań Pan Prezydent m. złoży szczegółowe już sprawozdanie.

W dyskusji nad sprawozdaniem Wiceprezydenta Dra Wielgusa zabierali głos: rm. Dr. Schreiber, występując w obronie błp. Dra Ehrenpreisa, rm. Dr. Szołayski, wyświetlając stanowisko Zarządu miasta, który w sprawie tej nie zaniedbał kroków, jakie przedsiębrało Prezydjum m. w zabezpieczeniu zapisu.

Po przemówieniu Wicepr. Dra Wielgusa i rm. Holeksy, sprawozdanie Wicepr. Dra Wielgusa przyjęła Rada m. do wiadomości.

Przewodniczący zamknął posiedzenie o godzinie **21·45**.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 5-go listopada 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ludwika Schneidra **nadzwyczajne posiedzenie Sekcji gospodarczej Rady miejskiej,** na którem imieniem Prezydenta miasta przedłożył Wiceprezydent Dr. Schneider wniosek w sprawie przeznaczenia pod budowę kościoła i plebanji w Dębnikach gruntu u zbiegu ulic Konfederackiej i Pułaskiego. Wniosek ten uchwalono przedłożyć Radzie miejskiej.

Dnia 19-go listopada 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ludwika Schneidra **posiedzenie Komisji Rady miejskiej dla zakładów przemysłowych**, na którem uchwalono kupno szeregu parcel gruntowych pod budowę II-go rurociągu, zatwierdzono ofertę firmy L. Zieleniewski na żuraw obrotowy, oraz załatwiono szereg spraw administracyjnych.

Dnia 20-go listopada 1930 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. inż. Karola Rollego **posiedzenie Sekcji I gospodarczej Rady miejskiej,** na którem uchwalono wnioski w sprawie otwarcia kredytów dodatkowych do budżetu na rok bieżący, sprzedaż gruntu przy Alei pod Kopcem, zakupno dwóch kotłów dla ogrzewania centralnego budynku Starego Teatru i szklarni w M. Zakładach Ogrodniczych przy ul. Lubicz, rozpatrzono plany przebudowy wikarówki przy kościele Marjackim, sprawy związane z rozbudową tramwaju, przyczem uchwalono zwołać specjalne posiedzenie dla tych spraw, oraz zatwierdzono wnioski, tyczące się regulacji i zabudowania poszczególnych kompleksów gruntowych w różnych punktach miasta.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.

Nr. 12. Kraków, dnia 31 grudnia 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ
STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń".

L. Pr. 14931/30

Sprawozdanie Prezydenta miasta za rok administracyjny 1930.

I. Administracja.

1. Wpływ spraw, załatwienia, zaległości.

A. Magistrat.

Wpływ spraw wynosił w 1930 roku 292.085 aktów, w porównaniu zatem z rokiem 1929 o 21.056 aktów mniej. Pozatem w manipulacji wewnętrznej prowadził Magistrat 216.998 spraw, nieprzechodzących przez główny dziennik podawczy. Łącznie więc wpływ spraw wynosił 509.083 aktów, ogółem o 51.063 spraw więcej, niż w roku 1929.

Z powyższej ilości załatwiono w pierwszej kategorji spraw 261 063, w drugiej 207.883, pozostało zatem ogółem 40.137 spraw niezałatwionych.

Opłaty za czynności urzędowe przyniosły kwotę 77.492 zł. 18 gr.

Mniejszy wpływ aktów w Dzienniku podawczym, a zwiększenie ilości spraw w manipulacji wewnętrznej stoi w związku z wprowadzeniem nowej manipulacji.

B. Zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa miejskie.

Wpływ spraw wynosił w ciągu roku 1930:

	wpływy	załatwiono	zalega
w Elektrowni	10.225	9 935	290
w Gazowni	6.114	6.114	—
w Wodociągu	12.097	11 545	552
w Zakładach Ceramicznych	4.738	4.654	84
w Muzeum Narodowem	4 349	4.343	6
w Muzeum Przemysłowem	1.346	1.346	—
w Archiwum Akt Dawnych	320	320	—
Do przeniesienia	39.189	38.257	932

	wpływy	załatwiono	zalega
Z przeniesienia	39.189	38.257	932
w Zakładach Sanitarnych	2.685	2.671	14
w Zakładzie Czyszcz. Miasta	3.977	3.865	112
w Straży Pożarnej	2.027	2.027	—
w Zarządzie Ogrodów m.	306	301	5
w Zarządzie Cmentarzy m.	867	861	6
w Zarządzie Lasu Wolskiego	1.048	1.031	17
w Zarządzie Aresztów m.	1.033	1.030	3
w Rzeźni i Targowicy	2.755	2.582	173
Razem	53.887	52.625	1.262

Wpływ spraw zatem w całej administracji gminnej wynosił 562.970 aktów, z czego załatwiono 521.571, zalegało w dniu 31 grudnia 1930 r. 41.399 spraw.

2. Personal.

A. Sprawy administracyjne załatwiało w Magistracie, t. j. w Biurze Prezydjalnem, ośmiu Wydziałach prawno-administracyjnych, w Miejskim Urzędzie Poboru Opłat i Podatków Pośrednich, w biurach fachowych, t j. Izbie Obrachunkowej, Budownictwie, Miejskim Urzędzie Zdrowia, Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym, Biurze Statystycznem, oraz w organach wykonawczych i pomocniczych, t. j. w Komisarjatach Obwodowych, Komisarjacie Targowym, Głównym Dzienniku Podawczym, Ekspedycie, Archiwum i Biurze Meldunkowem ogółem 589 urzędników. Z tej liczby przypada na grupę I o wykształceniu akademickiem 130, na grupę II o wykształceniu średniem 205, na grupę III o wykształceniu niższem 256 osób.

W kategorji I urzędników o wykształceniu wyższem zatrudniał Magistrat o wykształceniu prawniczem 55 osób, w tem 2 prawników w Izbie Obrachunkowej, o wykształceniu technicznem 36 osób, o wykształceniu medycznem 30 osób, o wykształceniu prawno-rachunkowem 3 osoby, o innem wyższem wykształceniu fachowem 6 osób. Pozatem jedna siła o wykształceniu praw-

niczem z Izby Obrachunkowej urlopowana pełni funkcje dyrektora Spółki „Caro".

W kategorji II urzędników o wykształceniu średniem zatrudniał Magistrat o wykształceniu ogólnem 118 osób, o wykształceniu technicznem 34 osoby, o wykształceniu rachunkowem 53 osoby.

W kategorji III urzędników o wykształceniu niższem zatrudniał Magistrat o wykształceniu ogólnem 215 osób, o wykształceniu technicznem 6 osób, o wykształceniu rachunkowem 35 osób.

W administracji centralnej pracowało 368 niższych funkcjonarjuszów, w tem 83 służby kancelaryjnej, 23 doręczycieli, 11 służby egzekucyjnej, 32 służby targowej, 11 służby sanitarnej, 4 służby weterynaryjnej, 36 w innych kategorjach służby (służby domowej) i 168 służby mytniczej.

B. Administrowane przez Magistrat instytucje zatrudniały stale mianowanych:

	urzędników	załogi
1. Straż Pożarna	8	130
2. Zakład Czyszczenia Miasta z M. Zakładami Samochodowemi . .	20	niższ. pracown. 149
3. Muzeum Narodowe	10	25
4. Muzeum Przemysłowe	21	10
5. Archiwum Akt Dawnych . . .	6	2
6. Budownictwo miejskie	—	191
7. Szkoły (z M. Szkołą Gospodarstwa Dom.)	9	104
8. Rada Szkolna	6	2
9. Ogrody miejskie	4	36
10. Policja polowa	—	9
11. Cmentarze miejskie	3	11
12. Park Wolski	5	5
13. Rzeźnia miejska z zakładami filjalnemi	9	30
14. Miejskie Zakłady Sanitarne . .	7	24
15. Zakłady opieki społecznej . . .	5	22
16. Areszty miejskie	1	8
Razem . . .	114	758

W kategorji urzędniczej pracowało 36 sił o wykształceniu wyższem, w czem 4 techników, 7 lekarzy, 25 osób o innem wyższem wykształceniu, 21 osób o wykształceniu średniem, a to 3 technicznem, 2 rachunkowem, 16 ogólnem, osób o wykształceniu niższem 57.

W zakładach odrębnie administrowanych pracowało:

	urzędników	niższych pracown.
w Elektrowni Miejskiej	102	179
w Gazowni Miejskiej	52	140
w Wodociągu Miejskim	28	135
w M. Zakładach Ceramicznych . .	10	11
Razem . . .	192	465

W kategorji urzędniczej pracowało 15 sił technicznych o wykształceniu wyższem, o wykształceniu średniem 74, a to 32 technicznem i 42 rachunkowem, osób o wykształceniu niższem 103.

Ogółem zatem pracowało w całej administracji miejskiej w roku 1930: 2.486 osób, w tem 895 urzędników i 1.591 niższych pracowników. Gmina zatrudniała 179 urzędników o wykształceniu wyższem, a to 58 prawników, 63 techników, 32 lekarzy, 8 lekarzy weterynaryjnych, 2 chemików, 13 o wykształceniu filozoficznem, 3 o wykształceniu innem — 300 osób o wykształceniu średniem, w tem 134 osoby o wykształceniu ogólnem, 69 techników, 97 rachunkowych — oraz 416 o wykształceniu niższem, w tem 6 o wykształceniu technicznem, 35 o wykształceniu rachunkowem.

Z podanej poprzednio liczby 1.591 niższych pracowników przypada na personal fachowy 442, na personal niefachowy 1.149 osób.

W Teatrze miejskim zatrudnionych było 21 niższych pracowników miejskich.

Krakowska Miejska Kolej Elektryczna zatrudniała:

urzędników	64
niższych funkcjonarjuszy . .	507
Razem . . .	571 osób.

3. Ruch służbowy.

W ubiegłym roku kalendarzowym ważniejszych zmian w stanie służbowym personalu administracyjnego nie było. Wobec trudności gospodarczych Gminy poza automatycznemi przeniesieniami wskutek wysłużenia lat do wyższych szczebli uposażenia, oraz do IX-ej grupy uposażenia tych asystentów administracyjnych, którzy złożyli z wynikiem pomyślnym egzamin administracyjny w Województwie, wreszcie poza automatycznem przesunięciem niższych pracowników do wyższych grup — większych zmian dla braku awansów nie było.

Natomiast ilość personalu stałego, wskutek stabilizacji personalu niższych funkcjonarjuszów, zwiększyła się bardzo znacznie, nie jest to równoznaczne z podwyższeniem liczby pracowników, byli oni już zatrudnieni, lecz jako niestali. W wykonaniu uchwały z 4 marca 1929 r., którą Rada miasta zatwierdziła regulamin służbowy dla niższych pracowników miejskich, uchwaliła Rada miasta na posiedzeniu w dniu 14 lutego 1930 r. rozszerzyć:

1) etat niższych funkcjonarjuszów Magistratu z 329 na 1.000 posad,
2) etat niższych funkcjonarjuszów Gazowni z 50 na 150 posad,
3) etat niższych funkcjonarjuszów Elektrowni z 67 na 212 posad,
4) etat niższych funkcjonarjuszów Wodociągu z 58 na 190 posad,
5) etat niższych funkcjonarjuszów Zakładu Czyszczenia Miasta z 157 na 295 posad.

Gdy ponadto ze względów częściowo budżetowych, częściowo potrzeby administracyjnej, rozszerzyła Rada miasta również:

6) etat urzędników administracyjnych z 82 na 100 posad,
7) etat kancelistów z 100 na 200 posad,
8) etat Muzem Przemysłowego z 6 na 24 posady,
9) etat M. Urzędu Zdrowia (Ambulatorjum Dentyst.) z 33 na 36 posad,

rozszerzono łącznie etaty posad stałych o 1.325 posad. Rozszerzenie powyższe zatwierdziło Województwo reskryptem z dnia 30 czerwca 1930 L. Sam. XII. 45/30 przy zatwierdzeniu budżetu na rok 1930/31.

Zarząd miasta w wykonaniu uchwał Rady miasta zamianował w etacie:

1) administracyjnym w dwóch najniższych rangach posunięto do wyższej rangi 2 osoby, a asystentami (aplikantami) administracyjnymi zamianowano 13 osób,
2) rachunkowo-kasowym posunięto do wyższej rangi 2 osoby, stabilizowano . . . 10 „
3) kancelistów zamianowano . . . . . . 7 „
4) Muzeum Przemysłowego zamianowano, względnie stabilizowano . . . . 4 „
5) Miejskiego Urzędu Zdrowia (Ambulatorjum Dentystyczne) . . . . 2 „
6) Budownictwa miejskiego . . . . . . 1 „
7) niższych pracowników:
   a) Magistratu zamianowano, względnie stabilizowano . . . . 138 „
   b) Elektrowni zamianowano, względnie stabilizowano . . . . 50 „
   c) Gazowni zamianowano, względnie stabilizowano . . . . 84 „
   d) Wodociągu zamianowano, względnie stabilizowano . . . . 99 „
   e) Zakładu Czyszczenia Miasta zamianowano, względnie stabilizowano . . 71 „

łącznie . . . 479 osób.

Dalsze nominacje, względnie stabilizacje są w toku w miarę przedkładania przez uprawnionych potrzebnych do nominacji, względnie stabilizacji dokumentów. W opracowaniu jest około 150 stabilizacyj. Pozatem z dniem 1 stycznia 1931 r. mianowanych, względnie stabilizowanych zostanie dalszych 66 osób.

W ten sposób stan stałych pracowników Gminy powiększył się dotychczas:

1)	w etacie	administracyjnym . . .	z	68	na 81	osób
2)	„	rachunkowo-kasowym .	„	58	„ 68	„
3)	„	kancelistów	„	80	„ 87	„
4)	„	Muzeum Przemysłowego	„	7	„ 11	„
5)	„	sanitarnym	„	26	„ 28	„
6)	„	Budowniciwa miejsk. .	„	52	„ 53	„
7)	„	niższych pracowników:				
		a) Magistratu	„	230	„ 368	„
		b) Elektrowni	„	129	„ 179	„
		c) Gazowni	„	56	„ 140	„
		d) Wodociągu	„	36	„ 135	„
		e) Zakładu Czyszczenia Miasta	„	78	„ 149	„

Wakujące etaty zajęte są kandydatami i obsadzane w miarę uzyskania warunków stabilizacji.

Po dzień zatem 31 grudnia 1930 r. ilość stale mianowanych pracowników, względnie mianowanych z zastrzeżeniem stabilizacji zwiększyła się w porówna niu z rokiem ubiegłym o 479 osób.

W okresie sprawozdawczym zmarło 17 pracowników, w tem 8 urzędników, 9 niższych funkcjonarjuszów, przeniesiono w stan spoczynku 42 osoby, zredukowano 31 osób. Przyjęto sił nowych, przeważnie kwalifikowanych, 34 osoby.

4. Rada miasta, Sekcje i Komisje Rady m.

W roku 1930 Rada miasta odbyła 19 posiedzeń, w tem 3 budżetowe i 2 połączonych Sekcyj i Komisyj, działających w czasie feryj wakacyjnych imieniem Rady miejskiej. Poza posiedzeniami Rady miejskiej odbywały posiedzenia Sekcje, Komisje, Komitety i Podkomitety Rady m., oraz Magistrat, który obradował na 78 posiedzeniach.

Z Sekcyj:

I	odbyła posiedzeń	16
II	„ „	16
III	„ „	16
IV	„ „	5
V	„ „	1
VI	„ „	1
VII	„ „	4
VIII	„ „	5
Łącznie Sekcje Rady m. odbyły posiedzeń		64

Z Komisyj:

dla zakładów przemysłowych . .	odbyła posiedzeń	16
drogowo-kanałowa	„ „	10
budżetowa	„ „	8
dla odebrania parcel	„ „	6
dla spraw plant i ogrodów m. .	„ „	4
cmentarna i ogrodowa	„ „	3
cennikowa	„ „	3
dla oszacowania nieruchomości m.	„ „	3
dla Zakładu Czyszczenia Miasta i M. Straży Pożarnej . . .	„ „	3
dyscyplinarna	„ „	3
kolaudacyjna	„ „	3
teatralna	„ „	3
dla popierania rozwoju Krakowa	„ „	2
dla Muzeum Narodowego . . .	„ „	2
przemysłowa	„ „	2
dla spraw Wieży Ratuszowej . .	„ „	2
administracyjna	„ „	1
budowlana	„ „	1
dla spraw wodociągowych . . .	„ „	1
kolejowa	„ „	1
łowiecka	„ „	1
matka	„ „	1
statystyczna	„ „	1
Łącznie Komisje Rady miejskiej odbyły posiedzeń		80

Z Komitetów i Podkomitetów:

Komitet wodociągowy	odbył posiedzeń	7
„ budowlany dla Elektrowni Miejskiej	„ „	6
Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojsk. . .	„ „	5
Komitet fundacji Chronowskich .	„ „	3
„ rozbudowy m. Krakowa .	„ „	2
„ budowlany.	„ „	1
„ dla M. Składów Towar. .	„ „	1
Subkomitet rozbudowy m. Krakowa	„ „	5
„ Sekcji II i III	„ „	3
„ Sekcji VII	„ „	1
„ gruntowy	„ „	1
„ Komisji drog.-kanał. .	„ „	1
„ wodociągowy	„ „	1
„ dla spraw emerytaln. .	„ „	1

Rada artystyczna . . . . odbyła posiedzeń 18
„ szkolna . . . . „ „ 1

Łącznie Komitety i Podkomitety Rady m. odbyły posiedzeń 57

Ogólna liczba posiedzeń wyniosła w okresie sprawozdawczym 279. Pozatem odbywały się na Ratuszu posiedzenia Rady Nadzorczej M. Kolei Elektrycznej, Kamieniołomów Miast Małopolskich, Jaworznickich Komunalnych Kopalń Węgla, Spółki Mieszkaniowej dla Miast, Spółki „Caro", Krakowskiej Spółki Samochodowej i i.

5. Sprawy ogólne.

Na czoło administracji gminnej wyłoniły się dwa zagadnienia, t. j. sprawa sanacji finansów Gminy, oraz sprawa reorganizacji i uproszczenia administracji miejskiej. Obok nich na porządku dziennym zagadnień administracji miejskiej stoi od lat kilku równie doniosła sprawa zaciągnięcia wewnętrznej pożyczki inwestycyjnej.

Sprawą reformy administracji zajmuję się szczegółowo poniżej, dlatego w tem miejscu przedstawię zabiegi Gminy w dziedzinie uporządkowania finansów miejskich i szereg ważniejszych spraw z dziedziny administracji.

Sprawa sanacji finansów komunalnych jest sprawą najważniejszą, Gmina przechodzi analogiczny kryzys gospodarczy i finansowy, jaki przechodzą wszystkie państwa, a wśród nich i Polska i wszystkie miasta Rzeczypospolitej. Kryzys ten w Krakowie, posiadającym bardzo znaczny majątek i uporządkowaną administrację, ma dużo łagodniejszą formę, niż w innych związkach samorządu terytorjalnego.

Nie potrzebuję dowodzić, w jak ścisłym stosunku pozostaje sprawa reformy finansów miejskich z nowelizacją ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, ustawy dla miast większych niekorzystnej, w wykonaniu niezwykle kosztownej, a mało efektywnej. Odpada również potrzeba ilustrowania dzisiejszych ciężkich warunków Gminy ogólnem zubożeniem ludności, zwłaszcza sfer przemysłowych i handlowych w związku z światowem przesileniem gospodarczem, wynikiem którego jest osłabienie siły podatkowej ludności, czego najlepszy wyraz daje zestawienie i sprawozdanie w sprawach podatkowych — wykazy egzekucyj i zaległości. Jest również niemal pewnikiem, że o nowelizacji ustawy o finansach komunalnych w tym sensie, by państwo miastom przekazało znaczniejsze źródła dochodu, obecnie mowy być nie może, przeciwnie, należy się spodziewać uszczuplenia źródeł dochodów miejskich, a zwiększenia ciężarów choćby w związku z projektem nowej ustawy o funduszu drogowym, rozporządzeniem o mieszkaniach dla nauczycieli, przerzuceniem na miasta spraw ewidencji i kontroli ruchu ludności, obniżenia stopy niektórych podatków, zmniejszenia wydajności dotychczasowych i t. d., co wszystko wydatkiem około dwóch miljonów obciąży finanse Gminy.

Przystąpić należy przedewszystkiem do zanalizowania wyniku gospodarczo-finansowego roku ubiegłego, a ponieważ on samoistnie w oderwaniu od lat poprzednich omówić się nie da, zanalizowania bodaj najpobieżniejszego, ze względu na zasiąg niniejszego sprawozdania, gospodarki lat poprzednich, od roku 1926 począwszy.

Miasto po wojnie i po latach inflacji znalazło się w stanie zupełnego upadku w każdej dziedzinie. Zadaniem Zarządu miasta było przywrócenie Krakowa do jakiego takiego porządku i nadrobienia tych zaległości w rozbudowie miasta, jakie blisko dziesięcioletnia stagnacja życia gospodarczego spowodować musiała. Wobec braku kredytu komunalnego prace te Zarząd miasta wykonać musiał częściowo własnemi funduszami bieżącemi, wbrew kardynalnym zasadom gospodarki budżetowej, bądź przy pomocy krótkoterminowych pożyczek, wysoko oprocentowanych. Innego wyjścia nie było, a konieczność nagliła. Wynikiem tego był wzrost zadłużenia miasta, wynoszącego łącznie z deficytem administracyjnym kwotę około 20 miljonów złotych. Jeżeli się zważy jednak, że Gmina inwestowała w ostatnich pięciu latach, t. j. od roku 1926:

1) w Gazowni Miejskiej	2,134.207·44	zł.
2) w Elektrowni Miejskiej	8,624 624·30	„
3) w Wodociągu Miejskim	4,683 898·17	„
4) na budowę dróg i kanałów . .	7,973.995·63	„
5) w Zakładzie Czyszczenia Miasta i w Miejskich Zakładach Samochodowych	2,637.711·—	„
6) na Straż Pożarną	876 170·—	„
7) na budowę domów i baraków .	4.317 000·—	„
8) w cmentarzach	153.014·—	„
9) w „Lesie Wolskim" i na zalesienia ochronne	471.438·—	„
10) na konserwację budynków miejsk.	386.865·57	„
11) w Rzeźni Miejskiej	1,229.128·63	„
12) na szkoły	555.000·—	„
13) na budowę domu wycieczkowego dla młodzieży	450.000·—	„
14) na muzea i zabytki	480.370·—	„
15) na teatr miejski	457.000·—	„

to wydatek powyższy w łącznej kwocie 35,440.242·74 zł. wykazuje znaczny wzrost majątku gminnego, z drugiej jednak strony osłabienie rentowności tego majątku wydatkami na opłatę odsetek zaciągniętych krótkoterminowych pożyczek i upłatę kapitału tychże zobowiązań.

To jedna strona omawianego zagadnienia, z drugiej znaczny wzrost wydatków personalnych, spowodowany uchwałami Rady miasta z dnia 4 marca 1929 r. i z dnia 14 stycznia 1930 r. w przedmiocie nowego regulaminu dla niższych pracowników miejskich zakładów użyteczności publicznej i nowych etatów, które, przy najdalej idącej ostrożności, spowodują konieczność stabilizowania blisko tysiąca ludzi, a w konsekwencji nowy wydatek w kwocie zgórą 500.000 zł.

Sytuacja nie jest oczywiście beznadziejna, lecz chwilowo bardzo poważna, wymagająca stanowczych zarządzeń i rewizji zarówno zasad polityki personalnej w niektórych działach administracji, jak i najdalej posuniętej oszczędności w wydatkach lokomocyjnych, zwłaszcza ograniczenia kart tramwajowych, ilości samochodów czynnych w gminie, redukcji sił, a, co ważniejsze, wstrzymanie na pewien okres wszelkich inwestycyj, bez których Gmina na rok, dwa, czy trzy obejść się musi, zwiększenie temsamem dochodowości przedsiębiorstw miejskich, by nie tylko równowagę budżetu i gospodarki miejskiej utrzymać, ale radykalną reformę

finansów miejskich przeprowadzić. Zarządzenia w tym kierunku są przygotowane, a wyraz ich znajdzie się w projekcie budżetu na rok 1931/32.

Idealnem wyjściem z obecnej sytuacji finansowej i gospodarczej Gminy byłoby zaciągnięcie większej pożyczki, któraby pozwoliła z jednej strony skonwertować krótkoterminowe pożyczki gminne na długoterminową, amortyzowaną w rocznych annuitetach, z drugiej strony dałaby Gminie fundusze na podjęcie inwestycyjnych robót na terenie miasta, możność zadośćuczynienia licznym, istotnie piekącym potrzebom Gminy, czy w zakresie uporządkowania dróg i ulic, czy w zakresie budownictwa szkolnego, czy mieszkaniowego, czy wreszcie załatwienia piekącej sprawy budowy nowego muzeum i hal targowych, a równocześnie mogłaby się przyczynić do rozwiązania sprawy bezrobocia.

Pożyczkę taką w kwocie kilkudziesięciu miljonów złotych zaciągnąć można jedynie zagranicą. Z licznych enuncjacyj na Radzie miejskiej Zarządu miasta wiadomem jest, z jakiemi trudnościami realizacja tego problemu zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalnym walczyć musi.

Poza szczegółami wewnętrznej administracji, omówionemi na innem miejscu w niniejszem sprawozdaniu, Zarząd miasta kontynuował w okresie sprawozdawczym zabiegi o zaspokojenie tych potrzeb, których realizacja leży w zakresie Państwa. Należy do nich w pierwszej linji rozszerzenie granic Województwa krakowskiego przez przyłączenie 4 południowych powiatów Województwa kieleckiego, w szczególności powiatów będzińskiego, olkuskiego, miechowskiego i pińczowskiego i rozbudowy dróg w tych powiatach dla ułatwienia połączeń komunikacyjnych z Krakowem. Zarząd miasta interesuje się bardzo żywo rozwojem ruchu samochodowego w tej połaci Rzeczypospolitej, pozbawionej linij kolejowych, ułatwił urządzenie dwóch dworców autobusowych, nadzoruje i popiera rozwój tego ruchu przy pomocy Polskiego Związku Turystycznego i Krakowskiego Klubu Automobilowego.

W okresie układania budżetu państwowego Zarząd miasta zgłosił w poszczególnych resortach administracji centralnej postulaty miasta Krakowa o należyte udotowanie w budżecie państwowym robót na terenie miasta już rozpoczętych, a nie dokończonych, a to kredytów na dokończenie prac około kanalizacji Wisły i zabezpieczenia miasta przed powodzią, na dokończenie budowy gmachu Akademji Górniczej i kliniki ginekologicznej. W dziedzinie nowych budowli Zarząd miasta zabiegał, jak w poprzednich latach, o budowę nowych gmachów gimnazjalnych, budowę pałacu sprawiedliwości i więzień, poruszył erygowanie politechniki w Krakowie, starał się o restaurację Bibljoteki Jagiellońskiej i budowę nowego gmachu dla pomieszczenia jej zbiorów, wreszcie zabiegał o rozbudowę węzła kolejowego krakowskiego, łącznie z budową nowego dworca osobowego, o budowę połączenia kolejowego Kraków — Warszawa via Miechów, budowę skrótu linji Kraków — Zakopane z opuszczeniem stacji Kraków—Płaszów, budowę drugiego połączenia Krakowa z Górnym Śląskiem. Zagadnienia powyższe naprzód nie postępują. Najlepiej stosunkowo przedstawia się sprawa kanalizacji i regulacji Wisły, oraz zabezpieczenia miasta przed powodzią; sprawa ta rokrocznie posuwa się powoli naprzód i o ile kredyty nadal będą przyznawane, ukończoną będzie w najbliższym latach Pozostaje nierozwiązanym, wymagający dłuższych studjów i znacznych kosztów, problem architektonicznego wykształcenia murów bulwarowych od Skałki do mostu zwierzynieckiego pod Wawelem. Sprawa dokończenia budowy gmachu Akademji Górniczej postąpiła o tyle naprzód, że w bieżącym roku szkolnym znaczną część budynku mogła Akademja zająć. Brakuje jeszcze wykończenia części środkowej i fasady. Podobnie przedstawia się sprawa kliniki ginekologicznej, której otwarcia w najbliższej przyszłości należy się spodziewać. Sprawa budowy nowego gmachu dla Bibljoteki Jagiellońskiej weszła wreszcie przez wstawienie w budżecie państwowym na rok 1930/31 kwoty 1 miljona zł. w stadjum realizacji. Inne, jak budowa pałacu sprawiedliwości, więzień, budynków na pomieszczenie szkół średnich ogólno-kształcących, czekać muszą pomyślniejszych czasów. Sprawa rozbudowy krakowskiego węzła kolejowego znów została podjętą, a to w szczególności przez projektowanie budowy linji okrężnej na północ od Krakowa, którą ma się kierować ruch tranzytowy, wreszcie budowy linji turystycznej Kraków — Nowy Targ, Szczawnica — Krościenko, Stary Sącz. Zarząd miasta czyni zabiegi o rozszerzenie zakresu działania krakowskiej Dyrekcji K. P. na południową część Województwa kieleckiego, a to po linję Herby — Częstochowa — Kielce — Ostrowiec — Sandomierz.

W okresie sprawozdawczym rozpisane zostały wybory do Sejmu i Senatu. Wskutek skróconego kalendarza przygotowanie przewodu wyborczego wymagało szczególnie intensywnego natężenia pracy. W pracach przygotowawczych do wyborów, zajętych było 346 osób przez 83 dni, a praca dochodziła w niektórych czasokresach od 15—19 godzin na dobę. Znaczną większość personalu stanowiły siły, przydzielone z kontyngentu pracowników gminnych, wskutek czego wybory zastanowiły przejściowo normalny bieg urzędowania, powodując w niektórych wydziałach znaczniejsze zaległości, które jednak w ciągu grudnia wyrównane zostały. Wybory kosztowały Gminę około 150.000 zł., stanowiąc bardzo poważny, a nie przewidziany budżetem wydatek. Kraków obsługiwał dwie komisje okręgowe wyborcze, a to Nr. 41 (Kraków - miasto) i Nr. 42 (Województwo krakowskie). Zaledwie drobna część tych wydatków zostanie może Gminie zwróconą.

6. Uroczystości i przyjęcia.

1) Dnia 1 lutego: Obchód Imienin P. Prezydenta Rzeczpltej Prof. Dra Ignacego Mościckiego.

2) Dnia 3 marca: Odznaczenie Prezydenta m. Inż. K. Rollego orderem „Białego Lwa".

3) Dnia 17 marca: Pobyt p. Charles Devey'a.

4) Dnia 18 i 19 marca: Obchód imienin Marszałka Piłsudskiego.

5) Dnia 12 i 13 kwietnia: IV. Zjazd Balneologiczny w Krakowie.

6) Dnia 12—17 maja: Międzynarodowy Kongres Górników w Krakowie.

7) Dnia 19 i 20 maja: III. Bałtycka Konferencja Hydrologiczna.

8) Dnia 24 i 25 maja: Pobyt delegacji paryskiej Rady miejskiej.

9) Dnia 31 maja: Jubileusz Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych.

10) Dnia 8 i 9 czerwca: Zjazd naukowy im. J. Kochanowskiego.

11) Dnia 12 czerwca: Pobyt Min. Grandi'ego w Krakowie.

12) Dnia 20—24 czerwca: Zjazd członków P. E. N. Klubów.

13) Dnia 3 i 4 lipca: XXII Kongres Międzynarodowy w sprawach tramwajownictwa, kolejnictwa dojazd. i komunikacji autobusowej.

14) Dnia 5 i 6 sierpnia: Marsz szlakiem Kadrówki.

15) Dnia 15 i 16 sierpnia: Pobyt Delegatek Narodowego Związku Pracy Kobiet w Ameryce.

16) Dnia 19 i 20 sierpnia: Pobyt Delegacji „Fidac'u" w Krakowie.

17) Dnia 10 września: Nadanie Prezydentowi m. Inż. K. Rollemu Krzyża Komandorskiego Legji Honorowej franc.

18) Dnia 20—28 września: Międzynarodowa Konferencja Żeglugi na Dunaju.

19) Dnia 12 i 13 października: Zjazd Delegatów Towarzystwa Opieki nad Grobami Bohaterów.

20) Dnia 22—26 października: VII. Kongres Związku Międzynarodowego Unij Intelektualnych w Krakowie.

21) Dnia 1 i 2 listopada: III. Zjazd Towarzystwa Mikrobiologów i Epidemjologów Polskich w Krakowie.

22) Dnia 11 listopada: Uroczystość Obchodu 10 lecia odparcia najazdu Rosji sowieckiej.

23) Dnia 29 listopada: Setna rocznica Powstania Listopadowego.

7. Reforma administracji miejskiej.

Reforma administracji i przystosowania jej do obecnych warunków życiowych stanowi jedno z ważniejszych zagadnień nauki administracyjnej w dobie bieżącej. Sprawa to, nad którą od lat kilku przeprowadza się w państwach zachodnich, a również i u nas bardzo poważne studja naukowe, obejmujące dzisiaj już rozległą literaturę, przeprowadza się liczne doświadczenia praktyczne i próby. Dążenia w tym kierunku podjęte nie są jeszcze ostatnim wyrazem możliwości w tej dziedzinie. O ile idzie o administrację gminną, to wszelkie zdobycze w dziedzinie reformy i usprawnienia administracji, wprowadzone na podstawie doświadczeń zagranicznych przez Rząd — wprowadza się i u nas. O ile idzie o jakiś własny swoisty kierunek reformy, to sprawa jest zbyt poważną, by można większe próby ryzykować, a pozatem wszelka praca byłaby zupełnie niecelową, gdyż Rząd, wprowadziwszy pewne reformy i pewne ulepszenia, zaleca je administracji samorządowej — powaga zaś organów, nad reformą w Państwie pracujących, daje zupełną gwarancję, że opracowanie jej zagadnień będzie o wiele lepszem, niż to, na któreby śmy się mogli zdobyć sami, nie dysponując ani siłami naukowemi, ani fachowemi.

Zapoczątkowaną przed kilku laty reformę administracji miejskiej kontynuuje się w dalszym ciągu. Zapowiedziane w opracowaniu zeszłorocznem zamierzenia w tej dziedzinie bądź zostały już zrealizowane, bądź też są w toku realizacji. I tak wprowadzono prawie we wszystkich Wydziałach i urzędach miejskich przejętą od władz rządowych nową manipulację kancelaryjną, zyskując na tem kilkanaście sił urzędniczych. Dalsza redukcja personalu kancelaryjnego jest przewidzianą w miarę przyswojenia sobie przez personal nowych form postępowania. Reforma manipulacji kancelaryjnej nie jest zresztą, jak wspomniałem, zagadnieniem w praktyce administracyjnej skończonem, istnieją prądy zarówno za granicą, jak i u nas w Polsce dalszego uproszczenia, a skoro podejmowane próby okażą się skuteczne, zastosowane zostaną i w naszej administracji. W Wydziałach i Biurach, niemających spraw typowych, zaprowadzono dalsze uproszczenia dotychczasowej manipulacji, redukując ilość ksiąg i zapisków kancelaryjnych, ilość rubryk w tychże, wprowadzając wszędzie druki i stampilje dla oszczędności pracy ludzkiej. Przy Biurze Prezydjalnem istnieje osobny referat druków i formularzy, którego zadaniem jest ujednostajnienie i najdalej idące uproszczenie używanych formularzy.

Zamierzona w roku ubiegłym decentralizacja administracji miejskiej przez reorganizację Komisarjatów obwodowych znalazła swój wyraz w zmianie, zadecydowanej przez Zarząd miasta, tych Komisarjatów na okręgowe urzędy miejskie dla spraw drobniejszej wagi. Reforma ta miała na celu z jednej strony ograniczenie działalności Magistratu do spraw ważniejszych, natury ogólnej i odciążenie Wydziałów administracyjnych od nawału spraw drobnych, z drugiej przez przydzielenie tych spraw między kilka urzędów okręgowych, ułatwienie bezpośredniego kontaktu urzędu z ludnością, umożliwienie ustnego załatwiania spraw w szerszej, niż dotychczas, mierze, a temsamem ograniczenie biurokratyzmu i nadmiernej pisaniny. Reforma przewiduje zniesienie istniejących dotychczas 9 Komisarjatów obwodowych, podzielenie miasta na 5 okręgów, mniejwięcej po 45.000 ludności liczących i utworzenie w nich okręgowych urzędów miejskich, jako filij Magistratu. Projektowane okręgi, pokrywające się terytorjalnie z okręgami Komisarjatów Policji Państwowej, stanowić będą równocześnie okręgi policji budowlanej, sanitarnej i targowej. Do kompetencji ich należeć będą początkowo sprawy karno-administracyjne, porządkowe i sanitarne, sukcesywnie w miarę rozwoju instytucji przekazane zostaną urzędom dzielnicowym dalsze referaty z dziedziny administracji lokalnej. Pozatem przejmą urzędy dzielnicowe całą służbę wykonawczą i informacyjną, pełnioną dotychczas przez Komisarjaty obwodowe. Urzędy te stanowić będą samoistne jednostki administracyjne, kierowane przez urzędników prawno-referendarskich, prowadzić będą własne kancelarje.

Wprowadzenie ich w życie wobec trudności pomieszczenia, bo w zasadzie urząd taki winien znajdować się w centrum swego okręgu, potrwa parę miesięcy. Tymczasem na żądanie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zjednoczenia spraw karno-administracyjnych w jednym Wydziale, Zarząd miasta zmuszony był utworzyć przy Wydziale III. przemysłowym, osobny referat dla spraw karno-administracyjnych i wyłączyć sprawy te z innych Wydziałów.

Ze względu, że sprawy sanitarne załatwiane są obecnie w kilku Wydziałach, co przy konieczności zasięgania w tych sprawach fachowej opinji M. Urzędu Zdrowia, powoduje w konsekwencji liczne, zbędne, czynności kancelaryjne i przewlekłe załatwianie spraw. Zarząd miasta zadecydował zmianę M. Urzędu Zdrowia na Wydział Sanitarny, obejmujący sprawy policji sani-

tarnej, weterynaryjnej, a to obok referatu higjeny społecznej, spraw pracowni chemicznej, bakterjologicznej, Zarządu M. Zakładów Sanitarnych, dotychczas przez M. Urząd Zdrowia prowadzonych

Zapowiedziane w zeszłorocznem sprawozdaniu rozporządzenie wykonawcze do Rozporządzenia Prezydenta Rzpltej o ewidencji i kontroli ruchu ludności w r. 1928, ogłoszone zostało z końcem listopada 1930 r., z końcem zaś grudnia wyszła dodatkowo instrukcja, wydana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Przepisy te nałożyły na gminę obowiązek przejęcia z dniem 1 stycznia 1931 r. biura meldunkowego, prowadzonego dotych czas przez Starostwo grodzkie, oraz uruchomienia najdalej po koniec czerwca 1931 r. urzędu dla ewidencji i kontroli ruchu ludności. Urząd ten załatwiał będzie wszelkie sprawy administracyjne związane z ruchem ludności, sprawy obywatelstwa, przynależności gminnej, sprawy stałego pobytu, sprawy ewidencji osób, należących do siły zbrojnej państwa, z wyjątkiem osób pozostających w służbie czynnej, wydawał dowody osobiste, utrzymywał ewidencję ludności stałej i obcej, ruchu przyjezdnych, ruchu ludności stałej, a oprócz tego prowadził biuro meldunkowe (adresowe). Uruchomienie biura tego, wymagające przemeldowanie całej ludności, sprawdzenia wszystkich meldunków, założenia kilkunastu ksiąg i rejestrów, wymaga pracy kilkudziesięciu ludzi, a po uruchomieniu przydziału dwudziestukilku sił urzędniczych, w tem conajmniej dwóch urzędników prawno-referendarskich na stanowiskach kierowniczych. Jeżeli się do tego doda lokal i urządzenie, zakupno druków i formularzy, urząd ten w bieżącym i przyszłym roku spowoduje znaczny wydatek administracyjny.

Po długiej rozwadze i wszechstronnem rozpatrzeniu, Zarząd miasta zadecydował zniesienie i likwidację M Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich. Decyzję tę spowodował szereg motywów. Urząd ten po zniesieniu akcyzy stał się instytucją kadłubową, a kosztowną, bo utrzymującą własną rachunkowość, kancelarję, ekonomat, a do niedawna konserwację budynków. Doczepiona do niego Rzeźnia miejska z zakładami przy niej istniejącemi, odczuwała wszelkie braki i niedomogi administracji na odległość, siłą rzeczy niefachowej; rozbudowany przed wojną aparat poborowy na urzędach linjowych, istniejący obecnie ściśle rzecz biorąc, jedynie dla poboru myta, pochłania znaczną część dochodów z tych opłat. Sytuację ratuje użycie personalu tego do poboru pewnych opłat targowych i weterynaryjnych, a w części do poboru podatku tonażowego. Z chwilą zniesienia opłat samochodowych (co jest w Rządzie projektowanem) i zniesienia myta drogowego, personal ten w ilości 145 osób, przeważnie stabilizowanych, obciąży w przyszłości budżet miejski. Motywy te spowodowały Zarząd miasta do zadecydowania likwidacji dotychczasowych stosunków, wyodrębnienia Rzeźni miejskiej i zakładów przy niej istniejących w odrębny zakład administrowany przez Magistrat (Wydział VIII.), przekazania spraw targowych i dodatków do państwowych podatków konsumcyjnych Wydziałowi VIII., podatku tonażowego i myta Wydziałowi II. Likwidacja ta, zapoczątkowana przed rokiem przeniesieniem spraw personalnych do Biura Prezydjalnego, spraw budowlano-konserwacyjnych do Wydziału I., potrwa około 3-ch miesięcy.

Likwidacja Miejskiego Urzędu Poboru Opłat da Gminie do dyspozycji lokal, złożony z kilkunastu ubikacyj, których ilość po pewnych adaptacjach, opróżnieniu mieszkań prywatnych, powiększy się do przeszło dwudziestu. Lokalu tego potrzebuje Gmina dla pomieszczenia biura meldunkowego, przynajmniej jednego urzędu dzielnicowego i Biura statystycznego, którego przeniesienie z Pałacu Larischa konieczne jest dla przeprowadzenia reorganizacji administracji skarbowo-podatkowej.

Reforma ostatnia ma na celu skoordynowanie działalności Wydziału II. (jako organu wymierzającego i egzekwującego) z organami poborowemi, t. j. Kasą miejską. Drogą do tego jest przeniesienie Wydziału II. do Magistratu i umieszczenie obok Izby Obrachunkowej, w Izbie zaś wyodrębnienie działu likwidacji podatków i kasy poborowej w osobny oddział stanowiący departament rachunkowy i kasę podatkową Wydziału II.

Realizacja tego planu możliwą jest jedynie w razie przeniesienia Wydziału III. i Budownictwa m. na II. p. Pałacu Larischa do pomieszczeń, zajmowanych obecnie przez Wydział II. i Biuro Statystyczne, a pomieszczenia na ich miejscu w głównym gmachu Magistratu Wydziału II.

Dla spraw finansowych, celów kontroli finansowej i kontroli faktycznej, Zarząd miasta utworzył przy Biurze Prezydjalnem, wzorem miast zachodnich, referat finansowo-budżetowy i organa kontrolorów dla służby zewnętrznej.

Równocześnie przeprowadza się reorganizację Elektrowni Miejskiej: opracowano nową instrukcję rachunkowo-kasową, upraszczającą znacznie dotychczasową manipulację, oraz instrukcję administracyjną dla zarządu. Instrukcje te, o ile w praktyce okażą się celowemi, wprowadzone zostaną również i w Gazowni, oraz Wodociągu Miejskim. Rozpatrywaną jest przytem koncepcja utworzenia pewnych organów, wspólnych dla wszystkich trzech zakładów (np. odczytywaczy stanów wodomierzy, elektromierzy i gazomierzy, wspólnych inkasentów), co obniżyłoby również koszty administracji.

W ostatnich tygodniach roku sprawozdawczego przeprowadzono reorganizację Wydziału konskrypcyjno-wojskowego, pozostawiając w Wydziale tym wszystkie sprawy wojskowe, a przenosząc sprawy konskrypcyjne, przynależności i obywatelstwa do Wydziału IV-go, prowadzącego sprawy metrykalne. Reorganizacja ta usprawni oba Wydziały.

Przeszkodą w szybkiem usprawnieniu administracji jest ciasnota pomieszczenia, powodująca, że w większości ubikacyj biurowych Magistratu urzęduje po kilku referentów, a w biurach egzekucyjnych po kilkunastu, co przy znacznej frekwencji stron przeszkadza w urzędowaniu i hamuje prawidłowy tok czynności. Agendy Gminy się corocznie zwiększają, w roku sprawozdawczym np. Gmina musiała przejąć sprawy ewidencji ruchu ludności, wydawanie dowodów osobistych i biuro meldunkowe. Zubożenie ludności wskutek trudnego gospodarczego położenia Państwa powoduje znaczny wzrost spraw podatkowych, których przybywa corocznie mimo, że liczba aktów wskutek wprowadzenia nowej manipulacji maleje.

Brakowi pomieszczenia zaradzićby mogła jedynie budowa nowego skrzydła od ul. Poselskiej na miejscu

obecnej Estreicherówki, wobec jednak znacznych kosztów — myśleć o tem na razie nie można.

Dalszą przeszkodą jest względnie znaczna ilość urzędników wysłużonych, których funkcjonalność jest zmniejszona, a których Zarząd miasta nie przenosi w stan spoczynku, by płacąc pełną emeryturę — wydatków administracyjnych nie powiększać.

Stosownie do zapowiedzi w poprzednich sprawozdaniach, Zarząd miasta dąży do oparcia naszej administracji na urzędnikach referendarskich ze średniem wykształceniem, a ograniczenia etatu prawno-referendarskiego do spraw najważniejszych. Doborowi nowych sił poświęca się szczególną uwagę, specjalną troskę jak najlepszemu ich wykształceniu i przygotowaniu do służby.

8. Wydawnictwa urzędowe.

W okresie sprawozdawczym ukończono druk księgi pamiątkowej o Wielkim Krakowie p. t. „Kraków — Historja rozszerzenia miasta". Dzieło, obejmujące przeszło 700 stron druku in 4-to i liczne ilustracje, ukaże się w pierwszych miesiącach 1931 roku. Druk następnych dwóch tomów „Ustaw i rozporządzeń Gminy stoł. król. m. Krakowa" jest w toku. Wydawnictwo ostatnie rozeszło się niemal po całej Polsce — sprzedano dotychczas kilkaset egzemplarzy. Podobnie jak w latach ubiegłych, zamieszczano w „Dzienniku Rozporządzeń stoł. król. m. Krakowa" artykuły i sprawozdania z dziedziny administracji miejskiej i państwowej. W roku 1930 zamieszczono:

Karol Rolle: „Sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy m. Krakowa za rok 1929".

Piotr Wielgus: „Reforma biurowości w samorządzie".

Tadeusz Przeorski: „Współczesny samorząd miejski".

Edward Kubalski: „Przemysł budowlany w Małopolsce, a nowe prawo przemysłowe".

Stanisław Bieliński: „Projekt hydraulicznego zbiornika energji na Bielanach pod Krakowem".

Szczęsny Wachholz: „Zasady reorganizacji ustroju administracji Rzeczypospolitej Polskiej".

Władysław Piotrowski: „Związki zawodowe w Polsce w ramach ustawy przemysłowej".

Apolinary Argasiński: „Prawo fundacyjne, a fundacje pod zarządem Gminy m. Krakowa zostające".

Zbigniew Bocheński: „Sprawozdanie z podróży naukowej do Włoch, odbytej w kwietniu i w maju 1930 r.".

Kazimierz Buczkowski: „Muzeum Narodowe w Krakowie w okresie dziesięciolecia 1918—1928".

Ludwik Grabczak: „Sprawozdanie z działalności M. Ambulatorjum Dentystycznego Szkolnego za rok szkolny 1927/28", „Sprawozdanie z działalności M. Ambulatorjum Dentystycznego Szkolnego za rok szkolny 1929/30".

Ponadto były drukowane ważniejsze przemówienia na posiedzeniach Rady miasta, sprawozdania z posiedzeń Rady, Sekcyj i Komisyj Rady miasta.

Pozatem, jak corocznie, wydano drukiem w osobnych broszurach sprawozdania administracyjne Gazowni, Elektrowni miejskiej, Muzeum Przemysłowego, Wodociągu miejskiego i t. d.

9. Zaopatrzenie emerytalne.

Ilość osób, pobierających uposażenie emerytalne z końcem 1930 r. wynosiła:

1) w Magistracie (łącznie z M. U. P. O. i P. P.)	765
2) w Elektrowni Miejskiej	8
3) w Gazowni Miejskiej	98
4) w Kr. Miejskiej Kolei Elektrycznej	75
Razem	946

Uprawnionych do zaopatrzenia emerytalnego z dniem 31 grudnia 1930 r. było:

1) w Magistracie	1.571
2) w Zakładach i instytucjach miejskich	1.219
Razem	2.790

Wobec uchwalenia przez Radę miasta w dniu 4 marca 1929 r nowego regulaminu służbowego dla niższych pracowników miejskich, ilość powyższa powiększa się stale i dojdzie w ciągu najbliższych lat do około 6.000 osob. Obciążenie dzisiejsze wynosi w Gminie około 1,800.000 zł. rocznie przy 946 osobach, pobierających zaopatrzenie emerytalne i dary z łaski. Poruszona w poprzednich sprawozdaniach sprawa utworzenia jednego, wspólnego dla wszystkich pracowników Gminy, funduszu emerytalnego, została opracowana.

Stan książkowy funduszów emerytalnych przedstawia się z dniem 31 grudnia 1930 r. następująco:

1)	fundusz emeryt.	miejski	1,576 968·62	zł.
2)	„ „	Gazowni M.	499.570·60	„
3)	„ „	M. U. P. O. i P. P.	288.454·14	„
4)	„ „	Elektrowni M.	375.956·08	„
5)	„ „	artystów m.	45.453·44	„
6)	„ „	Krak. M. Kolei El.	669 555·68	„
		Razem	3,455 958·56	zł.

Kwoty te umieszczono w funduszach bieżących i obrotowych Gminy i zakładów, a w nieznacznej stosunkowo części w budowie domów mieszkalnych.

10. Sprawy pożyczkowe.

A. Pożyczka zagraniczna.

Finansowa sytuacja zagraniczna nie pozwoliła w dalszym ciągu, jak roku poprzedniego, Gminie m. Krakowa na zaciągnięcie pożyczki zagranicznej. Zachodzi uzasadniona nadzieja, iż z chwilą poprawy stosunków na rynku pieniężnym zagranicznym sprawa pożyczki zagranicznej wejdzie na lepsze tory.

B. Waloryzacja.

Waloryzacja pożyczek Boden Credit Anstalt w Wiedniu nie posunęła się naprzód z powodu fuzji tej instytucji z Bankiem Credit Anstalt. Wobec tego raty od tych pożyczek opłacane są w zapadających terminach ściśle według koronowego planu umorzenia, z przeliczeniem na szylingi austrjackie w stosunku 1 szyling równy 10.000 Koron.

Waloryzacja pożyczki zagranicznej, przedwojennej, zaciągniętej w Czeskiej Kasie Oszczędności w kwocie 3 miljony koron austr. została doprowadzona do końca. Zgodnie z ustawą waloryzacyjną, ustalono kapitał na sumę zł 750.000, płatny w przeciągu 30 lat, poczynając od dnia 1 lipca 1930, w ratach annuitetowych, płat-

nych 1 stycznia i 1 lipca każdego roku, przy oprocentowaniu 5% w stosunku rocznym, z uzyskaniem przez Gminę m. Krakowa zwolnienia odnośnych hipotek, a z pozostawieniem jedynie obciążenia na hipotece real. lwh. 272 Ks. gr. gm. kat. Kraków I.

Konwersja pożyczek obligacyjnych Gminy m. Krakowa z r. 1909 i 1919 dokonane zostały w roku ubiegłym. W bieżącym roku rozpoczęła się wymiana obligacyj koronowych na złotowe, która objęła już prawie połowę zwaloryzowanego kapitału. Ciągnienia odbywają się normalnie, wylosowane obligacje i kupony wypłaca się uprawnionym.

C. Pożyczki.

Z pożyczki 2,000.000 zł., zaciągniętej w Towarzystwie Ubezpieczeń na życie „Feniks", nie realizowano w r. 1930 dalszych partyj, tak, że na razie zrealizowany kredyt wynosi, jak w roku poprzednim, 700.000 zł, uzyskanie reszty całej sumy pożyczki zależne jest od wzrostu rezerw Towarzystwa, z których 10% może być użyte na cele pożyczek.

Konwersja pożyczek budowlanych, krótkoterminowych Banku Gospodarstwa Krajowego postąpiła o tyle, że nadesłane zostały plany umorzenia 10 pożyczek, t. j. tych, nad których konwersją rozpoczęła się praca Banku w r. 1929. Konwersji dalszych pożyczek budowlanych dotąd nie przeprowadzono.

Warunki spłaty pożyczek Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 6,783.087·20 i zł. 1,980.000 (pierwotnie zł. 5,640.000 i zł. 2,000 000) zostały ustalone w ten sposób, iż Gmina m. Krakowa wpłaca na rachunek obu tych pożyczek miesięczne kwoty po zł 125.000, z których Bank pokrywa przypadające od nich odsetki, oraz odpowiednie raty kapitałowe.

W roku sprawozdawczym zaciągnęła Gmina dwie większe pożyczki na inwestycje wodociągowe, w szczególności na budowę 2 go rurociągu, mianowicie w Miej. Kasie Oszczędności w Król. Hucie zł 1,094.884·15 i w Towarzystwie Akc. Huta Bismarcka zł 1,600.000, pożyczkę w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Krakowa na inwestycje i pokrycie niedoborów budżetowych lat poprzednich dolarów 100.000, wreszcie mniejsze pożyczki na cele inwestycyjne, a to w Kom. Kasie Oszczędności m. Krakowa na roboty drogowo-kanałowe zł 60.000 i w Kom. Kasie Oszczędności Powiatu Krak. na pokrycie udziału w Spółce drogowej Kraków — Wola Justowska zł 85.000; przy tych ostatnich uwględnić należy również pożyczkę zł 60.000, uzyskaną z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej na zatrudnienie bezrobotnych przy robotach kanalizacyjnych.

11. Rozbndowa miasta.

Magistrat zatwierdził w okresie sprawozdawczym szereg podziałów gruntowych, Rada zaś miejska ustanowiła prawo zabudowy w Dz. VII na rzecz Stowarzyszenia żeńskiego pod wezw. św. Julji, a w Dz. XV na rzecz Związku Obrony Kresów Zachodnich i Wyższego Studjum Handlowego. Ponadto uchwaliła Rada miejska darować 45 a 70 m kw. gruntu pod budowę kościoła i budynku parafjalnego w Dz. XI Dębniki, a zarezerwować dalszych 11 a 55 m kw. na potrzeby parafji dębnickiej w przyszłości. Wreszcie zgodziła się Rada miejska na sprostowanie stanu hipotecznego swej realności, sąsiadującej z realnościami parafji św. Józefa w Dz. XXII Podgórze.

12. Budowa domów.

Gmina wybudowała w 1930 roku dwa domy 4-piętrowe przy ulicy Pasterskiej w Dz. XIX, obejmujące 48 mieszkań i 2 lokale sklepowe.

Gmina jest obecnie właścicielką 107 czynszowych budynków, które mieszczą 632 mieszkania, obejmujące 1.363 ubikacje, wliczając w to 57 mieszkań służbowych dla stróżów i dozorców o 88 ubikacjach. Z mieszkań w domach czynszowych miejskich korzystało 185 pracowników miejskich.

Czynsz miesięczny wynosił ostatnio ogółem 37 427 złotych. Przeciętny czynsz z ubikacji wynosił 33 zł. miesięcznie. Gmina wynajmowała poza tem w realnościach własnych 293 lokali o 747 ubikacjach na cele przemysłowe, handlowe, naukowe, kulturalne, towarzyskie i t. p. za czynszem rocznym 400 861 zł. Na cele społeczne Gmina oddaje 68 lokali o 119 ubikacjach bezpłatnie. Ogólny roczny czynsz za lokale wynajmowane dosięgał 849.984 zł.

13. Sprawy gruntowe.

A) Gmina, mimo nieustannych starań, nie uzyskała dotychczas od Państwa gruntu pod rozszerzenie cmentarza rakowickiego. Stoją tam bowiem 3 budynki mieszkalne, przerobione z magazynów, a władze wojskowe uzależniają oddanie tego gruntu od wybudowania przez Gminę w sąsiedztwie na parceli skarbowej pomieszczeń dla 7 rodzin, zamieszkujących owe budynki. Gmina podjęła interwencję u władz centralnych, gdyż wspomniana budowa spowodowałaby wydatek około 70.000 zł., do którego miasto nie jest prawnie zobowiązane, według bowiem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. rzeczony grunt ma być odstąpiony miastu bezpłatnie.

B) Gmina nabyła:

1) w drodze kupna 77 a 92·30 m kw. gruntów za 28.221·60 zł. i 8.816·61 dolarów, oraz 2/768 części (resztę) realności lwh. 17 i 18 Dz. VI za 5 000 zł.,
2) w drodze zamiany 4 ha 30 a 47·32 m kw. gruntów za dopłatą 7.882.06 zł.,
3) pod ulice bezpłatnie, lub z zastrzeżeniem potrącenia z kosztów urządzenia 1 ha 18 a 35·69 m kw.

Razem nabyła Gmina 6 ha 26 a 75 31 m kw. gruntów.

C) Gmina pozbyła:

1) w drodze sprzedaży 1 ha 31 a 60·04 m kw. gruntów za 347.767 84 zł. i 20.069·78 dolarów,
2) w drodze zamiany 9 a 26·65 m kw. gruntów za dopłatą 1.415·70 zł,
3) w drodze darowizny 45 a 70 m. kw. gruntów.

Razem pozbyła Gmina 2 ha 69 a 56·69 m kw. gruntów, przeważnie na cele budowlane, a resztę na wyrównanie granic i t. p.

D) Gmina wydzierżawiła grunty na cele przemysłowe, rolne, pod uprawę jarzyn, na pastwiska, pod boiska sportowe, pod kioski i kolumny reklamowe, pod

stoliki przed kawiarniami, pod świetlniki, szachty i t. d. za czynszem rocznym łącznie w kwocie 143.700 zł.

Za boiska sportowe Gmina pobiera ze względów na doniosłość wychowania fizycznego młodzieży czynsze, mające znaczenie czynszów uznawczych.

14. Spółka Mieszkaniowa dla Miast.

Kraków powiększył swój udział pieniężny w Spółce Mieszkaniowej dla Miast o dalsze 50.000 zł., a udział gruntowy o trzy parcele, obejmujące razem 1.255 m. kw., o łącznej wartości 144.028·50 zł. Obecnie więc udział miasta w tej Spółce wynosi 641.570 zł. 01 gr.

Sprawozdania Spółki za rok 1929 zamieszczone są w numerach 6 i 7 Dziennika Rozporządzeń miasta Krakowa z 1930 r.

15. Inwentarz ruchomy.

Wartość inwentarza ruchomego Gminy wynosiła z końcem 1930 r., nie licząc inwentarzy zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw miejskich, 913.000 zł., z czego 382.375 zł. przypadało na urządzenie biur, a 530.625 zł. na inwentarz szkolny.

Drobne dostawy i roboty oddawano przedsiębiorcom po doraźnem ściągnięciu ofert na podstawie uchwały Podkomitetu sprawunkowego Sekcji I Rady m. Co do większych dostaw, a mianowicie na roboty introligatorskie, stolarskie, krawieckie i drukarskie, oraz na dostawę obuwia, kożuchów, ścierek, papieru, przyborów kancelaryjnych, środków odkażających, mioteł i styli, a nadto co do drobnych dostaw na roboty tapicerskie, ślusarskie, pokostnicze i malarskie, na drobną dostawę czapek, rękawic wełnianych, sprzętów blacharskich, narzędzi, przyborów do czyszczenia, pieczęci i naprawę maszyn do pisania obowiązuje nadal rozpisywanie postępowania ofertowego.

Firmie „Zajączek i Lankosz“ przedłużyła Rada miejska na 1 rok dostawę sukna na mundury służby m. Oleje, smary i naftę pobierano w „Polminie“.

16. Ubezpieczenia.

Gmina ubezpieczała:

1) od ognia w Pow. Zakładzie Ubezp. Wzaj., w Krak. Towarzystwie Wzaj. Ubezp.:
   a) nieruchomości (220 polic),
   b) ruchomości, jak samochody, rzeczy osób eksmitowanych, urządzenie sali Starego Teatru i t. p. (31 polic);
2) od kradzieży w Krak. Towarzystwie Wzaj. Ubezp. kasy, urządzenia wartościowe i t. p (14 polic);
3) od odpowiedzialności cywilno-prawnej w Krak. Towarzystwie Wzaj. Ubezp. z tytułu własnego ryzyka posiadania nieruchomości, samochodów i t. d. (84 polic).

17. Podatki.

W dziale podatków i opłat o charakterze podatkowym, pobierała Gmina miasta Krakowa w roku kalendarzowym 1930 dochody podatkowe z tych samych źródeł i według tych samych stawek, co w roku ubiegłym, z tą jedynie zmianą, że od miesiąca listopada 1930 r. pobierany jest również podatek od zaprotestowanych weksli, a to wskutek reskryptu Województwa w Krakowie z dnia 15 września 1930 L. Sam. IX. 136. Reskryptem tym mianowicie Województwo na podstawie art. 14, 36 i 37 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11 sierpnia 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) w związku z § 2 rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z 10 lutego 1927 r. (Dz. U. Nr. 40 poz. 356), oraz art. 101 ust. b. rozp. Prez. R. P. z 22 marca 1928 r. (Dz. U. Nr. 36 poz. 341) uchyliło dla braku podstawy prawnej uchwałę Rady miasta z dnia 15 marca 1929 r., którą postanowiono zaniechać poboru podatku od zaprotestowanych weksli, z brzmienia bowiem art. 14 powołanej wyżej ustawy z 11 sierpnia 1923 wynika, że podatek ten ma być pobierany z mocy samego prawa niezależnie od woli organów uchwalających związków komunalnych, zatem pobór jego może być uchylony jedynie przez zmianę przytoczonej ostatnio ustawy. Wobec tego Magistrat musiał przywrócić rzeczony podatek.

W zakresie poboru państwowych podatków zwiększyły się agendy Magistratu przez objęcie poboru państwowego podatku gruntowego wskutek zarządzeń władz skarbowych, wydanych na podstawie rozporządzenia Min. Skarbu z dnia 14 stycznia 1925 (Dz. U. Nr. 9 poz. 65). Poboru tego podatku przypisem do 500 zł rocznie dokonuje Główna Kasa miejska od dnia 10-go października 1930 r.

Dochody z poszczególnych źródeł podatkowych wynosiły:

1. Dodatki do podatków państwowych.
(Dz. IX. budżetu miejskiego).

Dodatek do podatku gruntowego 135%:		
I kwartał . .	6.384·48 zł.	
II, III, IV „ . .	18.162·81 „	24.547·29 zł.
Dodatki do podatku przemysłowego:		
a) dodatki do opłat do świadectw przemysłowych 30%		
I kwartał .	330.606·— zł.	
II, III, IV „ .	41.397·70 „	372.003·70 „
b) do podatku obrotowego 55%		
I kwartał .	526.085·18 zł.	
II, III, IV „ .	1,704.950·06 „	2,231.035·24 „
Dodatek do podatku od nieruchomości 100%:		
I kwartał . .	484.522·— zł.	
II, III, IV „ . .	1,460.018·91 „	1,944.540·91 „
Razem . . .		4,572.127·14 zł.

2. Udział w podatkach państwowych.
(Dz. VIII. budżetu m.).

Udział w podatku dochodowym 15%:		
I kwartał . .	651.573·56 zł.	
II, III, IV „ . .	1,253.918.90 „	1,905.492·46 zł.
Do przenjesienia . . .		1,905.492·46 zł.

Z przeniesienia . . .		1,905.492·46 zł.
Udział w podatku od lokali 50%:		
I kwartał . .	407.116·79 zł.	
II, IIII IV „ . .	926.275·07 „	1,333.391·86 „
Razem . . .		3,238.884·32 zł.

3. Podatki samoistne.
(Dz. X. budżetu m.).

Podatek od umów o przeniesienie własności nieruchomości i od spadków i darowizn 10%:		
I kwartał . .	110.861·78 zł.	
II, III, IV „ . .	275.402·34 „	386.264·12 zł.
Podatek od szyldów, stawka 10 do 60 zł. według powierzchni szyldu:		
I kwartał . .	45·246·45 zł.	
II, III, IV „ . .	42·479·73 „	87.726·18 „
Podatek hotelowy 20%:		
I kwartał .	74.351·17 zł.	
II, III, IV „ . .	216.027·40 „	290.378·57 „
Podatek tramwajowy 10%:		
I kwartał . .	110.569·50 zł.	
II, III, IV „ . .	366·547·52 „	477.117·02 „
Podatek od publ. zabaw i widowisk 5% do 60%:		
I kwartał . .	242.678·25 zł.	
II, III, IV „ . .	619.852·32 „	862.530·57 „
Razem . . .		2,104.016·46 zł.

4. Opłaty administracyjne.
(Dz. V. budżetu m.).

Opłaty od podań i świadectw urzędowych według taryfy:		
I kwartał . .	22.711·45 zł.	
II, III, IV „ . .	61.890·07 „	84.601·52 zł.
Opłaty za czynności urzędowe według taryfy:		
I kwartał . .	38·010·35 zł.	
II, III, IV „ . .	112.930·36 „	150.940·71 „
Opłaty egzekucyjne:		
I kwartał . .	48.726·88 zł.	
II, III, IV „ . .	114.155·18 „	162.882·06 „
Razem . . .		398.424·29 zł.

5. Zwroty ze Skarbu Państwa.
(Dz. IV. budżetu m).

Odszkodowanie za wymiar i pobór:		
a) państw. podatku od nieruchomości 5%		
I kwartał .	30.871·14 zł.	
II, III, IV „ .	83.162·67 „	114.033·81 zł.
b) państw. podatku od lokali 3%		
I kwartał .	12.262·95 zł.	
II, III, IV „ .	25.577·61 „	37.840·56 „
Razem . . .		151.874·37 zł.

Zestawienie dochodów podatkowych.

1) Dodatki do podatków państwowych	4,572.127·14 zł.
2) Udział w podatkach państwowych .	3,238.884·32 „
3) Podatki samoistne	2,104.016·46 „
4) Opłaty administracyjne	398.424·29 „
5) Zzwroty ze Skarbu Państwa . . .	151.874·37 „
Rązem . . .	10,465.326·58 zł.

Powyższe dochody podatkowe w porówaniu z rokiem 1929 (9,632 710 zł). przedstawiają wzrost o kwotę 832 616 zł., na którą złożyły się zwiększone wpływy z dodatków do państwowego podatku obrotowego, od nieruchomości i z udziałów Gminy w państwowym podatku dochodowym i w podatku od lokali, wpływy bowiem z samoistnych podatków i opłat gminnych utrzymały się w roku 1930 na poziomie roku 1929.

Suma dochodów podatkowych Gminy w r. 1930 po doliczeniu do dochodów, wskazanych wyżej pod 1, 2 i 3, wpływów z innych danin komunalnych o charakterze podatkowym (dodatki do państw. podatku od spożycia i produkcji, do patentów i podatek towarowy) w łącznej kwocie 1,998.635 zł, zamyka się w cyfrze 11,913.652. Cyfra ta wyraża obciążenie ludności miasta podatkami gminnemi. Przyjmując liczbę ludności miasta według obliczenia Miejskiego Biura Statystycznego na 214.504, otrzymamy obciążenie podatkami gminnemi na głowę mieszkańca w roku 1930 w kwocie 55·49 zł. rocznie.

Działalność Miejsk. Biura Egzekucyjnego.

1) Zaległość spraw z końcem r. 1929 wynosiła .	7.143
Wpłynęło w r. 1930 spraw	55.660
Razem . . .	62.903
Załatwiono w r. 1930	56.270
Zaległość z końcem r. 1930	6.533
2) Ilość dokonanych czynności egzekucyjnych wynosiła	133.468

3) Kwota ściągniętych egzekucyjnie należytości na rzecz

Gminy miasta Krakowa wyniosła	817.550 zł. 36 gr.
Rządu	1,222.381 „ 37 „
Innych instytucyj publicznych .	235.377 „ 87 „
Opłaty egzekucyjne	164.877 „ 23 „
Razem . . .	2,440.186 zł. 83 gr.

Gdy ogólny wpływ z danin i opłat komunalnych płaconych na podstawie nakazów płatniczych i podlegających egzekucji administracyjnej wynosił w roku sprawozdawczym 4,009.000 zł. (bez wliczenia 50% udziału w podatku od lokali), a z tej sumy ściągniętą została egzekucyjnie podana wyżej kwota 817.550·36 zł. przeto stosunek dobrowolnie zapłaconych w Kasie miejskiej należytości gminnych do należytości gminnych pobranych przy zastosowaniu środków przymusowych wyraża się procentowo w cyfrach 79·61% do 20·39%. W rzeczywistości kwota należytości gminnych pobrana pod przymusem egzekucyjnym jest znacznie większą, jeśli się weźmie pod uwagę, że wielu płatników już po wdrożeniu egzekucji uskutecznia zapłaty wprost w Kasie miejskiej, a nie w Biurze Egzekucyjnem Magistratu.

18. Podatki i opłaty pośrednie.

Dodatek komunalny do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji w wysokości 30% od trunków, a 15% od innych artykułów, z wyjątkiem węgla, olejów mineralnych, soli i cukru, przyniósł Gminie w ostatnim roku 419.926·88 zł.

Dodatek do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków w wysokości 100% przy wyrobie, a 200% przy sprzedaży przyniósł Gminie w okresie sprawozdawczym kwotę 222 673 43 zł.

Dodatek do podatku towarowego przyniósł kwotę 1,030.328·40 zł.

Opłaty mytnicze pobierano w roku 1930 w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

1) od zwierząt domowych idących luzem . . .	0·10 zł.
2) od zwierząt domowych w zaprzęgu	0·40 „
3) od samochodów osobowych i ciężarowych, tudzież doczepek	2·— „
4) od autobusów	3·— „

Dochód z opłat mytniczych przyniósł 856.732·07 zł.

Inne opłaty, a to opłata targowa od koni po 1·50 zł. od sztuki, opłata za użycie wagi urzędowej po 10 gr. od każdych 100 kg., względnie ilości mniejszej od 100 kg., opłata za ważenie samochodów dla rejestracji po 20 gr. od każdych 100 kg. i za nadwyżkę mniejszą od 100 kg. przyniosły w okresie sprawozdawczym dochód w wysokości 18.168·41 zł.

Zarządzeniem Magistratu z dnia 6 listopada 1929 L. VIII. 9774/29 powierzono Miejskiemu Urzędowi Poboru Opłat i Podatków Pośrednich z dniem 1 stycznia 1930 r. pobór opłat od postoju furmanek w wysokości:

1) od postoju wozów próżnych	0·50 zł.
2) od wozów z sianem, koniczyną i słomą do 500 kg.	1·— „
ponad 500 kg.	1·50 „
3) od wozów ze zbożem do 200 kg.	1·— „
ponad 200 kg.	1·50 „
4) od wozów z ziemniakami, kapustą, drzewem i jego przetworami	1·— „

Dochód z tych opłat wyniósł w roku sprawozdawczym 163.233·50 zł.

19. Sprawy przemysłowe.

W roku 1930, t. j. w trzecim roku po wejściu w życie nowego prawa przemysłowego, ujętego rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dnia 7 czerwca 1927 Dz. U. R. P. Nr. 53 o prawie przemysłowem, Magistrat, poza normalnym tokiem czynności, załatwił zorganizowanie na podstawie statutów, zatwierdzonych przez Urząd Wojewódzki w Krakowie, dwóch cechów, t. j. 1) murarzy i cieśli, oraz 2) krawców i krawczyń II grupy, pozatem korporacji przemysłu gastronomicznego. Ponadto przeprowadzono losowanie i wybór połowy członków zarządu w 37 cechach i 11 korporacjach.

Ciężka sytuacja finansowa była przyczyną stagnacji w dziedzinie przemysłowej. Mimo to jednak wydano:

potwierdzeń zgłoszeń przemysłu wolnego	946
kart rzemieślniczych	269
koncesyj	37
licencyj na przemysł okrężny	146
legitymacyj komiwojażerskich	59
legitymacyj dla samodzielnych agentów handl. .	11
zatwierdzono projektów urządzeń zakładów przem.	82

Minimalnym był ruch budowlany w dziale zakładów przemysłowych skutkiem niezwykle ciężkiej konjunktury finansowej. W konsekwencji wybudowano na terytorjum miasta zaledwie dwie większe fabryki, a mianowicie rozpoczęto budowę fabryki środków farmaceutycznych przy ulicy Mogilskiej o powierzchni zabudowania 3.000 m kw., należącej do „Spółki akcyjnej Dr. Wander“, oraz przebudowano magazyny pod L. 70 przy ul. Czarnowiejskiej na fabrykę ołówków firmy „Hardmuth“. Istniejące zakłady przemysłowe pracują z przeważnie zredukowanym personalem, nie zamierzając narazie przeprowadzać większych inwestycyj, w oczekiwaniu lepszej przyszłości dla przemysłu i handlu. Przy sposobności zatwierdzania planów na mniejsze przeróbki w zakładach przemysłowych przeprowadzano rewizję tych zakładów pod względem bezpieczeństwa ogniowego, wewnętrznego urządzenia, zewnętrznego wyglądu budynku i sanitarnych potrzeb, wydając odpowiednie zarządzenia i dopilnowując ich wykonania.

W referacie opłat od środków przewozowych założono kataster samochodów według numerów porządkowych Województwa Krakowskiego przy równoczesnem pozostawieniu dotąd prowadzonego katastru alfabetycznego. Przeprowadzono dalej dokładną kontrolę katastru dorożek konnych. Na zasadzie porozumienia z Polskim Związkiem Turystycznym w Krakowie, Wydział przemysłowy zmienił system ściągania opłat od autobusów.

W dziale przemysłu rzemieślniczego zdołano wyegzekwować, mimo ciężkiego gospodarczego położenia, cały szereg dawniej wydanych nakazów w przedmiocie adaptacyj lokalów przemysłowych.

W dziedzinie uporządkowania stosunków sanitarno-przemysłowych, dokonanego w okresie sprawozdawczym, zrewidowano (trzykrotnie, t. j. w zimie roku 1929 i na wiosnę i jesień roku 1930):

hoteli	18
pensjonatów	9
domów noclegowych	4

W wyniku rewizyj powyższych osiągnięto przeprowadzenie zupełnej przebudowy hoteli: „Grand“, „Polonja“, „Warszawski“, „Polski“ i „Pod Różą“, oraz częściowego remontu i odnowienia reszty hoteli, pensjonatów i domów noclegowych.

Przeprowadzono pozatem rewizje:

restauracyj	64
wyszynków	89
kawiarń i cukierń	29
mleczarń	16
garkuchen	9
wytwórń win	7
„ wody sodowej	12
„ marmolady i soków owoc. .	6

Jako rezultat, poza wspomnianą poprzednio przebudową restauracyj, przeprowadzono remont restauracji

„Grand Hotel“, „Pollera“, „Starego Teatru“, „Hotelu Francuskiego“, „Pavillonu“, cukierni Lwowskiej, mleczarni Kapusty przy ul. św. Anny i t. d.

Wreszcie założono kataster większych zakładów przemysłowych, obejmujący dane tak co do budowy, uruchomienia, jakoteż urządzenia i t. p. szczegółów zakładów. Kataster ten, który da całokształt istniejących większych zakładów przemysłowych, będzie wykończony w roku 1931.

W roku 1931 zamierza i projektuje Magistrat zrewidowanie wszystkich wydanych uprawnień przemysłowych, tak co do osoby uprawnionego, jak i miejsca prowadzenia przemysłu, a więc podjęcie się pracy bardzo wielkiej, odpowiedzialnej, a niezbędnie koniecznej, kataster bowiem przemysłowy w obecnym stanie nie odpowiada stanowi faktycznemu w bardzo wielu pozycjach, skutkiem czego nie przedstawia tej wartości, jaką mieć powinien.

20. Miejskie Szkoły powszechne.

Frekwencja w 57 miejskich szkołach powszechnych w roku szk. 1930/31 wynosiła: w 481 klasach 10.091 chłopców, 10.555 dziewcząt, razem 20.646 uczniów przy 466 siłach nauczycielskich. Cyfra wpisanej dziatwy szkolnej 20.646 ulega stale w ciągu roku szkolnego zmniejszeniu o mniej więcej 600 uczniów z powodu wyjazdu rodziców, przekroczenia wieku szkolnego, przejścia do szkół zawodowych i t. p.

Adaptacje w budynkach szkół powszechnych. Ze względu na stan funduszów miejskich również i w tym roku musiano roboty przedzimowe po szkołach ograniczyć do koniecznej konserwacji budynków. Mimo trudnych warunków gospodarczych Gminy, zdołano w kilku przynajmniej szkołach przeprowadzić większe remonty i tak:

W dziedzinie rozbudowy szkół, w szczególności pomnożenia sal szkolnych, gdy sprawa budowy nowych szkół, a to męskiej i żeńskiej w dzielnicach „Warszawskie“, „Podgórze“ i „Kazimierz“, dla braku funduszów okazała się nie do przeprowadzenia, a nadbudowa szkół w Dąbiu i na Łobzowie, szkoły św. Scholastyki, wraz ze sąsiednią szkołą św. Kingi, oraz budowa jednej wzgl. dwu szkół barakowych, do skutku nie przyszła, ograniczono adaptacje do najkonieczniejszych robót.

Mimoto zdołano w tym roku pomnożyć liczbę sal szkolnych o osiem, przez to, że w XXXVI. męskiej szkole przy ul. Mazowieckiej urządzono jedną nową salę z dawnego mieszkania b. kierownika tej szkoły, w sąsiedniej zaś szkole żeńskiej dobudowano na II. p. jedną salę szkolną, wreszcie zatrzymano na cele żeńskiej szkoły XLII im. Lenartowicza lokal w budynku Stow. św. Rodziny przy ul. Pędzichów 13, pozostały po miejsk. szkole gospod. domowego, którą przeniesiono do ubikacyj parterowych i suterenowych w budynku szkoły im. św. Scholastyki, zajętych do niedawna przez państwowe „Pedagogium“.

Zgodnie z planem, powziętym w roku 1929, urządzono w dzielnicy Krowodrza w szkole XXXVI. męskiej im. Ks. Piotra Skargi i w szkole XXXVII. żeńskiej im. św. Józefa przy ul. Mazowieckiej piętrowe ustępy spłukiwane, połączone z nowym kanałem miejskim w tej ulicy przeprowadzonym. Inwestycje takie przeprowadza się od roku 1924 corocznie w budynkach szkół miejskich. W ten sposób na terenie Wielkiego Krakowa pozostało jeszcze tylko 5 budynków szkolnych na 54, w których brak tych urządzeń, a to przy ul. Zamojskiego, Królowej Jadwigi, Jachowicza, Saskiej i Szwedzkiej. Z tych za najpilniejszą uznać należy budowę ustępów w budynku przy ul. Zamojskiego 58 i 60, w którym mieszczą się dwie szkoły męska i żeńska z liczną frekwencją dziatwy. Tam mieści się ponadto wieczorna szkoła dokształcająca. W tym celu wstawiono do projektu budżetu na rok 1931/32 odpowiedni kredyt do wydatków nadzwyczajnych.

Elektrownia miejska przeprowadziła w dalszych 7 miu szkołach instalację oświetlenia elektrycznego. Inwestycje te posunęły się już tak dalece, że tylko w 3-ch budynkach szkolnych brak oświetlenia elektrycznego.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono gruntowne oczyszczenie i obielenie całego budynku XLVI. szkoły męskiej im. T. Kościuszki przy ul. Sokolskiej wraz ze wszystkiemi salami szkolnemi i gabinetami, założono przytem nowe wieszadła w korytarzach, oraz urządzono spłukiwane pisoary w ustępach.

Następnie oczyszczono i obielono, wzgl. pomalowano, wszystkie ubikacje szkolne w szkole XV. żeńskiej przy ul. Miodowej L. 36 i w szkole XXI. męskiej przy placu św. Ducha.

Urządzono spłukiwane pisoary również w VII. szkole im św. Florjana przy ul. Szlak, oraz w XXI. szkole im. Wł. Jagiełły przy pl. św. Ducha, a w XVII. szkole żeńskiej im. M. Konopnickiej przy ul. św. Sebastjana zainstalowano umywalki wodociągowe

Odnowiono gruntownie fasadę XXV. szkoły żeńskiej im. św. Kingi przy ul. św. Krzyża, oraz ustawiono nowe piece w ustępach XXXIV. szkoły żeńskiej im. Jadwigi z Łobzowa przy ul. Kazimierza Wielkiego i w korytarzach 2-ch szkół przy ul. Zamojskiego 58 i 60. Przeprowadzono również gruntowne odczyszczenie studzien w 6 podworcach szkolnych. Natrysków szkolnych funkcjonuje 8, a to 4 w śródmieściu w szkołach przy ul. Szlak, Rajskiej, Lubomirskiego i Topolowej. Pozostałe 4 urządzone są w szkołach na Dębnikach, w Półwsiu Zwierzynieckiem, w Łobzowie i Dąbiu. Dla równomiernego rozkładu natrysków szkolnych na całem terytorjum Krakowa, należałoby uznać za konieczną ich budowę przedewszystkiem na Kazimierzu, w Podgórzu, Grzegórzkach, Czarnej Wsi, oraz w Śródmieściu w szkole św. Scholastyki przy ul. Studenckiej.

Konieczny remont istniejących natrysków ograniczono dla braku funduszów jedynie do gruntownego odnowienia natrysków przy ul. Lubomirskich w szkole III. im. św. Mikołaja, tak, że obecnie większa liczba dziatwy szkolnej może równocześnie z nich korzystać.

Urządzenia wodociągowe w szkołach ulegają dość częstemu psuciu się, a to wskutek nadmiernego ich używania przez liczną dziatwę szkolną, jak niemniej z powodu upływu dość znacznego czasu od ich założenia.

Aby roboty te nie były prowadzone dorywczo, zarządził Magistrat zbadanie instalacyj wodociągowych we wszystkich szkołach przez Zarząd Wodociągu miejskiego i remont tych urządzeń.

Od wybuchu wojny gmina nie sprawiała dla szkół nowych ławek. Stąd stan ich w kilku szkołach jest fatalny.

Wobec ustawicznych braków i żądań ze strony i kierowników szkół i Rady Szkolnej, zarządził Magistrat stałą naprawę ławek i wymianę poszczególnych zniszczonych części przez cały rok przez 2 stałych kwalifikowanych robotników miejskich, którzy w dogodnych ubikacjach szkolnych naprawiają ławki dla kilku okolicznych szkół pod kontrolą Magistratu i kierownika danej szkoły.

Dotychczas naprawiono w ten sposób i oddano do użytku szkolnego przeszło 1.200 ławek. Tą drogą prowadzony remont zaoszczędził Gminie dość znaczny wydatek i dał w wyniku prawie nowe, mocno zmontowane, ławki, które przez długi szereg lat będą należycie obsługiwać szkoły.

W ubiegłym roku przeprowadzono odczyszczenie, naprawę i odmalowanie około 150 tablic szkolnych przez fachowego przedsiębiorcę, z gwarancją trwałości na lat kilka.

W dziedzinie administracji szkół powszechnych pozatem przeprowadzono cały szereg celowych zarządzeń, które dadzą pewne oszczędności bez szkody dla szkolnictwa.

21. Szkoły zawodowe dokształcające.

W roku 1930/31 otwarto 23 szkoły dokształcające zawodowe i handlowe, a mianowicie: 15 szkół dokształcających zawodowych męskich, 4 szkoły dokształcające zawodowe żeńskie, 3 szkoły dokształcające handlowe męskie i 1 szkołę dokształcającą handlową żeńską.

Szkoły te liczyły 4.586 młodzieży, uczącej się w 153 klasach, przy zatrudnieniu 296 sił nauczycielskich.

W szczególności uczęszczało:

Uczniów do szkół dokszt. przemysłowych . . .	3.421
Uczenic „ „ „ „ . . .	740
Razem . . .	4.161
Uczniów do szkół dokszt. handlowych	333
Uczenic „ „ „ „	92
Razem . . .	425

Pozatem szkoła zawodowa dokształcająca przy Zakładzie dla bezdomnych chłopców liczyła 36 uczniów w 2 klasach przy 5 siłach nauczycielskich.

W roku ubiegłym wprowadzono naukę gospodarstwa domowego do programu nauk w szkołach dokształcających żeńskich. Magistrat jeszcze w zeszłym roku szkolnym wprowadził naukę gospodarstwa domowego dla dwóch szkół dokształcających zawodowych żeńskich, a mianowicie w Podgórzu dla szkoły dokszt. zawod. Nr. 18 (uczenice tej szkoły pobierają naukę gospodarstwa domowego w kuchni szkolnej, mieszczącej się przy szkole powszechnej żeńskiej XLV im. H. Sienkiewicza przy ulicy Szkolnej), oraz dla szkoły dokształcającej Nr. 19, której uczenice naukę gospodarstwa domowego pobierają w Stow. „Ognisko Pracy" przy ulicy Stolarskiej. Gmina wzamian za udzielanie nauki podwyższyła Stowarzyszeniu subwencję z kwoty 1.000 zł. na 2.000 zł. W okresie sprawozdawczym wprowadzono naukę gospodarstwa domowego dla dalszych 2 szkół, a mianowicie: dla szkoły dokszt. zawodowej Nr. 17 dla bieliźniarek — uczenice tej szkoły pobierać mają naukę gospodarstwa domowego w Miejskiej Szkole gosp. dom. przy ulicy św. Marka L. 34, oraz dla szkoły dokszt. zawodowej Nr. 16 dla krawczyń i modniarek. Uczenice tej szkoły naukę pobierać będą w kuchni szkolnej, urządzonej dla szkół powszechnych XX i XLII przy ulicy Pędzichów L. 13.

Szkoły dokształcające były dotychczas pozbawione opieki lekarskiej w przeciwieństwie do szkół powszechnych, dla których Gmina wprowadziła instytucję lekarzy szkolnych i higjenistek. Uczniowie szkół dokształcających należą do Kasy Chorych. Tymczasem trzeba liczyć się z tem, że każdy niemal uczeń początki choroby przed majstrem ukrywa, tak, że Kasa Chorych, działając od wypadku do wypadku, nie była w możności rozwinąć systematycznej działalności profilaktycznej i zapobiegawczej. By temu brakowi zaradzić, Magistrat wszczął rokowania z Kasą w przedmiocie powołania do życia instytucji lekarzy szkolnych dla szkół dokształcających. Kasa zajęła przychylne stanowisko i, uzyskawszy decyzję Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, pierwsza w kraju wprowadziła na własny koszt od dnia 1 grudnia 1930 r. wspomnianą instytucję higjeniczno-lekarską. Kasa Chorych wypracowała w porozumieniu z Miejskim Urzędem Zdrowia i Kuratorjum szkolnem szczegółowe instrukcje, rozdzielając szkoły dokształcające na 4 grupy pomiędzy 4 lekarzy. Funkcje lekarzy szkolnych objęli: Dr. Helena Sikorska, Dr. Ignacy Medyński, Dr. Mieczysław Chlipalski i Dr. Henryk Powązka. W ten sposób szkolna opieka lekarska objęła prawie 5-tysięczną rzeszę młodzieży rękodzielniczej.

Ministerstwo W. R. i O. P. reskryptem z 23/IX 1930 Nr. III. D. 7300/30 przyznało nauczycielom szkół dokształcających 15% dodatek do wynagrodzenia za naukę w tych szkołach od dnia 1 września 1930 r. począwszy.

Ponieważ wydatek na wynagrodzenie nauczycieli pokrywa w 2/3 Rząd, w 1/3 Gmina, przeto na Gminę spadły z tego tytułu zwiększone wydatki rocznie około 20.000 zł.

W ubiegłym roku, jak i w poprzednich, organizacją wycieczek szkolnych zajął się kierownik I Szkoły im. św. Wojciecha, p. Haraschin.

W program wchodziły 3 wycieczki, a to:

a) do Częstochowy, Warszawy i Wilanowa,

b) do Andrychowa, Bielska i Kęt,

c) do Huty Bismarcka w Wielkich Hajdukach, Państw. Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie, fabryki Rudolfa Schmidta w Białej i fabryki maszyn w Bielsku.

W pierwszej wycieczce wzięło udział 24 uczniów, którzy, poza stroną krajoznawczą, zwiedzili w Częstochowie hutę żelaza, przędzalnię i tkalnię, oraz szkołę rzemieślniczą stolarsko-ślusarską.

W drugiej wycieczce, ściśle naukowej, wzięło udział 16 uczenic i 8 uczniów ze szkół dokszt. dla krawców, bieliźniarek i handlowej.

W trzeciej wycieczce wzięło udział 29 uczniów z ostatniego roku szkolnego szkół zawodowych.

Wycieczki te, zainicjowane po raz pierwszy w czasie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu z kredytu budżetowego na nagrody dla pilnych uczniów

w wysokości 4.000 zł., spełniają w daleko większym stopniu swój cel, niż poprzednio rozdawane nagrody pilności po 10 i 20 zł.

22. Miejska Szkoła gospodarstwa domowego.

Wykaz frekwencji uczenic w rok szkoln. 1930/31:

Oddziały A. i B.	48	uczenic
Oddział C. 1. (bieliźn., kraw., gotowanie)	24	„
Oddział C. 2. (bieliźn., krawiecz., gotowanie)	29	„
Oddział I. (gotowanie dla gospodyń) . .	23	„
Oddział K. (gotowanie dla pomoc. gosp.)	26	„
Oddział D. (roboty ręczne kobiece) . .	16	„
Oddział H. (trykotarstwo ręczne)	7	„
Oddział L.	10	„
Razem . . .	183	uczenic.

W skład grona nauczycielskiego wchodzi dyrektorka, 7 nauczycielek (2 vacat), 1 asystentka, 2 praktykantki, 1 sekretarka, 2 nauczycielki kontraktowe, 7 nauczycieli kontraktowych.

Dnia 18 listopada 1930 roku szkoła przeniosła się do nowego lokalu parterowego w miejskim budynku szkoły im. św. Scholastyki przy ulicy św. Marka L. 34, który, zgodnie z uchwałą Rady miejskiej z dnia 22 maja 1930 r., został kosztem 35 000 zł. zaadaptowany na szkołę.

W odpowiednio zmienionych suterenach urządzono 2 spiżarnie, pralnię, prasowalnię i suszarnię, w parterze mieszczą się dwie sale do nauki gotowania z piecami kuchennemi kaflowemi i gazowemi, 2 spiżarnie, jadalnia, 2 sale wykładowe do wykładów teoretycznych, kancelarja, modniarnia.

23. Subwencje na cele oświatowe.

Poza subwencjami, wymienionemi w Dz. VI § 36 budżetu miejskiego, przyznano z kredytu na różne cele oświatowe szereg zasiłków, jak: 1000 zł. na rzecz bibljoteki Stow. chrześcijańskich robotników, 1000 zł. dla Katol. Związku stow. młodzieży męskiej, 800 zł. dla I Koła T. S. L. na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 4 przedszkoli, 750 zł. na filję Ambulatorjum Dentystycznego Szkolnego w Dz. Podgórze, 300 zł. na rzecz Szkoły pracy społecznej, 200 zł. na rzecz uniwersytetu robotniczego emigrantów polskich we Francji, 200 zł. dla Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych, 150 zł. dla Kolegjum wykładów naukowych i t. p.

Miejski Dom Wycieczkowy.

Rada miejska na posiedzeniu w dniu 26 marca 1930 r. uchwaliła szczegółowe wnioski w sprawie budowy miejskiego Domu Wycieczkowego w t. zw. „Oleandrach". Pierwsze roboty ziemne rozpoczęto w dniu 5 kwietnia. W skład Komitetu budowlanego wchodzą, prócz wybranych członków z Rady miejskiej, z ramienia Kuratorjum krakowskiego szkolnego Dr. Zygmunt Wyrobek, wizytator szkolny, względnie Dr. Emil Podkówka, naczelnik Wydziału, w razie nieobecności pierwszego, oraz delegat Dyrekcji Robót Publicznych naczelnik Inż. Józef Mach. Komitet odbył 5 posiedzeń.

Na podstawie rozpisanych licytacyj Komitet oddał w przedsiębiorstwo roboty murarskie i żelbetowe, dalej stolarskie, ślusarskie i instalację centralnego ogrzewania.

Roboty na urządzenia wodociągowe, gazowe i elektryczne otrzymały Zakłady miejskie.

Koszt I-szej części Domu Wycieczkowego obliczono na 520.000 zł. wraz z wewnętrznem urządzeniem. Rząd wyasygnował subwencję na koszta budowy w kwocie 250.000 zł., którą złożono na rachunek budowy w Miejskiej Kasie Oszczędności. Budynek w surowym stanie znajduje się już pod dachem. W czasie miesięcy zimowych będą przeprowadzone urządzenia instalacyjne, oraz roboty stolarskie ślusarskie.

Niezależnie od tego jest już w opracowaniu sprawa wewnętrznego urządzenia. Rząd obiecał na ten cel osobną wydatną subwencję. W ten sposób w lecie 1931 r. zostanie oddany do użytku pierwszy tego rodzaju w kraju Dom dla młodzieży szkolnej.

24. Sprawy wyznaniowe.

Udzielono ślubów cywilnych	15
„ dyspenz od zapowiedzi . .	69
Przyjęto zgłoszeń zmiany wyznań . .	110
rzymsko-katol. na bezwyznaniow. . . .	16
„ „ „ staro-katol.	22
„ „ „ ewangel.	15
„ „ „ prawosławn. . . .	1
„ „ „ mojżesz.	1
grecko-katol. na rzymsko-katol. . . .	10
„ „ „ ewangel.	1
„ „ „ staro-katol.	1
ewangel. na rzymsko-katol.	7
„ „ mojżesz.	2
„ „ bezwyznaniow.	1
prawosław. na rzymsko-katol.	6
„ „ grecko-katol.	1
mojżesz. na rzymsko-katol.	15
„ „ grecko-katol.	1
„ „ bezwyznaniow.	9
„ „ ewangel.	2

25. Sprawy fundacyjne.

a) Fundacja Chronowskich.

Komitet fundacyjny odbył 3 posiedzenia w dniach 15 października, 29 listopada i 13 grudnia. Przypadający w tym roku dochód w kwocie 18.144 zł. 81 gr. rozdzielił Komitet jak następuje:

1) na restytuowanie zapisu na wsparcia dla ubogich chrześcijan . . . . . . 1.000·— zł.
2) na stypendja . . . . 16.940·— zł.
3) na fundusz rezerwowy . . . . . . 204·81 zł.

W szczególności ad 2) Komitet przyznał:

a) uczniom państw. szkoły przemysłowej 16 stypendjów po 40 i 30 zł. miesięcznie;

b) uczniom i uczenicom państw. szkoły sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego 6 stypendjów po 40 i 30 zł. miesięcznie;

c) 5 stypedjów po 30 zł. uczniom szkoły rzemiosł;

d) po 1 stypendjum uczenicom państw. szkoły zawod. żeńskiej i miej. szkoły gosp. domowego;

e) 3 stypendja po 40 zł. uczniom szkoły ekonomiczno-handlowej;

f) 3 stypendja po 40 zł. studentom Wyższego Studjum Handlowego.

Ponadto przyznał Komitet 4 stypendja dla czeladników stolarskich na kształcenie się zagranicą.

Kapitał fundacyjny po zwaloryzowaniu wynosi nominalnie 335 034 zł. w papierach wartościowych.

b) Fundacja Dra Michała i Anny małż. Zieleniewskich.

Kuratorja tej fundacji rozdała zakładom dobroczynnym i instytucjom uprawnionym do korzystania z fundacji zasiłki w łącznej sumie 2.188 zł. 38 gr.

c) Kaplica cmentarna.

Przeprowadzono odnowienie fundacyjnej kaplicy na cmentarzu rakowickim, które objęło:

1) odczyszczenie i odmalowanie wnętrza kaplicy wraz z gruntownem odczyszczeniem i odmalowaniem ołtarzy, drzwi i okien,

2) odnowienie fasady,

3) urządzenie instalacji elektrycznej wraz z zawieszeniem 3 żyrandoli i ustawieniem 6 wysokich lichtarzy na prąd, używanych przy wystawieniu zwłok.

4) ustawienie nowych ławek.

Komisyjny odbiór powyższych robót nastąpił w dniu 13 października. Koszt robót wyniósł przeszło 30.000 zł.

W związku z powyższym, tak znacznym, wydatkiem Magistrat uchwalił drobną podwyżkę opłaty za wystawianie zwłok w kaplicy przy pogrzebach I klasy na 50 zł., przy pogrzebach II klasy na 40 zł.

26. Sprawy kultury i sztuki.

1. Muzeum etnograficzne w Krakowie.

Muzeum etnograficzne mieści się w budynku położonym na północnej stronie Wawelu i zajmuje w tym budynku na parterze i I piętrze kilkanaście ubikacyj. Budynek powyższy wymaga gruntownego remontu wskutek przegnicia podłóg i sufitów, zarysowywania się murów i t. d., co ważniejsze jednak po przeprowadzeniu tego remontu zostanie użyty przez Zarząd Zamku wyłącznie na własne cele.

Wobec tego Muzeum etnograficzne będzie musiało opuścić swe pomieszczenie do sierpnia 1931 roku.

Muzeum jest własnością prywatną Towarzystwa etnograficznego, mimo to jednak ze względu na swoje bezcenne zbiory (część należy do Uniwersytetu Jagiellońskiego) i fakt założenia w Krakowie przez tutejsze czynniki obywatelskie — jest niejako przynależnością Krakowa i dlatego Gmina m. Krakowa musi starać się o pozostawienie Muzeum w Krakowie.

W tym duchu wypowiedział się też Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego pismem z dnia 16 czerwca 1930 r. L. 5.586/30, Polska Akademja Umiejętności pismem z dnia 30 lipca 1930 r. L. 1190/30, oraz Rada miasta Krakowa uchwałą z dnia 12 czerwca 1930 r.

Chcąc umożliwić w myśl porozumienia z Zarządem Zamku na Wawelu przeniesienie Muzeum Etnograficznego do gmachu poszpitalnego, zarządziłem przeniesienie znajdujących się tam zbiorów Muzeum Narodowego do innych składów, opuszczając w ten sposób gmach ten, w swoim czasie Gminie m. Krakowa na lat 30 przez b. Wydział Krajowy Galicyjski odstąpiony. Sprawa pomieszczenia zbiorów Muzeum Etnograficznego zostaje przez to na szereg lat rozwiązaną.

2. Subwencje na cele kulturalne.

Z kredytu 15.000 zł. na popieranie nauki, literatury i sztuki przyznano na komitecie radzieckim:

1) Polskiej Akademji Umiejętności na nagrodę im. F. Jasieńskiego i Łozińskiego .	500·—	zł.
2) Konstantemu Krumłowskiemu, literatowi	1000·—	„
3) Komitetowi opieki Hanny Rembowskiej, córki ś. p. malarza Rembowskiego, ofiarodawcy cennych portretów legjonistów do Muzeum Narodowego	500·—	„
4) Zechenterowi Edmundowi — tytułem zaopatrzenia	2300·—	„
5) Tow. Miłośników Książki	500·—	„
6) Związkowi Zawodowemu Literatów Polskich	1000·—	„
7) Tow. im. A. Mickiewicza w Krakowie	500 —	„
8) Józefowi Gałuszce, literatowi	1200·—	„
9) Michałowi Świerzyńskiemu, kompozytorowi	1200·—	„
10) Antoniemu Waśkowskiemu, poecie . .	1600·—	„
11) Prof. Talko Hryncewiczowi za ostatnie prace	1600·—	„
12) Konstantemu Srokowskiemu za działalność publicystyczną	2000·—	„
13) Wdowie po Mirandoli-Piku	500 —	„
14) Edmundowi Biederowi, poecie . . .	300·—	„

Z kredytu 17.400 zł. na popieranie muzyki i śpiewu otrzymały subwencje:

1) Tow. „Echo"	6.000·—	zł.
2) Związek muzyków zawodowych . . .	3.000·—	„
3) Tow. muzyczne	3.000 —	„
4) Chór Cecyljański	500·—	„
5) Tow. „Hasło"	300·—	„
6) Orkiestra niższych funkcjonarjuszy m. .	500·—	„
7) Orkiestra młodzieży rękodzielniczej . .	300 —	„
8) Chór Akademicki	500·—	„
9) Stow. organistów	300·—	„
10) Szkole muzycznej im. Żeleńskiego . .	500·—	„
11) Tow. „Lutnia"	500·—	„
12) Chór urzędników miejskich	500·—	„
13) Orkiestra niższych funkcjonarjuszy miej.	300·—	„
14) Związek chórów kościelnych	600·—	„

3. Teatr miejski przy ul. Rajskiej.

Rada miejska na posiedzeniu w dniu 11-go lipca 1921 r. uchwaliła nie prowadzić nadal teatru przy ul. Rajskiej we własnym zarządzie, lecz wydzierżawić go Towarzystwu Operowemu na lat 10.

Ponieważ jednak Towarzystwo Operowe w sezonie 1923/24 kontrakt z Gminą zerwało, przeto Rada miejska na posiedzeniu w dniu 11 czerwca 1924 upoważniła Prezydenta miasta do wydzierżawienia teatru na lat 6. Z pośród kilku kandydatów utrzymał się Tadeusz Pilarski, z którym Gmina zawarła kontrakt do 31. VIII. 1930 r.

Jeśli idzie o działalność teatru przy ul. Rajskiej, to należy stwierdzić, że nigdy nie spełnił on pokładanych nadziei.

Znane są fakty pogarszania się stosunków bezpieczeństwa publ. tak budynku, jak i urządzeń sanitarnych.

Zaniedbanie budynku doszło do tego, że Magistrat na posiedzeniu w dniu 8 maja 1929 opierając się na szczegółowem orzeczeniu komisji bezpieczeństwa publicznego uchwalił, że zasadniczo budynek ten nie nadaje się na prowadzenie jakiegokolwiek przedsiębiorstwa teatralnego bez specjalnej przebudowy, której koszta szłyby w dziesiątki tysięcy, a może i więcej, że więc po upływie dzierżawy teatr winien wrócić do dyspozycji Gminy, jako zwykła nieruchomość, a nie przedsiębiorstwo teatralne.

To samo stanowisko zajęła ponownie Komisja, która odbyła się na miejscu w połowie czerwca 1930.

Dla definitywnego załatwienia sprawy odbyła się jeszcze raz szczegółowa komisja bezpieczeństwa publicznego, która ustaliła, że absolutnie budynek nie nadaje się więcej na teatr, a również ze względów bezpieczeństwa publicznego nie da się urządzić w nim kina szkolnego.

Równocześnie wyłoniła się nader ważna i aktualna sprawa wyszukania lokalu na pomieszczenie nowych dekoracyj teatru miejskiego. Domaganie się Dyrekcji teatru o lokal na nowy magazyn jest nietylko słuszne, ale wprost konieczne ze względu na interes Gminy w należytem konserwowaniu miljonowej wartości inwentarza teatralnego, stanowiącego majątek Gminy. Założenie horyzontu panoramicznego na scenie spowodowało zniesienie wiszących dekoracyj. Dziś niemal wszystkie dekoracje są plastyczne, daleko droższe i wymagające odpowiedniego miejsca na pomieszczenie, a tymczasem teatr od kilkudziesięciu lat posiada stale te same ubikacje na przechowywanie pomnażającego się z roku na rok inwentarza. Wskutek tego przepełnienie w magazynach jest tak wielkie, że dekoracje składa się jedne na drugich, przez co bardzo szybko się niszczą. Pozatem z konieczności gromadzi się drewniane części dekoracyj pod sceną, co zagraża bezpieczeństwu ogniowemu.

Wobec powyższego Magistrat zdecydował:

1) Budynku teatru miej. przy ul. Rajskiej po upływie kontraktu dzierżawy z p. Pilarskim, t. j. z dniem 31 sierpnia 1930 r. nie wydzierżawiać zasadniczo na jakiekolwiekbądź przedsiębiorstwo teatralne, a to ze względu na wielokrotnie powtarzające się orzeczenie komisji bezpieczeństwa publicznego, że budynek bez przebudowy na prowadzenie teatru się nie nadaje.

2) Ze względu na brak odpowiedniego lokalu na urządzanie koniecznych dla kultury Krakowa wystaw zwłaszcza z dziedziny przemysłu artystycznego, budynek teatru przy ul. Rajskiej przeznaczyć na czasowe urządzanie zmiennych wystaw, czy to z dziedziny przemysłu artystycznego, czy z dziedziny przemysłu wogóle, lub gospodarstwa społecznego.

3) Celem przeprowadzenia powyższego zagadnienia, budynek oddać w zarząd Dyrekcji Miejskiego Muzeum Przemysłowego z tem ograniczeniem, że magazyn dekoracyj teatralnych łącznie ze sceną ma być oddany teatrowi miejskiemu na pomieszczenie dekoracyj, stanowiących własność Gminy miasta Krakowa.

W dniu 8 września 1930 r. oddano komisyjnie budynek w zarząd Miej. Muzeum Przemysłowego, które odrazu przystąpiło do oszalowania sceny od strony widowni i uporządkowania sali widzów odpowiednio do zamierzonych wystaw.

W listopadzie teatr miej. objął w posiadanie scenę, w której złożono dekoracje teatralne.

27. Sprawy wojskowe.

Główny pobór wojskowy roczników 1909, 1908, 1907 i starszych, odbywał się w dniach od 2 maja do 30 czerwca 1930 r. włącznie.

W roku 1930 nałożono ogółem za przekroczenia ustawy wojskowej, oraz ustawy o ewidencji koni 856 grzywien, z czego zapłacono 523, jedną anulowano, niezapłacono dotąd 324, 8 zaś zamieniono na karę aresztu z powodu niemożności ściągnięcia.

Uchylających się od przeglądu wojskowego Magistrat odstawia przed Komisje przeglądowe dodatkowe, odbywające się stale dwa razy w miesiącu.

Stosownie do obowiązujących przepisów prowadził Magistrat biuro meldunkowe dla oficerów rezerwowych i pospolitego ruszenia.

Osobne biuro meldunkowe prowadziło się dla szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia, gdzie zwłaszcza w czasie głównego poboru wojskowego, w czasie zebrań kontrolnych, oraz okresów zwalniania z odbytej służby wojskowej ruch jest niezwykle wzmożony.

W czasie od 1 września do 30 września 1930 r. Magistrat zarejestrował 18-letnich, mogących być na wypadek wojny powołanymi do służby wojskowej. Na tej podstawie sporządzony został osobny rejestr 18 letnich.

W czasie od 1 października do 30 listopada 1930 przeprowadził Magistrat spis poborowych rocznika 1910, mających stawać w roku 1931 do poboru

W roku 1930 wypłacił Magistrat tytułem zasiłków rodzinom rezerwistów, powołanych na ćwiczenia wojskowe, kwotę 5.884 zł 80 gr. Próśb o zasiłki zgłoszono 249.

Stałych nowych kwater wojskowych dla oficerów dostarczono w czasie od 1 stycznia do 29 grudnia 1930 2, wypowiedziano 7, obecnie zajętych jest łącznie kwater 40. Wydatki z tego tytułu poniesione wynoszą miesięcznie łącznie kwotę zł. 12.327.91, z czego na Gminę miasta Krakowa przypada 2.887·63 zł., resztę pokrywa fundusz kwaterunkowy wojskowy i administracja wojskowa.

W roku 1930 ułożył Magistrat spis osób, obowiązanych do płacenia podatku wojskowego, nie odbywających czynnej służby wojskowej i przesłał go władzy skarbowej, spis ten objął 1019 osób.

28. Sprawy obywatelstwa.

W zakresie spraw obywatelstwa państwowego wystawił Magistrat 1671 poświadczeń obywatelstwa formalnych, a w dowodach osobistych 39 aktów uznania obywatelstwa, 63 poświadczenia zwolnienia z obywatelstwa, t. j. łącznie 1773 poświadczenia.

Opłaty stemplowe za wydane poświadczenia wpływały do Kasy miejskiej na fundusz legitymacyjny. W zakresie spraw przynależności przyjęto do Gminy miasta Krakowa w r. 1930 osób 659 na podstawie 10-letniego pobytu po myśl § 8 statutu miejskiego.

Tytułem taks za przyjęcie w ostatnim wypadku pobrano 3.810 zł. i przelano tę kwotę na fundusz miejski.

Poświadczeń przynależności wystawiono w roku 1930 łącznie 1925. Pobierane za to opłaty przelewano do funduszu legitymacyjnego.

Ponadto prowadzono biuro dowodów osobistych. Do biura tego wpłynęło 4944 podań o dowody osobiste, dowodów wystawiono w r. 1930 4943.

29. Rzeczy znalezione.

W referacie rzeczy znalezionych zgłoszono 264 rzeczy znalezionych, z czego wydano właścicielom 27, resztę złożono w depozycie rzeczowym Kasy miejskiej. O ile właściciele się nie zgłoszą, przeprowadza się licytację publiczną, a zebraną ze sprzedaży kwotę przelewa się na fundusz ubogich miejscowych.

30. Opieka społeczna.

Współudział w administracji publicznej.

Magistrat w zakresie swych agend administracji ogólnej I instancji prowadził, jak w latach poprzednich, sprawę rejestracji i nadzoru nad zakładami prywatnemi, sprawy inwalidów wojennych, pomocy bezrobotnym, sprawy ubezpieczeń społecznych, w szczególności ubezpieczenia na wypadek choroby, bezrobocia, ubezpieczenia od wypadków i ubezpieczenia na starość, oraz referat sanitarno-administracyjny, a to karanie przekroczeń i ściąganie przypadających opłat szpitalnych.

W powyższym zakresie działania wygotowano w okresie sprawozdawczym 3 większe zestawienia dla użytku władz państwowych, nadto dwie szczegółowe opinje, dotyczące projektów ustawowych.

Z polecenia Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzono akcję pomocy doraźnej z funduszów państwowych dla bezrobotnych, polegającą na przyznawaniu i wypłacie zapomóg pieniężnych samotnym po 20 zł., posiadającym małe rodziny po 30 zł., wielkie rodziny po 45 zł.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 4.757 zapomóg w łącznej kwocie 138.000 zł.

A. Opieka wolna.

1. M. Biuro Wsparć. Wsparcia stałe miesięczne wypłacano 785 osobom w łącznej kwocie 135.346 zł., wsparć doraźnych udzielono 719 osobom w kwocie 10.606 zł.

Nadrożne otrzymało 1.657 osób w łącznej kwocie 11.281 zł.

Lekarstwa i środki lecznicze wydano 814 osobom za kwotę 2 442 zł.

Udzielono zapomóg na pogrzeb 150 osobom w kwocie 1.836 zł.

W powyższych cyfrach nie jest zawartą pomoc dla ludności żydowskiej, zamieszkałej w dzielnicach lewobrzeżnych, dla której Magistrat przekazał Krakowskiej Gminie Wyznaniowej Żydowskiej w roku sprawozdawczym na wsparcia stałe i doraźne kwotę 24.000 zł., a na koszta pogrzebów kwotę 1.000 zł.

Ponadto Miejskie Biuro Wsparć prowadziło tzw. akcję bloczkową, polegającą na sprzedaży bloczków, któremi, zamiast pieniężnej jałmużny, kupcy i osoby prywatne obdzielają ubogich. Ubodzy otrzymują za bony w kuchniach ludowych posiłki i chleb

Biuro przesłało opiekunom społecznym 1 716 próśb do zaopinjowania, ponadto otrzymało od nich 290 wniosków z urzędu.

2. M. Biuro Opieki Zawodowej. Stan opiek, powierzonych przez Sąd powiatowy Miejskiemu Biuru Opieki Zawodowej wynosił w roku sprawozdawczym 338 spraw.

W roku sprawozdawczym ubyło 85 opiek wskutek nabycia pełnoletności kurandów, względnie ich śmierci.

Pozostało 253 opiek. Biuro sprawuje 15 kurateli, razem opiek i kurateli 268.

Biuro wniosło 217 skarg o ojcostwo i alimenta, 168 podań egzekucyjnych, 103 innych podań sądowych, wzięło udział w 211 audjencjach sądowych.

Biuro wygotowało 5.798 podań o pensje, zaopatrzenia, o przyjęcie do zakładów, przedstawień, odwołań i t. p.

Ogółem w roku sprawozdawczym załatwiono 7.131 spraw.

3. Odbieranie nieuleczalnie chorych ze szpitali. Dyrekcja Państwowego Szpitala św. Łazarza zwróciła się do Magistratu o odebranie 180 osób bądźto wyleczonych, bądź też nie nadających się do dalszego leczenia.

Z pośród nich udzielono nadrożnego 8 osobom, odstawiono do gmin stałego pobytu 28 osób, do domu w Krakowie 112 osób, umieszczono w Miejskim Domu Starców 3 osoby, 3 osoby zmarły w szpitalu w międzyczasie, a 15 opuściło szpital przed odebraniem.

4. Komisje opieki społecznej i opiekunowie społeczni. Instytucja opiekunów społecznych weszła w życie z dniem 1 lutego 1930 r. W tym czasie rozpoczęło w Krakowie swą działalność 56 opiekunów społecznych, urzędujących przeważnie w mieszkaniach prywatnych, częściowo w lokalach, wyznaczonych przez Magistrat.

Obywatelska ta instytucja wywiązuje się ze swych zadań należycie, dając Magistratowi doskonałą podstawę do jego załatwień, oraz zyskując sobie u interesowanej ludności zaufanie.

Wszystkie wnioski, przedkładane przez opiekunów społecznych, są uzasadnione, szczupłość jednak funduszów, jakie ma do dyspozycji Magistrat, powoduje, że zaledwie 30 procent tych wniosków może być uwzględnionych.

B Opieka przytułkowa.

1. Opieka nad dziećmi i młodzieżą.

a) Miejski Żłóbek pod wezwaniem św. Józefa. W dniu 1 stycznia 1830 r. było w Żłóbku 229 dzieci, w ciągu okresu sprawozdawczego przyjęto 141 dzieci, w tem 29 podrzutków. W tymże czasie ubyło 133 dzieci, a to przez odebranie 45, przyjęcie za swoje 4, oddanie do zakładów wychowawczych 22, oddanie do domu kalek 1, odesłanie do szpitala 13, śmierć w Żłóbku 48.

Z odesłanych do szpitala 13 dzieci nie wróciło żadne. W dniu 31 grudnia 1930 r. znajdowało się w Żłóbku 237 dzieci.

b) Miejski Zakład wychowawczy dla bezdomnych chłopców. W dniu 1 stycznia 1930 r. było 76 chłopców, w ciągu okresu sprawozdawczego przyjęto 10, a w tym samym czasie Zakład opuściło 13. Odebrano przez opiekunów 9, wyzwolono na czeladników krawieckich 3, na czeladnika introligatorskiego 1.

Do szkół ogólnokształcących uczęszczało 25 chłopców, uczyło się w warsztacie krawieckim 17, w szewskim 14, w introligatorskim 14, w stolarskim 5, razem 50. W dniu 31 grudnia 1930 r. było 73 chłopców.

c) Miejski Zakład wychowawczy dla bezdomnych dziewcząt. W dniu 1 stycznia 1930 r. było dziewcząt 77, w ciągu okresu sprawozdawczego przybyło 12, a ubyło 19. W dniu 31 grudnia 1930 r. było 70 dziewcząt.

Z dziewcząt, które z Zakładu wystąpiły, 1 odesłano do Sanatorjum w Witkowicach, 1 do Zakładu w Łagiewnikach, 1 do Miejskiego Domu starców, 16 odebrała rodzina.

Z przebywających w Zakładzie dziewcząt uczęszcza do szkół powszechnych 49, do Szkoły Gospodarstwa domowego 5, w warsztacie kilimkarskim i pralni pracuje 13 dziewcząt.

d) Sieroty umieszczone przez Gminę na jej koszt w prywatnych zakładach wychowawczych. W omawianym czasokresie przebywało w prywatnych zakładach wychowawczych i leczniczych 596 dzieci, umieszczonych przez Gminę na jej koszt. W zakładach poprawczych przebywało na koszt Gminy 21 dziewcząt i chłopców. W bursach i internatach 27 dzieci. Razem w zakładach prywatnych 640 dzieci. Ponadto 91 sierót umieszczono u osób prywatnych.

Ogółem w okresie sprawozdawazym Gmina miasta Krakowa utrzymywała i wychowywała 1115 sierót.

e) Ochronki. W roku 1930 było otwartych w Krakowie 20 ochronek (przedszkoli) dla 1.623 niezamożnych dzieci w wieku przedszkolnym.

2. Opieka nad dorosłymi.

a) Miejski Dom Starców. W dniu 1 stycznia 1930 r. w Miejskim Domu Starców było 325 osób, przybyło w okresie sprawozdawczym 143 osoby, ubyło 127, w tej liczbie zmarło 58, odesłano do szpitala 5, zabrano, lub wystąpiło 64.

W dniu 31 grudnia 1930 r. pozostawało w obydwu oddziałach Miejskiego Domu Starców 341 osób.

b) Starcy i nieuleczalni, umieszczeni przez Gminę w zakładach prywatnych. W ubiegłym roku Gmina miasta Krakowa utrzymywała w Domu im. Helclów 80 osób, pokrywając za nie z funduszów gminnych przypadającą należytość. W Towarzystwie Dobroczynności opłacała Gmina koszty żywienia 80 osób, a ryczałt umówiony za 72 osoby, w Domu staruszek na Blichu za 4 staruszki.

W ten więc sposób Gmina miasta Krakowa utrzymywała we własnym Zakładzie i w zakładach prywatnych razem 577 osób dorosłych.

Uwzględniając 785 osób, które pobierają stałe wsparcie, 1115 dzieci, pozostających w opiece zakładowej i 577 osób starszych w przytułkach, Gmina miasta Krakowa utrzymywała w okresie sprawozdawczym 2.477 osób.

c) Sprawa powiększenia Miejskich Zakładów opiekuńczych. Piekąca sprawa przeniesienia i rozbudowy Miejskich Zakładów opiekuńczych z powodów finansowych w roku sprawozdawczym naprzód nie postąpiła.

31. Opieka nad bezdomnymi.

1. Miejskie Schronisko dla bezdomnych:

a) mężczyzn. Z Miejskiego Schroniska dla bezdomnych, utrzymywanego przez Braci Albertynów, korzystało w okresie sprawozdawczym 799 mężczyzn — przyczem frekwencja w miesiącach zimowych wynosiła przeciętnie 160 osób, w miesiącach letnich 131 osób. Z mężczyzn tych pracowało w Schronisku w zimie 43 osoby, w lecie 35.

Strawy wydano 181.696 porcyj. Umarło w Schronisku 16 osób.

Magistrat skierowywał ponadto do Schroniska bezrobotnych samotnych, którzy widocznie wskutek braku energji, względnie lenistwa, pracy znaleść nie mogli, na zatrudnienie i przeżywienie. Z obdzielonych kartkami zgłosiło aię około 40%, którym w okresie sprawozdawczym wydano 5.838 porcyj strawy.

b) kobiet. Z oddziału Schroniska dla kobiet, utrzymywanego przez SS. Albertynki, korzystało w sprawozdawczym okresie 1.170 kobiet i 94 dzieci.

Frekwencja przeciętna w zimie wynosiła 139 kobiet, 28 dzieci — w lecie 113 kobiet, 26 dzieci.

Pracą, względnie nauką było zajętych przeciętnie w zimie 48 kobiet, 13 dzieci — w lecie 40 kobiet, 13 dzieci. Zmarło 14 kobiet i 1 dziecko.

Strawy wydano 218.237 porcyj.

2. Miejskie Schronisko dla bezdomnych rodzin. Schroniska dla bezdomnych rodzin pomieszczone są w 9 budynkach specjalnych (barakach) i 2 tymczasowych. Objekty te położone są na peryferjach miasta.

W Schroniskach tych jest 264 izb mieszkalnych z piecem kuchennym, obecnie mieszka tam 296 rodzin w ogólnym składzie 1.405 osób, z tego 235 rodzin mieszka samoistnie, 61 rodzin pomieszczonych jest po 2 w jednej izbie.

W okresie sprawozdawczym 22 rodzin opuściło Schroniska, a w ich miejsce przyjęto 39 rodzin innych, które poprzednie pomieszczenia prawie bez wyjątku utraciły na skutek eksmisji sądowej, względnie uznania realności za pustkę.

Budowa wielkich domów mieszkalnych dla niezamożnych rodzin robotniczych, mających większą ilość dzieci, jest w obecnem położeniu najpilniejszem zadaniem opieki społecznej.

32. Kolonje i półkolonje dla młodzieży.

Kolonje i półkolonje. W ubiegłym sezonie 43 instytucje urządziły kolonje i półkolonje dla dzieci i młodzieży. Akcją kolonij objętych było 4.496 dzieci (158.963 dni żywienia) — półkolonij 2.027 dzieci (85.774 dni żywienia) — razem 6.523 dzieci (244.737 dni żywienia).

W ogólnej liczbie było 3.243 dziewcząt i 3.280 chłopców — 4.480 chrześcijan i 2.043 żydów.

Kolonij o charakterze leczniczym było 6 dla 1.343 dzieci (w tem 654 żydów), o charakterze wypoczynkowym 31 dla 3.153 młodzieży (w tem 634 żydowskiej).

Koszta wyniosły 617.054 zł. 72 gr., na pokrycie których Państwo udzieliło subwencji 62.096 zł., Gmina miasta Krakowa 30.916 zł. (łącznie z urządzeniem kolonij dla wychowanków miejskich zakładów).

Wydatek na dzień i głowę w kolonjach leczniczych wyniósł 4 zł. 50 gr., wypoczynkowych 3 zł. 60 gr., w półkolonjach 85 gr. Naogół ilość dzieci, objętych tą akcją, zmalała w obecnym roku o 20%.

Nadmienić należy, iż Towarzystwo Przyjaciół Dzieci obok kolonij w lecie prowadzi w Kobiernicy już trzeci rok okresowe kolonje zimowe, uwieńczone jak najlepszym wynikiem.

33. Ogródki działkowe.

W związku z pojawić się mającą ustawą o ogródkach działkowych, nakładających na gminy obowiązek zorganizowania tej pożytecznej i tak bardzo na zachodzie rozpowszechnionej instytucji, Magistrat przeprowadził szereg konferencyj, mających na celu uruchomienie w najbliższym czasie piewszej wzorowej kolonji tych ogródków.

34. Sprawy wychowania fizycznego i sportu.

W okresie sprawozdawczym, obok współdziałania z Miejskim Komitetem Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Gmina miasta Krakowa popierała każdą inicjatywę Towarzystw i Klubów Sportowych w kierunku rozwoju sportu, a zaznaczyła to głównie przez przyznanie na 22 większych zawodów 20 medali I klasy, 18 medali II klasy, 38 medali III klasy, 6 wartościowych nagród w formie srebrnych puharów, względnie subwencyj pieniężnych, w końcu 90 pamiątkowych żetonów.

35. Wojewódzki Międzykomunalny Związek Opieki Społecznej.

W ubiegłym roku z inicjatywy Urzędu Wojewódzkiego powstał Międzykomunalny Wojewódzki Związek Opieki Społecznej w Krakowie.

Celem jego jest spełnianie zadań opieki społecznej, ciążących na niezorganizowanym dotychczas u nas samorządzie wojewódzkim. Do Związku Gmina miasta Krakowa przystąpiła z wkładką, wynoszącą przez lat 10 co roku 1% kwoty ogólnej budżetu wydatków zwyczajnych Gminy. Wpływ Gminy m. Krakowa w Związku wyraża się piastowaniem 12-tu mandatów w Radzie Związku.

36. Zwalczanie żebractwa.

W roku sprawozdawczym podjął Magistrat walkę z ulicznem żebractwem. Z władzami bezpieczeństwa uregulowano tę sprawę w ten sposób, że organa policyjne odstawiały żebraków do Aresztów Miejskich, przymusowego Schroniska dla nałogowych żebraków, skąd, zależnie od położenia, odstawiano ich do Miejskiego Domu dla nieuleczalnie chorych, wydawano rodzinom z odpowiedniem upomnieniem, względnie wyjednywano orzeczenia szupasowe.

Na 80 żebraków, odstawionych do Aresztów Miejskich przez organa Policji Państwowej, umieszczono w Miejskim Domu starców wszystkich, którzy się do tego nadawali, t. j. 12 osób (3 z nich zbiegło w pierwszych dniach po umieszczeniu), 28 wydano rodzinom, które zobowiązały się do zaopiekowania się nimi, 40 osób zamiejscowych wydalono za szupasem, względdie w drodze konwoju.

Żebractwu oddawały się jednostki zamiejscowe, a z miejscowych jednostki przeważnie zupełnie zdemoralizowane.

Doświadczenia zdobyte stwierdzają, że jedynie pełne wykonanie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 823 o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa przy zaistnieniu wszystkich tam wskazanych instytucyj może położyć kres tej wielkiej gangrenie społecznej, jaką jest zawodowe natrętne żebractwo w większych miastach.

37. Areszty Miejskie.

W Aresztach Miejskich przebywało w okresie sprawozdawczym 1.779 osób — z tego 271 osób odcierpiało karę aresztu, nałożoną przez Magistrat za przekroczenie ustaw i przepisów administracyjnych, 33 osoby przytrzymano z powodu uchylenia się od poboru wojskowego, 750 wyszupasowano. Wykonano 428 kar aresztu, nałożonych przez Starostwo Grodzkie za przekroczenie regulaminu dla prostytutek. Pozostałe osoby zwolnione zostały na polecenie Starostwa Grodzkiego i Magistratu, względnie odstawione rodzinom do zaopiekowania się, bądź też do gmin przynależności, zakładów poprawczych, względnie zakładów zaopatrzenia.

38. Policja budowlana.

A. Ustawodawstwo budowlane.

Ustawa budowlana z dnia 16 lutego 1928 r. jest ustawą ramową, na zasadzie której mają być wydane przepisy miejscowe. Opracowanie przepisów miejscowych jest dla miasta sprawą niezwykle ważną, z drugiej strony trudną i wymagającą znacznego nakładu pracy. Prace nad projektem rozpoczęto w roku 1928, a ukończono w czerwcu 1930 r. Pierwszy projekt przepisów miejscowych rozesłano interesowanym Biurom, Wydziałom Magistratu i Zakładom miejskim do opinji. Na podstawie tych opinij przeprowadza się obecnie korrekturę pierwszego projektu i przygotowuje drugą, która zostanie przesłana do opinji Dyrekcji Robót Publicznych, Izbie budowniczych itp. Po zebraniu tych opinij zostanie zreferowany trzeci projekt, który pójdzie pod obrady Rady miejskiej i do zatwierdzenia Województwa, oraz Ministerstwa Robót Publicznych.

B. Policja budowlana.

Stan budynków istniejących w mieście w roku ubiegłym tak pod względem budowlanym, jak porządkowym, a zwłaszcza pod względem wyglądu zewnętrznego znacznie się poprawił. Decyzje o obowiązku opróżnienia i zburzenia domów ze względów bezpieczeństwa wydano w 18-tu przypadkach, opróżniono i zburzono 6 domów. Mieszkańców eksmitowanych umieszczano przeważnie w domach i barakach miejskich, a częściowo w mieszkaniach, dostarczonych na skutek interwencji Magistratu przez właścicieli domów zburzonych. Zarządzeń, nakazujących przeprowadzenie rozmaitych adaptacyj wydano ogółem około 1200, a egzekwowano około 500. Orzeczono 1344 kar w sprawach budowlanych.

Celem uproszczenia i potanienia administracji w zakresie spraw budowlanych stosuje się w dużym zakresie zasadę ustności przy wydawaniu decyzyj, przyczem terminy wydanych nakazów o ile możności uzgadnia się z właścicielem realności.

Wszystkie lokale widowiskowe, t. j. teatry, kina, sale koncertowe i zabawowe i t. p., poddane są pod względem policyjno-badowlano-ogniowym i porządkowym stałemu nadzorowi.

Niezależnie od tego w ubiegłym roku we wszystkich tych lokalach przeprowadzono komisyjną rewizję przy współudziale Starostwa Grodzkiego i Policji Państwowej. Stan lokali widowiskowych nie wykazywał braków pod względem bezpieczeństwa.

W roku 1930 zatwierdzono plany na:

a) budowę nowego kinoteatru w nowoprojektowanym 6-cio piętrowym budynku na narożniku ul. Basztowej i Kleparskiej,

b) przebudowę kinoteatru „Nowości" przy ulicy Starowiślnej l. 21,

c) dalszą rozbudowę kinoteatru „Uciecha",

d) dalszą rozbudowę kinoteatru „Wanda",

e) adaptacje w kinoteatrze „Warszawa",

f) udzielono zezwolenia na użytkowanie kinoteatru „Apollo" przy ul. św. Tomasza l. 11, który oddano do użytku w dniu 4 kwietnia 1930 r.

C. Porządkowanie portali sklepowych, szyldów, gablot itp.

W tym kierunku akcja Magistratu posunęła się wybitnie naprzód. W Rynku Głównym większość portali sklepowych została przebudowana, ogółem pozostało tu jeszcze kilka portali nieprzebudowanych, które w lecie 1931 bezwzględnie zostaną przerobione. W innych ulicach Śródmieścia przebudowano już częściowo portale w ul. Szewskiej i Florjańskiej. Akcję porządkowania portali sklepowych prowadzi Magistrat systematycznie, wydając dotyczące zarządzenia ulicami. I tak zbadano komisyjnie w całości ul. Grodzką, Sienną, Szewską, Jagiellońską, oraz poszczególne, zbyt rażące swym wyglądem portale w innnych ulicach Śródmieścia. Ogółem wydano w ub. roku około 350 zarządzeń przebudowy. Co do ul. Florjańskiej, Magistrat w roku ubiegłym prowadził ścisłą egzekucję wydanych już poprzednio co do tej ulicy zarządzeń, oraz wkrótce przystąpi do egzekucji zarządzeń, wydanych w ul. Grodzkiej. Wielką wagę również przykłada się do tego, by powstające portale, szyldy itp. odpowiadały charakterowi miasta. Ponieważ istniejące dotychczas rozporządzenie Magistratu wykazało w praktyce potrzebę nowelizacji, przeto na podstawie uchwały Rady miasta Magistrat rozporządzeniem z dnia 15 stycznia 1930 r. L. VII 40663/929 rozporządzenie to odpowiednio zmienił i ogłosił.

39. Policja sanitarno-porządkowa.

W roku 1930, podobnie jak poprzednio, prowadził Magistrat w dalszym ciągu energiczną akcję, zmierzającą do podniesienia stanu sanitarno-porządkowego miasta. W tym celu wydano szereg zarządzeń, których przeprowadzenie zlecono organom wykonawczym Magistratu, a specjalnie komisji lotnej sanitarno porządkowej. Ogólnie biorąc, stosunki porządkowe w mieście z roku na rok znacznie się poprawiają.

W roku 1930 przeprowadzono 186 komisyj. Zbadano ogółem 1754 lokali przemysłowych i realności. W powyższej ilości skomisjonowano 740 lokali przemysłowych, a 1014 realności. Komisja lotna zajmowała się przeważnie przypilnowaniem właścicieli realności do utrzymywania w czystości podwórzy, odnawiania fasad, klatek schodowych, sieni itp.

W lokalach przemysłowych spożywczych stan porządkowo-sanitarny, w roku 1928 naogół ujemny, również się poprawił. Z lokali przemysłowych spożywczych stosunkowo najczyściej są utrzymane restauracje i wyszynki, oraz sklepy spożywcze w Dzieln. I. W sklepach masarskich stan sanitarny również się poprawił, natomiast w niektórych pracowniach masarskich są jeszcze niedomagania. W piekarniach urządzonych w starych domach wadliwie, bo mieszczących się w piwnicach, niema warunków dla uporządkowania, natomiast w innych piekarniach stan sanitarny się poprawił. W pracowniach cukierniczych w przeważnej części stwierdzono usterki tylko porządkowe, a to często skutkiem nieodpowiedniego lokalu.

Stan porządkowo-sanitarny przedstawia się obecnie z końcem roku 1930 w sposób następujący: w realnościach porządek około 85%, w lokalach przemysłowych porządek około 60%.

Z ważniejszych zarządzeń natury ogólnej wymienić należy: rozporządzenie Magistratu z dnia 10 lutego 1930 L. VII 40631/929 o utrzymywaniu instalacji wodociągowej w należytym stanie, dalej rozporządzenie Magistratu z dnia 30 stycznia 1930 L. VII 68191/929 o wywozie popiołu i śmieci, oraz rozporządzenie Magistratu z dnia 22 października 1930 L. VII 40647/929 o czyszczeniu dołów kloacznych i wywozie nieczystości.

40. Policja drogowa.

W zakresie spraw policyjno-drogowych:

1) przeprowadzono zmianę brzmienia §§ 91 i 109 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic, oraz o ruchu ulicznym w stoł. król. mieście Krakowie" z dnia 14-go czerwca 1927 L. B. P. 7069/927 co do podkuwania koni i norm szybkości samochodów w mieście (obwieszczenie Magistratu z dnia 23-go czerwca 1930 L. VII 161/930).

Podano do wiadomości obwieszczeniem z dnia 31 marca 1930 L. VII 50/930 rozporządzenie Wojewody w sprawie oznaczania samochodów, prowadzonych przez uczących się i obwieszczeniem z dnia 16-go września 1930 L. VII 277/930 rozporządzenie Wojewody o zmianie brzmienia § 45 powyższych przepisów drogowych co do wyprzedzania tramwajów;

2) zarządzeniem z dnia 8-go października 1930 L. VII drog. 261/930/V, zezwolono na urządzenie stacji autobusowej wraz z innemi zarządzeniami na pl. Zgody w Dzieln. XXI;

3) zezwolono na urządzenie czterech stacyj benzynowych na ulicach miasta;

4) przeprowadzono prolongatę kart rowerowych na rok 1930 obwieszczeniem z dnia 31 marca 1930 L. VII 101/930. Do rejestracji zgłoszono ogółem 2545 rowerów, z tego po raz pierwszy zarejestrowanych 1516, reszta, t. j. 1029 przypada na prolongatę kart rowerowych;

5) opracowano nowy rozkład stanowisk dorożek samochodowych, a nadto częściowo znowelizowano

dotychczas obowiązujący rozkład stanowisk dorożek konnych.

41. Aprowizacja i targi.

W okresie sprawozdawczym działalność Magistratu skierowaną była, podobnie jak w latach poprzednich, ku ulepszeniu stosunków targowych na placach targowych, poprawie stosunków sanitarnych w lokalach spożywczych, oraz należytej aprowizacji miasta.

1 Place targowe.

Po odpowiedniem uporządkowaniu placu „Na Stawach“, przeniesiono na ten plac hurtowną sprzedaż z wozów kapusty i ziemniaków z placu Jabłonowskich.

Na placu Nowym urządzono dla celów służbowych Komisarjatu Targowego osobną ubikację, jako kancelarję.

Przebudowany i uporządkowany pl. Zgody w Dz. XXII urządzono w ten sposób, że na jedną połowę tego placu przeniesiono z rynku Podgórskiego sprzedaż produktów rolnych, dokonywaną przez producentów, drugą zaś część tego placu użyto na wybudowanie i urządzenie dworca autobusowego. Pozatem przeprowadzono remont nawierzchni rynku Podgórskiego, pl. Serkowskiego, targowicy końskiej i drzewnej na Zabłociu.

Zaprowadzone w roku 1929 dyżury popołudniowe na ulicach miasta, oraz w niedziele i święta na Błoniach miejskich celem zwalczania handlu obnośnego, nadal w roku sprawozdawczym utrzymano.

Tytułem opłat targowych i placowych wpłynęły do Kasy miejskiej następujące kwoty w roku 1930:

a)	opłaty targowe od stanowisk dziennych	222 201·50 zł.
b)	„ z targowicy końskiej	14.819·50 „
c)	„ od stanowisk stałych	14.357·25 „
d)	„ targowe ściągane przez Miejski Urząd Poboru Opłat	166.142·— „
	Razem . . .	417.520·25 zł.

2. Policja sanitarno-aprowizacyjna.

Magistrat przeprowadzał w okresie sprawozdawczym perjodyczną kontrolę piekarń i masarń, pozatem w formie lotnych komisyj sanitarnych przeprowadzano przy współudziale lekarzy miejskich kontrolę czystości i porządku sklepów spożywczych, piekarń, masarń i jatek, jak również zdrowotności artykułów spożywczych

3. Aprowizacja miasta.

Dowóz artykułów pierwszej potrzeby do Krakowa był w okresie sprawozdawczym zupełnie wystarczający. Szczegółowy obraz kształtowania się cen podstawowych artykułów pierwszej potrzeby przedstawia zamieszczona w sprawozdaniu tabela porównawcza z poszczególnych miesięcy.

Celem utrzymania cen pieczywa, mięsa, wędlin i tłuszczów na odpowiednim poziomie, ustanawiało Prezydjum miasta ceny na powyższe artykuły, nad przestrzeganiem których wykonywał Magistrat przez organa Komisarjatu targowego ścisłą kontrolę.

Prowadzone przez Gminę od 1 września 1929 r. magazyny składowe pod nazwą „Składy Towarowe Gminy miasta Krakowa“ przyjęły na skład w czasie od 1 stycznia do 31 grudnia 1930 r. 800 wagonów 10-cio tonowych towarów spożywczych.

Pozatem w okresie bezpośredniego zaopatrywania ludności prowadziła Gmina podobnie jak w latach ubiegłych dwa zakłady aprowizacyjne, t. j. piekarnię miejską i składy środków opałowych.

W piekarni miejskiej wypieczono i rozsprzedano po cenach niższych (przy chlebie o 2—3 grosze na 1 kg.) od cen targowych:

w styczniu . .	94.110	kg. chleba	i	579.000	sztuk bułek
„ lutym . . .	91.537	„ „	i	562.600	„ „
„ marcu . . .	93.773	„ „	i	611.200	„ „
„ kwietniu .	103.552	„ „	i	483.100	„ „
„ maju . . .	94.425	„ „	i	527.450	„ „
„ czerwcu . .	108.721	„ „	i	438.900	„ „
„ lipcu . . .	110.424	„ „	i	413.050	„ „
„ sierpniu . .	106.498	„ „	i	374.950	„ „
we wrześniu .	114.821	„ „	i	433.400	„ „
w październiku	127.910	„ „	i	497.350	„ „
„ listopadzie .	101.891	„ „	i	411.770	„ „
„ grudniu . .	88.002	„ „	i	428.150	„ „
Razem . . .	1.235.664	kg. chleba	i	5.760.920	sztuk bułek

w tem: 679.583 kg. chleba jasnego, 291.556 kg. pszenno-żytniego, 199.379 kg. ciemnego i 72.146 kg. razowego, oraz 2,073.850 sztuk bułek polskich i 3,687.070 sztuk bułek wiedeńskich.

Zapotrzebowanie mąki żytniej dla piekarni miejskiej pokrywano, jak w latach ubiegłych, głównie w młynach poznańskich, zakupy mąki pszennej czyniono w młynach miejscowych i okolicznych po cenach zawsze niższych od cen targowych, względnie giełdowych.

W Miejskim Składzie środków opałowych ruch towarowy był następujący:

zakupiono i rozsprzedano cetnarów metrycznych, względnie kwintali:

w styczniu . . .	9.200	węgla	i	4.412	drzewa opałow.
„ lutym	7.800	„	i	457	„ „
„ marcu . . .	13 850	„	i	1.122	„ „
„ kwietniu i maju	18.450	„	i	5.489	„ „
„ czewcu i lipcu	21.150	„	i	1.624	„ „
„ sierpniu . . .	24.792	„	i	2.131	„ „
we wrześniu . .	33.400	„	i	3.904	„ „
w październiku .	37.200	„	i	1.449	„ „
„ listopadzie .	39.950	„	i	2.982	„ „
„ grudniu . . .	18.100	„	i	4.669	„ „
Razem . . .	223.892	węgla	i	28.238	drzewa opałow.

Ponadto rozsprzedano w składach 2.852 kwintali koksu i 5.508 sztuk kółek drzewnych.

Ruch towarowy w składzie wzmaga się z roku na rok. Ilustruje to następujące zestawienie ilości zakupionych do składu wagonów środków opałowych:

w roku 1925	912	wagon	węgla	314	wagon. drzewa
„ „ 1926	1.428	„	„	391	„ „
„ „ 1927	1.857	„	„	346	„ „
„ „ 1928	2.153	„	„	409	„ „
„ „ 1929	3.397	„	„	540	„ „

przyczem ruch ten uzależniony jest z natury rzeczy od natężenia zimy.

W roku sprawozdawczym cena sprzedażna środków opałowych była znacznie niższą od cen pobieranych w składach prywatnych, a różnica ceny wynosiła 10—15% przy węglu oraz 15—20% przy drzewie opałowem. Ze składu dostarczono około 40% środków opałowych na potrzeby Gminy, bardzo wielkie ilości opału sprzedano funkcjonarjuszom miejskim i państwowym na spłaty ratalne, oraz ludności robotniczej miejskiej i podmiejskiej.

Pozatem rozdzielono w składzie dla ubogich i instytucyj dobroczynnych, podobnie jak w latach ubiegłych, bezpłatnie 50 wagonów węgla z daru Komunalnych Jaworznickich Kopalń. Na miesiące zimowe trzyma się w składzie stale rezerwę opałową w ilości 100 wagonów drzewa i 50 wagonów węgla.

W dziale aprowizacji prowadziła Gmina na zlecenie Rządu, podobnie jak inne miasta, od roku 1927 akcję państwowej rezerwy zbożowej. Wskutek katastrofalnego spadku cen żyta poniosła Gmina na likwidacji zapasów żyta, która miała miejsce w roku bieżącym, stratę wynoszącą w dniu 1 stycznia b r. zł. 425.000. O pokrycie straty z funduszów państwowych wystąpiła Gmina z szeregiem memorjałów do Państwowego Banku Rolnego i Rządu — sprawa ta jednak dotąd nie została dla Gminy przychylnie rozstrzygniętą.

42. Wykaz cen targowych w roku 1930.

ARTYKUŁ	Waga	2/I	1/II	1/III	1/IV	2/V	2/VI	1/VII	1/VIII	1/IX	1/X	3/XI	1/XII
Chleb żytni 70%	1 kg.	0·45	0.43	0·40	0·41	0·42	9·40	0·41	0·41	0·41	0·39	0·38	0·40
Mąka pszenna 65% grysikowa	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mąka pszenna gładka	„	0·80	0·72	0·72	0·70	0·76	0·76	0·88	0·86	0·72	0·65	0·60	0·60
Mąka żytnia krakowska	„	0·56	0·52	0·46	0·42	0·52	0·42	0·46	0·48	0·45	0·42	0·40	0·42
Mąka żytnia poznańska	„	0·58	0·54	0·46	0·44	0·56	0·46	0·48	0·50	0·48	0·44	0·44	0·44
Kasza jęczmienna (siekanka)	„	0·52	0·46	0·46	0·46	0·46	0·45	0·45	0·48	0·48	0·48	0·45	0·45
Pęcak	„	0·48	0·44	0·44	0·44	0·44	0·44	0·44	0·46	0·46	0·46	0·44	0·42
Groch zwyczajny	„	0·80	0·70	0·60	0·60	0·60	0·60	0·60	0·60	0·60	0·50	0·50	0·50
Groch „Victoria“	„	1·15	1·10	1·—	1·—	1·—	1·—	0·90	1·—	0·90	0·80	0·80	0·80
Fasola biała	„	1·20	1·10	1·—	1·—	1·—	0·90	0·80	1·—	0·90	0·80	0·80	0·80
Kasza jaglana	„	1·10	0·90	0·90	0·90	0·90	0·90	0·90	0·90	0·90	0·85	0·85	0·85
Ryż	„	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20	1·20
Kasza gryczana	„	0·85	0·85	0·85	0·85	0·80	0·80	0·75	0·90	0·90	0·80	0·80	0·80
Cukier kryształ. (grysikowy)	„	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70	1·70
Cukier kostkowy	„	1·94	1·92	1·92	1·92	1·92	1·92	1·92	1·92	1·92	1·92	1·92	1·92
Mleko niezbierane	litr	0·45	0·40	0·40	0·40	0·40	0·40	0·40	0·40	0·40	0·40	0·40	0·40
Jaja świeże	sztuka	0·26	0·15	0·13	0·12	0·12	0·13	0·13	0·14	0·14	0·20	0·22	0·24
Ser krowi	1 kg.	1·80	1·20	1·—	1·20	1·—	1·20	1·20	1·10	1·—	1·—	1·—	1·—
Kiełbasa czysto wieprzowa	„	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	6·—	5·80	5·80
Kiełbasa wieprzowa, niższy gat.	„	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	3·60	3·60	3·60	3·60	3·60	3·60
Mięso wołowe	„	3·20	3·—	3·	2·80	2·80	2·80	2·80	2·60	2·60	2·60	2·80	2·80
Smalec wieprzowy	„	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·40	4·—	4·—	4·—	3·80	3·60	3·60
Słonina krajowa	„	4·—	4·—	3·60	3·60	3·60	3·60	3·40	3·40	3·40	3·20	3·—	3·—
Masło deserowe	„	7·20	6·40	6·40	6·20	6·—	4·80	5·—	5·20	5·—	5·—	5·20	6·20
Masło kuchenne	„	6·60	5·40	5·50	5·60	5·—	4·—	4·20	4·50	4·20	4·20	4·50	5·40
Kartofle	„	0·10	0·12	0·12	0·12	0·12	0·10	0·10	0·20	0·15	0·12	1·—	1·—
Sól biała	„	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38	0·38
Kawa palona „Santos“	„	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—	9·—
Kawa zbożowa	„	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80
Herbata „Or. Cejlon“	„	26·—	26·—	26·—	26·	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—	26·—
Węgiel kamienny	100 kg.	5·80	5·80	5·80	5·60	5·60	5·60	5·60	5·20	5·20	5·20	5·40	5·40
Drzewo rąbane	1 kg.	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12	0·12
Nafta	„	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72	0·72
Mydło do prania	„	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20	2·20
Kapusta kiszona	„	0·60	0·60	0·55	0·55	0·55	0·45	—	—	—	—	0·30	0·30
Buciki męskie	para	45·—	45·—	40·—	40·—	40·—	40·—	40·—	40·—	40·—	40·—	40·—	35·—
Podzelowanie	para	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—	7·—
Opłata za strzyżenie		1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80	1·80
Gazeta		0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25
Zeszyt szkolny 16 stron		0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20	0·20
Gaz	1 m^3	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39	0·39
Przejazd tramwajem		0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25	0·25

43. Sprawy sanitarne.

A. Administracja ogólna.

Magistrat kładł w okresie sprawozdawczym główny nacisk na zwalczanie chorób zakaźnych, wzmocnił też kontrolę czystości i porządku na mieście, a w związku z tem nadzór również nad żywnością i nad jakością wody do picia.

W roku 1930 dokonali lekarze okręgowi miejscy 1924 rewizyj sanitarnych realności, podwórzy, piwnic, ustępów i ścieków. W zakresie dozoru nad żywnością przeprowadzono 2495 kontroli sanitarnych w sklepach spożywczych, masarniach, restauracjach, mleczarniach, owocarniach itp. W tymże roku dokonano 770 rewizyj fryzjerni, zakładów przemysłowych, warsztatów rzemieślniczych, hoteli, pensjonatów, domów noclegowych, dworców kolejowych, cmentarzy, lokali handlowych, fabryk różnego rodzaju itp.

Lekarze okręgowi miejscy brali udział w 687 komisjach z ramienia Magistratu, nie licząc komisyj lotnych.

Badań urzędowych przeprowadzono w biurze . .	4.273
wydano pozwoleń na ekshumację	141
„ „ „ wywóz zwłok	189
odebrano przywiezionych do Krakowa zwłok . .	68

B. Opieka szkolna.

Szkoły powszechne miejskie pozostają pod stałą opieką lekarzy szkolnych, oraz dodanych im do pomocy higjenistek.

Działalność higjenistek przedstawiała się w roku 1930 następująco:

	zaopinjowały one do		
1)	ambulatorjum dentyst. szkol.	1.784	dzieci
2)	„ okulistycznego	269	„
3)	„ chirurgicznego	45	„
4)	na oddział chorób gardła, nosa i uszu	107	„
5)	„ „ „ skórnych	154	„
6)	„ „ „ nerwowych . . .	100	„
7)	„ „ „ wewnętrznych . .	117	„
8)	zakładów kąpielowych	7.573	„
9)	poradni przeciwgruźliczej	67	„
	dalej uskuteczniły:		
10)	wywiadów domowych	1.729	„
11)	wizyt szkolnych	2.134	„
12)	badań dzieci z lekarzem	8.662	„
13)	inspekcyj czystości	31.154	„
14)	pogadanek higjenicznych	147	„
15)	opatrunków	578	„

C. Miejskie Zakłady Sanitarne.

Pawilon szkarlatynowy Miejskich Zakładów Sanitarnych posiada 80 łóżek. W roku sprawozdawczym leczono na szkarlatynę 336 osób, z tego wyszło uleczonych 294, zmarło 10, pozostało na rok następny 32. Na dyfterję leczono 59 osób, wyszło uleczonych 59. Na odrę leczono 2 chorych z wynikiem dodatnim i 1 osobę na koklusz, która zmarła. Osób towarzyszących przebywało 56, wyszło 51, pozostało 5. Na wypadek epidemji są do dyspozycji 2 zapasowe pawilony. Zwrot kosztów leczenia chorych na szkarlatynę wynosił po dzień 31. XII 1930 r. 79.408 zł.

W czasie od 1. I do 31. XII 1930 r. odkażono 1.202 mieszkania, wykąpano 2.373 osoby. Koszty dezynfekcji wynosiły 24.053 zł. Oddział izolacyjny posiada 11 łóżek. W roku 1930 przebywało 49 osób izolowanych, wyszło 39, pozostała 1.

W Sanatorjum Gruźliczem przebywało od 1. I do 31. XII 1930 r. 540 chorych, z tego wyszło 368, zmarło 64, pozostało na rok następny 108.

Przyczyną dużego procentu śmiertelności (11·85%) jest konieczność przyjmowania chorych w stanie często beznadziejnym, nadających się tylko do leczenia szpitalnego.

Przychód z Sanatorjum wynosi od 1. I do 31. XII 1930 r. 373.064 zł.

Ogółem leczono w Miejskich Zakładach Sanitarnych w roku ubiegłym 1.034 chorych, dni leczenia było 54.381, przyciętnie na 1 chorego wypada 52 dni. Ogólne przychody zakładowe wynosiły w czasie od 1. I do 31. XII 1930 r. 476.525 zł.

Prezydjum miasta część chorych zwolniło od zapłaty, a część kosztów leczenia pozostaje jeszcze do ściągnięcia. Taksa leczenia wynosi w I-szej klasie 15 zł., w II-giej 11 zł., w III-ciej 5·50 zł. dziennie.

W Zakładach jest zajętych 6-ciu lekarzy stałych, 1 dojeżdżający laryngolog, 1 chirurg, służby pielęgniarskiej 38, innej służby 36 osób.

W roku 1930 wybudowano i uruchomiono inhalatorjum pędzone elektrycznie.

D. Miejska Pracownia Chemiczna.

Kontrola nad wyrobem i sprzedażą środków żywności w mieście wzmogła się w roku 1930 znacznie. Stan zatrudnionego w pracowni personelu przedstawiał się następująco:

1 chemik miejski, jako kierownik pracowni,
2 chemicy asystenci,
2 kontrolerzy żywnościowi,
2 laboranci.

W okresie sprawozdawczym szczególniejszą uwagę poświęcono wyrugowaniu na terenie miasta z obiegu miedzianych balonów na wodę sodową, które przeważnie były bielone cyną, zawierającą pokaźne ilości ołowiu (nawet do 60%) i jako takie silnie zanieczyszczały wodę.

Obecnie wszystkie prawie wytwórnie wody sodowej posiadają balony odpowiadające wymogom ustawy, przyczem ostateczny termin usunięcia balonów nieodpowiednich upływa dnia 31 XII. 1931 r.

W ciągu roku 1930 kontynuowano prace nad fluorescencją rozmaitych artykułów żywności i użytku w świetle lampy kwarcowej, stosując przy pracach tych niską temperaturę skroplonego powietrza.

Opracowano podręcznik fachowy, który ma służyć dla użytku kontrolerów żywnościowych, dozorców targowych i sanitarjuszy przy wykonywaniu przez nich kontroli nad wyrobem i sprzedażą artykułów żywności i użytku.

Ilość analiz prywatnych w porównaniu z rokiem 1929, w szczególności ilość analiz moczu wzrosła znacznie.

Zaprowadzono w roku 1930 dokładną ewidencję wszystkich wytwórń i miejsc sprzedaży artykułów żywności i użytku, z której obecnie mogą korzystać w razie potrzeby inne instytucje miejskie, w szczególności Wydział VIII Magistratu.

Poniżej zamieszczona tablica podaje wykaz wykonanych w roku 1930 analiz w pracowni:

Przedmiot badania	Ilość próbek badanych	Ilość próbek uznanych za nieodpowiednie
Mleko	3.293	506
Śmietana	220	109
Jaja	10.418	2.591
Masło i tłuszcze, oraz oleje	251	118
Ser	50	29
Mąka	41	9
Pieczywo zwykłe	141	73
„ zbytkowne	55	37
Wyroby cukiernicze	84	29
„ masarskie	20	8
Konserwy rybne	14	9
Konserwy jarzynowe i jarzyna	111	66
Ocet	16	6
Wódki i likiery	41	15
Wino, piwo, miód pitny	60	26
Soki owocowe i marmolady	118	53
Korzenie i przyprawy	19	3
Sól	1	—
Cukier	9	5
Kawa	5	—
Herbata	4	—
Kakao	17	4
Woda studzienna	52	8
Woda wodociągowa	172	—
Woda płynąca i odpływowa	42	1
Środki kosmetyczne	45	14
Preparaty farmaceutyczne	22	3
Rudy i metale	28	1
Przetwory ropy naftowej	6	—
Grzyby	4	1
Inne przedmioty badania	335	60
Razem	15.694	3.784

Komisyj i rewizyj wykonano 11.873
Opinij fachowych i doniesień porządk. udzielono 462

E. Miejskie Ambulatorjum dentystyczne szkolne.

1) Ogólna liczba pacjentów 1.920
2) Chłopców 739
3) Dziewcząt 1.181
4) Zębów wyjęto 3.346
5) Plomb założono 1.715
6) Zaopatrzeń korzeni 465
7) Wyleczono zgorzeli zębowych 48
8) Zdjęto kamień zębowy i oczyszczono zęby . 26
9) Inne zabiegi dentystyczne 1.620
10) Ogólna liczba ordynacyj 6.681

Badania uzębienia dzieci szkół powszechnych.

a) Zbadano dzieci szkolnych 14.222
b) Zdrowe uzębienie 3.071
c) Wysłano odezw 5.300

F. Miejskie Ambulatorjum elektro-terapeutyczne.

Miejskie Ambulatorjum elektro-terapeutyczne uruchomiono w 1927 r. Magistrat stoł. m. Krakowa z uwagi na znaczną ilość dzieci potrzebujących naświetlań, oprócz naświetlań lampą kwarcową wprowadził również leczenie diatermją w kwietniu 1930 r.

Z leczenia w Ambulatorjum korzystają dzieci szkolne, których rodzice nie są w możności leczyć ich prywatnie i nie posiadają ustawowej opieki lekarskiej, oraz pracownicy miejscy. W roku 1930 naświetlono osób 461, ilość naświetlań wynosiła 7 254.

Nagrzewano diatermją osób 16, zaś ilość nagrzewań diatermicznych wynosiła 105, przyczem w czasie od 1 lipca do 10 września 1930 r. Miej. Ambulatorjum elektro-terapeutyczne było zamknięte z powodu wakacyj szkolnych.

G. Miejski Dom Noclegowy.

Nocowało w okresie sprawozdawczym:
mężczyzn 34.905
kobiet 20.358
dzieci . . . . 6.142 Razem 61 405
w tem bezpłatnie . . . . . . 2.000 osób.
Wykąpano osób nocujących 11.898
„ dzieci szkolnych 536
„ osób z przytułku Braci Albertów . 142
„ „ z aresztów miejskich 65
Użyto:
aparatów małych 3.191
„ dużych 23
Wydano:
w herbaciarni herbat czystych i z mlekiem . . 38.976
„ „ bezpłatnie 2.207

H. Miejskie Łaźnie Lndowe.

W Łaźniach miejskich powiększa się corocznie ilość kąpiących się osób.

Kiedy w r. 1929 wynosiła przeciętna frekwencja dziennie 132 osoby w łaźni przy ul. Karmelickiej, to frekwencja ta w roku ubiegłym wzmogła się do 143 osób dziennie, w łaźni zaś przy ul. Rejtana z 99 osób w r. 1929 do 110 osób dziennie w roku 1930.

Ruch kąpiących się w tych dwóch łaźniach przedstawia się następująco:

Łaźnia miejska ul. Karmelicka:
wykąpano w wannach . . . 11.776
„ w natryskach . . 31.183
Razem . . 42.959

Łaźnia miejska ul. Rejtana:
wykąpano w wannach . . . 7.815
„ w natryskach . . 25.315
Razem . . 33.130. Razem 76.089 osób.

J. Pracownia bakterjologiczna miejska.

Dokonano następującą ilość badań:
plwocin 234
nalotów z gardła 33
kału 8
wód 669
krwi 33
innych 2
Razem 979

K. Stacja opieki nad matką i dzieckiem w Podgórzu. Dz. XXII.

1) ilość dni poradnianych 167
2) „ udzielonych porad 2.636
3) „ przyjętych dzieci nowych 388

w tem:

4)	chłopców	207
5)	dziewcząt	181
6)	wyznania rzymsko-katol.	169
7)	„ mojżeszowego	218
8)	„ ewangelickiego	1
9)	dzieci zdrowych	226
10)	„ z krzywicą	21
11)	„ ze schorzeniami przewodu pokarmowego	30
12)	„ „ „ „ oddechowego	36
13)	„ z innemi schorzeniami	75
14)	ilość wywiadów domowych	3.000
15)	„ szczepień ospy	91
16)	„ dzieci naświetlanych lampą kwarcową	74
17)	„ pokazów praktycznych	23

Czynną była 1 lekarka i 2 higjenistki.

L. Stacja opieki nad matką i dzieckiem w Dz. XII przy ulicy Słonecznej.

Stacja ta została uruchomiona dnia 17 lipca 1930 r. i jest czynną dla niemowląt i dla dzieci do 6 lat.

1)	ilość dni poradnianych	65
2)	„ udzielonych porad	378
3)	„ przyjętych dzieci nowych	138
	w tem:	
4)	chłopców	73
5)	dziewcząt	65
6)	wyznania rzymsko-katol.	127
7)	„ mojżeszowego	11
8)	dzieci zdrowych	61
9)	„ z krzywicą	12
10)	„ ze schorzeniami przewodu pokarmowego	7
11)	„ „ „ „ oddechowego	16
12)	„ z innemi chorobami	42
13)	ilość wywiadów domowych	528
14)	„ pokazów praktycznych	11

M. Miejska poradnia przeciwjaglicowa i przeciwweneryczna przy ul. Nadwiślańskiej.

Poradnie te zostały uruchomione 15 października 1930 r. w budynku po Elektrowni miejskiej w Podgórzu. Czynną jest dla każdego działu po 3 razy w tygodniu po 1 godzinie.

N. Sprawa przejęcia szpitalnictwa przez Gminę m. Krakowa.

Na skutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 24. I 1929 M. Z. U. 380/29 była rozpatrywaną w Zarządzie m. w styczniu 1929 sprawa dalszych losów szpitala św. Łazarza. Z uwagi na znaczną rozbieżność opinji w tej sprawie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Gminy m. Krakowa i Wydziału Lekarskiego U. J., do ustalenia poglądu jednolitego nie doszło, tak, iż sprawa szpitala św. Łazarza pozostaje nadal otwartą.

44. Policja weterynaryjna.

a) Ogólna administracja.

Miejski Urząd Weterynaryjny przeprowadzał w roku sprawozdawczym normalny nadzór weterynaryjny nad rzeźniami, targami zwierzęcemi, rakarnią, zakładem przeróbki padlin, kontrolę zakładów przerabiania surowców zwierzęcych i produktów pochodzenia zwierzęcego, oraz lokali handlowych środków żywności pochodzenia zwierzęcego, ponadto kontrolę przywożonego mięsa i wyrobów masarskich, oraz słoniny. Miejski Urząd Weterynaryjny brał udział w komisjach sanitarno-przemysłowych przy badaniu lokali, podpadających pod nadzór sanitarno-weterynaryjny, jak masarń, jatek i sklepów ze sprzedażą mięsa, lub zakładów, zajmujących się przerabianiem i przetwarzaniem produktów pochodzenia zwierzęcego. Pozatem wykonywano stale kontrolę sklepów ze sprzedażą mięsa, drobiu, ryb, dziczyzny, jak również kontrolę restauracyj, sklepów korzennych itp. podających, względnie sprzedających mięso, wyroby masarskie, marynaty, konserwy mięsne, rybne itp.

Baczną uwagę zwracano na sprawę zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych, wydając odpowiednie zarządzenia i w szczególności przeprowadzano: ogólną rewizję zwierząt domowych w mieście, trzykrotnie rewizję zwierząt racicowych, dwukrotnie zwierząt jednokopytowych i dwukrotnie zbadanie koni dorożkarskich z okazji przeglądu dorożek konnych. Nadto miejscy lekarze weterynaryjni przy innych czynnościach urzędowych przeprowadzali stale badania zwierząt domowych nietylko na targach i w rzeźniach, lecz również na miejscu w oborach, stajniach handlowych i zajezdnych.

Stwierdzone braki, względnie przekroczenia wydanych zarządzeń skierowywano doniesieniami do Magistratu.

b) Nadzór weterynaryjny nad ubojem zwierząt.

Miejscy lekarze weterynaryjni przeprowadzali w dwóch rzeźniach miejskich, t. j. rzeźni centralnej dla bydła rogatego, świń, owiec i kóz, i w rzeźni przy ul. Zabłocie dla koni, badanie zwierząt przeznaczonych na konsumcję, a to tak przed ubojem jak i po uboju. Na konsumcję miejscową zabito w tutejszych rzeźniach miejskich i zbadano 1997 sztuk koni, 24122 sztuki bydła rogatego, 36947 sztuk cieląt, 1488 sztuk owiec i kóz, 47299 sztuk świń — razem 111853 sztuk zwierząt. Z liczby zabitych koni przeznaczono 257 na przeróbkę w kafilerji i 28 sztuk dla skarmiania zwierząt w menażerjach przejezdnych. Na podstawie wyników badania w ogólnej liczbie zabitych zwierząt zniszczono mięso niezdatne do spożycia z 12-tu sztuk koni, z 24-ch sztuk bydła rogatego, z 271 sztuk cieląt i z 21 sztuk świń w całości, nadto 7551 sztuk poszczególnych narządów. Pozatem sprzedano w taniej jatce przy Rzeźni miejskiej, po przeprowadzeniu sterylizacji, jako mięso mniej wartościowe, względnie warunkowo zdatne 210 całych sztuk, 44 sztuk ćwierci i 396 sztuk poszczególnych narządów. W okresie sprawozdawczym sprzedano w taniej jatce po odpowiedniem oczyszczeniu i sterylizacji ogółem 26404 kg mięsa wołowego, 8269 kg mięsa wieprzowego, 2856 kg mięsa cielęcego, 59 kg mięsa baraniego, 746 kg wędlin, 112 kg żołądków i 576 kg smalcu.

Z wyżej podanych sztuk, zabitych w tutejszej rzeźni, wysłano mięsa do innych miejscowości w kraju:

1)	końskiego	12.916	kg
2)	wołowego	21.435	„
3)	cielęcego	6.120	„
4)	wieprzowego	43.536	„
5)	wędlin	2.096	„
6)	„ końskich	3.397	„
	Razem	89.500	kg

Zagranicę kraju wysłano:

do Francji	28.720	kg	mięsa wieprzowego
"	28.620	"	" baraniego
"	590	"	wędlin
do Austrji	1.119	"	mięsa wieprzowego
"	667	"	wędlin
do Szwajcarji	3	"	"
do Czechosłowacji	282	"	"
do Niemiec	109	"	"
do Anglji	40	"	"
do Szwecji	3	"	"
do Belgji	129	"	"
do Palestyny	5	"	"
do Holandji	5	"	"
do Egiptu	5	"	"
do Republiki Sowieckiej	5	"	"
Razem	58.459	kg	mięsa
i	2.096	"	wędlin

Stwierdzone choroby mięsa i wynikłe przez to konfiskaty mięsa niezdatnego do spożycia obejmuje zamieszczona poniżej tablica.

Stwierdzone choroby mięsa, na podstawie których uznano mięsa za warunkowo zdatne, względnie jako mniej wartościowe wykazane są w tablicy na str. 465.

c) Nadzór weterynaryjny nad targami zwierzęcemi.

Miejscy lekarze weterynaryjni przeprowadzali badania zwierząt na trzech targowicach zwierzęcych, a mianowicie: na targowicy centralnej dla zwierząt rzeźnych, na targowicy dla koni, na targowicy dla zwierząt hodowlanych.

Przed dopuszczeniem na targ zbadano bydła rogatego 28.967 sztuk, cieląt 37.082 sztuki, owiec i kóz 1517 sztuk, świń 48 267 sztuk, razem 115.833 sztuki zwierząt.

Z ilości tej sprzedano na konsumcję miejscową 23.959 sztuk bydła rogatego, 36.644 sztuk cieląt, 1.488 sztuk kóz i owiec, 47.299 sztuk świń, razem 109 410 sztuk zwierząt, na konsumcję zaś gmin sąsiednich 3.853 sztuk bydła rogatego, 413 sztuk cieląt, 29 sztuk owiec i kóz i 581 sztuk świń, razem 4.856 sztuk zwierząt.

Do innych Województw wywieziono 371 sztuk bydła rogatego i 106 sztuk świń, razem 385 sztuk zwierząt.

Na targi koni doprowadzono ogółem 9.080 sztuk koni, z których zakupiono 586 sztuk na miejscowy ubój w celach aprowizacyjnych miasta, a nadto 431 sztuk koni rzeźnych dla wywozu do Wiednia.

Targów hodowlanych odbyło się 49, na które spędzono 4.677 świń i 15 kóz.

d) Kontrola sanitarna przywożonego mięsa i wędlin.

Kontrolę sanitarną mięsa, wyrobów masarskich i słoniny, wprowadzanych do Krakowa, przeprowadzano codziennie na 4-ch stacjach kontroli mięsa równocześnie, a mianowicie: na rogatce XIV-tej przy ul. Wielickiej, w rzeźni miejskiej przy ul. Rzeźniczej, na dworcu pospieszno-towarowym przy ul. Pawiej i na dworcu towarowym przy ul. Kamiennej.

Ponadto przeprowadzano stałą kontrolę nad przywożonemi artykułami również i w mieście.

Ponowne badanie przywożonego mięsa wykazało, że mięso przywożone w ilości przeszło 50% tutejszego uboju nie zawsze odpowiada wymogom sanitarnym i w wielu wypadkach po przeprowadzeniu szczegółowego badania było konfiskowane.

Zestawienie przywozu mięsa i dokonanych konfiskat tegoż z powodu stwierdzenia chorób przedstawione jest na umieszczonych poniżej tabelach (str. 466 i 467).

e) Stacja trychinoskopijna.

W stacji trychinoskopijnej przy tutejszej rzeźni miejskiej przeprowadzano badanie mięsa wszystkich sztuk świń bitych w Rzeźni na obecność włośni (trychin) t. j. 47.299 sztuk świń. Nadto poddano badaniu na obecność włośni mięso wieprzowe, wyroby masarskie i słoninę, przywożone do Krakowa z prowincji, gdzie badanie na obecność włośni nie jest przeprowadzane.

Ogółem zbadano próbek mięsa wieprzowego z całych sztuk 50.257, z połówek 168, z polędwic 694, z szynek 90, z wędlin 3.122 (łącznej wagi 98.184 kg), słoniny 2.350 przywiezionej z zagranicy (łącznej wagi 70.500 kg); razem zbadano 56.681 próbek mięsa wieprzowego, wyrobów masarskich i słoniny, z których stwierdzono włośnie w 9-ciu wypadkach, cewy Mieschera w 4.380 wypadkach, wągrzycę w jednym wypadku (kiełbasy).

f) Pracownie rozpoznawczo-weterynaryjne.

Badania próbek wyrobów masarskich, oraz zakwestjonowanych sztuk drobiu bitego, ryb, względnie mięsa, lub słoniny przez organa Urzędu Weterynaryjnego, Komisarjatu targowego, Policji Państwowej, przeprowadzano w 2-ch miejskich pracowniach rozpoznawczo-weterynaryjnych, a mianowicie:

1) przy Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym,
2) przy rzeźni miejskiej.

W pracowni przy Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym badano również artykuły żywności pochodzenia zwierzęcego, przynoszone przez osoby z żądaniem zbadania z powodu wątpliwości co do szkodliwości dla zdrowia. Wyniki przedstawia załączona poniżej tabela.

W pracowni rozpoznawczo - weterynaryjnej przy rzeźni miejskiej zbadano ogółem 342 próbki wędlin i mięsa zwierzęcego, przyczem stwierdzono:

1) stan gnilny w 48-miu wypadkach,
2) zafałszowanie w 18-tu wypadkach,
3) zanieczyszczenie w 8-miu wypadkach,
4) spleśnienie w 11-tu wypadkach,
5) zjełczenie w 8-mu wypadkach,
6) wągrzycę w 2-ch wypadkach,
7) przekrwienie w 3-ch wypadkach.

WYKAZ

sekcyj i badań bakterjologicznych, przeprowadzonych w Miejskim Urzędzie Weterynaryjnym.

Ogółem przeprowadzono 535 badań wędlin, mięsa, drobiu, ryb, jelit itp.

Z chorób stwierdzono:

Cholera drobiu: 11 gęsi, 7 kaczek, 15 kur, 2 indyki,
Gruźlica ptasia: 1 kura, 1 bażant,
Wągry: kiełbasa surowa 2,

ZESTAWIENIE

wyników urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, dokonanego przez lekarzy weterynaryjnych.

Mięso niezdatne do spożycia.

L.p.	POWÓD UZNANIA ZA NIEZDATNE	CAŁA SZTUKA					POSZCZEGÓLNE NARZĄDY i CZĘŚCI MIĘSA																		
							Głowa — Język				Płuca — Wątroba									Inne narządy i części mięsa w kilogramach					
		jednokopyt.	buhaje	krowy	cielęta	świnie	buhaje	woły	krowy	jałownik	jednokopyt.	buhaje	woły	krowy	jałownik	cielęta	świnie	owce	kozy	jednokopyt.	buhaje	woły	krowy	jałownik	świnie
1	Nosacizna	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Gruźlica	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	6	12	294	—	—	72	—	—	—	308	120	1648	30	900
3	Pomór i zaraza świń	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	105
4	Różyca świń	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	225
5	Zakażenie krwi	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Zatruwacze mięsa	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Promienica	—	—	—	—	—	10	3	27	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	15	—	45	—	15
8	Nowotwory	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Wychudzenie z powodu choroby	258 2/4	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Żółtaczka	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Wodnica	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Rozkład gnilny	1/4	—	—	—	4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Zapach moczowy	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Śmierć naturalna	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Dobicie w agonji	1	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Włośnie	—	—	—	—	7*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Wągry	—	—	—	—	6*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Bąblowce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	59	3	—	689	—	—	—	—	—	—	—	45
19	Motylica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	32	128	1143	243	—	—	700	10	—	—	—	—	—	—
20	Inne pasorzyty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	3	2	8	—	—	142	132	88	—	—	—	—	—	—
21	Przekrwienie	4	—	—	—	—	—	—	—	—	75	82	63	99	71	—	686	—	—	169	145	6	140	—	166
22	Otorbione ogniska ropne lub posokowate	2	—	—	—	—	2	—	3	—	3	5	8	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Zanieczyszczenia	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	11	58	72	2	—	448	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Nadmuchanie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	49	260	40	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—
25	Zwierzęta nieporodzone (wyporki)	—	—	—	251	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Zmiany spowodowane innemi chorobami	2	—	—	—	—	—	4	—	—	87	31	15	39	17	120	88	500	—	12	40	—	120	195	828
	Razem	273	1	23	258	34	12	7	32	2	224	238	338	1988	376	120	2169	1332	98	196	508	126	1953	225	2479

* oprócz tłuszczu

ZESTAWIENIE

wyników urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa dokonanego przez lekarzy weterynaryjnych.

A) Mięso warunkowo zdatne.

POWÓD UZNANIA ZA WARUNKOWO ZDATNE	Cała sztuka								Poszczególne ćwiartki								Tłuszcz całych sztuk uznanych oprócz tłuszczu za niezdatne		
	buhaje	woły	krowy	jałownik powyżej 3 miesięcy	cielęta poniżej 3 miesięcy	świnie	owce	kozy	buhaje	woły	krowy	jałownik powyżej 3 miesięcy	cielęta poniżej 3 miesięcy	świnie	owce	kozy	bydło rogate	świnie	i inne zwierzęta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1. Włośnie	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
2. Wągry	2	—	—	—	—	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57	—
3. Cewy Mieschera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Gruźlica	16	3	38	9	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Pomór lub zaraza świń	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Różyca świń	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Zanieczyszczenie wąglikiem lub nosacizną	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Inne zarazki w mięsie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	18	3	38	9	—	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	—

B) Mięso mniej wartościowe.

POWÓD UZNANIA ZA MNIEJ WARTOŚCIOWE	Cała sztuka								Poszczególne ćwiartki								Inne narządy i części w kg							
	buhaje	woły	krowy	jałownik powyżej 3 miesięcy	cielęta poniżej 3 miesięcy	świnie	owce	kozy	buhaje	woły	krowy	jałownik powyżej 3 miesięcy	cielęta poniżej 3 miesięcy	świnie	owce	kozy	buhaje	woły	krowy	jałownik powyżej 3 miesięcy	cielęta poniżej 3 miesięcy	świnie	owce	kozy
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1. Gruźlica	—	—	—	—	—	—	—	—	12	8	20	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Wychudzenie	—	—	16	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Niedojrzałość (niedostateczne rozwinięcie	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Niezupełne wykrwawienie	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Cewy Mieschera	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Żółtaczka	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Wodnica	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Zapach moczowy	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. „ płciowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. „ rybny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. „ tranowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. „ lub smak środków leczniczych i odkażających	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Nadmuchanie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Próbki mięsa pobrane do badania co do włośni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	396	—	—
Razem	—	—	24	6	19	12	—	—	12	8	20	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	396	—	—

Uduszenie: 10 gęsi, 7 kur, 2 zające,
Stan gnilny: 3 gęsi, kiełbasa, 43 kg ryb, 5 kg mięsa,
Zanieczyszczenie: 1 szynka, 1 gęś, próbka jelit,
Zapalenie otrzewnej: 2 gęsi,
Słabe wykrwawienie: 2 gęsi,
Wychudzenie: 5 kaczek,
Ospa rybia: 5 karpi.

g) Policja weterynaryjna przy zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Prowadzona stale ewidencja zwierząt domowych, przyczynia się z jednej strony do wykrycia chorób zaraźliwych i ich źródeł, z drugiej zaś do zwalczania handlu domokrążnego przy zastosowaniu przepisanych kar.

Środkiem do zwalczania zaraz zwierzęcych jest również stała rewizja zwierząt jednokopytowych i racicowych, nadto stała kontrola stajen handlowych i zajezdnych, obór i chlewów. Nadzór nad obrotem handlowym zwierzętami domowemi, oględziny zwierząt przed wydaniem świadectwa miejsca pochodzenia zwierząt przez lekarzy weterynaryjnych i wyszkolonych kontrolorów zwierząt, stały nadzór fachowy nad targami zwierząt rzeźnych i hodowlanych i nad rzeźniami — wiosenna i jesienna kontrola koni dorożkarskich — umożliwia szybkie wykrycie chorób zaraźliwych zwierzęcych i zapobiega ich rozwlekaniu.

Zapobieganie w rozwlekaniu się chorób zaraźliwych i zwalczanie ich napotyka na trudności, ponieważ z jednej strony obrót handlowy zwierzętami domowemi wewnątrz kraju nie jest należycie nadzorowany przez organa Policji Państwowej, z drugiej zaś strony handel

WYKAZ
mięsa przywożonego do miasta Krakowa w roku 1927, 1928, 1929 i 1930 w kilogramach.

	1927	1928	1929	1930
Mięso wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie . .	3,069.783	3,400.515	3,930.336	2,770.122
Wędliny	108.832	130.557	97.061	98.184
Słonina	75.206	75.206	23.480	133.862
Smalec	—	—	—	97.203
Razem . . .	3,253.821	3,606.278	4,050.877	3,099.371

WYKAZ
mięsa bitego i przywożonego w sztukach w roku 1928, 1929 i 1930.

	1928		1929		1930	
	Ubój w rzeźni	Przywóz z prowincji	Ubój w rzeźni	Przywóz z prowincji	Ubój w rzeźni	Przywóz z prowincji
Bydła	25.896	9.430	27.389	8.719	23.959	9.451
Cieląt	33.748	31.646	34 415	31.743	36.664	31.643
Owiec i kóz	144	1.538	129	—	1.488	—
Trzody chlewnej	50.286	17.252	51.684	11.407	47 299	12.453
Razem . . .	110.074	59.876	113 617	51.869	109.410	53.547

Przywóz mięsa z prowincji wynosił 54·38% uboju miejscowego 1928 r.
Przywóz mięsa z prowincji wynosił 57·80% uboju miejscowego 1929 r.
Przywóz mięsa z prowincji wynosił 50·06% uboju miejscowego 1930 r.

domokrążny zwierzętami i partactwo weterynaryjne znacznie się wzmogły.

Statystyka epizoocji w roku sprawozdawczym przedstawia się następująco:

1) księgosuszu nie stwierdzono,

2) zarazy płucnej bydła rogatego nie stwierdzono,

3) pryszczycę stwierdzono u 131 sztuk bydła rogatego. Zaraza panowała w dwóch dzielnicach i została w przeciągu miesiąca zlikwidowana,

4) wąglika nie stwierdzono,

5) szelestnicy nie stwierdzono,

6) zarazy dziczyzny i bydła rogatego nie stwierdzono,

7) gruźlicy bydła rogatego w postaci otwartej nie stwierdzono

8) nosaciznę stwierdzono u trzech koni, które zabito. Zaraza zawleczoną została z powiatu pińczowskiego,

9) ospy owczej nie stwierdzono,

10) zarazy stadniczej koni nie stwierdzono,

11) otrętu koni i bydła rogatego nie stwierdzono.

12) świerzb zwierząt jednokopytowych u 7-miu stwierdzono, zaraza rozszerzyła się wskutek zatajenia właścicieli,

13) wściekliznę stwierdzono u 4-ch psów miejscowego pochodzenia.

W związku z tą zarazą zgładzono 32 psy i 7 kotów, podejrzanych o styczność z psami wściekłemi. Pokąsanych przez wściekłe psy zostało dwie osoby, które skierowano do Zakładu Prof. Bujwida.

Dla tłumienia wścieklizny obowiązuje na terenie miasta Krakowa przymus ewidencyjny i kagańcowy tak dla psów pokojowych, jak i łańcuchowych po myśli rozporządzenia Województwa w Krakowie z dnia 25 czerwca 1928 r. L. Wet. 122/31 ex 28.

Psy złośliwe muszą być zaopatrzone w gęste kagańce i prowadzone na linewce. Oprawca miejski, przeprowadzając codziennie łowy w mieście, jak również w gminach sąsiednich powiatu krakowskiego, zabrał do rakarni miejskiej 284 psy, które nie były zaopatrzone w kaganiec lub markę ewidencyjną, względnie wałęsały się jako bezdomne,

14) pomór i zarazę świń stwierdzono w 2-ch zagrodach ze stanem 56 świń, z czego zachorowało 13 sztuk, padło 5 sztuk, zabito chorych 19 sztuk. Szczepień nie stosowano,

15) różycę świń stwierdzono w 1 zagrodzie ze stanem 20 świń, z czego zachorowały 2 sztuki, padła 1 sztuka.

Zaszczepiono surowicą z Państwowego Zakładu Weterynaryjnego w Krakowie 20 sztuk,

16) cholerę drobiu i pomór kur stwierdzono w 3-ch zagrodach, ze stanem 81 sztuk, z czego zachorowało 12 sztuk, padło 12 sztuk.

h) Rakarnia.

Celem wykrycia chorób zaraźliwych zwierzęcych przeprowadzano w sali sekcyjnej rakarni miejskiej sekcje wszystkich padłych zwierząt, dowiezionych do rakarni lub zabranych przez oprawcę miejskiego z obszaru miasta Krakowa. Ogółem dokonano sekcyj na 506-ciu padłych sztukach, a mianowicie: 1) na 83-ch koniach,

ZESTAWIENIE STATYSTYCZNE

wyniku badań i ilości konfiskat przywożonego mięsa, wyrobów masarskich i słoniny z prowincji do Krakowa za rok 1927, 1928, 1929 i 1930.

WYNIK BADANIA	1927 r.	1928 r.	1929 r.	1930 r.	UWAGA
Gruźlica	13	39	102	30	
Pomór i zaraza świń	—	4	—	—	
Różyca świń	6	4	1	—	
Wąglik	1	—	—	—	
Posocznica ropna	—	1	5	7	
Wychudzenie	81	73	34	32	
Żółtaczka	7	4	3	14	
Wodnica	—	5	9	—	
Rozkład gnilny	24	56	331	115	
Dobicie w agonji	7	22	125	24	
Włośnie	2	2	2	—	
Wągry	4	27	7	5	
Bąblowce	—	1	—	6	
Motylica	30	13	2	44	
Cewy Mieschera	—	2	—	—	
Przekrwienie	5	19	—	20	
Zanieczyszczenie	—	32	4	2	
Niedojrzałość	12	87	141	35	
Otorbienie i ogniska ropne	20	7	8	—	
Zmiany spowodowane innemi chorobami	—	3	1	5	
Zafałszowanie wędlin	—	4	16	28	
Niebadane	—	51	2	53	

STATYSTYKA EPIZOOCJI ZWIERZĘCYCH ZA ROK 1930.

L. p.	NAZWA CHOROBY	Ilość dzielnic		Ilość zagród		Ogólna liczba zwierząt		Ilość zachorowań		Padło sztuk		Zabito sztuk		Ilość podejrzanych zwierząt		Ilość szczepień		Ilość pokąsań	
		1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
1.	Księgosusz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Zaraza płucna bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	131	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	Pryszczyca	—	7	—	21	—	131	—	. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	Wąglik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	Szelestnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	Zaraza dziczyzny i bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	Gruźlica bydła	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	Nosacizna zwierząt jednokopytowych	1	3	1	3	2	24	1	3	—	—	1	5	1	19	—	19	—	—
9.	Ospa owcza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10.	Zaraza stadnicza koni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	Otręt koni i bydła rogatego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	Świerzb zwierząt jednokopytowych i owiec	—	3	—	3	—	34	—	7	—	—	—	6	—	27	—	—	—	—
13.	Wścieklizna	6	3	5	4	31 ps. 8 kot.	8 ps. 1 kot	6 p.	4 p.	5 p.	4 p.	3 psy 2 koty	32 ps. 7 kot.	15 ps. 7 kot.	7 ps	13 ludzi	2 ludzi	—	2 lud
14	Pomór i zaraza świń	4	2	4	2	42	55	10	13	4	5	20	17	18	33	—	33	—	—
15.	Różyca świń	5	1	5	1	38	20	7	2	5	1	2	—	31	18	31	19	—	—
16.	Cholera drobiu i pomór kur	3	3	3	3	73	81	40	12	40	12	—	18	33	36	—	—	—	—

2) na 11-tu sztukach bydła, 3) na 43-ch świniach, 4) na 13-tu cielętach, 5) na 296-ciu psach, 6) na 27-miu kotach, 7) na 1-nym dziku, 8) na 1-nym rogaczu, 9) na 1-nym wilku, 10) na 18-tu gęsiach, 11) na 12-tu kurach.

Oprawca miejski przeprowadzając codziennie łowienie w mieście, jak również w gminach sąsiednich powiatu krakowskiego, zebrał do rakarni miejskiej 284 psy, które bądź nie były zaopatrzone w kaganiec, lub też nie miały marki ewidencyjnej, względnie wałęsały się jako bezdomne. Z liczby tej wydano właścicielom 125 psów, a zgładzono 159. Oprawcy miejskiemu oddano do zgładzenia 64 psy z powodu niemożliwości uiszczenia opłat gminnych, a 43 psy z powodu nieuleczalnych chorób.

W rakarni miejskiej pozostawały czasowo w obserwacji lekarza weterynaryjnego 3 konie podejrzane o nosaciznę i 7 psów, podejrzanych o wściekliznę, a 97 psów z powodu pokąsania osób.

Do zakładu przeróbki padlin oddano z rakarni miejskiej celem zniszczenia i przeróbki na mączkę i tłuszcz techniczny 50.697 kg. mięsa i 1960 kg. tłuszczu zwierzęcego.

45. Regulacja miasta.

a) Plany regulacyjne.

W czasie od 1 listopada 1929 do 1 stycznia 1931 r. opracowano plany zabudowania ulicy Kasztelańskiej w Półwsiu Zwierzynieckiem, ul. Grzegórzeckiej w Dąbiu, obszaru gruntów w Podgórzu między ulicami Rydlówką, Rzemieślniczą, Al. Skrzyneckiego i granicą Ludwinowa, nowej przecznicy ulicy Dworskiej w Zakrzówku na gruncie Klimeczkowej, zmiany linji regulacyjnej ul. Zielnej między ul. Szwedzką i Mieszczańską, regulacji Małych Błoń na Zwierzyńcu, linij regulacyjnych końcowego odcinka ulicy Król. Jadwigi na Zwierzyńcu i drogi lk. 1517 obok parcel lk. 4532/I i 1534/2 na Zwierzyńcu, części obszaru Krowodrzy między Sudołem a granicą Prądnika Białego, regulacji wylotu ul. Szewskiej wzdłuż plant, bloku budowlanego przy drodze lk. 840 dz. X i projektowanym kanale spławnym, gruntu Bobakowej przy Al. Królewskiej, nowego projektu pasażu przy ul. Basztowej, plan ogólny obszaru Płaszowa między ulicami Krzywdą i Przewóz, plan zabudowania obszaru gruntów w Łobzowie między Szkołą Podchorążych, Młynówką i ul. Zakątek, obszaru Czarnej Wsi między ul. Czarnowiejską i Reymonta, obszaru Krowodrzy między ul. Racławicką, Wrocławską i Obozną, gruntu fundacji Lubomirskich na Warszawskiem, obszaru gruntów w Nowej Wsi między Parkiem Krakowskim i ul. Konarskiego części ul. Ks. Józefa nad Wisłą, obszaru między ul. Skwerową i Zagrody w Dębnikach.

Przeprowadzono zmiany linij regulacyjnych ulicy Ks. Siemaszki, stoku wzgórza św. Bronisławy przy ulicy Ks. Józefa między drogami lk. 1920 i 1921 dz. XIII, obszaru gruntów Prochowskiego i Kotarby na Półwsiu Zwierzynieckiem, obszaru gruntów w Podgórzu między ulicami Jerozolimską, Wielicką i granicą Woli Duchackiej i Płaszowa, gruntu Legutki przy deptaku wojskowym na Zwierzyńcu, narożnika ulicy Smoleńsk i Straszewskiego, bloków XVI i XVII przy Al. Słowackiego naprzeciw Parku Krakowskiego.

Przeprowadzono zmiany zabudowania bloku Zakładu U. P. U. Pr. II przy ul. Słonecznej, dalej plany zabudowania gruntu po dawnej kolei okrężnej przy

ul. Łagiewnickiej i linji kolejowej Płaszów-Bonarka, obszaru gruntów w Nowej Wsi między ulicami Chocimską i Urzędniczą.

Zmieniono sposób zabudowania gruntu Ski grunt. „Esge" przy ul. Królowej Jadwigi i gruntu p. Biesiadeckiego przy ul. Gramatyka w Łobzowie.

Przeprowadzono następnie zmianę linji regulacyjnej ul. Romanowicza, szereg alternatyw usytuowania przyszłego kościoła parafjalnego w Dębnikach, opracowano plan zabudowania obszaru Półwsia między Wisłą ujściem Rudawy, ul. Senatorską, ul. Dojazd i placem Na Stawach.

Opracowano linje regulacyjne zbiegu ulic Łokietka i Poznańskiej, plany otwarcia 2-ch ulic równoległych do ul. B. Głowackiego na gruncie Inż. Franckiego, zmiany sposobu zabudowania gruntów miejskich po Dobrowolskim w Podgórzu, gruntu Pawła Popiela w Nowej Wsi, linję regul. przedłużenia ul. Fabrycznej na gruntach państwowych w Dąbiu i ulicy wzdłuż granicy gruntu Gazowni m.

W programie ważniejszych prac biura regulacji miasta na rok 1931 przewiduje się między innemi sporządzenie planów zabudowania:

Alei wzdłuż ul. św. Bronisławy i połączenia jej z Wolą Justowską, obszaru Zakrzówka między ulicami Zielną, Twardowskiego i Salezjańską, obszaru Krowodrzy na zachód od ul. Prądnickiej między Zakładami Sanitarnemi i torem dojazdowym do dawnej kontumacji, obszaru gruntów prywatnych między torem powyścigowym, a ul. Piastowską, obszaru gruntów Zieleniewskiego, położonych między Białuchą a granicą gminy Rakowice, oraz obszaru Łobzowa, położonego na południe od ul. Bronowickiej.

Spraw we własnym zakresie załatwiono w tym czasie 441. Opinij w sprawach budowlanych, przemysłowych, sprzedaży i dzierżawy gruntów miejskich i t. p. wydano łącznie 1114.

b) Pomiary.

Biuro pomiarowe załatwiło w ciągu roku 1930 r. 1845 spraw, uczestniczyło w 80 komisjach gruntowych i spełniało doraźną pracę informacyjną dla wszystkich biur Magistratu i stron prywatnych.

Przeważna część spraw, to prace pomiarowe i badania hipoteczne stanu posiadłości, a uporządkowane przedstawiają się cyfrowo w następujący sposób:

1) Przekroczenia granic gruntowych	26
2) Dzierżawy	134
3) Badania i pomiary na gruncie oraz plany dla wyjaśnienia	107
4) Badania hipoteczne dla celów podatkowych, wyjaśnienia Wydziału II	280
5) Pomiary frontów dla obliczenia należytości za połączenia kanałowe i urządzenia ulic . .	159
6) Sprawy sądowo-hipoteczne	309
7) Wytyczenie linij regulacyjnych	132
8) Odgraniczenia	56
9) Sporządzenie planów sytuacyjnych, katastralnych z powierzchniami i opinjami dla innych Wydziałów	239
10) Sprawy kupna i sprzedaży	35
11) Sprawy kontraktowe wywłaszczenia i wydzielenia po 6 egzemplarzy planów każda . . .	61
12) Różne inne pomiary (niwelacja, tachymetrja)	76
13) Komisje gruntowe z poprzednim pomiarem na miejscu	80
14) Sporządzenie rozmaitych zestawień statystycznych	6
15) Wytyczenia osi ulic dla kanalizacji i wodociągów	13
16) Różne	60

Rozbijając niektóre pozycje szczegółowo otrzymamy:

Długość wytyczonych osi ulic dla kanalizacji i wodociągów	4.500 mb.
„ pomierzonych frontów dla obliczenia należytości	11.500 „
„ wytyczonych linij regulacyjnych . .	8.350 „
„ odgraniczonych granic gruntów miejskich przy sposobności komisyj nowego pomiaru miasta	14.000 „
Ilość osadzonych kamieni granicznych na gruncie	300 szt.

Do prac wykonanych przez biuro pomiarowe w okresie sprawozdawczym należy zaliczyć:

1) Parcelację gruntów nabytych od Dobrowolskiego w Dz. XXII.

2) Wytyczenie regulacji dróg prowadzących do Parku miejskiego w Woli Justowskiej.

3) Wytyczenie trasy rurociągu grawitacyjnego w Dz. XIII.

4) Rewizję reperów niwelacyjnych na terytorjum całego W. Krakowa i zaprojektowanie sieci niwelacyjnej na peryferjach miasta.

5) Zdjęcie tachymetryczne przy kontumacji miejskiej (grunta Krzyżanowskiej).

6) Dalszy ciąg pomiaru ulic dla celów podatkowych w Dz. VI, VII, VIII.

7) Wytyczenie regulacji noyau wschodniego.

Pozatem biuro pomiarowe stale współdziała z państwowem biurem nowych pomiarów miasta, a to w ustaleniu szczegółów nowego zdjęcia, zastępując interesy Gminy w Dz. XIX, XX, XXI oraz w pracach Komisarza gruntowego w Dz. IX, XVII, XII i XIII.

W programie na rok 1931 poza zwykłemi czynnościami biura należy oczekiwać:

1) Dalszych odgraniczeń dodatkowych gruntów gminnych i dróg w miarę postępu prac pomiarowych Biura nowych pomiarów miasta w Dz. XXI.

2) Wykonania operatu ulic w skali 1:200 dla ewidencji uzbrojenia ulic.

3) Zdjęcia uregulowanego stanu obwodnicy lasu wolskiego dla przeprowadzenia zmian w operatach katastralnym i hipotecznym.

4) Współudziału w pracach ścisłej niwelacji nowej sieci wysokościowej na całym obszarze W. Krakowa z państwowem biurem nowych pomiarów miasta.

5) Wykończenia pomiarów ulic brukowanych i sporządzenia wykazów dla celów podatkowych.

6) Dalszego odgraniczenia Młynówki królewskiej (Bronowice-Mydlniki).

c) Biuro nowych pomiarów miasta.

W roku 1930 przeprowadzono następujące prace:

1) W polu wykończono prace pomiarowe reszty dzielnic z wyjątkiem Dz. XXI Płaszów, którą to dzielnicę przygotowuje się do zdjęcia szczegółowego, przez komisyjne odgraniczenia wszystkich własności gruntowych.

2) Przygotowania do przeprowadzenia ścisłej niwelacji sieci wysokościowej m. Krakowa w związku ze ścisłą niwelacją państwową, a mianowicie:

a) założenie reperów państwowych na obwodnicy terytorjum m. Krakowa,

b) dodatkowe uzupełnienie zaprojektowanej przez Budownictwo miejskie sieci niwelacyjnej dla ścisłego związku z obwodnicą,

c) zaprojektowanie kierunku wyrównania ciągów niwelacyjnych sieci.

3) Skartowano dzielnice XI Dębniki, XIX Grzegórzki—Piaski, w dzielnicy XX Dąbie, prace skartowania dalszych dzielnic są w toku.

Dzielnice XII, XIII, XVII, IX zostały oddane jako gotowe do użytku dla urzędowania Komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych.

d) Program prac na rok 1931.

1) Dalsze komisyjne ustalanie granic kamieniam, wszystkich własności gminnych w Dz. XXI Płaszówi jako podstawy dla szczegółowych zdjęć tej dzielnicy.

2) Techniczne przeprowadzenie niwelacji starej i nowo zaprojektowanej sieci niwelacyjnej na całem terytorjum m. Krakowa.

3) Obliczenie i wyrównanie sieci niwelacyjnej.

4) Wykończenie dla biura Komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych dzielnic XI Dębniki i XIX Grzegórzki—Piaski.

e) Prace Komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych.

Równocześnie z wykończeniem poszczególnych dzielnic przez Biuro nowych pomiarów miasta, postępują prace Komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych; w roku 1930 zostały założone nowe księgi gruntowe dla dzielnic XVII Krowodrza i IX Ludwinów.

Następnie rozpoczęto prace nad księgami gruntowemi Dz. X Zakrzówek, w roku 1931 projektowane jest ukończenie założenia nowych ksiąg dla Dz. X i rozpoczęcie dalszych dzielnic XIX i XX.

46. Budowa kanałów.

Biuro kanalizacji wykonało następujące budowy kanałów miejskich:

	Długość	Koszt
1) Kanał dla odwodnienia domów miejskich w Dz. XIX	257 mb.	27.000 zł.
2) Kanał na gruntach po Salaburzance	200 „	6.000 „
3) Kanały dla projekt. Gmachu Bibljoteki Jagiellońskiej . . .	475 „	43.000 „
4) Kanalizacja gruntów Krak. Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń . .	343 „	24.200 „
5) Odwodnienie Kościoła N. P. Marji	— „	10.000 „
6) Kanał w ul. Cystersów . . .	247 „	21.000 „
Do przeniesienia . . .	1.522 mb.	131.200 zł.
Z przeniesienia . . .	1.522 mb.	131.200 zł.
7) Kanał w ul. Podskale	251 „	13.000 „
8) „ „ „ Kaz. Wielkiego .	67 „	3.000 „
9) „ „ „ Salwatorskiej . .	74 „	2.200 „
10) „ „ „ Twardowskiego .	68 „	2.800 „
11) „ wzdłuż Sukiennic . . .	145 „	7.000 „
12) „ na pl. Kossaka	185 „	12.000 „
13) „ w ul. Łęczyckiej i Mazowieckiej	405 „	41.600 „
14) „ w ul. św. Bronisławy .	99 „	6.000 „
15) Kolektor wzdłuż Parku Dra Jordana	500 „	98.000 „
Razem . . .	3.316 mb.	316.800 zł.
Nadto wykonano 190 połączeń domowych długości	2.500 „	75.000 „
oraz 111 wodościeków	— „	40.000 „

Biuro kanalizacji kierowało budową kanału na gruntach firmy „Esge“ w Dz. XV długości 470 mb., wykonywanego przez tę firmę, budową kanału na gruntach Burtana w Dz. XIX długości 207 mb., wykonywanego przez Burtana, oraz prowizorycznego kanału w ul. Ks Józefa długości 40 mb., wykonywanego przez Janowską.

47. Drogi.

A) Budowa nowych nawierzchni.

W roku 1930 wydano na inwestycje drogowe kwotę 580.000 zł. W kwocie tej mieszczą się koszty budowy:

1) nowych jezdni:

a) asfaltowych: w ul. Smoleńsk, Św. Jana, Basztowej, Dietlowskiej obok P. K. O. i na moście Warszawskim o łącznej pow. 10.221 m^2,

b) betonowych: w ul. Św. Tomasza i Gołębiej o łącznej pow. 677 m^2,

c) z bruku kamiennego: w ul. Gołębiej i u wylotu ul. Flisackiej do Tad. Kościuszki o łącznej pow. 816 m^2,

d) szosowych: w ul. Grzegórzeckiej, Zabłocie i Flisackiej o łącznej pow. 9.525 m^2,

e) asfaltowej na dojeździe kolejowym do Dworca Zachodniego (na terenie kolej.) o łącznej pow. 1038 m^2.

2) nowych chodników: w ul. Św. Jana, Gołębiej, Smoleńskiej, Flisackiej, Grzegórzeckiej, Zabłocie, Ogrodowej, Piotra Michałowskiego, Warszawskiej, Sołtyka, Św. Kingi, Smoczej, Koletek, Barskiej, Powroźniczej, Placu Kossaka, Morawskiego, Al. Krasińskiego, Syrokomli, Ujejskiego, Filareckiej, Słonecznej, Placu Groble, Tarłowskiej, Nowowiejskiej, Bernardyńskiej, Zbożowej, Pasterskiej o łącznej pow. 7413 m^2.

B) Roboty konserwacyjne.

Na roboty konserwacyjne wydano w r. 1930 880.000 zł.

Roboty te objęły:

1. a) Odnowę jezdni szosowych tłuczniem bazaltowym w 8 ulicach, diabazowym w 20 ulicach, porfirowym w 26 ulicach, wapiennym w 9 ulicach o łącznej długości 49140 mb,

b) naprawę jezdni szosowych w 96 ulicach o łącznej dług. 51.562 mb,

c) utrwalanie nawierzchni szosowych: przez podwójne smołowanie w 9 ulicach, przez powierzchowne impregnowanie w 1 ulicy, przez wgłębne smołowanie w 4 ulicach, na powierzchni 33.877 m^2, łącznym kosztem 636.000 Zł.

2. Naprawę i konserwację jezdni: asfaltowych 19753 m^2 w 19 ulicach, betonowych 720 m^2 w 6 ulicach, brukowych 4351 m^2 w 66 ulicach, kosztem 135.000 Zł.

3. Naprawę chodników: a) asfaltowych 299 m^2 w 4 ulicach, betonowych i brukowych 6.854 m^2 w 217 ulicach, b) wykonanie chodników prowizorycznych z kawałków płyt w 2 ulicach i żużlowych w 34 ulicach na powierzchni 70 m^2, łącznym kosztem 40 000 Zł.

4. Naprawę i konserwację 4 mostów kosztem 9.000 Zł.

5. Naprawę nawierzchni jezdni i chodników po robotach instalacyjnych: Elektrowni, Gazowni, Wodociągu, Poczty i Kanalizacji, kosztem 69.000 Zł.

W szczególności wykonano:

1. a) odnowę jezdni szosowych:
tłuczniem bazaltowym w ulicach: Łobzowskiej, Placu Matejki, Warszawskiej, Al. 29 Listopada, Grzegórzeckiej, Kazimierza Wielkiego, Wielickiej, Wadowickiej;
tłuczniem diabazowym w ulicach: Prądnickiej, Wrocławskiej, Al. Krasińskiego, Al. Mickiewicza, Al. Słowackiego, Kazimierza Wielkiego, Dietlowskiej, Św. Gertrudy, Wielopole, Krupniczej, Karmelickiej, Al. 3-go Maja, Król. Jadwigi, Ks. Józefa, Barskiej, Tynieckiej, Bonarka, Łagiewnickiej, Czarnej;
tłuczniem porfirowym w ulicach: Ogrodowej, Sobieskiego, Kremerowskiej, Loretańskiej, Studenckiej, Smoleńskiej, Rajskiej, Dolnych Młynów, Piotra Michałowskiego, Podzamcze, Św. Idziego, Powiśle, Kapucyńskiej, Św. Agnieszki, Radziwiłłowskiej, Czarnowiejskiej, Podchorążych, Bronowickiej, Węgierskiej, Józefińskiej, Nadwiślańskiej, Romanowicza, Przewóz, Juljusza Lea, Twardowskiego, Tynieckiej;
tłuczniem wapiennym w ulicach: Zielnej, Czarodziejskiej, Rydlówce, Pychowickiej, Traugutta, Kącik, Krzywda, Swoboda, Rolnej;

b) powierzchowne i wgłębne smołowanie wykonano w ulicach: Plac Matejki, Warszawskiej, Al. 29 Listopada, Pomorskiej, Kazimierza Wielkiego, Karmelickiej, Łobzowskiej, Al. 3-go Maja, Dietlowskiej, Sobieskiego, Kremerowskiej.

2. Naprawę i konserwację jezdni asfaltowych wykonano w ulicach: Wolskiej, Al. 3-go Maja, Placu św. Ducha, Św. Krzyża, Jabłonowskich, Wielopole, Krzywej, Św. Filipa, Rynku Kleparskim, Długiej, Dunajewskiego, Basztowej, Sławkowskiej, Św. Tomasza, Placu Nowym, Placu Zgody, Targowej, Józefińskiej, Krakusa.

Jezdni betonowych w ulicach: Kopernika, Pijarskiej, Franciszkańskiej, Grodzkiej, Szczepańskiej, Szpitalnej.

Większe naprawy jezdni brukowych, wykonano w ulicach: Wolskiej, Podwale, Straszewskiego, Karmelickiej, Zwierzynieckiej, Tad. Kościuszki, Potockiego, Lubicz, Długiej, Starowiślnej, Salinarnej, Lwowskiej, Kalwaryjskiej, Brodzińskiego.

3. Większe naprawy chodników wykonano w Rynku Głównym, na Pl. Marjackim, na Pl. WW. Świętych, oraz w ulicach: Florjańskiej, Sławkowskiej, Starowiślnej, Dajwór, Dietlowskiej, Wielopole, Potockiego, Basztowej, Plac Matejki, Rynku Kleparskim, Św. Filipa, Długiej, Szlak, Warszawskiej, Straszewskiego, Zwierzynieckiej, Karmelickiej, Łobzowskiej, Garbarskiej, Piotra Michałowskiego, Kopernika, Strzeleckiej, Botanicznej, Pawiej, Królowej Jadwigi.

Chodniki prowizoryczne z kawałków płyt, wykonano w ulicach Twardowskiego i Grzegórzeckiej.

4. W konserwacji mostów wykonano:

a) malowanie mostu żelaznego na Rudawie w ulicy Tadeusza Kościuszki,
b) przebudowę mostu drewnianego na Młynówce w ul. Szujskiego,
c) naprawę nawierzchni mostu Dębnickiego na Wiśle,
d) naprawę nawierzchni i konserwację mostu drewn. na Wiśle.

C) Budowa nowych ulic.

W roku 1930 wykonywała Gmina przez organa Budownictwa m. B. nadzór techniczny nad budową nowych ulic na gruntach parcelowanych, a mianowicie: 1) na gruntach p. A. Skrzyńskiego w Dz. XXI na których powstało 6 nowych ulic, 2) na gruntach „Esge" w Dz. XVI, gdzie wykonano 1 nową ulicę, 3) na gruntach p. St. Burtana w Dz. XX, na których zbudowano 1 nową ulicę, 4) na gruntach pp. Zamojskiej i Raczyńskiej w Dz. XIX, częściowo na terenie m. Krakowa, częściowo na terenie gminy Olszy, gdzie powstało 7 nowych ulic.

D) Przebudowa dróg na Woli Justowskiej.

Udział Gminy w kosztach przebudowy dróg na Woli Justowskiej, prowadzonej przez spółkę drogową, do której oprócz Gminy m. Krakowa należą Powiat krakowski i Gmina Wola Justowska, wynosił w r. 1930 90.000 Zł.

Wykonano przebudowę 3-ch dróg, a to:

a) drogi powiatowej Kraków-Chełm na odcinku od szkoły w Woli Justowskiej do drogi do skał Panieńskich,
b) byłej drogi wojskowej prowadzącej do Lasu Wolskiego na odcinku od szkoły w Woli Justowskiej do drogi gminnej Wola Justowska-Przegorzały,
c) drogi do Skał Panieńskich na odcinku od drogi Kraków-Chełm do Aleji Kasztanowej.

48. Budowle gminne.

W ciągu roku 1930 wykończono i oddano do użytku następujące budynki gminne:

1) Dom mieszkalny 4-ro piętrowy na Błoniach grzegórzeckich zawierający 50 mieszkań jednopokojowych (pokój z kuchnią) o 100 ubikacjach kosztem	560.000 zł.
2) Przebudowę stajen na hale mięsne i dobudowę jednopiętrowego budynku administracyjnego Rzeźni miejskiej, kosztem łącznie z wykonaniem rezerwowego zbiornika żelaznego na około 35 m^3 wody dla zasilenia generatora lodu.	162.182 „
3) Wychodek podziemny z magazynem na ławki przy Placu Nowym, kosztem . .	27.468 „

4) Wykończono budowę nowej kotłowni i szopy na aparat dezynfekcyjny powietrzny w Domu noclegowym przy ul. Nadwiślańskiej, kosztem . . . . . 10.852 zł.

5) Wykończono przebudowę lokalu w realności przy ul. Nadwiślańskiej 4 na cele ośrodka zdrowia, kosztem . . . . . . 11.100 „

6) Przeprowadzono dalszą rekonstrukcję pokryć dachowych budynków wolnych składów Gminy m. Krakowa w realności przy ul. Warszawskiej 19, kosztem . . 12.762 „

7) Wykonano omurowanie, oraz fundamenta dla nowej żelaznej obrotnicy w składach Gminy miasta Krakowa przy ul. Warszawskiej, kosztem . . . . . . 4.463 „

8) Wykończono nowe ogrodzenie parceli SS. Felicjanek od strony ul. Smoleńsk w związku z nową nawierzchnią i regulacją ulicy, kosztem . . . . 3.174 „

9) Wykonano żelazne ogrodzenie skweru ulicznego pod Pałacem Prasy u zbiegu ulic Starowiślnej i Wielopole, kosztem 1.585 „

10) Wykonano kapitalny remont, oraz założono instalację elektryczną w kaplicy na cmentarzu rakowickim, kosztem . . 20.000 „

11) Wykonano instalację światła elektrycznego w głównej hali Sukiennic, oraz drobne rekonstrukcje posadzki asfaltowej w przejściu i kramów, kosztem około 16.000 „

12) Wykonano dwa grobowce kamienne na cmentarzu rakowickim dla ś. p. Barącza i ś. p. Jasieńskiego, kosztem około . . 4.550 „

Obecnie pozostają w budowie i wykończone zostaną w ciągu roku 1931:

1) Pierwsza część miejskiego domu wycieczkowego w Oleandrach, której koszta wyniosą w całości około . . . . 520.000 zł.

2) Dom 3-ch i 4-ro piętrowy mieszkalny na Błoniach grzegórzeckich o 49 mieszkaniach jednopokojowych i częściowo dwupokojowych z kuchniami, obejmujący łącznie 109 ubikacyj, którego koszta wyniosą w całości około . . . . 500.000 „

Prócz tego przygotowano plany na budowę Miejskiego Schroniska dla bezdomnych na gruntach Dobrowolskiego Dz. XXII, projekt na budowę wychodka podziemnego na plantach przy ul. Sławkowskiej, projekt i kosztorys przerobienia budynku po mydlarni na cele fabryki wędlin, projekt powiększenia lodowni i magazynów na skóry, zdjęcia i oszacowanie budynku i gruntu p. Burtana przy ul. Rzeźniczej na cele pomieszczenia bezdomnych, projekt i kosztorys wychodka podziemnego i poczekalni tramwajowej w Rynku Podgórskim Dz. XXII, projekt altany w lesie wolskim, wreszcie zdjęcie i oszacowanie budynku po drożdżarni w Dębnikach na cele pomieszczenia dla bezdomnych.

Poza temi czynnościami wykonało Budownictwo miejskie Oddz. A:

a) dla Komitetu rozbudowy miasta Krakowa około 330 oszacowań i sprawdzeń budujących się domów,
b) rozpatrywało i przedłożyło wnioski na Magistrat dla 60 projektów grobowców na cmentarzach miejskich.

49. Konserwacja budynków miejskich.

Dział ten obejmuje nadzór techniczny nad utrzymaniem w należytym stanie 231 budynków gminnych (szkoły, ochronki, domy czynszowe, schroniska, budynki urzędowe i gminnych instytucyj społecznych i kulturalnych i t. p.).

Oprócz normalnych robót, wynikłych z naturalnego zużycia się budynków, których koszt wyniósł około 220.000 zł., wykonano w ciągu roku 1930 kilka ważniejszych rekonstrukcyj, a mianowicie:

w zabudowaniach ogrodnictwa miejskiego przy ul. Lubicz zrekonstruowano szklarnię; w szkole przy ul. Zamojskiego 6 zaadaptowano i urządzono szkolne ambulatorjum dentystyczne; zremontowano gruntownie budynek szkolny przy ul. Sokolskiej; w Zakładzie dla bezdomnych dziewcząt (ul. Józefińska 37) wykonano najpilniejsze roboty adaptacyjne; takie same roboty przeprowadzono w Zakładzie Brata Alberta (ul. Krakowska); w Miejskich Zakładach Sanitarnych przeprowadzono roboty adaptacyjne w budynku dla lekarzy, oraz wykonano budowę inhalatorjum przy sanatorjum gruźliczem; wreszcie gruntownie przebudowano i rozszerzono szkołę męską i żeńską przy ul. Mazowieckiej.

Koszt tych robót przeniósł ogółem kwotę 130.000 zł.

Przy dalszych pracach odnawiania wieży ratuszowej w Rynku gł. przeprowadzono w ciągu roku 1930 gruntowne odrestaurowanie ściany południowej od strony Sukiennic kosztem 40.000 zł.

50. Ruch budowlany prywatny.

W ciągu roku 1930 wydano konsensów budowlanych na nowe budowy, dobudowy, przebudowy i nadbudowy w ilości 757.

Wydano konsensów na użytkowanie wykończonych nowych budowli, przebudów, dobudów i nadbudów w ilości 371.

Nowych domów wybudowano 176, w tem parterowych 66, jednopiętr. 44, dwupiętr. 16, trzechpiętr. 21, czteropiętr. 27 i pięciopiętr. 2 (w powyższem zestawieniu nieuwzględniono nowych domów, wykonanych kosztem skarbu Państwa).

Skutkiem tego przybyła w obrębie Gminy miasta Krakowa następująca ilość mieszkań i izb:

	mieszkań	o łącznej ilości izb
a) w nowych domach	1103	3173
b) „ dobud.	97	294
c) „ przebud.	69	148
d) „ nadbud.	279	813
Razem	1548	4426

Zburzono starych domów 17, w czem 12 parterowych, 2 jednopiętrowe, 3 dwupiętrowe.

Domy te obejmowały ogółem 137 mieszkań o łącznej ilości 196 izb mieszkalnych.

W roku 1930 zatwierdzono 115 projektów na przebudowę portali sklepowych i okien wystawowych, z czego zrealizowano: w śródmieściu 29, w innych dziel-

nicach miasta 62. Projektów na gabloty sklepowe zatwierdzono i zrealizowano 27, projektów na napisy firmowe zatwierdzono i wykonano 172, projektów na wywieszki sklepowe i napisy reklamowe zatwierdzono i wykonano 39. Przyjęto zgłoszeń na wykonanie zewnętrznych anten radjowych 66.

W dziedzinie nadzoru policyjno-budowlanego wydano ogółem 1055 zarządzeń usunięcia wadliwości w istniejących budynkach, z czego około 50% zostało zrealizowanych.

51. Archiwum planów i biuro policzbowania domów.

W roku sprawozdawczym:

a) liczb spisowych nowych nadano 241

b) kopij planów dla stron prywatnych i legalizację tychże za opłatą gminną wygotowano 269

c) sądom przesłano akta i plany na rozprawy, oraz udzielono wyjaśnień w sprawach, dotyczących numeracji domów i instalacji liczb spisowych 254

d) spraw różnych (poświadczenia liczb spisowych, sprawozdania statystyczne o ruchu budowlanym, podania o zmianę liczb orjentacyjnych, wykazy policzb. domów, nazwy ulic, odezwy różnych władz, w sprawach dotyczących domów w Krakowie, zmiany administratorów domów itp.) załatwiono . . 806

e) aktów Budownictwa m. Oddz. A. w sprawach instalacyj wodociągowych załatwiono 283

f) wpisów do księgi budowli przeprowadzono 1221

g) aktów nadesłanych przez Wydziały Magistratu w krótkiej drodze załatwiono. . . . 1117

h) przybito na domach nowych tabliczek porządkowych 308
spisowych 291
z nazwami ulic 52

i) założono kataster domów na obszarze Gminy miasta Krakowa w formie kartoteki, składającej się z kart głównych z opisem każdego domu, oraz z kart wskaźnika liczb porządkowych i kart wskaźnika hipotecznego z podaniem własności.

52. M. Biuro Statystyczne.

Prace normalne. W zakresie normalnych prac, poza tygodniowemi sprawozdaniami o naturalnym ruchu ludności, poza miesięcznemi wykazami zmian w stanie posiadania realności, miesięcznemi zestawieniami statystycznemi o stosunkach ludnościowych, budowlanych i aprowizacyjnych, przygotowywano materjały do własnych perjodycznych publikacyj, udzielano placówkom statystycznym polskim i obcym dat statystycznych, miesięcznych i rocznych zestawień, zwłaszcza z dziedziny demografji.

W zakresie prac, dotyczących administracji państwowej, sporządzono tygodniowe i miesięczne wykazy cen, miesięczne wykazy naturalnego ruchu ludności, prywatnego ruchu budowlanego, stanu ilościowego i uposażenia robotników miejskich, uboju zwierząt, spożycia mięsa, kwartalne operaty o naturalnym ruchu ludności, roczne zestawienia w sprawie uposażenia urzędników gminnych, daty dla „Rocznika Statystyki Rzeczypospolitej Polskiej“. Opracowywano materjały wyników rejestracji i zapasów płodów rolnych według stanu z 31-go grudnia 1920 i 31-go marca 1930, oraz wyniki spisu produkcji rolnej i zwierząt gospodarskich, przeprowadzonego w lipcu 1930 roku.

Biuro współdziałało pozatem w założeniu ewidencji domów i podziału miasta na bloki przy wyborach do Sejmu i Senatu, przyczem opracowano statystykę uprawnionych do głosowania podczas wyborów do Sejmu i Senatu R. P. w r. 1928 i zestawienie głosujących według dzielnic, zawodu, wyznania i płci, oraz opracowano statystycznie wybory do Sejmu i Senatu w roku 1930.

Biuro współdziałało również przy wprowadzeniu w życie przepisów rozporządzenia o ewidencji i kontroli ruchu ludności, opracowało frekwencję w kinoteatrach krakowskich, dane o naturalnym ruchu ludności za lata 1928 i 1929, statystykę czynszów w domach, podlegających ustawie o ochronie lokatorów za lata 1924 do 1930, współdziałało także w opracowaniu statystyki ruchu pieszego i kołowego na szosach i ulicach miasta, ze szczególnem uwzględnieniem tramwajów i autobusów.

Dla Państwowej Szkoły Higjeny w Warszawie opracowano zachorowania zakaźne i zgony na te choroby za lata 1910—1928; dla Zakładu Medecyny Sądowej przy Uniwersytecie warszawskim zestawiono statystykę dokonanych zamachów samobójczych za okres ubiegłych 25 lat, a dla Krakowskiego Urzędu Wojewódzkiego opracowano stosunki wyznaniowe.

Dla Sądu Okręgowego w Krakowie zestawiono ceny materjałów budowlanych i robocizny od listopada 1923 do listopada 1928 r.; Urzędom Skarbowym dla Podatków i Opłat Skarbowych dostarczono wyników spisów produkcji rolnej z lat 1929 i 1930, oraz cen detajlicznych podstawowych artykułów za te lata. Wreszcie przeprowadzono szczegółową rewizję wykazu ulic i placów z podziałem na parafje, oraz zestawiono stan zwierząt gospodarskich na obszarze miasta dla użytku Magistratu.

Publikacje Biura. Trudności finansowe, na jakich utknęło wydawnictwo XIII zeszytu rocznika „Statystyka Miasta Krakowa“, nie dozwoliły na opublikowanie go drukiem w ciągu ub. roku. Biuro dołoży jednak starań, by druk rozpocząć jeszcze w pierwszym kwartale 1931 r. Sprawozdania miesięczne wydawano jak w latach ubiegłych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, Biuro powielało dla użytku wewnętrznego Magistratu, oraz dla prasy miejscowej, urzędów państwowych i zainteresowanych instytucyj, wykazy zmian w stanie posiadania realności, publikując je niezależnie od tego drukiem w „Dzienniku Rozporządzeń miasta Krakowa“.

W prasie miejscowej zamieszczano miesięczne komunikaty o naturalnym ruchu ludności. W „Dzienniku Rozporządzeń m. Krakowa“ zamieszczano perjodycznie najbardziej aktualne zestawienia statystyczne.

Zjazdy. Dyrektor Biura uczestniczył w obradach IV-go Zjazdu Statystyków Miejskich w Łodzi w dniach 15-go i 16-go marca ubiegłego roku, rozpatrującego postulaty wielkich miast wobec powszechnego spisu ludności, zagadnienia statystyki mieszkaniowej, statystyki napływowego ruchu ludności, postulaty statystyki wobec nowej ewidencji i kontroli ruchu ludności, statystyki ruchu kołowego ze szczególnem uwzględnieniem nieszczeźliwych wypadków i t. p.

53. Miejski Urząd Rozjemczy dla spraw najmu.

W roku 1930 wpłynęło ogółem do M. Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu 627 spraw, z czego załatwiono wydaniem orzeczenia przy rozprawach 431, ugodą przy rozprawach 28, cofnięciem wniosku przy rozprawie, lub ugodą pozasądową 118, w toku załatwiania znajduje się 50 spraw.

Pozatem załatwiono 101 odwołań od orzeczeń Urzędu Rozjemczego i 391 pism sądów cywilnych, oraz innych urzędów.

Tytułem taks i opłat wpłynęła do kasy Urzędu Rozjemczego łącznie kwota zł. 3.880·62.

54. Bibljoteki urzędowe.

Oprócz Bibljotek Muzeum Narodowego, Muzeum Przemysłowego i Archiwum Aktów Dawnych miasta Krakowa, których działalność w roku 1930 została wyżej omówiona, posiada Magistrat dwie bibljoteki dla celów urzędowych, a to centralną Bibljotekę Prawniczą przy Biurze Prezydjalnem Magistratu, oraz Bibljotekę przy Biurze Statystycznem. Prócz tego przy Wydziałach i biurach Magistratu istnieją podręczniki fachowe Bibljoteki, uzupełniane co roku nowemi wydawnictwami.

a) Bibljoteka Prawnicza.

Bibljoteka Prawnicza Magistratu obejmuje zbiory i wydawnictwa ustaw i rozporządzeń, wydawnictwa nakowe z dziedziny prawa, administracji, skarbowości i nauk politycznych.

Prócz czynności z zakresu kompletowania zbiorów i ich wypożyczania, prowadzi Bibljoteka abonament czasopism urzędowych i fachowych dla wszystkich Wydziałów, biur i urzędów miejskich. Czasopism tych abonowano w 1930 roku 76, w tej liczbie: technicznych 24, lekarskich 7, weterynaryjnych 3, chemicznych 2, innych 40. Bibljoteka obejmuje 4.452 tomów, w czem 73 nabytych w okresie sprawozdawczym.

b) Bibljoteka Biura Statystycznego.

Bibljoteka Biura, na którą w roku 1929 składało się 12.516 jednostek inwentarzowych, wzrosła w ciągu 1930 roku do 13.369 jednostek, wykazując przyrost 853, zatem przeszło czterokrotnie wyższy, aniżeli w r. 1928.

Na wspomniany przybytek składają się w przeważnej części dzieła, uzyskane drogą wymiany, skoro w ciągu roku sprawozdawczego zakupiono zaledwie 85 jednostek inwentarzowych, kosztem 2.010 zł.

Z przyczyn natury finansowej oprawę książek musiano prawie zupełnie wstrzymać, ograniczając się do oprawy 3 ch atlasów, kosztem 61 zł.

Tendencję rozwoju wykazuje istniejąca przy Bibljotece czytelnia, z której w rokn 1930 korzystało 61 osób w 345 przypadkach.

55. Komisje urzędowe.

W roku sprawozdawczym Magistrat odbył 4.126 komisyj, w tem 395 przemysłowych, 76 poborowych, 2.723 budowlanych, 72 porządkowych, 102 drogowych, 143 gruntowych, 54 bezpieczeństwa publicznego, 18 ogniowych, 534 portalowych i szyldowych, dla spraw walki z nierządem 2, dla spraw kapitalizacji rent inwalidzkich 7. Komisje lotne odbywały się zasadniczo codziennie z małemi przerwami, z wyjątkiem niedziel i świąt.

II. Działalność instytucyj i przedsiębiorstw miejskich.

56. Miejska Straż Pożarna.

Miejska Straż Pożarna podzielona jest na 6 plutonów. Cztery plutony pełnią służbę w centrali, zaś dwa plutony pomieszczone są na filji Miejskiej Straży Pożarnej w Dzielnicy XXII.

Służbę pełni się na zmianę przez 24 godziny.

Stan liczebny personalu przewidziany etatem wynosi 139 ludzi.

Z tej liczby 10 ludzi pełni w porze letniej służbę ratowniczą na Wiśle, a 4 stale na Wieży Marjackiej.

W centrali znajduje się 17 samochodów pożarnych, t. j.:

a) 4 pompy samochodowe o wydajności od 1200 do 1500 litrów wody na minutę,

b) 4 samochody osobowo-rekwizytowe, wyposażone w różnego rodzaju przybory pożarnicze,

c) 3 beczkowozy z pompami odśrodkowemi o wydajności do 1500 litrów wody na minutę,

d) 2 drabiny mechaniczne samochodowe 30 m długie,

e) 1 samochód półciężarowy,

f) 1 samochód kominiarka,

g) 1 samochód osobowy dla naczelnika.

Nadto 1 drabina mechaniczna konna 25 m długa, 4 sikawki czterokołowe konne i 2 sikawki przenośne, znajdujące się w objektach wojskowych.

Na filji Miejskiej Straży Pożarnej w Dzieln. XXII:

a) 2 pompy samochodowe o wydajności od 800 do 1200 litrów wody na minutę,

b) 1 samochód osobowo-rekwizytowy wyposażony w różnego rodzaju przybory pożarnicze,

c) 1 samochód beczkowóz o pojemności 4000 litrów wody.

Z główną centralą telegrafu pożarnego połączonych jest 113 automatów pożarnych, w dzielnicy zaś XXII dziesięć automatów, rozmieszczonych po ulicach i placach miasta na zewnątrz budynków do sygnalizowania pożarów, a nadto:

3 telefony państwowe (rządowe),

1 telefon wojskowy, łączący wszystkie objekty wojskowe z centralą Miejskiej Straży Pożarnej.

Wyruszeń w roku 1930 było ogółem 268, a to do pożarów:

dachowych	8
piwnicznych	8
wewnętrznych	23
zewnętrznych	20
pokojowych	28
sklepowych	14
kominowych	2
zamiejscowych	16

Nadto Straż interwenjowała w 149 wypadkach niepożarowych, a to przy podnoszeniu wozów tramwajowych, przy usuwaniu zapór ulicznych, ratowaniu ludzi i zwierząt (w tem 49 alarmów fałszywych).

Służba ratownicza na Wiśle wyratowała w sezonie letnim ogółem 53 osoby.

W okresie sprawozdawczym zakupiono cały szereg drobnych urządzeń, potrzebnych do należytego funkcjonowania Straży.

Przy Straży zorganizowano referat obrony przeciwgazowej. W związku z tem opracowano plan obrony przeciwgazowej dla miasta Krakowa, oraz prowadzono szkolenie personalu zakładów użyteczności publicznej. Szkolenie odbywało się na specjalnych kursach jedno, względnie dwutygodniowych, trwających w czasie od 5 do 17 maja, od 20 do 28 października, od 8 do 24 listopada 1930 roku.

Miasto posiada 179 ludzi, wyszkolonych w obronie przeciwgazowej, a to:

Straż pożarna	120
Wodociąg miejski	14
Gazownia miejska	14
Elektrownia miejska	13
Miej. Kolej elektryczna	13
Zakład czyszczenia miasta . . .	3
Pogotowie ratunkowe	2
Razem	179 ludzi.

Elektrownia, Gazownia, Wodociąg i Miejska Kolej elektr. posiadają po jednej wyszkolonej drużynie ratowniczej i jednej drużynie dezynfekcyjnej, zaś Straż Pożarna ma wyszkolony cały personal. Ponadto posiada zarówno Miejska Straż Pożarna jak i Elektrownia Miejska po jednym kompletnym ekwipunku drużyny ratowniczej i drużyny dyzynfekcyjnej, inne zaś instytucje wstawiły do swych budżetów na rok 1931/32 po 7.000 zł. na sprawienie ekwipunku dla drużyn, tak, że w ciągu 1931 r. będą posiadały dostateczny sprzęt obrony przeciwgazowej i w razie potrzeby będą miały możność niesienia pomocy mieszkańcom miasta.

57. Zakład Czyszczenia Miasta i Miejskie Zakłady Samochodowe.

Zakład Czyszczenia Miasta i Zakłady Samochodowe, zreorganizowane w roku 1929, prowadzone są obecnie na zasadach administracji handlowej.

Do zakresu działania kancelarji rachunkowej należały, oprócz czynności ściśle rachunkowych (przypis należytości, wygotowanie rachunków, inkaso tychże, likwidacja i przyjmowanie wpłat), załatwienia o charakterze administracyjno-gospodarczym.

Działalność Zakładu rozpada się na dwa działy: a) czyszczenie miasta, b) Zakłady Samochodowe.

A. Czyszczenie miasta.

W roku ubiegłym zatrudnionych było przy czyszczeniu miasta kontrolorów 6 (1 st. kontrolor), dozorców 18, robotników 267.

Prace czyszczenia miasta obejmowały 4 działy:
A) czyszczenie ulic i placów,
B) wywóz popiołu i zmiotków domowych,
C) wywóz nieczystości kloacznych,
D) czyszczenie kanałów.

A) Czyszczenie ulic i placów.

Czyszczenie ulic i placów przeprowadzono sposobem dwojakim, t. j. mechanicznie i ręcznie.

Mechanicznie czyszczono miasto przy pomocy automatów samochodowych (mycie, skrapianie, zamiatanie ulic i placów), oraz wozów ciężarowych, służących do odwozu błota, śmieci ulicznych i śniegu. Wywóz śmieci ulicznych przeprowadzano automobilami krytemi, błota i śniegu wozami otwartemi. Czyszczenie ręczne przeprowadzano przy pomocy specjalnie w tym celu utworzonych partyj robotników, wyposażonych w odpowiednie narzędzia pracy, oraz tzw. doczyszczaczy.

Personal robotniczy, zajęty przy czyszczeniu ulic i placów, składał się z 8 dozorców i 175 robotników.

B) Wywóz popiołu i zmiotków domowych.

Wywóz popiołu i zmiotków domowych przeprowadzano w całem mieście systemem skrzynkowym przy pomocy specjalnie do tego celu przystosowanych popielarek (przeciętnie 8 wozów dziennie). Organizacja wywozu popiołu przedstawia się następująco: we wczesnych godzinach rannych (od godziny 4-tej rano) wysłane partje robotników wynoszą skrzynki z popiołem i ustawiają je na chodnikach, przygotowując w ten sposób materjał wywozowy dla samochodów popielarskich, które po załadowaniu wywożą go na miejskie wysypisko w Dębnikach. Próżne skrzynki wnosi do realności zpowrotem postępująca za samochodami popielarskiemi osobna partja robotników. Przy zastosowaniu tego systemu pracy wywozi się codziennie do 500 skrzynek popiołu. Ogółem wywieziono 704.922 skrzynek popiołu. Przy wywozie popiołu pracowało: dozorców 8, robotników 80.

C) Wywóz nieczystości kloacznych.

Wywóz nieczystości kloacznych przeprowadzano nadal przy pomocy parku Tallarda, składającego się z 3 maszyn Tallarda, 2 wozów rekwizytowych, oraz 12 beczek. Do uruchomienia parku Tallarda służyło 9 par koni, z których 3 pary obsługiwało kolejkę na wysypisku miejskiem w Dębnikach, a edną parę przydzielano do parku kanalarskiego. Wywóz odbywał się z realności, położonych w ulicach ruchliwych, porą nocną, w innych ulicach w porze dziennej.

Personal parku Tallarda składał się z 2 maszynistów, 2 palaczy, 9 fornali i 4 pomocników.

Zorganizowany przy parku Tallarda warstat podręczny dla drobnych naprawek zatrudniał 4 rękodzielników razem z kowalem.

Wykonano ogółem robót w tym dziale pracy 1335, wywieziono nieczystości kloacznych 8.691 m^3, wypompowano wody 202 m^3.

D) Roboty kanalarskie.

Dział ten obejmował dwa rodzaje pracy: 1) czyszczenie kanałów miejskich, 2) wywóz gąszczu z dołów kloacznych.

Czyszczenie kanałów polegało na usuwaniu osadu z kanałów miejskich, oraz przetykaniu połączeń kanałowych w realnościach prywatnych.

Wobec rozległej sieci kanałów miejskich i szczupłego personalu kanalarskiego, czyszczenie kanałów miejskich przeprowadzano na podstawie rewizji kanałów, wykonywanej systematycznie przez majstra kanalar-

skiego. Kanały o małym przekroju i słabym spadzie czyszczono częściej według ułożonego programu.

Wywieziono z dołów kloacznych gąszczu 326 m^3, z kanałów osadu 1724 m^3, wykonano przetkań połączeń kanałowych 411.

Prace te wykonano przy pomocy parku kanalarskiego, składającego się z 2 pak kanalarskich żelaznych, krytych, 2 pak kanalarskich otwartych, drewnianych i jednej pary koni parku Tallarda. Personal parku kanalarskiego składał się z jednego majstra kanalarskiego i 11 kanalarzy.

Oprócz prac, wykonanych przez Zakład Czyszczenia Miasta w normalnym toku czynności, jak czyszczenie miasta, wywóz popiołu, wywóz nieczystości kloacznych i czyszczenie kanałów, przeprowadzano w roku sprawozdawczym roboty nadzwyczajne na podstawie specjalnych poleceń Magistratu, a mianowicie na podstawie rozporządzenia Magistratu z dnia 4 lutego 1928 L. VII 9614/928 i innych rozporządzeń Magistratu, wydanych w sprawie podniesienia stanu sanitarnego miasta, przeprowadzono z urzędu roboty około uporządkowania realności prywatnych na koszt ich właścicieli jak czyszczenie podwórzy, strychów i piwnic, mycie klatek schodowych, ganków i sieni, oraz czyszczenie zlewów i krat ściekowych. Roboty takie wykonano w 171 realnościach prywatnych.

B. M. Zakłady Samochodowe.

W roku sprawozdawczym prowadzono nadal prace około zmiany systemu gospodarki w Miejskich Zakładach Samochodowych. W szczególności założono nowe księgi obliczeniowe tak warstatowe, jak magazynowe, uporządkowano magazyn i ukończono wprowadzanie systemu gospodarki materjałowo-rachunkowej.

W rezultacie tych posunięć stworzono fundusz obrotowy w Zakładzie Czyszczenia Miasta, który pozwolił na uproszczenie manipulacji i na sprawniejsze uruchomianie zakupów.

Statystyka, tycząca personalu Zakładów Samochodowych przedstawia 112 osób stale zajętych i 31.400 przepracowanych dniówek.

Rok roboczy posiadał 301 dni pracy przeciętnie.

Wypłacono brutto personalowi . . . . zł. 405.948·—
Przeciętnie na osobę pracownika wypłacono rocznie brutto . . . . „ 3.633·—

Miejskie Zakłady Samochodowe współpracują w konserwacji taboru samochodowego Miejskiej Straży Pożarnej i Miejskich Zakładów Sanitarnych, oraz w dostawie środków przewozowych dla instytucyj miejskich i innych instytucyj społecznych, humanitarnych, kulturalnych i oświatowych.

Współpraca ta ujawnia się w dokonanych remontach samochodów, zdążających do utrzymania taboru tych instytucyj w pełnej sprawności, przedewszystkiem i w powiększeniu ilości taboru. W szczególności odremontowano i przerobiono autobus Miejskich Zakładów sanitarnych, jakoteż przebudowano samochód sanitarny „Austro-Daimler“ na wóz do przewożenia zwłok (trupiarkę). Samochody służbowe Zarządu miasta, garażujące w Miejskiej Straży Pożarnej, posiadające stałe, kryte nadwozia, generalnie odremontowano, przystosowując je do dalszej służby. Dla Miejskiej Straży Pożarnej przebudowano samochód osobowo-rekwizytowy „Austro-Daimler“ na samochód furgon.

Dla celów urzędowych Magistratu przebudowano samochód osobowo-rekwizytowy „Austro-Daimler“ 35 HP, otrzymany od Miejskiej Straży Pożarnej na autobus komisyjny, zaś samochód osobowo-rekwizytowy „Itala“ 40 HP. na furgon.

Garaże i tabor samochodowy własny.

Tabor samochodowy własny z końcem roku 1930 składał się z następujących jednostek:

4 samochody osobowe komisyjne,
1 samochód furgon gospodarczy,
5 samochodów ciężarowych drewnianych, otwartych,
4 samochody ciężarowe z nadwoziem żelaznem, otwartem,
8 samochodów ciężarowych z nadwoziem krytem,
15 samochodów ciężarowych do wywozu popiołu,
2 automaty do kropienia,
10 automatów do kropienia i zamiatania,
Razem 49 jednostek samochodowych.

Poza wymienionemi jednostkami samochodowemi w stanie tutejszym znajduje się jeszcze jeden samochód ciężarowy „Packard“ (zdemontowany). W ciągu roku oddano Miejskim Zakładom Samochodowym:

1 samochód osobowy „Tatra“ KR. 6546 M. U. P. O. i P. P.,
2 samochody osobowo-rekwizytowe z Miejskiej Straży Pożarnej, oraz 2 automaty do zamiatania i kropienia ulic nowozakupione.

Razem z końcem roku 1930 Miejskie Zakłady Samochodowe posiadały 52 jednostek. Z liczby tej sprzedano 4 samochody osobowe.

Stan taboru w dniu 31 grudnia 1930 r. przedstawia się następująco:

4 samochody osobowe,
1 samochód furgon,
6 samochodów ciężarowych o nadwoziach drewnianych, otwartych, z których jeden zdemontowany,
4 samochody ciężarowe o nadwoziach żelaznych, otwartych,
8 samochodów ciężarowych o nadwoziach żelaznych, krytych,
15 samochodów ciężarowych do wywozu popiołu,
2 samochody automaty do kropienia,
12 samochodów automatów do kropienia i zamiatania.

Przy obsłudze tych samochodów czynnych było 33 kierowców samochodowych i 3-ech pomocników garażowych.

Samochody osobowe kursowały przeciętnie w 90% stanu posiadanego, przebywając około 80.000 km.

Samochody ciężarowe pracowały w 100% zapotrzebowania, a w 70% stanu posiadanego i przepracowały wedle aproksymatywnego obliczenia około 50.000 godzin, wykonując w tym czasie pracę około 540.000 ton/km, przewożąc w sumie:

błota, śmieci ulicznych i popiołu . . . . 107.500 ton
wody około . . . . 187.000 „

Samochody automaty przy wylewaniu przeciętnie $^1/_2$ litra wody na 1 m^2 skropiły około 296 miljonów m^2 nawierzchni ulic, zmyły przy wylewaniu przeciętnie 3 litr. wody na 1 m^2 39 miljonów m^2, zamiotły zaś 60 miljonów m^2 nawierzchni, zużywając do tego celu 200 szczotek dla 6 ciu, względnie 8-miu zamiataczek, które bywały czynne przy tej robocie.

Do tłumienia pyłu w mieście używano jedynie tylko wody.

Warstaty.

Warstaty służyły przedewszystkiem konserwacji taboru samochodowego własnego, jak i tych instytucyj miejskich, które konserwują tabor samochodowy w Miejskich Zakładach Samochodowych.

W sumie opiekowały się warstaty 52 jednostkami własnemi, 6 jednostkami Miejskich Zakładów Sanitarnych, 4 jednostkami Prezydjum miasta i taborem Miejskiej Straży Pożarnej.

Obsługę tego taboru uskuteczniano przy pomocy 50 rzemieślników, pomocników i robotników.

Rzemieślnicy i pomocnicy, zajęci przy remontach, przepracowali około 100.000 godzin, dokonując 1300 naprawek drobnych, 14 remontów generalnych, 30 remontów średnich i 40 remontów małych.

Z ważniejszych robót wykonano:

1) zbudowanie furgonu dla Miejskiej Straży Pożarnej,
2) zbudowanie nadwozia do przewozu zwłok (trupiarki) dla Miejskich Zakładów Sanitarnych,
3) zbudowanie nadwozia dla Miejskiego Urzędu poboru opłat i podatków pośrednich,
4) przebudowa 3-ech karoseryj samochodów prezydjalnych,
5) przebudowa autobusu Miejskich Zakładów Sanitarnych,
6) przebudowa furgonu dla własnych celów gospodarczych,
7) przebudowa nadwozia samochodu osobowego „Tatra“,
8) zbudowanie nadwozia autobusowego dla celów komisyjnych,
9) przebudowa samochodu półciężarowego Miejskiej Straży pożarnej.

Z tych 9 z generalnemi remontami i 5 generalnych remontów samochodów ciężarowych własnych.

Z innych robót wymieniam ważniejsze, a mianowicie:

a) rozszerzenie magazynu,
b) przebudowa urządzeń magazynowych,
c) podparcie wiązań dachowych w garażach i warstatach,
d) remont centralnego ogrzewania,
e) wykonanie aparatu do lakierowania „Duco“,
f) rozpoczęte i częściowo dokonane przemiany kół przy 15 samochodach do wywozu popiołu i 12-tu beczkowozach.

W budowie:

g) wykończenie rozbieralni,
h) otynkowanie hali maszyn i wykonanie nowych fundamentów pod obrabiarki,
i) zrobienie i osadzenie nowych okien w starej hali maszyn (ubikacje przeznaczone na przyszłe biura Miejskich Zakładów Samochodowych,
k) osadzenie okien w nowej hali obrabiarek,
l) zbudowanie 5 pieców kaflowych przenośnych i jednego pieca do obróbki termicznej.

Z robót konserwacyjnych:

m) konserwacja murów i parkanów ogrodzenia posesji, dachów, pieców, kominów, instalacji świetlnej i silnikowej, oraz podpiwniczenie biur Zakładu czyszczenia miasta.

Wysypisko.

Na centralnem wysypisku w Dębnikach przy obsłudze 16 robotników i 2 dozorców przy 2 lokomotywkach benzynowych przepracowano około 64.500 godzin, przerzucając przez rampę wysypiskową około 107.000 ton materjału.

Z ważniejszych robót na wysypisku wymienić należy przebudowę torów kolejkowych, urządzenie remizy dla 2 lokomotywek, zainstalowanie studni, konserwację taboru wysypiskowego i rampy.

W okresie sprawozdawczym uzupełniono obsadzenie drzewkami drogi do wysypiska od ul. Szwedzkiej do rampy, przygotowano nowe tereny pod uprawę rolną do wydzierżawienia, oraz wyjednano naprawę drogi do rampy wysypiskowej, której dokonało Budownictwo miejskie.

58. Rzeźnia miejska.

W roku 1930 dokonano uboju:

a) buhaji	sztuk	7.775
b) wołów	„	6.772
c) krów	„	3.743
d) jałownika	„	5.832
e) cieląt	„	36.947
f) baranów	„	1.434
g) kóz	„	5
h) świń	„	47.299
Razem sztuk		109.807

Opłaty pobierane w Rzeźni m.

A) Opłaty za użycie Rzeźni m.

	do 15. VII 1930 od sztuki	od 15. VII 1930 od sztuki
a) od bydła rogatego nad 400 kg.	9·— zł.	6·— zł.
b) „ „ „ „ 250 „	8·50 „	5·50 „
c) „ „ „ „ 60 „	7·— „	4·— „
d) „ „ „ do 60 „	3·— „	2·— „
e) od owiec, kóz, baranów	3·— „	2·— „
f) od nierogacizny do 60 kg.	5·— „	4·20 „
g) „ „ „ 150 „	6·50 „	4·70 „
h) „ „ nad 150 „	8·— „	6·20 „

i) od prosiąt do 10 kg. łącznie z opłatą oględzinową 1 zł. zaś od jagniąt i koźląt . . . . . . 50 gr. od sztuki.

Równocześnie pobierano w roku 1930 opłaty na amortyzację i budowę rzeźni w następującej wysokości:

a) od bydła rogatego nad 400 kg.	2·— zł.
b) „ „ „ „ 250 „	1·50 „
c) „ „ „ „ 60 „	1·— „
d) „ świń od 60—150 kg.	0·50 „
e) „ świń nad 150 kg.	1·— „

Cielęta, owce, kozy, oraz nierogacizna poniżej 60 kg. nie są tą opłatą obciążone.

B) Opłaty za użycie chłodni:

I. Za użycie haka w przechłodni a) 0·50 zł. za dobę, b) od rzeźników i masarzy opłaty za haki pobierano przy poborze opłaty rzezalnianej w następującej wysokości:
1) od bydła rogatego rosłego ponad 60 kg. po 60 gr. od sztuki.
2) od nierogacizny po 40 gr. od sztuki,
3) od cieląt, owiec, kóz i prosiąt po 30 gr. od sztuki.

Za tę opłatę może mięso wisieć w przedchłodni przez 24 godziny, za dalszy czas opłata jak pod a).

II. Za użycie wózka na dobę . . . . . . 1 zł.

III. Za użycie 1 m^2 komory rocznie . . . 150 zł.

IV. Za 1 m^2 solarni na mięso rocznie . . 70 zł.

V. Za klatki na podrób po zł. 15, 24, 30 kwartalnie, zależnie od wielkości i położenia klatki.

C) Opłaty za oględziny weterynarskie:

Opłaty te wynosiły do 15/VII 1930 r. po 1 zł. od wszystkich zwierząt bez względu na wagę, zaśod 15/7 1930 r. wynosiły następujące kwoty:
a) od bydła rogatego . . . . po 4 zł. od sztuki
b) od cielęcia, owcy, kozy . . . . „ 2 „ „
c) od świni ze zbadaniem na włośnie
do 60 kg. . . . . 2 zł.
nad 60 „ . . . . 3 „

D) Opłaty za użycie wagi:

a) za ważenie zwierząt żywych bez względu na wagę 30 gr. od sztuki,
b) za ważenie mięsa i innych produktów od każdych 50 kg. lub mniejszej ilości 15 gr.

E) Opłaty za użycie stajni:

Od każdego zwierzęcia bez względu na wagę 50 gr. na dobę, od cieląt, owiec, kóz i świń po 20 gr.

F) Opłaty za sterylizację mięsa do 1/X 1930 wynosiły:

a) od świń dotkniętych wągrzycą po 5 zł. od sztuki,
b) od bydła dotkniętego gruźlicą „ 8 „ „ „
c) za użycie taniej jatki na sprzedaż mięsa sterylizowanego po 2 zł. od sztuki.

Od 1/X 1930 r. unormowano wymienione opłaty w następujący sposób:
a) za korzystanie z taniej jatki . . . 5 gr. od 1 kg.
b) „ przetopienie tłuszczu . . . . . 8 „ „ „ „
c) „ przegotowanie w wodzie . . . 8 „ „ „ „
d) „ przeparowanie . . . . 8 „ „ „ „
e) „ peklowanie (solenie) . . . . . 5 „ „ „ „
f) za ogłoszenie o sprzedaży i za przeniesienie (przywóz) rzeczywiste koszta.

G) Opłata za użycie jednego przedziału na solenie skór:

800 zł. rocznie.

H) Należytość za użycie Rzeźni m. poza godzinami:

a) przy biciu do 50 sztuk . . . . 16 zł.
b) „ „ nad 50 „ . . . po 30 gr. od sztuki.

Personal Rzeźni składał się z jednego lekarza weter., jako dyrektora i 3 miejskich lekarzy weter., jednego kontrolora admin., 1 pomoc. kancel., 1 werkmistrza, 2 maszynistów, 4 palaczy, 4 ślusarzy, 5 pomocników, 2 halmistrzów, 23 stróżów, 1 cieśli, 1 szofera i 9 trychonoskopistek.

Dochody z Rzeźni wynosiły brutto:

za użycie rzeźni	621.815·70 zł.
„ „ chłodni	172.503·42 „
za oględziny weter.	369.189·61 „
za użycie wagi	22.822·45 „
za użycie stajni	4.991·20 „
„ „ składów na skóry	7.626·68 „
za sterylizację	1.483·48 „
z toru przemysłowego	335·20 „
inne dochody	5.734·50 „
Ogólne dochody z Rzeźni	1,206.502·24 „
wydatki	1,053·481·58 „ *)
Zysk . . .	153.020·66 zł.

W Rzeźni m. wykończono w ciągu roku 1930 budowę i urządzenie hali dla hurtownej sprzedaży mięsa, wprowadzanego do Krakowa, oraz budowę garaży dla samochodów do rozwozu lodu i 2 mieszkań. Nadto wybudowano zbiornik na wodę wodociągową dla zasilenia generatora lodu, wstawiono w hali maszyn silnik elektryczny o wysokiem napięciu dla rezerwowego napędu maszyn chłodniczych, wykonano instalację światła elektrycznego w parzelniach, wybudowano jedną nową studnię, zakupiono drabinę mechaniczną i samochód do rozwozu lodu, wreszcie urządzono lokal do rytualnego badania mięsa.

59. Fabryka lodu.

Przy Rzeźni m. istnieje fabryka lodu, która wyrobiła 214.086 słupów lodu po 25 kg.

Cena lodu wynosiła:

loco fabryka . . . . 1·20 zł. za słup
z dowozem . . . . 1·50 „ „ „

Dochód brutto z fabryki lodu wynosił 152.215·60 zł.

60. Miejska wyrobnia mydła.

Na terytorjum Rzeźni m. znajdowała się do 30/VI. 1930 r. także M. wyrobnia mydła, prowadzona w małym rozmiarze, zatrudniająca jednego kierownika i 5-ciu robotników.

W wyrobni tej przerobiono od 1. I do 30. VI 1930 następujące ilości surowców:

łoju topionego	11.512 kg.
oleju kokosowego	10.543 „
„ eterycznego	9 „
oleju kostnego	2.643 „
„ Soya	5.464·5 „
sody żrącej	5.085 „
potasu żrącego	1.358 „
potasu kalcynowego	160 „
sody krystalicznej	— „
kalafonji	3.783 „

*) W tem inwestycje przeszło 200.000.

Wyrobiono mydła (w czasie od 1 I do 30 VI 1930)
twardego . . . . . 30.212 kg.
mazistego . . . . . 10.451 „

Wartość wyrobionego mydła wynosi kwotę zł. 97.835·86. Z dniem 30 czerwca 1930 fabryka mydła została zwinięta.

61. Miejska Stacja trychinoskopijna.

Stacja trychinoskopijna przeprowadziła w r. 1930 badanie ogółem 56.681 próbek, a mianowicie:

całych sztuk	50.257	
połówek	168	
polędwic	694	
szynek	90	
wędlin	3.122	= 93.660 kg.
słoniny	2.350	= 70.500 „

Wykryto włośnie w 9 sztukach, wągrzycę w jednym wypadku (w kiełbasie) i w 4.380 sztukach świń cewy Mischera.

62 Kafilerja.

(Zakład dla przerabiania padliny).

Przerobiono w kafilerji: bydła 27·5 sztuk, koni 340 sztuk, źrebiąt 1 sztukę, świń 60, psów 239, kotów 10, dzika 1, wilka 1, rogacza 1, kur 12, ryb 93, różne 548 kg.

Ogólnej wagi 57.000 kg.

Z tego uzyskano: 2.152 kg. tłuszczu i 13.705 kg. mączki. Dochód ze sprzedaży tłuszczu i mączki wyniósł 4.429·56 zł. brutto.

63. Topiarnia łoju.

Budynek na topiarnię łoju, wystawiony w r. 1925, wynajęto 4 przedsiębiorcom, zajmującym się topieniem łoju, na lat 10 za czynszem 300 złotych rocznie.

64. Rzeźnia końska.

Oprócz Rzeźni w dzieln. Gregórzki istnieje druga rzeźnia w dz. Podgórze, w której bije się tylko konie.

W roku 1930 zabito 1.997 koni.

Opłata za użycie Rzeźni wynosiła do 15/VII. 1930 po 7 zł. od sztuki, zaś 15/VII 1930 następujące kwoty:

a) od zwierzęcia jednokopytowego rosłego . . . 6 zł.
„ źrebięcia do 2 lat . . . . 4 „
„ „ „ 3 miesięcy . . . . 3 „

za badanie przed ubojem i po uboju:
od zwierzęcia jednokopytowego rosłego . . . . 4 zł.
„ źrebięcia . . . . 3 „

Dochód brutto wynosi 12.278 zł.

Personal składa się z zarządcy i stróża.

65. Centralna Targowica na bydło.

Spędzono na targowicę m.:

bydła grubego	28.967
cieląt	37.082
owiec i kóz	1.517
nierogacizny	48.267
razem zwierząt . . .	115.833

Opłaty:

a) opłaty targowe wynosiły w r. 1930:
1) od cieląt, owiec i kóz . . . . . 75 gr. od sztuki
2) od bydła rogatego rosłego i nierogacizny . . . . 3 zł. „ „

b) opłata stajenna:

Opłata ta wynosiła w roku 1930 po 50 gr. od sztuki na dobę od bydła rogatego rosłego, od cieląt zaś, owiec, kóz i świń po 20 gr. na dobę.

c) opłata wagowa po 30 gr. od każdego zwierzęcia.

d) opłata za oględziny weterynarskie:
1) od cieląt, owiec, kóz po . . . . 50 gr. od sztuki
2) od bydła rogatego rosłego po . . 1 zł. „ „
3) od nierogacizny . . . . 1 „ „ „

e) opłata od wozów wjeżdżających na Targowicę wynosi 50 gr. od wozu, o ile na rogatce nieopłacono postojowego.

Centralna targowica na bydło zostaje pod bezpośrednim zarządem dyrektora rzeźni, ma nadto jednego lekarza weterynaryjnego, jednego manipulanta i 4 stróżów.

Dochody z opłat wynosiły:

1) z opłat targowych i wagowych . . .	251.616·15 zł.
2) „ „ stajennych	27.761.50 „
3) za oględziny weterynaryjne	79.845·80 „
4) za wjazd na targowicę	87·— „
Ogólny dochód z targowicy na bydło	359.310·45 zł.

W r. 1930 wybudowano na targowicy m. studnię celem zaopatrzenia targowicy we własną wodę.

Na Targowicy m. czynną jest Kasa Targowa, którą na mocy kontraktu prowadzi Spółka „Caro“.

Zadaniem Kasy Targowej jest udzielać rzeźnikom i masarzom krótkoterminowego kredytu w formie wypłacania za nich ceny kupna sprzedawcom.

Dochód z Kasy Targowej za udzielenie lokalu i za prawo prowadzenia wyniósł za rok budżetowy 1929/30 kwotę 65.392·34 zł., za rok 1930/31 wpłynie po zamknięciu rachunków.

66. Targowicą na konie i na drzewo na Zabłociu.

Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich pobiera na Targowicy na konie i drzewo na Zabłociu opłaty:

a) od koni po 1·50 zł. od sztuki,
b) od świń hodowlanych po 50 gr.
c) od bydła rogatego rosłego po 2 zł.,
d) od drzewa po 1 zł. od fury, o ile na rogatce nie opłacono,
e) postojowe 50 gr. od wozu.

Dochód brutto z Targowicy na konie wynosił zł. 13.575.

67. Ogrody miejskie.

1) Planty główne. W trzech pierwszych miesiącach 1930 r., t. j. od stycznia do końca marca, przeprowadzono wykopanie 80 drzew suchych, oraz naprawiono zniszczone ścieżki i ławki.

Z nastaniem wiosny, wyczyszczono z pleśni i śmieci zimowych trawniki, przekopując ich część bardziej zachwaszczoną i zasiewając świeżą trawą.

Uschnięte i wykopane drzewa zastąpiono nowemi, jak również uzupełniono grupy krzewów przez dosadzenie około 1.600 sztuk różnych gatunków i odmian. Wysadzono 2.000 sztuk róż krzaczastych.

W maju 1930 r. obsadzone zostały kwietniki i rabaty kwiatami, wyhodowanemi w ogrodzie przy ulicy Lubicz, oraz grupami roślin dekoracyjnych zielonych.

W okresie letnim, zwłaszcza w pierwszej połowie, cały wysiłek pracy skierowany był do utrzymania dobrego stanu ścieżek, trawników, a w czasie posuchy do ochrony roślin przed wyschnięciem przez podlewanie we dnie i w nocy. Pozatem czyszczono drzewa ze suchych gałęzi, przyczem wykopano jeszcze 20 sztuk uschniętych. Przez cały rok naprawiane były we własnym zarządzie ogrodzenia plantacyjne. Ogrodzenia taśmowego naprawiono 952 mb., siatkowego 96 mb.

W jesieni, po zwiezieniu roślin do szklarń, wykopano kłącze i cebule, wygrabiono liście, potrzebne do krycia róż i inspektów, oraz naprawiano w dalszym ciągu ścieżki.

2) Parki. W okresie zimowym naprawiano narzędzia i ławki we własnym zarządzie, oraz czyszczono drzewa, wykopując zupełnie uschnięte.

I tak w parku Dr. Jordana wycięto 30 drzew, w parku Krakowskim 6 drzew, w parku na Krzemionkach 30 drzew. Z nastaniem wiosny wygrabiono trawniki, częściowo przekopując i zasiewając na nowo, dosadzono drzewa na miejsce wyciętych, oraz 160 sztuk krzewów jako uzupełnienie grup, przycięto żywopłoty i uformowano szpalery.

W miesiącach letnich i jesiennych przeprowadzano analogiczne roboty, jak na plantach.

3) Drzewa na ulicach miasta wymagają stałej corocznej opieki i pielęgnacji. W zimie roku sprawozdawczego wykopano suche drzewa na ulicach, na miejsca których na wiosnę posadzone zostały nowe w ilości 1.063 sztuk. Prócz tego obsadzono na nowo ulicę Batorego, Rynek Główny i część ulicy Grzegórzeckiej. Przycięte i uformowane z wiosną drzewa oczyszczono w lecie ze suchych gałęzi i podlewano w czasie suszy, zmieniano przegnite pale, spulchniano ubitą ziemię koło drzew, ażeby ułatwić korzeniom dostęp powietrza. Usunięto przytem 49 drzew uschniętych w lecie.

W jesieni przystąpiono do uzupełnienia brakujących drzew na ulicach, obsadzając na nowo ulicę Jerozolimską, Kościelną, Ogrodową i Słoneczną (w ilości 911 sztuk). W miesiącach zimowych naprawiono we własnym zarządzie 200 sztuk żelaznych ochraniaczy, koniecznych dla świeżo wysadzonych drzew.

4) Szkółka drzew i krzewów ozdobnych w Dębnikach pracowała przez cały rok nad produkowaniem i uszlachetnianiem drzew, krzewów i róż, których zapotrzebowanie znacznie wzrosło wskutek wymarznięcia dużej ilości drzew i krzewów w mieście. I tak w zimie wysadzono około 22.900 szt. drzew i krzewów (Ligustrum, Philadelphus w odmianach, Spiraea w odmianach, Symphoricarphus, Cornus sibirica, Ribes), wysadzono głogi (Rosa caninana) do doniczek. Z nastaniem cieplejszej pory przeprowadzono wiosenne cięcie drzew i krzewów, poczem rozpoczęto wysadzanie siewek głogów do gruntu, z których część przeznaczono na krzaczaste, część na pienne. Zadołowane na jesieni sadzonki drzew i krzewów wysadzono do gruntu w ilości 5.000 szt. krzewów i 10.000 szt. sadzonek na drzewa pienne.

W okresie letnim oczyszczano z chwastów kwatery i grzędy, podlewano i skrapiano młode siewki i delikatniejsze krzewy. W lipcu przystąpiono do letniego oczkowania róż piennych i krzaczastych (rabatowych) bzów i świerków srebrnych, które przez następne miesiące wymagały ciągłego starania. W tym też czasie wyrobiono 2.000 szt. sadzonek zielnych różnych krzewów ozdobnych.

W jesieni przeprowadzono zbieranie nasion drzew ozdobnych, które wysiano do gruntu, jak: klony, jesiony, dzikie róże. Wykopywano i dołowano drzewa, krzewy i dzikie róże, które w zimie oczyszczono i posortowano, przygotowując do wiosennego wysadzenia w gruncie. Z nastaniem pierwszych przymrozków, zabezpieczono przed zmarznięciem delikatniejsze krzewy, zbierano pędy jednoroczne na sadzonki, naprawiano narzędzia, przerabiano komposty, zorano i nawieziono wolne kwatery w szkółce, ażeby je przygotować do dalszych wysiewów.

5) W ogrodzie przy ulicy Lubicz hodowano materjał kwiatowy, potrzebny do obsadzenia klombów i rabat na plantach, w parkach i skwerach, prócz tego rośliny gruntowe kwitnące, oraz rośliny doniczkowe szklarniane. Wyhodowano roślin kwietnikowych i rabatowych dla obsadzenia kwietników 208.400 szt., a mianowicie: Pelargonji w odmianach 12.100 szt., Ageratum 59.400 szt., Begonji w odmianach 40.500 szt., Alternantery w odmianach 9.600 szt., Sedum 13.400 szt., Fuksji 4.000 szt., Iresiny 4.600 szt., Celeusów 4.350 szt., Gaury 3.000 szt., Penstemonów 2.800 szt., Gnaphalium 10.450 szt., Cynerarii maritim. 8.000 szt., Pyretrum 10.600 szt., Pirilli 2.140 szt., Nicotiany 1.650 szt., Lobelii 10.400 szt., Nasturcii 1.800 szt., Petunji 3.700 szt., Georginji 450 szt., Cann 1.350 szt., Gladioli 2.000 szt., traw ozdobnych 2.350 sztuk.

Na grzędach wyprodukowano 15.500 sztuk roślin gruntowych jednorocznych, jak: Lewkonje, Astry, Goździki, Lwia paszcza, Rezeda, Gaillardia, Cynie, Łubin itp. na kwiat cięty. Roślin szklarniowych doniczkowych wyhodowano 4.000 szt., a mianowicie: Cyklameny, Primule, Cinerarie, Laki, Lewkonje, Asparagusy, Aralie, Cyperusy, Tradeskancje.

Po wydaniu materjału kwiatowego na planty i do parków i opróżnieniu się szklarń, przeprowadzono naprawy budynków we własnym zarządzie, obielono ściany, naprawiono okna na szklarniach, parapety i półki.

W porze jesiennej i zimowej, roboty ogrodowe obejmowały konserwowanie roślin matecznych, młodych sadzonek na rok następny, naprawy okien inspektowych i robienie mat do nakrywania inspektów.

Zaprojektowane skwery na Rynku Kleparskim, u wylotu ul. Długiej i przed parkiem Krakowskim, wykonane zostaną, o ile pozwolą na to stosunki gospodarcze w roku przyszłym, lub w latach najbliższych.

Miejski Zakład Ogrodniczy przy Cmentarzu Rakowickim.

W roku sprawozdawczym:

Ozdobiano grobów	913
Usypano mogił ziemnych	439

Obsługiwano stale grobów	1.098
Jednorazowo oczyszczono grobów	263
Obsadzono kwiatami wiosennemi grobów	367
„ „ letniemi „	944
„ „ jesiennemi „	292

Za kwiaty cięte doniczkowe i wieńce pobrano od 1/IV — 30/XII 1930 r. — Zł. 18.308·40.

Ogólny dochód za wykonane roboty przez czas od 1/IV — 30/XII 1930 r. — Zł. 94.071·05.

Wyhodowano w tym czasie około 90.000 sztuk roślin, założono 3 kwietniki, sformowano żywopłot na cmentarzu na długości 90 m.

Z robót inwestycyjnych postawiono nowy parkan i naprawiono stary, założono 2 nowe bramy, uporządkowano szklarnie, oczyszczono i pomalowano ogrodzenie siatkowe przed budynkiem Miejskiego Zakładu Ogrodniczego, oraz założono 34 nowych okien inspektowych, w tych jedną holenderkę.

68. Miejski Park Leśny „Las Wolski".

1. Rozbudowa.

a) Budowli nowych żadnych nie projektowano, ani też nie wykonano, prócz konserwacji już istniejących; w szczególności pokryto papą zniszczone dachy na gajówce i stajni Zakamycze, oraz ułożono nową dębową podłogę w stajni dla koni roboczych, nadto naprawiono ogrodzenie przy Domku Myśliwskim i przy gruntach ekonomicznych na Łysej Górze. Dalej przerobiono całe ogrodzenie wokoło placu zabawowego w Panieńskich Skałach, zgęszczając rzędy drutu kolczastego i osadzając słupki w miejscach, gdzie drut przybity był do drzew żyjących.

Dla lepszej kontroli i wykonywania nadzoru, założono sieć telefoniczną do gajówek: Zakamycze, Wartownia i im. Jacka Malczewskiego z urządzeniem własnej centralki telefonicznej dla użytku służbowego w Domku Myśliwskim.

Nadto założono w oddziale lasu Mokry Dół za bażantarnią nową studnię o głębokości 3·50 m i osadzono 7 krążków betonowych 80 cm średnicy dla pozyskania wody zaskórnej.

Prócz powyższych budowli, powstały na terenie Parku jeszcze dwie nowe, a to: Krzyż pamiątkowy fundacji Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego przy Zielonych Bramkach i statua Matki Boskiej, fundacji Wiceprezydentostwa Schneidrów w oddziele zwanym Zaskale z widokiem na Tatry.

b) Drogi i chodniki: Rozpoczęto budowę chodnika „Dolina Matki Boskiej" dla udogodnienia dostępu do Parku od Panieńskich Skał Wolskim Dołem na długości 1.200 mb. Narazie wykonano przy Zielonych Bramkach kilka teras dla złagodzenia spadku ze stopniami z kamienia wapiennego i z bocznemi ściekami również kamieniem brukowanemi, przyczem porozbijano wystające drobne kamienie na całej długości.

Przy samych Zielonych Bramkach wykonano murek jako szkarpę ozdobną na skrzyżowaniu Alei Kasy Oszczędności i Książęcej drogi, a dla odprowadzenia wód opadowych założono dwie studzienki z krążków betonowych, regulujące odpływ wody.

Na chodniku Kościuszki ustawiono 12 ławek wypoczynkowych.

c) Polany i zieleńce: W dalszym ciągu dla użyźnienia gleby przez zasilenie sztucznemi nawozami i zniszczenia zdziczałych trawników przekopano od strony kiosku Karolówka część polany Lea na przestrzeni 1.850 m^2 dla obsiania z wiosną szlachetnemi rodzajami traw. Dla zniszczenia mchów i sitników, wyrastających na polanach Lea i Jasnej, najpierw polany te zbronowano, a następnie zasilono nitrofosem w pomieszaniu z miałem wapiennym.

d) Konserwacja dróg i chodników. Dla konserwacji istniejących chodników w Parku zakupiono i zwieziono 120 ton grysu i szutru porfirowego z Krzeszowic na skład przy Domku Myśliwskim, skąd następnie rozwieziono na poszczególne chodniki. Prócz tego zwieziono 100 m^3 piasku z wysypiska w Dębnikach, 14 m^3 kamienia wapiennego ze Skał Twardowskiego dla naprawy nawierzchni w Alei Kasy Oszczęd ności, a wreszcie 20 m^3 haszu i 47 m^3 rumowiska.

Materjałem tym wyszutrowano chodniki: Hanny na długości 1.050 mb., Lea 375 mb., Kościuszki 735 mb., wszystkie jednometrową szerokością.

Przeprowadzono konserwację wszystkich chodników przez gracowanie, czyszczenie ścieków, plewienie traw i chwastów na bankietach, jak również odmalowano wszystkie ławki.

Odnowiono wszystkie tablice ochronne, ostrzegawcze i orjentacyjne.

Dwa razy w ciągu roku oczyszczono rowy wzdłuż Alei Kasy Oszczędności od centrali telefonicznej aż do granicy lasu OO. Kamedułów i naprawiono powstałe na drodze wyboje. Pomalowano ogrodzenie wzdłuż Alei Kasy Oszczędności na 79 przęsłach obok b. centrali wojskowej telefonicznej nad Poniedziałkowym Dołem i na Ostrej Górze.

Wreszcie pobielono wszystkie słupy telefoniczne wzdłuż Alei Kasy Oszczędności, kamienie graniczne przydrożne i ogrodzenia na postojach.

2. Regeneracja Parku.

W dalszym ciągu podobnie jak w latach ubiegłych wykonano nadsadzenia halizn i miejsc licho zadrzewionych sadzonkami drzew krajowych i zagranicznych z własnej produkcji. W ten sposób wykonano sztuczne odnowienie w następujących partjach Parku:

a) W Sośninie koło gajówki Zakamycze zasadzono w talerze 1.400 sztuk czeremchy amerykańskiej, 150 jesiona, w miejscach zaś cienistych 530 sztuk buka.

b) W Gomółczym Dole na stokach południowych jako podszycie podsadzono 1.630 czeremchy amerykańskiej, zaś przy rozsadniku Nr. III pod Ostrą Górą pod istniejącym drzewostanem 350 buka.

c) Na Dąbrowie w oddziale 3, t. j. przy chodniku Kościuszki, we Wronim Dole zasadzono 7.725 sztuk buka, 550 sztuk jodły kaukazkiej i 1.000 sadzonek graba.

d) Przy chodniku Zdzisława za polaną Lea wysadzono 165 sztuk graba, na linji zaś drugiej, jako gospodarstwo choinkowe 150 sztuk jodły.

e) Nad Wolskim Dołem na stokach północnych grupami i kępami w rozgałęzieniach wysadzono 650 sztuk sadzonek jodły kaukazkiej i tsugi kanadyjskiej, a na pasie od studni do Zwierzyńca 300 sztuk jodły pospolitej.

f) Jako przyszłe aleje dojazdowe do Parku zasadzono w Kozich Nogach u wejścia na chodnik Kościuszki 30 sztuk topoli kanadyjskiej, zaś od strony przysiołka Zakamycze do bażantarni 34 sztuki tejże topoli.

g) W sadach przy gajówkach z powodu przemarznięcia w zimie 1928/29 r. znacznej ilości drzewek owocowych, uzupełniono braki wysadzeniem zakupionych 60 sztuk jabłoni, grusz i czereśni.

Ogółem wysadzono 13.724 sztuk, w czem buka 8.605 sztuk, czeremchy amerykańskiej 3.030, graba 1.265, jesiona 150, topoli 64, jodły kaukazkiej 850, tsugi kanadyjskiej 350, jodły pospolitej 350.

3. Rozsadniki.

Dla dalszej regeneracji Parku i wyhodowania potrzebnych własnych sadzonek, utrzymuje się 9 rozsadników, w których roczna produkcja wynosi ponad pół miljona sadzonek drzew krajowych i zagranicznych w 37 rodzajach, odpowiadających glebie i siedlisku na Woli Justowskiej.

Z rozsadników tych korzystają również w dużej mierze i zalesienia ochronne, gdzie corocznie przeznacza się znaczną ilość sadzonek do wysadzenia.

W roku bieżącym wykonano poprawki ogrodzenia tych rozsadników chrustem leszczynowym, jeden zaś ogrodzono nowym płotem z chrustu na słupkach dębowych w pomieszaniu ze sztangami teówkami.

Z wiosną b. r. po wydobyciu starszych sadzonek, przeznaczonych do wysadzenia w ilości 122.400 sztuk, tak w Parku miejskim, jak i na zalesienia ochronne, przekopano próżne grządki i zasilono ziemią humusową, a następnie przeszkółkowano: 17.000 modrzewia jednorocznego, 8.000 sosny smołowej, 6.000 sosny czarnej, 12.000 świerka pospolitego, 3.000 brzozy, 2.000 buka i 1.000 bożodrzewia; zasiano: na 28 grządkach nasienie sosny czarnej, 18 grządek nasienia Cyprysika Lawsoniana i Nutka, żywotnika olbrzymiego, cisa, sosnogroma olbrzymiego i t. p., oraz 27 grządek modrzewia polskiego i 6 grządek akacji.

4. Ochrona ptactwa.

pożytecznego i śpiewającego, ogólnie propagowana w Polsce, z każdym rokiem postępuje ku lepszemu i w tym roku według wzorów, sprowadzonych z Westfalji, wykonano ponad 200 sztuk sztucznych gniazd dziupłowych, które następnie porozwieszano na drzewach w Parku.

Na zakupionym nieużytku przy b. centrali telefonicznej urządzono przez zasadzenie różnych gatunków krzewów ozdobnych i owocujących sztuczne zarośla lęgowe, które ogrodzono drutem kolczastym na słupkach dębowych.

5. Bażantarnia

utrzymywana dla sztucznej hodowli ptactwa łownego, przeważnie bażantów, stale się rozwija, o czem świadczy tegoroczny sztuczny wylęg młodych w samej bażantarni 200 sztuk, prócz gnieżdżących się dziko w bażantarni.

Dla odświeżenia krwi zakupiono bażanty półkrwi mongolskie i chińskie, zaś w darze od hr. Tarnowskiego otrzymano 8 kur.

Dla dekoracji bażantarni otrzymano z Nadleśnictwa Miłosław wspaniałego koguta bażanta złocistego Lady Amherst golden, oraz jedną parę bażantów srebrnych od p. Skórzewskiego z Czerniejewa.

Nadto w bażantarni urządzono nowy staw dla sztucznej hodowli karpia rodzimego, a głównie dla przetrzymania ptactwa wodnego, jak dzikich kaczek, gęsi i t. p.

6. Łowiectwo.

Dla podniesienia stanu zwierzyny wydzierżawiono prawo polowania na gruntach gminy Przegorzały.

Nadto celem podkarmiania zwierzyny w porze zimowej pobudowano nowe paśniki, które rozmieszczono po całym Parku w miejscach, gdzie zwierzyna najchętniej przebywa.

Najlepszym dowodem, jaki jest obecny stan zwierzyny łownej, a głównie zajęcy, jest tegoroczne polowanie reprezentacyjne, jakie się odbyło w dniach 22 i 23 grudnia ub. r., na którem w terenie Parku padło 266 sztuk zajęcy.

7. Zwierzyniec.

Dla zwiedzającej publiczności, a głównie dla celów naukowych młodzieży uczącej się, w dalszym ciągu zwiększa się zwierzyniec fauny krajowej, w którym już dzisiaj znajduje się sto kilkadziesiąt sztuk okazów, z każdym miesiącem rosnących w liczbie skutkiem nadsyłania corazto nowych darów.

Wybudowano w roku 1930 dużą wolierę dla ptaków drapieżnych, klatkę dla borsuków, lodownię wraz z chłodnią na przechowywanie mięsa, schron zimowy dla pomieszczenia borsuków, kun, norek na dole, na górze zaś pomieszczenie dla pawi, kuchnię do gotowania karmy wraz z suszarnią mięsa, trzeci schron dla sarn, oraz wychodek.

Nadto urządzono w magazynie gospodarczym klatki dla pomieszczenia ptąków wrażliwych na zimno, w drugim zaś magazynie urządzono pomieszczenie dla czapli i bocianów.

Prócz tych nowych budowli oczyszczono i wybrukowano zagrodę dla dzików, przerobiono schron dla lisów, wybudowano schron dla wiewiórek, porobiono baseniki betonowe na wodę w wolierach dla ptaków śpiewających, gołębi, wykonano pomieszczenie dla wydr i t. p.

Zasadzono żywopłot grabowy dla zasłonięcia widoku z Alei Kasy Oszczędności, wysadzając 3.500 sadzonek graba, oraz założono pólka hodowlane na jarzyny i ziarno dla ptaków.

Jak wielkiem zainteresowaniem cieszy się zwierzyniec, świadczy liczba zwiedzających osób, która w roku sprawozdawczym wynosiła 18.018 osób, głównie młodzieży szkolnej.

8. Zalesienia ochronne.

Zarząd Parku, prócz rozbudowy Parku na Woli, zajmuje się także zalesianiem nieużytków wzgórz wapiennych, należących do Gminy miasta Krakowa na Bonarce i Skałach Twardowskiego. I tak:

a) na Skałach Twardowskiego wykonano głównie naprawę szkód wyrządzonych pożarem, jaki powstał przez złośliwe zapalenie suchych traw na przestrzeni 5 ha, wysadzając 81.000 sadzonek różnego rodzaju, odpowiadających glebie i siedlisku, oraz 95 kg. żołędzi dębu bezszypułkowego.

Dla wyhodowania potrzebnych sadzonek utrzymuje się tam 2 rozsadniki, w których z wiosną 1930 r. przeszkółkowano słabsze sadzonki w ilości 52.000, oraz obsiano 22 grządki nasieniem klonu, jawora, dębu czerwonego i sosny czarnej.

Dla hodowli morwy białej założono trzeci rozsadnik na Skałach Twardowskiego na razie na przestrzeni 1 ha, w którym z wiosną przeszkółkowano 25.000 szt. morwy jednorocznej, oraz wysiano 1 kg nasienia morwy na 50 grządkach, a 70 kg. dębu czerwonego na 28 grządkach.

Wykonano również poprawkę ogrodzenia zalesień na długości 332 mb.

Wreszcie, dla stałego nadzoru wykonywanych sztucznych zalesień, wybudowano w jesieni roku 1930 gajówkę wraz z budynkiem gospodarczym.

b) Na Bonarce założono nowe zalesienie na obszarze 4·75 hektara po wypalikowaniu, wykopaniu jamek, dowiezieniu ziemi urodzajnej, wysadzając 91.180 sztuk sadzonek modrzewia, brzozy, świerka, klonu jesionolistnego, sosny czarnej, sosny pospolitej, akacji, bożodrzewia, weymutki, sosny banki, oraz wysiano 130 kg. żołędzi dębu; nadto wykonano poprawki na 1·50 ha wysadzając 31.000 sztuk sadzonek różnych rodzajów drzew, głównie sosny czarnej.

Tu również wykonano nowe ogrodzenie zalesionych parcel na długości 735 mb. drutem kolczastym na słupach sosnowych.

Łączna powierzchnia sztucznych zalesień dotąd wykonanych na Skałach Twardowskiego i Bonarce wynosi 25 hektarów, tj. około 50 morgów.

69. Cmentarze miejskie.

a) Cmentarz rakowicki.

W okrasie sprawozdawczym pochowano 2.700 zmarłych, przeprowadzono 246 ekshumacyj, wyznaczono 210 grobów stałych ziemnych, wyznaczono 45 miejsc pod groby murowane.

Wykonano na cmentarzu następujące roboty: wyszutrowano 614 mb. nowych ścieżek, nałożono podkład pod szutrowanie na nowoutworzonych ścieżkach na długości 230 mb., wreszcie przeprowadzono nowe ścieżki na przeciętych 4 kwaterach. Ponadto wyrównano teren po przekopaniu 9 kwater i wykonano 1.360 mb. nowych rabatek przy ścieżkach, a wyrównano 10.520 mb. dawnych.

Z robót murarskich naprawiono mur cmentarny od strony ul. Rakowickiej, oraz zremontowano 19 grobowców i 2 pomniki wymarłych rodzin.

Odnowiono ponadto 4 pomniki na grobach osób zasłużonych, a to pomniki na mogiłach Wasilewskiego, Korzeniowskiego, Narzymskiego i Królikowskiej.

Pomalowano 5 bram cmentarnych, ławki, katafalki, drzwi i okna w domu przedpogrzebowym.

Obsiano trawą rabatki na całym cmentarzu, czyszczono ścieżki trawą zarosłe. Oczyszczono zarosłych mchem 620 grobowców i 470 pomników wymarłych rodzin. Wyczyszczono gruntownie na wiosnę i w jesieni wszystkie kwatery i pasy na cmentarzu.

Zasadzono 22 drzewka w miejsce wyciętych drzew, oraz 60 krzewów, wreszcie wykonano dół betonowy na śmieci z cmentarza o wymiarze 5 × 4 × 2·5 m.

b) Cmentarz podgórski.

Pochowano 357 zmarłych, przeprowadzono 9 ekshumacyj, wyznaczono 16 grobów stałych ziemnych i 6 miejsc pod groby murowane.

Poza stałem sprzątaniem cmentarza, przeniesieniem i zmianą studzienki wodociągowej, żadnych innych robót nie wykonano.

70. Oświetlenie publiczne.

a) Oświetlenie elektryczne.

W roku ubiegłym rozszerzono elektryczne oświetlenie publiczne według programu uchwalonego przez Magistrat.

Ogółem zawieszono w Krakowie 122 lampy, przez co oświetlono 5.720 km ulic, a w gminach podmiejskich zawieszono 359 lamp i oświetlono 19.410 km ulic (dróg), a to:

Dzielnica IV Piasek:	
ul. Łobzowska	6 lamp
Dzielnica XIII Zwierzyniec:	
ul. Spadzista	4 lampy
ul. Król. Jadwigi	12 lamp
Dzielnica XVIII Krowodrza:	
ul. Prądnicka	26 lamp
Dzielnica XIX Grzegórzki:	
ul. Grzegórzecka	1 lampa
ul. Podgórska	9 lamp
ul. Rzeźnicza	10 „
ul. Gęsia	8 „
ul. Masarska	2 „
ul. Wiślisko	13 „
ul. Prochowa	1 lampa
ul. Chodkiewicza	4 lampy
ul. Żółkiewskiego	6 lamp
Dzielnica XX Dąbie:	
ul. Jachowicza	3 lampy
Dzielnica XXII Podgórze:	
ul. Prokocimska	16 lamp
Gminy okoliczne:	
Olsza	102 lampy
Prokocim	182 „
Wola Justowska	64 lamp
Czerwony Prądnik	11 „

b) Oświetlenie gazowe.

W okresie sprawozdawczym wykonano szereg prac w dziedzinie oświetlenia ulicznego przez wymianę latarń z palnikami Auera na lampy wysokoświecowe intensywne i grupowe, oraz przez zwiększenie ilości latarń ulicznych, a mianowicie:

Al. Słowackiego wymieniono 19 latarń Auera 1-płom. na lampy intens. nasadowe 2-płom. 600 świec.

Al. Mickiewicza wymieniono 20 latarń Auera 1 i 2-płom. na lampy intens. nasadowe 2-płom. 600 świec.

Al. Krasińskiego wymieniono 6 latarń 1-płom. Auera na lampy intens. 2-płom. 600 świec.

Ul. Michałowskiego wymieniono 5 latarń 1-płom. na 2-płom. Auera.

Ul. A. Grabowskiego wymieniono 3 latarnie 1-płom. Auera na palniki grupowe 6-płom. 600 świec.

Ul. Krowoderska wymieniono 4 latarnie 2-płom. Auera na palniki grupowe 6-płom.

Ponadto wzmocniono oświetlenie uliczne gazowe w ulicach:

Al. Słowackiego przez ustawienie 4 lamp intens. nasadowych 2-płom. 600 świec.

Al. Mickiewicza przez ustawienie 1 lampy 2-płom. intens. nasadowej 600 świec.

Ul. A. Grabowskiego przez ustawienie 4 latarń z pal. grupowemi 6-płom. 600 świec.

Ul. Krowoderska przez ustawienie 4 latarń z palnikami grup. 6-płom. 600 świec.

Ul. Skawińska — boczna przez ustawienie 3 latarń z palnikami grup. 4-płom. 400 świec.

Zniesiono oświetlenie gazowe w dzielnicy XIX Grzegórzki w ulicach: Podgórskiej, Rzeźniczej, Wiślisko, Chodkiewicza, Prochowej i Żółkiewskiego, oraz szereg latarń pożarnych skutkiem przeniesienia względnie skasowania automatów pożarnych.

Stan latarń w dniu 1. IV 1930 r. wynosił 1.769 o 6.080 palnikach.

Stan latarń w dniu 31. XII 1930 r. wynosił 1.709 o 6.139 palnikach.

Siła świetlna w dniu 1. IV 1930 wynosiła 670.560 świec Heffnera.

Siła świetlna w dniu 31. XII 1930 wynosiła 706.220 świec Heffnera.

Wzrost siły świetlnej wynosi 5·33%.

Na ogólną sumę wynoszącą 1.709 latarń, 1.117 posiada automatyczne zapalacze.

c) Oświetlenie naftowe.

W związku ze zniesieniem oświetlenia gazowego w Dzielnicy XIX Grzegórzki, skasowano w ul. Gęsiej i Wiślisko istniejące oświetlenie naftowe w ilości 6 latarń z palnikami „Komet".

W ten sposób zniesiono oświetlenie naftowe w gminach od X do XII i od XIV do XX, za wyjątkiem 5 lamp naftowo-żarowych w Dz. XIII Zwierzyniec, ustawionych w Alei 3-go Maja, które funkcjonować będą aż do wprowadzenia oświetlenia elektrycznego tej alei.

71. Gazownia Miejska.

A) Fabryka.

1. Piecownia: Nowy, dwukomorowy piec Nr. IV, budowany zeszłego roku, załadowano po raz pierwszy węglem dnia 20/I 1930 r.

2. Centrala elektryczna, wybudowana w zeszłym roku, została uruchomiona. Pozatem wykonano wyprawę wewnętrzną i zewnętrzną budynku, oraz budowę nowego parkanu z cegły czerwonej od strony bulwaru nad Wisłą.

3. Nowa kotłownia: Po wykończeniu instalacji uruchomiono kocioł dnia 20/I 1930 r.

4. Kompresornia: W marcu wykonano fundamenty w żelazo-betonie, poczem rozpoczęto montaż dalekotłoczni i stacji pomp amonjakalnych.

5. Chłodniki amonjakalne (Koppersa): Zmontowano i uruchomiono 3 chłodniki amonjakalne Koppersa.

6. Sztuczny ciąg: Zmontowano sztuczny ciąg Nr. I jako rezerwę dla komina żelazo-betonowego i uruchomiono go w dniu 28 kwietnia. W grudniu wykonano fundamenty pod sztuczny ciąg Nr. II, dostarczony przez firmę Zieleniewski w Krakowie.

7. Komin żelazo-betonowy: Przebudowano komin żelazo-betonowy, zaopatrzono go w gromochrony i rozpoczęto wstępne roboty murarskie dla zastosowania do niego sztucznego ciągu Nr. II.

8. Zbiornik gazowy Nr. I zremontowano gruntownie.

9. Wieża koksowa: Wykonano dokładny remont całej wieży.

10. Piecownia retortowa: Ukończono rozbiórkę pieców retortowych Nr. XI, XII i rozebrano budynek mieszczący te piece, powiększając temsamem plac koksowy. Rozpoczęto rozbiórkę pieców retortowych Nr. XIII i XIV.

11. Kanał amonjakalny: Wyczyszczono dokładnie główny kanał dla odprowadzania zużytego wapna z fabryki amonjaku.

12. Rura odpływowa z dołu rozdzielczego do dołu IV amonjakalnego: Dotychczasową rurę odpływową 100 mm wymieniono na wymiar 175 mm, używając do tego starych rur z pieców retortowych.

13. Łazienka robotnicza: Wykonano remont i zupełne zmodernizowanie łazienki robotniczej, wprowadzono wodę wodociągową do wanien, tuszów etc., oraz centralne ogrzewanie parą zużytą.

14. Woda wiślana: Wymieniono rury prowadzące wodę wiślaną do aparatowni 50 mm na 100 mm, oraz założono na podworcu fabryki dwa hydranty dla wody wiślanej.

15. Aparatownia: Wobec zupełnego odstawienia pieców retortowych zdemontowano regulator piecowy jako niepotrzebny i sprzedano go do Mościc za cenę 1.000 dolarów.

16. Szopy węglowe zostały naprawione.

17. Dachy fabryczne: Założono rolki betonowe na budynkach fabrycznych.

18. Zbudowano 3 doły betonowe dla wapna odpadkowego z fabryki amonjaku.

19. Dokonano remontu bocznicy kolejowej.

20. Dawna posiadłość Thorna: Rozpoczęto burzenie szop szmaciarni i plantowanie terenu.

B) Budynki mieszkalne.

W budynkach mieszkalnych Gazowni m. wykonano niezbędne remonty.

C) Sieć rur i oświetlenie publiczne.

Sieć rur niskiego ciśnienia:

W czasie od 1/I do 31/XII 1930 r. położono sieć rur niskiego ciśnienia w ulicach: Warszawskiej, Emaus, św. Bronisławy, Powroźniczej, Grzegórzeckiej, Glinianej, Fabrycznej, Śląskiej, Słowackiego, Nowowiejskiej, Józefitów, św. Filipa, na placu Kossaka, w ul. Kalwaryjskiej,

Rydlówka, w Alei Skrzyneckiego, w ul. Na Stawach, Racławickiej, ogółem na przestrzeni 3.955 mb. o przekroju 70 do 125 mm średnicy.

Wyjęto rur głównych skutkiem przebudowy rurociągów:

ul. Warszawska wyjęto rur żel.	∅ 100 mm	mb.	607
„ „ „ „ „	∅ 40 „	„	32
„ „ „ „ „	∅ 70 „	„	560
Razem wyjęto rurociągów głównych		mb.	1.199

Ułożono rurociągów głównych . . . . . . mb. 3.955
wyjęto „ „ . . . . . . „ 1.199
Ułożono zatem . . . . mb. 2.756
nowego rurociągu głównego.

W okresie sprawozdawczym wykonano 139 nowych połączeń domowych, do których zużyto około 1.000 mb. rur Mannesmanna i żeliwnych o średnicy 60, 50 i 40 mm, tak, że ogółem ułożono:

Rurociągów głównych . . . . . mb. 2.756
„ na połączenia . . . „ 1.000
Ogółem . . . mb. 3.756

Długość rurociągu wynosiła w dniu 31/XII 1930 r.
mb. 157.521
+ „ 3.756
mb. 161.277

Rewizja sieci rurociągów gazowych wykazała 22 nieszczelności, a mianowicie:

10 złamań rur ∅ 100, 70, 60, 50 i 40 mm,
8 rozszczelnień na głowach rur ∅ 200, 150, 80 i 40 mm,
2 rozszczelnienia na krzyżach,
2 zniszczenia rur kutych o ∅ 1″ i ¾″.

S i e ć r u r w y s o k i e g o c i ś n i e n i a:

W dniu 29-go września 1930 r. przystąpiono do budowy rurociągu dla gazu wysokoprężnego, którego zadaniem będzie zasilanie ulic peryferyj miasta, posiadających rurociągi o małych średnicach, a więc temsamem gorsze warunki ciśnienia.

Układanie rurociągu rozpoczęto w ulicy I Osiedle Oficerskie, t. j. rurociągu o ∅ 125 mm, który od ulicy Mogilskiej biec będzie przez ulicę Modrzejową, Aleję 29 Listopada, Kamienną, Dworzec Towarowy do ulicy Prądnickiej. Rurociąg budowany jest z rur kielichowych patentowanych, spawanych przy pomocy autogenu.

Ponadto ułożono w ulicy Podgórskiej od Gazowni do ul. Starowiślnej rurociąg wysokoprężny o ∅ 200 mm o długości 322 m.

Do dnia 31/XII 1930 r. ułożono rur spawanych:
średnicy ∅ 125 mm . . . . . . mb. 700
„ „ 200 „ . . . . „ 322
t. j. razem . . . mb. 1.022

D) Gazomierze.

W dniu 1-go stycznia 1930 r. było czynnych u konsumentów . . . . 13.831 gazomierzy
w dniu 31 grudnia 1930 r. u konsumentów . . . . 14.459 „
zatem przyrost gazomierzy u konsumentów w okresie od 1/I do 31/XII 1930 r. wynosi . . . . 628 gazomierzy

Największą ilość gazomierzy nowych u konsumentów ustawiono w miesiącu listopadzie, t. j. 108 sztuk.

E) Instalacje.

Wykonano w okresie sprawozdawczym:

1. Krakowska Gazownia Miejska przez własne organa . . . . 264 instalacyj
2. Instalatorzy prywatni z polecenia i na rachunek Gazowni . . . . 107 „
3. Instalatorzy pryw. na rachunek własny 187 „

Razem . . . 558 instalacyj

Ponadto organa Gazowni miejskiej wykonały przeróbek już istniejących instalacyj 136.

W tym czasie wzywano pogotowie monterskie 11.174 razy.

W okresie sprawozdawczym zostało połączonych z rurociągiem głównym 139 realności.

Na roboty wykonane przez dział instalacyjny Krakowskiej Gazowni miejskiej, oraz instalatorów prywatnych z polecenia i na rachunek Gazowni spotrzebowano 4.896·60 m rur.

F) Utarg w dziale instalacyjnym.

		Sprzedaż za got. w sklepie	Sprzedaż za got. w biurze	Sprzedaż na rk i na raty
Styczeń	Zł.	5.098·64	1.136·65	13.533·31
Luty	„	2.606·98	1.913·73	41.774·30
Marzec	„	2.691·42	1.285·35	6.775·95
Kwiecień	„	2.848·—	1.118·85	7.283·41
Maj	„	3.243·06	486·56	7.096·99
Czerwiec	„	2.679·12	1.671·60	10.774·15
Lipiec	„	2.584·69	1.712·—	5.213·81
Sierpień	„	2.926·53	720·25	9.114·66
Wrzesień	„	4.742·22	1.946·70	9.785·—
Październik	„	5.172·08	1.011·72	22.147·42
Listopad	„	5.430·37	1.292·76	26.199·36
Grudzień	„	6.342·52	2.040·34	14.653·61
	Zł.	46.365·63	16.336·51	174.351·97

72. Wodociąg miejski.

W roku 1930, poza prowadzeniem ruchu, wykonał Zarząd Wodociągu miejskiego inwestycje z kwot budżetowych, oraz otrzymanych pożyczek na kwotę zł. 2,694.884·15, zużytych głównie na ułożenie II rurociągu tłocznego i grawitacyjnego.

1) Roboty inwestycyjne i budowlane.

B u d o w l e n a z i e m n e.

Na Bielanach odkopano i wyjęto:

a) stary lewar i zmontowano nowy
o średnicy 500 mm dług. 278·40 m
„ 550 „ „ 226·50 „
„ 600 „ „ 252·30 „
„ 650 „ „ 633·30 „
razem . . . 1390·50 mb.

b) wykonano rurociąg tłoczny od hali maszyn wzdłuż drogi Kraków — Bielany do zbiornika o średnicy 650 mm. i dług. 3.310 mb.;

c) wykonano budynek parterowy z suterenami na skrzyżowaniu rurociągów tłocznych na podwórzu Zakładu;

d) nadmurowano piętro nad studnią zbiorową;

e) wykonano część dobudówki nad drugą studnią i wykonano 6 m. głęb. drugiej (II) studni zbiorowej;

f) powiększono filter Nr. V i kontynuowano wykop filtra Nr. X;

g) sypano w dalszym ciągu wał pod przełożyć się mającą drogę;

h) dokończono adaptacyj świetlicy robotniczej;

i) przerobiono w głównym budynku magazyny, klozety, umywalnie i przeniesiono kancelarję kierownika.

Na Woli Justowskiej.

a) wykonano zbiornik żelazo-betonowy o pojemności 150 m³ i dom mieszkalny dla dozorców zbiornika o 3-ch mieszkaniach;

b) w Krakowie wykonano II rurociąg grawitacyjny o średnicy 500 mm na przestrzeni od ul. Wolskiej do ul. Królowej Jadwigi, długości 1594 mb.;

c) w Łobzowie wykonano piwnice żelazo-betonowe dla wojska wzamian za kazamatę, w której pomieszczone zostaną pompy do przepompowywania.

Wykonano adaptacje kazamaty przy ul. Królowej Jadwigi, w której zmontowane zostaną pompy dla przepompowywania wody do zbiornika na Woli Justowskiej.

2) Urządzenia maszynowe i warstatowe.

Urządzenia mechaniczne.

W roku 1930 prowadzono dalej i ukończono montaż urządzeń nowej kotłowni, a mianowicie ustawiono kocioł z rusztem i popędem, ekonomiser i wentylator dla podwiewu. Wykonano instalację rurociągów parowych i wodnych w nowej kotłowni i połączono je z odnośnemi rurociągami w kotłowni starej. Dla popędu motorów elektrycznych w nowej kotłowni i dla jej oświetlenia zaprowadzono instalację elektryczną.

W kotłowni zainstalowano aparaty dla analizy gazów spalenia.

W hali pomp zasilających ustawiono 2 pompy zasilające dla nowego kotła, które mogą obsługiwać równocześnie inne kotły.

W hali maszyn parowych przeprowadzono remont I agregatu po wypadku rozbicia dna wskutek pęknięcia trzona tłokowego.

W hali pomp odśrodkowych zainstalowano nową pompę odświeżającą i przygotowano fundament na przeniesienie pompy istniejącej, spowodowane koniecznością przygotowania ubikacji na aparaty do oczyszczania wody zasilającej kotły.

Dla wodociągu kobierzyńskiego zmontowano i uruchomiono nową pompę odśrodkową o wydajności 15 1/sek. z motorem elektrycznym i potrzebnymi rurociągami, oraz instalację elektryczną.

W hali pomp zmontowano nową pompę odśrodkową elektryczną o wydajności 350 1/sek.

Dla centrali elektrycznej zakupiono maszynę parową z generatorem 300 Km. mocy.

Dla robót przy II studni zbiorowej zakupiono żuraw obrotowy elektrycznie poruszany.

W wodociągu rezerwowym ukończono montaż stacji sprawdzania wodomierzy. Urządzenie jej zostało już przez Urząd Miar zalegalizowane.

Zakupiono urządzenie maszynowe dla stacji przepompowania przy ul. Królowej Jadwigi.

Dla przewozu rur zakupiono traktor 30 Km. siły, oraz 3 doczepki do tego celu specjalnie przystosowane.

W warsztatach krakowskich zainstalowano nową tokarnię, piłkę do metali i 2 elektryczne szlifierki, frezerkę automatyczną, wiertarkę stołową i wiertarkę dłutownicę do drzewa. W ubikacji po stolarni urządzono warsztat naprawy wodomierzy i stację prób.

W warsztatach bielańskich przeniesiono obrabiarki z dawnego pomieszczenia, dodatkowo zaś zmontowano 2-gie ognisko kowalskie, tokarnię, strugarnię i piłkę do żelaza.

Dla kolejki wąskotorowej zakupiono 2 lokomotywki ropne, oraz 30 wózków kolebowych o $^3/_4$ m³ pojemności.

3) Rozszerzenie sieci rur wodociągowych i konserwacja.

III. Rurociągi.

Wykonano rurociągów.

o świetle	80 mm	. . .	48·65 mb.
„	100 „	. . .	5931·30 „
„	125 „	. . .	1015·55 „
„	150 „	. . .	846·35 „
	razem	. . .	7841·85 mb.

Ustawiono 1 studnię wodociągową w dz. XXI.

Wymieniono, naprawiono, oraz przesunięto 338 hydrantów pożarnych z powodu przebudowy ulic, (przesunięto 16 hydrantów).

Wymieniono, naprawiono, oraz przesunięto 48 zasów z powodu przebudowy ulic.

Naprawiono 21 studzien. Naprawiono 16 połączeń (pęknięcia i uszkodzenia wentyli głównych).

Przesunięto 495·60 mb. rurociągów wodociągowych z powodu przebudowy ul. Grzegórzeckiej.

Połączeń nowych do realności wykonano . .	170 szt.
„ wymieniono	23 „
razem . . .	193 szt.

Pęknięć:

na rurociągach	80 mm	. . .	1
„ „	100 „	. . .	60
„ „	125 „	. . .	4
„ „	150 „	. . .	3
„ „	200 „	. . .	2
„ „	650 „	. . .	2
„ „	750 „	. . .	3
	razem	. . .	75

4) Wodomierze.

Wstawiono 286 nowych wodomierzy, a to:

29	wodomierzy	10 mm
34	„	13 „
45	„	15 „
117	„	20 „
27	„	25 „
12	„	30 „
3	„	40 „
15	„	50 „
4	„	80 „

Naprawiono 3591 wodomierzy.

5) Instalacje wodociągowe.

Przeprowadzono rewizję instalacyj wodociągowych w 10.793 mieszkaniach, przyczem uszczelniono 2358 wypływów wodociągowych.

6) Wpływy kasowe za wodę.

A) Za I kwartał 1930 r. wymierzono należytości za wodę:

I. Dostarczoną w Krakowie:		
a) domowe nadwyżki		zł. 45.355·17
b) 1. Urzędy i zakłady państwowe . . .	zł. 18.592·98	
2. Wojsko	„ 33.656·41	
3. Kolej państwowa	„ 18.190·40	
4. Szpitale	„ 6.359 65	
5. Kliniki U. J. . .	„ 9.519 04	
6. Senat U. J. . .	„ 9.536·—	
7. Różni z budynków wolnych od podatku wodociągowego	„ 19.487·20	„ 115 341·76
c) przemysł		zł. 60.797·23
II. Za wodę dostarczoną poza Kraków:		
a) Bielany, Skotniki, Borek i t. d. . . .	zł. 2.330 48	
b) Zakład dla umysłowo chorych w Kobierzynie	„ 23.749·75	zł. 26.080·23
III. Za najem wodomierzy:		
a) czynsze za wynajęte wodomierze	zł. 21.502·49	
b) za wstawienie wodomierzy	„ 744·70	„ 22.247·19
		Zł. 269.821·58

B) Za II kwartał 1930 r. wymierzono należytości za wodę:

I. Dostarczoną w Krakowie:		
a) domowe nadwyżki		zł. 5.399·78
b) 1. Urzędy i zakłady państwowe . . .	zł. 19.858.72	
2. Wojsko	„ 41.483·80	
3. Kolej państwowa	„ 22.156·92	
4. Szpitale	„ 7.302·19	
5. Kliniki U. J. . .	„ 9.254·06	
6. Senat U. J. . . .	„ 10.810·—	
7. Różni z budynków wolnych od podatku wodociąg.	„ 30.692·13	„ 141.557·86
c) przemysł		„ 71.928·52
II. Za wodę dostarczoną poza Kraków:		
a) Bielany, Skotniki, Borek i t. d.	zł. 2.719·52	
b) Zakład dla umysłowo chorych w Kobierzynie	„ 23.334·32	Zł. 26·053·84
III. Za najem wodomierzy:		
a) czynsze za wynajęte wodomierze	Zł. 22.010·—	
b) za wstawienie wodomierzy	„ 1.055·—	„ 23.065·—
		Zł. 268.005·—

C) Za III kwartał 1930 r. wymierzono należytości za wodę:

I. Dostarczoną w Krakowie:		
a) domowe nadwyżki		Zł. 13.948·87
b) 1. Urzędy i zakłady państwowe . . .	zł. 20.371·61	
2. Wojsko	„ 40.063·41	
3. Kolej państwowa	„ 17.275.68	
4. Szpitale	„ 9.080 96	
5. Kliniki U. J. . .	„ 8.771·60	
6. Senat U. J. . . .	„ 6.616·92	
7. Różni z budynków wolnych od podatku wodociągowego	„ 53.389·14	„ 155.569·33
c) przemysł		„ 88.293·81
II. Za wodę dostarczoną poza Kraków:		
a) Bielany, Skotniki, Borek i t. d.	zł. 5.445·32	
b) Zakład dla umysłowo chorych w Kobierzynie	„ 26.229·31	zł. 31.674·63
III. Za najem wodomierzy:		
a) czynsze za wynajęte wodomierze	zł. 22.822·55	
b) za wstawienie wodomierzy	„ 1.671·67	„ 24.494·22
		Razem zł. 313.980·86

Razem za 3 kwartały 851.807·44 zł.

73. Elektrownia miejska.

Przyrost ilości konsumentów prądu elektrycznego wynosił w 1930 roku 3492 (1929 — 3273), tak, że z końcem grudnia 1930 było załączonych 37.417 (1929 33.925) konsumentów. Moc przyłączona wzrosło 2874 kw. (1929 — 2687 kw.), do ogólnej mocy przyłączonej 40.667 kw. (1929 — 37.792 kw.) z końcem roku 1930.

Zużycie prądu u 32.797 (1929 — 29.547) konsumentów mierzone było 33.804 (1929 — 30.340) licznikami, a konsumcję 4620 latarń orjentacyjnych (1929 4378) obliczono według stawek ryczałtowych.

Na prąd zmienny przyłączonych było z końcem 1930 roku — 28.778 (1929 — 23.998) konsumentów, podczas gdy z prądu stałego korzysta jeszcze 4019 (1929 — 5137) instalacyj, które mają być przełączone na prąd zmienny. W tym celu przeprowadzono w dalszym ciągu rekonstrukcję sieci prądu stałego na sieć prądu zmiennego; przełączono również 102 złączy domowych dla 1118 konsumentów. Nowych złączy domowych wykonano 232.

W związku z rekonstrukcją sieci rozszerzono sieć prądu zmiennego na terytorjum Krakowa. Kabli zasilających podziemnych na 5000 wolt ułożono 10.835 m, a kabli rozdzielczych na 220 wolt, 7254 m.

Dla zasilenia powyższej sieci kablowej ustawiono i wykończono następujące stacje transformatorowe:

	o mocy
1) stacja Nr. 118 ul. Prądnicka (Artigraf) .	200 KVA
2) „ „ 112 Al. Mickiewicza (Akad. Górnicza)	100 „
Do przeniesienia . . .	300 KVA

Z przeniesienia . . . 300 KVA
3) „ „ 123 Płaszów, ul. Gromadzka . 60 „
4) „ „ 124 Płaszów, (Rybitwy . . . 60 „
5) „ „ 125 ul. Bronowicka („Dębina“) 60 „
6) „ „ 129 ulica Prądnicka (Zakład Siemaszki) . . . . 60 „
7) „ „ 131 ul. Szlak (Zakł. Mundur.) 100 „
razem moc: . . . 640 KVA

Ponadto zrekonstruowano i powiększono następujące stacje transformatorowe:
1) stacja Nr. 40 Fabryka Zieleniewskiego zwiększono moc o . . . . 140 KVA
2) stacja Nr. 99 ulica Rzeźnicza (Berson) zwiększono moc o . . . . 120 „
razem moc . . 260 KVA

W budowie znajdują się na terytorjum m. Krakowa:
1) stacja transformatorowa ul. Kopernika (Klinika ginekologiczna);
2) stacja transformatorowa ul. Dolne Młyny (Państwowy Monopol tytoniowy);
3) stracja transformatorowa ul. Krzemionki (Akademja Górnicza).

Z końcem roku 1930 było czynnych 131 stacyj transformatorowych o ogólnej mocy 16.600 KVA.

W mieście Krakowie zwiększono oświetlenie publiczne o 122 lamp elektrycznych dla oświetlenia około 6 km ulic. Rozdział tych lamp podany został powyżej. Latarń orjentacyjnych zawieszono 242. Z końcem roku 1930 oświetlano 2271 lampami ulicznemi 113·6 km ulic miasta Krakowa.

W gminach okolicznych rozwinięto w roku 1930 ożywioną działalność elektryfikacyjną. Korzystając z zezwolenia Starostwa Krakowskiego na przeprowadzenie przewodów, wybudowano przed otrzymaniem nowego uprawnienia następujące stacje transformatorowe:
1) stacja Nr. 119 Prądnik Biały o mocy . . 20 KVA
2) „ „ 120 Prądnik Biały „ „ . . 20 „
3) „ „ 121 Olsza „ „ . . 60 „
4) „ „ 126 Prokocim (szkoła) o mocy 60 „
5) „ „ 127 Wola Justowska (Kółko Rolnicze) o mocy . . . . 20 „
6) „ „ 128 Wola Justowska (Bisanz) o mocy . . . . 20 „
razem moc . . . 200 KVA

Zrekonstruowano:
1 stację Nr. 66 Prokocim (Augustjanie).

W budowie:
1 stacja transformatorowa w Woli Duchackiej.

Dla zasilenia powyższych stacyj ułożono 4600 m kabli podziemnych na 5000 wolt i wykonano 2800 m przewodów napowietrznych na 5000 wolt.

Sieć rozdzielcza w gminach okolicznych została wykonana jako sieć napowietrzna na impregnowanych słupach drewnianych, na których przeprowadzono równocześnie sieć dla oświetlenia publicznego. Ogółem wykonano w roku 1930 w gminach:

	długość trasy
Olsza sieci rozdzielczej	5330 m
Prokocim sieci rozdzielczej	9800 m
Wola Justowska sieci rozdzielczej	3750 m
Do przeniesienia . . .	18880 m
Z przeniesienia . . .	18880 m
Czerwony Prądnik sieci rozdzielczej	120 m
Górka Narodowa sieci rozdzielczej	120 m
Osiedle urzędnicze sieci rozdzielczej	1100 m
Bronowice, sieci wysokiego napięcia	2800 m
Razem . . .	23550 m

Lamp ulicznych w gminach okolicznych zawieszono 359 dla oświetlenia około 20 km ulic.

W roku 1930 w gminach okolicznych załączono 288 konsumentów, tak, że ogółem z końcem roku 1930 razem z poprzednimi konsumentami przyłączonych było do sieci 576 konsumentów; ilość lamp ulicznych gmin okolicznych wynosi 415 dla oświetlenia 23 km ulic i dróg.

W budowie znajduje się sieć rozdzielcza i sieć dla oświetlenia publicznego w Woli Duchackiej.

W laboratorjum liczników sprawdzono w roku 1930 ogółem 12.213 liczników, z których zalegalizowano 11.792 i to własnych 7219, a obcych 4573. Z laboratorjum korzystało 22 elektrownie z całej Polski i 38 firm elektrotechnicznych.

W dziale ruchu wykonano z robót inwestycyjnych montaż 2-ch kotłów Nr. XI i XII syst. Babcox Wilcox o powierzchni ogrzewania 625 m^2 dla ciśnienia roboczego 28 atm. wraz z rurociągami, urządzeniem redukującem parę z 28 atm. na 12 atm., taśmowym transporterem na węgiel, oraz z pompami i wszelkiemi urządzeniami i instrumentami do pomiaru i rejestracji zużycia pary i wody, kontroli ciśnienia i pracy palaczy. Kotły te uruchomiono w grudniu 1930 r. Ukończono budowę jaworznickiej stacji transformatorowej dla transformacji 60.000 wolt na 5000 wolt i wykonano kablowe połączenie tejże stacji z rozdzielnią elektrowni. W rozdzielni dobudowano pulty rozdzielcze, automaty i instrumenty miernicze i rejestrujące dla pomiaru i kontroli prądu pobieranego z Jaworzna.

Przeprowadzono szereg remontów, jak rekonstrukcję 2 turbin o mocy 800 kw, remont turbogeneratora o mocy 6000 kw, remont palenisk kotłów Nr. I, V i VI, remont baterji akumulatorów dla potrzeby własnej, montaż zbiornika i rurociągów na wodę i t. p.

Na ukończeniu montaż turbiny przeciwprężnej o mocy 1400 kw, po uruchomieniu której zakończony zostanie na dłuższy czas okres inwestycyjny w dziale ruchu elektrowni.

Powiększenie rozdzielni należące już do urządzeń rozdzielczych jest w toku i służyć będzie dla odprowadzenia dalszych kabli zasilających sieć kablową.

Dział instalacyjny wykonał oprócz powiększenia i konserwacji oświetlenia ulicznego i budowy sieci napowietrznych w gminach okolicznych 3859 doprowadzeń prądu od złączy domowych do liczników, 29 rekonstrukcyj, 7 iluminacyj z okazji rozmaitych uroczystości, 40 instalacyj i rekonstrukcyj w budynkach miejskich i 63 w budynkach rządowych. Ponadto załatwiono 5446 drobnych napraw zgłoszonych przez konsumentów.

W dziale budowlanym wykończono i urządzono budynek dla oddziału sieci elektrycznej na pomieszczenie biur, warsztatów, magazynów i laboratorjum tego działu, oraz wszystkie stacje transformatorowe w sprawozdaniu wymienione.

Nowe uprawnienie rządowe które w tym roku otrzymała gmina miasta Krakowa na wytwarzanie, prze-

twarzanie, przesyłanie i rozdzielanie energji elektrycznej, stanowi nowy, znamienny etap w dalszym rozwoju elektrowni miejskiej.

Dotychczasowa koncesja przedwojenna nie miała charakteru monopolowego, tak, że niewykluczoną była możliwość, wobec szerokich projektów elektryfikacyjnych rozmaitych grup finansowych krajowych i zagranicznych, udzielenia uprawnienia na miasto Kraków jednej z tych grup. Należało temu zapobiec i postarać się o nowe uprawnienie, które zastrzega w § 4 prawo wyłączności na całym obszarze objętym uprawnieniem na okres lat 40.

Do obszaru zasilania objętego dzisiejszemi granicami miasta Krakowa należało włączyć gminy okoliczne, ażeby zabezpieczyć miasto Kraków przed konkurencją, która mogła powstać u rogatek miasta. Konkurencja taka mogłaby przez obniżenie taryf prądowych spowodować większe zakłady przemysłowe do osiedlenia się poza rogatkami miasta Krakowa i pozbawić gminę dochodów pieniężnych z dostawy energji elektrycznej. Ponadto należało ulegalizować dostawę prądu do tych istniejących zakładów przemysłowych, znajdujących się poza rogatkami miasta Krakowa, które elektrownia miejska przez odpowiednią politykę taryfową, przed otrzymaniem nowego uprawnienia już otrzymała, a które stanowią poważną pozycję dochodową w budżecie elektrowni miejskiej.

Obszar zasilania według nowego uprawnienia obejmuje oprócz miasta Krakowa w dotychczasowych granicach o powierzchni około 46 km², 23 gminy okoliczne o powierzchni około 93 k², tak, że łączna powierzchnia całego obszaru zasilania wynosi obecnie około 139 km². Przez tak znaczne powiększenie obszaru zasilania nabiera elektrownia miejska charakteru elektrowni okręgowej.

Z prawami nabytemi przez uzyskanie nowego uprawnienia łączą się jednak także i obowiązki, które gmina miasta Krakowa musiała na siebie wziąć. Do obowiązków takich należy przedewszystkiem dostarczanie energji każdemu, kto na obszarze objętym uprawnieniem zgłosi odpowiednie żądanie i podpisze odnośne zobowiązanie. Wynika z tego obowiązek utrzymania urządzeń rozdzielczych elektrowni w takim stanie, aby mogły pokrywać całkowite zapotrzebowanie energji elektrycznej w myśl postanowień rozdziału II i III uprawnienia, co wymagać będzie na powiększenie sieci zasilającej i rozdzielczej, oraz na stacje transformatorowe dorocznych wydatków inwestycyjnych, które będą musiały być uwzględnione w budżetach elektrowni miejskiej.

Dalszym obowiązkiem wynikającym z uprawnienia jest stosowanie opłat i opustów za dostarczoną energję elektryczną przewidzianych w rozdziale V uprawnienia.

Według tych postanowień obniżono we wrześniu 1930 taryfę prądową dla światła dla lokali przemysłowych z 82 gr. na 80 gr. za 1 kwh, a dla motorów z 38 gr. na 35 gr. za kwh, pozostawiając niezmienioną cenę 60 gr. za kWh dla mieszkań prywatnych. Ponadto korzystać będą ci odbiorcy z opustów, w zależności od ilości godzin użytkowania mocy zainstalowanej, które obliczone i wypłacone będą w kwietniu 1931 po ukończonym roku administracyjnym.

Opusty te stanowić będą poważne kwoty, które obniżą dochód z dostawy prądu dla lokali przemysłowych i motorów przypuszczalnych o około 8%, t. j. o zł. 260.000.

W produkcji i sprzedaży prądu elektrycznego zaznaczyła się w roku 1930 bardzo wybitnie ogólna depresja gospodarcza. Mimo przyrostu ilości konsumentów o przeszło 10%, ilość wyprodukowanych i sprzedanych kilowatogodzin była w roku 1930 mniejsza, niż w roku poprzednim. I tak:

wyprodukowano w r. 1930 w elektrowni krakowskiej	33,103.085 kWh
pobrano z Jaworzna w grudniu 1930	1,581.992 „
razem . . .	34,685.077 kWh
podczas gdy w roku 1929 produkcja wynosiła	35,250 902 „
spadek w produkcji wynosi	565.825 kWh

czyli około 16%.

Sprzedano w roku 1930	25,439.952 kWh
„ „ „ 1929	25,912.165 „
spadek w konsumcji	472.213 kWh

czyli około 1·6%.

Zużyto na własną potrzebę i straty w sieci:

w roku 1930 . . . . 9,245.125 kWh

czyli około 26·6% (w roku 1929 26·5%).

Natomiast wynik finansowy przedstawia się znacznie korzystniej:

Dochód z prądu wynosił w r. 1930 . . zł.	9,509.035·17
„ „ „ „ „ „ 1929 . . „	6,872.589·09
Zwyżka w dochodach . . . . zł.	638.446·08

czyli więcej o około 7·2%,

t. zn. uzyskano za 1 sprzedaną kWh w r. 1930 przeciętnie 37·4 grosza, a w r. 1929 przeciętnie 34·2 grosza.

Spadek w produkcji i konsumcji wywołały większe zakłady przemysłowe, które wskutek ograniczenia swojej produkcji zmniejszyły pobór energji elektrycznej dostarczanej po cenie ulgowej. Natomiast zwiększyła się konsumcja prądu po cenach normalnych, tak, że w rezultacie uzyskano wyższą cenę przeciętną za sprzedaną kWh.

Cyfry konsumcji w kWh i dochodu w złotych podane za rok 1930 nie są zupełnie ścisłe, ponieważ wyniki za grudzień 1930 w chwili pisania niniejszego sprawozdania niebyły jeszcze wiadome. W każdym razie można już stwierdzić, że dochód za rok 1930 będzie wyższy, niż w roku poprzednim.

W sprawozdaniu niniejszem poraz pierwszy pojawia się pozycja poboru prądu z nowej elektrowni w Jaworznie. Dnia 1 grudnia 1930 r. rozpoczęły Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla S. A., w myśl kontraktu zawartego z gminą miasta Krakowa, normalną dostawę prądu do elektrowni miejskiej w Krakowie i dostarczyły w ciągu miesiąca grudnia 1930 r. 1,581.992 kWh. Według kontraktu termin rozpoczęcia dostawy prądu ustalony był najpóźniej w przeciągu 18 miesięcy od wydania konsensu policyjno-budowlanego na budowę linji przesyłowej.

Ponieważ konsens policyjno-budowlany na budowę linji udzielony został pismem Województwa z dnia 4-go lipca 1929 L. 8058/29, przeto kontraktowy termin rozpoczęcia normalnego poboru prądu przypadał na dzień 1 stycznia 1931 r. Termin więc nietylko nie został

przekroczony, ale nawet o cały miesiąc przyspieszony.

Umowny okres 15-letni poboru prądu z Jaworzna rozpoczął się jednak 1 stycznia 1931 r., od którego to terminu obowiązuje się minimalny pobór 18,000.000 kWh rocznie przez pierwsze 3 lata, a następnie 21,000.000 kWh rocznie. Resztę tj. w roku 1931 około 20,000.000 kWh wytworzyć będzie musiała elektrownia własnemi urządzeniami prądotwórczemi.

Realizacja projektu poboru prądu z zewnątrz ma dla gminy miasta Krakowa ogromne znaczenie. Trzeba sobie uprzytomnić, że w ostatnich latach wskutek nagłego i nieoczekiwanego wzrostu konsumcji, elektrownia krakowska pracowała bez dostatecznych rezerw i mogła być w razie jakiegoś poważniejszego wypadku w swoich urządzeniach prądotwórczych pozbawiona na dłuższy okres czasu możności pokrycia całego zapotrzebowania prądu. Należało dążyć do zmiany tego groźnego stanu. Najprostsze rozwiązanie przez powiększenia elektrowni na miejscu było niemożliwe z powodu braku taniego, długoterminowego kredytu. A i to powiększenie byłoby tylko doraźnem załatwieniem sprawy, bo wskutek braku miejsca na obecnym terenie elektrowni, wyłoniłaby się w niedalekiej przyszłości konieczność wybudowania nowej elektrowni na innem miejscu. Koszty roczne amortyzacji i oprocentowanie kapitału potrzebnego do urzeczywistnienia tych projektów doprowadziłyby nieuchronnie do konieczności podwyższenia taryf prądowych. Tej konieczności uniknięto przez pobór prądu z zewnątrz.

Ponadto uzyska się przez współpracę obu zakładów jaworznickiego i krakowskiego oszczędności na kosztach remontu, zmniejszenie zużycia prądu na własne potrzeby popędów mechanicznych i kosztach personalu. Narazie nie można cyfrowo tych oszczędności ustalić, należy się jednak spodziewać, że ubytek w dochodach wskutek obniżenia taryfy dla lokali przemysłowych i dla motorów, oraz wskutek przyznania rabatów, wykazany powyżej, będzie oszczędnościami temi w roku przyszłym w zupełności pokryty.

74. Miejskie Zakłady Ceramiczne.

Kryzys gospodarczy dotknął w roku ubiegłym również M. Zakłady Ceramiczne, a wyraziło się to w zmniejszeniu zbytu, konieczności obniżania cen i pogorszenia się wypłacalności odbiorców, czego następstwem musiało być zmniejszenie dochodowości. Gdy dotąd produkcja, utarg i zysk M. Zakładu Ceramicznego z roku na rok się powiększały — to w r. 1930 po raz pierwszy obroty niedosięgły preliminowanych w budżecie wysokości cyfr — przezco i przewidywane zyski nie mogły być osiągnięte.

Nie wiadomo czy w roku 1931 nastąpi pożądany przełom światowego kryzysu gospodarczego, z tego powodu preliminarz budżetu M. Zakładów Ceramicznych na rok 1931/2 przedłożonym jest z należną ostrożnością, nie zachodzi jednak obawa jakiegokolwiek wstrząsu dla M. Zakładów Ceramicznych, gdyż te są przedsiębiorstwem zdrowem i zasobnem, a występująca z poniżej zapodanych cyfr sprawność, żywotność i rentowność firmy daje gwarancję przetrwania kiepskich czasów.

Należy przytem nadmienić, iż wszelkie poczynione wkłady pokryto z funduszów bieżących, że nie zaciągano w ostatnim dziesięcioleciu na rzecz tychże Zakładów jakiejkolwiek pożyczki inwestycyjnej, że Miejskie Zakłady Ceramiczne spłaciły szereg pożyczek hipotecznych ciążących na dzierżawionych realnościach gminnych z własnych funduszów i że inwentarz Zakładowy jak też własność gruntowa, figurują w bilansach często tylko pozycjami ewidencyjnemi.

M. Zakłady Ceramiczne nie wykonały w ubiegłym roku przewidzianych w budżecie nadzwyczajnym inwestycyj, gdyż rok ten z wielu względów się do tego nie nadawał.

1. WYKAZ PRODUKCJI M. ZAKŁADÓW CERAMICZNYCH.

Rok	Wapno pal. ton	Wapno gasz. hl	C e g ł a szt.	Kamień szuter m^3	Płyty bet. szt.	Krawężniki szt.	R u r y szt.
1920	7.485	4.395	941.900	9.309	7.760	—	—
1921	7.519	5.998	1,636.635	15.994	26.599	1.777	766
1922	13.240	10.297	1,870.000	25.322	31.967	3.552	1.163
1923	13.593	10.288	1,559.700	13.358	11.026	1.606	1.884
1924	10.009	9.553	1,454.000	12.110	9.076	3.258	594
1925	8.654	11.950	1,908 800	16.240	58.122	5.232	2.585
1926	8.382	13.472	1,838.700	38.258	63.650	16.110	6.361
1927	12.786	20.746	2,130.600	35.068	85.773	17.668	3.669
1928	12.486	27.787	2,332.000	41.044	22.815	14.898	4.886
1929	18.104	24.195	2,573.000	45.471	76.834	4.401	6.761

2. WYKAZ UTARGÓW TOWAROWYCH.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Wapiennik	357.952·75	295.468·41	315.269·57	486.457·22	563.786·90	783.188·26	614.645·02
Betoniarnia	49 267·20	107.194·98	196.692·37	245.183·35	258.341 56	201.253·47	182.075·65
Dział handl.	264.497·79	364.236·33	525.144·31	418.123·84	159.769·82	65.301·51	44.009·44
Kamieniołomy	27.943·59	64.355·24	72.606·43	159.308·87	207.090·96	186.398·76	154.526·86
Cegielnia	27.281·87	142.118·87	91.635·09	234.723·25	200.982·27	167.970·52	214.957·86
Razem zł.	726.943·20	973.373·83	1,200.347·77	1,543.796·53	1,389.971·51	1,404.112·52	1,210.214·83

3. ZESTAWIENIE WYKAZANYCH BILANSOWO ZYSKÓW NETTO.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Wapiennik	39.954·82	15.851·36	12.635·27	32.142·65	24.480·42	48.709·13
Betoniarnia i Dział h.	25.871·87	32.842·04	63.763·33	106.473·51	86.770 14	57.040·96
Cegielnia	10.738·09	14.180·06	18.345·04	30 871·88	47.455·77	51.905·69
Kamieniołomy	3.873·41	9.403 72	7.001·26	17.908·36	18.679 15	19.186·38
Razem zł.	80.438·19	72.277·20	101.744·90	187.396·50	177.385·48	186.842·16

4. WYKAZ STANÓW FUNDUSZU ZAPASOWEGO.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Wapiennik	60.978·24	75.966·24	87.901·18	114.340·71	122.968 03	129.468·03
Betoniarnia i Dział h.	120.445·55	166.922·55	248.290·63	278.070·50	332.993·69	357.493·69
Cegielnia	6.910·74	22.675·35	12.365 37	42.743·15	57.788·92	71.288·92
Kamieniołomy	9.561·96	20.546·96	23.629·40	48.029·40	57.569·03	63.009·03
Stan	197.896·49	286.111·10	372.186·58	483.183·76	571.259·67	621.259·67

75. Sprawozdanie Muzeum Narodowego za rok 1930.

W roku 1930 najżywotniejsza sprawa Muzeum Narodowego, nowy gmach muzealny, została posunięta naprzód. Komitet Muzeum Narodowego po odbyciu poważnych narad, z proponowanych kilku placów pod przyszły nowy gmach wybrał miejsce w Parku Krakowskim, uważając go za lepszy od parceli przy wylocie ulicy Wolskiej, ze względu na wyższy poziom Parku Krakowskiego. Podnosiły się bowiem głosy poważnych osób i opinji publicznej, że Muzeum wzniesione przy ul. Wolskiej może być narażone na zalew w razie większej powodzi, a nagromadzone tam objekty muzealne na szkodę. Przy wyborze miejsca brano pod uwagę tylko place odpowiadające warunkom. Plac pod Muzeum musi stanowić własność Gminy, ma pozwolić na rozbudowę w przyszłości i ma być wolnym od bliskiego sąsiedztwa innych budynków.

Na podstawie uchwały powołano osobną komisję, złożoną z architektów, dyrektora Muzeum i członków Komitetu Muzeum Narodowego, którzy wspólnie opracują szkicowy projekt przyszłego gmachu, oparty na potrzebach Muzeum, poczem nastąpi na podstawie takiego szkicu informacyjnego opracowanie szczegółowych planów.

Pod nowy gmach muzealny ma być użytą tylko część Parku w narożniku od Aleji Mickiewicza i ul. Lea, z dalszej zaś części będzie korzystać dalej publiczność, przyczem służyłaby ona także jako plac wystawowy po wzniesieniu odpowiednich pawilonów na perjodyczne

wystawy. Drzewostan w Parku uległby pewnej zmianie i uzupełnieniu. Ponieważ istnieje możność rozszerzenia Parku przez zakupienie sąsiedniej parceli, wielkość powierzchni tego ogrodu nie zostałaby stosunkowo zanadto zredukowaną. Nowy gmach stanąłby frontem do ulicy Lea i miałby za otoczenie zieleń drzew.

Dająca się we znaki ciasnota pomieszczeń muzealnych, powiększyła się w bieżącym roku przez oddanie kilku ubikacyj w gmachu poszpitalnym na Wawelu zarządowi restauracji zamku. Niebezpieczeństwo usunięcia magazynów muzealnych z budynku poszpitalnego jest dalej aktualną w związku z projektowanem przeniesieniem zbiorów Muzeum etnograficznego, w zajmowanych obecnie przez Muzeum Narodowe na magazyny ubikacjach szpitalnych na Wawelu.

Znana ciasnota lokalów wystawowych i redukowanych rok rocznie magazynów muzealnych utrudnia w wysokim stopniu tak konserwację zbiorów jak i ich inwentaryzację. Dyrekcja Muzeum mimo wszystko dokładała wszelkich starań, aby prace inwentaryzacyjne i konserwacyjne w miarę możności posuwać naprzód.

Inwentaryzację prowadzono w dwu kierunkach, a to inwentaryzowanie bieżących wpływów i inwentaryzowanie zaległości przerwane wojną, a podjęte dopiero po jej skończeniu. Odnośnie do drugiego, przygotowano podkład kontrolując cały inwentarz, oraz przepisując z inwentarza kartkowego do inwentarza księgowego przeszło 5.000 pozycyj. Jest to poważny rezultat, jeśli się zważy, że przed wpisaniem do księgi trzeba wielokrotnie poszczególne pozycje i karty porównywać z przedmiotami, co przy pomieszczeniu zbiorów w kilku oddziałach i kilku składach rozmieszczonych po mieście jest wielce utrudnioną pracą. A to tembardziej, że wszystkie drobniejsze przedmioty znajdują się zabezpieczone w pakach i schowkach. Ten brak pomieszczenia i konieczność chowania przedmiotów do pak przed i po inwentaryzacji, oraz niemożność inwentaryzacji serjowej, paraliżuje również inwentaryzację bieżącą. Praca inwentaryzacyjna została jeszcze w ostatnich latach skomplikowana przez to, że wskutek ciągłych przenosin przedmiotów, znaki inwentarzowe znajdujące się na poszczególnych przedmiotach zostały uszkodzone lub całkowicie zniszczone, co powoduje konieczność ich identyfikowania, pochłaniającego nieraz sporo czasu. Nadto wzmożone w czasach polskich agendy Muzeum Narodowego jako placówki naukowej, zostającej w ścisłym związku z instytucjami naukowemi zagranicą, nie pozwalają całego czasu personalu urzędniczego zużyć do pracy inwentaryzacyjnej. Także konserwacja zbiorów, konieczna z powodu nieodpowiedniego pomieszczenia przedmiotów w magazynach, pochłania wiele czasu.

Konserwację prowadzono w dwu kierunkach, a to zapobiegania niszczeniu się przedmiotów z powodu złych warunków pomieszczenia przez ich częste przeglądanie i zapobieganie zawilgoceniu, kurzowi, rdzy, molom, lub rozsychaniu się, oraz przez fachowe zabiegi konserwatorskie tamujące dokonane już zniszczenie, n. p. u starych rzeźb lub obrazów cechowych. Już samo przeglądanie przedmiotów, absorbować musi wiele czasu personalu tak urzędniczego i służby, które to zajęcie w muzeach o odpowiedniem pomieszczeniu, mających zbiory w odpowiednich salach wystawowych, a nie magazynach, prawie zupełnie odpada.

Co do fachowych zabiegów konserwatorskich, to zakonserwowano: 2 obrazy współczesnego malarstwa, Rodakowskiego i Teppy, 1 portret z XVII wieku, 2 skrzydła tryptyku malarstwa cechowego, 5 rzeźb z XV do XVI wieku w drzewie, dwa witrażyki z XVI wieku, 27 ksiąg z XV – XVI wieku, 1 stolik z XVIII wieku, 9 mundurów wojsk polskich z roku 1831, 7 dywanów i kilimów, 6 makat, 1 antependjum haftowane z XVII wieku. Kilimy i dywany, stare książki i druki, mundury, oraz broń palną i sieczną poddawano zabiegom konserwacyjnym Muzeum przez personal muzealny.

Restaurację rzeźb średniowiecznych przeprowadzono w części dzięki subwencji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w wysokości 2.000 zł.

Muzeum Narodowe urządzało w okresie sprawozdawczym wystawy perjodyczne już to w Sukiennicach, o ile wystawiano dzieła polskiej sztuki plastycznej, już to w lokalu fundacji Szołayskich. Celem tych wystaw było uczczenie rocznic, lub poznanie publiczności z niedostępnemi jej z powodu braku miejsca, niewystawionemi stale dziełami sztuki, albo też przedstawienie dorobku artystycznego artysty. W Sukiennicach przez pierwsze miesiące ubiegłego roku publiczność w dalszym ciągu miała sposobność oglądać pośmiertną wystawę dzieł Malczewskiego, a nadto prace rzeźbiarskie, rysunkowe i malarskie Stanisława Szukalskiego. Po zwinięciu wystawy Malczewskiego z wiosną otwarto wystawę prac Witolda Wojtkiewicza. Złożyły się na nią eksponaty będące własnością Muzeum Narodowego, rodziny zmarłego artysty, oraz prywatnych właścicieli. Wystawa budziła powszechne zainteresowanie, a zebrane prace w liczbie około 50 zostały sfotografowane i dokładnie zinwentaryzowane, tworząc w ten sposób pierwszorzędny materjał, zebrany w jednem miejscu dla badaczy twórczości tego artysty.

W kamienicy fundacji Szołayskich w lutym zamknięto urządzoną jesienią poprzedniego roku wystawę zabytkowych kobierców wschodnich i kilimów polskich i ruskich, oraz pasów kontuszowych z oddziału im. Feliksa Jasieńskiego. Dyrekcja Muzeum Narodowego chcąc uprzystępnić publiczności dalszą część zbiorów ś. p. Feliksa Jasielskiego, z początkiem kwietnia otwarła w tych samych lokalnościach wystawę sztuki japońskiej ograniczając się z powodu braku miejsca tylko do eksponatów pierwszorzędnych. Obie wspomniane wystawy zainteresowały publiczność w wysokim stopniu, pierwsza ze względu na aktualność wobec rozwijającego się coraz bardziej u nas przemysłu kilimkarskiego, druga ze względu na swój wysoki poziom artystyczny i znaną, światową prawie sławę tego właśnie działu zbiorów Feliksa Jasieńskiego. Wystawy otwarte były tylko w niedziele, święta, wtorki i piątki i były licznie zwiedzane nietylko przez publiczność polską, ale także stanowiły one prawdziwą atrakcję dla uczonych zagranicznych i turystów.

W dzień setnej rocznicy powstania listopadowego, otwarta została w kamienicy Szołayskich wystawa historyczna tego powstania, którą Dyrekcja Muzeum Narodowego uczciła 100-letnią jego rocznicę. Wystawę tę zasiliły poza objektami Muzeum Narodowego, eksponaty Muzeum XX. Czartoryskich, Muzeum Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Bibljoteki Jagiellońskiej, oraz całego szeregu osób prywatnych z Krakowa i prowincji.

Kontynuując publikacje naukowe z zakresu sztuki oparte o zabytki muzealne, a rozpoczęte jeszcze przed wojną, Dyrekcja Muzeum Narodowego przygotowywała rękopis i materjał ilustracyjny z zakresu rzeźby średniowiecznej i renesansowej. Wszystkie prawie zabytki z tych czasów zostały w pracowni muzealnej sfotografowane i według tych zdjęć wykonano klisze cynkotypowe. Tekst naukowy jest prawie na ukończeniu. Publikacja ta po opuszczeniu prasy będzie jedyną z tego zakresu odnośnie do zabytków polskich i wejdzie do literatury europejskiej. Doprowadzenie do skutku tego dzieła tak ważnego dla polskiej kultury i sztuki i jej propagandy zagranicą, nastąpiło tylko dzięki subwencji Ministerstwa W. R. i O. P., które udzieliło na ten cel dwóch subwencyj w ogólnej kwocie 6.000 zł., oraz nadzwyczajnej dotacji Gminy m. Krakowa.

Także żywe słowo zaznajamiało w ubiegłym roku publiczność w salach M. N. z polską sztuką i kulturą. Dyrekcja Muzeum Narodowego rozumiejąc, że Muzeum nie może być cmentarzyskiem sztuki i kultury, ale instytucją żywą, opierającą się o społeczeństwo i interesującą je swą treścią i życiem, wspólnie z wskrzeszonem po wojnie Towarzystwem Przyjaciół Muzeum Narodowego urządzała w swoich salach odczyty, demonstrując je już to zabytkami muzealnemi, już to okazami z prywatnych zbiorów. Prelegentami byli specjaliści uproszeni z poza Muzeum i urzędnicy muzealni. Odczytów takich odbyło się w okresie sprawozdawczym pięć. Rezultatem było powiększenie się ofiarności publicznej na rzecz Muzeum i liczby członków Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Narodowego.

Troska o wzajemne wspieranie się w pracach zawodowych i wydawnictwach naukowych, spowodowała z inicjatywy krakowskiego Muzeum Narodowego i Przemysłowego, że Związek Muzeów Polskich, obejmujący przed wojną tylko muzea małopolskie, po wskrzeszeniu państwa polskiego rozszerzył się na całą Polskę z siedzibą związku w Warszawie. W czerwcu minionego roku na zjeździe reprezentantów Związku Muzeum Polskich zostało wybrane Muzeum Narodowe w Krakowie, jako siedziba tego Związku. Muzeum Narodowe w wykonaniu uchwał Prezydjum, przygotowało zjazd przedstawicieli muzeów związkowych, który odbył się w Krakowie w grudniu 1930 r. przy udziale około 40 reprezentantów instytucyj związkowych, oraz zajęło się redakcją pamiętnika zjazdu poprzedniego, zawierającego szereg cennych prac z dziedziny muzeologji, a zarazem pierwszego numeru „Komunikatu“ organu perjodycznego Związku Muzeów Polskich.

Stosunki powojenne wywołane wskrzeszeniem Państwa Polskiego zmieniły Muzeum Narodowe, będące przed wojną cichą instytucją służącą zachowaniu i uprzystępnieniu publiczności prawie, że tylko polskiej, okazów sztuki i zabytków naszej kultury, na placówkę naukową i propagandową już nietylko o europejskim, ale niemal światowem znaczeniu. Sztuka i kultura polska interesuje coraz to szersze koła obcych uczonych. Uczeni ci zwracają się po pomoc naukową i informacje osobiście i listownie. Sprostanie temu nowemu zadaniu wymaga ustnych konferencyj, oprowadzań i odpowiedzi na piśmie będących nieraz obszernemi rozprawami, co zabiera wiele czasu personalowi urzędniczemu, odrywając ich od pracy nad zbiorami. Referaty i artykuły wysyłane zagranicę, służą już to jako materjał informacyjny, już to były drukowane wprost w zagranicznych publikacjach, szerząc tem znajomość kultury polskiej i propagując Kraków i Muzeum Narodowe. Do nowych obowiązków, jakie na Muzeum Narodowe nałożyły stosunki wynikające z wskrzeszenia Państwa Polskiego, przybyło także oprowadzanie po zbiorach turystów zagranicznych oficjalnych i prywatnych, a nawet po zabytkach krakowskich przez personal urzędniczy Muzeum.

Ofiarność publiczna, wprawdzie nie tak hojna jak przed wojną, co należy tłumaczyć dzisiejszemi ciężkiemi czasami, a nadto skierowaniem się ofiarności do innych instytucyj muzealnych, powstałych na terenie ziem polskich, przyczyniła się także i w roku ubiegłym do powiększenia zbiorów. Z pomiędzy darów wyszczególnić należy: 1) krajobraz zimowy, obraz olejny na płótnie przez Żukowskiego, dar autora; 2) portret mężczyzny, olejny na płótnie, przez Franciszka Tepę, dar Stanisława hr. Badeniego; 3) „Marsz żałobny“, obraz olejny na płótnie, Podkowińskiego, zapis Anny z Poznańskich Herzowej; 4) „Genjusz zrywający pęta“, rzeźba w gipsie, Kurzawy, dar Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie; 5) „Czterej Legjoniści“, rzeźba w gipsie przez J. Raszkę, dar autora; 6) kolekcja odznak legjonowych (niespełna 300 sztuk), z daru Jadwigi z Estreicherów Kulczyńskiej; 7) album obejmujące 59 kart z rysunkami Stanisława Wyspiańskiego, z zapisu Dr. Z. Ehrenpreisa; 9) waza fajansowa z fabryki w Pruszkowie i pas perski, zakupione do Muzeum Narodowego; 9) zbiór nut po Delfinie Potockiej z kompozycjami Szopena, oraz obraz olejny przedstawiający śmierć Szopena, dar prof. Robina z Paryża; 10) monety, medale i publikacje zabytkowe i fachowe z daru Franciszka Biesiadeckiego, który corocznie zasila Muzeum swemi darami; 11) 7 kopij medali z XVI wieku wybitych ku czci rodziny Zygmunta Starego, dar muzeów Estów w Modenie. Ogółem darowano obrazów olejnych 3, kart z rysunkami różnych artystów 63, okazów grafiki 28, minjatury 4, rzeźby 4, tkanin 6, fotochemicznych reprodukcyj z dzieł sztuki 11 i album z fotografjami, przedmiotów ceramicznych i szklany 4, rękopisy 2, z militarjów 13 przedmiotów, odlewów gipsowych 8, zabytki przemysłu artystycznego w metalu 4, przedmioty sfragistyki 5, dokumenty 2, meble 2, oraz 6 czasopism.

Skromny w stosunku do dzisiaj żądanych cen i sposobności czynienia zakupów, budżet Muzeum Narodowego został jak najoszczędniej i najkorzystniej zużyty, szczególnie gdy proprozycje zakupna do zbiorów muzealnych wychodziły od Dyrekcji Muzeum. Z poważniejszych zakupów wyszczególnić należy: 1) „Święto oczyszczenia“, fałszywie nazwane przez autora „świętem trąbek“, obraz olejny na płótnie Aleksandra Gierymskiego, dzieło pierwszorzędnej wartości artystycznej i muzealnej; 2) portret mężczyzny Rodakowskiego; 3) kolekcję odznak legjonowych, przeszło 1200 sztuk; 4) z tkanin dwa pasy kontuszowe złotolity i jedwabny, oraz ornat z XVI wieku; 5) dzwon z XVI wieku; 6) trzy kartony Matejki do polichromji kościoła Marjackiego; 7) jeden medal złoty i 1 srebrny, wybite ku czci dra Stanisława Tomkowicza, a zakupione przez Gminę m. Krakowa dla uczczenia zasług naukowych jubilata; 8) dwie akwarele Vogla z widokami Warszawy uzyskane drogą wymiany. Na ogół zakupiono: 6 obrazów olejnych,

5 akwarel, 14 rysunków, 32 okazy grafiki, 1 minjaturę, 3 rzeźby i zbiór fragmentów rzeźby zabytkowej ornamentacyjnej, 2 gipsowe odlewy, 1 gemmę, 12 okazów tkanin, 3 sztuki broni, 5 okazów wyrobów ceramicznych i szklanych, 6 zabytków przemysłu artystycznego w metalu, 7 medali i monet, 3 hafty, 65 fotografij, 49 tomów do bibljoteki fachowej podręcznej, oraz 13 czasopism fachowych.

Zbiór fotografij powiększył się o 300 sztuk, z czego 32 fotografje z drzwi gnieźnieńskich zakupiono, resztę zaś wykonano w własnej pracowni fotograficznej.

Z robót, odnoszących się do budynków muzealnych i ich urządzeń, wykonano w roku ubiegłym w Sukiennicach przeróbki i naprawy w instalacji kaloryferowej, konieczne ze względu na zużycie się materjału instalacyjnego, instalację elektryczną przez wzmocnienie przewodów prądu i wprowadzenie nowych lamp z odpowiedniemi reflektorami, według projektu p. Jana Schmidta, urzędnika Elektrowni miejskiej, pozwalającemi podziwiać w całej pełni obrazy przy sztucznem oświetleniu. Po ukończeniu rekonstrukcji światła elektrycznego, otwarto w czerwcu uroczyście wobec zaproszonych wybitnych osób Krakowa Galerję dla publiczności w godzinach wieczornych. Galerja otwarta jest tylko przez jeden dzień w tygodniu, t. j. w sobotę, w porze letniej w godzinach 19—21, w porze zimowej 18—20 i cieszy się dużą frekwencją zwiedzających.

Muzeum Narodowe wraz z wszystkiemi oddziałami zwiedziło za opłatą w 1930 roku 63.055 osób, w czem grup zbiorowych było 1.453. Dochody ze wstępów we wszystkich oddziałach za ten okres wynoszą 44.651 zł. 50 gr.

76. Muzeum Przemysłowe.

Z pośród różnych dziedzin działalności Muzeum Przemysłowego na pierwsze miejsce wysuwa się intensywny rozwój Instytutu Psychotechnicznego wraz z poradnią zawodową i biurem organizacji pracy. W okresie sprawozdawczym nawiązał Instytut ściślejszy kontakt ze szkolnictwem powszechnem w Krakowie. Instytut urządził stały roczny kurs dla nauczycieli szkół powszechnych celem zaznajomienia ich z zasadami psychologji, psychotechniki i poradnictwa zawodowego. Zadaniem tego kursu było pogłębienie wiedzy psychologicznej u nauczycieli, co korzystnie odbija się na praktyce szkolnej. Instytut Psychotechniczny ułożył i wprowadził w życie nową formę arkuszy indywidualnych dla szkół, która niewątpliwie odda cenne usługi dla poznania psychiki ucznia.

W wykonaniu uchwał Polskiego Towarzystwa Psychotechnicznego zainicjował Instytut urządzenie I-go kursu dla poradnictwa zawodowego w Krakowie, którego celem jest kształcenie przyszłych pracowników Instytutów Psychotechnicznych i Poradni Zawodowych w Polsce. Od poparcia Rządu i zgłoszenia uczestników zależeć będzie, czy kurs ten dojdzie do skutku.

Zainicjowano również badanie psychotechniczne młodzieży seminarjalnej w Bochni i Sandomierzu.

W okresie sprawozdawczym zorganizowano przy Muzeum referat turystyczny, do którego zakresu należy zogniskowanie prac, podejmowanych na terenie krakowskim w kierunku propagandy Krakowa i okolicy przez pokrewne organizacje i instytucje, współpraca z niemi w tym kierunku i udzielanie pomocy ze strony miasta. Pierwszym w tym kierunku krokiem jest stworzenie Krakowskiego Syndykatu Propagandy, w skład którego wchodzą prezesi wszystkich organizacyj sportowych i turystycznych. Komisja ta odgrywać będzie rolę syndykatu inicjatywy i dążyć będzie do skonsolidowania i planowego ujęcia działalności turystycznej i propagandowej wszystkich istniejących zrzeszeń na terenie m. Krakowa, a wykładnikiem tych prac ma być Miejskie Biuro Propagandy przy Muzeum Przemysłowem.

a) Zbiory.

Działalność Muzeum ograniczyła się w roku sprawozdawczym do normalnych czynności muzealnych. Zbiory były dostępne dla publiczności w niedziele i święta, dla wycieczek zaś, dla osób przejezdnych, oraz dla osób, przeprowadzających fachowe studja w każdym czasie. W tym okresie zwiedziło zbiory 196 osób.

Z ważniejszych darów, otrzymanych w tym czasie, wymienić należy dar p. Wentzlowej chusteczka haftowana, p. Fr. Studzińskiego złota taśma słucka, p. Dra Woynarowskiego cybuch wyszywany paciorkami, p. A. Nitschównej dwa szkła rżnięte.

b) Bibljoteka.

W okresie sprawozdawczym prowadzono dalsze prace około skatalogowania księgozbioru i rycin. Ponadto porządkowano materjał fotograficzny z fundacji Kriegerów, sporządzono odpowiedni inwentarz i katalog. Przy Bibljotece fungował zorganizowany w roku 1929 referat centralnego katalogu bibljotek miejskich.

Do księgozbioru zakupiono 52 książki, otrzymano zaś w darze 17 książek.

Czytelnie dostępne były dla publiczności codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, od godziny 5-tej do 8-mej wieczorem.

Z Bibljoteki korzystało 1.011 osób.

c) Pracownie.

D r u k a r n i a. W okresie sprawozdawczym wykonano pewne przeróbki w maszynach drukarskich. Obok druków, przeznaczonych dla Magistratu, Towarzystwa Miłośników Książki, oraz innych drobnych prac, wykonano w tym czasie następujące publikacje:

„Komunikat Muzeów Polskich", zeszyt I.

„Sprawozdanie Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej", oraz ukończono druk pierwszej części publikacji „Przemysł złotniczy w Polsce".

I n t r o l i g a t o r n i a. W okresie sprawozdawczym wykonywała introligatornia oprawę książek dla Bibljoteki Muzeum, oraz prace, związane z prowadzeniem drukarni.

W pracowni odbywa się kurs galanterji skórniczej, rozpoczęty w październiku 1930 r. W godzinach wieczornych odbywają się w pracowni ćwiczenia praktyczne uczniów introligatorskiej szkoły dokształcającej.

C y n k o g r a f j a. W roku 1930 kliszarnia była nieczynna, natomiast dział fotograficzny wykonywał zdjęcia dla wydawnictw muzealnych. Wykonano również kilka odbitek fotograficznych dla osób prywatnych.

Hafciarnia. W okresie sprawozdawczym wykonano w pracowni naprawę dla Katedry na Wawelu 1 gobelinu, 2 ornatów, 2 stuł, 1 dalmatyki gobelinowej. Pozatem wykonano kilka prac konserwatorskich dla zbiorów i osób prywatnych.

Metalownia. W roku 1930 wykonano szereg aparatów dla pracowni psychotecznicznej, tablicę rozdzielczą do ładowania akumulatorów i t. d., dla stolarni przerobiono maszynę stolarską na łożyska kulkowe, wykonano noże profilowe dla freski, dla introligatorni zmontowano maszynę do złocenia, dla hafciarni 12 krzeseł spawanych, dla Budownictwa miejskiego szereg napraw, połączonych ze spawaniem metali, dla potrzeb kursów 14 krzeseł elektrycznie spawanych.

Stolarnia. W okresie sprawozdawczym wykonano szereg sprzętów dla pracowni psychotechnicznej (biurka, stoły i t. p.), oraz dla nowozorganizowanych biur Muzeum, wreszcie kilka sztuk mebli.

d) Kursy.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kurs obsługi kotłów parowych, rozpoczęty 6 października 1930, kurs szewski, rozpoczęty 30 października 1930 r., oraz kurs szewsko-cholewkarski, rozpoczęty 25 listopada 1930 r.

W tymże czasie rozpoczęto kursy:
1) rysunków budowlanych,
2) rysunków zawodowych dla metalowców,
3) rysunków geometrycznych,
4) rysunków odręcznych,
5) rysunków stolarskich,
6) rachunków ogólnych,
7) rachunków przemysłowych,
8) elektrotechniczny,
9) stolarski (dla czeladników),
10) galanterji skórniczej,
11) elektrycznego spawania,
12) trykotarstwa ręcznego,
13) ogrodniczy,

oraz kursy zawodowe dokształcające dla rozmaitych rzemiosł, jak introligatorski, cyzelerski, złotniczy, jubilerski i t. p.

e) Wystawy.

W roku sprawozdawczym zorganizowano w salach Muzeum wystawę, związaną z obchodem 100-nej rocznicy Powstania Listopadowego.

f) Kino.

W okresie sprawozdawczym wyświetlono ogółem 107 programów dla 14.900 widzów, oraz zanotowano urządzenie dla wyświetlania filmów dźwiękowych.

77. Teatr miejski im. J. Słowackiego.

W sprawozdaniu z działalności teatru miejskiego za sezon 1928/29 drukowanem w Dzienniku Rozporządzeń m. Krakowa z daty 28 lutego 1930 r. Nr. 2 podano krótki zarys działalności teatru z okresu pierwszych miesięcy dzierżawy.

Ostateczne zestawienie całego poprzedniego sezonu, tj. od 31 sierpnia 1929 do 30 sierpnia 1930 wykazuje, że w tym okresie dano ogółem 414 przedstawień, w tem 30 przedstawień lwowskiej opery i operetki w sierpniu. Przedstawień popularnych dano 76. Polskie sztuki zajęły 134 wieczory. Utworów odegrano 41, w tem polskich 20, nowości 26. Z polskich nowości największą liczbę przedstawień osiągnęła komedja Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia“ 21 razy, oraz Ferdynanda Goetla „Samuel Zborowski“ 13 razy. Z obcych sztuk rekordową cyfrę przedstawień osiągnęła sztuka „Artyści“ 47, następnie „Szwejk“ 32, potem „Mysz kościelna“ 24 i „Azais“ 21 razy. Gościnnie występowali: Nosaczewska Irena, Frenkel Mieczysław, Jaracz Stefan, Junosza-Stępowski Kazimierz i Węgrzyn Józef.

Pierwszy sezon dzierżawy wykazał celowość i sprężystość w organizacji i administracji teatru, tudzież żywą działalność repertuarową. Sztuki przygotowywane były starannie, a gra artystów stała zawsze na wysokim poziomie. Strona dekoracyjna, spoczywająca w rękach fachowego artysty-malarza, oraz reżyserów, osiągała w każdej sztuce sukces artystyczny.

Na dobro Dyrekcji zapisać dalej należy wznowienie „Odprawy posłów greckich“ na dziedzińcu na Wawelu w czerwcu, z okazji uroczystości Kochanowskiego, zjazdu P. E. N. Klubów i zjazdu nauczycielstwa szkół powszechnych.

Zakończywszy sezon dramatu Dyrekcja urządziła cykl przedstawień opery i operetki lwowskiej od 1 do 27 sierpnia. W tym czasie dano 17 przedstawień operowych i 13 operetkowych.

Przedstawienia te cieszyły się liczną frekwencją publiczności, spragnionej muzyki. Gościnnie występowali: Ada Sari, Adam Didur i Olga Didurówna. Pod względem finansowym teatr szedł dobrze.

Gmina poza zobowiązaniami przewidzianemi w budżecie nic nie dopłaciła. Również i dzierżawcy swe zobowiązania tak wobec artystów, jak i wobec Gminy wypełnili w całości.

Kontrola rachunków wykazała, że wszystkie należytości Kasy Chorych, zakładu pensyjnego i inne świadczenia były wyrównywane punktualnie.

Po zestawieniu rachunków za ubiegły sezon Dyrekcja przeznacza nadwyżkę dochodów w kwocie 81.000 zł. na kaucję z kontraktu dzierżawy w miejsce dotychczasowej kaucji hipotecznej 70.000 zł. dyr. Bujańskiego. Powyższą kaucję gotówkową 81.000 zł. złożono na książeczkę wkładkową powiatowej Kasy Oszczędności Nr. 143.302 zawinkulowaną na rzecz Gminy m. Krakowa. Równocześnie zwolniono dyr. Bujańskiego z dotychczasowego zabezpieczenia.

Zgodnie z postanowieniem kontraktu, dzierżawcy zakupili przedmiotów do inwentarza teatralnego w bibljotece, dekoracjach, kostjumach, meblach, rekwizytach i perukach za ogólną kwotę 43.234 zł. 24 gr. Ponieważ w kontrakcie oznaczono zakup inwentarza na kwotę 30.000 zł., przeto nadwyżkę zakupu zarachowano na sezon następny.

Z powodu nadmiernej ciasnoty w magazynach teatralnych, przeznaczono na dodatkowy magazyn teatralny scenę byłego teatru przy ul. Rajskiej, oraz tamtejszy magazyn dekoracyj. Dla kontroli inwentarza tam złożonego, oraz odpowiedniego zabezpieczenia, przydzielono jednego z maszynistów teatru miejskiego, któremu urządzono mieszkanie z części garderób mieszczących się w oficynie.

78. Archiwum Aktów Dawnych m. Krakowa.

Ze zbiorów Archiwum i bibljoteki korzystało w celach naukowych 114 osób w ciągu 259 dni w tem 8 z poza Krakowa. Ponadto zwiedziły Archiwum w celach naukowych 2 wycieczki: Koła historyków U. J. i V kl. gimn. Kaplińskiej.

Archiwum przeprowadziło szereg poszukiwań archiwalnych i udzieliło informacyj naukowych władzom, instytucjom, oraz osobom prywatnym w szczególności: Ministerstwu Robót Publicznych w sprawie katastrofalnych wylewów Wisły od czasów najdawniejszych; Urzędowi Wojewódzkiemu w Krakowie udzielono wyjaśnień w sprawach hipotecznych, dotyczących poszczególnych domów przy ul. Kanoniczej i Grodzkiej, będących dawniej własnością kapituły krakowskiej; Polskiej Akademji Umiejętności ułatwiono korzystanie z aktów Komisji cywilno-wojskowej województwa krakowskiego do prac Komisji nad atlasem historycznym Polski. Konsulatowi Rzeczypospolitej w Pradze udzielono szczegółowych informacyj w sprawie rodziny Kaprich; opracowano sprawę zmiany nazwy placu Szczepańskiego na „Plac Gwardji Narodowej"; zebrano informacje co do mogiły Konfederatów Barskich przed kościołem OO. Kapucynów; opracowano szereg artykułów propagandowych o Krakowie; Magistratowi m. Olkusza przesłano referat o herbie historycznym i pieczęci m. Olkusza; Oddziałowi Banku Polskiego w Jaśle wyjaśnienia w sprawie herbu m. Biecza.

Ponadto udzielono informacyj w różnych sprawach naukowych osobom prywatnym, a mianowicie: prof. Grynfelttowi w Montpellier, Betsy Frenkel w Den Haga (Holandja), Helenie Mechow w Frankfurcie nad Menem, Feliksowi Kutlikowi w Bratislawy, prof. St. Ptaszyckiemu w Warszawie, prof. L. Płoszowskiemu w Warszawie, drowi K. Maleczyńskiemu we Lwowie, prof. J. Danielskiemu w Rzeszowie i innym.

Wydano 4 odpisy wierzytelne dla Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Dyrektor Archiwum brał stały udział w posiedzedzeniach wojewódzkiej komisji dla ustalenia urzędowych nazw miejscowości w Polsce, opracował historyczny referat o używaniu insygnjów przez Prezydenta miasta i członków Rady miejskiej krakowskiej podczas oficjalnych występów w dawnych czasach, oraz projekty odznak dla członków Prezydjum miasta i radców miejskich.

Archiwum wzięło udział w komisji dla wyznaczenia miejsca na tablicę pamiątkową ku czci pamięci Marszałka Francji, Anglji i Polski Ferdynanda Focha, sporządziło wykazy osób zasłużonych, spoczywających na cmentarzach Krakowa (rakowickim, podgórskim, zwierzynieckim), których groby i nagrobki mają być chronione i konserwowane przez Gminę miasta Krakowa.

Nabytki.

Stanisław Tomasz Fihauser złożył w darze dwa dokumenty pergaminowe, a mianowicie: dokument cesarza Ferdynanda II z r. 1626 (nadający szlachectwo Konradowi Vieheuserowi, dworzaninowi Zygmunta III), oraz dokument Władysława IV z r. 1638 (nadający Konradowi Fihauserowi tytuł i godność sekretarza królewskiego).

Towarzystwo Dobroczynności w Krakowie przekazało do zbiorów Archiwum księgi i akta Towarzystwa od r. 1816, w szczególności 9 ksiąg protokołów obrad, 4 księgi ogólno-administracyjne, 13 ksiąg funduszów, 45 książek rachunków i zestawień kasowych, 5 ksiąg szkoły i ochronki, oraz kilkanaście fascykułów akt luźnych.

Izba Obrachunkowa złożyła 309 ksiąg obrachunkowych.

Gł. Archiwum Mgtu oddało do zbiorów Archiwum 15 fascykułów aktów z czasów wojny światowej (1914—1919).

P. Jadwiga z Estreicherów Kulczyńska złożyła w darze zbiór odznak papierowych, bonów, druków wojennych, wydawnictw Legjonów Polskich i Naczelnego Komitetu Narodowego, odezw, ulotek i t. p. z czasów wojny.

Sekretarjat B. B. W. R. w Krakowie złożył w darze zbiór odezw, afiszów, broszur i t. d. z okresu wyborów do Sejmu i Senatu w r. 1930.

Prezydent m. Krakowa inż. K. Rolle przekazał do Archiwum akta, dotyczące starań Stanisława Wyspiańskiego o dyrekturę teatru miejskiego, (między innemi 2 autografy oferty Wyspiańskiego), oraz autograf Henryka Siemiradzkiego w sprawie kurtyny w teatrze miejskim.

P. Zofja Hendlowa złożyła w darze plany architektoniczne, pozostałe po ś. p. Zygmuncie Hendlu, obejmujące projekty odnowienia domów zabytkowych itp.

Muzeum historyczne m. Krakowa.

Zakupiono 3 akwarele (widoki Krakowa) art. mal. Franciszka Turka.

Dyrekcja szkoły męskiej im. św. Wojciecha złożyła do zbiorów Muzeum stary sztandar szkolny.

Firma S. Manne w Krakowie oddała do Muzeum dawne drzwi z bramy kamienicy przy ul. Szpitalnej L. or. 6.

Prof. U. J. Tadeusz Estreicher złożył w darze odbicie ołówkowe tablicy srebrnej z trumny królowej Anny Jagiellonki.

Ponadto włączono do zbiorów 20 fotografij (widoki Krakowa i osoby), otrzymanych w darze od: Dyrekcji Polskiego Radja, Kolejowego Przysposobienia Wojskowego i Towarzystwa Dobroczynności.

Bibljoteka Archiwum powiększyła się o 294 książek, w tem 206 z darów, 60 zakupionych, 25 nadesłanych (przeważnie w drodze wymiany), 3 z dawnych zbiorów Archiwum. Wszystkie nabytki bibljoteczne zostały skatalogowane.

W depozycie bibljoteki Archiwum znajduje się Księga pamiątkowa ku czci Prezydenta Dra J. Dietla, wydana staraniem i nakładem Gminy stol. król. m. Krakowa. Otrzymano: 200 egz., wydano 80, pozostaje 120 egz.

Prace wewnętrzne naukowe.

1) W r. 1930 ukończono układanie i inwentaryzowanie luźnych grup akt, tyczących Krakowa i innych, objętych dotąd tymczasowym „Spisem aktów i rękopisów nieskatalogowanych". Spis ten sporządzony w miarę przybywania do Archiwum nowych

nabytków rękopiśmiennych, nie mógł mieć, z natury rzeczy, układu rzeczowego. Wchodzące w skład tych grup akta wymagały pozatem niejednokrotnie nowego systematycznego ułożenia. Prace nad nowem ułożeniem tych akt prowadzono głównie w r. 1929, ukończono je w r. 1930. Z ważniejszych prac wykonanych w r. 1930 należy wymienić: 1) rozłożenie działu obejmującego nieuwierzytelnione kopje dokumentów królewskich według ich przynależności archiwalnej, a więc włączenie ich do aktów Sądu asesorskiego, tyczących m. Krakowa, Kazimierza, jurydyk podkrakowskich, do akt Wielkorządów krakowskich, akt różnych miast, 2) ułożenie znajdujących się w tej grupie rękopisów tyczących Krakowa, jego instytucyj i rodzin krakowskich (z lat 1795 do 1918), w odpowiedni układ chronologiczny i rzeczowy.

Uporządkowane na nowo rękopisy otrzymały nowy inwentarz. Akta dzielą się obecnie na następujące grupy: I. Archiwalja z czasów dawnej Rzeczypospolitej tyczące Krakowa i województwa krakowskiego (wiek XVI—XVIII); dokumenty papierowe królewskie oryginalne, akta Sądu Wyższego prawa niemieckiego, Sądu 6 miast, Wielkorządów krakowskich, Sądu asesorskiego i t. d., Komisji Cywilno-Wojskowej, Konfederacji Targowickiej. II. Księgi i akta różnych miast polskich (w. XVI—XIX). III. Akta rodzinne, krakowskie i pozakrakowskie, szlacheckie i mieszczańskie (w. XVI—XIX), wśród nich archiwum i akta rodziny Pinoccich z w. XVII. IV. Akta tyczące Krakowa i jego okręgu, podzielone chronologicznie na grupy 1) z lat 1795—1809, 2) z lat 1809—1815, 3) z lat 1815—1846, 4) w końcu akta Krakowa z 2 połowy w. XIX i początku w. XX, ułożone rzeczowo (akta Magistratu i instytucyj miejskich, akta Straży Obywatelskiej z r. 1918/19, uroczystości, szkoły i kościoły, akta Magistratu z lat wojny 1914—1918). Podczas porządkowania tych ksiąg znaleziono kilka rękopisów tyczących miasta Krakowa z przed r. 1795 i przynależnych do ksiąg Krakowa, objętych przez drukowany katalog Archiwum,

Ostateczne wszakże uporządkowanie jest niemożliwem z powodu zupełnego braku miejsca w Archiwum i wypływającej stąd niemożności przeprowadzenia na większą skalę zakrojonego przegrupowania archiwaljów.

2) Ważną pracą wewnętrzną było porządkowanie akt miasta Kazimierza pod Krakowem (w. XIV—XVIII). Przeważna część ksiąg tego działu posiadała już sporządzony dawniej katalog kartkowy. Należało przeto rozłożyć i uporządkować liczne akta luźne, zidentyfikować i odpowiednio przydzielić fragmenty i luźne karty z ksiąg, skatalogować pozostałe książki (przeważnie poszyty) i fascykuły aktów luźnych, spaginować książki nie mające dotąd paginacji, a następnie przeprowadzić podział ksiąg i aktów na odpowiednie grupy, badając i porównując poszczególne rękopisy i ich grupy. Układ ksiąg kazimierskich wzorowano w zasadzie na układzie ksiąg krakowskich (Katalog Archiwum a. d. m. Krakowa T. II), w niektórych wypadkach musiano jednak od tego wzoru odstąpić. Jako pierwszą grupę wysunięto akta radzieckie, gdyż księgi te są najstarszemi księgami m. Kazimierza (od r. 1369). Po księgach tych (podzielonych na czystopisy, protokoły i bruljony), podano działy wyłonione z ksiąg radzieckich. księgi kryminalne i inkwizycyjne, fascykuły oryginalnych kontraktów, relacyj i pozwów. Po grupie ksiąg burmistrzowskich, będących podobnie jak radzieckie, księgami sądowemi i administracyjnemi, umieszczono księgi administracyjne. Uchwały Magistratu i pospólstwa, t. zw. kollokwiarja (obrady pospólstwa), księgi prawa miejskiego i księgi administracyjne umieszczono bezpośrednio po radzieckich i burmistrzowskich, ze względu na dużą łączność z niemi. Dopiero po nich znalazły miejsce księgi ławnicze i wójtowskie, będące księgami czysto sądowemi. Księgi administracyjne i sądowe zamykają akta władz państwowych, tyczące Kazimierza: kodeksy przywilejów królewskich, księgi Komisji Dobrego Porządku, Komisji Skarbu koronnego i akta Sądu asesorskiego.

Odrębną wielką grupą są księgi finansowo-rachunkowe. Należą tu akta lonerów, główne księgi dochodów i wydatków miasta, rachunki szczegółowe, akta tyczące dóbr miejskich, księgi ceł, poborów miejskich i podatków państwowych, nadzwyczajne wydatki na wojsko i kontrybucje. Na końcu umieszczono księgi cechowe i kupieckie, kościołów i szpitali kazimierskich, wkońcu synagogi żydowskiej.

Porządkowanie i układanie ksiąg kazimierskich jest na ukończeniu.

3) W poprzednim roku (1929) prowadzono porządkowanie i katalogowanie ksiąg miasta Kleparza pod Krakowem (w. XV—XVIII), oraz jurydyk podmiejskich, jak Garbar, Biskupiego (w. XV—XVIII) i innych. W r. 1930 prace te ukończono. Księgi m. Kleparza dzielą się na księgi ławnicze, wójtowskie, radzieckie, Sądu burmistrzowskiego, uchwały Magistratu, księgi przyjęć prawa miejskiego, rachunkowe, cechów, kościoła św. Florjana. Księgi jurydyk są nieliczne.

4) Uporządkowano 81 fascykułów akt szkół początkowych Wol. Miasta Krakowa, (z lat 1811—1858) i sporządzono prowizoryczny inwentarz kartkowy.

5) Ułożono i zinwentaryzowano część map, znajdujących się w zbiorach Archiwum, a mianowicie 1) plany katastralne osad Rzeczypospolitej Krakowskiej z lat 1788—1847 (75 planów), wchodzące w skład Archiwum senackiego, 2) plany katastralne osad Rzeczypospolitej Krakowskiej, przeważnie kopje (78 planów), 3) 14 map ekonomicznych okręgu krakowskiego z lat 1820—1839, 4) 13 planów miast i wsi polskich i obcych.

6) Zidentyfikowano i spisano 131 monet (od czasów Władysława Łokietka do Wol. Miasta Krakowa) darowanych Archiwum przez p. Fr. Biesiadeckiego ze Lwowa.

7) Prowadzono katalogowanie starych druków zawartych w rękopisach Ambrożego Grabowskiego. Skatalogowano druki znajdujące się w rękopisach 12—54.

8) Rozpoczęto indeks osób do ksiąg testamentów krakowskich.

9) Zrobiono i ułożono indeks osób i rzeczy do wydrukowanego już tomu: Consularia Casimiriensia 1369—1401, który niebawem oddany będzie do druku.

10) Uporządkowano archiwum Krakowskiego Towarzystwa Dobroczynności, znajdujące się w gmachu

tego Towarzystwa przy ul. Koletek 12, zawierające księgi i akta od r. 1816. Na prośbę tego Towarzystwa przeprowadzono selekcję archiwaljów, wybierając księgi i akta o wartości historycznej i przeznaczając je do Archiwum m. Krakowa.

11) Skontrolowano i ułożono 15 fascykułów akt z czasów wojny światowej (1914—1919), które przejęto z Głównego Archiwum Magistratu.

12) Odebrano i włączono do zbiorów 309 ksiąg Izby Obrachunkowej.

13) Ułożono akta, pozostałe ze szkartowania Głównego Archiwum Magistratu.

14) Uporządkowano, oraz zinwentaryzowano zbiór planów architektonicznych ś. p. Zygmunta Hendla.

15) Uporządkowano przeważną część zbioru opisów różnych wydarzeń historycznych, obchodów, uroczystości itd.

16) Zinwentaryzowano zbiór fotografij Legjonów Polskich.

17) Uzupełniono zbiór fotografij widoków i zabytków Krakowa.

Różne.

W lecie ub. roku przeprowadzono gruntowne odnowienie 4 sal Archiwum. Odmalowano ściany, oraz położono podłogi parkietowe.

W Archiwum skupiała się praca Towarzystwa miłośników historji i zabytków miasta Krakowa, a Archiwum udziela od r. 1897 temuż Towarzystwu stale pomocy naukowej.

Prace drukowane w r. 1930, w których oparto się na materjałach archiwalnych Archiwum aktów dawnych m. Krakowa:

1) Artyniak Antoni, „Z przeszłości Nowego Sącza“, Nowy Sącz 1930.
2) Chmiel Adam, „Introligatorzy cudzoziemscy i zamiejscowi w Krakowie w latach 1574—1646“. Kraków 1929.
3) Chmiel Adam, „Inwentarz rzeczy introligatora krakowskiego Macieja Przywilskiego z roku 1587“. Silva rerum, 1930.
4) Chmiel Adam, „Rzeźnicy krakowscy“, Kraków 1930 r., str. VI 341.
5) „Księga pamiątkowa Stow. Drukarzy Krakowskich“, Kraków 1930.
6) Lachs Jan, „Krakowskie Księgozbiory lekarskie z w. XVII“, Lwów 1930.
7) Lachs Jan, „Lekarze-przyjaciele Jana Kochanowskiego“, (Przegląd Współczesny Nr. 98 i 99, 1930).
8) Ptaśnik Jan, „Codex picturatus Baltazara Behema“ (Kwartalnik historyczny, XLIV, 1930, zesz. 1).
9) Pieradzka Krystyna, „Garbary, Przedmieście Krakowa“ (1363—1587) Bibljoteka Krakowska Nr. 71, Kraków 1930.
10) Ręgowicz Ludwik, „Szkolnictwo W. M. Krakowa“ (Wyd. Nauk. Twa Pedagogicznego) Warszawa 1930.
11) Semkowicz Władysław, „Hanul, namiestnik wileński“ (1382—1387) i jego ród (Ateneum Wileńskie R. VII, zesz. 1—4), Wilno 1930.
12) Uth Grzegorz, „Szkic historyczno-biograficzny Zakonu Augustjańskiego w Polsce“. Kraków 1930.

79. Miejska Kolej Elektryczna.

I. Oddział ruchu.

a) Linje tramwajowe:

Długość torów eksploatacyjnych	32·644	km
„ „ zapasowych	0·820	„
„ „ dojazdowych	1·089	„
„ „ na dworcach tramwajowych	0·655	„
„ „ w wozowniach	0·963	„
Ogółem	36·171	km

Długość sieci eksploatacyjnej:

linje wąskotorowe	6·965	km
„ normalnotorowe	10·861	„
Razem	17·826	km

Długość poszczególnych linij ruchu:

Linja 1. Most Podgórski — Dworzec osob.	2·733	km.
„ 2. Rynek gł. — ul. Podchorążych	2.698	„
„ 3. Rynek Podgórski — Dworzec towarowy	5·199	„
„ 4. Rynek gł. — Park Dra Jordana	1·950	„
„ 5. Salwator — ul. Lubicz	3·958	„
„ 6. Salwator — ul. Kalwaryjska	6·603	„
Razem	23·141	km

Długość przewodów nadziemnych	37·000	km
„ sieci kablowej	8·133	„

b) Linje autobusowe:

Linja	Oznaczenie linji	Długość w km	Data otwarcia	
1.	Barbakan — Prądnik Czerwony	3·00	17/I	1927
2.	Podgórze — Borek Fałęcki	3·85	1/X	1927
3.	Podgórze — Prokocim	3·50	1/XII	1927
4.	Podgórze — Piaski Wielkie	4·00	8/I	1928
5.	Poczta gł. — Grzegórzki	2·90	1/III	1928
6.	Salwator — Las Wolski	4·50	26/V	1928
7.	Ul. Straszewskiego — Zakrzówek	2·80	1/X	1928
8.	Aleja Słowackiego — Prądnik Biały	2·60	1/X	1928
9.	Rynek Podgórski — Kobierzyn	6·55	1/X	1928
10.	Mały Rynek — Dąbie	3·20	5/IX	1929
11.	Mały Rynek — Cmentarz	2·25	2/V	1929
12.	Ul. Podchorążych — Bronowice Wielkie	4·20	1/VI	1929
13.	Podgórze — Piaski Wielkie	5·40	15/V	1930
14.	Mały Rynek — Rakowice — Lotnisko	4·20	1/XII	1929
	Odnoga z Prądnika Białego:			
	a) do Witkowic	2·00	1/XII	1929
	b) do Zielonek	3·20	24/V	1930
	Razem długość linij autobusowych	58·15		

II. Wyniki eksploatacyjne.

a) Linje tramwajowe:

Przewieziono osób:

za biletami jazdy	18,082.800
„ abonamentami	2,016.692
„ biletami szkolnemi miesięcznemi	267.780
„ „ „ tygodniowemi	397.768
„ „ tygodniowemi porannemi	942.546
„ bloczkami abonamentowemi	638.500
Razem	22,346.086

Przebieżono wozokilometrów obliczeniowych 3,027.998
„ „ rzeczywistych 3,330.306

Na 1 wozokm rzeczyw. przypada osób 6·70.
Na 1 mieszkańca przypada jazd 104.
Dochód na 1 wozokm rzeczywisty zł. 1·49.
Zużyto prądu 2.691.825 KWG.
Zużyto prądu na 1 wozokm oblicz. 0·888 KWG.

b) Linje autobusowe:

Przewieziono osób 2,361.199.
Przebieżono wozokm 965.160·9.
Na 1 wozokm przypada osób 2.446.
Zużyto benzyny 237.453 kg.
Zużyto smarów 13.976 kg.

III. Oddział budowy i konserwacji sieci.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono gruntowny remont torów linji 1 w ul. Basztowej, przyczem położono na nowo na podkładzie betonowym 350·6 mb. toru, w tem 165 m toru z szyn nowych. Wykonano tamże 760 m² bruku porfirowego na zaprawie cementowej.

Pozatem wykonano cały szereg robót konserwacyjnych na całej sieci, a mianowicie: wbudowano dwie zwrotnice w ulicy A. Potockiego, wymieniono 480·3 mb. zniszczonych torów, podbito szutrem 3.517 m szyn, naprawiono 222 styków i 44 zwrotnic, zabrukowano w torach 4.998·7 m² bruku, sheblowano 2.362 mb. szyn falistych, odnowiono i odmalowano 70 tablic przystankowych.

W przewodach elektrycznych wymieniono 2.710 mb. drutu miedzianego, oraz 16 mb kabla w ul. Sławkowskiej, odczyszczono z rdzy i pomalowano 257 słupów żelaznych i 208 rozet ściennych. Na polecenie Magistratu wykonano sygnał świetlny na Bramie Florjańskiej. Prócz tego przeprowadzono gruntowne prace około konserwacji sieci i sporadyczne rewizje izolacji przewodów nadziemnych i kabli.

IV. Oddział warstatowy.

Tabor wozowy składa się z 67 wozów motorowych i 17 wozów przyczepnych.

Oprócz normalnych prac około naprawy i konserwacji taboru, przeprowadzono przeróbkę jednego wozu doczepnego na motorowy normalnotorowy, oraz przeróbkę 4-ech wozów wąskotorowych wysokiego typu na typ niższy.

Nadto wykonano całkowicie nowy wóz motorowy normalnotorowy, odznaczony następnie złotym medalem na Międzynarodowej Wystawie Komunikacji i Turystyki w Poznaniu.

Dział samochodowy obejmował: 1 samochód osobowy, 5 samochodów ciężarowych, 2 samochody kontrolne, 1 montażowy i 42 autobusy (w roku sprawozdawczym zakupiono 23 nowych autobusów).

V. Kolonje dla młodzieży.

Podobnie jak w innych latach i w tym roku utrzymywała M. Kolej Elektryczna kolonje lecznicze dla anemicznych, skrofulicznych i niedorozwiniętych dzieci pracowników M. K. E. w Rabce, z których korzystało 254 dzieci, a to 134 dziewcząt i 120 chłopców.

Z kolonji letniej w Kobiernicach korzystało 25 dziewcząt i 20 chłopców.

Na sezon zimowy wysłano do Rabki 7 dziewcząt i 13 chłopców, do Kobiernic 3 dziewczęta i 6 chłopców.

Koszty utrzymania wraz z kąpielami i zabiegami lekarskiemi wynosiły około 6 zł. dziennie za każde dziecko, a pokrywane były przez M. Kolej Elektryczną.

Ponadto w zakładzie leczniczym Uniwersytetu Jagiell. dla dzieci gruźliczych w Zakopanem utrzymywała M. Kolej Elektryczna 5-ro chorych na gruźlicę dzieci pracowników.

Razem z kolonij i półkolonij leczniczych, urządzonych kosztem Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej, korzystało w r. 1930 dzieci 436.

VI. Budowa domów mieszkalnych.

Kosztem Funduszu Emerytalnego Pracowników K. M. K. E., istniejącego od r. 1926, wybudowano w 1930 r. 1 dom mieszkalny 4-ro piętrowy przy Alei Skrzyneckiego 4. Dom ten obejmuje 30 mieszkań, składających się z 1-go pokoju, przedpokoju i kuchni z przynależnościami.

Na każdem piętrze znajduje się łazienka, oraz pralnia do użytku mieszkańców.

Budynek ten został w zupełności zamieszkały z dniem 1 października 1930 r.

Fundusz Emerytalny Pracowników K. M. K. E. posiada obecnie 2 domy 4-ro piętrowe, a to jeden przy Pl. Przystanek L. 3, a drugi przy Al. Skrzyneckiego L. 4 (Dz. XXII).

80. Finanse miasta.

Majątek Gminy wraz z majątkiem zakładów i przedsiębiorstw komunalnych wynosił z końcem roku sprawozdawczego inwentarycznie około 285 miljonów złotych. Łączne zadłużenie Gminy, oraz przedsiębiostw komunalnych o własnej podmiotowości prawnej wynosio z końcem tegoż roku kwotę niespełna 35 miljonów złotych, stanowiąc obciążenie mniejwięcej w wysokości 12% majątku. Obciążenie to należy uznać za relatywnie niskie, tem więcej, że — jak wspomaiano wyżej — dokonała Gmina od roku 1925 inwestycyj za kwotę około 37 miljonów złotych. Częściowe tylko finansowanie działalności inwestycyjnej Gminy pożyczkami, podczas gdy resztę kosztów pokrywano z dochodów bieżących, stanowiło przyczynę pojawienia się przejściowych niedoborów budżetowych w latach 1926, oraz 1928/9. Okresy budżetowe 1928/9 do 1929/30 wykazują znowu pewne nadwyżki, zużywane na pokrycie niedoborów lat poprzednich.

81. Budżet Gminy.

Granice gospodarki gminnej zakreśla budżet, uchwalany corocznie przez Radę miejską, a zatwierdzany przez władzę nadzorczą. Zamknięcia rachunkowe, stanowiące podstawę kontroli wykonania budżetu, zostały wydane za okresy budżetowe do 1928/9 włącznie. Zamknięcie za okres 1929/30 znajduje się w opracowaniu.

Budżet administracyjny Gminy na okres 1930/31 zamyka się po stronie wydatków kwotą zł. 34,349.411, z czego na wydatki zwyczajne przypada zł. 24,780.893, na wydatki nadzwyczajne zł. 9,568.518, po stronie dochodów kwotą zł. 34,360.797, w czem zł. 24,787.464, stanowi sumę przewidywanych dochodów zwyczajnych, zł. 9,573.333 sumę dochodów nadzwyczajnych. Zwiększenie ogólnej sumy wydatków budżetu administracyjnego w stosunku do okresu 1929/30 wynosi zł. 1,678.256, a w ujęciu procentowem około 5%. Nieznaczny ten wzrost nie nadąża za wzrostem potrzeb miasta, utrzymując się w ramach narzuconych przez ogólne położenie gospodarcze, które nie pozwala na wydatniejsze zwiększenie dochodów. Wydatki nadzwyczajne mają charakter względny; otwiera je każdorazowo Prezydent miasta po wpłynięciu odpowiedniego pokrycia w dochodach. Procedura ta jest podyktowana koniecznością jak najdalej idącej ostrożności i troski o zachowanie równowagi budżetowej. Więcej, niż czwartą część ogółu wydatków nadzwyczajnych budżetu na r. 1930/31 stanowią wydatki na inwestycje wodociągowe, wśród których budowa drugiego rurociągu, podjęta celem zabezpieczenia miasta od przerw w dostarczaniu wody, udotowaną została kwotą zł. 2,000.000.

W nieznacznym ogólnym wzroście dochodów większy udział wykazują dochody ze źródeł prywatno-prawnych, niż dochody o charakterze publiczno-prawnym. Stosunek między temi dwiema grupami dochodów gminnych przesuwa się w ostatnich latach na korzyść dochodów prywatno-prawnych. Jest to w gospodarce finansowej Gminy objaw niewątpliwie pożądany.

Wydatki zwyczajne przedsiębiorstw komunalnych przewidywano na okres 1930/31 w kwocie zł. 21,514.452, wydatki nadzwyczajne w kwocie zł. 6,089.758, razem zł. 27,604.210; spodziewany czysty zysk ustalono na zł. 4,349.408.

82. Uposażenie pracowników miejskich.

(Według stanu z dnia 31 grudnia 1930 r.).

W V grupie uposażenia	16	osób
„ VI „ „	41	„
Do przeniesienia	57	osób
Z przeniesienia	57	osób
W VII „ „	122	„
„ VIII „ „	151	„
„ IX „ „	149	„
„ X „ „	254	„
„ XI „ „	123	„
„ XII „ „	266	„
„ XIII „ „	242	„
„ XIV „ „	322	„
„ XV „ „	348	„
„ XVI „ „	250	„
Razem	2.284	osób
Pobierających wynagrodzenie ryczałtem względnie dzienne	202	„
Razem pracowników miejskich	2.486	osób.

83. Sądy przysięgłych.

W roku sprawozdawczym ułożył Magistrat listę przysięgłych, obejmującą 5.765 nazwisk obywateli, uprawnionych do sprawowania funkcyj sędziego przysięgłego i przesłał ją w przepisanym terminie Prezydjum Sądu Okręgowego.

84. Ubezpieczenia społeczne.

W granicach ustawami przepisanych ubezpiecza Gmina swoich pracowników na wypadek choroby, od wypadków, oraz na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Koszty ubezpieczeń społecznych wynosiły w r. 1930:

a) Kasa Chorych	228.662·11	zł.
b) Zakład Ubezp. Pracowników Umysł.	43.352·80	„
c) Zakład Ubezpieczenia od Wypadków	165.321·21	„
d) Fundusz Bezrobocia	48.397·05	„
Razem	486.733·17	zł

Kwoty powyższe nie obejmują opłat uiszczonych przez ubezpieczonych, kosztów ubezpieczeń robotników sezonowo zatrudnionych i pracowników Miejskiej Kolei Elektrycznej.

85. Ludność miasta.

Z końcem roku 1930 Kraków liczył bez załogi wojskowej 214.504 ludności cywilnej, w tem 95.611 mężczyzn, 118.893 kobiety, 160.271 chrześcijan i 54.233 żydów.

Kraków, dnia 31 grudnia 1930 r.

Inż. Karol Rolle
Prezydent miasta.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

L VII. 34916/29.

ROZPORZĄDZENIE

Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 7-go stycznia 1930 r. o obowiązku utrzymywania tablic pożarnych aparatów alarmowych.

Na zasadzie przepisu § 102 lit. d. statutu dla miasta Krakowa z dnia 6-go października 1901 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 108, zarządza Magistrat co następuje:

§ 1. W sieni każdego domu w miejscu widocznem obowiązany jest właścicicieł realności utrzymywać tablicę, wedle wzoru ustanowionego przez Magistrat, z oznaczeniem najbliżej położonego alarmowego aparatu pożarnego.

§ 2. Właściciele (administratorzy) obowiązani są utrzymywać tablice te w należytym stanie, a w szczególności czysto i czytelnie.

§ 3. Tablic powyższych dostarczy i zarządzi przybicie ich w sieniach domów Gmina miasta Krakowa za zwrotem własnych kosztów.

Należytość za dostarczone tabliczki w kwocie 11 zł., obowiązani są uiścić właściciele (administratorzy) realności do rąk inkasenta, pod zagrożeniem egzekucji na majątku, w myśl przepisów art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342.

§ 4. Wszelkie ewentualne zmiany tablic, spowodowane koniecznością przeniesienia alarmowych aparatów pożarnych lub zmianą liczb orjentacyjnych domów poniesie Gmina miasta Krakowa.

§ 5. Winni niestosowania się do przepisów niniejszego rozporządzenia, karani będą po myśli art. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 365 przy równoczesnem zastosowaniu przymusu bezpośredniego w razie czynienia przeszkód w umieszczaniu tablic, a to w myśl art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1028 Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia, a równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy rozporządzenia Magistratu z dnia 19 kwietnia 1916 L. I b. 43871/916.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. I. 8124/30.

OBWIESZCZENIE.

Ministerstwo Robót Publicznych (Kierownictwo pomiarów miasta Krakowa) rozpocznie w najbliższym czasie prace niwelacyjne na obszarze miasta Krakowa z nawiązaniem do państwowej niwelacji precyzyjnej i przystąpi do osadzania znaków niwelacyjnych (reperów) na objektach trwałych, jak mosty, domy i t. p., niewyłączając budynków prywatnych.

Podając to do wiadomości publicznej, wzywa Magistrat interesowanych właścicieli, posiadaczy i dzierżycieli realności, aby nie czynili przeszkód organom Ministerstwa Robót Publicznych przy osadzaniu (utrwalaniu) powyższych znaków, jako uskutecznianem dla ogólnego dobra. Magistrat zaznacza przytem, że przy tych czynnościach brane będą pod uwagę względy estetyczne i bezpieczeństwa w każdym poszczególnym przypadku.

Rozmyślne przenoszenie, uszkadzanie i niszczenie znaków niwelacyjnych (reperów) podlega ukaraniu sądowemu w myśl rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 4 listopada 1927 r. Nr. 100 poz. 863 Dz. U. R. P.

Magistrat stoł. król. miasta Kakowa
dnia 13 grudnia 1930 r.

L. III. 18510/30. Kraków, dnia 10 grudnia 1930 r.

OBWIESZCZENIE.

w sprawie godzin otwarcia jadłodajń w Krakowie.

Na podstawie art. 6 i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 38 o godzinach handlu i godzinach otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych, ustala Magistrat jako władza administracji ogólnej I instancji w porozumieniu z Okręgowym Inspektoratem Pracy i po wysłuchaniu opinji Rady miejskiej, Izby rzemieślniczej, oraz przedstawicieli stron zainteresowanych, następujące godziny otwarcia jadłodajń:

a) pierwszorzędne jadłodajnie, jak restauracje, cukiernie, kawiarnie, mleczarnie, paszteciarnie, piwiarnie, winiarnie, miodownie, bary itp. opłacające świadectwo I i II kategorji, mogą być otwarte we wszytkie dni przez cały rok od godziny 6—24;
b) wszystkie inne jadłodajnie mogą być otwarte we wszystkie dni przez cały rok od godziny 6—23;
c) jadłodajnie, opłacające świadectwa I i II kategorji, mogą na skutek wniesionego podania uzyskać ze Starostwa Grodzkiego przedłużenie czasu otwarcia poza określoną wyżej godzinę na okres czasu niedłuższy od 1 roku.

O tem, które z jadłodajń należy uważać za pierwszorzędne, rozstrzyga Magistrat.

Winni przekroczenia powyższych przepisów ulegną w drodze postępowania karno-administracyjnego karze grzywny do 2.000 zł. i karze aresztu do 6 tygodni, albo jednej z tych kar.

Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1931 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

Do L. B. S. 4643/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w lipcu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Dom jednopiętrowy przy placu na Groblach L. or. 21, L. sp. 24/III nabyła prot. Firma Fabryka Kartonaży, Jan Nowak i Ska, Spółka z ogr. odpow.

w Krakowie, od Jana Kowalskiego i inż. Oswalda Beresa za cenę 13.000 dolarów.

2. Dom dwupiętrowy przy ul. Czapskich L. or. 3 L. sp. 408 — nabyli po połowie Józef i Sima Landauowie od Zofji z Krzyżanowskich Bzowskiej za cenę 16.600 dolarów.

3. Część ($^{64}/_{100}$) domu dwupiętrowego przy ul. św. Józefa L. or. 46 lsp. 271/VIII nabyli po $^{32}/_{100}$ Józef i Feiga Koźmowie, od Hindy Mauer za cenę 3.200 dolarów.

4. Dom dwupiętrowy przy ul. Retoryka L. or. 15 lsp. 121/III — nabył Dr. Wojciech Starzewski od Karola i Alfreda Stadmüllera, oraz Jadwigi z Stadmüllerów Tuziakowej za cenę 15.000 dolarów.

5. Część ($^{5}/_{8}$) domu dwupiętrowego przy ul. Studenckiej L. or. 19 lsp. 179/IV, nabyła Marja Halina dwu im. z Odrzywolskich Poźniakowa, od Sławomira i Stanisława Edwarda Odrzywolskiego za cenę 39.250 dol.

6. Część ($^{1}/_{2}$) gruntu lwh. 201/XIII, przy ul. Ks. Józefa nabył Jan Polański od Heleny Silbigerowej za cenę 950 dolarów.

7. Grunt lwh. 868/XVII obok ul. Mazowieckiej, nabył Józef Bar od Józefa Terpy za cenę 15.000 zł.

8. Dom jednopiętrowy przy ul. św. Wawrzyńca L. or. 13 lsp. 321/VIII, nabyła Spółka Akcyjna, Krakowska Miejska Kolej Elektryczna w Krakowie, od Leona, Jakóba, Hirscha 2-u im., Wiliama i Rosy Brandów, Sali z Brandów Brandowej, Fanny z Brandów Schlesserowej i Gustawy, Witolda i Franciszki Rosenhauchów za cenę 8.800 dolarów.

9. Dom dwupiętrowy przy ul. Retoryka L. or. 3 lsp. 211/III, nabyła Marja Mazankówna od Wojciecha Starzewskiego za cenę 13 500 dolarów.

10. Dom trzechpiętrowy przy ul. Bonerowskiej L. or. 12 lsp. 349/VI, nabyli po połowie Markus i Ruda Reissmanowie od Wilhelma i Franciszki Wildsteinów za cenę 10.000 dolarów.

11. Grunt lwh. 228/XVIII przy Al. Królewskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z reajności lwh. 223/XVIII, nabyli po połowie Emeryk i Walerja Krupińscy, od Chiela Weinberga za cenę 1.180 dolarów.

12. Grunt lwh. 229/XVIII przy Al. Królewskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 223/XVIII, nabyli po połowie Fryda i Stefanja Rotter od Chiela Weinberga za cenę 850 dolarów.

13. Część ($^{5}/_{8}$) gruntu lwh. 61/XVI przy ul. Bartosza Głowackiego, nabył Michał Magos od Marjanny Konik za cenę 2.000 złotych.

14. Dom dwupiętrowy przy ul. Retoryka L. or. 5 L. sp. 118/III, nabyła Jadwiga z Okęckich Łapińska od Róży z Joraszów Tołłoczko, oraz Stanisława i Jerzego Joraszów za cenę 12.000 dolarów.

15. Grunt lwh. 580/XIX przy ul. Mogilskiej, nabył Władysław Waldman od Józefy Woźnicowej za cenę 15.000 złotych.

16. Dom dwupiętrowy przy ul. Litewskiej L. or. 4 lsp. 254/XVII, nabyli po połowie Bartłomiej i Kazimiera Furowiczowie od Józefa Czackiego za cenę 18.000 dolarów.

17. Dom parterowy przy ul. Spadzistej L. or. 18 lsp. 262/XIII, nabyła Eugenja Szczepanikowa od Dr. Stanisława i Eleonory Tylków za cenę 5.230 dolarów.

18. Część ($^{2}/_{4}$) domu dwupiętrowego przy ul. Batorego L. or. 4 isp. 371/IV, nabyli Hirsch i Hendla Neufeldowie od Józefa i Pesli Neufeldów za cenę 25.900 zł.

19. Dom parterowy przy ul. Hetmańskiej L. or. 14 lsp. 560/XXII, nabyli po połowie Stanisław i Michalina Ciesielscy od Antoniego i Stefanji z Królikiewiczów Zacharjaszów za cenę 24.500 złotych.

20. Grunt lwh. 546/X przy ul. Barskiej, nabyli po połowie Helena Wójcikówna i Jadwiga Horowska od Dra Hieronima i Anny Jurczyńskich za cenę 2.889 dol.

21. Część ($^{2}/_{4}$) domu parterowego przy ul. Królowej Jadwigi L. or. 20 (18) lsp. 51/XIII, nabyła Wilhelma Seifertowa od Bronisława i Marji Burnatowiczów za cenę 19.940 złotych.

22. Dom jednopiętrowy przy ul. Krasickiego L. or. 3 lsp. 577/XXII nabyli po połowie Abraham i Rachela Weinstockowie od Izaka i Ewy Zimetbaumów za cenę 6.500 dolarów.

23. Grunt lwh. 604/X przy ul. Dworskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 122/X, nabyli po połowie Józef i Teresa Batkowie od Wiktorji z Florczyków Kamieniarczykowej za cenę 16.000 zł.

24. Część ($^{1}/_{2}$) gruntu lwh. 1023/XXI przy ulicy Płaszowskiej nabyła Helena Mazurkowa od Jana Bartosika za cenę 200 złotych.

25. Część ($^{2}/_{12}$) gruntu lwh. 1424/XXI przy ul. Sarmackiej, nabyła Anna z Bobków Filipowiczowa od Józefa Mazurka i Marji Rudnickiej za cenę 423 złotych.

26. Grunt lwh. 555/XIX przy ul. Kieleckiej nabyli po połowie Edward i Bogusława Bijałdowie od Zofji z Marcińskich Markowskiej za cenę 2·005 dol.

27. Części domów parterowych, a mianowicie $^{1}/_{4}$ domu przy ul. Gnieźnieńskiej L. or. 15 lsp. 30/XVI, oraz $^{1}/_{4}$ domu przy tejże ulicy L. or. 17 lsp. 154/VVI, nabyli po połowie Zygmunt i Marja Kempfowie od Stanisława Rażowskiego za cenę 15 500 złotych.

28. Dom dwupiętrowy przy ul. Zielonej L. or. 20 lsp. 118/VII, oraz grunt lwh. 165/VII przy tejże ulicy, nabył Leon Raab od Ozjasza Raaba za cenę 10.000 dol.

29 Grunt lwh. 169 XII przy ul. Kraszewskiego, nabyła Eugenja z Wachowskich Ranwidowa od Marji Łopatowskiej za cenę 1.782 dolarów.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część ($^{1}/_{2}$) gruntu lwh. 1075/XXI przy ul. Gromadzkiej, wartości 1.500 zł., nabyła tytułem darowizny Stefanja z Woźniaków Byśkowa od Wojciecha Byśka.

2. Część ($^{1}/_{4}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Kalwaryjskiej L. or. 58 lsp. 465/XXII, wartości 4.500 złotych, nabył tytułem darowizny Mieczysław Stępiński od Marji Stępińskiej.

3. Część ($^{1}/_{2}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Garncarskiej L. or. 17 lsp. 155/IV, wartości 100.000 zł., nabył tytułem darowizny Władysław Matusiński od Stanisławy Matusińskiej.

4. Część ($^{1}/_{2}$) gruntu lwh. 388/X przy ul. Dębowej, wartości 4.230 zł., nabył tytułem darowizny Jan Lenart od Joanny Lenartowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom jednopiętrowy przy ul. św. Wawrzyńca L. or. 13 lsp. 321/VIII, wartości 73.920 złotych, nabyli w spadku po błp. Taubie z Sesslerów Brandowej, po

$^{6}/_{30}$ Leon, Jakób Hirsch 2-u im. Brand, Sala z Brandów Bandowa, po $^{2}/_{30}$ Fanny z Brandów Schlesserowa, Wiliam i Rosa Brand, $^{4}/_{30}$ Gustawa Rosenhauch, zaś po $^{1}/_{30}$ części Witold i Franciszek Rosenhauch.

2. Dom jednopiętrowy przy ul. Gontyna L. or. 3 lsp. 245/XII, wartości 88.000 złotych, nabyli po $^{1}/_{4}$ w spadku po ś. p. Bronisławie Urbańskiej, Wiktor, Eugenjusz, Anna i Zofja Urbańscy.

Kraków, dnia 13 grudnia 1930 r.

Do L. B. S. 4644/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w sierpniu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Grunt 685/XVII przy ul. Wójtowskiej, nabył Władysław Dymek od Franciszka Dymka za cenę 2.000 złotych.

2. Grunt lwh. 629/XVI, obok ul. Kazimierza Wielkiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 571/XVI, nabyli po $^{1}/_{4}$ Zygmunt Raźny i Zofja Melaniuk, a Katarzyna Raźna w $^{2}/_{4}$ od Kaspra Zbroji za cenę 10.000 złotych.

3. Grunt lwh. 1088/XVII obok ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności 457/XVII, nabył Piotr Broś od Albina i Marji Buczaków za cenę 904 dolarów.

4. Części ($^{30}/_{3240}$) domów jednopiętrowych przy ul. Izaka L. or. 3 lsp. 162/VIII, oraz przy ul. Kupa L. or. 13 lsp. 155/VIII, nabyli po $^{15}/_{3240}$ Abraham i Eljasz Basser od Kalmana Bassera za cenę 100 zł.

5. Części ($^{1}/_{5}$) domów jednopiętrowych przy ul. Jakóba L or. 29 lsp. 190/VIII, oraz L. or. 31 lsp. 191/VIII przy tejże ulicy, nabyła Mindla Huttinger od Anny Lewkowicz za cenę 500 dolarów.

6. Grunta lwh. 519/XX i lwh. 520/XX obok ul. Mogilskiej, nabyli po połowie Józef i Salomea Wielgoszowie od Wiktora i Marji Iglińskich za cenę 14.000 zł.

7. Dom dwupiętrowy przy ul. Ogrodowej L. or. 3 lsp. 254/V, nabyli po połowie Anatol i Kamila Pfefferowie od Chana i Perli Frischerów za cenę 9.000 dol.

8. Grunt lwh. 23/XVI, obok ul. Kazimierza Wielkiego, nabyła Stanisława Nowakowska od Antoniego Dymka za cenę 2.000 złotych.

9. Dom trzechpiętrowy przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 33 lsp. 20/XIX, nabyli po połowie Izrael i Ruchel vel Regina Neumannowie od Antoniego Chodurka za cenę 9.750 dolarów.

10. Grunt lwh. 444/XIII, obok ul. Królowej Jadwigi, nabył Dr. Stanisław Boczar od Stanisława Kordasa za cenę 9.000 złotych.

11. Grunt lwh. 633/XIX, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 435/XIX, nabyli po połowie Bartłomiej i Tekla Bobrzeccy od Róży z hr. Potockich hr. Raczyńskiej za cenę 4.316 dolarów.

12. Grunt lwh. 70/XX, obok ul. Grzegórzeckiej, nabyli po połowie Jan i Stanisław Korcyl od Anny z Basiów Szafrańcowej za cenę 13.000 złotych.

13. Grunt lwh. 630/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 52/XVI, nabyli po połowie Łukasz i Karolina Zapiórowie od Jędrzeja Trzaski (mł.) za cenę 560 dolarów.

14. Grunt lwh. 631/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 52/XVI, nabyła Józefa Klimczykowa od Jędrzeja Trzaski (mł.) za cenę 3.561 złotych.

15. Grunt lwh 632/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 52/XVI, nabyli po połowie Maksymiljan i Klara Nalborczykowie od Jędrzeja Trzaski (mł.) za cenę 3.892 zł.

16. Grunt lwh. 633/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 52/XVI, nabyli po połowie Jan i Anna Sawowie od Jędrzeja Trzaski (mł.) za cenę 404 dolarów.

17. Grunt lwh 534/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 52/XVI, nabył Franciszek Pawlikowski od Jędrzeja Trzaski (mł.) za cenę 600 dolarów.

18. Część ($^{6}/_{10}$) domu parterowego przy ul. Spadzistej L. or. 4 lsp. 131/XIII, nabyli po $^{3}/_{10}$ Salomon i Beila Hirschowie od Anieli Gergowej, Apolonji Pankowej i Marji Goryckiej za cenę 3.000 złotych.

19. Grunt przy pl. Kossaka, z którego po wydzieleniu go z realności lwh. 128/III, utworzono nowe ciało hipoteczne lwh. 205/III, nabyła Toni z Sachsów Mehlowa od Stanisława Janusza 2-u im., Zbigniewa Olgierda 2-u im., Heleny, Wandy, Artura i Tadeusza Niedziałkowskich za cenę 9.730 dolarów.

20. Grunt lwh. 439/XV przy ul. Józefitów, nabyli po połowie Dr. Brunon Falter i Dr. Inż. Arnold Ehrenpreis od Jana i Amalji Wacławików za cenę 6.550 dol.

21. Część ($^{1}/_{5}$) domów jednopiętrowych przy ul. Jakóba L. or. 29 lsp. 190/VIII, oraz przy tejże ulicy L. or. 31 lsp. 191/VIII, nabył Szymon Butterfass od od Jakóba Schöna za cenę 650 dolarów.

22. Część ($^{1}/_{2}$) gruntu lwh. 125/XVI przy ul. Juljusza Lea, nabył Stanisław Wadowski od Mieczysława Wilkosza za cenę 3.000 złotych.

23. Część ($^{1}/_{2}$) domu dwupiętrowego przy ul. Pędzichów L. or. 10 lsp. 212/V, nabyli po $^{1}/_{4}$ Aleksander Jędrzejowski i Władysław Müller od Zygmunta Grabowskiego za cenę 21.660 złotych.

24. Dom parterowy przy ul. Łagiewnickiej, położony na realności lwh. 1115/XXII, oraz grunt lwh. 1121/XX, nabył Jakób Hodur od Polskiego Towarzystwa Handlowego w Krakowie za cenę 6.400 dolarów.

25. Grunt lwh. 1121/XXII przy ul. Łagiewnickiej, wydzielony z realności lwh. 1115/XXII, nabył Jakób Hodur od Polskiego Towarzystwa Handlowego w Krakowie za cenę 1.828 dolarów.

26. Grunt lwh. 1698/XXI, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1299/XXI, nabyła Zofja Małkowa od Eljasza Kopsa i Biszki Lippermana za cenę 3.100 złotych.

27. Część ($^{6}/_{20}$) domu fabrycznego obok ul. Płaszowskiej, położony na realności lwh. 1694/XXI, nabyli po $^{3}/_{20}$ Roman Bremer i Maurycy Peczenik od Ignacego Rieglera za cenę 487 dolarów.

28. Dom jednopiętrowy przy ul. Wielickiej L. or. 32 lsp. 356/XXI, nabyły po połowie Perla i Chana Fischer od Charlotty Lamensdorf, Salomona Ungara i Maksymiljana Neumanna za cenę 2.200 dolarów.

29. Dom jednopiętrowy przy ul. Zatorskiej L. or. 21 lsp. 125/IX, oraz grunt lwh. 216/IX przy tymże domu, nabyła Józefa Woźnicowa od Mikołaja i Anny Gancarzów za cenę 25.000 złotych.

30. Tartak parowy przy ul. Łagiewnickiej L. or. 52 lsp. 661/XXII, nabyły Olga z Parysów Zakrowiecka 6/10 i Józefa z Sikorskich Pochopień 4/10 od Polskiego Towarzystwa Handlowego S. A. w Krakowie za cenę 16.140 dolarów.

31. Grunt lwh 1591/XXI przy ul. Płaszowskiej, nabył Emil Jaglarz od Franciszka Jaglarza za cenę 1.200 złotych.

32. Część (9/150) gruntu lwh. 732/XXI, obok ul. Płaszowskiej, nabył Dr. Stanisław Węgiel od Heleny Rusek zam. Śmiechowskiej za cenę 1.500 złotych.

33. Część (9/150) gruntu lwh. 732/XXI, obok ul. Płaszowskiej, nabyła Zofja z Chwałów Rypalska od Leokadji Rusek zam. Pietraszkowej za cenę 1.000 zł.

34. Część (1/4) gruntu lwh. 1510/XXI, obok ul. Płaszowskiej, nabył Adolf Unger od Dawida Kamerlinga za cenę 1.600 dolarów.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część (1/16) domu dwupiętrowego przy ulicy Dwernickiego L. or. 7 lsp. 217/VI, wartości 8.000 złotych, nabył tytułem darowizny Stanisław Romański od Agnieszki Romańskiej.

2. Część (342/560) domu parterowego przy ul. Mazowieckiej L. or. 56 lsp. 19/XVII, wartości 6.000 złotych, nabyli tytułem darowizny po 171/560 Stanisława z Stypułów Zbrojowa i Antoni Stypuła od Marji z Jędrasów 1-o Stypułowej 2-o Marchewczykowej.

3. Część (3/4) domu trzechpiętrowego przy ulicy Sławkowskiej L. or. 30 lsp. 271/I, wartości 12.000 dolarów, nabył tytułem darowizny Ignacy Singer od Olimpji 1-o Singer 2-o Weissbergowej.

4. Część (2/28) domu parterowego przy ul. Swoboda L. or. 9 lsp. 136/IX, wartości 1.000 złotych, nabyła tytułem darowizny Michalina z Darmstädterów Boczarska od Piotra Darmstädtera.

5. Grunt lwh. 1121/XXII, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 633/XXII, wartości 3.000 zł., nabyli po połowie tytułem darowizny Walerja z Rudków i Stanisław Pająkowie od Marji z Lisowskich Rudkowej.

6. Część (1/2) gruntu lwh. 1103/XXII przy ulicy Bonarka, wartości 2.250 zł., nabył tytułem darowizny Stanisław Pająk od Walerji z Rudków Pająkowej.

7. Część (32/64) gruntu lwh. 375/XXI, wartości 1.000 złotych, nabyła tytułem darowizny Marta z Olszów Prochowska od Małgorzaty z Chwajów 1-o Olszowej 2-o Talarkowej, Wojciecha i Jana Olszy i Juljanny z Olszów Rybkowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom jednopiętrowy przy ulicy Grzegórzeckiej L. or. 26 lsp. 5/XIX, wartości 11.602 złotych, nabyli w spadku po 1/4 Dr. Józef i Dr. Marja Chojnaccy, Alojzy Chojnacki i Honorata z Chojnackich Wrońska, po ś. p. Antoninie Chojnackiej.

2. Dom trzechpiętrowy przy ul. Grodzkiej L. or. 12 lsp. 59/I, wartości 180.000 złotych, nabył w spadku Jan Rimpler po błp. Henryku Rimplerze.

3. Dom trzechpiętrowy przy Rynku głównym L. or. 14 lsp. 8/I, wartości 250.000 zł., nabyła w spadku Ida z Rimplerów Fussmanowa po błp. Henryku Rimplerze.

4. Dom czteropiętrowy przy ul. Straszewskiego L. or. 24 lsp. 294/IV, wartości 240.000 złotych, nabyła w spadku Fundacja Stypendyjna dla Absolwentów Szkoły Przemysłowej w Krakowie im. Bolesława Wędrychowskiego, po ś. p. Bolesławie Romanie 2-u im. Wędrychowskim.

Do L. B. S.4645/30.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie we wrześniu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Grunt lwh. 243/XII przy Al. Krasińskiego, nabyli po połowie Wilhelm i Franciszka Wildsteinowie od Romana i Eleonory Weindlingów za cenę 7.532 dol.

2. Dom parterowy przy ul. Zaścianek L. or. 18 lsp. 100/XIII, nabyła Michalina Walerowska od Eugenjusza i Janiny Koziańskich za cenę 5.800 dolarów.

3. Dom parterowy przy ul. Królowej Jadwigi L. or. 38 lsp. 55/XIII, nabyła Karolina Lenart od Heleny Olszowej za cenę 10.000 złotych.

4. Dom parterowy przy ul. Wiślisko L. or. 38 lsp. 204/XIX, oraz grunt lwh. 378/XIX przy tymże domu nabyła Józefa Gałuszka od Michaliny Sienkowej za cenę 3.647 dolarów.

5. Dom jednopiętrowy przy ul. Kopernika L. or. 6 lsp. 26/VI, nabyło Towarzystwo kontynentalne dla handlu żelazem, Kern i Ska w Krakowie od Stanisława Nycza za cenę 25.000 dolarów.

6. Grunt lwh. 567/XIII przy ul. Królowej Jadwigi wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 187/XIII, nabyli po połowie Józef i Krystyna Kaczmarczykowie od firmy „Fsge“ Spółka akcyjna gruntowa i budowlana w Krakowie, Mieczysława Seiferta i Jadwigi Zakrzewskiej za cenę 3.012 dolarów.

7. Grunt lwh. 351/XV przy ul. Urzędniczej, nabyła Eudoksja Siwkowa od Romana Ferka za cenę 2.665 dolarów.

8. Dom dwupiętrowy przy ul. Batorego L. or. 7 lsp. 338/IV, nabyli po połowie Benedykt i Amalja Finklerowie od Heleny Massar za cenę 17.500 dolarów.

9. Część (1/14) domu trzechpiętrowego przy ulicy Grodzkiej L. or. 34 lsp. 68/I, nabyli Helena i Kazimierz Sulikowscy, Katarzyna z Sulikowskich Kanzolowa i Helena z Sulikowskich Fieldorfowa od Janiny Zofji 2-u im. Kunzowej za cenę 900 dolarów.

10. Część (1/12) domu jednopiętrowego przy ul. Garncarskiej L. or. 9 lsp. 137/IV, nabył Dr. Adam Tymoteusz 2-a im. Piotrowski od Zofji z Gerchów Albrechtowej za cenę 10.000 złotych.

11. Część (2/4) domu parterowego przy ul. Gęsiej L. or. 30 lsp. 36/XIX, nabyli po 1/4 Franciszek i Marja Górniccy od Teofili Garlińskiej za cenę 10.500 złotych.

12. Dom jednopiętrowy przy ul. Kraszewskiego L. or 11 lsp. 130/XII, nabyły po połowie Eugenja i Ritta (Lili) Frischer od Leona Nassa za cenę 10.250 dol.

13. Część (6/12) domu dwupiętrowego przy ulicy Pędzichów L. or. 12 lsp. 212/V, nabyli po 3/12 Alek-

sander Jędrzejowski i Władysław Müller od Józefy, Marji i Ireny Grabowskich za cenę 18.750 zł.

14. Dom parterowy przy ul. Pasterskiej L. or. 8 lsp. 135/XIX, nabyli po połowie Jan i Julja Słabikowie od Marji Bieli za cenę 12.000 złotych.

15. Grunt lwh. 547/XVII przy ul. Wrocławskiej nabyła Franciszka z Prochalów Włodarzowa od Franciszki z Włodarzów Sibałowej za cenę 3.000 złotych.

16. Część (1/3) domu parterowego przy ul. Księcia Józefa L. or. 10 lsp. 77/XIII, nabył Antoni Baran od Marji Baran za cenę 10.000 zł.

17. Część (2/6) gruntu lwh. 439/XV przy ul. Juljusza Lea, nabył Dr. Alfred Merz od Bruna Faltera i Dr. Inż. Arnolda Ehrenpreisa za cenę 2.183 dolarów.

18. Grunt lwh. 636/XVI przy ul. Obopólnej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 409/XVI, nabyli po połowie Adam i Stanisława Kolberowie od Ignacego i Joanny Motyków za cenę 1.000 zł.

19. Część (2/4) domu parterowego przy ul. Królowej Jadwigi L. or. 126 lsp. 15/XIII, nabyli po 1/4 Andrzej i Marja Dudkowie od Stanisława i Józefy Dybisów za cenę 5.000 złotych.

20. Część (3/4) domu jednopiętrowego przy ulicy Grzegórzeckiej L. or. 27 lsp. 5/XIX, nabył Alojzy Chojnacki od Dr. Józefa i Dr. Marji Chojnackich, oraz Honoraty z Chojnackich Wrońskiej za cenę 56.988 zł.

21. Dom czteropiętrowy przy ulicy Skawińskiej-Bocznej L. or. 8 lsp. 599/VIII, nabyła Estera ze Szwarzów Schreiberowa od Hirscha i Ryfki Sybirskich za cenę 12.500 dolarów.

22. Dom czteropiętrowy przy ulicy Skawińskiej-Boczna L. or. 10 lsp. 600/VIII, nabył Mojżesz Jakób 2 a im. Zimetbaum w 3/4, a Izaak Zimetbaum w 1/4 części od Hirscha i Ryfki Sybirskich za cenę 12.500 dol.

23. Dom trzechpiętrowy przy ul. Grodzkiej L. or. 18 lsp. 62/I, nabyli po połowie Leon i Teofila Steiglerowie od Albina Chęcińskiego, Stanisława i Kazimierza Tyrały, Jadwigi z Tyrałów Zaleskiej i Bronisławy z Tyrałów Jaźwieckiej za cenę 35.000 dolarów.

24. Części domów parterowych, a mianowicie: 1/4 część domu przy ul. Gnieźnieńskiej L. or. 15 lsp. 30/XVI, oraz połowę domu przy tejże ulicy L. or. 17 lsp. 154/XVI, nabyli Zygmunt i Marja Kempfowie od małoletnich Marji i Stanisławy Razowskich za cenę 15 500 złotych.

25. Dom parterowy przy ul. Krzywda L. or. 7 lsp. 10/XXI, nabyli po połowie Piotr i Rozalja Paszkotowie od Marji i Jana Włodarczyka, oraz Marji Włodarczyk za cenę 23.500 złotych.

26. Dom jednopiętrowy przy ulicy Józefińskiej L. or. 47 lsp. 62/XXII, nabyli Jechiel Szejwa i Nuchem Trachtenberg od Stanisława i Marji Szynalików za cenę 4.175 dolarów.

27. Grunt lwh. 1122/XXII przy ulicy Wielickiej, wydzielony z realności lwh. 153/XXII, nabył Biszko Lipperman od Berischa Weinberga za cenę 3 117 dol.

28. Dom parterowy z oficyną jednopiętrową przy ul. Juljusza Lea L. or. 87 lsp. 88/XVI, nabyli po połowie Franciszek i Marja Turmińscy od Katarzyny Nitoniowej za cenę 40.000 złotych.

29. Grunt lwh. 1123/XXII przy ulicy Rydlówka, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 486/XXII, nabył Dr. Tadeusz Emilewicz od Pepi Anisfeld Dunkelblum, Samuela Habera, Dawida, Temci, Racheli, Samsona i Chaima Steinbergów, Feigli Timberg, Jakóba, Loli, Salomona i Chaima Hoffstätterów, Róży Bornbach i Zofji Bannet za cenę 1.000 dolarów.

30. Dom dwupiętrowy przy ul. Wielopole L. or. 4 lsp. 86/VI, nabyła Spółka Wydawnicza „Kurjer" Ska z ogr. odpow. w Krakowie, od Towarzystwa Obrony Zachodnich Kresów Polski w Krakowie za cenę 66.000 dolarów.

31. Część (1/10) domu trzechpiętrowego przy ul. Dietlowskiej L. or. 9 lsp. 519/VIII, nabył Szloma Rabinowicz od Reginy Blitz za cenę 2.200 dolarów.

32. Grunt lwh. 1704/XII obok ul. Płaszowskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1413/XXI, nabyli po połowie Szymon i Marja Krzepiccy od Stanisława Grünberga, Pauliny i Izaka Poserów, Franciszki, Juljana i Stefanji Lustigów, oraz Dr. Fryderyka Jeżowera za cenę 506 dolarów.

33. Grunt lwh. 1705/XXI obok ul. Płaszowskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1413/XXI, nabyli po połowie Jan i Anna Brygowie od Stanisława Grünberga, Pauliny i Izaaka Poserów, Franciszki, Juljana i Stefanji Lustigów, oraz Dr. Fryderyka Jeżowera za cenę 331 dolarów.

34. Grunt lwh. 1706/XXI obok ul. Płaszowskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1413/XXI, nabyła Julja Szczepanowska od Stanisława Grünberga, Pauliny i Izaka Poserów, Franciszki, Juljana i Stefanji Lustigów, oraz Dr. Fryderyka Jeżowera za cenę 696 dolarów.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część (2/6) gruntu lwh. 855/XXI przy ul. Gromadzkiej, wartości 1500 złotych, nabyli po 1/6 tytułem darowizny Czesław i Henryk Lenda od Franciszka Lendy.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom parterowy przy ul. Chocimskiej L. or. 8 lsp. 159/XV, wartości 16.000 złotych, nabyli w spadku po ś. p. Michale Dudku Katarzyna Dudkowa w 2/8, a Józef Dudek i Marja Jaśkowa w 3/8 częściach.

2. Część (2/10) domu trzechpiętrowego przy ul. Dietlowskiej L. or. 9 lsp. 519/VII, wartości 4.400 dolarów, nabyli po 1/10 części w spadku po błp. Szyji Samuelu 2-u im. Schmelke Blitzu, Szymon Pinkus Wolf 2-u im. i Regina Blitzowie.

3. Dom dwupiętrowy przy ul. Karmelickiej L. or. 29 lsp. 162/IV, wartości 180.000 złotych, nabyła w spadku po ś. p. hr. Moszyńskim Marja hr. Moszyńska.

L. wet. 2035/30.

Zakaz sprzedaży konserw, sałat i marynat rybnych w zwykłych beczułkach i puszkach blaszanych.

OBWIESZCZENIE.

Na mocy art. 1, 2, 10, 15, 17 i 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36/28 poz. 343) o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku, Magistrat zarządza co następuje:

1) wszelkie marynaty ryb, konserwy i wogóle przetwory rybne mogą być sprzedawane tylko w nieużywanych i zupełnie nowych beczułkach drewnianych, lub pudełkach blaszanych,

2) napełnianie raz zużytych beczułek lub pudełek blaszanych konserwami, marynatami rybnemi i t. p. jest zakazane.

Winni niestosowania się do powyższego, zostaną pociągnięci do odpowiedzialności sądowo-karnej w myśl rozdziału III wyżej cytowanego rozporządzenia.

Kraków, 17 grudnia 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

INSTRUKCJA
w sprawie wypełniania rubryk księgi notowań danych o ruchu budowlanym.

§ 1. Instytucje i osoby, obowiązane do przedkładania sprawozdań o ruchu budowlanym (rozp. Rady Ministrów z dnia 10 września 1930 r. Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 514), dla rejestracji odnośnych danych zaprowadzą księgi notowań według załączonego wzoru, oraz będą wpisywać do tych ksiąg dane wyłącznie dla budynków, które stosownie do obowiązujących przepisów (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli, Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202, art. 382—393) podlegają bezpośredniemu nadzorowi danej instytucji lub osoby.

§ 2. Statystyka ruchu budowlanego obejmuje budowę wszelkich nowych budynków, nadbudowy, dobudowy i przebudowy, przyczem obejmuje tylko te przebudowy, które bądź zwiększają ogólną kubaturę budynku, bądź powodują zmianę przeznaczenia budynku (np. zmiana budynku mieszkalnego na przemysłowy), bądź o ile w wyniku przebudowy zmienia się w 50 i więcej procentach ogólnej kubatury budynku ilość izb, względnie mieszkań. Domy opróżnione z nakazu władz i na skutek tego wycofane z użytkowania, po dokonaniu w nich remontu i oddaniu do użytkowania, winny być podawane w sprawozdaniach do Głównego Urzędu Statystycznego z odpowiednią uwagą. W żadnym wypadku nie należy włączać do statystyki ruchu budowlanego remontów, odnowień i t. p., oraz wszelkich drobnych robót budowlanych, jak budowa parkanów, ogrodzeń, rusztowań i t. p.

§ 3. Statystyka ruchu budowlanego obejmuje dane o budynku: a) rozpoczętym, b) znajdującym się w budowie, c) zakończonym, d) wycofanym z użytkowania.

§ 4. Za rozpoczęte należy uważać te budynki, które faktycznie zaczęto budować i dla których władza inspekcyjno-budowlana posiada deklaracje kierownika budowy lub majstrów murarskiego i ciesielskiego, stwierdzające faktyczne rozpoczęcie budowy danego budynku.

§ 5. Czas znajdowania się budynku w budowie oznaczony jest datą rozpoczęcia, oraz datą zakończenia budynku.

§ 6. Za zakończone należy uważać te budynki, na użytkowanie których właściwa władza inspekcyjno-budowlana udzieliła pozwolenia.

§ 7. Za wycofane z użytkowania należy uważać budynki zburzone wskutek pożaru, zawalenia się, rozbiórki, względnie w których zabroniono zamieszkiwania z powodu złego ich stanu i t. p. (patrz § 1).

§ 8. W rubryce „właściciel budynku" należy podać, czy budynek jest państwowy, samorządowy, lub prywatny (z pośród prywatnych wyobrębnić budynki spółdzielcze).

§ 9. Pod względem przeznaczenia budynki dzielą się na mieszkalne, przemysłowe, handlowe, użyteczności publicznej i inne.

§ 10. Za mieszkalne należy uważać takie budynki, które w całości lub w części ich ogólnej kubatury (najmniej jednak 50%) przeznaczone są na mieszkania. Za izby mieszkalne należy uważać pokoje, kuchnie i izby dla służby (o powierzchni od 4 m^2 wzwyż); zaś korytarzy, sionek, alków (o powierzchni poniżej 4 m^2), łazienek, spiżarek i t. d. do kategorji izb wliczać nie należy. Do kategorji mieszkań (lokali), a tem samem izb mieszkalnych w żadnym razie nie należy zaliczać izb niemieszkalnych, oraz przeznaczonych na inny użytek, jak sklepy, składy, warsztaty, biura, sale dla celów kulturalnych, widowiskowych i t. p. Należy podać ich liczbę w przeznaczonej do tego rubryce („izby mieszkalne"). W budynkach przemysłowych, handlowych, użyteczności publicznej i w innych mogą być natomiast mieszkania i izby mieszkalne, przeznaczone dla dyrektorów, urzędników, służby, dozorców i t. p.; liczbę ich należy podać w odpowiednich rubrykach („izby mieszkalne").

§ 11. Dla pozostałych budynków poza mieszkalnemi (przemysłowych, użyteczności publicznej i innych) należy podawać wyjaśnienie, określające ich przeznaczenie, np. kościół, szkoła, szpital, biura, teatr, cegielnia, tartak, młyn, olejarnia, budynek stacyjny, składy, garaże i t. p.

§ 12. W rubryce „materjał budowy ścian zewnętrznych (kapitalnych)", należy wymienić ten materjał, np. cegła, żelazo-beton, kamień, drzewo i t. p.

§ 13. Kubaturę należy podawać ogólnie dla całego budynku w metrach sześciennych według projektu (planu), zatwierdzonego przez władzę budowlaną. Ogólną kubaturę budynku należy obliczać w myśl przepisu, zawartego w Okólniku Ministra Robót Publicznych w sprawie uregulowania sposobu obliczenia kubatury budynków (Monitor Polski Nr. 252, poz. 589 1929 r.). Przepis ten brzmi: „Kubaturę budynku stanowi objętość bryły geometrycznej, ograniczonej zewnętrznemi powierzchniami ścian; od dołu przy budynkach bez piwnic, powierzchnią terenu przy budowach podpiwniczonych podłogą względnie posadzką kondygnacji najniższej (piwnicy, suteryny), od góry zaś posadzką strychową — a gdy budynek posiada pomieszczenie poddaszne, pokryte stropem, lub ocieploną konstrukcją dachową — stropem tych pomieszczeń, względnie wspomnianą konstrukcją". Przy nadbudowach i dobudowach należy podawać kubaturę dla części budynku nadbudowanej, względnie dobudowanej, nie wliczając w to kubatury budynku istniejącego przed nadbudową, względnie dobudową.

§ 14. Dla sprawozdań miesięcznych o ruchu budowlanym kwestjonarjusze są indywidualne dla każdego poszczególnego budynku, t. j. służą dla podawania w nich danych o jednym budynku rozpoczętym (formularz A), zakończonym (formularz B), względnie wycofanym z użytkowania (formularz C); podawanie na kwestjonarjuszu

WZÓR RUBRYK KSIĘGI NOTOWAŃ.

Numer porządkowy	Miasto ulica Nr. domu	Powiat	Data rozpoczęcia budowy	Data wycofania budynku z użytkowania	Właściciel budynku				Rodzaj budowy				Przeznaczenie budynku	Materjał budowy ścian	Ogólna kubatura budynku	Ogółem mieszkań	Liczba mieszkań o									Ogółem izb mieszkaln.		Ogółem izb niemieszk.		Data zakończenia budynku	Uwagi
					państwo	gmina	osoba prywatna	spółdzielnia	nowe budynki	nadbudowy	dobudowy	przebudowy					1 izbach	2 izbach	3 izbach	4 izbach	5 izbach	6 izbach	7 izbach	8 izbach	9 i więcej izbach	przybyło	ubyło	przybyło	ubyło		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32

indywidualnym danych o wielu budynkach łącznie jest niedopuszczalne.

Dla sprawozdań kwartalnych służą formularze zbiorowe.

§ 15. Magistraty miast, posiadających 20.000 i więcej mieszkańców, oraz miasta, które wskaże Główny Urząd Statystyczny, nadsyłają sprawozdania o ruchu budowlanym co miesiąc najpóźniej do siódmego (7) dnia po upływie miesiąca sprawozdawczego. Inne władze budowlane przedkładają sprawozdania kwartalne, najpóźniej w ciągu 15 dni po upływie kwartału sprawozdawczego.

§ 16. Dla rejestracji danych o ruchu budowlanym władza, obowiązana do przedkładania sprawozdań, zaprowadzi księgę notowań, w której uwzględni następujące rubryki: numer (liczba porządkowa), dokładny adres wznoszonego budynku (powiat, miasto, ulica, numer posiadłości), data rozpoczęcia budowy, data wycofania budynku z użytkowania, właściciel budynku, rodzaj budowy (nowy budynek, nadbudowa, dobudowa, przebudowa), przeznaczenie budynku, materjał budowy ścian, ogólna kubatura budynku, ogółem mieszkań (lokali), liczba mieszkań z uwzględnieniem ilości izb w każdem mieszkaniu (patrz „Wzór rubryk księgi notowań"), ogółem izb mieszkalnych, ogółem izb niemieszkalnych, data zakończenia budynku, uwagi.

§ 17. Przy przebudowach (remontach kapitalnych) pewna ilość izb może być skasowana, a jednocześnie inna ilość izb, większych, względnie mniejszych w porównaniu ze skasowanemi, może powstać jako rezultat przebudowy. Ilość izb skasowanych, należy wpisać w rubryce 28, względnie 30 (ubyło), ilość izb nowopowstałych, należy wpisać w rubryce 27, względnie 29 (przybyło).

W wypadku wycofania budynku z użytkowania, ilość izb należy wpisać w rubryce 28, względnie 30 (ubyło). Przy nadbudowach i dobudowach należy uwzględniać izby (względnie mieszkania), tylko w części nadbudowanej, względnie dobudowanej.

L. wet. 2682/30.

OBWIESZCZENIE.

o opłatach od ogierów nie posiadających świadectw uznania.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa podaje do wiadomości, że na podstawie ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów, nie posiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr. 24 poz. 247), będzie pobierana w 1931 r. opłata na rzecz Państwa od ogierów, nie posiadających świadectw uznania (licencji).

Opłata wynosi 50 zł od ogiera.

Od powyższej opłaty wolne są:

a) ogiery, stanowiące własność Państwa,

b) ogiery, które nie ukończyły 3-ch lat, licząc od dnia 1 stycznia tego roku, w którym się koń urodził,

c) ogiery, biorące udział w wyścigach, konkursach i innych próbach koni, z wyjątkiem wystaw i pokazów, pod warunkiem, że posiadacze ich wykażą się zaświadczeniem Ministerstwa Rolnictwa, stwierdzającem uczestnictwo ogiera w tych próbach.

Zarząd gminy wzywa przeto wszystkich posiadaczy ogierów, podlegających opłacie:

1) aby w czasie od dnia 1 stycznia do dnia 1 lutego (włącznie) 1831 r., zgłosili je w zarządzie gminy, M. Urząd Weterynaryjny, ul. Poselska l. or. 10.

2) aby do dnia 1 kwietnia (włącznie) 1931 r. wnieśli do kasy zarządu gminy opłatę w wysokości 50 zł. od ogiera.

Zarząd gminy oznajmia jednocześnie:

1) że kto w przepisanym terminie, t. j. do dnia 1 lutego (włącznie) 1931 r., nie zgłosi ogiera, podlegającego opłacie, ulegnie karze pieniężnej do 100 zł., lub karze zastępczej aresztu do 3-ch dni (art. 6 ustawy),

2) że opłaty, nieuiszczone do dnia 1-go kwietnia (włącznie) 1931 r., będą, zgodnie z obowiązującemi przepisami, ściągnięte przymusowo z doliczeniem kar za zwłokę, oraz kosztów egzekucyjnych.

Kraków, 20 grudnia 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

Nabycie i pozbycie nieruchomości na podstawie upoważnienia Rady miejskiej z dnia 11 lipca 1929.

1) Kontraktem z dnia 19 marca 1930 r. odstąpiła Firma „Wytwórnia sygnałów i urządzeń kolejowych" S. A. w Krakowie Gminie m. Krakowa na cele regulacji ul. Cystersów parcele l. kat. 79/3 i 79/5, objęte lwh. 352 i 449 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XIX Grzegórzki, oraz parcele l. kat. 219/3, 219/4 i 218/2, objęte lwh. 554 i 553 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XX Dąbie, o łącznej powierzchni 304 m kw., a Gmina zobowiązała się potrącić tejże Firmie z przypadających do zapłaty kosztów urządzenia wspomnianej ulicy równowartość powyższego gruntu, licząc po 10 (dziesięć) złotych na 1 m kw.

2) Kontraktem z 12 marca 1930 r. odstąpiła Paulina Flaumenhaftowa Gminie m. Krakowa pod urządzenie ul. Cystersów grunt o obszarze 813 m kw. w Dz. XIX i XX.

Wykaz
konsensów budowlanych, wydanych w miesiącu grudniu 1930 r.

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. I.				
Dr. Alfred Brummer Poselska 18	przebudowa portalu sklep.	Poselska 18 lsp. 70	arch. Brand Samuel	3943/30 24/10
Karol Kopczyński Starowiślna 22	powiększenie ubikacji sklepowej	Dominikańska 2	inż. Prokesch Zygm.	4703/30 14/11
Konwent OO. Dominikanów, Sienna 15	przebudowa portalu sklep.	Sienna 15 lsp. 64	Fr. Chlipalski	5695/30 30/10
Edward Kleszczyński admin. Alfred Söhnel Straszewskiego 12	przebudowa portalu sklep.	Rynek Gł. 26 lsp. 20	arch. Stefan Štrojek	7016/30 13/11
Henryk Manne i Ska Szpitalna 6	przebudowa portalu sklep.	Szpitalna 6	inż. Szufa Zygmunt	6899/30 20/11
Dz. III.				
Tomasz Bujas J. Lea 19	budowa 3-ch piętr. domu	Felicjanek 11 lsp. 50	bud. Bujas Tomasz	4323/30 17/11
S. i A. Schajerowie Groble 16	nadbud. 4-ro p. domu	Pl. Groble 16 lsp. 141	arch. S. Jonkler	6571/30 17/11
Maksymiljan Neumann Zwierzyniecka 6	przebudowa portalu sklep.	Zwierzyniecka 6 lsp. 107	A. Siódmak	7251/30 24/11

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. IV.		
Leon Holzer św. Sebastjana 4	przebud. portalu sklep.	Wolska 25 lsp. 414	arch. A. Leuchter	4263/30 3/11
Salomon Lustbader Pl. Dominikański 4	przebud. okien parter. na portale sklepowe	Batorego 10 lsp. 176	arch. Szufa Zygm.	7080/30 24/11
Helena Frisch Rakowicka 23	dodat. plany nadbud. oficyny	Rakowicka 23 lsp. 117	arch. Izydor Goldberger	7180/30 24/11
Benedykt Finkler Szopena 6	dodat. plany nadbud 3-go i 4-go p. budynku front.	Batorego 7	arch. Izydor Kurzer	6853/30 20/11
Marja Gadomska Garbarska 26	przerobienie 2 okien wystawowych	Garbarska 26 lsp. 68	arch. L. Paciorkowski	5959/30 4/12
Jan Gumiński	nadbudowa 2-go piętra łazienki, laboratorjum	Wenecja 2 lsp. 139	Stefan Żeleński	6431/30 29/10
		Dz. V.		
Adam Żychowicz Długa 33	budowa wewn. wychodków spłukiwanych	Długa 33 lsp. 192	J. Merenda	7158/30 20/11
Helena Peterseimowa Długa 38	przebudowa portalu sklepowego	Długa 38 lsp. 17	arch. Izydor Kurzer	5650/30 2/12
		Dz. VI.		
Karolina Morstinowa	budowa wewn. wychodków spłukiwanych	Lubicz 27 lsp. 15	Janusz Zarzycki	6413/30 30/10
		Dz. VII.		
Lida Krzymińska Starowiślna 1	przebudowa portalu sklepowego	Starowiślna 1 lsp. 128	arch. A. Leuchter	4101/30 24/10
Dawid Landau św. Józefa 4	wyburzenie ściany poprzecznej w lokalu sklep.	Dietlowska 44 lsp. 12	inż. Z. Prokesch	7019/30 13/11
Dr. Józef i Stanisława Wiśniewscy administrator Dr. Jan Rychlewski, Szczepańska 7	przebudowa portalu sklepowego	Stradom 11 lsp. 18	bud. Leon Feniger	7227/30 17/11
Anna Teitelbaum Dietlowska 54	dodat. plany na przebudowę ustępów	Dietlowska 54 lsp. 47	inż. Z. Prokesch	6531/30 20/10

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. VIII.				
Konwent OO. Bernardynów, Trynitarska 11	dodat. zmiany na nadbudowę 2-go piętra	Trynitarska 11 lsp. 2	K. Brzeziński i J. Burzyński	6637/30 28/10
Jakób Salomon Krakowska 45	dobudowa klozetów spłukiwanych	Krakowska 45 lsp. 27	inż. Prokesch Zygm.	5998/30 13/11
Irma Spirowa Gertrudy 12 a	plany dodat. na budowę I-go piętra w ofic.	Starowiślna 85 lsp. 407	Edward Skawiński	6471/30 7/11
Maurycy Diamand Skawińska 11	plany dodat. na nadbudowę i przeb. oficyny lewej	Skawińska 11 lsp. 41	arch K. Merenda	6848/30 20/11
Alter i Süssla Rubinowie Dietlowska 71	przebud. bocznej klatki schodowej, oraz budowa klozetów	Dietlowska 71 lsp. 401	inż. B. Zimmermann	7177/30 1/12
Dz. IX.				
Tow. Mandolin. „Espana" Spiska 9 Stanisław Sobik, wł. realn.	budowa prow. kręgielni	Spiska 9	Jan Krzemiński	5750/30 18/11
Dz. X.				
Piotr i Rozalja Paczkowie Barska 67	nadbudowa 2-go piętra	Barska 67 lsp. 67	arch. Paciorkowski Ludwik	
Wojciech Kieć Barska 66	dobudowa izby drewnianej	Barska 66 lsp. 45	bud. Antoni Dostal	6499/30 25/11
Antoni i Marja Toporkowie Rozdroże 24	budowa parterowego domu	Kapelanka l. kat. 792/1 793/1	bud. Sylwester Zabłocki	6895/30 25/11
Kierownictwo Zalesień Ochronnych Gmina m. Krakowa	dobudowa gajówki drewn. z budynkiem gospodarczym	Twardowskiego l. kat. 316/3		6514/30 17/11
Jakób Reiner Kobierzyńska 43	budowa 1-piętr. domu	Pychowicka l. kat. 163/17, 16	Karol Menasche	5546/30 28/10
Dz. XII.				
Prof. Dr. Kazimierz Majewski Syrokomli 23	zmiany zaszłe podczas budowy 4-ro piętr. domu	Syrokomli 23 lsp. 218	arch. Józef Kaczmarczyk	5828/30 22/11
Walenty i Elżbieta Dudkowie Kościuszki 62	budowa 3-ch piętr. domu	Słoneczna 5 l. kat. 1779/XII.	bud. St. Polański	5879/30 3/11

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XII.		
Wojciech Krówka Kasztelańska 19	zmiany w nadbudowie 2-go p. z poddaszem	Kasztelańska 19 lsp. 174	arch. Z Szufa	5849/30 19/11
Jadwiga Kapustowa na ręce p. Marji Korczyk Rynek Kleparski 13	dodat. plany na nadbudowę 1-go piętra	Filarecka 4	arch. Adam Czunko	7206/30 17/11
		Dz. XIII.		
Tadeusz Walerowski św. Bronisławy 88	plany dodatkowe na budowę parter. domu	boczna z ul. św. Bronisławy 88 lsp. 319	A. Siódmak	2883/30 29/10
Stefan Czarnecki Gontyna 5	zmiana projektu nadbudowy 1-go piętra	Gontyna 5 lsp. 246	arch. Stefan Sikorski	6852/30 19/11
Józefa Garzłowa Kr. Jadwigi 155	budowa 1-piętr. domu	Kr. Jadwigi l. kat. 241/2	arch. Ludwik Paciorkowski	6380/30 1/12
		Dz. XIV.		
Scheindla Rosenberg Czarnowiejska 24	plan adaptacji pracowni	Czarnowiejska 24 lsp. 33	inż. Z. Prokesch	4924/30 29/30
		Dz. XV.		
Okręgowy Związek Kas Chorych na ręce Dra Emila Bobrowskiego Batorego 5	budowa 6-cio piętr. domu	Pomorska l. kat. 8/61 8/62 8/63	Inż. Roman Weindling	7842/30 19/12
Wyższe Studjum Handlowe ul. Sienkiewicza	budowa 2 piętr. gmachu	H. Sienkiewicza	arch. prof. Józef Gałęzowski	6270/30 29/10
		Dz. XVI.		
Józef Nowakowski Podchorążych 12	zmiana w wykonaniu przy budowie parter. domu	Lucjana Rydla 39 lsp. 183	Fr. Stankiewicz	6504/30 20/11
Paweł Paprocki Bronowicka 21	budowa ustępów wolnospadowych	proj. przecznica Kazimierza W. l. kat. 192/7, 167/16, 167/20, 167/24, 167/28	inż. Z. Szufa	7015/30 .25/11
Apolonja Ziomkowa K. Wielkiego 123	budowa prow. wozowni	Kazimierza W. 123 lsp. 70	arch. L. Paciorkowski	7394/30 29/11

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XVII.				
Franciszek Chwastek proj. od ul. Łokietka	budowa domu parter. z poddaszem	proj. od ul. Łokietka l. kat. 766/3	arch. L. Paciorkowski	6569/30 24/10
Brachowska Apolonja	plany dodat. izby na poddaszu i komórek parter.	Rzeczna 9 lsp. 193	arch. L. Paciorkowski	5770/30 10/11
Jan Oprych Mazowiecka 42	budowa domu drewnianego z budynkiem gospodarczym	droga polna za fortem l. kat. 871/9	inż. Jan Stobiecki	5719/30 20/11
Dz. XVIII.				
Józef Trębacz Celarowska 12 a	plany w zmianie rozkładu mieszkań	Celarowska 12 a lsp. 117	arch. Edward Bujas	7012/30 25/11
Jan Adamski Sobieskiego, 19	dodat. plany na zmianę wewnętrzną w rozkładzie ubikacji	Żmujdzka l. kat. 316/8		5401/30 18/11
Dz. XIX.				
Stanisław Burtan na ręce p. Dra Pawła Berskiego Grzegórzecka 32	przebud. parter. domu mieszkalnego	Rzeźnicza l. kat. 485/16	arch. Wł. Stupnicki	6731/30 9/12
Franciszek Albiński Mogilska 57	plany dodat. na budowę 2-p. oficyny z poddaszem	Mogilska 57 lsp. 185	bud. Kaz. Wilczyński	7078/30 21/11
Dz. XX.				
Stanisław Budziakowski Miedziana 71	plany przebudowy parterowego domu	Miedziana 71 l. kat. 79/I	arch. Edward Skawiński	3817/30 30/10
Dz. XXI.				
Szymon Feltscher Potockiego 2	przebudowa domu parter.	Myśliwska 1 lsp. 139	bud. Antoni Dostal	6171/30 6/11
Jan Barycz Sarmacka 24/26	budowa domu 1-o piętr.	Sarmacka l. kat. 708/2	arch. Stefan Sikorski	6429/30 10/11
Józef Ułan Wiejska 8	budowa budynku gospodarskiego	Wiejska 1 lsp. 287	arch. Ludwik Paciorkowski	6418/30 10/11
Helena Mazurek Przewóz 18	nadbud. 1-go piętra	Przewóz 18 l. kat. 533/17	bud. Antoni Dostal	6702/30 28/11

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XXI.		
Feltscher Szymon	przyziemny dom	Zabłocie l. kat. 846/30	bud. Antoni Dostal	4905/30 28/10
		Dz. XXII.		
Zarząd Krakowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lwowska 2	budowa 4-ro piętr. domu	Parkowa l. kat. 951/16 /17 /18 /19	inż. Czesław Boratyński i inż. Edward Kreisler	5163/30 29/11
Bronisława Piekłowa Rynek Podgórski 10	przebudowa portalu sklep.	Rynek Podgórski 10 lsp. 175	arch. Karwat Józef	3628/30 28/10
Leon i Anna Grünbergowie Lwowska 45	nadbudowa 3-go piętra	Lwowska 45 lsp. 528	arch. Z. Grünberg	4037/30 31/10
Chaim Dawid Kluger i Ska Rynek Podgórski 3	zmiana w nadbudowie 2-go p. tylnej oficyny	Rynek Podgórski 3 lsp. 190	arch. Stefan Landsberger	5831/30 31/10
Józefa Stawowa Aleja Pod Kopcem	dodat. plany w budowie 1-o piętr. domu	Aleja Pod Kopcem lsp. 807	Antoni Dostal	6060/30 29/10
Stefan i Aniela Jelonkowie Spiska 15	budowa 1-o piętr. domu	ul. Czarna l. kat. 1315/7	arch. L. Paciorkowski	5734/30 5/11
Antoni Dostal Józefińska 11	budowa pralni w podwórzu	Józefińska 11 lsp. 212	bud. Antoni Dostal	6928/30 29/11
Andrzej i Józefa Szutranowie Jana Zamojskiego 36	nadbudowa 2-go i 3-go piętra	Rękawka 10 lsp. 269	inż. M. Caputa i arch. M. Stadnicki	5929/30 28/10
Leon Gawlik Rękawka 24	plany prow. drewnianej szopy	Rękawka 24 lsp. 163	arch. L. Paciorkowski	5445/30 29/9
Leopold i Honorata Wagnerowie Pl. Serkowskiego 9	budowa ustępów	Pl. Serkowskiego 9	Piotr Królikowski	6058/30 28/10
Klemens Fleschner Wielopole 24	budowa ustępów	Długosza 13 lsp. 418	arch. Z. Grünberg	6338/30 29/11
Gmina m. Krakowa Rynek Podgórski	budowa poczekalni tramw. z podziemnym ustępem	Rynek Podgórski	Gmina m. Krakowa	6763/30 29/11
Józefa Kurzawowa Lwowska 27	budowa prow. sklepów	Lwowska 27 lsp. 343	arch. Edward Bujak	6874/30 25/11

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

NOMINACJE.

Rożdżeński Karol z dniem 4 listopada 1930 r. mianowany prowizorycznym strażakiem M. Straży Pożarnej w XIV gr. uposaż. L. Pr. 10451/29.

Sikora Tadeusz z dniem 1 grudnia 1930 r. mianowany prowizorycznym strażakiem M. Straży Pożarnej w XV gr. uposaż. L. Pr. 12851/30.

Zgórski Inż. Witold z dniem 1 listopada 1930 r. mianowany prowizorycznym starszym referentem Budownictwa m. w VII gr. uposaż. L. Pr. 11865/30.

EMERYTURY.

Adamczyk Florjan, robotnik Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 grudnia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 13049/30.

Baranowska Emilja, wdowa po kierowniku drukarni Muzeum Przemysłowego, z dniem 1 września 1930 r. uzyskała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 9511/30.

Buja Andrzej, robotnik, z dniem 1 listopada 1929 r. otrzymał zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 7984/30.

Chmurowa Anna, wdowa po n. pracowniku m., z dniem 1 października 1930 r. otrzymała pensję wdowią. L. Pr. 10416/30.

Dziedzicka Zofja, kancelista Magistratu, z dniem 30 września 1930 r. przeniesiona w stały stan spoczynku. L. Pr. 6904/30.

Gadochowa Katarzyna, wdowa po tercjanie m., z dniem 1 września 1930 r. uzyskała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 9354/30.

Gilewicz Marcin, fornal Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 października 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 10013/30.

Gościcka Marja, asystent rachunkowy Elektrowni M., z dniem 31 października 1930 r. przeniesiona w stały stan spoczynku. L. 11441/30.

Grabka Adam, robotnik, z dniem 1 października 1930 r. uzyskał zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 8562/30.

Hübnerowa Ludwika, wdowa po kierowniku m. domu noclegowego, z dniem 1 listopada 1930 r. uzyskała pensję wdowią. L. Pr. 11038/30.

Jędrzejowski Marcin, woźny Zakładu Czyszczenia Miasta, z dniem 1 września 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 5707/30.

Korczyńska Stefanja, kancelista Magistratu, z dniem 30 listopada 1930 r. przeniesiona w stały stan spoczynku. L. Pr. 12124/30.

Matoń Jan, plutonowy M. Straży Pożarnej, z dniem 1 grudnia 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 11782/30.

Matrajowa Anna, wdowa po woźnym m., z dniem 1 kwietnia 1926 r. uzyskała pensję wdowią. L. Pr. 1905/26.

Piszczkowa Anastazja, wdowa po woźnym m., z dniem 1 grudnia 1930 r. uzyskała pensję wdowią. L. Pr. 12841/30.

Popczyński Stanisław, n. pracownik M. Zakładów Ceramicznych, z dniem 1 listopada 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 5360/30.

Rumian Marcin, robotnik, z dniem 1 października 1930 r. uzyskał zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 6537/30.

Skura Michał, woźny m., z dniem 1 czerwca 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 4761/30.

Solakowa Marja, wdowa po n. pracowniku m., z dniem 1 listopada 1930 r. uzyskała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 12743/30.

Stroka Inż. Kornel Jan, radca Budownictwa m., z dniem 1 października 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 11264/30.

Szczurkowa Katarzyna, wdowa po robotniku, z dniem 1 listopada 1930 r. uzyskała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 9626/30.

Szkolnikowski Leon, ogrodnik Zarządu Ogrodów M., z dniem 1 października 1930 r. uzyskał zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 8156/30.

Targalski Adam, maszynista Wodociągu M., z dniem 31 października 1930 r. przeniesiony w stały stan spoczynku. L. Pr. 11266/30.

Uznańska Kamila, sierota po urzędniku M. U. P. O. i P. P., z dniem 1 grudnia 1930 r. uzyskała zaopatrzenie w drodze łaski. L. Pr. 12565/30.

ZMARLI.

Banachowska Janina, emerytowany kancelista Magistratu, zmarła dnia 20 października 1930 r. L. Pr. 12182/30.

Baranowski Stefan, kierownik drukarni Muzeum Przemysłowego. zmarł dnia 18 sierpnia 1930 r. L. Pr. 9511/30.

Chmura Stanisław, emerytowany woźny m., zmarł dnia 10 września 1930 r. L Pr. 10276/30.

Ekier Stanisław, pomocnik techniczny Budownictwa m., zmarł dnia 1 maja 1930 r. L. Pr. 4834/30.

Gadocha Antoni, woźny m., zmarł dnia 4 sierpnia 1930 r. L. Pr. 9131/30.

Hübner Tadeusz, kierownik Domu noclegowego m., zmarł dnia 13 września 1930 r. L. 10334/50.

Krupa Marja, wdowa po pracowniku Zakładu Czyszczenia Miasta, zmarła dnia 12 listopada 1930 r. L. Pr. 12926/30.

Piszczek Szymon, woźny m., zmarł dnia 1 listopada 1930 r. L. Pr. 11441/30.

Solak Józef, emerytowany woźny m., zmarł dnia 14 października 1930 r. L. Pr. 10276/30.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 240 w kadencji XVII z dnia **18-go grudnia 1930 r.**

Obecni: *Przewodniczący Prezydent miasta* Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Ignacy Landau,
„ „ Dr. Witołd Ostrowski,
„ „ Dr. Piotr Wielgus.
Sekretarz Rady m. Franciszek Strasik.
Radców m. obecnych **58**.
Początek posiedzenia o godzinie **18**.

Przed porządkiem dziennym.

Przewodniczący Prezydent Inż. Rolle, zagajając obrady, zawiadomił członków Rady miejskiej, że nagroda w kwocie 3.000 zł., przeznaczona przez miasto za prace naukowe, została przyznaną przez Akademję Umiejętności p. Prof. Tomkowiczowi.

Następnie Prez. Rolle zdał sprawozdanie z wyniku swoich interwencyj u p. Ministra Komunikacji w sprawie przyłączenia kolejki pińczowskiej do krakowskiej Dyrekcji kolejowej, oraz w sprawie jaknajrychlejszej rozbudowy dworca kolejowego w Krakowie. Prezyd. Rolle poinformował następnie o wyniku interwencji u p. Ministra Skarbu w sprawie przyspieszenia budowy Bibljoteki Jagiellońskiej, oraz uzyskania kredytów na dokończenie budowy kliniki ginekologicznej i Akademji Górniczej.

P. Minister Skarbu oświadczył, że o ile w budżecie na rok bieżący będą nadwyżki, to w pierwszym rzędzie skorzysta z nich Bibljoteka Jagiellońska.

Niezależnie od tego do budżetu na rok przyszły będzie wstawiony na ten cel drugi miljon złotych.

Wreszcie Prezydent zdał sprawę z interwencji u p. Minstra Pracy i Opieki Społecznej w sprawie przystąpienia Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w przyszłym roku do budowy w Krakowie domu dla robotników.

Wnioski.

Sekretarz odczytał następujące wnioski:

1) Rm. Dra Rosenzweiga i tow. w sprawie podwyżki czynszu:

„Prasa sanacyjna donosi, że rząd zamierza stworzyć fundusz rozbudowy przez podwyższenie czynszów do wysokości 172% czynszu przedwojennego.

Szerokie masy robotnicze są pozbawione pracy, położenie gospodarcze urzędników nie pozwala na obciążenie ich skromnych płac tak znacznym wydatkiem, rękodzieło, przemysł i handel znajdują się w sytuacji bez wyjścia z powodu kryzysu gospodarczego, niebywałego obciążenia rogatkowego i spadku konsumcji z powodu bezrobocia.

W tych warunkach ludność miasta musi przeciwstawić się jakiejkolwiek podwyżce czynszów.

Dlatego wnosimy:

Rada m. uchwala: wzywa się Prezydjum m., aby przedłożyło rządowi petycję Rady m., że w obecnych ciężkich warunkach gospodarczych ludność miasta nie powinna być obciążana podwyżką czynszów".

2) Rm. Inż. Kleinbergera w sprawie budowy domów przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych:

„Na konferencji Zakładów Ubezpieczeniowych, odbytej w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, w sprawie budowli na koszt tychże Zakładów w r. 1931 wykonać się mających, pominięto Kraków z powodu, jakoby w Krakowie nie było braku mieszkań i nie zachodziła potrzeba budowania tamże. W Warszawie, Poznaniu, Łodzi, Katowicach, Lwowie i t. d. mają się w r. 1931 budować na koszt Zakładów Ubezpieczeniowych dalsze budynki mieszkalne, jedynie Kraków został z tego programu wyłączony. Oporne stanowisko co do dalszych budów w Krakowie zajął Zarząd lwowskiego Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych wychodząc z błędnego założenia, że wszelkie fundusze, wpływające do tegoż Zakładu, przedewszystkiem we Lwowie winny być użyte.

Kraków, skąd z tytułu opłat, uiszczanych za pracowników umysłowych, wpływają do Zakładu wielkie fundusze, ma prawo domagać się i żąda kategorycznie, aby fundusze, przez jego mieszkańców składane, tutaj swoją lokatę i zabezpieczenie ich praw znalazły.

Ze sprawą budowy mieszkań łączy się także i kwestja zapobieżenia częściowego bezrobociu, które w ostatnim czasie znacznie się wzmogło.

Rada miejska, jako właściwa przedstawicielka ludności krakowskiej, zwraca uwagę na pokrzywdzenie Krakowa przez pominięcie go przy rozdziale funduszów publicznych, przeznaczonych na budowę mieszkań dla niezamożnej ludności, domaga się przydziału odpowiednich kwot na wymienione cele i prosi:

Prezydjum miasta, a w szczególności Pana Prezydenta senatora Rollego i wybranych z miasta Krakowa Posłów i Senatorów, aby wspólnie wywarli nacisk na odpowiednie czynniki i nie dopuścili do jawnego i jaskrawego pokrzywdzenia miasta Krakowa".

3) Rm. Dra Rosenzweiga i tow. w sprawie zwalniania od kar za niezapłacenie podatku lokatorskiego:

„Wobec ciężkiej sytuacji gospodarczej i celem umożliwienia ludności miasta zapłacenia podatku lokatorskiego, a Gminie uzyskania wpływów znaczniejszych w pierwszym kwartale 1931 r. — Rada m. uchwala:

Zwalnia się od kary za zwłokę wszystkich płatników miejskiego podatku lokatorskiego, którzy w okresie od 1 stycznia do 1 kwietnia 1931 r. w całości zapłacą zaległości podatku lokatorskiego".

Wniosek powyższy przekazano Sekcji II do załatwienia imieniem Rady miejskiej.

Porządek dzienny.

I. Dyskusja nad sprawozdaniem Prezydenta miasta i rm. Dra Grossa nad rozbudową miasta.

Rm. Dr. Gross po dłuższym wywodzie przedłożył następującą rezolucję:

1) Głównym postulatem naszym jest, ażeby Rząd zgóry przeznaczył na szereg lat dotacje państwowe, które z każdorazowego budżetu będą pokrywane i na które można w budownictwie mieszkaniowem napewno liczyć.

2) Musimy się wrócić do czasów przedwojennych i starać się możliwie przywrócić stosunki normalne. W tym celu musi się akcję budowlaną zdecentralizować, pomoc publiczna kredytowa musi być udzielana możliwie na drugie miejsce hipoteczne, tak, ażeby dopuścić do współdziałania Kasy Oszczędności, które muszą lokować oszczędności na pierwszem miejscu i również należy dopuścić kapitały prywatne, tak, ażeby wszystkie siły gospodarcze razem się w ten sposób sumowały.

Należy więc podatek, który służy dla rozbudownictwa mieszkaniowego, pozostawić gminom, które przy miernem podwyższeniu tego podatku mogą mieć do dyspozycji znaczniejsze kapitały, a czynność Banku Gospodarstwa Krajowego powinna obejmować udzielanie pożyczek krótkoterminowych z dotacji rządowej (z państwowego funduszu budowlanego), również Bank Gospodarstwa Krajowego będzie miał za zadanie konwertować pożyczki budowlane krótkoterminowe na długoterminowe w pewnej kolejności, a ponadto powinien Bank Gospodarstwa Krajowego udzielać gminom na bardzo niski procent i na dogodnych warunkach amortyzacyjnych pożyczek dla budowy najmniejszych mieszkań dla biednej ludności, która nie jest w stanie dzisiejszych wysokich czynszów w nowych domach opłacać.

3) Należy termin amortyzacji pożyczek, który dziś jest oznaczony na 15 do 25 lat, rozciągnąć ogólnie na 30 do 40 lat, tak, ażeby raty amortyzacyjne, które mają być pokrywane z czynszów, były wskutek tego odpowiednio zmniejszone i wskutek tego czynsze w nowych domach mogły być obniżone.

4) Ulgi podatkowe i stemplowe, które według obecnego ustawodawstwa w pewnych wypadkach są przyznane tylko pożyczkom ulgowym, uzyskanym z Banku Gospodarstwa Krajowego, należy rozszerzyć na wszystkie pożyczki i należy ulgi podatkowe w ogólności dla nowych budowli podwyższyć, to jest czasokres uwolnień podnieść i ulgi odpowiednio unormować w sposób racjonalny.

5) Należy popierać zrzeszenia gmin dla celów budownictwa mieszkaniowego w tej formie, jak Spółka Mieszkaniowa dla Miast i wogóle ułatwić tworzenie organizacyj społecznych mieszkaniowych, któreby działały na wzór zagranicznych towarzystw społecznych.

Rm. Schechter zgłosił następujący wniosek:

„Z okazji dyskusji nad sprawozdaniem o akcji budowlanej Rada miejska zaznacza, że postępujące z zatrważającą szybkością zubożenie ludności miejskiej i upadek handlu i przemysłu wymagają w pierwszym rzędzie wydatnego obniżenia ciężarów publicznych. Z tego więc powodu Rada miejska uważa projekt warszawskiej Izby Przemysłowo-Handlowej utworzenia „Funduszu Budowlanego" drogą waloryzacji czynszów od lokali mieszkaniowych i przemysłowych za chybiony. Podwyższenie bowiem czynszów o 72% stanowiłoby niesłychane obciążenie zubożałej ludności miejskiej i pociągnęłoby za sobą skutki katastrofalne, szczególnie dla handlu i przemysłu, które nie są w stanie ponieść nawet obecnych ciężarów.

Taka podwyżka czynszów pociągnęłaby za sobą także podwyżkę płac miljonowych rzesz urzędników państwowych, gminnych i prywatnych i zwichnęłaby równowagę budżetów publicznych i prywatnych.

Efekt finansowy tego projektu byłby więc wielce problematyczny, bo tak nadmiernie wyśrubowane czynsze byłyby w znacznej mierze nieściągalne, a wiadomo, że już obecnie zaległości czynszowe są bardzo znaczne, gdyż ludność nie jest w stanie podołać dotychczasowym czynszom.

Rada miejska wyraża więc zdanie, że utworzenie „Funduszu Budowlanego" drogą waloryzacji, lub podwyżki czynszów byłoby eksperymentem bardzo ryzykownym i niebezpiecznym w skutkach, wobec czego uważa, że wysunięty przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie projekt nie nadaje się do rozwiązania kwestji mieszkaniowej".

Rm. Ks. Kasprzyk zgłosił wniosek:

„Rada miasta prosi Pana Prezydenta miasta, by porozumiał się z Dyrekcją Kasy Oszczędności w sprawie przejęcia gruntów w Płaszowie, zakupionych w swoim czasie przez miasto i rozbudowy tamże osiedla ogrodu dla ludności robotniczej".

Rm. Inż. Kleinberger wniósł:

„Rada miejska wyraża zapatrywanie, że rozbudzenie ruchu budowlanego zależne jest od zmiany ustawy o rozbudowie miast, a w szczególności przez popieranie przedewszystkiem prywatnej inicjatywy, udzielając im pożyczek z funduszu rozbudowy przed gminami i spółdzielniami".

Rm. Inż. Adelman zgłosił wniosek:

„Poleca się Prezydjum miasta rozpisanie konkursu w sprawie użycia tańszych materjałów do budowy mieszkań".

Rezolucje rm. Dra Grossa uchwalono.

Wniosek rm. Kleinbergera odrzucono.

Wniosek rm. Adelmana przekazano Sekcji I.

Wniosek rm. ks. Kasprzyka przekazano Sekcjom I i III.

Prezydent Rolle oświadczył, że sprawy:

Reformą ustawy o sanacji finansów komunalnych,

Sprawozdanie z działalności Miejskich Zakładów Aprowizacyjnych,

Sprawozdanie Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej za rok 1929

wycofuje z porządku dziennego.

II. Opłaty od psów na rok 1931.

Imieniem Sekcji II st. radca Mgtu Hajdukiewicz wnosi:

Rada m. uchwali:

Pozostawić na rok 1931 opłaty dotychczasowe od psów, t. j. 30 zł. od każdego pierwszego psa, od każdego zaś następnego 40 zł rocznie, płatne w 2-ch równych ratach półrocznych.

Uchwalono. (L. 8361/930/VIII).

III. Ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczek budowlanych i t. p.

Imieniem Sekcji I i II rm. Dr. Szołayski wnosi:

Rada m. uchwali:

Rada miejska, działając na podstawie postanowień § 82 statutu miejsk. upoważnia wspólnie Sekcję I i III w przypadkach transakcji i parcelacji, uchwalonych przez Radę miejską:

1) do udzielania ustępstwa pierwszeństwa hipot. dla pożyczek zaciągnąć się mających na cele budowlane w Banku Gosp. Kraj. lub Komun. Kasie Oszczędności m. Krakowa przed prawem zastawu dla:

a) reszty ceny kupna zaintabulowanem na rzecz Gminy m. Krakowa,

b) dla kaucji na zabezpieczenie kosztów urządzenia ulic i placów,

c) dla kaucji zabezpieczającej obowiązek kontraktowy co do rozpoczęcia lub ukończenia budowy domu — we wszystkich powyższych przypadkach pod warunkiem, o ile przedmiot obciążony prawem zastawu daje dostateczną gwarancję pokrycia należytości,

2) do odraczania terminu co do rozpoczęcia, względnie ukończenia budowy domu na parcelach od Gminy nabytych, oraz do odraczania terminów płatności ceny kupna w przypadkach, na uwzględnienie zasługujących,

3) do udzielania zezwolenia na:

a) pozbycie nieruchomości nabytych od Gminy m. Krakowa, w przypadkach zastrzeżenia zakazu pozbycia,

b) na przemianę, względnie wykreślenie z księgi gruntowej ciężarów zaintabulowanych na rzecz Gminy, w celu zabezpieczenia jeszcze niedopełnionych zobowiązań kontraktowych, jeżeli chodzi o przypadki zasługujące na uwzględnienie.

Uchwalono.

IV. Zakupno parowego kotła dla centralnego ogrzewania gmachu Starego Teatru.

Imieniem Sekcji I Inż. Drobniak wnosi:

Rada m. uchwali:

Zatwierdza się ofertę firmy Tow. Akc. Drzewiecki i Jeziorański z d. 2 grudnia 1930 r. na dostawę i montaż kotła ogrzewalnego w Starym Teatrze, opiewającą na kwotę 6.376·02 zł. (słownie sześć tysięcy trzysta siedmdziesiątsześć 2/100 zł.).

Koszt zakupu, łącznie z montażem, wynoszący około 7000 (siedem tysięcy) złotych pokryć: 2000 zł. z budżetu bieżącego roku z Działu VII § 167 poz. b) (Remont instalacji ogrzewczej w Sukiennicach), zaś 5000 zł. z budżetu 1931/32 roku.

Uchwalono. (L. 7427/930 Ba).

V. Sprawa zamiany gruntów między Gminą m. Krakowa a Skarbem Państwa.

Imieniem Sekcji I rm. Dr. Szołayski wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Nawiązując do uchwał Rady miejskiej z dnia 24 kwietnia 1930 i z dnia 9 października 1930, zatwierdzonych reskryptem krakowskiego urzędu wojewódzkiego z dnia 28 X. 1930 L. Sm. I—110/2/30, zażądać od Skarbu Państwa dodatkowo odstąpienia jeszcze Gminie m. Krakowa obszaru 5 a 52 m. kw. z parceli państwowej lkat. 485/2 łącznie z parcelą lkat. 282/2 Dz. XIX Grzegórzki ze względu na to, że powierzchnia gruntu gminnego przy ul. Łobzowskiej, Alei Słowackiego i ul. Kościelnej, t. j. część parceli lkat. 8/1 powiększona kosztem parceli lkat. 8/5 Dz. XV Nowa Wieś wynosi po pomiarach 47 a i 10 m. kw.

2) Odstąpić Skarbowi Państwa część rowu granicznego, włączonego do Ogrodu Botanicznego, t j. część parceli gminnej lkat 355/2 objętej lwh. 52 ks. gr. gm. kat. Kraków dz. XIX Grzegórzki, oznaczonej nowemi liczbami katastr. 355/3 i 355/5 na planie Budownictwa miejskiego z dnia 18 listopada 1930 roku o łącznej powierzchni 4 a 34 metr. kw. w zamian za obszar 4 a 34 metr. kw. z wymienionej wyżej parceli państwowej lkat. 485/2 łącznie z parcelą lkat. 282/2 Dz. Grzegórzki, przyjmując wartość obu ostatnich gruntów zamiennych gminnego i państwowego na 13 (trzynaście) złotych 60 (sześćdziesiąt) groszy za 1 m. kw.

3) Pozatem do tranzakcyj, wyszczególnionych w punkcie pierwszym i drugim, mają mieć analogiczne zastosowanie warunki ustalone w powołanych uchwałach Rady miejskiej.

4) Upoważnia się P. Prezydenta miasta do szczegółowego ustalenia w kontrakcie gruntów zamiennych pod względem powierzchni, oraz oznaczeń katastralnych i hipotecznych na podstawie wyniku dokładnych pomiarów, przeprowadzonych na gruncie i porównanych z obowiązującemi mapami katastralnemi tudzież księgami gruntowemi.

Uchwalono. (L. l. 8121/1930).

VI. Wydzierżawienie części parceli gminnej w Dz. Dębniki na cele stacji radjotelegraficznej.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada miasta uchwali:

Reasumuje się uchwałę Rady miejskiej z dnia 13 lipca 1923 roku, oraz uchwały Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 14 marca 1925 r., i z dnia 21 kwietnia 1926 r. w sprawie stacji radjotelegraficznej w Dz. XI Dębniki, a natomiast uchwala się, co następuje:

1) Wydzierżawić Skarbowi Państwa części parcel gminnych lkat. 213/1 i 183 objętych lwh. 344 i 314 ks. gr. gm. kat. Kraków-Dębniki, oznaczone kolorem zielonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 22 października 1926 r. o łącznej powierzchni 4 ha, 38 a, 51 m. kw. na okres 20 (dwudziestu) lat t. j. od dnia 8 stycznia 1927 roku, do dnia 7 stycznia 1947 (tysiąc

dziewięćset czterdziestego siódmego) roku za czynszem po 70 (siedmdziesiąt) złotych za jeden hektar na cele stacji radjotelegraficznej.

2) Wynająć Skarbowi Państwa na powyższy okres budynek radjostacji, wystawiony przez Gminę miasta Krakowa na wspomnianym gruncie, za czynszem, wynoszącym za cały ten okres ogółem sumę 27.140·47 (dwadzieścia siedm tysięcy sto czterdzieści 47/100) złotych, tj. koszty budowy i remontu owego budynku.

3) Skarb Państwa obowiązany będzie do płacenia wszystkich podatków państwowych i wojewódzkich oraz gminnego podatku wodociągowego, do administracji i konserwacji budynku oraz ubezpieczenia go od ognia. Po zagaśnięciu najmu będzie Skarb Państwa mógł budynek ów rozebrać i zabrać sobie dotyczący materjał.

4) Upoważnia się P. Prezydenta miasta do ustalenia dalszych warunków powyższego najmu i dzierżawy, i do zezwolenia na wpisanie tego najmu i dzierżawy do księgi gruntowej.

5) Do podpisania kontraktów upoważnia się obok P. Prezydenta miasta, względnie jego zastępcy, pp. radców miejskich P. Czubryta i Dr. St. Klimeckiego, a w razie przeszkody, Inż. Fr. Drobniaka i Dr. L. Merza, względnie innych, upoważnionych wogóle do podpisywania umów.

6) Powyższe tranzakcje mają być uwzględnione przy sporządzaniu planu zabudowania tej części miasta.

Uchwalono. (L. I. 8040/930)

VII. Projekt zabudowania gruntów poaugustjańskich.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Rozpisać konkurs na szczegółowy projekt planu zabudowania gruntów miejskich poaugustjańskich w Dz. XIX Grzegórzki, według załączonego programu i warunków.

2) Na pokrycie kosztów tego konkursu wstawić do budżetu na rok 1931/32 potrzebną kwotę.

Uchwalono. (L. Bb. 3711/28).

PROGRAM I WARUNKI

konkursu na projekt zabudowania gruntów poagustjańskich.

§ 1. Celem uzyskania podstawy do ustalenia planu zabudowania gruntów miejskich poagustjańskich przy ul. Wiślisko w Grzegórzkach Dz. XIX położonych, Gmina miasta Krakowa rozpisuje publiczny konkurs dla inżynierów i architektów polskich na opracowanie szczegółowego projektu planu zabudowania tychże gruntów.

§ 2. Gmina miasta Krakowa przeznacza te grunta na cele budowlane mieszkaniowe, z tem, że na nich mają także znaleść pomieszczenie centralna hala targowa, gimnazjum VII, ewentualnie dwie szkoły powszechne i kilka domów instytucyj o charakterze społecznym.

§ 3. Przy rozpoznawaniu zadania należy uwzględnić:

1) zatwierdzone linje regulacyjne i budowlane sąsiednich gruntów kolejowych, do wału kolejowego przyległych,
2) zatwierdzone linje regulacyjne i budowlane ul. Wiślisko, pomyślanej jako ulica Skwerowa, stanowiąca dalsze przedłużenie ul. Dietlowskiej,
3) zatwierdzone linje regulacyjne placu między ul. Grzegórzecką a wiaduktem i wałem kolejowym,
4) położenie sąsiedniego cmentarza izraelickiego,
5) położenie sąsiedniej realności p. Bieniarzów, wyciętej z gruntów augustjańskich.

§ 4. Projekt winien się nawiązać organicznie do istniejącej sieci ulic w okalających grunta dzielnicach, a szczególnie:

1) ul. Berka Joselowicza,
2) ul. Śniadeckich, stanowiącej obecnie wewnętrzną podwórzową ulicę szpitalną,
3) ul. Masarskiej,
4) ul. Miodowej z jej obecnym podjazdem kolejowym 3·6 m. szerokim, który musi być rozszerzonym.

§ 5. Materjałem podstawowym konkursu są:

1) plan orjentacyjny w podziałce 1 : 5000 z siecią istniejących ulic i oznaczeniem położenia powierzchni gruntu miejskiego,
2) plan szczegółowy sytuacyjny w podziałce 1 : 1000 z wrysowanemi warstwicami i wysokościami sąsiednich ulic,
3) fotografje z różnych punktów oznaczonych na planie orjentacyjnym.

§ 6. Materjał do konkursu otrzymają zgłaszający się w Budownictwie m. Oddział B. za uprzedniem złożeniem w Kasie miejskiej kwoty 20 zł. — której zwrot nastąpi przy oddaniu pracy konkursowej pod adresem jak niżej.

§ 7. Biorący udział w konkursie mają przedłożyć:

1) szczegółowy projekt planu zabudowania w granicach, oznaczonych planem sytuacyjnym 1:1000. Na tym planie mają być dokładnie wkreślone linje regulacyjne i budowlane, oraz oznaczone szerokości ulic, chodników i torów jezdnych.
Na skrzyżowaniach ulic winny być oznaczone wysokości projektowane z nawiązaniem do danych wysokości terenu.
Bloki budowlane mają być poparcelowane z oznaczeniem sposobu zabudowania i jego wysokości.
2) Szkice fasad z uwzględnieniem poszczególnych frontów.
3) Perspektywy są pożądane.
4) Krótki opis techniczny z uzasadnieniem projektu i określeniem warunków i sposobu zabudowania.

§ 8. Projekty należy nadsyłać pod adresem Prezydjum stoł. król. miasta Krakowa w zapieczętowanych tekach, z napisem: „Projekt planu zabudowania gruntów miejskich poaugustjańskich“. Do projektu ma być dołączona koperta zapieczętowana z nazwiskiem i adresem autora, której otwarcie nastąpi tylko po uzyskaniu nagrody.

Tak teka planu, jak i koperta, otrzymują liczbę porządkową, która będzie służyć za nazwę pracy.

Pod adresem podanym na przesyłce nastąpi zwrot kwoty wpłaconej za materjał konkursowy oraz zostanie zawiadomiony zgłaszający się o przyznanym numerze.

§ 9. Termin wnoszenia projektów naznacza się na dzień . . . . do godz. 14 w południe (3 miesiące od dnia ogłoszenia).

§ 10. Zamiejscowi autorzy projektów winni osobno przesłać listem poleconym dowód, że plany konkursowe oddali do przesyłki w dniu przepisanym.

§ 11. Za odpowiadające warunkom konkursu najlepsze prace wyznacza się 3 nagrody, a mianowicie:

I nagroda	. . . .	3000 złotych
II „	. . . .	2000 „
III „	. . . .	1000 „

§ 12. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi najdalej w 4 tygodnie po upływie terminu.

§ 13. Nagrodzone projekty przechodzą na własność Gminy m. Krakowa, która wcale nie bierze na siebie obowiązku wprowadzenia ich w wykonanie.

§ 14. Po ogłoszeniu umotywowanego orzeczenia konkursowego, będą wszystkie projekty wystawione na widok publiczny wraz z motywowanem orzeczeniem Sądu konkursowego.

Jeden egzemplarz tego orzeczenia otrzymają wszyscy konkurenci przy wypłacie nagród, względnie przy zwrocie prac nienagrodzonych pod wskazanym adresem.

§ 15. Wynik konkursu ogłoszony będzie w tych wszystkich pismach, w których było zamieszczone ogłoszenie konkursu.

§ 16. Poza określonemi warunkami uznaje się za miarodajne warunki ogólne konkursów architektonicznych obowiązujące Związek Architektów Polskich

§ 17. Sąd konkursowy:

1. Prezydent miasta lub jego zastępca,
2. Witołd Ostrowski, wiceprezydent miasta,
3. P. rm. Adelman, delegat Rady miasta,
4. „ Drobniak, „ „ „
5. „ Kleinberger „ „ „
6. „ Romanowski „ „ „
7. delegat Polskich Kolei Państw.
8. „ Dyr. Robót Publ.
9. „ Rady Artystycznej
10. „ Wojew. Związku Archit.
11. „ Krak. Izby Budowniczych
12. „ Krak. Tow. Techniczn.
13. P. Inż. Andrzej Kłeczek, St. Radca Bud., Naczeln. [Bud. M. Oddz. B.
14. P. Inż. Zygmunt Nowicki, St. Radca Bud., Naczeln. [Bud. M. Oddz. A

IX. Plan zabudowania obszaru gruntów w Półwsiu Zwierzynieckiem.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada m. uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 22-go lutego 1930 r. (L. Bb. 845/30/XVI) uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego plan zabudowania obszaru gruntów w Półwsiu Zwierzynieckiem — ograniczonego ulicą Senatorską, ujściem Rudawy, Wisłą, Senatorską, ulicą Dojazd i linją przedłużenia zachodniej granicy placu Na Stawach — według planu Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 28 października 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1) linje regulacyjne ulic, mających powstać jako dwie ulice równoległe wzdłuż projektowanej rampy mostowej przyszłego mostu przy klm. Wisły 75650, łączące ulicę T. Kościuszki z ulicą Senatorską, t. j. linje oznaczone kolorem czerwonym i głoskami:

a — b — c — d

od zachodu, głoskami zaś:

e — f — g — h

od wschodu,

2) otwarcie ulicy między placem Na Stawach a rampą mostową z linjami regulacyjnemi:

f — i — j — k — l

po stronie północno-zachodniej, głoskami zaś:

g — m

po stronie południowo-wschodniej, oraz linją budowlaną po stronie północno-zachodniej:

i_1 — j_1 — k_1 — l_1

3) linją regulacyjną zachodniej strony placu Na Stawach, oznaczoną na powyższym planie głoskami:

l — s

oraz linją budowlaną

l_1 — s_1

4) otwarcie ulicy wzdłuż zachodniej granicy gruntu Konwentu P. P. Norbertanek lk. 1674/1 Dz. XII między ulicą Senatorską a ulicą wymienioną w punkcie 2) z linjami regulacyjnemi

n — j

od zachodu

o — r — k

od wschodu i budowlaną

o_1 — k_1,

5) linje regulacyjne ulicy Flisackiej na długości między ulicą Dojazd a przyszłym mostem, oraz wschodniego narożnika u zbiegu ulicy Flisackiej i T. Kościuszki — oznaczone głoskami:

t — u — v — w — x — y.

Dla budynków, mających stanąć przy ulicach wyżej wymienionych, oraz przy ulicy Senatorskiej i 22-metrowej ulicy, uchwalonej poprzednio, wzdłuż wschodniej granicy gruntu Konwentu P. P. Norbertanek (parcela lk. 1574), mają być miarodajne wysokości przyszłej niwelety powyższych ulic, oznaczone kolorem czerwonym w planie zabudowania, i poniżej tych wysokości nie mogą być wykonywane we frontowych murach budynków żadne otwory.

Dla całego obszaru, objętego powyższym planem zabudowania, wyklucza się mieszkania suterenowe i uchwala się sposób zabudowania zwarty domami o wysokości ustawą określonej z tylnemi linjami budowlanemi, z dopuszczeniem jednak skrzydeł oficynowych w bloku wytworzyć się mającym po północnej stronie ulicy T. Kościuszki, zastosowanych ściśle do sposobu zabudowania w planie wkreślonego. (L. Bb. 919/30).

Uchwalono.

X. Plan zabudowania części bloku, ograniczonego ul. Łokietka i Poznańską.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

Po myśli art. 29 prawa budowlanego z dnia 16-go lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202 uchwala się plan zabudowania części bloku, ograniczonego ulicą Łokietka, ulicą Poznańską i parcelą gm. 776/1 według planu Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 10-go października 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1) Linje regulacyjne ulicy Poznańskiej, oznaczone na planie Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 10 października 1930 czerwono i literami:

a — b

wraz z linją budowlaną

a' — b'

po stronie zachodniej, oraz literami

e — f

po stronie wschodniej.

2) Linją regulacyjną ulicy Nr. I na granicy parceli gminnej lk. 776/1 między ulicą Poznańską a ulicą Łokietka, oznaczoną czerwono i literami

g — h

od strony południowo-zachodniej.

3) Dla działek, wytworzyć się mających przy powyższych ulicach, uchwala się sposób zabudowania zwarty domami o wysokości 16 m z tylną linją budowlaną, oznaczoną na powyższym planie Budownictwa m. Oddz. B., poza którą nie mogą być stawiane żadne budynki mieszkalne.

4) Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od 1 dnia miesiąca następnego po zapadnięciu niniejszej uchwały. (L. Bb. 3099/30).

Uchwalono.

XI. Otwarcie dalszego ciągu ulicy Bartosza Głowackiego w Łobzowie.

Imieniem Sekcji I rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 20-go września 1930 r. L. Bb. 4126/30 (XXI) uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego:

1) Otwarcie dalszego ciągu ulicy, oznaczonej na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 6 listopada 1930 r. liczbą „I", uchwalonej i wykonanej na gruncie Spółki „Esge", położonym przy ulicy Bartosza Głowackiego w Łobzowie, z linjami regulacyjnemi

a — b

od strony zachodniej,

c — d

od strony wschodniej i linją budowlaną

a_1 — b_1

po zachodniej stronie ulicy.

2) Otwarcie ulicy, oznaczonej na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 6 listopada 1930 liczbą „II", równoległej do ulicy Bartosza Głowackiego i ulicy w punkcie 1) wymienionej — z linjami regulacyjnemi:

e — f

po stronie zachodniej,

g — h

po stronie wschodniej, oraz linją budowlaną

e_1 — f_1

po zachodniej stronie ulicy.

Reasumując częściowo uchwałę Rady m. z dnia 1 marca 1929 L. I. 3821/29, ustala się przy ulicach I i II i ulicy Bartosza Głowackiego sposób zabudowania zwarty domami wysokości 12 metrów przy ulicach I i II, a 15 metrów przy ulicy Bartosza Głowackiego.

Rada m. przyjmuje oświadczenie, złożone przez właściciela gruntu, obejmującego parcele lk. 31/44, 32/2, 33/2, 34/2 i 35/2 Dz. XVI, że pokryje koszta pierwszego urządzenia ulic, oznaczonych na powyższym planie liczbami „I" i „II", zastrzegając:

a) sposób urządzenia ulicy po myśli art. 172, 173 i 174 prawa budowlanego oznaczy komisja drogowo-kanałowo-gruntowa, działająca imieniem Rady miasta.

b) Gmina m. Krakowa po myśli art. 66 prawa budowlanego obejmie powyższe ulice, skoro przynajmniej 1/3 część długości frontów będzie zabudowana — do tego zaś czasu utrzymanie ulic obciążać będzie właściciela gruntu, względnie jego prawonabywców.

c) Ulice będą przekazane bezpłatnie i w stanie wolnym od ciężarów hipotecznych.

Orzeczenie, zatwierdzające parcelację budowlaną gruntu, obejmującego parcele lk. 31/44, 32/2, 33/2, 34/2 i 35/2 Dz. VI, wyda Magistrat po uprawomocnieniu się planu zabudowania, ogłoszenia tegoż po myśli art. 35 i po zabezpieczeniu kosztów urządzenia ulicy.

Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na czas 4-ch tygodni od 1-go dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały. (L. Bb. 4063/30).

Uchwalono.

XII. Plan zabudowania gruntów Ski „Esge" przy ulicy Król. Jadwigi.

Imieniem Sekcji I rm. Potuczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 21-go lipca 1930 r. (L. Bb. 3254/30), oraz w myśl art. 29 i 51 prawa budowlanego Rada miasta reasumuje częściowo swą uchwałę z dnia 1 marca 1929 r. (L. Mgtu I. 5658/29), dotyczącą planu zabudowania gruntu Spółki gr. „Esge" lwh. 1818 Dz. XIII przy ulicy Królowej Jadwigi, w szczególności punkt I d powyższej uchwały — uchwalając:

Grunt powyższy ma być zabudowany zwarto, w sposób wkreślony na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 2 sierpnia 1930 r., domami dwupiętrowemi o wysokości maksymalnej 12 metrów, liczonej od poziomu chodnika urządzić się mającej ulicy do gzymsu wieńczącego, bez suteren i bez oficyn.

Uchwalono. (L. Bb. 2256/40).

XIII. Plan zabudowania gruntów ograniczonych ul.: Szwedzką, Tyniecką, Skwerową, Zagrody.

Imieniem Sekcji I rm. Potuczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 1-go lutego 1930 r. L. Bb. 41/30 uchwala się w myśl art. 39 prawa budowlanego plan zabudowania obszaru gruntów w Dębnikach, ograniczonego ulicami: Szwedzką, Tyniecką, Skwerową i Zagrody, według planu Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 13 lipca 1930 r. (do L. Bb. 657/30).

W szczególności uchwala się:

1) Zmianę linji regulacyjnej wschodniej strony ulicy Szwedzkiej, t. j. linji, oznaczonej w planie kolorem czerwonym, oraz literami:

a — b - c

i linji budowlanej

a' — b' — c'.

2) Zmianę linji regulacyjnej zbiegu ulic Zagrody i Skwerowej według linji czerwonej, oznaczonej głoskami:

d' — d — e — f — g' - g.

3) Reasumując uchwałę Rady m. z dnia 21 lutego 1923 r. L. Mgtu Bb. 919/23, uchwala się dla całego obszaru zwarty sposób zabudowania domami do wysokości 2-ch pięter z tylnemi linjami budowlanemi przy głębokości traktów każdorazowo oznaczonych na planie, z blokami oficynowemi o wysokości 2-ch pięter, oznaczonemi w planie linjami czerwonemi, oraz przy podziale parcel, zastosowanym do linij podziałowych, wkreślonych w planie linjami czerwonemi, cienkiemi.

Uchwalono. (L. Bb. 1184/30).

XIV. Plan regulacyjny obszaru Małych Błoń.

Imieniem Sekcji I rm. Potuczek wnosi:

Rada m. uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 14 listopada 1929 r. L. Bb. 4238/29 (XIII) uchwala się w myśl art. 29 prawa budowlanego plan regulacyjny obszaru Małych Błoń w Dz. XIII według planu Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 5 listopada 1930 r.

W szczególności uchwala się:

1) Otwarcie alei w przedłużeniu Al. 3 Maja wzdłuż koryta Rudawy t. zw. ulicy Mydlnickiej — aż do połączenia z ulicą mającą powstać wzdłuż lewobrzeżnego wału Rudawy z linjami regulacyjnemi oznaczonemi głoskami:

a — b — c — d — e

od strony południowej i głoskami:

t — s — r — p — o — n — m

od strony północnej, oraz linją budowlaną:

$t_1 — s_1 — r_1 — p_1 — o_1 — n_1 — m_1$

2) Linję regulacyjną Małych Błoń od strony ulicy Piastowskiej oznaczoną głoskami:

a — l — k

3) Linję regulacyjną ulicy powstać mającej wzdłuż prawobrzeżnego wału Rudawy oznaczoną głoskami:

e — f — g — h — i — j.

Cały obszar Małych Błoń wyłącza się od zabudowania.

Upoważnia się Magistrat do udzielania konsensu na zabudowania tych parcel położonych przy ul. Mydlnickiej, których kształt odpowiadać będzie art. 55 prawa budowlanego, względnie po uzyskaniu zatwierdzenia parcelacji budowlanej tych gruntów przez Magistrat.

Uchwalono. (L. Bb. 3644/29).

XV. Sprawa ukształtowania bloków budowlan.

Imieniem Sekcji I rm. Breuer wnosi:

Rada m. uchwali:

Reasumuje się uchwałę Rady miasta z dnia 8 grudnia 1925 r. w punkcie „e" i 7 listopada 1929 w punkcie „d", natomiast znosi się linję budowlaną ulicy Parkowej od strony wschodniej na przestrzeni między wałem wojskowym a koleją państwową, oraz uchwala się sposób zabudowania zwarty ze zmianami wkreślonemi w planie budownictwa m. Oddz. B. z dnia 21 września 1928 r. kolorem niebieskim, — przyczem wysokość zabudowania ustala się na 4 piętra z wyjątkiem parcel Nr. 5, 6, 7, 8, 30, 31, 32 i 33, które ze względu na światło ulicy równe 14 m nie mogą być wyżej zabudowane.

Uchwalono. (L. Bb. 4031/1930).

XVI. Kredyty dodatkowe.

Imieniem Sekcji I i II rm. Inż. Adelman wnosi:

Rada m. uchwali:

A) Przyznaje się kredyt dodatkowy w wysokości 30.000 zł. dla Dz. II § 143 wydatki nadzwyczajne (zakupno gruntów) budżetu na rok 1930/31.

(L. I 4654/930).

B) 1) Przyznaje się dla M. Zakładu Ogrodniczego przy cmentarzu rakowickim w Dz. VIII § 69 poz. d tegorocznego budżetu „robocizna" kredyt dodatkowy w kwocie 10.000 zł.,

2) Kredyt ten znajduje swe pokrycie w zwiększonych dochodach Zakładu za rok bież., które w stosunku do roku ubiegłego wyniosą o 15.000 zł. więcej.

(L. 7560/930 I).

C) Przyznaje się dodatkowy kredyt w Dz. II § 9 poz. e tegorocznego budżetu w kwocie 20.000 zł. na pokrycie wydatków na utrzymanie czystości w realnościach miejskich. (L. 6835/930 I).

D) Przyznaje się następujące kredyty dodatkowe dla budżetu Ogrodów miejskich w Dz. VIII teg. budż.

§ 58	poz. a	„utrzym. i obsługa szklarń" . .	4.000 zł.
§ 59	poz. a	„płace robotników dziennych i stróżów nocnych"	5.000 zł.
§ 60	poz. a	„robotnicy dzienni"	2.000 zł.
§ 61	poz. a	„robocizna"	2.000 zł.
§ 62	poz. a	„robocizna ogrodowa"	2.000 zł.
§ 63	poz. a	„robocizna ogrodowa"	1.000 zł.
		Razem . . .	16.000 zł.

Pokrycie tego dodatkowego wydatku znajduje się w niewydanym szeregu kredytów nadzwyczajnych — preliminowanych w budżecie tegorocznym, jak:

§ 153 poz. a	„urządz. skweru przy ul. Długiej“	6.000 zł
poz. b	„uporządkowanie pod względem ogrod. placu Bernardyńskiego i stoków Wawelu“	5.000 zł.
§ 176 poz. d	„rozbudowa ścieżek i parkan na „Skałach Twardowskiego“ . .	12.000 zł.
	Razem . . .	23.000 zł.

(L. 7261/930 I).

E) Imieniem Sekcji I i II rm. Inż. Kleinberger wnosi:

Rada m. uchwali:

Przyznaje się dla Dz. VII § 46 a budżetu 1930/31 kredyt dodatkowy w kwocie 10.000 zł. (dziesięć tysięcy) na restaurację ścian Wieży Ratuszowej w Rynku Gł.

(L. 6687/930 Ba).

Uchwalono.

Przewodniczący zamknął posiedzenie o godzinie **22**.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 4-go grudnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem radcy m. Dra Tillesa **posiedzenie Sekcji III Rady miejskiej,** na którem uchwalono wnioski w sprawie upoważnienia Sekcyj I i III Rady m. do udzielania zezwoleń na ustępstwa i wykreślenia hipoteczne, oraz odraczania obowiązków kontraktowych, wynikających z uchwał Rady m., poczem uchwalono wnioski w sprawie statutu Muzeum Narodowego.

Dnia 12-go grudnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji Rady m. dla zakładów przemysłowych,** na którem dyrektor Gazowni m. złożył sprawozdanie z działalności Gazowni za drugie półrocze 1930 r. i przedstawił preliminarz budżetu Gazowni na r. 1931/32, który bez zmian przyjęto.

Dnia 16 go grudnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta m. Dra Ignacego Landaua **posiedzenie Komisji Statystycznej Rady m.,** na którem przyjęto do wiadomości sprawozdanie z działalności Biura Statystycznego stoł. król. m. Krakowa w r. 1930, oraz rozpatrzono preliminarz budżetu Biura na r. 1931/32.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.